శ్రీగురుభ్యోనమః

నిర్ణయకమలాకరనామధేయ నిర్ణయసింధు, శూద్రకమలాకర,
దానకమలాకర, వ్యవహారకమలాకర, ప్రముఖనిబంధనగ్రంథ నిర్మాణనిపుణ-
భాట్టతంత్రన్యాయ సాంఖ్యధర్మశాస్త్రాది సకలదర్శనపారీణ-
సుప్రసిద్ధ విద్వన్మండలీమండనాయమాన-
శ్రీకమలాకరభట్టప్రణీతః

శాంతికమలాకరనామకగ్రంథః

శౌనకీయ బోధాయనీయాది నానాశాంతి విధాన
తత్ప్రయోగ విధానాది
సర్వశాంతి క్రమ నిర్ణయ విలసితః,
ప్రవరఖండ కచ్ఛపుటీతంత్ర ప్రముఖవిశేషవిషయ సంమిళితశ్చ

బ్రహ్మశ్రీ॥ సిద్ధాంతి. శివశంకరశాస్త్రి ప్రముఖైః పండితవర్యైః
సమ్యక్పరిష్కృతః

బ్రహ్మశ్రీ॥ శివగంగ-సుబ్బరాయ శర్మణా
,, చావలి-రామస్వామి శాస్త్రిణా
,, గరిమెళ్ల-సుబ్బరాయశాస్త్రిణాచ

చెన్నరాజధాన్యాం
"అల్బీనియన్" నామక ముద్రాక్షరశాలాయాం
ముద్రాయితో విజయతేతమాం.

నెం.........   1900.

వెల రూ॥ 6—0—0   పోస్టేజి 0—12—0

Tittle page only Printed at the Chandra Press, Madras.

పీఠిక

'శాంతి కమలాకరము' అను ఈ గ్రంథము సకలవిధశాంతులయు ప్రయోగములను ఆయా శాంతులను ఆ ప్రక్రియతో ఏల జరుపవలయునో తెలుపు ప్రమాణవచనములతోకూడ సమగ్రముగా తెలుపు మహోత్తమగ్రంథము. ఇది ధర్మశాస్త్రజ్ఞులకును స్మార్తప్రక్రియాప్రయోగములు తమ జీవనోపాధిగా వ్యవహరించు పురోహితోత్తములకును అత్యంతము ఉపయుక్తము. దీనిని రచించినవారు **కమలాకరభట్టు** అనువారు. కనుకనే వారిపేర ఈ గ్రంథము శాంతికమలాకరము. దీనికే 'శాంతిరత్నము' అనియు మరియొక పేరు. ఇంతమాత్రమే కాదు. కమలాకరము అనగా సరస్సు. సకలశాంతులును కమలములు కాగా వాని కన్నిటికిని ఆకరముగా- ఆశ్రయస్థానముగా-ఇది కమలాకరమే.

కమలాకరభట్టుగారి పితామహుడు నారాయణభట్టు; తండ్రి రామకృష్ణభట్టు; వీరినివానస్థానము ఇది యని తెలియదు. కాని వీరు మహారాష్ట్రదేశీయులు అనవచ్చును. ఈ కమలాకరభట్టు కాని వీరి తండ్రి తాతలు కాని తాము రచించినగ్రంథములను రఘునాథుని పాదపద్మములందు సమర్పించినట్లు వారు ఆయా గ్రంథములందు చెప్పియున్నారు. ఈ రఘునాథదేవుడు ఎచ్చటి భగవానుడో తెలియదు.

కమలాకరభట్టు బహుశాస్త్రములందు పండితుడు. ఈ విషయము ఈ క్రింది వాక్యమువలన తెలియును:

శ్లో. తర్కే దుస్తర్కమేధః- ఫణిపతిభణితిః-పాణినీయే ప్రపఞ్చే ।
న్యాయే ప్రాయః ప్రగల్భః- ప్రకటితపటిమా-భాటశాస్త్రప్రఘట్టే ।
ప్రాభః ప్రాభాకరీయే-పథి ప్రథితదురూహా-హాన్తవేదాన్తసిన్ధుః ।
శ్రౌతే సాహిత్యకావ్యే-ప్రచురతరగతిర్-ధర్మశాస్త్రేషు యశ్చ ॥

కమలాకరభట్టు తర్కము న్యాయము వ్యాకరణము మీమాంసాశాస్త్రమునందలి భాట్ట-ప్రాభాకరసంప్రదాయములు - వేదాన్తశాస్త్రము శ్రౌతము కావ్యసాహిత్యశాస్త్రము ధర్మశాస్త్రము-ఈ శాస్త్రములందు మిగుల నిష్ణాతుడగు పండితుడు. కమలాకరభట్టు రచించిన గ్రంథములు ఇరువది రెండు అని ఆయనయే చెప్పియున్నారు. అవి : 1. కర్మవిపాకరత్నము 2. కలిధర్మ నిర్ణయము 3. కార్తవీర్యపద్ధతి 4. గోత్రప్రవర నిర్ణయము (దర్పణము) 5. దానకమలాకరము 6. తీర్థకమలాకరము (సర్వతీర్థవిధి) 7. నిర్ణయసింధు 8. నీతికమలాకరము 9. పూర్తకమలాకరము 10. ప్రాయశ్చిత్తరత్నము

11. బహ్వృచాహ్నికము 12. భక్తిరత్నము 13. రుద్రపద్ధతి 14. వివాదతాండవము 15. వ్రతకమలాకరము 16. శాన్తికమలాకరము (రత్నము) 17. శూద్రకమలాకరము (శూద్ర ధర్మతత్త్వము) 18. సంస్కారపద్ధతి (ప్రయోగకమలాకరము) 19. శాస్త్రతత్త్వకుతూహలము (కమలాకరము) 20. నిర్ణయసింధు 21. దానకమలాకరము.

శ్లో. ఆదౌ నిర్ణయసింధుస్తు 2. వార్త్తికే టిప్పణీ పునః ।
3. కావ్యప్రకాశగా వ్యాఖ్యా 4. దానే చ కమలాకరః ॥

శ్లో. 5. శాన్తిరత్నం తతః 6. పూర్త 7. వ్రతయోః కమలాకరః ।
8. గ్రంథో వేదాన్తరత్నం చ 9. సభాదేశకుతూహలమ్ ॥

శ్లో. 10. ప్రాయశ్చిత్తే రత్నమేకం 11. వ్యవహారే తథాఽపరం ।
12. బహ్వృచాహ్నిక మన్యచ్చ 13. గోత్రప్రవరదర్పణః ॥

శ్లో. 14. రత్నం కర్మవిపాకాఖ్యం 15 కార్తవీర్యస్య పద్ధతిః ।
16. సోమప్రయోగైః 17. శూద్రాణాం ధర్మో 18. రుద్రస్య పద్ధతిః ॥

శ్లో. 19. టిప్పణీ చ తథా శాస్త్రదీపికాలోకసంజ్ఞితా ।
20 మీమాంసాయాం తథా శాస్త్రతత్త్వస్యకమలాకరః ॥

శ్లో. 21 సర్వతీర్థవిధిశ్చైవ 22. భక్తిరత్నం తథోత్తమం ।
రామకృష్ణసుతేనేత్థం కమలాకరశర్మణా ॥

శ్లో. ద్వ్యధికా వింశతీనాం చ గ్రంథానాం రత్నమాలికా ।
సేవాం కర్తు మశక్తేన హ్యర్పితా రామపాదయోః ॥

అనునవి శాంతిరత్నపు (శాంతికమలాకరపు) ఉపసంహారశ్లోకములు. కమలాకరపండితుడు తమ ఈ రచనవ్యాసంగము అంతయు క్రీ. శ. 1610-1640 సంవత్సరములనడుమ జరిపియుండును అని ధర్మశాస్త్రేతిహాసము (History of Dharmasastra vol. I-Bhandarkar Oriental Research Institute Ed. 1930 Section -106) వలన తెలియుచున్నది. ఈ మహాపండితుడు రచించిన 'శాంతిరత్న' నామాంతరము కల 'శాన్తికమలాకరము' ప్రకృతమున ధర్మశాస్త్రజ్ఞుల -ఆగమవేత్తల- స్మార్తప్రయోగజ్ఞుల- కరకమలములకు అందజేయబడుచున్నది.

ఈ ఉద్గ్రంథమునకు మూలప్రతిగా ప్రకృతము గ్రహించబడిన మాతృక క్రీ. శ 1900 సంవత్సరమున ముద్రితము. ముద్రాపకులు ఎవరు? పరిష్కర్త ఎవరు? మొదలగు అంశములు అన్నియు ఇచ్చట ఈయబడుచున్న టైటిల్‌పేజివలనను 'పూర్వపీఠిక' వలనను

ఆరంభపు 1-2 పుటలవలనను తెలియుచున్నది.

ప్రకృతమున ఈ ఫోటో ప్రాసెస్ రిప్రింట్‌లో ఆధారముగ లభించిన ప్రతి గుంటూరు జిల్లా -రేపల్లె తాలూకా -ధూళిపూడి గ్రామవాస్తవ్యులును ఈ పరిచయకర్తకు పినతండ్రిగారును ఐన శ్రీ పాతూరి నరసింహంగారిది. వీరు స్మార్తమున షోడశకర్మలకును ప్రామాణికులగు ప్రయోక్త.అంతమాత్రమే కాక వీరు స్మార్త ప్రయోగమునకు అవశ్యకమగు ధర్మశాస్త్ర విషయమున చాల ప్రామాణికమగు ఎరుక కలవారు. వీరు తమ బాల్యమున శబ్దమంజరి- రఘువంశమున ఒకటి-రెండు సర్గలు-కుమారసంభవమున ప్రథమసర్గము మాత్రమే గురుముఖమున చదివినవారు. కాని ఆ కొలదిపాటి అధ్యయనముతోనే ధర్మశాస్త్రగ్రంథములను మీమాంసాశాస్త్రమునకు అవిరుద్ధముగ అన్వయించు పరిజ్ఞానము వీరికి సమగ్రముగా ఉండెడిది. పూర్వోత్తరమీమాంసాశాస్త్రములందు లోతుగా పాండిత్యము కల శ్రీమల్లావఝల సుబ్బరామశాస్త్రిగారు-మహాపండిత- శ్రీమదుభయవేదాంతప్రవర్తక-గుదిమెళ్ల వేంకటరంగాచార్యస్వామివారు-ఇట్టి మహాపండితులును వీరి ధర్మశాస్త్రపరిజ్ఞానమును చాల మెచ్చెడివారు.

వీరికడ ఉన్న అనేకములగు ధర్మశాస్త్రగ్రంథములు కారణాంతరములచే ప్రకృతము దొరుకవు. ఈ శాంతికమలాకరము వారు తమ అన్నగారయిన వేంకటనారాయణగారి జ్యేష్ఠపుత్రులగు శ్రీ పాతూరి సుబ్బరాయ శాస్త్రిగారికి ఇచ్చిరి. ఆది శ్రీశాస్త్రిగారి శివలోకప్రాప్తికి తరువాత వీరిధర్మపత్ని శ్రీమతి శారదగారు తన మరది అగు ఈ పరిచయకర్తకు అందజేసిరి.

ఈ ముద్రితప్రతిలో ఏవో కొన్ని తప్ప ముద్రణదోషములు అంతగా లేవు. దాని యధాతథ రూపము టాగూరు పబ్లిషింగ్ హౌస్ వారి ద్వారా రిప్రింట్‌తో మీముందు ఉంచబడుచున్నది.

మహాపండితుడగు కమలాకరభట్టులవారి సంకల్పమును 1900 వ సంవత్సరపు ముద్రణపరిష్కర్తలగు మహాపండితుల సంకల్పమును నరసింహంగారి స్మార్తప్రక్రియాభిని వేశబలమును శ్రీసుబ్బరాయ శాస్త్రి దంపతుల ఉదారహృదయమును, టాగూరు పబ్లిషింగ్ హౌస్ వారి ఈ యత్నమును ఈ గ్రంథము మరి కొన్ని నూర్లఏండ్లవరకును స్మార్తప్రయోక్తలకు ఉపయోగపడునట్లు తోడ్పడుగాక యని నిర్విషయక విమల జ్ఞానరూపుడగు పరమశివుని ప్రార్థించు-

1-7-2004
హైదరాబాద్

పాతూరి సీతారామాంజనేయులు

పఠితలకు మనవి

ఈ శాన్తి కమలాకరపు రీప్రింట్ ప్రతిని పఠించు-ఉపయోగించు-వారు గురుతు ఉంచుకొనవలసిన కొన్ని అంశములు ఇచ్చట సూచించబడుచున్నవి:

ఈ ప్రతియందలి వ్రాతపద్ధతి కొంతవరకు మన వెనుకటితరపువారి అలవాటును అనుసరించియున్నది. అందు ముఖ్యమైన అంశములు :

1. తెలుగు అంకెల వాడకము -

   1=౧; 2=౨; 3=౩; 4=౪; 5=౫; 6=౬; 7=౭; 8=౮; 9=౯;

2. వలపల గిలక వాడుక -

ఈ 'వలపలగిలక' అను సంకేతము 'ర' అను రేఫ హల్‌కు మారుగా ఉపయోగించబడునది. కన్నడమున ఇది నేటికిని అట్లే యున్నది. వలపలగిలక=ఁ;ఇది వాడుకలో -అర్హత= అహఁత; దీర్ఘము= దీఘఁము; ఇట్లుండును. దీనిని గమనించి పఠితలు చదువుకొనవలయును.

3. ఏత్వమునకు మారుగా ఎత్వమునే వాడుట- ఉదా: వెదము= వేదము. కెశవ=కేశవ మొదలగునవి.

4. కొన్ని మంత్రముల ఆద్యన్తములను మాత్రమే ముద్రించివదలుట.

   ఉదా: 1. తత్స----యాత్.

   2. కని=కనిష్ఠికాభ్యాం నమః మొదలగునవి.

5. ఆయా మంత్రముల ఋషి-దేవతా- ఛందస్సులను సంగ్రహముగా మాత్రమే ఇచ్చి వదలుట.

   ఉదా: తత్సవితుః- విశ్వామిత్రః సవితా-గాయత్రీ - ॥

   దీని విస్తరణము ఇట్లుండును:

'తత్సవితుః' ఇతి మంత్రస్య-విశ్వామిత్ర ఋషిః- సవితా దేవతా- గాయత్రీ ఛ్ఛందః- ఈ మొదలగు విధముగా చూచికొనవలసియుండును.

పఠితలు ఇట్టి అంశములను గమనికలో ఉంచుకొనినచో ఈ ప్రతి చాల ఉపయోగకారిగ ఉండగలదు. అని మనవి.

ముఖ్య గమనిక :

1. ఈ గ్రంథమున పూర్వపీఠికా-ఉత్తరపీఠికా- అని ఉన్న భాగములు అన్నియు 1900 సంవత్సరపు ప్రతికి పరిష్కర్తలు అగు పెద్దలు చేర్చినవి.'**అథ శాన్తికమలాకరప్రారంభః**' అని ఉన్నచోటి నుండి- అనగా-

శ్లో. **"నారాయణాత్మజ శ్రీమ-దామకృష్ణస్య సూనునా ।**
కమలాకరభట్టేన-ప్రోచ్యంతే శాంతయః క్రమాత్॥"
అను శ్లోకము మొదలు 'శౌనకోక్తోగ్రరథశాన్తి'కి ముందువరకు ఉన్న గ్రంథభాగను మాత్రమే **'శాన్తికమలాకరము' (శాన్తిరత్నము)** అని గ్రహించవలయును.

2. ఉత్తరపీఠికయందు ఈయబడిన భువనేశ్వరీ-కచ్ఛ(కక్ష) పుటీ తంత్రగ్రంథమును హైదరాబాద్- రామంతాపురవాస్తవ్యులు-శివశ్రీ తాడికొండ నాగమల్లయ్యగారు సవివరణముగా పరిష్కరించి ప్రకటించియున్నారు. జిజ్ఞాసువులు వీరి ఈ గ్రంథమును చూడవచ్చును.

3. ఈ శాన్తికమలాకరపు పూర్వోత్తరపీఠికలయందు కాని ప్రధానగ్రంథమధ్యమున గాని శౌనకుని వచనములుగా ఈయబడినచోట గ్రహించబడిన శౌనకుడు **శౌనకాచార్యుడు** అనబడు ప్రాచీనాచార్యుడు. వీరు ఇంచుమించుగ ఇప్పటికి రెండువేలసంవత్సరములకు పూర్వపువారు. బ్రహ్మసత్రయాగ ప్రసంగమున సూతునివలన పురాణకథలను ప్రవర్తింపజేసినవారు శౌనకముని. వీరు ఇరువురును అభిన్నులు కారు. శౌనకాచార్యులు రచించిన గ్రంథములు అనేకములు. అందు **'బృహద్దేవతా'** అను ఋగ్వేదసూక్త దేవతా వివరణగ్రంథము చాల ముఖ్యమయినది.

పాతూరి సీతారామాంజనేయులు

మా మనవి

గత నాలుగున్నర దశాబ్దాలుగా తెలుగు సాహిత్య, ఆధ్యాత్మిక పౌరాణిక, జ్యోతిష, వాస్తుగ్రంథములు ఎన్నో ప్రచురిస్తూవస్తున్నాము.

మధ్యమధ్యలో అలభ్య, అతిప్రాచీనగ్రంథరాజములను ఎంతో మక్కువతో, శ్రమతో సంపాదించి వాటిని ఆంధ్ర ఆస్తిక మహాజనులకు అందజేయుచున్నాము.

మేము ఏ ప్రచురణ తలపెట్టినా సర్వబాధ్యతలు తన తలపై వేసికొని వాటిని పరిశీలించి ఆ గ్రంథముల కూర్పున తనదైనశైలితో పరిష్కరించి పఠితలకు ఎంతో అనుకూలముగా మలిచి మమ్ములను ఎంతో ప్రోత్సహిస్తూ, ఆ కోవలోని ఈ గ్రంథమును-తమ పినతండ్రి శ్రీ పాతూరి నరసింహం గారికి చెందిన దీనిని-మాకు అందజేసి ముద్రణకు అనుకూలముగా పరిష్కరించి మాచే ప్రచురింపచేసిన బ్రహ్మశ్రీ పాతూరి సీతారామాంజనేయులు గారికి కృతజ్ఞతాభివందనములు.

ప్రకాశకులు

అవశ్యకోపయుక్త విశేష విషయ సహిత శాంతికమలాకర విషయానుక్రమణికా.

సం॥	విషయాః	పుట

శ్రీగురుభ్యో నమః

శాంతికమలాకరే

*పూర్వపీఠికాయాం

అన్యత్రోద్ధృత సర్వశాంతి కర్మోపయోగి స్వస్తివాచనాదివిషయాః

***

తత్రాదౌ దేవతాప్రార్థనాదికమ్

శ్లో॥ వాగీశాద్యా స్సుమనస స్సర్వార్థానా ముపక్రమే ।
యం నత్వా కృతకృత్యాస్స్యు స్తం నమామి గజాననమ్ ॥౧॥
చంద్రమా ఇవ రాజంతం ద్విజరాజం కలానిధిం ।
వందే వాంఛితలాభాయ సుబ్రహ్మణ్యం మహాగురుమ్ ॥౨॥
"తత్త్వజ్ఞానఫలేగ్రహిర్ఘనతర-వ్యామోహముష్టింధయః
నిశ్శేషవ్యసనోదరంభరి రఘు-ప్రాగ్భారకూలంకషః ।
లుంటాకో మదమత్సరాదివితతే-స్తాపత్రయారుంతుదః
పాదః స్యా దమితంపచః కరుణయా- భద్రంకర శ్శాంకరః॥3॥
అచతుర్వదనో బ్రహ్మో ద్విబాహురపరో హరి ః
అఫాలలోచనశ్శంభు ర్భగవాన్ బాదరాయణః ॥౪॥
"కశ్యపోత్రిర్భరద్వాజో విశ్వామిత్రోథ గౌతమః
జమదగ్నిర్వసిష్ఠశ్చ సప్తైతే తు మహర్షయః" ॥౫॥
మన్వాద్యాః స్మృతికర్తారః కర్మబ్రహ్మప్రబోధకాః
ఆపస్తంబాదిమునయ స్సర్వే ధర్మైకతత్పరాః॥౬॥
వందనీయా ద్విజాతీనాం కృతజ్ఞాపూర్వకం సదా।
శ్రేయసే భూయసేఽస్మాభిః ప్రార్థితా హి దయాళవః ॥౭॥

---

*శాంతికమలాకరగ్రంథమున లేని స్వస్తివాచనాదిసర్వకర్మోపయోగి విషయములు గ్రంథాదిని 'పూర్వపీఠిక'యను సంకేతముతో నిచ్చట చేర్చబడినవి.

శాంతికమలాకరే, విశేషవిషయసహితే

శ్లో॥ ఏతత్పార్థివదేహః- ప్రాదురభూద్యేన భగవతా గురుణా।
సంతు నమాంసి సహస్రం- తస్మై సర్వజ్ఞమూర్తయే పిత్రే॥౮
తనురిద మభివృద్ధిం సమ- వాప్యాస్తే సర్వదేవతాశక్త్యా।
దేవ్యా యయాఽ వికలయా- మాత్రే తస్యై నమోస్తు భగవత్యై ॥౯
ఏతన్ముద్రణకార్యే-*వైదికసద్విప్రబృందతోషార్థం।
తేషామాశీర్వాదై -స్సఫలోఽ స్తు కృతః ప్రయత్నోఽ యమ్ ॥౧౦॥
"గుణదోషౌ బుధో గృహ్ణ న్నిందుక్ష్వేళావివేశ్వరః ।
శిరసా శ్లాఘతే పూర్వం పరం కంఠే నియచ్ఛతి"॥౧౦॥ఇత్యుక్తేః-
విజ్ఞాప్యంతే హి విద్వాంసః పండితా గుణమండితాః ।
సంగ్రహేఽ స్మిన్గ్రంథజాతే దయాం కుర్వంతు సాదరమ్ ॥౧౨॥

---

*ఈ "శాంతి కమలాకర" మను సద్గ్రంథముచే సమస్తవైదికమండలికి ప్రయోజనము కలుగవలెనని బ్రహ్మశ్రీలు॥ శివగంగ సుబ్బరాయశాస్త్రులవారును చావలి రామస్వామిశాస్త్రులవారును వైనూరు గరిమెళ్ల సుబ్బరాయశాస్త్రులవారును చేరి అనేక గ్రంథములలోని యావశ్యకవిషయ సముదాయంబును చేర్చి పండిత పరిశోధనము గావించి ప్రకటించిన శాంతికమలాకరముద్రణకార్య ప్రయత్నంబు మహాత్ములగు వైదికబ్రాహ్మణుల యాశీర్వాదమువలన సఫలమగుగాక. మఱియును పరమేశ్వరుండు సముద్ర మథనకాలమున జనించిన చంద్రుని తనశీర్షమున ధరించి అతనిపై తన మెప్పును చూపుచు, కాలకూటమును కంఠమందు నిలిపి లోకములననుగ్రహించుచుండునట్లు విద్వాంసులు పరకృతిలోని గుణదోషములను గ్రహించెదరన్నట్లు సుగుణమండితులగు పండితవర్యులు మాయొక్క యీ సద్గ్రంథ సంగ్రహరచనయందు సాదరముతో కృపాళువులై గుణమును గ్రహించవలయునని ప్రార్థింపబడుచున్నారు.

ఈ గ్రంథమున శాంతికమలాకరోక్తము కానివి, సమస్తశాంతికర్మలకును ముఖ్యంబులయినవి "స్వస్తివాచనము అగ్నిముఖము నవగ్రహమఖము నవగ్రహ పూజావిధానము" అనునివి మొదట చేర్చబడియున్నవి. ఇట్లే అచ్చటచ్చటి యనేకవిషయంబులను అవశ్యకమగుచోట సంగ్రహముగా సూచనలును అచ్చటచ్చట చేర్చియున్నారము. వాటి ప్రయోజనంబులను సముచితంబుగా సమయోచితంబుగా నెఱిగి సంతోషించవలయునని ప్రయోక్తలు ప్రార్థింపంబడుచున్నారు. శివమ్.

శ్రీగురుభ్యో నమః.

శాంతికమలాకర పూర్వపీఠికాయాం స్వస్తివాచన ప్రయోగః

హరిః- ఓమ్ ॥
శుక్లాంబరధరం విష్ణుం శశివర్ణం చతుర్భుజం।
ప్రసన్నవదనం ధ్యాయే త్సర్వవిఘ్నోపశాంతయే ॥౧॥
తదేవలగ్నం సుదినం తదేవ-తారాబలం చంద్రబలం తదేవ ।
విద్యాబలం దైవబలం తదేవ-లక్ష్మీపతే తేఽంఘ్రియుగం స్మరామి ॥౨॥
సుముహూర్తమస్తు-సుప్రతిష్ఠితమస్తు॥
దేవీం వాచమజనయంత దేవా-స్తాం విశ్వరూపాః పశవో వదన్తి ।
సా నో మంద్రేష మూర్జం దుహానా-ధేనుర్వాగస్మానుపసుష్టుతైతు॥
సుముహూర్తమస్తు- సుప్రతిష్ఠతమస్తు॥

1. కల్యాణాద్భుతగాత్రాయ కామితార్థప్రదాయినే ।
   శ్రీ మద్వేంకటనాథాయ శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ ॥
2. యత్ర యోగీశ్వరః కృష్ణో । యత్ర పార్థో ధనుర్ధరః ।
   తత్ర శ్రీర్విజయో భూతి ర్ధ్రువానీతిర్మతిర్మమ ॥
3. స్మృతే సకలకల్యాణ-భాజనం యత్ర జాయతే ।
   పురుషస్తమజం నిత్యం వ్రజామి శరణం హరిమ్ ॥
4. సర్వదా సర్వకార్యేషు-నాస్తి తేషామమంగళం ।
   యేషాం హృదిస్థో భగవాన్ మంగళాయతనం హరిః ॥
5 లాభస్తేషాం జయస్తేషాం కుతస్తేషాం పరాభవ ః ।
   యేషామిందీవరశ్యామో హృదయస్థో జనార్దనః ॥
6. అపదామపహర్తారం దాతారం సర్వసంపదాం ।
   లోకాభిరామం శ్రీరామం భూయోభూయో నమామ్యహమ్ ॥
7. సర్వమంగళమాంగల్యే శివే సర్వార్థసాధికే ।
   శరణ్యే త్ర్యంబకే దేవి నారాయణి నమోస్తు తే ॥

శ్రీలక్ష్మీనారాయణాభ్యాం నమః ।ఉమామహేశ్వరాభ్యాం నమః ।
వాణీహిరణ్యగర్భాభ్యాం నమః ।శచీపురందరాభ్యాం నమః ।
అరున్ధతీవసిష్ఠాభ్యాం నమః ।శ్రీ సీతారామాభ్యాం నమః ।
శ్రీమాతాపితృభ్యాంనమః ।ఆచార్యేభ్యో నమః ।
శ్రీగురుభ్యో నమః॥ సర్వేభ్యో బ్రాహ్మణేభ్యో మహాజనేభ్యో నమః

భూతోచ్చాటనమ్

ఉత్తిష్ఠంతు భూతపిశాచాః- య ఏతే భూమిభారకాః
ఏతేషా మవిరోధేన - బ్రహ్మకర్మ సమారభే ॥

ప్రాణానాయమ్య................అస్మిన్నభ్యుదయ ముహూర్తే శ్రీమాన్-----
గోత్రఃఅహం------- గోత్రస్య----- నామధేయస్య మమ శాంత్యర్థం
అభ్యుదయార్థంచ--------అఖ్యం అభీప్సితకర్మ కరిష్యమాణ స్తదంగత్వేన

శాంత్యర్థమభ్యుదయార్థంచ మహాజనైస్సహ ఆదౌ స్వస్తిపుణ్యాహవాచనం కరిష్యే- తదాదౌ నిర్విఘ్నేన పరిసమాప్త్యర్థం శ్రీమహాగణాధిపతిపూజాం కరిష్యే- తదంగకలశారాధనం కృత్వా-ఓం అసునీతే పునరస్మాసు చక్షుః పునః ప్రాణమిహ నో ధేహి భోగం- జ్యోక్పశ్యేమ సూర్యముచ్చరంత మనుమతే మృడయా న స్స్వస్తి ।అమృతం వై ప్రాణా అమృతమాపః ప్రాణానేవ యథాస్థానముపహ్వాయతే। సుస్థిరో భవ. వరదో భవ. సుముఖో భవ. సుప్రసన్నో భవ. స్థిరాసనం కురు.

ఓం గణానాం త్వా గణపతిగ్ం హవామహే।కవీం కవీనా ముపమశ్రవస్తమం ।
జ్యేష్ఠరాజం బ్రహ్మణాం బ్రహ్మణస్పత। ఆ నః శృణ్వన్నూతిభిః సీదసాదనమ్ ॥
శ్రీ మహాగణాధిపతయే నమః ధ్యాయామీత్యాదికం యథావిభవం
యథావిస్తరం యథావకాశం షోడశోపచారపూజనం కృత్వా -
సుముఖశ్చైకదన్తశ్చ కపిలో గజకర్ణకః
లంబోదరశ్చ వికటో విఘ్నరాజో గణాధిపః ।
ధూమ్రకేతుర్గణాధ్యక్ష ః ఫాలచంద్రో గజాననః ॥
వక్రతుండ శ్శూర్పకర్ణో హేరంబస్స్కందపూర్వజః ।
షోడశైతాని నామాని యః పఠేచ్ఛృణుయాదపి ॥
విద్యారంభే వివాహేచ ప్రవేశే నిర్గమే తథా ।
సంగ్రామే సర్వకార్యేషు విఘ్నస్తస్య న జాయతే ॥
వక్రతుండ మహాకాయ సూర్యకోటిసమప్రభ ।
అవిఘ్నం కురు మే దేవ సర్వకార్యేషు సర్వదా ॥
మంత్రహీనం క్రియాహీనం భక్తిహీనం గణాధిప ।
యత్పూజితం మయా దేవ పరిపూర్ణం తదస్తు తే ॥
శ్రీమహాగణాధిపతయే నమః ।
సువర్ణమంత్రపుష్పం సమర్పయామి ఆత్మప్రదక్షిణాం సమర్పయామి ।
అనయా ధ్యానావాహనాదిషోడశోపచారపూజయా భగవాం త్సర్వాత్మకః
శ్రీమహాగణాధిపతిః సుప్రీతో వరదో భవతు॥
ఉత్తరే శుభకర్మణ్యవిఘ్నమస్తు॥శ్రీమహాగణాధిపతి ప్రసాదం శిరసా గృహ్ణామి ॥

శ్రీమహాగణాధిపతిపూజా సమాప్తా॥

అథ స్వస్తిపుణ్యాహవాచనమ్.

హరిః- ఓమ్ :
ఇమం మేవరుణ శ్రుధీహవ-మద్యాచమృడయ ।
త్వామవస్యురాచకే।తత్త్వాయామి బ్రహ్మణా వందమానస్తదాశాస్తేయజమానోహవిర్భిః ।అ

హెడమానో వరుణోవహబోధ్యురుశగ్ంసమానఆయుఃప్రమోషీః॥ ఓంభూః। వరుణమావాహయామి। ఓంభువః-వరుణమావాహయామి। ఓంసువః-వరుణమావాహయామి।ఓం-భూర్భువస్సువః।వరుణమావాహయామి।వరుణాయనమః। ధ్యానాదిషోడశోపచార పూజాంసమర్పయామి॥ అనయా పూజయావరుణఃప్రియతాం। ఓంసర్వేషుకాలేషుసమస్తదేశేష్వశేషకార్యేషుతథేశ్వరేశ్వరః। సర్వస్వరూపీ భగవాననాదిర్మమాస్తు మాంగల్యావివృద్ధయేహరిః॥పవిత్రపాణిఃప్రాణానాయమ్యశుభతిథౌశోభనముహూర్తే ఏవంగుణవిశేషణవిశిష్టాయాంశుభతిథౌ అస్మాకంసకుటుంబానాం...ఐశ్వర్యాభివృద్ధ్యర్థం సమస్తమంగళావాప్త్యర్థం.........శాంతికర్మ కరిష్యమాణః. తస్మిన్ శాంతికర్మణి ఆదిత్యాదీనాంనవానాంగ్రహాణాం మధ్యేయె యెగ్రహాఃశుభస్థానేషు స్థితాః తెషాంగ్రహాణా మత్యంతశుభఫలావాప్త్యర్థం ఆదిత్యాదినవగ్రహదేవతా ఉద్దిశ్యనవగ్రహదేవతాప్రీత్యర్థంనవగ్రహ మఖాఖ్యం కర్మకరిష్యమాణః తదాంగాశుద్ధ్యర్థం వృద్ధ్యర్థం అభ్యుదయార్థంచ మహాజనైః సహస్వస్తిపుణ్యాహవాచనంకరిష్యే॥ఓం- పుణ్యాహందీర్ఘమాయురస్తు। శివాఆపస్సంతు। సౌమనస్యమస్తు। అక్షతంచారిష్టంచాస్తు। అర్చతప్రార్చత ప్రియమేధాసో అర్చతార్చంతు పుత్రకా ఉతపురంనధృష్ణ్వర్చత। గంధద్వారాందురాధర్షాం నిత్యపుష్టాంకరీషిణీం। ఈశ్వరీగ్ంసర్వభూతానాం తామిహోపహ్వయేశ్రియం। గంధాఃపాంతు సౌమంగల్యమస్తు। ఆయనేతేపరాయణె దూర్వారోహంతుపుష్పిణీః। హ్రదాశ్చపుండరీకాణి సముద్రస్యగృహాఇమే- అక్షతాఃపాంతు। ఆయుష్యమస్తు పుష్పాణిపాంతు। సుమంగల్యంచాస్తు। తాంబూలానిపాంతుఐశ్వర్యమస్తు।దక్షిణాఃపాంతు బహుదేయంచాస్తు। స్వశ్రియసమస్తు ప్రజాపతిఃప్రియతాం। శాంతిరస్తు।యంకృత్వాసర్వవేద యజ్ఞక్రియాకరణ కర్మారంభాశ్శుభాశ్శోభనాః ప్రవర్తంతె-తమహమోంకారమాదింకృత్వాభవద్భిరనుజ్ఞాతఃపుణ్యాంపుణ్యాహం వాచయిష్యే-వాచ్యతాం-భద్రంకర్ణేభిశ్శృణుయామదేవాః-భద్రంపశ్యే

మాతృభిర్యజతాం॥ స్థిరైరంగై స్తుష్టువాగ్ంస స్తనూభిః। వ్యశేమదేవహి తంయదాయుః। దధిక్రావ్ణోదాధిక్రావ్ణనస్తురస్య। దధిక్రావ్ణోదాస్సునరస్యపిప్రియ గ్ంసత్। దధిక్రావ్ణోదావీరవ తీమిషంనోదధి క్రావ్ణోదారాస తేదఘుకామా యుః। సవితాపశ్చాత్తాత్సవితాపుర స్తాత్సవితో త్తరాత్తాత్సవితాధరా త్తాత్। సవితానస్సువతుసర్వతాతిగ్ంసవితానోరాసతాందీర్ఘమాయుః। నవోనవోభవతిజాయ మానోహ్నాంకేతురుషసా మేత్యగ్రే। భాగం దేవే భ్యోవిదధాత్యాయన్ప్రచంద్రమా స్తిరతిదీర్ఘమాయుః। ఆపడందంతుజీవ సేదీర్ఘాయుత్వాయవర్చసే। యస్త్వాహృదాకీరిణామన్యమానోమ ర్త్యం మర్త్యోజోహవీమి। జాతవేదోయశో అస్మాసుధేహిప్రజాభిరగ్నే అమృ తత్వమశ్యాం। యస్మైత్వగ్ంసుకృతేజాతవేదఉలోకమగ్నేకృణవస్స్యోనం। అశ్వినగ్ంసపుత్రిణంవీరవంతంగోమంతగ్ంరయింనశతేస్వస్తి। సంత్వా సించామియజుషాప్రజామాయుర్ధనంచ। దక్షిణకలశమాదాయ। ప్రా క్కూలశేకించిత్కించిదుదకంనినయతి। దీర్ఘమాయురస్తు-మనస్సమాధీయ తాం॥ సమాహితమనసస్స్మః। ప్రసీదంతుభవంతః। ప్రసన్నాస్స్మః॥ శాంతిరస్తు। పుష్టిరస్తు। తుష్టిరస్తు। వృద్ధిరస్తు। అవిఘ్నమస్తు। ఆయు ష్యమస్తు। ఆరోగ్యమస్తు। స్వస్త్యస్తు। శివంకర్మాస్తు। కర్మసమృద్ధిర స్తు। పుత్రసమృద్ధిరస్తు। వేదసమృద్ధిరస్తు। శాస్త్ర సమృద్ధిరస్తు। ధన ధాన్య సమృద్ధిరస్తు। ఇష్టసంపదస్తు। ఈశాన్యాం బహిర్దేశే అరిష్టనిర సనమస్తు। కలశయోరీశాన్యదేశే ఉదకంసించేత్। యత్పాపంతత్ప్ర తిహతమస్తు। యచ్ఛ్రేయ స్తదస్తు। శుక్రాంగారక బుధబృహస్పతిశనై శ్చర రాహు కేతుసోమ సహితాదిత్య పురోగాస్సర్వేగ్రహాః ప్రీయం తాం। తిథికరణముహూర్తజన్మనక్షత్రదిగ్దేవతాః ప్రీయతాం। నైరు తిదిశి। శామ్యంతుఘోరాణి। శామ్యంతుపాపాని। శామ్యంత్వీతయః। ప్రథమకలశే। శుభానివర్ధంతాం। శివాఋతవస్సంతు। శివాఓషధయ స్సంతు। శివావనస్పతయస్సంతు। అహోరాత్రేశివేస్యాతా ముత్త రే శుభకర్మణ్య విఘ్నమస్తు। ఉత్తరోత్తరంమహాభివృద్ధిరస్తు। ఉత్త

గోత్రరాశ్శుభాః ప్రియా స్సంపద్యంతాం । అగ్నిపురోగావిశ్వే దేవాః ప్రియంతాం । మాహేశ్వరీపురోగామాతరః ప్రియంతాం । ఇంద్రపురోగా మరుద్గణాః ప్రియంతాం । వసిష్ఠపురోగా ఋషిగణాః ప్రియంతాం । శ్రీవిష్ణుపురోగాస్సర్వేదేవాశ్చ ప్రియంతాం । ఆదిత్యపురోగాస్సర్వే గ్రహాః ప్రియంతాం । ఋషయశ్ఛందాం స్యాచార్యవేదాయజ్ఞా దక్షిణాశ్చప్రియంతాం । బ్రహ్మచబ్రాహ్మణాశ్చప్రియంతాం । బ్రహ్మావిష్ణుమహేశ్వరాశ్చప్రియంతాం । శ్రద్ధామేధేప్రియేతాం । ప్రియతాంభగవాన్నారాయణః । ప్రియతాంభగవాన్పర్జన్యః । ప్రియతాంభగవాన్స్వామీమహాసేనః । ప్రియతాంభగవాన్పితామహః । శతాపతా ఆశిషస్సంతు। పుణ్యాహకాలావాచ్యంతాం । ఉద్గాతేవశకునేసామగాయసిబ్రహ్మపుత్రఇవసవనేషుశగ్ంసతి । వృషేచవాజీశిశుమతీరపీత్యా । సర్వతోనశ్శకునేభద్రమావద। విశ్వతోనశ్శకునేపుణ్యమావద । యాజ్యయాయజతిప్రత్తిరైవయాజ్యా। పుణ్యైవలక్ష్మీంపుణ్యామేవతల్లక్ష్మీం సంభావయతిపుణ్యాంలక్ష్మీంసంస్కురుతే । యత్పుణ్యంనక్షత్రం। తద్బట్కుర్వీతోపవ్యుషం। యదావై సూర్యఉదేతి । అథనక్షత్రంనైతి । యావతితత్రసూర్యోగచ్ఛేత్। యత్రజఘన్యంపశ్యేత్ । తావతికుర్వీతయత్కారీస్యాత్ । తానివాఏతానియమనక్షత్రాణి । యాన్యేవదేవనక్షత్రాణి । తేషుకుర్వీతయత్కారీస్యాత్। పుణ్యాహమేవకురుతే । ఓంపుణ్యాహం భవంతోబ్రువంతు । ఓంపుణ్యాహం ॥ ఏవంత్రిః । స్వస్తయేవాయుముప బ్రువామహేసోమం స్వస్తిభువనస్యయస్పతిః । బృహస్పతిగ్ం సర్వగణంస్వస్తయేస్వస్తయ ఆదిత్యాసోభవంతునః । ఆదిత్యఉదయనీ యస్వస్త్యైప్రియంతేపథ్యం స్వస్తిమభ్యుద్యంతిస్వస్త్యైవేదః ప్రియంతేస్వస్త్యుద్యంతిస్వస్త్యుద్యంతి । స్వస్తినఇందోవృద్ధశ్రవాస్స్వస్తినఃపూషావిశ్వవేదాః । స్వస్తినస్తార్క్ష్యో అరిష్టనేమిస్స్వస్తినోబృహస్పతిర్దధాతు । అష్టౌదేవావసవస్సోమ్యాసః చతస్రోదేవీరజరాశ్రవిష్ఠాః । తేయజ్ఞంపాంతురజసఃపురస్తాత్। సంవత్సరీణమమృతగ్ స్వస్తి । మహ్యంసహకుటుంబాయవృద్ధ్యభ్యుదయకర్మణో

మహాజనాన్నమస్కుర్వాణాయాశీర్వచన మపేక్షమాణాయా యుష్మత్తే స్వస్తిభవంతోఋవంతు। ఆయుష్మతేస్వస్తి। ఏవంతి॥ ఓగ్ంస్వస్తిభవంతోఋవంతు। ఓగ్ంస్వస్తి। ఏవంతి। ఋధ్యామస్తోమగ్ం సనుమాయామవాచ మానోవంతిగ్ం నరథేహోపయాతం। యశోనుపక్వంమధుగోష్వంతరాభూతాంశోఅశ్వినోః కామమపాః। సర్వామృద్ధిమధ్నుయామితితం వై తేజసై వపురస్తాత్పర్యభవచ్ఛందోభిర్మధ్యతోక్షరై రుపరిష్టాద్గాయతాస్సర్వతోద్వాదశాహంపరి భూయాత్సర్వామృధ్ధిమృర్ధ్నోత్సర్వామృద్ధిమృధ్నోతియఏవంవేద। ఋధ్యాస్మహవ్యైర్నమసోపసద్య। మిత్రందేవంమిత్రధేయంనోఅస్తు। అనూరాధాన్హవిషావర్ధయంతః। శతంజీవేమశరదస్సవీరాః। త్రీణిత్రీణివై దేవానామృద్ధాని। త్రీణిఛందాగ్ంసిత్రీణిసవనాని। త్రయఇమేలోకాః-ఋధ్యామెవతద్వీర్యఏషులోకేషు ప్రతితిష్ఠతి। వామదక్షిణహస్తాభ్యాం దక్షిణోత్తరకలశౌయుగపద్గృహీత్వా। స్వస్తిపుణ్యాహసమృద్ధిరస్తు। వర్షశతంసంపూర్ణమస్తు। గోత్రాభివృద్ధిరస్తు। శాంతిఃపుష్టిస్తుష్టిశ్చాస్తు। శుభగ్ంశుభమస్తు। పునరపిగోబ్రాహ్మణేభ్యశ్శుభంభవతు। సర్వసంపదస్తు। భగవాన్వాస్తోష్పతిఃప్రియతామితిభవంతోఋవంతు। భగవాన్వాస్తోష్పతిఃప్రియతాం। శుచీవోహవ్యామరుతశ్శుచీనాగ్ం శుచిగ్ంహినోమ్యధ్వరగ్ంశుచిభ్యః। ఋతేనసత్యమృతసాపఆయన్ శుచిజన్మానశ్శుచయఃపావకాః। అగ్నిశ్శుచివ్రతతమశ్శుచిర్విప్రశ్శుచిఃకవిః - శుచీరోచతఆహుతః-ఉదగ్నేశుచయస్తవశుక్రాభ్రాజంతఈరతే- తవజ్యోతిగ్ష్యర్చయః-యతోన్విందర్గంస్తవామ - శుద్ధంశుద్ధేనసామ్నా-శుద్ధైరుక్థైర్వావృధ్వాంసం- శుద్ధఆశీర్వాంమమత్తు - ఇంద్రశ్శుద్ధోనఆగహి - శుద్ధశ్శుద్ధాభిరూతిభిః - శుద్ధోరయింనిధారయ - శుద్ధోమమద్ధిసోమ్యః - ఇంద్రశ్శుద్ధోహినోరయిం। శుద్ధోరత్నానిదాశుషే - శుద్ధోవృత్రాణిజిఘ్నసే- శుద్ధోవాజిగ్ంశిషాససి - బ్రాహ్మణేష్వమృతగ్ంహితం - యేనదేవాఃపవిత్రేణఆత్మానంపునతేసదా- తేనసహస్రధారేణ। పావమాన్యఃపునంమా।

తుమా। ప్రాజాపత్యంపవిత్రం- శతోద్యామగ్ంహిరణ్మయం- తేనబ్రహ్మవి దోవయం-పూతంబ్రహ్మపునీమహే- ఇంద్రస్సునీతీసహమాపునాతు-సోమ స్స్వస్త్యావరుణస్సమీచ్యా-యమోరాజాప్రమృణాభిఃపునాతుమా- జాత వేదామోర్జయంత్యాపునాతు-ప్రాచ్యాందిశిదేవాఋత్విజోమార్జయం తాం।దక్షిణాయాందిశిమాసాఃపితరోమార్జయంతాం-ప్రతీచ్యాందిశిగృ హాః పశవోమార్జయంతాం। ఉదీచ్యాందిశ్యాపఓషధయోవనస్పతయో మార్జయంతాం- ఊర్ధ్వాయాందిశియజ్ఞస్సంవత్సరోయజ్ఞపతిర్మార్జ యంతాం।ఏతేభ్యోబ్రాహ్మణేభ్యోనానాగోత్రేభ్యోనానానామభ్యశ్శ్రీలక్ష్మీ నారాయణఉమామహేశ్వరాదిత్యాది నవగ్రహస్వరూపేభ్య స్స్వస్తిపు ణ్యాహవాచనమంత్రజపదక్షిణాంమనసోత్సాహపరిమితహిరణ్యాంసంప్రద దేనమమ। వాస్తోష్పతేప్రతిజానీహ్యస్మాన్ త్స్వావేశోఅనమీవోభవానః। యత్త్వేమహేప్రతితన్నోజుషస్వశంనపధిద్విపదేశంచతుష్పదే।వాస్తోష్పతే శగ్మయాసగ్ంసదాతేసక్షీమహిరణ్మయాగాతుమత్యా। అవః క్షేమఉత యోగేవరంనోయూయంపాతస్వస్తిభిస్సదానః।అమీవహావాస్తోష్పతే విశ్వారూపాణ్యావిశన్ త్సఖాసుశేవఏధినః। శుభగ్ంశుభం।స్వస్త్యయసం తార్క్ష్యమరిష్టనేమిర్మహద్భూతంవాయసం దేవతానాం।అసురఘ్నమిం ద్రసఖగ్ సమత్సుబృహద్యశోనావమివారుహేమ । అగ్ంహోముచ మాంగిరసంగయంత్యస్వస్త్యాత్రేయంమనసాచతార్క్ష్యం । ప్రయతపా ణిశ్శరణం ప్రపద్యేస్వస్తిసంబాధే ష్వభయంనోఅస్తు । శుభగ్ంశుభం। హరిః ఓం తత్సత్॥ పుణ్యాహవాచనం సమాప్తం.

—✱నవగ్రహమఖః✱—

పత్న్యాసహప్రాణానాయమ్య ఏవంగుణేత్యాదిశుభతిథౌ ప్రాకీ ప్సితకర్మణః... శాంతిసమయే ఆదిత్యాదీనాంనవానాం గ్రహాణాంమధ్యే యేయేగ్రహాః అరిష్ట స్థానేషుస్థితాః తేషాంగ్రహాణా మనుకూలత్వసిద్ధ్య ర్థం యేయేగ్రహాఃశుభస్థానేషుస్థితాః తేషాంగ్రహాణాం అత్యంత శు భఫలావాప్త్యర్థం అపమృత్యు పరిహారద్వారా ఆయుష్యాభివృద్ధ్య

ర్థం ఆదిత్యాదినవగ్రహదేవతా ఉద్దిశ్య నవగ్రహదేవతాప్రీత్యర్థం న వగ్రహప్రసాదసిద్ధ్యర్థం నవగ్రహమఖాఖ్యంకర్మకరిష్యే ॥ తదంగస్థం డిలోల్లేఖనాద్యగ్నిప్రతిష్ఠాపనంకరిష్యే... పరిస్తరణాంతంకృత్వా...తదీశాన్యదిగ్భాగే గ్రహారాధనంకుర్యాత్-మధ్యేవర్తులమండలమాదిత్యాయ-ఆగ్నేయ్యాంచతురశ్రంసోమాయ। దక్షిణేత్రికోణమంగారకాయ। ఈశాన్యాంబాణాకారంబుధాయ। ఉత్తరేదీర్ఘచతురశ్రంబృహస్పతయే। ప్రాక్పంచ కోణంశుక్రాయ। పశ్చిమేధనురాకారం శనైశ్చరాయ। నైరుత్యాంశూర్పాకారంరాహవే। వాయవ్యాంధ్వజాకారంకేతవే। అర్కసమిధమాదిత్యాయ। పాలాశంసోమాయ। ఖాదిరమంగారకాయ। అపామార్గంబుధాయ। అశ్వత్థంబృహస్పతయే। ఔదుంబరం శుక్రాయ। శమీంశనైశ్చరాయ। రాహవేదూర్వాః। కేతవేకుశాః ॥ ఆకృష్ణేనాగ్నింధూతం కదురుద్రాయేత్యాదిత్యాయ। ఆప్యాయస్వాప్సుమే గౌరీమిమాయేతిసోమాయ। అగ్నిర్మూర్ధాస్యోనాపృథివిక్షేత్రస్య పతినావయమిత్యంగారకాయ। ఉద్బుధ్యస్వేదంవిష్ణుస్సహస్రశీర్షాపురుషఇతిబుధాయ। బృహస్పతేబ్రహ్మజజ్ఞానమింద్రంవోవిశ్వతస్పరీతిబృహస్పతయే। శుక్రంతే అన్యదింద్రాణీంద్రమరుత్వశ్శుక్రాయ। శమగ్నిర్యమాయ ప్రజాపతేనేతిశనయే। కయానశ్చిత్రఆయుంగౌర్నమోఅస్తుసర్పేభ్యఇతిరాహవే। కేతుంకృణ్వన్ సచిత్రచిత్రం బ్రహ్మదేవానామితికేతవే॥

సూర్యస్య ॥ (ఆకృష్ణేనహిరణ్యస్తూపస్సవితాత్రిష్టుప్) ఆకృష్ణేనేత్యస్యమంత్రస్య। హిరణ్యస్తూపఋషిః। సూర్యగ్రహోదేవతా। త్రిష్టుప్ఛందః। సూర్యగ్రహదేవతాముద్దిశ్య...ప్రీత్యర్థం సూర్యగ్రహప్రసాదసిద్ధ్యర్థే అధిదేవతాప్రత్యధిదేవతాసహితసూర్యగ్రహారాధనే వినియోగః ॥ ఆకృష్ణేన - అంగుష్ఠాభ్యాంనమః। రజసావర్తమానః। తర్జనీభ్యాంనమః। నివేశయన్ - మధ్యమాభ్యాంనమః। అమృతంమర్త్యంచ- అనామికాభ్యాంనమః। హిరణ్యయేనసవితారథేనకనిష్ఠికాభ్యాంనమః। ఆదేవోయాతిభువనానిపశ్యన్ - కరతలకరపృష్ఠాభ్యాంనమః ॥ ఏవంహృద

యాదిన్యాసః । భూర్భువస్సువరోమితి దిగ్బంధః ॥ ధ్యానం ॥ వేదీమధ్యే ద్వాదశమలేకర్ణికాయాంరథస్థస్సప్తాశ్వో౽రుణరుచివపుస్సప్తరజ్జుర్ద్విబాహుః । గోత్రేరమ్యేబహువిధగుణే కాశ్యపాఖ్యేప్రసూతః కాళింగాఖ్యేవిషయజనితఃప్రాఙ్ముఖఃపద్మహస్తః ॥ పద్మాసనఃపద్మకరోద్విబాహుః పద్మద్యుతిస్సప్తతురంగవాహః । దివాకరోలోకగురుఃకిరీటీమయిప్రసాదంవిదధాతుదేవః ॥ మంత్రః ॥ ఆకృష్ణేనరజసావర్తమానో నివేశయన్నమృతం మర్త్యంచ । హిరణ్యయేన సవితారథే నాదేవోయాతిభువనాని పశ్యన్ । ఓం భూర్భువస్సువః । సూర్యగ్రహేహాగచ్ఛ । సూర్యగ్రహం రక్తవర్ణంరక్తగంధం రక్తపుష్పంరక్తమాల్యాంబరధరం రక్తచ్ఛత్రధ్వజరథపతాకాదిశోభితం దివ్యరథ సమారూఢం మేరుంప్రదక్షిణీకుర్వాణం ప్రాఙ్ముఖంపద్మాసనస్థం ద్విభుజం సప్తాశ్వం సప్తరజ్జుంకళింగదేశాధిపతిం కాశ్యపసగోత్రం ప్రభవ సంవత్సరమాఘశుద్ధసప్తమ్యాం విశాఖానక్షత్రేజాతంసింహరాశ్యధిపతిం భానువారప్రయుక్తం కిరీటినంసుఖాసీనం పత్నీపుత్రపరివారసమేతం గ్రహమండలే ప్రవిష్టమస్మిన్నధికరణేమధ్యేవర్తులాకారమండలే గోధూమధాన్యస్యోపరి సూర్యగ్రహమావాహయామిస్థాపయామిపూజయామి । అగ్నిందూతంవృణీమహేహోతారంవిశ్వవేదసం । అస్య యజ్ఞస్యసుక్రతుం । సూర్యగ్రహాధిదేవతాం అగ్నింసాంగం సాయుధంసవాహనం శక్తిపత్నీ పుత్రపరివారసమేతం సూర్యగ్రహస్యదక్షిణతః అగ్నిమావాహయామి స్థాపయామి పూజయామి ॥ కద్రుద్రాయప్రచేతసే మీఢుష్టమాయతవ్యసే । వోచేమశంతమగ్ంహృదే । సూర్యగ్రహప్రత్యధి దేవతాంరుద్రంసాంగం సాయుధం సవాహనంశక్తిపత్నీ పుత్రపరివారసమేతం సూర్యగ్రహస్య ఉత్తరతః రుద్రమావాహయామిస్థాపయామి పూజయామి॥ ౧॥

చంద్రస్య ॥ ఆప్యాయస్వ గౌతమస్సోమోగాయత్రీ ॥ ఆప్యాయస్వేత్యస్యమంత్రస్య । గౌతమఋషిః । సోమోదేవతా । గాయత్రీఛందః। అధిదేవతాప్రత్యధిదేవతా సహితచంద్రగ్రహప్రసాద సిద్ధ్యర్థేచంద్ర

గ్రహారాధనేవినియోగః ॥ ఆప్యాయస్వ - అంగుష్ఠాభ్యాంనమః । సమే
తు తే - తర్జనీభ్యాంనమః । విశ్వతః - మధ్యమాభ్యాంనమః । సోమ
వృష్ణియం - అనామికాభ్యాంనమః । భవావాజస్య-కనిష్ఠికా। సంగథే-క
రతల ॥ ఏవంహృదయాదిన్యాసః । భూర్భువస్సువరోమితిదిగ్బంధః॥ ధ్యా
నం ॥ ఆగ్నేయభాగేసరథోదశాశ్వ శ్చాత్రేయజోయామునదేశజశ్చ। ప్ర
త్యఙ్ముఖస్థశ్చతురశ్రపీఠ గదాధరాంగోహిమవత్స్వభావః । శ్వేతాంబర
శ్శ్వేతవపుఃకిరీటీ శ్వేతద్యుతిర్దండధరోద్విబాహుః । చందోఽమృతాత్మావ
రదఃకిరీటీ శ్రేయాంసిమహ్యంవిదధాతుదేవః ॥ ఆప్యాయస్వ సమేతు తేవి
శ్వతస్సోమవృష్ణియం । భవావాజస్యసంగథే । ఓంభూర్భువస్సువః । చం
ద్రగ్రహంఆగచ్ఛ । చంద్రగ్రహం శ్వేతవర్ణం శ్వేతగంధం శ్వేత
పుష్పం శ్వేతమాల్యాంబరధరం శ్వేతచ్ఛత్రధ్వజరథ పతాకాదిశోభితం
దివ్యరథసమారూఢం మేరుంప్రదక్షిణీకుర్వాణం దశాశ్వరథవాహనం ప్ర
త్యఙ్ముఖం ద్విభుజం దండధరం యామునదేశాధిపతిం ఆత్రేయసగోత్రం
నందనసంవత్సర కార్తికశుద్ధ చతుర్దశ్యాంకృత్తికానక్షత్రేజాతం కర్క
టకరాశ్యధిపతిం ఇందువాసర ప్రయుక్తం కిరీటినంసుఖాసీనం పత్నీపుత్ర
పరివారసమేతం గ్రహమండలేప్రవిష్ట మస్మిన్నధికరణే సూర్యగ్రహస్యా
గ్నేయదిగ్భాగే సమచతురశ్రమండలే తండులధాన్యస్యోపరి భగవంతం
చంద్రగ్రహమావాహయామి స్థాపయామిపూజయామి ॥ అప్సుమేసో
మో అబ్రవీదంతర్విశ్వానిభేషజా । అగ్నించవిశ్వశంభువమాపశ్చ విశ్వభే
షజీః । చంద్రగ్రహాధిదేవతాః అపఃసాంగాస్సాయుధాస్సవాహనాశ్శక్తి
పత్నీ పుత్రపరివారసమేతాః చంద్రగ్రహస్య దక్షిణతః అపఆవాహయా
మిస్థాపయామిపూజయామి ॥ గౌరీమిమాయసలిలానితక్షత్యేకపదీద్విపదీ
సాచతుష్పదీ। అష్టాపదీనవపదీబభూవుషీ సహస్రాక్షరాపరమేవ్యోమన్
చంద్రగ్రహ ప్రత్యధిదేవతాం గౌరీం సాంగాంసాయుధాంసవాహనాం
శక్తిపుత్రపరివారసమేతాంచంద్రగ్రహస్యోత్తరతః గౌరీమావాహయా
మిస్థాపయామి పూజయామి॥ ॥౨॥

అంగారకస్య॥ అగ్నిర్మూర్ధావిరూపోంగారకో గాయత్రీ ॥ అగ్ని ర్మూర్ధేత్యస్యమంత్రస్య । విరూపఋషిః। అంగారక గ్రహో దేవతా । గాయత్రీఛందః । అముకకర్మణ్యాధిదేవతా ప్రత్యధిదేవతాసహితాంగారకగ్రహప్రసాదసిద్ధ్యర్థేఅంగారకగ్రహారాధనేవినియోగః। అగ్నిమూర్ర్ధా-అంగుష్ఠాభ్యాంనమః। దివఃకకుత్ - తర్జనీ। పతిఃపృథివ్యాః-మధ్య। అయం-అనామికా।అపాగ్ంరేతాగ్ంసి-కనిష్ఠికా। జిన్వతి। కరతల। ఏవం హృదయాది న్యాసః। భూర్భు...దిగ్బంధః । ధ్యానం। యామ్యేగదాశక్తిధరస్త్రిశూలీవరప్రదోయామ్యముఖోతిరక్తః । కుజస్త్వవంతీవిషయస్త్రికోణ స్తస్మిన్ భరద్వాజకులేప్రసూతః।రక్తాంబరోరక్తవపుఃకిరీటీ చతుర్భుజో మేషగమో గదాభృత్ ।ధరానుతశ్శక్తిధరశ్చశూలీ సదామమస్యాద్వరదఃప్రశాంతః॥ ఓం అగ్నిమూర్ధాదివఃకకుత్పతిఃపృథివ్యాఅయం। అపాగ్ంరేతాగ్ంసిజిన్వతి। ఓంభూర్భువస్సువః। అంగారకగ్రహేహాగచ్ఛ। అంగారకగ్రహంరక్తవర్ణం రక్తగంధంరక్తపుష్పంరక్తమాల్యాంబరధరం రక్తచ్ఛత్రధ్వజరథపతాకాదిశోభితం దివ్యరథసమారూఢం మెరుంప్రదక్షిణీకుర్వాణం మెషవాహనందక్షిణాభిముఖంచతుర్భుజం గదాశూలశక్తిధరంఅవంతీదేశాధిపతింభారద్వాజసగోత్రంఅక్షయసంవత్సర భాద్రపదశుక్లద్వితీయాయాం పూర్వఫల్గునీ నక్షత్రజాతం మేషవృశ్చికరాశ్యధిపతిం భౌమవాసరప్రయుక్తం కిరీటినంసుఖాసీనం పత్నీపుత్రపరివారసమేతం గ్రహమండలేప్రవిష్టమస్మిన్నధికరణే సూర్యగ్రహస్యదక్షిణదిగ్భాగే త్రికోణాకారమండలే ఆఢక ధాన్యస్యోపరిభగవంతం అంగారకగ్రహమావాహయామిస్థాపయామి పూజయామి । స్యోనాపృథివిభవానృక్షరానివేశనీ। యచ్ఛానశ్శర్మసప్రథాః। అంగారకగ్రహాధిదేవతాంపృథివీం సాంగాంసాయుధాంసవాహనాం శక్తిపుత్రపరివారసమేతామంగారకగ్రహస్యదక్షిణతఃపృథివీమావాహయామి స్థాపయామిపూజయామి।క్షేత్రస్యపతినావయగ్ంహితేనేవజయామసి।గామశ్వంపోషయిత్న్వాసనోమృడాతీదృశే। అంగారకగ్రహప్రత్యధిదేవతాంక్షేత్రపాలకంసాంగంసాయుధంసవాహ

నంశక్తి పత్నీపుత్ర పరివారసమేతం అంగారకగ్రహస్యోత్తరతః క్షే
త్రపాలకమావాహయామి స్థాపయామిపూజయామి॥ 3॥

బుధస్య ॥ ఉద్బుధ్యస్వమధుచ్ఛందో బుధస్త్రిష్టుప్ ॥ ఉద్బుధ్య
స్వేత్యస్యమంత్రస్య। మధుశ్ఛందఋషిః। బుధగ్రహో దేవతా। త్రిష్టు
ప్ఛందః।యజమానస్యాధి దేవతా ప్రత్యధిదేవతా సహితబుధగ్రహ ప్ర
సాదసిద్ధ్యర్థేబుధగ్రహారాధనే వినియోగః ఉద్బుధ్య స్వాగ్నే-అంగుష్ఠా
భ్యాంనమః।ప్రతిజాగృహ్యేనం-తర్జనీ। ఇష్టాపూర్తే-సగ్ంసృజేథాం-మ
ధ్యమా।అయంచ- అనామికా। పునఃకృణ్వగ్ స్త్వాపితరం యువానం-కని
ష్ఠికా। అన్వాతాగ్ంసీత్త్వయితంతుమేతం- కరతల। ఏవం హృదయాది
న్యాసః। భూర్భు...దిగ్బంధః॥ధ్యానం॥ ఉదఙ్ముఖోమాగధజోహరిత్థ శ్చా
త్రేయగోత్రశ్శరమండలస్థః।సఖడ్గచర్మోరుగదాధరోఙ్గ స్త్వీశానభాగే వ
రదస్సుపీతః॥పీతాంబరఃపీతవపుఃకిరీటీ చతుర్భుజో దండధరశ్చసౌమ్యః।చ
ర్మాసిధృక్సోమసుతస్సుమేరు స్సింహాధిరూఢో వరదోబుధశ్చ।ఉద్బుధ్య
స్వాగ్నేప్రతిజాగృహ్యేనమిష్టాపూర్తేసగ్ంసృజేథామయంచ। పునఃకృణ్వ
గ్ స్త్వాపితరంయువానమన్వాతాగ్ంసీత్త్వయితంతుమేతం।ఓంభూర్భువస్సు
వః।బుధగ్రహేహాగచ్ఛ।బుధగ్రహంపీతవర్ణం పీతగంధం పీతపుష్పంపీత
మాల్యాంబరధరం పీతచ్ఛత్రధ్వజరథపతాకాదిశోభితందివ్యరథసమారూ
ఢంమేరుం ప్రదక్షిణీకుర్వాణం సింహవాహనం ఉదఙ్ముఖం మగధదేశాధిప
తిం చతుర్భుజం ఖడ్గచర్మాంబరధరం ఆత్రేయసగోత్రం సౌమ్యసంవత్సర
వైశాఖశుక్ల ఏకాదశ్యాం ఉత్తరఫల్గునీనక్షత్రజాతం।కన్యామిథునరాశ్య
ధిపతింసౌమ్యవారప్రయుక్తంకిరీటినంసుఖాసీనంపత్నీపుత్రపరివారసమేతం
గ్రహమండలేప్రవిష్టమస్మిన్నధికరణే సూర్యగ్రహస్యేశాన్యదిగ్భాగే బా
ణాకారమండలే ముద్గధాన్యస్యోపరిభగవంతంబుధగ్రహమావాహయా
మిస్థాపయామిపూజయామి।ఇదంవిష్ణుర్విచక్రమేత్రేధానిదధేపదం।సమూ
ఢమస్యపాగ్ంసురే।బుధగ్రహాధిదేవతాంవిష్ణుంసాంగంసాయుధం సవా
హనంశక్తిపత్నీపుత్రపరివారసమేతం బుధగ్రహస్యదక్షిణదిశి విష్ణుమా

హ్వాహయామిస్థాపయామిపూజయామి। సహస్రశీర్షా... ద్దశాంగులం। బుధగ్రహప్రత్యధిదేవతాం నారాయణంసాంగం సాయుధంసవాహనం శక్తిపత్నీపుత్రపరివారసమేతం బుధగ్రహస్య ఉత్తరతః నారాయణ మావాహయామిస్థాపయామి పూజయామి॥ ॥౪॥

బృహస్పతేః॥ (బృహస్పతెగృత్సమదో బృహస్పతిర్జగతీ.) బృహస్పతేఅతియదర్యఇత్యస్యమంత్రస్య।గృత్సమదఋషిః।బృహస్పతిగ్రహో దేవతా-జగతీచ్ఛందః - యజమానస్యాధిదేవతా ప్రత్యధిదేవతాసహిత బృహస్పతిగ్రహప్రసాదసిద్ధ్యర్థే బృహస్పతిగ్రహారాధనే వినియోగః- బృహస్పతే అతియదర్యో అర్హాత్-అంగుష్ఠాభ్యాంనమః। ద్యుమద్విభాతి- తర్జనీ। క్రతుమజ్జనేషు - మధ్యమా।యద్దీదయచ్ఛవసా- అనామికా।ఋత ప్రజాతేతదస్మాసు-కనిష్ఠికా।ద్రవిణంధేహిచిత్రం-కరతల।ఏవంహృదయాది న్యాసః-భూర్భువ... దిగ్బంధః- ధ్యానం॥ సౌమ్యేసుదీర్ఘేచతురశ్రపీఠే రథేఙ్గిరాఃపూర్వముఖస్వభావః-దండాక్షమాలాజలపాత్రధారీ సింధ్వాఖ్య దేశేవరదస్సురేశః - కనకామ్బరఃకనకవపుఃకిరీటీచతుర్భుజో దేవగురుఃప్రశాంతః- తథాపిదండంచకమండలుంచతథాక్షసూత్రోవరదోస్తుమహ్యం॥

బృహస్పతేఅతియదర్యోఅర్హా ద్యుమద్విభాతిక్రతుమజ్జనేషు-యద్దీదయచ్ఛవసఋతప్రజాతతదస్మాసుద్రవిణంధేహిచిత్రం। ఓంభూర్భు * వః-బృహస్పతిగ్రహేహాగచ్ఛ-బృహస్పతిగ్రహం కనకవర్ణం-కనకగంధం- కనకపుష్పం-కనకమాల్యాంబరధరం-కనకఛత్రధ్వజరథపతాకాదిశోభితం-దివ్యరథసమారూఢం-మేరుంప్రదక్షిణీకుర్వాణం-పూర్వాభిముఖం- పద్మాసనస్థం-చతుర్భుజం-దండాక్షమాలాధారిణం-సింధుద్వీపదేశాధిపతిం-ఆంగీరసగోత్రం-సౌమ్యసంవత్సరద్వాదశ్యాంధనిష్ఠానక్షత్రజాతం-ధనుర్మీనరాశ్యధిపతిం గురువారప్రయుక్తం-కిరీటినంసుఖాసీనం-పత్నీపుత్రపరివార సమేతం-గ్రహమ[illegible]మస్మిన్నధికరణే సూర్యగ్రహస్యోత్తరదిగ్భాగే [illegible] ధాన్యోపరిబృహస్పతి గ్రహమావాహ [illegible]స్థాప[illegible]పూజయామి [illegible]జ్ఞానంప్రథమంపురస్తాద్విసీమత

స్వురుచో వేనఆవః - సబుధ్నియాఉపమా అస్యవిష్ఠాస్సతశ్చయోనిమస
తశ్చవివః - బృహస్పతిగ్రహాధిదేవతాంబ్రహ్మాణంసాంగం సాయుధంసవా
హనంశక్తి పత్నీపుత్రపరివారసమేతంబృహస్పతిగ్రహస్యదక్షిణతఃబ్రహ్మాణ
మావాహయామిస్థాపయామిపూజయామి- ఇంద్రంవో విశ్వతస్పరిహవామ
హేజనేభ్యః-అస్మాకమస్తుకేవలః-బృహస్పతిగ్రహ ప్రత్యధిదేవతాం ఇంద్రం
సాంగంసాయుధం సవాహనంశక్తి పత్నీపుత్రపరివారసమేతంబృహస్పతి
గ్రహస్య ఉత్తరతః ఇంద్రమావాహయామిస్థాపయామిపూజయామి॥౫॥

శుక్రస్య॥ (శుక్రంతేభరద్వాజ శ్శుక్రస్త్రిష్టుప్.) శుక్రంతేఅన్యది
త్యస్యమంత్రస్య భరద్వాజఋషిః-శుక్రగ్రహోదేవతా-త్రిష్టుప్ఛందః-య
జమానస్యాధిదేవతాప్రత్యధిదేవతాసహిత శుక్రగ్రహప్రసాదసిద్ధ్యర్థే
శుక్రగ్రహారాధనేవినియోగః॥ శుక్రంతేఅన్యత్ -అంగు। యజతంతేఅన్య
త్-తర్జనీ।విషురూపేఅహనీ-మధ్యమా।ద్యౌరివాసి-అనామికా- విశ్వాహి
మాయాఅవసిస్వధావః- కనిష్ఠికా।భద్రాతేపూషన్నిహరాతిరస్తు- కరత
ల-ఏవంహృదయాదిన్యాసఃభూర్భు... దిగ్బంధః-ధ్యానం॥ప్రాచ్యాంభృగో
ర్భోజకటిప్రదేశ స్సభార్గవఃపూర్వముఖస్వభావః - సపంచకోణేశరథాధి
రూఢో దండాక్షమాలావరదోంబుపాత్రః॥ శ్వేతాంబరఃశ్వేతవపుఃకిరీటీచ
తుర్భుజో దైత్యగురుఃప్రశాంతః ॥ తథాసిదండంచకమండలుంచతథాక్ష
సూత్రోవరదోస్తుమహ్యం॥శుక్రంతేఅన్యద్యజతం తేఅన్యద్విషురూపేఅహ
నీద్యౌరివాసి- విశ్వాహిమాయాఅవసిస్వధావో భద్రాతేపూషన్నిహరా
తిరస్తు- ఓంభూర్భువస్సువః । శుక్రగ్రహేహాగచ్ఛ-శుక్రగ్రహం శ్వేతవ
ర్ణం - శ్వేతగంధం-శ్వేతపుష్పం- శ్వేతమాల్యాంబరధరం శ్వేతచ్ఛత్ర
ధ్వజరథపతాకాదిశోభితం।దివ్యరథసమారూఢం। మేరుంప్రదక్షిణీకుర్వా
ణం। పూర్వాభిముఖం। పద్మాసనస్థం। చతుర్భుజం। దండాక్షమాలాజటా
వల్కలధారిణం। కాంభోజదేశాధిపతిం। భార్గవసగోత్రం। మన్మథసంవత్స
రదశమ్యాంపుష్యమీనక్షత్రజాతం।తులావృషభరాశ్యధిపతిం। భృగువా
రప్రియుక్తంకికీటినంసుఖాసీనం పత్నీపుత్రపరివారసమేతం గ్రహమండలే

ప్రవిష్టమస్మిన్నధికరణేసూర్యగ్రహస్య ప్రాగ్భాగే పంచకోణాకారమండలే రాజమాషధాన్యస్యోపరి శుక్రగ్రహమావాహయామిస్థాపయామి పూజయామి॥ఇంద్రాణీమాసునారిషుసుపత్నీమహమశ్రవం-నహ్యస్యాఅపరంచనజర సామరతేపతిః॥ శుక్రగ్రహాధిదేవతాంఇంద్రాణీం సాంగాం సాయుధాంసవాహనాంశక్తి పుత్రపరివారసమేతాంశుక్రగ్రహస్యదక్షిణతః ఇంద్రాణీమావాహయామిస్థాపయామిపూజయామి॥ఇంద్రమరుత్వఇహపాహిసోమం యథాశార్యాతేఅపిబస్సుతస్య। తవప్రణీతీతవశూరశర్మన్నావివాసంతికవయస్సుయజ్ఞాః-శుక్రగ్రహప్రత్యధిదేవతాం ఇంద్రమరుత్వంతంసాంగంసాయుధం సవాహనం శక్తిపత్నీ పుత్రపరివారసమేతం శుక్రగ్రహస్యఉత్తరతః ఇంద్రమరుత్వంతమావాహయామి స్థాపయామిపూజయామి ॥౬॥

శనైశ్చరస్య॥ (శమగ్నిరిళింమిళిశ్శనిరుష్ణిక్.) శమగ్నిరగ్నిభిరిత్యస్యమన్త్రస్య-ఇళింమిళిఋషిః-శనైశ్చరగ్రహోదేవతా-ఉష్ణిక్ఛందః। యజమానస్యాధిదేవతా ప్రత్యధిదేవతాసహితశనైశ్చరగ్రహప్రసాదసిద్ధ్యర్థే శనైశ్చర గ్రహారాధనే వినియోగః॥ శమగ్నిః-అంగు-అగ్నిభిస్కరత్-తర్జనీ-శంనస్తపతుసూర్యః-మధ్యమా-శంవాతః - అనామికా - వాత్వరపాః-కనిష్ఠికా-అపస్రిధః- కరతల-ఏవం...న్యాసః - భూర్భు...దిగ్బంధః॥ ధ్యానం॥ చాపాసనోగృధ్రరథస్సునీలః ప్రత్యఙ్ముఖఃకాశ్యపతిః ప్రతీచ్యాం-సశూలచాపేషు వరప్రదశ్చసౌరాష్ట్రదేశేప్రభవశ్చసౌరీ॥ నీలద్యుతిర్నీలవపుఃకిరీటీగృధ్రస్థితశ్చాపధరోధనుష్మాన్-చతుర్భుజస్సూర్యసుతః ప్రశాంతఃస్సచాస్తుమహ్యాంవరమందగామీ॥ శమగ్నిరగ్నిభిస్కరచ్ఛన్నస్తపతుసూర్యః।శంవాతోవాత్వరపాఅపస్రిధః-ఓంభూర్భువస్సువః-శనైశ్చరగ్రహే హాగచ్ఛ-శనైశ్చరగ్రహంనీలవర్ణం- నీలపుష్పం-నీలమాల్యాంబరధరం-నీలచ్ఛత్రధ్వజరథపతాకాదిశోభితం- దివ్యరథసమారూఢం- మేరుంప్రదక్షిణీకుర్వాణం- చాపాసనస్థం- ప్రత్యఙ్ముఖం- గృధ్రరథం- చతుర్భుజం-శూలాయుధధరం సౌరాష్ట్రదేశాధిపతిం-వికారిసంవత్సరనవమ్యాంరోహి

ణీనక్షత్రజాతం - మకరకుంభరాశ్యధిపతిం - మందవారప్రయుక్తం-
కిరీటినంసుఖాసీనంపత్నీపుత్రపరివారసమేతం- గ్రహమండలేప్రవిష్టమస్మి
న్నధికరణేసూర్యగ్రహస్యపశ్చిమదిగ్భాగే ధనురాకారమండలే తిలధాన్య
స్యోపరిభగవంతం శనైశ్చరగ్రహ మావాహయామి - స్థాపయామి-
పూజయామి॥యమాయసోమగ్ం సునుతయమాయజుహుతాహవిః-య
మగ్ంహయజ్ఞోగచ్ఛత్యగ్ని దూతో అరంకృతః ॥ శనైశ్చరగ్రహాధిదేవ
తాం యమంసాంగంసాయుధం సవాహనంశక్తి పత్నీపుత్రపరివారస
మేతంశనైశ్చరగ్రహస్యదక్షిణతః- యమమావాహయామి-స్థాపయామి
పూజయామి॥ప్రజాపతేనత్వదేతాన్యన్యోవిశ్వాజాతానిపరితాబభూవ-
యత్కామాస్తేజుహుమస్తన్నో అస్తువయగ్ం స్యామపతయోరయీణాం॥
శనైశ్చరగ్రహప్రత్యధిదేవతాం ప్రజాపతింసాంగం-సాయుధం-సవాహ
నంశక్తిపత్నీపుత్రపరివారసమేతం శనైశ్చరగ్రహస్యోత్తరతః ప్రజాప
తిమావాహయామి స్థాపయామి పూజయామి॥

రాహుః ॥ (కయానోవామదేవోరాహుర్గాయత్రీ.) కయాన
శ్చిత్రేత్యస్యమంత్రస్య- వామదేవఋషిః-రాహుగ్రహోదేవతా- గాయ
త్రీఛందః- యజమానస్యాధి... సహితరాహుగ్రహప్రసాద సిద్ధ్యర్థే రా
హుగ్రహారాధనేవినియోగః॥ కయానః- అంగుష్ఠా-చిత్రఆభువత్-తర్జ
నీ-ఊతీ-మధ్య- సదావృధః- అనామి- సఖా- కనిష్ఠికా-కయాశచిష్ఠయా
వృతా - కరతల-ఏవంహృదయాదిన్యాసః-భూర్భు...దిగ్బధః ॥ ధ్యానం
పైఠీనసోబర్బరదేశజాతశ్శూర్పాసనస్సింహగతస్సదాయః।యామ్యాననో
నైఋతిదిక్కరాళోవరప్రదశ్శూలసచర్మఖడ్గః ॥ నీలాంబరోనీలవపుః కి
రీటీ కరాళవక్త్రః కరవాలశూలీ। చతుర్భుజశ్చర్మధరశ్చ రాహుస్సింహాధి
రూఢోవరదోస్తుమహ్యం॥కయానశ్చిత్రఆభువదూతీసదావృధస్సఖా కయా
శచిష్ఠయావృతా॥ ఓంభూర్భువస్సువః రాహుగ్రహేహాగచ్ఛ-రాహుగ్ర
హం నీలవర్ణం-నీలగంధం-నీలపుష్పం-నీలమాల్యాంబరధరం-నీలచ్ఛత్ర
ధ్వజరథపతాకాదిశోభితం- దివ్యరథసమారూఢం - మేరుమప్రదక్షిణీకు

ర్యాణం- సింహాసనం నైఋతిముఖం శూర్పాసనస్థం చతుర్భుజం కరాళవక్త్రం ఖడ్గచర్మవరకరం పైఠీనసగోత్రం బర్బరదేశాధిపతిం కిరీటినంసుఖాసీనం పత్నీపుత్రపరివారసమేతం- గ్రహమండలే ప్రవిష్టమస్మిన్నధికరణే సూర్యగ్రహస్య నైఋతిదిగ్భాగే శూర్పాకారమండలే మాషధాన్యస్యో పరిభగవంతం రాహుగ్రహ మావాహయామి స్థాపయామి పూజయామి॥ ఆయంగౌఃపృశ్నిరక్రమీదసనన్మాతరంపునః- పితరంచప్రియన్త్సువః॥ రాహుగ్రహాధిదేవతాంగాంసాంగాం సాయుధాం సవాహనాం శక్తిపుత్రపరివార సమేతాం రాహుగ్రహస్యదక్షిణతః గామావాహయామి స్థాపయామి- పూజయామి॥ నమోఅస్తుసర్పేభ్యో యేకేచపృథివీమను-యేఅంతరిక్షే యేదివి తేభ్యస్సర్పేభ్యోనమః॥ రాహుగ్రహప్రత్యధిదేవతాం సర్పంసాంగంసాయుధం సవాహనంశక్తిపత్నీపుత్రపరివారసమేతంరాహుగ్రహస్య ఉత్తరతః సర్పమావాహయామి స్థాపయామి పూజయామి॥ ౮॥

కేతోః॥ (కేతుంకృణ్వన్నమధుశ్ఛందః కేతుర్గాయత్రీ-) కేతుంకృణ్వన్నిత్యస్య... మధుశ్ఛందఋషిః। కేతుగణోదేవతా। గాయత్రీఛందః యజమానస్యాధిదేవత ప్రత్యధిదేవతాసహిత కేతుగణప్రసాదసిద్ధ్యర్థే కేతుగణారాధనేవినియోగః॥ కేతుంకృణ్వన్- అంగుష్ఠా। ... వే।తర్జనీ। పేశో మర్యాః-మధ్య।అపెశసె-అనామికా।సముషద్భిః-కనిష్ఠికా।అజాయథాః-కరతల।ఏవంహృదయాదిన్యాసః।భూర్భు...దిగ్బంధః॥ధ్యానం॥ధ్వజాసనో జైమినిగోత్రజోంతర్వేదీషుదేశేషువిచిత్రవర్ణః యామ్యాననోవాయుదిశిప్రఖడ్గచర్మాసిభిశ్చాప్తసుతశ్చకేతుః ॥ ధూమ్రోద్విబాహుర్వరదో గదాభృద్గృధ్రాసనస్థోవికృతాననశ్చ । కిరీటకేయూరవిభూషితాంగస్సదాస్తుమే కేతుగణఃప్రశాంతః॥ ఓంకేతుంకృణ్వన్న కేతవే పేశోమర్యాఅపేశసే। సముషద్భిరజాయథాః॥ఓంభూర్భువస్సువః కేతుగ్రహాగచ్ఛ।కేతుగణంచిత్రవర్ణం। చిత్రగంధం। చిత్రపుష్పం। చిత్రమాల్యాంబరధరం।చిత్రఛత్రధ్వజరథపతాకాదిశోభితం। దివ్యరథసమారూఢం। మేరుమపసవ

క్షిణీకుర్వాణం। ధ్వజాసనస్థం।దక్షిణాభిముఖం చతుర్భుజం ॥ అంతర్వేది దేశాధిపతిం।ద్విబాహుం।గదాధరం।పైఠీనసగోత్రమభిజిన్నక్షత్రజాతం సింహాసనాసీనం । గ్రహమండలేప్రవిష్టమస్మిన్నధి కరణే సూర్యగ్రహస్య వాయవ్యదిగ్భాగేధ్వజాకారమండలే। కుళుత్థధాన్యస్యోపరి కేతుగణమా వాహయామి స్థాపయామి పూజయామి ॥ సచిత్రచిత్రం చితయంతమ స్మైచిత్రఃక్షత్రచిత్రతమంవయోధాం। చంద్రంరయింపురువీరంబృహంతం చంద్రంచద్రాభిగృణతేయువస్వ । కేతుగణాధిదేవతాంచిత్రగుప్తం సాం గంసాయుధంసవాహనంశక్తి పత్నీపుత్ర పరివారసమేతం కేతుగణ స్యదక్షిణతః చిత్రగుప్తమావాహయామి స్థాపయామి పూజయామి॥ బ్రహ్మాదేవానాంపదవీఃకవీనామృషిర్విప్రాణాంమహిషోమృగాణాం। శ్యే నోగృధ్రాణాగ్ం స్వధితిర్వనానాగ్ం సోమఃపవిత్రమత్యేతిరేభన్ । కే తుగణప్రత్యధిదేవతాం బ్రహ్మాణంసాగం సాయుధంసవాహనంశక్తి ప త్నీపుత్ర పరివారసమేతం కేతుగణస్యోత్తరతః బ్రహ్మాణమావాహయామి స్థాపయామి పూజయామి॥ *

జాతవేదసేసునవామసోమమరాతీయతోనిదహాతివేదః। సనఃప ర్షదతిదుర్గాణివిశ్వానావేవసింధుందురితాత్యగ్నిః. దుర్గామావాహ యామి స్థాపయ* పూజయామి ॥ గణానాం...నం । గణపతిమా... మి। క్షేత్రస్యపతినా వయగ్ంహితేనేవజయామసి। గామశ్వం పోషయి త్నాసనోమృడాతీదృశే॥ క్షేత్రపాలకమావా...మి । స్వస్తిదావిశస్పతి ర్వృత్రహావిమృధోవశీ। వృషేంద్రఃపురఏతునస్స్వస్తిదా అభయంకరః। అభయంకరమా...మి । ఇంద్రంవో విశ్వతస్పరిహవామహేజనేభ్యః। అస్మాకమస్తుకేవలః। ఇంద్రంలోకపాలమావాహయామి । అగ్నిందూతం వృణీమహే హోతారంవిశ్వవేదసం। అస్యయజ్ఞస్యసుక్రతుం । అగ్నిం లోకపాల**మి । యమాయసోమగ్ం సునుతయమాయజుహుతాహ విః । యమగ్ంహయజ్ఞోగచ్ఛత్యగ్నిదూతో అరంకృతః। యమంలోక ... హయామి ॥ మాషుణః పరాపరానిర్ఋతిర్దుర్హణావధీత్ । పతీ

క్షత్రృష్ణయానవహ । నిరర్ శింలోక ... మి । ఇమం మేవరు—చశే। వరుణంలోకపా...మి । తవవాయువనస్పతే త్వష్టుర్జామాత రద్భు త॥అవాంస్యావృణీమహే॥ వాయుంలోక*మి। సోమోధేనుగ్ంసోమో అర్వంతమాశుంసోమో వీరంకర్మణ్యందదాతు ॥ సాదన్యంవిదథ్యగ్ంసభే యంపితుశ్రవణంయోదదాశదస్మై- కుబేరంలోక*మి-తమీశానంజగత స్తస్థుషస్పతింధియంజిన్వమవసేహూమహేవయం - పూషానోయథా వేదసామసద్వృధేరక్షితాపాయురదబ్ధస్స్వస్తయే-ఈశానంలోకపా*మి- ఊర్ధ్వఊషుణఊతయేతిష్ఠాదేవోనసవితా - ఊర్ధ్వోవాజస్యసవితాయ దంజిభిర్వాఘద్భిర్విహ్వయామహే- ఊర్ధ్వపురుషమా*మి- స్యోనాపృథి *థాః॥పృథివీమా...మి-వాస్తోష్పతేప్రతిజానీహ్య*శంచతుష్పదే- వాస్తు పురుషమా*మి।బ్రహ్మదేవానాం*రేభః। బ్రహ్మాణమా*మి। పావీనోదేవీస రస్వతీవాజేభిర్వాజినీవతీ । ధీనామవిత్ర్యవతు। సరస్వతీమా*మి। ఇదంవి ష్ణు*సురే। విష్ణుమా*మి । సక్తుమివతితఉనాపునంతోయత్రధీరామనసా వాచమకృత। అత్రాసఖాయస్సఖ్యానిజానతే భద్రైషాంలక్ష్మీర్నిహితాధి వాచి-లక్ష్మీమా*మి। కద్రుద్రాయప్రచేతసే* హృదే।రుద్రమా*మి-గౌరీ మిమాయసలిలా* వ్యోమన్। గౌరీమా*మి।శ్రీర్నాశకుమనూహీనాంహ స్వన్నృతస్యదీధితిం।విశ్వాపరిప్రియా ానదధద్విత్రా । అదిత్యైత్స్న స్యారేత సోజ్యోతింపశ్యంతివాసరం।పరోయదిధ్యతేదివా।(అశ్వనీదేవతామా*మి వషోఉషాఅపూర్వావ్యుచ్ఛతిప్రియాదివః। స్నుషా వామశ్వి* యతఇంద్ర భయామహేతతోనో అభయంకృధి। మఘవంచ్ఛగ్ధితవతన్న ఊతయేవి ద్విషోవిమృధోజహి।అభయంకరమావాహయామి*పూజయామి)॥ఇత్యౌ త్తరీయఃపాఠః.[నాబృహత్ ॥అశ్వినీదేవతామా*మి॥సుపర్ణోసిగరుత్మాన్ త్రివృత్తేశిరోగాయత్రంచక్షుస్తోమఆత్మాసామతేతనూర్వామదేవ్యంబృహ ద్రథంతరేపక్షౌయజ్ఞాయజ్ఞియంపుచ్ఛంఛందాగ్ంస్యంగానిధిష్ణియాశ్శఫా యజూగ్ంషినామ । సువర్ణోసిగరుత్మాన్దివంగచ్ఛసువఃపత । గరుడ మా*మి। ధన్వనాగాధన్వనాజింజయేమ ధన్వనాతీవ్రాస్సమదోజయేమ।

ధనుశ్శతో॰రపకామంకృణోతుధన్వనాపర్వాః ప్రదిశోజయేమ । ధన్వంత రిమావాహయామి ॥ ముంచామిత్వాహవిషా జీవనాయకమజ్ఞాతయక్ష్మా దుత రాజయక్ష్మాత్ । గ్రాహిర్జగ్రాహియదివైతదేనంతస్యాఇంద్రాగ్నీ ప్రముముక్త మేనం । ఇంద్రాగ్నీఆవాహయామి ॥ యదిక్షితాయుర్యదివాపరేతో యదిమృత్యోరంతికంనీతఏవ । తమాహరామినిరృతేరుపస్థాదస్పార్శ మేనం శతశారదాయ । నిరృతిమావాహయామి ॥ సంసృష్టంధనమభయం । నమాకృత మస్మభ్యంధత్తాంవరుణశ్చమన్యుః । భియందధానా హృదయేషుశత్రవః పరాజితాసో అపనిలయంతాం-శతక్రతుమావాహయామి । దూరమస్మచ్ఛత్రవో యంతుభీతాః । తదింద్రాగ్నీకృణుతాంతద్విశాఖే । తన్నోదేవాఅనుమ దంతుయజ్ఞం । పశ్చాత్పురస్తాదభయంనోఅస్తు । నక్షత్రాణామధిప త్నీవిశాఖే । శ్రేష్ఠావింద్రాగ్నీభువనస్యగోపౌ । విషూచశ్శత్రూనపబాధ మానా । అపక్షుధంనుదతామరాతిం ॥ విశాఖానక్షత్రమావాహయామి ॥] మంట పస్థాఽదిత్యాదినవగ్రహదేవతాభ్యోనమః ॥ ఇంద్రాద్యష్టదిక్పాలకదేవతా భ్యోనమః ॥ దుర్గాగణపతిక్షేత్రపాలకాభయంకరవాస్తు పురుషాదిదేవ తాభ్యోనమః ॥ ధ్యానావాహనాదిషోడశోపచారపూజాస్సమర్పయామి ॥ న మస్సూర్యాయసోమాయమంగళాయబుధాయచ । గురుశుక్రశనిభ్యశ్చరా హవేకేతవేనమః ॥ ప్రార్థనాంసమర్పయామి ॥ అనయాపూజయా మంటప స్థదేవతాస్సుప్రీతాస్సుప్రసన్నావరదాభవంతు ॥ ఇతినవగ్రహారాధనవిధిః.

అథ మృత్యుంజయం.

అస్యశ్రీత్ర్యంబకస్తోత్రమహామంత్రస్య । మైత్రావరుణపుత్రోవసిష్ఠఋషిః । అనుష్టుప్ఛందః । శ్రీమృత్యుంజయత్ర్యంబకరుద్రోదేవతా । దేవదేవ్యాప్రణవోబీజశక్తిః । అత్రమూలంమంత్రేణకరశుద్ధింకృత్వా । ప్రణవంకరతలయోర్విన్యస్య । వ్యాహృత్యాదిమంత్రపాదచతుష్టయంకరయో రంగుష్ఠాది కనిష్ఠాంతమంగుళీషువిన్యస్య తతస్సర్వేణవ్యాపకన్యాసంకృత్వాదేహాంగన్యాసమారభేత్ । ఓంభూః వః-అంగుష్ఠాభ్యాంనమః । త్రియం

[ ] ఈచిహ్నమధ్య గతభాగము మహీశూర దేశమునలేదు.

బకంయజామహే । తర్జ!సుగంధింపుష్టివర్ధనం। మధ్య । ఉర్వారుకమి వబంధనాత్ । అనా । మృత్యోర్ముక్షీయమామృతాత్ । కని। ఓంభూః వః॥త్రియంబకం* తాత్। కరతల । త్రియంబకంఇతిశిరసి-యజామహే ఇతి లలాటే। సుగంధిమితిముఖే। పుష్టివర్ధనమితిహృదయే । ఉర్వారుకమితి కుక్షౌ । ఇవేతినాభౌ । బంధనాదితికట్యాం । మృత్యోరిత్యూరుద్వయే। ముక్షీయేతిజానుద్వయే । మేతిజంఘాద్వయే । అమృతాదితిపాదద్వయే। ఏవందేహాంగన్యాసంకృత్వాషడంగన్యాసమారభేత్ । ఓంనమోభగవతే త్రియంబకాయశూలపాణయేస్వాహా।హృదయే।ఓంన* తేరుద్రాయామి తమూర్తయే మాంజీవయశిరసేస్వాహా। శిరసి-ఓంన... తేనీలకంఠాయ చంద్రజటినేస్వాహా।శిఖా।ఓంన—§తేత్రిపురాంతకాయహ్రాంహ్రీం।కవ। ఓం...నతేత్రిలోచనాయఋుగ్యజుస్సామాథర్వణమూర్తయే।నేత్ర।ఓంన మోభగవతేరుద్రాయాగ్నిత్రయాయ జ్వలజ్జ్వలమాంరక్షరక్ష అఘోరా స్త్రాయఫట్।భూర్భువస్సువరోమితిదిగ్బంధః॥ధ్యానం । తతశ్చంద్రమండ లోపరిబద్ధపద్మాసనంచంద్రవర్ణంస్రవదమృతపూర్ణచంద్రకళాధరం। యోగ ముద్రాక్షమాలాబద్ధాధరహస్తద్వయంధృతామృతపూర్ణకనకకలశోత్తర కరద్వయం। సోమసూర్యాగ్నిత్రిలోచనం బద్ధపింగజటాజూటం నాగయ జ్ఞోపవీతినం । నాగాభరణభూషితంవ్యాఘ్రచర్మాంబరధరం భక్తానుకంపి నంభస్మానులేపనంశ్రీరుద్రం ధ్యాత్వాస్నేహపూర్ణేనమనసా పూర్వోక్త మార్గేణార్చయిత్వాశరణంవ్రజేత్ ॥ త్ర్యంబకమహాదేవత్రాహిమాం శరణాగతం। జన్మమృత్యుజరారోగైఃపీడితంకర్మబంధనైః। తావకస్త్వ ద్గతప్రాణస్త్వచ్చిత్తోహంసదామృడ। ఇతివిజ్ఞాప్యదేవేశంజపేన్మంత్రంత్రి యంబకం॥ఇతిప్రార్థనాంకృత్వాలమిత్యాది పంచపూజాంకృత్వాజపేత్॥ ఓంభూర్భువస్సువః॥ త్రియంబకంయజామహేసు...మామృతాత్॥అప మృత్యుమపత్యుధం। అపేతశ్శపథంజహి॥అథానోఅగ్నఆవహ।రాయస్పోష గ్ంసహస్రిణం॥ ఏతేసహస్ర—మృత్యవేస్వాహా ॥ మమసర్వాపమృత్యు

§ ఈత్ర్యంబకారాధనము దేశాచారభేదమున భిన్నభిన్నములుగానున్నది.

నశ్శేషాశ్చ ఆయుర్వర్ధతాం॥ (యథాశక్తిజపంకుర్యాత్) అచ్యుతఃకల్పవృక్ష శ్చ అనంతఃకామధేనవః । చింతామణిస్తుగోవిందో నామత్రియముదా హృతం॥ అచ్యుతాయనమః॥ అనంతాయనమః॥ గోవిందాయనమః॥ఓం భూర్భువస్సువః అంగుష్ఠాభ్యాంనమ ఇత్యారభ్య దిగ్విమోకం కృత్వా పంచపూజాంతంకుర్యాత్ ॥ ॥ ఇతి మృత్యుంజయవిధానం.

అథనవగ్రహపూజావిధిః.

యాజ్ఞవల్క్యః॥ శ్రీకామశ్శాంతికామోవా గ్రహయజ్ఞంసమాచరేత్। వృష్ట్యాయుఃపుష్టికామోవా తథైవాభిచరన్నపి॥ సూర్యస్సోమో మహీపుత్రః స్సోమపుత్రో బృహస్పతిః । శుక్రశ్శనైశ్చరోరాహుః కేతుశ్చేతిగ్రహాస్స్మృతాః॥ తామ్రికాత్స్ఫటికాద్రక్త చందనాత్స్వర్ణకా దుభౌ।రాజతాదయసాత్సీసాత్కాంస్యాత్కార్యాగ్రహాఃక్రమాత్ ॥స్వవ ర్ణైర్వాపటేలేఖ్యాగంధైర్మండలకేషువా। యథావర్ణంప్రదేయాని వాసాంసికుసుమానిచ॥గంధాశ్చబలయశ్చైవధూపోదేయశ్చగుగ్గులుః। కర్తవ్యోమంత్రవంతశ్చచరవఃప్రతిదైవతం॥ ఆసత్యేనఇమందేవా అగ్నిమూర్ధాదివఃకకుత్। ఉద్బుధ్యస్వేతిచ ఋచోయథాసంఖ్యం ప్రకీర్తితాః॥బృహస్పతేఅతియదర్య స్తథైవాన్నాత్పరిస్రుతః । శన్నోదేవీ స్తథా కాండాత్కేతుంకృణ్వన్నిమా స్తథా॥అర్కఃపలాశః ఖదిరఅపామార్గోథపిప్పలః । ఉదుంబరశ్శమీదూర్వాః కుశాశ్చసమిధఃక్రమాత్ ॥ఏకైకస్యా త్వష్టశతమష్టావింశతిరేవవా! హోతవ్యామధుసర్పిభ్యాందధ్నాక్షీరేణవాయుతాః ॥ గుడౌదనంపాయసంచహవిష్యంక్షీరషాష్టికం । దధ్యోదనంహ విఃపూర్ణంమాంసంచిత్రాన్నమేవచ॥ దద్యాద్గ్రహక్రమాదేవం విప్రేభ్యోభోజనంబుధః । శక్తితోవాయథాలాభం సత్కృత్యవిధిపూర్వకం ॥ ధేనుశ్శంఖ స్తథానడ్వాన్ హేమవాసోహయఃక్రమాత్। కృష్ణాగౌరాయసశ్ఛాగఏతావైదక్షిణా స్స్మృతాః॥ యశ్చయస్యయదాదుష్టస్సతం యత్నేనపూజయేత్ । బ్రహ్మణైషాంవరోదత్తఃపూజితాఃపూజయిష్యథ॥

విఘ్నేశ్వరే॥ ఏతేసూర్యాదయోనవగ్రహాఃపూజ్యాఇత్యుక్తం కిం త్విత్యత్రాహ । తామ్రకాదితి । సూర్యాదీనాంమూర్తయస్తామ్రాదిభిర్యథాక్రమంకార్యాస్తదలాభేస్వస్వవర్ణైఃపటేలేఖ్యాః । మండలేషువా గంధైఃరక్తచందనాదిభిర్యథావర్ణంలేఖ్యాఇత్యన్వయః । ద్విభుజత్వాది విశేషస్తు మత్స్యపురాణోక్తోద్రష్టవ్యః । తద్యథా । పద్మాసనః పద్మకరః పద్మగర్భసమద్యుతిః । సప్తాశ్వరథసంస్థోపిద్విభుజస్స్యాత్సదారవిః॥ శ్వేతః శ్వేతాంబరధరో దశాశ్వశ్శ్వేతభూషణః । గదాపాణిర్ద్విబాహుశ్చ కర్తవ్యోవరదశ్శశీ ॥ రక్తమాల్యాంబరధర శ్శక్తిశూలగదాధరః।చతుర్భుజోమేషగమో వరదస్స్యాద్ధరాసుతః ॥ పీతమాల్యాంబరధరః కర్ణికారసమద్యుతిః । ఖడ్గచర్మగదాపాణిస్సింహస్థో వరదోబుధః॥ దేవదైత్యగురూతద్వత్పీతశ్వేతౌచతుర్భుజౌ । దండినౌవరదౌకార్యౌ సాక్షసూత్రకమండలూ ॥ ఇంద్రనీలద్యుతిశ్శూలీ వరదోగృధ్రవాహనః।బాణబాణాసనధరః కర్తవ్యోర్కసుతస్సదా ॥ కరాళవదనఃఖడ్గ చర్మశూలీవరప్రదః । నీలస్సింహాసనస్థశ్చ రాహురత్రప్రశస్యతే ॥ ధూమ్రాద్విబాహవస్సర్వే గదినోవికృతాననాః । గృధ్రాసనగతానిత్యం కేతవస్స్యుర్వరప్రదాః ॥ సర్వేకిరీటినఃకార్యా గ్రహాలోకహితావహాః । స్వాంగుళేనోచ్ఛ్రితాస్సర్వే శతమష్టోత్తరంసదేతి॥ ఏతేషాంస్థాపనదేశశ్చతత్రైవోక్తః। మధ్యేతుభాస్కరంవిద్యాల్లోహితందక్షిణేనతు। ఉత్తరేణగురుంవిద్యాద్బుధంపూర్వోత్తరేణతు ॥ పూర్వేణభార్గవంవిద్యాత్సోమందక్షిణపూర్వతః । పశ్చిమేనశనిం విద్యాద్రాహుం దక్షిణపశ్చిమే। పశ్చిమోత్తరతః కేతూన్స్థాపయేచ్ఛుక్లతండులైరితి॥ఇతినవగ్రహపూజావిధిః॥

— అథాగ్నిముఖం. —

హరిఃఓం ॥ అథకర్మణ్యాచారాదీనిగృహ్యంతే అథగార్హ్యాణికర్మాణిప్రాఙ్ముఖోదర్భేష్వాసీనోదర్భాన్దూర్వాన్వాధారయమాణః పవిత్రపాణిఃపత్న్యాసహప్రాణానాయమ్యదేశకాలౌసంకీర్త్యాముకంకర్మకరిష్యఇతిసంకల్ప్య । ఉపలిప్యశుచౌదేశే శ్వేతతండులచూర్ణేనప్రా

దేశమాత్రంస్థండిలంచతురశ్రమండలంవాకల్పయిత్వా।ద్వాభ్యాందర్భాభ్యాముల్లిఖ్యప్రాచీఃపూర్వముదక్సంస్థందక్షిణారంభమాలిఖేత్। అథోదీచీఃపురస్సంస్థంపశ్చిమారంభమాలిఖేత్ । అవాక్కరోభ్యుక్ష్యనిధాయవహ్నిముత్సిచ్యతేప్రోక్షణతోయశేషం। ప్రాక్తోయమన్యన్నిదధాత్యుదగ్వా యథాబహిస్స్యచ్చపరిస్తరాణాం। భూర్భువస్సువరోమిత్యగ్నింప్రతిష్ఠాప్య ప్రోక్షణశేషతోయం ప్రాగుదగ్వోత్సిచ్యఅన్యదుదకమానీయ యథాపరిస్తరణాద్బహిఃప్రాగుదగ్వానిదధ్యాదగ్న్యానయన పాత్రయోరక్షతోదకంనినీయాగ్నిమిధ్వా। ఓంచత్వారిశృంగాత్రయో అస్యపాదాద్వేశీర్షే సప్తహస్తాసోఅస్య। త్రిధాబద్ధోవృషభోరోరవీతిమహోదేవోమర్త్యాఁ ఆవివేశ । అగ్నింధ్యాయామి । సప్తహస్తశ్చతుశ్శృంగస్సప్తజిహ్వోద్విశీర్షకః । త్రిపాత్ప్రసన్నవదనస్సుఖాసీనశ్శుచిస్మితః ॥ స్వాహాంతుదక్షిణేపార్శ్వే దేవీంవామేస్వధాంతథా । బిభ్రద్దక్షిణహస్తైశ్చశక్తిమన్నంస్రుచంస్రువం । తోమరంవ్యజనంవామైర్ఘృతపాత్రంతు ధారయన్। మేషారూఢంజటాబద్ధం గౌరవర్ణంమహోజసం। ధూమధ్వజంలోహితాక్షంసప్తార్చిస్సర్వకామదం । ఆత్మాభిముఖమాసీనంఏవంధ్యాయేద్ధుతాశనం॥ ఏషహిదేవఃప్రదిశోనుసర్వాఃపూర్వోహిజాతస్సఉగర్భే అంతః । సవిజాయమానస్సజనిష్యమాణఃప్రత్యఙ్ముఖాస్తిష్ఠతి విశ్వతోముఖః॥ ప్రాఙ్ముఖాగ్నేమమాభిముఖోభవ। సుముఖోభవ। సుప్రసన్నోభవ।వరదోభవ। ఓంభూర్భు——త్ । సోదకేనపాణినాప్రదక్షిణమగ్నింపరిసమూహ్యఅలంకృత్య। అగ్నయేనమః- హుతవాహనాయనమః- హుతాశినేనమః కృష్ణవర్త్మనేనమః-దేవముఖాయనమః- సప్తజిహ్వాయనమః- వైశ్వానరాయనమః- జాతవేదసేనమః- ప్రాగుదగగ్రైర్దర్భైరగ్నింపరిస్తృణాతి।దక్షిణానుత్తరాన్కరోతిఉత్తరానధరాన్ ఉత్తరేణాగ్నింప్రాగగ్రాన్దర్భాన్త్సృగ్స్తీర్య। ద్వంద్వంన్యంచిపాత్రాణిప్రయునక్తి- దర్వీమాజ్యస్థాలీంప్రోక్షణీమితరదర్వీం । అప్రచ్ఛిన్నాగ్రావనంతర్గర్భౌదర్భౌ ప్రాదేశమాత్రౌపవిత్రేకురుతే। తృణంకాష్ఠంవాంతర్ధాయ ఛినత్తినఖేన। అప

ఉపస్పృశ్య। అద్భిరనుమృజ్య॥ ప్రోక్షణీమవదాయ - తస్యామపఆనీయ-
హస్తయోరంగుష్ఠోపకనిష్ఠికాభ్యాముదగగ్రే గృహీత్వా ప్రాచీస్త్రిరుత్పూ
యాభిమంత్ర్య - ఉత్తానాని పాత్రాణి కృత్వా - విస్రస్యేధ్మం త్రిః ప్రోక్ష్య
శేషముత్సిచ్య - తత్పాత్రం దక్షిణతో నిధాయ - తేపవిత్రే పూర్ణపాత్రే ని
ధాయ। పూర్ణపాత్రమాదాయ పూర్వవత్కృత్వా - సమంప్రాగ్రైర్హృ
త్వా ఉత్తరేణాగ్నిం దర్భేషు సాదయిత్వా- దర్భైః ప్రచ్ఛాద్య బ్రహ్మార్థ
దక్షిణతో గ్నేర్బ్రాహ్మణం దర్భేషు నిషాద్య తదభావే బ్రహ్మాయతనే॥ అ
స్మిన్ హోమకర్మణి త్వం బ్రహ్మా భవ- బ్రహ్మన్ బ్రహ్మాసి నమస్తే బ్రహ్మన్ బ్రహ్మ
ణే ఇతి బ్రహ్మాసనం దత్వా- తేపవిత్రే ఆజ్యపాత్రే నిధాయ- ఆజ్యం విలాప్య
అపరేణాగ్నిం పవిత్రాంతర్హితాయామాజ్యం నిరూప్య- ఉదీచోంగారా
న్నిరూహ్య- తేష్వధిశ్రిత్య- జ్వలతా తృణేనాధోగామిన్యాదీప్యాజ్యే ప్రతి
ఘలీకృత్య- ద్వేదర్భాగ్రే ప్రచ్ఛిద్య ప్రక్షాళ్య ప్రత్యస్యాప ఉపస్పృశ్య చరుణా స
హ త్రిః పర్యగ్నికృత్వా- ఉదగుద్వాస్య- అంగారాన్ ప్రత్యూహ్యోదగగ్రా
భ్యాం పవిత్రాభ్యాం పునరాహారమాజ్యం త్రిరుత్పూయ పవిత్రగ్రంథిం విస్ర
స్య ప్రక్షాళ్య ప్రాగగ్రమగ్నౌ పవిత్రే అనుప్రహరతి- దర్భైస్స్రువం దక్షి
ణేన హస్తేనాదాయ। వామేన జుహూం యుగపత్ప్రతితప్య- వామకనిష్ఠికా
నామికాసంధౌ జుహూం గృహీత్వా- తస్యోపరి స్రువమంతరతోభ్యాకార
గ్ం సర్వతో బిలమభిసమాహారం మూలాద్దండమితి వ్యుత్క్రమణాంఘార
యిత్వా జుహూమగ్రాదంతరతోభ్యాకారం ప్రాచీం మధ్యైర్బాహ్యాతః ప్ర
తీచీం మూలాద్దండమితి క్రమేణ స్రువస్థదర్భైరేవ సంమృజ్య- న సంమృష్ట
మసంమృష్టం సగ్ంస్పర్శయతి పునః ప్రతితప్య। ప్రోక్ష్య-నిధాయ-దర్భాన
ద్భిస్సగ్ంస్పృశ్యాగ్నౌ ప్రహరతి। ఇధ్మమాదాయ పరిధీన్పరిదధాతి- స్థవిష్ఠో
మధ్యమః అణీయాన్ ద్రాఘీయాన్ దక్షిణార్ధ్యః- అణిష్ఠో హ్రసిష్ఠ ఉత్తరా
ర్ధ్యః- ఉదగగ్రం మధ్యమం। ప్రాగగ్రావితరౌ। మధ్యమం పరిధిముపస్పృశ్య
పురస్తాదూర్ధ్వే ద్వే ఆఘారసమిధావాదధాతి। అగ్నిం పరిషించతి అదితేనుమ
న్యస్వేతి దక్షిణతః ప్రాచీనమనుమతేను మన్యస్వేతి పశ్చాదుదీచీనగ్ం వర

స్వ తేనుమన్యస్వేత్యుత్తరతఃప్రాచీనందేవసవితఃప్రసువేతిపమంతం ఇధ్మ
మలంకృత్య। స్రువమలంకృత్య। బర్హిర్ణామలంకృత్య। ఇధ్మంద్విరఘారయ్య
మూలమధ్యమయోర్మధ్య భాగంకృత్వా । అస్మిన్హోమకర్మణిబ్ర
హ్మన్ ఇధ్మమాధాస్యే- అధ త్వేన్వేత్యనుజ్ఞాఉపవిశ్య- హస్తాభ్యాంతూష్ణీమి
ధ్మమాదధాతి - ప్రజాపతయఇదం । ఇధ్మప్రక్షేపణముపహుతోన్నుము
పహుతోన్నస్తు। అఘారావాఘారయతిదర్శపూర్ణ మాసవత్తూష్ణీం। ఇతర
దర్వీమాదాయ ఉత్తరపరిధిసంధిమన్వవహృత్య ప్రజాపతిం మనసాధ్యా
యన్ దక్షిణతఃప్రాంచమృజుగ్ంసంతతమాఘారయతి వాయవ్యాదాగ్నే
యాంతం ప్రజాపతయఇదం । ప్రధానదర్వీమాదాయ ద్వితీయమైంద్ర
మితరపరిధిసంధిమన్వవహృత్యప్రాగుదంచం। పూర్వవదాఘారయతి। నైరృ
త్యాదీశానాంతం- ఇంద్రాయేదం- ఏకం- ద్వే- త్రీణి- చత్వారి- అథా
జ్యభాగౌసుచాజుహోతి-అగ్నయేస్వాహేత్యుత్తరార్ధే పూర్వార్ధే
అగ్నయఇదం - సోమాయస్వాహేతిదక్షిణార్ధే పూర్వార్ధే సోమా
యేదం- సమంపూర్వేణ- మధ్యేగ్నౌజుహోతియథోపదేశం ప్రధానా
హుతీర్హుత్వా - ఆసత్యేన * నివేశ్యన్ స్వాహా । సూర్యగ్రహాయేదం-
అగ్నిందూతం...సుక్రతుగ్ - స్వా...అగ్నయఇదం। కద్రుద్రాయ*ప్ర
చేస్వాహా-రుద్రాయేదం ఆప్యాయస్వ*సంగథేస్వాహా...చంద్రగ్రహాయే
దం- అప్సుమే*భేషజీస్వా - అద్భ్యఇదం-గౌరీమిమాయ*పరమేవ్యోమన్
త్స్వాహా- గౌర్యాఇదం-అగ్నిమూర్ధా*జిన్వతిస్వా-అంగారకగ్రహా
యేదం-స్యోనాపృథివి-సప్రథాస్వా-పృథివ్యాఇదం। క్షేత్రస్యపతినా* దృశే
స్వా-క్షేత్రపాలకాయేదం।ఉద్బుధ్యస్వాగ్నే*మేతగ్స్వా।బుధగ్రహాయేదం
ఇదంవిష్ణు**సురే,స్వా। విష్ణవఇదం- సహస్రశీర్షా* దశాంగులంస్వా ।
నారాయణాయేదం- బృహస్పతే*చిత్రగ్స్వా। బృహస్పతిగ్రహాయేదం।
బ్రహ్మజజ్ఞానం*వివఃస్వా । బ్రహ్మణఇదం-ఇంద్రంవో విశ్వ*కేవలఃస్వా। ఇం
ద్రాయేదం- శుక్రంతేఅన్యత్ * రస్తుస్వా। శుక్రగ్రహాయేదం - ఇంద్రా
ణీమాసు*పతిఃస్వా। ఇంద్రాణ్యాఇదం- ఇంద్రమరుత్వ.యజ్ఞాఃస్వా। ఇంద్ర

మరుత్వఇదం ॥ శమగ్నిరగ్నిభిః*శ్రిదస్వా। శనైశ్చరగ్రహాయేదం-యమా
య*అలంకృత * యమాయేదం - ప్రజాపతే*రయీణాం ** ప్రజాప
తయఇదం । కయానశ్చిత్ర* శచిష్ఠయావృతా ** రాహుగ్రహాయేదం
ఆయంగౌః*ప్రయంత్సువః ** గవఇదం॥ నమోఅస్తు*సర్వేభ్యోనమః**
సర్వేభ్యఇదం- కేతుంకృణ్వన్...రజాయథాస్వాహా... కేతుగణాయేదం।
సచిత్రచిత్రం * దువస్య ** చిత్రగుప్తాయేదం - బ్రహ్మాదేవానాం * రే
భర్గాత్స్వ * బ్రహ్మణఇదం ॥ ఇంద్రంవో * కేవలం ** ఇంద్రాయ
లోకపాలకాయేదం- అగ్నిందూతం * సుకృతగం ** అగ్నయేలోకపా
లకాయేదం- యమాయ*అరంకృత ** యమాయ*యేదం- యత్తేదె
వీ*ప్రముక్త** నిరృతయేలోక*ఇదం - ఇమంమే*రాచకే**వరుణాయ
లోక*యేదం॥ తవవాయు*వృణీమహే ** వాయవేలోక*యేదం॥ సో
మోధేనుగం*తస్మై ** కుబేరాయ * యేదం ॥ తమీశానం* స్వస్తయే
** ఈశానాయలోకపాలకాయేదం॥ జాతవేదసే * త్యగ్నిః* దుర్గాయా
ఇదం- గణానాంత్వా * సాదనగ్ * గణపతయఇదం - క్షేత్రస్య...దృ
శే * క్షేత్రపాలకాయేదం - యతఇంద్ర...విమృధోజహి * అభయం
కరాయేదం- వాస్తోష్పతే* చతుష్పదే * వాస్తుపురుషాయేదం- త్రియం
బకం...యమామృతా * మృత్యుంజయాయేదం ॥ గంధద్వారాం...శ్రి
యం* శ్రియాఇదం ॥ హవ్యవాహామభిమాతిషాహం। రక్షోహణంపృత
నుసుజిష్ణుం। జ్యోతిష్మంతందీద్యతంపురంధిం। అగ్నిగ్‌స్విష్టకృతమాహువే
మాం స్విష్టమగ్నే అభితత్పృణాహి। విశ్వాదేవపృతనాఅభిష్యా।ఉరున్నః
పంథాంప్రదిశన్ విభాహిజ్యోతిష్మద్ధేహ్యజరన్నఆయుస్స్వాహా। అగ్నయే
స్విష్టకృతఇదం॥ జయాభ్యాతానారాష్ట్రభృతః ప్రాజాపత్యాం వ్యాహృతీ
ర్వ్యాహృతీ స్స్వవిష్టకృతీమిత్యుపజుహోతి । సమిధమిధ్మసన్నహనాన్య
ద్భిస్సగ్గ్ స్పృశ్యాగ్నౌప్రహరతి। రుద్రాయతంతుచరాయేదం। అపఉప
స్పృశ్యకర్మసమృద్ధ్యర్థంజయాది హోమంకరిష్యే। ప్రథమాఘార

హోమశ్చ ప్రధానహోమాత్యనంతరం। యద్యోతవ్యంతుతత్సర్వంను విష్ణో క్త్వంకపర్దినా ఇత్యగ్నిముఖం॥ (జయాది హోమంతునకే చనకుర్వన్తి.)

—* అథ జయాదయః. *—

హోః ఓం- ఇతరదర్వ్యాగ్రజుహోతి। ఓం చిత్తంచస్వాహా। చిత్తాయేదం। చిత్తిశ్చస్వాహా। చిత్త్యైఇదం। ఆకూతంచస్వాహా। ఆకూతాయేదం। ఆకూతిశ్చస్వాహా। ఆకూత్యైఇదం। విజ్ఞాతంచస్వాహా- విజ్ఞాతాయేదం- విజ్ఞానంచస్వాహా విజ్ఞానాయేదం- మనశ్చస్వాహా- మనసఇదం- శక్వరీశ్చస్వాహా- శక్వరీభ్యఇదం - దర్శశ్చస్వాహా- దర్శాయేదం- పౌర్ణమాసశ్చస్వాహా- పౌర్ణమాసాయేదం బృహచ్చస్వా... బృహతఇదం- రథంతరంచస్వాహా- రథంతరాయేదం - ప్రజాపతిర్జయానింద్రాయవృష్ణేప్రాయచ్ఛదుగ్రః పృతనాజ్యేషుతస్మైవిశస్సమనమంతసర్వాస్స ఉగ్రస్సహిహవ్యోబభూవస్వాహా- ప్రజాపతయఇదం - అగ్నిర్భూతానామధిపతిస్సమావత్వస్మిన్ బ్రహ్మన్నస్మిన్ క్షత్రేస్యామాశిష్యస్యాంపురోధాయామస్మిన్కర్మన్నస్యాందేవహూత్యాగ్ స్వా ... భూతానామధిపతయె అగ్నయఇదం- ఇంద్రోజ్యేష్ఠానామధిపతి స్సమావత్వస్మిన్బ్రహ్మన్నస్మిన్క్షత్రేస్యామాశిష్యస్యాంపురోధాయామస్మిన్కర్మన్నస్యాందేవహూత్యాగ్। స్వా ...జ్యేష్ఠానామధిపతయఇంద్రాయేదం- యమఃపృథివ్యా అధిపతిస్సమావత్వస్మి... స్వా ...పృథివ్యా అధిపతయె యమాయేదం- వాయురంతరిక్షస్యాధిపతిస్స... స్వా - అంతరిక్షస్యాధిపతయె వాయవఇదం సూర్యోదివోధిపతిస్సమా... దివోధిపతయె సూర్యాయేదం చంద్రమానక్షత్రాణా మధిపతిస్స - స్వాహా... నక్షత్రాణా మధిపతయే చంద్రమసఇదం - బృహస్పతిర్బ్రహ్మణోధిపతిస్సమా... స్వాహా - బ్రహ్మణోధిపతయె బృహస్పతయఇదం- మిత్రస్సత్యానామధిపతిస్స స్వా ... సత్యానామధిపతయెమిత్రాయేదం - వరుణోపామధిపతిస్స - స్వా... అపామధిపతయెవరుణాయేదం - సముద్రస్స్రోత్యానామధిపతిస్స... స్వాహా - స్రోత్యానామధిపతయె సముద్రాయేదం అన్నగ్ంసామ్రాజ్యానామధిపతి తన్మావత్వ- స్వా... సామ్రాజ్యానామధిపతయేన్నాయేదం- సోమఓషధీనామధిపతిస్స... స్వాహా- ఓషధీనామధిపతయెసోమాయేదం - సవితాప్రసవానామధిపతిస్స- స్వా... ప్రసవానామధిపతయెసవిత్రఇదం- రుద్రఃపశూనామధిపతిస్స స్వా... పశూనామధిపతయెరుద్రాయేదం- అపఉపస్పృశ్య- త్వష్టారూపాణామధిపతిస్స- స్వా- రూపాణామధిపతయెత్వష్ట్రేఇదం- మరుతోగణానామధిపతయస్తేమావంత్వ స్వా... గణానామధిపతిభ్యోమరుద్భ్యఇదం- పితరఃపితామహాఃపరేవరేతతా స్తతామహా ఇహమావత। అస్మిన్- స్వా... పిత్రాదిభ్యోదేవేభ్యఇదం- జీవపితృకశ్చేత్ -పితామహాః పరేవఅవరేతతా స్తతామహాఇహమావత- అ... స్వా। పితామహేభ్యోవరేభ్య స్తతామహేభ్యఇదం- పితామహశ్చేత్- పితరఃపరేతతాఇహమావత- అ... స్వా। పితృభ్యో

ఋతేభ్య స్తేభ్య ఇదం- పితృపితామహాద్రిష్టితో స్పతో జాత ఏకశతాన్యః - అసుకప
ద్భృత్యః ఋతాషాడృతధామాగ్ని గంధర్వ స్తస్యౌషధయో ఽప్సరస ఊర్జో నామ స ఇదం
బ్రహ్మక్షత్రం పాతు తా ఇదం బ్రహ్మక్షత్రం పాంతు తస్మై స్వాహా ఋతాసాహే ఋతధామ్నే
అగ్నయే గంధర్వాయేదం- తాభ్య స్స్వాహా ఓషధీభ్యో ఽప్సరోభ్య ఊర్గ్భ్య ఇదం॥ సగ్ం
హితో విశ్వసామా సూర్యో గంధర్వ స్తస్య మరీచయో ఽప్సరస ఆయువో నామ స ఇదం...
స్వా॥ సగ్ంహితాయ విశ్వసామ్నే సూర్యాయ గంధర్వాయేదం- తాభ్య స్స్వాహా। మరీ
చిభ్యో ఽప్సరోభ్య ఆయుభ్య ఇదం- సుషుమ్న స్సూర్యరశ్మి శ్చంద్రమా గంధర్వ స్తస్య నక్ష
త్రాణ్యప్సరసో బెకురయో నామ స ఇదం ... స్వా॥ సుషుమ్నాయ సూర్యరశ్మయే చం
ద్రమసే గంధర్వాయేదం - తాభ్య స్స్వాహా నక్షత్రేభ్యో ఽప్సరోభ్యో బేకురిభ్య ఇదం॥
భుజ్యు స్సుపర్ణో యజ్ఞో గంధర్వ స్తస్య దక్షిణా అప్సరస స్తవా నామ స ఇదం బ్రహ్మ ...
స్వా। భుజ్యవే సుపర్ణాయ యజ్ఞాయ గంధర్వాయేదం- తాభ్య స్స్వాహా। దక్షిణాభ్యో
ఽప్సరోభ్య స్తవాభ్య ఇదం - ప్రజాపతి ర్విశ్వకర్మా మనో గంధర్వ స్తస్య ర్క్సామాన్యప్సర
సో వహ్నయో నామ స ఇదం... స్వా। ప్రజాపతయే విశ్వకర్మణే మనసే గంధర్వాయేదం-
తాభ్య స్స్వాహా- ఋక్సామేభ్యో ఽప్సరోభ్యో వహ్నిభ్య ఇదం- ఇషిరో విశ్వవ్యచా వాతో
గంధర్వ స్తస్యాపో ఽప్సరసో ముదా। * ఋతాషాడృతధామాగ్ని ర్గంధర్వ స్స ఇదం బ్రహ్మక్ష
త్రం పాతు తస్మై స్వాహా। ఋతాసాహే ఋతధామ్నే అగ్నయే గంధర్వాయేదం। తస్యౌ
షధయో ఽప్సరస ఊర్జో నామ తా ఇదం బ్రహ్మక్షత్రం పాంతు తాభ్యః స్వాహా। ఓషధీభ్యో ఽప్స
రోభ్యః ఊర్గ్భ్య ఇదం ।. ఏవమేవ సర్వత్ర కేచిదాత్తరీయాః దాక్షిణాత్యాః పఠంతి. *
నామ స ఇదం * స్వాహా। ఇషిరాయ విశ్వవ్యచసే వాతాయ గంధర్వాయేదం । తాభ్యః
స్వాహా। అద్భ్యో ఽప్సరోభ్యః ముదాభ్య ఇదం । భువనస్య పతే యస్య త ఉపరి గృహా ఇహ చ।
స నో రాస్వాజ్యానిగ్ం రాయస్పోషగ్ం సువీర్యగ్ం సంవత్సరీణాగ్ స్వస్తిగ్ం * భువనస్య
పతయ ఇదం । పరమేష్ఠ్యధిపతి ర్మృత్యు ర్గంధర్వ స్తస్య విశ్వమప్సరసో భువో నామ స ఇ
దం... * పరమేష్ఠినే అధిపతయే మృత్యవే గంధర్వాయేదం। తాభ్య * విశ్వస్మా ఽప్సరో
భ్యః భూభ్య ఇదం । సుక్షితి స్సుభూతి ర్భద్రకృత్సువర్వాన్ పర్జన్యో గంధర్వ స్తస్య విద్యు
తో ఽప్సరసో రుచో నామ స ఇదం... * సుక్షితయే సుభూతయే భద్రకృతే సువర్వతే పర్జ
న్యాయ గంధర్వాయేదం। తాభ్య * విద్యుద్భ్యో ఽప్సరోభ్యః రుగ్భ్య ఇదం । దూరే హేతి
రమృడయో మృత్యు గంధర్వ స్తస్య ప్రజా అప్సరసో భీరవో నామ స ఇదం... * దూరే హే
తయే ఽమృడయాయ మృత్యవే గంధర్వాయేదం । తాభ్య * ప్రజాభ్యో ఽప్సరోభ్యః భీ
రుభ్య ఇదం । చారుః కృపణకాశీ కామో గంధర్వ స్తస్యాధయో ఽప్సరస శ్శోచయంతీర్నామ
స ఇదం... * చారవే కృపణకాశినే కామాయ గంధర్వాయేదం । తాభ్య * ఆధిభ్యో ఽప్స
రోభ్య శ్శోచయంతీభ్య ఇదం । స నో భువనస్య పతే యస్య త ఉపరి గృహా ఇహ చ । ఉరు బ్ర

ష్టణే స్త్రైష్టతా్యమయికర్మణయచ్ఛ * భువనస్యపతయేబ్రహ్మణఇదం । ప్రజాపతింఋ
నపాధ్యాయన్। ప్రజాపతే నత్వదేతాన్యన్యోవిశ్వాజాతానిపరితాబభూవ । యత్కామా
స్తేజుహుమస్తన్నో అస్తు వయగ్ంస్యామపతయోరయీణాగ్ * ప్రజాపతయ ఇదం। భూ
స్స్వాహా। అగ్నయ ఇదం। భువస్స్వాహా। వాయవ ఇదం। సువస్స్వాహా। సూర్యాయేదం। య
దస్యకర్మణోఽత్యరీరిచంయద్వాన్యూనమిహాకరం। అగ్నిష్టత్స్విష్టకృద్విద్వాన్ త్సర్వగ్గ్ స్వి
ష్టగ్ంసుహుతంకరోతుస్వాహా అగ్నయే స్విష్టకృత ఇదం॥ కమ్యఅపోహ్య। మధ్యమపరిధింప్ర
హృత్య। ఇతరౌ ప్రహరన్। ఉత్తరార్ధస్యాగ్రేణాంగారేష్వాహరతి । పరిధీనభితం
త్ర్య। ఆఘారసమిధౌ ప్రహరతి। విశ్వాన్ దేవానుద్దిశ్య* (కార్యకర్మానుకర్మ్యా ఇతి తది
తరత్రపరిధిరితి సత్సంప్రదాయః.) సగ్ంస్రావేణాభిజుహోతి । విశ్వేభ్యో దేవేభ్యస్స
గ్ంస్రావభాగేభ్య ఇదం । అస్మిన్ ప్రకృతేకర్మణ్యజ్ఞాతాజ్ఞాతాదిసకలదోషనివారణార్థ
మనాజ్ఞాతత్రయం । కర్మాంతరితకర్మ విపర్యాసప్రాయశ్చిత్తార్థమాభిర్గీర్భిరితి వాజ్ని
యమంగాప ప్రాయశ్చిత్తార్థమిదంవిష్ణుత్రియంబక మిత్యృత్విజ్ఞోధ్యప్రాయశ్చిత్తార్థంయద్వి
ద్వాగ్ంసఇతి స్కన్నాది దోషప్రాయశ్చిత్తార్థమస్కందోరితి । మిందాదదోషప్రా
యశ్చిత్తార్థంయన్మఆత్మన ఇతి-సమస్త భయాద్యుపద్రవదోషనివారణార్థం పునరగ్నిశ్చ
క్షురిత్యగ్న్యుపస్థాన ప్రాయశ్చిత్తార్థం పునస్త్వాదిత్యాఇతి । సర్వప్రాయశ్చిత్తార్థం
భూర్భువస్సువరో మిత్యేతైర్మంత్రైరాజ్యాహుతీర్జుహోతి హోష్యామి । అ
నాజ్ఞాతంయదాజ్ఞాతంయజ్ఞస్యక్రియతేమిథు। అగ్నేతదస్యకల్పయత్వగ్ంహివేత్థయథాత
థగ్ స్వాహా। అగ్నయ ఇదం। పురుషసమ్మితో యజ్ఞో యజ్ఞః పురుషసంమితః। అగ్నేతదస్య
కల్పయత్వగ్ంహివేత్థయథాతథగ్* అగ్నయ ఇదం । యత్పాకత్రామనసాదీనదక్షాన
యజ్ఞస్య మన్వతేమర్తాసః । అగ్నిష్టద్ధోతాక్రతువిద్విజానన్ యజిష్ఠో దేవాగ్ంఋతుశో
యజాతి* అగ్నయ ఇదం । త్వన్నో అగ్నే వరుణస్యవిద్వాన్ దేవస్య హేడోఽవయాసిసీష్ఠాః।
యజిష్ఠోవహ్నితమశ్శోశుచానోవిశ్వాద్వేషాగ్ంసిప్రముముగ్ధ్యస్మత్స్వాహా । అగ్నీవరు
ణాభ్యామిదం । సత్వన్నో అగ్నేఽవమోభవోతీ నేదిష్ఠో అస్యాఉషసోవ్యుష్టౌ। అవయక్ష్వనో
వరుణగ్ంరరాణోవీహిమృడీకగ్ంసుహవోనఏధి* అగ్నీవరుణాభ్యామిదం । అభిగీర్భి
ర్యదతోనఊనమాప్యాయయహరివోవర్ధమానః॥ యదాస్తోతృభ్యోమహిగోత్రారుజాసి
భూయిష్ఠభాజో అధతేస్యామ* ఇంద్రాయహరివత ఇదం। ఇదంవిష్ణుర్విచక్రమేత్రేధానిద
ధేపదం। సమూఢమస్యపాగ్ంసురే* శ్రీవిష్ణవ ఇదం। త్రియంబకంయజామహేసుగంధిం
పుష్టి వర్ధనం-ఉర్వారుకమివబంధనాన్ మృత్యోర్ముక్షీయమామృతా* త్రియంబ
కాయేదం। యద్విద్వాగ్ంసోయదవిద్వాగ్ంసోముగ్ధాః కుర్వంతిఋత్విజః। అగ్నిర్మాతస్మాద
నసఃశ్రద్ధాదేవీచముంచతాగ్ స్వాహా। అగ్నయే శ్రద్ధాదేవ్యా ఇదం। అస్కందద్యౌః పృథివీమ
స్కన్నవృషభోయువాగాః। స్కన్నేమావిశ్వాభువనాస్కన్నోయజ్ఞః ప్రజనయతు। అస్క

నజని ప్రాజని అస్కన్నాజ్జాయతే వృషా । స్కన్నాత్ప్రజనిషీమహి స్వాహా । స్కన్నాది
భ్యో దేవతాభ్య ఇదం। యన్మ ఆత్మనో మిందాభూదగ్నిస్తత్పునరాహా జాతవేదా విచర్ష
ణిస్స్వాహా। మిందాదిభ్యో దేవతాభ్య ఇదం। పునరగ్నిశ్చక్షురదాత్పునరింద్రో బృహస్పతిః।
పునర్మే అశ్వినా యువం చక్షురాధత్తమక్ష్యోః స్వాహా। అగ్నీంద్రాబృహస్పత్యశ్విభ్య ఇ
దం। పునస్త్వాదిత్యా రుద్రా వసవస్సమింధతాం పునర్బ్రహ్మాణో వసునీథ యజ్ఞైః। ఘృతేన త్వం త
నువో వర్ధయస్వ సత్యాస్సంతు యజమానస్య కామాః స్వాహా । అగ్నయే వసునీథాయే
దం । సంభావిత సమస్త విఘ్నాపరాధ ప్రాయశ్చిత్తార్థం సర్వప్రాయశ్చిత్తం కరిష్యే। ఓం
భూర్భువస్సువః స్వాహా ప్రజాపతయ ఇదం । శ్రీవిష్ణవే స్వాహా । విష్ణవే పరమాత్మన ఇదం।
ద్వాదశగృహీతేనాజ్యేన స్రువం పూరయిత్వా । సప్త తే అగ్నే సమిధస్సప్త జిహ్వాస్సప్త
ఋషయస్సప్త ధామ ప్రియాణి । సప్త హోత్రాస్సప్తధా త్వా యజంతి సప్త యోనీరాపృణ
స్వా ఘృతేన స్వాహా । అగ్నయే సప్తహోత్ర ఇదం । పూర్ణాహుతిముత్తమాం జుహో
తి । సర్వం వై పూర్ణాహుతిః । సర్వమేవాప్నోతి । అథో ఇయం వై పూర్ణాహుతిః। అ
స్యామేవ ప్రతితిష్ఠతి । వసోర్ధారాం జుహోతి వసోర్మే ధారాసదితి వా ఏష హూయతే
ఘృతస్య వా ఏనమేషా ధారాముష్మింల్లోకే పిన్వమానోపతిష్ఠత ఆజ్యేన జుహోతి। తేజో వా
ఆజ్యం తేజో వసోర్ధారా। తేజసైవాస్మై తేజోవరుంధేథో కామా వై వసోర్ధారా కా
మానేవావరుంధే । పూర్ణాహుతిముహూర్తస్సుముహూర్తోఽస్త్విత్యనుగృహ్ణం
తు । సుముహూర్తోఽస్తు । అదితేఽన్వమగ్గ్‌స్థాః... దేవసవితః ప్రాసావీః। ప్రణీతాప్ర
వఆనీయ । సదసి సన్మే భూయాస్సర్వమసి సర్వం మే భూయాః పూర్ణమసి పూర్ణం మే
భూయా అక్షితమసి మా మే క్షేష్ఠాః । యేన దేవాః పవిత్రేణ... మాజయంతాం । సము
ద్రం వః ప్రహిణోమి స్వాం యోనిమపిగచ్ఛత । అచ్ఛిద్రః ప్రజయా భూయాసం మా పరాసే
చి మత్పయః । అంజలౌ పూర్ణపాత్రమానయతి । రేత ఏవాస్యాం ప్రజాం దధాతి । ప్రజ
యా హి మనుష్యః పూర్ణః । ముఖం విమృష్టే । అవభృథస్యైవ రూపం కృత్వోత్తిష్ఠతి।
శాంతిరస్తు । పుష్టిరస్తు । ధనధాన్యసమృద్ధిరస్తు । కర్మసమృద్ధిరస్తు । భగవాన్ వాస్తో
ష్పతిః ప్రీయతాం । ప్రాగాది పరిస్తరణముత్తరే విసృజేత్ । బ్రహ్మణే వరం దదామి । అగ్నే
స్తృణాన్యపదిశామి । తేజస్వీ యశస్వీ బ్రహ్మవర్చసీ భవతి । హోమాంతే శ్రీయజ్ఞపుర
షాయ నమః । ధ్యానాది షోడశోపచార పూజాస్సమర్పయామి । స్వస్తి శ్రద్ధాం మే
ధాం యశః ప్రజ్ఞాం విద్యాం బుద్ధిం శ్రియం బలం । ఆయుష్యం తేజ ఆరోగ్యం దేహి మే హవ్య
వాహన । యస్య స్మృత్యా చ నామోక్త్యా తపో హోమ క్రియాదిషు । న్యూనం సంపూ
ర్ణతాం యాతి సద్యో వందే హుతాశనం । యద్ధుతం తు మయా దేవ పరిపూర్ణం తదస్తు తే ।
(చతుస్సాగరపర్యంతం... అహం భో అభివాదయే ।) అనేన నవగ్రహ హోమేన భగవాన్
సర్వాత్మకః శ్రీయజ్ఞేశ్వరః ప్రీయతాం । మంటపస్థాదిత్యాది నవగ్రహ దేవతాభ్యో నమః । ఇం

ద్రాద్యష్టదిక్పాలకదేవతాభ్యోనమః । పునఃపూజాంచకరిష్యే । ఛత్రంధారయామి-చా
మరేవీజయామి- నృత్యందర్శయామి- గీతంశ్రావయామి - వాద్యంఘోషయామి- ఆం
దోళికానారోహయామి- అశ్వానారోహయామి-గజానారోహయామి- సమస్తరా
జోపచారదేవోపచారభక్త్యుపచారపూజాంసమర్పయామి। అనయాపూజయాఆదిత్యాది
నవగ్రహాః ఇంద్రాద్యష్టదిక్పాలకా స్సుప్రీతాస్సుప్రసన్నావరదాభవంతు। యజ్ఞేనయజ్ఞ
మయజంతదేవాస్తానిధర్మాణిప్రథమాన్యాసన్ । తేహనాకంమహిమానస్సచంతెయత్ర
పూర్వేసాధ్యాస్సంతిదేవాః। మంటపస్థదేవతాఃయథాస్థానంప్రతిష్ఠాపయామి । (అథనవ
గ్రహధాన్యదానానికార్యాణి) బృహత్సామక్షత్రభృద్వృద్ధవృష్ణియం త్రిష్టుభౌజశ్శుభిత
ముగ్రవీరం। ఇంద్రస్తోమెనపంచదశేనమధ్యమిదంవాతేనసగరేణరక్ష । సుమంగలీరియం
...విపరేతన। అగ్నేనయసుపథారాయే అస్మాన్విశ్వానిదేవవయునానివిద్వాన్ । యు
యోధ్యస్మజ్జుహురాణమెనోభూయిష్ఠాంతేనమ ఉక్తింవిధేమ। ప్రవశ్శుక్రాయ భానవేభ
రధ్వం। హవ్యంమతించాగ్నయేసుపూతం। యోదైవ్యానిమానుషాజనూగ్ష్యంతర్విశ్వాని
విద్మనాజిగాతి। అచ్ఛాగిరోమతయోదేవయంతీరగ్నింయంతిద్రవిణం భిక్షమాణాః। సుసం
దృశగ్ంసుప్రతీకగ్ స్వంచగ్ంహవ్యవాహమరతింమానుషాణాం । అగ్నేత్వమస్మద్యు
యోధ్యమీవా అనగ్నిత్రా అభ్యమంతకృష్టీః - పునరస్మభ్యగ్ంసువితాయదేవ క్షాంవి
శ్వేభిరజరేభిర్యజత్ర। అగ్నేత్వంపారయానవ్యోఅస్మాన్స్వస్తిభిరతిదుర్గాణివిశ్వా। పూ
శ్చపృథ్వీబహులానఉర్వీభవాతోకాయతనయాయశంయోః। ప్రకారవోమననావచ్య
మానాదేవద్రీచీంనయథదేవయంతః- దక్షిణావాడ్వాజినీప్రాచ్యేతి- హవిర్భరంత్యగ్న
యేఘృతాచీ। నమస్తేగార్హపత్యాయనమస్తేదక్షిణాగ్నయే। నమఆహవనీయాయమహా
వేద్యైనమోనమః। కాండద్వయోపపాద్యాయకర్మబ్రహ్మస్వరూపిణే । స్వర్గాపవర్గ
రూపాయయజ్ఞేశాయనమోనమః। యజ్ఞేశాచ్యుతగోవిందమాధవానంతకేశవ। కృష్ణవిష్ణో
హృషీకేశవాసుదేవనమోస్తుతే। సకృత్తేఅగ్నేనమః। ద్విస్తేనమః। త్రిస్తేనమః। చతుస్తేన
మః। పంచకృత్వస్తేనమః। దశకృత్వస్తేనమః। శతకృత్వస్తేనమః-ఆసహస్రకృత్వస్తేనమః।
అపరిమితకృత్వస్తేనమః-నమస్తేఅస్తు మామాహిగ్ంసీః-అహంపరస్తాదహమవస్తాదహం
జ్యోతిషావితమోవవార- యదంతరిక్షంతదుమేపితాభూ దహగ్ంసూర్యముభయతోద
దర్శాహంభూయాసముత్తమస్సమానానాం। అనృణాఅస్మిన్ననృణాఃపరస్మిగ్స్తృతీయే
లోకే అనృణాస్స్యామ। యేదేవయానా ఉతపిత్రియాణాస్సర్వాన్పథో అనృణా ఆక్షి
యేమ। ప్రమాదాత్కుర్వతాంకర్మప్రచ్యవేతాధ్వరేషుయత్- స్మరణాదేవతద్విష్ణోః సంపూ
ర్ణంస్యాదితిశ్రుతిః- విష్ణుర్విష్ణుర్విష్ణుర్విష్ణుః। ఇతిజయాదయః॥ ....

అథ ముఖావలోకనమ్.

ప్రాణానాయమ్య। ఏవం- శ్రీత్యర్థంయుత్తరానక్షత్ర ప్రథమచరణే జాతస్యాస్య కుమారస్య తిథివారనక్షత్రవర్జ్యాదిసకలారిష్టనివృత్తిద్వారా పరమేశ్వరప్రీత్యర్థం ముఖావలోకనపూర్వకం గృహాముఖాఖ్యం కర్మ కరిష్యమాణః తదంగత్వేన తదాదౌ— కరిష్యే। గణాధిపతిపూజాం కృత్వా పుణ్యాహం వాచయిత్వా ముఖావలోకనపూర్వకం గ్రహాముఖం కుర్యాత్। రూపం రూపం ప్రతిరూపో బభూవ। తదస్యరూపం ప్రతిచక్షణాయ- ఇంద్రో మాయాభిః పురురూప ఈయతే యుక్తాహ్యస్యహరయశ్శతాదశ - ముఖావలోకనము కూరిణ మ్నుముపాలోకాస్తు। ఏవం ముఖావలోకనం కృత్వా పూర్వోక్తవిధినా గృహాపూజాం సమాప్య తత్తద్ధోమదానాదికం యథావిధిం కుర్యాత్। కేవలముఖావలోకన పక్షే ముఖావలోకనం కృత్వా గణాధిపతి పూజాం పుణ్యాహవాచనం చ సమాచరేత్ ॥ ఇతి ముఖావలోకనమ్। నిరీక్షితాజ్యదానం కరిష్యే- ఇతి సంకల్ప్య। ప్రతిగృహీతారం బ్రాహ్మణం సంపూజ్య నిరీక్షితాజ్యం సదక్షిణాతాంబూలం దద్యాత్। యా ఉలక్ష్మీర్యాచమే దౌష్ట్యం సర్వాఙ్గేషు వ్యవస్థితం। తత్సర్వం కమయాజ్యత్వం ఆయుః పుష్టిం చ వర్ధయ- ఇతి దద్యాత్॥

——:o:——

——* బోధాయనప్రవరఖండ ప్రారంభః. *——

బోధాయనః ॥ ఏక ఏవ ఋషిర్యావత్ప్రవరేష్వనువర్తతే। తావత్సమానగోత్రత్వ మన్యత్రాంగిరసో భృగోః ॥ మాధవీయే స్మృత్యంతరే॥ పంచానాం త్రిషు సామాన్యాద వివాహస్త్రిషు ద్వయోః। భృంగ్వంగిరోగణేష్వేవం శేషేష్వేకోపి వారయేత్ ॥ నిర్ణయసింధౌ తస్యార్థః—శేష గోత్రేషు ఏకోపి సమానః ప్రవరో వివాహం వారయేదిత్యర్థః ॥ బోధాయనోపి- భృంగ్వంగిరసావధికృత్య - ద్వ్యార్షేయసన్నిపాతే త్ర్యార్షేయాణామవివాహః త్ర్యార్షేయ సన్నిపాతే పంచార్షేయాణామ వివాహః- భృగ్వంగిరోగణేష్వపి జమదగ్ని గోతమ భరద్వాజేషు ఏకప్రవరసామ్యే అన్యేషామసామ్యే వా సగోత్రత్వాదవివాహః॥

బోధాయనః ॥ గోత్రాణాంతు సహస్రాణి ప్రయుతాన్యర్బుదాని చ। ఊనపంచాశదేవైషాం ప్రవరా ఋషిదర్శనాత్॥ నిర్ణయసింధౌ॥ సప్తభృగవః—వత్సావిదా ఆర్ష్టిషేణా యాస్కా మిత్రయువా వై

న్యాశ్శునకా ఇతి ॥ స్మృత్యర్థసారే—యాస్కామిత్రయువా వైన్యా
శ్శునకాః ప్రవరైక్యతః । స్వంస్వంహిత్వా గణం సర్వే వివహేయుః పరావ
రైః ॥ అథాంగిరసః ॥ తే గౌతమాః భరద్వాజాః కేవలాంగిరసశ్చేతి
త్రిధా ॥ అత్ర గౌతమా దశ—ఆయాస్యాః శరద్వంతః కౌమండాః దీర్ఘ
తమసః ఔశనసః కారేణుపాలేయాః రాహూగణాః సోమరాజకాః
వామదేవాః బృహదుక్థాశ్చ ॥ అథ భరద్వాజాః—తే చత్వారః భరద్వా
జాః గర్గాః ఋక్షాః కపయ ఇతి ॥ అథ కేవలాంగిరసః—హరితాః అంగిర
సః కణ్వారథీతరాః ముద్గలాః విష్ణువృద్ధాః కుత్సాః ॥

ఆత్రేయాః—ఆత్రేయాః వాద్భుతకాః గవిష్ఠిరాః ముద్గలాః
ఇతి ॥ అథ విశ్వామిత్రాః—తే దశ- కుశికాః లోహితాః రౌక్షకాః కామ
కాయనాః కతాః ధనంజయాః అఘమర్షణాః పూరణాః ఇంద్రకౌశికా
ఇతి ॥ అథ కశ్యపాః—తే పంచ- నిధ్రువాః కశ్యపాః శండిలాః రేభాః లౌ
గాక్షయశ్చ ॥ అథ వసిష్ఠాః—తే పంచ- వాసిష్ఠాః- కుండినాః ఉపమన్య
వః పరాశరాః జాతుకర్ణ్యాశ్చ ॥ అథాగస్త్యాః—తే చత్వారః- ఇధ్మవా
హాః సాంభవాహాః సోమవాహాః యజ్ఞవాహాశ్చ ॥ అథ ద్విగోత్రాః—
శౌంగాః శైశిరిణః కాత్యాః అక్షీలాః ఏతేషాం భరద్వాజైః విశ్వామి
త్రైశ్చ వివాహః । ఏవం కపిలానాం కతానాం సంకృతీనాం పూతిమా
షాదీనాంచ స్వగణస్థైః వసిష్ఠైః శౌంగ శైశిరైః లౌగాక్షిభిశ్చ వివాహః
కశ్యపైరపీతి ప్రయోగపారిజాతే । తే అహర్వసిష్ఠా నక్తం కశ్యపాః- ఏ
షాం వసిష్ఠైః కశ్యపైశ్చ వివాహః ॥ దేవరాతస్య జామదగ్న్యైః విశ్వామి
త్రైశ్చ వివాహ ఇతి ప్రయోగపారిజాతే ॥ ఆంగిరసపక్షే దేవరాతః - భా
ర్గవపక్షే దేవరాతః । భార్గవదేవరాతేవ జమదగ్నేర్వివాహో న భవతి ॥ ధ
నంజయానాం విశ్వామిత్రైరత్రిభిశ్చ అవివాహః । జాతుకర్ణ్యానాం వ
సిష్ఠైరత్రిభిశ్చ అవివాహః ॥ దత్తస్య తు జనకగృహీతృగోత్రయోః అవి
వాహః ॥ క్షత్రియవైశ్యయోః పురోహితగోత్రేణ అవివాహః ॥ సర్వే

షాంస్వగణేవివాహోనాస్తి॥ బహ్వృచాంపరిశిష్టే యద్యపి కపిభరద్వాజయోః వివాహఉక్తః- తథాపి స్మృత్యర్థసారాదౌనిషిద్ధః-న్యాయతస్తద్దేశశిష్టకులాచారేణ వ్యవస్థాజ్ఞేయా ॥ భరద్వాజాశ్చకపయః గర్గారౌక్షాయణాఇతి చత్వారోపిభరద్వాజ గోత్రైక్యాన్నాన్వయుర్మిథః॥

అథగోత్రప్రవరాః—భృగుగణే

౧—౧. వత్సానాం-భార్గవచ్యావనఆప్నవానఔర్వజామదగ్న్యేతి౫.

౨. భార్గవౌర్వజామదగ్న్యేతిత్ర్యార్షేయం—

౩. భార్గవచ్యావనాప్నవానేతిత్ర్యార్షేయం—

౨—౪. విదానాం-భారవ న్యావనఆప్నవానఔర్వవైదేతి ౫.

౫. భార్గవౌర్వజామగ్న్యేతి ౩. ఏతౌ౪-౫ జామదగ్న్యసంజ్ఞౌ.

౩—౬. ఆర్ష్టిషేణానాం—భార్గవచ్యావన ఆప్నవానఆర్ష్టిషేణాఅనూపాః ౫. [వాహః

౭. భార్గవ ఆర్ష్టిషేణ అనూపేతి ౩. ఏషాంపరస్పరమవి

౮. వాత్స్యానాం-భార్గవచ్యావన ఆప్నవానేతి ౩. [రోధసేతి౩.

౯. వత్సపురోధసయోః భార్గవచ్యావన ఆప్నవాన వాత్సపు

౧౦. బైజవనైమథితయోః—భార్గవచ్యావన ఆప్నవాన బైజవనైమథితేతి ౫. ఏషాంపరస్పరమ వివాహః.

౪—౧౧. ఆయాసా౬నాం-భార్గవవైతహవ్య సావేదసేతి ౩.

౫—౧౨. మిత్రయువానాం—భార్గవవాధ్ర్యశ్వదివోదాసేతి.

౧౩. భార్గవచ్యావన దివోదాసేతి ౩.

౧౪. వాధ్ర్యశ్వేత్యేకోవా ౧.

౬—౧౫. వైన్యానాం-భార్గవవైన్య పార్థేతి ౩ ఏతే త్రైయతాః.

౭—౧౬. శునకానాం—శునకేతివా ౧.

౧౭. గార్త్సమదేతివా ౧.

౧౮. భార్గవ గార్త్సమదేతి ౨ ద్వ్యార్షేయం—

౧౯. భార్గవశౌనహోత్రగార్త్సమదేతి ౩.

౨౦. వేదవిశ్వజ్యోతిషాం - భార్గవ వేదవైశ్వజ్యోతిషేతి.

౨౧. శాఠరమాఠరాణాం-భార్గవశాఠరమాఠరేతి ౩.

అయన్క-మిత్రయువ వైన్య శునకానాం ప్రవరైన్యతః స్వగణేఽవివాహః - అన్యైస్సర్వైర్వివాహః॥

అథాంగిరోగణే. గౌతమాదశ

౧—౧. ఆయాస్యానాం-ఆంగీరస ఆయాస్యగౌతమేతి.

౨—౨. శరద్వతానాం-ఆంగీరసగౌతమ శారద్వతేతి౩. [మాండేతి౫.

౩—౩. కౌమండానాం - ఆంగీరస ఔచథ్యకాక్షీవంత గౌతమకౌ

౪. ఆంగీరస ఆయాస్య ఔశిజగౌతమ కాక్షీవదితి ౫.

౫. ఆంగీరస ఔచథ్యగౌతమ ఔశిజకాక్షీవదితి ౫.

౬. ఆంగీరస ఔశిజ కాక్షీవదితి ౩. [తమసేతి ౫.

౪—౭. దీర్ఘతమసాం—ఆంగీరస ఔచథ్యకాక్షీవత గౌతమదైర్ఘ

౫—౯. ఔశనసాం—ఆంగీరసగౌతమ ఔశనసేతి ౩.

౬—౧౦. కారేణు పాలానాం—ఆంగీరస గౌతమ కారేణుపాలేతి ౩.

౭—౧౧. రాహూగణానాం-ఆంగీరసరాహూగణగౌతమేతి ౩.

౮—౧౨. సోమరాజకానాం-ఆంగీరస సోమరాజకగౌతమేతి ౩.

౯—౧౩. వామదేవానాం- ఆంగీరసవామదేవ గౌతమేతి ౩.

౧౦—౧౪. బృహదుక్థానాం-ఆంగీరస బార్హదుక్థ గౌతమేతి౩.

౧౫. ఆంగీరస వామదేవ బార్హదుక్థేతి ౩.

౧౬. ఉచథ్యానాం-ఆంగీరస ఔచథ్య గౌతమేతి ౩.

౧౭. ఔశిజానాం-ఆంగీరస ఔశిజకాక్షీవతేతి ౩.

(క్వచిదిత్యాపస్తంబః.)

౧౮. ఆంగీరస ఆయాస్య ఔశిజగౌతమకాక్షీవతేతి ౫.

(క్వచిదితి కాత్యాయనః.)

౧౯. రఘువానాం-ఆంగీరస రాఘువ గౌతమేతి ౩. ఇతికేచిత్-
సర్వేషాంగౌతమానాం పరస్పరమ వివాహః.

అంగిరోగణే భరద్వాజాశ్చత్వారః.

౧—౧. భరద్వాజానాం-ఆంగీరస బార్హస్పత్యభారద్వాజేతి ౩.

౨—౨. గర్గాణాం - ఆంగీరస బార్హస్పత్య భారద్వాజగార్గ్యశైన్యేతి౫.

౩. ఆంగీరస శైన్యగార్గ్యేతి ౩.

౪. భారద్వాజ గార్గ్యశైన్యేతి ౩.

౫. గర్గభేదానాం—ఆంగీరస తైత్తిరకాపిభువేతి ౩.

౩—౬. ఋక్షాణాం-కపీనాంచ-ఆంగీరస బార్హస్పత్య భరద్వాజవాందన మాతవచసేతి ౩.

౭. ఆంగీరస వాందనమాతవచసేతి ౩.

౪—౮. కపిలానాం—ఆంగీరస ఆమహీయవఋుక్షయవసేతి ౩.

౯ ఆత్మభువాం—ఆంగీరస భారద్వాజ బార్హస్పత్య మంత్రవర ఆత్మభువేతి ౫. (నవానాంభరద్వాజానామవివాహః.)

అథ కేవలాంగీరసాః.—౧౨

౧—౧. హరితానాం-ఆంగీరసాంబరీష యౌవనాశ్వేతి ౩.

౨. మాంధాతృ అంబరీష యౌవనాశ్వేతి ౩.

౨—౩. కుత్సానాం-ఆంగీరస మాంధాతృకౌత్సేతి ౩.

౩—౪. కణ్వానాం-ఆంగీరస అజమీఢకాణ్వేతి ౩.

౫. ఆంగీరస ఘోరకాణ్వేతి ౩.

౪—౬. రథీతరాణాం-ఆంగీరస వైరూపరాథీతరేతి ౩.

౭. ఆంగీరస వైరూపపార్షదశ్వేతివా ౩.

౮. అష్టాదంష్ట్రపార్షదశ్వ వైరూపేతివా ౩.

౫—౯. ముద్గలానాం-ఆంగీరస భార్మ్యశ్వ మౌద్గల్యేతి ౩.

౧౦. తార్క్ష్యభార్మ్యశ్వ మౌద్గల్యేతి ౩.

౧౧. ఆంగీరస తార్క్ష్యమౌద్గల్యేతి ౩.

౬—౧౨. విష్ణువృద్ధానాం-అంగీరసపౌరుకుత్సత్రాసదస్యేతి ౩.
ఏషాంస్వగణంవిహాయ సర్వైర్వివాహోభవతి.
హారితకుత్సయోస్తున భవతి-అంగీరసః (౪౦.)

అ థా త్రి గ ణః.—(౪)

౧౧. ఆత్రేయాణాం - ఆత్రేయ, ఆర్చనానస, శ్యావాశ్వేతి ౩.
౨—౨. వాద్భుతకానాం-ఆత్రేయ ఆర్చనానసవాద్భుతకేతి౩.
౩. ధనంజయానాం—ఆత్రేయ ఆర్చనానసధానంజయేతి ౩.
౩—౪. గవిష్ఠిరాణాం-ఆత్రేయ ఆర్చనానసగవిష్ఠిరేతి ౩.
౫. ఆత్రేయగావిష్ఠిర పౌర్వాతిథేతి ౩.
౪—౬. ముద్గలానాం ఆత్రేయ ఆర్చనానసపౌర్వాతిథేతి ౩.
౭. వామరథ్యానాంసుమంగళానాం బైజవాపానాంచ - ఆత్రేయ ఆర్చనానస ఆతిథేతి ౩.
౮. ఆత్రేయ ఆర్చనానసగావిష్ఠిరేతివా.
౯. సుమంగళానాం-అత్రిసుమంగళశ్యావాశ్వేతి ౩ కేచిత్.
౧౦. అత్రేః పుత్రికాపుత్రాణాం-ఆత్రేయవామరథ్య పౌత్రికేతి.
అత్రీణాం దశానాం సర్వేషామవివాహః.

అ థ వి శ్వా మి త్ర గ ణః. (౧౦)

౧—౧. కుశికానాం-విశ్వామిత్రదేవరాత ఔదలేతి ౩.
౨—౨. లోహితానాం-విశ్వామిత్ర అష్టకలోహితేతి ౩.
౩. వైశ్వామిత్రమాధుచ్ఛందస అష్టకేతివా ౩.
౪. విశ్వామిత్ర అష్టకేతి ౨.
౩—౫. రౌక్షకాణాం—వైశ్వామిత్రగాథినరైవణేతి ౩.
౬. వైశ్వామిత్రగాథినరైవణేతి ౩.
౭. వైశ్వామిత్రరౌక్షకరైవణేతి ౩. [సేతివా ౩.
౪—౮. కామకాయనానాం — వైశ్వామిత్ర దేవశ్రవస దైవతర

౫—౯. అజానాం—వైశ్వామిత్ర మాధుచ్ఛందసా జేతి ౩.

౧౦. వైశ్వామిత్ర ఆశ్మరథవాధూలేతివా ౩.

౬—౧౧. అఘమర్షణానాం—వైశ్వామిత్ర అఘమర్షణకౌశికేతి ౩.

౭—౧౨ పూరణానాం—వైశ్వామిత్రపూరణేతి౨.

౧౩. వైశ్వామిత్రదేవరాత పూరణేతివా ౩.

౮—౧౪. ఇంద్రకౌశికానాం—విశ్వామిత్ర ఇంద్రకౌశికేతి ౨.

౯—౧౫. దనంజయానాం—విశ్వామిత్రమాధుచ్ఛందసధనంజయేతి౩.

౧౬. వైశ్వామిత్రమాధు చ్ఛందస అఘమర్షణేతివా ౩॥

౧౦—౧౭. కతానాం—వైశ్వామిత్ర కాత్యోత్కీలేతి ౩.

౧౮. రౌహిణానాం—వైశ్వామిత్ర మాధుచ్ఛందసరౌహిణేతి౩.

౧౯. రేణూనాం—వైశ్వామిత్ర గాధినరైణవేతి ౩.

౨౦. వేణూనాం—వైశ్వామిత్ర గాధినరైణవేతి ౩.

౨౧. జహ్నూనాం—వైశ్వామిత్ర శాలంకాయన కౌశికేతి ౩.

౨౨. ఆశ్మరథ్యానాం—వైశ్వామిత్ర ఆశ్మరథ్యవాధూలేతి ౩.

౨౩. ఉదవేణూనాం—వైశ్వామిత్ర గాధినవైణవేతి ౩.

సప్తదశబోధాయనోక్తాః-షడాశ్వలాయనోక్తాః-మాత్స్యే-
ఏషాంవిశ్వామిత్రాణామవివాహః.

అథకశ్యపగణే.

౧—౧. నిధ్రువాణాం—కాశ్యప ఆవత్సారనైధ్రువేతి ౩.

౨—౨. కశ్యపానాం—కాశ్యప ఆవత్సార అసితేతి ౩.

౩—౩. రేభాణాం—కాశ్యపావత్సారరైభ్యేతి ౩.

౪—౪. శండిలానాం—కాశ్యప శాండిల్యేతి ౨.

౫. కాశ్యపదేవలేతి ౨.

౬. కాశ్యపాసితేతి ౨.

౭. శాండిలాసితదేవలేతి ౩.

౮. కాశ్యప అసితదేవలేతివా ౩.

౯. దేవలాసితేతివా ౨.

ఏషాంకశ్యపా నామవివాహః.

౫— కాశ్యపేషులౌగాక్షీ ణాంతు—

౧. కాశ్యపా వత్సారవాసిష్ఠేతి ౩.

౨. కాశ్య పావత్సా రాసితేతివా ౩॥

ఏతేద్విగో త్రాతాః అహర్వసిష్ఠాః-నక్తం కశ్యపాః-ఏషాం వసిష్ఠైః కాశ్యపైశ్చ అవివాహః.

అథవసిష్ఠగణే.

౧—౧. వసిష్ఠానాం—వాసిష్ఠ ఇంద్రప్రమద ఆభరద్వస్వితి ౩.

౨. వాసిష్ఠే త్యేకోవా ౧.

౨—౩. కుండినానాం—వాసిష్ఠమైత్రావరుణ కౌండిన్యేతి ౩.

౩—౪. ఉపమన్యూనాం—వాసిష్ఠఇంద్రప్రమద ఆభరద్వస్వితి ౩.

౫. వాసిష్ఠాభరద్వస్వింద్రప్రమదేతి ౩.

౪—౬. పరాశరాణాం—వాసిష్ఠశాక్త్యపారాశర్యేతి ౩.

౫—౭. జాతూకర్ణ్యానాం—వాసిష్ఠ అత్రి జాతూకర్ణ్యేతి ౩.

వాసిష్ఠానాంసర్వేషామవివాహః ౧.

జాతూకర్ణ్యానాంతువాసిష్ఠైఃఅత్రిభిశ్చ అవివాహః.

ద్విగోత్రైక్యాత్.

అథాగస్త్యగణే.

౧—౨. ఇధ్మవాహానాం—ఆగస్త్యదార్ఢ్యచ్యుతేధ్మవాహేతి ౩.

౨. అగస్త్యేత్యేకోవా ౧.

౨—౩. సోమవాహానాం—ఆగస్త్యదార్ఢ్యచ్యుతసోమవాహేతి ౩

౩—౪. సాంభవాహానాం_ఆగస్త్యదార్ఢ్యచ్యుతసాంభవాహేతి ౩.

౪—౫. యజ్ఞవాహానాం—ఆగస్త్యదార్ఢ్యచ్యుతయజ్ఞవాహేతి౩.

సారవాహానాం_ఆగస్త్యదార్ఢ్యచ్యుతసారవాహేతి ౩.

౭. దర్భవాహానాం-అగస్త్యదార్ఢ్యచ్యుతదర్భవాహేతి ౩.
౮. అగస్తీనాం-అగస్త్యమాహేంద్రమాయోభువేతి ౩.
౯. పూర్ణమాసానాం-అగస్త్యపౌర్ణమాసపారణేతి ౩.
౧౦. హిమోదకానాం-అగస్త్యహైమచర్చిహైమోదకేతి ౩.
౧. పాణికానాం- అగస్త్యవైనాయకపాణికేతి ౩.

అగస్తీనాం సర్వేషామవివాహః. సారవాహాదయః క్వచిత్.

అథ ద్విగోత్రాః.

౧. శౌంగానాం శైశిరీణాం చ-అంగీరసబార్హస్పత్యభారద్వాజకాత్య ఆక్షీలేతి ౫.
౨. ఆంగీరసబార్హస్పత్యభారద్వాజశౌంగశైశిరీతి ౫.
౩. ఆంగీరస కాత్య ఆక్షీలేతి ౩.

ఏషాం భరద్వాజైః విశ్వామిత్రైశ్చా ఉ వివాహః.

౧. కపిలానాం-కతానాం- సంకృతిపూతిమాషాదీనాం చ-
ఆంగీరస గౌరవీత సాంకృత్యేతి ౩.
౨. శాక్త్యగౌరవీతసాంకృత్యేతి ౩.
ఏషాం స్వగణస్థైః వసిష్ఠైః శౌంగశైశిరై ః లౌగాక్షిభిశ్చాఉ
వివాహః-గణత్రయైక్యాత్.

౧. లౌగాక్షీణాం-వసిష్ఠైః కశ్యపైశ్చాఉ వివాహః ఇతి కేచిత్ ౩.

౧. దేవరాతస్య జామదగ్న్యైః విశ్వామిత్రైశ్చాఉ వివాహ ఇతి కేచిత్.

౧. దేవరాతౌ ద్వౌ ఏకో జామదగ్న్యః న భవతి.
కిం తు ఆంగీరసః తస్మాత్ దేవరాతస్య జామదగ్న్యేన వివాహెరా భవత్యేవ-
భార్గవస్య దేవరాతస్య చ భార్గవై రవివాహః.

౧. ధనంజయానాం విశ్వామిత్రై రత్రిభిశ్చా ఉ వివాహః.

౧. జాతూకర్ణ్యానాం వసిష్ఠైరత్రిభిశ్చాఉ వివాహః

స్మృత్యర్థసారే-కపిగర్గ భరద్వాజాః మిథో రౌక్షాయణా ద్విజాః
నోద్వహేయు స్సగోత్రత్వా త్ప్రవరైక్యాచ్చ కుత్రచిత్॥ *॥
నిర్ణయసింధౌ- యద్యపి ప్రవరమంజర్యామిదముక్తం-తథాపి-
భృగ్వంగిరోగణేషు తు తథా వివాహో భవత్యేవ-బహ్వృచపరిశిష్టే
బోధాయనేన భృగ్వంగిరోగణయోః వ్యావర్తితత్వాత్-చతుర్వింశతిమతే
భృగువచనేన తత్తత్తాత్పర్యక్రమాగతదేశకులా
చారాణా మనుసర్తవ్యత్వవిధానాత్॥
సర్వత్ర వ్యవస్థాపకవచనం తు-' పంచానాం తేషు సామాన్యా'దిత్యాది.
ఊనపంచాశ దేవైషాం ప్రవరా ఋషిదర్శనాత్।
గోత్రాణాం తు సహస్రాణి ప్రయుతాన్యర్బుదాని చ॥

భృగుః ౫

జమదగ్నిః	వీతహవ్యః	గృత్సమదః	వాధ్ర్యశ్వః.	వైన్యః.
జమదగ్నిః.	వీతహవ్యః.	గృత్సమదః.	వాధ్ర్యశ్వః.	వైన్యః.
వత్సః.	అయాస్యః.	శౌనః.	మిత్రయవః.	పార్థః.
శ్రీవత్సః.	మౌనః.	౨	౨	౨
చ్యవనః.	లోకః.			
ఆప్నువానః	వాధూళః.			
ఔర్వః	సావేదః			
సావర్ణిః	౬			
జీవంతిః				
దేవరాతః.				
ఈశాయనః.				
జాబాలిః.				
వీరః.				
హిత్యవటః.				
మండుః.				
ప్రాచీనయోగ్యః.				
ఆర్ష్టిషేణః.				
అనూపకః.				
౧౭				

౨.భృగవః.	౫.వసిష్ఠాః-	౧.తతాః-	౧.దేవరాతః-
3.అంగిరసః.	౪.అగస్త్యాః	౧.సంకృతయః	౧.ధనంజయాః-
౪.అత్రయః	౧.శౌంగాః-	౧.పూతిమాషాః	౧.జాతూకర్ణ్యాః-
౧.విశ్వామిత్రాః	౧.శైశిరిణః-	౧.లౌగాక్షయః-	-----
౫.కశ్యపాః-	౧.కపిలాః-	౧.దేవరాతః.	౪౯

అత్రిః౧	విశ్వామిత్రః౧	కశ్యపః౧	వసిష్ఠః౧	అగస్త్యః౧
అత్రిః	**విశ్వామిత్రః**	**కశ్యపః**	**వసిష్ఠః**	**అగస్త్యః**
అత్రిః.	విశ్వామిత్రః.	కశ్యపః.	వసిష్ఠః.	అగస్త్యః.
అనేనసః.	దేవరాతః.	రేభః.	ఇంద్రప్రమదః.	దార్ఢ్యచ్యుతిః.
శ్యావాశ్వః.	మనుః.	రైభః.	ఆభరద్వసుః	ఇధ్మవాహః.
వామరథ్యః.	తంతుః.	శాండిల్యః.	సంకృతిః	3
గవిష్ఠిరః.	ఔలవః.	దేవలః.	కౌండిన్యః.	
ధనంజయః.	వాలవః.	అసితః.	పూతిమాషః	
సుమంగళః.	చకితః.	సంకృతిః.	గోరవీతః.	
అతిథిః.	ఉలూకః.	పూతిమాషః	పరాశరః.	
బీజవాపీ.	యాజ్ఞవల్క్యః	అవత్సారః.	మైత్రావరుణః.	
౯	ఔదలః.	నైధ్రువః.	శక్తిః.	
	బృహదగ్నిః	౯	ఉపమన్యుః.	
	కులబీజః.		౧౧	
	శలలిః.	దేవశ్రవాః ౭౨		
	బభ్రుః.	ధనంజయః.		
	లోహితః	సూనుః.		
	శాలంకాయనః	మనసః		
	పారీత్యః.	ధూమ్రః.		
	కామకాయనః	జఠరః		
	పూరణః.	హవ్యకః.		
	శాలావతః.	సాలవాః.		
	అగ్నిదైవత్యః	శృంగాః		
	శ్రౌమతిః.	కత్యా.		
	కౌశికః.	శైశిరాః.		
	అష్టకః.	అఘమర్షణః.		
	ఆజ్యః.	3౮		
	మధుచ్ఛందః			
	౨౬			

అంగిరాః ౮

గౌతమః.	భరద్వాజః.	కపిః.	హరితః.	కణ్వః.	విరూపః	మౌద్గల్యః.	విష్ణువృద్ధః.
గౌతమః.	భరద్వాజః.	కపిః.	హరితః.	కణ్వః.	విరూపః	మౌద్గల్యః.	విష్ణువృద్ధః.
ఆయాస్యః.	కుక్.	అమహత్.	యవనాశ్వః	అజామిళః.	అష్టాదంష్ట్రః.	త్రక్షుః	పౌరుకుత్స్యః.
ఔతిథ్యః.	అగ్నిః.	అక్షాయ్యః.	మాంధాతా.	౨	పృషదశ్వః.	భ్రామ్యశ్వః	త్రసదశ్వః,
ఔశిజః.	వైశ్యః.	౩	కౌత్సః.		రథీతరః.	౩	శరః.
కౌకీవాందనః	ఉపార్జయనిః		అంబరీషః.		౪		మర్షణః
బృహదుక్షః	శిశిరః.		దర్భపింగః.				భద్రణః.
వామదేవః.	శృంగః.		శంఖః.				బాదరాయణః.
౭	ఋక్షః.		భీమః				సాత్యకామః.
	వాందనః.		౮				విరూపః.
	బృహస్పతిః.						గవిః.
	సర్వః.						సాత్యకిః.
	స్తంబః.						ఆరుణిః.
	కపిః.						నితుండిః
	మాతః						౧౩
	వచసః.						
	గార్గ్యః.						
	శైన్యః.						
	౧౮						

శ్రీగురుభ్యోనమః.

అథాపస్తంబీయ ప్రవరఖణ్డః.

ప్రవరాన్వ్యాఖ్యాస్యామ ఆర్షేయం వృణీతే బన్ధోరేవ నైత్యథో సన్తత్యా ఇతి విజ్ఞాయతే న దేవైర్న మనుష్యైరార్షేయం వృణీత ఋషిభిరేవార్షేయం వృణీత ఇతి విజ్ఞాయత ఆర్షేయమన్వాచష్టర్షీణాం హి దేవాః పురుషమను బుధ్యన్త ఇతి విజ్ఞాయతే యో వాన్యస్సన్నన్యస్యార్షేయేణ ప్రవృణీతే స వా అస్య తదృషిరిష్టం వీతం వృఙ్క్త ఇతి విజ్ఞాయతే త్రీన్వృణీతే మన్త్రకృతో వృణీతే యథర్షి మన్త్రకృతో వృణీత ఇతి విజ్ఞాయతే త్రైకేషామేవకం వృణీతే ద్వౌ వృణీతే త్రీన్వృణీతే న చతురో వృణీతే న పంచాతి ప్రవృణీత ఇతి విజ్ఞాయత ఇతర ఊర్ధ్వానధ్వర్యుర్వృణీతే ముతోర్వాచో హోతేతి విజ్ఞాయతే పురోహితస్య ప్రవరేణ రాజా ప్రవృణీత ఇతి విజ్ఞాయతే భృగూణామేవాగ్రే వ్యాఖ్యాస్యామో జామదగ్న్యవత్సాస్తేషాం పంచార్షేయో భార్గవచ్యావనాప్నవానౌర్వజామదగ్న్యేతి జమదగ్నివదూర్వవదప్నవానవచ్చ్యవనవద్భృగువదితి త్ర్యార్షేయముహైకే భార్గవౌర్వజామదగ్న్యేతి జమదగ్నివదూర్వవద్భృగువదిత్యేవమేవావికృత స్సార్వవర్ణా జీవన్తి జాబాలైర్లిశాయన వైరోహిత్యావట ఖణ్డూపాచీన యోగ్యానామథార్ష్టిషేణానాం పంచార్షేయో భార్గవచ్యావనాప్నవానార్ష్టిషేణానూపేత్యనూపవదార్ష్టిషేణవదప్నవానవచ్చ్యవనవద్భృగువదితి త్ర్యార్షేయముహైకే భార్గవార్ష్టిషేణానూపేత్యనూపవదార్ష్టిషేణవద్భృగువదితి. ॥౧॥

అథ వైతహవ్యా యాస్కా వాధూల మౌనమౌకాస్తేషాం త్ర్యార్షేయో భార్గవ వైతహవ్య సావేదసేతి సవేదోవద్వీతహవ్యవద్భృగువదిత్యథ గార్త్సమదా శునకాస్తేషామేకార్షేయో గార్త్సమదేతి హోతా గృత్సమదవదిత్యధ్వర్యురథ వాధ్ర్యశ్వా మిత్రయువాస్తేషామేకార్షేయో వాధ్ర్యశ్వేతి హోతా వధ్ర్యశ్వవదిత్యధ్వర్యురథ వైన్యాః పార్థాస్తేషాం త్ర్యార్షేయో భార్గవ వైన్యపార్థేతి పృథువద్వేనవద్భృగువదితీమే భృగవో వ్యాఖ్యాతా అథాతోఽఙ్గిరసాయాస్యా గౌతమాస్తేషాం త్ర్యార్షేయ ఆఙ్గిరసాయాస్య గౌతమేతి గౌతమవదయాస్యవదఙ్గిరోవదిత్యథౌచథ్యా గౌతమాస్తేషాం త్ర్యార్షేయ ఆఙ్గిరసౌచథ్య గౌతమేతి గౌతమవదుచథ్యవదఙ్గిరోవదిత్యథౌశిజా గౌతమాస్తేషాం త్ర్యార్షేయ ఆఙ్గిరసౌశిజ కాక్షీవదితి కక్షీవద్వదుశిజవదఙ్గిరోవదిత్యథ వామదేవా గౌతమాస్తేషాం త్ర్యార్షేయ ఆఙ్గిరస వామదేవ బార్హదుక్థేతి బృహదుక్థవద్వామదేవవదఙ్గిరోవదిత్యథ భరద్వాజానాం త్ర్యార్షేయ ఆఙ్గిరస బార్హస్పత్య భారద్వాజేతి భరద్వాజవద్బృహస్పతివదఙ్గిరోవదిత్యేవమేవావికృతాః

ఋక్షాగ్నివైశ్యో జాయనానాం సర్వేషాంచ స్తంబస్తంభ శబ్దానామథ ద్వ్యాశ్రముష్యాయణానాం కులానాంయథా శుంగాశ్శైశిరయో భారద్వాజాశ్శుంగాః కతాశ్శై

కిరయస్తేషాంపంచార్షేయఆంగిరసబార్హస్పత్య భారద్వాజ కాత్యాక్షీలేత్యలవత్కా
తవద్భరద్వాజ వద్బృహస్పతివదంగిరోవదితి త్ర్యార్షేయముపైక ఆంగిరస కాత్యా
క్షీలేత్యక్షీ లవత్కాతవదంగిరోవదిత్య థర్క్షాణాంపంచార్షేయ ఆంగిరసబార్హస్పత్య
భారద్వాజ వాందనమాతవచసేతి మతవచోవద్వందన వద్భరద్వాజవద్బృహస్పతి వదం
గిరోవదిత్యథగర్గాణాం త్ర్యార్షేయఆంగిరస గార్గ్యశైన్యేతి శినివద్గర్గ వదంగిరో
వదితి భారద్వాజముపైక ఆంగిరసస్థానె భారద్వాజగార్గ్య శైన్యేతి శినివద్గర్గ వద్భ
రద్వాజవదిత్యథ కపిలానాం త్ర్యార్షేయ ఆంగిరసాముపైయ్యాక్షయ్యేత్యక్షయ్య
వదముపైత్య వదంగిరోవదిత్యథ హరితానాం త్ర్యార్షేయ ఆంగిరసాంబరీష యౌవనా
శ్వేతియువనాశ్వ వదంబరీష వదంగిరోవదితి మాన్ధాతారముపైక ఆంగిరసస్థానే మా
న్ధాత్రాంబరీష యౌవనాశ్వేతి యువనాశ్వవదంబరీష వన్మన్ధాతృవదితి। ౩।

అథకుత్సానాం త్ర్యార్షేయ ఆంగిరసమాన్ధాతృకౌత్సేతి కుత్సవన్మంధాతృవదంగిరో
వదిత్యథాజమీఢాః కణ్వాస్తేషాం త్ర్యార్షేయ ఆంగిరసాజమీఢ కాణ్వేతికణ్వ వదజమీ
ఢవదంగిరోవ దిత్యథవిరూపా రథీతరాస్తేషాం త్ర్యార్షేయ ఆంగిరసవైరూపార్ష దశ్వే
తిపృదశ్వవద్విరూప వదంగిరోవదిత్యష్టా దంష్ట్రముపైకఆంగిరసస్థాన అష్టాదంష్ట్రవై
రూపపార్షదశ్వేతి పృషదశ్వవద్విరూప వదష్టాదంష్ట్రవదిత్యథముద్గలానాంత్ర్యార్షేయఆం
గీరస భార్మ్యశ్వమౌద్గల్యేతి ముద్గలవద్భృమ్యశ్వ వదంగిరోవదితి తార్క్ష్యముపైక ఆంగీ
రసస్థానే తార్క్ష్య భార్మ్యశ్వమౌద్గల్యేతిముద్గల వద్భృమ్యశ్వవత్తార్క్ష్యవదిత్యథవిష్ణువృ
ద్ధానాం త్ర్యార్షేయ ఆంగీరస పౌరుకుత్స్యత్రాసదస్యేతిత్రసదస్యువత్పురుకుత్స వదంగిరో
వదిత్యేవ ఏవావిష్కృతశ్శర కర్షణ భద్రణమంద్రణ బాదరాయణౌప మిత్యాపగవిసాత్విక
సాత్విశామ్యారుణి నిత్యుందినానా మథాత్రీణాం త్ర్యార్షేయ ఆత్రేయార్చ నానసశ్యా
వాశ్వేతిశ్యావాశ్వ వదర్చనానసవదత్రి వదిత్యథ గవిష్ఠిరాణాం త్ర్యార్షేయ ఆత్రేయా
ర్చనానసగావిష్ఠిరేతి గవిష్ఠిరవదర్చనానస వదత్రివదిత్యథ ధనంజయానాం త్ర్యార్షేయ
ఆత్రేయార్చనానస ధానంజయేతి ధనంజయవదర్చనానస వదత్రివదిత్యథాతి థ్యా
నాంత్ర్యార్షేయ ఆత్రేయార్చనానసాతిథ్యే త్యతిథివదర్చనాన సవదత్రివదిత్యేవ ఏవా
విష్కృతో వాయురథ్యసౌమంగలబీజవాపినాః। ౪।

అథవిశ్వామిత్రాణాం దేవరాతాశ్చకిత మనుతంతౌలకి బాలకియాజ్ఞ వల్క్యౌ
లూకాబృహదగ్ని బభ్రుకాలలికాలావత కాలంకాయనకాల బవాస్తేషాం త్ర్యార్షేయో
వైశ్వామిత్ర దైవరాతౌ దలేత్యౌదలవద్దేవరాత వద్విశ్వామిత్రవదిత్యథ శ్రౌమతకామ
కాయనానాం త్ర్యార్షేయో వైశ్వామిత్రదైవ శ్రవసదైవతరసేతి దేవతరస వద్దేవశ్రవో
వద్విశ్వామిత్రవదిత్యజానాం త్ర్యార్షేయో వైశ్వామిత్ర మాధుచ్ఛం దసాజ్యేత్యజవన్మ
ధుచ్ఛందోవద్విశ్వామిత్రవదిత్యథమాధుచ్ఛందసా ఏవధానంజయాస్తేషాం త్ర్యార్షేయో
వైశ్వామిత్రమధుచ్ఛంద సధానంజయేతిధనంజయవన్మధుచ్ఛందోవద్విశ్వామిత్రవదిత్య

థాష్టకా లోహితాస్తేషాం ద్వ్యార్షేయో వైశ్వామిత్రాష్ట కేత్యష్టక వద్విశ్వామిత్రవదిత్యథ పూరణాః పరిధాప యాన్త్యస్తేషాం ద్వ్యార్షేయో వైశ్వామిత్ర పౌరణేతి పూరణవద్విశ్వామిత్రవదిత్యథ కతానాం త్ర్యార్షేయో వైశ్వామిత్ర కాత్యాక్షీలేత్యక్షీల వత్కతవద్విశ్వామిత్రవదిత్యథాఘమర్షణాః కుశికాస్తేషాం త్ర్యార్షేయో వైశ్వామిత్రాఘ మర్షణకౌశికేతి కుశికవదఘమర్షణ వద్విశ్వామిత్రవదిత్యథ కశ్యపానాం త్ర్యార్షేయః కాశ్యపావత్సారనైధ్రువేతి నిధ్రువవదవత్సారవత్కశ్యపవదిత్యథ రేభాణాం త్ర్యార్షేయః కాశ్యపావత్సారరైభేతి రేభవదవత్సారవత్కశ్యపవదితి॥ ౫॥

అథ శణ్డిలానాం ద్వ్యార్షేయో దైవలాసితేత్యసితవద్దేవలవదితి త్ర్యార్షేయ మప్యేకే కాశ్యప దైవలాసితేత్యసిత వద్దేవలవత్కశ్యపవదితి ద్వ్యార్షేయాస్త్వేవం న్యాయేనైకార్షేయా వాసిష్ఠా అన్యత్రపరాశరేభ్యో వాసిష్ఠేతిహోతావసిష్ఠ వదిత్యధ్వర్యుస్త్ర్యార్షేయ మప్యేకే వాసిష్ఠైంద్ర ప్రమదభారద్వసవేతి భరద్వసువదిన్ద్రప్రమదవద్వసిష్ఠవదిత్యథ పరాశరాణాం త్ర్యార్షేయో వాసిష్ఠశాక్త్యపారాశర్యేతి పరాశర వచ్ఛక్తివద్వసిష్ఠవదిత్యథ కుణ్డినానాం త్ర్యార్షేయో వాసిష్ఠమైత్రావరుణ కౌండిన్యేతి కుణ్డినవన్మిత్రావరుణ వద్వసిష్ఠవదిత్యథ సంకృతిపూతిమాషాణాం త్ర్యార్షేయశ్శాక్త్య సాంకృత్యగౌరివీతేతి గురువీతవత్సంకృతివచ్ఛక్తి వదిత్యథాగస్త్యానామేకార్షేయ ఆగస్త్యేతిహోతాగస్త్య వదిత్యధ్వర్యుస్త్ర్యార్షేయ మప్యేకే అగస్త్యదార్ఢ్యచ్యుతైధ్మవాహేతీధ్మవాహ వద్దృఢచ్యుత వదగస్త్య వదిత్యథ క్షత్రియాణాం యద్యుహసాక్షిణం ప్రవృణీరన్నేక ఏవైషాం ప్రవరో మానవైడపౌరూరవసేతి పురూరవోవదిడావన్మనువదిత్యథ యేషామూహో మన్త్రకృతో న స్యుస్స పురోహితప్రవరాస్తే ప్రవృణీరన్నథయేషాం స్యురపురోహిత ప్రవరాస్తే సపురోహిత ప్రవరాస్తే ప్రవరాస్త్వేవం న్యాయేనైకార్షేయా విశో వాత్సప్రేతి హోతా వత్సప్రవదిత్యధ్వర్యురథా సంప్రజ్ఞాతబంధురాచార్యా ముష్యాయణమను ప్రబ్రవీతాచార్యప్రవరం ప్రవృణీతాథహాత్ఘ్నీన ఏకార్షేయం సార్వవర్ణికం సమామనంతిమానవేతి హోతామనువది త్యధ్వర్యుస్తా నవ్యోహి ప్రజా ఇతిహి బ్రాహ్మణమితిహి బ్రాహ్మణం ౬॥

ఓంతత్సత్. శ్రీమదాపస్తంబ మునిచరణారవిందాభ్యాం నమః.

ఇతి గోత్రప్రవరఖండవిచారః.

శ్రీగురుభ్యోనమః.

శాంతికమలాకరే

రుద్రాధ్యాయాదిమంత్ర ప్రయోగవిధానం.

సమష్టిరుద్రాధ్యాయైః కర్తవ్య జపహోమాదిక్రమః.

శ్లో॥ వృషాధిరూఢం దేవేశం సర్వలోకైక కారణం। ధ్యాయేద్బ్రహ్మాదిభిస్తుత్యం పార్వతీసహితంశివం ॥ అస్యరుద్రసముదాయస్య కేవలంజపమాత్రేణ సర్వసిద్ధిః । త్రిషవణస్నాయీజపిత్వా పంచమహాపాతకాత్పూతో భవతి । అథసర్వకామార్థః శౌనకోక్తః ప్రయోగః । "అథాపరం పూర్వోక్తవిధినామంత్రన్యాసాదికం కృత్వా ప్రస్థమాత్రపరిమాణపరిమితాన్ కలశానక్షత గంధపుష్పసహితోదకయుక్తాన్ కృత్వా పూర్వోక్తవిధినా దేవమభ్యర్చ్య దేవపార్శ్వేరుద్రప్రథమానువాకమంత్రైః రాత్ర్యాహుతీర్హుత్వా రుద్రైకాదశినీంజపేత్ । జపాంతే 'అగ్నావిష్ణూ' ఇత్యేకాదశానువాకానామేకైకంజపేత్ । తతః పంచామృతైః స్నాపయేత్ । తతఃపంచగవ్యేన తతో 'నమస్తే'—ఇతి ప్రథమయోపచారాః । తతో యథాశక్తిబ్రాహ్మణాన్ రుద్రవేదినోభోజయేత్ । సర్వకామాః సంపద్యంతే । అథవారుద్రమహారుద్రాతిరుద్రేష్వన్యతమం జప్త్వోక్త సంఖ్యయాపాయసం జుహుయాత్ । సర్వకామానవాప్నోతి। అథవైవమేవ యథా సామర్థ్యం క్షీరేణ ఘృతేనచస్నాపయేత్।రుద్రాధ్యాయేనాభిమంత్ర్య। 'మానస్తోకే—'ఇత్యనేన ఘృతపాయసేనా యుతంజుహుయాత్ । అథదశేఽంతధారాయకపట గ్రహాదిషు మధ్యఏవఏవ విధిరుచ్చాటనే । ఫట్కారేణ సర్వకార్యాణిసమారభేత్ । అథరాజ్యకామస్య పద్మసౌగంధికోత్పలానాం 'ప్రముంచ ధన్వన—'ఇతి మంత్రేణభగవతో మహేశ్వరస్యాభయచందనాక్తానాం శతసహస్రంమహేశ్వరస్య శిరస్యారోపయేత్।రాజశ్రియం విందతి । 'నమోవఃకిరికేభ్యః— ఇత్యనేన తిలతండులానామాజ్యాక్తానాం శతసహస్రంజుహుయాత్ । రాజ్యంప్రాప్నోతి। అథాన్యోబోధాయనోక్తః । "రుద్రమహారుద్రాతిరుద్రాణామన్యతమంజప్త్వోక్తసంఖ్యయాఽఽష్ట్రికా ఏవ యవానాజ్యాక్తానయుతం జుహుయాత్ । అథశ్రీకామస్య । రుద్రమహారుద్రాతి రుద్రాణామన్యతమం జప్త్వాపాయసేనా యుతం జుహుయాత్ । శ్రియంలభతే । విత్తకామస్య । 'ఇమాగ్ం రుద్రాయ—' ఇత్యనేనతిలైశ్శతసహస్రంజుహుయాత్" । అథ కాళికాపురాణే సనత్కుమారః । "ఆదావంగాదిసంయోజ్యస్నాత్వా గేహే స్వకేద్విజః । తతోవత్సమహాదేవం పూజయేద్విధిపూర్వకం । ఏకంలింగం నదీతీరే హ్యపరాస్యంజలైస్స్నపేత్ । పంచగవ్యేనభూయోపి శంభుం పంచశతేనచ । సంస్నాప్యవారిణాభూయః ధ్యాత్వాతంజగదీశ్వరం । (ఏకంలింగం

వృషభాది పరివారరహితం అపరాస్యం పశ్చిమాభిముఖం) తద్గోరోచనయాసార్ధం లే
పయేత్పృష్ఠితోహరం । శ్రీవృక్షోత్థైః తతః పత్రైః నిశ్ఛిద్రైః జంతువర్జితైః। నైవపర్యు
షితైస్స్నిగ్ధైః ప్రోక్షితైరర్చ యేచ్ఛివం। ఏకాదశదినాన్యేవ మర్చయేత్తం మహేశ్వరం।
విధినానేనదేవేశం భూయస్తం వైనిబోధమే । దినాన్యేకాదశైవాదౌ పూజాన్తే హో
మమాచరేత్ । సాజ్యైర్బిల్వదళైర్నిత్యం దక్షిణాం దిశమాస్థితః । ఏవం నీలోత్పలైర్భూ
యః పద్మైశ్చైవసుగన్ధిభిః । హోమమర్చాం ప్రకుర్వీత త్రిరేకాదశవాసరాన్। సధూ
పం గుగ్గులుం దద్యాన్నిత్యమేవ హరప్రియం। పూజాంతే పరయాభక్త్యా శక్త్యైవంధనసం
చయః। విత్తకామో యదాసోఽథస్యాదా లింగ్యవనస్పతీన్ । జపేద్రుద్రాన్ శివం
ధ్యాయేద్ధ్రువం తే హేమతాం యయుః । సపుష్పం వా శమీం బ్రాహ్మం బిల్వంవా లింగ్య
తాన్ జపేత్ । అవర్తయన్ బహూన్వారాన్ సవృక్షో హేమతాం వ్రజేత్ । తీర్థే నఖ
లేగత్వా జప్త్వా రుద్రాన్ బహూన్ స్వనః । జపేన్మధ్యజలే కృష్ణపాషాణా హేమతామి
యుః । మహాపర్వతమాశ్రిత్య అవష్టభ్యదినేదినే । జపేదేకాదశాహాన్తే నిధిం ప్రాప్నోతి
పుష్కలం । సమిధో వైతసీశ్చైతత్ త్రిమధ్వక్తా జుహోతియః । తదంతే జాయతే త
స్య ద్రవిణం పుష్కలం బహు । మధుబిల్వాదయో వృక్షా ఆలింగ్యైకాదశీదినే । జా
యంతే హేమతాం యాంతి తత్త్వం తత్ర న సంశయః। అథవా లింగమాశ్రిత్య స్వయం
త్వపరదిఙ్ముఖం । సంధాద్యైకాదశాహాని జపేదేతత్సుపంకజైః। పశూన్వా కల్పితాం
శ్చైవ నపశ్యేన్న చ సంస్పృశేత్ । యం పశ్యేద్వ్యపయాతేతు హేమస్యాద్ద్వాదశేహ
ని॥ అథాన్యః। "కృష్ణాష్టమీం సమారభ్య యావత్కృష్ణ చతుర్దశీ । స్థండిలం చోపలిప్యా
ర్కప్రస్తరే వాజపేత్సుధీః। 'నమో అస్తు నీలగ్రీవాయ,' ఇత్యనేన సహస్రాభిమంత్రితం
ఘృతపాయసమీశ్వరాయ నివేదయేత్। కార్షాపణానాం సహస్రముత్పద్యతే। అథాన్యః॥
'ప్రముంచధన్వన, ఇత్యనేన యథాసిద్ధాన్నం మహానసేఽగ్నౌ పఞ్చసహస్రం జుహుయా
త్ । ద్రవ్యమవ్యచ్ఛిన్నమక్షయం భవతి॥ అథాన్యః 'నమో వః కిరికేభ్య, ఇతి తిలాహు
తీనామయుతం జుహుయాత్ । కార్షాపణానాం సహస్రముత్పద్యతే,, ఇతి కాలికాపు
రాణే । అథాన్నకామస్య శౌనకః । 'అసౌయస్తామ్రో' ఇత్యనేనోభయేన అహ
రహరుదయాస్తమయయోః ఆదిత్యముపతిష్ఠేత । అక్షయమన్నముపతిష్ఠతే । అథబో
ధాయనః । ఉదుంబరసమిద్భిర్ఘృతాక్తైర్వా రుద్రమహారుద్రాతి రుద్రాణాం మన్యత
మం జప్త్వా తంత్రోక్త సంఖ్యయా జుహుయాదన్నముత్పద్యతే,। అథవృష్టికామస్య శౌ
నకః। 'అసౌయస్తామ్రో,। ఇత్యనేనోదకే శాకయావాహారో వేతస సమిధామయుతం జు
హుయాత్ । గుడక్షీరాక్తానాం వా యుతం జుహుయాత్। ధగవానాదిత్యో వృష్టిం ముం
చతి । అథాయుష్కామస్య సఏవాహ । "ఆయుష్కామః పూర్వోక్తవిధినా దేవమా

రాధ్య సర్వోపచారైః తిలకృష్ణబలిం దత్వా రుద్రైకాదశినీ మేకాదశ కృత్వోజ
ప్త్వా 'అరాత్రిర్నో' ఇతి షోడశోపచారాన్ కృత్వాతమేవమంత్రం సహస్రం జపే
త్। వ్యాధితస్సద్యస్తస్మై బ్రాహ్మణాయదక్షిణాందత్వాసహస్రంభోజయేత్। వ్యాధిభ్యః
ప్రముచ్యతే। శతాయుర్భవతి। అథపుత్రకామస్య శౌనకః। 'పరిణోరుద్రస్య' ఇతి
వటసమిధా మయుతంజుహుయాత్। పుత్రమాయుష్మానుత్పద్యతే। అథగోకామస్య
శౌనకః। 'నమోవః కిరికేభ్య' ఇతి మంత్రేణవైకంకతోదుంబరసమిధాం దధ్యక్తానామ
యుతంజుహుయాత్। అస్తగోస్వామీభవతి। నచగావః ప్రణశ్యంతి। అథవానేనైవ
మంత్రేణ అర్కపర్ణశతంగోపయస్సైకాదశాహుతీర్జుహుయాత్। ఏకాదశగావ ఉత్ప
ద్యంతే। అథపాపక్షయకామస్యసఏవాహ। మహాచతుష్పథే వల్మీకమృదాలింగం ప్రతిష్ఠాప్యతం
పంచగవ్యేన స్నాపయేత్। 'నమోవః కిరికేభ్య' ఇతిమంత్రేణచాభిమంత్ర్యమానస్త్రః ఇతి
ఘృతపాయసం దినద్వయం బిల్వముపహరేత్। దక్షిణామూర్తౌ చాపఫల సమర్థ ఫ
లంమూలసూక్ష్మం చూర్ణంకృత్వాతా ప్రభాజనేస్యసేత్। కపిలాఘృతేనా లోడ్యప్రదే
శిన్యాం నియుతాభిమంత్రితంకృత్వాపిబే దప్రతిహతవాగ్మీభవతి। ,, పునస్సయేవ। ప్రా
పే అంధసస్పత ఇత్యాదినా శతసహస్రం జుహుయాత్। పాపాంస్యక్షరాణిభవన్తి।
అథ వశ్యకామస్య బోధాయనః। "రుద్రైకాదశినీరుద్ర మహారుద్రాతి రుద్రేష్వన్య
తమంజప్త్వా। జుహుయాత్ శ్వేతపుష్పాణిస విశ్వంకురుతే వశం। అథకృత్స్నంజగ
త్కృత్స్నోపద్రవంసమాహతే। నాభిమాత్రే జలస్థశ్చ జపేద్రుద్రాస్సహస్రంస్తథా। కృ
త్వాచైవార్చనంశంభో రాదాయనియమంతతః। ఆదిత్యాభిముఖోభూత్వారుద్రానా
వర్తయేత్సదా। తస్యావర్తయతోరుద్రాన్ జితాక్షస్యచధీమతః। వృషకేతుస్సమా
యాతి వరదో భక్తవత్సలః॥ అథారోగ్యకామస్య శౌనకః। 'మానోమహాంతం' ఇతి
మంత్రేణ తిలాహుతీనామయుతం జుహుయాత్। బాలానాంపరిజనస్య చారోగ్యంభ
వతి। అథప్రత్యుపస్థితే సర్వభయే క్లేశవిమోక్షకామః పూర్వోక్తవిధినామంత్రదేవ
న్యాసాదికం కృత్వా బలింప్రదత్వా। 'మీఢుష్టమ' ఇతిపునః షోడశోపచారంకృత్వా
రుద్రైకాదశినీ మేకాదశకృత్వో జప్త్వా జాపయిత్వావా రుద్రకాదినం సర్వేభ్యోభ
యేభ్యః ప్రముచ్యతేనాత్రసంశయః। 'ఇమాగ్రుద్రా' ఇతిమంత్రేణ దధిమధు పా
యసాహుతీనాం ప్రత్యేకమయుతం జుహుయాత్। సర్వభయాన్యుపశామ్యన్తి।
అథశాంతికామః పూర్వోక్త విధినా మంత్రదేవన్యాసాదికం కృత్వా దేవమారా
ధ్యశుద్ధవేదిషు బ్రాహ్మణమాచార్యం కృత్వా స్వయంభులింగరుద్రక్త్య తన్త్రాన్యసైస్తై
రవిధినారాధనంకృత్వా పంచామృతైస్స్నాపయిత్వా ప్రథమమువాకే నాభ్యహో
మంకృత్వా దేవంసంపూజ్య 'నమస్తేరుద్రమన్యవ' ఇత్యేకాదశానువాకానాం జపం
కుర్యాత్। ధారాపాత్రాపాయం త్రిరా జపాంతే 'అగ్నావిష్ణూ సజోషస—' ఇత్యేకా

దశానువాకానా మేకమేకం జపేత్ । పునః శతం చావృత్త్యా స్నాపయిత్వా తతోదేవం సము ధ్యర్ఘ్యాద్యర్ఘ్యభోజ్య యుతం నైవేద్యం దత్వాచతురః పూర్ణకలశాన్ పంచమృత్తికా పంచపల్లవ పంచరత్నయుతాన్ అక్షతగంధధూపాదిభిరర్చయిత్వాసిత వస్త్రైర్వేష్టి తాన్కృత్వా 'శంనో వాతః పవతాం, ఇతిశాంతింధ్యాయన్ జప్త్వాభిషేకం కారయే త్ । శాంతిర్భవతి । తతః స్వస్థో భవతి । ఆచార్యాయ సితవస్త్రయుగళం ధేనుం కాం చనంచదద్యాత్ - బ్రాహ్మణాంశ్చ భోజయేచ్ఛాంతిర్భవతి, పునః శాంతికః । 'మానో మ హాంతం, ఇతిమంత్రేణాశ్వత్థ సమిధామయుతంజుహుయాత్ । ప్రతిసంవత్సరం యా త్రాయామయుతంజుహుయాత్ । ఏవంకృతే ఆత్మీయస్య బాలస్త్రీవృద్ధజాతస్య శాం తిః, నమో భవాయ—, 'నమో జ్యేష్ఠాయ—,, ఇత్యేతాభ్యాం కుమారగ్రహాది గ్రస్త నాంభస్మాభిమంత్ర్య రక్షాంకారయేత్ । రాత్రౌ శిఖాంచబధ్నీయాత్ కుమారాద్గ్ర హాభయంనభవతి । 'మీఢుష్టమశివతమ—, ఇతిమహాభయే చోరభయేఽగ్నిభయే ప్రాణాత్యయేవామనసా జపేత్ క్షేమేణాగచ్ఛతి । ఇమాగ్ంరుద్రాయ—, ఇత్యనే నసువర్ణదూర్వాంకురైః శతసహస్రంజుహుయాత్ । మహాజ్వరోపఘాతే గతాయుర పిదీర్ఘాయుర్భవతి । నమస్తేరుద్రమన్యవ—, ఇతి చతుర్భిః ప్రత్యృచం యవగోధూ మగవీధుక జర్తిలానాందధిమధుఘృతాక్తానామయుతంజుహుయాత్ । ఏకాదశద్వాదశ రాత్రేణవామారీముపశమయతి, 'అధ్యవోచదధివక్తా—, ఇతిసర్వరక్షాకర్తవ్యా । ఆ తురేభ్యః సర్షపాన్ సప్తాభిమంత్రితాన్ కృత్వాచతుర్దిశం ప్రక్షిపేద్దశదిక్షు రక్షాకృ తాభవతి । పథిగచ్ఛతోఽపచ్ఛాంతిముపగచ్ఛతి । సర్షపేణబ్రహ్మరాక్షస భూతపి శాచాదిభ్యో మోక్షయతి, 'యాతేరుద్ర శివాతనూ—' ఇతిఋగ్యాంతిమా తయాప్ర తిసరంసహస్రాభి మంత్రితంకృత్వా ఏకాదశగ్రంథీన్ దత్వాబాలానాంగుర్విణీనాం చహస్తేబధ్నీయాత్ । బాలాగుర్విణ్యశ్చ సుఖేనవర్ధంతే । యక్షరాక్ష సాద్యుత్సాద నంచ, 'సహస్రాణి—'ఇతిరక్త వాససారక్తోష్ణీషరక్తమాల్యాను లేపనైర్దేవం సమ ర్చయేత్ । శ్మశానే ఏకవృక్షే నదీపులినే చతుష్పథేవనేవా కార్పాసతండుల పరివే ష్టితాం మహాతైలాక్తాం శ్మశానాగ్నౌ ప్రదీప్తేన యవపిష్టైనైకాదశాభి మంత్రితే నయక్షరాక్షసాదేః శత్రోరపిప్రతికృతిం కృత్వోరసి కటుతైలేనప్రతిమాంకృత్వాప్లా వ్యదక్షిణభూమిభాగే ఏకైకేనశరశైకాదశప్రాణాయతనేషు వితోడయేత్ । సహ సాగతం సకలలోకగతంవాశత్రుముత్సాదయతి । 'నమోరుద్రేభ్య—'ఇతిమధ్యాహ్న దుక్ష్కంటకైర్జుహుయాత్సర్షపైశ్చాహరహర్వా (ప్రత్యావర్తి రాష్ట్రే) దేవయానయోః సరి శాచాశ్చభ్రంశంతి ఖేచరీణాంస్త్రీణాంయాతుధానానాం మాభక్షిభవంతి । అథేమాః శాంతయః । 'ఇమాగ్ంరుద్రాయ—' ఇతిమంత్రేణ గవాముపఘాతేగోష్ఠమధ్యేఽగ్ని ముపసమాధాయ వైకంకతసమిధామయుతం జుహుయాత్ । గవాంశాంతిర్భవతి ।

దశానువాకానా మేకమేకం జపేత్। పునః పంచామృతైః స్నాపయేత్తతో దేవం సదు
ధ్యర్ఘ్యపాద్యభక్ష్యభోజ్య యుతంనైవేద్యం దత్వాచతురః పూర్ణకలశాన్ పంచమృత్తికా
పంచపల్లవ పంచరత్నయుతాన్ అక్షతగంధధూపాదిభిరర్చయిత్వాసిత వస్త్రవేష్టి
తాన్కృత్వా 'శంనోవాతః పవతాం, ఇతిశాంతింధ్యాయన్ జప్త్వాఽభిషేకం కారయే
త్। శాంతిర్భవతి। తతఃస్వస్థో భవతి। ఆచార్యాయసితవస్త్రయుగళం ధేనుంకాం
చనంచదద్యాత్-బ్రాహ్మణాంశ్చ భోజయేచ్ఛాంతిర్భవతి,, పునఃశాంతికః। 'మానోమ
హాంతం, ఇతిమంత్రేణాశ్వత్థ సమిధామయుతంజుహుయాత్। ప్రతిసంవత్సరం యా
త్రాయామయుతంజుహుయాత్। ఏవంకృతే ఆత్మీయస్య బాలస్త్రీవృద్ధజాతస్య శాం
తిః। నమోభవాయ—, 'నమోజ్యేష్ఠాయ—,, ఇత్యేతాభ్యాం కుమారగ్రహాది గ్రస్త
నాంభస్మాభిమంత్ర్య రక్షాంకారయేత్, రాత్రౌ శిఖాంచబధ్నీయాత్ కుమారాదిగ్ర
హాభయంనభవతి। 'మీఢుష్టమశివతమ—, ఇతిమహాభయే చోరభయేఽగ్నిభయే
ప్రాణాత్యయేవామనసా జపేత్ క్షేమేణాగచ్ఛతి। ఇమాగ్ంరుద్రాయ—, ఇత్యనే
నసువర్ణదూర్వాంకురైః శతసహస్రంజుహుయాత్। మహాజ్వరోపఘాతే గతాయుర
పిదీర్ఘాయుర్భవతి। నమస్తేరుద్రమన్యవ—, ఇతి చతుర్భిః ప్రత్యృచం యవగోధూ
మగవేధుక జర్తిలానాందధిమధుఘృతాక్తానామయుతంజుహుయాత్। ఏకాదశద్వాదశ
రాత్రేణవాపాయమపశమయతి। 'అధ్యవోచదధివక్తా—, ఇతిసర్వరక్షాకర్తవ్యా। ఆ
తురేభ్యః సర్షపాన్ సప్తాభిమంత్రితాన్ కృత్వాచతుర్దిశం ప్రక్షిపేద్దశదిక్షు రక్షాకృ
తాభవతి। పథిగచ్ఛతోఽసచ్ఛాంతిముపగచ్ఛతి। సర్షపేణబ్రహ్మరాక్షస భూతపి
శాచాదిభ్యో మోక్షయతి। 'యాతేరుద్ర శివాతనూ—' ఇతిఋగ్భ్యాంతిమా తయాప్ర
తిపరంసహస్రాభి మంత్రితంకృత్వా ఏకాదశగ్రంథిన్ దత్వాబాలానాంగుర్విణీనాం
చహస్తేబధ్నీయాత్। బాలాగుర్విణ్యశ్చ సుఖేనవర్తంతే। యక్షరాక్ష పాద్యుత్పాద
నంచ। 'సహస్రాణి—'ఇతిరక్త వాససారక్తోష్ణీషరక్తమాల్యాను లేపనైర్దేవం సమ
ర్చయేత్। శ్మశానే ఏకవృక్షే నదీపులినే చతుష్పథేవనేవా కార్పాసతంతుల పరివే
ష్టితాం మహాతైలాక్తాం శ్మశానాగ్నా ప్రదీప్తేన యవపిష్టైనైకాదశాభి మంత్రితే
నయక్షరాక్షసాదేః శత్రోరపిప్రతికృతిం కృత్వోరసి కటుతైలేనప్రతిమాంకృత్వాస్థా
ప్యదక్షిణభూమిభాగే ఏకైకేనశరేణైకాదశప్రాణాయతనేషు వితోడయేత్। సహ
సాగతం సకలలోకగతంవాశత్రుముత్సాదయతి। 'నమోరుద్రేభ్య—'ఇతిమధ్యాహ్నే
రుక్షకంటకైర్జుహుయాత్సర్షపై శ్చాహరహర్వా ప్రత్యాపత్తిరాష్ట్రేదేవయోనయఃసపి
శాచాశ్చభ్రంశంతి ఖేచరీణాంస్త్రీణాంయాతుధానానాం వాభస్మీభవంతి। అథేమాః
శాంతయః। 'ఇమాగ్ంరుద్రాయ—' ఇతిమంత్రేణ గవాముపఘాతేగోష్ఠమధ్యేఽగ్ని
ముపసమాధాయ వైకంకతసమిధామయుతం జుహుయాత్, గవాంశాంతిర్భవతి।

యావంతశ్చ తుష్పదాస్తావద్భ్య ఏవమేవశాంతివిధింకుర్యాత్ । ‘‘నమస్తేరుద్రమన్య వ—,, ఇత్యనేనగవాముపఘాతే గోష్ఠమధ్యే౽గ్నిముపసమాధాయవైకంకతసమిధామ యుతంజుహుయాత్ । పశ్వాదీనాం శాంతిద్విగుణేనమహాశాంతిరితి । అథశత్రుమారణ కామః పూర్వోక్తవిధినా మంత్రన్యాసాది కృత్వా దిక్పాలేభ్యోరక్తాదనబలిం ద త్త్వా, ‘స్తుహిశ్రుతం,—ఇత్యనేన షోడశోపచారాన్ కృత్వా రుద్రైకాదశినీ మేకా దశకృత్వాజపిత్వా పునః ‘స్తుహిశ్రుతం—,ఇతి సహస్రంజపేత్త్ర్యహం సప్తరా త్రేణ శత్రువినాశోభవతి । అథ కృత్యా ముత్పాదయితుకామః రక్తవాసపారక్తోష్ణీ షరక్తమాల్యానులేపనైర్ధవ మర్చయేత్। శ్మశానాంగణే లోహితశలాకాః ప్రాదేశమా త్రామహాతైలాక్తా లక్షంజుహుయాత్ । ‘‘ఉత్తిష్ఠ రక్తాంగిరక్తనేత్రైరక్తకేశి,, క న్యాంతాంక్షిప్రమేవ రుధిరకుంభేన పూర్ణమాంసమాత్రేణతర్పయేత్ । అన్యథాకర్తా రమేవహింసేత్ సాత్వికీతామంత్రితావదతి । ‘‘కంధక్షయామివదవాఞ్ఛాయతేయది త్రైలోక్యక్షితం అభ్యుత్సాదయిష్యామి,, ఇతి । తథాచైకైకస్యశరీరస్యగ్రామేనగరే గృహేచప్రయోగః । కాకంయశస్యతుపరోత్యముపోష్యద్వాదశరాత్రీణి లఘు భ్యోలఘూని మహాంతీతి అన్నహీనాని తులాపురుషచాంద్రాయణానాం మధ్యమ ఏ వవికల్ప గ్రహణేత్వాచమ్యనిత్యాభివాద్యావలంబినాన్యథా పతేత్ ఇతి । ‘ప్రముంచ ధన్వన—, ఇతిషడ్భిరాయుధమభిమంత్ర్య సంగ్రామోపనీతాః శత్రవఃపలాయంతే। అభిముఖా నావతిష్ఠంతే । దర్భకంటకానా మయుతంజుహుయాత్ । ప్రభూతః శ త్రూయతేక్షత్రియాదిః । క్షత్రియో దివసత్రిభాగేన వైశ్యఃషడ్భాగేనచతుర్భాగేనశూ ద్రః తథాచావ్యాహతం కర్మేత్యాచక్షతే । ‘వికిదవిలోహిత’— ఇతియథాశత్రు భిరనేకపర్యాయసుస్తశత్రుముఖేజుహుయాత్ । సర్వేవిభగ్నమనసోవిముఖాశ్శత్ర వశ్చపలాయంతే। నమో హిరణ్యబాహవ—, ఇత్యనువాకైఃకటుతైలాక్తానాంరాజాభి శంకితానాం సర్షపాణాం జుహుయాత్ । చక్రముత్పాదయతి । ఫట్కారేణదేవస్యోపరి మాలామధోశిరామవలంబ్య సశిరసావస్త్రేణ రుధిరమాప్లావ్యత్రికటుకే నాభ్యజ్యదేవ కరాంగులినారేఖా ముత్పాద్య శత్రోర్నామానుస్మరన్ జపేత్ । సబలసముదాయం శత్రుముచ్చాటయతి। ఏవంకృత్స్నం గ్రామముచ్చాటయతి ఏకాహ్నా । రాజానమ హోరాత్రేణసంపూర్ణమర్ధదివసేన క్షత్రియంక్షపయతి । దివసత్రిభాగేన వైశ్యం చ తుర్భాగేనశూద్రం । తథాచావ్యాహతంకర్మే త్యాచక్షతే । ఏతత్సర్వం శౌనకోక్తం హేమాద్రౌ । అథ మెరుతంత్రోక్తం । రౌద్రీంధారాంతతఃకుర్యాత్ సోప్రోచ్యతేత ద్విధానకం । ‘నమస్తే, రుద్రాగ్నావిష్ణూ ఇత్యధ్యాయద్వయేనచ । ఆవర్తనమితిప్రో క్తం గంగాస్నాన ఫలప్రదం । ఆవర్తనాభిషేకంతు యః కుర్యాత్ప్రత్యహంనరః- త స్యైవదినజంపాపంసైవజంనాశమాప్నుయాత్ । సంధ్యావందనతః క్షీణంతచ్చైతస్మి

గ్జన్మజంభవేత్ । ఏకః పాఠోనమస్తేఽస్యత్వానువాకః పరస్యచ । ఏవంభవాయ నమ
స్తే,ఽస్య అగ్నావిష్ణూ తథైకకం । ఇయంరుద్రీసమాఖ్యాతా రౌద్రపాపనికృంతనీ ।
అనయాప్రత్యహంయస్తు కుర్యాల్లింగాభిషేచనం । జన్మజన్మకృతంపాపంవర్షమధ్యేప్ర
ణశ్యతి । రుద్రీభిరేకాదశభిర్లఘురుద్రః ప్రకీర్తితః । అనేనసిక్తంయల్లింగం తేనపశ్యంతిభా
స్కరిం । ఏకాదశభిరేతైస్తుమహారుద్రః ప్రకీర్తితః । నిర్ధనోధనమాప్నోతిమహాపాతకనా
శనః । అనేనవిహితోహోమః సోమయాగఫలప్రదః । అనాధికారీదీక్షాయాం కశే
పత్నస్త్వయంమతః । ఏకాదశమహారుద్రైరతిరుద్రః ప్రకీర్తితః । అతిపాపహరోయస్మా
ద్దృష్టానాత్రైవనిష్కృతిః । ఇతిమేరుతంత్రోక్తం విధానం సమాప్తమాసీత్ ।

నమకం.

అథ తత్తన్మంత్రప్రయోగవిధానసహిత మహారుద్రాధ్యాయః.

ప్రారభ్యతే—ఓంనమో భగవతే రుద్రాయ.

నమస్తే రుద్ర మన్యవ ఉతోత ఇషవేనమః
నమస్తె అస్తు ధన్వనే బాహుభ్యాముత తే నమః ॥౧॥

అథాస్యమంత్రస్య పురశ్చరణాదికం బ్రూమః । కృచ్ఛ్రంద్వాదశరాత్రం చరి
త్వా ఏకాదశసహస్ర మభిహితదినాని నిరన్తరం జపేత్ కృత పురశ్చరణోభవతి। త
తోనేన ప్రదక్షిణం నమస్కారంచకుర్యాత్ । తతోదక్షిణామూర్తి సన్నిధావేకాద
శసహస్రజ పాదశేవం పాపంనశ్యతి । తతోలక్షజపాత్ సప్తజన్మకృతంపాపంనశ్య
తి। తస్మిన్నేవదక్షిణామూర్తిసన్నిధావగ్నిం నిధాయ ఘృతపాయసం శ్రపయిత్వా
ప్యాగ్నౌజుహుయాత్ । సాక్షాద్దేవంపశ్యతి । తస్మిన్నేవసర్వతోఽరత్నిమాత్రమగ్ని
కుండంకృత్వాప్యాగ్నౌ కాపిలేనఘృతేన శతసహస్రం జుహుయాత్ । గాణపత్యం
లభతే। అథైతయర్వారాజ్ఞోవక్ష్యతే। రాజాపురశ్చరణ సిద్ధేన బ్రాహ్మణేన లింగేపూ
జాంకారయేత్ । తత్ప్రకారో వక్ష్యతే । లింగస్య దక్షిణతో అగ్నికుండం విధాయ
మథిత్వాగ్నిం నిధాయ బిల్వవదాజ్యేన దూర్వాభిః శుద్ధేన తండులేన శమీసమిద్భిః
ప్రత్యేకమష్ట సహస్రం జుహుయాత్ । దేవస్యసన్నిధౌజపేదష్టసహస్రం । దేవాలయ
మభితః ప్రదక్షిణమష్ట సహస్రం । తాండవందేవస్యసన్నిధౌ । ప్రణామ నమస్కా
రావప్యష్ట సహస్రౌ । ఏతైః కర్మభిర్భగవానతి సుప్రసన్నోభవతి । ధ్యానం ॥ ఆక
ర్ణకృష్టధనుషిజ్వలంతీం దేవీమిషుం భాస్వతిసందధానం । ధ్యాయేత్సహాసం మహనీ
యవేషం దేవ్యాయుతం రూఢతనుం యువానమ్ ॥౧॥

యాత ఇషు శ్శివతమా శివం బభూవతే ధనుః।

శివా శరవ్యా యా తవ తయానో రుద్రమృడయ ॥౨॥

ఏతన్మంత్రం ద్వాదశదినాని చరుభోజీజపిత్వా కృతపురశ్చరణో వినియోక్తుం యోగ్యోభవతి। అన్నాక్షీణత స్తిలతండుల యావకా దులక కల్కా మేనాదశ సహస్రంజుహుయా దన్నవానభిజాయతే। ఏతే రాజాదుర్భిక్ష నివారణార్థం తిలగుడమిశ్రిత చరుణాస్వాగ్నౌ శత సహస్రమాహుతీః కారయేత్। తతఃసుభిక్షుమభిజాయతేరాష్ట్రే ।ధ్యానమ్। ధ్యాయేద్దేవంసుస్మితంసవ్యదేశస్థందేవ్యాసార్థం తేజసాదీప్యమానం। ఇష్వ్యాసాలంకృతా భ్యాంకరాభ్యాం శూరాకారం స్తూయమానం సురాద్యైః॥౨॥

యా తే రుద్ర శివా తనూ రఘోరా పాప కాశినీ।

తయా న స్తనువా శంతమ యాగిరి శన్తాభిచాకశీహి ॥౩॥

అథాస్యమంత్రస్య పురశ్చరణమ్ । హవిష్యాశీత్రిరాత్రం జపన్కృతపురశ్చరణో భవతి। అత్రైతయాగోశాన్తిం కుర్యాత్ । గోష్ఠమధ్యే సర్వతో హస్తమాత్రమగ్నికుండం విధాయ మథితేఽగ్నౌ వైకంకతాపామార్గ సమిధాందధిమధుఘృతాక్తానామయుతంజుహుయాత్ అథానేనైవాపరాంగోశాన్తిం వక్ష్యతః - బ్రాహ్మణైర్ఘటజలమభి మన్త్రితం సర్వగన్ధాదివాసితం కృత్వాశతసహస్రం జపిత్వాగాః ప్రోక్షేత్। గవాంశాన్తిర్భవతి । ధ్యానమ్ । స్మేరాననం చంద్రకలావతంసం గంగాధరం శైల సుతా సహాయం - త్రిలోచనం భస్మభుజంగ భూషణం ధ్యాయే త్కృపూనాం పతిమీశితారం ॥౩॥

యామిషుంగిరిశంత హస్తేబిభర్ష్య స్తవే। శివాంగిరిత్ర తాం కురు మాహిగ్ంసీః పురుషంజగత్ ॥౪॥ శివేన వచసా త్వా గిరిశాచ్ఛావ దామసి। యథానస్సర్వ మిజ్జగద యక్ష్మగ్ సుమ నా అసత్ ॥౫॥

ఏతయోః పురశ్చరణముక్త వింశతిదినాని - నిరంతరంజపః - తతఃకృతపురశ్చరణ ఏతా భ్యామకాలమరణప్రతిఘాతం కుర్యాత్ - సిద్ధేన బ్రాహ్మణేనరాజాకారయేదకాలమరణం నభవతి రాష్ట్రే - అభ్యాంతిలవ్రీహిగోధూమ యవానాం దధిమధుఘృతాక్తానాం లక్షం జుహుయాదేకవింశతి దినాని - తస్మిన్రాష్ట్రే అకాలమరణభయం నభవతి - నవభిర్ద్విజైరుప ద్రవా నశ్యన్తి - అష్టాదశభిర్ద్విజై రఖిలం జగదకాలమరణముపశమయతి । ధ్యానం । సాంగ్రామికేణవపుషా ప్రవిరాజమానం ద్వ్యక్షప్రతీయ కృతాశనిమండహాసం - ద్రైత్యారిదిధక్షుమదళత్స్వరచాపపాణింధ్యాయేత్పురారిమమరాభ్యరథాధి రూఢం ॥౫॥

అధ్య వోచదధివక్తా ప్రథమో దైవ్యో భిషక్
అహీంగ్శ్చ సర్వాఞ్జంభయన్సర్వాంశ్చ యాతుధాన్యః ॥౬॥

అథాస్య మంత్రస్య పురశ్చరణం। అర్ధకృచ్ఛ్రం చరిత్వా తతః పరం పంచ దినాని శాకమూలయవచరుభోజీ దివా ఽఽవశ్యకావిరోధేన తిష్ఠన్నిరంతరం జపన్కృతపురశ్చరణో భవతి। తతోఽనేన రాజా రక్షాం కారయేత్। సర్వరక్షార్థం శ్వేతసిద్ధార్థతండులదూర్వాయవైశ్చ సమ్మైరాజ్యసిక్తైరాత్మనోఽగ్నౌ మథితే వా నిత్యవదష్టసహస్రహోమః। విశేషేణార్ద్రాయాం దశ సహస్రహోమః। తస్మిన్నేవ తిలగుడయవపయో మిశ్రితచరుణాఽష్ట సహస్రహోమః। రాజాదీర్ఘాయుర్భవతి। సర్వత్రకాలే చ దక్షిణాం దద్యాత్। దక్షిణా చ త్రివిధా। ఉత్తమమధ్యమాధమ భేదేన। సువర్ణనిష్కాణాం దశసహస్రం దక్షిణోత్తమా। పంచసహస్రం మధ్యమా। త్రిసహస్రమధమా। అథవా। త్రిశతముత్తమా। ద్విశతం మధ్యమా। నిష్కశతమధమా। యస్మిన్కర్మణి కర్మాంగం దక్షిణా తు విధీయతే। ప్రథమం దక్షిణాం దద్యాత్। పశ్చాత్ కర్మాంగదక్షిణాం। ఏవం సర్వత్రకాలే దక్షిణాం దద్యాత్। యద్వా। ఉత్తమా చతుష్షష్టిః। మధ్యమా ద్వాత్రింశత్। చతుర్వింశతిరధమా। బహుకర్తృకేషు ప్రతిపురుషం ఉత్తమా దాతవ్యా ఏకకర్తృకే ఏకస్యైవ। అథాప్యుదాహరన్తి। "అత్యల్పదక్షిణో యజ్ఞో యజమానం శమయతే" ఇతి। రాజ్ఞాం తత్సదృశానాం చోత్తమా దక్షిణా దాతవ్యా। అన్యేషాం మధ్యమాదికా। "విభవే సతి యో మోహాన్న కుర్యాత్స్వైవిస్తరం। నైవ తత్ఫలమాప్నోతి ప్రలోభాక్రాన్తమానసః" ఇతి। దశపురుషకర్తృకే సహస్రం దక్షిణా దేయా। పంచకర్తృకే చతుష్కర్తృకే వా పంచశతమ్। ఏకకర్తృకే త్రిశతమ్। ఆచార్యస్య ద్విగుణమ్। ఆచార్యో భగవానేవేతి మన్తవ్యః। సర్వత్రైవంవిధా దక్షిణా దేయా। తత్రాగ్నౌ మంత్రకలశం నిదధ్యాత్। అగ్నేః పురో మంత్ర కలశస్థాపనం। సౌవర్ణం రాజతం వా కలశం స్థాపయేత్। తత్రాగ్నౌ దేవమావాహ్య తత్సన్నిధౌ హోమః కార్యః। హోమాంతే కలశోదకేన రాజానం ప్రోక్షేత్। గుహోరేవనిత్యం విశేషకారీ రాజా కృతరక్షో భవతి। అనేనైవ వా పరమపి వల్మీకపథం గచ్ఛన్కార్పాసబీజలవణ సిద్ధార్థానేకాదశ కృత్వోఽభిమంత్ర్య యాం దిశం గచ్ఛేత్తాం దిశం వర్జయిత్వాఽన్యాసు దిక్షు ప్రక్షిపేత్। తతశ్శుద్ధో జపన్ గచ్ఛేత్। వ్యాఘ్రతస్కర బ్రహ్మరాక్షస యక్షభూతాదిభ్యో ముచ్యతే। అనేనైవాపరం రోగనాశనం ప్రవక్ష్యతే। అసురః స్సప్తపాశాన్ సప్తాభి మంత్రితాన్ కృత్వా శిఖాయాం బధ్వా స్థాపయేదారోగ్యం స్యాత్। శ్వేతసప్తసైరేవం కృతైః కుమారగ్రహాదిభ్యో ముచ్యతే। నాగరం పలమాత్రమభిమంత్ర్య పయసి క్షిప్త్వా క్వాథయిత్వా ఽఽత్మాగ్నావష్ట సహస్రం వాఽష్టశ

తం హుత్వా శేషం పిబేత్ । గర్భరోగా నశ్యన్తి ॥ ధ్యానం । చంద్రార్ధమౌలింకాలా ఖిం వ్యాళ యజ్ఞోపవీతినం। జ్వలత్పావక సంకాశం ధ్యాయేద్దేవం త్రిలోచనమ్ ।౫।

అసౌ యస్తామ్రో అరుణ ఉత బభ్రుస్సుమంగలః। యేచే మాగ్ంరుద్రా అభితో దిక్షు। శ్రితాస్సహస్రశో వై షాగ్ం హేడ ఈ మహే॥౬॥ అసౌ యో౽వసర్పతి నీల గ్రీవో విలోహితః। ఉతైనంగోపా అదృశన్నదృశన్నుదహార్యః । ఉతైనం విశ్వా భూతాని సదృష్టో మృడయాతినః॥౭॥

అస్యైతయోః పురశ్చరణార్థంచ కృచ్ఛ్రత్రికంచరిత్వా షోడశదినాని నిరంతరంజపేత్ । ఏతాభ్యామనావృష్ట్యాం సత్యాం వృష్ట్యర్థంకార్యం । ఆద్రాంతం ఆద్రాదివా । బ్రాహ్మణాః పంచసిద్ధానాహూయ తైః కార్యం । తేషాముష్ణీష వసన కర్ణవేష్టన కణ్ఠాభరణ కరమణ్డనాది దద్యాత్ । సిద్ధం హోమద్రవ్యం తిలతణ్డుల యవానాం దధిమధు ఘృతాక్తానాం శతసహస్రం జుహుయాత్ । వేతస సమిధాంత్రి రాక్తానాం తద్వత్తేషాం పంచానామేకో జపేచ్చత్వారో జుహుయురేకాదశ దినాని దీక్షిత్వా౽న్త్యదినే రక్తతామరసైః రక్తవస్త్రైః ప్రత్యేకమారాధయేత్ । సకృజ్జపిత్వా కర్మకాలేన వ్యాపృతో శపస్పృశంశ్చపిష్ట్యాసీతా౽న్యథా ప్రాయశ్చిత్తీ భవేదాస మాప్తేరగ్నిరక్షాకర్తవ్యా । అవసానదినే భగవానాదిత్యో మహావృష్టిం ప్రముంచతి। వేతసపుష్పాణామయుతం జుహుయాత్। సవితా వరం దదాతి। ఉద్యన్తమస్తం యన్తమాదిత్యమేతాభ్యా ముపతిష్ఠేత । కణ్ఠదఘ్నే జలే స్థిత్వా ఏతాభ్యాముభయకర పూర్ణజల మాదిత్యం అభిజపన్ ప్రక్షిపేత్ । ప్రతిదినమష్టసహస్రం కృత్వా నవదినాని। తతస్సవితా మనఃకామమాసంవత్సరందదాతి। జపాపుష్పాణామధ్వక్తానా మేకవింశతి సహస్రంజుహుయాత్ । సవితుః ప్రసాదాజ్జాతిస్మరత్వంలభతే । చతుర్వేదిను లేజనిః॥ధ్యానం॥ మణ్డలాన్తరగతంహిరణ్మయంభ్రాజమానవపుషంశుచిస్మితం। చణ్డదీధితి మఖణ్డవిగ్రహం చిన్తయేన్మునిసహస్రసేవితమ్ ।౭॥

నమో అస్తు నీలగ్రీవాయ సహస్రాక్షాయ మీఢుషే।
అథో యే అస్యసత్వానో హం తేభ్యో౽కరంనమః ॥౮॥

అథాస్యమంత్రస్య పురశ్చరణమ్ । పంచదశదినాని హవిష్యాశీనిరన్తరంజపేత్ । శివసమీపే పశ్చిమద్వారాలయే కుణ్డమరత్నిమాత్రం సర్వతో విధాయమథితాగ్నౌ వర్కులపుష్పైః అమావాస్యాయామారభ్యదశ దినావధిప్రత్యహం సహస్రం హుత్వా ఘృతపాయసందేవాయనివేదయేత్ । సర్వార్థసిద్ధిః స్యాత్ । అనేనచపుత్రకామానాం క్రియాకథ్యతే । పంచదినాని దీక్షిత్వాసమ్యగాలయేనదీతీరేగోష్ఠేవా గృహీయాన్।

దేవాలయే చేద్దవస్యోపరి అన్యత్ర తుమ్యైః ఆవాహ్య తస్యపశ్చిమేభాగే గ్నిం సంస్థాప్య శమీస మిధాం శమీపత్రాణాం దధిమధుఘృతాక్తానాం ప్రత్యహమేకాదశ సహస్రం జుహుయాద్దినత్రయం పంచదినానివా దీక్షిత్వా కార్యాం ప్రతిదిన మష్టసహస్రం తద ర్ధమష్టశతంవా । తామరసపుష్పాణ్యుపరివిన్యసేత్ తదభావే పత్రంవా । ఏవంకృ త్వాఽన్త్యదినే అష్టసహస్రం తదర్ధమష్టశతంవా బ్రాహ్మణాన్ భోజయేత్ । ద్రవ్య త్యాగం విశేషేణ కుర్యాత్ । ఏకాదశరుద్రరూపాన్ సంభోజయిత్వా తేషాం కించిద్వస్తు ప్రదాయ దక్షిణాలో దేవ సన్నిధౌ ఆచార్యమధికం భోజయిత్వా దక్షిణాం దద్యాత్ । దక్షిణాప్యుక్తభిక్షాభూమిః ॥ మానముచ్యతే । నరారత్నిం దండేనాష్టశతం । కుణ్డలా యానువర్ణమపి ప్రతిదినం పాదనిష్కం । తేన కుండలం నిర్మాయ దాతవ్యం। కాంస్యపాత్ర మేకాగ్నేరేవ మేవహి । ఏవం పుత్రకామీ కృత్వా శమ్భుప్రభావాత్పుత్రవాన్ భవతి। యావద్దక్షిణాభూమిస్తావద విచ్ఛిన్నా సన్తతిర్భవతి । ఆ సంవత్సరాత్సిద్ధిర్భవతి । ఏ తత్ఫలం సప్తజన్మనాం సంబధ్యతే । తస్మాదలుప్తం కుర్యాత్ । ధ్యానం । శరచ్చంద్ర ప్రకాశేన వపుషా శితలద్యుతిం । ధ్యాయేత్సింహాసనాసీనముమయా సహితం శివమ్ ॥ ౯ ॥

ప్రముఞ్చ ధన్వన స్త్వముభయో రార్త్ని యోర్జ్యామ్। యాశ్చ తే హ స్త ఇషవః పరా తా భగవో వప ॥౧౦॥ అవ తత్యధను స్త్వగ్ం సహస్రా క్ష శతేషుధే। నిశీర్య శల్యానాం ముఖా శివో నస్సుమనా భవ॥౧౧॥ విజ్యం ధనుః కపర్దినో విశల్యో బాణవాగ్ ఉత। అనేశన్న స్యేషవ ఆభురస్య నిషఙ్గథిః॥౧౨॥

ఆసాంతిసృణామృచాం పురశ్చరణమ్ । కృచ్ఛ్రించరిత్వాఽఽత్మానం సం శోధ్య నవదినాని జపేత్ సిద్ధో భవతి ॥ ఏతాభిర్యుద్ధకాలే భూపతేరాయుధాన్యభి మం త్ర్య కుశకంటకానాం సహస్రం జుహుయాత్ । యుద్ధోపనీతాః శత్రవో హీయన్తే। ధ్యా నం । ఉద్యద్భాస్కరకోటి ప్రకాశమాదీప్తదహనమూర్ధానం । భీషణభుజఙ్గభూషం ధ్యాయేద్వివిధాయుధం రుద్ర మితి। ద్వితీయస్యధ్యానం । రుద్రం శూలనియన్తారం శూల ఖట్వాంగధారిణం । జ్వాలామాలావృతం ధ్యాయే ద్భక్తానా మభయప్రదమితి॥ ౧౨॥

యా తే హేతిర్మీఢుష్టమ హ స్తే బభూవ తే ధనుః। తయాఽస్మాన్విశ్వ త స్త్వమయక్ష్మయా పరిబ్భుజ॥ ౧౩॥ నమ స్తే అస్త్వాయుధాయానా త తాయ ధృష్ణవే। ఉభాభ్యాముత తే నమో బాహుభ్యాం తవ ధన్వనే॥ ౧౪॥ పరి తే ధన్వనో హేతిరస్మాన్ వృణక్తు విశ్వతః। అథో య ఇషుధి స్తవా ఽఽరే అ స్మిన్ని ధేహి తమ్॥ ౧౫॥ ఇతి ప్రథమోఽనువాకః॥౧॥

అథైతాసామృచాం పురశ్చరణమ్ । పూర్వోక్తానాం తిసృణామివకుర్యాత్ । ఏ తాభిరపి సంగ్రామకాలే తైలమేకాదశ ప్రదీప సహస్రాణ్యం [illegible]

త్రగేవమావాహ్య లోకపాలైః స్సహారాధ్య స్పృష్ట్వా తైలం సప్తదినాని ప్రతిదినమష్టస హస్రం జపేత్ । తేన సిద్ధతైలేన ప్రదీపాశిఖా ఏకసహస్రమారోప్య శత్రురాష్ట్రే ప్ర త్యాసన్నే రాజానం వినా సేనానీః పురో గచ్ఛేత్ । దృష్ట్వా దీపజ్వాలాం శత్రుసేనా నావ తిష్ఠతే । ఏతత్ప్రభావాదేవ శత్రవో వినశ్యంతి । అన్యదపి ఏతాభిరేవ రాతినగరే సిద్ధ వేంధానో బ్రాహ్మణాః శక్తాః మంత్రసిద్ధాః శత్రోరభిచారం కుర్యుః । రాజా యదుపయు క్తే వస్తుతదేతాభిః స్పృష్ట్వా దృష్ట్వా చ స్పర్శన దర్శనాయోగ్యం తస్మాఖాచ్ఛృత్వాఽభి చారోఽస్తీతి జపే గుః । మంత్రాంతేఽశ్మదపి శంకుం నిధాయ నగరచతుష్పథే దేవాల యే దేవారామే సాలఖాతయోరన్యత్ర కస్మిన్నపి నగరాంగభూతే సహస్రాభిమంత్రితం ఖనేయుః । తన్నగరం శంభుకోపాత్సంవత్సరత్రయాన్నశ్యతి వ్యాధినా । ఏవం కారయితు రాచార్యస్య రాజ్యసమం దేయమితి । సర్వత్ర మంత్రప్రభావాత్సిధ్యతి । ప్రమాణ బుధ్యా కార్యమితి । ధ్యానం । ప్రణమదమరలోకమౌళిమాలా కుసుమరజోరుణ పాదపద్మయు గ్మమ్ । అనవరత మథుస్మరేద్భవాన్యా సహజగతాం పితరంపినాకపాణిం ।౧౫।

నమోహిరణ్యబాహవే సేనాన్యే దిశాంచ పతయే నమో నమో వృక్షేభ్యో హరికేశేభ్యః పశూనాంపతయే నమో నమస్సస్పింజరాయత్విషీమతే పథీనాంపతయే నమో నమో బభ్లుశాయ వివ్యాధినేఽన్నానాంపతయే నమో నమో హరికేశాయోపవీతినే పుష్టానాం పతయే నమో నమో భవస్య హేత్యై జగతాం పతయే నమో నమో రుద్రాయాఽఽతతావినే క్షేత్రాణాంపతయే నమో నమస్సూతాయాఽహంత్యాయ వనానాం పతయే నమో నమః ॥౫॥ రోహితాయ స్థపతయే వృక్షాణాంపతయే నమో నమో మంత్రిణే వాణిజాయ కక్షాణాం పతయే నమో నమో భువంతయే వారివస్కృతాయౌషధీనాంపతయే నమో నమ ఉచ్చైర్ఘోషాయాఽఽక్రందయతే పత్తీనాంపతయే నమో నమః కృత్స్నవీతాయ ధావతే సత్వనాం పతయే నమః ॥ ౬॥

ఇతి ద్వితీయోఽనువాకః ॥౨॥

అథైతస్యానువాకస్య పురశ్చరణం- అర్ధకృచ్ఛ్రంచరిత్వా అష్టసహస్రం చరు భోజీ జపేత్ । తావచ్ఛంభోరాలయమేకాదశ ప్రదక్షిణాః ప్రతిసంధ్యం కురాత్ । జ పసమాప్తౌ దేవమారాధ్య తత్సన్నిధౌ బ్రాహ్మణానేకాదశ భోజయిత్వా కృతపురశ్చ రణో భవతి । తేన పూర్వం రాజ్ఞాం వక్ష్యతే । శత్రూణాం మారణకామో రక్తసర్షపాం స్తైలాక్తాన్గృహీతం జుహుయాద్ఘృతా వృతాతేన కర్మణా శత్రవో నశ్యంతి । సర్షపపిష్ట మాదాయ దేవమనులిప్య శత్రునామగ్రహణపూర్వకం జపేదష్టసహస్రం । ఏకాదశ

ణాత్రేణ శత్రూణాం రాజ్ఞాంమహా జ్వరోత్పాదయతే తేనైవ తేనశ్యన్తి । యుద్ధేత్ర త్యాసన్నే చేదస్య పరిమాణంజప్త్వం పటమారోప్యస్వయంశుద్ధో భూత్వా దక్షిణహస్తాం గుష్ఠేన ఏతద్గచ్ఛత్యనువాకాంతే వదన్నష్ట సహస్రం పంచదినానిజపేత్ । శత్రూ ణాంరాజాస్థానాద్గచ్ఛతి । అథ వశీకరణకామః పాలాశాశ్వత్థవైకంకతా పామార్గా ణాం మధుఘృతాక్తానామయుతం జుహుయాత్ క్రమశోవర్ణచతుష్టయం వశమాన యతి । రాజ్యకామో రాజాకుముద సౌగంధికోత్పలానాం మధుయుత మయుతం జు హుయాత్ రాజ్యశ్రియముపతిష్ఠతే । శ్రీకామశ్చ త్రింశజానామయుతం జుహుయా త్ । శ్రీమాన్భవతి । మేధాకామః పలాశపుష్పం కపిలాజ్యేనాక్తమయుతం జుహుయా త్ । మేధావీభవతి । శత్రూన్జేతుకామో జపమేకాదశసహస్రంకుర్యాత్ । శత్ర వోఽజితా భవన్తి । ప్రతిదినమష్టోత్తర శతమష్టావింశతింవా ప్రదక్షిణనమస్కా రాం శ్చయావజ్జీవం కుర్యాత్ । ఇహలోకే సుఖీభూత్వాఽన్తే కైలాసమాప్నోతి । ధ్యా నం । ముక్తాలంకృత సర్వాంగమిందు గంగా ధరంహరం । ధ్యాయేత్కల్పతరోర్మూలే సమాసీనం సహోమయా॥౧౬॥

నమస్సమానాయ నివ్యాధినఆవ్యాధినీనాంపతయేనమో నమః క కుభాయనిషంగిణే స్తేనానాం పతయేనమో నమోనిషంగిణ ఇషుధిమతే తస్కరాణాంపతయేనమో నమోవంచతేపరివంచతేస్తాయూనాంపతయే నమో నమోనిచేరవేపరిచరా యారణ్యానాం పతయేనమో నమోసృమ ద్భ్యోనక్తం చరద్భ్యః ప్రకృంతానాంపతయేనమో నమ ఉష్ణీషిణేగిరి చరాయకులుంచానాంపతయేనమోనమః॥౭॥ఇషుమద్భ్యోధన్వా విభ్య శ్చ వోనమో నమ ఆతన్వానేభ్యః ప్రతి దధానే భ్యశ్చవోనమో నమ ఆయచ్ఛద్భ్యో విసృజ ద్భ్యశ్చవోనమో నమోఽస్యద్భ్యో విధ్య ద్భ్య శ్చవో నమో నమ ఆసీనేభ్య శ్శయానే భ్యశ్చవో నమో నమః స్వప ద్భ్యో జాగ్ర ద్భ్యశ్చవో నమో నమస్తిష్ఠద్భ్యో ధావ ద్భ్యశ్చ వోన మో నమస్సభా భ్య స్సభాపతిభ్యశ్చవోనమో నమో ఽశ్వే భ్యోఽశ్వ పతి భ్యశ్చవోనమః॥౮॥ ఇతి తృతీయోనువాకః॥3॥

అథైతస్యానువాకస్య పురశ్చరణం । కృచ్ఛ్రంచరిత్వా పంచసహస్ర జపా త్కృతపురశ్చరణోభవతి । జనపదవ్యాధిషు సత్సు రాజాశాంతింకారయేత్ । సిద్ధ ర్బ్రాహ్మణైరేకాదశభిరీశ్వరాలయేజపఃకార్యః । పంచభిర్జపః । పంచభిర్హోమః । ఏకో బ్రాహ్మణఃతిలాదనం ప్రతినమస్కారంజుహుయాత్ । శతసహస్రంజపః । ఏవంకృతేజన

పదవ్యాధిర్నశ్యతి । వాహనానాం రోగే తిలపిష్టమిశ్రా పూపై రాహుతియాత్రికేశా దశసహస్ర హోమాద్వాహనానాం సామాన్యవ్యాధిర్నశ్యతి । అన్యవ్యాధావాహనానావాకే అపామార్గతండులై రాజ్యమిశ్రై రష్టసహస్రం జుహుయాత్ । తేషాం వ్యాధిర్నశ్యతి । ప్రధానవ్యాధౌ శుక్లతండులై రాజ్యసిక్తైః శంభోరాలయే శతసహస్రం జుహుయాత్ । అమాత్యానాం రోగేఽపి దూర్వాపామార్గైః ప్రత్యేకమష్టసహస్రం జుహుయాత్ । తేషాం వ్యాధిర్నశ్యతి । రాజవ్యాధావుచ్యతే । సిద్ధైర్బ్రాహ్మణైరేకవింశత్యా కార్యం । తేషామేకో బ్రహ్మా । రాజప్రమాణం సర్వతోఽగ్నికుండం కృత్వా । తత్ర మథితాగ్నిమాధాయ ద్వంద్వం భూత్వా జుహుయుః । తండులతిలశ్యామాకనీవారాపామార్గదూర్వాకమలకింజల్కశుద్ధా దనాజ్యాని హోమద్రవ్యాణి సర్వంచ గవ్యాజ్యమిశ్రంచ భవతి । తస్మాదగ్నికుండా ద్దక్షిణపశ్చిమతః కలశం జలపూర్ణం స్పృష్ట్వా బ్రహ్మా జపేత్ । ఆహుతిరపి సప్తనాడి కాన్తా నిరంతరం । ఏవమమావాస్యా ప్రభృత్యమావాస్యాంతం హోమః । అథ రాజరోగ ఉదీర్ణశ్చే దుదయాత్ప్రభృత్యస్తమయాద్ధోమః । నాడికాహోమస్య దక్షిణా ప్రతిదినం ప్రతిపురుషమర్ఘనిష్కః । దివాహోమే తద్ద్విగుణం । ఆచార్యస్య తద్ద్విగుణం । కలశజలేన ప్రోక్షణం రాజ్ఞో పభోగ్యద్రవ్యేషు కర్తవ్యం । ఏవం కృతే రాజరోగో వినశ్యతి । అన్యదప్యుచ్యతే । రాజరోగవినాశార్థం నిత్యవదనేనానువాకేన శుక్లతండులై రాజ్యతిలమిశ్రితై రష్టసహస్రమాహుతయో హోతవ్యాః । అనేన రాజా నిత్యం నీరోగో భవతి దీర్ఘాయుశ్చ భవతి । అన్యేషామపి రోగే సతి అనేనానువాకేన ప్రతినమస్కారం తిలవ్రీహియవై రాజ్యాక్తైర్మధుసిక్తై రష్టసహస్రం జుహుయాత్ తేషాం వ్యాధిర్నశ్యతి । అనేనానువాకేనాభిచారా ఉచ్యంతే । రాజాచాన్యతరస్య రాష్ట్రస్య రోగబాహుల్య మిచ్ఛన్నామ్నైవ వారాహాదిభిర్మాంసైః లక్షం హోమః కార్యః । రిపురాష్ట్రం సముద్దిశ్యాభిచారం కరోమి ఫట్ స్వాహేతి । ఏవం మాంసహోమేన రిపురాష్ట్రం ప్రజాశ్చ శుష్యన్తి । అథ వైకంకతసమిద్భి రక్త సూత్రవేష్టితాభిః శతసహస్రహోమః । అనేన శత్రోః మహాజ్వరో భవతి । పరరాష్ట్రజనై రుపభోగ్యం జలాదికం వస్తు స్పృష్ట్వా వీక్ష్య వా శతసహస్రం జపం కుర్యాత్ । య స్తద్వస్తూపయుంక్తే స సంవత్సరాన్నశ్యతి । శ్మశానాగ్నా వర్కసమిద్భిః శతసహస్రం జుహుయాత్ । తేన శత్రురాజనగరం వ్యాధినా నశ్యతి । అరణ్యం భవతి అనేనైవ చాముండాలయే దక్షిణాభిముఖో భూత్వా మాషతిలైస్తైలాక్తైః ఏకాదశ సహస్రం జుహుయాత్ । పరరాష్ట్రప్రజాచ మసూరికాభిర్బాధ్యతే । అనేనైవాపరముచ్యతే । పశ్చిమద్వారే శంభోరాలయే దేవస్య పాదపీఠే అగ్నిమపస్మారిణం స్పృష్ట్వా సప్తసహస్రం జపేత్ । శత్రురాజ్యం స్మృత్వా మంత్రాంతే ప్రజ్వలజ్వాలాపస్మారిన్నిపతేత్ । ఏతే

నరా...రవస్తారీభవతి । అనేనైవసర్వంపదగం రాజానస్స్పృత్వా ...ల్య
తద్వి...రాజ్ఞాంతిమాత్రైః శతసహస్రహోమేన రాజయక్ష్మోత్పద్యతే । తేనైవనశ్య
తి। అథధ్యానమ్ । రూపయౌవనసంపన్నా మహార్హా వనదేవతా। పుష్పితాశోక
పున్నాగ సమాకారశిఖోపమః । పంచవింశతినక్షత్రో మాయాంకృతశేఖరః ।అకలం
కశరచ్చంద్రపూర్ణ బింబసమాననః । ప్రాంతేబద్ధ కపర్దాలంతో వసాన శ్చర్మ
కోమలం। సవ్యాపసవ్యవిధృత కృతమాలావిభూషితః । ధారాకదంబపుంజేన నాభి
దేశ ప్రలంబినా । ఆజంఘుప్రేక్షణీయేన ప్రేక్షణీయాఽతిశ్రుభిః । ఛాయా సస్య
చారుసర్వాంగీ వన్యాలంకారభూషితా । ఆదర్శమూర్తి శ్శోభానాం వన్యానామి
వనిర్మలా । తస్యావామ్యస్తేధనుర్దత్వా. శరమేకంచనిర్మలం । ద్వితీయమంసమూలం
బ్యాశిష్టంవామేన బాహునా । సుగంధి పుష్పస్తబక మాఘ్రాయాఘ్రాయపాణినా। వీ
జ్యమానోమన్దమందం నవపల్లవశాఖయా । సమావృతో బాలకైశ్చశ్వభిశ్చాపి మహో
హార్యైః । గచ్ఛద్భిరగ్రతోదృప్తైః ధ్యాతవ్యో జగతాంగురుః । ఏవంభూతో మహాతేజాః
।౧౭॥
।రాఘవపురీశ్వర॥౩।

నమఆవ్యాధినీభ్యోవివిధ్యం తీభ్యశ్చవోనమో నమ ఉగణాభ్య
స్తృంహతీభ్యశ్చ వోనమో నమోగృత్సేభ్యో గృత్సపతిభ్యశ్చ వో
నమో నమోవ్రాతేభ్యో వ్రాతపతిభ్యశ్చవోనమో నమో గణేభ్యోగ
ణపతి భ్యశ్చవోనమో నమో విరూపే భ్యోవిశ్వరూపే భ్యశ్చ వోన
మో నమో మహద్భ్యఃక్షుల్లకేభ్యశ్చవోనమో నమో రథిభ్యోఽరథే
భ్యశ్చవోనమో నమోరథేభ్యః॥౯॥రథ పతిభ్యశ్చవోనమో నమస్సేనా
భ్యస్సేనానిభ్యశ్చ వోనమో నమః క్షత్తృభ్యస్సంగ్రహీతృభ్యశ్చ వోన
మో నమ స్తక్ష భ్యోరథకారే భ్యశ్చవోనమో నమః కులాలేభ్యఃకర్మా
రేభ్యశ్చ వోనమో నమః పుంజిష్టేభ్యోనిషాదే భ్యశ్చవోనమో నమఇ
షు కృ ద్భ్యోధన్వ కృద్భ్యశ్చవో నమో నమోమృగ యుభ్యశ్శ్వని
భ్యశ్చవో నమో నమశ్శ్వభ్య శ్శ్వపతి భ్యశ్చవోనమః॥౧౦॥ అను॥౪॥

అథాస్యానువాకస్య పురశ్చరణం । కృచ్ఛ్రింద్వాదశరాత్రం తదర్ధంచ కృ
త్వానవసహస్రం జపేత్ । తతఃశివాలయేఽష్టసహస్రం ప్రదక్షిణం కుర్యాద్యావ
త్ప్రదక్షిణ సమాప్తిస్తావన్నిరంతరం జపేత్ । తదాకృతపురశ్చరణోభవతి । అత్రదినా
దయోనప్రేక్షితవ్యాః । యదారుచిస్తదాకర్తవ్యం । రాజయక్ష్మావృతోమర్త్యః సిద్ధం
ద్విజం వృత్వాశాంతిం కుర్యాత్ । తతోవృతోవిప్రః కారయితురగ్నౌతద్గృహైకదేశే

కుంభం బాహుమాత్రం విధాయ తస్య పురో వేదిం కృత్వా తత్ర నవం ఘటం జలపూర్ణం సూత్రతంతువేష్టితం నిధాయ దేవమనేనానువాకేనావాహ్య గంధాదిభిరభ్యర్చ్య గంధం కర్పూరం పుష్పం తామరసం ధూపం ఉశీరాది దశాంగం దీపం సర్పిషా సమర్ప్య ఏకమారాధ్యాత్మానమపి తత్వమారాధ్యైకాదశదినాని దీక్షిత్వా కుర్యాత్ । ప్రారంభదినే మంత్రపుష్పాంతం కృత్వా అనువాకస్యైకాదశ కృత్వః ప్రతినమస్కారమాజ్యేన హుత్వా తత్సన్నిధావేవ వింశతి సహస్రం జపేత్ । తదా తత్ప్రభృతి యావదంతమగ్నిః సంరక్ష్యః తతోఽపి పరశ్వః నిత్యకార్యం కృత్వా తిలలాజదూర్వావ్రీహియవైరాజ్య మధుసిక్తైరేకాదశకృత్వోఽనువాకేన హోమః । ఏవం త్రీణి దినాని ప్రతిదినం మధుసర్పిషా జుహుయాత్ । తతో ద్వాదినే సప్తమాష్టమే అశ్వత్థాపామార్గహోమః పూర్వవత్ । తత ఏకదినముదయాత్ప్రభృతి ఆస్తమయమావశ్యకవిత్యావిరోధేన నిరంతరమనువాకం జపేత్ । తతో నవమే మధుసర్పిషా హోమః । దశమే ఉదయాస్తమయం జపేత్ । తతః సమాప్తిదినే అనేనానువాకేనాష్టసహస్ర కమలపుష్పైః ప్రతినమస్కారం దేవమారాధయేత్ । తతో గౌరీమారాధ్య బ్రాహ్మణైర్వ్యాధినిర్మోచనమస్త్వితి వాచ్యం । దానకాలేఽష్టసహస్రం తదర్ధమష్టశతం వా రాజ్ఞః ఇతరేషామష్టశతం తదర్ధం పంచవింశతి నిష్కం వా । ఏవమేక స్యపృథగ్దానం । తతః కర్ణదక్షిణా దాతవ్యా । ప్రతిదినమేక నిష్కం । తతోఽపి సర్వదక్షిణాంతే ధేనుర్దేయా । ఏవం సమాప్య దేవం విసర్జయేత్ । దేవాలయాది కర్తురేవం । తతో ఘట జలేన తం స్నాపయేత్ ప్రోక్షయేద్వా । ఏతేన రాజయక్ష్మా నశ్యతి । శంభుప్రసాదాదేవ దీర్ఘాయుర్భవతి । అనేనైవానువాకేన మహాశాంతిరుచ్యతే । మేహవాన్స్వాగ్నౌ మధుసర్పిషా ప్రతినమస్కారం నవసహస్రమాహుతీర్జుహుయాత్ మేహో నశ్యతి । అన్యేషామపి కుష్ఠాదీనాం శతసహస్రమనువాకం జపేత్ । వ్యాధయో నశ్యంతి । జ్వరాదిసన్నిపాతే శక్తో బ్రాహ్మణో నాభిమాత్రే జలే స్రోతసి స్థిత్వా రక్తకమలమష్ట సహస్రం ప్రతినమస్కారం క్షిపేత్ । శేషేణ భృంగిరిటిపూజా కర్తవ్యా । ఏవం కృతే మహాజ్వరో నశ్యతి । పూర్వమనేన రాజయక్ష్మణో నిర్హరణముక్తం । ఘోరత్వాద్బ్రాహ్మణో విద్వానేవ గురుర్భవే దన్యథా కలహక్రియా భవతి । తస్మాదలోపః కార్యః । తతో ధ్యానం । భస్మోద్ధూళిత సర్వాంగం జటామండలమండితం । ధ్యాయేత్త్ర్యక్షం వృషారూఢం గణేశ్వరయుతం హరం ॥౪॥ ॥౧౮॥

నమో భవాయ చ రుద్రాయ చ నమశ్శర్వాయ చ పశుపతయే చ నమో నీలగ్రీవాయ చ శితికంఠాయ చ నమః కపర్దినే చ వ్యుప్తకేశాయ చ నమ స్సహస్రాక్షాయ చ శతధన్వనే చ నమో గిరిశాయ చ శిపివిష్టాయ చ నమో మీఢుష్టమాయ చేషుమతే చ నమో హ్రస్వాయ చ వా

మనాయచ నమో బృహతే చవర్షీయసేచ నమోవృద్ధాయచ నం వృధ్వసేచా॥౧౧॥నమోఅగ్రియాయచ ప్రథమాయచ నమ ఆశవే చాజిరాయచ నమ శ్శీఘ్రియాయచ శీభ్యాయచ నమ ఊర్మ్యాయచావస్వన్యాయచ నమఃస్రోతస్యాయచ ద్వీప్యాయచ॥౧౨॥౫॥నమో జ్యేష్ఠాయచకనిష్ఠాయచ నమః పూర్వజాయచా పరజాయచ నమోమధ్యమాయ చాపగల్భాయచ నమోజఘన్యాయచ బుధ్నియాయచ నమస్సోభ్యాయచప్రతిసర్యాయచ నమోయామ్యాయచక్షేమ్యాయచ నమఉర్వర్యాయచ ఖల్యాయచ నమఃశ్లోక్యాయచావసాన్యాయచ నమోవన్యాయచ కక్ష్యాయచ నమశ్శ్రవాయచ ప్రతిశ్రవాయచ॥౧౩॥నమఆశుషేణాయచా శురథాయచ నమశ్శూరాయచావభిన్దతేచ నమోవర్మిణేచవరూథినేచ నమోబిల్మినేచకవచినేచ నమశ్శ్రుతాయచ శ్రుతసేనాయచ॥౧౪॥౬॥

ఏతయోరనువాకయోః పురశ్చరణం । త్రిరాత్రంచరుభోజీస్యాజ్జపేదథనిరంతరమ్ । ఏకాదశదినాని కృతపురశ్చరణోభవతి । తతఃకర్మోచ్యతే । ఏతాభ్యాంశ్వేతకమలైః ప్రతినమస్కారంమాసం లింగస్యోపరిక్షిపేదేకాదశకృత్వః । రాజ్యశ్రీర్వర్ధతే । బ్రాహ్మణానేకాదశభోజయేద్దేవస్య దక్షిణామూర్తేః సకాశే । రాజ్ఞోజన్మదినే రాజాగ్నౌమథితేగ్నౌవాఅశ్వత్థసమిధాం ఘృతాక్తానామేకవింశతి సహస్రంజుహుయాత్ । దూర్వాణామేకాదశసహస్రం । ఏవంకృతేరాజ్ఞోజయాయుషీవర్ధతే । ఏతౌవిజయార్థం మానిమాని శతసహస్రంజపేత్ । ఏతాభ్యాంసంగ్రామే ప్రత్యాసన్నే రాజ్ఞోమహానసపక్వాన్నేనసోపదంశేన భక్తేనదధిమధుఘృతాక్తేన ప్రతినమస్కారమేకాదశ కృత్వోహుత్వాశేషంబలిం భూమానిధాయాదాయ జలమిశ్రం ప్రతిసేనామభిప్రక్షిపేత్। సాసేనాఽచిరాన్నష్టాభవతి। ఏతాభ్యామేవ శుద్ధతండులైరాజ్యసిక్తైరగ్నౌహుత్వాశేషం శత్రుమభిప్రక్షిపేత్ । సనష్టోభవతి । ఏతాభ్యామేవరాజ్ఞః సర్వాయుధాని స్పృష్ట్వా సహస్రమభిమంత్ర యేత్ । తేషాంతేజోవర్ధతే।ఏతాభ్యామేవపరసేనాం ప్రతిక్షిపేత్ । సాసేనాచిరం నష్టాభవతి । ఎతాభ్యామేవపరసేనాస్తంభఉచ్యతే। అర్కసమిద్భిరాదిత్యం ప్రతినమస్కారం శతసహస్రంజుహుయాత్ । "పరసేనాస్తంభం కరోమిస్వాహా"। ఎవంకృతేశత్రుసేనాస్తంభితాభవతి। ఏతాభ్యామేవ రాజ్ఞః సర్వాణిభోజ్యవస్తూన్యభిమంత్రయేత్। తాన్యమృతానిభవన్తి। ఏతాభ్యామేవ పరసేనాశోషణమిచ్ఛన్వక్ష్యమాణం కుర్యాత్। హారీతవరాహశశకపింజల కలవింక

మృగాణాం మాంసైర్నద్యం తరాశకూద్రానీతాగ్నౌ ప్రతిద్రవ్యం శతసహస్రంజుహుయాత్। అపూపైరపి ఆహుతిమాత్రం లక్షంజుహుయాత్। ప్రతినమస్కారం “పరరాష్ట్రప్రణాశోషణం కరోమిస్వాహేతి,,। ఏవంకృతే పరరాష్ట్రప్రాణాః కుప్యన్తి। తేషాందక్షిణాః సువర్ణరజతగోభూమి వస్త్రాదయ ఇతిరాజ్ఞామేవముక్తం। అన్యేషాముచ్యతే। వస్త్వాన్నాదునవత్యానామేతాభ్యాం స్వాగ్నౌప్రతినమస్కారం ఉదుంబరసమిధాం దధిమధుఘృతాక్తానామేకవింశతిసహస్రంజుహుయాత్। నమస్కారగణితకలశైస్తంతుభిర్వేష్టితైః నవపటావృతైః జలపూర్ణైఃప్రతినమస్కారమభిషేకః। జపేదష్టసహస్ర మేతాభ్యామేవ మహాదేవమభిషించేత్। సప్తనాడికామాత్రమేతా జపేత్పూర్విదక్షిణమష్టసహస్రం కుర్యాత్। ఏతాభ్యాంపిష్టపిండమభిమంత్ర్యప్రాశయేత్।ఏతైః ప్రయోగైః శుద్ధానాం రుద్రసమానః పుత్రోభవతి। స్త్రీపుంసోరష్టత్రింశదష్టచత్వారింశ ద్వర్షాదూర్ధ్వమపి ప్రయుంజానయోః పుత్రోజాయతే। యస్తుస్వవంశకరోభవతి, శివభక్తోజాయతే తస్యహస్తయోః కులాంకోభవతి। ఏతాభ్యాం ఘృతపాయసంశ్రపయిత్వాఽష్ట సహస్రంజుహుయాత్। తదాన్యజన్మని బ్రాహ్మణోజాయతే। ఏతాభ్యాం సూత్రమభిమంత్ర్య గర్భిణీహస్తే బధ్నీయాత్ తదాగర్భనాశోనస్యాత్। ఏతాభ్యాం కుమారగ్రహాదిగ్రస్తానాం భస్మధూపరక్షాంకారయేత్, రాత్రౌచశిఖాంబధ్నీయాత్। కుమారగ్రహభయం నభవతి ॥ ధ్యానం ॥ గౌరీకరాంబుజన్యస్తస్వర్ణశైలశరాసనం। ఇషుహస్తంరథారూఢంనరనారీతనుంస్మరేత్॥౧౪॥

నమోదుందుభ్యాయచాహనన్యాయచ నమోధృష్ణవేచ ప్రమృశాయచ నమోదూతాయచ ప్రహితాయచ నమోనిమంగిణే చేషుధిమతేచ నమస్తీక్ష్ణేషవేచాయుధినేచ నమఃస్వాయుధాయచ సుధన్వనేచ నమస్స్రుత్యాయచ పథ్యాయచ నమఃకాట్యాయచ నీప్యాయచనమస్సూద్యాయచసరస్యాయచ నమోనాద్యాయచవైశంతాయచ॥౧౫॥నమఃకూప్యాయచావట్యాయచ నమోవర్ష్యాయచావర్ష్యాయచ నమోమేఘ్యాయచవిద్యుత్యాయచ నమఈధ్రియాయచాతప్యాయచనమోవాత్యాయచరేష్మియాయచ నమోవాస్తవ్యాయచవాస్తుపాయచ॥౧౬॥౭॥

అస్యానువాకస్యపురశ్చరణం। ఏకోపవాసంకృత్వాఽష్ట శతంజపేత్। కృతపురశ్చరణోభవతి, అనేనచాతుర్వర్ణ్య వశ్యకామః అశ్వత్థోదుంబరవటప్లక్షసమిధో దధిమధుఘృతాక్తాః జుహుయాదయుతంతదావశ్యాఃస్యుః। మేధాకామఃకపిలాజ్యం పంచసహస్రంజుహుయాత్। మేధావీజాయతే। పుష్టికామోఽపూపైఃనవ సహస్ర

జుహుయాత్ । ఆరోగ్యకామః ఖాదిరాణాంసమిధాం దధిమధుఘృతాక్తానాం పంచ సహస్రంజుహుయాత్ । యశస్కామోఽయుతం చూతపల్లవాన్ దధిమధు ఘృతాక్తాన్ జుహుయాత్ । శ్రీకామః కాన్తారేస్వాకారప్రమాణ మగ్నికుండం ఖనిత్వా తత్రమధి తాగ్నౌ శ్వేతకమలానాం దధ్యాద్యక్తానాం పంచసహస్రం జుహుయాత్ । సాక్షాచ్ఛ్రీరుపతిష్ఠతే । తస్యాః ప్రసాదేన తదస్యకులే యావద్భూమిస్తావద్వర్ధతే । కార్పాసపటకామస్తు కార్పాసబీజైర్మధ్వక్తైః అయుతంజుహుయాత్ । అనేనకార్పాసపటానుపలభ్యతే । ధేనుకామోగవాంవ్రజేష్వ్యేతమనువాకంజపన్ప్రదక్షిణ మయుతంకుర్యాత్ । ధేనుమాప్నోతి। పుత్రకామః పలాశసమిధాం దధిమధుఘృతాక్తానామయుతంజుహుయాత్ । వంశకరం పుత్రంలభతే । ఆయుష్కామోదూర్వాణాంఘృతాక్తానాం ప్రతివర్షమయుతం జుహుయాత్ । శతాయుర్భవతి । విద్యాకామోశ్వత్థసమిధామాజ్యాక్తానాం శతసహస్రం జుహుయాత్సర్వవిద్యాపారగోభవతి । రాజ్యకామః సౌగంధికానాంమధ్వక్తానాం పంచలక్షంజుహుయాత్ సమ్రాడభిజాయతే । అథముక్త్యుపాయ ఉచ్యతే। తత్రాదౌచాంద్రాయణం చరిత్వా ఏతమనువాకమేకవింశతిసహస్రం జపిత్వా తతః పరం పంచసహస్రాన్త ప్రదక్షిణం ప్రాణాయామంకృత్వాతతఃపశ్చాత్స్వాగ్నౌ శంభుసన్నిధౌ పలాశాశ్వత్థసమిధాం మధుఘృతాక్తానాం లక్షత్రయంజుహుయాత్ । తతఃశంభుప్రసాదాన్ముక్తోభవతి । అన్యేచతత్కులజాతాః రౌరవేపిపచ్యమానాః శివపురేరమన్తే । యావదిన్ద్రా పంచకమతీతం భవతితత్కులజాతా యావదియం పృథివీతావద్వర్ధతే ॥ ధ్యానం ॥ జటాభిర్లంబమానాభిఃనృత్యన్త మభయప్రదం। దేవంశుచిస్మితం ధ్యాయేద్వ్యాఘ్రచర్మపరిష్కృతం॥

నమస్సోమాయచరుద్రాయచ నమస్తామ్రాయచారుణాయచ నమశ్శఙ్గాయచపశుపతయేచ నమఉగ్రాయచభీమాయచ నమోఅగ్రేవధాయచదూరేవధాయచ నమోహన్త్రేచహనీయసేచ నమోవృక్షేభ్యోహరికేశేభ్యో నమస్తారాయ నమశ్శంభవేచ మయోభవేచ నమశ్శంకరాయచ మయస్కరాయచ నమశ్శివాయచ శివతరాయచ॥ ౧౭॥ నమస్తీర్థ్యాయచ కూల్యాయచ నమఃపార్యాయచావార్యాయచ నమఃప్రతరణాయచోత్తరణాయచ నమఆతార్యాయచాలాద్యాయచ నమశ్శష్ప్యాయచఫేన్యాయచనమస్సికత్యాయచప్రవాహ్యాయచ॥౧౮॥౮॥ నమఇరిణ్యాయచప్రపథ్యాయచ నమఃకిగ్ంశిలాయచక్షయణాయచనమః కపర్దినేచపులస్తయేచ నమోగోష్ఠ్యాయచగృహ్యాయచ నమస్తల్ప్యాయ

యచగేహ్యాయచ నమఃకాట్యాయచగహ్వరేష్ఠాయచ నమోహ్రద
య్యాయచనివేష్ప్యాయచ నమఃపాగ్ంసవ్యాయచరజస్యాయచ నమ
శ్శుష్క్యాయచహరిత్యాయచనమోలోప్యాయచోలప్యాయచ॥౯౫॥నమ
ఊర్వ్యాయచనూర్మ్యాయచ నమఃపర్ణ్యాయచపర్ణశద్యాయచ నమో
పగురమాణాయచాభిఘ్నతేచ నమఆక్ఖిదతేచప్రక్ఖిదతేచ

అథాస్య మంత్రస్య పురశ్చరణాదికం బ్రూమః । కృచ్ఛ్రద్వయం చరిత్వాదా పంచశతంజపేత్కృత పురశ్చరణోభవతి । పూర్వంరాజ్ఞాముచ్యతే । రాజాయదాసామ్రాజ్యమిచ్ఛతి తదావక్ష్యమాణం కుర్యాత్ । కాలోవసంతః దేశోగిరిః శర్వాలయః కాంతారంవా । తత్రాలయేవాదేవస్యసన్నిధౌ బ్రాహ్మణైఃకార్యసిద్ధిం వాచయిత్వా తాన్ సంపూజ్యప్రారంభః । ఆర్ద్రాయామమావాస్యాయాంవాతయోరన్యతరస్యాం ప్రారంభః । బ్రాహ్మణాన్ మంత్రసిద్ధాన్ గృహ్ణీయాత్ । యద్వా ఆచార్యఃసద్యఃకర్మసిద్ధింకుర్యాత్ । ఆచార్యఇతికల్పవిత్సిద్ధఉచ్యతే । సయథావదేత్ తథాసిద్ధిర్భవతి । తత్రసద్యస్సిద్ధిరుచ్యతే । బ్రాహ్మణాస్సప్తాదాచార్యాత్సంశుద్ధాన్మంత్ర మాదాయపంచదశదినాని నిరంతరంజపేయుః । తతః కర్మయోగ్యాభవంతి । ఏవంసిద్ధిర్హోమఃకార్యః । ప్రతినమస్కారమాహుతి ప్రక్షేపః । హోమద్రవ్యాణి । తిలవ్రీహియవాదయః సాజ్యాః । హోమకాలాఉచ్యంతే । ఉదయాత్ప్రభృత్యాస్తమయ మనవరత మేకాదశద్విజైస్త్రింశద్దినాని కారయేదేవం । హోమకర్తృభ్య ఉత్తరీయాదయోపాత్రేణదాతవ్యాః । ఆచారస్యాపి కుండలాదయః । హోమాగ్నేరుపరిసర్పిః పాత్రంసదాస్రోతోభవేదణుధారమేవం కర్మయావత్సమాప్యతేతావద్దేవస్యాపి ప్రతిదినమష్టసహస్రం భోజనంకార్యం । బ్రాహ్మణానపి తావతః ప్రతిదినంభోజయేద్ దంత్యాదినైనిత్యాద్ద్విగుణమ్ । ఆచార్యోభగవానేవేతి మంతవ్యం । ఆచార్యస్యసారభూతాభూమిదాతవ్యా । ఋత్విజాంశతం శతం నిష్కాస్తదర్ధార్ధంవా దక్షిణాదాతవ్యా । తద్ద్విగుణ మాచార్యాయేతి । తత్రశివపూజాయాం గంధః కర్పూరమిశ్రితః । కమలాని పుష్పాణి । ధూపః కర్పూరమిశ్రితోగుగ్గులుః । దీపోగవ్యాజ్యఇతి । నైవేద్యంతూక్తం । ఏవంరుద్రారాధనం ప్రతిసంవత్సరంకార్యం । ఏవమారాధనాద్రాజా సమ్రాట్భవేత్ । రాజానోయేసాగర మధ్యస్థాస్తే రుద్రరూపైర్ధ్యాన్యమానాభవంతి । ఇహాసర్వాంభువం భుక్త్వాంతే రుద్రరూపైరను గృహ్యమాణః శివపురంవ్రజేత్ । తత్రరుద్రరూపీభూత్వా కల్పాయుతం శివపురే భోగానుభుక్త్వా సప్తద్వీపాధిపతీ రాజా శివభక్తోజాయతే । తస్యకరయోః పినాకాంకోభవతి । తేనాంకేన రుద్రారాధన కారీత్యవగంతవ్యం । అన్యస్యాపియస్య రాజ్ఞోహస్తయోరంకోభవతి సోపిరుద్రారాధన కారీత్యవగంతవ్యః । ఏవమేకాదశ బ్రాహ్మణైః ప్రతిసంవత్సరం రుద్రారాధనంక

తస్యాస్యం త్రైరాశరముచ్యతే । రాజా శత్రునాశకామః అతిశక్తసబ్రాహ్మణేన కారయేత్ శత్రుం రాజానం మహాఖదిరయష్టినా కృత్వా తస్మింశ్చిద్విదిక్తదేశే జలపూర్ణకుంభే దేవతా మావాహ్య తత్సన్నిధావగ్నిమాధాయ శమీసమిద్భిః సకంటకాభిః రుధిరాక్తాభిః శతసహస్రం జుహుయాత్ । రుధిరంచ శైవాలం ప్రశస్తంభవతి । తతస్తద్రూపం ప్రత్యంగం లోహశంకుభిః ప్రతినమస్కారం ఖానయిత్వా తదుపరిరాజాస్వపాదం విన్యసేత్ । విన్యాసకాలే గురుర్జపేత్ । తతో రాజా బ్రాహ్మణానాం శతంభోజయేత్తతో దేవం విసర్జయేత్ । ఏవంకృతే పరరాజా సంవత్సరత్రయాన్నష్టోభవతి । అన్యచ్చతద్దేవరూపం సశృంఖలం కృత్వాపూర్వవద్ధోమః । తతో రాజా చిరాచ్ఛృంఖలీ రాజవశ్యత్వం ప్రజేత్ । అన్యదపివక్ష్యతే । శత్రురాజనగరే కృత్రిమవేషధారిణో రాజపురుషాః సబ్రాహ్మణాః సిద్ధాః ప్రవిశ్యచతుష్పథేషు చైత్యేషు దేవాలయేషు రాజసభాసు రాజద్వారేచ లోహశంకూనపి తాంశ్చతసహస్రాభిమంత్రితాన్కృత్వా గుప్తాన్యసేయుః । తతో భస్మాభిమంత్రితం సర్వతో వికిరేయుః । జలమపి వికిరేయుః । ఏవం కృతేతత్పుర మాసవత్సర త్రయాన్నష్టంభవతి । తత్రఖదిరబదర్యాదయో వనస్పతయో రోహంతి । తతో వికృతవేషాః పరరాజ పురజలాశయేషు కంఠప్రమాణేజలే తిష్ఠంతః సూర్యాభిముఖాః అష్టశతదినాని ప్రతిదిన మష్టశతగుణం జపేయుః। జపకాలేభగవతో హాలాహల మేవకరాభ్యామభిమంత్రయేయుః । ఏవంకృతే తజ్జలపాయినో వాహనాదయో విషదష్టా ఇవనశ్యంతి । ఏవంకుర్వంతో విద్వాంసో గుప్తమేవ కుర్యుః । ప్రత్యక్షేణ రాజభయం సద్యోజాయతే । అతఏవ గుప్తమేవకార్యమితి । ఏవంకర్తౄణాం రాజ్యార్ధం సమాదక్షిణా స్యాదితి ॥ తతః ధ్యానం ॥ పినాకపాణింభూతేశముద్యత్సూర్యాయుతద్యుతిం । భూషితం భుజగైర్ధ్యాయేత్ కంఠే కాలం కపర్దినం॥ ... ... ౧౪॥

నమో వఃకిరికేభ్యో దేవానాగ్ం హృదయేభ్యో నమోవిక్షీణకేభ్యో నమోవిచిన్వత్కేభ్యో నమఆనిర్హతేభ్యో నమఆమీవత్కేభ్యః॥౨౦౯॥

అథాస్యమంత్రస్య పురశ్చరణం । పరాకంచరిత్వా చత్వారింశత్సహస్రంజపేత్। కృతపురశ్చరణోభవతి । మంత్రశోధనార్థం గురుసన్నిధౌ అష్టసహస్రంజపేత్ । తతః సమంత్రయోగ్యోభవతి । అనేనమంత్రేణ దుస్స్వప్నంచిన్నభిద్యతే । మస్త్రిప్రభాతాత్సర్వంసంపద్యతే । అనేనకామ్యంకర్మోచ్యతే । దేవస్యదక్షిణామూర్తేస్సన్నిధౌ అతాగ్నౌ మథితాగ్నౌవా లాజతిలానాం లక్షంజుహుయాత్ । సువర్ణముత్పద్యతే హోమాగారవేణు బీజయవానాం దధిమధుఘృతాక్తానామయుతం జుహుయాత్ । స్వర్ణసహస్రముత్పద్యతే । కన్యాకామో గుగ్గులేన స్వేష్టకన్యాకృతిం కృత్వాతామ్ పలభస్మపంచసహస్రంజప్త్వాతత్త్రాంభిత్వా షట్సహస్రంజుహుయాత్ । సర్వాభరణ

భూషితాంఇష్టాంకన్యాంలభతే । పద్మోత్పలకుముదానాంలక్షం జుహుయాత్ । తస్యరాజలక్ష్మీః ప్రత్యక్షాభవతి । పలాశాంకురాణాం పయోక్తానాంలక్షంజుహుయాత్ యక్షరాక్షస భూతప్రేత పిశాచాదయో దృశ్యానువశ్యాశ్చభవంతి । మహాకాన్తారభూతలేఽగ్నికుండం విధాయమథితాగ్నౌ బిల్వఫలానామయుతం జుహుయాత్ । పత్రాణాం ముష్టిమాత్రాణాం ఘృతాక్తానాం పంచసహస్రం జుహుయాత్ । బిల్వఫలాకారం సువర్ణముత్పద్యతే । స్వర్ణవేదీపిణ్డోభవేత్ । సార్వభౌమమనుతార్థీ దేవస్యోపరిశుభ్రాణికమలాని గవ్యాజ్యాక్తాని లక్షంజుహుయాత్ । సార్వభౌమగిపుత్ర ఉత్పద్యతే। శమీసమిధాగ్రం నతిం కృత్వా రజత పాత్రేనిధాయ దధి మధుఘృతాక్తానామయుతంజుహుయాత్ । శివభక్తం పుత్రంలభతే । శ్వేతవచార్ధఫంచూర్ణం రౌప్యపాత్రే నిధాయకాపిలేన సర్పిషాలోడ్యాయుతాభిమంత్రితం కృత్వాసేవేత । స్వయంకవిర్భవతి । ఉదుంబర సమిధాం దధిమధుఘృతాక్తానా మయుతం జుహుయాత్ । మహాభోగ్యభిజాయతే । మనోజవమిచ్ఛన్ జాగరణం కుర్యాత్ । పురశ్చరణమపివిశేషేణ భవతి । సాంవత్సరికం కృచ్ఛ్రంచరిత్వాత్మానం సంశోధ్యతతోఽష్టాదశదినానిచ యశాకమూల ఫలాహారీ నిరన్తరంజపేత్ । అంతరాబుద్ధిపూర్వంస్వప్నోనస్యాద బుద్ధిపూర్వంతు స్వప్నేస్నాత్వాజపేత్ । తతస్తదంతే మన్త్రానువశార్థం గురవేస్వర్ణాని షట్పంచకం దద్యాత్ । పశ్చాత్పంచాశత్సహస్రం గురుసన్నిధౌ దేవసన్నిధౌ వాజపేత్ । తతస్సాక్షాదుమాపతీరుద్రః ప్రత్యక్షోభవతి । తత్ప్రసాదాత్స్వయంమనోజవీభవతి । యంయందేశ మభికామయతే తంతందేశం గురుంచ స్మృత్వామన్త్రమష్టశతమావర్తయేత్ । తద్దేశగామీభవతి । ఏవంమనోజవప్రకారఉక్తః । తతోఽదృశ్యప్రకారఉచ్యతే । అత్రాపిపూర్వవత్పురశ్చరణమదృశ్యావశ్యకాలేలోహితచందనంకపిలాపయసాసంక్షిద్య తత్క్షోదమశ్వత్థ పత్రేనిధాయ సంస్పృశ్యాష్టసహస్రంజపేత్ । తతస్తేనాత్మాన మూపలిప్యదేవం స్పృష్ట్వాస్మృత్వాప్రాణాయామంధారయేత్ ।తతఃకేనచిదదృశ్యోభవతి । రాజవశ్యకామోలోహిత చందనక్షోదమయుతాభిమంత్రితం కృత్వా తంతువేష్టితాంగులికాం కృత్వావిత్యవ ద్రాజగృహ ప్రవేశేస్వలలాటే ధారయిత్వాప్రవిశేత్ । రాజారాజపురుషాశ్చ వశ్యాభవంతి । యంయంనాశయితు మిచ్ఛేత్తస్యతస్య నామగ్రహణ పూర్వకమయుత మేకపాదో భూత్వాదేవస్యసన్నిధౌజపేత్ । సంవత్సరాన్నశ్యతి । దేవస్యదక్షిణా మూర్తేస్సన్నిధౌనిత్యమష్టశతంజపేత్ । రాజపురుషేభ్యోభయం నవిద్యతే । ధ్యానం । విశ్వతః పాణిపాదాబ్జం విశ్వతోఽక్షిశిరోముఖం । జ్వలంతంవిశ్వమావృత్యతేజోరాశిం శివంస్మరేత్ । ... ... ॥౯॥

ద్రాపేఅన్ధసస్పతేదరిద్రంనీలలోహిత । ఏషాంపురుషాణా మేషాం పశూనాంమాభేర్మాఽరోమోఏషాంకించనామమత్ ॥

అథాస్య మంత్రస్య పురశ్చరణం । ఏకాహముపవాసం కృత్వాయుతం జపే
త్ । కృతపురశ్చరణో భవతి । కపిలాజ్యేనాష్టోత్తరాయుతమాహుతీ ర్జుహుయా
త్ । కృతధనో భవతి । జ్వరే సన్నిపాతే తస్య శిరస్థో దూర్వాగ్రాణాం పంచసహస్రం
జుహుయాత్ । తస్మాజ్జ్వరాన్ముక్తో దీర్ఘాయుశ్చ భవతి । అభిచారమాత్మకామో వై
కంటకానామయుతం జుహుయాత్ । తస్యాభిచారేభ్యో భయం న విద్యతే । మహాజన
ద్రోహే తిలమాజ్యసిక్తమయుతం జుహుయాత్ । తతో భయం న విద్యతే। ఉదుంబరతిలా
నామయుతం జుహుయాత్సర్వ భూతేభ్యో భయం న విద్యతే । గ్రామనగరమధ్యేఽగ్ని
ముపసమాధాయ తత్రఘృతాక్తతిలపిష్టానామయుతాని జుహుయాత్ అశ్వత్థదళేషు
బలిముపహరేత్ । ఆదావష్టసహస్రం జుహుయాత్ । తస్య రుద్రో భైరవరూపీ భూ
త్వైస్వహస్వయం దృశ్యో భవతి దృష్ట్వా యదిచలేదు న్మాదీ భవతి । అచలస్యతస్య మహాసి
ద్ధిర్భవతి । ఆపది తద్రూపం స్మరేదాపద్భ్యశ్చ ముక్తిర్భవతి । తతో ధ్యానం । ఆగుల్ఫా
పీతకంచుకోడమరుకాశ్లిష్టాల సత్కుంతలీ శూలీకుండలితశ్రవాః సతిలకో మందం క్వ
ణన్నూపురః శ్రీమన్నిర్మల దంతపంక్తికిరణైః శ్వేతాయమానాననో దేవో భైరవ వేష
భూషిత వపుర్ధ్యేయో మృడానీపతిః॥ ... ... ॥౧॥

యా తే రుద్ర శివా తనూః శివా విశ్వాహ భేషజీ।

శివా రుద్రస్య భేషజీ తయా నో మృడ జీవసే॥

అథాస్య మంత్రస్య పురశ్చరణం । అష్టశతప్రాణాయామాన్ కృత్వా పంచ
సహస్రం జపేత్ । కృతపురశ్చరణో భవతి । అనేన కేవలం గర్భరక్షావిధాతవ్యా । నా
న్యత్ । వ్యక్తగర్భిణీ తృతీయే మాసి రక్షాం కుర్యాత్ । రుద్రమంత్రసిద్ధేన బ్రాహ్మణేన తదభి
వృద్ధ్యై స్వవిభవానుగుణమలంకృత్య శంభుమివ తం నమస్కుర్యాత్ । సాధుగర్భ
అసాధవో న పెక్షితవ్యాః యదాపిరుచిర్భవతి తదైవ కర్తవ్యం । రాజ్ఞో గృహాంతరా
ళే వివిక్తే అర్వాక్ అర్వాగ్గామి ద్వయం స్వీకృత్య ధ్వజాద్యలంకారై రలంకృత్య మం
త్రద్వయేన ప్రస్థ శుద్ధతండులైర్వ్యాకీర్య తస్మిన్నగ్నికుండం వెదికాంచకృత్వా వెదికా
యాం సాధారణఘటస్యోపరి మహాన్నేనమంత్రేణ స్వర్ణపుష్పైః శంభు మావాహ్య
తస్మిన్నర్వాగ్గామి ద్వయేన కలశాన్ బిందుయుతాం స్తంతువేష్టితాన్ స్వర్ణగర్భాన్
శరావసహితాన్ సముద్రగామినదీజల పూర్ణానన్నవ పటచ్ఛన్నాన్నిధాయ తస్మిన్మ
ధ్యే జలపూర్ణం ఘటమేకమాదాయాదిదివసగణనే సువర్ణనాస్యత్ర నవరత్నపూర్ణం
కృత్వా త్రీణి నీరఘటే ప్రక్షిప్య మహార్ఘ్య వస్త్రైః ప్రచ్ఛాద్య సుస్థిరాన్ కృత్వా దేవ
స్యారాధనం గంధలేపః । శ్రీకంఠం తామరసపుష్పం శీతారిధూపం దీపం యావదం
తం సర్పిషా సర్వత్ర కర్పూరమిశ్రమేవమారాధ్య తత్ర సన్నిధావుపస్థానమంత్రేణజ
పిత్వా తతః పటసంస్కార మంత్రేణ హోమం కుర్యాత్ । హోమద్రవ్యంచ తిలదూ

ర్వ్యాగ్రలాజకులస్య శిరదధి మధ్వాజ్యసంయుక్తం జుహుయాత్ । తతోరుణ పూ
జాం। అర్వాక్ ప్రస్థతండులపక్వం హవిః తేనాగ్నౌ హోమం కుర్యాత్ । తేనమంత్రే
ణాహుతిద్వయం తతో గంధ వాసం కర్పూరయుక్తం దద్యా దుద్దిశతో వాన్యే భుంత్ర
తద వగుర్వోః సంభవన్ । ఏవంసాయంతద్యుగంచ స్పృష్ట్వాజపేదాచార్యః । తత్రని
త్యవద్వస్త్రపరిశ్రృత్తిః వసనో త్తరీయేచభవతః । ఏవమర్వాగ్ద్వయంపూజా । బ్రాహ్మణా
నతితోషంతో భోజయేన్నిత్యం। ఏవంవిధా వస్య రాజ్ఞ ఏవశక్తిః । ఏవంకృతేసదవ
శ్యమాయుష్మద్భవేత్ । గర్భపాతోన విద్యతే । సర్వాంగంధాదన్యదుపాదేశతః ప్రధా
నం । హోమదశంస్త్రీ శూద్రాన ప్రవిశేయుః నపాఖండాదయోపైదికత్వాన్నంతే
స్య । అంత్యదినేస్నానం । తద్దండదానరూపేణ దద్యాద్గురవే । తతఃకుమారగ్రహార్థం
గణపూజాంకుర్యాత్ । తదపత్య మాయుష్మద్భవతి। యథేదంప్రసంగాదన్యదుచ్యతే।
కన్యార్థీలభతే కన్యాం హుత్వాలాజాన్ ఘృతాప్లుతాన్ । అపామార్గస మిద్భోమైరల
క్ష్మీంనాశయేద్బుధః । సర్వాకల్మషనాశాయజుహుయాచ్ఛ తిలాహుతీః । బ్రాహ్మణా
దీన్వశేకుర్యాత్ హుత్వా ఖదిరసంభవాన్ । సితరక్తైర్నీలపీతైః సూత్రైః సంవేష్టి
తాన్ క్రమాత్ । లక్షంహుత్వా ఘృతంసర్వాన్ కామానాప్నోతిసాధకః । జుహు
యాద్వస్త్రకామస్తు కుసుమైః కుముదాదిభిః । యద్వర్ణంజుహు యాత్పుష్పంతద్వ
ర్ణంవస్త్రమాప్నుయాత్ । వృష్టికామః శుచౌదేశే గోమయేనోపలేపితే । రక్తద్రవ్యై
ణతైస్తైవమండలం పరిలేఖయేత్ । మండలస్యపురస్తాత్తు నవకుంభం నిధాపయేత్ ।
సూత్రేణవేష్టితం సమ్యక్ పూరితంగంధవారిణా । ఆవాహయేత్తతః కుంభే సూర్య
మేకాగ్రమానసః । తత్రస్థమర్చయేద్దేవం పూర్వవత్సాధకోత్తమః । పయసాజుహు
యాత్తత్ర శత మష్టోత్తరం బుధః। ధ్యాయన్నేకాగ్రధీః సూర్యం జపే న్మంత్రసహస్ర
కం । ఏవంకుర్వీత సప్తాహం ద్వాదశాహ మథాపివా । తతఃప్రసన్నో భగవాన్మహావ
ర్షంప్రముంచతి । అహోరాత్రముపోష్యైవ పుత్రకామఃశుచివ్రతః । పాయసంజుహు
యాదగ్నౌ వష్టోత్తరశతాహుతీః । ఋతుస్నాతాంతతో భార్యాం శుచివస్త్రైరలంకృ
తాం । భోజయేద్ఘృతశేషంతు జపన్నష్టశతంబుధః। బ్రాహ్మణాన్ భోజయేచ్చైవ కా
రయేత్స్వస్తివాచనం । తతఃపుత్రమవాప్నోతి తేజస్వినమనామయం । అనిష్టవర్షనేచైవ
తథాదుఃస్వప్నదర్శనే । అభిచార కృతైర్దోషై రలక్ష్మ్యాచ సమావృతే । విగ్రహేద్యుర
సర్గేచ భయేచసముపస్థితే । తథాచగ్రహపీడాయాం భూతావేశకృతేషుచ । ఏవమా
దిషుచాన్యేషు దోషేషూ పహితేషుచ । పూర్వోక్తం మండలం కృత్వానవంకుంభంత
త్రైవచ । గంధోదకేన సంపూర్ణం సర్వమంగళసంయుతం । ఏలాలవంగకర్పూ రనింబ
జాతీఫలైర్యుతం । దినమావాహ్యకలశే త్వర్చయేత్తత్ర హోమయేత్ । మంత్రేణా
నేనతద్దేవ మష్టోత్తరసహస్రకం । అభిమంత్ర్య తతస్తేన హ్యాత్మనో వాపరస్యవా । అభి

షట్కం ప్రకుర్వీత సర్వదోషైః ప్రముచ్యతే । యస్తుమంత్రం జపేన్నిత్యం ప్రాతఃస్నాత్వా సహస్రకం । శ్రీరారోగ్యం చ తేజశ్చ వర్ధతే తస్య సర్వదా । సంవత్సరం జపేద్యస్తు క్షీరాహారో జితేంద్రియః । అర్చనం చ యథాశక్తి కుర్వన్నయుత మన్వహం । సంసిద్ధిమతులాం గచ్ఛే దణిమాదిగుణైర్యుతాం । కింతస్య మానుషైర్భోగైః ప్రసన్నే వై జగత్పతౌ । బహునా కిమిహోక్తేన తచ్చిత్తస్తత్పరాయణః । తద్భావభావితో మంత్రం జపేన్ముక్తో భవేత్ మునిరితి । ధ్యానం । ద్రుతచామీకరప్రఖ్యం శక్తిపాణిం షడాననం । మయూరవాహనారూఢం స్కందరూపం శివం స్మరేత్ ॥

ఇమాగ్ంరుద్రాయ తవసే కపర్దినే క్షయద్వీరాయ ప్రభరామహే మతిం । యథానశ్శమసద్ద్విపదే చతుష్పదే విశ్వం పుష్టం గ్రామే అస్మిన్ననాతురం ॥ మృడానో రుద్రోతనో మయస్కృధి క్షయద్వీరాయ నమసా విధేమ తే । యచ్ఛం చ యోశ్చ మనురాయజే పితా తదశ్యామ తవ రుద్ర ప్రణీతౌ ॥ ౪॥

అథానయోః పురశ్చరణం । కృచ్ఛ్రం చరిత్వా నవసహస్రం జపేత్ । కృతపురశ్చరణో భవతి । అమావాస్యాయాం చతుష్పథేఽగ్నిముపసమాధాయ దధిసారమయుతాహుతిమాత్రం జుహుయాత్ । గవాదీనాం శాంతిర్భవతి । ఏతాభ్యామేవ రాజవాహనానాం శాంతయే జలం స్పృష్ట్వా ప్రత్యర్ధిమయుతం జపం కృత్వా జపజలేన వాహనశాలాం ప్రోక్షయేత్ । వాహనానాం శాంతిర్భవతి । వాహనానాం కించిదుపయోజ్యం తేన జలేన మిశ్రితం కృత్వా ఉపయోజయేత్ । తిరశ్చాం శాంతయే తిలమాజ్యమిశ్రం జుహుయాదయుతం । అన్యేషాం శాంతయే దూర్వాణామయుతం జుహుయాత్ । తేషాం శాంతిర్భవతి । ధ్యానం । దివ్యసింహాసనాసీనం స్తూయమానం మహర్షిభిః ప్రసన్నవదనం ధ్యాయేత్ సోమం సోమార్ధధారిణం ॥౪॥

మానో మహాంతముతమానో అర్భకం మాన ఉక్షంతముతమాన ఉక్షితం । మానో వధీః పితరం మోత మాతరం ప్రియామాన స్తనువో రుద్ర రీరిషః ॥ ॥౫॥

అథాస్య మంత్రస్య పురశ్చరణం । ఉపవాసత్రయం కృత్వా పంచసహస్రం జపేత్ । కృతపురశ్చరణో భవతి । అనేన స్వజనరక్షా కర్తవ్యా । యవతిలానామాజ్యాక్తానామయుతం జుహుయాత్ । అశ్వత్థసమిధామయుతం జుహుయాత్ । ఆజ్యేనాయుతం జుహుయాత్ । ప్రతిసంవత్సరమార్ద్రాయామయుతం జుహుయాత్ । ఏవం కృతే ఆత్మీయస్త్రీబాలవృద్ధ జనస్య శాంతిర్భవతి । అన్యస్మిన్నపి శాంతికరణే జపమయు

తం కుర్యాత్ । విశేషేణ రాజా ప్రతిమాసం మంత్రేణానేన శాంత్యర్థమార్ద్రాయాం
హోమం కారయేత్ । తేన రాజ్ఞోఽంతఃపు రాదయోఽపి వర్ధంతే । ధ్యానం॥ బా[illegible]
మకుటం దేవం తరుణాదిత్యవిగ్రహం । ధ్యాయేన్నందీశ్వరాకారం గణైర్వ్యాస
మావృతం॥ ॥౫॥

మానస్తోకే తనయేమాన ఆయుషి మానోగోషుమానో అశ్వే
షురీరిషః। వీరాన్మానోరుద్రభామితోఽవధీర్హవిష్మంతోనమసావిధేమతే॥ ౬॥

అథాస్యమంత్రస్య పురశ్చరణం । కృచ్ఛ్రించరిత్వా ఔదుంబరపాత్రేణ కా
పిలం సర్పి సహస్రాభి మంత్రితం కృత్వా తేనస్వాగ్నౌ మథితేనాష్ట సహస్రంహుత్వా
మహావ్యాహృతి భిర్హుత్వా శతం శేషమశిత్వా త్రిరాత్రముపవసేత్ తతశ్చరుభోజీ సం
చాశత్సహస్రంజపేత్ । గురవే పంచనిష్కాన్దద్యాత్ । తతః కృతపురశ్చరణోభ
వతి । అనేనరాజ్ఞామాయుష్కామానా ముచ్యతే । నిత్యవద్రౌద్రాస్వాగ్నౌ మథితేఽపి
వా కేవలమాజ్యసిక్తైస్తిలైరయుతం జుహుయాత్ । అష్టభిర్బ్రాహ్మణై రష్టాసుదిక్షు
రాజానమభితో శస్త్రాష్టశతాభిమంత్రితమాదాయ రాజరక్షాంకుర్యాత్ । ఏతదపిని
త్యవత్ కార్యం । అనేనైవా పరముచ్యతే । శ్వేతకమలైర్దధిమధు ఘృతాక్తైరయుతం
జుహుయాత్ । ఏకాదశ రుద్రరూపైర్బ్రాహ్మణైర్మంత్రసిద్ధిస్సద్యస్సిద్ధిర్వాకార్యః।
అథసద్య స్సిద్ధిరుచ్యతే । ఆచార్యాన్మంత్రం లబ్ధ్వాత్రిరాత్ర ముపోష్యత్రిరాత్రం ని
రంతరంజపేత్ సద్యస్సిద్ధోభవతి । తత్తత్కర్మయోగ్యస్తైత్తావతా । ఏవంకృతేరాజ్ఞాం
శ్రీర్వర్ధతే । అనేనదూర్వాణాం ఘృతాక్తానామయుతం నిత్యవదేవజుహుయాత్, రా
జా చిరజీవీభవతి । అనేనకలశాన్ సప్తసహస్ర మష్టశతంవాజలపూర్ణాన్ స్వర్ణరజ
తతామ్రమయాన్ వాభిమంత్ర్య గంధాదిభిరారాధ్య నవవస్త్రవేష్టితాన్ కృత్వాన్యా
న్యపి మంగలానికృత్వా ఆచార్యో రాజజన్మదినే రాజానంస్నాపయేత్ యావంతోహి
కలశాస్స్యుః । ఏవంకృతేరాజాదోషైః కాయికైః పాతకాదిభీరప్యలిప్తోభవతి । రా
జ్ఞో వావృద్ధ్యర్థమనేన నిత్యవదేకేన బ్రాహ్మణే నాష్టసహస్రం జపంకారయేత్ । వా
హనాయుధ శాలానురత్న కరాదిషుచ మాసిమాసి సౌమ్యనక్షత్రే శాంతింకుర్యాత్।
అశ్వత్థాపామార్గసమిధాం దధిమధుఘృతాక్తానామయుతం జుహుయాత్ । గతా
యుషోఽప్యాయుర్వర్ధతే । ద్యూతేవ్యవహారేచ మంత్రమేతం జపేత్ సపరాజితోభ
వతి । త్రిరాత్రము పోష్యనిరంతరంజపేత్ । తతశ్చరుభోజీబిల్వఫలానాం మధ్వాక్తా
నామయుతంజుహుయాత్ । స్వర్ణసహస్రంలభతే । కుముదానాందధిమధు ఘృతా
క్తానామయుతం జుహుయాత్ । కన్యాంలభతే । అనేనైవసంవత్సరం చరుభోజీ పి
లాఘృతేనస్వాగ్నౌ నిత్యవదష్టసహస్రమష్టశతం వాహుతీర్జుహుయాత్ ।సర్వస్త్రా

మహాపాతకనాశ ఉచ్యతే । అనేన మలయజక్షోద మభిమంత్ర్య లలాటే ధారయేత్సర్వ వశ్యాని స్యుః । అపామార్గ సమిద్భిరష్టసహస్రం ప్రతిజన్మదినే జుహుయాదపమృత్యుం జయతి । వృష్టికామః సూర్యం జపాపుష్పైరయుతైరారాధయేత్ రక్తోష్ణీషవసనానులేపనో భూత్వా ఆదిత్యవారే । భగవానాదిత్యో మహావృష్టిం ముంచతి । దూరమార్గగామీ దశశర్కరా గృహీత్వా శతసహస్రాభిమంత్రితాః దిక్షు దశసు ప్రక్షిప్య గచ్ఛేత్ । సతు యావద్గమనం క్షేమీ భవతి । కర్మణామవిఘ్నకామో మంత్రమయుతం జపిత్వా కర్మారభేత । అనాయాసేన కర్మణామంతం గచ్ఛేత్ । పుత్రకామోఽనేన లక్షమాజ్యేన జుహుయాద్వంశకరం పుత్రం లభతే । యం యం జేతుమిచ్ఛేత్తం తం సికతాకారం విధాయ తస్యోరసి స్థిత్వా యుతం జపేత్ సర్వత్ర విజయీ జాయతే । అన్యదపి సర్వమనేన సంభవతి । మంత్రప్రభావాద్దేవస్య సాక్షాత్సిద్ధానామేవ ఫలతి । అన్యేషాం వృథా ప్రయాస ఇతి మంతవ్యం ॥ ధ్యానం । దధానమేకాదశధా విభక్త దేహం విశుద్ధస్ఫటికప్రకాశం । తేజోనిధిం శూలినమిందుమౌళిం విచింతయేత్తత్రసదైవరుద్రం॥౬॥

ఆరాత్తే గోఘ్న ఉత పూరుషఘ్నే క్షయద్వీరాయ సుమ్నమస్మే తే అస్తు । రక్షా చ నో అధి చ దేవ బ్రూహ్యధా చ నః శర్మ యచ్ఛ ద్విబర్హాః ॥ ౭॥

అథాస్య పురశ్చరణం । త్రిరాత్రముపోష్య త్రిరాత్రం నిరంతరం జపేత్ । కృతపురశ్చరణో భవతి । అనేనాయుష్కామానామేవ నాన్యేషామిత్యాహుః । "శతాయుః పురుష ఉచ్యతే" ఇతి శ్రుతేః । ఏవం సతి ఇతి జన్మని జన్మాంతరే వా ఆయుషః క్షయకారణైః కర్మభిర్బాలాదయో మ్రియంతే తేషామాయుర్వర్ధనాయ । మంత్రేణానేన ప్రయోగ ఉచ్యతే । నిత్యవదనేన స్వాగ్నౌ సర్పిషాష్టసహస్ర మష్టశతం వా ఆహుతీర్జుహుయాత్ । దూర్వాణాం అష్టసహస్రం దధిమధుఘృతాక్తానాం జుహుయాత్ । స్వజన్మనక్షత్రే నిత్యమేవాష్టసహస్రం జపేత్ । ఆర్ద్రాయాం విశేషేణ । ప్రత్యబ్దం దూర్వాపామార్గశమీతిలానాం దధిమధుఘృతాక్తానాం ప్రత్యేకమయుతమాహుతీర్జుహుయాత్ । రాత్రౌ యావత్సంచ సహస్రం జపేత్ తావత్ప్రదక్షిణాః కుర్యాత్ । రాజా జన్మదినే దూర్వాపామార్గాది ప్రత్యేకమయుతం జుహుయాత్ । రాజా దీర్ఘాయుర్భవతి । అశక్తానాం స్రోతసి హోమః । తతోఽప్యశక్తానాం జపఏవ । శుద్ధతండులైర్మధ్వాజ్యాక్తై రయుతం జుహుయాత్తస్యాయుర్వర్ధతే । మంత్రేణానేన దేవస్యోపరి అర్కకుసుమైరయుతమారాధయేత్ తస్య శ్రీర్వర్ధతే । పశ్చిమద్వారాలయే వా చరుభోజీ అధశ్శాయీ బ్రహ్మచర్యవాన్ నక్షారలవణాశీ దేవమభితః సహస్రం జపేదేవం కృతే శతాయుః సప్తజన్మసు భవతి । అశక్తస్య భిక్షాహారః ప్రశస్త ఇతి । అథ ధ్యానం ॥ శర్వాణాం సన్నిధా దేవ్యా దేవమానందతాండవం । హుతాశనధరం ధ్యాయేత్తప్తకాంచన సన్నిభం ॥ ... ... ॥౭॥

స్తుహి। శ్రుతంగర్తసదంయువానం మృగంనభీమముపహత్నుము
గ్రం। మృడాజరిత్రేరుద్రస్తవానోఅన్యంతే అస్మన్నివపంతుసేనాః॥ ॥౮॥

అథాస్య పురశ్చరణం । ఏకరాత్రముపోష్య త్రిరాత్రం నిరంతరం జపేత్ । కృతపురశ్చరణో భవతి । వైకంకతసమిధాం విషతైలాక్తానాం శ్మశానాగ్నౌ లక్షం జుహుయాత్ । శత్రవో నశ్యంతి । శత్రునామగ్రహణం కృత్వా దేవస్య సన్నిధౌ భస్మపాణిరయుతం జపేత్ । తస్య శత్రోర్మహాజ్వరో భవతి । శ్వేతసిద్ధార్థైరయుతం జుహుయాత్ । శత్రోర్మసూరికా జాయంతే తాభిరేవ మ్రియతే । శత్రోర్గృహక్షేత్రాదిషు మంత్రేణానేన పటం ఖానయిత్వా తత్ర కల్పం రోమాస్థిశర్కరాదికం ఖాతయేత్ । తస్య శీఘ్రం నాశో భవతి ॥ ధ్యానం। ఉద్యద్భాస్కర కోటి ప్రకాశ మాదీప్తదహనమూర్ధానం । అంబరనిలయం భీమం ధ్యాయేద భయం శివం సురాసురనుతం। "శరభాకృతిర్దేవో ధ్యాతవ్య" ఇతి కేచిత్॥

పరిణో రుద్రస్య హేతిర్వృణక్తు పరిత్వేషస్య దుర్మతిరఘాయోః। అ
వస్థిరా మఘవద్భ్యస్తనుష్వ మీఢ్వస్తోకాయ తనయాయ మృడయ॥ ॥౯॥

అథాస్య మంత్రస్య పురశ్చరణం । కృచ్ఛ్రం చరిత్వా నవదినాని ప్రతిదినమష్టసహస్రం జపేత్ । కృతపురశ్చరణో భవతి । అనేన పుత్రకామానామేవ కర్తవ్యం। ఏతదపి గుప్తం కుర్యాత్ । దావానలరూఢస్య పలాశఖదిరాదేః సమిధాం దధి మధుఘృతాక్తానాం పశ్చిమద్వారే శివాలయేఽయుతం జుహుయాత్ । శివసదృశం పుత్రం లభతే । దేవాలయేఽశ్వత్థచ్ఛాయాయాం మాతృగృహే గోష్ఠయోర్వా ఆర్ద్రాయామమావాస్యాయాం వా కృష్ణపక్షేఽష్టమ్యాం వా ప్రారంభః । పూర్వేద్యుశ్చరుభోజనా దంపతీ భవతః । ప్రతిమంత్రాక్షరం కలశాంస్తంతు వేష్టితాన్ జలపూర్ణాన్ ప్రతిష్ఠాప్య తేషాం మధ్యేకుంభముచ్చైస్తరం నిధాయ తస్మిన్ దేవం సోమమావాహయేత్। ఆయాతు భగవాన్ కైలాసాత్ । ఇతి ఆవాహ్య గంధాదిభిరభ్యర్చ్య తతః పూర్వాన్మధ్యకలశ మారభ్య ప్రతికలశం మంత్రాదిత ఏకమేకమక్షరం న్యసేత్ । తతో నవసహస్రం జపేత్ । తతశ్చ ద్దేశకాగ్నౌ శ్యామాకలాజానాం మధు ఘృతాక్తానా మష్టసహస్రం హుత్వా తన్మాత్రమాజ్యేనచ హుత్వా తత ఆదికలశమాదాయ తత్తదక్షర రూపిణం భగవంతం స్మరన్ స్నాపయేత్ । ఏకాసనమేతౌ ప్రతిష్ఠాప్య కుంభజలేనచ స్నాపయిత్వా బ్రాహ్మణానష్టసహస్ర మష్టశతం వా ఏకశతమంతే భోజయేత్ । తత్ర కలశవస్త్రవ్రీహ్యాదీనాచార్యస్య దత్వా తం భోజయిత్వా దక్షిణాకాలే పంచనిష్కం త్రయం వా దద్యాదేవం రూపాయా దక్షిణాయాః కించిదపి న్యూనం న భవేదేవం దత్వా దంపతీ భుంజీయాతామేవం తయోః పుత్రః శివతమో దీర్ఘాయురుత్పద్యతే । అథపూర్వోక్త

కర్మాశక్తావ పరముచ్యతే । అశక్తోమంత్రమిమంజపేత్ । పశ్చిమద్వారేదేవాలయే అహోరాత్రం ప్రదక్షిణంకుర్యాత్ । ఉదయాత్ప్రభృత్యాస్తమయాత్ అస్తమయాత్ప్రభృత్యోదయాత్తత్ర విఘ్నోయదివిద్యతే అశక్తానసంలిచేత్ । శక్తస్సన్నశక్తమాత్మానం మత్వాకుర్వన్నశ్యతి । తస్మాత్పురశ్చరణయుక్తో గురుప్రముక్తః కుర్యాదితి । అశక్తానాం ఘుణాకామానామగతీ నామనుగ్రహం వక్ష్యామః । అష్టశతమేకచత్వారింశ ద్వేకవింశతింవా దినానిదీక్షిత్వా చరుభోజీ పశ్చిమద్వారాలయే ప్రతిదిన మష్టశతంజపేత్ । ప్రదక్షిణమష్టశతంకుర్యాత్ । నిత్యపదశ్వత్థస్యపూర్వోత్తరమూలాదారభ్య అష్టసహస్రం జ . త్ । అశ్వత్థచతుర్దిక్షు ప్రతిదినమష్టసహస్రంజపేత్ । ఏవంసమాప్య యావచ్ఛక్తి తావద్వా బ్రాహ్మణాన్దీక్షాయుక్తాన్ భోజయే దేవంకృతే వంశకరం పుత్రంలభతఇతి । ధ్యానం । గజచర్మావృతకటిం స్ఫురత్ప్రహరణోజ్జ్వలం। సర్వాపాపహరంధ్యాయే ద్దేవంకుంజరభేదినం॥ఇతి॥ ॥౯॥

మీఢుష్టమ శివతమశివో నస్సుమనాభవ। పరమేవృక్షఆ
యుధంనిధాయకృత్తింవసానఆచరపినాకం। బిభ్రదాగహి॥ ॥౧౦॥

అథాస్య పురశ్చరణం । ఏకరాత్రం పంచద శసహస్రంజపేత్కృతపురశ్చరణోభవతి । అర్థనాశభయేప్రాణసంకటే ఘోరాత్రిభయేవాచోరాదిభయే కేవలాజ్యేన పంచసహస్రాహుతీ ర్జుహుయాత్, తేభ్యోముచ్యతే। ధ్యానం। మంగలాయతనం దేవం యువానమతిసుందరం । ధ్యాయేద్వనచరాకారమాగచ్ఛంతంపినాకినం। ॥౧౦॥

వికిరిదవిలో హితనమస్తేఅస్తుభగవః। యాస్తేసహస్రగ్ం
హేతయోఽ న్యమస్మన్నివపంతుతాః॥ ॥౧౧॥

అథాస్య పురశ్చరణం । త్రిరాత్రం చరుభోజీదశసహస్రంజపేత్ । తదంతేదశసహస్రం ప్రదక్షిణాః కుర్వన్ జపేత్ । కృతపురశ్చరణో భవతి । అనేనమహాజనవిరోధేసకలసంఘాతం దధిమధుఘృతాక్తానాం సమిధామయుతంజుహుయాత్। భయంనభవతి । సర్వాన్ జేతుకామోఽపామార్గసమిధాం కపిలాజ్యసిక్తానాంశతసహస్రమాహుతీర్జుహుయాత్। ఏతేనైవవరాహాదయో వశ్యాభవంతి। తిరశ్చోజేతుకామోబిల్వ సమిధాం దధి మధుఘృతాక్తానాం శతసహస్రమాహుతీర్జుహుయాత్। అపోజేతుకామో జలస్య మధ్యే అత్రాగ్నిమాధాయ కాపిలేనపయసా శతసహస్రమాహుతీర్జుహుయాత్ అద్భ్యోభయం నజాయతే, ఏవమన్యదపియుద్ధజేతు కామోభవతి తత్తన్నామ గ్రహణం కృత్వాకాపి లాజ్యేనశత సహస్రంజుహుయాత్। తత్రసర్వంజయతి । తతోధ్యానం। ప్రసన్నవదనం సౌమ్యం రచితోద్వాహమండనం। అంబయాసహితం ధ్యాయేత్సుర సంఘైరభిష్టుతం॥ ... ... ॥౧౧॥

సహస్రాణి సహస్రధా బాహువోస్తవ హేతయః। తాసా...
మీశానో భగవః పరాచీనాముఖాకృధి॥ ॥౧౩॥

అథాస్య మంత్రస్య పురశ్చరణముచ్యతే। కృచ్ఛ్రార్థం చరిత్వా పంచదశ సహస్రంజపేత్। కృతపురశ్చరణోభవతి। అనేనమంత్రేణ పురుషాణాంరాజోపద్రవ శాంతింకుర్యాత్। శాల్మలీవైకంకత సమిద్భిర్వ్రీహి యవతిలాన్ సర్పిః సిక్తాన్యయుతంజుహుయాత్। ఉపద్రవానశ్యంతి। భగవతోదక్షిణా మూర్తేః సన్నిధౌ శతసహస్రంజపేత్। ప్రధానపురుషమారణే వల్మీకమృత్తికాలింగం కృత్వానేన మంత్రేణ యావచ్ఛిన్నమభిషించేత్ తతస్తాం మృదమాదాయ నద్యాంప్రక్షిప్యతత్తీరే స్వాగ్నౌ శుద్ధతండులైః ఘృతాక్తైరయుతంజుహుయాత్ తస్యమరణముపశమయతి। మహాకాంతారగామీ భస్మాష్టసహస్ర మభిమంత్ర్య సర్వాంగేన శరీరమవలిప్యగచ్ఛేత్। తస్యకిమపి భయం నభవతి। కృష్ణచతుర్దశ్యాం రాత్రౌ శ్మశానవిభాగమాంసేన సౌదనేన బలిముపహరేత్। "రాక్షసేభ్యో బలిముపహరామి" ఇతి। తతస్తేభ్యోభయంన విద్యతే। మహీశాస్తుః కోపోపహతానాం సువర్ణమహేశాస్తుః సన్నిధౌ అనేనాష్టసహస్రమాజ్యేనజుహుయాత్। కుక్కుటమాంసేన బలిముపహరేత్। తత్రనవవసనాని సువర్ణనిష్కంచహోమస్య దక్షిణాందద్యాత్। నిష్కృతిర్ముకుందరావారాష్ట్రి శతభాగోవా దాతవ్యఇతి। అన్యేషామపిదైవోపహతానామనేనమంత్రేణసర్పిషా అష్టసహస్రంజుహుయాత్। దైవోపద్రవానశ్యంతి। తతోధ్యానం। సర్వపాపహరందేవం సర్వాభరణభూషితం। సర్వాయుధధరం ధ్యాయేత్సర్వలోకమహేశ్వరం॥౧॥

సహస్రాణిసహస్రశో యేరుద్రాఅధిభూమ్యాం। తేషాగ్ంసహస్రయోజనేఽవ ధన్వానితన్మసి। అస్మిన్ మహత్యర్ణవేఽంతరిక్షేభవాఅధి। నీలగ్రీవాశ్శితికంఠాః శర్వాఅధఃక్షమాచరాః। నీలగ్రీవాశ్శితికంఠాదివగ్ంరుద్రాఉపశ్రితాః॥ ॥౪॥

ఏషాంచతుర్ణాంమన్త్రాణాం పురశ్చరణాదికంబ్రూమః। చాన్ద్రాయణంచరిత్వాకాయశోధనార్థంపంచసహస్రంజపేత్। తతఃకృతపురశ్చరణోభవతి। అభిచారకర్మమంత్రైరేతైఃకుర్యాత్। రాజాబ్రాహ్మణైః స్వదేశజాతైర్హోమంకుర్యాత్। శాల్మలీపాలశేత్రవేణుశరాణా మర్కతూలవేష్టితానాం శశరుధిరాక్తానాం శతసహస్రంజుహుయాత్। అత్రపిష్టేనస్నిగ్ధేన సూత్రేణశత్రుప్రతికృతింకృత్వా ప్రాణాన్సంస్థాప్యక్రమేణ ఛిత్వాఽష్టసహస్రంజుహుయాత్। తతఃశశరుధిరేణాక్తాః కూర్చానష్టసహస్రం జుహుయాత్। ఏతైఃప్రయోగైశ్శత్రవోనశ్యన్తి। ఏతైరేవమన్త్రైరభిచారం ప్రతికుర్వాణో దూర్వాణాందధిమధుఘృతాక్తానాం పంచసహస్రం జుహుయాత్। రాజ్ఞస్తస్యాభిచార

దోషావశ్యంతి కారయితుః । తతో ధ్యానం । దంష్ట్రాకరాళవదనం జ్వలజ్జ్వలనమూర్ధజం । బిభ్రాణంత్రిశిఖందీపం ధ్యాయేద్భుజగభూషణం॥ ౪॥

యేవృక్షేషుసస్పింజరా నీలగ్రీవావిలోహితాః। యేభూతానామధిపతయోవిశిఖాసః కపర్దినః। యేఅన్నేషువివిధ్యన్తి పాత్రేషుపిబతోజనాన్॥ ... ... ॥౭॥

ఏషాంత్రయాణాం పూర్వవత్పురశ్చరణాదికంసర్వం॥ ... ... ॥౭॥

యేపథాంపథిరక్షయ ఐలబృదాయవ్యుధః॥ ౮॥ యేతీర్థాని। ప్రచరంతి సృకావంతో నిషంగిణః॥ ॥౯॥

అనయోః పురశ్చరణం । కృచ్ఛ్రంచరిత్వా పంచసహస్రంజపేత్ । కృతపురశ్చరణోభవతి । ఏతాభ్యామృతుగమనదినే స్వాగ్నౌ పష్టసహస్రం కాపిలేనపయసా సర్పిర్మిశ్రేణజుహుయాత్ । తతః ఋతుగామీ భవేత్ । తత్రవిద్వాన్ వంశకరః పుత్రోజాయతే । ఏతాభ్యామేవమహాతీర్థగమనే స్వాగ్నౌశుద్ధతండులైరాజ్యసిక్తైరయుతంజుహుయాత్ । తీర్థమనాలపన్ గచ్ఛేత్ స్నాత్వాగత్వాస్వాగ్నిమారాధ్యవాచంవిసృజం స్తీర్థఫలం యథార్థమశ్నుతే। ధ్యానాదికంపూర్వవత్॥ ॥౯॥

యఏతావంతశ్చభూయాగ్ంసశ్చదిశోరుద్రావితస్థిరే।
తేషాగ్ంసహస్రయోజనేవధన్వానితన్మసి॥ ॥౧౦॥

పురశ్చరణాదికం సర్వం పూర్వవద్ద్రష్టవ్యం॥ ... ... ॥౧౦॥

నమోరుద్రేభ్యోయేపృథివ్యాంయేఽంతరిక్షేయేదివియేషామన్నంవాతోవర్షమిషవస్తేభ్యోదశప్రాచీర్దశదక్షిణాదశప్రతీచీర్దశోదీచీర్దశోర్ధ్వాస్తేభ్యోనమస్తేనోమృడయంతుతేయంద్విష్మోయశ్చనోద్వేష్టితంవోజంభేదధామి॥ ... ... ౧౧॥

అథాస్యమంత్రస్యపురశ్చరణం । ఏకవింశతిదినాని దీక్షిత్వాపంచపంచ దినానినాన్యవస్తు భుంజీత అమమేవ పర్వంభవేత్ । ప్రథమపంచకంపయః । ద్వితీయంఫలం। తృతీయందధి । చతుర్థమపిఫలం । ఏకఉపవాసః । ఏవంచరిత్వాఏకవింశతిదినాని హవిష్యాశీత్రిషవణస్నాయీ సదాజపేత్తతః పంచదినాని గలప్రమాణజలస్థోభవేత్ । ఏకదినమఘమర్షణవిధానేనజపేత్; ఆచార్యస్యదశనిష్కం సువర్ణందద్యాత్ । తత్సమాంచ శుశ్రూషాంకృత్వాకృతపురశ్చరణోభవతి । తతోనిత్యవత్స్వాగ్నౌ అనేనాష్టసహస్ర మష్టశతంవా ఆహుతీరాజ్యేన జుహుయాత్ । యావజ్జీవమనన్యమనాజపేత్ । తతోఽనేనకర్తవ్యం

ఃకోత్పద్యతే। ఏవంసిద్ధస్య భక్ష్యరూగముఖాపాస్యయాంత్యాగ్నౌ కపిలాజ్యసహస్రమాహుతీర్జుహుయాత్। హుత్వా శతనాలికాస్యాష్టశతం జుహుయాత్। అథవా గోః స్త్రియుక్తవిధానేన ఆరాధనం। తతః కృత్వా రక్తాంగీ రక్తమూర్ధా రక్తనయనోత్పద్యతే। పూర్వముఖాగారుధిరపూరితాం కృత్వా తదుపరి స్థాపయిత్వా తైస్తాం తర్పయేత్। అన్యథాత్మానం నాశయేత్। తయాపర్యాప్తాం నశయేత్తయా సర్వం చాభిమతం సాధయేత్। అనేనాశ్వనాయుతంజుహుయాత్। కాలజ్ఞానముత్పద్యతే। అయుతః ప్రమాణంసర్వమేవోత్పద్యతే। కాపిలేనపయసాజుహుయాదయుతం। జాతిస్మరోజాయతే। ఉవాచచఫలం—'శ్రుతంరుద్రప్రసాదేన సర్వమేవయథాతథం। ఏకాదశైకాదశతో దానముక్తంతదానఘ॥ పంచగోకణికందానం శయ్యాదానంతథైవచ। సార్వభౌమకరంభూమేః కలశస్థాపనంతథా॥ శిఖాస్ఫుటితసంస్కార ఖండనిర్వాణదానకం। రుద్రైకాదశపూజాచ సోమవానుకీసంశ్రుతా॥ జాతిస్మరక్రియాపుణ్యాహము దానంతథైవచ। రాజ్ఞామశ్వచతుష్కల్ప్యం సర్వముక్తమశేషతః॥ భూయోపిరుద్రమంత్రేణ పదస్వభవనాశనం। అపమృత్యుజయంకర్మ రాజ్ఞామేవవిశేషతః॥ సమంత్రకంసోపదేశం కాలదేశంతథైవచ। సర్వమేతదనేనైవ సాధ్యముక్తంహిశంభునా" ఇతి॥

ఇతిమేరుతంత్రోక్తం రుద్రాదిమంత్రవిధానం సమాప్త మితిశివం॥

ఇతి శ్రీమద్భట్టభాస్కరాచార్యవిరచితే యజుర్వేదభాష్యే

అగ్నికాండే శ్రీరుద్రప్రశ్నసంజ్ఞితం నమకంసమం

త్రకం సప్రయోగవిధానం సమాప్తం

॥ శివం ॥

అథ శ్రీరుద్రాభిషేకోపయోగి చమకమంత్రాః.

ఓం॥ అగ్నావిష్ణూసజోషసేమా వర్ధంతు వాంగిరః। ద్యుమ్నై
ర్వాజేభిరాగతం। వాజశ్చమే ప్రసవశ్చమే ప్రయతిశ్చమే ప్రసితిశ్చమే
ధీతిశ్చమే క్రతుశ్చమే స్వరశ్చమే శ్లోకశ్చమే శ్రావశ్చమె శ్రుతిశ్చమే
జ్యోతిశ్చమే సువశ్చమే ప్రాణశ్చమేఽపానశ్చమేవ్యా నశ్చమే సుశ్చమె
చిత్తంచమ ఆధీతంచమే వాక్చమే మనశ్చమేచక్షుశ్చమె శ్రోత్రంచమె
దక్షశ్చమె బలంచమ ఓజశ్చమె సహశ్చమ ఆయుశ్చమే జరాచమ ఆత్మా
చమే తనూశ్చమె శర్మచమెవర్మచమేఽంగాని చమెఽస్థానిచమె పరూ
గ్ంషిచమె శరీరాణిచమె॥ అపాన స్తనూశ్చమేష్టాదశచ ॥ ౧ ॥ జ్యై
ష్ఠ్యం చమ ఆధిపత్యంచమే మన్యుశ్చమె భామశ్చమేఽ మశ్చమేఽంభశ్చ
మే జేమాచమే మహిమాచమె వరిమాచమెప్రథిమాచమే వర్ష్మాచమే
ద్రాఘూయాచమేవృద్ధంచమెవృద్ధిశ్చమేసత్యంచమే శ్రద్ధాచమెజగచ్చమె
ధనంచమె వశశ్చమెత్విషిశ్చమేక్రీడాచమెమోదశ్చమెజాతంచమెజనిష్య
మాణంచమె సూక్తంచమెసుకృతంచమె విత్తంచమే వేద్యంచమెభూతం
చమెభవిష్యచ్చమె సుగంచమె సుపథంచమ ఋద్ధంచమ ఋద్ధిశ్చమెక్లృ
ప్తంచమె క్లృప్తిశ్చమె మతిశ్చమె సుమతిశ్చమె ॥ జగచ్ఛరీచతుర్ద శ
॥ ౨॥ శంచమేమయశ్చమే ప్రియంచమేఽనుకామశ్చమేకామశ్చమే సౌమన
సశ్చమేభద్రంచమే శ్రేయశ్చమెవస్యశ్చమేయశశ్చమేభగశ్చమే ద్రవిణం
చమేయంతాచమెధర్తాచమెక్షేమశ్చమేధృతిశ్చమే విశ్వంచమే మహశ్చ
మె సంవిచ్చమె జ్ఞాత్రంచమే సూశ్చమే ప్రసూశ్చమే సీరం చమేలయ
శ్చమఋతంచమేఽమృతంచమే యక్ష్మంచమే ఽ నామయచ్చమే జీవాతు
శ్చమే దీర్ఘాయుత్వంచమేఽ నమిత్రంచమె భయంచమే సుగంచమే శయ
నంచమే సూషాచమే సుదినంచమే॥ఇతి॥ విశ్వంచశయనమష్టౌచ॥3॥ ఊ
ర్క్చమే సూనృతాచమే పయశ్చమే రసశ్చమే ఘృతంచమె మధుచమే
సగ్ధిశ్చమె సపీతిశ్చమే కృషిశ్చమె వృష్టిశ్చమె జైత్రంచమ ఔద్భిద్యం
చమే రయిశ్చమె రాయశ్చమే పుష్టంచమె పుష్టిశ్చమే విభుచమే ప్రభు
చమే బహుచమే భూయశ్చమె పూర్ణంచమే పూర్ణతరంచమేఽ క్షితిశ్చ

మె కూయవాశ్చమే౽న్నంచమె౽ క్షుచ్చమె వ్రీహయశ్చమె యవాశ్చ
మె మాషాశ్చమె తిలాశ్చమే ముద్గాశ్చమే ఖల్వాశ్చమే గోధూమాశ్చ
మే మసురాశ్చమే ప్రియంగవశ్చమే౽ణవశ్చమే శ్యామా కాశ్చమేనీవా
రాశ్చమే ॥ విభుచమసురాశ్చతుర్దశచ ॥౪॥ అశ్మాచమెమృత్తికాచమే గి
రయశ్చమె పర్వతాశ్చమెసికతాశ్చమెవనస్పతయశ్చమె హిరణ్యంచమె౽
యశ్చమెసీసంచమెత్రపుశ్చమె శ్యామంచమెలోహంచమె౽గ్నిశ్చమ
ఆపశ్చమెవీరుధశ్చమఓషధయశ్చమె కృష్టపచ్యంచమె౽కృష్టపచ్యంచమె
గ్రామ్యాశ్చమె పశవఆరణ్యాశ్చ యజ్ఞేనకల్పంతాం విత్తంచమె విత్తిశ్చ
మె భూతంచమెభూతిశ్చమెవసుచమె వసతిశ్చమెకర్మచమె శక్తిశ్చమె౽ర్థ
శ్చమఏమశ్చమ ఇతిశ్చమె గతిశ్చమె ॥ కృష్టపచ్యంచాష్టాచత్వారిగ్ంశ
చ్చ॥౫॥అగ్నిశ్చమ ఇంద్రశ్చమే సోమశ్చమ ఇంద్రశ్చమే సవితాచమ ఇంద్ర
శ్చమే సరస్వతీచమ ఇంద్రశ్చమే పూషాచమఇంద్రశ్చమే బృహస్పతిశ్చమ
ఇంద్రశ్చమే మిత్రశ్చమ ఇంద్రశ్చమేవరుణశ్చమ ఇంద్రశ్చమే త్వష్టాచమ
ఇంద్రశ్చమే ధాతాచమ ఇంద్రశ్చమే విష్ణుశ్చమ ఇంద్రశ్చమే౽శ్వినా
చమ ఇంద్రశ్చమే మరుతశ్చమ ఇంద్రశ్చమే విశ్వేచమే దేవా ఇంద్రశ్చ
మే పృథివీచమ ఇంద్రశ్చమే౽ంతరిక్షంచమ ఇంద్రశ్చమే ద్యౌశ్చమ ఇం
ద్రశ్చమే దిశశ్చమ ఇంద్రశ్చమే మూర్ధాచమఇంద్రశ్చ మేప్రజాపతిశ్చమ
ఇంద్రశ్చమే॥ త్వష్టాచద్వ్యాశ్చమ ఏకవిగ్ంశతిశ్చ ॥ ౬॥ అగ్ంశుశ్చమే
రశ్మిశ్చమే౽దాభ్యశ్చమే౽ధిపతిశ్చమ ఉపాగ్ంశుశ్చమే౽న్తర్యామశ్చ
మ ఐంద్రవాయవశ్చమే మైత్రావరుణశ్చమ ఆశ్వినశ్చమే ప్రతిప్రస్థాన
శ్చమేశుక్రశ్చమే మంథీచమ ఆగ్రయణశ్చ మెవైశ్వదేవశ్చమే ధ్రువశ్చ
మె వైశ్వానరశ్చమఋతుగ్రహాశ్చమె౽తి గ్రాహ్యాశ్చమ ఐంద్రాగ్నశ్చ
మెవైశ్వదేవశ్చమె మరుత్వతీయాశ్చమె మాహేంద్రశ్చమ ఆదిత్యశ్చమె
సావిత్రశ్చమెసారస్వతశ్చమెపౌష్ణశ్చమె పాత్నీవతశ్చమెహారియోజనశ్చమె
॥ఇతి॥ఋతుగ్రహాశ్చ చతుస్త్రిగ్ంశచ్చ॥౭॥ ఇధ్మశ్చమె బర్హిశ్చమెవేదిశ్చమె
ధిష్ణియాశ్చమె సుచశ్చమెచమసాశ్చమె గ్రావాణశ్చమెస్వరవశ్చమఉపర

వాశ్చ మేధి షవణేచమెద్రోణకలశశ్చమెవాయవ్యానిచమెపూతభృచ్చమ
ఆధవనీయశ్చమ ఆగ్నీధ్రంచమె హవిర్ధా నంచమె గృహాశ్చమె సదశ్చ
మె పురోడాశాశ్చమె పచతాశ్చమెఽ వభృథశ్చమె స్వగాకారశ్చమె
॥ఇతి॥ గృహాశ్చషోడశచ॥౮॥ అగ్నిశ్చమె ఘర్మశ్చమెఽ ర్కశ్చమే సూర్య
శ్చమే ప్రాణశ్చమేఽ శ్వమేధశ్చమే పృథివీచమేఽ దితిశ్చమే దితిశ్చమే
ద్యౌశ్చమే శక్వరీరంగులయో దిశశ్చమే యజ్ఞేనకల్పంతామృక్చమే సా
మచమే స్తోమశ్చమే యజుశ్చమే దీక్షాచమే తపశ్చఋతుశ్చమే వ్రతం
చమేఽ హోరాత్రయో ర్వృష్ట్యా బృహద్రథంతరేచమే యజ్ఞేనకల్పే
తాం ॥ఇతి॥ దీక్షాష్టాదశచ ॥౯॥ గర్భాశ్చమే వత్సాశ్చమే త్ర్యవిశ్చమే
త్ర్యవీచమే దిత్యవాట్చ చమే దిత్యౌహీచమే పంచావిశ్చమేపంచా
వీచమే త్రివత్సశ్చమే త్రివత్సాచమే తుర్యవాట్చమే తుర్యౌహీచమే
పష్ఠవాచ్చమే పష్ఠౌహీచమ ఉక్షాచమే వశాచమ ఋషభశ్చమే వేహచ్చ
మేఽ నడ్వాఞ్చ మేధేనుశ్చమ ఆయుర్యజ్ఞేన కల్పతాం ప్రాణోయజ్ఞేన క
ల్పతా మపానోయజ్ఞేన కల్పతాం వ్యానో యజ్ఞేన కల్పతాం చక్షుర్య
జ్ఞేనకల్పతాగ్ం శ్రోత్రం యజ్ఞేన కల్పతాం మనోయజ్ఞేన కల్పతాంవా
గ్యజ్ఞేనకల్పతామాత్మాయజ్ఞేనకల్పతాం యజ్ఞోయజ్ఞేన కల్పతాం॥ ఇతి
ఋషభశ్చచత్వారిగ్ంశచ్చ॥ ఏకాచమేతి స్రశ్చమెపంచ చమెసప్తచమెన
వచమఏకాదశచమె త్రయోదశచమే పంచదశచమె సప్తదశ్చచమె నవ
దశచమఏకవిగ్ంశతిశ్చమె త్రయోవిగ్ం శతిశ్చమె పంచవిగ్ం శతిశ్చ
మె సప్తవిగ్ం శతిశ్చమె నవవిగ్ం శతిశ్చమ ఏకత్రిగ్ం శచ్చమె త్రయ
స్త్రిగ్ంశచ్చమె చతస్రశ్చమెఽ ష్టౌచమెద్వాదశచమెషోడశచమేవిగ్ం శతి
శ్చమె చతుర్విగ్ంశతిశ్చమెఽ ష్టావిగ్ం శతిశ్చమె ద్వాత్రిగ్ం శచ్చమెష
ట్త్రిగ్ం శచ్చమె చత్వారిగ్ంశచ్చమే చతుశ్చత్వారిగ్ం శచ్చమెఽష్టాచ
త్వారిగ్ం శచ్చమేవాజశ్చ ప్రసవశ్చాపిజశ్చక్రతుశ్చసువశ్చమూర్ధాచవ్య
శ్నియశ్చాంత్యాయనశ్చాంత్యశ్చభౌవనశ్చభువనశ్చాధిపతిశ్చ॥ ఇతి॥ త్రయ
స్త్రిగ్ంశచ్చవ్యశ్నియఏకాదశచ॥౧౧॥

ఇతి శ్రీరుద్రాభిషేకప్రయుక్త చమకమన్త్రాః.

శ్రీకృష్ణభూయాత్.

శ్రీగురుభ్యోనమః.

శ్రీరస్తు॥ శ్రీమహాగణపతయేనమః.

శాంతికమలాకరః.

మంగళాచరణం.

శ్లో॥ నారాయణాత్మజశ్శ్రీమద్రామకృష్ణస్యసూనునా।
కమలాకరసంజ్ఞేన ప్రోచ్యంతే శాంతయఃక్రమాత్ ॥

పరిభాషా.

తత్ర—ఏవంవినాయకంపూజ్యగ్రహాంశ్చైవవిధానతః।కర్మణాం ఫలమాప్నోతి శ్రియంచాప్నోత్యనుత్తమాం- ఇతి యాజ్ఞవల్క్యేన సర్వకర్మాంగత్వోక్తేర్వినాయక శాంతిరుచ్యతే-తత్రాధికారిణమాహయాజ్ఞవల్క్యః-వినాయకఃకర్మవిఘ్నశాన్త్యర్థంవినియోజితః। గణానామాధిపత్యేచరుద్రేణ బ్రహ్మణాతథా। తేనోపసృష్టోయస్తస్య లక్షణానినిబోధమే। స్వప్నేవగాహతేత్యర్థం జలంముండాంశ్చపశ్యతి। కాషాయవాసస్శ్చైవక్రవ్యాదాం శ్చాధిరోహతి। అంత్యజైర్గర్దభైరుష్ట్రైస్సహైకత్రావతిష్ఠతే। వ్రజన్నపితథాత్మానం మన్యతేనుగతంపరైః॥ భవిష్యేపి-తైలార్ద్రగాత్రంవిధురం కరవీరవిభూషితం- ఏవంస్వప్నాన్యవాప్య ప్రత్యక్షదర్శనాన్యాహయాజ్ఞవల్క్యః-విమనావిఫలారంభః సంసీదత్యనిమిత్తతః। తేనోపసృష్టోలభతేనరాజ్యం రాజనందనః। కుమారీనచభర్తారమపత్యంగర్భమంగనా॥ అంగనాగర్భంనలభతే గర్భిణీచాపత్యంనలభే

---

* ఇచ్చట గ్రంథకారులైన కమలాకరభట్టుగారు గ్రంథాదిని ముఖ్యమని నిర్ణయించియుండు చోట్లను సందర్భిని ఆవశ్యకంబగు పుణ్యాహవాచన గ్రహమఖము మొదలైనవాటిని పూర్వాంగములని మొదట ముద్రించియున్నారము. ఇక్క అచ్చటచ్చట సమయానుకూలావశ్యక విషయములు సూచింపబడును వాటిని సర్వే చూచికొనవలెను.......

తేనజీవతీర్యర్థః- ఆచార్యత్వం శ్రోత్రియశ్చ నశిష్యోఽధ్యయనంతథా ।
వణిగ్లాభంనచాప్నోతి కృషించాపికృషీవలః। స్నానమనంతస్యకర్తవ్యం
పుణ్యైహ్నివిధిపూర్వకం-తస్యోపసృష్టస్యతేనోపసృష్టఏవాధికారీ సచశూద్రో
పీతితస్యాప్యధికారః-బ్రాహ్మణైఃక్షత్రియైర్వైశ్యైశ్శూద్రైశ్చసిద్ధికామ్యకైః ।
కర్మనిర్విఘ్నసిద్ధ్యర్థం సుపూజ్యస్త్వంగజానన-ఇతి లైంగాత్-అతఏవమహార్ణవే-
యజమానస్తుశూద్రశ్చేద్ద్విజైస్తాంవినియోజయేదిత్యుక్తం-ఏవంస్త్రీణామప్యధికారః-
అతఏవబృహత్పరాశరేణ-తేనోపహతపుంసాంతుకర్మస్యాన్నిష్ఫలంకృతం।
స్త్రీణామపితథానర్వం క్రియమాణంతునిష్ఫలం-ఇత్యువసృష్టత్వం
స్త్రీణామధికారార్థముక్తం- అత్రాపి- కుమారీనచభర్తారమిత్యాది-
అత్రపుణ్యేహ్నీత్యుక్తేపి-హస్తపుష్యాశ్వయు క్సౌమ్య వైష్ణవాన్యతమేశుభే।
నక్షత్రేచముహూర్తేచ మైత్రేవాబ్రహ్మదైవతే-ఇతివిష్ణుధర్మేవినాయకశాంతౌ
విశిష్యోక్తానినక్షత్రాణి-శుక్లపక్షచతుర్థ్యాంతు వారేచధిషణస్యచ । తిష్యేచవీరనక్షత్రే
తస్యైవపురతో నృప-ఇతిభవిష్యపురాణోక్త యోగవిశేషాశ్చజ్ఞేయాః
-వివాహాదికర్మాంగముపసర్గనాశార్థంచ-యత్రక్వచిద్దేవనక్షత్రే కృత్తికాదివిశాఖాంతే'య
త్పుణ్యంనక్షత్ర'మితిశ్రుత్యుక్తేకార్యం-'పుణ్యాహఏవకురుతే'-ఇత్యుక్తేః । బృహత్పరా
శరోపి-చతుర్థ్యాంశుక్లపక్షేతు అయనేచోత్త రేతథా। పుణ్యార్థంసర్వసిద్ధ్యర్థం
కుర్యాచ్ఛాంతింవినాయకీం-వృద్ధ్యభావశ్ఛాందనః। యాజ్ఞవల్క్యః
గౌరసర్షపకల్కేనసాజ్యేనోత్సాదితస్యచ । సర్వౌషధైస్సర్వగంధైర్విలిప్తశిరసస్తథా।
భద్రాసనోపవిష్టస్య స్వస్తివాచ్యాద్విజాశ్శుభాః। ఉత్సాదితస్యఉద్వర్తితస్యసర్వౌషధానిచ।
మురామాంసీవచాకుష్ఠం శైలేయంరజనీద్వయం। సటీచంపకముస్తాచసర్వౌషధిగణః
స్మృతః-ఇతిమహార్ణవోక్తాని। కుష్ఠంమాంసీహరిద్రేద్వే మురాశైలేయచందనం ।
వచాచంపకముస్తేచ సర్వౌషధ్యోదశస్మృతాః- ఇతిఛందోగపరిశిష్టోక్తానిచగ్రాహ్యాణి ।
తత్రైవరూఢేః- మురా= మహారాష్ట్రాణాం 'మోహరీ'ఇతిప్రసిద్ధా; శైలేజం=శిలాజం;

సర్వగంధాఉక్తాః । హేమాద్రౌమదనరత్నేచగారుడే-కర్పూరంచందనందర్పః కుంకుమంచసమాంశకం । సర్వగంధమితిప్రోక్తం సమస్తసురవల్లభం-ఇతి । మదనరత్నేతు చందనకుంకుమాగురు కర్పూరకస్తూరికాజాతిఫలానిసర్వగంధాఉక్తాః - తస్మూలంచింత్యం- అశ్వస్థానాద్గజస్థానాత్సంగమాద్ధ్రదగోకులాత్ । మృత్తికాంరోచనంగంధాన్ గుగ్గులుంచాప్సునిక్షిపేత్ । ఆంభోహృతాహ్యేకవర్ణైశ్చతుర్భిః కలశైర్వ్రదాత్-గంధాన్సర్వగంధాన్- అత్రవిశేషమాహ-పరార్కేబైజవాపః-'చతుః ప్రస్రవణేభ్యశ్చతురః కుంభానాహృత్యసర్వౌషధైస్సర్వగంధాన్ హిరణ్యం వ్రీహియవౌగుగ్గులుం మృదమాఖూత్కర'మితి-క్షిపేదితి శేషః-కించ - చర్మణ్యనదుహేర క్తేస్థాప్యంభద్రాననంతతః- ఇదంచపూర్వస్థాప్యం- పూర్వంవినియోక్తేః తత్రైకహస్తాద్విహస్తానాచతురంగులోచ్చా వేదీకార్యేతికేచిత్ - తచ్చింత్యం-వే ద్యామానాభావాత్ - కరణేపిహస్తాయుక్తా- అత్రహోమోత్తరమభిషేకః తత్రోత్తరతః పూర్వతోవాకార్యః- అత్రత్వభిషేకోత్తరంహోమః- అతః పూర్వతోహోమః పశ్చాచ్ఛభ ద్రాసనంకార్యం-'ప్రాచ్యుదీచివా కర్మాణీ'తి కాత్యాయనోక్తేః తేనోత్తరతః స్నానపీఠం తద్దక్షిణేహోమశ్చ మూర్ధానాం హేయః- దక్షిణసంస్థాపత్తేః- అత్రమధ్యేస్వస్తికంకృత్వా- అత్రరక్తమానడుహచర్మప్రాచీనగ్రీవముత్తరలోమాఽఽ స్త్రీర్య తత్రశ్రీపర్ణీ పీఠంతదుపరిశ్వేతవస్త్రమితి భద్రాసనంకృత్వాతస్యపూర్వాదిచతుర్దిక్షు చతుఃకలశాన్ సంస్థాప్య తేషు వరుణం సంపూజ్యైవాస్యాం వేద్యాంపీఠే వారక్తవస్త్రేప్రతిమయోర్గణే శాంతికే తద్గాయత్రీభ్యామావాహయేత్- అపరార్కేభవిష్యేత్వన్యా అపిదేవతాఉక్తాః- వ్యోమకేశంతుసంపూజ్య పార్వతీంభీమజంతథా । కృష్ణస్య పితరం తాత అర్కమారంసితంతథా । ధిషణంక్లేదపుత్రంచ కోణంలక్ష్మచభారత । విధుంతుదంబాహులేయంనందకస్యచధారిణం-వ్యోమకేశశ్శివః- భీమజోగణేశః- ఆరోభౌమః-సితశ్శుక్రః-ధిషణోగురుః-క్లేదపుత్రోబుధః- కోణశ్శనిః- లక్ష్మచంద్రః- బాహులేయస్స్కందః- నందకధారీవిష్ణుః- సహస్రాక్షం శతాధారమ్మ

షిభిః పావనంకృతం । తేధారిణంత్వావభిషించామిపావమాన్యఃపునం
తుతే । భగంతేవరుణోరాజా భగంసూర్యోబృహస్పతిః । భగమింద్ర
శ్చవాయుశ్చ భగంసప్తర్షయోవిదుః । యత్తేకేశేషుదౌర్భాగ్యం సీ
మంతేయచ్చమూర్ధని । లలాటేకర్ణయోరక్ష్ణో రాపస్తద్ఘ్నంతుసర్వ
దా । ఏకైకేనచమంత్రేణకుంభత్రయంత్రిభిశ్చతుర్థఃకుంభమితి-సర్వైర్మం
త్రైశ్చతుర్థమితి చౌలాదర్శనాదితివిజ్ఞానేశ్వరః- త్రిభిరేకైకశఃకుంభస్నాత్యే
పరార్కః - స్నాతస్యసార్షపంతైలం స్రువేణౌదుంబరేణతు । జుహు
యాన్మూర్ధనికుశాన్సవ్యేనపరిగృహ్యచ । మితశ్చసంమితశ్చైవ తథా
శాలకటంకటౌ । కూష్మాండోరాజపుత్రశ్చేత్యంతేస్వాహా సమన్వితైః॥
నామభిర్బలిమంత్రైశ్చ నమస్కారసమన్వితైః । యజమానమస్తకేమి
తాదినామభిస్తైలం హుత్వాతైరేవచరుంవహ్నౌ హుత్వాతచ్ఛేషేణేం
ద్రాదిదశదిక్పాలేభ్యో నామభిర్బలిందద్యాదితి విజ్ఞానేశ్వర మహార్ణవౌ-
పూర్వోక్త నామభిస్తైలం హుత్వాతైరేవ కృతాదిబలిదానం నతుచరు
హోమః నామాభావాదిత్యపరార్కః - బృహత్పరాశరోపి-నామభిశ్చ
బలిందద్యాన్నమస్కారసమన్వితైః - ఇతిమితాదినామభిర్బలిమాహ-ద
ద్యాచ్చతుష్పథేశూర్పే కుశానాస్తీర్యసర్వతః । కృతాకృతాంస్తండు
లాంశ్చపలలౌదనమేవచ । మత్స్యాన్పక్వాంస్తథైవామాన్మాంసమే
తావదేవతు-కృతాకృతానవపృతాంశ్చ - పలలంతిలపిష్టం - మాంసమి
త్యన్యే-తన్మిశ్రమోదనంపక్వాపక్వమామంవా- పుష్పంచిత్రంసుగం
ధించ సురాంచత్రివిధామపి - త్రివిధాగౌడీమాధ్వీ పైష్టీచతచ్ఛూద్రప
రం-క్షత్రవైశ్యయోఃపైష్టీవిప్రేణతుసర్వాఅపివర్జ్యాః-మహార్ణవస్త్వత్రమా
నాభావాత్ చతుర్వర్ణాధికారాచ్చ- నచనరాశ్వమేధౌ మద్యంచకలౌవ
ర్జ్యంద్విజాతిభిరితి నిషేధస్తస్య సౌత్రామణ్యామపి సురాగ్రహణస్యచన
సంగ్రహఇత్యనేనోపత్యంహారీతాత్ । హేమాద్రిస్తునిషేధస్య నివృత్తి
మాత్రార్థత్వేన విశేషానపేక్షణాన్నోపసంహారః విశేషనిషేధస్తుదోషా

ధికార్థ ఇత్యాహ- అత స్తదభావే శూద్రైర్ద్విజైశ్చ పయోగ్రాహ్యం సా
త్రీమణ్యాం పయోగ్రహా వాస్యురిత్యాప స్తంబాభిధానాత్- తచ్చ సైం
ధవమిశ్రమితి మహార్ణవాదయశ్శిష్టాః- మూలకం పూరికాపూపాం స్తథై
వాండేరకస్రజః । దధ్యన్నం పాయసం చైవ గుడపిష్టం సమోదకం - ప్రసిద్ధ
మితి మహార్ణవః తదాకారః పిష్టవికారఇతి మదనరత్న విజ్ఞానేశ్వరౌ - అ
పూపః స్నేహపక్వో గోధూమవికారః- గుడేరకస్రజో స్నాదా పూపా ఇత్య
పరార్కః- వర్తులైశ్చతురస్రైశ్చ దీర్ఘైః పిష్టవికారకైః । నిర్మితాస్స్రజఉ
చ్యంతే పాండరీకసమాఖ్యయా- ఇతి మహార్ణవే మదనరత్నే చ గుడమిశ్రం
పిష్టమిత్యర్థః- మోదకాః పైష్టా ఇత్యపరార్కః- లడ్డుక ఇతి మదనరత్నే బృహ
త్పరాశరేణ - కుల్మాషాః ఫలాని చాధికాన్యుక్తాని బలిమంత్రాః ప్రయో
గేవక్ష్యంతే- ఏతాన్సర్వానుపాహృత్య భూమౌ కృత్వా తతశ్శిరః- శూర్పే ని
ధాయ నివేద్యేత్యర్థః- వినాయకస్య జననీముపతిష్ఠేత్తతోంబికాం। దూర్వా
సర్షపపుష్పాణాం దత్వార్ఘ్యం పూర్ణమంజలిం- సజలం వినాయకాయాంబి
కాయై చార్ఘ్యం దత్వోపతిష్ఠేత్యర్థః- రూపం దేహి యశో దేహి భగం భ
గవతి దేహి మే । పుత్రాం దేహి ధనం దేహి సర్వాన్కామాంశ్చ దేహి మే।
వినాయకోపస్థానే భగవన్నిత్యూహః ఇతి విజ్ఞానేశ్వరః- సతు సమానవిధా
నత్వాత్ప్రకృతి విమానాభావే కథం స్యాదితి చింత్యం- అత ఏవాంబికామి
త్యుక్తం- తతశ్శుక్లాంబరధర శ్శుక్లమాల్యానులేపనః । బ్రాహ్మణాన్భో
జయేద్దద్యా ద్వస్త్రయుగ్మం గురోరపి । ఏవం వినాయకం పూజ్య గ్రహాం
శ్చైవ విధానతః। కర్మణాం ఫలమాప్నోతి శ్రియం ప్రాప్నోత్యనుత్తమాం।
యజమానాభిషేక వస్త్రం చాచార్యాయ దద్యాత్ । ఆత్మనో వా స ఆచా
ర్యాయ దదాతీతి మదనరత్నే బైజవాపోక్తేః। అథ బోధాయనసూత్రే విశేషః॥

వినాయక శాంతిః.

అథాతో వినాయకకల్పం వ్యాఖ్యాస్యామో మాసి మాసి చతు
ర్థ్యాం శుక్లపక్షస్య పంచమ్యాం వాభ్యుదయార్థీ ఋద్ధికామ బుద్ధికా
మః పశుకామో వా వినాయకస్య బలిం హరేత్పూర్వేద్యుః కృతైకభక్తోప ఆ

చమ్యదేవ యజమానోల్లేఖనాద్యగ్నిముఖాన్కృత్వా దక్షిణాముఖం హస్తి ముఖంరైవత మావాహయతి-విఘ్నేశ్వరాగచ్ఛవిఘ్నేత్యేవనమస్కృత్యఅవిఘ్నాయభవాస్మాకం భవోద్భవేత్యథదూర్వాక్షతా సుమనోమిశ్రమర్ఘ్యందదాతీమా ఆపశ్శివతమాఃపూతాః పూతతమామేధ్యా మేధ్యతమా అమృతా అమృతరసాఆద్యా అర్ఘ్యా అర్ఘణీయా అభిషేచనీయా ఆచమనీయా మార్జనీయాశ్చ ప్రతిగృహ్యతాం భగవాన్వినాయకోంబికా మిత్యథతూష్ణీం గంధపుష్పధూపదీపై రభ్యర్చ్యోపతిష్ఠతే నమో భూతపతయేనమో భువనపతయేనమోభూతానాం పతయేనమ ఇత్యథతిస్రస్తిస్రోవినాయకాహుతీర్జుహోతివినాయకాయభూతపతయేన మోవినాయకాయ స్వాహా- జయప్రభృతిసిద్ధమాధేను వరప్రదానాద పూపం కరంమోదకసక్తూ పాయసమిత్యథాస్తా ఉపకిరతివిఘ్నాయస్వాహా-ఏవంవినాయకాయ-వీరాయ-శూరాయ-ఉగ్రాయ-భీమాయ-హస్తిముఖాయ-వరదాయ-విఘ్నపార్షదేభ్యస్స్వాహేత్యథభూతేభ్యో బలిముపహరేద్యేభూతాః ప్రచరంత్యథ పంచసూత్రంకంకణం హస్తేబధ్నాతి। వినాయకమహాబాహూ విఘ్నమేతత్తవాజ్ఞయా । కామయేసాధితా స్సర్వేఇదంబధ్నామికంకణమితివ్యాహృత్యాబధ్యాథాగ్నింప్రదక్షిణంకృత్వా ప్రణమ్యాభివాద్య వినాయకంవిసర్జయతి - కృతంయది మయా ప్రాప్తంమహాభోగంగణేశ్వర । ఉత్తిష్ఠసగణస్సార్ధంపాహిభద్ర ప్రసీద మఇతిదధిమధుపయ ఆజ్యంవిసర్జనంకల్పయతి ॥ అథప్రయోగః—పూర్వేద్యుశ్శుభేదినే కర్తాదేశకాలౌస్మృత్వా వినాయకోపసర్గ శాంత్యర్థమముకకర్మణినిర్విఘ్నతాసిద్ధ్యర్థ మముకఫలసిద్ధ్యర్థం ల క్ష్మీప్రాప్త్యర్థం వావినాయకశాంతింకరిష్య ఇతిసంకల్ప్య గణేశపూజన పుణ్యాహవాచన వృద్ధిశ్రాద్ధానికృత్వాఆచార్యం వృత్వాచతురః పరాశారమతేష్టౌవా ఋత్విజోవృణుయాత్॥ తేషుచత్వారః స్వస్తివాచకా ఇతి మదనరత్నే- అథాచార్యః పంచవర్ణైః శుక్లైర్వాపిష్టైర్మధ్యేస్వస్తికం

కృత్వాతదుపరిరక్తం మానడుహంచర్మప్రాచీనగ్రీవ ముత్తరలోమాస్తీర్య తత్రశ్రీపర్ణీకాష్ఠజంపీఠంసంస్థాప్యతత్ర శ్వేతం వస్త్రమాచ్ఛాద్యచతుర్దిక్షు చత్వారిస్వస్తికాని కృత్వా తేషుప్రాగాదితః మహీద్యౌరిత్యాదినా కాండానుసమయేన ఏకవర్ణాంశ్చతురః కుంభాన్ ధాన్యరాశౌనిధాయ ప్రహ్లదోదకేన నదీసంగమోదకేనవాఽఽపూర్య॥ఉద్ధృతాసివరాహేణకృష్ణేన శతబాహునా।మృత్తికే హనమేపాపంయన్మయాదుష్కృతం కృతమితిమంత్రేణ తేషుమృదః క్షిప్త్వాగంధద్వారామితి చందనాగరుకేసర కస్తూరీకర్పూరాది గంధాన్గోరోచనం గుగ్గుళంనిక్షిప్యఅశ్వత్థేవఇతి పంచపల్లవాన్నిక్షిప్య చందనమాలా విభూషితాన్ కృత్వా యాఃఫలినీరితిఫలంసహిరత్నానీతి పంచరత్నాని హిరణ్యరూప ఇతిహేమంక్షిప్త్వాయువాసువాసా ఇతివస్త్రేణావేష్ట్య పూర్ణాదర్వీతిపూర్ణపాత్రం నిధాయైవంచతుర్దిక్షు కృత్వాప్రతికలశం కలశస్యముఖేదేవాపదానంపఠేత్॥ తతశ్చతుర్దిక్షుచత్వారఋత్విజః త్వన్నో అగ్నే తివరుణమావాహ్య షోడశోపచారైస్సం పూజ్యఆనోభద్రాః శన్నోవాతః పవతామిత్యాది స్వశాఖాస్థశాంతింపఠేయుః ।తతః ఆచార్యోభద్రాసనస్య పూర్వతో హోమార్థం స్థండిలంకృత్వాతదీశాన్యాం హస్తమాత్రవేదికాయాం పీఠేవినాయకం అంబికాంచప్రతిమయోర్వస్త్రాదిభిఃపూజయేత్ -తత్రమంత్రౌ-తత్పురుషాయవిద్మహే వక్రతుండాయధీమహి।తన్నోదంతిఃప్రచోదయాత్ ఇతివినాయకం- సుభగాయై విద్మహేకామమాలిన్యై చధీమహి। తన్నోగౌరీప్రచోదయాత్। ఇత్యంబికాంచహేమప్రతిమాయామావాహయేత్ । తత్పరితోయథావకాశం ప్రతిమాస్వక్షతపుంజేషువా వ్యోమకేశం-పార్వతీం-భీమజం-వసుదేవం-అర్కంమంగళం-బృహస్పతిం-బుధం- శనైశ్చరం-చంద్రం- రాహుం-బాహులేయం-విష్ణుం. ఏతానింద్రాదిలోకపాలాంశ్చ ఆవాహ్యాసనాది నైవేద్యాంతైరుపచారైః సంపూజ్యభద్రాసనస్యపూర్వతః స్థండిలేగృహ్యోక్త విధినాఽగ్నిం ప్రతిష్ఠాప్య అన్వాదధ్యాత్; కేచిత్తుగ్రహమఖమేతచ్చ సమానతంత్రంకుర్వంతి.

తత్ర వినాయకాద్యుత్తరే గ్రహావాహనంకుర్యాత్ తత్రాన్వాధానేచక్షు
ష్యాంతముక్త్వా అత్రప్రధానం గ్రహాన్ సమిదాజ్యచరుభిః మితంసమి
తం శాలంకటంకూశ్మాండం రాజపుత్రంచైకైకయా చతస్రాహుత్యా
వ్యోమకేశాదీనేకైకయాచతస్ర హుత్వాశేషేణ స్విష్టకృతమిత్యాదిచ
రుంశ్రపయిత్వా బహిఃప్రాస్యాసాద్య గవ్యాజ్యాలోలితేన గౌరసర్షపక
ల్కేనోద్వర్తితసర్వాంగం పూర్వోక్తైః సర్వౌషధైః సర్వగంధైశ్చవిలి
ప్తశిరసం యజమానమాచార్యోమంగళ వేదఘోషైర్భద్రాసనే ఉప
వేశయేదితి విజ్ఞానేశ్వరమహార్ణవాదయః = బృహత్పరాశరోప్యేవమా
హ- ఉపవేశ్యోద్వర్తయేదితి మదనరత్నే ఉక్తంతతోయజమానఃపూర్ణ
వృత్తైశ్చతుర్భిర్బ్రాహ్మణైస్సహస్వస్తివాచనంకుర్యాత్ : తతోజీవత్ప
తిపుత్రాభిః సువేషాభిఃనీరాజనంకార్యం-తాభ్యశ్చయజమానః వస్త్రాణి
కంచుకానిచదద్యాదిత్యాచారః- తతఃఆచార్యః పూర్వదేశస్థంకలశమా
దాయ-సహస్రాక్షంశతధారమృషిభిఃపావనంకృతం। తేనత్వామభిషించా
మిపావమాన్యః పునంతుతే ఇతిమంత్రేణ యజమానమభిషించేత్ - భ
గంతేవరుణోరాజా భగంసూర్యోబృహస్పతిః- భగమింద్రశ్చవాయుశ్చ
భగంసప్తర్షయోవిదురితి। దక్షిణకుంభేన. తతఃఉత్తరకలశమాదాయ
సహస్రాక్షమిత్యాద్యైస్త్రిభిర్మంత్రైరభిషించేత్ - అపరాక్రమతేతు
త్రిభిరేకైకకుంభేన అభిషేకః తతశ్చతుర్భిర్మిలితైఃకుంభైః బృహత్ప
రాశరోక్తైరభిషించేత్- ఏతద్దైవపావనంస్నానం సహస్రాక్షమృషి
స్మృతం- తేనత్వాశతధారేణ పావమాన్యః పునంత్విమాః- శక్రాదిదశ
దిక్పాలాబ్రహ్మేశాః కేశవాదయః- ఆపస్తేఘ్నంతుదౌర్భాగ్యం శాం
తిందదతుసర్వదా - సుమిత్రానఆపఓషధయస్సంతు దుర్మిత్రాస్తస్మై
సంతు యోస్మాన్ద్వేష్టి యంచవయంద్విష్మః - సముద్రాగిరయోనద్యో
మునయశ్చపతివ్రతాః-దౌర్భాగ్యంఘ్నంతుతేసర్వే శాంతింయచ్ఛంతుస
ర్వదా- పాదగుల్ఫోరుజంఘాస్య నితంబోదరనాభిషు। స్తనోరుబాహుహ

స్తాగ్ర గ్రీవాఅంసాంగసంధిషు ॥ నాసాలలాటకర్ణభ్రూ కేశాంతేషుచ
యత్ స్థితం - తదాపోఘ్నంతుదౌర్భాగ్యం శాంతింయచ్ఛంతుసర్వదా-
తతఃఆచార్యః ప్రాఙ్ముఖో యజమానస్య - పశ్చాత్తిష్ఠన్ సవ్యపాణినా కు
శాన్ యజమానస్యమూర్ధనినిధాయతత్రసార్షప తైలమౌదుంబరే
ణస్రువేణాదాయ- ఓం మితాయస్వాహా - ఆమియేదమితి యజమా
నః- ఏవమగ్రేపిత్యాగః ఓంసంమితాయ - ఓంశాలాయ- ఓంకటంకటా
య- ఓంకూశ్మాండాయ- ఓంరాజపుత్రాయ- ఇతిషడాహుతీ ర్జుహు
యాత్ -అపరార్కమతేతు శాలకటంకటాభ్యామేకా కూశ్మాండరాజపు
త్రాయ చైకాహుతిరితిచతస్రః-అథర్వణకౌశిక గృహ్యా పరిశిష్టమోర
ప్యేవం-అథవహస్తా ఇధ్మాధానాదికృత్వా పూర్వోక్తైః షడ్భిర్మంత్రైర
గ్నౌచరుంహుత్వా వ్యోమకేశాదిభ్యాంచైకామాహుతింహుత్వా - స్వి
ష్టకృదాది ప్రాయశ్చిత్తహోమాంతే పూర్వాదిదిక్షు ఇంద్రాది దశ
లోకపాలేభ్యోనామ మంత్రైః చరుశేషేణబలిందత్వా శుద్ధోదకేనస్నా
తోధౌతాంబరధరో యజమానః సాచార్యోవినాయక మంబికాంచపూ
ర్వోక్త తద్గాయత్రీభ్యాం షోడశోపచారైః సంపూజ్య కృతాకృత తం
డుల తిలయుక్తోదనం పక్వాపక్వమత్స్యాన్ త్రివిధసురాఃతదభావే సైంధ
వయుతం పాత్రత్రయేక్షీరం పక్వాపక్వం మాంసమూలకాపూప పూరి
కొండేరకస్రగ్దధ్యన్న పాయసగుడ మిశ్రపిష్ట మోదకలడ్డుకచిత్రసుగం
ధపుష్పకల్మాష ఫలానిచైకపాత్రే శూర్పేవాకృత్వా- పూర్వోక్త మం
త్రేణ వినాయకాయేమ ముపహారంనివేదయామీత్యుపహారం వినాయ
కాయైవ మంబికాయైచ దత్వాకుసుమ గంధదూర్వాసర్షప సహితే
నోదకేనాంజలిమాపూర్య ప్రత్యేకం పూర్వోక్తమంత్రాభ్యాం అర్ఘ్యం
దత్వా దూర్వాసర్షప పుష్పాంజలించ మంత్రాభ్యాం దత్వాభూమౌ
శిరఃకృత్వా॥ రూపందేహియశోదేహి భగవన్దేహిమేభగం । పుత్రాన్
దేహిధనందేహి సర్వాన్కామాంశ్చదేహిమే - ఇతివినాయకం- రూపందే
హియశోదేహి భగందేవినిదేహిమే- పుత్రాన్దేహి ధనందేహి సర్వా

న్కా-[illegible]ంశ్చ దేహిమే॥ ఇత్యంబికాంచోపతిష్ఠేత్ - బృహత్పరాశరోక్తం మంత్రాన్తరమాహ- సౌభాగ్యమంబికేదేహి రూపంభాగ్యంయశోపిచ- శ్రియంపుత్రాంశ్చకామాంశ్చ తథాశౌర్యంచదేహిమే - గణేశమాతరంబాలేయుక్త్యం చిన్మదభీప్సితం- ఏకనామ్నైవతద్దేహి గావిదేహివరాన్మమేతి- అర్ఘ్యదానముపస్థానంచ చతుష్పథే బల్యనంతరం కార్యమితిమదనరత్నే తతః ఆచార్యః శూర్పకుశానాస్తీర్య కృతాకృతా ద్యుపహారం తత్రని ధాయచతుష్పథేభువ మభ్యుక్ష్యకుశానాస్తీర్య తత్రమంత్రోక్తా దేవతాః సంపూజ్యతత్ర-శూర్పంనిధాయబలిందద్యాత్ -మంత్రాస్తు -బలింగృహ్ణంత్విమందేవా ఆదిత్యావసవస్తథా- మరుతోశ్వినౌరుద్రాః సుపర్ణాః పన్నగాగ్రహాః-అసురాయాతుధానాశ్చ పిశాచా మాతరోరగాః। శాకిన్యోయక్షభేతాళా యోగిన్యః పూతనాః శివాః - జృంభగాః సిద్ధగంధర్వా నానావిద్యాధరానగాః- దిక్పాలాలోకపాలాశ్చ యేచవిఘ్న వినాయకాః-జగతాంశాంతికర్తారో బ్రహ్మాద్యాశ్చమహర్షయః-మావిఘ్నం మాచమేపాపం మాసంతుపరిపంథినః-సౌమ్యాభవంతుతృప్తాశ్చ భూతప్రేతాఃసుఖావహాః- తతోయజమానోగృహమాగత్య ప్రక్షాళ్యాచమ్య పూర్ణాహుతింహుత్వా ఆచార్యం సంపూజ్యతస్మై వస్త్రయుగం హేమంచదక్షిణాందత్వాఋత్విగ్భ్యో యథాశక్త్యన్యేభ్యశ్చభూయసీం దక్షిణాందత్వా - వినాయకాంబికయోరుత్తర పూజాంకృత్వా విసృజ్యాచార్యాయదత్వాగ్నిం సంపూజ్యవిభూతిం ధృత్వాగ్నింవిసృజ్య బ్రాహ్మణాన్భోజయిత్వా కర్మేశ్వరార్పణం కుర్యాత్ ॥ ఇతినారాయణభట్ట సూరిసూను రామకృష్ణభట్టసూను కమలాకరభట్టకృతేశాంతిరత్నే వినాయకశాంతిః॥

వారణదానవిధిః॥

హేమాద్రౌభవిష్యే - చతుర్థ్యాంవారణంహైమం పలాదూర్ధ్వంతుశోభనం - కారయిత్వాకుశయుతం తిలద్రోణో పరిన్యసేత్॥ వస్త్రైః పుష్పైః పూజయిత్వా నైవేద్యం వినివేద్యచ। తతస్తు బ్రా

ష్ఠానే దద్యాద్గణేశః ప్రీయతామితి ॥ కార్యారంభేషు సర్వేషు తస్య విఘ్నం నజాయతే। తయావినాయక శాంత్యా వికల్పః - వారణాః సప్తజన్మ నిభవంతి మదవిహ్వలాః - ఇదంచైత్రే శ్రావణేకార్తికే వాకార్యమితి హేమాద్రిః॥

అథ గ్రహయజ్ఞశాంతిః॥

అథసర్వశాంతి ప్రకృతత్వా ద్గ్రహయజ్ఞ ఉచ్యతే - స్కాందయాజ్ఞవల్క్యౌ - శ్రీకామః శాంతికామో వాగ్రహయజ్ఞం సమాచరేత్ - వృధ్యాయుః పుష్టికామో వాతథైవాభి చరన్నపి। సచతుర్ధా । కేవలః అయుతహోమః లక్షహోమః కోటి హోమశ్చేతి - ఆద్యో యాజ్ఞవల్క్యా ద్యైరుక్తః - త్రయోమాత్స్యే ఉక్తాః ॥ గ్రహయజ్ఞస్త్రిధాప్రోక్తః పురాణశ్రుతిచోదితః । ప్రథమోయుతహోమస్స్యా ల్లక్షహోమస్తతఃపరం। తృతీయః కోటిహోమస్తు సర్వకామఫలప్రదః ॥ తద్వేధా- నైమిత్తికాః కామ్యాశ్చ- తద్దేశ స్తత్రైవ ॥ గ్రహస్యోత్తర పూర్వేణ మండపం కారయేద్బుధః॥ రుద్రాయతనభూమౌవా చతురశ్ర ముదక్ప్లవం। దశహస్త మథాష్టౌ వా హస్తాన్కుర్యా ద్విధానతః—తస్యద్వారాణి చత్వారి కర్తవ్యాని విచక్షణైః ॥ మంత్రముక్తావళ్యాం ॥ చతురశ్రాశ్చతుద్వారా అష్టహస్తాదశాపివా। చతుర్వింశతిహస్తావా హీనమధ్యోత్తమాఃక్రమాత్। యద్వాద్వాదశహస్తా స్స్యుద్విహస్తా వృద్ధితోపివా। అష్టావింశతిపర్యంతాః కైశ్చిదుక్తా మనీషిభిః ॥ అగ్నిపురాణేప్యేవం ॥ అయంతుమంటపః కామ్యేనైమిత్తికాగ్నా । నిత్యంనైమిత్తికం హిత్వా సర్వమన్యత్రమంటపమితి శారదాతిలకాత్॥ కుండమంటప ప్రకారోస్మత్పితృకృతప్రయోగదీపికాయాంమత్కృతేదాన కమలాకరేచజ్ఞేయః ॥ స్కాందే ॥ నవగ్రహ మఖేకుండం హస్తమాత్రసమంభవేత్ । చతురశ్రమధోహస్తం యోనిమ త్త్రింసమేఖలం । చతురంగుళ విస్తారో మేఖలాతద్వదుచ్ఛ్రితా । మానహీనాధికంకుండ మనేకభయదం స్మృతం ॥ యోని

మాత్స్యే ॥ వితస్తిమాత్రాయోనిస్స్యాత్ షట్సప్తాంగుళివిస్తృతా ।
కూర్మపృష్ఠోన్నతామధ్యే పార్శ్వయోశ్చాంగుళోచ్ఛ్రితా । మేఖలో
పరిసర్వత్ర అశ్వత్థదళసన్నిభా ॥ కుండాభావేస్థండిలంవా ॥ నిత్యం నైమి
త్తికంహోమం స్థండిలేవాసమాచరేదితి శారదాతిలకాత్ ॥ కుండమే
వంవిధంతత్స్యాత్ స్థండిలంవాసమాశ్రయేదితి ॥ స్కాందే ॥ తస్యచో
త్తరపూర్వేణ స్థండిలం హస్తమాత్రకం । తస్యకుండస్యస్థండిలంవేదీ ॥
త్ర్యశ్రం చతురశ్రంచ వితస్త్యుచ్ఛ్రాయసంమితం । ద్వ్యరంగుళోచ్ఛ్రితో
వప్రః ప్రథమః సముదాహృతః । అంగుళోచ్ఛ్రాయసంయుక్తం వప్రద్వ
యమథోపరి । ద్వ్యంగుళస్తత్రవిస్తారః సర్వేషాంకథితోబుధైః । నవగ్ర
హమఖేకార్యా ఋత్విజశ్చతురః శుభాః । అథవాచైక మభ్యర్చ్య
విధినాబ్రహ్మణాసహ ॥ మదనరత్నే స్కాందే ॥ నవగ్రహమఖే విప్రాశ్చ
త్వారోవేదవాదినః । అథవాఋత్విజౌశాంతౌ ద్వావేవశ్రుతిచోదితౌ ।
కార్యావాయుతహోమేతు నప్రసజ్జేతవిస్తరే॥ వేద్యసంభవేసర్వతో
భద్రంకార్యం ॥ మండలంసర్వతోభద్రమేతత్సాధారణం స్మృతమి
తిశారదాతిలకాత్॥ మాత్స్యే॥ పుణ్యేహ్నివిప్రకథితేకృత్వా బ్రాహ్మణ
వాచనం । అగ్నిప్రణయనంకృత్వా వేద్యామావాహయేత్సురాన్। (దే
వతానాంతుసంస్థాప్య వింశతిర్ద్వాదశాధికా) । ఆదిత్యాభిముఖాస్సర్వే
సాధిప్రత్యధిదేవతాః ॥ ప్రతిమాఆహయాజ్ఞ్యవల్క్యః ॥ తామ్రకాత్స్ఫ
టికాద్రక్త చందనాత్స్వర్ణకాదుభౌ । రజతాదయసఃసీసాత్ కాంస్యా
త్కార్యాగ్రహాఃక్రమాత్ । స్వవర్ణైర్వాపటేలేఖ్యా గంధైర్మండ
లకేషువా॥ మాత్స్యే॥ పద్మాసనఃపద్మకరః పద్మపత్రసమద్యుతిః। సప్తాశ్వః
సప్తరజ్జుశ్చ ద్విభుజఃస్యాత్సదారవిః॥ శ్వేతః శ్వేతాంబరధరోదశాశ్వః శ్వేత
భూషణః । గదాపాణిర్ద్విబాహుశ్చకర్తవ్యో వరదః శశీ ॥ రక్తమా
ల్యాంబరధరః శక్తిశూలగదాధరః । చతుర్భుజోమేషగమో వరదస్స్యా
ద్ధరాసుతః ॥ పీతమాల్యాంబరధరః కర్ణికారసమద్యుతిః । ఖడ్గచర్మగ
దాపాణిః సింహస్థోవరదోబుధః ॥ దేవదైత్యగురూతద్వత్పీతశ్వేతౌచతు

ధూమ్రజా । దండినో వరదాః కార్యాః సాక్షసూత్రకమండలూ ॥ ఇంద్రనీల
ద్యుతిః శూలీ వరదో గృధ్రవాహనః । బాణబాణాసనధరః కర్తవ్యోర్క
సుతస్సదా ॥ కరాళవదనః ఖడ్గచర్మశూలీ వరప్రదః । నీలః సింహాసనస్థ
శ్చ రాహురత్ర ప్రశస్యతే ॥ ధూమ్రా ద్విబాహవః సర్వే గదినో వికృతా
ననాః । గృధ్రాసనగతా నిత్యం కేతవః స్యుర్వరప్రదాః ॥ సర్వే కిరీటినః
కార్యా గ్రహా లోకహితావహాః । (అంగుళేనోచ్ఛ్రితాః సర్వే శతమష్టోత్త
రం సదా)॥ సార్ణందే ॥ జన్మభూర్గోత్రమగ్నిశ్చ వర్ణస్థానముఖాని చ । యో
ఽజ్ఞాత్వా కురుతే శాంతిం గ్రహాస్తేనావమానితాః ॥ ఉత్పన్నోర్కః కళిం
గేషు యమునాయాం చ చంద్రమాః । అంగారకస్త్వవంత్యాం చ మగ
ధాయాం హిమాంశుజః ॥ సింధుదేశే గురుర్జాతః శుక్రో భోజకటే తథా ।
శనైశ్చరస్తు సౌరాష్ట్రే రాహుర్వై రాటినాపురే । అంతర్వేద్యాం త
థా కేతురిత్యేతా గ్రహభూమయః ॥ ఆదిత్యః కాశ్యపే గోత్రే ఆత్రేయ
శ్చంద్రమా భవేత్ । భారద్వాజో భవేద్భౌమ స్తథాత్రేయస్తు సోమజః ।
గురుశ్చైవాంగిరో గోత్రే శుక్రో వై భార్గవస్తథా । శనిః కాశ్యపవా
థ రాహుః పైఠీనసిస్తథా । కేతవో జైమినీయాశ్చ గ్రహాగ్నిస్తదనంత
రం ॥ ఆదిత్యః కపిలో నామ పింగళః సోమ ఉచ్యతే । ధూమ్రకేతుస్తథా భౌ
మో జాఠరాగ్నిర్బుధః స్మృతః । గురుశ్చైవ శిఖీ నామా శుక్రో భవతి
హాటకః । శనైశ్చరో మహాతేజాః రాహోః కేతోర్హుతాశనః ॥ భా
స్కరాంగారకౌ రక్తౌ శుక్లౌ శుక్రనిశాకరౌ । సోమపుత్రో గురుశ్చైవ
తావుభౌ పీతకౌ స్మృతౌ । కృష్ణం శనైశ్చరం విద్యాద్రాహుం చిత్రాశ్చ కే
తవః ॥ గోభిలేన తు ॥ బ్రాహ్మణౌ భార్గవాచార్యౌ క్షత్రియావర్కలో
హితౌ । వైశ్యౌ సోమబుధౌ జ్ఞేయౌ శేషాః శూద్రా వినిర్దిశేదితి వ
ర్ణా ఉక్తాః- సార్ణందే ॥ మధ్యే తు భాస్కరం విద్యాచ్ఛశినం పూర్వదక్షి
ణే ॥ దక్షిణే లోహితం విద్యాద్బుధం పూర్వోత్తరేణ తు । ఉత్తరే తు గు
రుం విద్యాత్పూర్వేణైవ తు భార్గవం । పశ్చిమే తు శనిం విద్యాద్రాహుం
దక్షిణపశ్చిమే । పశ్చిమోత్తరతః కేతూన్ స్థాప్యా వై శుక్లతండులైః ॥

అథవావర్ణైః కార్యాః కార్యాః స్వర్ణాది ధాతుభిః । శుక్రార్కా
ప్రాఙ్ముఖా జ్ఞేయా గురుసౌమ్యా వుదఙ్ముఖా । ప్రత్యఙ్ముఖశ్శనిస్సోమః
శేషా దక్షిణతోముఖాః । ప్రాఙ్ముఖా పూర్ధ్వదృష్టీచ వామదృష్టీ ఉద
ఙ్ముఖా । ప్రత్యఙ్ముఖావధోదృష్టీ ఆదిత్యాభి ముఖాః పరే ॥ ఇతి మ
త్స్యోక్తేః॥ హేమాద్రౌవికల్ప ఇత్యుక్తం । వర్ణరూప గుణైర్యు
క్తాన్వ్యాహృత్యాఽఽవాహయేత్తుతాన్॥ గ్రహమండలానిస్కాందే॥ భా
నుంతుమండలాకారం సోమంతుచతురశ్రకం । అంగారకంత్రికోణంతు
బుధంబాణాకృతింతథా। చతురశ్రంగురుంవిద్యాత్ పంచాశ్రం భార్గవం
తథా । ధనుస్తుల్యంశనింవిద్యాద్రాహుంశూర్పాకృతింతథా । కేతవ
స్తుధ్వజాకారా గణేశంతత్స్వరూపిణం॥ తత్తద్వర్ణమండలేషు తామ్రా
దిప్రతిమాసు తండులేస్థాపయేదిత్యర్థః ॥ మండలమూర్త్యోర్వికల్ప
ఇతిహేమాద్రిః। గ్రహమంత్రానాహయాజ్ఞ్యవల్క్యః ॥ ఆకృష్ణేనఇమం
దేవా అగ్నిమూర్ధాదివఃకకుత్ । ఉద్బుధ్యస్వేతిచఋచో యథా
సంఖ్యంప్రకీర్తితాః । బృహస్పతేఅతియదర్య స్తథైవాన్నాత్పరిస్రు
తః । శన్నోదేవీ స్తథాకాండా త్కేతుంకృణ్వన్నిమా స్తథా ॥ స్కాందే
తు॥ కయానఇతిరాహుశ్చేత్యుక్తం॥ మాత్స్యే త్వన్యఉక్తాః॥ అగ్నిందూతం
దినేశాయ సోమాయాప్స్వగ్న ఇత్యపి । స్యోనాపృథ్వీతిభౌమాయ ఇదం
విష్ణుర్బుధాయచ । ఇంద్రఆసాంసురేశాయ శుక్రజ్యోతిఃసితాయచ। ప్ర
జాపతేతిసౌరాయ ఆయంగౌరితిరాహవే । కేతవేబ్రహ్మజజ్ఞానం సైవ
స్వైర్మంత్రైః ప్రతిష్ఠితాః॥ అన్యార్థానామపిమంత్రాణాంవచనైకదేశా
ద్యథార్థమైంద్రీస్యాదితిన్యాయేనవినియోగః—హూమేవ్యేతపవ ॥ అ
ధిదేవతాస్స్కాందే॥ సూర్యస్యచోత్తరేశంభుము మాంసోమస్యదక్షిణే।
స్కందమంగారకస్యైవ దక్షిణస్యాంనివేశయేత్ । సౌమ్యాత్పశ్చిమ
తోవిష్ణుం బ్రహ్మాణంజీవపూర్వతః । ఇంద్రమైంద్ర్యాంసితాద్విద్ధి మంద
స్యాగ్నేయతోయమం ॥ రాహుపూర్వోత్తరేకాలం సర్వభూతభయా
వహం । కేతోర్నైరృతిదిగ్భాగే చిత్రగుప్తంనిధాపయేత్। ఈశ్వరం

త్ర్యంబకంచేతి శ్రీశ్చతేతిచపార్వతీం-యదక్రందేతిచస్కందం విష్ణుంవిష్ణో రరాటలః। ఆబ్రహ్మన్నితిబ్రహ్మాణం సజోషాఇంద్రవాసవం। యమాయత్వే తిచయముంకాలంకార్షిరసీతిచ ।చిత్రావసోస్వమంత్రేణ చిత్రగుప్తంనిధా పయేత్॥ అగ్నిరాపఃక్షితిర్విష్ణు రింద్రఐంద్రీప్రజాపతిః। సర్పాబ్రహ్మాచని ర్దిష్టాః స్థాప్యాఃప్రత్యధిదేవతాః । అగ్నింమాతమితిహ్యాగ్నే ర్వరుణస్యఉ దుత్తమం । స్యానాపృథివిమేదిన్యా ఇదంవిష్ణుస్తువిష్ణవే । ఇంద్రాయేం ద్రోఃతీంద్రస్యో త్రాణసపర్ణేశచిస్మృతా । ప్రజాపతేప్రజేశస్య ఏషబ్రహ్మే తివావిధేః। మంత్రోనమోఅస్తుసర్పేభ్య స్సర్పాణాంస్థాపనేమతః॥ గోభి లవసిష్ఠౌ ॥ గ్రహదేవతయోర్మధ్యే అధిదేవాన్నివేశయేత్ ॥ మదనర త్నే సంగ్రహేతు ॥ అధిదేవాదక్షిణేతు వామేప్రత్యధిదేవతాః । స్థాపనీ యాఃప్రయత్నేన వ్యాహృతీభిఃపృథక్పృథక్॥ ఉత్పలపరిమళే॥ గ్రహస్య దక్షిణేపార్శ్వే స్థాపయేదధిదేవతాః॥గ్రహస్యోత్తరపార్శ్వేతు న్యసేత్ప్ర త్యధిదేవతాః ॥ శౌనకః ॥ క్షేత్రస్యపతినాక్షేత్ర పాలంభూజోత్తరేన్య సేత్ ॥ భూజోభౌమః ॥ గ్రహదేవాదిదేవానాం నైవేద్యంకుసుమా నిచ। గ్రహవచ్చాసనందానం స్థాపనంభానుపూర్వతః॥ ఇత్యుక్తం-వాసి ష్ఠే త్వన్యథోక్తం ॥ రుద్రంత్ర్యంబకమంత్రేణ రవేరుత్తరతోన్యసేత్ ॥ సోమస్యాగ్నేయదిగ్భాగే శ్రీశ్చతేమేనకాత్మజాం । యదక్రందేతిభౌమ స్య స్కందంయామ్యేప్రపూజయేత్ । విష్ణుంవిష్ణోరరాటేతి యజేత్పూ ర్వేబుధస్యచ । గురోరుత్తరతస్థాప్యో బ్రహ్మాబ్రహ్మేతిమంత్రతః । సజో షేంద్రేతిమంత్రేణ ప్రాచ్యాంశక్రంనిధాపయేత్। శనేఃపశ్చిమతఃస్థా ప్యో యమాయత్వేత్యృచాయమః ॥ కార్షిరసీతిమంత్రేణ రాహోః కాలంతథోత్తరే। చిత్రగుప్తంతుకేతూనాం చిత్రావస్వితినైరృతే। గ్ర హదేవతయోర్మధ్యే అధిదేవాన్నివేశయేత్ ॥ మాత్స్యే॥ వినాయకం తథాదుర్గాం వాయుమాకాశమేవచ । ఆవాహయేద్వ్యాహృతీభిస్తథై వాశ్వికుమారకౌ ॥ మదనరత్నేస్కందే ॥ ఉత్తరేశనిసూర్యాభ్యాం గురోఃకేతోశ్చదక్షిణే । గణాధిపంప్రతిష్ఠాప్య సర్వదేవనమస్కృతం ॥

తత్రైవసంగ్రహే ॥ రాహుమందదినేశానాం. ఉత్తరస్యాంయథాక్రమం।
గణేశదుర్గావాయూంశ్చ రాహుకేతోశ్చదక్షిణే । ఆకాశమశ్వినాచేతి
పంచైతాన్ స్థాపయేద్బుధః ॥ వసిష్ఠః॥ వినాయకంగణానాంత్వా దుర్గాం
వై జాతవేదసే॥ వాయోయేతేతథావాయుం ఘృతంఘృతేతిచాంబరం।
యావాంకశేతిసంపూజ్య ద్వావప్యేతౌతతోశ్వినా ॥ గోభిలీయే ॥ ద్వా
త్రింశద్దేవతాస్స్థాప్యా దిశాంపాలాశ్చదిగ్గజాః ॥ యాజ్ఞవల్క్యః ॥ య
థావర్ణంప్రదేయాని వాసాంసికుసుమానిచ।గంధాశ్చబలయశ్చైవ ధూ
పోదేయశ్చగుగ్గులః।గుడోదనంపాయసంచహవిష్యంక్షీరషాష్టికం।దధ్యో
దనంహవిశ్చూర్ణం మాంసంచిత్రాన్నమేవచ । దద్యాద్గ్రహక్రమాదేత
ద్ద్విజేభ్యోభోజనంబుధః । శక్తితోవాయథాలాభం సంస్కృత్యవిధిపూ
ర్వకం ॥ హవిష్యఘృతౌదనం ॥ చూర్ణంతిలచూర్ణమిశ్రౌదనం ॥ స్కాం
దే ॥ దివాకరకుజాభ్యాంహి దాపయేద్రక్తచందనం ॥ చంద్రసంభార్గవే
చైవ సితవర్ణంప్రదాపయేత్ । కుంకుమేనతుసంయుక్తం చందనంజీవసౌ
మ్యయోః ॥ అగరుంచందనందద్యాద్రాహుకేత్వర్కజేషుచ । గ్రహవ
ర్ణానిపుష్పాణి గాయత్ర్యాధూపమాచరేత్ ॥ రవేఃకుందురుకంధూపం
శశినస్తుఘృతాక్షతాః । భౌమేసర్జరసంచైవ అగరుంచబుధేస్మృతం । సి
హ్లకంగురవేదద్యాచ్ఛుక్రేబిల్వాగరుంతథా । గుగ్గులుంమందచారేతు
లాక్షారాహుశ్చకేతవే। ఉద్దీప్యస్వేతిమంత్రేణ దీపందద్యాదతంద్రి
తః। గుడోదనంరవేర్దద్యాత్సోమాయఘృతపాయసం । లోహితాయ
హవిష్యాన్నం బుధాయక్షీరషాష్టికం । దధ్యోదనంగురోర్దద్యాచ్ఛుక్రా
యచఘృతోదనం । మిశ్రితంతిలమాషైశ్చ నైవేద్యంతుశనైశ్చరే । రా
హోర్మాషోదనందద్యాత్కేతోశ్చిత్రోదనంతథా ॥ మాత్స్యేతు॥మ
సురాశ్చకుజేదద్యాదిత్యుక్తం ॥ నివేదయిత్వాహుతిభిర్హోమం కుర్యాద
తంద్రితః ॥ అత్రవిశేషోమత్కృతేదానకమలాకరేజ్ఞేయః ॥ మాత్స్యే ॥
ధూపామోదోత్రసురభి రుపరిష్టాద్వితానకం ॥ అధిదేవానాంతు ఉప్పల
పరిమళ ॥ సర్వేషాంలోకపాలానాం చందనంచవిలేపనం । శతపత్రాణి

పుష్పాణి దద్యాద్గుగ్గులుధూపకం । దీపంగోఘృతసంయుక్తం నైవేద్యం చఘృతోదనం । మాత్స్యే- ప్రాగుత్తరేణతస్మాచ్చ దధ్యక్షతవిభూషితం । చూతపల్లవసంయుక్తం ఫలవస్త్రయుగాన్వితం॥

పంచరత్నసమాయుక్తం పంచపల్లవ సంయుతం । స్థాపయేద వ్రణంకుంభం వరుణంతత్రవిన్యసేత్ ॥ గంగాద్యాఃసరితఃసర్వాః సముద్రాశ్చసరాంసిచ । గజాశ్వరథ్యావల్మీక సంగమాహ్రదగోకులాత్॥ మృదమానీయవిప్రేంద్ర సర్వౌషధిసమన్వితం । స్నానార్థంవిన్యసేత్తత్ర యజమానస్యధర్మవిత్ ॥ యాజ్ఞవల్క్యః॥ కర్తవ్యామంత్రవద్భిశ్చ చరవః ప్రతిదైవతం । నానాదేవతాభ్యస్స హైవేతి గృహ్యసూత్రవచనాత్స హాపృథగ్వాశ్రపయేత్ ॥ మాత్స్యేతు ॥ హోమంసమారభేత్సర్పిర్య వవ్రీహితిలాదినా ॥ హేమాద్రౌ దేవీపురాణే ॥ గణాధిపతయేదేయా ప్రథమాచతురాహుతిః । అన్యథావిఫలంవిప్ర భవతీహనసంశయః॥యాజ్ఞవల్క్యః ॥ అర్కఃపలాశఃఖదిర శ్చాపామార్గోథపిప్పలః । ఔదుంబ రశ్శమీదూర్వా కుశాశ్చసమిధఃక్రమాత్॥ ఏకైకస్యత్వష్టశత మష్టావింశతిరేవవా । హోతవ్యామధుసర్పిర్భ్యాం దధ్నాక్షీరేణవాయుతాః॥ ప్రాదేశమాత్రాస్సమిధః అశాఖాఅపలాశకాః । దేవానామపిసర్వేషా ముపాంశుపరమార్థవిత్॥ స్వేనస్వేనైవమంత్రేణ హోతవ్యాస్సమిధః పృథక్ । హోతవ్యంచఘృతాద్యత్ర చరుభక్ష్యాదికంతతః॥ స్కాందే॥ స్థాపనమంత్రాఏవ హోమమంత్రాఉక్తాః ॥ అధిదేవాదీనాంచైవం॥ వాసిష్ఠేపి॥ శేషాణాంస్థాపనమంత్రైర్హోమో వ్యాహృతిభిస్త్రిభిః॥మాత్స్యే త్వధిదేవాదీనాం మంత్రాఉక్తాః ॥ ఆపోరాజేతి రుద్రస్య బలింహోమంసమాచరేత్ । ఆపోహిష్ఠేత్యుమాయాశ్చ స్యోనేతిస్వామిన స్తథా ॥ విష్ణోరిదంవిష్ణురితి తమీశేతిస్వయంభువః । (ఇంద్రమిద్దేవతాచేతి ఇంద్రాయజుహుయాత్పునః) ॥ తథాయమస్యచాయంగౌ ఇతి హోమఃప్రకీర్తితః । కాలస్యబ్రహ్మజజ్ఞాన మితిమంత్రఃప్రశస్యతే॥ చిత్రగుప్తస్యచాజ్ఞాత మితివేదవిదోవిదుః । అగ్నిందూతంవృణీమహే ఇతివ

హ్నేరుదాహృతః । ఉదుత్తమంవరుణమిత్యపాంమంత్రః ప్రకీర్తితః॥ భూ
మేఃపృథివ్యంతరిక్షమితిప్రోక్తంమహర్షిభిః । సహస్రశీర్షాపురుష ఇతివి
ష్ణోరుదాహృతః॥ఇంద్రాయేంద్రోమరుత్వత ఇతిశక్రస్యశస్యతే।ఉత్తానపర్ణే
సుభగే ఇతిశచ్యాః ప్రశస్యతే ॥ ప్రజాపతేఃపునర్మంత్రః ప్రజాపతఇతిస్మృ
తః । నమోఽస్తుసర్పేభ్యఇతి సర్పాణాంమంత్రఉచ్యతే ॥ ఏషబ్రహ్మాయ
ఋత్వియ ఇతిబ్రహ్మణ్యుదాహృతః । వినాయకస్యచాతూన ఇతిమంత్రో
బుధైస్స్మృతః॥జాతవేదసేసునవామ దుర్గామంత్రోఽయముచ్యతే। స్కాం
దే ॥ నైవేద్యశేషంహుత్వాతు హోమమంత్రైరనంతరం । అథవ్యా
హృతిభిర్హుత్వా ఏకైకస్యయథాక్రమం॥ అష్టోత్తరంచసాహస్రంశతమష్టా
ధికంతథా। అష్టావింశతిరష్టౌవాప్యేకైకస్యతుహోమయేత్॥ నైవేద్య
శేషహోమః కేషాంచిన్మతం॥హేమాద్రౌ॥ తతోఽవదానధర్మేణ స్రుచై
వజుహుయాచ్చరుం।ఘృతాక్తార్క-సమిద్భిశ్చ విప్రేణాజ్యంచహావయేత్॥
ఆకృష్ణేనేతిమంత్రేణ తిలాన్వ్యాహృతిభిర్హునేత్ । చరుణాచసమిద్భి
శ్చ సర్పిషాచతిలైఃక్రమాత్ । తత్రమంత్రైశ్చహోతవ్యాః క్రమాత్త
దధిదేవతాః ॥ తేనచరోఃప్రత్యాహుత్య వదానధర్మః కేచిద్ధస్తేనహో
మమాహుస్తచ్చింత్యం ॥ మాత్స్యే ॥ హోతవ్యంచసమిత్సర్పిశ్చరుభ
క్ష్యాదికంపునః । మంత్రైర్దశాహుతిర్హుత్వా హోమంవ్యాహృతిభిస్త
తః ॥ ఉదఙ్ముఖాః ప్రాఙ్ముఖావా కుర్యుర్బ్రాహ్మణపుంగవాః । అత్రవ్యాహృ
తిభిరితిద్వంద్వాపవాదైకశేషావగత సాహిత్యబహుత్వయోః ఉపాదేయ
గతత్వాత్సర్వంవ్యాహృతిభిరేకాహుతిరిత్యేవయుక్తం ॥ హేమాద్రావథ
విష్ణ్వోత్తరేపి । హోమోవ్యాహృతిభిశ్చైవ సర్వస్తత్రవిధీయతే॥ భ
క్ష్యాదికంచనైవేద్య శేషంహుత్వాతత్తద్గ్రహమంత్రైరయుతహోమా
యతిలాదిద్రవ్యేణ ప్రత్యేకం దశాహుతీర్హుత్వా ప్రణవాది భూరాది
వ్యాహృతిభిః వ్యస్తాభిస్త్రిస్సమస్తాభిశ్చైకేత్యేవ మావృత్త్యాయుత
లక్షహోమాదిసంఖ్యాపూరణేయేతి ॥ హేమాద్రౌ మదనరత్నే చోక్తం॥
ఏవంవిభాగేమూలంతునవిద్మః-తత్వంతు తిసృభిర్వ్యాహృతి భిరేకాహు

తిరిత్యేవసర్వేషాం హోమఇతిప్రతిభాతి । తదుక్తం హేమాద్రౌభవిష్యే । భూ
ర్భువస్స్వ స్తథాస్వాహా లక్షహోమవిధిస్స్మృతఇతి । హేమాద్రిస్తుపూ
ర్వాపరవిరోధాభ్యాం అవిరోధాద్భావితఏవ । మాత్స్యే । మంత్రవం
తశ్చకర్తవ్యాశ్చరవఃప్రతిదైవతం । హుత్వాచతాంశ్చరూన్సమ్యక్త
తోహోమంసమాచరేత్ । పూర్ణాహుతించమూర్ధానం దివఇత్యభిపా
తయేత్ । అథాభిషేకోమంత్రేణ వాద్యమంగళగీతకైః । పూర్ణకుంభేన
తేనైవ హోమాంతేప్రాగుదఙ్ముఖైః । యజమానస్యకర్తవ్యం చతు
ర్భిఃస్నాపనంద్విజైః । తత్రసురాస్త్వేత్యాదయోమంత్రాః ప్రయోగే
వక్ష్యంతే । అగ్నిపురాణే । మూర్ధానందివమంత్రేణ సంస్రువేణచధా
రయా । దద్యాదుత్థాయపూర్ణాంవైనోపవిశ్యకదాచన । మహార్ణవేతు
మూర్ధానం పునస్త్వాదిత్యాః పూర్ణాదర్వీసప్తతే అగ్నిరితి పూర్ణాహు
తౌచత్వారోమంత్రాఉక్తాః । భవిష్యోత్తరే । నసంఖ్యానియమశ్చాత్ర
బ్రాహ్మణానాంనరోత్తమ । నకాలనియమశ్చైవ స్వేచ్ఛయాయజ్ఞఉచ్య
తే । తతఃశుక్లాంబరధరః శుక్లమాల్యానులేపనః । సర్వౌషధైస్సర్వగం
ధైః స్నాపితోవిప్రపుంగవైః । యజమానస్సపత్నీకఋత్విగ్భిశ్చసమాహి
తః । దక్షిణాభిఃప్రయత్నేన పూజయేద్గతవిస్మయః । వాసిష్ఠే । తతస్త
స్యాభిషిక్తస్య రక్షార్థంబలిముత్క్షిపేత్ । దిగ్విదిక్షువిచిత్రాన్నైర్దీ
పైర్నీరాజయేత్తతః । ప్రయోగపారిజాతేవామనః । ఆచార్యప్రభృతి
భ్యశ్చ గ్రహార్చనఫలంతతః । సమిదాజ్యచరూణాంచ తిలహోమఫలం
తథా । తేషాంజపఫలంచైత ద్గృహ్ణీయాజ్జలపూర్వకం । తతస్తేభ్యోయ
థాశక్తి దాతవ్యాదక్షిణాఃపృథక్ । తాశ్చయాజ్ఞవల్క్యేనోక్తాః । ధే
నుశ్శంఖస్తథానడ్వాన్ హేమవాసోహయఃక్రమాత్ । కృష్ణాగౌరాయ
సంఛాగ ఏతావైదక్షిణాఃక్రమాత్ । మాత్స్యే । సువర్ణేనసమాఃకార్యా
యజమానేనదక్షిణాః । సర్వేషామథగాందద్యా ద్గురుర్వాయేనతుష్యతి ।
స్వమంత్రేణ ప్రదాతవ్యాస్సర్వాఃసర్వత్రదక్షిణాః । తేచమంత్రాఃమ
త్కృతేదాన కమలాకరేజ్ఞేయాః । అత్రాపిప్రయోగోవక్ష్యతే । మదనర

త్నే ఆశ్వలాయనః॥ ఏకమేకాహుతౌ విప్రం హోమేత్వన్నేన భోజయేత్।
అత్యర్ధోఽమధ్యమశ్చాపి విప్రమేకంశతాహుతౌ॥ సహస్రస్యాహుతేర్వై కంజఘనోఽపి ప్రభోజయేత్॥ అన్యథాదహతిక్షిప్రం తద్రాష్ట్రంనాత్ర సంశయః॥ అతోదాతుమశక్తోయో దక్షిణాంచాన్నమేవవా॥ జప్యైః ప్రణామైస్తోత్రైశ్చ తోషయేత్తర్పయేద్గురూన్॥ స్కాందే॥ యథాగ్రహాద్విజ స్తద్వద్విధిజ్ఞోవేదపారగః॥ తోషయేన్మృదువస్త్రాద్యైరస్తు ష్టమేనంవిసర్జయేత్॥ యాజ్ఞవల్క్యః॥ గుడోదనంపాయసంచ హవిష్యంక్షీరషాష్టికం॥ దధ్యోదనంహవిశ్చూర్ణం మాంసంచిత్రాన్నమేవచ॥ దద్యాద్గ్రహక్రమాదేతద్ద్విజేభ్యో భోజనంబుధః॥ శక్తితోవా యథాలాభం సత్కృత్య విధిపూర్వకం॥ హవిష్యంతోదనం॥ చూర్ణంతిల మిశ్రచూర్ణోదనం॥ వసిష్ఠః॥ ఐశాన్యామాహరేద్భస్మసు చావాథస్రువేణవా॥ రక్షాంతుకారయేత్తేన శిరఃకంఠాంసకేషుచ॥ మాత్స్యే॥ ఏవంసమగ్రంనిష్పాద్య సర్వదేవాన్విసర్జయేత్॥ యాంతుదేవగణాఃసర్వే పూజామాదాయ పార్థివీం॥ ఇష్టకామ సమృద్ధ్యర్థం పునరాగమనాయచ॥ అనేనవిధినాయస్తు గ్రహపూజాంసమాచరేత్॥ సర్వాన్కామానవాప్నోతి ప్రేత్యస్వర్గేమహీయతే॥ యస్తుపీడాకరోత్యంత మల్పవిత్తస్యవాగ్రతః॥ సతుయత్నేన సంపూజ్య శ్శేషానప్యర్చయేన్నరః॥ తథా॥ సదైవాయుతహోమోయం నవగ్రహమఖః స్మృతః॥ వివాహోత్సవయజ్ఞేషు ప్రతిష్ఠాదిషుకర్మసు॥ నిర్విఘ్నార్థం మునిశ్రేష్ఠ తథోద్వేగాద్భుతేషుచ॥ వశ్యకర్మాభిచారాదౌ తథైవోచ్చాటనాదికే॥ నవగ్రహమఖం కృత్వాతతః కర్మసమారభేత్॥ అన్యథాఫలదంపుంసాం నకామ్యంజాయతేక్వచిత్॥ అద్భుతంభూకంపాది॥ అన్యశ్చాత్రవిశేషో మత్కృతప్రయోగదీపికాయాంజ్ఞేయః॥ యత్తుశిష్టాః॥ గ్రహమంత్రాణామయుతసహస్రాది సంఖ్యయాజపంకృత్వా తద్దశాంశేన తిలైర్హోమంకుర్వంతి॥ తత్కుత్రాపిజపానుక్తేః॥ కింమూలకమితినవిద్మః॥ ఇత్యయుతహోమవిధిః॥ అథప్ర

యోగః ॥ సచయద్యప్యస్తప్పితా మహాకృతో స్తేష్వవతథాపి సంక్షేపేణో
చ్యతే॥కర్తాదేశకాలౌస్మృత్వా శ్రీకామః గ్రహపీడాయాముత్పాతేరోగే
వాతచ్ఛాంతికామః శత్రుపరాజయకామోవాయు తేహోమాఖ్యనవ
గ్రహయజ్ఞేనయక్ష్యే ॥ కేవలేతుగ్రహయజ్ఞం కరిష్యఇతిసంకల్ప్య
గణేశపూజాంమాతృపూజాం వృద్ధిశ్రాద్ధంకృత్వా ఆచార్యంవృత్వా॥
ప్రార్థయేత్ ॥ త్వన్నోగతిః పితామాతా త్వంగతిః త్వంపరాయణం॥
త్వత్ప్రసాదేనవిప్రర్షే సర్వంమేస్యాన్మనోగతం ॥ ఆపద్విమోక్షాయచమే
కురుయజ్ఞమతంద్రితః ॥ కోటిహోమాఖ్యమతులంశాంత్యర్థం సర్వకా
మదమితిచతురఃఋత్విజోవృణుయాత్॥ యద్వాఆచార్యోబ్రహ్మచేతిద్వౌ
తేషాం తచ్ఛాఖయామధుపర్కః॥ తదాహ హేమాద్రౌవిశ్వామిత్రః॥
సంపూజ్యమధుపర్కేణ ఋత్విజఃకర్మకారయేత్॥అన్యథావిఫలంకర్మ భ
వెదిహనసంశయఇతి ॥ నచార్చ్యశాఖయాకార్యః ॥ అర్చ్యశాఖయా
మధుపర్క ఇతితత్త్రైవస్మృతేః ॥ తతోదశహస్తమష్టహస్తంవా మంట
పంకృత్వా ॥ తన్మధ్యేహస్తమాత్రం కుండంకుర్యాత్ ॥ ఐశానేకుండమి
తిహేమాద్రిః॥ తదీశాన్యాంవేదిహస్త విస్తృతా వితస్త్యుచ్చావప్ర
ద్వయయుతా చతురశ్రాకార్యా ఆద్యవప్రోద్వ్యంగుళోచ్చః ॥ ద్వితీయ
స్త్ర్యంగుళోచ్చః ॥ ద్వావపి ద్వ్యంగుళవిస్తారౌవా॥తతః శుక్లాంబరధరః
శుక్లమాల్యానులేపనః ॥ సాచార్యత్విగ్యజమానో మంగళఘో
షేణ జలపూర్ణకలశహస్తః ॥ ఓంభద్రంకర్ణేభిః జఃత్వమితిమం
త్రైర్మం టపం ప్రదక్షిణీకృత్య పశ్చిమద్వారేణప్రవిశ్య ॥ యదత్ర
సంస్థితంభూతం స్థానమాశ్రిత్య సర్వదా ॥ స్థానంత్యక్త్వాతు తత్స
ర్వం యత్రస్థంతత్రగచ్ఛతు ॥ అపక్రామంతు భూతాఃపిశాచాః సర్వ
తోదిశం ॥ సర్వేషామవిరోధేన బ్రహ్మకర్మసమారభే ॥ ఇతిగౌరస
ర్షపాన్వికీర్య । శుచీవోహవ్యేత్యృచా పోహిష్ఠేత్యృచాచ భూమిం
ప్రోక్ష్యస్వస్త్య యనంతార్క్ష్య మితిమంత్రద్వయంజపేత్ తతో
మంటపపక్షేనైఋతే వాస్తువేదింకృత్వా వేదీశానాదికోణచతు

ష్టు-విశంతుభూతలేనాగాలోకపాలాశ్చసర్వతః॥మంటపేస్మిన్వితిష్ఠంతు ఆయుర్బలకరాస్సదేతి ॥ మంత్రేణచతురః శంకూన్ రోపయిత్వా ॥ తతః ఆగ్నేయాదిశంకుపార్శ్వేషు మాషభక్తబలీన్దద్యాత్॥ అగ్నిభ్యో ప్యథసర్పేభ్యో యేచాన్యేతత్రసంస్థితాః ॥ తేభ్యోబలింప్రయచ్ఛామి పుణ్యమోదనముత్తమమితి ఏవంమంత్రత్రయేణ నైరృతివాయ్వీశాన శంకుపార్శ్వేషు మాషభక్తబలీన్దత్వా॥ తేచమంత్రాః॥ నైఋత్యా ధిపతిశ్చైవనైఋత్యాం యేచరాక్షసాః । బలింతేభ్యఃప్రయచ్ఛామి సర్వేగృహ్ణంత్విమంబలిం ॥ నమోవాయుస్థరక్షేభ్యోయే చాన్యేతత్స మాశ్రితాః ॥ బలింతేభ్యః-౦-॥ రుద్రేభ్యశ్చైవసర్పేభ్యో. యేచాన్యే తత్సమాశ్రితాః । బలింతేభ్యఃప్రయచ్ఛామి గృహ్ణంతుసతతోత్సుకాః ॥ తతోవేద్యుపరిపస్త్రి సువర్ణాదిశలాకయా ॥ ఓంశాంతాయైనమః- యశోవత్యైనమః- కాంతాయైనమః- విశాలాయైనమః- ప్రాణవాహిన్యైనమః-సత్యైనమః-సుమనాయై-నందాయై-భద్రాయై- ఇతిపశ్చాదారభ్యప్రాగంతా ఉదక్సంస్థానవరేఖాః కృత్వా- పునఃహిరణ్యాయై- సుప్రభాయై- లక్ష్మ్యై-విభూత్యై-విమలాయై- విద్యాయై- జయాయై- శాలాయై- విశోకాయై ఇతిదక్షిణారంభా ఉదగంతాః ప్రాక్సంస్థానవరేఖాః కృత్వామధ్యకోష్ఠచతుష్టయమేకీకృత్యకోణేషు రేఖాం దత్వాతేనార్ధపదానిసంపద్యంతే॥తతస్తత్ర బ్రహ్మాదీనావాహయేత్॥ వాస్తోశ్చతురశ్రంశరీరందేవా ఆక్రమ్యస్థితాఇతి ॥ తత్తదేవపదేచ తత్తద్దేవానామావాహనం-తత్రమధ్యపదచతుష్కే హృదయే బ్రహ్మణేనఇమతి-బ్రహ్మాణం ఆవాహయామీత్యావాహ్య పూర్వపదద్వయే దక్షిణస్తనే అర్యమేనమః ఇత్యర్యమణం దక్షిణపదద్వయే జఠరదక్షిణేవివస్వతే నమః ఇతి వివస్వంతం పశ్చిమపదద్వయే జఠరవామేమిత్రాయనమఇతి మిత్రం - ఉదక్పదద్వయే వామస్తనే పృథ్వీధరాయ నమఇతి పృథ్వీధరం తత్రబ్రహ్మసమీపస్థానే ఆగ్నేయపదార్ధయోర్దక్షిణహస్తే సావిత్రసవితారౌ ॥

తతః పూర్వార్ధే సావిత్ర్యాయనమః ఇతి సావిత్రం పశ్చిమార్ధే సవిత్రే నమ ఇతి సవితారం॥ నైఋత్యపదార్ధయోర్వృషణమేఢ్రయో విబుధాధిపజయౌ॥ తత్రపూర్వార్ధే విబుధాధిపాయ నమ ఇతి విబుధాధిపం పశ్చిమార్ధే జయాయనమ ఇతి జయం వాయవ్యపదార్ధయోః వామహస్తే రాజయక్ష్మరుద్రౌ॥ తత్రపూర్వార్ధే రాజయక్ష్మణే నమ ఇతి- రాజయక్ష్మాణం - పశ్చిమార్ధే రుద్రాయనమ ఇతి రుద్రం ఈశానపదార్ధయోరూరౌ ముఖే పాపవత్సౌ ॥ తత్రపూర్వార్ధే అద్భ్యో నమ ఇత్యపః-పశ్చిమార్ధే ఆపవత్సాయనమ ఇత్యాపవత్సం ఈశానపదదక్షిణార్ధే శాస్త్రే శ్శిరసి శిఖినేనమ ఇతి శిఖినం తద్దక్షిణసార్ధపదే దక్షిణనేత్రే పర్జన్యాయనమ ఇతి పర్జన్యం తద్దక్షిణపదద్వయే దక్షిణశ్రోత్రే జయంతాయనమ ఇతి జయంతం తద్దక్షిణపదద్వయే దక్షిణాంసే కులిశాయుధాయనమ ఇతి కులిశాయుధం - తద్దక్షిణపదద్వయే దక్షిణబాహౌ సూర్యాయనమ ఇతి సూర్యం - తద్దక్షిణపదద్వయే దక్షిణబాహౌ సత్యాయనమ ఇతి సత్యం - తద్దక్షిణసార్ధపదే దక్షిణకర్పరే భృశాయనమ ఇతి భృశం - తద్దక్షిణ ఆగ్నేయపదార్ధే దక్షిణప్రబాహౌ॥ ఆకాశాయనమ ఇత్యాకాశం-తత్పశ్చిమార్ధే దక్షిణప్రబాహౌ-వాయవేనమ ఇతి వాయుం తత్పశ్చిమసార్ధపదే దక్షిణమణిబంధే పూష్ణేనమ ఇతి పూషాణం తత్పశ్చిమపదద్వయే దక్షిణపార్శ్వే వితథాయనమ ఇతి వితథం తత్పశ్చిమపదద్వయే దక్షిణపార్శ్వే గృహక్షతాయనమ ఇతి గృహక్షతం తత్పశ్చిమపదద్వయే దక్షిణోరౌ యమాయనమ ఇతి యమం తత్పశ్చిమపదద్వయే దక్షిణజానౌ - గంధర్వాయ -౦- గంధర్వం తత్పశ్చిమసార్ధపదే దక్షిణజంఘాయాం॥ భృంగరాజాయ -౦ - భృంగరాజం తత్పశ్చిమనైఋతపదార్ధే దక్షిణస్ఫిచి మృగాయ-౦-మృగం తదుత్తరార్ధే పాదయోః పితృభ్యోన-౦- పితౄన్ (అ) తదుత్తరసార్ధపదే వామస్ఫిచి దౌవారికాయ -౦- దౌవారికం తదుత్తరపదద్వయే వామజంఘాయాం సుగ్రీవాయ-౦-సుగ్రీవం తదుత్తరపదద్వయే వామజానౌ పుష్ప

దంశాయ-౦-పుష్పదంతం తదుత్తరపదద్వయే వామోర్వాం వరుణాయ-౦-వరుణం తదుత్తరపదద్వయే పార్శ్వే అసురాయ-౦-అసురం తదుత్తరసార్ధపదే వామపార్శ్వే శేషాయ-౦-శేషం తదుత్తరవాయవ్యపదార్ధే వామమణిబంధే పాపాయ-౦-పాపం తత్ప్రాక్పదార్ధపదే వామబాహౌ రోగాయ-౦-రోగం తత్ప్రాక్సార్ధపదే వామబాహౌ అహయే-అహిం తత్ప్రాక్పదద్వయే వామకూర్పరే ముఖ్యాయ-౦-ముఖ్యం-తత్ప్రాక్పదద్వయే వామబాహౌ భల్లాటాయ-భల్లాటం-తత్ప్రాక్పదద్వయే వామబాహౌ సోమాయ-౦-సోమం తత్ప్రాక్పదద్వయే వామాంసే సర్పేభ్యో-౦-సర్పాన్ (అ) తత్ప్రాక్సార్ధపదే వామశ్రోత్రే అదితయే-౦-అదితిం తత్ప్రాగర్ధపదే వామనేత్రే దిత్యై-౦-దితిం- ఉత్తరేవాస్తోష్పతి వసిష్ఠో-వాస్తోష్పతిస్త్రిష్టుప్ వాస్తోష్పత్యావాహనేవినియోగః - ఓంవాస్తోష్పతే- ౦- సువర్ణమయ్యాం మూర్తౌ వాస్తోష్పతయే-౦-వాస్తోష్పతిం-ఆవాహయామి_తతః ఈశానాదివిదిక్షు ఈశాన్యేచరక్యై-౦-ఆగ్నేయేవిదార్యై-౦- విదారీం(అ)నైఋత్యాంపూతనాయై-౦-పూతనాంఉత్తరేపాపరాక్షస్యై-౦-పాపరాక్షసీం- ౦- మండలపూర్వాదిదిక్షు తతఃపూర్వేస్కందాయ-౦-స్కందం (అ)దక్షిణే అర్యమ్ణే-౦-అర్యమణం పశ్చిమే జృంభకాయ-౦-జృంభకం - ఉత్తరేపిలిపిచ్ఛాయ-౦-పిలిపిచ్ఛం (తదస్తుమిత్రా-౦-గృహోవై -౦- ఇతిప్రతిష్ఠాప్య) ॥ తతఃసర్వాన్‌సంపూజ్య మండలాదైశానే కుంభంసంస్థాప్య మండలాగ్రేపాయసబలిందద్యాత్ ॥ తద్యథా॥ ఓంబ్రహ్మణేనమః ఏషపాయసబలిర్న మమ- ఏవం సర్వత్ర-అర్యమ్ణేనమః ఏషపాయ-౦-వివస్వతే-మిత్రాయ పృథ్వీధరాయ-౦-సావిత్రాయ-౦-సవిత్రే-౦-విబుధాధిపాయ-౦- జయాయ-౦-రాజయక్ష్మణే-౦-రుద్రాయ-౦-అద్భ్యోనమః-౦- ఆపవత్సాయ-౦- శిఖినే-౦-పర్జన్యాయ-౦- జయంతాయ-౦- కులిశాయుధాయ-౦-సూర్యాయ-౦-సత్యాయ-౦- భృశాయ-౦- ఆకాశాయ-౦ - వాయవే-౦- పూష్ణే-౦ వితథాయ-౦-గృహక్షతాయ-౦- యమాయ-౦- గంధర్వాయ-౦-భృం

గరాజాయ-౦- మృగాయ-౦- పితృభ్యో-౦- దౌవారికాయ-౦ - సుగ్రీ
వాయ-౦- పుష్పదంతాయ-౦- వరుణాయ-౦-అసురాయ-౦- శోషాయ-
పాపాయ-౦- రోగాయ-౦- అహయే-౦- ముఖ్యాయ-౦- భల్లాటాయ-
సోమాయ -౦- సర్పేభ్యో -౦- అదిత్యైదిత్యై -౦- ఏషపాయసబ- ౦
తతశ్చరక్యాదిభ్యః మాషభక్తబలీన్దద్యాత్ - తద్యథా - చర
క్యైఏష మాషభక్తబ - ౦ - ఏవమగ్రేపి - విదార్యై - ౦ -
పూతనాయై - ౦ - పాపరాక్షస్యై-౦- స్కందాయ- ౦ - అర్యమ్ణే-౦-
జృంభకాయ-౦- పిలిపిచ్ఛాయ- ౦-ఏషపాయసబలి-౦- ఇతిబలీన్దత్వా
తతః పావమానేన రాక్షోఘ్నేనచసూక్తేన (త్రిసుత్యా?) మంటపంవే
ష్టయేత్ ॥ అథద్వారపూజా-తత్రపూర్వద్వారే॥ ఊర్ధ్వేంద్రియైనమః-
అధఃదేహల్యైనమః॥ వామదక్షిణస్తంభయోః గణేశాయ-౦- స్కందా
య-౦-తత్రకలశద్వయే- గంగాయై-౦-యమునాయై-౦- దక్షిణద్వారే
ఊర్ధ్వేంద్రియైనమః-అధఃదేహల్యైనమః-స్తంభయోఃపుష్పదంతాయ
నమః-కపర్దినేనమః॥ కలశద్వయే గోదావర్యై- కృష్ణాయై-౦- పశ్చిమ
ద్వారే ఊర్ధ్వేంద్రియైనమః అధఃదేహల్యైనమః- స్తంభయోః నంది
నే-౦-చండాయ-౦-కలశద్వయే-రేవాయై-౦ - నర్మదాయై-౦- ఉత్తర
ద్వారే ఊర్ధ్వేంద్రియైనమః అధఃదేహల్యైనమః- స్తంభయోః మహా
కాలాయ-౦-భృంగిణే-౦- కలశద్వయే- వారుణ్యై-కృష్ణవేణ్యై-౦- ఇతి
ద్వారపూజా॥ తతస్తోరణాది పూజాంకరిష్యే ఇతిసంకల్ప్య ॥ తత్రపూర్వ
స్యాందిశి మంటపాద్బహిర్హస్తమాత్రే అశ్వత్థంవటంవా సుదృఢంశో
భననామకంవా శంఖచిహ్నితం తోరణంన్యస్య - ఓం అగ్నిమీళేపురో
హితం-౦-సుదృఢతోరణాయనమః- సుదృఢతోరణం ఆవాహయామి-సు
దృఢతోరణాయనమః గంధంసమర్పయామి- పుష్పం- ధూపం- దీపం-
నైవేద్య తాంబూలదక్షిణాంతోపచారైః పూజయేత్ ॥ తత్రరాహవే
నమః-రాహుం-౦-(ఆ) ౦-బృహస్పతయే-౦-బృహస్పతిం (ఆ)-౦- రాహు
బృహస్పతిభ్యాంగంధా ద్యుపచారాన్ సమర్పయేత్ - తత్రైకః కలశః

స్థాప్యః- తత్రమంత్రాః ॥ మహీద్యౌరితిభూమిం స్పృష్ట్వా॥ తత్రఓషధ
యః సంవదంత ఇతియవాన్॥ ఆకలశేష్వితికలశం స్థాపయిత్వా- ఇమం
మేగంగే ఇతిజలేనాపూర్య- గంధద్వారామితి గంధంక్షిప్త్వా- ఓషధీరితి
సర్వౌషధీఃక్షిపేత్॥ ఓషధయః సమితియవాన్- కాండాత్కాండాదితి
దూర్వాః-అశ్వత్థేవ ఇతిపంచపల్లవాన్ - స్యోనాపృథివీతి సప్తమృదః-
యాః ఫలినీరితిఫలం-సహిరత్నానీతిపంచరత్నాని-హిరణ్యరూపఇతి హి
రణ్యం - యువాసువాసా ఇతివస్త్రేణ సూత్రేణవా ముఖేవేష్టయేత్ -
పూర్ణాదర్వీత్యు పరిధాన్యపూర్ణ పాత్రంన్యసేత్ - తస్మిన్కలశేధ్రు
వాయ-ం-ధ్రువం-ం-ధ్రువాయనమః- గంధాద్యుపచారాన్ సమర్ప
యామి- తతోదక్షిణేగత్వా ॥ ఔదుంబరం ప్లక్షంవా సుభద్రంవికటనా
మకంవా చక్రచిహ్నితంతోరణంన్యస్య-ఓం.ఇషేత్వోర్జేత్వా వాయవ
స్థోపాయవస్థదేవోవః సవితాప్రార్పయతు శ్రేష్ఠతమాయకర్మణే-సుభ
ద్రతోరణాయ-ం- సుభద్రతోరణం- ఆవాహయామి- సుభద్రతోరణా
యనమః గంధాద్యుపచారాన్ సమర్పయేత్ -తత్రసూర్యాయనమః-సూ
ర్యం-ఆవా-ం- అంగారకాయనమః- అంగారకం-ఆ-ం- సూర్యాంగార
కాభ్యాంనమః గంధాద్యుపచారాన్ సమర్పయేత్ -తత్రఏకః కలశః స్థా
ప్యః-తస్మిన్కలశేధరాయైనమః ధరాం-ఆ-ం-ధరాయైనమః గంధాద్యు
పచారాన్ సమర్పయామి-తతఃపశ్చిమేగత్వా- ప్లక్షమౌదుంబరంవాసు
కర్మసుభీమనామకం వాగదాచిహ్నితం తోరణంన్యస్య- ఓం అగ్న ఆ
యా-ం-షి-ం-సుకర్మతోరణాయ-సుకర్మతోరణం ఆ-గంధాద్యుప
చారాన్-స-ం-తత్రశుక్రాయ - శుక్రం-ం-బుధాయ- బుధం-ం- శుక్ర
బుధాభ్యాంనమః - గంధాద్యుపచారాన్ స-ం- తత్రైకః కలశఃస్థాప్యః
తస్మిన్కలశేవాక్పతయేనమః వాక్పతిం-ం- వాక్పతయే-ం- గంధాద్యుప
చారాన్-ం-తతః ఉత్తరేగత్వా-వటమాశ్వత్థంవా పలాశంవాసుహో
త్రంసుప్రథంవా పద్మచిహ్నితంతోరణంన్యస్య ॥ ఓంశన్నోదేవీ-ం-నః-
సుహోత్రతోరణాయ-ం- సుహోత్రతోరణం-ఆ-ం - సుహోత్ర

శౌరణాయనమః - గంధాద్యుపచారాన్ సమ-౦ తత్రసోమాయనమః సోమ-౦- కేతవేనమః కేతుం-౦-శనైశ్చరాయ- ౦-శనైశ్చరం-౦- సోమ కేతుశనైశ్చరేభ్యోన-౦-గంధాద్యుపచారాన్-౦-తత్రైకః కలశఃస్థాప్యః త స్మిన్ కలశేవిఘ్నేశాయ-౦- విఘ్నేశం-ఆ-౦- విఘ్నేశాయ-౦- గంధా ద్యుపచారాన్-౦- తతఃపూర్వాంగత్వా పూర్వవస్మహీద్వారిత్యాదినా ప్ర తిద్వారశాఖం కలశద్వయంసంస్థాప్య ప్రతికలశం మంత్రావృత్తిః-అస్మిన్ కలశద్వయే ఐరావతాఖ్య దిగ్గజాయ-౦- ఐరావతాఖ్యదిగ్గజం-౦- ఐరా వతాఖ్య దిగ్గజాయ-౦-గంధాద్యుపచారాన్-౦- తత్రఋగ్వేదినా వృత్వి జా॥ ఋగ్వేదః పద్మపత్రాక్షో గాయత్ర్యః సోమదేవతః॥ అత్రిగోత్రస్త్వం విప్రేంద్ర ఋత్విక్త్వంమే మఖేభవేతిప్రత్యేకంవృత్వా ॥ ఓం అగ్నిమీ ళేఇతిమంత్రేణ ప్రత్యేకం గంధాద్యుపచారైః పూజయేత్ ॥ తతఃసహ స్రాక్షమైరావత సంస్థితంపీతకిరీటినం-కుండలధరం దక్షిణవామకరస్థవజ్రో త్పలమింద్రం ధ్యాత్వా॥ఏహ్యేహిసర్వామరసిద్ధసాధ్యై రభిష్టుతోవజ్ర ధరామరేశ। సంవీజ్యమానోప్సరసాంగణేన రక్షాధ్వరంనోభగవన్న మస్తే। భోఇంద్ర- ఇహాగచ్ఛ ఇహతిష్ఠ- ఇంద్రంసాంగంసపరివారంసా యుధం సశక్తికంద్వారకలశే ఆవాహయామి- ఓం ఆశుః శిశానో-౦- మింద్రః- ఇతిమంత్రేణ పీతాంపతాకాం పీతధ్వజంచద్వయమపి దశహస్త దండం పంచహస్తదండం వోచ్ఛ్రయేత్ -ఓంత్రాతారమింద్రమ-౦-ద్రః ఇంద్రాయ-౦-ఇంద్ర-ఆ-౦- ఇంద్రాయ-౦- గంధాద్యుప-౦-ఇంద్రః సుర పతిశ్రేష్ఠో వజ్రహస్తోమహాబలః। శతయజ్ఞాధిపోదేవస్తస్మైనిత్యంనమో నమఇతినత్వా। ఇంద్రాయసాంగాయ సపరివారాయ సాయుధాయస శక్తి- ౦-ఏతంమాషభక్తబలింసమర్పయామీతిబలిం దత్వాచామేత్॥ తతః ఆగ్నేయ్యాంగత్వా తత్రపూర్వవత్కలశంసంస్థాప్య ॥ తత్రపుండ రీకాయ-పుండరీ- -ఆ-౦- అమృతాయ-౦- అమృతం- ఆ-౦-పుండరీకా మృతాభ్యాం- -గంధాద్యుప-౦-అనంతరం ॥ ఛాగస్థంరక్తవర్ణం దక్షిణ వామకరద్వయ ధృతశక్తికమండలుం। యజ్ఞోపవీతినం అగ్నింధ్యాత్వా॥

ప్రేహ్యేహిసర్వామరహవ్యవాహ మునిప్రవర్యైరభితోభిజుష్ట। తేజోవ
తాలోకగణేనసార్ధం మమాధ్వరంపాహినమోనమస్తే॥ భోఅగ్నే ఇహాగ
చ్ఛ ఇహతిష్ఠఅగ్నింసాంగం సపరివారం సాయుధంసశక్తికం-అస్మిన్ కలశే
ఆవాహ-౦_ ఓంఅగ్నిందూతం-౦- తుం- ఇతిమంత్రేణరక్తాంపతాకాం
రక్తంధ్వజంచోచ్ఛ్రయేత్॥ తతః త్వన్నో అగ్నే వరుణ-౦- స్మత్- అగ్న
యేనమః అగ్నిం-ఆ-౦_అగ్నయేగంధాద్యుపచారాన్-౦-ఆగ్నేయఃపురు
షోరక్తః సర్వదేవమయోవ్యయః॥ ధూమ్రకేతూరజోధ్యక్షస్తస్మై నిత్యం
నమోనమఇతినత్వా॥ అగ్నయేసాంగాయసపరివారాయ సాయుధా
యసశక్తికాయ ఏతంమాషభక్తబలిం సమర్పయామీతిబలిందత్వా
చామేత్ ॥ తతోదక్షిణేగత్వాప్రతిద్వారశాఖం కలశద్వయంసంస్థాప్యత
త్రకలశద్వయే వామనాఖ్యదిగ్గజాయ-౦- వామనాఖ్యదిగ్గజంఆ-౦-వామ
నాఖ్యదిగ్గజాయ-౦ - గంధాద్యుపచారాన్-౦ - తత్రయజుర్వేది నావృ
త్విజా అస్మిన్దక్షిణద్వారే శాంతిసూక్తజపార్థేత్వా మహంవృణే॥
తాతరాజ్ఞోయజుర్వేద దస్త్రైష్టుభోవిష్ణుర్దైవతః। కాశ్యపేయస్తువిప్రేం
ద్రబుద్ధ్వీక్ష్వంమే మఖేభవతి ప్రత్యేకంవృత్వా॥ ఓంఇషేత్వోర్జే
త్వా॥ ౧॥ పాహి॥ ఇతిప్రత్యేకంగంధాదిభిరభ్యర్చ్య ॥ తతోమహి
షారూఢం ధృతదండపాశం దక్షిణవామ కరద్వయం కృష్ణాంజనచ
యోపమం అగ్నిసమలోచనం యమంధ్యాత్వా॥ ఓంఏహ్యేహివైవ
స్వతధర్మరాజ సర్వామరైరర్చితధర్మమూర్తే। శుభాశుభానాం
దశుచామఖీశ శివాయనః పాహిమఖంనమస్తే॥ భోయమ ఇహా
గచ్ఛ-౦- యమంసాంగం-౦ - ద్వారకలశే- ఆవాహయామి - ఆయం
గాః - త్సువః ఇతిమంత్రేణ కృష్ణాంపతాకాం కృష్ణంధ్వజంచోచ్ఛ్రయే
త్॥ తతోయమాయ- యమంఆ - యమాయగంధాద్యుప-౦- మహామ
హిషమారూఢం దండహస్తంమహాబలం ఆవాహయామి యజ్ఞేస్మిన్
పూజయేప్రతిగృహ్యతాం॥ యమాయనమః ఏతంమాషభక్తబలిం సమ

ర్పయామీతి బలిందత్వాచామేత్ ॥ తతో నైఋత్యాంగత్వా తత్రపూ
ర్వవత్కలశంసంస్థాప్య తత్రకుముదాయనమః కుముదం ఆ-౦- దుర్జ
యాయ-౦-దుర్జయం.ఆ-౦-కుముదదుర్జయాభ్యాంగంధాద్యుప-తస్య-
నరారూఢంమహాకాయంఖడ్గహస్తంమహాబలం। రాక్షసైర్వేష్టితంనీలంపీ
తాభరణభూషితం॥ఇతి నిరృతింధ్యాత్వా॥ఏహ్యేహిరక్షోగణనాయకత్వం
విశాలవేతాళపిశాచసంఘైః । మమాధ్వరంపాహిపిశాచనాథ లోకేశ్వర
త్వం భగవన్నమస్తే॥ భోనిరృతే ఇహాగచ్ఛ ఇహతిష్ఠ నిరృతిం- ౦ - అ
స్మిన్కలశే ఆవాహయామి ఓంమోషూణః-౦-సహ ఇతిమంత్రేణనీలాం
పతాకాం నీలధ్వజంచోచ్ఛ్రయేత్ ॥అసున్వంతమయజమానమిచ్ఛ-౦-స్తు
నిఋతయే-౦- నిరృతిం ఆ -౦- నిరృతయే గంధాద్యుప - ౦ - నిరృ
తిం ఖడ్గహస్తంచ సర్వలోకైకపావనం । ఆవాహయామి యజ్ఞేస్మి
న్పూజేయంప్రతిగృహ్యతాం ఇతినత్వా ॥ నిరృతయే సాంగాయ-౦-ఎతం
మాషభక్తబలిం సమర్పయామీతి బలిందత్వాచామేత్। తతఃపశ్చి
మేగత్వా కలశద్వయంప్రతిద్వారశాఖం పూర్వవత్సంస్థాప్య అస్మిన్కల
శద్వయే అంజనాఖ్యదిగ్గజాయ-౦- గంధాద్యు-౦- తత్రసామవేదినావృత్వ
జ- అస్మిన్పశ్చిమద్వారే శాంతిసూక్తజపార్థంత్వాం వృణే॥ సామవే
దస్తుపింగాక్షోజాగ్రతః శత్రుదైవతః। భారద్వాజస్తువిప్రేంద్ర ఋత్విక్త్వం
మే మఖేభవేతి ప్రత్యేకంవృత్వా॥ ఓం అగ్నఆయాహి-౦-షి- ఇతి మం
త్రేణప్రత్యేకం గంధాద్యుపచారైః పూజయేత్ ॥ తతోమకరస్థంపాశ
హస్తం శుక్లవర్ణం కిరీటధారిణం ధ్యాత్వా॥ ఏహ్యేహియాదోగణవా
రిధీనాం గణేనపర్జన్యసహాప్సరోభిః । విద్యాధరేంద్రామరగీయమాన
పాహిత్వమస్మాన్భగవన్నమస్తే॥ భోవరుణ-౦- వరుణంసాంగ-౦- ద్వా
రకలశే ఆవాహయామి - ఇమంమేవరుణ-౦- రాచకే- ఇతిమంత్రేణశ్వే
తాం పతాకాంశ్వేతంధ్వజంచోచ్ఛ్రయేత్ - తత్వాయామి-౦-షీః॥ వరు
ణాయ- ౦- గంధాద్యు-౦- పాశహస్తంచవరుణమర్ణసాంపతిమీశ్వ
రం॥ఆవాహయామి యజ్ఞేస్మిన్పూజేయంప్రతిగృహ్యతాం॥ఇతిధ్యాత్వా

వరుణాయసాంగాయ-౦- ఏతంమాష-౦-ఇతిబలిందత్వాచామేత్ ॥ వాయవ్యాంగత్వా పూర్వవత్కలశం సంస్థాప్య - తత్రపుష్పదంతాయ-౦ పుష్పదంతం ఆ-౦- సిద్ధార్థాయన -౦- సిద్ధార్థం ఆవాహయామి - పుష్పదంత సిద్ధార్థాభ్యాంన-౦- గంధాద్యుపచారాః- తతోమృగాధిరూఢం ధూమ్రవర్ణం చిత్రాంబరధరం యువానం వరధ్వజధరం దక్షిణవామహస్తద్వయం వాయుంధ్యాత్వా ॥ ఏహ్యేహి యజ్ఞేమమ రక్షణాయ మృగాధిరూఢః సహసిద్ధసంఘైః ॥ ప్రాణాధిపఃకాలకవేః సహాయ గృహాణపూజాంభగవన్నమస్తే ॥ భోవాయో-ఇ-౦- వాయుంసాంగం। ౦-కలశే ఆ-౦-వాయోశతం-౦-పాజసా ఇతిమంత్రేణ ధూమ్రాం పతాకాం ధూమ్రధ్వజం చోచ్ఛ్రియేత్ ॥ ఓం తవవాయ-౦-హేవాయవేన। ౦-గంధాద్య-౦- వాయుమాకాశగంచైవ పవనంవేగవద్గతిం । ఆవాహయామి యజ్ఞేస్మిన్ పూజేయం ప్రతిగృహ్యతాం ॥ అనాకారో మహాబాశ్చ యశ్చాదృష్టగతిర్దివి ॥ తస్మైపూజ్యాయ జగతో వాయవేహం నమామిచేతినత్వా ॥ వాయవే సాంగాయ-౦-ఏతంమాష-౦-మి-ఇతి బలిందత్వాచామేత్ ॥ తతః ఉత్తరద్వారే కలశద్వయం ప్రతిద్వారశాఖం సంస్థాప్య- తత్రకలశద్వయే సార్వభౌమ దిగ్గజాయ-౦- సార్వభౌమదిగ్గజం-ఆ-౦- సార్వభౌమదిగ్గజాయ-౦-గంధాద్య-౦-తత్ర అధర్వవేదినా వృత్విజా ॥ అస్మిన్నుత్తరద్వారే శాంతిసూక్తజపార్థం త్వామహంవృణే॥ బృహన్నేత్రోధర్వవేదోనుష్టుభోరుద్రదైవతః । వైశంపాయనవిప్రేంద్ర ఋత్విక్త్వంమే మఖేభవేతి ప్రత్యేకంవృత్వా ॥ శన్నోదేవీ-౦-నః ॥ ఇతి మంత్రేణ ప్రత్యేకం గంధాద్యుపచారైః పూజయేత్ ॥ తతోనరయుత విమానస్థం కుండలహారకేయూర రుచిరవరగదాధర దక్షిణవామ భుజద్వయంమకుటినం మహోదరం మహాకాయం హరితవర్ణం కుబేరం ధ్యాత్వా-ఓం - ఏహ్యేహి యక్షేశ్వర యజ్ఞరక్షాం విధత్స్వ నక్షత్రగణేనసార్ధం । సర్వౌషధీభిః పితృభిస్సహైవ గృహాణపూజాంభ

గవన్నమస్తే ॥ భోసోమ ఇహా-౦-ద్వారకలశద్వయే ఆవాహ-౦-ఓం ఆ
ప్యాయ-౦-థే-ఇతిమంత్రేణహారితాం పతాకాంహారితం ధ్వజంచోచ్ఛ్రి
యేత్ - సోమోధేనుం-౦-దద్యాత్॥ సోమాయ-౦-సోమం-౦- సోమాయగం
ధాద్యు-౦- సర్వనక్షత్రమధ్యేతు సోమోరాజావ్యవస్థితః । తస్మైసోమా
యదేవాయ నక్షత్రపతయేనమః ॥ ఇతినత్వాసోమాయ సాంగాయ-౦।
ఏతంమాష-౦- ఇతిబలిందత్వాచామేత్ ॥ తతఃఈశాన్యాంగత్వాత్రత
పూర్వవత్కలశం నిధాయ-తత్రసుప్రతీకాయ-౦-సుప్రతీకం-౦-మంగళా
య -౦- మంగళం=ఆ -౦- సుప్రతీకమంగళాభ్యాం -౦- గంధాద్యు-౦।
తతోవృషారూఢం దక్షిణవామ హస్తయోర్వర త్రిశూలధరం- త్రినే
త్రం శుక్లవర్ణమీశానంధ్యాత్వాఃఓం ఏహ్యేహివిశ్వేశ్వర సత్త్రిశూలక
పాలఖట్వాంగధరేణసార్ధం ॥ లోకేనయజ్ఞేశ్వర యజ్ఞసిద్ధై గృహాణ
పూజాంభగవన్నమస్తే ॥ భోఈశానఇహాగచ్ఛ-౦-కలశే ఆవాహ-౦- అ
భిత్వాదేవ-౦- మహే ॥ ఇతిమంత్రేణ శ్వేతాంపతాకాం శ్వేతంధ్వజం
చోచ్ఛ్రియేత్॥ (వ్రత)స్తమీశానం-౦-స్వస్తయే ॥ ఈశానాయ-౦-గం
ధాద్యు-౦-వృషస్కంధసమారూఢం శూలహస్తంత్రిలోచనం। ఆవాహ
యామి యజ్ఞేస్మిన్ పూజేయం ప్రతిగృహ్యతాం ॥ సర్వాధిపోమహాదేవ
ఈశానః శుక్లఈశ్వరః । శూలపాణి ర్విరూపాక్షస్తస్మైనిత్యం నమోన
మః ఇతినత్వా ॥ ఈశానాయ-సా-౦-మి- ఇతిబలిందత్వాచామేత్॥ తతః
ఈశాన పూర్వయోర్మధ్యే అధః ఉద్దిశ్య- అనంతశయనాసీనం ఫణా
సప్తకమండితం । పద్మశంఖధరోభ్వాధో దక్షిణంచకరద్వయం॥ చక్ర
గదాధర దక్షిణవామకరద్వయం నీలవర్ణ మనంతంధ్యాత్వా ॥ ఏహ్యే
హిపాతాళ ధరామరేంద్ర నాగాంగనాకిన్నరగీయమాన । యక్షోరగేం
ద్రా సురలోకసంఘై రనంతరక్షాధ్వర మస్మదీయం॥ భోఅనంత ఇహాగ
చ్ఛ-౦- అనంతంసాంగం-౦-ఆవాహ-౦- ఆయంగౌః-౦- త్సవః- ఇతిమం
త్రేణశ్వేతాం- పతాకాంశ్వేతం ధ్వజంచోచ్ఛ్రియేత్ ॥ ఓంఆయంగౌః

౦-త్సువః అనంతాయ-౦-గంధాద్యం-౦- యోసావనంతరూపేణ బ్రహ్మాం
డంసచరాచరం । పుష్పవద్ధారయన్ మూర్ధ్ని తస్మైనిత్యం నమోనమఇ
తినత్వా॥ అనంతాయసాంగాయ సపరివారాయ-౦-ఏతంమాష-౦-ఇతిబ
లిందత్వాచామేత్॥తతోనైఋత్యపశ్చిమయోర్మధ్యే ఊర్ధ్వముద్దిశ్య॥
అక్షమాత్రికుశముష్టి ధరోర్ధ్వాధోదక్షిణకరం స్రువకమండలుధరోర్ధ్వా
ధోవామకరద్వయం చతుర్ముఖం శ్మశ్రుజటిలం లంబోదరం రక్తవర్ణం
బ్రహ్మాణంధ్యాత్వా- ఓం ఏహ్యేహి సర్వాధిపతేసురేంద్ర లోకేనసార్ధం
పితృదేవతాభిః। సర్వస్యధాతాహ్యమితప్రభావో విశాధ్వరంనః సతతంశి
వాయ ॥ భోబ్రహ్మన్నిహాగచ్ఛ ఇహతిష్ఠబ్రహ్మాణం సాంగంఆవా-౦- ఓం
బ్రహ్మజజ్ఞానంప్ర-౦-విదః ॥ ఇతిమంత్రేణరక్తాం పతాకాం రక్తంధ్వజం
చోచ్ఛ్రయేత్ ॥ ఓంబ్రహ్మజజ్ఞానం-౦- విపః-బ్రహ్మణేన-౦- బ్రహ్మాణం-బ్ర
హ్మణే-౦-గంధాద్యం-౦-పద్మయోనిశ్చతుర్మూర్తిర్వేదావాసః పితా
మహః । యజ్ఞాధ్యక్షశ్చతుర్వక్త్రస్తస్మైనిత్యం నమోనమఇతినత్వా॥ బ్ర
హ్మణెసాంగాయ-౦- ఇతిబలిందత్వాచామెత్ ॥ తతోమంటపమధ్యేత్స్య
చ్ఛదండో దశహస్తదీర్ఘస్త్రిహస్త విస్తృతోవిచిత్రవర్ణః । ఓంఇం
ద్రస్యవృష్ణోవ-౦- ముగ్ధ్యస్మత్॥ ఇతిమంత్రేణస్థాప్య ఓంబ్రహ్మజజ్ఞానం।
౦-వః॥బ్రహ్మణెన-౦-గంధాద్యం-౦-తతోమంటప షోడశస్తంభేషునవే
భ్యోదేవేభ్యోనమః॥ నం శేషుకిన్నరేభ్యోనమః॥పృష్ఠేపన్నగేభ్యోనమఇతి
పూజయేత్॥తతఃపూర్వస్యాందిశిమంటపాద్బహిః కించిద్భూమిముపలిప్య
తత్రోపవిశ్య॥ త్రైలోక్యేయానిభూతాని స్థావరాణిచరాణిచ॥బ్రహ్మావిష్ణు
శివైస్సార్ధంరక్షాంకుర్వంతుతానిమే॥దేవదానవ గంధర్వాయక్షరాక్షసప
న్నగాః॥ఋషయోమునయోగావోదేవమాతరఏవచ॥సర్వేమమాధ్వరేర
క్షాంప్రకుర్వంతుముదాన్వితాః॥బ్రహ్మావిష్ణుస్రుద్రశ్చ క్షేత్రపాలోగణై
స్సహ । రక్షంతుమంటపంసర్వే-ఘ్నంతురక్షాంసిసర్వతః॥ త్రైలోక్యస్థే
భ్యః స్థావరేభ్యోభూతేభ్యోనమః॥ త్రైలోక్యస్థాని స్థావరాణిభూతాన్యా

వా- ౦ - ఓంబ్రహ్మణేనమః ॥ బ్రహ్మాణం-౦-విష్ణవే - ౦ - విష్ణుం-౦-శివా
య-౦-శివం-౦-ఓందేవేభ్యోన-౦- దేవాన్ ఆ-౦- ఓందానవేభ్యోనమః।
దానవాన్-౦-ఓంగంధర్వేభ్యోనమః- గంధర్వాన్-౦-ఓం యక్షేభ్యోన-౦
యక్షాన్-౦-ఓం రాక్షసేభ్యో- న-౦-రాక్షసాన్ ఆ-౦-ఓం పన్నగేభ్యో
నమః- పన్నగాన్ ఆ-౦-ఓం గోభ్యోన-౦-గాః ఆ-౦-ఓం ఋషిభ్యోన।౦।
ఋషీన్ ఆ-౦-ఓం-మనుష్యేభ్యో- మనుష్యాన్-౦-ఓం దేవమాతృభ్యో।౦।
దేవమాతౄః-౦-ఇత్యావాహ్య ప్రత్యేకంగంధాద్యుపచారైః సంపూజ్య
ప్రత్యేకం మాషభక్తబలీన్దద్యాత్ ॥ తతోయజమానః సాచార్యర్త్వి
క్ప్రక్షాళితపాణిపాద ఆచాంతః ప్రాగ్ద్వారేణమంటపం ప్రవేశయేత్ ॥
యజమానోగ్న్యాయతనా ద్దక్షిణతఉపవిశేత్ ॥ అచార్యస్తుకుండపశ్చి
మతః ఉపవిశ్యాచమ్య ప్రాణానాయమ్య ముకకర్మణ్యాగ్ని ప్రతిష్ఠాం
కరిష్యే ॥ తదంగతయాసంమార్జనమేఖలాయోనిదేవతా స్థాపనం పూ
జనంచకరిష్యే ॥ ఇతిసంకల్ప్యఅగ్న్యాయతనంసంమృజ్య ॥ కుశోదకేన
కుండంప్రోక్ష్య ఉపరిమేఖలాయాం శ్వేతవర్ణాలంకృతాయాం ఇదం
విష్ణురితివిష్ణుమావాహ్యసంపూజ్య ॥ మధ్యమమేఖలాయాం రక్తవర్ణా
లంకృతాయాం బ్రహ్మజజ్ఞానమితిబ్రహ్మాణం ॥ అధోమేఖలాయాంకృష్ణవ
ర్ణాలంకృతాయాం కద్రుద్రాయేతిరుద్రం ॥ యోన్యాంరక్తవర్ణా లంకృ
తాయాం గౌరీమిమాయేతిగౌరీమా వాహ్యాసంపూజ్య ॥ తతఃస్వశాఖో
క్తమార్గేణాగ్నింప్రతిష్ఠాప్య గ్రహవేద్యాంపూర్వోక్త ప్రకారేణసర్వతో
భద్రమండలంకృత్వా తత్రదేవతాఆవాహయేత్ ॥ ప్రాణానాయమ్యదే
శకాలౌ స్మృత్వాసర్వతోభద్రే మండలదేవతాస్థాపనమహంకరిష్యేఇ
తిసంకల్ప్య ॥ బ్రహ్మజజ్ఞానంగౌతమో వామదేవోత్రిష్టుప్-బ్రహ్మావా।౦।
ఓం బ్రహ్మజజ్ఞానం-వః మధ్యేబ్రహ్మణేనమః బ్రహ్మాణం ఆవాహయామి-
ఆప్యాయస్వగౌతమః సోమోగాయత్రీ- ఓం ఆప్యాయస్వసమే-౦-థే- ఉ
త్తరేసోమాయనమః-౦-సోమం ఆవాహయామి-౦- ॥ అభిత్వాజీగతిర్నాను

నః శేషఈశానోగాయత్రీ- ఓం అభిత్వాదేవం హే ఈశాన్యాం - ఈ
శానాయ-౦-ఈశానం ఆ-౦- ఇంద్రం వో మధుచ్ఛందా ఇంద్రో గాయత్రీ।
ఓం ఇంద్రంవో వి-౦-లః-పూర్వే ఇంద్రాయనమః ఇంద్రం ఆ-౦-అగ్నిందూ
తంకణ్వో మేధాతిథిరగ్ని గాయత్రీ ఓంఅగ్నిందూతం-తుం ఆగ్నేయ్యాం।
అగ్నయే- అగ్నిం ఆ-౦-యమాయసోమం యమోనుష్టుప్- ఓం యమా
యసోమం-౦-తః దక్షిణేయమాయ-౦-యమం-ఆ-౦-మోషూణో ఘోరః
కణ్వో నిఋతిగాయత్రీ- ఓం మోషూణః పరాపరా-౦-హే నైఋ
త్యాం నిఋతయే-౦-నిఋతిం-ఆ।౦।తత్వాయామి రాశునః శేపోవరుణ
స్త్రిష్టుప్। ఓం తత్వాయామి।౦।షీః। పశ్చిమే వరుణాయ।౦।వరుణం।౦।తవ
వాయ్వశ్వాం గిరసో వాయుగాయత్రీ। ఓం తవవాయవృత।౦। హే వాయ
వ్యాం వాయవేన।౦।వాయుం।౦ జ్యయా అత్రి మైత్రావరుణౌ వనవస్త్రిష్టుప్
ఓం జ్యయా అత్ర।౦।న్య। వాయుసోమ మధ్యే అష్టవసుభ్యో।౦। అష్టవసూ
నావాహయామి ॥ ఆరుద్రాసః శ్యావాశ్వ ఏకాదశరుద్రాజగతీ। ఓం ఆ
రుద్రాసః।౦।వే। సోమేశానయోర్మధ్యే ఏకాదశరుద్రేభ్యో।౦।ఏకాదశ
రుద్రాన్ ।౦। త్యాన్నుసామవేదో మత్స్యోద్వా దశాదిత్యాగాయత్రీ
ఓం। త్యాన్నుక్షత్రియా।౦।యే। ఈశానేంద్రయోర్మధ్యే ద్వాదశాది
త్యేభ్యో।౦।ద్వాదశాదిత్యాన్। ఆ।౦।అశ్వినావర్తిరస్మాగణో శ్వినావు
ష్ణిక్। ఓం అశ్వినావర్తిర।౦।తం। ఇంద్రాగ్నిమధ్యే అశ్విభ్యాంనమః। అ
శ్వినా। ఆ।౦।ఓమాసశ్చర్షణీ ధృతఇతి గృత్సమదో విశ్వేదేవాగాయ
త్రీ ఓంఓమాసశ్చ।౦।తంఅగ్నియమమధ్యే విశ్వేభ్యో దేవేభ్యో।౦।విశ్వాన్
దేవాన్ ఆ। అభిత్యం వామదేవస్సప్తయక్షా అత్యష్టి। ఓంఅభిత్యందేవం।
స్వః।యమనిరృతిమధ్యే సప్తయక్షేభ్యో।౦।సప్తయక్షాన్ । ఆయంగౌస్సా
ర్పరాజ్ఞీసర్పాగాయత్రీ। ఓం ఆయంగౌః। త్స్వః। నిరృతివరుణమధ్యేభూ
తనాగేభ్యః।౦।భూతనాగాన్। ఆ।౦।అప్సరసామైత సర్పవిశ్వంగో గంధ
ర్వాప్సరసోనుష్టుప్। ఓం అప్సరసాంగంధర్వాణాం। మః। వరుణవాయు
మధ్యే। గంధర్వాప్సరేభ్యో। గంధర్వాప్సరసః। ఆవా।౦।కుమారంమాతా

స్కందస్త్రిష్టుప్। ఒం। కుమారంమాతా।౦।తౌ। బ్రహ్మసోమమధ్యేస్కం
దాయ।౦।స్కందం ఆ।౦। ఋషభమ్మృషభోవై రాజోనుష్టుప్। ఒం ఋష
భంమా।౦।వా౦। బ్రహ్మసోమమధ్యే ఋషభాయ।౦।ఋషభం। ఆ।౦। అది
తిర్ద్యౌర్మో బృహస్పతిః శూలమహాకాలోనుష్టుప్ .। ఒం అదితిర్ద్యౌరిజ।౦
వః-బ్రహ్మేశానయోర్మధ్యే దక్షాదిసప్తగణేభ్యో।౦।దక్షాదిసప్తగణాన్-
ఆ।౦। జాతవేదసేకశ్యపో దుర్గాత్రిష్టుప్-ఒం। జాతవేదసే।౦। గ్నిః।బ్ర
హ్మేంద్రమధ్యే దుర్గాయైనమః - దుర్గా౦।౦।ఆ। ఇదంవిష్ణుర్మేధాతిథి
ర్విష్ణుర్గాయత్రీ- ఒం-ఇదంవిష్ణు। ౦। రే। బ్రహ్మేంద్రమధ్యే విష్ణవే।౦।
విష్ణుం। ఆ।౦। ఉదీరతాంశంఖః స్వధాత్రిష్టుప్- ఒం ఉదీరతా।౦।షు। బ్ర
హ్మాగ్నిమధ్యే - స్వధాయై - ౦।స్వధాం ।ఆ। ౦। పరంమృత్యో సంకుశి
కోమృత్యు రోగాస్త్రిష్టుప్ । ఒం। పరంమృత్యో। ౦। రాన్। బ్ర
హ్మాయమమధ్యే। మృత్యురోగేభ్యో। మృత్యురోగాన్। ఆ।౦। గణా
నాంత్వా గృత్సమదో గణపతిర్జగతీ। ఒం। గణానాంత్వా। ౦।
బ్రంహనిఋతిమధ్యే। గణపతయే। ౦। గణపతిం। ఆ। ౦। శన్నో
దేవీరాంబరీషః సింధుద్వీపఆపోగాయత్రీ - ఒం - శన్నోదేవీ - ౦-నః।
బ్రహ్మవరుణమధ్యే ఆద్భ్యోనమః_ అపఃఆవా_౦-మరుతోయస్య రాహు
గణోమరుతోగాయత్రీ-ఒంమరుతోయస్య-౦-నః-బ్రహ్మవాయుమధ్యేమ
రుద్భ్యో-౦-మరుతః-ఆ-౦-స్యోనామేధాతిథిభూమిగాయత్రీ-ఒంస్యోనా
పృథివిభవా।౦।థాః।౦।బ్రహ్మణఃపాదమూలేకర్ణికాధః।పృథివ్యై।౦। పృ
థివీం।౦। ఇమంమేగంగే ఇత్యస్యసింధుక్షిత్ప్రియమేధో యమునాసర
స్వత్యోజగతీ। ఓంఇమంమే గంగేయ।౦। యా-తత్రైవగంగాది సర్వనదీ
భ్యో।౦।గంగాదిసర్వనదీః। ఆ।౦।ధామ్నోధామ్నోగౌతమోవామదేవః
సప్తసాగరానుష్టుప్॥ ఒం।ధామ్నోధామ్నో రాజ। చ। తత్రైవక్షారాది
సప్తసాగరేభ్యో।౦।క్షారాదిసప్తసాగరాన్।ఆ।౦। తదుపరిమేరవేనమః। మే
రుం—ఆ।౦ ।బాహ్యపరిధౌ సోమాదిసమీపే క్రమేణాయుధాని అష్టది
క్షు। గదాయై।౦।గదాం। త్రిశూలాయ।౦।త్రిశూలం।౦। వజ్రాయ।వజ్రం।

ఆ౦। శక్తయేశక్తిం౦।ఆ౦। దండాయ। దండం ।ఆ। ఖడ్గాయ। ఖడ్గం౦।ఆ౦।
పాశాయ।పాశం।ఆ। అంకుశాయ।అంకుశం౦।ఆ౦। తద్బాహ్యే ఉత్తరాది
క్రమేణ। గౌతమాయ గౌతమం ఆ।భరద్వాజాయ।భరద్వాజం।ఆ। విశ్వా
మిత్రాయ। విశ్వామిత్రం౦।ఆ౦। కశ్యపాయ।కశ్యపం౦।ఆ౦। జమదగ్నయే
నమః। జమదగ్నిం౦ఆ। వసిష్ఠాయ। వసిష్ఠం౦।ఆ౦। అత్రయే।అత్రిం౦।ఆ౦। అ
రుంధత్యై। అరుంధతీం౦।ఆ। తద్బాహ్యేపూర్వాద్యష్టదిక్షు। ఐంద్ర్యైనమః।
ఐంద్రీం౦।ఆ౦।కౌమార్యై। కౌమారీం। ఆ-బ్రాహ్మ్యై।బ్రాహ్మీం౦। వారా
హ్యై। వారాహీం౦। ఆ౦।చాముండాయై। చాముండాం౦ ఆ। ౦।వైష్ణవ్యై।
వైష్ణవీం౦। ఆ౦। మాహేశ్వర్యై।మాహేశ్వరీం౦।ఆ౦।వైనాయక్యై। వై
నాయకీం౦।ఆ౦। తత్రమధ్యేసూర్యాయ- సూర్యం౦ఆ౦।బాహ్యేపూర్వా
ద్యష్టదిక్షు- సోమాయ సోమం౦।౦।భౌమాయ। భౌమం౦।ఆ౦। బుధాయ।
బుధం౦ఆ౦।బృహస్పతయే। బృహస్పతిం౦।ఆ౦।శుక్రాయ। శుక్రం౦ఆ౦।శనై
శ్చరాయ-శనైశ్చరం౦।ఆ౦। రాహవె-రాహుం౦।౦।కేతవే।కేతుం౦। ఆవాహ
యామి ॥ ఏతాదేవతాః ప్రతిష్ఠాప్య సంపూజ్య పూర్వోక్తప్రకారేణాష్ట
గంధైః క్షౌమవస్త్రోపరిగ్రహయంత్రంవిలిఖ్య । తదుపరియథాక్రమేణసం
స్థాప్య । తత్రకుంకుమాక్షతైః గ్రహాన్సాధిప్రత్యధిదేవతాః స్థాపయేత్॥
తద్యథా ॥ మండలే ఆదిత్యాదిదేవతా స్థాపకంకరిష్యే ఇతిసంకల్ప్య॥ ప
ద్మాసనః పద్మకరో పద్మగర్భః । ౦ । ఆకృష్ణేనహిరణ్యః స్తూపః సవి
తాత్రిష్టుప్ । సూర్యావాహనేవినియోగః। ఓంభూర్భువః స్వః కళింగదే
శోద్భవకాశ్యప గోత్రసూర్యఇహాగచ్ఛేతి॥ ఆప్యాయస్వగౌతమస్సోమో
గాయత్రీ-ఓంభూర్భువస్స్వః యమునాతీరోద్భవ ఆత్రేయసగోత్రసోమ
ఇహా-౦-అగ్నిమూర్ధా విరూపాంగారకోగాయత్రీ-ఓంభూ।౦।అవంతీన
ముద్భవ భారద్వాజ సగోత్రభౌమ ఇహాగచ్ఛ-౦-ఉద్బుధ్యస్వబుధః సౌ
మ్యోబుధత్రిష్టుప్ ఓంభూ।౦। మగధదేశోద్భవ ఆత్రేయ సగోత్రబు
ధ।౦।బృహస్పతే గృత్సమదో బృహస్పతిత్రిష్టుప్ ఓంభూ।౦। సింధుదే
శోద్భవ ఆంగిరసగోత్ర బృహస్పతేఇ।౦, శుక్రః పరాశరః ద్విపదావిరాట్

ఒం భూ ।౦। భోజకటదేశోద్భవ భార్గవసగోత్ర శుక్ర ఇ। ౦। శమగ్నిరగ్నిభి
టః శ్శాశినరుష్ణిక్ ఒం భూ ।౦। సౌరాష్ట్రదేశోద్భవకాశ్యప సగోత్రశనైశ్చ
రఇ_౦_ కయానోవామదేవో రాహుర్గాయత్రీ ఓం ॥ భూ - ౦ - సిం
హళదేశోద్భవ పైఠీనసగోత్ర రాహో ఇహాగచ్ఛ - ౦ - కేతుంమధు
చ్ఛందాః కేతుర్గాయత్రీ ఓం భూః - ౦ అంతర్వేదీసముద్భవ జైమి
నసగోత్ర కేతో - ౦ - ॥ అథాధిదేవతాః॥ త్ర్యంబకోవసిష్ఠోరుద్రోను
ష్టుప్ - గౌరీమి మాదీర్ఘతమా ఉమాజగతీ॥ యదక్రందో దీర్ఘత
మాః స్కందస్త్రిష్టుప్॥ - ౦ - ॥ విష్ణోర్నుకం దీర్ఘతపా నారాయణ
స్త్రిష్టుప్॥ బ్రహ్మజజ్ఞానం వామదేవో బ్రహ్మాత్రిష్టుప్॥ ఇంద్రంవో మధు
చ్ఛందా ఇంద్రోగాయత్రీ- యమాయసోమంయమోయమో నుష్టుప్
మోషూణో ఘోరః కణ్వః కాలో గాయత్రీ॥ ఉషోవాజం ప్రస్కణ్వ
చిత్రగుప్తోబృహతీ॥ అథప్రత్యధి దేవతాః॥ అగ్నింకణ్వోమేధా తిథి
రగ్ని ర్గాయత్రీ। అప్సుమేమే ధాతిథిరాపోనుష్టుప్ ।౦। స్యోనామేధా
తిథిర్భూమి ర్గాయత్రీ।ఇదంవిష్ణుర్మేధాతి థిర్విష్ణుర్గాయత్రీ।ఇంద్ర
శ్రేష్ఠాని గృత్సమద ఇంద్రస్త్రిష్టుప్ - ఇంద్రాణీంవృషాకపి రింద్రాణీ
పంక్తిః - ప్రజాపతే హిరణ్యగర్భః ప్రజాపతిస్త్రిష్టుప్ - ఆయంగౌః
సార్పరాజ్ఞో సర్పాగాయత్రీ- బ్రహ్మజజ్ఞానం గౌతమో వామదేవో
బ్రహ్మాత్రిష్టుప్- ॥ తతఃఉత్తరతః ॥ గణానాంత్వాగృత్సమదో గణపతి
ర్జగతీ॥ జాతవేదసేకశ్య పోదుర్గాత్రిష్టుప్ ॥ తవవాయవ్యశ్వాంగిర సో
వాయుర్గాయత్రీ ఆదిద్వత్స ఆకాశోగాయత్రీ - ఏషోఉషః ప్రస్క
ణ్వోశ్వినౌగాయ త్రీ- యద్వారాహాద్వారు త్తరే వినాయకం॥ శనేరుత్తరే
వాయుం- రాహోర్దక్షిణేఆకాశం - కేతోర్దక్షిణేశ్వినా- ఉత్తరేక్షే
త్రస్యపతినా వామదేవః క్షేత్రాధిపతి రనుష్టుప్ - వాస్తోష్పతే వసిష్ఠో
వాస్తోష్పతి స్త్రిష్టుప్॥ తతఃలక్షణోక్తి హోమమంత్రాః॥ సామధ్వనిశరీర
స్త్వంవాహనం పరమేష్ఠినః - విషపాపహరోనిత్యమతః శాంతింప్రయ
చ్ఛమే॥ఇతిమంత్రేణ ఇంద్రంమిత్రం వరుణమితి వాగరుత ంతేషు త్తరతః

ఆవాహ్యాదిక్పాలానష్టదిక్షు తత్తన్మంత్రైరావాహ్య॥ తతఃరవేఃపూర్వే శేషం॥ సోమస్యాగ్నేవాసుకిం॥ భౌమస్యాగ్నేతక్షకం॥ బుధోత్తరేకర్కోటికం॥ గురూత్తరేపద్మం॥ శుక్రోత్తరేమహాపద్మం॥ శనిపశ్చిమేశంఖపాలం॥ రాహోఃపురతఃకంబళం॥ కేతోఃపురతఃకులిశంచస్థాపయేత్॥ తతఃపూర్వే అశ్విన్యాది సప్తనక్షత్రాణి॥ విష్కంభాదిసప్తయోగాన్॥ బవబాలవకరణే॥ సప్తద్వీపాని॥ ఋగ్వేదంచ॥ దక్షిణేపుష్యాది సప్తనక్షత్రాణి॥ ధృత్యాదిసప్తయోగాన్ కౌలవతైతిలకరణే సప్తసాగరాన్॥ యజుర్వేదంచ॥ పశ్చిమేస్వాత్యాది సప్తనక్షత్రాణి వజ్రాదిసప్తయోగాన్ గరజివణిక్కరణే సప్తపాతాళాని సామవేదంచ॥ ఉత్తరేఅభిజిదాది సప్తనక్షత్రాణిసాధ్యాదిషడ్యోగాన్ విష్టికరణం భూరాదీన్సప్తలోకాన్॥ అథర్వవేదంచ॥ వాయవ్యేధ్రువం సప్తర్షీంశ్చ॥ తతోయథావకాశం గంగాది సప్తసరితః సప్తకులాచలాన్॥ అష్టౌవసూన్ ద్వాదశాదిత్యాన్ ఏకాదశరుద్రాన్ ఏకోనపంచాశన్మరుతః షోడశమాతౄః షట్ఋతూన్ ద్వాదశమాసాన్ద్వే అయనే పంచదశతిథీః షష్టిసంవత్సరాన్- సుపర్ణాన్నాగాన్యక్షాన్ గంధర్వాన్ విద్యాధరానప్సరసః రక్షాంసి భూతాని మనుష్యాన్ఇతి॥ కోటిహోమేతువేద్యాః పూర్వేబ్రహ్మా - మధ్యేజనార్దనః॥ పశ్చిమేరుద్రః ఉత్తరేస్కందః తతోధ్యాయేత్॥ తతస్తుమిత్రావరు- ం - గృహోవై ఇత్యావాహ్య॥ పురుష సూక్తేన షోడశోపచారైః సంపూజ్యప్రార్థయేత్॥ ఆదిత్యావసవోరుద్రా మరుతోలోకపాస్తథా। బ్రహ్మాజనార్దనశ్చైవ శూలపాణిర్భగాక్షహా॥ అత్రసన్నిహితాస్సర్వే భవంతుమఖభాగినః। పూజాంగృహ్ణంతు సర్వాత్ర మయాభక్త్యోపపాదితాన్॥ కుర్వంతుచ శుభంసర్వే యజ్ఞకర్తుః సమీహితానితి॥ తతోవేదీశాన్యాం కుంభంసంపూజ్య దేవదానవసంవాదే ఇతిసంప్రార్థ్యాన్వాధానం కుర్యాత్॥ చక్షుషీ ఆజ్యేనాంతముక్త్వా॥ నవగ్రహానష్టశతాష్టా వింశత్యష్టాన్యతమ సంఖ్యాభిః సమిచ్చర్వాజ్యాహుతిభిః అధిదేవతాద్యాః ప్రధానదశాంశేన ద్విత్రిభిర్వా

సమిచ్చరాజ్యాహుతిభిః నవగ్రహానయుత లక్షకోట్యాన్యతరసంఖ్యా
భిర్యవవ్రీహిఘృతతిలాన్యత రాహుతిభిః శేషేణస్విష్టకృత మిత్యాది
చరాజ్యాహుతిరేకైవసర్వేషామితిపక్షే తథోల్లేఖనాది॥ లక్షకోటి
హోమయోగరుత్మంత మష్టశతాదిసంఖ్యయా సమిదాదిభిః కోటి
హోమేబ్రహ్మాదీనాంగరుడవత్॥ చరౌకాహుతిపక్షే॥ వత్సానాంపంచా
వదాన ధర్మత్వాచ్చ॥ లక్షహోమాదౌ బహుదినసాధ్యత్వే చరుస్వి
ష్టకృదాద్య దినఏవకార్యః॥ యావద్ధోమసమాప్తి ప్రతిదినం గ్రహపూ
జాకార్యా కోటిహోమేప్రతిసహస్రం పూర్ణాహుతిరపి హోమసమ
మాప్తావగ్నింసం పూజ్యస్విష్టకృదాది ప్రాయశ్చిత్త హోమాంతం కృ
త్వాగ్నేః సమంతాన్నవగ్రహేభ్యో వేదేరుత్తరతో వినాయకాది సప్త
భ్యో గరుత్మతేచ తత్తన్మంత్రైః మాషభక్తబలీన్ దత్వాక్షేత్రపాల
బలిం బ్రాహ్మణేనశూద్రేణవా చతుష్పథేక్షేపయేత్ తతఃప్రక్షాళితపా
దోద్వాదశగృహీతేన చతుర్గృహీతేనవాజ్యేనవస్త్రనారికేళాది
యుతేన పూర్ణాహుతిం జుహుయాత్॥ తత్రమంత్రాః॥ సముద్రాదూ
ర్మిరిత్యస్య గౌతమో నామదేవోగ్నిస్త్రిష్టుప్॥ మూర్ధానందివో
బాహ్యాస్పత్యో భారద్వాజో వైశ్వానరస్త్రిష్టుప్ పునస్త్వగ్నిర్వసురు
ద్రాదిత్యాస్త్రిష్టుప్॥ పూర్ణాదర్వి విశ్వేదేవాః శతక్రతురనుష్టుప్॥
సప్తతేఅగ్నే సప్తనవాగ్నిర్జగతీ॥ ధామంతే వామదేవో ఆపోజగతీ॥
పత్రైర్హుత్వా॥ ఇదమగ్నయే వైశ్వానరాయ వసురుద్రాదిత్యేభ్యః
శతక్రతవే సప్తవతేగ్నయే ద్భ్యశ్చనమ మేతిత్యాగః॥ అథవ సోర్ధా
రాం పాతయేత్॥ తత్రమంత్రాః॥అగ్నిమీళ ఇతినవానాం మధుచ్ఛందా
అగ్నిర్గాయత్రీ॥ విష్ణోర్నుకమితివణ్ణాం దీర్ఘతపావిష్ణుస్త్రిష్టుప్॥ ఆతే
పితరితి పంచదశానాం గృత్సమదోరుద్రస్త్రిష్టుప్॥ స్వాదిష్ఠేతిదశానాం
మధుఛందాః పవమానసోమోగాయత్రీ॥ మహావైశ్వానరజ్యేష్ఠసామ
నీచ పూర్ణపాత్రవిమోకాది కర్మశేషం సమాప్యసత్త్వోక్ శ్రేయః
సంపాదనంకృత్వా కుండేశానభాగే స్వస్తికోపరిభద్రాసనే ఉపవిష్టంయ

జమానం గ్రహకలశోదకేనసముద్రజ్యేష్ఠేత్యాదిభిః సురాస్త్వేత్యాది భిశ్చాభిషించేత్॥ అత్రపత్నీవామే॥ తతోయజమానః సర్వౌషధీభిర ముష్కృస్నాత్వా॥ పౌరాణైశ్చ॥ తేచ॥ సురాస్త్వామభిషించంతు బ్రహ్మావిష్ణుమహేశ్వరాః। వాసుదేవో జగన్నాథస్తథా సంకర్షణోవిభుః॥ ప్రద్యుమ్నశ్చానిరుద్ధశ్చభవంతు విజయాయతే। ఆఖండలోగ్నిర్భగవాన్ యమోవై నిరృతిస్తథా॥ వరుణఃపవనశ్చైవ ధనాధ్యక్షస్తథాశివః॥ బ్రహ్మణాసహితాః సర్వేదిక్పాలాః పాంతుమాంసదా॥ కీర్తిర్లక్ష్మీర్ధృతిర్మేధాపుష్టిః శ్రద్ధాక్రియామతిః। బుద్ధిర్లజ్జా వపుఃశాంతిః శాంతిస్తుష్టిశ్చమాతరః॥ ఏతాస్త్వామభిషించంతుదేవపత్న్యస్సమాగతాః। ఆదిత్యశ్చంద్రమా భౌమోబుధజీవసితార్కజాః॥ గ్రహాస్త్వామభిషించంతు రాహుఃకేతుశ్చతర్పితాః। దేవదానవగంధర్వయక్షరాక్షసపన్నగాః॥ ఋషయోమనవోగావో దేవమాతరఏవచ। దేవపత్న్యో ద్రుమానాగా దైత్యాశ్చాప్సరసాంగణాః॥ అస్త్రాణి సర్వశస్త్రాణి రాజానో వాహనానిచ। ఔషధాని చరత్నాని కాలస్యావయవాశ్చయే॥ సరితఃసాగరాః శైలాస్తీర్థాని జలదానదాః। ఏతేత్వామభిషించంతు సర్వకామార్థసిద్ధయే ॥ఇతి॥ తతఃప్రాఙ్ముఖః కర్తాగ్నేః పశ్చాదాచార్యఋత్విజః ఉదఙ్ముఖాన్ సంపూజ్య॥ దేశకాలౌ సంకీర్త్య మయా కృతే అయుతహోమాఖ్యే గ్రహయజ్ఞప్రతిష్ఠాంగభూతాం ఇమాంకపిలాంగాం రుద్రదైవత్యామముకగోత్రేభ్యోగుర్వాది సర్వర్త్విగ్భ్యః దక్షిణాసహితాం మహ్యంసంప్రదదే నమమేత్యుక్త్వా॥ కపిలేసర్వదేవానాం పూజనీయ్యాసి రోహిణి। తీర్థదేవమయీయస్మాదతః శాంతింప్రయచ్ఛమే ॥ఇతిపఠేత్॥ ఏవమగ్రేజ్ఞేయం॥ పుణ్యాస్త్వం శంఖపుణ్యానాం మంగళానాంచ మంగళం। విష్ణునావిధృతోనిత్యమతః శాంతిం -౦-ఇతి సోమాయశంఖం॥ ధర్మస్త్వం వృషరూపేణ జగదానందకారక। అష్టమూర్తేరధిష్ఠానః తస్మాచ్ఛాంతిం -౦- ॥ భౌమాయవృషం॥ హిరణ్యగర్భగర్భస్థం హేమబీజం విభావసోః। అనంతపుణ్యఫలదమతః శాం

తిం -౦- ఇతిబుధాయహేమ॥ పీతవస్త్రయుగం యస్మాద్వాసుదేవస్య వల్లభం। ప్రదానాత్తస్యమేవిష్ణుః ప్రియతాంశాన్తిదో భవేత్॥ ఇతిగురవేపీతవస్త్రం॥ విష్ణోత్వమశ్వరూపేణ యస్మాదమృతసంభవః। చంద్రార్కవాహనం నిత్యమదఃశాంతిం-౦॥ ఇతిశుక్రాయాశ్వం॥ యస్మాత్వం ప్రథితాకృష్ణాధేనో కేశాభ పన్నిభా। సర్వపాపహరానిత్య మదః శాంతిం -౦- ఇతిశనేఃకృష్ణాంగాం - యస్మాదాయస కర్మాణి త్వదధీనానిసర్వదా। లాంగలాన్యాయుధాదీని తస్మాచ్ఛాంతిం॥ ఇతిరాహవే లోహం॥ యస్మాత్త్వంఛాగయజ్ఞానామంగత్వేన వ్యవస్థితః। యానం విభావసోర్నిత్య మదః శాంతిం -౦-॥ ఇతి కేతవేఛాగం॥ సర్వేషాంవా గావః॥ గవామంగేషు తిష్ఠంతి భువనానిచతుర్దశ। యస్మాత్తస్మాచ్ఛివంమేస్యాదిహలోకే పరత్రచేతిదేయా॥ సర్వేభ్యస్సువర్ణం వాదద్యాత్॥ సర్వేషాంప్రీతయే శయ్యారత్నాని భూమిసదక్షిణాదేయా॥ తన్మంత్రాస్తు॥ యస్మాదశూన్యంశయనం కేశవస్యశివస్యచ। శయ్యాఽ శూన్యామమెయంస్యాద్దత్తా జన్మనిజన్మని॥ యథారత్నేషు సర్వేషు సర్వేదేవాః ప్రతిష్ఠితాః। మమశాంతింప్రయచ్ఛంతు రత్నదానేనమేసురాః॥ యథాభూమిప్రదానస్య కలాంనార్హంతిషోడశీం। దానాన్యన్యాని మేశాంతిర్భూమిదా నాద్భవత్వితి॥ వస్త్రకాంచన రత్నాన్యపియథాశక్తిదద్యాత్॥ తతోగ్రహాణాముత్తర పూజాంకృత్వా॥ యాంతుదేవగణా ఇతివిసృజ్యాగ్నిం సంపూజ్యవిభూతిం ధృత్వాగచ్ఛగచ్ఛసురశ్రేష్ఠేతి విసృజ్యోక్తసంఖ్యయా విప్రాన్సంభోజ్య॥ కర్మేశ్వరార్పణం కుర్యాదితి॥

ఇతికమలాకరకృతావయుతహోమః॥

అథలక్షహోమవిధిఃమాత్స్యే॥ కథితోయుతహోమోయంలక్షహోమమతఃశృణు॥ సర్వకామాప్తయే యస్మాల్లక్షహోమం విదుర్బుధాః॥౧॥అస్మాద్దశగుణఃప్రోక్తోలక్షహోమఃస్వయంభువా।ఆహుతీభిః ప్రయత్నేనదక్షిణాభిస్తథైవచ ॥౨॥ అథఋత్విజోబృహత్పరాశరేణోక్తాః॥ యస్మాస్తుఋత్విజఃకార్యాబ్రాహ్మణాయేవిపశ్చితః। నిత్యంజపపరాశ్చై

వనితాయోజ్యాస్తేనతద్విజాః॥ కందమూలఫలాహారా దధిక్షీరాశినోపివా। మాత్స్యే॥ ద్విహస్తవిస్తృతంతద్వచ్చతుర్హస్తాయతంతథా॥(చతుర్హస్తాయతమితి పఠాంతరం విరదాహి యవాదివిషయం అన్యేతుక్షేత్రేఫలోత్కీర్తియం॥ ద్విహస్తకరణ్యాంహిచతుర్హస్తం క్షేత్రంభవతి॥ తేనైకపవపక్ష ఇత్యాహుః)॥ లక్షహోమే భవేత్కుండం యోనివక్త్రం త్రిమేఖలం। ద్వ్యంగుళోచ్ఛ్రితాకార్యా ప్రథమామేఖలాబుధైః॥ ద్విరంగుళోన్నతాతత్ర ద్వితీయాసముదాహృతా। ఉచ్ఛ్రాయవిస్తరాభ్యాం చ తృతీయాచతురంగుళా॥ చతురంగుళవిస్తారః పూర్వయోరపికథ్యతే॥ తస్యచోత్తరపూర్వేణ వితస్తిత్రయసంమితాం। ప్రాగుదక్ప్రవణాంతద్వచ్చతురశ్రాం సమంతతః॥ విష్కంభార్ధోచ్ఛ్రితంప్రోక్తం స్థండిలంవిశ్వకర్మణా। సంస్థాపనాయదేవానాం వప్రద్వయసమావృతం॥ ద్వ్యంగుళోచ్ఛ్రితోవప్రః ప్రథమఃసముదాహృతః। త్ర్యంగుళోచ్ఛ్రాయకంప్రోక్తం వప్రద్వయమథోపరి॥ ద్వ్యంగుళస్తత్రవిస్తారః సర్వేషాంకథితోబుధైః। దశాంగుళోచ్ఛ్రితాభిత్తిః స్థండిలేస్యాత్తథోపరి॥ తస్మిన్నావాహయేద్దేవాన్ పూర్వవచ్ఛుక్లతండులే। గరుత్మానధికస్తత్ర సంస్థాప్యశ్శ్రియమిచ్ఛతా॥ సచసర్వవేద్యస్తుపూర్వభాగేస్థాప్యః॥ అంతేతుబాదరాయణఇతిన్యాయాత్॥ తదావాహనేమంత్రః॥ సామధ్వనికరీతత్వంవాహనంపరమేష్ఠినః। విషపాపహరోనిత్యమతః శాంతింప్రయచ్ఛమే॥ విషాపహరణఇతివాపాఠః॥ పూర్వవత్కుంభమామంత్ర్యతద్వద్ధోమంసమాచరేత్॥ సహస్రాణాంశతంహుత్వాసమిత్సంఖ్యాదికంస్మృతః। పూర్వవత్సమిదాజ్యచరూన్హుత్వానుపర్ణోసి గరుత్మానితిగరుడదైవతాకం హోమంహుత్వావ్యాహృతీభిర్లక్షహోమం కుర్యాదిత్యర్థః॥ ఘృతకుంభాద్వసోర్ధారాం పాతయేదనలోపరి। ఔదుంబరీమయీంమూర్ధ్నిస్రుచ్వం కోటరవర్జితాం॥ బాహుమాత్రాంస్రువం కృత్వానతస్తంభద్వయోరపి। ఘృతధారాంతతః సమ్యగగ్నేరుపరిపాతయేత్॥ శ్రావయన్సూక్తమాగ్నేయం వైష్ణవంరౌద్రమైందవం। మహావైశ్వానరం సామజ్యేష్ఠ

సామచపాఠయేత్ ॥ అగ్నిమీళేనవానాం మధుచ్ఛందాగ్నిగాయత్రీ॥ విష్ణోర్నుకమితిషణ్ణాం దీర్ఘతమావిష్ణుస్త్రిష్టుప్॥ స్వాధిష్ఠయాదశానాం మధుఛందఃసోమోగాయత్రీ ॥ మహావైశ్వానరసామ్నః వైశ్వానరఋషిర్దేవతా॥ జగతీబృహతీచ్ఛందః॥ మూర్ధానందివఇతిజ్యేష్ఠసామ్నోభరద్వాజోవైశ్వానరస్త్రిష్టుప్ ॥ స్నానంచయజమానస్యపూర్వవత్స్వస్తివాచనం । దాతవ్యాయజమానేన పూర్వవద్దక్షిణాఃక్రమాత్॥ తద్వచ్ఛదశచాష్టౌవా లక్షహోమేపిఋత్విజః ॥ కర్తవ్యాఃశక్తితస్తద్వచ్ఛశ్వారోవావిమత్సరాః॥ నవగ్రహమఖాత్సర్వం లక్షహోమేదశోత్తరే॥ దత్వా దద్యాన్మునిశ్రేష్ఠభూషణాన్యపిశక్తితః ॥ ఆసనానిసవస్త్రాణిహేమానికటకానిచ॥ కుండలేచపవిత్రాణికంఠసూత్రాణిశక్తితః ॥ అత్రదానంయథాశక్త్యాదాతవ్యం భూతిమిచ్ఛతా । ఏకైకశతాహుతే స్వహస్విన్యవ్యైకోవిప్రఇత్యర్థః॥ ఫలంతు॥ పూజ్యతేశివలోకేచవస్వాదిత్యమరుద్గణైః॥తత్రకల్పశతాన్యష్టావథమోక్షమవాప్నుయాత్॥సకామోయస్త్వమంకుర్యాల్లక్షహోమంయథావిధి । సర్వాన్కామానవాప్నోతి పదంచానంత్యమశ్నుతే॥ పుత్రార్థీలభతేపుత్రంధనార్థీలభతేధనం ॥ భార్యార్థీలభతేభార్యాం కుమారీచశుభంపతిం । భ్రష్టరాజ్యస్తథారాజ్యం శ్రీకామఃశ్రియమాప్నుయాత్ ॥ యంయంప్రార్థయతేకామం తంతంప్రాప్నోతిపుష్కలం । నిష్కామఃకురుతేయస్తుపరంబ్రహ్మాధిగచ్ఛతి ॥ ఇతిలక్షహోమః॥

అథకోటిహోమః॥ మాత్స్యే॥అస్మాచ్ఛతగుణఃప్రోక్తఃకోటిహోమః స్వయంభువా । ఆహుతీభిఃప్రయత్నేన దక్షిణాభిఃఫలేనచ॥ పూర్వవద్గ్రహదేవానాం ఆవాహనవిసర్జనే॥ హోమమంత్రాస్తుపూర్వోక్తాః స్నానేదానేతథైవచ । కుండమంటపవేదీనాం విశేషోయంనిబోధమే ॥ కోటిహోమేచతుర్హస్తంచతురశ్రంచయత్నతః॥ యోనివక్త్రద్వయోపేతం తదప్యాహుస్త్రిమేఖలం॥ ఏకంయోనివక్త్రం పశ్చిమే అపరందక్షిణఇతి॥ హేమాద్రామదనరత్నేచోక్తం॥ వేదిశ్చకోటిహోమేస్యాద్వితస్తీనాంచతుష్టయం । చతురశ్రాఃసమంతాచ్చత్రిభిర్వప్రైస్సమావృతా॥

వస్త్రప్రమాణాం పూర్వోక్తం వేదికాయాస్తథోచ్ఛ్రియః। తథాషోడశహ
స్తః స్యాన్మంటపశ్చ చతుర్ముఖః ॥ పూర్వద్వారే చ సంస్థాప్య బహ్వృచం వేద
పారగం । యామ్యే స్థాప్య యజుర్వేదీ పశ్చిమే సామవేదినం ॥ అథర్వవేది
నం తద్వదుత్తరే స్థాపయేద్బుధః। అష్టౌ హోమార్థమామంత్ర్య వేదవేదాం
గవేదినః ॥ ఆహృత్యద్వాదశాన్విప్రాన్వస్త్రమాల్యానులేపనైః । పూ
ర్వవత్పూజయేద్భక్త్యా సర్వాభరణభూషణైః॥ రాత్రిసూక్తం చ రౌద్రం
చ పావమానం సుమంగళం ।పూర్వద్వారే బృచాం శాంతిం పఠన్నాస్తఉ
దఙ్ముఖః ॥ శాక్రం సౌమ్యం చ రౌద్రం చ కూశ్మాండం శాంతిమేచ॥ పాఠయే
ద్దక్షిణద్వారి యజుర్వేదినముత్తమం॥ సౌపర్ణమథవై రాజన్యాగ్నేయం
రుద్రసంహితం । జ్యేష్ఠసామ తథా శాంతిం ఛందోగః పశ్చిమే పఠేత్ ॥ శాం
తిసూక్తం చ సౌరం చ తథా శాకునికం శుభం । పౌష్టికం చ తథా రాజన్నుత్త
రేధర్వవేదవిత్ ॥ అష్టభిర్బ్రాహ్మణైస్తత్ర హోమకార్యశ్చ పూర్వవత్ ।
స్నానేదానే చ మంత్రాః స్యుస్త ఏవ మునిసత్తమ ॥ వసోర్ధారావిధానం చ
లక్షహోమవదిష్యతే ॥ అనేన విధినా యస్తు కోటిహోమం సమాచరేత్ ॥
సర్వాన్కామానవాప్నోతి తతో విష్ణుపదం వ్రజేత్ ॥ అశ్వమేధసహస్రా
ణిదశ చాష్టౌ చ ధర్మవిత్ ॥ కృత్వా యత్ఫలమాప్నోతి కోటిహోమా
త్తదశ్నుతే। బ్రహ్మహత్యాసహస్రాణి భ్రూణహత్యార్బుదాని చ॥ నశ్యంతి కో
టిహోమేన యథావచ్ఛివభాషితం॥

ఇతి మాత్స్యే కోటిహోమవిధిః.

అథ నృసింహ హోమవిధిః.

నృసింహ హోమః ॥ నృసింహపురాణే నృసింహహోమవిశేషః॥
దుస్స్వప్నదర్శనే ఘోరే గ్రహపీడాసముద్భవే। హసంతీ ప్రతిమా చైవ జ్వలం
తీ చ విశేషతః॥ ప్రస్వేదయుక్తాం ప్రతిమాం దృష్ట్వా తు నృపనందన।తథా మహా
జ్వరగ్రస్తో ధారా దేవస్య మూర్ధని ॥ సంతతం నరసింహస్య కుర్యాద్ధా
రయేద్బుధః। అయనే విషువే చైవ చంద్రసూర్యగ్రహే తథా॥ నరసింహం

సమారాధ్యలక్షహోమంచకారయేత్ । అనావృష్టిమహామార్యాక్షి
శిరోగభయేతథా ॥ నరసింహంసమారాధ్య బ్రాహ్మణైర్వేదపారగైః ।
కారయేల్లక్షహోమంతు గ్రామపశ్చాన్నరాధిపః ॥ దృష్ట్వోపసర్గంమర
ణంప్రజానామాత్మనశ్చహి । సమ్యగారాధ్యయత్నేననరసింహస్యమంది
రే ॥ శంకరాయతనేవాపికోటిహోమంసమాచరేత్ । ప్రమాణంబా
హుమాత్రంతు సర్వతఃకుండలక్షణం ॥ బ్రహ్మచారీవ్రతైర్యుక్తస్త్రి
రాత్రంతువిశేషతః । అహోరాత్రముపోష్యాథగాయత్రీమయుతంజ
పేత్ ॥ నిరాహారాశ్చశుచయస్తేసర్వేసంయతేంద్రియాః । ఆరభేయు
స్తతోయజ్ఞంతతోహోమమతంద్రితాః ॥ యవధాన్యతిలైర్మిశ్రైః
గాయత్ర్యాప్రథమంహుతం । జుహుయాదేకచిత్తేన స్వాహాకారాన్వి
తంబుధః ॥ తతోవ్యాహృతిభిఃపశ్చాజ్జుహుయాత్తుతిలాదికం । యావత్సం
పూర్యతేసంఖ్యాలక్షంవాకోటిరేవవా ॥ తావద్దినదినేకుర్యాదచ్యుతా
ర్చనపూర్వకం। తావచ్చభోజనందద్యాద్యావద్ధోమంసమాచరేత్ ॥ సమా
ప్తేదక్షిణాందద్యాత్తతఃప్రోక్ష్యోదకేనవ । ఏవంకృతేతుగ్రామస్యరాష్ట్రో
జనపదస్యచ ॥ సర్వబాధాప్రశమనీశాంతిర్భవతిసర్వదా ॥

ఇతి నృసింహహోమవిధిః.

అథగాయత్ర్యయుతహోమః ॥ హేమాద్రౌమదనరత్నే దేవీపురాణే ॥
షడశీతింలక్షణోపేతంవైహర్మ్యంకారయేచ్ఛివం । హేమపీఠంసుశోభాఢ్యం
చంద్రార్కౌతత్రమాతరః ॥ చర్చికాద్యాఃప్రకర్తవ్యాఃపూర్వాదిపరికల్పితాః ।
తత్రగ్రహాణాంప్రాగ్వత్ పూజాకార్యా ॥ లక్షహోమఃప్రకర్తవ్యఃసర్వ
పీడానివారణః ॥ గాయత్ర్యాగ్రహమంత్రైశ్చకూష్మాండైర్జాతవేదసైః ।
ఇంద్రవారుణవాహ్నేయైర్వాయుయామ్యైఃసనైరృతైః ॥ హోమఃశత
సహస్రస్తుఅత్రోత్కృష్టోవిధీయతే ॥ అత్రమంత్రవిభాగస్తు బృహత్పరా
శరోక్తంవక్ష్యామః ॥ సర్వపీడావినాశాయకోటిహోమఃశుభావహః ॥
యవవ్రీహిఘృతక్షీరతిలాఃకంగుప్రసారికాః ॥ పంకజోశీరబిల్వాగ్రదళా

హోమేప్రకీర్తితాః॥ తత్రైవ॥ బ్రహ్మోవాచ॥ లక్షహోమంప్రవక్ష్యామి
యథోక్తంతత్రశంభునా । భూమికంపేదిశాందాహేగ్రహయుద్ధేప్యుపస్థి
తే ॥ కేతుసందర్శనేచైవఆదిత్యస్యచకంపనే । కృష్ణవర్ణేథవాసూర్యే
తథాఛిద్రసమన్వితే ॥ రక్తవృష్టిస్తథానద్యోవిపరీతాభవంతిచ । నిర్గతం
గగనాద్ధూమంవారిమధ్యేగ్నిసంస్థితిః ॥ ఉపసర్గాస్తథాలోకే నానోత్పా
తసముద్భవే । యస్యరాశౌగ్రహాఃపంచషట్సప్తచసురాధిప॥ గ్రహాణాం
చంద్రసూర్యస్యగ్రహైర్వాష్టమసంస్థితైః । సూర్యస్యాభ్యర్చనంకార్యం
శివస్యాశుభనాశనం ॥ లక్షహోమంమహాహోమంకోటిహోమంపు
రోదితం । గోభూహిరణ్యవస్త్రాశ్వతిలదానంశుభావహం ॥ పాయసందధి
క్షీరాజ్యందేయంనైవేద్యముత్తమం । ఏకలింగేప్రకర్తవ్యమథావిప్రగ్ర
హేషుచ ॥ వృషాదిరహితమేకలింగం ॥ బాహుమాత్రేతతఃకుండేజంఘా
మాత్రేథవాపునః । హోతవ్యంసురరాజేంద్ర నాన్యేషువిధిరీదృశః॥ అ
హంతేకథయిష్యామి లక్షహోమస్యయోవిధిః । చతుర్హస్తంతథాకుం
డం విస్తారంసురసత్తమ ॥ షోడశాంగుళవిస్తార ముచ్ఛ్రాయేషోడశాం
గుళం । చతురంగుళ మౌన్నత్యంచతుర్హస్తస్యకీర్తితం ॥ ద్వాదశాం
గుళవిస్తారో దైర్ఘ్యేణంద్విగుణముచ్యతే । యోనిఃకుండేప్రకర్తవ్యానా
ధికా శస్యతేక్వచిత్॥ యవవ్రీహిఘృతక్షీరం తిలకంగుడశానిచ । చూ
తస్యసురరాజేంద్ర పాలాశసమిధస్తథా ॥ దూర్వాంకురం శమీశ్రే
ష్ఠం ఔదుంబర్యశ్శుభావహాః । గాయత్రీత్ర్యంబకశ్చాపి శంభవాయేచకీ
ర్తితాః ॥ జాతవేదసమంత్రేణ మంత్రేణేంద్రేణచైవహి ॥ సహస్రశీ
ర్షేణనమో హిరణ్యేనేత్యథాపిహి । రుద్రమంత్రైస్తథాసౌరైః పాంచ
రాత్రాగమోదితైః ॥ హోతవ్యంశతమష్టౌతు సహస్రమథసంఖ్యయా ।
పంకజోత్పలబిల్వాది హోమద్రవ్యంశుభావహం ॥ కంపనస్వేదనంగా
త్రే అశ్రుపాతాథజల్పనం । దేవతానాంసురాధ్యక్ష ఉత్పాతాః క్ష
యకారకాః ॥ లక్షహోమంప్రకుర్వీత కోటిహోమమథాపివా । గో
దోహరుద్రభవనే మహాస్నానంశుభావహం ॥ అన్యథామారకోఘోరో

జాయతేరాజవిభ్రమః । యేదేవాస్తేగ్రహాః సర్వే యేగ్రహాస్తేతుజంగమాః ॥ తేషాంసంపూజనాన్నిత్యం దీర్ఘాయుఃపురుషోభవేత్॥

ఇతి గాయత్ర్యాద్యయుత హోమః ॥

అత్రలక్షహోమేకోటిహోమేచ బృహత్పరాశరోక్తోవిశేషః॥ యుగ్మాశ్చఋత్విజఃకార్యాబ్రాహ్మణాస్తేవిపశ్చితః। నియమవ్రతసంపన్నాస్సహితాఃపార్థివానను॥నిత్యంజపపరాశ్చైవ నియోజ్యాస్తేసదాద్విజాః॥ కందమూలఫలాహారాదధిక్షీరాశినోపివా। అగ్నిసోమౌచసూర్యంచవిష్ణుంచైవప్రజాపతిం॥ విశ్వేదేవాన్మహేంద్రంచ మిత్రస్విష్టకృతంతథా । దధిమధుఘృతాక్తాశ్చసమిధశ్చైవయాజ్ఞియాః॥హోమయేచ్ఛతసాహస్రం మంత్రైశ్చైవయథాక్రమం।చతుర్వింశతిగాయత్ర్యామానస్తోకేతిషట్తథా॥త్రిషట్గ్రహాదిమంత్రైశ్చచత్వారోవిష్ణుదైవతైః॥ కూశ్మాండైర్జుహుయాత్పంచకిరికేమైస్తుషోడశ । హునేద్దశసహస్రాణిజాతవేదసఇత్యృచా। పంచైవతుసహస్రాణిజుహుయాదింద్రదైవతైః ॥ తథా ॥ కోటిహోమేచతుర్హస్తంచతురశ్రాయతంపునః । యోనివక్త్రద్వయోపేతం తదప్యాహుస్త్రిమేఖలం ॥ వేదీచకోటిహోమేస్యాద్ధస్తానాంహిచతుష్టయం। చతురశ్రాసమాతద్వత్త్రిభిర్వప్రైఃసమావృతా ॥ (వేదచతుష్టయస్థానేచతురోద్వారపాలానుక్త్వా)అష్టౌతుహోమకాఃకార్యావేదవేదాంగవేదినః । ఏవంద్వాదశతేపూజ్యా వస్త్రమాల్యానులేపనైః ॥ అన్యత్పూర్వవత్॥ సంవర్తఉవాచ ॥ భగవన్మహదుత్పాత సంభవేభూప్రకంపనే । నిర్ఘాతపాంసువర్షేచ గ్రహాభంగేతథైవచ.॥ జన్మనక్షత్రపీడాసు అనావృష్టిభయేషుచ । క్రూరాసుగ్రహపీడాసు దుర్భిక్షేదేశవిప్లవే ॥ వ్యాధీనాంసంభవేజాతే శరీరేచాతిపీడితే । క్లేశేమహతిచోత్పన్నే కింకర్తవ్యంనరోత్తమైః ॥ స్వర్గస్యసాధనంయచ్చ కీర్తిదంధనదంతథా । ప్రబ్రూహిమేద్విజశ్రేష్ఠ తథారోగ్యప్రదంనృణాం ॥ సనత్కుమారఉవాచ ॥ శ్రుణురాజన్ప్రవక్ష్యామి శాంతికర్మతథోత్తమం । కోటిహోమాఖ్యమతులం సర్వకామఫలప్రదం ॥ బ్రహ్మహత్యాదిపాపాని యేననశ్యంతితత్క్షణాత్।

ఉక్త్వా తాః ప్రశమం యాంతి మహోత్సంపద్యతే సుఖం। విధానం తస్య వక్ష్యామి శృణుష్వైకమనా భవ । దేవాగారే చ భవనే తీర్థే వా శివసన్నిధౌ॥ పర్వతే వా ప్రకుర్వీత య ఇచ్ఛేత్ క్షేమమాత్మనః । శుభనక్షత్రయోగే చ వారే సర్వగుణాన్వితే॥ యజమానస్యానుకూలే కోటిహోమం సమారభేత్। పూజయిత్వా ప్రయత్నేన బ్రాహ్మణం వేదపారగం ॥ వస్త్రైశ్చ భూషణైశ్చైవ గంధమాల్యానులేపనైః । ప్రణమ్య విధివత్తస్మై ఆత్మానం వినివేదయేత్। త్వం నో గతిః పితా మాతా త్వం గతిస్త్వం పరాయణం । త్వత్ప్రసాదేన విప్రర్షే సర్వం మే స్యాన్మనోగతం ॥ ఆపద్విమోక్షాయ చ మే కురు యజ్ఞమనుత్తమం । కోటిహోమాఖ్యమతులం శాంత్యర్థం సర్వకామదం ॥ పురోహితస్తథా ప్రాజ్ఞః శుక్లాంబరధరః శుచిః । బ్రాహ్మణైః సహితః పుత్రైః సంయతైః సుసమాహితైః ॥ భూమిభాగే సమే శుద్ధే ప్రాగుదక్ప్రవణే తథా । పుణ్యాహం వాచయేత్పుణ్యం కృతో విప్రాన్సుపూజయేత్। తతస్తు సహితో విప్రైః సూత్రయేన్మంటపం శుభం ॥ ఉత్తమం శతహస్తం తు తదర్ధేన తు మధ్యమం । జఘన్యం తు తదర్ధేన శక్తికాలాద్యపేక్షయా ॥ మధ్యే తు మంటపస్యాపి కుండం కుర్యాద్విచక్షణః । చతుర్హస్తప్రమాణేన ఆయామేన తథైవ చ । మేఖలాత్రితయం తస్య ద్వాదశాంగుళవిస్తృతం ॥ తత్ప్రమాణాం తథా యోనిం కుర్వీత సుసమాహితః । కుండస్య పూర్వభాగే తు వేదిం కుర్యాద్విచక్షణః ॥ చతుర్హస్తాం సమాం చైవ హస్తమాత్రోచ్ఛ్రితాం నృప । స్థాపనం తత్ర దేవానాం కుర్యాద్యత్నేన బుద్ధిమాన్ ॥ ఉపలిప్య తతో భూమిం మంటపస్య సమంతతః । విన్యసేత్కలశాంస్తత్ర జలపూర్ణాంశ్చతుర్దిశం ॥ అశ్వత్థప్లక్షచూతాద్యైః పల్లవైరుపశోభితాన్ । వితానముపరిష్టాచ్చ మంటపస్య ప్రకల్పయేత్ ॥ స్థాపయేద్దిక్షు సర్వాసు తోరణాని విచక్షణః ।ఏవం సంభృతసంభారః పురోధాః సుసమాహితః । పుణ్యాహజయఘోషేణ హోమకర్మ సమారభేత్ ॥ స్థాపయిత్వాసురాన్వేద్యాం వక్ష్యమాణానరిందమ ॥ బ్రహ్మాణం పూర్వభాగే తు మధ్యే దేవం జనార్దనం । పశ్చిమే చ తథా రుద్రం వసూనుత్తరతస్తథా ॥ వా

దూనాష్ట్యంత థై శానె లోకపాలాన్ క్రమేణతు ॥ ఏవంసంస్థాప్యవిబు
నాన్ యథాస్థానంనృపోత్తమ। పూజయేద్విధివద్వస్త్ర గంధమాల్యాను
లేపనైః ॥ వేదోక్తమంత్రై ర్లింగైః పురాణోక్తైః పృథక్ పృథక్ । ఆది
త్యావసవోరుద్రామరుతోలోకపాస్తథా ॥ బ్రహ్మాజనార్దనశ్చైవశూల
పాణిర్భగోర్యమా । అత్రసన్నిహితా-ం - ఏవంనంపూజయిత్వాతాన్
దేవాన్ యత్నేనశుద్ధధీః । నైవేద్యైర్వివిధైర్భక్ష్యైః ఫలైర్దీపైస్తథైవచ॥
తతస్తైర్ద్విజైఃసార్ధంకుండస్యవిధిపూర్వకం।కుర్యాత్సంస్కారకరణంయు
క్తంవేదచింతకైః॥తతఃప్రజ్వాలయేద్వహ్నింనామ్నాఖ్యాతంఘనాచిం
షం॥ నియోజయేద్విజాంస్తత్రశతసంఖ్యాన్నృపోత్తమ। అలాభేతుబహూ
నాంచయథాలాభంనియోజయేత్ ॥ విద్యావృద్ధాన్ వయోవృద్ధాన్ గృహ
స్థాన్ సంయతేంద్రియాన్ । చింతయేత్తత్ర దేవేశంపంచాస్యంనృపపావ
కం॥ముఖానితస్యచత్వారి సప్తజిహ్వాశ్చపార్థివ। ఏవంజిహ్వామథైకంతు
తత్స్మృతం సార్వకామికం ॥ ఋగ్భిఃపూర్వముఖే హోమో యజు
ర్భిశ్చోత్తరేముఖే। సామభిఃపశ్చిమేకాయోన్ ఉథర్వభిర్దక్షిణాముఖే ॥
ఋగ్భిఃఋగ్వేదిభిః । హోమోవ్యాహృతిభిశ్చైవ సర్వత్రవిధీయతే॥
ప్రణవాదిభిశ్చతల్లింగైః స్వాహాకారాంతయోజితైః। జుహుయాత్సర్వ
దేవానాంవేద్యాంయేచోపకల్పితాః॥ఏవంప్రకల్పయేద్యజ్ఞంకోటహో
మాఖ్యముత్తమం । తిలాఃకృష్ణాఘృతాభ్యక్తాః కించిద్వ్రీహిసమన్వితాః॥
హోతవ్యాః కోటిహోమేతుసమిధస్తుపలాశజాః । పూర్ణేహోమ
సహస్రేతు దద్యాత్పూర్ణాహుతింశుభాం॥ పూర్ణాహుతిస్సమాఖ్యా
తా కోటిహోమేనరాధిప। సహస్రాణినృపశ్రేష్ఠ దశశాస్త్రవిశారదైః॥
దక్షిణాచసహస్రంధేనవః సహస్రంశంఖఇత్యాది ॥ సర్వేషామథవాగా
వఇతిపక్షే నవశతగావః ॥ నవశతంసువర్ణాః ॥ అథకోటిహోమస్యశ
తముఖదశముఖ ద్విముఖైకముఖభేదాఉచ్యంతే॥ సంవరణఉవాచ॥బహు
త్వాత్కర్మణో బ్రహ్మన్కోటిహోమః సుదుష్కరః ॥ నియమాబ్రహ్మ
చర్యాద్యా దుష్కరా ఇతిమేమతిః ॥ నిరోధోబ్రాహ్మణానాంచ భూరి

మ్యాదిసంస్కారః। కార్యేగురులఘీయస్త్వంపర్వకాలాద్యపేక్షయా। కోటిహోమస్య సంక్షేపంవదమేబ్రహ్మసంభవ ॥ సనత్కుమారఉవాచ॥ శతాననోదశముఖో ద్విముఖైకముఖస్తథా । చతుర్విధోమహారాజ కోటిహోమోవిధీయతే ॥ కార్యస్యగురుతాంజ్ఞాత్వా నైవేద్యమథవర్ణనః॥ యథాసంక్షేపతఃకార్యః కోటిహోమస్తథాశృణు ॥ కృత్వా కుండశతందివ్యం యథోక్తంమానసంమితం । ఏకైకస్మిన్శతధాకుండేదశవిప్రాన్నియోజయేత్ ॥ సద్యఃపక్షేతువిప్రాణాం సహస్రంపరికీర్తితం । ఏకస్థానప్రణీతేగ్నౌ నవర్ణతఃపరిభావితే ॥ హోమంకుర్యుర్ద్విజాః సర్వేకుండేకుండే యథోదితం । యథాకుండబహుత్వేతు రాజసూయే యథాక్రతౌ ॥ స్యాదేవాగ్నిబహుత్వంతు నచయజ్ఞోవిభిద్యతే । తథా కుండశతేప్యత్రఘృతార్చిషినియోజితే ॥ ఏకఏవభవేద్యజ్ఞః కోటిహోమోనసంశయః । ఏవంయఃకురుతేక్షిప్రంవ్యాసకైః కార్యగౌరవాత్ ॥ శతాననఃసవిజ్ఞేయః కోటిహోమోనసంశయః ॥ అత్రకుండానాంహస్తమాత్రతా శీఘ్రదాహిఘృతాదిపరా ॥ తిలయవాదౌతులక్షేశతాంశే॥ లక్షార్ధేత్రికరంకుండం లక్షహోమేచతుఃకరం । అయుతేత్వథహోతవ్యేకుండంస్యాద్ధస్తమాత్రకం ॥ ద్విగుణంలక్షహోమేచ కోటిహోమేచతుర్గుణమితి ॥ మంత్రాంతరోక్తంజ్ఞేయం ॥ అత్రఋత్విగాచార్యసహితఆచార్యస్యవిశేషానుక్తేసహస్రసంఖ్యాఋత్విజఏవ॥ ఇతిశతముఖః॥

స్వల్పైర్హోమభిఃకార్యః స్యాద్వైషాకాలాదికేయదా। తదాదశముఖఃకార్యః కోటిహోమోమహామతే ॥ విప్రాణాంద్వేశతేతత్రవిభజ్యవినియోజయేత్ ॥ మంటపస్తుపంచాశత్కరః పంచవింశతికరోవా॥ ఇతిదశముఖః॥

యత్రకుండద్వయంకృత్వా విభజ్యచవిభావసుం । హోమంకుర్యుఃద్విజాభూయః సంస్కృత్యవిధిపూర్వకం ॥ శతంతత్రవినియోజ్యంచవిప్రాణాం ప్రవిభజ్యవై । మాసేథవార్ధమాసేవాకార్యో కాలేవ్యూహస్థితే॥ తదాతుద్విముఖఃకార్యఃకోటిహోమోవిచక్షణైః॥ యదా

తుస్వేచ్ఛయా యజ్ఞంయజమానః సమాపయేత్ ॥ కాలేనబహునారా జంస్తదా త్వేకముఖోభవేత్ ॥ ఏకకుండస్థితోవహ్ని రేకచిత్తైస్సమా హితైః॥ నసంఖ్యానియమశ్చాత్ర బ్రాహ్మణానాంనరోత్తమ॥ నకాలనియ మశ్చైవస్వేచ్ఛయాయజ్ఞఉచ్యతే॥ అవృత్యాకతుకామస్య చాతుర్మా స్యాదికర్మవత్॥ సదాప్రసక్తఃకర్తవ్యో యజ్ఞోయంసార్వకాలికః॥యో యమేకముఖోరాజన్కాలేన బహునాభవేత్॥ యతోవిహిత మాయుశ్చ విత్తంచైవస్థిరంసదా॥అతఃపంక్షేపతఃకార్యఃధర్మకార్యంప్రశస్యతే॥ తతః సమాప్తే యజ్ఞేతుకారయేత్సమాహితః॥ శంఖతూర్యనినాదేన బ్రహ్మ ఘోషరవేణచ ॥ తతస్తుదాపయేద్విప్రాన్నృత్విజః శ్రద్ధయాన్వితః ॥ ని ష్కైకకంనకైశ్చైవ కుండలైర్వివిధైర్నృప ॥ గోశతంచైవదాతవ్యమ శ్వానాంచశతంతథా ॥ సహస్రంచసువర్ణానాం సర్వేషామపిదాపయే త్॥ గ్రామైర్గజరథైరశ్వైః పూజయేచ్చపురోహితః ॥ తతశ్చావభృథే స్నాయాత్తైర్ఘటైః పూర్వకల్పితైః ॥ లక్షహోమోక్తమంత్రేణ సదా విజయకారిణా ॥ ఏవంసమాపయేద్యస్తు కోటిహోమ మఖంశుభం ॥ తస్యారోగ్యంప్రియాః పుత్రాఆయువృద్ధిస్తథైవచ ॥ అనావృష్టిభయం చైవ ఉత్పాతభయమేవచ । దుర్భిక్షంగ్రహపీడాచ ప్రశమంయాంతి భూతలే॥ ఏతత్పుణ్యం పాపహరంసర్వకామఫలప్రదం । సనకాఖ్యేన మునినాపార్థివాయనివేదితం॥ సర్వోపసర్గశమనం భవనేభవాయ యేకారయంతిమనుజా నృపకోటిహోమం। భోగానవాప్యమనసోభిమ తాన్ప్రకామంతేయాంతి శక్రసదనంశుచిశుద్ధసత్వాః॥

ఇతిభవిష్యోత్తరేకోటిహోమవిధిః॥

అథ ప్రసవశాంతిః ॥తత్రబహుప్రసవేషు తచ్ఛాంతే రుక్తత్వా దోముఖప్రసవ ఉచ్యతే॥ గర్గః॥ ప్రణిపత్యరవిం వక్ష్యేప్రాయశ్చిత్తమ నుస్మరన్। సర్వారిష్టవినాశాయ యదుక్తంజ్యోతిరర్ణవే ॥ పిత్రారిష్టే సుతారిష్టే మాత్రరిష్టేతథైవచ ॥ యన్నక్షత్రోత్పత్తౌయద్యరిష్టంతత్రే

దం కుర్యాదిత్యర్థః ॥ ప్రాయశ్చిత్తంతదాకుర్యాత్తత్తద్దోషస్య శాంత యే। పూషాశ్విన్యోర్గురౌరా సార్ప మఘాచిత్రేంద్రమూలభే॥ ఏష్వృక్షేషుజాతస్యకుర్యాద్దోజననంతథా॥ తథాశబ్దః సముచ్చయార్థః॥ తేనపి త్రారిష్టాదౌతన్నక్షత్రాదిశాంతింకృత్వా॥పలిచ్ఛకుర్యాదిత్యర్థః॥పిత్రారి ష్టేత్యనేనైవమూలాదావపిప్రాప్తః। పునర్మూలాదిగ్రహణంయత్రమూ లాదేశ్చతుర్థపాదాజ్జాతదభావస్తత్రాపిప్రాప్త్యర్థం॥ జన్మర్క్షేవా త్రిజన్మర్క్షేశుభవారేశుభేదినే। కృత్వాభ్యంగాదికం సర్వంగృహాలం కారపూర్వకం॥ గోమయేనోపలిప్యాథ గృహస్యైశానభాగకే। పంకజం కర్ణికాయుక్తంరజోభిః శ్వేతవర్ణకైః॥ వ్రీహీస్తత్రవినిక్షిప్య యథావి త్తానుసారతః। నవశూర్పంచతన్మధ్యే రక్తవస్త్రంప్రసారయేత్ ॥ స్థాప యిత్వాశిశుంతత్ర పునఃసూత్రేణవేష్టయేత్। ప్రాఙ్ముఖం తమవాక్పాదం తిలదర్భగతంశిశుం ॥ గోముఖందర్శయిత్వాతు పునర్జాతంతుగోము ఖాత్ ॥ విష్ణుర్యోనీతిసూక్తేన గవ్యేనస్నాపయేచ్ఛిశుం । గవామంగే ష్వితిమంత్రేణ గవామంగానిసంస్పృశేత్॥ విష్ణోః శ్రేష్ఠేతిమంత్రేణ గో ప్రసూతంతు బాలకం । ఆచార్యస్తుసమాదాయ వక్ష్యమాణమంత్రేదద్యాత్త థా ॥ మాతాజఘన్యభాగస్థాశిశుమానీయతస్ముఖాత్ । పిత్రేతదాప్రదా తవ్యంతతోమాత్రేప్రదాపయేత్ ॥ పితావస్త్రంవ్యపోహ్యాథ పుత్రస్యము ఖమీక్షయేత్ । గోమూత్రంగోమయంక్షీరం దధిసర్పిశ్చసంయుతం॥ ఆపోహిష్ఠాదిభిర్మంత్రైరభిషించేత్తతశ్శిశుం। మూర్ధ్నిచాఘ్రాయతంపు త్రం తన్మంత్రేణతదాపితా ॥ అంగాదంగాత్సంభవసి హృదయాదధిజా యసే । ఆత్మావైపుత్రనామాసి సజీవశరదఃశతం ॥ మూర్ధనిత్రిరవ ఘ్రాయ తంశిశుంస్థాపయేత్తతః । పుణ్యాహంవాచయేత్పశ్చాద్ద్విజేభ్యశ్చ దద్యాత్ వేదపారగైః ॥ దరిద్రాయాథవిప్రాయతాం గామభ్యర్చ్యదాప యేత్ । గోవస్త్రస్వర్ణధాన్యాని దద్యాదకాలాదితఃక్రమాత్ ॥ యథా శక్తిధనందద్యాద్ద్విజేభ్యస్సథాపితా । తతోహోమంప్రకుర్వీత స్వశాఖోక్తేనమార్గతః ॥ ఉల్లేఖనాదికంకృత్వా ఆజ్యభాగాంతమాచ

శేత్ । హోమస్యేశానదిగ్భాగే ధాన్యోపరిశుభం ఘటం ॥ పంచగవ్యం ఘటేస్థాప్య తిలాంస్తత్రవినిక్షిపేత్ । క్షీరద్రుమకషాయాంశ్చ పంచరత్నానినిక్షిపేత్ ॥ కషాయోనియగ్రోధః ॥ వస్త్రయుగ్మేనసంఛాద్యగంధాద్యైరర్చయేత్తతః । విష్ణుంవరుణమభ్యర్చ్య ప్రతిమాయాంవిధానతః ॥ యతఇంద్రాదిభిర్మంత్రైః కుంభం స్పృష్ట్వాభిమంత్రయేత్ । యతఇంద్రేతివడృచః సూక్తశేషాః ॥ దధిమధ్వాజ్యయుక్తేన హోమం కుర్యాత్ప్రయత్నతః ॥ (యుక్తేనేతిభావోక్తః వేగేనేత్యర్థః) ఆపోహిష్ఠేతితిసృభిరప్సుమేసోమఇత్యథ ॥ తద్విష్ణోఃపరమంపదమక్షిభ్యాథమితి సూక్తతః ॥ ఋగ్భిరాభిఃప్రత్యృచరీచ అష్టావింశతిసంఖ్యయా ॥ అశక్తావష్టసంఖ్యంవా దధిమధ్వాజ్యసంయుతం ॥ ఆదిత్యాదిగ్రహాణాంచ హోమంకుర్యాత్సమంత్రకం ॥ గ్రహాణాంచదధ్యయుతహోమంకుర్యాదిత్యేకే॥ అన్యథాపునర్దధ్యాది గ్రహణస్యవైయర్థ్యాపత్తేః ॥

అథ ప్రయోగః.

కర్తాస్యబాలస్యాముకనక్షత్రోత్పత్తిసూచితారిష్టశాంత్యర్థం గోముఖప్రసవంకరిష్య ఇతిసంకల్ప్య ॥ గణేశంసంపూజ్యాచార్యం వృణుయాత్ ॥ఆచార్యః శ్వేతమాల్యైఃపద్మంకృత్వాప్రీహిమయకూపంతత్రరక్తవస్త్రంతత్రతిలాన్వికీర్యకూర్చేప్రాఙ్ముఖం శిశుంనిధాయనూత్రేణకూపంవేష్టయిత్వాశిశుసమీపే గోముఖమానీయప్రసవంవిభావ్య ॥ విష్ణుర్యోనిమితిసూక్తేన పంచగవ్యేనశిశుంస్నాపయిత్వా గవామంగేష్వితి మంత్రేణగాంస్పృశేత్ ॥ మంత్రస్తు ॥ గవామంగేషుతిష్ఠంతి భువనాని చతుర్దశ। యస్మాత్తస్మాచ్ఛివంమేస్యాదతఃశాంతింప్రయచ్ఛమే ॥ తతోవిష్ణోర్క్షేష్ఠేనేతిశిశుమాదాయమాత్రేదద్యాత్ । మాతాపిత్రేతతఃపితా పునఃమాత్రే దత్వావస్త్రముపనీయముఖమీక్షతే। తతఃఆచార్యఃపంచగవ్యేనశిశుం ఆపోహిష్ఠేతితిసృభిరభిషించేత్.। తతఃపితాఅంగాదంగాదితిశిశుం మూర్ధ్ని త్రివర్హాయాస్య గోముఖస్యప్రసవస్యపుణ్యాహంభవంతోబ్రువంతు। ఎవంవృద్ధిశ్రీఃకల్యాణమితి త్రిస్త్రిర్వాచయిత్వా ఆచా

గ్న్యాయతాంగాందత్వా గ్రహప్రీత్యర్థం గోవస్త్రస్వర్ణధాన్యానియథా శక్తి భూయసీందద్యాత్ । తతః ఆచార్యోగ్నింనవగ్రహాంశ్చప్రతి ష్ఠాప్యాన్వాధానంచక్షుషీఆజ్యేనేత్యంతముక్త్వాత్రప్రధానం। అపశ్చతువారం దధిమధ్వాజ్యేనవిష్ణుంసకృత్ । యస్మాణంలక్ష్మీభ్యామితి సూక్తేనప్రత్యృచమష్టావింశతి సంఖ్యయావాగ్రహాన్నైకైకయాహుత్వా శేషేణస్విష్టకృతమిత్యాద్యాజ్యభాగాంతే ఈశాన్యాంకుంభంసంస్థాప్య ॥ తత్రపంచగవ్యంతిలాన్ క్షీరద్రుమకషాయాంశ్చ క్షిప్త్వావస్త్రయుగ్మేనా వేష్ట్య పూర్ణపాత్రే తద్విష్ణోరితివిష్ణుం తత్వాయామీతివరుణం చావాహ్య సంపూజ్యకుంభంస్పృష్ట్వా యతఇంద్రేతిమన్త్రాంకణ్వ పుత్రప్రగాథఇంద్రోబాహాంతంప్రగాథచ్ఛందః ॥ ఏతాన్జప్త్వాయజమానేనత్యాగేకృతేమిలిత్వై దధిమధ్వాజ్యైః ప్రత్యృచమష్టావింశతిసంఖ్యయావాష్టసంఖ్యయావాజుహుయాత్॥ ఆపోహిష్ఠేతితిస్రూణాం సింధుద్వీపఆపోగాయత్రీ ॥ అప్సుమేధాతిథిరాపోనుష్టుప్ ॥ తద్విష్ణోర్మేధా తిథిర్విష్ణుగాయత్రీ ॥ లక్ష్మీభ్యామితిమన్త్రాణాం విశ్వహాయత్నహానుష్టుప్ ॥ ఏతైఃప్రతిమంత్రైః అష్టావింశతిరష్టౌవాహుత్వా గ్రహమంత్రైరేకైకాం హుత్వాందధిమధ్వాజ్యేనహుత్వా స్విష్టకృదాదిశేషంసమాప్య బ్రాహ్మణాన్భోజయేత్ ॥ ఇతిగోముఖప్రసవప్రయోగః ॥

అథతిథినక్షత్ర లగ్నయోగకరణాదిగండాంతజానాంక్రమేణశాంతయః ఉచ్యంతే॥ తత్రనక్షత్రగండాంతజాతశాంతిరారభ్యతే॥సత్రివిధః॥తిథిలగ్ననక్షత్రభేదాత్॥ గండాంతోనామసంధిఘటికాః॥సచోక్తోజ్యోతిర్నిబంధే ॥ పూర్ణానందాఖ్యయో స్తిథ్యోః సంధిర్నాడీద్వయంతథా॥ గండాంతంమృత్యుదంజన్మ యాత్రోద్వాహవ్రతాదిషు ॥ కుళీరసింహయోః కీట చాపయోర్మీననమేషయోః ॥ గండాంతమంతరాళంస్యాత్ ఘటికార్ధంమృతిప్రదం ॥ సార్పేంద్రపౌష్ణభేష్వంత్య షోడశాంశాభసంభవః ॥ తదగ్రభేషుచతథాపాదం గండాంతసంజ్ఞితం ॥ రత్నమాలాయాం

తు నక్షత్రేషు మతాన్తరముక్తం ॥ పౌష్ణాశ్విన్యోః సార్పపిత్ర్యర్క్షయోశ్చ యచ్చ జ్యేష్ఠామూలయోరంతరాళం । తద్గండాంతం స్యాచ్చతుర్నాడికాహియాత్రా జన్మోద్వాహకాలేష్వనిష్టం ॥ అత్రదోషతారతమ్యం జ్ఞేయంరత్నసంగ్రహే ॥ సర్వేషాంగండజాతానాం పరిత్యాగోవిధీయతే । వర్జయేద్దర్శనంయా వద్వర్షంషాణ్మాసికంతథా ॥ తిథ్యర్క్షగండేపితృమాతృనాశో లగ్నేతుసంఘాతనయస్యనాశః । సర్వేషునోజీవతిహంతిబంధూ౯ జీవన్పునస్స్యాద్బహువారణాశ్వః ॥ ప్రయోగపారిజాతే గర్గబ్రహ్మా । ఆశ్వినీమఖమూలాద్యా స్త్రిషణ్ణవచనాడికాః । రేవతీసార్పశాక్రాంతే మాసర్త్వయనసంధినః ॥ అశ్వినీమఖమూలాద్యా నాడికాద్వితయం తథా । రేవతీసార్పశాక్రాంతే నాడికాద్వయమేవహి ॥ అశ్వినీమఘమూలానాం పూర్వార్ధేపితృపీడనం । పూసాహిశక్రపశ్చార్ధే జననీంబాధ్యతేశిశుం ॥ పితృఘ్నస్తుదివాజాతో రాత్రిజాతస్తుమాతృహా । దినస్థగండాంతజాత ఇత్యర్థః ॥ ఆత్మఘ్నస్సంధ్యయోర్జాతో నాస్తిగండోనిరామయః । సర్వేషాంగండజాతానాం పరిత్యాగోవిశీయతే ॥ వర్జయేద్దర్శనంశ్రావం తచ్చషాణ్మాసికంభవేత్ । తస్యశాంతింప్రవక్ష్యామి సోమమంత్రేణభక్తిమా౯ ॥ కాంస్యపాత్రంప్రకుర్వీత పలైఃషోడశభిర్వా । అష్టాభిశ్చచతుర్భిర్వాద్వాభ్యాంవాశోభనంతథా ॥ తన్మధ్యేపాయసంశంఖే నవనీతేనపూరితే । రాజతంచంద్రమమల మర్చయేత్సితపుష్పకైః ॥ ధవలైఃక్షౌమవాసాస్తు శుక్లమాల్యాంబరావృతః । సోమోహమితిసంచింత్య పూజాంకుర్యాదతంద్రితః ॥ జపేత్సాహస్రకంమంత్రం శ్రద్ధయాచసమాహితః । దద్యాద్వైదక్షిణాంచాపి గండదోషప్రశాంతయే ॥ శుక్లాంవాగీశ్వరీంచైవ తామ్రపాత్రసమన్వితాం । గండదోషోపశాంత్యర్థం దద్యాద్వేదవిదేశుచిః ॥ జ్యోతిర్నిబంధే ఏకదంతేధికమప్యుక్తం । కుంకుమంచందనంకుష్ఠం గోరోచనమథాపివా ॥ ఘృతపూర్ణేషుకుంభేషు చతుర్షుప్రక్షిపేత్క్రమాత్ । సహస్రాక్షేతిమంత్రేణ బాలకంస్థాపయేత్తతః ॥ పితృయుక్తందివాజాతం మాతృయుక్తంతురాత్రిజం ।

స్నాపయేత్పితృమాతృభ్యాం సంధ్యయోరుభయోరపి ॥ కాంస్యపాత్రే ఘృతందద్యాద్గండదోషోపశాంతయే । సక్షీరంమాక్తికంశం ఖంశ్వేత వస్త్రయుగంశుభం ॥ యజుర్వేదవిదేదద్యాద్గండదోషాపనుత్తయే। దద్యాద్ధేమంహిరణ్యంచ గ్రహాంశ్చాపిప్రపూజయేత్ ॥ ఆయుర్వృద్ధికరంజప్త్వా కుర్యాద్బ్రాహ్మణతర్పణం । అత్రగోముఖప్రసవ నవగ్రహశాంతిశ్చకార్యః ॥ అన్యత్ స్పష్టమితిప్రయోగే నోచ్యతే॥

ఇతి గర్గోక్తనక్షత్రాది గండాంతజాతశాంతిః॥

అథతిథిలగ్నగండాంతజాతశాంతిః॥ఉత్తరగార్గ్యః॥ తిథిగండాంత జాతస్య సుతస్యతుదినేతిథౌ। శాంతిఃశుభేహ్ని వాకార్యాఃతావత్పుత్రంనలోకయేత్ ॥ తిథిగండేత్వనడ్వాహం నక్షత్రేధేనుమేవచ । కాంచనంలగ్న గండేతు గండదోషావినశ్యతి॥ఆద్యభాగఃపితుర్గండం త్రయాణామభిషేచనం ॥ మాతాపితృశిశూనామిత్యర్థః ॥ ఉత్తరాతిష్యచిత్రాసు పూర్వాషాఢోద్భవస్యచ। కుర్యాచ్ఛాంతింప్రయత్నేన నక్షత్రాకరజాంబుధః॥ తామేవాహ ॥ సువర్ణేనతదర్ధేన యథావిత్తానుసారతః । నక్షత్రాధిపతేరూపం కుర్యాద్వస్త్రద్వయాన్వితం ॥ వరుణస్యార్చనంకార్యం స్వస్తి వాచనపూర్వకం । కుంభేవరుణనక్షత్రాధిపతించ పూజయేదిత్యర్థః ॥ శతౌషధానిరత్నాని మృత్త్వక్పల్లవసంయుతాః । పూజాంతేసమిదన్నాజ్యై ర్హోమంతిలయవైస్తథా ॥ తతఃపూర్ణాహుతింహుత్వా వేదాఢ్యా యకుటుంబినే । ఉత్తరాప్రథమేపాదే తిలపాత్రంతథైవచ ॥ తిష్యేతు గాంసవత్సాంచ సుశీలాంచపయస్వినీం। అజాంచిత్రాసువై దద్యాత్ పూర్వాషాఢేతుకాంచనం ॥ యవాంశ్చవ్రీహిమాషాంశ్చ తిలముద్గాన్ ప్రదాపయేత్ । తథావిత్తానుసారేణ కుర్యాద్బ్రాహ్మణభోజనం ॥ పితురాయుష్యవృద్ధ్యర్థం శాంతిరత్రవిధీయతే । ఏవంయఃకురుతేసమ్యక్ శాంతికర్మసమాహితః ॥ ఆయురారోగ్యమైశ్వర్యం సంప్రాప్నోతిదినేదినే॥

ఇతి తిథిలగ్నగండాంతజాతశాంతిః॥

అథదినక్షయాదిశాంతిః ॥ ఉత్తరగార్గ్యః॥ అథాతఃసంప్రవక్ష్యామి జన్మకాలేవిశేషతః । గండాంతానాంచనామాని మహాదోషకరాణిచ॥ దినక్షయేవ్యతీపాతే వ్యాఘాతేవిష్టివైధృతౌ । శూలేగండేతిగండే చ పరిఘేయమకంటకే ॥ కాలగండేమృత్యుయోగే దగ్ధయోగేసుదారుణే। తస్మిన్గండదినేప్రాప్తే ప్రసూతిర్యదిజాయతే ॥ అతిదోషకరీప్రోక్తాతత్రపాపయుతేసతి।దినక్షయాదౌగండాంతశబ్దోయంపారిభాషికః॥ యజనందేవతానాంచ గ్రహాణాంచైవపూజనం। దీపంశివాలయేభక్త్యాఘృతేనపరిదాపయేత్॥ అభిషేకంశంకరాయఅశ్వత్థస్యప్రదక్షిణం। ఆయుర్వృద్ధికరంజాప్యం సర్వారిష్టవినాశనం॥ మృత్యుంజయమంత్రస్తు ఆశుశ్శిశానఇత్యాదిజపఇత్యర్థః।గురుదైవతవిప్రాణాం పూజనంగోత్రవర్ధనః॥సర్వారిష్టహరార్థాయగ్రహయజ్ఞంసమాచరేత్ ॥ శివాయవిధివద్భక్త్యాదీపదానంకరోతియః। అఖండంగోఘృతేనైవసవైమృత్యుంజయేన్నరః। విష్ణుమూర్తింమహాపుణ్యమశ్వత్థంశ్రీకరంసదా । ప్రదక్షిణంనరోభక్త్యా యఃకరోతినరోత్తమః॥అకాలమృత్యుంనిర్జిత్య దీర్ఘాయుర్జాయతేధ్రువం।గాణాపత్యంచపుంసూక్తం సౌరంమృత్యుంజయంశుభం। శాంతింజాప్యం రుద్రజాప్యంకృత్వామృత్యుజయీభవేత్॥మూలేవాసార్పగండేవా కుర్యాదేతానియత్నతః । ఆయుర్వృద్ధికరాయాథ గండదోషప్రశాంతయే ॥ ఏష మూలాదిశాంత్యోస్సముచ్చయః॥

ఇతి సర్వగండాంతశాంతిః॥

అథ విషఘటికాశాంతిః ॥ తదాహజ్యోతిర్నిబంధేవృద్ధగార్గ్యః ॥ తిథీషునాగాద్రిగిరీశవారిధిగజాద్రి దిక్పావకదిక్ఛభాస్కరాః। ౧౫-౫-౮-౭-౭-౧౧-౪-౮-౭- ౧౦-౩-౧౦-౧౨-౭-౮= మునీభసంఖ్యాఃప్రథమాదితఃక్రమత్పరంవిషాఖ్యంఘటికాచతుష్టయం । వింశచ్చతుర్వార్ధ దశదిక్చశైలాబాణాశ్చతత్వానియథాక్రమేణ ॥ ౨౦-౪-౧౨-౧౦- ౭-౫- ౨౫- సూర్యాదివారేషుభవంత్యనంతరం నాడ్యోవిషాఖ్యా

ఘటికాచతుష్టయం ॥ నక్షత్రేష్వాహనారదః ॥ ఖమార్గణాః-౫౦-వేదపక్షాః-౨౪-ఖరామాః-౩౦-వ్యోమసాగరాః-౪౦- వార్ధిచంద్రాః-౧౪ రూపదస్రాః-౨౧- ఖరామాః-౩౦ - వ్యోమబాహవః ॥౨౦॥ ద్విరామాః-౩౨-ఖాగ్నయః-౩౦- శూన్యదస్రాః-౨౦-కుంజరభూమయః-౧౮-రూపపక్షాః ౨౧- వ్యోమదస్రాః-౨౦-వేదచంద్రాః-౧౪-చతుర్దశ-౧౪-శూన్యచంద్రాః- ౧౦- వేదచంద్రాః- ౧౪- షడక్షాః- ౬- వేదబాహవః-౨౪॥ శూన్యదస్రాః-౨౦- శూన్యచంద్రాః-౧౦- పూర్ణచంద్రాః-౧౦-గజేందవః- ౧౮- తర్కచంద్రాః-౧౬- వేదపక్షాః-౨౪- ఖరామాశ్చా-౩౦-ఽశ్విభాత్క్రమాత్ ॥ఆభ్యః పరాస్స్యుర్ఘటికాశ్చతస్రో విషసంజ్ఞితాః ॥ తత్రజాతస్యశాంతిమాహవృద్ధగర్గః ॥ విషనాడీషుసంజాతే సర్వారిష్ట భయప్రదం । పితరంమాతులాత్మానౌ ఘాతయేన్నాత్ర సంశయః ॥ మాతుశ్చవిషశస్త్రైస్తైః క్రూరేలగ్నేంశగేపివా । తద్దోషపరిహారాయశాంతికర్మసమాచరేత్ ॥ రుద్రోయమోగ్నిర్మృత్యుశ్చ దేవతాః పరికీర్తితాః । సువర్ణేనయథాశక్త్యా తత్తల్లక్షణలక్షితాః ॥ ప్రతిమాఃకారయిత్వైవ మాఢకవ్రీహికస్థలే । స్థండిలంపరికల్ప్యాథ కుంభమౌషధిసంయుతం ॥ జలైఃసంపూర్యసంస్థాప్య మృదాదిప్రక్షిపేత్తతః । వస్త్రద్వయేనసంవేష్ట్య పంచరత్నానినిక్షిపేత్ ॥ కుంభోపరితుసంస్థాప్య చతస్రఃప్రతిమాస్తథా। సంస్థాప్యతత్రమంత్రైశ్చ క్రమాదర్చేద్ధునేత్తథా॥ సమిచ్చరుఘృతద్రవ్యైః ప్రత్యేకంచయథాక్రమం । ఋత్విగ్భిశ్చసహాచార్యో హునేదష్టసహస్రకం ॥ అష్టోత్తరశతంవాథ అష్టావింశతిమేవ వా । తతస్తైర్హునేద్దేవాన్ తత్తన్మంత్రైశ్చకృత్యవిత్ ॥ తతోభిషిచయేద్దానం మంత్రైఃపౌరాణికైఃక్రమాత్ । ప్రీయంతాంభగవానీశః పినాకీసర్వతోముఖః ॥ తవమూర్తిప్రదానేన మమపాపంవినాశయ। దంష్ట్రాకరాళవదనోనీలాంజనసమాకృతిః । రక్తాక్షోసిగదాపాణి మృత్యోర్మాంపాహిసర్వదా ॥ దానమేవంవిధైర్మంత్రైర్యథావిధినమా

హితః। గోభూహిరణ్యవస్త్రైశ్చ ఆచార్యంపూజయేత్సుధీః॥ ఏవంకుర్యాద్విధానేన విషదోషఃప్రశామ్యతి ॥

ఇతి విషఘటికాశాంతిః॥

అథతిథిప్రసవశాంతిః॥ తత్రకృష్ణచతుర్దశీజాతశాంతిః॥ ప్రయోగపారిజాతేగర్గః ॥ కృష్ణపక్షేచతుర్దశ్యాం ప్రసూతేషడ్విధంఫలం।చతుర్దశీంచషడ్భాగం కుర్యాదాదౌశుభంస్మృతం ॥ ద్వితీయఃపితరంహంతితృతీయోమాతరంతథా । చతుర్థోమాతులంహంతి పంచమేవంశనాశనం ॥ షష్ఠేచధనహానిస్స్యా దాత్మనోవంశనాశనం । యస్మాత్సర్వప్రయత్నేన శాంతింకుర్యాద్విధానతః ॥ ఆచార్యమృత్విజోవృత్వాస్వస్తివాచనపూర్వకం । రుద్రాదిదేవతాం స్తస్మా త్కర్షమాత్రసువర్ణతః ॥ తదర్ధార్ధేనవాకుర్యా ద్విత్తశాఠ్యవివర్జితః । ప్రతిమాంకారయేచ్ఛుంభోః సర్వలక్షణసంయుతాం ॥ వృషభేచసమాసీనం వరదాభయపాణినం। శుద్ధస్ఫటికసంకాశం శ్వేతమాల్యాంబరాన్వితం। త్రియంబకాఖ్యమంత్రేణపూజాంకుర్యాద్విధానతః ॥ స్థాపయేచ్చతురఃకుంభాన్ విదిక్షుచయథావిధి। ఆగ్నేయీమారభ్యవిదిక్ష్విత్యర్థః ॥ ఆగ్నేయకుంభమారభ్యేత్యగ్రేదర్శనాత్ ॥ పుణ్యతీర్థజలోపేతాన్ ధాన్యస్యోపరివిన్యసేత్॥ తన్మధ్యేస్థాపయేత్కుంభం శతచ్ఛిద్రసమన్వితం । పంచమృత్పంచరత్నాని పంచత్వక్పంచపల్లవాన్ ॥ పంచధాన్యంసువర్ణంచ తత్తన్మంత్రైర్వినిక్షిపేత్। శతౌషధానినిక్షిప్య శ్వేతవస్త్రైశ్చవేష్టయేత్ ॥ సురభీణిచపుష్పాణి శ్వేతానిపరివేషయేత్।సర్వేసముద్రాస్సరిత స్తీర్థానిజలదానదాః॥ ఆయాంతుయజమానస్య దురితక్షయకారకాః । ఆవాహ్యావారుణైర్మంత్రై రనేనచవిధానతః॥ ఇమంమేవరుణేత్యనయా తత్త్వాయామీతివాతథా।త్వన్నోఅగ్నేఇత్యనయా సత్వన్నఇతిమంత్రతః ॥ ఆనోభద్రాఖ్యసూక్తంచ భద్రాఅగ్నేశ్చసూక్తకం। జప్త్వాతుపురుషంసూక్తం కద్రుద్రంతుకర్మాజ్జయేత్॥ ఈశ్వరస్యాభిషేకంచగ్రహపూజాంచకారయేత్ । పూజా

కర్మణసునిర్వర్త్య హోమంకుర్యాద్విధానతః ॥ గ్రహస్యైశానదిగ్భాగే కుండంకుర్యాద్విధానతః । విస్తారాయామఖాతంచాప్య రత్నిద్వయసంమితం ॥ కుండకంఠంపరిత్యజ్య సమంతాదంగుళంక్రమాత్ । మేఖలోచ్ఛ్రాయవిస్తారా చతుస్త్రీద్వ్యంగుళైఃక్రమాత్ ॥ పశ్చిమేమధ్యభాగేతు యోనింకుర్యాద్విధానతః ॥ యోనింమడంగుళాంతిర్య ద్ద్వాదశాంగుళదైర్ఘికాం । అశ్వత్థదళసంకాశాం కించిన్నిమ్నాయతాంశుభాం ॥ కుర్యాదాఘారపర్యంతం స్వగృహ్యోక్తవిధానతః । సమిదాజ్యంచరుంచైవ తిలమాషాంశ్చసర్షపైః ॥ సర్షపైఃసహితాతిలమాషాఃఇత్యర్థః । అశ్వత్థప్లక్షపాలాశ సమిద్భిఃఖాదిరైఃశుభైః॥అష్టోత్తరసహస్రంవా అష్టోత్తరశతంతువా । అష్టావింశతిరేతైశ్చ హోమంకుర్యాత్పృథక్ పృథక్ ॥ త్ర్యంబకేనమంత్రేణ తిలాన్వ్యాహృతిభిఃక్రమాత్ ॥ గ్రహోపవంచహోతవ్య అస్మదుక్తవిధానతః । ఏవంక్రమేణహుత్వాథ హోమశేషంసమాపయేత్ ॥ సర్వాలంకారయుక్తానాం త్రయాణామభిషేచనం । త్రయోమాతాపితృబాలాః ॥ చతుర్భిఃకలశైరద్భిః బృహత్కుంభసమన్వితం। బృహత్కుంభంశతచ్ఛిద్రం ॥ ధౌతాంబరాణిధృత్వాథ కుర్యాదాజ్యావలోకనం । పూర్ణాహుతించజుహుయా ద్యజమానసమన్వితః ॥ తత్సర్వంపరయాభక్త్యా ఈశ్వరాయనివేదయత్ । సర్వాలంకారసంయుక్తాం సవత్సాంగాంపయస్వినీం ॥ ప్రతిమాంవస్త్రయుగ్మంచా ప్యాచార్యాయనివేదయేత్ । ఈశ్వరప్రీతయేశక్త్యా కుర్యాద్బ్రాహ్మణభోజనం ॥ ఏవంయఃకురుతేశాంతిం సర్వపాపైఃప్రముచ్యతే । సర్వాన్కామానవాప్నోతి స్థిరజీవీసుఖీభవేత్ ॥

ఇతి కృష్ణచతుర్దశీశాంతిః।

అథప్రయోగః ॥ కర్తాపిత్రాద్యైరిష్టాదౌ గోముఖప్రసవంకృత్వా। దేశకాలాసంకీర్త్య అస్యబాలకస్యకృష్ణచతుర్దశీజన్మసూచితారిష్టనిరసనద్వారాపరమేశ్వరప్రీత్యర్థం సనవగ్రహమఖగర్భితాంకృష్ణచతుర్దశీజననశాంతింకరిష్యే ఇతిసంకల్ప్య ॥ గణేశపూజనపుణ్యాహవాచననాందీ

శ్రాద్ధాచార్యర్త్విగ్వరణానికుర్యాత్ । తతఃఆచార్యః ఆగ్నేయాదివిది క్షుచతురః కుంభాన్మధ్యేచ శతచ్ఛిద్రేపంచమృదః పంచపల్లవాన్ పంచరత్నాని పంచత్వచః పంచధాన్యానిసువర్ణంశతౌషధీశ్చ నిక్షిప్యవస్త్రైర్మాల్యైశ్చవేష్టయిత్వా ॥ పూర్ణపాత్రేకర్మతదధార్ధం కృతాంరుద్రప్రతిమాంత్ర్యంబకమితి మంత్రేణసంపూజ్య ఆగ్నేయాదికోణేషు కుంభాన్ సంస్థాప్య ॥ ఇమంమే-౦- తత్వాయామి-౦-త్వన్నో అగ్నే-౦-సర్వేసముద్రాస్సరిత స్తీర్థానిజలదానదాః । ఆయాంతుయజమానస్య దురితక్షయకారకాః ॥ ఆగ్నేయాదికోణస్థ కలశప్రతిమాసు ఇమంమే ఇత్యాదిత్రిభిర్మంత్రైః సర్వేసముద్రాఇతివరుణంచ సంపూజ్యరుద్రం పంచశాంతిం ఆనోభద్రాభద్రాఅగ్నేఃసహస్రశీర్షా-౦-౦-కద్రుద్రాయఆయుష్సూక్తానిజపేత్॥ తతోగ్నేగ్రహాణాంస్థాపనంచ కృత్వాసమిద్వయ మాదాయచక్షుష్యంతేత్రప్రధానంరుద్ర మశ్వత్థప్లక్షపలాశఖాదిర సమిదాజ్యచరుతిలమాషసర్షపద్రవ్యైః ప్రత్యేకమష్టసహస్ర మష్టశతమష్టా వింశతివారంవాత్ర్యంబకమంత్రేణ ప్రజాపతింవ్యస్తాభిస్సమస్తవ్యాహృతిభిః సహస్రాదిసంఖ్యయాతిలద్రవ్యేణ శేషేణస్విష్టకృతమిత్యాదిక్రమేణ నిర్వాపాదినాచరుంకృత్వా సాచార్యర్త్విజో హోమాదిబలిదానాంతే శతచ్ఛిద్రేణచతుర్భిఃకుంభైః గ్రహకుంభైశ్చాభిషించేయుః॥ తతోయజమానోవిభూతింధృత్వాకాంస్యపాత్రే రూపంరూపమిత్యాజ్యం సకుటుంబోవలోక్యసదక్షిణంసపాత్రం విప్రాయయాలక్ష్మీరితిదత్వా పూర్ణాహుత్యాది శేషం సమాప్యఆచార్యాయగాం వస్త్రయుగమృత్విగ్భ్యశ్చ దక్షిణాంచదత్వా విప్రాన్సంభోజ్య కర్మరుద్రార్పణంకృత్వా భుంజీతేతి॥

ఇతి శ్రీకమలాకరకృత కృష్ణచతుర్దశీశాంతిప్రయోగః॥

అథసినీవాలీ కుహూశాంతిః ॥ ప్రయోగపారిజాతే ఉత్తరగార్గ్యః ॥ సినీవాల్యాంప్రసూతాస్యా ద్దాసీభార్యాపశుస్తథా । గజాశ్వమహిషీచైవ శక్రస్యాపిశ్రియంహరేత్ ॥ కుహ్వాంప్రసూతిరత్యర్థం సర్వదోషకరీస్మృతా । యస్యప్రసూతిరేతేషాం తస్యాయుర్ధననాశనం ॥ సర్వ

గండసమస్తత్ర దోషస్తు ప్రబలో భవేత్ ॥ శాంతిం వినా విశేషేణ పరిత్యాగో న విద్యతే । పరిత్యాగే తత్ర శాంతిం కుర్యాద్ధీమాన్విచక్షణః ॥ శాంతౌ కృతాయామపి త్యాగః కార్య ఏవ । శాంతిం వినా తు సుతరాం త్యాగ ఇత్యర్థః ॥ (తత్కాలం తత్క్షణార్ధేన శిశోరేవానుపాలనే । శాంత్యభావే బాలత్యాగే చేత్యర్థః) న త్యజేత్పండితో మోహాదథా౽జ్ఞానతో౽పి వా । శాంతిం వినైవ బాలం తు న త్యజేదిత్యాదివచనాదిత్యర్థః ॥ తద్యోగాన్నాశయేత్కించిత్స్వయం వా నాశమశ్నుతే । బాలయోగాదిత్యర్థః ॥ కల్పోక్తశాంతిః కర్తవ్యాః శీఘ్రం దోషాపనుత్తయే । రుద్రః శక్రశ్చ పితరః పూజ్యాః స్యుర్దేవతాః క్రమాత్ । కర్షమాత్రసువర్ణేన తదర్ధార్ధేన వా పునః ॥ అథవా శక్తితః కుర్యాద్విత్తశాఠ్యవివర్జితః । ప్రతిమాం కారయేచ్ఛంభోశ్చతుర్భుజసమన్వితామ్ ॥ త్రిశూలఖడ్గవరదాభయహస్తాం యథాక్రమాత్ । శ్వేతవర్ణాం శ్వేతపుష్పాం శ్వేతాంబరవృషస్థితామ్ ॥ త్ర్యంబకేన తు మంత్రేణ పూజాం కుర్యాద్యథావిధి । ఇంద్రశ్చతుర్భుజో వజ్రాంకుశచాపః ససాయకః ॥ రక్తవర్ణో గజారూఢో యత ఇంద్రేతి మంత్రతః । పితరః కృష్ణవర్ణాశ్చ చతుర్హస్తా విమానగాః ॥ యష్ట్యక్షసూత్రకమండల్వభయముద్రావధారిణః । యే తే చేతి చ మంత్రేణ పూజాం కుర్యాదనంతరం ॥ ఆగ్నేయీం దిశమారభ్య కుంభాన్ కోణేషు విన్యసేత్ । తన్మధ్యే స్థాపయేత్కుంభం శతచ్ఛిద్రసమన్వితమ్ ॥ తేష్వేవ పంచగవ్యాది తత్తన్మంత్రైశ్చ నిక్షిపేత్ । ఆదిశబ్దేన పంచమృత్పంచరత్నాని చతుర్దశ శాంత్యుక్తాని ॥ కల్పోక్తశాంతిః కర్తవ్యా కుర్యాచ్ఛీఘ్రం స్వశక్తితః । గోదానం చ (ప్ర)దానం చ స్వర్ణం చోర్వీం వరాం శుభాం ॥ దశదానాని చోక్తాని తిలమాజ్యం గుడస్తథా । గోదానాదిదశదానాంతం తేపిద్విరనుష్ఠానం ॥ ఆజ్యావేక్షణమేతాని తత్తన్మంత్రైశ్చ కారయేత్ । సమిచ్చర్వాజ్యహోమం చ తిలమాషైశ్చ సర్షపైః ॥ తిలమాషాణామేకద్రవ్యం ॥ అశ్వత్థప్లక్షపాలాశసమిద్భిః ఖాదిరాదిభిః । అష్టోత్తరశతం ముఖ్యం ప్రత్యేకం జుహుయాద్ద్విజః ॥ త్ర్యంబకేన చ మంత్రేణ తిలాన్ వ్యాహృతిభిః పునః । చతుర్భిః శకల

శైర్యుక్తం బృహత్కుంభసమన్వితం। శాంతివత్సకలంకార్యం అభి షేకంచకారయేత్॥ చతుర్దశీశాంతివదిత్యర్థః॥ పితృమాతృశిశూంస్త త్రాప్యభిషించేత్తువారుణైః। శంకరస్యాభిషేకంచకుర్యాత్ బ్రాహ్మణభోజనం। అన్యేషాంచైవసర్వేషాంబ్రాహ్మణానాంచతర్పణం। యథాశక్త్యను సారేణద్విజాశీర్వాదపూర్వకం॥

ఇతిసినీవాలీకుహూశాంతిః.

అథప్రయోగః॥ కర్తాఽస్యబాలస్యసినీవాలీ కుహూజననసూచితసకలారిష్ట శాంతిద్వారా శ్రీపరమేశ్వరప్రీత్యర్థం సినీవాలీజననశాంతింకరిష్యే ఇతిసంకల్ప్య॥ గణేశపూజనపుణ్యాహవాచన నాందీశ్రాద్ధాచార్యర్త్విగ్వరణానికుర్యాత్। తతఃఆచార్యఃసర్షపాన్వికీర్యభూమింప్రోక్ష్యాగ్నేయీమారభ్య విదిక్షుమహీద్యౌరిత్యాదిచతురః కుంభాన్మధ్యేశతచ్ఛిద్రంసంస్థాప్య చతుర్షుపంచమృత్పంచపల్లవ పంచరత్నపంచత్వక్ పంచధాన్య సువర్ణానినిక్షిప్య శతచ్ఛిద్రపూర్ణపాత్రోపరి కర్షతదర్ధార్ధకల్పితాం రుద్రప్రతిమాంసంపూజ్య తద్దక్షిణతోయతఇంద్రేతిమంత్రేణేంద్రం ఉత్తరతశ్చయేచేహ ఇతిమంత్రేణపితృమాతృప్రతిమాంసంపూజ్య॥ చతుర్షుకుంభేషువరుణంసంపూజ్య ఆనోభద్రాః భద్రాఅగ్నే - సహస్రశీర్షా - కద్రుద్రాయేత్యాది స్వశాఖోక్తసర్వశాంతి సూక్తానిపఠిత్వా అగ్నింప్రతిష్ఠాప్య। గ్రహాణాంధాన్యాని పాదద్యాత్॥చక్షుషీఆజ్యేనేత్యంతేఅత్రప్రధానం రుద్రమశ్వత్థ పలాశఖదిరసమిదాజ్య చరుయవతిలమిశ్రమాషైః ప్రత్యేకమష్టోత్తరశత సంఖ్యయాప్రజాపతిమేతైఃద్రవ్యైః వ్యాహృతీభిరష్టావింశతి సంఖ్యయాశేషేణస్విష్టకృత మిత్యాదిత్యాగే కృతేహోమంకృత్వాబలిదానాంతే మూర్ధానమితిపూర్ణాహుతింహుత్వాశతచ్ఛిద్రేణసర్వకుంభోదకైః తత్వాయామీత్యాదిమంత్రైరభిషిక్తోయజమాన ఆచార్యాదిభ్యోదశదానాని దద్యాత్॥గవామంగేష్వతిగాం॥శరణ్యాంసర్వలోకానాం లజ్జాయారక్షణం పరం। సువేషధారివస్త్రత్వ మదఃశాంతింప్రయచ్ఛమే॥ ఇతివస్త్రం॥హి

రణ్యగర్భేతిహిరణ్యం ॥ సర్వభూతాశ్రయాభూమి ర్వరాహేణసముద్ధృతా । అనంతసస్యఫలదా మదఃశాంతింప్రయచ్ఛమే॥ ఇతిభూమిం॥క్షీరంత్విదంశంఖవర్ణం క్షీరాదమృతసంభవం । క్షీరాబ్ధిరోదకీతీర్ణశ్చక్షీరేప్రాణస్యసంస్థితిః ॥ తస్మాత్ క్షీరప్రదానేన మదఃశాంతింప్రయచ్ఛమే ॥ ఇతిక్షీరం ॥ కామధేనుసుసంభూతం సర్వక్రతుషుసంస్థితం । దేవానామాజ్యమాహార మదఃశాంతిం-ం-ఇత్యాజ్యం ॥ యథాదేవేషువిశ్వాత్మా ప్రవరశ్చజనార్దనః । సామవేదస్తువేదానాం మహాదేవస్తుయోగినాం ॥ ప్రణవఃసర్వమంత్రాణాం నారీణాంపార్వతీయథా । తథారసానాంప్రవరః సదైవేక్షురసోఽమృతః ॥ త్వంమేతస్మాత్పరాంలక్ష్మీం దదస్వగుడసర్వదా॥ ఇతిగుడం॥తతఃకాంస్యపాత్రేరూపంయాపమితీమంత్రేణసకుటుంబఃస్వప్రతిరూపంవీక్ష్య ॥ ఆజ్యంతేజస్సముద్దిష్ట మాజ్యంపాపహరంస్మృతం । ఆజ్యంసురాణామాహార మాజ్యేదేవాఃప్రతిష్ఠితాః ॥ ఇత్యాజ్యపాత్రం॥ తతోదశదానాని ॥ తానిచ ॥ గోభూతిలహిరణ్యాజ్య వాసోధాన్యగుడానిచ ॥ రౌప్యంలవణమిత్యాహు ర్దశదానానిపండితాఇతి ॥ తేషుషణ్ణాంమంత్రాఉక్తాః ॥ మహర్షేర్గోత్రసంభూతాః కశ్యపస్యతిలాఃస్మృతాః। తస్మాదేషాంప్రదానేన మమపాపంవ్యపోహతు ॥ ఇతితిలాః ॥ సర్వదేవమయంధాన్యం సర్వోత్పత్తికరంమహత్ । ప్రాణినాంజీవనోపాయ మదఃశాంతింప్రయచ్ఛమే - ఇతిధాన్యం ॥ ప్రీతిర్యతఃపితౄణాంచ విష్ణుశంకరయోస్సదా । శివనేత్రోద్భవంరౌప్యమతఃశాంతి-ం-ఇతిరౌప్యం॥ యస్మాదన్నరసాఃసర్వే నోత్కృష్టాలవణంవినా । శంభోఃప్రీతికరంనిత్యమతఃశాంతిం-ఇతిలవణం ॥ ఏతానిదక్షిణాయుక్తానిదేయాని ॥ (అర్థక్రమేణపాఠక్రమస్యబోధాత్ ॥ అతఏవాంతేదక్షిణానుక్తిః) కేచిద్దక్షిణామపిపాత్రమాంమధ్యేకుర్వంతి । తతఃరుద్రప్రతిమాంత్ర్యంబక మిత్యభిషేకంకృత్వా ఉత్తరపూజాంకృత్వా విసృజ్యాచార్యహస్తేదత్వాగ్నింవిసృజ్యసంపూర్ణతాంవాచయిత్వా ॥ విప్రాన్భోజయేత్ ॥ సినీవాలీకుహూపర్వ

ర్దశాంత్యాసముచ్చయః ॥ అవ్యభిచారాదితి కేచిత్ ॥ తస్మాత్సినీవాల్యా మేవేయంశాంతిరన్తర్భూతా ॥ కుహ్వాంతుదోషమాత్రముక్తం । దర్శః సూర్యేందు సంగమ ఇతి కుహ్వా ఏవదర్శత్వాత్ తత్రదర్శశాంతిరేవేతి॥ (కేచిత్తు దర్శవ్యతీపాతేపధి కృద్వైశ్వానరీంకుహ్వాం ద్వయోస్సముచ్చయమాహుః) నాత్రగోముఖప్రసవః॥

ఇతి సినీవాలీకుహూశాంతిప్రయోగః.

అథదర్శశాంతిః ॥ నారదః ॥ అథాతోదర్శజాతానాం మాతాపితోర్దరిద్రతా । తద్దోషపరిహారార్థం శాంతింవక్ష్యామితేసదా ॥ పుణ్యాహంవాచయిత్వాచ క్రతుంసంకల్పపూర్వకం । కుండంవామండలం కుర్యాత్తద్దేశేస్థాపయేద్ఘటం ॥ ౨ ॥ మండలంసర్వతోభద్రం ॥ తత్కుంభేనిక్షిపేద్ద్రవ్యం దధిక్షీరఘృతాదికం । ఆదిశబ్దాద్గోమూత్రగోమయన్యగ్రోధాదుంబరాశ్వత్థచూతనింబకాస్తథా ॥ పంచరత్నానినిక్షిప్యవస్త్రయుగ్మేనవేష్టయేత్ ॥౩ ॥ సర్వేసముద్రాస్సరితః తీర్థానిజలదానదాః॥ఆయాంతుయజమానస్య దురితక్షయకారకాః ॥౪ ॥ ఆపోహిష్ఠేత్యృచాచైవ కయానశ్చిత్రఇత్యృచా । యత్కించేదమృచాచైవ సముద్రజ్యేష్ఠఇత్యృచా ॥ ౫ ॥ అభిమంత్ర్యోదకంపశ్చా దగ్నేఃపూర్వప్రదేశకే । ఉదఙ్ముఖోభిమంత్ర్యైవ పశ్చాద్దర్శదేవతాఃస్థాపయేత్॥ ౬॥ ఇత్యన్వయః ॥ మండలంకుర్యాదితియదుక్తంతదాహ ॥ హారిద్రంరక్తకంచైవ కృష్ణంశ్వేతంచ నీలకం । ఏతేషాంతండులైశ్చైవ సర్వతోభద్రముద్ధరేత్ ॥ దర్శాఖ్యదేవతాయాశ్చసోమసూర్యస్వరూపిణీ ॥ ప్రతిమాస్వర్ణజాశ్రేష్ఠా రాజతీతామ్రజాథవా ॥ ౭ ॥ దర్శదేవతారూపసోమసూర్యస్వరూపాంప్రతిమాంస్థాపయేదిత్యథేదేనాన్వయః ॥ (కుహ్వాఅపితత్వాత్తత్రాపీదం) సర్వతోభద్రమధ్యేచస్థాపయేద్దర్శదేవతాం।గ్రహవర్ణంవస్త్రయుగ్మంతద్వర్ణంగంధపుష్పకం ॥ ౯ ॥ ఆప్యాయస్వేతిమంత్రేణ సవితాపశ్చాత్తథైవచ ॥ ఉపచారైఃసమారాధ్యతతోస్నానంసమాచరేత్ ॥ ౧౦॥

కృత్వావహ్నిం ప్రతిష్ఠాప్య క్రతుసంకల్పమీదృశం । ఆయురారోగ్యసిద్ధ్య ర్థం సర్వారిష్టప్రశాంతయె ॥౧౧॥ పుత్రస్య దర్శజననే దోషనివారణా య చ । మాతాపిత్రోః కుమారస్య సర్వారిష్టప్రశాంతయే ॥ శేషామా యుః శ్రియం చైవ శాంతిహోమం కరోమ్యహం । సమిధశ్చ చరుద్ర వ్యం క్రమేణ జుహుయాద్గృహీ ॥ హునేత్సవితృమంత్రేణ సోమో ధేనుం చ మంత్రతః । ఏతైర్మంత్రైశ్చ ప్రత్యేకం హునేదష్టోత్తరంశతం ॥ ఏతై రితిబహువచనాత్ పిత్రుదైవత్యహోమోప్యష్టోత్తరంశతం। దర్శశ్చ దేవ వతాహోమ అష్టావింశతిసంఖ్యయా ॥ హోమమేవంతుకృత్వాథవి దధ్యాచ్చాభిషేచనం। శ్రీసూక్తమాయుస్సూక్తంచ సముద్రజ్యేష్ఠ ఇత్యృ చా ॥ ఏతైర్మంత్రైరభిషేకం మాతాపిత్రోశ్శిశోస్తథా । తతస్స్విష్ట కృదాదిస్యాద్ధోమశేషం సమాపయేత్ ॥ హిరణ్యం రజతం చైవ కృష్ణాం ధేనుం సదక్షిణాం । అన్యేభ్యోపి యథాశక్తి దాతవ్యా దక్షిణా తథా ॥ బ్రా హ్మణాన్ భోజయేత్తత్ర కారయేత్స్వస్తివాచనం॥

ఇతి నారదోక్త దర్శశాంతిః॥

అథ ప్రయోగః ॥ దేశకాలౌ సంకీర్త్యాస్య బాలస్య దర్శజననసూ చితారిష్టనిరసనద్వారా శ్రీపరమేశ్వరప్రీత్యర్థం దర్శజననశాంతిం కరి ష్య ఇతి సంకల్ప్య । గణేశపూజా పుణ్యాహవాచన నాందీ శ్రాద్ధాచార్య ర్త్విగ్వరణాని కుర్యాత్ ॥ తత్ర ఆచార్యః కుండాత్ స్థండిలాద్వా పూర్వే పంచవర్ణైః తండులైస్సర్వతోభద్రం విరచ్య । తన్మధ్యే కుంభం సంస్థాప్య తత్ర పంచగవ్యం న్యగ్రోధోదుంబరాశ్వత్థచూతనింబ వృక్షమూలాని త త్వక్పల్లవాంశ్చ పంచరత్నాని నిక్షిప్య వస్త్రయుగ్మేనావేష్ట్య ॥ సర్వేసము ద్రాః - ౦- ఇతిమంత్రేణ ఆపోహిష్ఠేత్యృచా ॥ కయానశ్చిత్రః -౦- య త్కించేదం - సముద్రజ్యేష్ఠా ఇతిచాభిమంత్ర్య పూర్ణపాత్రే ఆప్యాయ స్వేతి సోమం సవితాపశ్చాత్తాదితి సూర్యమావాహ్యాగ్రహావర్ణైః గంధ పుష్పైశ్చ పూజయేత్ । కేచిత్పితృమధ్యే దక్షిణోత్తరయోశ్చ సోమసూ

ర్యాపూజయంతి । తత్రమూలంచింత్యం । తతోగ్నింగ్రహాంశ్చప్రతిష్ఠా
ప్యాన్వాదధ్యాత్ । అత్రప్రధానం । గ్రహాః సోమఃసూర్యంత్వాష్ట్రా త్రి
శతాష్టావింశత్యష్టతమసంఖ్యయా సమిచ్చర్వాహుతిభిః। శేషంప్రాగ్వత్
మిత్యాన్వాజ్యభాగాంతే ఆయురారోగ్యేతిమంత్రాభ్యాం స్నాపయి
త్వా । హిరణ్యవర్ణామితిసూక్తేన । ఆయుష్యంవర్చస్యమితిసూక్తేన స
ముద్రజ్యేష్ఠా ఇత్యనయా చ మాతాపితృశిశూనభిషించ్య । స్విష్టకృదాదిబ
లిదానాంతే పూర్ణాహుతింహుత్వా హోమశేషం సమాప్యాచార్యా
య యథాశక్తిరజతంహిరణ్యం కృష్ణాంధేనుంచ సదక్షిణాం దత్త్వా । ఋ
త్విగ్భ్యః యథాశక్తి దక్షిణాం దత్త్వోత్తర పూజాంవిధాయ విసృజ్యాచా
ర్యాయ ప్రతిమాందద్యాదగ్నిం విసృజ్య బ్రాహ్మణాన్ భోజయిత్వా। శాం
తింపాఠయిత్వా స్వస్తివాచనంకుర్యాదితి॥ ఇతినారాయణభట్టసూను రా
మకృష్ణభట్టాత్మజ కమలాకరభట్టకృత దర్శశాంతి ప్రయోగః॥

ఇతి తిథిశాంతిః॥

అథనక్షత్రశాంతయః॥ తత్రాదౌజ్యేష్ఠానక్షత్రశాంతిః॥ తదుత్పత్తి
ఫలంబ్రహ్మయామళే॥ జ్యేష్ఠాద్యాజననీమాతా ద్వితీయేజననీపితా। తృతీ
యేజననీభ్రాతా స్వయంమాతాచతుర్థకే ॥ ఆత్మానంపంచమేహంతి ష
ష్ఠేగోత్రక్షయోభవేత్ । సప్తమేచోభయకులంజ్యేష్ఠంభ్రాతరమష్టమే।
నవమేశ్వశురంహంతి సర్వంహంతిదశాంశకః ॥ వసిష్ఠః ॥ సురేశతారాజని
తోథవాగ్రజం ద్వితీయతారాజనితస్తదేవరం । పురంజిదర్క్షేజనితస్సు
తస్తథా స్వస్యాగ్రజంహంతినపుత్రికాయది ॥ విశేషోనిర్ణయసింధౌజ్ఞే
యః ॥ ప్రయోగపారిజాతేవృద్ధగార్గ్యః ॥ సుఖాసీనంమునిశ్రేష్ఠం గర్గం
మునిగణావృతం । కృత్వాంజలిపుటోభూత్వా పప్రచ్ఛప్రతిశాసకః। జ్యే
ష్ఠానక్షత్రసంభూత గండదోషవినిర్ణయం । తస్యశాంతివిధానంచ య
థావత్కథయామ్యహం ॥ ఘటికైకాచమైత్రాంతే జ్యేష్ఠాదౌఘటికాద్వ
యం । తయోస్సంధిరితిజ్ఞేయం శిశుగండంసమీరితం॥ ప్రథమేపద్యతిమే

చ జ్యేష్ఠర్క్షే చతృతీయకే ॥ పాదత్రయేజాతనరో జ్యేష్ఠోప్యత్రప్రజాయ
తే । జ్యేష్ఠాంత్యపాదజాతస్తు పితుఃస్వస్యవినాశనః ॥ జాయతేనాత్రసం
దేహో దశాహాభ్యంతరేతథా । తృతీయేకన్యకాజాతా హంతిశీఘ్రంత
థాగ్రజం ॥ తచ్ఛాంతింతస్యవక్ష్యామి గండదోషప్రశాంతయే । సుదినే
శుభనక్షత్రే చంద్రతారాబలాన్వితే॥ సూతకాంతేయథాకుర్యా జ్జ్యేష్ఠా
శాంతింవిధానతః । వజ్రాంకుశధరందేవ మైరావతగజాన్వితం ॥ కుర్యా
చ్ఛచీపతింరమ్యం దేవేంద్రంసురనాయకం । కర్షమాత్రసువర్ణేనకర్షా
ర్ధేనాథపాదతః॥ తద్విధానంప్రకుర్వీత విత్తశాఠ్యంనకారయేత్ ।శాలితం
డులసంపూర్ణే కుంభస్యోపరిపూజయేత్ ॥ ఇంద్రాయేందోమరుత్వత
ఇతిమంత్రేణవాగ్యతః।గంధపుష్పైర్ధూపదీపై ర్నానాభక్ష్యనివేదనైః॥
పూజయేద్విధినావిప్రలోకపాలగణాన్వితం। రక్తవస్త్రద్వయోపేతంపూ
జయేత్సురనాయకం ॥ తత్రసంస్థాపయేత్కుంభాన్ చతుర్దిక్షువిశేషతః।
తన్మధ్యేస్థాపయేత్కుంభం శతచ్ఛిద్రసమన్వితం ॥ పుణ్యోదకసమాయు
క్తాన్ వస్త్రయుగ్మనివేష్టితాన్ । కుంభేషువిన్యసేద్ధీమాన్ పంచగవ్యం
సమంత్రకం ॥ పంచామృతంపంచరత్నం మృత్తికాఃపంచసంఖ్యకాః। పం
చవృక్షకషాయాంశ్చ పంచపల్లవకాంస్తథా ॥ సువర్ణంకుశదూర్వాశ్చ
నిక్షిపేచ్ఛతౌషధీః । పూజయేద్వారుణైర్మంత్రై శ్చతుఃకుంభాన్ప్ర
యత్నతః । త్వన్నోఅగ్నేజపేదాదౌ సత్వన్నోపిద్వితీయకం ॥ సముద్ర
జ్యేష్ఠాఇతిచే మంమేగంగేచతుర్థకం । పూజయేద్వస్త్రయుగ్మాద్యైశ్చ
తురఃకలశానపి ॥ కలశస్థాన్వరుణానపీత్యర్థః ॥ జపంకుర్యాత్ప్రయత్నేన
మంత్రైరేభిఃద్విజోత్తమాః । ఆనోభద్రాజపంకుర్యా ద్భద్రాఅగ్నేవి
శేషతః ॥ ఇంద్రసూక్తంరుద్రసూక్తం పజంమృత్యుంజయంతతః। ఇంద్రం
సంపూజ్యదేవేంద్రం వరుణంకుంభసంస్థితం ॥ సుసంకల్ప్యవిధానేనహో
మకర్మతతశ్చరేత్ । సమిద్భిఃబ్రహ్మవృక్షస్య శతమష్టోత్తరంయథా॥ స
ర్పిషాచరుణాచైవ మూలమంత్రేణవాగ్యతః । హునేజ్జప్యేనచైతేనయ
తఇంద్రభయేతిచ ॥ తిలాన్వ్యాహృతిభిర్హుత్వా శతమష్టోత్తరంపృథక్।

ఖార్యాశిషుసమోపేతం యజమానంవిశేషతః । అభిషేకంప్రకుర్వీతస్థా
త్రైర్వారుణసంజ్ఞకైః ॥ సముద్రజ్యేష్ఠాభిమంత్రైరిమంమేవరుణస్యచ ।
పృథివీమంత్ర్యాదిభిర్మంత్రైరభిషేకంసమాచరేత్ ॥ అభిషేకనివృత్తౌతు
యజమానస్సమాహితః । శుక్లాంబరాణిధృత్వాథ కుర్యాదాజ్యావలోక
నం । రూపంరూపేతిమంత్రేణ చిత్రంతచ్చక్షురేవవా । దేవతాపురతః
స్థిత్వా ధూపదీపనివేదనం ॥ దద్యాదాచమనంసమ్య క్తాంబూలాద్యం
తథైవచ । నమస్తేసురనాథాయ నమస్తుభ్యంశచీపతే ॥ గృహాణార్ఘ్యం
మయాదత్తం గండదోషప్రశాంతయే । కాంస్యంయత్పూజకాదీనాం శ
తంలబ్ధ్వాసమర్పయేత్ ॥ ఆచార్యాయచగాందద్యా త్సుశీలాంచపయస్వి
నీం । రక్తవర్ణాంవత్సయుతాం సర్వాలంకారభూషితాం ॥ వస్త్రయు
గ్మపిధానంచ యథావిభవసారతః । యక్షగంధర్వసిద్ధైశ్చ పూజితోసిశ
చీపతే ॥ దానేనానేనదేవేశ గండదోషంవినాశయ ॥ అష్టోత్తరశతంహు
త్వాకుర్యాద్బ్రాహ్మణభోజనం । తతోపిదక్షిణాందత్వా ప్రణిపత్యసమా
పయేత్ । జ్యేష్ఠాశాంతిమిమాంకృత్వా యథావిధ్యుక్తమార్గతః । గండ
దోషంవినిర్జిత్య ఆయుష్మాన్జాయతేనరః ॥ ఇత్యుక్తంవృద్ధగార్గ్యేణశా
స్త్రవిశేషతః । జ్యేష్ఠానక్షత్రసంభూత గండదోషప్రశాంతయే । అ
జ్ఞానాద్వాథవాజ్ఞానా ద్దైవకల్యాద్వాధనస్యచ ॥ యన్న్యూనమతిరిక్తం
వా తత్సర్వంక్షంతుమర్హసి ॥ ఇతి జ్యేష్ఠానక్షత్రశాంతిః ॥

అథప్రయోగః ॥ గోముఖప్రసవంకృత్వా దేశకాలౌస్మృత్వా అస్యా
శిశోః జ్యేష్ఠానక్షత్ర సూచితసకలారిష్ట శాంత్యర్థంజ్యేష్ఠానక్షత్రశాంతింకరి
ష్యే ఇతిసంకల్ప్య ॥ గణేశపూజాపుణ్యాహవాచననాందీశ్రాద్ధాచార్యవ
రణానికుర్యాత్ తతఃఆచార్యఃమహీద్యౌరితిభూమింస్పృష్ట్వా ఓషధయ
స్సమితియవాన్నిక్షిప్య ॥ ఆకలశేష్వితికలశంస్థాప్య ॥ గంధనాభ్యచ్ఛాలి
తండులైః కలశంపూరయిత్వా । పూర్ణాదర్వీతిపూర్ణపాత్రంనిధాయ । తదు
పరికర్ణికదళోపరికృతామింద్రప్రతిమాం ఇంద్రాయేంద్రోమరుత్వాని
తిఇంద్రంతత్తన్మంత్రైః లోకపాలాంశ్చావాహ్యపూజయేత్ । తతఃపూర్వా

దిదిక్షుచతురఃకుంభాన్మధ్యేశతచ్ఛిద్రంసంస్థాప్య॥ దిక్కుంభేషుపంచగవ్య
పంచామృతపంచరత్నపంచమృత్తికాః పంచపల్లవసువర్ణ కుశదూర్వాః
శాఖాదధీశ్చక్షిప్త్వా వస్త్రయుగ్మేనవేష్టయిత్వా వరుణమావాహ్య పూజ
యేత్ । తతః పూర్వాదికలశేషు త్వన్నోఅగ్నే-౦-సముద్రజ్యేష్ఠాఇమం
మేగంగే ఇత్యభిమంత్ర్య ఆనోభద్రాసూక్తం-౦ - రుద్రంత్ర్యంబకంచజ
ప్త్వాఇంద్రాయేందో-౦- యతఇంద్రభయామహే ఇతిచాష్టోత్తరశతమ
ష్టావింశత్యష్టౌవాజపేయుఃతతోగ్ని-౦- గ్రహాంశ్చప్రతిష్ఠాప్యఅన్వాదధ్యా
త్॥ అత్రప్రధానం॥ ఇంద్రంపలాశసమిదాజ్యచరుద్రవ్యైరష్టోత్తరశతసం
ఖ్యయా ఇంద్రాయేందోమరుత్వఇతి మంత్రేణప్రజాపతిం తిలద్రవ్యేణా
ష్టోత్తర శతంవ్యాహృతిభిః శేషేణస్విష్ట కృతమిత్యాదిబల్యంతే పూర్ణా
హుతిం పూర్ణపాత్రవిమోకంచ కృత్వానహితేక్షత్ర మిత్యాదివారుణసూ
క్తైఃసముద్రజ్యేష్ఠేతిచతుర్భిః ఇమంమేవరుణేత్యనయాంద్యాః శాంతించాభి
షించేత్॥ తతోయజమానోరూపంరూపమితిమంత్రేణాజ్య మవలోక్యత
త్పాత్రంసదక్షిణం బ్రాహ్మణాయదత్వాఇంద్రంసంపూజ్య॥ నమస్తేసురనా
థాయనమస్తుభ్యంశచీపతే । గృహాణార్ఘ్యంమయాదత్తం గండదోష
ప్రశాంతయే ॥ ఇత్యర్ఘ్యందత్వాచార్యాదిభ్యో హోమాదిజన్యంశ్రే
యోగృహీత్వా తమింద్రాయసమర్ప్య ఆచార్యాయ రక్తవర్ణాం
వస్త్రద్వయయుతాం సవత్సాంగాం ॥ యక్షగంధర్వసిద్ధైశ్చపూజితో
సిశచీపతే। దానేనానేనదేవేశ గండదోషంవినాశయేతి-మంత్రేణదద్యా
త్॥ తతఋత్విగ్భ్యోన్యేభ్యశ్చదక్షిణాందత్వా ఉత్తరపూజాంవిధాయ
విసృజ్య ॥ అజ్ఞానాద్వాథవాజ్ఞానాద్వైకల్యా ద్వాసనస్యచ॥ యన్న్యూన
మతిరిక్తంవాతత్సర్వం క్షంతుమర్హసి ॥ ఇతిసంప్రార్థ్యా చార్యా
యదత్వాగ్నిం సంపూజ్యవిభూతిం ధృత్వావిసృజ్యాష్టశతం విప్రాన్సదక్షి
ణంసంభోజ్య ఆశిషోగృహీత్వాభుంజీతేతి॥

ఇతిజ్యేష్ఠానక్షత్రశాంతిః॥

అథమూలానక్షత్రశాంతిః-తత్రాదౌతదుత్పత్తిదోషః॥అభుక్తమూలసంభవంపరిత్యజేత్తుబాలకం । సమాష్టకంపితాథవానతన్ముఖంవిలోకయేత్ ॥ తదాద్యపాదకేపితావిపద్యతేజనన్యథో । తృతీయకేధనక్షయశ్చతుర్థకశుభావహః ॥ ప్రతీపమంత్యపాదతః ఫలంతదేవసార్పభే ॥ అభుక్తమూలమాహవృద్ధవసిష్ఠః । జ్యేష్ఠాంతేఘటికాచైకామూలాద్యాఘటికాద్వయం । అభుక్తమూలమిత్యాహుర్జాతంతత్రవివర్జయేత్। బృహస్పతిస్తు ॥ జ్యేష్ఠాంతేఘటికార్ధంతు మూలాద్యాఘటికార్ధకం। తయోరంతర్గతానాడీ అభుక్తంమూలముచ్యతే ॥ బృహన్నారదస్తు॥ అభుక్తమూలగండాంతం ఘటికానాంచతుష్టయం । తత్రేంద్రాంత్యఘటీద్వంద్వం మూలాద్యద్వయమేవచేతి॥ కశ్యపసంహితాయాంత్వన్యథాభుక్తమూలముక్తం । మూలాద్యపాదజోహంతి పితరంతుద్వితీయజః ॥ మాతరంస్వం తృతీయేర్థాన్నుహన్యాదంతుతురీయజః । ఫలంతదేవసార్పర్క్షే ప్రతీపంత్వంత్యపాదతః ॥ పరిశిష్టేకాత్యాయనోపి ॥ ప్రథమేపితునేష్టోద్వితీయేమాతుస్తృతీయే ధనధాన్యస్యచతుర్థే కులశోకావహః స్వయమపుణ్యభాగీస్యాదితి ॥ వసిష్ఠః ॥ తౌరీయజః శుభకరఃఫలమేతదేవసైలోమతోభుజగధిష్ణ్యభవస్యసర్వం పిత్రాదేఃస్వస్యచశుభకరీఇతిజ్ఞేయం॥ జయార్ణవే॥ మూలంస్తంభంత్వచ-౮-శ్శాఖాపత్రం పుష్పంఫలంశిఖా వేదా-౪-శ్చమునయ-౭-శ్చైవ దిశ-౧౦-శ్చవసవ-౮-స్తథా ॥ నవ-౯-బాణా-౫-రసా-౬- రుద్రా-౧౧-మూలాభేదాఃప్రకీర్తితాః ॥ మూలేమూలవినాశాయ స్తంభేహానిర్ధనక్షయః ॥ త్వచిభ్రాతృవినాశాయ శాఖామాతృవినాశకృత్ । పత్రేసపరివారస్య పుష్పేషునృపవల్లభః॥ ఫలేషులభతేరాజ్యం శిఖాయామల్పజీవితం॥ అన్యత్రత్వన్యథోక్తం॥మూలేస ప్త-౭-ఘటీషు మూలహననంస్తంభేష్ట-౮- సౌఖ్యక్షయం త-౧౦-ద్దిగ్బంధువినాశనీచ విటపేరుద్రై ౹-౧౧-ర్హతోమాతులః॥ పుత్రైః కైః-౧౨-సుకృతీతుబాణ-౫-కుసుమే మంత్రీఫలేసాగరే-౪- రాజ్యం వహ్నౌ ౩-శిఖాల్పమాయురితి సన్మూలాంఘ్రిషుస్యాత్ఫలం ॥ పత్రాదిఘటి

కానాముత్తమత్వేపిచరణదోషోస్త్యేవ। భూపాలవల్లభః॥ వృషాళిసింహే ఘటేచమూలం దివిస్థితంయుగ్మతులాంగనాంత్యే। పాతాళగంమేషధనుఃకుళీరనక్రేషు మర్త్యేషుచిత్రిసంస్మరంతి॥ పతల్లగ్నఫలం॥ స్వర్గేమూలేభవేద్రాజ్యం పాతాళేచధనాగమః। మృత్యులోకేయదామూలంతదాశూన్యంసమాదిశేత్॥ వసిష్ఠః॥ వ్యతీపాతేంగహానిస్స్యాత్పరిఘేమృత్యుమాదిశేత్। వైధృతౌపితృహానిస్స్యాన్నష్టేదావంధతాంవ్రజేత్॥ మూలేనమూలనాశస్స్యాత్కులనాశోధృతౌభవేత్। విష్కృతాంగేచహీనేచ సంధ్యయోరుభయోరపి॥ పర్వణ్యాపిప్రసూతిశ్చసర్వారిష్టభయప్రదా। తద్వత్సదంతజాతశ్చ పాదజాతస్తథైవచ॥ తస్మాచ్ఛాంతిం ప్రకుర్వీతగ్రహాణాంక్రూరచేతసామితి। వ్యతీపాతాద్యాశాంతిగ్రహమఖయోఃసముచ్చయః అత్రయత్తత్ప్రకారేణ గ్రహమఖవిధానం తదనారభ్యాధీతస్యసప్తదశస్యమిత్రావిందా ప్రకరణస్థేనైవోపసంహారాదితరేషు శాంతికేషుగ్రహమఖానావశ్యకత్వార్థం॥

అథశాంతిః ॥ శౌనకః ॥ అథాతఃసంప్రవక్ష్యామిమూలజాతహితాయచ। మాతాపిత్రోర్ధనస్యాపి కులస్యస్వహితాయచ॥ త్యాగోవామూలజాతస్య స్యాదష్టాబ్దాత్ప్రదర్శనం। అభుక్తమూలజాతానాం పరిత్యాగోవిధీయతే ॥ అదర్శనాద్వాపిపితుః సతులిష్టేత్సమాష్టకం। ఏవంచదుహితుర్జ్ఞేయంమూలజాతఫలంబుధైః॥ ముఖ్యకాలంప్రవక్ష్యామి శాంతిహోమస్యయత్నతః। జాతస్యద్వాదశాహేతుజన్మర్క్షేవానుభేదినే॥ సమాప్తకేద్వాదశాహేమంటపంకారయేద్బుధః। పుణ్యాభివర్ధంతిశ్రేష్ఠైః ప్రోక్షితాయాంక్షితౌతతః॥ ఋత్విజస్తుకశ్యపేనోక్తాః బ్రాహ్మణాః శ్రోత్రియాశ్చాష్టౌద్వాదశం త్వథషోడశేతి। తత్రోదకుంభం సుశ్లక్ష్ణంరక్తం వ్రణవివర్జితం॥ అకృష్టమూలనిర్ణిక్తం పూరయేన్నిమలాంభసా। నిర్ణిక్తంహిధౌతం॥ వస్త్రావకుంఠితం కుర్యాత్పూరయేత్తీర్థవారిణా॥ కుర్వహేమసమాయుక్తం చూతపల్లవసంయుతం॥ స్వస్తికోపరివిన్యస్యసక్షీరద్రుమపల్లవైః। ద్రోణవ్రీహీంశ్చనిక్షిప్య ఈశా

న్యాంచనిధాపయేత్ ॥ పంచరత్నానినిక్షిప్య సర్వౌషధిసమన్వితం। అర్చి
తంగంధపుష్పాద్యైః శ్రీరుద్రంచసప్రశంజపేత్ ॥ షడంగసహితంసమ్య
క్తంజపేద్రుద్రసంఖ్యయా । బహ్వృచోరుద్రసూక్తైర్వా ఛందోగోరు
ద్రసామభిః ॥ ఏకాదశ్యాష్టత్రిద్వ్యేక సంఖ్యయాశక్తితోజపేత్ । ద్వి
యంచసంఖ్యయాచైవ రుద్రసూక్తంచసామను ॥ తత్రాప్రతిరథంసూ
క్తం శతరుద్రానువాకకం। శతరుద్రానువాకస్త్వ మగ్నేరుద్రఇతి॥రక్షా
మంత్రంతథాపుణ్యం రక్షోఘ్నంచసప్రశంజపేత్ ॥ ఏతేషామప్యేకాద
శాదిసంఖ్యయాజపః । త్ర్యంబకంతుజపేత్సమ్య గష్టోత్తరసహస్రకం॥ పక
వారంతథాచాపి పావమానీంసప్రశంజపేత్ । జపస్యపంచకుంభాఃస్యుః
ద్వయంవాతదలాభతః॥ రుద్రకుంభోనిరబుతికుంభశ్ఛభిన్నః । ఏవంసప్త
కుంభాః ॥ రుద్రకుంభోమధ్యే ఈశానాదికోణచతుష్కేచత్వారఇతిపంచ
వా। కశ్యపసంహితాయాంతు మధ్యేశతచ్ఛిద్రం కోణేషుచత్వారఃఏవం
పంచకుంభాః॥ ఈశానాదిచతుష్కోణేష్వవ్రణాన్ జలపూరితాన్।పూర్వో
క్తద్రవ్యసంయుక్తాన్ స్థాపయేద్రక్తవర్ణకాన్ ॥ శతచ్ఛిద్రంబృహత్కుం
భంస్థాపయేత్తండులోపరిఇతి। తత్రపూర్వోదిత సూక్త జపస్తేనైవోక్తః॥
రుద్రేణక్రమశోభద్రా భద్రాఅగ్నేసుభక్తితః ॥ ఆనోభద్రాఅనేనైవపుం
సూక్తేనైవచాచరేయేత్ । మోచనేమూలజామిత్యష్టావాక్యాన్యేకకోజపే
త్ ॥ కుంభద్వయపక్షేచతుఃప్రస్రవణముక్తంకాత్యాయనేన। ద్వితీయోద
కుంభంకృత్వాచతుః ప్రస్రవణసంయుక్తం తత్రవరుణముపరిష్టాన్మూలాని
ధారయేద్వాశపాత్రేకృత్వావస్త్రేణబద్ధ్వేతి॥ పంచకుంభపక్షేపిమధ్యేశత
మూలాని। కుంభద్వయమాహ ॥ శ్రీరుద్రస్యైకకుంభశ్చసవర్వస్తూక్తానిత
త్రతు। తథాపంచకుంభం పూర్వోక్తైర్లక్షణైర్యుక్తం ॥ చతుఃప్ర
స్రవణంకుర్యాత్పంచవక్త్రంతథైవచ ॥ వస్త్రావకుంఠితం కుర్యాత్పూర
యేత్తీర్థవారిణా। పంచరత్నసమాయుక్తం ఆమ్రపల్లవసంయుతం॥ గ
జాశ్వరథ్యావల్మీకసంగమాద్ధ్రదగోకులాత్ ॥ రాజద్వారప్రవేశాచ్చమృ

దర్భాసీయనిక్షిపేత్ – కుంభస్యనైరుతేదేశే హోమస్థానంప్రకల్పయేత్
గోమయాలెపితేదేశేకుర్యాత్ స్థండిలముత్తమం॥ కశ్యపేనతు॥ మంటపం
చతురశ్రంచచతుర్హస్తప్రమాణతః – చతుర్ద్వారసమాయుక్తంతో
రణాద్యైర్యలంకృతం – పూర్వోక్తలక్షణోపేతం కుండమీశానతోబ
హిరిత్యుక్తం ॥ కృత్వాగ్నిముఖపర్యంతం ఉల్లేఖాదిస్వశాఖతః। పూర్ణ
పాత్రనిధానాంతే కృత్వాపూజాంసమారభేత్ ॥ నక్షత్రదేవతారూపం
సువర్ణేనప్రయత్నతః। నిష్కమానేనవార్ధేనపాదే నాథస్వశక్తితః।
ప్రతిమాం లక్షణేనైకాంకారయిత్వావిచక్షణః। యద్వామూలవివర్ణ
స్యస్థాకయిత్వాప్రపూజయేత్ ।సంస్మరెన్నిఋతింశ్యామం సుముఖంనర
వాహనం ॥ రక్షోధిపంఖడ్గహస్తం దివ్యాభరణభూషితం । జ్యోతిర్నిబం
ధేతు॥ మూలంరూపంవిధాతవ్యం శ్వేతంకుణపవాహనం । ఖడ్గఖేటధరం
చోగ్రం ద్విభుజంచవృకాననమితి॥ ఉక్తంచ॥ ప్రతిమాపూజనార్థాయ
వస్త్రయుగ్మంప్రకల్పయేత్। పంకజంకారయేద్భూమౌరక్తాభిర్వ్రీహితం
దులైః॥ చతుర్వింశద్దళోపేతం శుక్లైర్వాకర్ణికాన్వితం। తస్యోపరిన్య
సేత్పాత్రం స్వర్ణంవారౌప్యమృణ్మయం॥ శుద్ధవస్త్రేణసంఛాద్య తత్ర
మూలానినిక్షిపేత్ ॥ మూలాని॥ శతమూలాని॥ విష్ణుక్రాంతాసహాదేవీ
తులసీతుశతావరీ। మూలానిమానిగృహ్ణీయాచ్ఛతాలాభేవిశేషతః॥ స్థా
పయేత్కర్ణికామధ్యే వస్త్రగంధాద్యలంకృతం । కూర్చహేమజలోపే
తంకుంకుమౌషధిసంయుతం॥ కూర్చోదర్భస్తంభః॥ఏవంవిధకుంభంన్య
సేదిత్యర్థః॥ కుంభోపరిన్యసేద్విద్వాన్మూలనక్షత్రదేవతాం॥ తథాప్రత్య
ధిదేవాంచ పూజయేద్దేవతాంశుభాం। ఉత్తరాషాఢఋక్షాద్యానమారా
భ్యాంతమర్చయేత్॥ చతుర్వింశతిదళేషు ఉత్తరాషాఢాద్యానిచతుర్విం
శతినక్షత్రాణి పూర్వాదితఃస్థాపనీయానీత్యర్థః। ఇంద్రాదీశానపర్యం
తంపూజయేత్సర్వాన్స్వనామతః ॥ స్వలింగోక్తైశ్చ తన్మంత్రైః ప్రదానాదీన్ప్ర
పూజయేత్॥ కశ్యపేనతు॥ సువర్ణేనప్రమాణేన తదర్ధార్ధేనవాపు

నః । యథావిత్తానుసారేణ ప్రతిమాంనిర్మితేస్సుధీః ॥ ఉదుంబరవటా
శ్వత్థప్లక్షామ్రత్వచపల్లవం। శతౌషధీమూలశంఖ నవరత్నానిమృత్తికాః॥
పంచామృతంతునద్బీజంకుంకుమంరోచనంఫలం॥ కుష్ఠంమాంసీహరిద్రేద్వే
మురాశైలేయచందనం । వచాచంపకముస్తాచసర్వౌషధ్యోదశస్మృతాః॥
గజాశ్వరథ్యావల్మీక సంగమస్థానసంభవః। హ్రదగోరాజనగరద్వారతశ్చా
ష్టమృత్తికాః॥ తిలమాషవ్రీహి యవగోధూమాశ్చప్రియంగవః। చణకా
స్సహితాశ్చాష్టౌ సద్బీజాఖ్యానిసర్వదా॥ దధిమధ్వాజ్యకౌతుంభాక్షవస్త్రై
స్తల్లింగమంత్రకైః। మాషాణశ్చేతిమంత్రేణ నిర్మితించార్చయేత్త
తఇత్యుక్తం॥ పంచామృతేనసంస్నాప్య ఆవాహ్యాథసమర్చయేత్ । ఉప
చారైఃషోడశభిః యద్వాపంచోపచారకైః ॥ రక్తచందనగంధాద్యైఃపు
ష్పైఃకృష్ణసితాదిభిః। మేషశృంగాదిధూపైశ్చ ఘృతదీపైస్తథైవచ॥ సురా
పోళికమాంసాద్యైర్నైవేద్యైర్భోజనాదిభిః। మత్స్యమాంససురాదీని
బ్రాహ్మణానాంవివర్జయేత్ । సురాస్థానేప్రదాతవ్యం క్షీరసైంధవమి
శ్రితం । పాయసంలవణోపేతం మాంసస్థానేప్రకల్పయేత్॥ ఉక్తద్రవ్యా
ద్యలాభేతు యథాలాభంసమర్పయేత్ । పుష్పాంతంతుసమభ్యర్చ్య
హోమంకుర్యాద్యథోదితం ॥ నిర్వాపప్రోక్షణాదీని చరోఃకుర్యాద్యథా
విధి। హవిర్గృహీత్వావిధివత్ నైరఋత్యైర్నిరృత్యైచావాపవేత్। పాయ
సంఘృతసంమిశ్రం హునేదష్టోత్తరంశతం । సమిదాజ్యచరూన్ప్రత్యేకం
శక్తితస్సంఖ్యయాహునేత్॥ అధిదైవతయోశ్చైవంజుహుయాత్స్వస్వ
మంత్రతః । చతుర్థ్యంతనమోంతైశ్చ స్వాహాంతైఃస్వస్వమంత్రకైః॥
నక్షత్రదేవతాభ్యశ్చ పాయసేనతుహోమయేత్ । స్వమంత్రోనామ
మంత్రః॥ కృణుష్వేతిపంచదశభిర్జుహుయాత్ప్రసరంతతః। గాయత్ర్యో
జాతవేదసేత్ర్యం బకమితిక్రమాత్॥ సీరాయుంజంతితామగ్నిం వాస్తోష్ప
త్యగ్నిమేవచ । తామగ్నివర్ణాం తపసాజ్వలంతీం వైరోచనీంకర్మఫలే
షుజుష్టాం॥ దుర్గాందేవీంశరణమహం ప్రపద్యేసుతరసితరసేనమః । (క్షే
త్రస్యపతినా-గృహాణాగ్నిం దూతంతథైవచ) శ్రీసూక్తేనతథావిద్వాన్స

మిదాజ్యచరూన్ క్రమాత్ ॥ అష్టోత్తరశతైర్వాపి అష్టావింశతిభిః క్రమాత్। అష్టాష్టసంఖ్యయా వాపి జుహుయాచ్ఛక్తితో బుధః॥ త్వష్టుః సోమేన పాయసం జుహుయాత్త్రయోదశ॥ చతుర్గృహీతమాజ్యం చ యా తే రుద్రేతి మంత్రతః। స్రువేణ జుహుయాదాజ్యం మహావ్యాహృతిభిః క్రమాత్ హుత్వా స్విష్టకృతం పశ్చాత్ప్రాయశ్చిత్తాహుతిం హువేత్। కశ్యపేన తు॥ దుర్గాం గ్రహాంశ్చ విఘ్నేశం లోకపాలాంశ్చ పూజయేత్॥ ప్రజాపతయే స్వాహేతి ముఖాంతే జుహుయాద్ఘృతం। మూలాయ స్వాహా ప్రజాపతయే స్వాహేత్యుపహోమాః ॥ పలాశసమిదాజ్యైః సత్వన్నేనాష్టసహస్రకం। అథవాష్టోత్తరశతం ప్రత్యేకం జుహుయాత్తతః॥ మూలం ప్రజామిత్యష్టాభిః వాక్యైర్మంత్రద్వయేన చ॥ సామిత్రసౌమ్యనిఋర్త్యమంత్రైః రశ్వత్థసంభవైః॥ సమిద్భిశ్చ తిలైర్వ్రీహీన్ హుత్వా వ్యాహృతిభిస్తథా। ఆచార్యో యజమానో వా అగ్నౌ పూర్ణాహుతిం హువేత్ । సముద్రాదూర్మిసూక్తేన ప్రాజాపత్యా ఋచా తథా ॥ పూర్ణాదర్వీన ప్తతేతిమంత్రైః పూర్ణాహుతిం హువేత్ ॥ హోమశేషం సమాప్యాథ వహ్నిమారోపయేద్బుధః। గ్రహమఖవికృతిత్వాత్తస్యాగ్నివహ్నిసమారోపః॥ కుంభాభిమంత్రణం కుర్యాద్దక్షిణేనాభిమర్శయేత్ । మృత్యుప్రశమనార్థాయ జపేత్త్ర్యంబకం శతం॥ రుద్రకుంభోక్తమార్గేణ రుద్రమంత్రం స్పృశన్ జపేత్॥ రుద్రకుంభస్య దక్షిణతోఽభిమర్శనం కృత్వా యాజుషబహ్వృచసామగాభిః పూర్వోక్తం జపం జపేదిత్యర్థః ॥ ఏకాదశాష్టత్రిద్వ్యేకసంఖ్యయా రుద్రసూక్తం సామం వా జపేదిత్యర్థః । ధూపం దీపం చ నైవేద్యం కుంభయుగ్మే నివేదయేత్ ॥ రుద్రకుంభే నిర్ఋతికుంభే చేత్యర్థః ప్రసాదయేత్తతో దేవమభిషేకార్థమాదరాత్ । నిర్ఋతిం చంద్రం ॥ తస్మిన్ కాలే గ్రహాతిథ్యం కర్తవ్యం భూతిమిచ్ఛతా॥ పృథక్ప్రశస్తస్తస్మైనైవ నక్షత్రేష్ట్యా సహైవ వా । తేనైవ హేతునా గ్రహయజ్ఞః పృథక్ప్రశస్తః॥ మూలశాంత్యా సహైవేత్యర్థః। అభిషేకవిధిం వక్ష్యే సర్వాచార్యైరుదీరితం॥ భద్రాసనోపవిష్టస్య యజమానస్యర్త్విజః। దారపుత్రసమేతస్య

కుర్యుఃసర్వేభిషేచనం॥ అక్షిభ్యామితిసూక్తేన పావమానీభిరేవచ। అపో హిష్ఠేతినవభిః యుతఇంద్రద్వయేనచ॥ సహస్రాక్షేత్యృచాచాపిదేవస్య త్వేతిమంత్రకైః। శివసంకల్పమంత్రేణ వక్ష్యమాణైశ్చమంత్రకైః॥ వక్ష్యమాణైః శ్లోకైస్తేచప్రయోగేవక్ష్యంతే॥ తచ్ఛంయోరభిషేకంతుసర్వదోషాపశాంతిదం। సర్వకామప్రదందివ్యం మంగళానాంచమంగళం॥ వస్త్రాదిరహితకుంభాభ్యాం పశ్చాత్తుస్నాపయేద్బుధః। తతఃశుక్లాంబరధరః శుక్లమాల్యానులేపనః॥ యజమానోదక్షిణాభిస్తోషయేదృత్విగాదికాన్। ధేనుంపయస్వినీం దద్యాదాచార్యాయసవత్సకాం॥ నిఋతిప్రతిమాంవస్త్రకుంభం హేమంచదాపయేత్। గ్రహార్థంవస్త్రప్రతిమాస్తత్తదుక్తాశ్చదక్షిణాః॥ శ్రీరుద్రజాపినేదేయః కృష్ణోనడ్వాన్ప్రయత్నతః। తత్కాంస్యవస్త్రప్రతిమాం తస్మైదద్యాత్ప్రయత్నతః॥ ఇతరేభ్యోపివిప్రేభ్యఃశక్త్యా దద్యాచ్చదక్షిణాం। ఉక్తాలాభేతతోదద్యా దాచార్యబ్రహ్మఋత్విజాం॥ తేతైన్మూల్యంప్రదాతవ్యం శక్త్యావాథప్రదాపయేత్। ఆచార్యాయచయద్దత్తం తదర్ధంబ్రహ్మణేభవేత్॥ సదస్యాయబ్రహ్మణోర్ధం మృత్విగ్భ్యశ్చతదర్ధకం। జ్యోతిర్నిబంధేత్వితసర్వ మూలహోమోప్యుక్తః॥ ప్రచ్ఛాదనోర్ణవస్త్రాది దద్యాద్ధేనుంచకాంచనం। దానాంతేహోమయేద్విప్రస్సర్వమూలానితత్రవై॥ ఇతి॥ దేవతాచమూలం। గృహీయాదాశిషంతేభ్యః ప్రణమ్యాథక్షమాపయేత్॥ దద్యాదన్నంపాయసాది బ్రాహ్మణాన్భోజయేచ్ఛతం। అలాభేనతిపంచాశద్దశకంతదలాభతః॥ సర్వాంతేశ్చపఠనంబ్రాహ్మణైరాశిషస్తథా॥ గృహీత్వాక్షమాపయేద్విద్వాన్ నిఋతిఃప్రయతామితి॥విధానేచరితేస్మింస్తుతతఃశాంతిర్భవేద్ధ్రువం।గండాంతేప్యేవమేవస్యాత్పుష్యాధ్యేతద్వదేవతు।పుష్యాద్యర్ధేప్రసవేప్యేవంశాంతిఃకార్యేత్యర్థః। సమాప్తకేద్వాదశాహే కుర్యాద్వాశాంతిమాదరాత్॥ ఇత్యుక్తంమనునాసమ్యక్షిష్టాలజాతహితాయచ। మాతాపిత్రోర్ధనస్యాపిబంధుదోషాపశాంతియే॥

ఇతిమదనరత్నోక్తశౌనకోక్తమూలానక్షత్రశాంతిః॥

శతమూలాని ॥ శతమూలానిద్రైవక్ష్యే మనోహారేణపురాణసము
చ్చయే॥ బర్హిశ్శిఖా-౧-హరిక్రాంతా- ౨-సహదేవి-౩-పునర్నవా-౪-
శరపుంఖా-౫- వరాహీచ-౬-కాకజంఘా-౭-సులక్ష్మణా-౮-॥ తుంబి
కాచైవ-౯- కర్కోటకః-౧౦- ఖర్జూరీ-౧౧- కారవల్లికా- ౧౨- క
ర్కోటకాచ-౧౩-చక్రాంతా-౧౪- శ్వేతార్కా-౧౫-వ్యాఘ్రపత్రికా-
౧౬- రుద్రస్త్రీ-౧౭-చాశ్వగంధాచ-౧౮- ముసలీ-౧౯-గిరికర్ణికా-౨౦
ఇందవారు-౨౧- హ్యపామార్గ-౨౨- శంఖపుష్పీ-౨౩- కుమారికా-
౨౪-సల్లకీ-౨౫- ఛాయగంధారీ-౨౬- నిర్గుండీ-౨౭-దేవదాళికా-౨౮-
వటః-౨౯-శమీ-౩౦- తథాప్లక్ష-౩౧-పాలాశో-౩౨- శ్వత్థఏవచ-౩౩-
చూత-౩౪- శ్చోదుంబరో-౩౫-జంబూ-౩౬- నదీవృక్షో-౩౭-థవేతసః
౩౮-॥ పున్నాగో-౩౯-థార్జునః-౪౦- శోకో-౪౧-వకుళో-౪౨- శ్మంత
కస్తథా-౪౩- సాల-౪౪-స్తాళ-౪౫- స్తమాలశ్చ-౪౬-పాటలా-౪౭-శత
పత్రికా-౪౮- మధూకశ్చ-౪౯- శిరీషశ్చ-౫౦- శ్రీవృక్షో-౫౧-బృహతీ
ద్వయం-౫౨-॥ బలా-౫౩-చాతిబలా-౫౪- చైవపాఠా-౫౫- నాగబల
స్తథా-౫౬-॥ జాతీచ-౫౭-వకుళశ్చైవ-౫౮- కేతకీ-౫౯- కదలీతథా-
౬౦- మాతులింగీ-౬౧- జయంతీచ-౬౨- యవాజీ-౬౩- ఫంద్రకీతథా-
౬౪- ద్రోణపుష్పీ-౬౫- తథాకుంభీ-౬౬-శ్రీపర్ణీ-౬౭- దమనస్తథా-
౬౮-చంపకః-౬౯-పద్మకంచైవ-౭౦- తథాకాంచనపుష్పికా- ౭౧-సిద్ధే
శ్వరీచ-౭౨-బదరీ-౭౩- రాజవృక్షో-౭౪-ధవస్తథా-౭౫-॥కుందశ్చ-౭౬-
ముచుకుందశ్చ-౭౭- గోజిహ్వా-౭౮-క్షీరకుందుకా-౭౯- దాడిమీ-౮౦
బీజపూరీచ-౮౧- బ్రాహ్మీచ-౮౨- మల్లికాతథా-౮౩-॥ భృంగరాజ-
౮౪- అధోపుష్పీ-౮౫-మత్స్యాక్షీ-౮౬- చాంటరూపకా-౮౭-॥ తరం
గిణీ-౮౮- గుడూచీచ-౮౯- నిశాద్వే-౯౦-౯౧- శతమూలికా-౯౨-
వాగుజీ-౯౩-కాకజంఘాచ-౯౪- బర్బరీ-౯౫-తులసీతథా-౯౬- కుశ-
౯౭-కాశ౯౮- శ్వేతకుసుమూలం-౯౯-తథాసర్పమూలకం॥౧౦౦॥అలా
భేచోక్తవృక్షాణాం సద్వృక్షాణాంసమాహరేత్॥

మదనరత్నే గర్గస్త్వన్యథాహ ॥ స్వయముత్పాటయేత్ప్రాజ్ఞో మూలానాంచ శతంపితా ॥ లక్ష్మణాంశతమూలాంచ శిరీషోశ్వేతస్తథా। సహాసా శ్వేతమూలాచ విష్ణుక్రాంతాథశంఖినీ ॥ సర్పాక్షీమీననేత్రా చ పుత్రపాణికృతాంజలీ। పలాశోబిల్వకశ్చైవ రోచనం చందనద్వయం॥ కృష్ణమాంసీమురోసీరం బాలకంచతథామలా ॥ గోజిహ్వాకుళసీఇష్వా శతపుష్పాసలాంగలీ। బ్రహ్మదండీద్రోణపుష్పీ ప్రియంగుసితసర్షపః॥ పిప్పలీకాకజంఘాచ త్రాయమాణాహ్వహ్వా స్తథా । జ్యోతిష్మతీచగాంధారి తిగంథః పూర్ణకాశికీ ॥ భగక్షమాసుభద్రాచ గుడూచీఇంద్రవారుణీ। అలాబుకారుదంతీచ కదళీకేతకీతథా ॥ గోక్షురంశతపర్వీచ అరిష్టికాప రాజితా । ఛిన్నరుద్రాశతపత్రా నికుంభాచసువర్చలా ॥ అశ్వగంధా హస్తికర్ణీహరిద్రాద్వితయంతథా । ఉష్ట్రగ్రీవోమధుకారశ్చ అశ్వత్థోవ కుశ స్తథా॥ బర్బరాచాపమార్గంచ మందారశ్చాతిముక్తకః। మాలతీ స్వర్ణపుష్పాచ శ్రీపర్ణీశ్రీఫలంతథా॥ దర్భమూలంకరవీరం మదయంతీవికంకతః। పాటలాసురదారుశ్చ అర్కసూదనికస్తథా ॥ ఫలంమన్మథ వృక్షస్య పలాశస్యచపల్లవః । రాస్నానదీవృక్షమూలం సురదారువిదారికా॥ శ్వేతవీర్యా శ్వేతపాకాతథా నీలోత్పలానిచ । నాగకేసరమిందీరీ కుమారీంచైవనిక్షిపేత్॥ శతమూలాశతావరీ। సహాకాసహాదేవీ॥ శ్వేతమూలాపునర్నవా। మీననేత్రామత్స్యాక్షీ॥పుత్రపాపుత్రజీవః। కృతాంజలిః-అంజలినిహాతా-హొలూడా ఇతిప్రసిద్ధా॥పలాశకటుమూలం।చందనద్వయం శ్వేతపీతంచ॥ఉశీరవీరణఆమలక్యాభూమ్యామలకీ। గోజిహ్వాగళకుంభీతిప్రసిద్ధా॥బ్రహ్మదండీఅధఃపుష్పీద్రోణపుష్పీచకంచుకః।కాకజంఘావకాంగీ॥ జ్యోతిష్మతీమాలకాంగుణీగాంధారీపూర్ణకర్ణా। కాశికాకోశాతకీ॥భగక్షమాశిగ్రుః।సుభద్రాసారివా॥అలాంబుకాతుంబీ।శతపర్వవచాఅరిష్టికానాగవల్లీ॥ఛిన్నరుద్ధాపీడగుహూచి।శతపత్రాకమలినీ॥నికుంభాదంతిభేదః।సువర్చలాసూర్యఫలా॥హస్తకర్ణీపరండః।ఉష్ట్రపిటః॥సర్జరాబీజకః।అతిముక్తకః॥మాధవీజాతిస్వర్ణపుష్పాకుశలీ। దమయంతీయూథికా॥అర్కసూ

దక్షిచపాలక్యా।మన్మథవృక్షః అగ్రమః॥సురదారుః దేవదారుః। విదారికాభూ
కూష్మాండీ॥ శ్వేతవీర్యాగిరికర్ణీ। శ్వేతపాకాగుంజా॥స్పష్టమన్యత్। సర్వౌ-
షధ్యస్తు॥ మురామాంసీవచాకుష్ఠం శైలేయంరజనీద్వయం। శటీచంపక
ముస్తాచ సర్వౌషధిగణస్మృతః॥ మురాఏకాంగీ। జటామాంసీ॥ శైలే
యంమనశ్శిలా।శటీకచోరా-స్పష్టమన్యత్। కాత్యాయనః॥మూలనక్షత్రే
మూలవిధానంకుర్యాత్సర్వౌషధ్యానవగంధైశ్చ సంయుక్తం తత్రో
దకుంభంకృత్వానవస్త్ర గంధపుష్పసహితం శ్వేతసిద్ధార్థకసుమసం
యుక్తం కుర్యాత్తస్మిన్రుద్రాన్ జపిత్వా ప్రతిరథంరక్షోఘ్నంచ ద్వితీ
యోదకుంభంకృత్వాచతుః ప్రస్రవణసంయుక్తముపరిష్టాన్మూలాని ధార
యేద్వంశపాత్రేకృత్వావస్త్రేబధ్వా తస్మిన్ ప్రధానానిమూలాని వక్ష్యా
మ్యష్టాదశమాషహిరణ్మయంమూలం సప్తధాన్యాని కాష్మర్యానవాదే
వ్యాపరాజితా బాలాపాఠాశంఖపుష్ప్యధోపుష్పీ మధుయష్టికాచక్రాం
గికామయూరశిఖా కాకజంఘాకుమారికాద్వయ జీవంత్యపామార్గభృం
గరాజ లక్ష్మణాజాతీవ్యాఘ్రీపత్రం చక్రమదర్కీసిద్ధేశ్వరాశ్వత్థోదుంబరప
లాశప్లక్ష వటార్కదూర్వారోహితకశమీ శతావరీఇత్యాదిమూలశతం
పూరయిత్వా తస్మిన్నిషిద్ధానివక్ష్యామి బైల్వధవనింబకదంబరాజవృక్షా
శ్చశాలా ప్రియాసూదధికపిత్థకోవిదార శ్లేష్మాతకవిభీతక శాల్మలీసరళ
సర్వకంటకి వర్జ్యాంతత్రాభిషేకంకుర్యాత్పితుః శిశోర్జననాన్యా దేవస్యత్వే
త్యౌదుంబర్యా సందీముదగ్రగ్రామాస్తృణాతి తత్రాసీనాం సంపాతేనా
భిషించతిశిరసేత్యనులోమం శిరోమేశ్రీర్యశః ఇతియథాలింగమంగాని
సంస్పృశతి॥ స్నానాదూర్ధ్వం నైఋత్యాంపాయసం శ్రపయిత్వాకా
ష్మర్యమయం స్రుక్స్రువం ప్రతప్యసంమృజ్యచ అసూరావాజ్యభాగౌహు
త్వా అసున్వంతమితిచతస్రః స్థాలీపాకేనజుహుయాత్ తత్పృణుష్వపాజఇతి
పంచదశాజ్యాహుతీశ్చతుర్గృహీతేనజుహుయాన్మానస్తోక ఇతిద్వాభ్యాం
యాతేరుద్రశివాతనూరితి షడగ్నేరక్షాంసిసేధతి। శుక్రజ్యోతిరమర్త్యః
శుచిఃపావక ఈడ్య ఇత్యన్నః సోమవిశ్వతోరక్షాహాన్నభూయతః॥ సరి

హుత్వా పతస్సఖేతి స్విష్టకృదాదిప్రాశనాం తే కృష్ణాగాః కృష్ణాశ్చ తిలాః హే
మమయమూలం సప్తధాన్యసంయుక్తం ఆచార్యాయ వరం దద్యాత్ కృష్ణాన
డ్వాన్ బ్రాహ్మణే నక్షత్రసూచకేభ్యో వాసో దద్యా దన్యేభ్యో బ్రాహ్మణేభ్యః
సువర్ణం దద్యాత్ కృసరాన్న పాయసేన బ్రాహ్మణాన్ భోజయేత్ సార్ప
దైవతే గండజాత ఏష ఏవ విధిః కాత్యాయనేనోక్తః కృతే శాంతిర్భవతీతి॥

అష్టాదశమాషమితం సువర్ణం కృతం మూలం । కేచిత్తు అష్టాదశ
మాషమితి న పఠంతి ॥ మధుయష్టికా జ్యేష్ఠీమధు । చక్రాంకితా అతిబలా॥
మూలనామాని తు। కాశ్మర్యా॥ వాలా ఉశీరం। అధఃపుష్పీ॥ కాకజంఘా।
చిద్రుచిరా॥ సులక్ష్మణా పుత్తలీసదృశీ। వ్యాఘ్రీపత్రీ॥ సిద్ధేశ్వరా జాతీ। రోహి
తకం సుగంధతృణం॥ అన్యాని ప్రసిద్ధాని చ। ఏతాదృశాని ద్వాత్రింశదావశ్య
కాని॥ అన్యాని శతమూలాంతర్గతాని గ్రాహ్యాణి। తదభావే కానిచిదప్రతిషి
ద్ధాని యాని విహితాని నిషిద్ధాని చ తేషు భవికల్పః ॥

అథ శౌనకోక్తమూలశాంతిప్రయోగః ।

ఉక్తకాలే గోముఖప్రసవం కృత్వా దేశకా -o- శౌనకోక్తవిధినా
మూలానక్షత్రశాంతిం కరిష్యే ॥ ఇతి సంకల్ప్య ॥ గణేశపూజన పుణ్యాహవా
చన నాందీశ్రాద్ధాని కృత్వాచార్యం బ్రహ్మాణం సదస్యమృత్విజశ్చాష్టౌ చతు
రో వా వృత్వా మధుపర్కైః వస్త్రాలంకారాదిభి ర్యథావిభవమర్చ
యేత్ ॥ తతః ఆచార్యః ప్రాణానాయమ్య అస్మిన్ కర్మణ్యాచా
ర్యకర్మ కరిష్యే ఇతి సం। యదత్ర సంస్థితమితి సర్షపాన్ వికీర్యాపోహి
ష్ఠాదిమంత్రైః కర్మభూమిం ప్రోక్ష్య సలక్షణమండపదేవతా పూజాదిక
ర్యాత్ ॥ తతస్తత్రేశానభాగే వర్ణకైః స్వస్తికం విలిఖ్య తత్ర మహీద్యౌరితి
భూమిం స్పృష్ట్వా । ఓషధయః సమితి ద్రోణ ప్రమాణాన్ వ్రీహీన్ ప్రక్షిప్య
తత్ర ఆకలశేష్వితి నవకుంభాన్ నిధాయ ఇమం మే గంగే ఇతి తీర్థవారిణా పూ
ర్య ॥ గంధద్వారామితి గంధం । యా ఓషధీరిత్యోషధీరోషధయః సమితి
యవాన్ ॥ కాండాత్కాండాదితి దూర్వాం । అశ్వత్థేవ ఇతి పంచపల్లవాం
శ్చ॥ స్యోనా పృథివీతి సప్తమృదః । యాః ఫలినీరితి ఫలం॥ సహిరత్నానీతి పం

చరత్నాన్యాపోహిష్ఠేతిత్యృచా పంచగవ్యం హిరణ్యరూపమితిసువర్ణం
చప్రక్షిప్య యువాసువాసా ఇతివస్త్రేణకలశమావేష్ట్య పూర్ణాదర్వీతి
తామ్రవంశాదిమయం పూర్ణపాత్రంనిదధ్యాత్ ॥ కేచిత్త్వాపాతతోమూ
లపాశ్వాలోచనేన వస్త్రవేష్టితవారిపూర్ణ పంచగవ్యసువర్ణపల్లవయు
తంకలశంవ్రీహిషునిధాయ ఫలరత్నౌషధ్యాదిప్రక్షేపం గంధపుష్పా
ర్చనాదిబాహుల్యంతదసాంప్రదాయికం। తతోరుద్రకలశాంశ్చతుర్దిక్షు
మహీద్యౌరితి భూమింస్పృష్ట్వాశక్త్యాయవాన్ ప్రక్షిప్యచతురఃకలశాన్
స్థాపయిత్వా పూర్ణపాత్రనిధానాంతంకుర్యాత్ ॥ తత్రప్రతికలశంమం
త్రావృత్తిః। తతఃపూర్ణపాత్రోపరివస్త్రే సౌవర్ణనిర్మితాంరుద్రప్రతి
మాంత్ర్యంబకమితిమంత్రేణావాహ్యతేనైవ షోడశోపచారైఃపూజయే
త్। అస్యవసిష్ఠోరుద్రోనుష్టుప్। తతఃఏకఋత్విక్కుంభంస్పృష్ట్వా రుద్రైరే
కాదశినీజపేద్యదియాజుషః బహ్వృచస్తుచత్వారిరుద్రసూక్తాని॥ ఛందో
గస్తురుద్రసామాని అత్రోభయత్రశక్తితః ఏకాదశాష్టౌత్రిర్ద్వ్యేక సం
ఖ్యాగ్రాహ్యాః। కేచిద్రుద్రస్సర్వసాధారణోబహ్వృచ ఛందోగయోస్తు
సూసామ్నోరుద్రేణ సహవికల్పఇత్యాహుః॥ తత్రరుద్రన్యాసాదిఅస్మద్గురు
కృతరుద్రపద్ధతౌద్రష్టవ్యం। రుద్రసూక్తానితు॥ కద్రుద్రాయేతినవర్చామ
ఘోరకణ్వోరుద్రో గాయత్రీరుద్రసూక్తజపేవినియోగః। ఇమారుద్రాయే
త్యాదిద్వాదశర్చాంకుత్సఋషిః-రుద్రోదేవతా-ఆద్యానవజగత్యోంతేత్రి
ష్టుభౌజపేవినియోగః॥ఆతేపితరితిపంచదశర్చాంగృత్సమదోరుద్రస్త్రిష్టుప
జపేవి-౦-॥ ఇమారుద్రాయస్థిరధన్వనఇతిచతసృణాంవసిష్ఠోరుద్రోజగత్యో
త్యానుష్టుప్॥జపేవి-౦-॥ ఆవోరాజానమిత్యేకాదశానామింద్రసామ్నాంవా
మదేవఋ-౦-రుద్రోదే-౦- ఆద్యన్యసామ్నస్త్రిష్టుప్॥తతశ్చతుర్ణాంగాయ
త్రీతతస్త్రయాణాంత్రిష్టుప్ తతస్త్రయాణాముత్కృతిఛందః॥జపేవి-౦-॥
తతఏకఋత్విక్మధ్యకుంభేత్ర్యంబకమితిమంత్రమష్టోత్తరసహస్రంజపేత్॥
అన్యస్తుక్రమేణచత్వారి సూక్తానిజపేత్। తానిచ॥ ఆశుఃశిశానఇతిత్ర
యోదశర్చాం ఇంద్రోప్రతిరథఋషిః- ఇంద్రోదే-౦-॥ చతుర్థ్యాబృహ

స్పతిత్రిష్టుప్ ఛందః। అంత్యానుష్టుప్ ॥ జపేవి-౦-॥ త్వమగ్నేరుద్ర ఇత్య
నువాకస్య హవ్యవాడృషిః అగ్నార్త్వారుద్రో జగతీ ॥ జపేవి-౦- ॥ త్వమ
గ్నఇతిరక్షామంత్రస్య వామదేవోగ్నిస్త్రిష్టుప్ జపేవి-౦_ ॥ రక్షోహణమితి
పంచవింశత్యృచస్య సూక్తస్యాంగీ రసః వాయురగ్నిస్త్రిష్టుప్ ॥ చతస్త్రోం
త్యానుష్టుభః-జపేవి-౦_॥అత్రసంఖ్యాపూర్వోక్త్యాయథాశక్త్యాగ్రాహ్యా
చతుర్థేతు పవమానమప్యేకవారంజపేత్ । యద్వాపతేషామపిరుద్ర
కుంభ ఏవజపః॥ చతుష్కుశాంతిజపఇతి కేచిత్ । ఏవంపంచకుంభాసంభవే
కుంభద్వయంసంస్థాప్య॥అస్మిన్పక్షేరుద్రకుంభేపూర్వోక్త రుద్రాదిసర్వమం
త్రజపః॥ అన్యకుంభే తు వరుణమావాహ్య శాంతిరుద్రజపంకుర్యాత్॥ అథ
వా పంచకుంభస్థానేప్యేక ఏవంచతుఃప్రస్రవణః ॥ తత్రమధ్యకుంభకా
ర్యాణి మధ్యముఖే । కుంభచతుష్టయకార్యాణి చతుష్కప్రస్రవణేష్వి
తి వివేకః॥తతఃపూర్వస్థాపిత కుంభోత్తరతశ్చతుర్వింశ దళంపంచవర్ణైః
శుక్లతండులపిష్టైన వాకృత్వాతత్రకర్ణికాయాం ॥ మహీద్యౌరిత్యాది
నా కుంభంసంస్థాప్య తత్రేమంమేగంగే ఇతిజలమాపూర్య ॥ గంధద్వా
రామితిగంధంక్షిప్త్వా । తత్రశతమూలానినిక్షిపేత్ ॥ తదభావేవిష్ణు
క్రాంతాసహదేవీ తులసీశతావరీః ప్రక్షిప్యకుశాన్కుంకుమంచప్రక్షిప్య।
యాఓషధీరిత్యాది పూర్ణపాత్రనిధానాంతం కృత్వాఉపరివస్త్రేష్టదళం
కృత్వా కర్ణికాయాం మోషూణఇతినిష్కార్ధతదర్ధనిర్మితాం ని
ఋతిప్రతిమాం పంచామృతేనస్నాపయిత్వా సంస్థాప్యతద్దక్షిణత ఇం
ద్రంవోమధుఛందా ఇంద్రోగాయత్రీఅనేనేంద్రం॥ తదుత్తరతశ్చాప్సు
మేమేధాతిథిరాపోనుష్టుప్ ఇత్యపఃస్థాపయేత్। దేవతాశ్చవిశ్వేదేవాః వి
ష్ణుః వసవః వరుణః అజైకపాత్ అహిర్బుధ్న్యః పూషా అశ్వినౌ య
మః అగ్నిః ప్రజాపతిః సోమః రుద్రం అదితిః బృహస్పతిః సర్పాః పిత
రః భగః అర్యమా సవితా త్వష్టా వాయుః ఇంద్రాగ్నీ మిత్రఇతి॥తతో
లోకపాలానావాహయేత్ ।తతోనైఋత్యేగ్నిస్థాపనంకృత్వా తదీశాన్యే
నవగ్రహాంస్తత్తన్మంత్రైరావాహ్య అన్వాధానంకుర్యాత్। తద్యథా॥ న

మిద్ధ్వయమాదాయ చతుష్పాజ్యేనేత్యంతముక్త్వా నవగ్రహానముకసం ఖ్యాభిః సమిచ్చర్వాజ్యాహుతిభిః అధిదేవతాప్రత్యధిదేవతా లోకపా లాన్వినాయకాదీంశ్చ ప్రత్యేకమముకసంఖ్యాభిః సమిచ్చర్వాజ్యాహు తిభిఃనిర్ఋతింప్రతిద్రవ్యేణాష్టోత్తరశతసంఖ్యాకాభిః ఘృతసంమిశ్రపా యసచరుసమిదాజ్యాహుతిభిః॥ ఇంద్రమపశ్చప్రతిద్రవ్య షష్టావింశతిసం ఖ్యాభిః ఘృతసంమిశ్రపాయసాన్నసమిదాజ్యాహుతిభిః। విశ్వేదేవాద్యా శ్చతుర్వింశతిదేవతాః ప్రతిదైవతమష్టసంఖ్యాభిః రక్షోహణంకృణు ష్వేతిపంచదశర్గ్భిః ప్రత్యృచమష్టసంఖ్యాభిః కృసరాహుతిభిః సవితారం దుర్గాత్ర్యంబకం ఋత్విక్త్సతిం దుర్గాంవాస్తోష్పతిం అగ్నింక్షేత్రాధి పతిం మిత్రావరుణావగ్నిం ఏతాఃఅష్టసంఖ్యాభిః కృసరాహుతిభిఃశ్రియం హిరణ్యవర్ణామితిపంచదశర్గ్భిః ప్రతిమంత్రమష్టసంఖ్యాభిః సమిదాజ్యచ ర్వాహుతిభిః సోమంత్రయోదశవారం పాయసాహుతిభిః ॥ రుద్రంచతు ర్గృహీతేనాజ్యేన అగ్నింవాయుంసూర్యం ప్రజాపతించాజ్యేన శేషేణ స్విష్టకృతమిత్యాది పూర్ణపాత్రనిధానాన్తం కృత్వాస్వస్వమంత్రై ర్నైరృత్యాది పూజాంకుర్యాత్॥ తత్రవస్త్రయుగ్మంరక్తచందనగంధ కృష్ణసురభిపుష్పాణి ధూపోమేషశృంగస్య ఆజ్యస్యదీపః పురుషాహారా యపోళికాః॥ బ్రాహ్మణస్యసురాస్థానే సైంధవమిశ్రితంక్షీరం మాంసస్థా నేలవణయుక్తంపాయసం క్షత్రియాదీనాంసతిసంభవే ముఖ్యమేవ ఏతా వన్నైవేద్యం ఆచమనాదిపుష్పాంజల్యంతాం పూజాంకృత్వాఅముష్మై త్వేత్యాద్యన్వాధానక్రమేణ పాయసకృసరచరూన్ శ్రపయిత్వాజ్యభా గాంతంకుర్యాత్॥ తతోయజమానోదక్షిణతః సర్వదేవతోద్దేశత్యాగం కుర్యాత్। తతఃఋత్విక్సహితఆచార్యోజుహుయాత్ ॥ తద్యథా॥ నవగ్ర హానధిదేవతాప్రత్యధిదేవతావినాయకాదీనాం తత్తన్మంత్రైః సమిదా జ్యచరూన్ పూర్వోక్తసంఖ్యయాహుత్వా॥ నిర్ఋతేరింద్రస్యాపాచమం త్రైః క్రమేణద్రవ్యచతుష్టయం ఋగ్భిర్జుహుయాత్। కృణుష్వేతిపంచ దశసూక్తస్య గౌతమోవామదేవోరక్షోహాత్రిష్టుప్॥ కృసరహోమేవిని

యోగః॥ ప్రత్యృచమష్టసంఖ్య యాజుహుయాత్। గాయత్ర్యాష్టసంఖ్యయానవిత్రేకృసరాహుతీర్హుత్వా॥ జాతవేదసేకశ్యపోదుర్గా త్రిష్టుప్। కృసరం త్ర్యంబకం వసిష్ఠోరుద్రోనుష్టుప్ కృసరం సీరాయుంజంత్యస్య బుధస్సౌమ్యఋషిః ఋత్విక్తస్నతిదే-ం-గాయత్రీచ్ఛం-ం-కృసరః। తామగ్నివర్ణాం సౌభరీదుర్గా త్రిష్టుప్ కృసరమష్టసంఖ్యాభిః వాస్తోష్పతే వసిష్ఠో వాస్తోష్పతిస్త్రిష్టుప్ కృసరమష్టసంఖ్యాభిః అగ్నింకాణ్వో మేధాతిథిరగ్నిర్గాయత్రీ కృసరమష్టసంఖ్యాభిః। క్షేత్రస్య వామదేవః క్షేత్రపాలోనుష్టుప్ కృసరమష్టసంఖ్యాభిః గృణానాజమదగ్నిర్మిత్రావరుణౌ గాయత్రీ కృసరమష్టసంఖ్యాభిః అగ్నిందూతమిత్యస్యాంగిరసో విరూపోంగారకో గాయత్రీ కృసరమష్టసంఖ్యాభిః హిరణ్యవర్ణామితి పంచదశసూక్తస్యఆనందః కర్దమశ్చిక్లీతేందిరాసుతాఋషయః శ్రీదేవతాద్యాస్తిస్రోనుష్టుభః చతుర్థీ ప్రస్తారపంక్తిః పంచమషష్ఠ్యౌ త్రిష్టుభౌ తతోష్టావనుష్టుభః అంత్యా ప్రస్తారపంక్తిః హోమేవి-ం-॥ ప్రత్యృచం సమిదాజ్యచరూనష్టావింశత్యష్టాన్యతమసంఖ్యయాజుహుయాత్। త్వన్నః సోమవిశ్వత ఇత్యస్య ప్రగాథిః సోమస్త్రిష్టుప్ పాయసహోమే వినియోగః త్వన్నః సోమవిశ్వతో గోపా ఇతి వా మంత్రః॥ త్వన్నః సుక్రతురితి వా। అనయోరింద్రో విమదః సోమః ప్రస్తారః పంక్తిః॥ తతశ్చతుర్గృహీతమాజ్యం గృహీత్వా। యాతే రుద్రేతి కశ్యపో రుద్రః స్వరాడనుష్టుప్॥ అనేనజుహుయాత్॥ తతః స్రువేణ వ్యస్తసమస్తవ్యాహృతిభిరాజ్యం హుత్వా స్విష్టకృదాది ప్రాయశ్చిత్తహోమం కుర్యాత్॥ తతః దిక్పాలేభ్యో నవగ్రహేభ్యో వినాయకాదిభ్యో నిర్ఋతయే ఇంద్రాయాద్భ్య రుద్రాయ క్షేత్రపాలాయ చ సదీపమాషభక్తబలీన్దద్యాత్। తతః ఆచార్యో యజమానో వా చతుర్గృహీతేన ద్వాదశగృహీతేన వా స్రుచం పూరయిత్వా తత్ర ఫలాదికమవధాయ పూర్ణాహుతిం జుహుయాత్॥ తత్ర మంత్రాః॥ సముద్రాదూర్మిరిత్యేకాదశసూక్తస్య గౌతమో వామదేవోగ్నిస్త్రిష్టుప్ అంత్యా జగతీ పూర్ణాహుతిహోమే వినియోగః ప్రజాపతే హిరణ్యగర్భః ప్రజాపతిస్త్రిష్టుప్ పూర్ణాద

క్త్విశ్వేదేవాఃశతక్రతురనుష్టుప్ పూర్ణాహుతిహోమేవి -ం-సప్తతేఅ
గ్నేసప్తవానగ్నిర్జగతీపూర్ణాహుతిహోమేవి-ం-ఏవంపూర్ణాహుతిం
హుత్వాప్రణీతానినయనాదికర్మశేషంసమాప్యఅగ్నౌశాంతికరణపక్షే
అస్మిన్నాగ్నౌసమారోప్య శాంత్యాసహనవగ్రహమఖకరణే ఇదానీంతస్మి
న్నేవాగ్నౌ పృథక్ నవగ్రహమఖఃకార్యః॥ తతశ్చతుఃకుంభం మధ్యవర్తిన
కుంభదక్షిణతః స్పృష్ట్వాత్ర్యంబక మితిమంత్రంశతవారంజపేత్। యాజుష
శ్చేద్యజమానస్తదా రుద్రైకాదశినీమపిజపేత్ ॥ బహ్వృచశ్చేద్రుద్ర
సూక్తాని। సామగశ్చేద్రుద్రసామాని ॥ అథర్వణశ్చేత్త్ర్యంబకమంత్రమా
త్రం। అథవాఏకాదశాష్టత్రిద్వ్యేకసంఖ్యయాసంపూజ్య ॥ త్ర్యంబకం
మోషూణఇత్యుపస్థాయ। సర్వకలశోదకంపాత్రాంతరే గృహీత్వాసర్త్వి
గాచార్యోయజమానం సర్వౌషధీభిరనులిప్తాంగం ధృతనవవస్త్రంతదా
మతోధృతనవవస్త్రాం సంపుత్రాంపత్నీముపవేశ్య వక్ష్యమాణైర్మం
త్రైరభిషించేత్ ॥ పితామహేనకశ్యపేనచ । ధారయిత్వాబృహత్కుం
భంశతచ్ఛిద్రం సమాహితమిత్యుక్తం ॥ తేచఅక్షిభ్యామితిషణ్ణాం కశ్య
పోవివృహాయక్ష్మనాశనోనుష్టుప్। అభిషేకేవినియోగః॥ త్రిభిష్ట్వందేవేతి
సప్తానాంవసిష్ఠఋషిః । ఆద్యానాంత్రయాణామగ్నిర్దేవతా॥ తతశ్చతు
ర్ణాంవిశ్వేదేవాః ఆద్యాగాయత్రీ ద్వితీయానుష్టుప్ తతస్తిస్రోగాయ
త్ర్యోంత్యేద్వేఅనుష్టుభౌఅభిషేకే-ం-ఆపోహిష్ఠేతినవర్చానాం బరీష
సింధుద్వీపఋషిరాగాయత్రీ అంత్యేద్వేఅనుష్టుభౌ పంచమీవర్ధమానా
సప్తమీప్రతిష్ఠాఅభిషేకే॥ ఆపఇద్వేతిద్వయస్య సప్తర్షయోవిశ్వేదే
వానుష్టుప్అభి-ం-॥ సహస్రాక్షేణేతిప్రాజాపత్యో యక్ష్మనాశోయక్ష్మహా
త్రిష్టుప్ అభి-ం-। దేవస్యత్వేత్యాపస్తంబ శాఖాగతైర్మంత్రైః య
జ్ఞాగ్రతఇతిషణ్ణాం ప్రజాపతిమను స్త్రిష్టుప్ అ-ం- తతఃయోసౌవజ్రధరో
దేవోమహేంద్రోగజవాహనః ॥ మూలజాతశిశోర్దోషం మాతాపి
త్రోర్వ్యపోహతు। యోసౌశక్తిధరోదేవో హుతభుఙ్మేషవాహనః॥ స
ప్తజిహ్వశ్చదేవోగ్ని మూలదోషంవ్యపోహతు । యోసౌదండధరో

దేవోధర్మోమహిషవాహనః ॥ మూలజాతశిశోర్దోషం వ్యపోహతు యమోమమ॥ యోసౌఖడ్గధరోదేవో నిఋతీరాక్షసాధిపః। ప్రశామ యతుమూలోత్థం దోషంగండాంతసంభవం ॥ యోసౌపాశధరోదేవో వరుణశ్చజలేశ్వరః। నక్రవాహఃప్రచేతానోమూలోత్థాఘంవ్యపోహతు॥ యోసౌదేవోజగత్ప్రాణో మారుతోమృగవాహనః । ప్రశామయతు మూలోత్థందోషంబాలస్యశాంతిదః॥ యోసౌనిధిపతిర్దేవం ఖడ్గభృద్వా జివాహనః । మాతాపిత్రోశ్శిశోశ్చైవ మూలదోషంవ్యపోహతు॥ యోసౌపశుపతిర్దేవః పినాకీవృషవాహనః । ఆశ్లేషామూలగండాంత దోషమాశువ్యపోహతు ॥ విఘ్నేశఃక్షేత్రపో దుర్గాలోకపాలానవగ్ర హాః సర్వదోషప్రశమనం సర్వేకుర్వంతుశాంతిదాః ॥ తతఃసురాస్త్వ త్యాదిభిరభిషించేత్॥ తచ్ఛంయోఃశంయుర్విశ్వేదేవాః శక్వరీఅభిషేక- ం- తతోగుడ్రనిఋతిశాంతి కలశోదకేనాన్యేనశతచ్ఛిద్ర మంతధా స్యాభిషిక్తోయజమానోధౌతే వాససీపరిధాయతిలకం కృత్వావిభూతిం ధృత్వా సంకల్పపూర్వకమాచార్యాదీన్ పూజయిత్వాతేభ్యోదక్షిణాం దద్యాత్॥ తత్రాచార్యాయసవత్సాం దోగ్ధ్రీంధేనుందక్షిణాంచదద్యా త్। కశ్యపేనతు॥ ఆచార్యాయవృషం లోహపిండందద్యాత్సదక్షిణమిత్యు క్తం । బ్రహ్మణేవృషం॥ రుద్రజాపినేకృష్ణ మనడ్వాహం । ఋత్విగ్భ్యశ్చ యథాశక్తిదక్షిణాందత్వా భూయసీందత్వా నిఋత్యాదీనాముత్తర పూజాంవిధాయఉత్తిష్ఠ (అభ్యారమింద్ర-ం-) యాంతుదేవగణాఇతి వి సృజ్యాచార్యహస్తే ప్రతిపద్యాత్కుతానాశిషశ్చాగ్నిం సంపూజ్యగచ్ఛ గచ్ఛేతివిసృజ్యశతంతదర్థంవా దశవావిప్రాన్సంభోజ్య శాంతిసూక్తజ పంకారయిత్వా యస్యస్మృత్యేతిజపిత్వా కర్మేశ్వరార్పణంకృత్వాభుం జీత॥ ఇతికమలాకరభట్టకృతే శాంతిరత్నే మూలశాంతిప్రయోగః॥ ॥

అథాశ్లేషాశాంతిః॥

తత్రపాదఫలంప్రాగుక్తం॥ జయార్ణవే॥ మూర్ధాస్యనేత్రగళ కర్ణయుగంచబాహూహృజ్జానుగుహ్య పదమిత్యహిదేహభాగః ॥ బా

శాద్రినేత్రవహ్నిభుక్ శ్రుతినాగరుద్ర షణ్ణందపంచదశరసాః క్రమశస్తునాడ్యః।
రాజ్యంపితృక్షయోమాతృనాశకామక్రియారతిః॥ పితృభక్తోబలీస్వఘ్నస్త్యా
గీభోగీధనీక్రమాత్। విశేషస్తునిర్ణయసింధౌజ్ఞేయః॥ శాంతిమాహశౌన
కః। ఆశ్లేషాయాంతుజాతానాం శాంతింవక్ష్యామ్యతఃపరం॥ జాతస్యద్వా
దశాహేచ శాంతిహోమంసమాచరేత్। అసంభవేతుజన్మర్క్షే అన్య
స్మిన్వాశుభేహని॥ స్నాతోభ్యంగాదిభిస్తస్మిన్వరయేత్తుద్విజోత్తమాన్।
విభవేపంచకుంభాస్తు ద్వయంవాతదలాభతః॥ దేవతాస్థాపనేచైకమే
కంరుద్రాభిమంత్రణే। మూలర్క్షోక్తప్రకారేణ కుంభేసంక్షిప్యపూజయే
త్॥ గోమయాలేపితేదేశే మంటపైఃపరిశోభితే। పంకజంకారయేత్తత్ర
చతుర్వింశద్దళాన్వితం॥ తండులైఃకారయేద్యద్వా రక్తపీతసితాసితైః।
కర్ణికాయాంన్యసేద్ధీమాన్ స్థాపయేత్తేషుకుంభకం॥ ఆకలశేష్విత్యన
యాకలశస్థాపనంస్మృతం। ఇమంమేగంగేతి మంత్రేణపూరయేత్తీర్థ
వారిణా॥ కుంభంచగంధవస్త్రాద్యైస్తత్తన్మంత్రైఃప్రపూజయేత్॥
యాఃఫలినీరిత్యనయాక్షిపేద్రత్నౌషధాదికాన్॥ కుంభోపరిస్థపాత్రేతు
ఆశ్లేషాప్రతిమాంయజేత్। నిష్కార్ధపాదపాదైర్వా కారయిత్వాస్వ
శక్తితః। తత్పూర్వోత్తరనక్షత్రే దక్షిణోత్తరయోర్యజేత్॥ ఐంద్రా
దీశానపర్యంత మితరత్పూర్ణాణిపూజయేత్। మూలోక్తేనవిధానేన కుంభ
యోరభిమంత్రణం॥ రుద్రార్చారుద్రకుంభేతుపూర్వవచ్ఛేషమాచరేత్।న
మోఽస్తుసర్పేభ్యః పూజామంత్రఇతీరితః॥ సర్పోరక్తస్త్రినేత్రశ్చ ద్వి
భుజఃపీతవస్త్రకః। ఫలకాసిధరస్తీక్ష్ణో దివ్యాభరణభూషితః॥ ఏవంధ్యా
త్వాతతోభ్యర్చ్య హోమకర్మసమారభేత్। కతుఃశాఖోక్తమా
ర్గేణ ఆచార్యస్త్వథవాచరేత్। ముఖాంతంకర్మనిర్మాయ యహావిరా
బాయశాస్త్రతః॥ ఇందసర్పేభ్యోజుహుయాత్తాసాధిప్రత్యధిదేవతాః।
అష్టోత్తరశతంవాథ అష్టావింశతిమేవవా। మూలనక్షత్రవచ్ఛేషం హో
మకర్మసమాచరేత్॥ పూర్ణాహుత్యంత కర్మాణికృత్వాసంపాత
కంతథా॥ (సంపాతశ్చాజ్యహోమేషు) కుంభేదలేషుప్రక్షిప్య అభిషేక

మథాచరేత్। దారపుత్రసమేతస్య యజమానస్యపూర్వవత్ ॥ అభిషిం చేత్తథాచార్య ఋత్విగ్భిస్సహిత స్తథా। అభిమంత్రితకుంభాద్భిరభిషేచ నమాచరేత్॥ తథాపౌరాణమంత్రైశ్చ పల్లవైరభిషేచయేత్। ఆశ్లేషా ఋక్షజాతస్య మాతాపిత్రోర్ధనస్యచ ॥ భాతృజ్ఞాతికులస్థానాం దోషం సర్వంవ్యపోహతు। యోసౌవాగీశ్వరోనామ ఆదిదేవోబృహస్పతిః॥ మాతాపిత్రోఃశిశోశ్చైవ గండాంతంచవ్యపోహతు। పితరఃసర్వభూతానాం రక్షంతుపితరస్సదా ॥ సార్పనక్షత్రజాతస్య విత్తంచజ్ఞాతిబాంధవాః। ఏవంకృతేభిషేకేతు సార్పశాంతిర్భవేద్ధ్రువం॥ తతఃశుక్లాంబరధరోయ జమానస్సుభూషితః। దక్షిణాభిస్తతోవిప్రాన్ మూలవచ్చప్రతోషయేత్। ఇత్యుక్తేనవిధానేన సర్వారిష్టంవ్యపోహతు॥ సర్వేకామాశ్చసిద్ధ్యంతి వేదోక్తాయుభర్విష్యతి। అర్ఘ్యమంత్రమాహ॥ సర్పాధీశనమస్తుభ్యం నాగానాంచగణాధిప। గృహాణార్ఘ్యంమయాదత్తం సర్వారిష్టప్రశాంతయే॥ మూలనక్షత్రవత్కుర్యాత్సర్పగండేష్వనామతః। అభిషేకేఆశ్లేషామూల గండాంతర్క్షజాత సర్వదోషశాంతిమిత్యూహఃకార్యః॥

ఇతిశౌనకీయే ఆశ్లేషాశాంతిః॥

అథమదనరత్నేపితామహ సంహితోక్తా మూలాశ్లేషాశాంతిః

మూలాద్యాచద్విఘటికా జ్యేష్ఠాంతేచతథైవచ।అభుక్తమూలంతద్జ్ఞేయంతత్రజాతంశిశుంత్యజేత్॥ మూలస్యాద్యాపితుర్గండం మాతుర్గండంద్వితీయకం। తృతీయంధనధాన్యస్య అంత్యపాదఃశుభావహః॥ విపరీతం ఫలంసర్వమాశ్లేషా స్వపిమూలవత్ । శూలోవ్యాఘాతవజ్రేచ వ్యతీపాతశ్చవైధృతిః॥ పరిఘంవారదోషశ్చ విష్టిశ్చవిషనాడికా । అవయోగాదికైర్యుక్తే మూలదోషోధికోభవేత్॥ అథాతఃసంప్రవక్ష్యామి శాంతికర్మ విధింశుభం। నిష్కేణవాయవానష్టా సువర్ణేనచనైర్ఋతిం॥ సవర్షే యదిగండంచ కుర్యాత్సర్పాకృతింబుధః। కుండంకుర్యాద్ధస్తమాత్రం ఆయామేచతథైవచ॥ మేఖలాత్రయసంయుక్తం యోన్యాచైవసమన్వితం। మండపంకారయేత్తత్ర యథావిభవసారతః॥ పుణ్యాహంవాచ యిత్వా

తునుసంకల్ప్యయథావిధి। అలంకృతాంశ్చతుస్సంఖ్యానృత్విజోవరయేద్బు
ధః । ఆచార్యంవరయేత్పూర్వం వస్త్రాదిభిరలంకృతం । ఆసీయచతురఃకుం
భాన్ కృష్ణవర్ణాన్సుశోభితాన్ ॥ శతచ్ఛిద్రసమాయుక్తం బృహత్కుం
భంసుశోభితం । సూత్రేణవేష్టితంమధ్యే ధాన్యస్యోపరివిన్యసేత్ ॥ శత
మూల్యాదిపుష్పాణి రత్నానినవసంఖ్యయా । మృత్తికాదశసంఖ్యాకా
స్తథాపల్లవపంచకం। కంచవృక్షకషాయాణి పంచగవ్యంతథైవచ। పంచ
సౌగంధికంచైవ పణ్యంలోహత్రయంతథా ॥ ధాన్యానిసర్వాణి తథాకు
శాదూర్వా స్తథైవచ । తీర్థోదకానిసర్వాణి సర్వకుంభేషువిన్యసేత్॥
మూలానినామతోవక్ష్యే శతసంఖ్యానియానిచ । సహదేవీశిఖాపుంఖావి
ష్ణుక్రాంతాపునర్నవా ॥ చంద్రవృక్షాసితా గుంజాదుగ్ధికాచతథాబలా।
కాకబంధుర్వాయదూర్వా కాకమాచీశతావరీ ॥ కకరంనురసంబ్రాహ్మీ
నిర్గుండీముసలీవచా। వరాహభూఃశంఖినీ పాతాసముంగాబృహతీద్వయం
అపామార్గఃకుశాభృంగ కాసఖండకరూషకాః । శ్రీవృక్షేంద్రయవఃప్ల
క్షా బ్రహ్మవృక్షోథచామ్రకాః॥ జంబూబిల్వౌమురామాంసీ ముస్తారిష్టా
నిశాద్వయం । కదళీకేతకీతాళః శ్రీపర్ణీసల్లకీతథా॥ పాటలాలోధ్రశిరో
శీరంకో కాతక్యగ్నిమంథకః । జీవంతీదాడిమీశాల స్తమాలంబీజపూర
కం॥ పున్నాగోవకుళః కుందో మధుకో ముచుకుందకః । ముద్గమాషబలా
చైవ నంద్యావర్తఃకురంటకః॥ చంపకన్యుబ్జకాకుష్ఠం గుహచ్యామలకీత
థా । ఉశీరంబాలఖదిరంకరంజంచతథైవచ ॥ కందరోశ్వత్థవృక్షశ్చ కరా
హ్యాగ్నింధపర్ణికా ॥ రశనాశంఖసీచైవ నాగాహ్వపోతకీతథా । కమలం
కుముదంకోశో నీలోత్పలబృహద్వయం ॥ ఏతాశ్శతానిమూలాని సర్వౌ
షధాణిచ। అథావేశతమూలానాం సర్వ్యాపధ్యోవినిక్షిపేత్॥ సర్వాష
ధీనాంచాభావే దశౌషధ్యోవినిక్షిపేత్ । అథావేసర్వమూలానాం హే
మమాత్రంవినిక్షిపేత్॥ దేవదారునిశాయుగ్మంకుష్ఠంనీలోత్పలంతథా।
కుష్ఠంరాద్రంప్రియంగుశ్చ తగరంమూలమేవచ ॥ ధాత్రీఫలంవచాకర్ణే
సర్జపానాగరంతథా । మురామాంసీతథాచండీ ఉశీరంవాళకంతథా॥

శైలజాగృహశివణీచ శ్రీఖండంతాళకంతథా । సిద్ధివృద్ధిసమాయుక్తాస్సర్వౌషధ్యః ప్రకీర్తితాః । కుష్ఠంమాంసీహరిద్రేద్వే మురాశైలేయచందనం ॥ వచాకర్పూరముస్తాచ సర్వౌషధ్యోదశస్మృతాః । యాఓషధీతిమంత్రేణ ఔషధాదీనినిక్షిపేత్ ॥ సంహిరత్నానిమంత్రేణ నవరత్నానినిక్షిపేత్ । ఉధృతాసీతిమంత్రేణ మృదమాదాయవిన్యసేత్ ॥ ప్రహోయజ్ఞేతిమంత్రేణ పల్లవాంశ్చవినిక్షిపేత్ । యాశ్చేదమితిమంత్రేణ త్వక్పంచకంవినిక్షిపేత్ ॥ గాయత్ర్యాద్యాఃపంచగవ్యం కాండాత్కాండాచ్చదూర్వకాః । మధువాతేతిచమధుస్వాదోః పవస్వేతిశర్కరాం ॥ కలశస్యముఖేబ్రహ్మా మధ్యేరుద్రోఅధోహరిః । సర్వేసముద్రాఃసరితస్తీర్థానిజలదానదాః ॥ ఆయాంతుయజమానస్య దురితక్షయకారకాః । ఇమంమేవరుణేత్యాద్య స్తతత్త్వాయామిద్వితీయకం ॥ త్వన్నో అగ్నే తృతీయంచ సత్వన్నో గ్నేతతఃపరం । ఆచార్యోమూలమంత్రేణ బృహత్కుంభంప్రపూజయేత్ మూలంప్రజామితిమూలం సవేదంసర్వఇత్యపి । శతచ్ఛిద్రస్యపురతో దేవంతత్రైవపూజయేత్ ॥ చిబుకితింసర్వనాథంచ వస్త్రయుగ్మేనవేష్టయేత్ । ఇంద్రాదిలోకపాలాంశ్చ స్వేనమంత్రేణపూజయేత్ ॥ ఏవంపూజాంచనివర్త్యాథ హోమకర్మతతశ్చరేత్ । సమిదాజ్యేనచరుణాతిలైస్సమ్యక్చహోమయేత్ ॥ అష్టోత్తరసహస్రంవా అష్టోత్తరశతంతువా ॥ మూలంప్రజామిత్యష్టౌచ హోమవాక్యంయథాక్రమం ॥ అనుహోమంతతఃకుర్యా దాజ్యేనచరుణాసహ । ప్రజాపతయేస్వాహా ॥ సర్వేభ్యస్స్వాహేత్యాదితిలైర్వ్యాహృతిహోమంచకారయేత్సుసమాహితః । పూర్ణాహుతించజుహుయాదభిషేకంచకారయేత్ ॥ ఉత్క్షిప్యచశతచ్ఛిద్రంధారయేచ్ఛిరసోపరి । శతచ్ఛిద్రేక్షిపేయుస్తే మంత్రైర్వారుణసంభవైః ॥ సముద్రజ్యేష్ఠాదిభిర్మంత్రైః దేవస్యత్వేతథైవచ । శిరోమేశ్రీరితిమంత్రేణ ఆపోహిష్ఠాదిభిఃస్త్రిభిః ॥ పునంతుమాదేవజనా మంత్రైఃస్త్రోత్రాసమేవచ । ద్యాశ్శాంతేత్యాదిభిర్మంత్రైర్మాతోస్సూక్తైరపిమంత్రకైః ॥ ఆర్ద్రవాసాంసిసంత్యజ్య ఆచార్యాయనివేదయేత్ ॥ ఆజ్యావలోకనంకృత్వా సద్వి

ప్రాయప్రదాపయేత్ । ఆచార్యాయవృషందద్యా దయఃపిండంగతే వచ॥ సర్వాలంకారసంయుక్తాంగాం సవత్సాంసదక్షిణాం । తదర్థంబ్రాహ్మణే దద్యా ద్వృత్తిర్గోభ్యేపితదర్ధత ॥ బ్రాహ్మణాన్భోజయే చ్ఛక్త్యాథద్యథాశ క్త్యానుసారతః। అనేనవిధినాశాంతిం యఃకుర్యాత్ప్రీతిమాన్నరః ॥ ఆయు రారోగ్యమైశ్వర్యంతస్య ఖ్యాతిర్భవేద్ధ్రువం । ఇతికమలాకరభట్టకృతౌ మూలాశ్లేషాశాంతిః॥

అథప్రయోగః॥ ఉక్తకాలేకర్తాగో ముఖప్రసవంకృత్వాదేశకా -౦- మమాస్యకుమారస్య ఆశ్లేషానక్షత్రజననేనసూచిత పిత్రాద్యరిష్టాది శాంతిద్వారాశ్రీపర-౦- సనవగ్రహమఖంమూలాశ్లేషా నక్షత్రజననశాంతిం కరిష్యే। ఇతిసంకల్ప్య॥ గణేశపూజాపుణ్యాహవాచన మాతృకాపూజన నాందీ శ్రాద్ధానికృత్వాచార్యమృ త్విజశ్చవృణుయాత్ । తతఃఆచార్యో అస్మిన్కర్మణ్యా చార్యకర్మక-౦-॥ ఇతిసంకల్ప్య॥ యదత్రసంస్థితమితి సర్షపాన్వికీర్య । ఆపోహిష్ఠేతిమంత్రైః కర్మభూమింప్రోక్ష్య ఈశా నదేశేపంచవర్ణైః స్వస్తికంవిరచ్య తత్రమహీద్యౌరితి భూమింస్పృష్ట్వా॥ ఓషధయఃసమితిద్రోణ ప్రమాణాన్ వ్రీహీన్ క్షిప్త్వా తత్రాకలశేష్వితికుం భం నిధాయేమంమేగంగ ఇత్యాపూర్యగంధద్వారామితి గంధపుష్పై ర్యా ఓషధీరిత్యోషధీరోషధయః సమితియవాన్ కాండాత్కాండాదితి దూర్వా అశ్వత్థేవఇతిపంచపల్లవాన్ స్యోనేతిసప్తమృదఃయాః ఫలినీరితి ఫలం సహిరత్నానీతిపంచరత్నాని ఆపోహిష్ఠేతితిసృభిఃపంచగవ్యం హిర ణ్యరూపఇతిహిరణ్యం ప్రక్షిప్యవస్త్రైర్యువాసువాసా ఇత్యావేష్ట్యపూ ర్ణాదర్వీతి పూర్ణపాత్రంనిదధ్యాత్ ॥ తతఃపూర్ణపాత్రోపరిస్థ వస్త్రే సౌవర్ణీంరుద్ర ప్రతిమాయాంత్ర్యంబకమితిమంత్రేణ మృత్యుంజయమా వాహ్యపూజయేత్ ॥ అస్యవసిష్ఠారుద్రోనుష్టుప్॥ తతఃఏకఋత్విక్ కుంభం స్పృష్ట్వారుద్రైకాదశినీఃజపేత్ - యదియాజుషోయజమానః బహ్వృచశ్చే చ్చత్వారి రుద్రసూక్తాని ఛందోగశ్చేద్రుద్రసామాని సూక్తసామ్నా మేకాదశావృత్తిర్దైవ్యక సంఖ్యాగ్రాహ్యా॥ కేచిత్తురుద్రస్సర్వసాధారణో

బహ్వృచఛందోగయోస్తు సూక్తసామ్నారుద్రేణ సహవికల్పఇత్యా
హుః। ఇత్థమేవశిష్టాఃకుర్వంతి ॥ తత్రరుద్రన్యాసాది శ్రీగురునిర్మితరుద్ర
పద్ధతౌద్రష్టవ్యం । రుద్రసూక్తానితు ॥ కద్రుద్రాయేతినవర్చానాము ఘౌరః
కణ్వోరుద్రోగాయత్రీ । ఇమారుద్రాయేత్యేకచ— కుత్సోరుద్రఆద్యానవ
జగత్యోంత్యేద్వేత్రిష్టుభౌ॥ ఆతేపితరితిపంచదశర్చాంగృత్సమదోరుద్రస్త్రి
ష్టుప్॥ తముష్టుహిభౌమోత్రీ రుద్రస్త్రిష్టుప్। భువనస్యపితరిత్యృజిశ్వారుద్ర
స్త్రిష్టుప్॥ త్ర్యంబకంవసిష్ఠోరుద్రోనుష్టుప్। రుద్రసామప్యాది తులాపు
రుషపద్ధతౌద్రష్టవ్యం॥ తతస్త్ర్యంబకమిత్యష్టోత్తర సహస్రంపావమా
నీశ్చమధ్యమకుంభేజపేత్ । తతఃప్రాక్కుంభేఆశుఃశిశాన ఇతిత్రయోదశ
ర్చామింద్రోప్రతిరథఋషిః ఇంద్రోదేవతాత్రిష్టుప్ఛందోంత్యానుష్టుప్।
దక్షిణకుంభేత్వమగ్నేరుద్ర ఇత్యస్యుపాకస్యాహావ్యవాడృషిః। ఆగ్నాయిత్రా
రుద్రోదే—౦—॥ జగతీ—౦—॥ పశ్చిమకుంభేరక్షోహణ ఇత్యస్యవామదేవోగ్ని
స్త్రిష్టుప్ । ఉత్తరకుంభే ॥ రక్షోహణమితిపంచవింశర్చానాం గిరస్యవా
యురగ్నిస్త్రిష్టుప్ అంత్యాశ్చతస్రోనుష్టుభః జపేవినియోగః॥ అత్రాపిపూ
ర్వోక్తాసంఖ్యాయథాశక్త్యగ్రాహ్యా। పంచకుంభాసంభవేచతుః ప్రస్రవ
ణంపంచవక్త్రంకుంభంస్థాపయిత్వా॥ సర్వంతత్రైవకుర్యాత్ ॥ తతఃకుం
భస్యోత్తరతశ్చతుర్వింశద్దళం పంకజంపంచవర్ణైఃకృత్వాకర్ణికాయాం
పూర్వవత్కలశంస్థాపయేత్ । తత్రవ్రీహీష్వనియమః ॥ యాఃఫలినీరితిర
త్నౌషధీఃప్రక్షిపేత్ । తతఃకుంభోపరిస్థపూర్ణపాత్రోపరిసర్వాభ్యామా
శ్లేషప్రతిమాంనమోస్తు సర్పేభ్యఇతిమంత్రేణావాహయేత్ ॥ తతఃస
ర్పోరక్తస్త్రినేత్రశ్చ ద్విభుజఃనీలవస్త్రకః। ఫలకాసిధర స్తీక్ష్ణాదివ్యాభరణ
భూషితఇతిసర్పంధ్యాత్వా తద్దక్షిణతోబృహస్పతే గృత్సమదోబృహ
స్పతిస్త్రిష్టుప్ ఇతిమంత్రేణప్రతిమాయాం బృహస్పతిమావాహ్య। ఉ
త్తరశ్చఉదీరతాంశంఖః పితరస్స్వధాత్రిష్టుప్ । అనేనపితృప్రతిమాయాం
పితౄనావాహ్య ॥ ప్రాగాదితశ్చతుర్వింశతి పంకజదళేషు పూర్వామార
భ్యపునర్వసుపర్యంతం నక్షత్రాణితద్దేవతాఆవాహయేత్ యథాఆర్య

మా-భగః- సవితా-త్వష్టా-వాయుః-ఇంద్రాగ్నీ- మిత్రః-ఇంద్రః-నిరృ
తిః-ఆపః- విశ్వేదేవాః- విష్ణుః- వసవః- అజైకపాత్ - అహిర్బుధ్న్యః-
పూషా-అశ్వినౌ-యమః- అగ్నిః-ప్రజాపతిః- సోమః- రుద్రః-అదితిరితి॥
తతో లోకపాలానావాహ్య (పదార్థానుసమయేన కాండానుసమయే
పూజయేత్) తతఃఆచార్యోఽగ్నింప్రతిమాం గ్రహాంశ్చప్రతిష్ఠాప్యాన్వాధ
ధ్యాత్॥ నవగ్రహాన్ప్రత్యేక మముకసంఖ్యాభిః సమిచ్చర్వాజ్యాహుతిభిః
బృహస్పతిం పితౄంశ్చప్రతిద్రవ్యమష్టావింశతి సంఖ్యాభిర్ఘృతమిశ్రపా
యసాన్నసమిదాజ్యాహుతిభిః॥ భగాదిచతుర్వింశతిదేవతాః ప్రత్యేకమ
ష్టసంఖ్యాభిః పాయసాజ్యాహుతిభిః । రక్షోహణంకృణుష్వేతి పంచదశ
గ్భిఃప్రత్యృచమష్టసంఖ్యాభిః కృసరాహుతిభిః సవితారందుర్గాంత్ర్యం
బకం ఋత్విక్షుత్రతిం వాస్తోష్పతిం అగ్నింక్షేత్రాధిపతిం మిత్రావరుణౌ
అగ్నింవతాః ప్రత్యేకమష్టసంఖ్యాభిః కృసరాహుతిభిః శ్రియంహిరణ్యవ
ర్ణామితిపంచదశర్గ్భిః ప్రతిమంత్రమష్టసంఖ్యాభిః సమిదాజ్యచర్వాహు
తిభిః సోమంత్రయోదశసంఖ్యాభిః పాయసాహుతిభిః రుద్రంచతుర్గృ
హీతేనాజ్యేన అగ్నింవాయుంసూర్యంప్రజాపతించాజ్యేన శేషేణస్విష్ట
కృతమిత్యాది -౦- పూర్ణపాత్రనిధానాంతంకృత్వా పాయసకృసరచ
రూన్ శ్రపయిత్వాజ్యభాగాంతంకుర్యాత్ ॥ తతో యజమానో దక్షిణతః
సర్వదేవతోద్దేశత్యాగంకుర్యాత్ । తతఋత్విక్సహిత ఆచార్యో హోమ
మంకుర్యాత్॥ తద్యథా॥ నవగ్రహానధిదేవతా ప్రత్యధిదేవతావినాయకా
ద్యా లోకపాలాంశ్చతత్తన్మంత్రైర్హుత్వా సర్వేభ్యోనమోస్తుసర్వే
భ్య ఇతిమంత్రేణ బృహస్పతయేపితృభ్యశ్చ తత్తన్మంత్రైః ద్రవ్యచతు
ష్టయం తత్తత్సంఖ్యయాహుత్వా భగాదిచతుర్వింశతిదేవేభ్యో నామ
మంత్రేణాష్టసంఖ్యయాజుహుయాత్ ॥ తతఃకృణుష్వేతిపంచదశస్య గౌత
మోవామదేవోరక్షోహాగ్నిస్త్రిష్టుప్ కృసరహోమేవినియోగః । గాయత్రీ
సవితారం జాతవేదసేకశ్యపోదుర్గాత్రిష్టుప్ కృసర-౦- ॥ త్ర్యంబకంవసి
ష్ఠోరుద్రోనుష్టుప్ కృసర-౦-॥ సీరాయుంజంతీత్యస్య బుధఃసౌమ్యబు-౦-

బుక్తన్నితి దే-౦-॥ గాయత్రీ-౦-కృసర స్వాహా మేవి-౦-॥ తామగ్నివర్ణాం
సౌభరిర్దుర్గా త్రిష్టుప్ కృసర-౦- వాస్తోష్పతే ర్వసిష్ఠో వాస్తోష్పతి స్త్రి
ష్టుప్ కృసర-౦-॥ అగ్నింకాణ్వో మేధాతిథిరగ్నిర్గాయత్రీ కృసర-౦-।
క్షేత్రస్య వామదేవః క్షేత్రపాలోనుష్టుప్ కృసర-౦- ॥ గృణానాజమదగ్ని
ర్మిత్రావరుణౌ గాయత్రీ కృసర-౦- । అగ్నిందూతమిత్యస్యాంగిరసో
విరూపోగ్నిర్గాయత్రీ కృసర-౦-॥ హిరణ్యవర్ణామితి పంచదశర్చస్య
సూక్తస్య ఆనందః కర్దమశ్చిక్లీతోం దరాసుతా ఋషయః శ్రీర్దేవతా ఆ
ద్యాస్తిస్రోనుష్టుభః చతుర్థీ ప్రస్తారపంక్తిః పంచమీషష్ఠ్యౌ త్రిష్టుభౌ త
తోష్టావనుష్టుభః అంత్యా ప్రస్తారపంక్తిః స్వాహా మేవి-౦- ॥ ప్రత్యృచంస
మిదాజ్యచరూనష్టశత్యష్టాన్యతమసంఖ్యయా జుహుయాత్। త్వన్నఃసోమ
ఇత్యస్య ప్రగాథః సోమస్త్రిష్టుప్ పాయసహో-౦-॥ ౧౩॥ త్వన్నఃసోమవి
శ్వతో గోపా ఇతి వా మంత్రః। త్వన్నఃసోమసుక్రతురితి వా ॥ అనయోరైం
ద్రో విమదః సోమప్రస్తారపంక్తిః । తతశ్చతుర్గృహీతమాజ్యం గృహీ
త్వా॥ యా తే రుద్రేతి కశ్యపో రుద్రః స్వరాడనుష్టుప్। అనేన జుహుయాత్॥
తతః స్రువేణ వ్యస్త సమస్త వ్యాహృతిభిరాజ్యం హుత్వా స్విష్టకృదాది ప్రా
యశ్చిత్తహోమాంతం కుర్యాత్ । తతో దిక్పాలేభ్యో నవగ్రహేభ్యో వినా
యకాదిభ్యః నిరృతయ ఐంద్రాయ అద్భ్యో రుద్రాయ క్షేత్రపాలాయ
చ సదీపమాషభక్తబలీన్దద్యాత్॥ తతః ఆచార్యో యజమానో వా చతుర్గృ
హీతేన వా ద్వాదశ గృహీతేన వా స్రుచం పూరయిత్వా। తత్ర ఫలాదికమ
వధాయ పూర్ణాహుతిం జుహుయాత్॥ తత్ర మంత్రాః॥ సముద్రాదూ
ర్మిరిత్యేకాదశ సూక్తస్య గౌతమో వామదేవోగ్నిస్త్రిష్టుప్ అంత్యా జగ
తీ పూర్ణాహుతి స్వాహా మేవినియోగః ॥ ప్రజాపతయే హిరణ్యగర్భః
ప్రజాపతిస్త్రిష్టుప్। పూర్ణాహుతి స్వాహా మేవి-౦-॥ ఏతైః పూర్ణాహు
తిం హుత్వా ప్రణీతానినయనాదికర్మశేషం సమాప్య । చతుః కుంభమ
ధ్యే వర్తినం కుంభం దక్షిణతః స్పృష్ట్వా ॥ త్ర్యంబకమితి యాజుషశ్చేద్య జ
మానస్తదా పద్రై కాదశినీమపి జపేత్। బహ్వృచస్తు రుద్రసూక్తాని సామ

గశ్చేంద్రుద్రసామాని॥ అథర్వణశ్చైత్త్ర్యం బకమంత్రమాంత్రం। అత్రా
ప్యేకాదశాష్టత్రిద్రై వ్యక సంఖ్యయారుద్రజపః। శతంత్ర్యంబకజపఃసర్వే
షాం॥ తతోరుద్రసర్పాన్సంచోప చారై స్సంపూజ్య। త్ర్యంబకంనమో
స్తు సర్పేభ్యఇత్యుపస్థాయ॥ సర్వకలశోదకంపాత్రాంతరేగృహీత్వా స
ద్విగాచార్యో యజమానంసర్వౌషధిభిరనులిప్తాంగం ధృతనవవస్త్రం
సపుత్రాంపత్నీముపవేశ్య వక్ష్యమాణమంత్రైరభిషించేత్। అక్షిభ్యామి
తిషణ్ణాం కశ్యపోవివృహాయక్ష్మనాశోనుష్టుప్ అభిషేకేవి–౦–॥ త్రిభిష్వాం
దేవేతిసప్తానాం వసిష్ఠఋషిః। ఆద్యానాంత్రయాణా మగ్నిర్దేవతాతత
శ్చతుర్ణాం విశ్వేదేవాఆద్యాగాయత్రీ ద్వితీయానుష్టుప్–తతస్తిస్రోగా
యత్ర్యోంత్యేద్వేఅనుష్టుభౌ అభిషేకేవినియోగః॥ ఆపోహిష్ఠేతినవానాం
బరీశఃసింధుద్వీపఋషిః ఆపోగాయత్ర్యోంత్యేద్వే అనుష్టుభౌ॥ పంచమీ
వర్ధమానాసప్తమీప్రతిష్ఠా అభిషేకేవి–౦–। ఆపఇద్వేతిద్వయో స్సప్త
ర్షయోవిశ్వేదేవాఅనుష్టుప్॥ సహస్రాక్షేణేతిప్రజాపతే యక్ష్మనాశనో
యక్ష్మహాత్రిష్టుప్॥ తతః॥ యోసౌవజ్రధరోదేవో మహేంద్రోగజవాహ
నః। సార్పజాతంశిశోర్దోషం మాతాపిత్రోర్వ్య పోహతు॥ ౧॥ యోసౌ
శక్తిధరోదేవో హుతభుగ్మేషవాహనః। సప్తజిహ్వశ్చదేవోగ్నిః సార్ప
దోషంవ్యపోహతు॥ ౨॥ యోసౌదండధరోదేవో ధర్మోమహిషవా
హనః। సార్పజాతశిశోర్దోషం వ్యపోహతుయమోమమ॥ ౩॥ యోసౌ
ఖడ్గధరోదేవో నిఋృతీరాక్షసాధిపః। ప్రశామయతుసర్పోత్థందోషంగం
డాంతసంభవం॥ ౪॥ యోసౌపాశధరోదేవో వరుణశ్చజలేశ్వరః। నక్రవా
హఃప్రచేతానస్సార్పోత్థాఘంవ్యపోహతు॥ ౫॥ యోసౌదేవోజగత్ప్రా
ణో మారుతోమృగవాహనః। ప్రశామయతుసార్పోత్థం దోషంబాలస్య
శాంతిదః॥ ౬॥ యోసౌనిధిపతిర్దేవః ఖడ్గభృద్వాజివాహనః। మాతాపి
త్రోశ్శిశోశ్చైవ సార్పదోషంవ్యపోహతు॥ ౭॥ యోసౌపశుపతిర్దేవః
పినాకీవృషవాహనః। ఆశ్లేషామూలగండాంతం దోషమాశువ్యపోహతు॥
౮॥ విఘ్నేశఃక్షేత్రపోదుర్గా లోకపాలానవగ్రహాః। సార్పదోషప్రశ

మనం సర్వేకుర్వంతుశాంతిదాః ॥ ౯ ॥ ఆశ్లేషాబుక్షజాతస్య మాతాపి
త్రోర్ధనస్యచ । భ్రాతృజ్ఞాతికులస్థానాం దోషంసర్వంవ్యపోహతు ॥ ౧౦॥
యోసౌవాగీశ్వరోనామాష్య ధిదేవోబృహస్పతిః । మాతాపిత్రోశ్శిశో
శ్చైవ గండాంతంసవ్యపోహతు॥ ౧౧॥ పితరస్సర్వభూతానాం రక్షంతు
పితరస్సదా। సర్పనక్షత్రజంబాలం విత్తంచజ్ఞాతిబాంధవాన్ ॥ ౧౨॥ స
రాస్త్వేత్యాదిభిరభిషించ్య । తచ్ఛంయోఃశంయుర్విశ్వేదేవాః శక్వోఽభి
షేకేవి-౨- ॥ తతోరుద్రసర్వకలశోదకే నాన్యేనచశతచ్ఛిద్రధారయాఽభిషి
క్తోయజమాన ఆచార్యాయధేనుంబ్రాహ్మణేవృషం రుద్రజాపినేకృష్ణమ
నడ్వాహం ప్రతిమాంచఋత్విగ్భ్య యథాశక్తిదక్షిణాంచదత్వా॥ సర్పా
ణాముత్తరపూజాంవిధాయ తామ్రపాత్రేఫలపుష్పాది యుక్తమర్ఘ్యం
గృహీత్వా। సర్పాధీశనమస్తుభ్యం నాగానాంచగణాధిప॥ గృహాణార్ఘ్యం
మయాదత్తం సర్వారిష్టప్రశాంతయే॥ ఇత్యర్ఘ్యందత్వా ॥ ఉత్తిష్ఠేతివి
సృజ్యసంకల్పపూర్వకమాచార్య హస్తేప్రతిపాద్యాగ్నింసంపూజ్య ।గచ్ఛ
గచ్ఛేతివిసృజ్య యథాశక్తిబ్రాహ్మణాన్భోజయిత్వా సుహృద్యుక్తోభుంజీ
యాత్ ॥ ఇతికమలాకరభట్టకృతే శాంతిరత్నే ఆశ్లేషాశాంతిప్రయోగః॥

అథనక్షత్రవిశేషఫలముక్తం.

నృసింహప్రసాదే ॥ చిత్రాద్యర్ధేపుష్యమధ్యే ద్విపాదేపూర్వా
షాఢాధిష్ణ్యపాదేతృతీయే । జాతఃపుత్రశ్చోత్తరాద్యేవిధత్తే మాతాపి
త్రోర్భ్రాతురాయుర్వ్యనాశం॥ ద్విమాసంచోత్తరాదోషః పుష్యేచైవత్రి
మాసికః। పూర్వాషాఢేష్టమాసంచ చిత్రాషాణ్మాసికంఫలం॥ నవమాసం
తథాశ్లేషా మూలేచాష్టకవర్షకః । జ్యేష్ఠామాసాఃపంచదశ వర్జయే
త్పుత్రదర్శనం ॥ యత్రశాంతిర్నోక్తా తత్రగ్రహమఖఃకార్యః । తస్మా
చ్ఛాంతింప్రకుర్వీత గ్రహాణాంక్రూరచేతసాం॥ ఇతివసిష్ఠేనసర్వత్రోక్తేః॥
మాత్స్యే॥గర్గః॥దివాప్రసూతాబడబా్రశ్రావణేచవిశేషతః।మాఘమాసే
బుధేచైవ ప్రసూతామహిషీయది॥ సింహేగావఃప్రసూయంతేస్వామినో
మృత్యుదాయకాః॥ జంగమేస్థావరంజాతం స్థావరేవాథజంగమం ॥ తస్మి

న్యూనివిపర్యా సేపరచక్రాగమోభవేత్ । త్యాగోవివాసోథ్దానంవా కృ
త్వాస్యాశుశుభంలభేత్ ॥ బడబాహాస్తినీగార్యా యదియుగ్మప్రసూయతే
విజాతివికృతింవాపి షడ్భిర్మాసైర్మ్రియేతసః ॥ వియోనిషుకుర్వంతి
మైథునం । (అన్యత్ర వేసరోత్పత్తే నృణాంవాజాతిమైథునాత్) సర్వేమహా
షకమార్జార మత్స్యశ్వానవివర్జితాః ॥ జ్ఞేయాదుర్భిక్షకర్తారఃస్వ
జాతిపిశితాశనః। అకాలతోమదోద్రేకా చ్చతుష్పాన్మృగపక్షిణాం ॥ అ
న్యజాతిభయం తస్మాద్ధేనుఃశ్వానోవిశేషతః। అథానడ్వానడ్వాహం ధే
నుర్ధేనుంపిబేద్యది॥ శునింవాయభతేధేనుః శునీధేనుమథాపివా । తిర్య
గ్యోనామానుషీవా పరచక్రాగమోభవేత్ ॥ అమానుషామానుషాణే
జల్పంతిప్రాణినోయది। వికృతంవాప్రసూయేత పరచక్రాగమోభవేత్॥
త్యాగోవిలాసోదానంవా తేషాంకార్యంవిజానతా । తర్పయేద్బ్రా
హ్మణాంశ్చైవజపహోమాంశ్చకారయేత్।మృదంగవాద్యైః పటహైః
సశోభనైః పూజాచకార్యాత్రిదశేశ్వరాణాం । ధాతుస్తథేజ్యావిధినాచ
కార్యాదేయంతథాన్నంబహుచద్విజేభ్యః॥

అథసింహోష్ట్రాగవాది ప్రసవశాంతిః॥

అద్భుతసాగరేనారదః । భానాసింహాగతేచైవ యస్యగౌఃసంప్ర
సూయతే ॥మరణంతస్యనిర్దిష్టం షడ్భిర్మాసైర్నసంశయః । ప్రసూ
తాంతత్క్షణాదేవ తాంగాంవిప్రాయదాపయేత్॥ తతోహోమంప్రకు
ర్వీత ఘృతాక్తైరాజసర్షపైః । ఆహుతీనాంఘృతాక్తానా మయుతంజు
హుయాత్తతః । వ్యాహృతిభిశ్చాయంహోమః ॥ (మంత్రశ్చదేవతా
యాశ్చ ప్రజాపతిస్థితివచనాత్) । సోపహాసంప్రయత్నేన దద్యాద్విప్రా
యదక్షిణాం ॥ వస్త్రయుగ్మంయవాంశ్చైవ సువర్ణంచప్రదాపయేత్।
ఇష్టదైవతమంత్రేణతతః శాంతిర్భవిష్యతితథా ॥ సింహరాశౌగతేసూ
ర్యే గోప్రసూతిర్యదాభవేత్ । పౌషేచమాహిషీభూతే దివసేవాశ్వతరీ
తథా॥ తదానష్టంభవేత్కించి త్తచ్ఛాంతౌశాంతికంచరేత్। అన్యవామేతి
సూక్తేన తద్విష్ణోరితిమంత్రతః ॥ జుహుయాచ్చతిలాజ్యేన శతమష్టోత్తరా

ధికం। మృత్యుంజయవిధానేన జుహుయాచ్చయథోదితం॥ శ్రీసూక్తేనతతః స్నాయాచ్ఛాంతిసూక్తేనవాపునః। మధ్యాహ్నేవానిశీథేవాయదాగాః క్రందితేసతి॥ గ్రామేవాస్వగృహేవాపి శాంతికంపూర్వవద్దిశేదితి। ఏవం శ్రావణేచబడబాప్రసవోఽతీవనిషిద్ధః ॥ అథర్వణవేదినాంగార్గ్యపరిశిష్టే। మాఘేబుధేచమహిషీ శ్రావణేబడబాదివా ॥ సింహేగావఃప్రసూయంతే స్వామినోమృత్యుదాయకాః । అత్రతదుక్తామృతాఖ్యాశాంతిఃకార్యా। విశేషోనిర్ణయసింధౌజ్ఞేయః। ఇతిసింహార్కగవాది ప్రసవశాంతిః॥

నారదః ॥ కృష్ణాంగాఃకపిలావాసః కపిలంకృష్ణమేవచ। తచ్ఛాంతయేతువిప్రాయ దాతవ్యాతత్క్షణాన్నరైః॥ తతోహోమంప్రకుర్వీత శాంత్యర్థంతుయవైస్తిలైః। నమస్తేరుద్రమంత్రేణ దక్షిణాంతుప్రదాపయేత్ ॥ యథావిత్తానుసారేణ తతశ్శాంతిర్భవిష్యతి। యేనమంత్రేణ హోతవ్యం తన్మంత్రంచశతంజపేత్ ॥ శతావర్తేతిమంత్రేణ జుహుయాచ్చైవమంత్రవిత్। శ్రీఫలస్థాశ్చసమిధః శివార్థంజుహుయాత్తతః॥ అష్టోత్తరశతంచాపి గాయత్ర్యాజపఉత్తమః । శాంతికంప్రజపేద్విప్రఇదంవిష్ణుర్విచక్రమే ॥ సహస్రశీర్షామంత్రేణ జపేత్పౌష్టికశాంతయే। ఆపస్తంబః ॥ చతుష్పాదంపంచపాదంవా భవతితాన్యేతానిసర్వాణిసూర్యదైవత్యాన్యద్భుతానిప్రాయశ్చిత్తాని భవంత్యుదుత్యంజాతవేదసమితి స్థాలీపాకాద్ధుత్వాపంచభిరాజ్యాహుతిభిరభిజుహోతి.॥ సూర్యాయ స్వాహా । గృహాధిపతయేస్వాహా ॥ కిరణపాణయేస్వాహా । ఈశ్వరాయస్వాహా ॥ సర్వపాపశమనాయస్వాహా । ఇతివ్యాహృతిభిర్హుత్వా థసామగాయతి ॥ ఇతికమలాకరభట్టకృతేశాంతిరత్నేపితృపుత్రయోః ప్రసవశాంతిః॥

అథైకనక్షత్రశాంతిః.

ఏకస్మిన్నేవనక్షత్రే భ్రాత్రోర్వాపితృపుత్రయోః। ప్రసూతిశ్చేతయోర్మృత్యుర్భవేదేకస్యనిశ్చయః। భ్రాత్రోఃభ్రాతృభగిన్యోరిత్యర్థః ॥ పిత్రోర్నక్షత్రేపుత్ర దుహిత్రోర్యదిప్రసూతిరిత్యర్థః। భ్రా

త్రోఃపుత్రయోరిత్యత్ర భ్రాతృపుత్రౌ స్వసృదుహితృభ్యామిత్యేకశేషః॥ పి
త్రోరిత్యత్ర పితా మాత్రేత్యేకశేషః । మధ్యమపదలోపీ అసమర్థశ్చన
మాసశ్ఛందసః॥ జ్యోతిర్నిబంధే॥ సమానభే యదా చేత్పితాపుత్రౌ చసో
దరౌ। భగినీ వా స్వబంధూనాం తదా పూర్వస్య నాశనం॥ తద్దోషనాశా
యయదాప్రశస్తా శాంతించకుర్యాదభిషేచనంచ । సంపూజ్యఋక్షప్రతి
మాంతదాగ్రే దానంచ కుర్యాద్విభవానురూపం॥ తత్రశాంతింప్రవక్ష్యామి
సర్వాచార్యమతేనతు । శుభర్క్షేచశుభేవారే చంద్రతారాబలాన్వితే॥
రిక్తావిష్టివివర్జ్యైశ్చ ప్రారభేద్దివసేసుధీః । ఆచార్యంవరయేత్పూర్వం చ
తురశ్చద్విజోత్తమాన్॥ పుణ్యాహంవాచయిత్వాతు శాంతికర్మసమాచ
రేత్। ఆగ్నేయీశానభాగేషు నక్షత్రప్రతిమాంతతః॥ తత్తదృక్షోక్తమంత్రే
ణపూజయేత్కలశోపరి । నక్షత్రమంత్రాః ఆపస్తంబశాఖినాంతృతీయాష్ట
కేష్టవాక్యైః ప్రసిద్ధాః॥ విధానంతత్రకర్తవ్యం జన్మనక్షత్రపూజనం। నక్ష
త్రదేవతాపూజనే తదధిప్రత్యధిపూర్వకమితినిబంధోక్తేః ॥ రక్తవస్త్రేణ
సంబాధ్య వస్త్రయుగ్మేనవేష్టయేత్ । స్వశాఖోక్తేనమార్గేణ కుర్యాద
గ్నిముఖంతతః॥ అనేనైవతుమంత్రేణ హునేదష్టోత్తరంశతం । తత్తదృ
క్షోక్తేనేత్యర్థః॥ ప్రత్యేకంసమిదన్నాజ్యైః ప్రాయశ్చిత్తాంతమేవచ।
అభిషేకంతతః కుర్యాదాచార్యఃపితృపుత్రయోః॥ వస్త్రాలంకారగోదానై
రాచార్యం పూజయేత్పునః। ఋత్విజాందక్షిణాం దద్యాన్నక్షత్రయుసువ
ర్ణకం॥ దేవతాప్రతిమాదానం ధాన్యవస్త్రాదిభిస్సహ । యానశయ్యాస
నాదీని దద్యాద్దోషాపనుత్తయే ॥ భోజయేద్బ్రాహ్మణాన్ సర్వాన్విత్తశా
ఠ్యవివర్జితః॥ అథప్రయోగః॥ మాతాపిత్రోర్భ్రాత్రోర్నక్షత్రోత్పత్తౌ గో
ముఖంప్రసవంకృత్వాదేశకాలౌసంకీర్త్యాస్యశిశోఃపిత్రాదినక్షత్రోత్పత్తి
సూచితసర్వారిష్టశాంత్యర్థంఏకనక్షత్రజననశాంతింకరిష్యే॥ ఇతిసంకల్ప్య॥
గణేశపూజాఋత్విగ్వరణాంతే ఆచార్యఃఈశాన్యాంకలశంస్థాప్య॥తత్రరక్త
వస్త్రేజన్మర్క్షప్రతిమాం తదృక్షమంత్రేణవస్త్రయుగ్మాద్యైఃపూజయేత్॥
తతోగ్నింగ్రహాంశ్చ ప్రతిష్ఠాప్యతత్రప్రధానం।అముకనక్షత్రంతద్దేవతావా

సమిచ్చర్వాజ్యైః ప్రత్యేకం అష్టసంఖ్యయా శేషేణ స్విష్టకృతమిత్యాదిబలి దానాంతంకుర్యాత్ ॥ జ్యోతిర్నిబంధేతు॥ భక్త్యాహరిహరౌదేవౌ స్వర్ణరూప్యమయౌశుభౌ। ఇత్యుక్తౌహరిహరౌసంపూజ్య ॥ వివిధాకృతివిశ్వస్యపితరౌవిశ్వతోముఖౌ। ప్రీయేతాంమూర్తిదానేనదేవౌహరిహరావుభౌ। ఇత్యాచార్యాయాన్యస్త్రైవా దక్షిణాందత్వాభిషేకంకుర్యాత్ । దానహోమవిధేః పశ్చాద్దానాదన్వభిషేచనమిత్యుక్తం ॥ పూర్ణాహుతింప్రణీతావిమోకాదిచ కృత్వాకలశజలేనఅభిషిచ్యాచార్యాయ వస్త్రాలంకారగాః ఋత్విగ్భ్యశ్చమాషత్రయమితసువర్ణందత్వా ఉత్తరపూజాంకృత్వా విసృజ్యాచార్యహస్తేదత్వా యథాశక్తిధాన్యవస్త్ర యానశయ్యాసనాన్యాచార్యత్విగ్భ్యస్యేభ్యోవాదత్వా విప్రాన్భోజయేత్ ॥ ఇతిశ్రీనారాయణభట్టసుత రామకృష్ణభట్టసుత కమలాకరభట్టకృతేశాంతిరత్నే ఏకనక్షత్రశాంతిప్రయోగః॥

అథవ్యతీపాతవైధృతి సంక్రమణప్రసవశాంతిః॥

శౌనకః॥అథాతఃసంప్రవక్ష్యామిశౌనకఃశాంతిముత్తమం।వైధృతేచవ్యతీపాతేమహాదోషోభిజాయతే॥ కుమారజన్మకాలేతువ్యతీపాతశ్చవైధృతిః।సంక్రమశ్చరవేస్తత్రజాతోదారిద్ర్యకారకః ॥దరిద్రాణాంమహాదుఃఖం వ్యాధిపీడామహద్భయం। అగ్నిభయంమృత్యుమాప్నోతినాత్రకార్యావిచారణా॥స్త్రీణాంచశోకందుఃఖంచసర్వనాశకరోభవేత్ ।శాంతిర్వాపుమర్లాకార్యా తత్రదోషోనకశ్చన ॥ గోముఖప్రసవంకుర్యాచ్ఛాంతింకుర్యాత్ప్రయత్నతః। జపాభిషేకదానానిశాంతి హోమంవిశేషతః॥ నవగ్రహమఖంకుర్యాత్తస్య దోషాపశాంతయే। ప్రథమంగోముఖాజ్జన్మతతః శాంతిం సమాచరేత్ ॥ గృహస్యపూర్వదిగ్భాగే గోమయేనానులిప్యచ। అలంకృతే సుదేశేతు వ్రీహిరాశింప్రకల్పయేత్ ॥ పంచద్రోణమితంధాన్యం తదర్ధం తండులేనచ। తదర్ధంతుతిలైః కుర్యాదన్యోన్యోపరికల్పయేత్ ॥ ద్రవ్యత్రితయరాశౌతు అష్టపత్రంలిఖేద్బుధః। పుణ్యాహంవాచయిత్వాతుఆచార్యంవృణుయాత్పురా ॥ పంచాంగంభూషణందద్యా త్పట్టవస్త్రాంగులీ

యుతం। రాశౌ ప్రతిష్ఠితంకుంభ మవ్రణంసుమనోహరం॥ తీర్థోదకేనసం
గృహ్య సమృద్ధౌషధిపల్లవం। సగవ్యంగంధరత్నంచ వస్త్రయుగ్మేన వేష్ట
యేత్ ॥ తస్యోపరిన్యసేత్పాత్రం సూక్ష్మవస్త్రేణసంయుతం। ప్రతిమాం
స్థాపయేద్ధీమాన్ సాధిపత్యధిదైవతాం॥ చంద్రాదిత్యౌ వ్యతీపాతే మ
ధ్యేవై ధృతిమర్చయేత్। వైధృతింతద్దేవతాంరుద్రం॥ ఏవమేవవ్యతీపా
తే శాంతౌ సంక్రమణస్యచ। భానోరుత్తరతో రుద్ర మగ్నిందక్షిణతో య
జేత్॥ వైధృతౌ మధ్యే రుద్రః॥ దక్షిణోత్తరయోః సూర్యచంద్రౌ। సంక్ర
మపాతయోర్మధ్యే సూర్యః దక్షిణోత్తరయోరగ్ని రుద్రావిత్యర్థః-
నిష్కమాత్రేణ వార్ధేన పాదేనాపిస్వశక్తితః। ప్రతిమాంకారయేద్ధీ
మాన్ తత్తల్లక్షణలక్షితాం॥ తత్ప్రదానపరిభాషాయాంమయోక్తం। ప్ర
తిమాపూజనార్థాయ వస్త్రయుగ్మంనివేదయేత్ ॥ అధిదైవంభవేత్సూ
ర్యః చంద్రః ప్రత్యధిదైవతం। తత్తద్వ్యాహృతిపూర్వేణ తత్తన్మంత్రేణ
పూజయేత్॥ త్ర్యంబకేనమంత్రేణ ప్రధానప్రతిమాంయజేత్ । ఉత్సూర్య
ఇతిమంత్రేణ సూర్యపూజాంసమాచరేత్॥ ఆప్యాయస్వేతిమంత్రేణసో
మపూజాంసమాచరేత్। ఉపచారైఃషోడశభిర్యద్వా పంచోపచారకైః॥
అర్చితంగంధపుష్పాద్యైః ఫలనైవేద్యమర్పయేత్ । మృత్యుంజయేన
మంత్రేణ ప్రధానప్రతిమాంస్పృశేత్ ॥ అష్టోత్తరసహస్రంవా అష్టోత్తర
శతంతువా॥ అష్టావింశతివావాథ ప్రజప్యాత్స్వస్యశక్తితః। సర్వంసౌరం
ప్రజప్యాథ సోమార్థంసోమమంత్రతః॥ ఆనోభద్రేతిసూక్తంచ భద్రా
అగ్నేశ్చసూక్తకం। జపేచ్చపౌరుషంసూక్తం త్ర్యంబకమతఃపరం ॥ కుం
భంస్పృష్ట్వాచతుర్దిక్షు జపంకుర్యుస్తథర్త్విజః। కుంభస్యపశ్చిమేదేశే
స్థండిలేగ్నింప్రకల్పయేత్ ॥ స్వగృహ్యోక్తవిధానేన కారయేత్సుసంస్కృ
తానలం। త్ర్యంబకేనమంత్రేణ సమిదాజ్యచరూన్హునేత్॥ అష్టోత్తరస
హస్రంవా అష్టోత్తరశతంతువా। అష్టావింశతివాకుర్యాత్స్వస్యశక్త్యా
నుసారతః॥ మృత్యుంజయేనమంత్రేణ తిలహోమంసమాచరేత్। తతః
స్విష్టకృతంహుత్వా అభిషేకంచకారయేత్॥ సముద్రజ్యేష్ఠేతిసూక్తేన ఆ

షోహిష్ఠేత్యృచేనచ| అక్షీభ్యామితిసూక్తేన పావమానీభిరేవచ॥ త్ర్యంబ కేనఉత్సార్య ఆప్యాయస్వేతిమంత్రతః । సురాస్త్వామితిమంత్రేణ అభి షేకంసమాచరేత్॥ ఆచార్యంపూజయేత్పశ్చా ద్వస్త్రహేమాంగుళీయ కైః । గోదానంవస్త్రదానంచ హేమదానంవిశేషతః ॥ తద్దోషశమనా ర్థాయ ఆచార్యాయప్రదాపయేత్ । ప్రచ్ఛాదనపటందద్యా త్తతః శాంతిర్భవిష్యతి॥ జాపకేభ్యోబ్రాహ్మణేభ్యో దక్షిణాభిశ్చతోషణం । దీ నాంధకృపణేభ్యశ్చప్రదద్యాద్భూరిదక్షిణాం॥ బ్రాహ్మణాశ్శతసంఖ్యాకా మృష్టాన్నైర్భోజయేచ్ఛతాః । బంధుభిస్సహభుంజీత యథావిభవసా రతః ॥ ఏవంయఃకురుతేమర్త్యో నైవదుఃఖమవాప్నుయాత్। ఆయురా రోగ్యమైశ్వర్యం మాతాపిత్రోశ్శిశోరపి ॥ సర్వదుఃఖనివృత్తిశ్చ పుత్రపౌ త్రప్రవర్ధనం ; సర్వాన్కామానవాప్నోతి సుఖభూత్వాచిరంవసేత్॥

ఇతిశౌనకీయే వ్యతీపాతాదిశాంతిః॥

అథప్రయోగః॥ గోముఖప్రసవంకృత్వా దేశకాలౌసంకీర్త్య అ స్యశిశోర్వైధృతిజననసూచిత సర్వారిష్టశాంతిద్వారా శ్రీపరమేశ్వరప్రీ త్యర్థం వైధృతిజననశాంతింకరిష్యే॥ ఇతిసంకల్ప్య॥ ఏవంవ్యతీపాతసం క్రాంత్యోః ఏకదినేతత్సత్త్వేతు తంత్రేణైకైవశాంతిః । అన్యత్తుపర్వవ త్సంక్రాంతౌ దినేవైధృతిసత్త్వే దేవతాభేదాచ్ఛాంతిద్వయం పృథక్కా ర్యం ॥ తతోగణేశపూజాపుణ్యాహవాచన నాందీశ్రాద్ధాచార్యర్త్వి గ్వరణానికుర్యాత్ । తతఃఆచార్యోయదత్రేతి సర్షపాన్వికీర్య భూమిం ప్రోక్ష్య ॥ పూర్వస్యాంమహీద్యౌరితి భూమింస్పృష్ట్వా । తతఃఓషధయ స్సమితిపంచద్రోణమితం వ్రీహిరాశింతదుపరిసార్ధద్రోణ ద్వయపరిమిత తండుల రాశింతదుపరిసపాదద్రోణమిత తిలరాశింకృత్వా ఉపరినమంకృ త్వా తత్రపంచవర్ణైరష్టదళంకృత్వా తత్రాకలశేష్విత్తికుంభంప్రతిష్ఠా ప్య ఇమంమేగంగేఇతి తీర్థజలేనాపూర్యతత్ర సప్తమృత్తికాఃసర్వౌషధీః పంచపల్లవపంచగవ్యాష్ట గంధపంచరత్నానిచనిక్షిప్య ॥ వస్త్రయుగ్మేనా వేష్ట్యపూర్ణపాత్రోపరివస్త్రేవైధృతిశాంత్యా వ్యాహృతిపూర్వంత్ర్యం

బకం-వసిష్ఠోరుద్రోనుష్టుప్॥ ఇతిమధ్యేరుద్రం॥ తద్దక్షిణేఉత్సూర్య ఇతిసూర్యం-తదుత్తరతః ఆప్యాయస్వేతిసోమమావాహయేత్॥ తతఃపంచషోడశోపచారైః సంపూజ్యరుద్రప్రతిమాంస్పృశన్। మృత్యుంజయమంత్రమష్ట సహస్రమష్టావింశతివారంజపేత్॥ తతఃసూర్యప్రతిమాంస్పృశన్॥ సర్వసౌరాంజపేత్ ॥ యథా ॥ ఉదుత్యమితిత్రయోదశసూక్తస్య కణ్వపుత్రః ప్రస్కణ్వోనవాద్యాగాయత్ర్యోంత్యా శ్చతస్రోనుష్టుభః। చిత్రందేవానామితిషణ్ణామాంగిరసఃకుత్సస్త్రిష్టుప్ ॥ ఇంద్రమిత్రద్వయోరాచక్షో వీఘ్నతపాస్త్రిష్టుప్। హంసఃశుచిషదిత్యస్య గౌతమపుత్రో వామదేవో జగతీ॥ యత్వాసూర్యేత్యస్యత్రిష్టుప్। యదద్యసూర్యేత్యేకస్య ఉత్సూర్య ఇతితిసృణాం॥ఉద్వయంతాని సార్ధచతసృణాం।ఉదుత్యదర్శతామితి తిసృణాంమైత్రావరుణస్త్రిష్టుప్ అంత్యాబృహతీశీర్ష్ణః॥శీర్ష్ణఃప్రతిసతోబృహతీ। తచ్చక్షురితిపురఉష్ణిక్ ॥ బణ్మహాంఅసీతిద్వయోర్జమదగ్నిఃపూర్వాబృహతీ ఉత్తరాసతోబృహతీ । నమోమిత్రస్యేతి ద్వాదశసూక్తస్య సూర్యోభితపాఃసూర్యోజగతీ॥ సూర్యోదివఇతిపంచసూక్తస్య సూర్యపుత్రశ్చక్షుర్గాయత్రీ। విభ్రాడ్బృహదితిచతసృణాం సూర్యపుత్రశ్చక్షుర్విభ్రాట్జగతీ। విభ్రాజమిత్యస్య ప్రస్తారపంక్తిః । ఆయంగౌరిత్యస్య సార్పరాజ్ఞీగాయత్రీ ॥ సర్వేషాంసూర్యోదేవతా । తతఃసోమప్రతిమాంస్పృశన్ఆప్యాయస్వేతిజపేత్॥ వ్యతీపాతసంక్రమణశాంతౌ పూర్వంసౌరజపస్తతోమృత్యుంజయజపః తతశ్చతుర్దిక్షుఋత్విజః కుంభంస్పృష్ట్వా ఆనోభద్రాఇతిసూక్తం॥ భద్రాఅగ్నేరితిసూక్తం పురుషసూక్తంత్ర్యంబకమంత్రంచజపేయుః । తతఃఆచార్యోగ్నింగ్రహాంశ్చ ప్రతిష్ఠాప్యాన్వాదధ్యాత్॥ అత్రప్రధానం॥ రుద్రంఅష్టసహస్రాష్టశతాన్యతరసంఖ్యయాసమిదాజ్యచరుద్రవ్యేణత్ర్యంబకమంత్రేణసూర్యం సోమంచఅష్టావింశతిసంఖ్యయాసమిదాజ్యచరుద్రవ్యేణ వ్యతీపాతసంక్రమణయోస్తు సూర్యం రుద్రసంఖ్యయాగ్నిం రుద్రాంశ్చాష్టావింశతిసంఖ్యయా మృత్యుంజయం త్ర్యంబకమంత్రేణ తిలద్రవ్యేణ అష్టసహస్రాష్టశతాష్టావింశతిసంఖ్యయా

వా శేషేణస్విష్టకృతమిత్యాది. తతఉక్తహోమంకృత్వాసర్వశాంతిసూక్తైర్మృత్యుంజయహోమంకృత్వా బలిదానాంతే పూర్ణాహుతింకృత్వాసముద్రజ్యేష్ఠా ఇతిసూక్తేన ఆపోహిష్ఠేతిచాక్షీభ్యామితిసూక్తేనపావమానీభిః రుద్రసూర్యాగ్నిమంత్రైః సురాస్త్వేత్యాది పౌరాణమంత్రైశ్చాభిషించేయుః॥ తతోయజమానోరూపమిత్యాజ్య మవేక్ష్యతత్పాత్రం సదక్షిణం బ్రాహ్మణాయదత్వాచార్యాయ వస్త్రద్వయంగాంహైమాంగుళీయకాది సువర్ణప్రచ్ఛాదనపటం దత్వాఋత్విగ్భ్యశ్చ దక్షిణాందత్వోత్తరపూజాంకృత్వా విసృజ్యాచార్యహస్తేప్రతిపాద్యాగ్నింవిసృజ్యశతబ్రాహ్మణానృత్విజశ్చభోజయేదితి॥

ఇతిశ్రీనారాయణ భట్టకృష్ణభట్టాత్మజ కమలాకరభట్టకృతా
వ్యతీపాతాదిశాంతిప్రయోగః.

అథగ్రహణశాంతిః॥

శౌనకః॥ గ్రహణేచంద్రసూర్యస్య ప్రసూతిర్యదిజాయతే। వ్యాధిపీడాతదాస్త్రీణాం మాజ్ఞాతుఋతుదర్శనాత్ ॥ ఇత్థంసంజాయతేయస్య తస్యమృత్యుర్నసంశయః। వ్యాధిపీడాచదారిద్ర్యం శోకశ్చకలహోభవేత్॥ శాంతింతేషాంప్రవక్ష్యామి నరాణాంహితకామ్యయా । యస్మిన్నృక్షే విశేషేణ గ్రహణంసంప్రజాయతే॥ తదృక్షాధిపతేరూపం సువర్ణేనచకల్పయేత్ । సూర్యగ్రహేసూర్యరూపం హిరణ్యేనస్వశక్తితః ॥ చంద్రంచంద్రగ్రహేధీమాన్ రజతేనవిశేషతః । రాహురూపంప్రకుర్వీత నాగేనైవవిచక్షణః॥ నాగఃసీసః॥ శుచౌదేశేప్రయత్నేన గోమయేనప్రలేపయేత్ । తస్యోపరిన్యసేద్ధీమాన్నవవస్త్రంసుశోభనం ॥ త్రయాణాంచైవదేవానాంస్థాపనంతత్రకారయేత్ । శ్వేతవస్త్రం శ్వేతమాల్యం శ్వేతగంధానులేపనం॥ సూర్యంసంపూజయేద్ధీమానాకృష్ణే నేతిమంత్రతః॥ చంద్రగ్రహేతథా సమ్యగాప్యాయస్వేతిమంత్రతః । స్వర్భానోరితిమంత్రేణ రాహుంయత్నేనపూజయేత్ ॥ ఏవంసంపూజనాద్ధీమాన్సమిద్భిశ్చార్కసంభవైః। చంద్రగ్రహేతుపాలాశ సమిద్భిర్జుహుయాన్నరః॥ దూర్వాభి

జుహుయాద్ధీమాన్ రాహోః సంప్రీణనాయచ। సమిద్భిః బ్రహ్మవృక్షస్య శేషాయజుహుయాద్బుధః ॥ ఆజ్యేనచరుణాచైవ తిలైశ్చజుహుయాత్తతః। ఇదంసర్పేభ్యః॥ పంచగవ్యైః పంచరత్నైః పంచత్వక్పంచపల్లవైః॥ జలైరోషధికల్కైశ్చ సహితైః కలశోదకైః। అభిషేకం ప్రకుర్వీత యజమానస్యయత్నతః। మంత్రైర్వారుణసంభూతై రాపోహిష్ఠాదిభిస్త్రిభిః॥ ఇమంమేగంగేతిపరస్తత్వా యామీతిమంత్రతః। అభిషేకేనివృత్తేతు యజమానఃసమాహితః॥ఆచార్యంపూజయేత్పశ్చాత్సుశాంతో విజితేంద్రియః। తస్మాద్దద్యాత్ప్రయత్నేన భక్త్యా ప్రతికృతిత్రయం॥ గాంచైవదక్షిణాం దద్యాద్యజమానఃసమాహితః। అనేనవిధినాశాంతిం కృత్వాసమ్యగ్విశేషతః॥ అకాలమృత్యుంశోకంచ వ్యాధిపీడాంనచాప్నుయాత్। సౌఖ్యం సౌమనసం నిత్యంసౌభాగ్యంలభతేనరః॥ ఇత్థంగ్రహణజాతానాం సర్వారిష్టవినాశనం। కథితంభార్గవేణేదం శౌనకాయమహాత్మనే॥

ఇతిగ్రహణప్రసవశాంతిః॥

భారతేవృద్ధగర్గః ॥ స్త్రియాగోర్బడబాయాశ్చ యమళంచైవ జాయతే। జానీయాద్యమతోభీతి మారుతింశాంతిమాచరేత్॥ కారయేల్లక్షహోమంచ బహుదానంచకారయేత్। భోజనంబ్రాహ్మణానాంచ దద్యాద్గాంచైవదక్షిణాం॥ మహిషీయమళోత్పత్తావన్యా సాంచైవజన్మని। దద్యాచ్చైవతుతామైంద్రీం దేశాద్వావిప్రవాసయేత్ ॥ కాత్యాయనః॥ అథాతోయమళజననేప్రాయశ్చిత్తం వ్యాఖ్యాస్యామః- ప్రాయశ్చిత్తం భవేత్తస్య భార్యాగాదాసీమహిషీబడబావా వికృతింప్రసవేత్పూర్వేద్యుశాహేచతుర్ణాం క్షీరవృక్షాణాం కాషాయముపసంహరేత్ న్యగ్రోధోదుంబరాశ్వత్థశమీదేవదారు గౌరసర్షపాస్తేషా మాహారాహిరణ్యం దూర్వాంకురైః సపల్లవైరష్టౌకలశాన్పరిపూర్య సర్వౌషధీభిర్దంపతీ స్నాపయిత్వా ఆపోహిష్ఠేతితిసృభిః కయానశ్చిత్రఇతిద్వాభ్యాం పంచద్రోణపంచవారుణేనేదమాపః ప్రవహతేత్యపాదద్య మితిస్నాపయిత్వా లంకృత్యతైర్దర్భేషూపవిశ్య తత్రమారుతంస్థాలీపాకంశ్రపయిత్వా ఆజ్య

భాగావిష్ట్వాజ్యాహుతీర్జుహుయాత్ పూర్వోక్తైస్సప్తమంత్రైః స్థాలీపాక స జుహోత్యగ్నయేస్వాహా॥ సోమాయస్వాహా। పవమానాయస్వాహా॥ పావకాయస్వాహా। మరుతేస్వాహా॥ మారుతాయస్వాహా। మరుద్భ్యస్స్వాహా॥ యమాయస్వాహా। అంతకాయస్వాహా॥మృత్యవేస్వాహా. బ్రహ్మణేస్వాహా॥ అగ్నయేస్విష్టకృతేస్వాహే త్యేతదేవగృహాన్హుత్వాతే షూలూకోగృధ్రః కపోతోగృహం విశేచ్ఛ్యేనోవా స్తంభః ప్రరోహేద్వల్మీకం మధుజాలంవాథ వేదుదకుంభః ప్రజ్వలేదాసన శయనయానభంగేగృహంగోధికాకూర్మ కృకలాసశరీరసర్పైః। పతాకాఛత్రధ్వజవినాశే సార్వాన్నే జుహుతే గండయోగేష్వన్యేషూత్పాతేషు భూకంపోల్కాపాతాదిష్వేవమేవ గృహశాంతించోక్త విధినాకృత్వాచార్యాయ వరందత్వాబ్రాహ్మణాన్ భోజయిత్వాస్వస్తివాచనాశిషః ప్రతిగృహ్ణీయాదితి॥ తావద్బహ్వృచకారికాయాం। అథయస్యవధూర్గౌర్వా ప్రసవేద్యమలౌతథా॥ సమరుద్భ్యశ్చరుంకుర్యాత్ పూర్ణాహుతిమథాపి చేతి। బ్రహ్మణేసోమాయాగ్నయే మరుత్వతేత్రయోదశకపాలం పురోడాశంనిర్వపేదాహుతీర్వాజుహుయాదిత్యుక్తం॥ అత్రాహితాగ్నేః శ్రౌతేనమారుతంత్రయోదశకపాలేన సముచ్చీయతే॥

ఇతియమళజననశాంతిః.

అథత్రికప్రసవశాంతిః॥

శాంతిసర్వస్వే॥ త్రిసుతావాసుతాస్తిస్రః జాతాయదిస్యుస్తదా। మాతాపిత్రోఃకులస్యాపి తదనిష్టంమహద్భవేత్॥ జాతస్యైకాదశాహేవా ద్వాదశాహేశుభేదినే। ఆచార్యమృత్విజోవృత్వా గ్రహయజ్ఞపురస్సరం॥ బ్రహ్మవిష్ణుమహేశేంద్రప్రతిమాః స్వర్ణతఃక్రమాత్। పూజయేద్ధాన్యరాశిస్థ కలశోపరికల్పితః॥ పంచమేకలశేరుద్రం పూజయేద్రుద్రసంఖ్యయా। రుద్రసూక్తానిచత్వారి శాంతిసూక్తానిసర్వశః॥ ఆచార్యోజుహుయాత్తత్ర సమిదాజ్యతిలాంశ్చరుం। అష్టోత్తరసహస్రంవా అష్టోత్తరశతంతువా॥ బ్రహ్మాదిభ్యోదేవతాభ్యః దిక్షుగ్రహపురస్సరం। బ్ర

ష్యాదిమంత్రైరింద్రస్య యాతఇంద్రభయామహే ॥ తతఃస్విష్టకృతంహు
త్వా బలింపూర్ణాహుతింతతః । అభిషేకంకుటుంబస్య కృత్వాచార్యం
ప్రపూజయేత్ ॥ హిరణ్యంధేనుకేశాంచ బ్రాహ్మణాందక్షిణాంతతః । ఆజ్య
స్యావేక్షణంకృత్వా శాంతిపాఠంతుకారయేత్ ॥

ఇతిత్రికప్రసవశాంతిః॥

అథసదంతజననశాంతిః॥

పాద్మేవిష్ణుధర్మోత్తరేచపుష్కరః॥ సదంతజన్మబాలానాంలక్ష
ణంతన్నిబోధమే । ఉపరిప్రథమంయస్య జాయంతేచశిశోర్ద్విజః ॥ దం
తైర్వాసహయస్యస్యా జ్జన్మభార్గవసత్తమ। ద్వితీయేచతృతీయేచచతు
ర్థేపంచమేతథా ॥ యదాదంతాశ్చజాయంతే మాసేచైవమహద్భయం।
మాతరంపితరంవాథ స్వదేహాత్మానమేవవా ॥ తత్రశాంతింప్రవక్ష్యామి
తాంమేనిగదతఃశృణు। గజపృష్ఠగతంబాలం నౌస్థంవాస్నాపయేద్ద్విజైః॥
తదభావేతుధర్మజ్ఞ కాంచనేతువరాసనే । సర్వౌషధైఃసర్వగంధై
ర్బీజైఃపుష్పఫలైస్తథా॥ పంచగవ్యేనరత్నైశ్చ మృత్తికాభిశ్చభార్గవ।
స్నాపయేదిత్యన్వయః ॥ స్థాలీపాకేనధాతారం పూజయేత్తదనంతరం। స
ప్తాహంచాత్రకర్తవ్యం తథాబ్రాహ్మణభోజనం ॥ అష్టమేహనివిప్రాణాం
తథాదేయాత్రదక్షిణా । కాంచనంరజతంగాశ్చ భువంధాన్యమేవచ॥ అ
ద్భుతసాగరేతు॥ సదంతోత్పత్తౌపంచదశీ శాంతిరుక్తాపాద్మే । దంతజన్మని
సామాన్యే శృణుస్నానమతఃపరం ॥ భద్రాసనేనివేశ్యైవం మూర్ధ్ని
మూలఫలేతథా। సర్వౌషధైఃసర్వబీజైః సర్వగంధైస్తథైవచ॥ స్నాప
యిత్వాజయేచ్చాత్ర వహ్నౌహోమంసమీరణం । పవమానంశ్చతథా
ఖ్యాతం దేవదేవంచకేశవం ॥ ఏతేషామేవజుహుయాద్ధుతమగ్నౌయథా
విధి। బ్రాహ్మణానాంచదాతవ్యా యథాశక్త్యాచదక్షిణేతి॥ అద్భుతసాగ
రేబృహస్పతిః॥ బాలానామష్టమేమాసి షష్ఠేమాసితతఃపునః॥ దంతాయ
స్యచజాయంతే మాతావామ్రియతేపితా। బాలకంపీడయేత్తత్ర స్వయ
మేవమ్రియేతవా॥ దధిక్షౌద్రఘృతాక్తానా మశ్వత్థసమిధాంతతః । హునే

దష్టశతంపాక్షిణ్ణస్య మంత్రేణతుమంత్రవిత్ ॥ ధేనుంచదక్షిణాందద్యాదత సంపద్యతేశుభం ॥ జ్యోతిర్నిబంధేతు అష్టమమాసాదిషుశుభ ఇత్యుక్తం అష్టమాదిషుమాసేషుదంతోత్థానంశుభావహమితి॥

ఇతిసదన్తజాతశాంతిః॥

అథప్రసవవైకృతశాంతయః॥

విష్ణుధర్మోత్తరేమాత్స్యేచ ॥ అకాలప్రసవానార్యాః కాలాతీతప్రజాస్తథా। వికృతప్రసవాశ్చైవ యుగ్మప్రసవనంతథా॥ అమానుషాఅముండాశ్చ అజాతవ్యంజనాస్తథా। హీనాంగాఅధికాంగాశ్చజాయంతేయదివాస్త్రియః॥ పశవఃపక్షిణశ్చైవ తథైవచసరీసృపాః। వినాశంతస్య దేశస్య కులస్యచవినిర్దిశేత్ ॥నిర్వాసయేత్తాన్నృపతిఃస్వరాష్ట్రాత్స్త్రియశ్చపూజ్యాశ్చతతోద్విజేంద్రాః । చికిత్సకైఃబ్రాహ్మణతర్పణైశ్చ తతోస్య శాంతింసముపైతిపాపం ॥ ఉశనాః॥ మానుషీజనయేద్యత్ర ద్విత్రిశీర్షాం తథాపశూన్। షణ్మాసాభ్యంతరే తస్య మరణం జాయతేనాత్రసంశయః॥ వారాహేపి॥ అమానుషాన్మానుషీచ తథాచైవాప్యమానుషీ । ప్రసూయంతేప్రజానీ యాత్పరచక్రాగమోభవేత్ ॥ నారీఖరవృషోష్ట్రాశ్చ శునః సూకరగర్దభాన్ । రాక్షసాంశ్చపిశాచాంశ్చ యదాప్యేకంప్రసూయతే॥ చతుర్విధంభయంఘోరం తత్రపరిమేవప్రవర్తతే॥ భారతమయూర చిత్రవృద్ధగర్గాః॥ యత్రగర్భవిపర్యాసః సామానుషాణాంగవామపి॥ అద్భుతానిప్రసూయంతే తస్యదేశస్యవిప్లవః । అత్రాపిశాంతిః సమాసాకార్యా పంచదశైబ్రాహ్మణైః॥మానుషాఽమానుషాణాంచ గోజాశ్వమృగపక్షిణాం। జాయంతేజాతిభేదాశ్చ సదంతావికృతాస్తథా॥బహుశీర్షాఅశీర్షావా బహుకర్ణాఅకర్ణకాః। ఏకశృంగాద్విత్రిశృంగాస్తథైవత్రిచతుర్భుజాః। దీర్ఘకర్ణామహాకర్ణాః గజకర్ణాశ్చమానవాః। మానవాశ్చాపదావ్యాఘ్రామార్జారాస్తనుధారిణః ॥ జాయంతేపరుషాయత్ర తత్రసంగ్రామమాదిశేత్ । రాజశ్రియాస్తతో నాశోధనస్యచకులస్యచ॥ యమలాయత్రజాయంతే నారీణాంగజవాజినాం । బ్రహ్మశాంతింతతః కుర్యాద్య

స్తాత్ బ్రహ్మప్రశాంతిదః॥ అష్టోత్తరసహస్రాణిచరుం వైజుహుయాద్ఘృతం॥
సమిధస్తుపలాశానాం తర్పయేత్పూర్వవద్ద్విజాన్ । దాసీదాససమా
యుక్తో గోధాన్యఫలసంయుతం ॥ కాంచనంవృషభంవస్త్రందద్యాద్విప్రా
యదక్షిణాం॥ అశిరాజాయతేజంతు స్తథా ద్వితీయేశిరా స్తథా। సూర్యాద్భు
తంవిజానీయా త్పూజయిత్వాదివాకరం ॥ దధ్యాజ్యమధుసంయుక్తా స్స
మిధ స్త్వర్కసంభవాః। (యద్వాజనఃపరిస్రుతిభిర్జుహుయా ద్ఘృతమేవచ॥)
ధేనుంసువర్ణంవస్త్రంచ దద్యాద్ధోమేచ్ఛదక్షిణాం । సర్వదోషావినశ్యం
తి తతఃసంపద్యతేశుభం ॥ మృగంజనయతేసర్వ మంహూకాంశ్చాథమా
నుషాన్। బృహస్పత్యద్భుతమిదం తద్వారేతంప్రపూజయేత్॥ ఔదుంబ
రస్యసమిధోదధిసర్పిసమన్వితాః। దోషోపశమనార్థాయ జుహుయాన్ని
యమేస్థితః ॥ వస్త్రంసువర్ణంధేనుంచ దద్యాద్విప్రాయదక్షిణాం । స్త్రీగ
ర్భపాతోయమళౌప్రసూయంతేథవాస్త్రియః॥సదంతాశ్చైవజాయంతే
జాతమాత్రాహసంతివా । బుధాద్భుతంవిజానీ యా త్తద్వారేతంప్రపూ
జయేత్॥ వస్త్రంగాంచసువర్ణంచ దద్యాద్విప్రాయదక్షిణాం॥ ఇత్యద్భు
తశాంతయః॥

అథసుఖప్రసవోపాయః ॥ మదనరత్నే నారాయణభట్టీకాయాం॥
(కరకీభూతగోమూత్రార్థ సూతికాభవనేయది) । తత్రకీలేనిహితోవా
యుః సుఖప్రసవకారకః ॥ అస్థిమాత్రావశిష్ట గోమస్తకఇత్యర్థః । ఉ
పోదక్యాస్తుమూలాని తైలయుక్తానికారయేత్ ॥ యోనాప్రలేపోదాత
వ్యః సుఖంనారీప్రసూయతే ।వంశనింబయో స్త్వక్తు శమీమూలంకపిత్థప
త్రంచ॥ కరవీరబీజమేతత్ పిష్ట్వాక్షీరేణమాహిషేణైవ । సమతోలితంస
తైలం యోనింలిప్త్వాచతేనాపి॥ మృతగర్భంనిస్సారయతికిమత్రచిత్రం
సుఖప్రసవే। ఇతిసుఖప్రసవోపాయః॥

అథబాలరక్షా॥ ప్రథమేహ్నిగృహ్ణాతి బాలకంగంధినీగృహీ । గా
త్రోద్వేగోనిరాహారో లాలాగ్రీవావివర్తనం॥ నిశీథేధాతకీలోధ్రే మంజి
ష్ఠాతాళచందనైః। ధూపయేన్మహిషాక్షేణ తతోముంచతిసాగ్రహీ॥ బలి

స్తత్రైవ॥ మత్స్యమాంససురాభక్ష్య గంధాస్రుగ్ధూపదీపకైః । మంత్ర
స్తుప్రయోగసారే। ఓంనమశ్చాముండే భగవతివిద్యుజ్జిహ్వేస్వాహా॥ అ
అపసర॥ ఓందుష్టగ్రహాహుం తద్యథాగచ్ఛంతుయతో న్యతః స్థానేరుద్రఆ
జ్ఞాపయతిస్వాహా ॥ విద్యుజ్జిహ్వే హాంహీం హుం హుం ముంచ ముంచ
స్వాహా। బాలగ్రహాణాంవిధేయం శస్త్రబలినివేదనే॥ నారాయణీయేస్య
మంత్రః॥ (చాముండే యవశ్చకండియే॥) ఓంభగవతి- హి-అ-హు-క-
రక్షాంకరు-అ-బలింగృహాణ-అ-ఫట్ ఠ ఠేతి॥ బాలగృహేషుసర్వత్రబలి
మంత్ర స్త్వయంస్మృతః । ప్రయోగసారే ॥ కదంబశ్చకరంజశ్చ విభీతో
నింబఏవచ । అశ్వత్థోదుంబరశ్చైవ శ్లేష్మాతకవటా స్తథా ॥ మాతృస్వ
క్షాఃక్రమేణోక్తాః పూర్వాదీశాంతదిగ్గతాః। ప్రతిష్ఠితంప్రత్యుదకం ప్రతి
వృక్షమథాపివా ॥ యత్రవారేచయేతత్ర మాతౄణాంబలిమాహరేత్॥
కృత్వానీరాజనాంతం బలిమితివిధివత్ బాలమాహూయతత్ర సంస్పృ
శ్యాద్భిస్సమంత్రం శిరసిసకుసుమైరక్షతైర్భామయిత్వా॥ క్షిప్త్వాగ్రేదే
వతాయావిధివదు పహితై స్తత్రగీతైస్సుమంత్రైః కుర్యాద్రక్షాంసమ
క్షేక్షణమివవిలయం యాతిదుష్టగ్రహార్తిః। నీరాజనమంత్రస్తు ॥ బ్రహ్మావి
ష్ణుశ్చరుద్రశ్చ స్కందో వైశ్రవణ స్తథా । రక్షంతుత్వరితం బాలం ముంచ
ముంచకుమారకం ॥ స్తుత్వేతిరక్షావిధాపాదాంతం శిరసఃస్పృశేదమునా
మంత్రేణదేవాంశికోః । మదనరత్నే రావణ సూక్తే కౌమారతంత్రే।
సంభేదకూలద్వయమృత్తికాభ్యాం మూర్తింవిధాయైకకరప్రమాణం॥త్రి
లోచనాంశూలకపాలపాణిం జటాధరాంరుద్రతనుందధానాం ॥ భుజంగ
భూషాంభసితోజ్జ్వలాంగీమంగీకృతాశేషలలామలీలాం ॥ అత్రమూ
ర్తౌసమావాహ్య రుద్రంసర్వగ్రహాధిపం॥ స్కందాదిపూతనాయుక్తం
పూజయేచ్చందనాదిభిః।విరచ్యతండులైశ్శూర్పే చతురస్రాంతరద్వయం।
యత్రసంస్థాప్యపూర్వాస్యాం తాంతదర్చావిధించరేత్। త త్తన్మంత్రై
ర్విచిత్రైశ్చ నానోపకరణాత్తతః ॥ సోపస్కరాంతతస్తాంతు నిక్షిపేచ్చ
చతుష్పథే। కార్పాసాస్థిమయూరపించ్ఛ బృహతీనింబాప్రపిండీతకం కు

ల్యంవిట్భశజంవచా భుజగత్వక్కశాహినిర్మోకకైః॥ నాగేంద్రద్విజహిం
గుభృంగమరిచైస్తుల్యైశ్చధూపైః కృతఃస్కందోస్మాంస్తుపిశాచ రాక్షస
సురశ్వాసజ్వరఘ్నఃస్మృతః॥ తత్రైవ॥ ద్వితీయేదివసేమాసి హాయనే
వానునందనే। గృహ్ణాతిపూతనాబాలం యోగినీస్వస్తనాపిహా॥ తతోఽభవే
జ్జ్వరఃపూర్వం సంకోచోహస్తపాదయోః। దంతాగ్రప్రఘాదత్యనిశం వి
మీలయతిచక్షుషీ॥ ఆహారంచనగృహ్ణాతి దివారాత్రంచరోదితి। అక్షిరో
గశ్ఛర్దనంచ భవేద్భీతిఃపునఃపునః॥ కృశత్వంచప్రజాయేత ఇత్యేతచ్ఛిశు
లక్షణం। తండులప్రస్థపిష్టేన విసిమార్యాథపుత్రికాం॥ త్రయోదశధ్వ
జాదీపాః స్వస్తికాయైబలోదనః। ప్రస్థప్రమాణపిష్టేన సిద్ధాపూజాశ్చ
మత్స్యకాః॥మాంసంచేత్యేతదఖిలం పశ్చిమాయాందిశిక్షిపేత్।పశ్చిమా
యాంచసంధ్యాయాం ఏతద్దద్యాద్దినత్రయం॥ తృతీయేదివసేమాసే వ
ర్షేవాపూతనాభిధా। గృహ్ణీయాద్యోగినీబాలం తస్యపూర్వంజ్వరోభ
వేత్॥ ప్రస్థప్రమాణపిష్టేన పుత్రికాంకారయేత్తతః। రక్తోదనంధ్వజోర
క్తః స్వస్తికోరక్తపవచ॥ రక్తపుష్పంరక్తగంధస్తథారక్తానులేపనః। పశ్చి
మాయాంతుసంధ్యాయాం ఉదీచ్యాంనిక్షిపేద్బలిం॥ చతుర్థేహనిమా
సేతు వర్షేగృహ్ణాతిబాలకం। తుషుండనికానామ పూతనావాథయో
గినీ॥ భీషణాఖ్యాతతస్తస్య జాయతేప్రథమంజ్వరః। గాత్రభంగశ్చరు
ద్యూర్ధ్వోర్ధ్వవైవర్ణ్యశ్చాక్షిమీలనం॥ వైకల్యంశ్యామతాశ్వాసః కంఠో
రుచిరితీంగితం। తిలపిష్టమయీఃకృత్వా పుత్రికాంబిల్వకంటకైః॥ అష్టాం
గంరచయేత్పుష్పం శుక్లంశుక్లధ్వజోర్జునః॥ స్వస్తికోర్ధ్వంప్రస్థసిద్ధ
భక్తంతావదపూపకాః। త్రిసంధ్యంపశ్చిమాశాయాం బలిందద్యాత్త్రయ
త్నతః॥ గోశృంగంసర్పనిర్మోకం శొలశునంనింబపత్రకం। మనుష్యకేశ
మార్జారలోమాన్యాజంఘృతంతథా॥ ఏతైశ్చధూపయేదేక నిశిసం
ధ్యాత్రయేపిచ। పంచమేదివసేమాసే వర్షేవాపూతనాశిశుం॥ బిడాలి
కాఖ్యాగృహ్ణీయాత్ప్రథమంజాయతేజ్వరః। హిక్కాశ్వాసశ్చమూలంచ
గాత్రభంగోఽరుచిస్తథా॥తండులప్రస్థపిష్టేనవిమార్యాథతుపుత్రికాం

శుక్లోదనంధ్వజాఃపంచస్వస్తికాః పంచచోజ్జ్వలాః ॥ పంచదీపాశ్చశుక్లాని కుసుమానిచచందనం।అపరాహ్ణేవృక్షమూలే పశ్చిమాయాంవినిక్షిపేత్॥ పంచమాదిషుచతుర్థ దినోక్తోపూపోపీతిమదనరత్నే ॥ షష్ఠేమాసితథా మాసే హాయనేవాపిబాలకే । పూతనాశకునికానామ గృహ్ణీయాత్తదనంతరం॥ జ్వరఉద్వేజనంగాత్రే శోషఃశ్వాసారుచీతథా । కాసశ్చహస్తపాదాక్షి సంకోచశ్చేతిలక్షణం ॥ తండులప్రస్థపిష్టేన వినిర్మాయాథపుత్రికాం। కృష్ణోదనంధ్వజాః పంచకృష్ణస్వస్తికపంచకం ॥ కృష్ణమేషాథమత్స్యశ్చ పాయసందుగ్ధమేవచ । మాషంచాపూపకాస్త్వర్ధ ప్రస్థపిష్టవినిర్మితాః ॥ అపరాహ్ణేపశ్చిమాయాం నిక్షిపేత్పుత్రికాబలిం। పుత్రికాం పూర్వవత్కృత్వా పలలంశూలపాచితం ॥ మత్స్యాఃపర్పటికాశ్చైవ రక్తంచప్రస్థసమ్మితం । ఉదీచ్యాంపూర్వసంధ్యాయాం బలిర్దేయఃప్రశాంతయే॥ సప్తమేదివసేమాసే వర్షేవాశుష్కరేవతీ। గృహ్ణాతిపూతనాబాలం తతఃస్యాత్ప్రథమంజ్వరః ॥ గాత్రభంగోథవిద్వేష ఆహారేకంపరోదనే। ప్రస్థసమ్మితపిష్టేనసమ్యక్కృత్వాథపుత్రికాం॥సప్తధ్వజాస్సప్తదీపాః స్వస్తికాఃసప్తవైతథా। పుష్పాణిమత్స్యంమాషంచభక్తంచేత్యుదగాహరేత్॥ అష్టమేదివసేవర్షే మాసేవాఽఽక్రమతేశిశుం। బిడాలకానామధేయా పూతనాస్యతతోజ్వరః ॥ గాత్రభేదోరుచిశ్చైవ రోదనం నేత్రమీలనం।జిహ్వాశోషశిరస్ఫోటావాహారేద్వేషఏవచ॥ తండులప్రస్థపిష్టేన పుత్తలీంకారయేత్తతః।పాయసంమధుసర్పిశ్చక్షీరంలాజాశ్చశష్కులీః॥ గుగ్గులంమేషమాంసంచ తథాపర్పటికాఅపి। ధ్వజాదీపాశ్చచత్వారోగంధానానావిధాఅపి॥ సుమనాంసిచరక్తానీత్యే వమన్త్రోదితోబలిః। అముంసమాహరేత్పూర్వ సంధ్యాయాందక్షిణాదిశి ॥ కృష్ణాష్టమ్యాం వక్ష్యమాణ మంత్రేణానేనసంయుతః। నవమేదివసేమాసే హాయనేవాపి బాలకం ॥ గృహ్ణాతినందనానామ్నీ పూతనాతదనంతరం । జ్వరశ్ఛర్దిఘూర్ణనాజ్ఞానం కాసశ్శ్వాసశ్చతృష్ణతా ॥ గాత్రభంగశ్చశూలంచ చిహ్నన్యేతానిబాలకే। ప్రస్థమాత్రేణపిష్టేన వినిర్మాయచపుత్రికాం॥ఓ

దనంమత్స్యమాంసంచపర్పటీచేక్షుమూలకం । నిక్షిపేత్పూర్వసంధ్యా
యాముత్తరస్యాంబలిందిశి॥ తత్రమంత్రః ॥ ఓంనమోభగవతే వాసుదే
వాయ హుంఫట్ స్వాహా । దశమేదివసేమాసే హాయనేవాథబా
లకం ॥ పూతనా రేవతీనామ్నా గృహ్ణీయాద్బాలకంతతః । జ్వరశ్ఛర్దిః
శ్వాసకాసౌ శూలంచేత్యేతదీరితం ॥ ప్రస్థప్రమాణపిష్టేన పుత్రికాంత
త్రకల్పయేత్। అష్టాంగంఖలయేత్తత్ర బిల్వవృక్షస్యకంటకైః॥ గుడోద
నంచసర్పిశ్చ ధ్వజానాంపంచవింశతిః। స్వస్తికానాంప్రదీపానాం పంచవిం
శతిరేవచ॥ చత్వారిరక్తపుష్పాణీత్యేతద్దక్షిణదిగ్గతః । సంధ్యాత్రయేవ
క్ష్యమాణ మంత్రేణానేననిక్షిపేత్ ॥ ఓంనమోభగవతేవాసుదేవాయ
హనహనహుంఫట్ స్వాహా। ఏకాదశేదినేమాసే హాయనేపూతనాచిం
కా॥ గృహ్ణాతిబాలకంపశ్చాజ్జ్వరస్తస్యప్రజాయతే। అన్నద్వేషోముఖేశో
షో గాత్రభంగశ్చరోదనం ॥ ఊర్ధ్వదృష్టిరపీత్యేతల్లక్షణం తద్గృహోచ్ఛ్వి
శ్లో॥ పుత్రికామాషపిష్టేన రచితాశుక్లమోదనం । పుష్పాణ్యపిచశుక్లా
ని ధ్వజానాంపంచవింశతిః॥ స్వస్తికానాంప్రదీపానాం పంచవింశతిరేవచ।
ఏతత్సర్వంయథాశాయాం సంధ్యాయాంప్రాతరాహరేత్॥ ఓంనమో
భగవతేవజ్రహస్తాయ ఓంఫట్ స్వాహా॥ ద్వాదశేదివసేమాసే వర్షే
వాపూతనాశిశుం । రోదనంసర్వదా దంతఖాదనంరక్తనేత్రతా ॥ రో
మాంచస్నావఇత్యేతద ఖిలంతస్యలక్షణం। తండులప్రస్థపిష్టేన కృత్వాత
త్రాథపుత్రికాం॥ త్రయోదశస్వస్తికాశ్చ ధ్వజదీపాస్త్రయోదశ । అ
పూపా మత్స్యమాంసంచ తథాపర్పటికాఅపి । ఏతత్సర్వందక్షిణ
స్యాం దిశిమంత్రేణనిక్షిపేత్ ॥ ఓంనమోనారాయణా యహనదుష్టస
త్త్వంహుంఫట్ స్వాహా ॥ మదనరత్నే ప్రయోగసారే । వర్షేత్ర
యోదశేబాలగ్రహీగృహ్ణాతియక్షిణీ ॥ తచ్చేష్టాకిలజత్రైవంద్రాక్షీంవ్యా
మ్భాల జ్వరరోదనహాసనం। శాల్యోదనసురామాంస మత్స్యకల్మాషపా
యసైః॥ దద్యాత్సకృసరంపూర్వేమధ్యాహ్నేత్రిదినంబలిం । పిబేత్సర్పి
స్తతోముంచతిసాగ్రహీ॥ వర్షేచతుర్దశేబాలం స్వచ్ఛందానామతో

గృహీ। గృహ్ణాతిచేష్టాతత్రస్యా చ్ఛోణితస్రవణంతథా ॥ శూలంచనాభిదే
శేస్యాత్తస్యనాస్తిప్రతిక్రియా। దుష్టగ్రహాశాన్త్యానస్య పూర్వోక్తమేవవి
ధానమిత్యుక్తం॥ వర్షేపంచదశేబాలంగ్రహీ గృహ్ణాతివారుణీ। తత్రేదం
చేష్టితంతంద్రా జ్వరోనిద్రావిహీనతా ॥ కుల్మాషకృసరాపూప పిష్యా
శాపాయసాసవైః॥సపూగకైర్బలిందద్యాత్త్రిరాత్రంచాపిధూపయేత్।
చందనేనాజ్యసంయుక్తం తతోముంచతిసాగ్రహీ॥ షోడశేవత్సరేబాలం
గ్రహీ గృహ్ణాతిదుర్జయా। తచ్ఛేష్టాహాసనంకోపో యాస్యామీతివచో
ముహుః॥ కుల్మాషకృసరా పూపతిలపిష్టాన్నఫల్గుకైః। దధ్నాసహబలింద
ద్యాత్ప్రాచ్యాందిశిదినత్రయం॥ వర్షేణసప్తదశేబాలంగ్రహీగృహ్ణాతిబాల
కం। కాసశ్వాసౌచవిజ్ఞేయా నాస్తితత్రప్రతిక్రియా ॥ సంవత్సరగ్రహాద్యా
తే కుమారీపదపూర్వకాః। అత్రావశిష్టంసమానం ॥ ఇతిశ్రీకమలాకరభ
ట్టకృతే శాంతిరత్నేమదనరత్నోక్తా బాలగ్రహశాంతిః॥

అథపూతనావిధానం ॥ తత్రతులుబ్ధజాతకేస్కందే। సూర్యంప్రతి
స్కందఉవాచ ॥ యేనకర్మవిపాకేన శిశూనాంజాయతేగ్రహః। తత్స
ర్వంకథయిష్యామి పృచ్ఛతస్తేదివాకర ॥ లంకాయాంరావణోనామ
పౌలస్త్యోరాక్షసేశ్వరః। స్వసారస్తస్యవీరస్య ద్వాదశాసన్మహాభయాః॥
తాభిఃకృతంతపోఘోరం సర్వలోకభయప్రదం। పీడితంతాభిరఖిలం జగ
త్తీవ్రతపోబలాత్ ॥ రుద్రఆరాధితస్తాభిస్తపసాతీవ్రతేజసా। ప్రసన్నో
భూత్తదాదేవస్తాభ్యోవరందదౌ॥రుద్రఉవాచ॥ వరదోహంవరార్హా
భ్యో యుష్మభ్యంరజనీచరాః। తాభిర్వృతంతదాభక్ష్యం బాలానాందే
హసంభవం ॥ వసాసృఙ్మాంసమేదోస్థి మజ్జాశుక్రాత్మకంరవే। దేహిదేహా
స్య సర్వంభోజీవతోనావశంకరు ॥ తచ్ఛ్రుత్వావచనం తాసాంచుకోపప
రమేశ్వరః ॥ బ్రహ్మవంశసముద్భూతా స్తపోవృత్తిపరాయణాః। తత్క
థం బాలఘాతేవ శ్చేతసః పరివర్తనం ॥ సర్వలోక మతందేయం
ప్రార్థితంతుమనీషిభిః । రాక్షస్యఊచుః ॥ యదిప్రసన్నోభగవన్ద
దాస్యస్మత్ప్రియంశివ। సర్వేషామేవబాలానాం మేదసాతృప్తిరేవనః॥రుద్ర

ఉవాచ। యాస్త్రీనిశాముఖేస్నాతి బాలంస్పృశతి భుంజతి । ప్రసూతినమ
హేభ్యంగం నకరోతి ప్రమాదతః॥ నగ్నానిద్రాతిరాత్రౌ వానిష్పన్నసుర
తాసతీ। తస్య బాలందినేమాసే వర్షేపిచవిశేషతః॥ ఆద్యేతుదివసేమా
సే వర్షేచాపివిమోచనీ । గృహ్ణాతుమన్త్రపాదేన జ్వరాద్యైర్వేదనో
ద్భవైః॥ ద్వితీయేమోహినీనామ సునందాతుతృతీయకే। చతుర్థేపూత
నానామ పంచమేహ్యసురీతథా ॥ షష్ఠేతు రేవతీదేవీ బాలంగృహ్ణాతుస
త్వరం । సప్తమేశకునిర్నామత్వష్టమేతుపిశాచికా ॥ నవమేపాశినీదేవీ శి
శుంగృహ్ణాతుసత్వరం। మహామారీతుదశమే కాళికాతుతతఃపరం ॥ ద్వాద
శేభాగినీదేవీ పీడాకరణతత్పరా। యూయమేవకురుధ్వంభోఃపీడాంబాలక
విగ్రహే ॥ ఆత్మనోదివసేమాసే వర్షేచాపిపృథక్పృథక్ । నిమిత్తేసతి
రాక్షస్య శ్శిశావేవకదాచన॥ యుష్మభ్యంబలిదానం యోవిదధత్యఖిలం
పరం । గృహీతమపిబాలంతం సంతుష్టాఃపరిముంచత ॥ ఇతిలబ్ధవరాస్స
ర్వాః పీడయంతిశిశూన్గ్రహితాః । దినమాసాబ్దమానేన నాత్రకార్యావి
చారణా॥ ప్రథమేదివసేమాసే వర్షేదేవీవిమోచనీ। తస్యాస్తుజాయతే
పీడాశిశూనాంతీవ్రవేదనా । జ్వరస్తుప్రథమస్తాపం నేత్రరోగస్తతఃపరం॥
నగృహ్ణాతిస్తనండింభోనాంతి రాత్యంతికీంభవేత్ । ముష్టింబధ్నాతివేగేన
దంతాన్దంతైర్దశత్యలం ॥ ఇత్థంప్రజాయతే పీడావిమోచిన్యాదివాకర॥
తస్యాఃపూజాంప్రవక్ష్యామి బాలానాంశాంతికారిణీం । కరవీరంరక్తపు
ష్పం చందనంరక్తవస్త్రకం ॥ ధూపస్తుశివనిర్మాల్యం సాజ్యంబిల్వద
ళంస్మృతం। దీపాస్తుపంచవిజ్ఞేయా స్తథాపంచైవపోళికాః॥ముష్టికాపంచ
విజ్ఞేయాః ధ్వజాఃపంచసుపీతకాః । తాంబూలంవటకాః పంచపూగీఫల
సమన్వితాః ॥ రక్తతండులభక్తస్తు ప్రోక్తస్సాజ్యగుడస్తథా । శరావే
నూతనేప్రాజ్ఞవిధేయంసర్వమేవతత్ ॥ తతస్తుపుత్తళీంకుర్యాన్నద్యా ఉభ
యతోమృదా॥ నిదధ్యాత్తత్రవైధీమాన్ పీతవస్త్రసమావృతాం। పీత
సూత్రోపవీతాంతాం పూజయేద్భక్తిమాన్నరః ॥ పూర్వోక్తైరేవసంభా
రై గంధపుష్పాదిభిర్బుధః । వక్ష్యమాణేనమంత్రేణ ప్రార్థయేత్తాం

సమాహితః ॥ తత్రమంత్రః ॥ ఓంనమోభక్తవత్సలే విమోచనిస్వాహా॥
ఏవంమంత్రంసముచ్చార్య సర్వాంపూజాంప్రకల్పయేత్॥ ఏకస్మిన్నరావే
పుత్తలీంనిధాయ గంధాదితాంబూలాంతోపచారాన్విధాయ పంచపల్ల
వానేకీకృత్యబాలకాంగేభ్యః సముత్తార్యసోదకాః ॥ తతఃపునర్నీరాజ
నంవిధాయ తత్సర్వంరాత్రౌమంత్రముచ్చారయన్నయేత్। తేచపల్లవాః।
జంబ్వామ్రోదుంబరోశ్వత్థ వటానాంపల్లవాస్తథా ॥ సర్వాంగేభ్యఃస
ముత్తీర్య పీడాబాలస్యసంవ్రజేత్। ఇదంనద్యాంచ తుష్పథేవానిక్షిపేదితి
శిష్టాః॥ ఇత్థంరాత్రిత్రయేకుర్యాద్విధానంసుసమాహితః। గ్రామాదుత్త
రతోనిత్యం పూర్వరాత్రేవిచక్షణః॥ తస్మిన్స్థానేజపేన్మంత్రంబాలానాం
శాంతిహేతవే। ఏవంప్రశాంతిమాయాతి శిశుపీడానసంశయఇతి ॥ లబ్ధ
జాతకేస్కాందోక్తం ప్రథమాదివసమాసాబ్దే పీడాశమనవిధానం।స్కం
దఉవాచ॥ ద్వితీయేదివసేమాసే వర్షేచైవదివాకర । మోహినీనామదే
వ్యత్ర కురుతేపీడనంశిశోః॥ జ్వరంనేత్రరుజంకాసం శ్వాసంచైవవిశేషతః।
ఛర్దనంస్తన్యవిద్వేషం జనయత్యనిశంశిశోః ॥ తత్రశాంతింవిధానంచ ప్రవ
క్ష్యామిసమాసతః॥ మాలతీకుసుమైఃపూజాంచందనంమలయోద్భవం।కుం
కుమంకేసరందివ్యం కర్పూరంసవిలేపనం॥ దివ్యాభక్తిస్సదాచారః దశాం
గంధూపకంతథా । నైవేద్యంపూర్వవద్దేయం తథాస్యాత్పూర్వవత్క్రి
యా॥ పూర్వవత్పుత్తలీంకృత్వా శరావేసన్నివేశయేత్ । వక్ష్యమాణేన
మంత్రేణ కుర్యాత్సర్వమతంద్రితః॥ తత్రమంత్రః ॥సర్వేశ్వరీసర్వజనప్రి
యంకరి త్రాహిత్రాహిజగత్సర్వం ఓంనమోభగవతిస్వాహా। ఇత్యనేనై
వమంత్రేణ సర్వంకృత్వావిధానకం ॥ రాత్రిత్రయేవిధాతవ్యం పశ్చిమే
గ్రామతోబహిః। ప్రథమేయామినీయామేకృతం భవతిసౌఖ్యదం ॥ ఇతి
ద్వితీయదివస పీడాశమనవిధానం॥స్కందఉవాచ॥ తృతీయేదివసేమాసే
వర్షేశ్రుణువిధింరవే ॥ సునందానామదేవ్యత్ర బాలానాంభయదాభ
వేత్।అవస్థాంకురుతేఘోరాం సునందాచైవభామినీ ॥ హృద్రోగఛర్దనే
శ్వాసో జ్వరేణసహజాయతే । అకుంచయతిగాత్రాణి శిశూరోదత్యహ

నిశం॥ ఇత్థంసంజాయతే పీడాసునందాకోపసంభవా । తస్యాఃశాంతివి ధానంచ ప్రవక్ష్యామిసమాసతః ॥ శతపత్రాణిపుష్పాణి చందనస్యానులే పనం। హరిద్రాకుంకుమంనాగకేసరం రోచనాన్వితం ॥ గంధద్రవ్యైశ్చ ధూపం చదద్యాద్గుగ్గులుసంయుతం । ఘృతాక్తఖాదిరాంగారైః సం ప్రతాప్యవిలోచనం॥ పూర్వవత్పుత్తలీంకృత్వా శరావేసన్నివేశయేత్। ప్రసృతత్రయశాలీనా మోదనంసర్పిషాన్వితం ॥ దీపకాఃపోళికాఃపంచ శావత్యోముష్టికాస్మృతాః।ధ్వజాఃపంచైవవిజ్ఞేయాస్సహితాఃపంచవల్ల వైఃవక్ష్యమాణేనమంత్రేణబలింసర్వంసమాహరేత్। తత్రమంత్రః॥ఓం నమఃసునందాయై హుంఫట్ స్వాహా।ఇత్యనేనైవమంత్రేణగ్రామాత్పూ ర్వేవినిక్షిపేత్॥ త్రిరాత్రంరజనీపూర్వ యామేబాలోపశాంతయే।ఏవం కృతేవిధానేతు సర్వవ్యాధిర్వినశ్యతి ॥ వర్ధతే దేవవద్బాలః శుక్లపక్షా బ్జవత్సుఖం। అబ్జశ్చంద్రః॥ ఇతితృతీయదిన పీడాశమనవిధానం । స్కంద ఉవాచ॥ చతుర్థేదివసేమాసే వర్షేచైవవిభాకర। పూతనానామదేవ్యత్ర పీడాంప్రకురుతేశిశోః ॥ సంతాపోజాయతే పూర్వమతిసారఃతతః పరం। ముష్టింబధ్నాతికంపశ్చ వారంవారంప్రజాయతే ॥తస్యాఃశాంతిం ప్రవక్ష్యామి పీడాయాఉష్ణదీధితే । పూర్వవత్పుత్తలీంకృత్వా శరావేస న్నివేశయేత్॥ వేష్టయేద్రక్తసూత్రేణ కుంకుమేనానులేపయేత్। పూజా ముత్తూరపుష్పైశ్చ బర్బరీపత్రసంయుతైః ॥ మత్స్యంమాంసంచధూపో త్రగవ్యేనాజ్యేనసంయుతః। త్రయోదీపాస్త్రికోణాస్తు సాజ్యవర్తిసమన్వి తాః॥త్రిప్రస్థపోళికాజ్ఞేయా ముష్టయస్తుత్రయస్మృతాః।ధ్వజాస్త్రయ స్సమాఖ్యాతా నాత్రకార్యావిచారణా ॥ ప్రసృతిత్రయముద్దిష్టం తండు లానాంప్రభాకర। తద్భక్తంసర్పిషాయుక్తం శరావేసన్నివేశయేత్ ॥ ర క్తవస్త్రేణసంవీతాం నమస్కృత్వాతుపుత్తళిం । దధ్యక్షతాదిసంలోప్య విదధ్యాత్తుసమాహితః ॥ పల్లవైఃపంచభిర్బాలం సర్వాంగేషుప్రమా ర్జయేత్। మంత్రః॥ ఓంనమఃపూతనేమాతర్బలిం సంగృహ్యశోభనం। బాలకంముంచవేగేన బలిదానేనహర్షితా ॥ ఇతిమంత్రంసముచ్చార్య

సర్వాంబలిముపాహరేత్ । ప్రదోషేతుణనివృత్తే తేస స్తపస్తైవిధింశృణు
దక్షిణాందిశమాశ్రిత్య నిక్షిపేద్గ్రామతోబహిః ॥ ఏవంకృతేబలౌసద్యః
బాలకఃసుఖమాప్నుయాత్ । ఇతిచతుర్థదినమాసాది పీడాశాంతివిధా
నం॥ స్కందఉవాచ॥ పంచమేదివసేమాసే వర్షేచైవప్రభాకర । ఆసురీ
నామదేవ్యత్ర బాలకంబాధతేభృశం॥ తత్రచిహ్నంప్రవక్ష్యామి బాలాం
గేయత్ప్రజాయతే। జ్వరస్తుప్రథమంపశ్చాద్ధృద్రోగో గ్రహణీతతః॥ ము
ష్టిబంధఃప్రలాపస్స్యాదుద్వేగోఽనశనంతథా । శిరోరుగ్జాయతేత్యంతమే
తత్స్యాల్లక్షణంరవే॥ పూర్వవత్పుత్తలీంకృత్వాపీతసూత్రేణవేష్టయేత్।
పీతవాసోవసానాంతాం శరావేసన్నివేశయేత్॥ కృతాభ్యంగోద్వర్తనేచ
హారిద్రాలేపనేకృతే। తతఃపూజాంప్రకుర్వీత కుసుమైఃకరవీరకైః॥ జపా
పుష్పైర్బంధుజీవైః పుత్తళ్యాశ్చతథానఘ ॥ చందనేనానులిప్తాంతాం
దివ్యగంధోపశోభితాం। రాజకాసర్షపైర్ధూపో ఘృతాక్తోత్రప్రశస్య
తే॥ దీపకాస్సప్తవిజ్ఞేయా ధ్వజాస్త్రావంతపవచ। ముష్టికాఃపోళికాఃసప్త
పాజ్యాక్తపటకాస్తథా ॥ నైవేద్యార్థంసముద్దిష్టం మోదనంసఘృతం
బలిః। పల్లవైస్తుయథాపూర్వం కారయేన్మార్జనంశిశోః ॥ మంత్రమేతం
సముచ్చార్య త్రివారంతత్రపూజనం । మంత్రః॥ సుకలేసుభగేదేవీ సర్వ
శత్రునివారిణి। కురుశాంతింశిశోశ్చాస్య బలిదానేనరాక్షసి ॥ ఇత్యుచ్చా
ర్యతిక్షిపేత్పూర్వం మధ్యరాత్రేత్రివాసరం। పశ్చిమాందిశమాశ్రిత్య యా
మార్ధానంతరంరవే॥ ఇతిపంచమదివసాదిషు ఆసురీపీడాశాంతివిధానం॥
స్కందఉవాచ ॥ అథషష్ఠదినేమాసే వర్షేచాపిదివాకర । రేవతీనామ
దేవ్యత్ర శిశుంగృహ్ణాత్యసంశయం ॥ తస్యాడాజాయతేపీడా ప్రాణినిశిశు
మూర్ధని। జ్వరస్తుముఖశోషోపి తృష్ణాసమభిజాయతే ॥ ప్రకంపతిచగా
త్రాణి రుదత్యపిపునఃపునః । తత్రశాంతింప్రవక్ష్యామి శృణుసూర్యస
మాహితః॥ పూర్వవత్పుత్తలీంకృత్వా శరావేసన్నివేశయేత్ । గంగా
తోయేనసంస్నాప్య శుక్లవస్త్రేణవేష్టయేత్ ॥ శుక్లవస్త్రేణసంవీతాం
శుక్లమాల్యానులేపితాం। శుక్లధూపోత్రనిర్దిష్టో బిల్వపత్రైఃసహానఘ॥

ఆజ్యేనాష్టాశ్చవిజ్ఞేయ్తా దీపాః పంచప్రకీర్తితాః । తావంత్యోముష్టికా జ్ఞేయాః పోళికాభిఃసమన్వితాః॥ ప్రసృతిత్రయమాత్రాణాం వ్రీహీణామోదనంస్మృతం॥ దధ్నాసహాగుడేనాక్తం తాంబూలంసుమనోహరం। ద్వైశ్చపంచభియుక్తం బలిమేతంసమర్పయేత్ ॥ వక్ష్యమాణేనమంత్రేణ ప్రక్షిపేచ్చసమాహితః । తత్రమంత్రః ॥ బలింగృహాణసకలం బాలంముంచశుభాననే। క్షేమంకురుజగత్యస్మిన్ శోభనాభవరేవతి॥ ఇతిమంత్రేణసంమంత్ర్య ప్రదోషేబలిమాహరేత్। స స్నాప్యబాలకంపంచపల్లవైఃసుసమాహితః॥ నగరాదుత్తరేదేశే రేవత్యైబలిమాహరేత్ । ఏవం ప్రశాంతిమాయాతిబాలపీడాప్రభాకర ॥ ఇతిషష్ఠదినాదిపీడాశాంతివిధానం। స్కందఉవాచ॥ సప్తమేదివసేమాసే వర్షేచైవదివాకర। శకునిర్నామదేవ్యత్ర బాలంగృహ్ణాతిదారుణా ॥ జ్వరస్తుప్రథమంతావచ్ఛిరోరోగస్తతఃపరం ॥ ప్రలాపస్త్వతిసారశ్చ వాంతిరాత్యంతికీభవేత్ । అక్షోన్మీలనంచాపి గాత్రకంపోభిజాయతే॥ తత్రశాంతింప్రవక్ష్యామి సప్తాశ్వప్రీతివర్ధనాం। రక్తచందనలిప్తాంగీంపూర్వవత్పుత్తలీంకృతాం ॥ యథాకాలోద్భవైఃపుష్పైః పూజయేద్యత్నతఃసుధీః । ధూపస్తుగుగ్గులోశ్రేయాన్ దీపాఃపంచప్రకీర్తితాః॥ పోళికాముష్టికాశ్చైవ పంచపంచసుశోభనాః। నైవేద్యమోదనం సర్పిఃసహితంప్రసృతైర్మితం॥తండులానాం సురశ్రేష్ఠ మంత్రపూతంప్రకల్పయేత్। మంత్రః॥ పద్మపత్రవిశాలాక్షి విశాలవదనేశివే। సంగృహ్యబలిమేతంత్వం బాలకంముంచశోభనే॥ ఇత్యుచ్చార్యతతోధీమాన్ బలింనిశిసమాహరేత్। దక్షిణాందిశమాశ్రిత్య విదగ్ధ్యాచ్ఛాంతిదాంక్రియాం ॥ ఏవంకృతేవిధానేతు త్రిరాత్రంసురసత్తమ। వ్యాధిముక్తోభవేద్బాలో నాత్రకార్యావిచారణా॥ ఇతిసప్తమదివసాదిపీడాశమనవిధానం। అష్టమేదివసేమాసే వర్షేదేవీపిశాచికా ॥ పీడయత్యేవబాలాన్వై జ్వరఛర్దిశిరోరుజః । నేత్రపీడాంగసంకోచోహృద్రోగశ్చాభిజాయతే ॥ శృణుతస్యప్రతీకారం యేనతుష్యేత్పిశాచికా । ప్రకుర్యాచ్చత్రిరాత్రేణ శాంతింబాలార్తిహారిణీం ॥ పూర్వవత్పు

త్తలింకృత్వా శరావేనస్ని వేశయేత్ ॥ పంచామృతైస్తుసంస్నాప్యశక్త్యా
శాంతికునాసహ ॥ చందనేనానులిప్తాంగీం శ్వేతపుష్పైః ప్రపూజయే
త్ । ధూపానప్తసమాఖ్యాతా స్తావన్త్యః పోలికాస్మృతాః । ముష్టి
కాఃపురివిజ్ఞేయా హరిద్రాక్తాశ్శుభాస్మృతాః। పీతవర్ణేనవస్త్రేణ సూ
త్రేణాపిసుసంస్కృతాః ॥ విజయాచూర్ణగంధాపోత్ర ఘృతాక్తసుత్ర
కీర్తితః । దీపానప్తఘృతేనైవ పూరయిత్వానియోజయేత్ । ప్రస్థ
త్రయభక్తస్య ఘృతాక్తస్యవిశేషతః॥ నైవేద్యంకల్పయేద్ధీమాన్దశ్య
భక్ష్యాన్వితంయుతః। తాంబూలంచసకర్పూరం భక్త్యాభ్యాసేదిద్భియాతేన
క్త్వాదక్షిణాతత్రదేవతాప్రీతయేరవే। వక్ష్యమాణేనమంత్రేణసర్వావుపా
ధీయతే॥ మంత్రః॥ ఓంనమస్సర్వభూతేశి క్రోధనేత్వంపిశాచికే । బలించ
సంగృహీత్వాత్వం త్వరితంముంచబాలకం ॥ యథాపూర్వంతథాశ్యా
వంచపల్లవసత్క్రియా ॥ త్రిరాత్రంరజనీవక్త్రే గ్రామాత్పూర్వంబలింక్షి
పేత్। ఏవంకృతేవిధానేతు రోగశాంతిఃప్రజాయతే। ఇతిశ్రీబ్రహ్మయామ
లోక్తం అష్టమదివసాదిబాధాశమనం॥ స్కందఉవాచ॥ నవమేదివసేమా
సే వర్షేచైవప్రభాకర। దేవతాపాశినీనామ బాలాతిరంకురుతేభృశం॥
తత్రచిహ్నంప్రవక్ష్యామి సమాసేనదివాకర। జ్వరఛర్దిరగదెపీడా పదో
చోనేత్రయోస్తథా ॥ తర్జనీమధ్యయోర్యోగ మగ్రాభ్యాంకురుతే
భృశం। అన్నత్యాగోనసంతోషో ముఖేగంధోభిజాయతే॥ తత్రశాంతిం
ప్రవక్ష్యామి పాశినీప్రీతయేరవే। పూర్వవత్పుత్తలింకృత్వా శరావేనస్ని
వేశయేత్ ॥ శుకసూత్రేణసంపీతాం శుక్లవస్త్రేణవేష్టితాం ॥ పూజ
యేచ్ఛుక్లపుష్పైస్తు మందారాద్యైఃసుగంధిభిః ॥ గంధార్థేఘనసారేణ
యుక్తంచందనమర్పయేత్। నవనాసప్తవాపూపాఃపోలికాస్సుశోక్త
యాః। తావన్తోముష్టికాదద్యాద్ధ్వజాంశ్చైవతత్రైవచ। నవప్రస్థమితా
న్నేన తండులోదనముత్తమం॥ దధ్నాక్షీరేణచాభ్యక్త్యానైవేద్యంసమర్ప
యేత్ । మధ్యరాత్రేత్రయేగ్రామా త్పశ్చిమేప్రక్షిపేద్బలిం॥ మన్త్రో
క్తేనపాశిన్యై మంత్రోచ్చారణపూర్వకం । మంత్రః ॥ ఓంనమఃపా

హస్తామె రుద్రదత్తవరశుభే । గ్రహాణేమంబలిందత్తం బాలకంముంచ
రోగలః॥ ఏతావతావిధానేన రోగముక్తోభవేచ్ఛిశుః। పంచానాంపల్లవా
నాంతు పూర్వవత్క్రియతేక్రియా ॥ ఇతిబ్రహ్మయామళోక్తం నవమది
నాదిశాంతివిధానం। శ్రీస్కందఉవాచ॥దశమేదివసేమాసేవర్షేచైవదివా
కర। శక్తిరత్రమహామారీ రాక్షసీఘోరరూపిణీ॥ మృతకల్పంజ్వరంశూలం
విదధాతిదివానిశం। విష్టంభంకురుతేత్యర్థం హిక్కాకాసంమతిక్షయం॥
తస్యశాంతింప్రవక్ష్యామి బాలానాంహితకామ్యయా। పూర్వవత్పుత్తళీం
కృత్వా శరావేనంనివేశయేత్ ॥ స్నాపయేత్సరితాం వార్భిశ్చందనేనా
నులేపయేత్। పీతవస్త్రేణసంవీతాం పుష్పమాలోపశోభితాం॥దశాంగం
ధూపయేద్ధూపం మహామాయ్యైప్రకల్పయేత్ । దీపాస్తుపంచవిజ్ఞే
యాః తావంత్యఃపిష్టముష్టీకాః॥ముష్టికాఃపంచవై శస్తాధ్వజాఃపంచసుశోభ
నాఃసంస్కృతంసర్షపాభక్తం తండులానాంచపుష్కలం॥నైవేద్యార్థే
న్యసేత్తత్ర శరావేసుమనోహరం॥ తాంబూలసహితంభానోదక్షిణాసహి
తంతథా। దక్షిణార్థేనవంవస్త్రం రజతంశక్తితోపివా॥ పల్లవైఃపంచభి
ర్యుక్తం బలింసర్వంసమర్పయేత్ । మధ్యరాత్రాదధస్తాత్తు బలింకు
ర్యాద్దినత్రయం॥ దక్షిణాందిశమాశ్రిత్య పశ్చిమేనగరాద్బహిః । మం
త్రః॥ ఓంనమోరక్తవర్ణాక్షి రక్తపద్మనిభాననే। రక్తోష్ఠిరక్తదశనే మ
హామారిమహాభయే ॥ మహాబలేమహాకాయే మహాభయనివారణే।అనే
నబలిదానేన తుష్టాభవసుశోభనే ॥ వ్యాధినాపీడితంబాలం రక్షత్వంపర
మేశ్వరి । ఇమంమంత్రంసముచ్చార్య సర్వంబలిముపాహరేత్ ॥ క్షేమా
యబాలకానాం హినాత్రకార్యావిచారణా। ఇతిబ్రహ్మయామళోక్త దశ
మదినపీడాశాంతివిధానం॥ ఏకాదశదినేమాసే వర్షేచాపిదివాకర। కా
ళికానామదేవ్యత్ర తత్పీడాజాయతేశిశోః॥ జ్వరస్తుప్రథమంతావత్ వ్యా
ద్రోగస్తదనంతరం । ముఖశోషోమహాగ్లానిస్తతస్స్యచ్ఛిత్తవిభ్రమః॥
తుదంతిసర్వగాత్రాణి వేపంతిచపునఃపునః । అవస్థామృత్యుకల్పాస్యా
త్కాళికాకోపసంభవా ॥ తత్రశాంతింప్రవక్ష్యామి బాలానాంహితకా

ద్యయా। పూర్వవత్పుత్తలీంకృత్వా శరావేసంనివేశయేత్ ॥ గంగాతో
యేనసంస్నాప్య చందనేనానులేపయేత్ । కరవీరస్యపుష్పైర్వస్త్ర యుగ్మై
ద్విబర్బరీపత్రైః॥ ధూపయేన్నరకేశైశ్చ సర్పనిర్మోకసర్షపైః। వచాల
శునదంతైశ్చ ఘృతయుక్తైస్సర్జరసైః ॥ దీపైస్తుపంచభిఃసూర్య కన్యాం ప్ర
నీరాజయేత్తుతాం। నైవేద్యంపాయసంక్షీరంషాష్టికాస్తిలమోదకాః॥
అపూపాముష్టికాఃపోళీః పంచపంచప్రకల్పయేత్ । ధ్వజాశ్చపంచవిజ్ఞేయా
శ్శరావేసర్వమేవతత్॥ నివేద్యసకలందేవ్యై కాళికాయైనివేదయేత్।
మంత్రేణానేనసప్తాశ్వ వక్ష్యమాణేనతేమయా ॥ ఓంనమోఘోరరూపా
యై ఘోరాయైఘోరదర్శనే । త్రాహిసర్వంజగద్ధాత్రి బాలంముంచాబ
లంప్రియే॥ ఏవంవిధంవిధింకుర్యా త్పూర్వవత్పల్లవక్రియాం । ఏవంకృతేవి
ధానేతు రోగముక్తిర్భవేచ్ఛిశోః ॥ బలిఃప్రదోషసమయే గ్రామాద్దక్షి
ణతోబహిః । నిధాయమంత్రముచ్చార్య రక్షాకార్యావిభూతినా ॥ ఇతిబ్ర
హ్మయామళోక్తేకాదశదిన మాసాబ్దపీడాశమనం॥ స్కందఉవాచ॥ ద్వా
దశేదివసేమాసే వర్షేచైవదివాకర। భామినీనామదేవ్యత్ర పీడయత్య
నిశంశిశుం॥ ఆదౌజ్వరంప్రకుర్యాచ్చ హృద్రోగంతదనంతరం। కాసంశ్వా
సంత్వతీసారం ప్రలాపంజృంభణంతథా॥ కంపంతిసర్వగాత్రాణి తథాబా
ధ్యంచనేత్రయోః। ఇత్థంనానాప్రకారైశ్చ శిశూనాంజాయతేగదః॥ తత్ర
శాంతింప్రవక్ష్యామి బాలానాంహితకారిణీం। పూర్వవత్పుత్తలీంకృత్వా
శరావేసంనివేశయేత్ ॥ గంధపుష్పాక్షతా ధూపాదీపాశ్చవివిధామతాః।
నైవేద్యంవివిధంచాత్ర భామిన్యైపరికల్పయేత్ ॥ వస్త్రంసూత్రంధ్వజం
ఛత్రమోదనంపాయసాన్వితం । అపూపైఃపాయసైః క్షీరషాష్టికాభిశ్చ
సంయుతం॥ నైవేద్యంకల్పయేద్భక్త్యా సంధ్యాకాలేనిశాముఖే। గ్రామా
దుత్తరతోదేశే బలిందద్యాన్నసంశయః॥ ఇత్థంపంచదినేష్వేవ కర్తవ్యం
రోగముక్తయే। మంత్రేణానేనసప్తాశ్వ మంత్రమేతత్సర్వతోబలిం ॥ బలిం
గ్రహాణబాలస్య వ్యాధిసంహారసంహార। పంచవక్త్రప్రసాదేన ప్రసన్నా
భవభామిని॥ ఏవంకృతేవిధానేతు బాలకఃక్షేమమాప్నుయాత్ । ఇత్థం

లేకథితంసూర్య శాంతికంలుబ్ధజాతకే ॥ ఇతిద్వాదశదినమాసాబ్దేషు స్కాందోక్తంపీడాశమనవిధానం। ఇతిపూతనావిధానంసమాప్తం॥

అథ జ్వరోత్పత్తౌనక్షత్రశాంతయః.

తత్రమదనరత్నే॥ ఆత్రేయఉవాచ ॥ అథనక్షత్రపరిజ్ఞానంవక్ష్యే॥ అశ్వినీత్రితారా- స్త్రీ-అశ్వముఖీ- తిర్యఙ్ముఖీ-పీతవర్ణా- కాంచివృక్షః- కనకపక్షీ- లఘుః-అశ్వినౌదేవతే- దేవగణః- యోనిర్వాజీ- అక్షరేఅకారఆకారౌ - ఋతుగమనచౌళక్షౌర వస్త్రధారణాన్నప్రాశనభైషజ్య బీజావాపననాళికేరె ళఙ్కుస్థాపనవస్తుసంగ్రహణాదికుర్యాత్। పంచాశన్నాడికాంతే చతస్రోవిషనాడ్యః- మకరమాసేశూన్యం - బుధవారేమృత్యుయోగః- అర్కవారేఆనందయోగః- కేచిత్కలహమిచ్ఛంతి- భౌమవారేసిద్ధయోగః- ముద్గాన్నభోజనంకృత్వా యాత్రాంగచ్ఛేత్ - ఆయుధసంగ్రహంచకుర్యాత్ - తస్మిన్మధ్యాహ్నేరక్తమేఘోత్పత్తి శ్చేత్పంచదినేష్వదినేవావృష్టిస్స్యాత్- తద్దినేకుజవారేవిఘ్నం జ్వరోత్పత్తిశ్చేద్దశదినానిపీడా- నీలోత్పలపుష్పైః పూజా- గుగ్గులుధూపః- క్షీరలడ్డుకనైవేద్యం - దేవస్యత్వేతిపూజామంత్రవిధిః - క్షీరవృక్షసమిత్ప్రధానద్రవ్యం- గాయత్ర్యాష్టశతంహుత్వా దధ్యోదనంబలిందద్యాత్ - ఏకాదశదినాదారభ్యపంచవింశతిదినాంతేసుఖీస్యాత్ - సంక్రమేమధ్యమోఘ్నః- అత్రకర్తాదేశకాలౌస్మృత్వా మమాముకనక్షత్రే జ్వరోత్పత్తిసూచితసర్వారిష్టశాంతిద్వారా క్షిప్రారోగ్యసిధ్యర్థం మముకనక్షత్ర శాంతిం కరిష్యే- ఇతిసంకల్ప్య-గణేశంసంపూజ్యాచార్యంవృణుయాత్- ఆచార్యస్తు-పూర్వోక్తమదేశాదీశాన్యే మహీద్యౌరితిభూమింస్పృష్ట్వా - ఓషధయఃసమితియవాన్నిక్షిప్యఆకలశేష్వితికుంభంనిధాయేమం మేగంగేత్యాపఆపూర్య- గంధద్వారామితిగంధం - యాఓషధీరితిసర్వౌషధీః- కాండాత్కాండాదితిదూర్వాః- అశ్వత్థేవఇతిపంచపల్లవాన్ - స్యోనాపృథివీతిసప్తమృదః- యాఃఫలినీరితిఫలం। సహిరత్నానీతిపంచరత్నాని - హిరణ్యరూపఇతిహిరణ్యంచక్షిప్త్వా - యువాసువాసాఇతివాససావేష్ట్య - పూ

కాం-వర్ణేతిపూర్ణ-పాత్రే వస్త్రేపరిద్వాదశదళంపద్మంకృత్వా- నక్షత్రదే వతాంప్రతిమాయాంతన్మంత్రేణావాహ్య పరితోద్వాదశదళేషు సంక ర్షణవాసుదేవాది ద్వాదశదేవతాఆవాహ్యాదిక్పాలాంశ్చావాహ్యతత్ర తత్రోక్తగంధపుష్పధూపదీపనైవేద్యైఃసంపూజ్యాగ్నింప్రతిష్ఠాప్యతదు క్తద్రవ్యైర్గాయత్ర్యాష్టోత్తరశతంనక్షత్రదేవతాయై సంకర్షణాది భ్యోష్టాచత్వారింశత్ప్రకాంవాఆహుతింహుత్వా స్విష్టకృదాదిప్రణీతా విపర్జ నాంతేదిక్ప్రైర్బలిందత్వాఽచార్యాయదక్షిణాందత్వా కుంభోదకేనా భిషేకంకృత్వా విసృజ్యప్రతిమాదికమాచార్యాయ దత్వాఅగ్నింవిసృజ్య బ్రాహ్మణాన్భోజయేదితిప్రయోగసంక్షేపః॥ ఏవమగ్రేపిజ్ఞేయం॥

భరణీతితారా- త్రికోణాకృతిః- స్త్రీ- అధోముఖి- యమోదేవ తా- ఉగ్రా- మనుష్యగణః- గజయోనిః-ఆమలకోవృక్షః- పక్షీకుక్కు టః- అక్షరేళికార ఈకారే- మధ్యాహ్నేరక్తమేఘోత్పత్తిశ్చేత్ షోడ శదినేవృష్టిఃస్యాత్- కుజవారేవిఘ్నం - ద్రవ్యసంగ్రహం బృహతీకార వల్లికాస్థాపనంచకుర్యాత్ - చతుర్వింశతినాడ్యంతే విషనాడ్యః- ఫాల్గు నేమాసిశూన్యం॥ బుధసప్తమీభ్యాంసహయోగేవిషయోగః- బుధవా రేనాశయోగః - అర్కవారేయమకంటకః - అన్త్యాంశేదినమృత్యుః- కర్కటచాపలగ్నే కుజాంశేధాన్యసంగ్రహణం- తస్మిన్లగ్నేచకృషింకు ర్యాత్- జ్వరోత్పత్తౌమృత్యుః- సందేహోవా- గుడాపూపంనైవేద్యం కృష్ణసురభిపుష్పం - మహిషాక్షోధూపః - త్ర్యంబకమితిపూజామంత్రః- ఘృతమధుతిలాహోమద్రవ్యం - పంచదినాంతేగాయత్ర్యాష్టోత్తరశ తంజుహుయాత్ - ఏకవింశతిదినాంతేసుఖిస్యాత్ - నశాంతిశ్చేన్మృ త్యుః- వృషభవృశ్చికకన్యాసుభద్రా నవమ్యావినాసోమాంగారకబుధా నాంనాశేషాదయె భూమిదర్శనం - సంక్రమేఅల్పోఘః॥ ॥

కృత్తికాషట్తారా- క్షురాకృతిః- స్త్రీ- అధోముఖీ- అగ్నిర్దేవతా- మిశ్రా- రాక్షసగణః- పీతవర్ణః- అజయోనిః- ఉదుంబరవృక్షః- పక్షీ క్రౌంచకాకా- అక్షరేఉకారఊకారే-దధిప్రాశ్యయాత్రాంగచ్ఛేత్-

ముద్గాన్నంశ్యామాకంచదద్యాత్ - భూషణందద్యాత్ - త్రింశన్నాడి కాంతేవిషనాడికా- కార్తీకమాసేశూన్యం-బుధవారేమృత్యుయోగః- నారికేళక్రముకైలాలవంగ స్థాపనంకుర్యాత్ - జ్వరశ్చేన్నవదినానిపీడా ఘృతోదనంనైవేద్యం- మల్లికాపుష్పపూజా- సర్జధూపః- వనంతు మాదేవజనా ఇతిపూజామంత్రః - సావిత్ర్యష్టోత్తర శతందధ్యోదనం జుహుయాత్ - సక్రమేల్పోఘః॥౩॥

రోహిణీపంచతారా- త్రికోణాకృతిః- స్త్రీ- ఊర్ధ్వముఖీ- ప్రజాపతిర్దేవతా- ధ్రువా- పీతవర్ణా- మనుష్యగణః - సర్పయోనిః- జంబూవృక్షః- పక్షిణౌమయూరకుక్కుటౌ- అక్షరేబుకారబూకారా- బుతుగమనసీమంత నామకరణాన్నప్రాశన చౌలోపనయనవిద్యా రంభ స్థాపనవివాహయజ్ఞ వాహనవస్త్రాభరణాభిషేక దేవతాస్థాపనసాధుక ర్మాణికుర్యాత్ - చైత్రమాసేశూన్యం- చత్వారింశన్నాడ్యంతేవిష ఘటికా-రిక్తాపూర్ణిమయోర్విషయోగః-తృతీయమాస్యుగ్రయోగః- గురువారేవిషయోగః -శుక్రవారేమృత్యుయోగః-మందవారేసిద్ధయోగః-స్థిరరాశ్యాంవిలగ్నస్థేకర్ణజేధాన్యసంగ్రహంకుర్యాత్ - జ్వరశ్చేద్దినానిత్రీణినవవాపీడా - క్షీరాన్నంనైవేద్యం - కమలపుష్పపూజా- సరళోధూపః - నమోబ్రహ్మణ ఇతిపూజామంత్రః - ఘృతంసర్వధాన్యానిచ హోమద్రవ్యం- సావిత్ర్యష్టోత్తర శతంహుత్వాక్షీరాన్నేన ప్రజాపతయేబలిందద్యాత్ - ద్వితీయ్యాదినాదారభ్య నవదినాంతేసుఖీస్యాత్ - సంక్రమేఅర్ఘవృద్ధిః॥౪॥

మృగశిరస్త్రితారా- మృగశీరాకృతిః-నపుంసకః- సోమోదేవతా మృదుః- దేవగణః - యోనిస్సర్పః - ఖదిరోవృక్షః - మయూరఃపక్షీ- ఇకారోక్షరం- తిర్యఙ్ముఖం - మృగమాంసభక్షణంకృత్వా యాత్రాంగ చ్ఛేత్ -ఇంద్రచాపేదృష్టేష్టదినేవృష్టిస్స్యాత్ -బుతుగమనసీమంతనామకర ణాన్నప్రాశనవేదోపక్రమ యోగవిద్యారంభకర్ణవేధన స్నానవివాహ బీజావాపనాభిషేకవాస్తు కర్మణోసంగ్రహణాని శ్రాద్ధంచకుర్యాత్ - చ

తుర్దశనాడికాంతేవిషఘటికా- కార్తీకమాసేశూన్యం- గురువారేమరణయోగః- మృతిశ్చ-షష్ఠ్యాసహాగ్రయోగః- రవివారేఆనందయోగః-చంద్రేసిద్ధియోగః- చంద్రవారేచంద్రోదయేవృషలగ్నేమధ్యేస్థాపనకార్యంకుర్యాత్- ఫలవృద్ధిఃస్యాత్ -అస్మిన్లగ్నేవివాహభూషామృత్సంగ్రహణంకుర్యాత్- ఆత్మసాద్భవతి- సస్యస్థాపనంకుర్యాత్ -జ్వరశ్చేత్పంచదినపీడా- పాయసంనైవేద్యం- కుముదోత్పలపుష్పపూజా- దశాంగోధూపః- నమోనవఇతిపూజామంత్రః- ముద్గతిలపంచగవ్యానిహోమద్రవ్యం - సావిత్ర్యాష్టోత్తరశతంహుత్వా ముద్గతిలైశ్చంద్రాయబలిందద్యాత్ -. పంచదినాదారభ్య నవదినాంతేసుఖస్యాత్ - సంక్రమేమధ్యమోఘః॥౫॥

ఆర్ద్రాఏకతారా - స్త్రీ- రుద్రదేవతా - తీక్ష్ణా - పీతవర్ణా- ఊర్ధ్వముఖ- మనుష్యగణః - శ్వయోనిః- కృష్ణఖదిరోవృక్షః- పక్షీపింగళః- ఏకారైకారోక్షరం - ఏకవింశతిఘటికాంతేవిషనాడికా-అమృతంపీత్వాయాత్రాంగచ్ఛేత్ - ఇంద్రచాపశ్చేద్వృష్టిర్నాస్తి - మేషలగ్నే మేఘపరివారశ్చే త్పంచదినేసప్తదినేవావృష్టిఃస్యాత్ - తత్కాలేకుజోదయేవృషలగ్నేద్రవ్యసంగ్రహణంవిద్యారంభంకర్ణవేధనంశ్రాద్ధంచకుర్యాత్ -గురువారేమృత్యుయోగః-సనందార్కేమరణయోగః-ద్వితీయాంతేదినమృత్యుశ్చ మందవారేమందోదయేసేతుబంధః - అర్కకుజవారేకర్కటలగ్నేఔషధసేవాంకుర్యాత్ - అస్మిన్లగ్నేవిద్యారంభశ్చకార్యః- జ్వరశ్చేన్మృత్యుః-దినాన్యేకత్రింశత్పీడా- (గుడఘృతంవాసోహాలకంనైవేద్యం)- దుత్తూరపుష్పపూజా - నరకరంజివృక్షః - అగురుధూపః - నమఃశంభవేతిపూజామంత్రః - మధ్వాజ్యంహోమద్రవ్యం - సావిత్ర్యాష్టోత్తరశతంహుత్వా పాయసాన్నేనరుద్రాయబలిందద్యాత్- పంచదినాదారభ్యదశదినాంతేసుఖస్యాత్ -అథవామృతిః-సంక్రమేసమోఘః॥౬॥

పునర్వసుఃషట్తారా- నావాకృతిః- అదితిర్దేవతా- చరాదేవగణః- మార్జారయోనిః- వేణువృక్షః - వాయసఃపక్షీ - అక్షరేటకా

కాకారా- పుమాన్- తిర్యఙ్ముఖీ- ఋతుసంగమసీమంత నామకరణాన్న ప్రాశన చౌలోపనయనవిద్యారంభ సూతికాభైషజ్య వాస్తుకర్మదేవ ప్రతిష్ఠావస్త్రాభరణధారణాభిషేక బీజావాపనయాత్రాదికుర్యాత్- త్రింశన్నాడికాం తేవిషనాడికా - మిధునమాసిశూన్యం - గురువారేఅమృతయోగః- అర్కవారేఅర్థసాధనయోగః- సిద్ధయోగశ్చకేచిత్- జ్వరశ్చేత్సప్తదినానిపీడా- గుడోదనంనైవేద్యం- మల్లికాపుష్పపూజా - మలయజోధూపః - అదితిర్ద్యౌరితిపూజామంత్రః - ఘృతతండులద్రవ్యైర్గాయత్ర్యాష్టోత్తరశతంహుత్వా - అదితయేగంధమాల్యోదనైర్బలిందద్యాత్ - సప్తదినాదారభ్య సప్తవింశతిదినాంతేసుఖీస్యాత్ - సంక్రమేఋణవృద్ధిః॥౭॥

పుష్యః అష్టతారా- శరాకృతిః- పుమాన్- తిర్యఙ్ముఖీ- ఊర్ధ్వముఖీచ- బృహస్పతిర్దేవతా- లఘుః- దేవగణః అజయోనిః - అశ్వత్థవృక్షః- జీవంజీవకపక్షీ- అక్షరంకకారః - ఘృతపానంకృత్వాయాత్రాంగచ్ఛేత్- వింశతినాడ్యంతేవిషనాడీ - ఋతుసంగమనసీమంత నామకరణాన్నప్రాశనచౌలోపన యనకర్ణవేధన విద్యారంభస్నానాభిషేక బీజావాపన వాస్తుకర్మవస్త్రాభరణధారణగోదేవతాస్థాపన శ్రాద్ధానికుర్యాత్- కార్తీకమాసేశూన్యం- దశమ్యానహాగ్రయోగః- సోమార్కయోర్యమకంటకః - అర్కేగురౌసిద్ధియోగః - అస్మిన్దినేగృహంకృత్వా ప్రవేశనంచిత్రలేఖనంచకుర్యాత్ - ప్రసూతిశ్చేన్మరణం- తృతీయాంశేసర్వశ్రేయః- చతుర్థాంశేబంధుమరణం- జ్వరశ్చేత్సప్తదినానిపీడా- ఖండముండకనైవేద్యం- మల్లికాపుష్పంసరోరుహంచపూజా- గుగ్గులుధూపః- బృహస్పతేఅతీతిపూజామంత్రః- ఘృతపాయసద్రవ్యైస్సావిత్ర్యాష్టోత్తరశతంహుత్వా- గంధమాల్యోదనైః బృహస్పతయేబలిందద్యాత్ - దినత్రయాదారభ్య సప్తదినాంతేసుఖీస్యాత్ - సంక్రమేఋణవృద్ధిః॥౮॥

అథాశ్లేషాచతుస్తారా - లాంగలాకారా సర్ప-దేవతా. తీక్ష్ణా-స్త్రీ- అధోముఖ-రాక్షసగణః- మార్జారయోనిః- నాగవృక్షః-జనశాక్ష పక్షీ- అక్షరేఖకారగకారా- పాయసంప్రాశ్యయాత్రాంగచ్ఛేత్- త్రింశన్నాడికాంతేవిషఘటికా-తృతీయాంశేదినమృత్యుః- శత్రుజయశ్చ-ఆసిత వారేమరణయోగః- కుజబుధయోఃయమకంటకః కేచిత్తు-జవారేనాశమిచ్ఛంతి - కుజవారేణసహామృత్యుయోగః - కృష్ణరక్తమేఘాసూర్యోదయే అస్యార్ధఘటికాంతరే కామ్యోదయేన ప్రతిదినాద్వృష్టిః - (సర్వమహూర్తంనులగ్నే అవాఙ్ముఖోభూత్వావివాహనక్షత్రే శయితోమృగ్ధ్రివాణతత్ఫలంవాగృహ్ణీయాత్)- అత్రసాధ్భవతి బృహస్పత్యుదయే అస్యాంశేకేసర్వకర్మారంభం సర్వమచిరాత్సిధ్యతి-ద్రవ్యసంగ్రహణంచ- అస్మిన్నక్షత్రేఆదివారేఇక్షుస్థాపన కృష్టికర్మప్రసారణంవాప్రీహివృద్ధిః స్యాత్ -కూపాదిఖననంచకుర్యాత్ -జ్వరశ్చేన్నవదినానిపీడా-పాయసంనైవేద్యంఅతసీపుష్పపూజా- ఘృతముండకనైవేద్యం-గుగ్గులుధూపః-మధువాతాఇతిపూజామంత్రః-దధిస్రుతాక్తంకృసరాన్నద్రవ్యంగాయత్ర్యాష్టోత్తరశతంహుత్వాకృసరాన్ననాగబలిందద్యాత్ -నశాంతిశ్చేదష్టదినేమరణం-సంక్రమేలోప్యేవం॥౯॥

మఘాచతుస్తారా- యుగాకృతిః- పితరోదేవతా - ఉగ్రః - రాక్షసగణః- మూషకయోనిః- పనసో వృక్షః- అక్షరేఖా- స్త్రీ-అధోముఖీతిత్తిరీమాంసభక్షణం కృత్వాయాత్రాంగచ్ఛేత్ - త్రింశన్నాడికాంతేవిషఘటీ - కృషిబీజావాపనధాన్య సంగ్రహణవివాహాగ్రయణం కృత్వాసహస్రగుణంధాన్యంభవేత్ - వ్యయంనకుర్యాత్ - కార్తికమాసేనూన్యం- శుక్రవారేమరణయోగః- అర్కేమృత్యుయోగః-సూర్యసోమయోయమకంటకః-పంచమ్యాంసహామరణయోగః-చంద్రోదయేనసమస్తారంభః అస్మిన్లగ్నేవివాహభూమావృద్ధ్రివాణంచకుర్యాత్ -జ్వరశ్చేన్మృత్యుర్వావింశతిదినానిపీడావా - ఘృతగుడపూరకనైవేద్యం - చంపకపుష్పపూజా-గుగ్గులుధూపః-పితుంనస్తోమమితిమంత్రః- ఘృతమధుమిశ్రతిలాక్షతవ

టపత్రాణిద్రవ్యం-సావిత్ర్యాష్టోత్తరశతంహుత్వాక్షతతిలైః పితృభ్యోబలిందద్యాత్ ॥నశాంతిశ్చేద్దశదినాంతేమృత్యుః-సంక్రమేమధ్యాహ్నః॥౧౦॥

పూర్వఫల్గునీద్వితారా - స్త్రీ - అధోముఖీ - భగోదేవతా-ఉగ్రా- మనుష్యగణః- మూషకయోనిః- పలాశోవృక్షః- కాకఃపక్షీ - అక్షరంచకాగః- శ్యామాకాన్నభోజనంకృత్వాయాత్రాంగచ్ఛేత్ -జయోభవేత్- ఋణందద్యాత్ - ఆషాఢమాసేశూన్యం - శుక్రవారేమృత్యుయోగః- స్వర్ణసంగ్రహవిద్యారంభగృహచ్ఛాదనంచకుర్యాత్ - అస్మిన్నాసేతంనక్షత్రేపరివేషఇంద్రచాపోవాదృష్ట శ్చేద్దశదినేవృష్టిఃస్యాత్ - వింశతినాడికాంతేవిషఘటికా- జ్వరశ్చేద్దినానిపంచవాసప్తవాపీడా-బిల్వఫలధూపః- అర్యమణందేవ ఇతిపూజామంత్రః - ఘృతప్రియంగుద్రవ్యం సావిత్ర్యాష్టోత్తరశతంహుత్వా గంధపుష్పైఃసూర్యాయబలిందద్యాత్- షష్ఠనాదారభ్య అష్టమదినేసుఖీస్యాత్ - నశాంతిశ్చేన్మృతిః- సంక్రమేమధ్యాహ్నః॥౧౧॥

ఉత్తరఫల్గునీద్వితారా- స్త్రీ- ఊర్ధ్వముఖీ - అర్యమాదేవతాధ్రువా- మనుష్యగణః- వృషయోనిః - క్రౌంచపక్షీ - అక్షరేచథజా- పయఃపీత్వాయాత్రాంగచ్ఛేత్ -అష్టాదశఘటికాంతేవిషఘటికా- ఋతుసంగమనసీమంతోన్నయననామకరణాన్నప్రాశనచౌలోపనయనవిద్యారంభవివాహస్నానవస్త్రాభరణధారణగ్రామాదిప్రవేశవాస్తుబీజావాపనాభిషేకగోసంగ్రహణాని పౌష్టికంచకుర్యాత్ - మార్గశీర్షేశూన్యం-వస్త్రాభరణధారణేమహాసిద్ధిః- అర్కవారేసిద్ధియోగః- శూన్యంచేతికేచిత్ - చతుర్థ్యాంసహమృత్యుయోగః- శుక్రవారేకలహయోగః- పరివేషేంద్రచాపౌదృష్టౌచేత్పంచదినేసప్తదినేవావృష్టిః - జ్వరశ్చేదేకవింశతిదినానిపీడా- కృసరనైవేద్యం-శ్వేతకరవీరపూజాబిల్వఫలధూపః-ఆనత్యేనేతిపూజామంత్రః- తిలమాషసర్షపవ్రీహియవద్రవ్యం- సావిత్ర్యాష్టోత్తరశతంహుత్వా- తైరేవార్యమ్ణేబలిందద్యాత్- అష్టాదశదినాదారభ్యఏకవింశతిదినాంతే జ్వరమోక్షః- సంక్రమేఘూర్వాహ్ణః॥౧౨॥

హస్తఃపంచతారా- కేచిచ్ఛతస్రః- పుమాన్- తిర్యఙ్ముఖః-సవితా దేవతా- లఘుః- ప్రియంగుసమప్రభః- అక్షరేఋషా - దేవగణః- అరిష్టోవృక్షః- ఘంటకీపక్షీ - పయోమిశ్రమసూరికం భుక్త్వాయాత్రాంగచ్ఛేత్ - ద్వాత్రింశన్నాడికాంతేవిషఘటికా- ఋతుసంగమాదిశుభకర్మపూర్వవత్ - మకరమాసేశూన్యం- మందవారేమరణయోగః-విషయోగఇత్యపరే- అర్కవారేసిద్ధియోగః- వస్త్రాభరణాదిధారణేమహాసిద్ధిః- సప్తమ్యాసహమరణయోగః - (అర్కసితవారేణాతివృద్ధిః) -చతుర్థ్యాసహమృత్యుయోగః- గురువారేణకలహయోగః - బుధవారేఆనందయోగః_ శ్రాద్ధదేవతాస్థాపనసేనాపత్యాదికుర్యాత్ - ద్రవ్యందద్యాత్సంగృహ్ణీయాదేవగోసంగ్రహణంచ- ఆద్యాంశేదినమృత్యుః - ఇంద్రచాపేదృష్టేపకవింశతిదినేవృష్టిఃస్యాత్ - జ్వరశ్చేన్మృత్యుః - సందేహావా- దినానిపంచదశపీడా-అపూపనైవేద్యం-రక్తకరవీరపుష్పపూజా-దశాంగోధూపః- ఉదుత్యమితిమంత్రః- దధిఘృతద్రవ్యం- సావిత్ర్యాష్టోత్తరశతం హుత్వా గంధపుష్పేణబలిందద్యాత్- పంచదశదినాదారభ్యాపకవింశతిదినాంతేసుఖీస్యాత్- సంక్రమేమధ్యమోఘః॥౧౩॥

చిత్రాపకతారా- తిర్యఙ్ముఖీ- త్వష్టాదేవతా- మృదుః- వ్యాఘ్రియోనిః- రాక్షసగణః- బిల్వోవృక్షః- హంసఃపక్షీ- అక్షరేటకా- చిత్రాన్నభోజనంకృత్వాయాత్రాంగచ్ఛేత్ - పకవింశతినాద్యంతేవిషనాడికా- అన్నప్రాశనకర్ణవేధనచౌలోపనయనవస్త్రాభరణధారణాభిషేకశ్రాద్ధకర్మకృషిబీజావాపనానికుర్యాత్- వైశాఖమాసేశూన్యం - కుజవారేనాశయోగః- సనందార్క-కుజేషుచరయోగః -ఇందువారేద్వితీయ్యాయాసహవిషయోగః- త్రయోదశ్యాంమరణయోగః- బుధవారేయమకంటకః- మందవారేనాశయోగః- మాఘమాసేపూర్వాహ్నే ఇంద్రచాపేదృష్టేదశమదినేవృష్టిః- చైత్రమాసేసాయాహ్నే విశేషమేఘఉత్పన్నేవృష్టిః- జ్వరశ్చేద్దినానిపంచపీడా - మోదకనైవేద్యం - జపాపుష్పపూజాదశాంగోధూపః - చిత్రందేవానామితిపూజామంత్రః - జలమిశ్రఘృతచి

త్రోదనంద్రవ్యం- సావిత్ర్యాష్టోత్తరశతంహుత్వాత్వష్ట్రే ఘృతమిశ్రము ద్గబలిందద్యాత్ - సప్తదినాదారభ్య వింశతిదినాంతేసుఖస్స్యాత్- సంక్రమేమధ్యమోక్షః॥౧౪॥

స్వాతీఏకతారా- రక్తవర్ణా- స్త్రీ- వాయుర్దేవతా-చరాతిర్య ఙ్ముఖీ- దేవగణః- మహిషయోనిః- ఉన్మత్తవృక్షః-మయూరపక్షీ- ఆమలకభక్షణంకృత్వాయాత్రాంగచ్ఛేత్- చతుర్దశనాడ్యంతేవిషనాడికా- ఋతుగమనాదిశుభకర్మపూర్వవత్- వైశాఖమాసేశూన్యం- చంద్రవారేసిద్ధియోగః-మందవారేఅమృతయోగః-రవివారేసిద్ధియోగః-శుక్రవారేయమకంటకః- త్రయోదశ్యాసహమరణయోగః - సనందాకుజయోర్వర్జయోగః- ద్రవ్యంనదద్యాత్- పూర్వపక్షపంచమ్యాంవిజయః- మందవారేవృషోదయేసేతుబంధనంకుర్యాత్- దకారోక్షరశ్చ- జ్వరశ్చేత్ షష్టిదినానిపీడా- దధ్యోదనంనైవేద్యం- దమనకపుష్పపూజా - శ్వేతాగరుధూపం- సనఃపితేతిపూజామంత్రః- ఘృతాక్తయావకంద్రవ్యం- సావిత్ర్యాష్టోత్తరశతంహుత్వా గంధపుష్పైర్వాయవేబలిందద్యాత్ - దశదినాదారభ్యచత్వారింశద్దినాంతేసుఖస్స్యాత్-సంక్రమేమధ్యమోక్షః॥౧౫॥

విశాఖాచతుస్తారా-స్త్రీ- తోరణాకారా- అధోముఖీ -ఇంద్రాగ్నీదేవతే- మిశ్రావ్యాఘ్రీయోనిః- వైకంకతోవృక్షః- పింగళఃపక్షీ - అక్షేధణౌ- పిష్టాంబుభక్షణంకృత్వాయాత్రాంగచ్ఛేత్- చతుర్దశనాడ్యంతేవిషనాడీ - శుభకర్మాణిపూర్వవత్ - బీజావాపనంవస్త్రాభరణగ్రహణంచకుర్యాత్- ద్రవ్యంనదద్యాత్- గృహ్ణీయాదేవ- మార్గశీర్షేశూన్యం - అర్కేనాశయోగః - కేచిద్విషయోగమిచ్ఛంతి - బుధగురువారయోర్యమకంటకః- ద్వితీయాంశేదినమృత్యుః- శుక్రవారేశుక్రోదయేకృష్యారంభంకుర్యాత్- శత్రోర్దర్శనంచేచ్ఛుభంభవతి - మందవారేస్థిరలగ్నే కర్కాళిచాపలగ్నే కుజాంశేధాన్యసంగ్రహణంకుర్యాత్ - తత్ర-లేభూమివివాదశ్చేజ్జయోభవతి- ఇంద్రచాపేదృష్టేఅష్టదినేవృష్టిః- జ్వరశ్చేద్వింశతిదినానిపీడా-గుడంనైవేద్యం- బంధూకపుష్పపూజా- దేవ

దారుధూపః - శన్న ఇంద్రాగ్నీ ఇతిపూజామంత్రః - దుగ్ధాదనక్షీరం హోమద్రవ్యం - సావిత్ర్యాష్టోత్తరశతంహుత్వా పయోమిశ్రాన్నైః గంధమాల్యై రింద్రాగ్నిభ్యాంబలిందద్యాత్ - దశదినాదారభ్యవింశతిదినాంతేసుఖస్యాత్ - సంక్రమేలోపేఘః॥౧౬॥

అనూరాధాషట్తారా- చక్రమాలాకృతిః- పుమాన్- తిర్యఙ్ముఖీ. మిత్రోదేవతా- దేవగణః- మృగయోనిః వకుళోవృక్షః- పక్షిణాపరభృష్ట కాకా- అక్షరాణితకారథకారదకారాః- ద్వాదశనాడ్యంతేవిషఘటీ- కు భుత్థభక్షణంకృత్వాయాత్రాంగచ్ఛేత్ - ఋతుసంగమనసీమంతోన్నయ ననామకరణాన్న ప్రాశనోపనయన విద్యారంభ శ్రాద్ధబీజావాపనాదీని కుర్యాత్ - మార్గశీర్షమాసిశూన్యం- అర్కవారేమరణయోగః- కే చిన్మృత్యుయోగమిచ్ఛంతి- బుధవారేమృతసిద్ధియోగః - శుక్రవారేఆ నందయోగః-మందవారేమృత్యుయోగః- దశమ్యాముగ్రయోగఃతృతీయాం శేదినమృత్యుః - తత్కాలేచాపలగ్నే కుజాంశేధాన్యసంగ్రహణం - త త్కాలేవ్యవహారేజయోభవతి - వివాహభూమావ్మృద్గ్రహణంకుర్యాత్ - కరవీరపుష్పసదృశోమేఘోదృశ్యతే చేత్తత్తృతీయదినేవృష్టిర్భవతి -జ్వర శ్చేత్తద్దినాత్పంచవింశతి దినానిపీడాదశదినానివా - మిత్రస్యచర్షణీతి పూజామంత్రః- కుంకుమగంధఃపద్మపుష్పం- సాజ్యంపాయసంనైవేద్యం చందనధూపః- సూరణకందో హోమప్రధానద్రవ్యం - సావిత్ర్యాష్టో త్తరశతం సూరణకందంహుత్వా మిత్రాయసాజ్యపాయ సముద్గమాషబ లిందద్యాత్ - అష్టదినాదారభ్యపంచదశదినాంతేసుఖస్యాత్ - సంక్రమే మధ్యమోఘః॥౧౭॥

జ్యేష్ఠాత్రితారా- స్త్రీ-కుంచులాకృతిః- తిర్యఙ్ముఖీ - ఇంద్రోదేవ తా- తీక్ష్ణః- మృగయోనిః- విషవృక్షః-పక్షీకుక్కుటః- ధకారోక్షరం- తి లభక్షణంకృత్వాయాత్రాంగచ్ఛేత్- చతుర్దశనాడికాంతేవిషఘటీ- కే చిత్తేనాపత్యంశ్రాద్ధం శాలివాపనంచాహుః - ఫాల్గునేమాసిశూన్యం- అ ర్కవారేనాశయోగః- గురుప్రతిపదివిషయోగః- ఇందువారేభౌమలగ్నే

ఖూపాదిఖననంకుర్యాత్ - కరవీరపుష్పసమమేఘోద్వృష్ట శ్చేద్దశమేదినేవృ
ష్టిః- జ్వర శ్చేన్మృత్యుః- సందేహోవా- పంచదినానిపీడా- చిత్రోదనం
నై వేద్యం- పటోలీపుష్పపూజా - కర్పూరాగరుధూపః - ఇంద్రంవఇతి
మంత్రః- సఘృతసూరణకందమూలంహోమద్రవ్యం- సావిత్ర్యాష్టోత్త
రశతంహుత్వా గంధపుష్పైరింద్రాయబలిందద్యాత్ - నశాంతి శ్చేన్మృ
త్యుః- (అన్యతరాంగతింగచ్ఛత్యాశ్వలాయనః - మాండవ్యశ్చ) - సంక్ర
మేల్పోఘః॥౧౭॥

మూలంనవతారా- పశ్వాకృతిః- మాంసవర్ణః- అధోముఖం-న
పుంసకం- నిఋుతిర్దేవతా- తీక్ష్ణా- రాక్షసగణః - శ్వానయోనిః-
సర్జరోవృక్షః- జీవంజీవకఃపక్షీ - శ్యామాకభక్షణంకృత్వాయాత్రాంగ
చ్ఛేత్- తిలభక్షణంకేచిత్ - వింశతినాడ్యంతేవిషఘటీ - అన్త్యాంశేదిన
మృత్యుః- ఋతుసంగమననామకరణాన్న ప్రాశనాగ్రయణవివాహ బీజా
వాపనగోసంగ్రహాణానికుర్యాత్- ఉగ్రకర్మాణిచకుర్యాత్ - ద్రవ్యం
నదద్యాత్- గృహ్ణీయాదేవ- మాఘేశూన్యం- అర్కవారేమృత్యుయో
గః- నందార్కకుజయోర్వరయోగః- కాముర్కోదయేనగరస్థాపనంచ-
ర క్తమేఘోద్దృష్టేష్టమదినేవృష్టిః-జ్వర శ్చేన్మృత్యుః- సందేహోవా-ది
నానిదశపీడా- మత్స్యమాంససురాపోళికానై వేద్యం - రక్తాశోకపుష్ప
పూజా - కృష్ణశేవంతికాపుష్పమితిహేమాద్రిః - మేషశృంగోధూపః-
మోషుణఃపరాపరాఇతిమంత్రః- బ్రాహ్మణాసంవిదానఇతిహేమాద్రిః-స
ఘృతంకందమూలంద్రవ్యం-సావిత్ర్యాష్టోత్తరశతంహుత్వా నిఋుతయే
పాయసాన్నేనబలిందద్యాత్ - సంక్రమేఘవృద్ధిః॥౧౮॥

పూర్వాసాఢాద్వితారా- స్త్రీ- అధోముఖీ- ఆపోదేవతా- ఉ
గ్రా- మనుష్యగణః- కపియోనిః- వానరోవృక్షః- శుకఃపక్షీ- అక్షరా
3 ణినకారాదివాంతాని- కృసరభక్షణంకృత్వా యాత్రాంగచ్ఛేత్- చతు
ర్వింశతి నాడ్యంతేవిషఘటీ - గోసంగ్రహణంశాలివాపనంచకుర్యాత్-
ఖూపాదిఖననవిద్యారంభవ్రతప్రవేశోదకాలయబంధనాని కర్మాణిచకు

ర్యాత్ - ద్రవ్యంనదద్యాత్ - గృహ్ణీయాదేవ - శ్రావణమాసేశూన్యం- చంద్రవారేవిషయోగః - కుజవారేయమోదయే ప్రాకారారంభంచకుర్యాత్ - (బద్ధమాలాపరరక్షాకర్మాణిచ) అస్మిన్నగ్నేకూపాదిఖననం- అరక్తమేఘేదృష్టేపంచదినేవృష్టిః-జ్వరశ్చేత్పంచవింశతిదినానిపీడా- మణ్డకనైవేద్యం - కల్హారపుష్పపూజా-మనశ్శిలాధూపః- ఆపోహిష్ఠేతిపూజామంత్రః- రక్తశాలీద్రవ్యం- సావిత్ర్యాష్టోత్తరశతంహుత్వావరుణాయ పాయసాజ్యబలిందద్యాత్ - చతుర్దశదినాదారభ్య వింశతిదినాంతేసుఖీస్యాత్ - సంక్రమేల్పోర్ఘః॥ ౨౦॥

ఉత్తరాషాఢా - ద్వితారా- స్త్రీ- ఊర్ధ్వముఖీ - విశ్వేదేవాదేవతా- ధ్రువా- మనుష్యగణః - గోయోనిః- పనసోవృక్షః - పింగళః పక్షీ- అక్షరోభకారః- గజవిక్రయణం గజారోహణంచకుర్యాత్ -(శంకుస్థాపనంశ్రవణంచకుర్యాత్) - తిలభక్షణంకృత్వా యాత్రాంగచ్ఛేత్ వింశతినాడ్యంతేవిషఘటీ - ఋతుసంగమనాది శుభకర్మాణికుర్యాత్- వైశాఖమాసేశూన్యం- చంద్రవారేమరణయోగః-అర్కవారేసిద్ధియోగః - కుజవారే కలహయోగః - మందవారే మృత్యుయోగః - శుక్రవారేఆనందయోగః- తృతీయయాసహమరణయోగః - రక్తమేఘేదృష్టేఏకాదశదినేవృష్టిః - జ్వరశ్చేద్వింశతిదినానిపీడా-పంచభక్ష్యైర్నైవేద్యం- పంచవర్ణపుష్పైఃపూజా- లాక్షాధూపః- విశ్వేదేవాసఆగతేతిపూజామంత్రః - ఘృతసల్లకీఖండానిద్రవ్యం - సావిత్ర్యాష్టోత్తరశతం హుత్వా విశ్వేభ్యోదేవేభ్యః పాయసాన్నబలిందద్యాత్ - ఏకాదశదినాదారభ్యవింశతి దినాంతేసుఖీస్యాత్ సంక్రమేర్ఘవృద్ధిః॥ ౨౧॥

శ్రోణా త్రితారా - దణ్డాకృతిః- పుమాన్-ఊర్ధ్వముఖీ - విష్ణుర్దేవతా-చరా- దేవగణః- వానరయోనిః- న్యగ్రోధోవృక్షః- మయూరః పక్షీ - అక్షరోమకారః- దశనాడ్యంతేవిషఘటికా - జలంపీత్వాయాత్రాంగచ్ఛేత్ - ఋతుసంగమనసీమంత నామకరణాన్నప్రాశనచౌలోపనయనాభిషేకాభరణకృషిబీజావాపన కర్ణవేధనాదీనికుర్యాత్ -వివా

హశ్రాద్ధయజ్ఞాదీనిచకుర్యాత్ - మార్గశీర్షేశూన్యం- అర్కవారేసిద్ధ యోగః. చాంద్రవారేమృత్యు యోగః - మందవారేయమకంటకః- శుక్రవారేషష్ట్యాసహాగ్రయోగః - పంచమ్యాంసిష్మాకకాలిచాపలగ్నే చంద్రాంశకేధాన్యసంగ్రహణంకుర్యాత్ -వ్యవహారారంభేజయోభవతి-సోమవారేసూర్యోదయేద్వితీయాంశేగృహారంభంకృత్వాప్రవేశనంకుర్యాత్ - మేఘోదృష్టేవృష్టిర్భవతి - జ్వరశ్చేన్మాసద్వయంపీడా. సందేహావా- క్షీర శర్కరాఘృతమండకంనైవేద్యం - జాతీపుష్పపూజా - దశాంగో ధూపః- అశోదేవాఇతిపూజామంత్రః -రక్తతండులంహామద్రవ్యం- సావిత్ర్యాష్టోత్తర శతంహుత్వా - గంధపుష్పేణ విష్ణవేబలిందద్యాత్ - మాసాంతేసంవత్సరాంతేవాసుఖీస్యాత్ - సంక్రమేఘనవృద్ధిః॥౨౨॥

ధనిష్ఠాపంచతారా- వ్యక్తాకారా—మృదంగాకారా-స్త్రీ- ఊర్ధ్వముఖీ- వసవోదేవతా- చరా- రాక్షసగణః- సిప్మాయోనిః శమీవృక్షః- అక్షరోమకారః- సక్తుభక్షణంకృత్వా యాత్రాంగచ్ఛేత్ - దశనాడ్యంతేవిషనాడీ- ఋతుసంగమనాదిశుభకర్మాణిపూర్వవత్ - ఆషాఢమాసేశూన్యం- కుజవారేవిషయోగః- కేచిన్నాశయోగః- మందవారేమందోదయేఆరామభూమిచయంకుర్యాత్ -అస్మిన్‌లగ్నేయుద్ధంచకుర్యాత్ - కుజోదయేవ్యాపారం- ద్రవ్యసంగ్రహణంయుద్ధంచకుర్యాత్ – ఆద్యాంశేనమృత్యుః - రక్తమేఘోదృష్టేవింశతిదినేవృష్టిః-జ్వరశ్చేత్పంచదినానిపీడా పాయసంనైవేద్యం- శతపత్రపుష్పపూజా- గుగ్గులుధూపః-త్రాయంతామిహదేవాఇతిమంత్రః- బిల్వోదుంబరాశ్వత్థసమిధోద్రవ్యం- సావిత్ర్యాష్టోత్తరశతంహుత్వా- ఘృతమిశ్రముద్గైర్వసుభ్యోబలిందద్యాత్ - దశదినాదారభ్య పంచదశదినాంతేసుఖీస్యాత్ - త్రయోదశమాసాంతేవా- సంక్రమేమధ్యమోఘనః॥ ౨౩॥

శతభిషక్ - శతతారా- పుష్పపుంజనిభాకృతిః - నపుంసకం - ఊర్ధ్వముఖం-వరుణోదేవతా- చరా- రాక్షసగణః-తురంగయోనిః—కదంబోవృక్షః- కంటకీపక్షీ- అక్షరేరేఫలకారౌ - అన్నప్రాశనచౌలపుంసవన

కర్ణవేధనాగ్నిసంధాన ధాన్యావాపనశ్రాద్ధ శస్త్రారంభాంశ్చకుర్యాత్-ప్రోష్ఠపదమాసిశూన్యం- కుజవారేమరణయోగః- కేచిన్మృత్యుయోగః మందవారేయమకంటకః- ససందార్క కుజయోర్మరణయోగః - గురువారేమృత్యుయోగః - అర్కకుజవారేకుళీరలగ్నే త్వావధావయోగం కుర్యాత్ - అస్మిన్లగ్నేకృషిలవనంకుర్యాత్ - అపూపభక్షణంకృత్వా యాత్రాంగచ్ఛేత్- అష్టాదశనాడ్యంతేవిషఘటీ- జ్వరశ్చేద్ద్వాదశదినానిపీడా- ఘృతమండకంనైవేద్యం - సావిత్ర్యాష్టోత్తరశతంవరుణాయహుత్వా పాయసాన్నేనబలిందద్యాత్-షష్ఠదినాదారభ్యద్వాదశదినాంతేసుఖస్యాత్-సంక్రమేలోప్యర్ఘః॥౨౪॥

పూర్వాభాద్రపదాద్వితారా- స్త్రీ- అధోముఖ- అజైకపాద్దేవతా- ఉగ్రా- మనుష్యగణః- సింహయోనిః-ఆమ్రోవృక్షః- అక్షరావశా-కపోతఃపక్షీ- గుడభక్షణంకృత్వాయాత్రాంగచ్ఛేత్ - షోడశనాడ్యంతేవిషనాడికా- ఆశ్వయుజిశూన్యం- గోసంగ్రహణం విద్యారంభంచకుర్యాత్-ద్రవ్యంనదద్యాత్- గృహీయాదేవ- కుజవారేనాశయోగః- అంత్యాంశే నాగవల్ల్యాదిస్థాపనం ద్వితీయాంశేశుక్రోదయేకూపాదిఖననం- రక్తమేఘోదృష్టేష్టదినేవృష్టిః- జ్వరశ్చేన్మృత్యుః- సందేహోనా- ద్వావింశతిదినానిపీడా- దధిఘృతనైవేద్యం- అర్కపుష్పపూజా- నవోమథిధూపః-శన్నోఅజఏకపాదితిమంత్రః- ఘృతకూశ్మాండఖండంద్రవ్యం- సావిత్ర్యాష్టోత్తరశతంహుత్వా గంధమాల్యాదనైరజైకపదేబలిందద్యాత్-ఇంద్రాదీనాంచ-నశాంతిశ్చేన్మృత్యుర్భవతి- సంక్రమేమధ్యమోర్ఘః॥౨౫॥

ఉత్తరాభాద్రపదా- ద్వితారా- పుమాన్- ఊర్ధ్వముఖ- అహిర్బుధ్న్యోదేవతా- మనుష్యగణః- ధ్రువః - గోయోనిః - నింబోవృక్షః- చక్రవాకఃపక్షీ- అక్షరాక్షసౌ- మాంసభక్షణంకృత్వాయాత్రాంగచ్ఛేత్ - చతుర్వింశతినాడ్యంతేవిషఘటీ- ఋతుసంగమసీమంతనామకరణాన్నప్రాశన చౌలోపనయనస్నానవివాహవాస్తు బీజావాపనవస్త్రాభరణాభిషేక గోసంగ్రహణానికుర్యాత్ - రోగీస్నాతశ్చేత్సుఖీస్యాత్-

శ్రావణమార్గశీర్షయోఃశూన్యం - తృతీయయానవమరణయోగః-కుజవారేమృత్యుయోగః- అర్కవారేసిద్ధియోగః- తృతీయపాదేదినమృత్యుః- రక్తమేఘాద్దృష్టశ్చేద్దేశాదశదినేవృష్టిః- జ్వరశ్చేద్దశదినాని పీడా-గుడసహితౌదనంనైవేద్యం- కరంజపత్రాణిపుష్పం- ఘృతధూపః- విష్ణోర్నుకమితిపూజామంత్రః- ఘృతప్లుతమాషముద్గానిద్రవ్యం-సావిత్ర్యాష్టోత్తరశతంహుత్వా - గంధపుష్పైరహిర్బుధ్న్యెబలిందద్యాత్ - సంక్రమేఘృతవృద్ధిః॥ ౨౬॥

రేవతీ- ద్వాత్రింశత్తారా- పుమాన్- పీతాకృతిః- తిర్యఙ్ముఖీ-పూషాదేవతా- మృదుః- దేవగణః- గజయోనిః-మధూకోవృక్షః- పింగళః పక్షీ- అక్షరోహాకారః- క్షీరపానంకృత్వాయాత్రాంగచ్ఛేత్ -త్రింశన్నాడ్యంతేవిషఘటీ - ప్రోష్ఠపదమాసేశూన్యం - ఋతుసంగమాదిఉత్తరాభాద్రపదోక్తాని కర్మాణికుర్యాత్ - అర్కవారేసిద్ధియోగః- బుధేసోమేచవిషయోగః- మందేనాశయోగః- అష్టమ్యానహావిషయోగః- శుక్రవారేసిద్ధియోగః- సప్తమ్యానహోగ్రయోగః-జ్వరశ్చేద్ద్వాదశదినానిపీడా-తిలతండులపిష్టనైవేద్యం- మందారపుష్పపూజా-గుగ్గులుధూపః-హంసఃశుచిషదితిమంత్రః - ఘృతామ్రఫలసహితకదళీఫలానిద్రవ్యం-సావిత్ర్యాష్టోత్తరశతంహుత్వా గంధపుష్పాదిభిఃపూష్ణేబలిందద్యాత్ - పంచదినాదారభ్యవింశతిదినాంతేసుఖీస్యాత్ - సంక్రమేమధ్యమోఘః - అఘృతవృద్ధిరితిగార్గ్యమాండవ్యాదయః॥ ౨౭॥

ఇతిశాంతిరత్నేమదనరత్నోక్తం నక్షత్రపరిజ్ఞానంసమాప్తం.

వసిష్ఠసంహితాయాం॥ రోగశాంతింప్రవక్ష్యామి రోగార్తానాం శరీరిణాం। బలిపూజాంగహోమైశ్చ జపబ్రాహ్మణభోజనైః॥ యస్మిన్ ధిష్ణ్యేయదాన్యాణాం రోగఃసంజాయతేతదా। తద్ధిష్ణ్యపూజాకర్తవ్యా తదీశ్వరసుతుష్టయే॥ సువర్ణేనపలార్ధేన తదర్ధార్ధేనవాపునః। ధిష్ణ్యేశప్రతిమాంకల్ప్య యథావిత్తానుసారతః- ఈశాన్యామథవాప్రాచ్యాముదీచ్యాందిశిసంలిఖేత్। తండులెష్టదళంపద్మంకృతగోమయమండలే॥

పంచామృతైశ్చసలిలైస్తత్తన్మంత్రైః పృథక్ పృథక్ । స్నాపయిత్వోక్త మంత్రేణ ప్రతిమాం స్థాపయేత్తతః - కర్ణికాయాం సుసంస్థాప్య ధ్యాత్వా దేవం సమర్చయేత్ ।తద్వర్ణవస్త్రగంధాద్యైః పుష్పధూపోపహారకైః॥ ఆరక్తవర్ణం కుంభం చ పంచభిః పల్లవైర్యుతం। శుక్లవస్త్రస్వర్ణరత్న శతౌషధిసమన్వితం - మృత్పంచగవ్యసద్బీజ ఫలద్రవ్యకుశాన్వితం। దేవం తు పూర్వతః స్థాప్య తత్తన్మంత్రైః సమర్చయేత్ -తత్ప్రాచ్యాం స్థండిలే వహ్నిం విధివత్ స్థాపయేత్తతః। ముఖాంతే జుహుయాదుక్త ద్రవ్యేణాష్టసహస్రకం। ఉక్తద్రవ్యేణ తత్తన్మంత్రేణ శాంతౌ వక్ష్యమాణేన। తిలాహోమం వ్యాహృతిభిః అష్టోత్తరసహస్రకం। పూర్ణాహుతించ జుహుయాత్సమ్యక్ప్రజపపూర్వకం। తతః శుద్ధోపవిష్టస్య రోగిణః ప్రాఙ్ముఖస్య చ। మంత్రపూతైః కుంభజలైరబ్లింగైర్వారిమంత్రకైః॥ మార్జనం కారయేత్తస్య సమ్యక్సంకల్పపూర్వకం। నీరాజనం చ శుద్ధాత్మా పూజాస్థానం సమాగతః॥ దేవం హుతాశనం భక్త్యా ప్రణమ్య ప్రార్థయేదితి-అమృతోద్భవ ధిష్ణ్యేశ యజ్ఞేశ త్వం పరాత్మకః - రోగాదస్మాచ్చ మాం రక్ష తవ వశ్యాశ్చ ధిష్ణ్యపాః॥ ఇతి ప్రార్థ్య తతో దద్యాత్ప్రతిమాం వస్త్రసంయుతాం। దక్షిణాసహితాం భక్త్యా ఆచార్యాయ కుటుంబినే - బ్రహ్మణే చ యథా శక్త్యా బ్రాహ్మణాన్ భోజయేత్తతః। కృత్వా నక్షత్రపూజాం చ తిథివాసరయోరపి॥ సర్వాన్కామానవాప్నోతి రోగీ రోగాత్ప్రముచ్యతే। పూర్వోక్తవిధిం కృత్వా తిథివారయోః శాంతిం కుర్యాదిత్యర్థః ॥ అశ్విన్యాముత్థితో వ్యాధిః సప్తరాత్రేణ ముంచతి । దేవస్య త్వేతి మంత్రస్య గాయత్రీ కాశ్యపోఽశ్వినౌ శ్వేతవర్ణౌ సుధాపూర్ణౌ కుంభాంభోజధరౌ పృథక్ । చందనోత్పలపుష్పాద్యం గుగ్గులుశ్చ గుడప్రియౌ - క్షీరలడ్డుకభోక్తారౌ సమిధః క్షీరవృక్షజాః॥ ఆజ్యం గుగ్గులుశ్చ ధూపః సమిద్భిర్హోమః ఏవమగ్రేపి । గుడోదనం బలిం గవ్యాద్దీపైః సాధకాంనిరాముఖే॥౧॥ భరణ్యాముత్థితో వ్యాధిరచిరాన్నిధనప్రదః। మాసేన ముంచత్యథవా దైవస్య కుటిలా గతిః॥ త్ర్యంబకస్యేతు మంత్రస్య చోక్తాశ్ఛందఋషిదేవతాః । గంధోఽగరుః కరవీరపుష్పం ధూపశ్చగు

గ్గలుః॥ ఆజ్యదీపంచసర్వేషాం నైవేద్యంచగుడోదనం । పాశధండధరో
రక్తస్త్వాజ్యం మధ్వక్షతాహవిః - మహిషీనాయకారూఢః కృసరాన్నం
బలింహరేత్ । వక్ష్యమాణేనమంత్రేణ బలింసమ్యక్ప్రదాపయేత్ ॥౨॥కృత్తి
కాసూత్థితోవ్యాధి దశరాత్రేణముంచతి। స్రుక్స్రువాభయవరదః స్వ
ర్ణోమేషవాహనః ॥ మేధాతిథిర్జగత్యగ్నిః పునంతుమామిత్యస్యచ।
చందనంయూథికాపుష్పం ఘృతధూపఃసుగుగ్గులుః ॥ నైవేద్యంతిలమా
షాన్నం వటకాజ్యేనసంయుతం । గుడోదనంహవిస్తత్ర పాయసేనబలిం
హరేత్॥ ౩॥ రోహిణ్యాముత్థితో వ్యాధి దశరాత్రేణముంచతి । నమో
బ్రహ్మణమంత్రస్య గాయత్రీవిధిరీశ్వరః॥ శుక్లః కమండలుస్స్రువాక్ష సూత్రా
భయవరప్రదః। చందనంకమలంపుష్పం సదశాంగశ్చగుగ్గులుః ॥ నైవేద్యం
పాయసంసాజ్యం నవదాన్నంహవిర్భవేత్ ॥ ౪॥ చంద్రభేచోత్థితో
వ్యాధిః పంచరాత్రేణముంచతి । గదావరదపాణిశ్చ శ్వేతోసౌరథవాహ
నః॥ నవోనవోభవత్యస్య గాయత్రీగౌతమఃశశీ। చందనంకుముదంపుష్పం
దశాంగంపాయసోదనం॥ నైవేద్యంమండకాపూపంఘృతక్షౌద్రసమన్వితం।
శర్కరాదధిమిశ్రేణ శుక్లాన్నేనబలింహరేత్ ॥ ౫ ॥ ఆర్ద్రాయాముత్థితో
వ్యాధిరచిరాన్నిధనప్రదః । మాసేనముంచత్యథవా దైవస్యకుటిలాగతిః॥
శుద్ధస్ఫటికసంకాశః శూలఖడ్గాభయేష్టదః। నమఃశంకరాయేత్యస్య బృహ
తీశోవిధిఋషిః॥ చందనంసౌరభంపుష్పం దశాంగఃపాయసోదనం । స
మధ్వాజ్యంహవిస్తత్ర దధ్యోదనబలింహరేత్ ॥ ౬॥ పునర్వసౌభవోవ్యా
ధిః సప్తరాత్రేణముంచతి। కమండల్వక్షసూత్రేధ్మ దర్భస్రుక్స్రువభృ
త్సదా॥ అదితిర్ద్యౌశ్చమంత్రస్య త్రిష్టుభోద్రుహిణోదితిః। హరిద్రాకుం
కుమంగంధః పుష్పంశామంతికాదయః ॥ ధూపోమలయజఃపిష్టం ఘృతా
న్నంపీతవర్ణకం। ఘృతాక్తంతండులం హవిఃపీతాన్నేనబలింహరేత్ ॥ ౭॥
పుష్యేసముత్థితోవ్యాధిః సప్తరాత్రేణముంచతి । పీతోదండకమండల్వక్ష
సూత్రాభయదోద్యతః ॥ బృహస్పతేఅతీత్యస్య త్రిష్టుబ్జీవాంగిరాఋషిః।
కుంకుమంవారిజంపుష్పం నైవేద్యంఘృతపాయసం ॥ మండకాగుడసం

యుక్తమేతదేవహావిభావేత్ । సమండకఘృతాన్నేన బలింతత్రప్రదాప యేత్॥ ౮॥ ఆశ్లేషాసూత్థితోవ్యాధిః క్లేశాన్మాసేనముంచతి।నమోఅస్తు సర్పేభ్యఇతిమంత్రస్య హవ్యవాడథసపరాట్ ॥ మధువర్ణోభోగయుక్తః ఖడ్గచ ర్మధరఃశుభః। సకుంకుమాగరుగంధః పుష్పంచాగస్త్యసంభవం। ఘృతగుగ్గులుధూపోత్ర నైవేద్యంక్షీరసర్పిషీ॥ హవిస్సాజ్యంసుదధ్యన్నంద ధ్యోదనబలింహరేత్ ॥ ౯॥ పితృభేచోత్థితోవ్యాధి రచిరాన్నిధనప్రదః। శాన్తిర్వాపిహిధర్మాసేన ధూమ్రోమోదండపవిత్రధృక్॥ ఆయంతునః స్వపితృ చాస్స్యస్తు జగతీపితరోబ్జజః । చందనంచంపకంపుష్పం ధూపఃసఘృత గుగ్గులుః॥ నైవేద్యంఘృతపిష్టాన్నంతి లాన్నంసఘృతంహవిః । సతిలాజ్యం చముద్గాన్నం బలించపితృతృప్తయే ॥ ౧౦॥ పూర్వాఫాల్గునజా వ్యాధిర ర్ధమాసేనముంచతి। భగపవభగవానిత్యస్య త్రిష్టుబ్భగోవిధిః॥ పద్మాభ యకరఃపద్మవర్ణః సింహాసనేస్థితః। చందనంమాలతీపుష్పం బిల్వధూపో ఘృతోదనం॥ నైవేద్యంశర్కరా పూపలడ్డుకాభిశ్చసంయుతం । ఘృతోద నంహవిస్తత్ర పాయసాన్నంబలింహరేత్॥ ౧౧ ॥ అర్యమర్క్షేభవోవ్యా ధి రర్ధమాసేనముంచతి । పద్మవర్ణఃపద్మసంస్థః పద్మగర్భసమద్యుతిః॥ అగ్న్యమాయేతిమంత్రస్య అర్యమాత్రిష్టుబబ్జజః॥ కర్పూరంకుంకుమంగంధం పుష్పంవకుళసంజ్ఞకం ॥ ఘృగుగ్గులుధూపోత్ర నైవేద్యంఘృతపాయసం। హోమద్రవ్యంఘృతాన్నంచ శాల్యన్నేనబలింహరేత్॥ ౧౨॥ హస్తేసము త్థితోవ్యాధి నవరాత్రేణముంచతి। (ఉదుత్యమితిహిరణ్యస్తూపోగాయత్రీ అదితిర్జగతీ॥) రక్తగంధంకుంకుమంచ పుష్పంరాజీవసంజ్ఞకం । గంధగు గ్గులుధూపోత్ర నైవేద్యంఘృతపాయసం॥ మధుపుష్పతిలాజ్యాన్నం దూ ర్వాభిస్సహితంహవిః। గుడశర్కరమధ్వాజ్యంపిష్టాన్నేనబలింహరేత్॥౧౩॥ చిత్రాయాముత్థితోవ్యాధి దశరాత్రేణముంచతి।చిత్రందేవానామిత్యస్య త్వష్టాత్రిష్టుప్పితామహః ॥ అక్షసూత్రాభయకర శ్చిత్రవర్ణశ్చిపేరతః। సకుంకుమాగరుగంధః కుసుమంచిత్రవర్ణకం॥ నైవేద్యంమోదకాజ్యా న్నం చిత్రాన్నంసఘృతంహవిః । తదన్నేనబలిందద్యా త్సర్వరోగాపను

త్రయే॥ ౧౪॥ స్వాత్యృక్షే చోత్థితో వ్యాధిః సర్వథానిధనప్రదః । ఏకద్వి
త్రిచతుఃపంచమాసైర్వాపి విముంచతి ॥ సనఃపితేతి మంత్రస్య గాయత్రీమ
రుదంగిరాః। ఖడ్గచర్మధరః కృష్ణో గంధం కృష్ణాగురుర్భృగుః॥ పుష్పం దమన
కం ధూపశ్చందనాగరుగుగ్గులుః । నైవేద్యం పాయసం సాజ్యం హవిస్తైన బలిం
హరేత్ ॥౧౫॥ ద్విదైవభే భవేద్వ్యాధిర్మాసేనైకేన ముంచతి। ఇంద్రాగ్నీ ఆ
గతమితి గాయత్ర్యైవాస్య చైవ హి ॥ మధుచ్ఛంద ఋషీంద్రాగ్నీ తయో
ర్ధ్యానం చ పూర్వవత్ । శ్రీఖండం కుంకుమం గంధం తయోః పుష్పం సరోరు
హం॥ దేవదారుస్తయోర్ధూపో నైవేద్యం ఘృతపాయసం। తదేవాన్నం
హవిస్తత్ర చిత్రాన్నేన బలిం హరేత్ ॥ ౧౬॥ మిత్రభే చోత్థితో వ్యాధిర్దశ
రాత్రేణ ముంచతి। మిత్రస్య చర్షణీతి గాయత్ర్యైవాస్య చైవ హి॥ ఋషిర్హి
రణ్యస్తూపాఖ్యస్తత్ర మిత్రోఽధిదేవతా । ద్విభుజః పద్మగర్భాభః పద్మభృ
త్పద్మసంస్థితః॥ కుంకుమం పుండరీకాఖ్యం పుష్పం ధూపం చ చందనం। నైవే
ద్యం పాయసం సాజ్యం హవిః కందశ్చ సూరణః॥ బలిస్తత్ర ప్రదాతవ్యో మ
ధుశర్కరపాయసైః॥ ఘృతపూరకమాషాన్నం ముద్గగర్భైశ్చ సంయుతం॥౧౭॥
జ్యేష్ఠాయాముత్థితో వ్యాధిర్మృత్యురేవ న సంశయః । అథవా మాస
మేకం వా ముంచత్యేవ న సంశయః ॥ ఇంద్రం వ ఇతి మంత్రస్య గాయత్రీం
ద్రోంగిరా ఋషిః ॥ ఇంద్రస్తు పూర్వవద్గంధం చందనం కుసుమం శుభం । క
ర్పూరధూపో నైవేద్యం చిత్రాన్నం సుమనోహరం॥ హవిస్తు సూరణః కంద
మధుకందః సుపాయసం । విచిత్రపుష్పగంధేన దధ్యన్నేన బలిం హరేత్ ॥
౧౮॥ మూలభే చోత్థితో వ్యాధిర్మాసార్ధేన విముంచతి। ఖడ్గచర్మధ
రః కృష్ణః కరాళవదనః ప్రభుః॥ మోషూణోస్య చ గాయత్రీ ఘోరః కణ్వోఽథ
నిర్ఋతిః। గంధం కృష్ణాగరుః పుష్పం పద్మం నీలోత్పలం శుభం॥ ధూపః కృష్ణా
గరుర్మాష మిశ్రాన్నముపహారకం। తదేవాన్నం హవిస్తత్ర మాషాన్నేన
బలిం హరేత్॥ ౧౯॥ వారిభే చోత్థితో వ్యాధీ రోగిణో నిధనప్రదః । విముం
చత్యథవా మాసైర్ద్విత్రిషట్పంచసప్తభిః॥ ఆప్యాయస్వేతి మంత్రస్య
గాయత్రీ పద్మజోఽనలం। సువర్ణో ద్విభుజః పద్మపాణిర్గంధస్తు చందనం॥

పద్మంశ్వేతేయధూపోత్ర నైవేద్యంఘృతపాయసం। హవిర్మాషూరపిష్టాన్నం తదన్నేనబలింహరేత్॥ ౨౦ ॥ విశ్వభేభోత్థితోవ్యాధిః సార్ధమాసేనముంచతి। విశ్వేదేవాసఇత్యస్య గాయత్రీవిశ్వదేవతా॥ కమండల్వక్షయాం భోజవరదశ్చకుశాసనః। చందనంకమలం పుష్పంధూపఃసఘృతగుగ్గులుః॥ నైవేద్యంపాయసాజ్యాన్నం హవిరప్యేతదేవహి। సమిద్భిర్వాచుశైస్సార్ధం తదన్నేనబలింహరేత్॥ ౨౧॥ శ్రవణేచోత్థితోవ్యాధి ర్దశరాత్రేణముంచతి। అతోదేవాఇతిమంత్రస్య గాయత్రీప్రపజోహరిః॥ పీతాంబరఃకృష్ణవర్ణః శంఖచక్రగదాధరః। చందనంమాలతీపుష్పం ధూపఃకర్పూరగుగ్గులుః॥ శాల్యన్నంషడ్రసోపేతం భక్ష్యభోజ్యాదిభిస్సహ। నైవేద్యంహవిరప్యేతత్పాయసేనబలింహరేత్॥ ౨౨ ॥ వసుభేచోత్థితోవ్యాధి ర్దశరాత్రేణముంచతి। త్రాయంతామిహమంత్రస్యానుష్టుబ్వ్యాసో వసుస్తతః॥ చాపబాణధరఃశుక్లగంధః కర్పూరచందనం। వారిజంగుగ్గులుధూపో నైవేద్యంఘృతపాయసం॥ హవిశ్చోదుంబరసమిద్గుడ పాయససంయుతం। లడ్డుకాపూపమధ్వాజ్య తిలపిష్టబలింహరేత్॥ ౨౩॥ వారుణేచోత్థితోవ్యాధి రష్టరాత్రేణముంచతి। ఇమంమేవరుణేత్యస్య గాయత్రీకన్వారిపః॥ నాగపాశధరః శ్రీమాన్నవరత్నవిభూషితః। మలయస్థాగరుగంధః పుష్పంచకమలోత్పలం। కర్పూరంచందనంధూపో నైవేద్యంఘృతపోళికా। హవిరశ్వత్థసమిధశ్చిత్రాన్నేనబలింహరేత్॥ ౨౪॥ అజైకపాద్భవోవ్యాధిః సర్వధానిధనప్రదః। అథవాబహుభిర్మాసై ర్దీర్ఘవసైర్వావిముంచతి॥ వామపాదకరేభూమ్యాం ముకాశేత్వపరద్వయం। ప్రసర్య ప్రాంజలిః సాక్షాదీశ్వరంచింతయన్ స్థితః॥ శమగ్నిత్యస్యాజైకపాద్గాయత్రీచతురాననః। కుంకుమంచందనంగంధం పుష్పంశ్వేతార్కసంభవం। ధూపఃశతౌషధీమిశ్రో నైవేద్యందధిపాయసం। హవిఃకూష్మాండఖండస్స్యాద్దధ్యన్నేనబలింహరేత్॥ ౨౫॥ అహిర్బుధ్న్యభవోవ్యాధిః సార్ధమాసేనముంచతి। నమస్తేరుద్రఇత్యస్య సర్వాంతత్రైశివసంస్థితం॥ గంధంచందనకర్పూరైః పుష్పంపద్మోత్పలంశుభం। సబిల్వగుగ్గులుర్ధూపో నైవేద్యం

ఘృతపాయసం। ముద్గమాషతిలాన్నాజ్య యవవ్రీహిభవంహవిః॥ హవి
స్తదేవసజలం దధ్యన్నేనబలింహరేత్ ॥ ౨౬ ॥ రేవత్యాముత్థితోవ్యాధి
రష్టరాత్రేణముంచతి। పూషాత్వఇతిమంత్రస్య జగతీగౌతమోఋషిః॥
పూషాచదేవతాంభోజ వర్ణోంభోజధరశ్శుభః। రక్తచందనగంధోత్ర
పుష్పంమందారసంజ్ఞకం ॥ ధూపస్తుగుగ్గులుస్సాజ్యం నైవేద్యంఘృతపా
యసం। హవిస్తదేవసజలం దధ్యన్నేనబలింహరేత్ ॥ భూతేశానుస్మృతో
యస్మాద్రోగనాథోమహాజ్వరః। రోగాదస్మాచ్ఛమాంత్రాహిసవాన్నం
చోత్తమంబలిం॥ కృత్వానక్షత్రపూజాంచతిథివాసరయోరపి। ఏవంరాత్ర్యా
దిషడ్వర్గే బలిందద్యాత్తదీశ్వరాన్ ॥ యోబలింకురుతేసమ్యక్ రోగిరో
గాత్ప్రముచ్యతే। ఇతినక్షత్రోత్పన్నరోగశాంతయః॥

అథతిథ్యాదిదోషశాంతయః.

ప్రతిపద్యుత్థితోవ్యాధి ర్ద్వాదశాహేనముంచతి। అగ్నిస్తుదేవతా
త్రత్ర కృసరాన్నంబలింహరేత్ ॥ ౧ ॥ ద్వితీయాయాంభవేద్వ్యాధిః పంచ
రాత్రేణముంచతి। బ్రహ్మాతుదేవతాతత్ర పాయసేనబలింహరేత్ ॥ ౨॥
తృతీయాయాంభవేద్వ్యాధిః సప్తరాత్రేణముంచతి। గిరిజాదేవతాత
త్ర ఘృతాన్నేనబలింహరేత్ ॥ 3 ॥ చతుర్థ్యాముత్థితోవ్యాధిః దశరా
త్రేణముంచతి। గణేశోదేవతాతత్ర మోదకాన్నబలింహరేత్ ॥ ౪॥
పంచమ్యాముత్థితోవ్యాధి ర్నవరాత్రేణముంచతి। సర్పేశోదేవతాతత్రదు
గ్ధాన్నేనబలింహరేత్ ॥౦౫॥ షష్ఠ్యాంసముత్థితోవ్యాధిశ్చతూరాత్రేణముం
చతి। స్కందస్తుదేవతాత్ర ముద్గాన్నేనబలింహరేత్ ॥ ౬ ॥ సప్తమ్యా
ముత్థితోవ్యాధి రష్టరాత్రేణముంచతి। అర్యమాదేవతాతత్ర గుడాన్నేన
బలింహరేత్॥ ౭ ॥ అష్టమ్యాముత్థితోవ్యాధి ర్దశరాత్రేణముంచతి। గ
రీశోదేవతాతత్ర పాయసాన్నబలింహరేత్ ॥ ౮ ॥ నవమ్యాముత్థితో
వ్యాధి ర్మరణంనిశ్చితంభవేత్। వసవోదేవతాతత్ర తిలాన్నేనబలిం
హరేత్॥ ౯॥ దశమ్యాముత్థితోవ్యాధిః పంచరాత్రేణముంచతి। నాగస్తు
దేవతాతత్ర ఘృతాన్నేనబలింహరేత్ ॥ ౧౦॥ ఏకాదశ్యుత్థితోవ్యాధి స్త్రి

రాత్రేణవిముంచతి । ధర్మస్తుదేవతాతత్రమాషాన్నేన బలింహరేత్ ॥
౧౧॥ ద్వాదశ్యాముత్థితో వ్యాధి ర్మరణంనిశ్చితంభవేత్ । రోగస్యనవిని
ర్ముక్తి ర్యమలోకంసగచ్ఛతి ॥ ౧౨ ॥ త్రయోదశ్యాంభవో వ్యాధిః
సప్తరాత్రేణముంచతి । కామస్తుదేవతాతత్ర లడ్డుకాన్నబలింహరేత్
౧౩॥ చతుర్దశ్యాంభవేద్వ్యాధిః మృత్యుదస్సార్ధమాసతః ముంచత్య
రిష్టంసర్వంచ పిష్టాన్నేనబలింహరేత్ ॥ ౧౪ ॥ పౌర్ణమాయాంభవే
ద్వ్యాధి స్త్రిరాత్రేణవిముంచతి। చంద్రస్తుదేవతాతత్ర దధ్యోదనబలింహ
రేత్ ॥ ౧౫॥ అమావాస్యాభవో వ్యాధి ర్మాసేనైకేనముంచతి।అథవా
మండలైకేన జ్వరదాహనిపీడితం ॥ మహోమృత్యుర్భవేద్వాపి యమ
లోకంసగచ్ఛతి॥ ౧౬॥

తత్రశాంతింప్రవక్ష్యామి సర్వదోషోపశాంతయే । పిత్ర్యాణాంప్రతి
మాకార్యా సౌవర్ణాకర్షసంమితా॥ యేచేహపితరశ్చేతిపూజామంత్ర
ఉదీరితః। కృష్ణాగరుశ్చందనంచ కృష్ణపుష్పైస్తుపూజయేత్॥ సమిదాజ్యతి
లైర్మాషచరుణాజ్యేనచహోమయేత్ । అష్టోత్తరశతంవాపి అష్టా
వింశతిరేవవా॥ కృష్ణాగౌశ్చప్రదాతవ్యా ఆచార్యాయసదక్షిణా। బ్రాహ్మ
ణాన్భోజయేత్పశ్చా ద్దేకాదశస్వశక్తితః ॥ సర్వారిష్టప్రశాంత్యర్థం దీ
ర్ఘాయుశ్చసుఖీభవేత్॥

అథవారశాంతయః.

రవివారేభవేద్వ్యాధి ర్జ్వరదాహేనపీడితః। సవితాదేవతాతత్ర
పాయసాన్నబలింహరేత్॥ ౧ ॥ ఇందువారేభవేద్వ్యాధిః సప్తరాత్రేణ
ముంచతి। సోమస్తుదేవతాతత్ర ఘృతాన్నేనబలింహరేత్॥ ౨॥ భౌమవా
రేభవేద్వ్యాధిః క్లేశాయమరణాయచ।కుజస్తుదేవతాతత్ర రక్తాన్నేనబలిం
హరేత్॥ ౩॥ బుధవారేభవేద్వ్యాధిః క్లేశాయమరణాయచ। బుధస్తుదే
వతాతత్ర ముద్గాన్నేనబలింహరేత్॥ ౪॥ గురువారేభవేద్వ్యాధిః పంచ
రాత్రేణముంచతి । గురుస్తుదేవతాతత్ర హరిద్రాన్నబలింహరేత్ ॥ ౫॥
భృగువారేభవేద్వ్యాధిః సప్తరాత్రేణముంచతి । భృగుస్తుదేవతాతత్ర

హరిద్రాన్నబలింహరేత్ ॥౬॥ శనివారేభవేద్వ్యాధిర్మాసార్థేనవిముంచతి। శనిస్తుదేవతాతత్ర మాషాన్నేనబలింహరేత్ ॥ ౭ ॥ రాహ్వాదిషడ్గ్రహేభ్యోబలిం దద్యాత్సుఖాప్తయే । యోబలింకురుతేసమ్యగ్రోగీరోగాత్ప్రముచ్యతే। అథాస్యనిధనప్రత్యగ్జన్మాహ్వయవిపత్కరే॥ నక్షత్రేజనితోవ్యాధిః క్లేశాయమరణాయచ। ఆశ్లేషార్ద్రాత్రిపూర్వా యమవరుణమరుచ్ఛక్రతారానలాఖ్యాః ద్వాదశ్యాంసరిక్తాతిథిషుచరవిజౌరార్కవారేషుయేషాం॥ రోగఃసంజాయతేచేద్యపి పురిమచిరాత్ప్రాప్నువంత్యేవచంద్రే జన్మన్యష్టాష్ట్యబంధువ్యయభవనగతే మృత్యులగ్నేచరాశౌ॥

ఇతికమలాకరభట్టకృతౌ శాంతిరత్నేజ్వరాదిరోగోత్పత్తి నక్షత్రాదిశాంతయః.

అథరవ్యాదిగ్రహవ్రతశాంతిః॥

మదనరత్నేభవిష్యే ॥ అతఃపరంప్రవక్ష్యామి రహస్యంహ్యేతముత్తమం। యేనలక్ష్మీర్ధృతిస్తుష్టిః పుష్టిఃకాంతిశ్చజాయతే ॥ సాదిత్యవారేహస్తేతు పూర్వంగృహ్యావిచక్షణః । మంత్రోక్తవిధినాసర్వం కుర్యాత్పూజాదికంరవేః॥ ప్రత్యర్కంసప్తనక్తాని కృత్వాభక్తిపరోనరః । తతస్తుసప్తమేప్రాప్తేకుర్యాద్బ్రాహ్మణభోజనం ॥ భాస్కరంశుద్ధసౌవర్ణం కృత్వాయత్నేనమానవః।తామ్రపాత్రేస్నాపయిత్వారక్తపుష్పైస్సుపూజయేత్॥ రక్తవస్త్రయుగచ్ఛన్నం ఛత్రోపానద్యుగాన్వితం।ఘృతేనస్నాపయిత్వాచ లడ్డుకాన్వినివేదయేత్ ॥ హోమంఘృతతిలైః కుర్యాద్రవినామ్నాచమంత్రవిత్। సమిధోష్టోత్తరశతమష్టా వింశతిరేవవా॥ హోతవ్యామధుసర్పిర్భ్యాం దధ్నాచైవఘృతేనచ । సమిధోర్కసమిధః॥ మంత్రేణానేనవిదుషే బ్రాహ్మణాయప్రదాపయేత్ ॥ ఆదిదేవనమస్తుభ్యం సప్తసప్తేదివాకర । త్వంరవేతారయస్వాస్మా నస్మాత్సంసారసాగరాత్॥వ్రతేనానేనరాజేంద్ర భవేదారోగ్యముత్తమం। ద్రవ్యసంపత్సుతప్రాప్తిరితిపౌరాణికావిదుః॥ అపిసంపత్కరీచేయం శాంతిఃపుష్టికరీన్నృణాం। సూర్యపీడాసుఘోరా సుకృతాశాంతిఃశుభప్రదా॥ఇత్యాదిత్యశాంతిః॥*॥ అథచం

ద్రశాంతిః॥తత్రైవ॥ తద్వచ్ఛిద్రానుసంగృహ్యా సోమవారంవిచక్షణః॥అన్న సైవోక్తవిధినా కుర్యాత్పూజాదికంవిధోః ॥ సప్తమేసతతఃప్రాప్తే కుర్యాద్బ్రాహ్మణభోజనం। సప్తమేనక్తే॥ కాంస్యపాత్రేథసంస్థాప్య సోమంరజత నిర్మితం। శ్వేతవస్త్రయుగచ్ఛన్నం శ్వేతపుష్పైఃప్రపూజితం ॥ పాదుకోపానహచ్ఛత్ర నైవేద్యాసనసంయుతం । హోమానుంఘృతతిలైః కుర్యాత్సోమనామ్నాచమంత్రవిత్ ॥ సమిధోష్టోత్తరశతమష్టావింశతిరేవవా। హోతవ్యామధుసర్పిర్భ్యాం దధ్నాచైవఘృతేనచ॥సమిధఃపాలాశజాః॥ దద్యన్నంశశినేహుత్వా బ్రాహ్మణాయనివేదయేత్ । మంత్రేణానేనరాజేంద్ర సమ్యగ్భక్త్యా సమన్వితః॥ మహాదేవప్రియోసిత్వం శంఖగోక్షీర పాండురం। సోమసౌమ్యోభవాస్మాకం సర్వదాతేనమోనమః ॥ ఏవంకృతే మహాచ్ఛాంతిః సోమఃస్వస్తికరోభవేత్। ఇతిచంద్రశాంతిః ॥ * ॥ అథ భౌమశాంతిః ॥ స్వాత్యామంగారకంగృహ్యా ఉపాయాంనక్తభోజనీ। సప్తమేత్వథసంప్రాప్తే హైమంతామ్రంనివేశయేత్ । రక్తవస్త్రయుగచ్ఛన్నం కుంకుమేనానులేపితం ॥ నివేద్యభక్త్యాకృసరం పుష్పధూపాక్షతాదిభిః । హోమంఘృతతిలైః కుర్యాత్కుజనామ్నాచమంత్రవిత్ ॥ సమిధోష్టోత్తరశతమష్టావింశతిరేవవా । హోతవ్యామధుసర్పిర్భ్యాం దధ్నాచైవఘృతేనచ॥ సమిధఃఖాదిరాః॥మంత్రేణానేనతం దద్యాద్బ్రాహ్మణాయకుటుంబినే। కుజకుప్రభవోసిత్వం మంగళఃపరిపఠ్యసే। అమంగళంన్నిహత్యాశు మంగళంయచ్ఛమంగళ॥ ఏవంకృతేభౌమకృతం దుష్కృతంశాంతిమాప్నుయాత్। కర్తవ్యంభౌమపీడానుగస్మాత్ప్రయతమానసైః॥ఇత్యంగారకశాంతిః॥*॥అథబుధశాంతిః॥తత్రైవ॥ విశాఖాసుబుధంగృహ్య సప్తనక్తాన్యథాచరేత్ । బుధంహేమమయంకృత్వా స్థాపితంకాంస్యభాజనే॥ శుక్లవస్త్రయుగచ్ఛన్నం శుక్లమాల్యానులేపితం। గుడోదనోపహారంచ బ్రాహ్మణాయనివేదయేత్ ॥ బుధత్వంబుద్ధిజనకో బోధవాన్సర్వదానృణాం । తత్త్వావబోధంకురుమే సోమపుత్రనమోనమః ॥ ఘృతార్ద్రవద్ఘృతతిలైః అపామార్గసమిద్భిః బుధనామ్నాహో

మంకుర్యాత్। బుధశాంతిరియం ప్రోక్తా బుధవైకృతనాశినీ ॥ బుధదోషేతు కర్తవ్యా తథాశాంతిరభీష్టదా॥ ఇతిబుధశాంతిః॥*॥అథగురుశాంతిః॥గురుంచైవానురాధాసు పూజయేద్భక్తితో నరః। పూర్వోక్తతిథియోగేన సప్తనక్తాన్యథాచరేత్॥ హైమంహేమమయేపాత్రే స్థాపయిత్వాబృహస్పతిం।పీతాంబరయుగచ్ఛన్నం పీతయజ్ఞోపవీతినం॥ పాదుకోపానహచ్ఛత్రకమండలువిభూషితం। పూజయేత్పీతకుసుమైః కుంకుమేనవిలేపితం॥ ధూపదీపాదిభిర్ద్రవ్యైః ఫలైశ్చందనతండులైః। ఖండఖాద్యోపహారశ్చ గురోరగ్రేనివేదయేత్॥ ధర్మశాస్త్రార్థతత్వజ్ఞ జ్ఞానవిజ్ఞానపారగ। విబుధార్తిహరాచింత్య దేవాచార్యనమోస్తుతే॥ హోమస్తుపూర్వవత్॥ ఘృతతిలైరశ్వత్థసమిద్భిఃగురునామ్నా॥ విషమస్థేగురౌకార్యామహాశాంతిరియంనృభిః॥ఇతిగురుశాంతిః॥అథశుక్రశాంతిః॥*॥శుక్రంజ్యేష్ఠాసుసంగృహ్యకుమారీయాంనక్తభోజనీ। గురూక్తక్రమమార్గేణ ద్విజసంతర్పణేనచ॥ సప్తమేత్వథసంప్రాప్తే రౌప్యంశుక్రంతుకారయేత్।వంశపాత్రేచసంస్థాప్య పూజయేత్సితపంకజైః॥ తదభావేసితైః పుష్పైర్వస్త్రాంబూలైశ్చందనేనచ అగ్రేతస్యప్రదాతవ్యం పాయసంఘృతసంయుతం ॥ భార్గవోభృగుజశ్శుక్రః శ్రుతిస్మృతివిశారదః। హృత్వాగ్రహకృతాన్ దోషానాయురారోగ్యదోస్తునః॥ అనేనమంత్రేణదద్యాత్॥ హోమస్తుపూర్వవత్ ॥ ఘృతతిలైఃఉదుంబరసమిద్భిః శుక్రనామ్నాకుర్యాత్।ఇతిశుక్రశాంతిః॥*॥అథశనైశ్చరాదిశాంతిః॥ శనైశ్చరంరాహుకేతూ లోహపాత్రేషువిన్యసేత్। కృష్ణాగస్మృతో ధూపోదక్షిణాచస్వశక్తితః॥ యథాక్రమంశమీదూర్వాకుశానాంసమిధస్స్మృతః। సప్తమేత్వథసంప్రాప్తే సౌవర్ణానథకారయేత్॥ కృష్ణవస్త్రయుగచ్ఛన్నమేకైకంకారయేద్బుధః। మృగనాభ్యాసమాలభ్యకృసరాన్నంనివేద్యచ ॥ హోమావసానేతత్సర్వం బ్రాహ్మణాయనివేదయేత్॥హోమస్తూక్తసమిద్భిశ్చ తేషాంనామ్నాచకారయేత్। శనైశ్చరనమస్తేస్తు నమస్తేరాహవేతథా ॥ కేతవేచనమస్తుభ్యం సర్వశాంతింప్రయచ్ఛతి।అనేనమంత్రేణదద్యాత్। ఇతిశనైశ్చరాదిశాంతిః॥

అథనవగ్రహస్నానాదీని॥ జాతకాభరణే సారావళ్యాంచ ॥ మేషే చరాగోచరతోష్టవర్గాదం శాస్త్రక్రమాద్వాప్యశుభాభవంతి। దానాదినా తేసుతరాంప్రసన్నాస్తే నాధునాదానవిధింప్రవక్ష్యే॥ మాణిక్యగోధూమసవత్సధేనుః కౌసుంభవాసోగుడహేమతామ్రం। ఆరక్తకంచందనమంబుజంచ వదంతిదానంహివిరోచనాయ॥ ౧॥ సద్వంశపాత్రస్థితతండులాంశ్చ కర్పూరముక్తాఫలశుభ్రవస్త్రం। యుగోపయుక్తంవృషభంచరౌప్యం చంద్రాయదద్యాద్ఘృతపూర్ణకుంభం॥ ౨॥ ప్రవాళగోధూమమసూరికాశ్చ వృషోరుణశ్చాపిగుడఃసువర్ణం। ఆరక్తవస్త్రంకరవీరపుష్పం తామ్రంచ భౌమాయవదంతిదానం॥ ౩ ॥ చేలంచనీలంకలధౌతకాంస్యం ముద్గాజ్యగారుత్మతసర్వపుష్పం। దాసీచదంతోద్విరదశ్చనూనం వదంతిదానంవిధునందనాయ॥ ౪॥ శర్కరాచరజనీతురంగమః పీతధాన్యమపిపీతమంబరం। పుష్పరాగలవణంసకాంచనం ప్రీతయేసురగురోఃప్రదీయతే॥ ౫॥ చిత్రాంబరంశుభ్రతరస్తురం గోధేనుశ్చవజ్రంరజతంసువర్ణం। సుతండులాజ్యోత్తమగంధయుక్తం వదంతిదానంభృగునందనాయ ॥ ౬॥ మాషాశ్చతైలంవిమలేంద్రనీలం తిలాఃకులుత్థామహిషీచలోహః। కృష్ణాంచధేనుంప్రవదంతినూనం దుష్టాయదానంరవినందనాయ॥ ౭॥ గోమేధరత్నంచతురంతయానం సునీలచేలామలకంబళాజాః। తిలాశ్చతైలంఖలులోహమిశ్రం స్వర్భానవేదానమిదంవదంతి॥ ౮॥ వైడూర్యరత్నంసతిలంచతైలం సకంబళశ్చాపిమదోమృగస్య।శస్త్రంచకేతోఃపరితోషహేతోః ఛాగేభదానంకథితంమునీంద్రైః॥ ౯ ॥ ఏషాందానమంత్రవిధిశ్చ మత్కృతేదానకమలాకరేజ్ఞేయః॥ అథరత్నధారణం॥ తత్రైవ॥ మాణిక్యంతరణేస్సుజాతమమలం ముక్తాఫలం శీతగోర్మాహేయస్యచ విద్రుమంమరకతంసౌమ్యస్యగారుత్మతం। దేవేజ్యస్యతుపుష్పరాగమసురామాత్యస్య వజ్రంశనేర్నీలంనిర్మలమన్యయోశ్చగదితే గోమేధవైడూర్యకే॥ అథగ్రహస్నానాని ॥ విష్ణుధర్మోత్తరే॥ మంజిష్ఠామత్తమాతంగం కుంకుమంరక్తచందనం। పూర్ణకుంభేకృతంతామ్రే సూర్యస్నానంవిధీయతే॥ ౧॥మత్తమాతంగంగజ

మదః॥ ఉశీరంచశిరీషంచ కుంకుమంరక్తచందనం॥ శంఖన్యస్తమిదంస్నానం చంద్రదోషవినాశనం। ౨॥ ఖదిరందేవదారుంచతిలాన్యామలకానిచ। పూర్ణకుంభేకృతేరాజ్యే భౌమపీడావినాశనం॥౩॥ నదీసంగమతోయాని తన్మృదానసహితానిచ। న్యస్తానికుంభేమాహేయ బుధపీడావినాశనం॥౪॥ ఔదుంబరంతథాబిల్వం వటమామలకంతథా। న్యస్తంతుకుంభేసౌవర్ణే జీవపీడావినాశనం॥ ౫॥ గోరోచనంనాగమదః శతపుష్పాశతావరీ। విన్యస్తారాజతేకుంభేశుక్రపీడావినాశనం॥౬॥ తిలాన్మాషాన్ప్రియంగుంచగంధపుష్పైతథైవచ।న్యస్తంకాష్ఠాయసేకుంభే సౌరిపీడావినాశనం॥౭॥ గుగ్గులుంహింగులంతాలం శుభాంచైవమనశ్శిలాం। శృంగేచమాహిషేన్యస్తే రాహుపీడావినాశనం॥౮॥ తాలం-హరితాలం। వరాహవిహితాంరాజన్వల్మీకాగ్రమృదంతథా।ఛాగక్షీరంఖడ్గపాత్రే కేతుపీడావినాశనం॥౯॥గ్రహస్నానమిదంప్రోక్తం సర్వపీడావినాశనం॥ ఇతిగ్రహస్నానాని॥

అథగురుశాంతిః.

మదనరత్నే॥ పిప్పలాదఉవాచ॥ గురుపూజాంప్రవక్ష్యామి యథోక్తంబ్రహ్మణాపురా। లోకానాముపకారాయసర్వోపద్రవశాంతయే॥ కన్యావివాహకాలేతు శుద్ధిర్యస్యనవిద్యతే। బ్రాహ్మణస్యోపనయనే యస్యస్యాద్దుస్థితోగురుః ॥ ఏభిఃపూజాగురోఃకార్యా విధివద్భక్తిభావితైః। మదంతీకామపుష్పాణి పత్రంపాలాశసర్జపౌ ॥ మదంతీ- యూథికా॥ కామోదమనం॥ గుడూచీనాన్యపామార్గం విడంగంశంఖినీవచా। సహదేవీవిష్ణుక్రాంతా సర్వౌషధ్యశ్శతావరీ॥ కుష్ఠంమాంసీహరిద్రేద్వే మురాశైలేయచందనం। వచాకచోరముస్తాచ సర్వౌషధ్యఃప్రకీర్తితాః॥ తథైవాశ్వత్థభంగాశ్చ పంచగవ్యంజలంతథా । నూతనంసోదకుంభంచ పీతవస్త్రసమన్వితం॥ పంచరత్నైస్సమాయుక్త మీశాన్యాంస్థాపితేనలాత్। యాఓషధీరితిమంత్రేణ సర్వాణ్యాప్సువినిక్షిపేత్ ॥ కుంభస్యోపరిభాగే తు స్థాపయిత్వాబృహస్పతిం। సువర్ణపాత్రేసౌవర్ణం ప్రతిమాంతు యుధిష్ఠిర॥ కారయేత్తుయథాశక్త్యా విత్తశాఠ్యవివర్జితః। పీతవస్త్ర

యుగచ్ఛన్నాం పీతయజ్ఞోపవీతినీం ॥ పూజయేద్గంధపుష్పాద్యైస్తతో హోమంసమాచరేత్ । సమిధోశ్వత్థవృక్షస్యహోతవ్యాష్టోత్తరంశతం। తిలైర్వ్రీహియవైర్మిశ్రం హోతవ్యంచయథాక్రమం। బృహస్పతేతిమంత్రేణ ఋషిచ్ఛందస్సమన్వితం॥ మంత్రేణానేనజుహుయాద్ధాన్యపూర్వకం చయత్నతః। తతోహోమావసానేతు పూజయేచ్చబృహస్పతిం ॥ పీతగంధైస్తథాపుష్పైర్ధూపైర్దీపైశ్చభక్తితః। దధ్యోదనంచనైవేద్యం ఫలతాంబూలసంయుతం ॥ మంత్రేణానేనకౌంతేయ సమిద్ద్రవ్యంపునఃపునః। నమస్తేగిరిజానాథ వాక్పతేథబృహస్పతే ॥ క్రూరగ్రహైఃపీడితానామమృతాయనమోనమః । పూజయిత్వాసురాచార్యం పశ్చాదర్ఘ్యంనివేదయేత్॥ గంభీరదృఢరూపాంగ దేవేజ్యసుమతేప్రభో ॥ నమస్తేవాక్పతేశాంత గ్రహాణార్ఘ్యంబృహస్పతే।ఇత్యర్ఘ్యమంత్రః॥అర్ఘ్యందత్వా సురేజ్యస్య జపహోమంనమాపయేత్ । భక్త్యాయస్తేసురాచార్య హోమపూజాదినత్కృతిం॥కృతాంగ్రహాణశాంత్యర్థం వాక్పతేతేనమోనమః। సంకల్పమంత్రః॥ మంత్రేణానేనసంకల్ప్య పశ్చాత్సంప్రార్థయేన్నృప। జీవోబృహస్పతిస్సూరి రాచార్యోగురురంగిరాః॥ వాచస్పతిర్దేవమంత్రీశుభం కుర్యాత్సదామమ।ఇతిప్రార్థనామంత్రః॥ ఏవంసంప్రార్థయేద్దేవ మాచార్యంచప్రపూజయేత్ । సర్వోపచారసంయుక్తం ప్రతిమాంతాంయుధిష్ఠిర॥ప్రణమ్యచగవాయుక్తామాచార్యాయనివేదయేత్। అథాచార్యస్తునియతోవేదవేదాంగపారగః॥యజమానంసపత్నీకం శాంతచిత్తంజితేంద్రియం । కుంభోదకంగృహీత్వాతు మంత్రైరేతైఃప్రసించయేత్ ॥ ఇదమాపాథమంత్రేణ తామగ్నిమిత్యృచాతథా । యాఓషధీరశ్వావతీః కూశ్మాండైశ్చాభిషేచయేత్ ॥ పశ్చాత్సంభోజయేద్విప్రాన్ యథాశక్త్యాయుధిష్ఠిర। ఏవంకృత్వాగురోఃపూజాం నవార్నామానవాప్నుయాత్॥ సంక్రాంతావపికౌంతేయతథాస్వాభ్యుదయేషుచ। కుర్వన్బృహస్పతేఃపూజా మభీష్టఫలమాప్నుయాత్॥ సంక్రాంతౌగురుసంక్రాంతౌ। ఇతిగురుపూజా॥

అథప్రతిశుక్రాదివిధిః॥ వృద్ధవసిష్ఠః ॥ శుక్రశ్చాస్తంగతేయాత్రా చంద్రేచాస్తముపాగతే। తథాబాల్యేచవార్ధేచ సాయాత్రాభయదోగదా॥ ప్రతిశుక్రంప్రతిబుధం ప్రతిభౌమంచగర్హితం, తీర్థయాత్రావిథౌతేషాం ప్రతిశుక్రోనవిద్యతే॥ కశ్యపేషువసిష్ఠేషు భృగుష్వంగిరసేషుచ। భరద్వాజేషువత్సేషు ప్రతిశుక్రోనవిద్యతే ॥ అన్యేషాంసమ్ముఖేదోషః ప్రతిశుక్రస్తుసర్వదా। కృత్వాశాంతింప్రయత్నేన పశ్చాత్సర్వంసమాచరేత్॥ ఉపోష్యభృగువారేచ యావచ్ఛుక్రోదయంవ్రతీ। రజతేనచశుద్ధేన కారయేత్ప్రతిమాంభృగోః ॥ లిఖేదష్టదళంపద్మం కాంస్యపాత్రేచతండులైః। శుక్లపుష్పాక్షతైర్గంధైః ప్రతిమాంతత్రపూజయేత్ । ఉపచారాన్నివేద్యాథ శుక్రంతెఅన్యదిత్యృచా॥ తన్మంత్రేణజపం కుర్యాత్సమ్యగష్టోత్తరంశతం।క్షీరగంధాక్షతైఃపుష్పైర్భక్త్యాచార్ఘ్యంప్రదాపయేత్॥ దైత్యమంత్రీదివ్యదర్శీచోశనాభార్గవఃకవిః॥ శ్వేతోథమండలఃకావ్యోవిధిస్తేభృగవేనమః। దత్వేత్యర్ఘ్యంప్రయత్నేన ప్రార్థయేచ్చైవభక్తితః॥ త్వత్పూజయానయాశుక్ర సన్ముఖోభవశోభన । దోషంవినాశయక్షిప్రం రక్షమాంతేజసాంనిధే ॥ దైవజ్ఞాయతతోదద్యా ప్రతిమాంశ్వేతగోయుతాం । ఏవంకృతేనదోషస్స్య ద్విజయీచార్థవాన్భవేత్॥ మాత్స్యేపివిశేషః।అథాతఃశ్రుణుభూపాలప్రతిశుక్రప్రశాంతయే॥యాత్రారంభేచప్రస్థానే తథాశుక్రోదయేసతి। శుక్రపూజాప్రకర్తవ్యాతాంనిశామయభారత॥ రజతేవాథసౌవర్ణే కాంస్యపాత్రేథవాపునః।శుక్లపుష్పాంబరయుతే శ్వేతతండులపూరితే॥ నిధాయరాజతంశుక్రం శుచింముక్తాఫలాన్వితం। మహాశ్వేతగవాయుక్తం సామగాయనివేదయేత్॥ నమస్తేసర్వలోకేశ నమస్తేభృగునందన । కవేసర్వార్థసిద్ధ్యర్థం గృహాణార్ఘ్యంనమోస్తుతే॥ దత్వైవమర్ఘ్యంకాంతేయ ప్రణిపత్యవిసర్జయేత్। యావచ్ఛుక్రస్యనకృతా పూజాసర్వోపహారకైః॥ వటకైఃపోళికాభిశ్చ గోధూమైశ్చణకైరపి। తావత్ఫలంకథంలభ్యం స్త్రీభిఃకామార్థసిద్ధయె॥ యెచశుక్రోదయెసర్వ న్యాత్రాదిషుచభారత । అవాగ్రాశ్యాగమేచై

వ అభీష్టంసలభదాప్నుయాత్॥ తద్వద్వాచస్పతేః పూజాం ప్రవక్ష్యామియు ధిష్ఠిర। సౌవర్ణపాత్రేసౌవర్ణం మమరేశపురోహితం॥ పీతపుష్పాంబర ధరం కృత్వాస్నాత్వాథసర్పిషా। పలాశాశ్వత్థభంగేన పంచగవ్యయుతేన తం॥ భంగఃపల్లవః। పీతాంగరాగవసనో ఘృతహోమంతుకారయేత్। ప్రణమ్యచగవాసార్ధం బ్రాహ్మణాయనివేదయేత్। నమస్తేంగిరసాంనాథ వాక్పతేథబృహస్పతే॥ క్రూరగ్రహైఃపీడితానా మమృతాయనమోనమః। అర్ఘ్యమంత్రః॥ సంక్రాంతావపికౌంతేయ యాత్రాస్వభ్యుదయేషుచ॥ కుర్యాద్బృహస్పతేఃపూజాం సర్వాన్కామానవాప్నుతే। సంక్రాంతౌగురోః। అథవామౌక్తికాన్యేవ సువృత్తానిబృహంతిచ। భార్గవాంగిరసౌచింత్య తాన్యేవప్రతిపాదయేత్॥ భక్త్యామౌక్తికదానేన త్వనే నకురునందన। కురూపతాదరిద్రత్వం నకదాచిత్ప్రజాయతే॥ యోభార్గవోదయమవాప్యసవస్త్రపుష్పంకుర్వంతిపుస్యమనసోంగిరసశ్చపూజాం। తేషాంగృహేపవిసతాం పతిశుకి(?)జాతోవిఘ్నోనసంభవతి భారతపుణ్యభాజాం॥ ఇతిగురుశుక్రపూజా। అథశనిశాంతయః। మదనరత్నేభవిష్యే॥ తతోమందస్యదివసే స్నానమభ్యంగపూర్వకం। కార్యందేయంచవిప్రేయ తైలమభ్యంగహేతవే॥ యస్తుసంవత్సరంయావత్ప్రాప్తేశనిదినే నరః॥ తైలందదాతివిప్రేభ్యః స్వశక్త్యాపూజితోపివా॥ తతఃసంవత్సరస్యాంతేప్రాప్తేతస్యదినేపునః॥ లోహపట్టేపితంసౌరిం తైలకుంభేవినిక్షిపేత్। లోహేవామృణ్మయేవాథకృష్ణవస్త్రయుగాన్వితే॥ కృష్ణాగోదక్షిణాయుక్తం నీలకంబళశాయినం॥ స్వయమభ్యంజితస్స్నాత్వాకృష్ణపుష్పైప్రస్తమర్చయేత్। సుగంధగంధపుష్పైశ్చకృసరాన్నైస్తిలోదనైః॥ పూజయిత్వాసూర్యపుత్రం క్షమస్వేతిపునఃపునః। కృష్ణాయద్విజముఖ్యాయ తదభావేతరాయ చ। దేవశ్శనైశ్చరోభక్త్యా మంత్రేణానేనవైద్విజ॥ క్రూరావలోకనవశాద్భువనం నాప్నోతియోగ్రహక్రూర్యాత్॥ తుష్టోధనకనకసుఖం దదాతి సోస్మాకంశనైశ్చరఃపాతు। యఃపునర్నష్టరాజ్యాయనరాయపరితోషితః

స్వప్నేదద్యాన్నిజంరాజ్యం సమేసౌరిః ప్రసీదతు ॥ కోణంనీలాంజనప్రఖ్యం మందచేష్టాప్రసారిణం । ఛాయామార్తాండసంభూతం నమస్యామిశనైశ్చరం॥ నమోఽర్కపుత్రాయశనైశ్చరాయ నీహారవర్ణాంజనమేఘభాయ। శ్రుత్వారహస్యంభవకామదస్త్వం ఫలప్రదోమేభవసూర్యపుత్ర॥నమోస్తుప్రేతరాజాయ కృశదేహాయవైనమః । శనైశ్చరాయక్రూరాయ శుద్ధబుద్ధిప్రదాయినే ॥ యఏభిర్నామభిస్తౌతి తస్యతుష్టిందదాత్యసౌ । తదీయంతుభయంతస్య స్వప్నేపినభవిష్యతి॥ ఇత్యనేనవిధానేన శనింనత్వావిసర్జయేత్। ఏవమేతద్వ్రతంనిత్యం యేచరిష్యంతిమానవాః॥ వాసరేవాపశేప్రాప్తే వత్సరంయావదేవతం। తేషాంశనైశ్చరీపీడా దేశేపినభవిష్యతి॥ కృష్ణాయసైనఘటితాంయమరాజమూర్తిం లోహేనిధాయఘటకేతిలతైలపూర్ణే। యోబ్రాహ్మణాయరవిజంప్రదదాతి భక్త్యాపీడాశనైశ్చరకృతానహిబాధతేతం॥ స్కాందే॥ ద్వాదశాష్టమ జన్మస్థే శనౌనవగ్రహేశ్వరే । కింకర్తవ్యంనరైః కింవావిధాస్యం క్లేశశాంతయే॥ స్కందఉవాచ॥శ్రావణేమాసిసంజాతే శోభనేశనివాసరే। లోహరూపం శనింకృత్వా స్నాప్యపంచామృతేనవై ॥పుష్పైరష్టవిధైర్ధూపైః ఫలైశ్చైవవిశేషతః। నామభిఃపూజయేదేతైః క్రమేణగ్రహసత్తమం ॥ కోణస్థఃపింగళోబభ్రుః కృష్ణోరుద్రోయమోంతకః । సౌరిశనైశ్చరోమందః పిప్పలాదేనసంస్తుతః ॥ శన్నోదేవీతిసర్వత్ర వైదికేనచపూజయేత్ । పూజయిత్వాచనైవేద్యం తతఃకుర్యాత్క్రమేణతు ॥ సమాషభక్తంప్రథమం ద్వితీయంపాయసంశుభం । తృతీయేత్వంబలీకార్యా చతుర్థేపూరికాశుభా॥ అంబలీతక్రతండులపిష్టకృతాయవాగూః। ప్రథమాదిశబ్దోవాసరపరః॥ ఇతిశనైశ్చరశాంతిః॥

అథశనైశ్చరాదిస్తోత్రం స్కాందేనాగరఖండే ॥ నారదః॥ గ్రహాగావోనరేంద్రాశ్చ బ్రాహ్మణాశ్చవిశేషతః । పూజితాఃపూజయంత్యేతే నిర్దహంత్యవమానితాః॥ తస్మాత్కురుస్తుతించాస్య స్వశక్త్యాభాస్కరేః ప్రభోః । బాలకఉవాచ॥ పిప్పలాదోద్విజశ్రేష్ఠం ప్రణిపత్యముహుర్ముహుః

హుః। నమస్తేకోణసంస్థాయ పింగళాయనమోస్తుతే ॥ నమస్తేబభ్రురూ
పాయ కృష్ణాయచనమోస్తుతే।నమస్తేరౌద్రదేహాయ నమస్తేచాంతకా
యచ ॥ నమస్తేయమసంజ్ఞాయ నమస్తేసౌరయేవిభో । నమస్తేమందసం
జ్ఞాయ శనైశ్చరనమోస్తుతే॥ ప్రసాదంకురుదేవేశ దీనస్యప్రణతస్యచ॥
శనైశ్చరఉవాచ॥ పరితుష్టోస్మితేవత్స స్తోత్రేణానేనసాంప్రతం। వరంవర
యభోవత్సతవ యచ్ఛామివాంఛితం॥ పిప్పలాదఉవాచ ॥ అద్యప్రభృతి
నోపీడా బాలానాంరవినందన। త్వయాకార్యామహాభాగ నస్వకీయాక
ధంచన॥ యావద్వర్షాష్టకంజాతం మమవాక్యేనసూర్యజ । స్తోత్రేణా
నేనయోన్యస్త్వాం స్తోష్యేత్ప్రాతరుపస్థితః॥తస్యపీడానకర్తవ్యా త్వయా
భాస్కరనందన। తస్యపీడానకర్తవ్యా దేయోలాభోమహాభుజ॥ అథా
ష్టమికయాయోగే శావకేసంస్థితేనరః। సార్ధసప్తవర్ష ఏవఅర్ధాష్ట
మికా॥ తవవారేతుసంప్రాప్తే యస్తిలాన్లోహసంయుతాన్। శక్త్యాదదా
తినోతస్య పీడాకార్యాత్వయావిభో ॥ కృష్ణాంగాయతు విప్రాయతవో
ద్దేశేనయచ్ఛతి। అర్ధాష్టమికయాపీడా తస్యకార్యాత్వయానచ॥ శమీ
సమిద్భిర్హోమం తవోద్దేశేననిర్వపేత్। తథాకృష్ణతిలైశ్చైవ
కృష్ణపుష్పానులేపనైః॥ పూజాంకరోతియస్తుభ్యం ధూపంవైగుగ్గులుంద
దేత్। కృష్ణవస్త్రేణసంవేష్ట్య త్యాజితస్య త్వయావ్యథా। సూతఉవాచ॥
ఏవముక్తఃశనిస్తేన బాఢమిత్యేవజల్ప్యచ। నారదంసమనుజ్ఞాయ జగామ
నిజసంశ్రయం॥ మదనరత్నే ప్రభాసఖండే। యఃపునఃశ్రద్ధయాయుక్తః శు
చిఃప్రాతస్సమాహితః॥ శమీపత్రైఃసమభ్యర్చ్య ప్రతిమాంలోహజాం
మమ। మాషోదనంతిలైర్మిశ్రం దద్యాల్లోహంచదక్షిణాం॥కృష్ణాంగాం
వృషభం వాపియోమేదద్యాద్ద్విజాయవై। తస్యపీడాంనచైవాహం కరి
ష్యామికదాచన। ఇతిశనిస్తుతిః॥ అథరాహుశాంతిః॥ జ్యోతిషే॥ జన్మాంత్య
పంచచతురష్ట నవద్విసప్తైరాహుర్గ్రహోయదితు చారవశేనగచ్ఛేత్।
ఆలోడనంనృపభయం క్షయమర్థనాశం రోగప్రవాసమరణాగ్ని భ
యంకరోతి॥

అథగ్రహణశాంతిః.

మాత్స్యే ॥ హోరారాయాంగ్రసతెయస్య నక్షత్రెవానిశాకరం। ప్రాణసందేహమాప్నోతి మరణంవాసమృచ్ఛతి ॥ యస్యాత్రజన్మనక్షత్రె గ్రస్యేతెశశిభాస్కరౌ। తజ్జాతానాంభవేత్పీడా యేజనాఃశాంతివర్జితాః। యస్యరాజర్క్షసమాసాద్యభవేత్ గ్రహణసంభవః। తస్యస్నానంప్రవక్ష్యామి మంత్రౌషధిసమన్వితం ॥ చంద్రోపరాగంసంప్రాప్య కృత్వాబ్రాహ్మణవాచనం। సంపూజ్యచతురోవిప్రాన్ శుక్లమాల్యానులేపనైః ॥ పూర్వమేవోపరాగస్య సమానీయౌషధాదికం । స్థాపయేచ్చతురఃకుంభాన్ అగ్రతస్సాగరాదిషు॥ గజాశ్వరథ్యావల్మీక సంగమాహ్రదగోకులాత్ ।రాజద్వారప్రవేశాచ్చ మృదమానీయనిక్షిపేత్॥ పంచగవ్యంపంచరత్నం పంచత్వక్పంచపల్లవం।రోచనంపద్మకంశంఖం కుంకుమంరక్తచందనం॥ ముక్తాస్ఫటికతీర్థాంబు సితసర్షపగుగ్గులూన్ । మధుకందేవదారుంచ విష్ణుక్రాంతాంశతావరీం॥ బలాంచసహదేవీంచ నిశాద్వితయమేవచ । ఏతత్సర్వంవినిక్షిప్య కుంభేష్వావాహయేత్సురాన్॥ సర్వేసముద్రాస్సరిత స్తీర్థానిజలదానదాః।ఆయాంతుయజమానస్య దురితక్షయకారకాః॥గంగేదయమునే-౦-కురు ॥ యోసౌవజ్రధరోదేవఆదిత్యానాంప్రభుర్మతః।సహస్రనయనశ్చంద్ర గ్రహపీడాంవ్యపోహతు॥ ముఖంయస్సర్వదేవానాం సప్తార్చిరమితద్యుతిః । చంద్రోపరాగసంభూతా మగ్నిఃపీడాంవ్యపోహతు॥ యఃకర్మసాక్షీలోకానాం ధర్మోమహిషవాహనః। మమచంద్రోపరాగోత్థాం గ్రహపీడాంవ్యపోహతు ॥ రక్షోగణాధిపస్స్వామీనీలాంజనసమప్రభఃఖడ్గహస్తోతిభీమశ్చ గ్రహపీడాంవ్యపోహతు। నాగపాశధరోదేవః సదామకరవాహనః॥ చంద్రోపరాగకలుషం వరుణోమేవ్యపోహతు। ప్రాణరూపోహిలోకానాం సదాకృష్ణమృగప్రియః ॥ వాయుశ్చంద్రోపరాగోత్థాం గ్రహపీడాంవ్యపోహతు। యోసౌనిధిపతిః ఖడ్గశూలచక్రగదాధరః। చంద్రోపరాగదురితం ధనదోమేవ్యపోహతు । యోసావిందుధరోదేవః పినాకీవృషవాహనః ॥ చంద్రోపరాగపాపాని నివారయతుశంకరః। త్రై

అథగ్రహణశాంతిః.

మాత్స్యే ॥ హోరాయాంగ్రహణేయస్య నక్షత్రేవాని శాకరం। గ్రాణసం దేహమాప్నోతి మరణంవాసమృచ్ఛతి ॥ యస్యాత్రజన్మనక్షత్రే గ్రస్యేతేశశిభాస్కరౌ। తజ్జాతానాంభవేత్పీడా యేజనాఃశాంతివర్జితాః। యస్యరాశింసమాసాద్యభవేత్ గ్రహణసంభవః । తస్యస్నానంప్రవక్ష్యామి మంత్రౌషధిసమన్వితం ॥ చంద్రోపరాగంసంప్రాప్య కృత్వాబ్రాహ్మణవాచనం। సంపూజ్యచతురోవిప్రాన్ శుక్లమాల్యానులేపనైః ॥ పూర్వమేవోపరాగస్య సమానీయౌషధాదికం । స్థాపయేచ్చతురఃకుంభాన్ అగ్రతస్సాగరాదిషు॥ గజాశ్వరథ్యావల్మీక సంగమాహ్రదగోకులాత్ ।రాజద్వారప్రవేశాచ్చ మృదమానీయనిక్షిపేత్॥ పంచగవ్యంపంచరత్నం పంచత్వక్పంచపల్లవం।రోచనంపద్మకంశంఖం కుంకుమంరక్తచందనం॥ ముక్తాస్ఫటికతీర్థాంబు సితసర్షపగుగ్గులూన్ । మధుకందేవదారుంచ విష్ణుక్రాంతాంశతావరీం॥ బలాంచసహదేవీంచ నిశాద్వితయమేవచ । ఏతత్సర్వంవినిక్షిప్య కుంభేష్వావాహయేత్సురాన్॥ సర్వేసముద్రాస్సరిత స్తీర్థానిజలదానదాః।ఆయాంతుయజమానస్య దురితక్షయకారకాః॥గంగేదయము నే-ం-కురు ॥ యోసౌవజ్రధరోదేవఆదిత్యానాంప్రభుర్మతః।సహస్రనయనశ్చంద్ర గ్రహపీడాంవ్యపోహతు॥ ముఖంయస్సర్వదేవానాం సప్తార్చిరమితద్యుతిః । చంద్రోపరాగసంభూతా మగ్నిఃపీడాంవ్యపోహతు॥ యఃకర్మసాక్షీలోకానాం ధర్మోమహిషవాహనః। మమచంద్రోపరాగోత్థాం గ్రహపీడాంవ్యపోహతు ॥ రక్షోగణాధిపస్సాక్షాన్నీలాంజనసమప్రభః ఖడ్గహస్తోతిభీమశ్చ గ్రహపీడాంవ్యపోహతు । నాగపాశధరోదేవః సదామకరవాహనః॥ చంద్రోపరాగకలుషం వరుణోమేవ్యపోహతు। ప్రాణరూపోహిలోకానాం సదాకృష్ణమృగప్రియః ॥ వాయుశ్చంద్రోపరాగోత్థాం గ్రహపీడాంవ్యపోహతు। యోసౌనిధిపతిః ఖడ్గశూలచక్రగదాధరః। చంద్రోపరాగదురితం ధనదోమేవ్యపోహతు । యోసావిందుధరోదేవః పినాకీవృషవాహనః ॥ చంద్రోపరాగపాపాని నివారయతుశంకరః। త్రై

లోకేయానిభూతాని స్థావరాణిచరాణిచ॥ బ్రహ్మావిష్ణుర్విరః రుద్రాశ్చద
హంతుమమపాతకం। ఏవమావాహయేద్దేవాన్ మంత్రైరేభిశ్చవారుణైః॥
ఏతానేవతథామంత్రాన్ స్వర్ణపట్టేవిలేఖయేత్। తామ్రపట్టేథవాలిఖ్య
నవవస్త్రైస్తథైవచ॥ మస్తకేయజమానస్య నిదధ్యుస్తేద్విజోత్తమాః। కల
శాన్ద్రవ్యసంయుక్తాన్ నానాతీర్థసమన్వితాన్॥ గృహీత్వాస్థాపయేద్ధా
థం భద్రపీఠోపరిస్థితం। పూర్వోక్తైరేవమంత్రైశ్చ యజమానంద్విజోత్త
మాః॥ అభిషేకంలితః కుర్యాన్మంత్రైర్వారుణసూక్తజైః। తతఃశుక్లాం
బరధరః శుక్లమాల్యానులేపనః॥ ఆచార్యంపూజయేత్పశ్చా త్స్వర్ణపట్టంని
వేదయేత్। ఆచార్యేదక్షిణాం దద్యాద్గోదానంచస్వశక్తితః॥ గంధమా
ల్యైర్ధూపదీపైః పూజయేద్దేవతుష్టయే। హోమశ్చాపిప్రకర్తవ్యః తిలై
ర్వ్యాహృతిభిస్తథా॥ సమాప్యహోమంవిధివద్బ్రాహ్మణేభ్యోవిశేషతః॥దా
నంచశక్తితోదద్యా ద్యదీచ్ఛేదాత్మనోహితం। సూర్యగ్రహేసూర్యనామ
యుక్తాన్మంత్రాంశ్చకీర్తయేత్ ॥ అనేనవిధినాయస్తు గ్రహణేస్నానమా
చరేత్ । నతస్యగ్రహణేదోషః కదాచిదపిజాయతే॥ఇతిమాత్స్యోక్తగ్ర
హణశాంతిః। మదనరత్నే గ్రంథాంతరే॥దూర్వాంకురోశీరశమీశిలజిచ్ఛర
త్నసర్వార్థసర్వౌషధిపంచమృద్భిః।స్నానంవిదధ్యాద్గ్రహణే రవీంద్వోఃపీడా
భవంశాంతిముపైతిదోషం ॥ జ్యోతిషే॥ త్రిషట్దశాయోపగతం న
రాణాంశుభప్రదంస్యాద్గ్రహణం రవీంద్వోః॥ ద్విసప్తసందేషుచమధ్యమం
స్యాచ్ఛేషేష్వనిష్టం కథితంమునీంద్రైః ॥౧॥ ఆయఃఏకాదశ । నందనవ॥
ఇషవఃపంచ॥ మదనరత్నే గర్గః ॥ జన్మసప్తాష్టరిప్ఫాంకదశమస్థేని శాకరే॥
దృష్టోరిష్టప్రదోరాహు జన్మర్క్షేనిధనేపిచ॥ రిప్ఫంద్వాదశం॥ అంకానవ
నిధనంసప్తమతారా। పృథ్వీచంద్రోదయే విష్ణుధర్మే॥ యంనక్షత్రంగతో
రాహుర్గ్రసతేశశిభాస్కరౌ ॥ తజ్జాతానాం భవేత్పీడాయేనరాః శాం
తివర్జితాః॥ తథైవపురాణాంతరే॥ సూర్యస్యసంక్రమేవాపి గ్రహణేచంద్ర
సూర్యయోః। యస్యత్రిజన్మనక్షత్రే తస్యరోగోథవామృతిః॥ తస్యదానం
చహోమంచ దేవార్చనజపస్తథా ॥ఉపరాగాభిషేకంచ కుర్యాచ్ఛాంతిం

భవిష్యతి । స్వర్ణేనవాథపిష్టేన కృత్వాసర్పస్యచాకృతిం ॥ బ్రాహ్మణా యదదేత్తస్య నరోగాదిశ్చతత్కృతః । జన్మదశమైకోన వింశతితారాః॥ త్రిజన్మతారాః। సర్వస్వతదాకారస్యరాహోః॥ అద్భుతసాగరేభార్గవః॥ యస్యరాజ్యస్యనక్షత్రే స్వర్భానురుపజాయతే । రాజ్యభంగంసుహృన్నాశం మరణంచాత్రనిర్దిశేత్ ॥ రాజ్యస్యరాజ్యాభిషేకనక్షత్రస్యేత్యర్థః॥ భార్గవాచార్యదీపికాయాం ॥ జ్యోతిస్సాగరే ॥ సౌవర్ణంకారయేన్నాగంపలేనాథపలార్ధతః । తదర్ధేనతదర్ధేన ఫణాయాంమౌక్తికంన్యసేత్ ॥ తామ్రపాత్రేనిధాయాథ ఘృతపూర్ణేవిశేషతః । కాంస్యేవాశాంతిలోహేవాన్యస్యదద్యాత్సదక్షిణం । చంద్రగ్రహేతురూప్యస్య బింబందద్యాత్సదక్షిణం ॥ నాగంరుక్మమయంసూర్యగ్రహేబింబంచహేమజం । తురంగరథగోభూమి తిలసర్పిశ్చకాంచనం ॥ కాలవివేకే ॥ సువర్ణనిర్మితంనాగం సతిలంకాంస్యభాజనం । సదక్షిణంసవస్త్రంచ బ్రాహ్మణాయనివేదయేత్ ॥ సౌవర్ణంరాజితంవాపి బింబంకృత్వాస్వశక్తితః॥ఉపరాగభవక్లేశచ్ఛిదేవిప్రాయకల్పయేత్ ॥ మంత్రస్తు ॥ తమోమయమహాభీమ సోమసూర్యవిమర్దన। హేమతారాప్రదానేన మమశాంతిప్రదోభవ ॥ విధుంతుదనమస్తుభ్యం సింహికానందనాచ్యుత । దానేనానేననాగస్య రక్షమాంవేధజాద్భయాదితి ॥ విశేషస్తుమత్కృతనిర్ణయసింధౌజ్ఞేయః॥ జ్యోతిషే ॥ జన్మాంత్యపంచచతురష్టనవద్విసప్త రాహుగ్రహోయదితుచారవశేనగచ్ఛేత్ । ఆలోడనంనృపభయంభయ మర్థనాశంరోగప్రవాసమరణాగ్నిభయంకరోతి ॥ అపర్వణిగ్రహణేత్వద్భుతసాగరేమయూరచిత్రే । అపర్వణిశశాంకార్క త్విషోనామమహాగ్రహః ॥ ఆవృణోతితమఃశ్యామః సర్వలోకవిపత్తయే । ఔదుంబరసహస్రాణిఅష్టౌచజుహుయాద్బుధః॥ మధ్వక్తానిచతాన్యత్ర జాతవేదసఇత్యృచా। విప్రాయదక్షిణాందద్యా ద్ధేనుంచవృషభంతథా ॥ ఇతిరాహుశాంతిః॥

అథ కేతుశాంతిః । తత్ఫలమాహ జ్యోతిర్వసిష్ఠసంహితాయాం। కేతోరుదయాస్తమయం జ్ఞాతుం గణితాన్న శక్యతే యస్మాత్ ॥ దివ్యాంతరిక్షభౌమాస్తే త్రివిధాః కేతవో జగతి ॥ ౧ ॥ ఏకోత్తరశతభేదాదృశ్యంతే వా సహస్రభేదాస్తే। ఔత్పాతికరూపత్వాద్భవంతి బహవస్తథైకో వా ॥ ౨ ॥ దివిబుక్షగ్రహజాస్తే దివ్యాఖ్యాః కేతవో మహీఫలదాః। పరివేషణేంద్రవరధనురుల్కా గంధర్వనగరవిఖ్యాతాః ॥ ౩ ॥ గగనవికారజమేతన్మధ్యమఫలదం తథాంతరిక్షంచ । భూమిభవా భౌమాస్స్యుశ్చరాస్థిరావస్తు సంభవా యేచ ॥ ౪ ॥ తేధమఫలదాస్తేషాం కథయామి ఫలాని రూపాణి। వర్షైర్మాసైః పక్షైః క్రమశః పరిపాకముపయాంతి ॥ ౫ ॥ స్నిగ్ధః ప్రసన్నరూపః శుక్లనిభో హ్రస్వదండవత్సౌమ్యః। ఉదయాస్తమయే త్వేవం సుభిక్షసౌఖ్యావహః కేతుః ॥ ౬ ॥ ధూమనిభో ధూమాఖ్యః కేతుర్దోషప్రదో భవతి। ఇంద్రశరాసనరూపః స్థూలనిభో వర్షభీతిదః సద్యః ॥ ౭ ॥ బహుభిశ్శిఖాభిరతులా విద్యున్మణిహారహేమసవిభాః తేవశేంద్రదిశోద్భవాశ్చ మహాహవంతద్దిగీశానాం ॥ ౮ ॥ శుకముఖబంధూకనిభా వహ్నిసుతాః క్షతజసన్నిభారూపాః ॥ దృశ్యంతే నలదిశి యది తావంతస్తేపి విశిఖినో భయదాః ॥ ౯ ॥ మృత్యుసుతా వక్రశిఖాః కృష్ణారూపాః ప్రహారకరాః। దృశ్యంతే యామ్యాం యే జనమారకభయప్రదాస్తేపి ॥ ౧౦ ॥ క్షితినయనద్వాత్రింశద్దర్పణసదృశాస్సరశ్మయో విశిఖాః। క్షుద్భయదాః సశిరస్కాః యమతనయామృత్యుదాశ్శైలనిభాః ॥ ౧౧ ॥ శశితనయాః కుముదనిభాః కుందేందుక్షీరరజతనిభాః। ఉత్తరభాగే శిఖినో జంతూనాం తేసుభిక్షకరాః ॥ ౧౨ ॥ త్రిశిఖస్త్రివర్ణయుక్తో బ్రహ్మసుతో బ్రహ్మదండనిభః। అనియతదిక్సంభూతోసౌ శాంతికరో బ్రహ్మదండాఖ్యః ॥ ౧౩ ॥ శనితనయాస్తారాఖ్యాః శుక్లా ఋజవశ్చషట్సంఖ్యాః। దృశ్యంతే ద్విత్రిదినైశ్శుభదా మాసైర్మహాభయదాః ॥ ౧౪ ॥ జీవసుతా వికచాఖ్యాశ్శుక్లాస్తారాశ్రితాః స్నిగ్ధాః। యామ్యాయాం దిశి సంస్థా బహవస్తే తావదాస్సతతం ॥ ౧౫ ॥ బుధతనయాశ్చౌరాఖ్యాః శుక్లాః సూక్ష్మాయతేష్టదిక్ప్రభవాః। ఆమయభయదాస్సతతం జం

శూనాంపంచపంచాశత్ ॥ ౧౬ ॥ కుజతనయాఃకై కేయాఃక్షతజానలసం
నిభాస్త్రిశూలధరాః । యామ్యాయాందిశిసంస్థాఃక్షుద్భ యదాష్షష్టిసం
ఖ్యకాః ॥ ౧౭ ॥ తామసకాలకసంజ్ఞారాహుసుతా స్సూర్యమండలేదృ
ష్టాః । తేషాంతన్నిఖిలఫలంసమ్యక్కథితంచసూర్యవారేపి ॥ ౧౮ ॥ అ
గ్నిసుతాస్త్వాగ్నేయ్యాం వింశత్యధికాశ్చశతసంఖ్యాః । ప్రళయానలస
దృశాఃస్వర్భానవఆవహ్నిభీప్రదాస్తేపి॥౧౯॥ అరుణాఖ్యాఃశ్యామనిభాఃశు
క్రసుతావివిధరూపసంకీర్ణాః॥శస్త్రక్షుద్భయదా స్తేసషోత్తరస ప్తతిశ్చసం
ఖ్యకాః॥ ౨౦ ॥ దండకసంజ్ఞాశ్చాష్టౌ తారాసదృశాఃప్రజాపతే స్తనయాః॥
ద్వాచత్వారింశోత్తరశతాధికాః పాపదావిధాతృసుతాః ॥ ౨౧ ॥ వరుణ
భావాఃకకాఖ్యా ద్వాత్రింశద్వంశగుల్మయష్టినిభాః । శశివత్ప్రభాసమే
తారాజన్యత్వంప్రకుర్వంతి ॥ ౨౨॥ కాలభవాష్షణ్ణవతికసంఖ్యా స్తేషాంక
బంధనిభాః । తన్నామానఃశిఖినఃపౌండ్రామయభీతిదాజగతః ॥ ౨౩ ॥ వి
మలాస్తారాకారాదశదిక్షు సముద్భవాఃశ్శిఖినః । ఏవంసహస్రభేదాః పా
పాశ్చైషాంవిశేషమభిధాస్యే ॥ ౨౪ ॥ పశ్చిమదిశిసంభూతశ్శ్వేత్తర న
క్రమశ్చసౌమ్యకేతుయుతః । కురుతేసుభిక్షమతులంసితవర్ణో- సౌమహా
స్నిగ్ధః ॥ ౨౫ ॥ దక్షిణనక్రమఃప్రాచ్యాంతథావిధోయామ్యకేతుశ్చ । రూ
క్షఃక్షుద్భయకారీ నరకభయంవాకరోత్యేవ ॥ ౨౬ ॥ ధూమనిభోయా
మ్యాయాంకపాలకేతుబృహత్తనుఃస్నిగ్ధః । దిక్షువిదిక్షుప్రభవఃక్షుద్భ
యదోదృష్టిరోగకరః॥౨౭॥ ప్రాచ్యాందిశిసంభూతఃప్రదక్షిణంభ్రమతిచక్ర
వద్రూక్షః। తచ్చక్రకేతురనిశంకపాలకేతోశ్చతుల్యఫలః॥ ౨౮॥ పశ్చిమ
తస్సంభూతోయామ్య దిశంభ్రమతిచప్రదక్షిణ్యాం । ధూమనిభోవిష
మాఖ్యఃకేతుర్భూభార మపినయతి ॥ ౨౯ ॥ కతిపయదివసంగత్వాగమ
నని వృత్తింకరోతిధూమనిభః॥ నరపతికలహాజ్జగతః కరోతివిలయం సచ
క్రాఖ్యః ॥ ౩౦ ॥ గగనత్రిభాగదీర్ఘః శ్యామనిభోసౌమహాభయకరశ్చ
ఋజువక్రగతింకరుతే క్రమశోజగతస్త్రిభాగహారః ॥౩౧ ॥ ఉపకరణేషుచ
రాజ్ఞాం సురగృహతరుపర్వతేషు సదనేషు ॥ దర్శనముపైతి పతితంవి

నాశినామేవనియమేన ॥ ౩౩॥ కుముదనిభః కుముదాఖ్యోదివ్యాస్యః షడ్భిర్విప
శ్చిమేదృష్టః । ప్రాగుత్తరదిశియేశుభదో సౌక్షీరధారేవ॥ ౩౪॥ తాశో
పరిమణికేతుర్యామ్యాయాం దిశిసకృద్దృష్టః ॥ ఉదయాస్తమానసమ
యే శుభదో సౌక్షీరధారేవ॥ ౩౫ ॥జలధారేవహిబుజ్ఞ్వ నతయాశిఖయా
పరేణావృష్టస్సః। జలకేతుర్జలసదృశః సుభిక్షకరఃసర్వజంతూనాం॥ ౩౬॥
హాపిలాంగూలనిభభవః కేతుస్త్రక్రకచసన్నిభోవాపి॥ బహురోగభయంకు
రుతే సర్పాకారస్తు సర్వదాభవతి॥ ౩౭॥అపరోపి పద్మకేతుః పద్మనిభః ప
ద్మగర్భసంకాశః॥ క్షేమకరోన్నృపతీనాంసుభిక్షదస్సర్వజంతూనాం॥౩౮॥ఆ
వర్తకేతు రపరః ప్రాదక్షిణ్యేనదీప్తిమాంశ్శుక్లః॥ శుభదోన్యత్యయకేతు
స్త్వశుభామయః భీతిరీతికరః॥౩౯॥అక్రామ్యగగనమఖిలం సంవర్తాఖ్యా
సధూమనిభా।శూలప్రశస్త్వతరోవా సకేతురసకృద్భయప్రదోజగతః॥౪౦॥
శుభదాశుక్లనిభాయే కృష్ణాస్త్వశుభప్రదాజగతః॥ కేతూనాంఫలముక్త్వావ
క్ష్యేయద్వక్రే భేషుజాతానాం ॥ అశ్విన్యాంయదికేతుర్జాతస్తదశ్వజీవినం
హన్యాత్ ॥యామ్యేఙ్గేచ్ఛాధిపతింశిఖతారాయాంకళింగకాధిపతిం॥ ౨ ॥
రోహిణ్యామతులబలం నిహంతికేతుశ్చ శూరసేనేశం॥ ఔశీనరముఖ్యపతిం
సౌమ్యేరౌద్రేచ జంజంతూన్॥౩॥అశ్మకదేశాధిపతింత్వాదిత్యే పుష్యభేచ
మగధపతిం॥ ఆర్యాదిపతింసర్పే పాండ్యాధిపతించ పితృధిష్ణ్యే॥ ౪॥భాగ్య
క్షేతు బుషీణాంవోత్తరభేఽండనాయకాం స్త్వఖిలాన్।హస్తక్షేధనిక
వరంచిత్రాయాంకురుభవాంస్త్వఖిలాన్॥౫॥కాంభోజనృపతిముఖ్యం ప్ర
భంజనేజాతకేతురపి ॥ ఇక్ష్వాకువంశనాశం ద్విదైవభే మిత్రభేచగాడేశం॥
౬ ॥ జ్యేష్ఠాయాంయదిజాత స్సహన్యతే సర్వమంగళాధీశం । మూలే
భద్రాధిపతిం జలపతిదైవేకళింగదేశపతిం॥ ౭॥ ఘూర్ఘురికాదేశస్థాన్
హన్యాద్వైశ్వేశధిష్ణ్యజస్సోపి । కేకయనాథంహన్యాచ్ఛ్రవణక్షేవ సు
భవోఖిలాన్ద్రవిడాన్ ॥ ౮॥ నైమిశనృపతింహన్యాచ్ఛతభిషజస్త్వజాం
ఘ్రిజశ్చపాంచాలాన్ । అహిబుధ్న్యక్షభవఃసంకరికాన్కిరాతకోణ
భవాన్ ॥ ౯ ॥ పౌష్ణక్షభవఃకేతు ద్విజసజ్జనధర్మహాగస్థాన్

అభిజిన్నక్షత్రభవః కోంకణదేశేనిశాచరాంశ్చాపి ॥ ౧౦ ॥ యేకేతవశ్చాశ్వముఖర్క్షే జాతాస్తారాగ్రహాద్దిక్ష్వపిసంభవాశ్చ । కుర్వంతితేతీక్ష్ణఫలం జనానామన్యేపి సామాన్యఫలప్రదాస్స్యుః ॥ ౧౧ ॥ ఆదిశబ్దోర్ధ్వవసత్తప్యాదిషు । అన్యేపిచలకేతు గదకేత్వాదయోద్భుత సాగరేషక్తాః॥ ప్రశ్నవేళవే॥ భూకంపనిర్ఘాతరజో నిపాతాదాసత్తరాత్రాద్గ్రహాణం రవీంద్వోః । ఉల్కానిపాతాః పరివేషచాపాః స్యుర్యత్రతత్ర్దేశనృపస్యనాశః॥౧౨॥ యస్యాశ్శిఖాస్యాశ్శిఖ ధూమకేతోః ప్రయాతియామ్యాముదితోథకేతుః॥ రౌద్రస్యశేషానిచయానియానితేషాం సదేశేన్నృపతింనిహన్యాత్ ॥౧౩॥ జ్యేష్ఠాస్థితార్కేణకుజేన యుక్తో రాహుశ్శనిర్వాపృయదితశ్చకేతుః । తదాతదానీంభువిసార్వభౌమో రోగాద్రణాద్వాలభతేప్రణాశం॥ ౧౪॥ అత్రప్రాగుక్తకోటిహోమోవాకార్యః॥ ఇతికేతుశాంతిః॥

అథోల్కాదిలక్షణం.

నారదః॥ స్వర్గచ్యుతానాంరూపాణి యాన్యుల్కాస్తానివై భువి। ధిష్ణ్యోల్కావిద్యుదశనితారాః పంచవిధాఃస్మృతాః॥ ౧॥ పీడాచోష్ట్రాహి గోమాయుఖరగోగజదంష్ట్రికాః । కపిగోధాధూమనిభావివిధాః పాపదా నృణాం ॥ ౨ ॥ ఉదయాస్తమయేర్కేంద్వోః పతితోల్కాశుభప్రదా। సితారక్తాపీతసితాసోల్కా హంతిద్విజాతినః॥ ౩॥ రాజరాష్ట్రవినాశాయ ప్రాసాదప్రతిమాసుచ। గృహేషుస్వామినాం పీడానృపాణాంపర్వతేషుచ॥ ౪॥ దిక్షుతత్తద్దిగీశానాం కర్షకాణాంఖలేషుచ। గోష్ఠేగోస్వామినాంపీడా శిల్పకానాంజలేషుచ॥ ౫ ॥ వర్తులోల్కాపురంహంతి ఛత్రాకారాపురోహితం। వంశగుల్మలతాకారా రాష్ట్రవిద్రావిణీతథా॥ ౬॥ అత్రప్రాగుక్తా గర్గోక్తతారావికారశాంతిఃకార్యా॥

అథ ప్రతిసూర్యః॥ మయూరచిత్రోక్తిః॥ ఉదీయమానస్సూర్యోవై దృశ్యతేప్రతిరూపకః । త్రీణ్యబ్దానిభవేన్నాశో మాసార్ధేననసంశయః॥

అథ పరివేషః॥ కిరణావాయునిహతా ఉచ్ఛ్రితోమండలీకృతః। నానావర్ణాకృతీభూతః పరివేషశ్శశినయోః ॥ ముహుర్ముహుఃపలీయంతే

సచపూర్ణఫలప్రదాః । అనేకవృత్తవర్ణశ్చ పరివేషోనృపాంతకృత్ । ద్విమండలశ్చమూనాథం నృపఘ్నోథత్రిమండలః । ద్వ్యాగ్రహాఃపరివేష స్థాక్షితీశకలహప్రదాః ॥ కుర్వంతికలహానర్థం పరివేషగతాస్త్రయః । చత్వారఃపరివేషస్థా నృపస్యమరణప్రదాః ॥ పరివేషగతాఃపంచ జగత్ప్రళయదాగ్రహాః । నృపహానిఃకుజాదీనాం పరివేషఃపృథక్పృథక్ ॥ ప్రావృడ్శరత్సౌచశరది పరివేషోజలప్రదః । ప్రాయేణాన్యేషుఋతుషుతదుక్తఫలదాయినః ॥ అన్యత్రాపి ॥ రవిశశిపరివేషే పూర్వయామేచపీడా రవిశశిపరివేషే మధ్యమేచాతివృష్టిః । రవిశశిపరివేషే ధాన్యనాశస్తృతీయే । రవిశశిపరివేషే రాజ్యనాశశ్చతుర్థే ॥

అథగ్రహయుద్ధం ॥ అద్భుతసాగరేగర్గః ॥ ఛాదనంరోధనంచైవ రశ్మిరోధంతథైవచ । అపసవ్యంగ్రహాణాంచ చతుర్థాయుద్ధముచ్యతే ఏతన్నేందుసూర్యయోః । కింత్వన్యేషాం ॥ తారాగ్రహాణాంపంచానాం యుద్ధాన్యుక్తానియోగత ఇత్యుక్తేః ॥ తథా ॥ గ్రాహ్యగ్రహంసమాగమ్య గ్రాహ్యోభవతియోభృశం । హానింప్రాప్నోతిచవ్యక్తం స్యందతేచ ముహుర్ముహుః ॥ తత్ఫలంవిస్తరభయాన్నోచ్యతే ॥

అథేంద్రధనుః ॥

నారదః ॥ నానావర్ణాంశవోభాసః సాభ్రేవాయువిఘట్టితః । తద్వ్యోమ్నిచైవసంస్థాన మింద్రచాపంప్రదృశ్యతే ॥ అథవాశేషనాగేంద్ర దీర్ఘనిశ్వాససంభవం । విదిక్షుజందిక్షుజంచ తద్దిక్ష్మాపతినాశనం ॥ అవృష్టావృష్టిదంత్వైంద్ర్యాందిశివృష్ట్యామవృష్టిదం । అవనీగాఢమచ్ఛిన్నంప్రతికూలంధనుర్ద్వయం ॥ నృపాంతకృద్యదిభవే దానుకూల్యేతుతచ్ఛుభం ॥ అత్రశాంత్యనుక్తౌ గర్గోక్తశాంతిర్వక్ష్యతే ॥

అథషడ్గ్రహాదియోగతత్ఫలశాంతిః ॥ మదనరత్నేబ్రహ్మయామళే ॥ అథాతస్సంప్రవక్ష్యామి గ్రహయోగస్యశాంతికం ॥ అమావాస్యాదితిథిషు గ్రహయోగోభవేద్యది । ఏకర్క్షేభిన్నరాశౌవా హ్యేకరాశ్యర్క్షభేదనే ॥ శశిసూర్యసమాయుక్తె గ్రహత్రయసమన్వితే । దుర్భిక్షాదభయంచైవ

చతుర్గ్రహసమన్వితే॥ మహారోగభయంరాష్ట్రేషు యో. వృష్టివినాశనం।
పంచగ్రహసమాయోగే దుర్భిక్షం సంకరాదికం ॥ నృపవైరంగభర్తా
శో జాయతే జననాశనం । గ్రహషట్కసమాయోగే మంత్రిణాంమరణం
భవేత్॥ పశ్వశ్వాదిభయంసర్వం సంకరాదిజనక్షయః। పట్టరాజ్ఞో వినా
శోవా మహాభయమథాపివా ॥ సప్తగ్రహసమాయోగే క్షితీశమరణం
ధ్రువం। జగత్ప్రళయమేవాపి తదానిర్మానుషంజగత్ ॥ అతఊర్ధ్వం
మహోత్పాతో నానాదుఃఖమనాకులం। సూర్యస్తద్వ్యతిరిక్తశ్చేత్తదా
యోగో మహాద్భుతం॥ వినాచంద్రేణయోగోపి జగత్ప్రళయకారణం। త
దృక్షజాతజంతూనాం మహారోగో మహాభయం ॥ అర్థనాశఃస్థాననాశో
మానహానిర్నృపీడనం । వాతపిత్తాదిసంభూత మహాపీడామహాభయం॥
సమాయోగోగృహాన్నృణాందోషాన్ కుర్వంతిసర్వదా॥ షాణ్మాసాభ్యంత
రేవాపి ఆయుర్హానిఃశ్రియస్తథా । జన్మాష్టద్వాదశే రాశౌ చతుర్థే పం
చమేపివా॥ పూర్వోక్తఫలమేవాత్రతస్యా శ్శాంతింప్రయత్నతః। కుర్యా
ద్దోషానుసారేణ విత్తశాఠ్యంనకారయేత్ ॥ తత్తద్గ్రహాకృతింకృత్వా సౌ
వర్ణేనప్రయత్నతః। పలైకేనతదర్ధేన పాదేనాపికనీయసా॥విత్తశాఠ్యం
నకర్తవ్యం కర్తవ్యంశక్తితోనరైః। పూర్వోక్తలక్షణంనైవ గృహీ
మూర్తించకారయేత్॥గ్రహస్యైకైకకలశం గ్రహయోగప్రమాణతః।
కారయేత్కుంభమేకంవా నిర్వ్రణంసుదృఢంనవం॥గ్రహస్యైశానదిగ్భాగే
శుద్ధదేశేసమస్థలే । కుండేవాస్థండిలేవాపి హోమంకుర్యాద్విధానతః॥
తస్యపూర్వోత్తరదేశే పూజాస్థానంప్రకల్పయేత్ । చతురశ్రంహస్త
మాత్రం స్థండిలంతండులేనతు॥ లిఖేద్గ్రహాకృతిం తత్రస్థాపయేత్ప్రతిమాం
తతః। అధిప్రత్యధిదేవాచ దక్షిణోత్తరతఃక్షిపేత్॥ ఉక్తగంధైస్తథాపు
ష్పైస్తత్తన్మంత్రైఃప్రకల్పయేత్। తత్తద్గ్రహోక్తమంత్రేణ పూర్వో
క్తైనైవపూజయేత్ ॥ స్వస్తివాచనపూర్వేణ ఆచార్యాదృత్విజైస్స
హ। గ్రహపూజాదికంకృత్వా నైవేద్యంతుసమర్పయేత్॥తతోహో
మం ప్రకుర్వీత స్వగృహ్యోక్తవిధానతః। చతుర్థ్యంతంప్రకుర్వీత కల

శస్థాపనంతతః॥ పూర్వోక్తేనవిధానేన శుద్ధతోయేనపూరయేత్। పంచామృతంపంచగవ్యం పంచత్వక్పంచపల్లవాన్॥ తత్తన్మంత్రేణవిన్యస్య ఔషధానివినిక్షిపేత్ । తత్తద్గ్రహోక్తవిధినామూలాన్యాదాయ నిక్షిపేత్॥ అబ్లింగైర్వారుణైర్నాపి కలశంపూరయేద్బుధః। తత్తద్గ్రహోక్తవిధినా తత్తన్మంత్రైర్హునేదథ॥చర్వాజ్యాజ్యాహుతయాత్పశ్చాత్తిలాహుతిమథాచరేత్। అథస్విష్టకృతంహుత్వా హోమశేషంసమాపయేత్॥ భద్రాసనోపవిష్టస్య యజమానస్యఋత్విజః। కలశస్థోదకేనైవ మభిషేకంసమాచరేత్॥ యోగగ్రహోక్తమంత్రైశ్చ అధిప్రత్యధిమంత్రితః । నవగ్రహోక్తమంత్రైశ్చ జాతవేదాదిపంచకైః ॥ త్ర్యంబకేనతిమంత్రేణ క్షేత్రస్యపతినస్తథా ।యతఇంద్రభయేనైవ లోకపాలాష్టకైరపి । సురాస్త్వామితిమంత్రేణ యేనదేవాదయఃక్రమాత్ । అన్యైశ్చ పుణ్యసూక్తైశ్చ అభిషేకంసమాచరేత్॥ అభిషేకప్లుతంవస్త్ర మాచార్యాయనివేదయేత్। తతశ్శుక్లాంబరధరః కుర్యాదాజ్యావలోకనం। ఋత్విగ్భ్యోదక్షిణాందద్యాద్ధేనుశంఖాదికానపి। తదభావేయథాశక్తి హిరణ్యమపిదాపయేత్॥ బ్రాహ్మణాన్భోజయేత్పశ్చాద్యథావిభవసారతః। ఏవంయఃకురుతేభక్త్యా గ్రహదోషవివర్జితః। పూర్వోక్తసర్వదోషైశ్చ విముక్తఃపుత్రవాన్సుఖీ। ఆయురైశ్వర్యసంపన్నో జీవేద్వర్షశతంనరః। ఇహలోకసుఖీభూత్వా పశ్చాచ్ఛివపురంవ్రజేత్। ఇతిమదనరత్నే మద్గ్రహయోగశాంతిః॥

అథభూమికంపఫల—తచ్ఛాంతిశ్చ.

భూభారఖిన్ననాగేంద్ర శేషవిశ్రమసంభవః। భూకంపస్సోపిజగతా మశుభాయభవేత్సదా॥ నారదః॥ యామక్రమేణభూకంపో ద్విజాతీనామనిష్టదః । రాత్రౌవిశాంక్షితీశానాం శూద్రాణాంసంధ్యయోరపి। అర్యమాద్యానిచత్వారి దస్రేంద్వదితిభానిచ। వాయవ్యమండలంత్వేతదస్మిన్కంపోభవేద్యది। నృపస్యవణిజశ్చైవ శిల్పివృష్టివినాశదః ।. పుష్యద్విదైవభరణీ పితృభాగ్యాజపాన్నిభం । ఆగ్నేయంమండలంత్వేతదస్మి

న్కంపోభవేద్యది। రాజనాశాయరోగాయ శాంతిమాజాశ్రఖేందుర్గాః। మూలాహిబుధ్న్యవరుణ పౌష్ణేంద్రాణ్యహిభానితు ॥ వారుణంమండలంత్వేత దస్మిన్కంపోభవేద్యది । రాజనాశకరాహ్యంతి పౌంద్రభీనవపులిందకాః। నృపవృష్ట్యర్ఘనాశాయ శాంతిస్త్రావకసంకరాః। అభిజిద్ధాతృవైశ్వేంద్ర వసువైష్ణవమిత్రభం ॥ వాసవంమండలంత్వేతదస్మిన్కంపోభవేద్యది। ప్రాయేణనిఖిలోత్పాతాత్ క్షితీశానామనిష్టదః॥ షడ్భిర్మాసైశ్చభూకంపో ద్వాభ్యాందాహఫలప్రదః। అనుక్తాఃపంచభిర్మాసైస్తదానీంఫలదంరజః॥ నిదానంమామకశ్లోకం॥ కేచిద్దిక్కరికుంభచాలనభవం వాతాభిఘాతోద్భవం కేచిన్నీరధివీచిదోలనభవంతస్మిన్నజాతంపరే। భూకంపంబువతేవయంవారిగుణశ్రేణీసమాకర్షణప్రోద్యద్వ్యవకఖణేంద్రకంపితశిరశ్శ్రేణీభవంబ్రూమహే॥ మూలంతువారాహ్యాంజ్ఞేయంతత్త్రైవ। ప్రథితనరేశ్వరమరణం వ్యసనాన్యాగ్నేయవాయుమండలయోః। క్షుద్భయకరకావృష్టిభిరుపతప్యం తేజనాశ్చైవ ॥ వారుణపౌరందర్యోస్సుభిక్షం శివవృష్టిహార్దయోలోకే। గావోతిభూరిపయసో నివృత్తవైరాశ్చభూపాలాః॥ పక్షైశ్చతుర్భిరనిల స్త్రిభిరగ్నిర్దేవరాట్ చసప్తాహాత్। సద్యఃఫలతిచవరుణో యేషునకాలోద్భూతేషూక్తః ॥ త్రిచతుర్థేసప్తదినేమాసే పక్షే తథాత్రిపక్షేవా। యదిభవతిచభూకంపః ప్రధాననృపనాశకోభవతి॥ అత్ర పూర్వోక్తలక్షహోమః కోటిహోమోవాకార్యః॥ ఇతిభూకంపః॥

అథరజః॥ నారదః ॥ సితేనరజసాచ్ఛన్నాది గ్రామవనపర్వతాః। యదాతదాభవంత్యేతేనిధనం యాంతిభూమిపాః ॥ ధూమోద్భవస్త్రయస్యాం వైతస్యాందిశివినాశనం । ఋతావన్యత్రశిశిరాత్సం పూర్ణఫలదంరజః॥ ఇతిరజః॥

అథదిగ్దాహః॥ బృహస్పతిః॥ యదాస్తమితఆదిత్యేవహ్నిజ్వాలా ప్రదృశ్యతే। దిశాందాహంతుతంవిద్యాదితిభార్గవభాషితం ॥ అద్భుతసాగరేనారదః । దిగ్దాహఃపీతవర్ణశ్చేత్ క్షితీశానాంభయప్రదః ॥ అద్భుతసాగరేమయూరచిత్రే । తిలైర్దూర్వాదిభిశ్చైవ ఔదుంబరయ

వైస్తథా ॥ ధాన్యైరౌదుంబరీభిశ్చ శ్రీఫలైర్వాహుతిక్రియా । సమాప్తౌ భోజనం కృత్వా నరః ప్రేక్షణమాదిశేత్ ॥ వ్యోమమధ్యగతం పశ్యేద్యది సూర్యం భయం నరః । దధిక్షీరఘృతాక్తానాం జుహుయాదయుతం శుచిః ॥ ఉపోష్యార్కసమిద్ధోమం ధేనుం దద్యాద్ద్విజాతయే ॥

అథాద్భుతఫలకాలః అద్భుతసాగరే పరాశరః । తత్రోత్పాతఫలం దివ్యం పూర్ణే వర్షే విపచ్యతే । అంతరిక్షం తథా భౌమం మాసైః షడ్భిశ్చతుర్భిః ॥ నిర్ఘాతస్త్రిభిర్మాసైర్గంధర్వనగరాణి చ । అగ్నిశ్చ సప్తరాత్రేణ మాసేనోల్కా విపచ్యతే ॥ పురచైత్యాదిభంగేషు పురసంక్రమణేషు చ । పురధ్వజాదిభంగేషు ఫలం మాసాద్విపచ్యతే ॥ అరిష్టం పచ్యతే షట్సు మాసేషు ఫలహేతుషు । అతివర్షాతిశోకశ్చ సద్య ఏవ విపచ్యతే ॥ కీటమూషకసర్పాణాం మక్షికాదిషు యత్ఫలం । పచ్యతే తద్ద్విమాసేన మధు సప్తసు పచ్యతే ॥ హయానాం హస్తినాం చైవ శకునం చ శునస్తథా । సద్యస్త్ర్యహాద్వా నియతములూకస్య తథైవ చ ॥ విదేహవాక్సంశ్రవణం దర్శనం యక్షరక్షసాం । పశూనాం వికృతం యచ్చ షష్ఠిమాసి విపచ్యతే ॥ మాంసతైలవికారేషు దేహాంగస్పందనేషు చ । వస్త్రజాతివికారేషు ఫలం స్యాత్సప్తమే హ్ని ॥ చిత్రకర్మణి మాసాభ్యాం శయనే షష్ఠమాసికం । వల్మీకే షట్సు మాసేషు క్షీరవృద్ధౌ తథా త్రిషు ॥ జయోచ్ఛ్రయేషు భగ్నేషు యజ్ఞకర్మణి వైకృతే । సోమధ్వజవికారే చ వికారస్సప్తమాసికః ॥ తంతుబీజవికారేషు రాజ్ఞః శస్త్రేషు జృంభణే । పద్మోత్పలఫలాదీనాం ఫలం షాణ్మాసికం భవేత్ ॥ వినాశే వి ఫలం తేషాం పాకకాలే నివర్తతే । గర్గః ॥ పక్షాద్విపాకసూర్యస్య పాకస్సోమస్య మాసికః ॥ మాసద్వయే స్మృతో రాహోః త్రిభిర్మాసైస్తు కేతవః । సంవత్సరవిపాకౌ తు జ్ఞేయౌ బుధబృహస్పతీ ॥ షాణ్మాసికశ్చౌశనసస్సూర్యజస్య తు పంచభిః । త్రిభిర్మాసైస్తు భౌమస్య ఉల్కాపాతస్తు మాసికః । అష్టభిర్భూమికంపస్తు నిర్ఘాతః పచ్యతే త్రిభిః । అనార్తవం పుష్పఫలం షడ్భిర్మాసైర్విపచ్యతే ॥ పక్షికీటపతంగానాం దశాహాత్ఫలమాదిశేత్ । ఘృతతైలవసావర్షే సద్యః ఫలముదాహృతం ॥ రాత్రావింద్రధను

దృష్ట్వా రాజ్ఞశ్శీలవిపర్యయః। వానరాణాంనరాణాంచ తథైవగజవా జినాం॥ నానావాదిత్రశబ్దానాం ఫలంమాసాద్విపచ్యతే। గృధ్రగోమా యుసింహానాం ఫలంమాసాద్విపచ్యతే॥ బిడాలనకులానాంచ వరాహ వ్యాఘ్రయో స్తథా। శ్రుత్వాంతరిక్షే శబ్దంతు ఫలంమాసాద్విపచ్యతే॥ అ ద్భుతసాగరపరాశరః॥ రాజ్ఞశ్శరీరేలోకేచ పురదారపురోహితే। పాక మాయాతితత్రైషు తథాకోశేచవాహనే॥ మాత్స్యే॥అద్భుతేతుసముత్ప న్నే యదివృష్టిర్నభవేత్। సప్తాహాభ్యంతరేజ్ఞేయ మద్భుతంనిష్ఫలం భవేత్। తత్రసామాన్యశాంతి రుక్తావసిష్ఠసంహితాయాం। భౌమం శాంత్యాశమంయాతి మార్దవంత్వంతరిక్షజం॥ దివ్యంహేమాన్నగో భూమి దానై స్తతోకోటిహోమతః। మహాపాపహరాద్రుద్రస్య గో ఘ్నోహ త్తత్పురస్సరం॥అలంకృతేక్షితితలేయావత్తీరప్లవంభవేత్।అపిదివ్యం శమంయాతికింపునస్స్విత్తరద్వయం॥ తత్రైవ॥ హస్తైష్షోడశభిఃకార్యశ్చ తురశ్రస్సమంతతః। మంటపోయాజ్ఞికైర్వృక్షైః రథవావనదారుభిః॥హ స్తైశ్చతుర్భిస్తన్మధ్యే కుండంకార్యంసమంతతః। ఖాతంహస్తైశ్చతుర్భి శ్చ వప్రత్రయసమన్వితం॥ షడంగులోన్నతస్త్వాద్యో ద్వాదశాంగులవి స్తృతః॥ఆద్యాఅధోమేఖలా॥అంగులంచయథాశ్రుతమేవ నతుకుండం।ద శాంగులానతోమధ్యే అష్టాంగులనువిస్తృతః॥ చతుర్దశాంగులోత్సే ధశ్చతురంగులవిస్తృతః। తృతీయవప్రఃకర్తవ్యోనియోవర్ణాతుపశ్చి మే॥ చతుర్దశాంగులైర్దీర్ఘా చోన్నతాషోడశాంగులైః। హీనాధి కానకర్తవ్యా విస్తారష్షడ్భిరంగులైః॥ కుండస్యలక్షణంత్వేవం కోటిహోమే తుసర్వదా। ఈశాన్యాంవేదికాకార్యా సార్థహస్తప్రమాణతః॥ స ర్వదేవమయత్వాద్ధి శివపూజాపురస్సరం। గ్రహాంస్తానచయేత్తత్రపూ ర్వోక్తవిధినాతతః। పలాశసమిదాజ్యాన్నైర్మధుఖాంతేష్టశతంపృథ క్॥ అఘోరమంత్రేణజుహుయాత్ గ్రహహోమంచకారయేత్। తిలహోమంవ్యాహృతిభిః ఘృతాక్తైర్జుహుయాత్తతః॥ దార్వేషుజాప

క్తైః స్వస్వవేదపారాయణంక్రమాత్। చమకంనమకంసూక్తం పౌరుషం చాంగజాపకైః॥ హోమోనవభిరాచార్యైఃకార్యస్తుబ్రాహ్మణైస్సహ। నైవేద్యంచతతః పశ్చాచ్ఛాంతివాచనపూర్వకం ॥ బ్రాహ్మణాన్భోజయేత్పశ్చాత్స్వయంభుంజీతబంధుభిః। శివవిష్ణ్వోఃకథాలాపైర్దినశేషంనయేత్తతః॥ ఏవంయావత్కోటిహోమస్తావత్కార్యమతంద్రితః। తదర్ధంవాతదర్ధంవా లక్షహోమమథాపివా ॥ కార్యందోషానుసారేణ విత్తశాఠ్యవివర్జితః। హోమాంతేదక్షిణాందద్యాచ్చతుర్వింశతిఋత్విజః॥ ప్రతిద్విజమలంకారం సార్ధనిష్కశతద్వయం। తదర్ధంవాతదర్ధంవా దోషవిత్తానుసారతః। ఉక్తాసాధారణాశాంతి రుత్పాతానామతఃపరం॥ ఉత్పాతాశ్చైవతచ్ఛాంతి ర్వక్ష్యతేత్రపృథక్పృథక్।అద్భుతసాగరేగర్గః॥ సావిత్ర్యాలక్షహోమంతు కుర్యాచ్ఛాంతివిశారదః। గాంభూమించహిరణ్యంచ ధాన్యంవస్త్రంతథైవచ॥ దద్యాచ్చగురవేగ్రామం ధేనుంవాసోయుగంతథా। అనేనవిధినాభౌమముత్పాతంశమయేద్బుధః॥ ఇతిభౌమోత్పాతశాంతిః॥

అథాంతరిక్షశాంతిః॥ ఏషఏవవిధిర్జ్ఞేయఅంతరిక్షాద్భుతేషుచ। విశేషోత్రతుసావిత్ర్యాదశలక్షంతుహోమయేత్।హోమంసమాహితమనాః కుర్యాచ్చఘృతకంబళం॥ఘృతకంబళోగ్రేవక్ష్యతే ॥ ధేనూనాంద్వాదశందేయంశతనిష్కసమాయుతం। గురవేదీయమానేతుశమయేదంబరాద్భుతం॥ ఇత్యంతరిక్షశాంతిః॥

అథదివ్యాద్భుతశాంతిః॥ దివ్యాద్భుతేషుకర్తవ్యఃకోటిహోమస్సమాహితైః।గోసహస్రంచదాతవ్యంగురవేదక్షిణావిధౌ॥ఏషప్రోక్తోవిధిస్సమ్యగ్దివ్యారిష్టనివృత్తయే।ఇతిదివ్యాద్భుతశాంతిః॥అశక్తానఏవ॥ప్రయతస్తేషుసర్వేషు దివ్యాద్యద్భుతకేష్వపి। మహాశాంతింబుధఃకుర్యాదమృతాంవిశ్వభేషజాం। అమృతాథర్వవేదేషుప్రసిద్ధా। కేచిత్తుభవిష్యోక్తాం మహాశాంతిమాహుః॥ సావక్ష్యతే॥అథర్వణ్యూర్తిశ్చవిష్ణుధర్మే।అద్భుతేష్వపిసర్వేషు త్రివిధేషునసంశయః॥ దివ్యాంతరిక్షభౌమేషు అమృతా

సంస్మృతాబుధైః। విష్ణుధర్మే॥ సూర్యోత్పాతప్రశమనే అమృతాఖ్యాఽభయాస్మృతా। నారదసంహితాయాం॥ దేవాలయేస్వగృహే ఈశాన్యాంపూర్వతోఽపివా। కుండంలక్షణసంయుక్తం కల్పయేన్మేఖలాయుతం॥ గుహ్యోక్తవిధినాతత్ర స్థాపయేచ్చహుతాశనం। జుహుయాదాజ్యభాగాంతే పృథగష్టోత్తరంశతం॥ యతఇంద్రభయామహే స్వస్తిదాఽఘోరమంత్రకైః। సమిదాజ్యచరువ్రీహి తిలైర్వ్యాహృతిభిస్తథా॥ కోటిహోమంతదర్ధంవా లక్షహోమమథాపివా। అథవిత్తానుసారేణ తన్న్యూనాదికమల్పతా॥ ఏకవింశతిరాత్రం వాపక్షంపక్షార్ధమేవచ। పంచరాత్రంత్రిరాత్రం వాహోమకర్మసమాచరేత్॥ దక్షిణాంచతతోదద్యాదాచార్యాయకుటుంబినే। గణేశక్షేత్రపాలార్క దుర్గాక్షోణ్యశ్చదేవతాః॥ తాసాంప్రీత్యైజపఃకార్యః శేషంపూర్వవదాచరేత్। ఋత్విగ్భ్యోదక్షిణాందద్యాత్షోడశభ్యఃస్వశక్తితః। ఇతికమలాకరభట్టకృతే ప్రయోగరత్నే అద్భుతసామాన్యశాంతిః॥

అథనానోత్పాతశాంతయః॥ వరాహమిహిరః॥యానత్రేరుత్పాతాన్గర్గఃప్రోవాచతానహంవక్ష్యే॥ తేషాంసంక్షేపోయంప్రకృతేరన్యత్వముత్పాతః। అపచారేణనరాణాముపసర్గఃపాపసంచయాద్భవతి॥ సంసూచయంతిదివ్యాంతరిక్షభౌమాస్తదుత్పాతాః॥ ౨॥ మనుజానామపచారాదపరక్తాదేవతాఃసృజంత్యేతాన్।తత్ప్రతిఘాతాయనృపఃశాంతింరాష్ట్రేప్రయుంజీత॥౩॥దివ్యంగ్రహర్క్షవైకృతముల్కానిర్ఘాతపవనపరివేషాః। గంధర్వపురపురందరచాపాదియదాంతరిక్షంతత్॥౪॥ భౌమంచరస్థిరభవంతచ్ఛాంతిభిరాహతంశమముపైతి। నాభసముపైతిమృదుతాంశామ్యతినోదివ్యమిత్యేకే॥ ౫॥ దివ్యమపిశమముపైతి ప్రభూతకనకాన్నగోమహీదానైః॥రుద్రాయతనేభూమౌ గోదోహాత్కోటిహోమాచ్చ॥౬॥ఆత్మసుతకోశవాహనపురదారపురోహితేషులోకేషు। పాకముపయాతిదైవం పరికల్పితమష్టధానృపతేః ॥ ౭ ॥ అనిమిత్తభంగచలనస్వేదాశ్రునిపాతజల్పనాద్యాని। లింగార్చాయతనానాం నాశాయనరేశదేశానాం॥ ౮॥ దైవత

యాత్రాశకటాక్ష చక్రయుగకేతుభంగపతనాని। సంపయాసనసాదనసంగశ్చనదేశన్నృపకుభదాః॥ ౯॥ ఋషిధర్మపితృబ్రహ్మప్రోద్భూతంవైకృతంద్విజాతీనాం। యద్రుద్రలోకపాలోద్భవం పశూనామనిష్టంతత్॥ ౧౦॥ గురుసితశనైశ్చరోత్థంపురోధసాంవిష్ణుజంచలోకానాం। స్కందవిశాఖసముత్థం మాండలికానాంనరేంద్రాణాం॥ ౧౧॥ వేదవ్యాసెమంత్రిణివినాయకే వైకృతంచమూనాథే। ధాతరిసవిశ్వకర్మణి లోకాభావాయనిర్దిష్టం॥ ౧౨॥ దేవకుమారకుమారీవనితాప్రేష్యేషువైకృతంయత్స్యాత్। తన్నరపతేఃకుమారక కుమారికాస్త్రీపరిజనానాం॥ ౧౩॥ రక్షఃపిశాచగుహ్యక నాగానామేత దేవనిర్దేశ్యం। మాసైశ్చాప్యష్టాభిస్సర్వేషామేవఫలపాకః॥ ౧౪॥ బుద్ధ్వాదేవవికారంశుచిః పురోధాస్త్ర్యహోపోషితస్స్నాతః। స్నానకుసుమానులేపనవస్త్రై రభ్యర్చయేత్ప్రతిమాం॥ ౧౫॥ మధుపర్కేణపురోధాభక్ష్యై ర్బలిభిశ్చవిధివదుపతిష్ఠేత్। స్థాలీపాకంజుహుయాద్విధివన్మంత్రైశ్చతల్లింగైః॥ ౧౬॥ ఇతివిబుధవికారేశాంతయస్సప్తరాత్రం ద్విజవిబుధగణాచార్గీతనృత్యోత్సవాశ్చ। విధివదవనిపాలైర్యైః ప్రయుక్తాన తేషాంభవతిదురితపాకో దక్షిణాభిశ్చరుద్ధః॥ ౧౭॥ ఇతిలింగాదివైకృతం॥

రాష్ట్రేయస్యానగ్నిఃప్రదీప్యతే దీప్యతేచనేంధనవాన్। మనుజేశ్వరస్యపీడాతస్య చరాష్ట్రస్యవిజ్ఞేయా॥ ౧౮॥ జలమాంసార్ద్రంజ్వలనేనృపతివధః ప్రహరణైరణోరౌద్రః। సైన్యగ్రామపురేషుచనాశోవహ్నిర్భయంకురుతే॥ ౧౯॥ ప్రాసాదభవనతోరణకేత్వాదిష్వనలేనదగ్ధేషు। తటితావాషణ్మాసాత్పరచక్రస్యాగమోనియమాత్॥ ౨౦॥ ధూమోఽనగ్నిసముత్థోరజస్తమశ్చాహ్నిజంమహాభయదం। వ్యభ్రేనిశ్యుడునాశో దర్శనమపిచాహ్నిదోషకరం॥ ౨౧॥ నగరచతుష్పాదాండజమనుజానాం భయకరంజ్వలనమాహుః। ధూమాగ్నివిస్ఫులింగైః శయ్యాంబరకేశగైర్మృత్యుః॥ ౨౨॥ ఆయుధజ్వలనసర్పణాస్వనాః కోశనిర్గమనవేపనానివా। వైకృతాని యదివాయుధేపరాణ్యాశు రౌద్రరణసంకులంవదేత్॥

౨౩॥ మంత్రైర్వా హైమ్యః కుశైరవృక్షాత్సమిద్భిర్హోతవ్యోఽగ్నిస్తైస్సర్షపైస్సర్పిషా చ। అగ్న్యాదీనాం వైకృతే శాంతిరేవం దేయం చాస్మిన్ కాంచనం బ్రాహ్మణేభ్యః॥ ౨౪॥ ఇత్యగ్నివైకృతం॥

శాఖాభంగేఽకస్మాద్వృక్షాణాం నిర్దిశేద్రణోద్యోగం। హాసనే దేశభ్రంశం రుదితే చ వ్యాధిబాహుళ్యం॥ ౨౫॥ రాష్ట్రవిభేదస్త్వనృతౌ బాలవధోఽతీవ కుసుమితే బాలే। వృక్షాత్క్షీరస్రావే సర్వద్రవ్యక్షయో భవతి॥ ౨౬॥ మద్యే వాహననాశః సంగ్రామః శోణితే మధుని రోగః। స్నేహే దుర్భిక్షభయం మహద్భయం నిస్సృతే సలిలే॥ ౨౭॥ శుష్కవిరోహే వీర్యాన్నసంక్షయః శోషణే చ విరుజానాం। పతితానాముత్థానే స్వయం భయం దైవజనితం చ॥ ౨౮॥ పూజితవృక్షస్యానృతౌ కుసుమఫలం నృపవధాయ నిర్దిష్టం। ధూమస్తస్మిన్ జ్వాలాథవా భవేన్నృపవధాయైవ॥ ౨౯॥ సర్వత్ర తరుషు జల్పత్సు వాపి జనసంక్షయో వినిర్దిష్టః। వృక్షాణాం వైకృత్యే దశభిర్మాసైః ఫలవిపాకః॥ ౩౦॥ స్రగ్గంధధూపాంబరపూజితస్య ఛత్రం నిధాయోపరి పాదపస్య। కృత్వా శివం రుద్రజపోఽత్ర కార్యో రుద్రేభ్య ఇత్యత్ర షడంగహోమాః॥ ౩౧॥ పాయసేన మధునా చ భోజయేద్బ్రాహ్మణాన్ ఘృతయుతేన భూపతిః। మేదినీ నిగదితాత్ర దక్షిణా వైకృతే తరుకృతే హితార్థిభిః॥ ౩౨॥ ఇతి వృక్షవైకృతం॥

నాలేబ్జయవాదీనామేకస్మిన్ ద్విత్రిసంభవో మరణం। కథయతి తదధిపతీనాం యమలం జాతం చ కుసుమఫలం॥ ౩౩॥ అతివృద్ధిస్సస్యానాం నానాఫలకుసుమసంభవో వృక్షే। భవతి హి యద్యేకస్మిన్ పరచక్రస్యాగమో నియమాత్॥ ౩౪॥ అర్ధేన యదా తైలం భవతి తిలానాం మతైలతా వా స్యాత్। అన్నస్య చ వైరస్యం తదా తు విద్యాద్భయం సుమహత్॥ ౩౫॥ వికృతకుసుమం ఫలం వా గ్రామాదథవా పురాద్బహిః కార్యం। సౌమ్యోఽత్ర చరుః కార్యో నిర్వాప్యో వా పశుః శాంత్యై॥ ౩౬॥ సస్యే చ దృష్ట్వా వికృతిం ప్రదేయం తత్ క్షేత్రమేవ ప్రథమం ద్విజేభ్యః। తస్మైవ మధ్యే చరుమత్ర భామం కృత్వా న దోషం సముపైతి తజ్జం॥ ౩౭॥ ఇతి సస్యవైకృతం॥

దుర్భిక్షమనావృష్ట్యా హ్యతివృష్టౌ క్షుద్భయం పరభయం । రోగో హ్యనృతుభవాయాం నృపతివధోనభిజాతాయాం, ౩౮ ॥ శీతోష్ణ విపర్యాసో నో సమ్యగృతుషు చ సంప్రవృత్తేషు । షాణ్మాసాద్రాష్ట్రభయం లోకభయం దైవజనితంచ ॥ ౩౯ ॥ అన్యర్తౌ సప్తాహం ప్రబంధవర్షే ప్రధాననృపమరణం । రక్తే శస్త్రోద్యోగో మాంసాస్థివసాదిభిర్మరకః ॥ ౪౦ ॥ ధాన్యహిరణ్యత్వక్ఫలకుసుమాద్యై ర్వర్షితైర్భయంవింద్యాత్ । అంగారపాంసువర్షే వినాశ మాయాతితన్నగరమ్, ౪౧ । ఉపలావినా జలధరైర్వి కృతావా ప్రాణినో యదావృష్టాః । ఛిద్రంవాప్యతివృష్టౌ సస్యానాంభీతిసంజననం ౪౨ । క్షీరఘృతక్షౌద్రాణాం దధ్నో రుధిరోష్ణవారిణాంవర్షే । దేశవినాశో జ్ఞేయోఽసృగ్వర్షే చాపినృపయుద్ధం ౪౩ । యద్యమలేఽర్కే ఛాయానదృశ్యతే దృశ్యతే ప్రతీపావా । దేవస్యతదా సుమహద్భయ మాయాతంవినిర్దేశ్యం । ౪౪ । వ్యభ్రేనభసీంద్రధను ర్దివాయదా దృశ్యతేథవారాత్రౌ । ప్రాచ్యామపరస్యాంవాతదాభవేత్ క్షుద్భయంసుమహత్ । ౪౫ । సూర్యేందుపర్జన్యసమీరణానాంయోగః స్మృతో వృష్టివికారకాలే । ధాన్యాన్నగోకాంచన దక్షిణాశ్చదేయాస్తతశ్శాంతి ముపైతిపాపం ॥ ౪౬ ॥ ఇతివృష్టిః ॥

అపసర్పణంనదీనాం నగరాదచిరేణశూన్యతాంకురుతే । శోషశ్చ శోష్యాణామన్యేషాంవాహ్రదాదీనాం ॥ ౪౭ ॥ స్నేహాసృఙ్మాంసవహాస్సంకుల కలుషాః ప్రతీపగాశ్చాపి । పరచక్రస్యాగమనంనద్యః కథయంతిషాణ్మాసాత్ ॥ ౪౮ ॥ జ్వాలాధూమక్వాథారుదితోత్కృష్టాని చైవకూపానాం । గీతప్రజల్పితానిచజన మరకాయప్రదిష్టాని । ౪౯ । తోయోత్పత్తిరఖాతేగంధరస విపర్యయేచతోయానాం । సలిలాశయవికృతౌవా మహద్భయంతత్రశాంతిరియం । ౫౦ । సలిలవికారేకుర్యాత్పూజాం వరుణస్యవారుణైర్మంత్రైః । తైరేవచజపహోమం శమమేవంపాపముపయాతి । ౫౧ । ఇతిజలవైకృతమ్ ।

ప్రసవవికారేస్త్రీణాంద్విత్రిచతుః ప్రభృతిసంప్రసూతౌ వా। హీనాధిక కాలేచ దేశకులసంభవోభవతి॥ ౫౨॥ బడబోష్ట్రమహిషగోహస్తినీషు యమలోద్భవేమరణమేషాం । షణ్మాసాత్సూతిఫలంశాంతౌ శ్లోకాచగర్గోక్తా॥ ౫౩ ॥ నార్యఃపరస్యవిషయమేత్య త్యక్తవ్యాస్తాహితార్థినా। తర్పయేచ్చద్విజాన్కామైః శాంతించైవాత్రకారయేత్ ॥౫౪ ॥ చతుష్పదాఃస్వయూథేభ్య స్త్యక్తవ్యాఃపరభూమిషు । నగరంస్వామినంయూథమన్యథాహివినాశయేత్ ॥౫౫॥ ఇతిప్రసవవైకృతమ్॥

పరయోనావభిగమనంభవతితిరశ్చామసాధుధేనూనాం । ఉక్ష్ణో వాన్యోన్యంపిబతిశ్వావాసురభిపుత్రం॥౫౬॥మాసత్రయేణవిన్ద్యాత్తస్మిన్ని స్సంశయంపరాగమనం। తత్ప్రతిఘాతాయైతౌశ్లోకౌగర్గేణనిర్దిష్టౌ॥ ౫౭ ॥ త్యాగోవివాసనందానంతత్తస్యాశుశుభంభవేత్ । తర్పయేద్బ్రాహ్మణాంశ్చాత్ర జపహోమాంశ్చకారయేత్॥ ౫౮॥ స్థాలీపాకేనధాతారం పశునాచపురోహితః । ప్రాజాపత్యేనమంత్రేణ యజేద్బహ్వన్నదక్షిణం॥ ౫౯॥ ఇతిచతుష్పదవైకృతం॥

యానంవాహవియుక్తంయదిగచ్ఛేన్నవ్రజేచ్చవాహయుతం । రాష్ట్రభయంభవతితదా చక్రాణాంసాదభంగేచ॥౬౦॥ అనభిహతతూర్యనాదశ్శబ్దోవాతాడితేషుయదినస్యాత్। వ్యుత్పత్తౌవాతేషాంపరాగమోనృపతిమరణంవా॥౬౧॥గీతరవతూర్యశబ్దా నభసియదావాచరస్థిరాన్యత్వం। మృత్యుస్తదాగదావావిస్వరతూర్యేపరాభిభవః॥౬౨॥ గోలాంగలయోస్సంగేదర్వీశూర్పాద్యుపస్కరవికారే । క్రోష్టుకనాదేచతథాశస్త్రభయంమునివచశ్చేదం॥౬౩॥ వాయవ్యైష్వేషునృపతిర్వాయుం సక్తుభిరర్చయేత్। ఆవాయోరితిపంచర్చో జప్తవ్యాఃప్రయతైర్ద్విజైః॥ ౬౪॥ బ్రాహ్మణాన్ పరమాన్నేన దక్షిణాభిశ్చతర్పయేత్ । బహ్వన్నదక్షిణాహోమాః కర్తవ్యాశ్చప్రయత్నతః॥ ౫॥ఇతివాయువైకృతం॥

పురపక్షిణోవనచరావన్యావానిర్భయంవిశంతిపురం। నక్తంవాదివసచరాఃక్షపాచరావాచరంత్యహని॥౬౬॥సంధ్యాద్వయేపిమండల మాబ

ధ్నంతో౽మృగావిహంగానా। దీప్తాయాం దిశ్యథ వాక్రోశంతః సంహతాశ్చ యదా॥ ౮౭॥ శ్వానః ప్రరుదంత ఇవ ద్వారే క్రోశంతి జంబుకా దీప్తాః॥ ప్రవిశే న్నరేంద్రభవనే కపోతకః కౌశికో యదివా॥ ౮౮॥ కుక్కుటరుతం ప్రదోషే హేమంతాద్యౌచ కోకిలాలాపాః॥ ప్రతిలోమమండలచరాః శ్యేనాద్యాశ్చాం బరే భయదాః॥ ౮౯॥ గృహచైత్యతోరణేషు ద్వారేషుచ పక్షిసంఘసంపాతః॥ మధువల్మీకాంభోరుహ సముద్భవశ్చాపి నాశాయ॥ ౭౦॥ శ్వభిరస్థి శవావయవ ప్రవేశనం మందిరేషు మరణాయ। పశుశస్త్ర వ్యాహారే నృపమృత్యుర్మునీ వచశ్చైదం॥ ౭౧॥ మృగపక్షివికారేషు కుర్యాత్ హోమాన్సదక్షిణాన్। దే వాః కపోతఇతిచ జప్తవ్యాః పంచభిర్ద్విజైః॥ ౭౨॥ సుదేవాఇతిచైకేన దేయా గావశ్చ దక్షిణాః। జపేచ్ఛాకునసూక్తం వా మనో వేదశిరాంసిచ ॥౭౩॥ ఇతి మృగపక్షివైకృతం।

శక్రధ్వజేంద్రకీల స్తంభ ద్వారప్రపాతభంగేషు। తద్వత్కవాట తోరణకేతూనాం నరపతేర్మరణం ॥ ౭౪ ॥ సంధ్యాద్వయస్య దీప్తిర్ధూ మోత్పత్తిశ్చ కాననే నగ్నా। ఛిద్రాభావే భూమేర్దరణం కంపశ్చ భయ కారీ ॥ ౭౫ ॥ పాషండానాం నాస్తికానాంచ భక్తస్సాధ్వాచారప్రోజ్ఝితః క్రోధశీలః। ఈర్ష్యుః క్రూరో విగ్రహో సక్తచేతా యస్మిన్ రాజా తస్య దేశ స్యనాశః॥ ౭౬॥ ప్రహరహరఛింధిభింధీత్యా యుధకాష్ఠాశ్మపాణయో బా లాః। నిగదంతిః ప్రహరంత స్తత్రాపి భయం భవత్యాశు ॥ ౭౭ ॥ అంగార గైరికాద్యైర్వికృతప్రేతాభిలేఖనం యస్మిన్। నాయకచిత్రితమథవా తు మె క్షయం యాతిన చిరేణ॥౭౮॥ లూతాపటాంగళబలం ననంధ్యయో॰ పూ జితం కలహాయుక్తం। నిత్యోచ్ఛిష్టస్త్రీకంచ యద్గృహాం తత్ క్షయం యాతి॥ ౭౯॥ దృష్టైషు యాథారుధా నేషు నివిర్ శైన్మరకమాశుసంప్రాప్తం। ప్రతిభూ తాయ్హై రేపాంగగర్శ్శాంతించ కారయే ॥౮౦॥ మహాశాంత్యో థబలయో భోజ్యాని సుమహాంతిచ। గాం రమృత్తం మహేంద్రంచ మాహేంద్రీంచ సమ చేయేత్। ౮౧। ఇతి శక్రధ్వజేంద్రకీలాదివైకృతం।

నరపతిదేశవినాశే కేతోరుదయేథవా గ్రహేర్కేందోః। ఉత్పాతా
నాం ప్రభవః స్వర్తుభవశ్చాప్యదోషాయ॥౮౨॥ యేచ నదోషాన్ జనయన్త్యు
త్పాతాస్తానృతుస్వభావకృతాన్। ఋషిపుత్రకృతైః శ్లోకైర్విద్యాదేతైః
సమాసోక్తైః॥౮౩॥ వజ్రాశనిమహీకంపసంధ్యానిర్ఘాతనిఃస్వనాః। పరివే
షరజోధూమరక్తార్కాస్తమయోదయాః॥౮౪॥ ద్రుమేభ్యోన్నరసస్నే
హబహుపుష్పఫలోద్గమాః। గోపక్షివృద్ధిశ్చ శివాయ మధుమాధవే॥
౮౫॥ తారోల్కాపాతకలుషం కపిలార్కేందుమండలం। అనగ్నిజ్వలన
స్ఫోటధూమరేణ్వనిలాహతం॥౮౬॥ రక్తపద్మారుణం సంధ్యానభః క్షుబ్ధా
ర్ణవోపమం। సరితాం చాంబుసంశోషం దృష్ట్వా గ్రీష్మే శుభం వదేత్॥౮౭॥
శక్రాయుధపరీవేషా విద్యుచ్ఛుష్కవిరోహణం। కంపోద్వర్తనవైకృ
త్యం రసనం దరణం క్షితేః॥౮౮॥ సరోనద్యుదపానానాం వృద్ధ్యూర్ధ్వతరణప్ల
వాః। సరణం చాద్రిగేహానాం వర్షాసు నభయావహం॥౮౯॥ దివ్యస్త్రీ
భూతగంధర్వవిమానాద్భుతదర్శనం। గ్రహనక్షత్రతారాణాం దర్శ
నంచ దివాంబరే॥౯౦॥ గీతవాదిత్రనిర్ఘోషా వనపర్వతసానుషు। సస్య
వృద్ధిరపాం హాని రపాపాః శరది స్మృతాః॥౯౧॥ శీతానిలతుషారత్వం
నర్దనం మృగపక్షిణాం। రక్షోయక్షాదిసత్త్వానాం దర్శనం వాగమానుషీ॥
౯౨॥ దిశో ధూమాంధకారాశ్చ సనభోవనపర్వతాః। ఉచ్చైఃసూర్యో
దయాస్తౌ చ హేమంతే శోభనాః స్మృతాః॥౯౩॥ హిమవాతానిలోత్పా
తా విరూపాద్భుతదర్శనం। కృష్ణాంజనాభమాకాశం తారోల్కాపాత
పింజరం॥౯౪॥ చిత్రగర్భోద్భవాః స్త్రీషు గోజాశ్వమృగపక్షిషు। పత్రాం
కురలతానాం చ వికారాః శిశిరే శుభాః॥౯౫॥ ఋతుస్వభావజా హ్యేతే
దృష్టాః స్వర్తౌ శుభప్రదాః। ఋతోరన్యత్ర చోత్పాతా దృష్టాస్తే చాతిదా
రుణాః॥౯౬॥ ఉన్మత్తానాం చ యా గాథాః శిశూనాం భాషితం చ యత్। స్త్రి
యో యచ్చ ప్రభాషంతే తస్య నాస్తి వ్యతిక్రమః॥౯౭॥ పూర్వం చరతి దేవే
షు పశ్చాద్గచ్ఛతి మానుషాన్। నాచోదితా వాగ్వదతి సత్యా హ్యేషా సర
స్వతీ॥౯౮॥ ఉత్పాతాన్ గణితవివర్జితోపి బుద్ధ్వా విఖ్యాతో భవతి నరేం

ద్రవల్లభశ్చ । ఏతత్తన్మునివచనంరహస్యముక్తం యత్ జ్ఞాత్వా భవతి సర్వత్రికాలదర్శీ । ౯౯ । ఇతివారాహ్యనామూత్పాతశాంతయః ॥

అథమాత్స్యోక్తాద్భుతశాంతయః ॥ మదనరత్నే గర్గఉవాచ । పురాపచారాన్నియతమపవర్జ్యంతి దేవతాః । అపరాగాచ్చ దేవానాముపసర్గః ప్రవర్తతే । దివ్యాంతరిక్షభౌమం చ త్రివిధం పరికీర్తితం ॥ గ్రహర్క్షవైకృతం దివ్యమాంతరిక్షం నిబోధ మే । ఉల్కాపాతో దిశాందాహః పరివేషస్తథైవ చ ॥ గంధర్వనగరం చైవ వృష్టిశ్చ వికృతా చ యా । ఏవమాదితులోకేస్మిన్నాంతరిక్షంవినిర్దిశేత్ । చరస్థిరభవం భౌమం భూకంపాశ్చైవ భూమిజం । జలాశయానాం వైకృత్యం చ భౌమం చ పరికీర్తితం ॥ భౌమం బహుఫలం జ్ఞేయం చిరేణ చ విపచ్యతే । అభ్రజం మధ్యఫలదం మధ్యకాలఫలప్రదం ॥ అభ్రజమాంతరిక్షం ॥ అద్భుతే తు సముత్పన్నే యది వృష్టిశ్శివా భవేత్ । సప్తాహాభ్యంతరే జ్ఞేయ మద్భుతం నిష్ఫలం హి తత్ ॥ అద్భుతశ్చ విపాకశ్చ వినాశాద్యాన దృశ్యతే । త్రిభిర్వర్షైస్తథా జ్ఞేయం సుమహద్భయకారకం ॥ రాజ్ఞాం శరీరే లోకే చ పురే దారగృహే తథా । పాకమాయాతి పుత్రేషు తథా వై కోశవాహనే ॥ ఋతుస్వభావా రాజేంద్ర భవంత్యద్భుతసంజ్ఞితాః । శుభావహాస్తే విజ్ఞేయాస్తాంశ్చ మే వదతః శృణు । వజ్రాశనిమహీకంపసంధ్యానిర్ఘాతనిస్వనాః ॥ పరివేషరజోధూమ రక్తార్కాస్తమనాదయః । ద్రుమేభ్యోన్నరసస్నేహా బహుసస్యఫలోద్గమః ॥ గోపక్షిమదవృద్ధిశ్చ శుభాని మధుమాధవే । తారోల్కాపాతకలుషం కపిలార్కేందుమండలం । అనగ్నిజ్వలనాస్ఫోట ధూమరేణ్వనిలాహతిః । రక్తపద్మారుణం సాంధ్యం నభః క్షుబ్ధార్ణవోపమం । సరితామంబుసంశోషం దృష్ట్వా గ్రీష్మే శుభం వదేత్ । శక్రాయుధం పరివేషః గురుశుక్రవిరోహణం । కంపోద్వర్తనవైకృత్యం ప్రాపణం దరణం క్షితేః ॥ నదోదపానసరసాం వృద్ధ్యూర్ధ్వతరణప్లవః ॥ శి గానిదావిరోహిణాం వర్షాసు శుభమిష్యతే ॥ శీతానలతుషారత్వం నర్దనం మృగపక్షిణాం । రక్షోయక్షపిశాచాదీనాం దర్శనం వాగమానుషీ । దిశో ధూమాంధకారాశ్చ సనభోవనపర్వతాః ॥ ఉచ్చైస్సూర్యోదయా

స్త్రాచహోమంతేశోభనాః స్మృతాః॥ దివ్యస్త్రీరూపగంధర్వ విమానాద్భుతద
ర్శనం। గ్రహనక్షత్రతారాణాం దర్శనంవాగమానుషీ ॥ గీతవాదిత్రని
ర్ఘోషా వనపర్వతసానుషు। సస్యవృద్ధిరసోత్పాతేశరత్కాలేరసాః స్మృ
తాః॥ హిమోత్పాతానిలోత్పాతా విరూపాద్భుతదర్శనం।కృష్ణాంజనాభ
మాకాశం తారోల్కాపాతపింజరే॥ చిత్రగర్భోద్భవాః స్త్రీషుగోజాశ్వమృ
గపక్షిషు। పత్రాంకురలతానాం చవికారాశ్శిశిరేశుభాః॥ ఋతుస్వభావ
వవినాద్భుతస్య జాతస్యదుష్టస్యతుశీఘ్రమేవ। శ్రుత్వాగమంశాంతిరనంత
రంతుకార్యా యథోక్తావసుధాధిపేన॥ గర్గఉవాచ॥ దేవతార్చాః ప్ర
నృత్యంతి వేపంతేప్రజ్వలంతివా। ఆరోహంతిచరోహంతి ప్రస్విదంతిహసం
తిచ। ఉత్తిష్ఠంతినిషీదంతి ప్రధావంతివమంతిచ। భజంతివికృతాశ్చేష్టా
మానుషాణాంభయావహాః॥ అవాఙ్ముఖావాతిష్ఠంతిస్థానాత్స్థానంభ్రమం
తిచ। వమంత్యగ్నింతథాధూమం స్నేహంరక్తంతథావసాం॥ ఏవమాదీ
నిదృశ్యంతే వికారాన్సహజోత్థితః। లింగాయతనచిత్రేషు తత్రవాసంనరో
చయేత్॥ రాజ్ఞోవావ్యసనంతత్ర సచదేశోవినశ్యతి। దేవయాత్రాసుచో
త్పాతాన్ దృష్ట్వావశ్యంభయంవదేత్॥ యాత్రాసంబంధినః శకటాక్షధ్వ
జభంగాదయఇత్యర్థః। పశూనాంరుద్రజంజ్ఞేయం నృపాణాంలోకపాల
జం। రుద్రజంతత్ప్రతిమాభంగోపశు భయదమిత్యర్థః॥ ఏవంసర్వత్రజ్ఞే
యం॥ సేనాపతీనాంనాశంస్యాత్స్కందజంచవిశాఖజం। లోకానాంవిష్ణువ
స్వింద్ర విశ్వకర్మసముద్భవం॥ వినాయకోద్భవంజ్ఞేయం గణానాంసేవకా
యవా। దేవదూతేచయాః ప్రేష్యా దేవాః స్త్రీషునృపస్త్రియః॥ వాస్తుదేవే
షువిజ్ఞేయం గృహాణామేవనాన్యథా। దేవతార్చావికారేషు శుచిస్నాతః
పురోహితః॥దేవతార్చాంతుగత్వా వైస్నాతామాచ్ఛాద్యపూజయేత్।
మధుపర్కేణవిధివదు పతిష్ఠేదనంతరం ॥ తల్లింగేనచమంత్రేణ స్థాలీపా
కంయథావిధి। పురోధాజుహుయాద్వహ్నౌ సప్తరాత్రమతంద్రితః॥ వి
ప్రాశ్చపూజ్యామధురాన్నపానైః సదక్షిణైః సప్తదినంనరేంద్రైః। ప్రా

హైష్టమిహ్నక్షితిగోప్రదానైః స్వకాంచనైః శాంతిముపైతి పాపం। ఇతిదే వప్రతిమావైకృతశాంతిః॥

అథాగ్నివైకృతశాంతిః॥

గర్గఉవాచ॥ అగ్నిః ప్రదీప్యతే యత్ర రాష్ట్రే భృశమనింధనః। నదీప్యతే చేంధనవాం స్తద్రాష్ట్రం పీడ్యతే నృప॥ జ్వలేదార్ద్రశ్చవహ్ని ర్వ్యాతథా ప్రానంమృదాసువా। ప్రాసాదం తోరణం ద్వారం నృపవేశ్మ సురాలయం॥ ఏతాని యత్ర దహ్యంతే తత్ర రాజభయం వదేత్। విద్యుతా వా ప్రదహ్యంతే తత్రాపి నృప తే భయం। అనైశానితమాంస్యర్చిః పిః నాపాంసురజాంసిచ। ధూమశ్చాగ్నిజో యత్ర తత్ర విద్యాన్మహాభయం॥ తటిద్వినాభ్రం గగనే భయం స్యాద్వృష్టివర్జితే। దేవాసతారగగనే త ద్దైవభయమాదిశేత్॥ లోహాయుధవికారస్స్యాత్తత్ర సంగ్రామమాదిశే త్। త్రిరాత్రోపోషితస్తత్ర పురోధాస్సుసమాహితః॥ సమిద్భిః క్షీర వృక్షాణాం సర్షపైశ్చఘృతేనచ। హోమం కుర్యాదగ్నిమంత్రై ర్బ్రాహ్మణాంశ్చైవ భోజయేత్॥ దద్యాత్సువర్ణంచ తథా ద్విజేభ్యో గాంశ్చైవ వస్త్రాణితథా భవంతి। ఏవం కృతే తత్సముపైతి నాశం యదగ్నివైకృత్య భవం ద్విజేంద్ర॥ ఇత్యగ్నివైకృతశాంతిః.

అథవృక్షోత్పాతశాంతిః.

గర్గఉవాచ॥ పురేషు యేచదృశ్యంతే పాదపాదైవచోదితాః। రుదంతో వాహసంతో వా వమంతో వారసాభువి॥ రుదంతో వ్యాధిరత్యేతి హసంతో దేశవిభ్రమః। శాఖాప్రపతనే కుర్యాత్ సంగ్రామే యోధపాతనం। బాలానాం మరణం కుర్యాద్బాలానాం ఫలపుష్పతః। స్వరాష్ట్రభేదం కురు తే ఫలంపుష్పమనార్తవం॥ క్షీరం సర్వత్ర గంభీరం స్నేహాందుర్భిక్షలక్ష ణం। వాహనాపచయం మద్యే రక్తే సంగ్రామమాదిశేత్॥ మధుస్రావేభ వేద్వ్యాధి ర్జలస్రావే చవర్షతి। అరోగశోషణం జ్ఞేయం బ్రహ్మాదుర్భిక్ష లక్షణం॥ శుష్కేషు సంప్రరోహత్సు వీర్యమన్నంచ హీయతే। ఉత్థాన పతితానాంచ భయం భేదకరం భవేత్॥ స్థానాత్స్థానే షుగమనే దేశభంగంతే

ఖాదిశేత్। జల్పత్స్వపిచవృక్షేషు స్వనత్స్వపిధనక్షయః॥ ఏతత్పూజితవృక్షేషు సర్వరాష్ట్రోపిపద్యతే। పుష్పైఃఫలైర్వావికృతై రాజ్ఞాంమృత్యుం తథాదిశేత్॥ అన్యేషుచైవవృక్షేషు వృక్షోత్పాతేష్వతంద్రితః। ఆచ్ఛాదయిత్వాతంవృక్షం గంధమాల్యైర్విభూషయేత్ ॥ వృక్షోపరితథాఛత్రం కుర్యాత్పాపప్రశాంతయే । కేచిత్తువృక్షోత్పాతే వృక్షచ్ఛేదనమాహుస్తదతద్వైరోధాచ్చింత్యం॥ శివమభ్యర్చయేద్దేవంపశుంచాస్మైనివేదయేత్। ఏభ్యఇతిరుద్రేభ్యఃహుత్వా రుద్రంజపేత్తతః ॥ మధ్వాజ్యయుక్తేనతుపాయసేన సంపూజ్యవిప్రాంశ్చభవంచదద్యాత్ । గీతేననృత్యేనతథార్చయేత్తం దేవంహరంపాపవినాశహేతోః॥ ఇతివృక్షవైకృతశాంతిః॥

అథ కదలీదుష్టప్రసవశాంతిః॥

ఉమోవాచ॥ ప్రథమప్రసవోదేవ రంభాయాదృశ్యతేయదా।దక్షిణాభిముఖోవిద్వాన్ వివిధానిఫలంనహి॥ భూపాలేకర్షకేచాపి ఫలంకస్మింస్తుజాయతే। శ్రీమహాదేవఉవాచ॥యదాయామ్యముఖాదేవి కదలీతు ప్రసూయతే। తదాగ్రామపతేర్నాశం విదధాతినసంశయః॥ ఏవంవిప్రసముత్పన్నేవిధానం తత్రకారయేత్ ॥ సూతకీచోపసర్పాసా కదలీహీనమిచ్ఛతి।దర్శేతుజాగరంకృత్వాహోమఃకార్య స్తతఃపరం॥ఋఙ్మంత్రైర్హవనంకార్యం వైష్ణవైస్సముదాహృతైః। సహస్రంజపతోవాగ్మిజపంశాంతిరసైకశః॥విష్ణుస్తుదేవతాతత్ర తల్లింగోమంత్రఉచ్యతే। విప్రేభ్యస్సప్తధాన్యాని దేయానివివిధానిచ ॥ దద్యాత్తాంకదలీంరాజా విప్రవర్యాయధీమతే॥ తత్రమంత్రః ॥ అసురాణాంకులోత్పన్నాం రంభాంబహుఫలాన్వితాం। అతస్తవప్రదానేన సంతతిర్మేఽభివర్ధతాం ॥ ఏవంకృతేవిధానేచ విప్రశాంతిస్తుజాయతే। పూజితేవిప్రవర్యేచ కర్తాసుఖమవాప్నుయాత్॥ ఇతివృక్షోత్పత్తిశాంతిః॥

అథవృష్టివైకృతశాంతిః.

గర్గఉవాచ ॥ అతివృష్టిరనావృష్టి దుర్భిక్షం। ఘోరాభయంతతః। అన్నతౌతుదివానంతా వృష్టిర్వ్యాధిభయాయతు॥ అనభ్రేవైకృతా వైచ

వ విజ్ఞేయారాజహింసకాః ॥ వైకృతాగర్జితాదయః ॥ శీతోష్ణానాంవిప ర్యాసే ఋతూనాంరిపుజంభయం ॥ శోణితంవర్షతేయత్ర తత్రశస్త్ర భయంభవేత్। ఫలంపుష్పంతథాధాన్యం పరిణామిభయాయతు। పాం సుజంతుఫలానాంచ వర్షణేరోగజంభయం ॥ ఛిద్రంవాన్నప్రవర్షేణ సస్యానామతివర్ధనం । విరజస్కరవైవ్యభ్రే యదాచ్ఛాయానదృశ్య తే ॥ దృశ్యతేతుప్రతీపావా తత్రదేశభయంభవేత్ । ప్రతీపాప్రతికూ లచ్ఛాయా విపరీతచ్ఛాయేత్యర్థః ॥ సతతంవర్షతేయత్ర తత్రశత్రుభ యంభవేత్ । నిరభ్రేవాతథారాత్రౌ శ్వేతంయామ్యోత్తరేణతు ॥ ఇం ద్రాయుధంతథా దృష్ట్వాఉల్కాపాతంతథైవచ । దిగ్దాహపరివేషౌచ గంధర్వనగరంతథా॥ పరచక్రభయంవింద్యాద్దేశోపద్రవమేవచ । సూ ర్యేందువర్జన్యసమీరణానాం యాగస్తుకార్యోవిధివద్ద్విజేంద్ర॥ ధాన్యా నిగోకాంచనదక్షిణాశ్చ దేయాద్ద్విజానామఘనాశహేతోః॥ ఇతివృష్ట్యా దివైకృతశాంతిః॥

అథజలాశయవైకృతశాంతిః॥ గర్గఉవాచ॥నగరాదపసర్పంతేస మీపముపయాంతిచ।నద్యోనదప్రస్రవణానిరస్రా వై భవంతివా॥వివర్ణంక లుషంతప్తం ఫేనావర్తాతిసంకులం । క్షీరస్నేహసురారక్తం వహంతి వ్యాకులోదకం॥ షాణ్మాసాభ్యంతరేతత్ర పరచక్రభయంవిదుః॥జలాశయా నితేనైవ ప్రజ్వలంతికథంచన ॥విముంచతితథాబ్రహ్మన్ జ్వాలాధూమర జాంసిచ । అథాతేవాజలోత్పత్తిస్ససత్త్వావాజలాశయాః ॥ సంగీతశబ్దా దృశ్యంతే జనమృత్యుభయంవిదుః। దివ్యంమహాభయం విద్ధిమధుమాత్రా వసేచనం। జప్తవ్యావారుణామంత్రాస్తైశ్చహోమోజలేభవేత్ । మ ధ్వాజ్యయుక్తంపరమాన్నమత్ర దేయంద్విజానామథభోజనార్థం । గా వశ్చదేయాసితవస్త్రయుక్తాస్తథోదకుంభాః సకలాఘశాంత్యై । ఇతిజ లాశయవైకృతశాంతిః॥

అథయానాద్యుపస్కరవైకృతశాంతిః॥గర్గఉవాచ॥ యానియా నాన్యయుక్తాని యుక్తాన్యంవినయాంతిచేత్। చోద్యమానానితత్రస్యాన్న

హద్భయముపస్థితం । వాద్యమానానవాద్యంతె వాద్యంతేవాప్యనాహ. తాః। అచలాశ్చచలంతేవాచ లాశ్చైవచలంతిన॥ ఆకాశేతూర్యనాదశ్చ గీతగంధర్వనిస్వనః । కాష్ఠదర్వీకుఠారాది వికారంకురుతేయది । లాంగ లంగూలసంఘాశ్చ స్త్రీయుఃస్త్రీవాపిఘాతయేత్ । ఉపస్కరాదివికృతో ఘోరంకస్తస్మిభయంభవేత్ । హోమోశ్చపూజాంద్విజ సక్తుభిశ్చకృ త్వాఽయుక్తాంశ్చజపేచ్చమంత్రాన్॥ దద్యాత్ప్రభూతం పరమాన్నమత్ర సదక్షిణంతే నశమోస్యభూయాత్॥ ఇతిఉపస్కరవైకృతశాంతిః॥

అథమృగపక్షివైకృతశాంతిః॥ గర్గఉవాచ ॥ ప్రవిశంతియదా గ్రామా నారణ్యామృగపక్షిణః । అరణ్యంయాంతివాగ్రామ్యాః స్థలం యాంతిజలోద్భవాః॥ స్థలజావాజలంయాంతిఘోరావాసంతినిర్భయాః। రాజద్వారేపురద్వారె శివాశ్చాప్యశివప్రదాః॥ దివారాత్రించరావాపిరా త్రౌవాపిదివాచరాః। గ్రామ్యాస్త్యజంతిగ్రామం వాశూన్యతాంతస్యని ర్దిశేత్। దీప్తంవాసంతిసంధ్యాసు మండలానిచకుర్వతే। వాద్యంతేవి స్వరం యత్రతదాప్యేతత్ఫలంలభేత్ । ప్రదోషేకుక్కుటోవాసే హే మంతేవాపికోకిలః। అర్కాదయెకాభిముఖ శివారౌతిభయందిశేత్। గ్ర హేకపోతఃప్రవిశేత్క్రవ్యా దోమూర్ధ్నిచాపతేత్। మధువామక్షికా కుర్యాత్ మృత్యుర్గేహపతేర్భవేత్ ॥ ప్రాకారద్వారగేహేషుతో ర ణాపణవీథిషు । కేచిచ్ఛత్రాయుధాద్యేషు క్రవ్యాదస్సంశ్రయెద్యది॥ జా యతెనాథవల్మీకో మధువాస్యందతెయది। సదేశోనాశమాయాతి రాజా చమ్రియతేతదా॥ మూషకాశ్శలభాశ్చ దృష్ట్వాప్రభూతంక్షుద్భయంభ వేత్। కాష్ఠోల్మకాస్థిశృంగాద్యాః శ్వానమర్కటవేదనాః ॥ దుర్భిక్షవేద నాక్షేయాః కాకాధాన్యముఖాయది। జనానభిభవంతశ్చ నిర్భయారణ్యా వేదినః॥ కాకోమైథునయుక్తశ్చ శ్వేతస్తుపరిదృశ్యతె। రాజావామ్రియతె తత్ర సదేశోవావినశ్యతి॥ఉలూకోవాస్యపేయత్రనృపద్వారెతథాగృహే। క్షేమోగృహపతెమృత్యుః ధననాశస్తథైవచ । మృగపక్షివికారేషుకు ర్యాద్ధోమంసదక్షిణం॥ దేవాఃకపోతఇతిచ జప్తవ్యాఃపంచభిర్ద్విజైః॥ సు

దేవఇతిచైకేనదే యాగావశ్చదక్షిణాః ॥ జపెచ్ఛతుంతసూక్తంచ నమో వేదశిరాంసిచ। మంత్రాఋగ్వేదేప్రసిద్ధాః–నమోనమోబ్రహ్మణఇతి॥ వేదశిరాంసిఉపనిషదః । గావశ్చదేయావిధివద్ద్విజానాం వశాంచనావస్త్రయుతోత్తరీయాః॥ ఏవంకృతేశాంతిముపైతిపాపం మృగైర్ద్విజైర్వాపినివేదితంయత్। ఇతిమృగపక్షి వైకృతశాంతిః॥

అథమాత్స్యోక్తాద్భుతశాంతిః.

గర్గఉవాచ॥ప్రాసాదతోరణద్వారద్వారప్రాకారవేశ్మసు।అనిమిత్తకంతుపతనందృఢానాంరాజమృత్యవే॥రాజసావాథధూమేనదిశోయత్ర సమాకులః।ఆదిత్యశ్చంద్రతారాశ్చవివర్ణాభయవృద్ధయె॥రాక్షసాయత్ర దృశ్యంతే బ్రాహ్మణాశ్చవిధర్మిణః।ఋతవశ్చవిపర్యస్తాఅపూజ్యాఃపూజ్యతేజనైః॥ నక్షత్రాణివియోగీని తన్మహద్భయలక్షణం। కేతూదయోపరాగౌచ ఛిద్రంవాశశిసూర్యయోః॥గ్రహర్క్షవికృతిర్యత్ర తత్రాపిభయమాదిశేత్ ।స్త్రియశ్చకలహాయంతేబాలానిఘ్నంతిబాలకాః॥క్రియాణాముచితానాంచవిచ్ఛిత్తిర్యత్రదృశ్యతె।హూయమానస్తుయత్రాగ్నిర్దీప్యతేనచ శాంతిషు॥క్రవ్యాదావాయసాయత్రయాంతిచోత్తరతస్తథా।పూర్ణకుంభాఃస్రవంతేవాహ వివాహవిప్రలుప్యతే ॥ మాంగల్యధ్వనయోయత్ర నశ్రూయంతెసమంతతః । క్షుధబాధతేవాథ ప్రోత్సాహెసతినదర్శః॥ నచదేవేషువర్తేత యథావాబ్రాహ్మణేషుచ । వేదఘోషాణివాద్యాని వాద్యంతేవిస్తరాణినా ॥ గురుమిత్రద్విషోయత్ర శత్రుపూజారతాసదా। బ్రాహ్మణశ్చసువృన్నాన్యో జనోయత్రావమన్యతే ॥ శాంతిమంగళహోమేషు నాస్తిక్యంయత్రమన్యతే । రాజావాబ్రియతేతత్రా ఽథవాదేశోవినశ్యతి॥ రాజ్ఞైవినాశేసంప్రాప్తె నిమిత్తానినిబోధమె । బ్రాహ్మణాన్ప్రథమోద్వేష్టి బ్రాహ్మణాంశ్చవినిందతి ॥ బ్రాహ్మణస్వానిచాదత్తె బ్రాహ్మణాంశ్చజిఘాంసతి। నైతాన్స్మరతికృత్యేషు యాచితశ్చప్రకుప్యతి॥ రమతెనిందయాతేషాం ప్రశంసాన్నాభినందతి। అపూర్వాందుమకరంలోభంతథాపాతయతిద్విజె ॥ ఏతేష్వభ్యర్చయెత్సభ్యాం త్సపత్నీకాన్ద్విజోత్త

మాః। భోజ్యానిచైవకార్యాణి సురాణాంబలయస్తథా॥ గావశ్చదేయా ద్విజపుంగవేభ్యో భువంతథాకాంచనమంబరాణి। హోమశ్చకార్యోద్వి జయజ్ఞ మేతదేవంకృతేశాంతిముపైతిపాపం ॥ అద్భుతేతుసముత్పన్నే యదివృష్టిశ్శివాభవత్। సప్తాహాభ్యంతరేజ్ఞేయ మద్భుతంనిష్ఫలంహితత్। ఇతిమత్స్యోక్తాద్భుతశాంతిః॥

అథనానోత్పాతశాంతిః.

మదనరత్నేగర్గః ॥ ఔత్పాతికాంమహాశాంతిం తత్వతశ్శృణు మేధునా। యత్రవ్యాధిరనావృష్టిః పరచక్రముపస్థితం ॥ దుర్భిక్షుంజనమృత్యు వారాజ్ఞోమరణమేవచ ॥ తత్రశాంతిక్రమః ప్రోక్తోమహాక్రతుమిహాహరేత్। పునర్హోమశ్చకర్తవ్యో బృహస్పతిమతంయథా॥ గావస్తథైవదాతవ్యాస్తథైవా యువతీవర్ధనీ । రాజ్ఞోభిషేకంకుర్వీతత త్రైవచసఋత్విజః॥త్రిరాత్రంసప్తరాత్రంవాఉపోష్యచపురోహితః॥ఔదుం బరీణాంవిధివత్స మిధాంచశతందహేత్॥ బ్రాహ్మణాన్భోజయేత్తత్ర హుతాంతేభూరిదక్షిణా। యవానాంహోమయేద్ద్రోణాన్ ఘృతాక్తానాం తథైవచ॥ ద్విజైఃఘృతాద్పృథందద్యాద్వావచ్ఛాంతిర్భవిష్యతి।రాజ్ఞఃకులే ప్రధానేవా ఘృతద్రోణాంవిధీయతే ॥ వృషభైకాదశాగాశ్చ విప్రేభ్యః ప్రతిపాదయేత్ । కులేయస్యనరోహంతి పుత్రాదుహితరస్తథా॥ సర్వజీవోపసర్గశ్చ తత్రకర్మప్రయోజయేత్ । సావిత్ర్యాకారయేత్కర్మ తతఃపాపంప్రశామ్యతి॥ అత్యుష్ణమతిశీతంచ అతివర్షమమాదకం। అనార్తవంపుష్ప ఫలమతిమాత్రంచమారుతః ॥ వాహనానాంమృతిశ్చైవ అతిమాత్రంచసూతకః ।అరణ్యేమృగసంఘాత మథవాయురనుత్తమః, ధృతిశ్చైవాతిమాత్రంచ॥ యద్వాప్యేత్యతిశంకించిచ్ఛన్నపక్షాశ్చవాయసాః॥శైరవంచాతిమాత్రంచరుదంతిమృగపక్షిణః॥ విద్యుత్స్తనితనిర్ఘోషవమనభేవాతివర్షణం॥సింహవ్యాఘ్రతరక్షూణాం దర్శనంచచతుష్పథే। ఈదృశైర్లక్షణోత్పాతై ర్వినాశమభిలక్షయేత్। అన్యత్రజాయతేరాజాతథా చాన్యఃపురోహితః ॥ తత్రశాంతింప్రవక్ష్యామి పాపప్రశమనీం

శుభాం। ఔదుంబరాణాంసమిధాం శతమష్టోత్తరంహరేత్॥ సహక్షీరఘృ
తాక్తానాంమహాముస్త్రిగణైశ్శుభైః। హుత్వాశతసహస్రంతుపరాంశాన్తి
మవాప్నుయాత్॥యంత్రంతుముసలంవావిస్ఫుటతేవాప్యులూఖలం। భూ
తానిచైవబిభ్యన్తి గృహేదేవకులేతథా॥ అకస్మాత్స్ఫురతేయత్ర కంపతే
వావసుంధరా । తథాయుక్తమయుక్తం వాయానయుక్తంప్రధావతి॥
అచలంచలతేయత్ర వివాదశ్చైవమంత్రిణాం । అయుక్తంబ్రాహ్మణై
స్సార్ధంవివదంతితథాభృశం॥ ఈదృశేషునిమిత్తేషు మహాభయముదా
హరేత్। శ్రేష్ఠీనాంసార్ధవాహానా మమాత్యానాంభయంవదేత్॥ మ
హాజనవివాదాంశ్చ మంత్రిణాంచవినిర్దిశేత్। తత్రశాంతింప్రవక్ష్యామి
ప్రాజాపత్యేతివిశ్రుతః ॥ అశ్వత్థసమిధోహుత్వా ఘృతాక్తామధుసంయు
తాః। సావిత్ర్యాష్టసహస్రేణ ప్రాజాపత్యాంస్తుమంత్రయేత్ ॥ పాయ
సైర్భోజయే ద్విప్రాన్భుక్త్యంతేభూరిదక్షిణాం । తతఃప్రశామ్యతేపా
పంప్రజాపతిమతంయథా॥ యమలానిచజాయంతే శుభానినిజవాహనే।
ముండవక్త్రముఖాశ్చైవ క్రూరాశ్చకుణపాస్తథా॥ అమానుషామాను
షానాం గజానాంమృగపక్షిణాం । జాయతేఉపరిదంతా అశ్వాశ్చవికృ
తాననాః॥ బహుశీర్షమశీర్షంవా బహువర్ణాఅవర్ణకాః। ఏకశృం
గమశృంగంవా చతుర్భుజమథాభుజం॥ దీర్ఘకర్ణమకర్ణంవా అజక
ర్ణముఖంతథా। వ్యాళవ్యాఘ్రముఖాకారం బిడాలముఖమున్నతం॥ ఈ
దృశానివిరూపాణి దృశ్యంతేయత్రగౌతమ। తత్రసంగ్రామతోబ్రూయా
ద్భయం క్షయకరంమహత్॥ జనక్షయంచపౌరాణాం రాజ్ఞాంశ్రేణీవధం
తథా। తత్రశాంతింప్రవక్ష్యామి సర్వపాపప్రణాశనం॥ఖాదిరాశ్వత్థసమిధ
స్సహస్రాష్టోత్తరందహేత్। విరూపాక్షేణమంత్రేణ విధివత్సుసమాహితః॥
విరూపాక్షో అగ్నిమూర్ధేత్యాది। తత్రవిరూపాక్షఋషిః ॥ దద్యాచ్చకపి
లాంధేనుం హిమాంశాంతిమిచ్ఛతా।తతస్తచ్ఛామ్యతేపాపంజాతవే
దోవచోయథా ॥ యథాకార్యాణిజాయంతే అదండ్యందండయేన్నృపః।
అపూజ్యాశ్చైవపూజ్యంతే మాన్యాశ్చైవావమన్యతే। అనడ్వాంశ్చపిబే

ద్ధనం ధేనుశ్చానడ్వాహంపిబేత్ । విధునోతిచగావత్సం ప్రజాతంనా
భినందతి॥ ప్రజాతంవత్సగౌరీతి శేషః మైథునంవిపరీతంచ అకాలేమృగపక్షి
ణాం। బ్రాహ్మణాభిన్నమర్యాదానతిష్ఠంతిస్వకర్మసు ॥ ఈదృశై ర్లక్షణో
త్పాతైర్విద్యాద్దేశస్యవిభ్రమం। కలహంజాయతేఘోరం దుర్భిక్షంజన
మారకం॥ రాజామాత్యవినాశంచ పౌరాణాంచమహద్భయం। తత్ర శాంతిం
ప్రవక్ష్యామి సర్వపాపప్రణాశనీం॥ ప్రజ్వాల్యాశ్వత్థసమిధాః కృత్వాసం స్తర
ణం మహత్ । ఔదుంబరాణాంసమిధాసహస్రాష్టోత్తరంబుధః॥ జుహుయాద్వి
ధివద్వహ్నౌ పరాంశాంతిమవాప్నుయాత్। దాసీదాససమాయుక్తంగృ
హందద్యాద్ద్విజాతయే॥ తతః ప్రశామ్యతేపాపంగౌతమస్యవచోయథా। కృ
ష్ణాపిపీలికాయత్ర గ్రామేషునగరేషుచ॥ దృశ్యంతేహ్యతిమాత్రంచేదూర్ధ్వం
వంశకృతాలయాః । శాంతిగృహే దేవగృహే తథాచనృపతేర్గృహే॥
ఉపర్యుపరిమాత్రంచ దృశ్యంతేవేశ్మనత్తదా। మక్షికామశికాదంశా అతి
మాత్రంభయావహాః ॥ ఈదృశైర్లక్షణోత్పాతై ర్మహాచ్చోరభయం
భవేత్। ద్రవ్యాణాంహరణంబ్రూయాత్ పరచక్రస్యచాగమం ॥ తత్రశాం
తింప్రవక్ష్యామి విశ్వామిత్రోపదర్శితాం। అశ్వత్థసమిధాంచైవహుత్వా
చాష్టోత్తరంశతం ॥ పూర్ణపాత్రాణివై దద్యాద్ధోమాంతేభూరిదక్షిణాం।
సర్వోపస్కరసంయుక్తం గృహందద్యాద్ద్విజాతయే॥ తిలపాత్రంప్రదాత
వ్యం తిలాన్ జుహ్వాతిసంపదః। అనగ్నిర్జ్వలతేయత్ర అధూమోధూమద
ర్శనం॥ బాలైస్సహకుమారాశ్చ కలహంయత్రకుర్వతే। గవాద్యానాం
భవేన్నిత్యం తథాఘోషనివాసినాం ॥ చలతాంసార్థవాహానాం కల
హోయత్రజాయతే। రాజామాత్యవినాశంచపౌరాణాంచమహద్భయం
తత్రశాంతింప్రవక్ష్యామి పితామహవచోయథా। పాలాశసమిధామగ్నౌ
సహస్రాష్టోత్తరంహువేత్ ॥ బ్రాహ్మణాన్భోజయేత్తత్ర పరమాన్నం
ఘృతప్లుతం। తతస్తుశమయేత్పాపం పితామహవచోయథా। ప్రాకార
నగరేరమ్యే గోపురాట్టాలకేషువా। రథ్యాంచతుష్పథేచైవదేవతాయత
నేషుచ ॥ నివాసంయత్రకుర్వంతి బకాఃకాకాశ్చకౌశికాః । గృధ్రాఃపర

భృతశ్చైవ అరణ్యామృగపక్షిణః॥ నిరూహేత్కలహంఘోరం సిద్ధానాం వచనంతథా। నిరూహేతర్కయేత్॥ తత్రశాంతింప్రవక్ష్యామినారదనోక్త లక్షితాం। అశ్వత్థసమిధానాంతు ఘృతాక్తానాంవిభావసోః॥ వాయవ్యేన హామంత్రేణ నివేద్యంచనుశోణితం। తతస్తుశామ్యతేపాపం నారదస్య వచోయథా॥ మృతఃశ్మశానంయోనీతః పునర్జీవతిమానవః। గృహేయ స్యప్రవిష్టో స్యాత్త్వేద్యదికదాచన । అచిరాన్మృత్యుతాం యాతిహృత దారపరిగ్రహః। తత్రశాంతింప్రవక్ష్యామి ధర్మరాజమతంయథా॥ సక్షీ రాణాంఘృతాక్తానా మగ్నేర్హుత్వాముఖేబుధః। ఔదుంబరీణాంవిధి వత్తతః శాంతిఃకృతాభవేత్॥ సావిత్ర్యాష్టసహస్రేణ క్షీరశాంతింతుకార యేత్।క్షీరశాంతిశ్చరక్తానామేకవర్ణానామిత్యాదీనాంవక్ష్యమాణానాం॥ కపిలాతిలకాంస్యాని హేమామాంతేభూరిదక్షిణాం। తతస్తచ్ఛామ్యతే పాపం ధర్మరాజమతంయథా॥

శ్వాసృగాలోథవాగృధ్రః కాకోవాయదిమానుషః।శ్మశానాస్థిం సమాదాయ పురమధ్యేప్రవేశయేత్॥ నగరంవపట్టణంవాపిగ్రామంవాయ దివాగృహం। అచిరేణైవకాలేన శ్మశానంతద్భవిష్యతి॥ చోరమండలసం ప్రాప్తిః పరచక్రస్యచాగమః। అనారోగ్యమనావృష్టి దుర్భిక్షంజనమా రకం॥ సంగ్రామంశస్త్రసంఘాతం క్షిప్రమేవవినిర్దిశేత్। తత్రశాంతిం ప్రవక్ష్యామి తస్యపాపస్యశాంతిదాం॥ అశ్వత్థసమిధోగృహ్యా తిలాంశ్చమ ధుసంయుతాన్। విరూపాక్షేణమంత్రేణ విరూపాక్షానుశోణితాం॥ తిల పాత్రోపహారంచ క్షీరశాంతించకారయేత్॥తతస్తచ్ఛామ్యతేపాపంప్రజా పతిమతంయథా॥సౌత్రామణిఃపాకయజ్ఞఃపశుబంధస్తథైవచ।క్రతవశ్చప్ర వర్తంతేఅనర్థీత్యకృతోదయః॥ యస్మింస్తథాప్రవర్తంతే క్రోధలోభభ యాదపి।అదత్వాదక్షిణాంసమ్యజ్ఞ్మహదుత్పాతలక్షణం॥ అనారోగ్యమనా వృష్టి దుర్భిక్షంజనమారకం। జ్వరఃకాసస్తథాశ్వాసఃకుష్ఠదద్రువిషూచి కాః। శిరోరోగార్శరోగాశ్చ పాండురోగోగళగ్రహః। అథయశ్చప్రవ ర్తంతే దుర్దృష్టేస్వప్నలక్షణైః॥ తత్రశాంతింప్రవక్ష్యామి బృహస్పతి

మతంయథా। త్రిరాత్రోపోషితోభూత్వా హవిష్యాశీపురోహితః॥ సక్షీ
రాణాంఘృతాక్తానాం సమిధాంశ్చశతందహేత్ । వజ్రమింద్రాశనిర్వా
పి జ్వలన్యైనిపతేద్యది ॥ పురోజనపదేవాపి తత్రవిద్యాన్మహద్భయం।
సంవత్సరతతోఘోరే విద్యాద్బహుజనక్షయం ॥ రాజామాత్యవినాశంచ
నిర్దిశేన్నాత్రసంశయః । తత్రశాంతింప్రవక్ష్యామి ఇంద్రాగ్నివచనంయ
థా॥ అపామార్గస్యసమిధాం సహస్రాష్టోత్తరందహేత్ । పాయసంభోజ
యేద్విప్రాన్ క్షీరశాంతించకారయేత్॥ రక్తానాంమేఘవర్ణానాం గవాం
క్షీరంసమాదిశేత్ । హుత్వాహుతిశతం విప్రమాహేంద్రేణైవమంత్ర
విత్ ॥ సువర్ణమణిసంఘాతాం హోమాంతేభూరిదక్షిణాం। తతస్త
చ్ఛామ్యతేపాపమింద్రాగ్నివచనంతథా॥ ప్రతిస్రోతోమహానద్యః ప్రవ
హంతిజలాశయాః। ఉన్మార్గపథగామీని జలాన్యుపహరంతిచ॥ఉద్గిరంతి
జలంభూమౌ పుష్కరిణ్యోజలాశయాః । కుముదోత్పలపుష్పాణాం నద్య
స్స్రోతసిసంభవః॥ దర్శనంసప్తఋషీణాం నాగానాంజలశాయినాం । చై
త్యవృక్షామహాలాకాశ్చ పుష్పవంతిఫలంతిచ ॥ పూయశోణితగంధా
శ్చ కృపాణానాంసుగంధితా । క్రిమిశోణితవర్షంచ ఛిన్నాభిన్నఃపురో
హితః॥ ఈదృశానినిమిత్తాని సంతియత్రైవగౌతమ । పరచక్రాగమంవిం
ద్యాత్సర్వలోకభయావహం । రాజామాత్యభయంబ్రూయాత్పౌరా
ణాంచమహద్భయం।ఔదుంబరీణాంవిధివత్సమిధాంవైసమాహితః॥ సహ
స్రాష్టోత్తరంహుత్వా త్వింద్రాగ్నేయేనమంత్రవిత్ । రుద్రజాపశ్చకర్త
వ్యో వాయవ్యశ్చసమంతతః॥ దేవాలయేషుసర్వేషు నానావాదిత్రనిస్వ
నైః। మోదకాక్షతపత్రైశ్చ బ్రాహ్మణైస్స్వస్తివాచయేత్ ॥ ద్విజాతీనాం
గోసహస్రం హోమాంతేభూరిదక్షిణా।ఉత్పాతాదినిమిత్తాస్తు యేకేచి
ద్భయదారుణాః॥ గోప్రదానేనశామ్యంతి ప్రజాపతిమతంయథా। వ్రతో
పవాసైర్నియమైర్హోమైర్బ్రాహ్మణతర్పణైః॥దివ్యోత్పాతేసముత్ప
న్నే మాహేంద్రంసాధయేచ్చరుం। వారుణంచాంతరిక్షేచ ఆగ్నేయంపా
ర్థివేతథా॥ తథాసంగ్రామకాలేపి ప్రహారాణాంనివృత్తయే। ఏవమిత్వా

దిక్కంలోకేది వ్యభౌమాంతరిక్షజం॥నియమైర్వ్రతోపవాసైశ్చ శాంతిభిశ్చ ప్రశామ్యతి । దేవతాయత్రపూజ్యంతే సాంవత్సరపురోహితా॥ గురవో గ్రహనక్షత్రం తదాహుః శుభలక్షణం। ఇతిమదనరత్నే గర్గోక్తా నానోత్పాతశాంతయః॥

తత్రైవ దేవీపురాణే ॥ అపచారేణలోకానా మపకారాద్దురాత్మనాం। అపరక్తవినాశాయ సృజంతేదేవతాముసే॥ ఉత్పాతాన్వివిధాకారాన్దివ్యభౌమాంతరిక్షజాన్ । సర్వప్రాచీందిశమన్వావర్తతే యదాస్య మణికుంభా స్థాలీదర్వైయానచ్ఛత్రశయ్యాసనా వసథధ్వజపతాకాగ్రహైకదేశప్రభంజనేషు గజవాజిముఖ్యాఃప్రమీయంత ఇత్యేవమాదీని తానిసర్వాణీంద్రదేవత్యా న్యద్భుతానిప్రాయశ్చిత్తాని భవంతీంద్రంవో విశ్వతస్పరీతి స్థాలీపాకాదష్టశతం హుత్వాపంచభిరాజ్యా హుతిభిర్జుహుయాదింద్రాయస్వాహా శచీపతయేస్వాహా వజ్రపాణయేస్వాహేశ్వరాయ స్వాహాసర్వపాపప్రశమనాయ స్వాహేతివ్యాహృతిభిశ్చ పృథగ్జుహుయాత్॥దక్షిణాందిశమన్వా వర్తతేయదస్య ప్రజాయాంపశుషుశరీరే వారిష్టాని ప్రాదుర్భవంతివ్యా ధయోహ్యనేకవిధా అతిస్వప్నదుస్వప్నమతిభోజనమాలస్యా జీర్ణానిగృహద్వారేణ వాయసోగచ్ఛతి కపోతః ప్రవిశతి శరీరేవారోహతికృష్ణా స్త్రీఅదర్శనమాదర్శే ఇత్యేవమాదీని తాని సర్వాణియమదైవత్యా న్యద్భుతానిభవంతి నాకేసుపర్ణమితిస్థాలీపాకా అష్టశతంహుత్వా పంచభిరాజ్యాహుతీభి ర్జుహుయాద్యమాయస్వాహా ప్రేతాధిపతయేస్వాహా దండపాణయేస్వాహేశ్వరాయస్వాహా సర్వపాపప్రశమనాయ స్వాహేతివ్యాహృతిభిశ్చపృథగ్జుహుయాత్॥స ప్రతీచీందిశమన్వావర్తతేయస్య క్షేత్రగృహసంస్థేషు ధాన్యేష్వద్భుతాః ప్రాదుర్భవంత్యుపద్రవా అనేకవిధాఅఖుపతంగ పిపీలికామధ్వక్షౌమ కశుకశరభక సౌత్మకమిత్యేవమాదీని తానిసర్వాణి వరుణదైవత్యాని భవంతి॥ ఘృతవతీతివరుణస్యోత్తంభన మసీతిస్థాలీపాకాదష్టశతం హుత్వాపంచభిరాజ్యా హుతీర్జుహుయాద్వరుణాయస్వాహాఽపాంపతయేస్వా

హా పాశపాణయేస్వాహా శ్వరాయస్వాహా సర్వపాపశమనాయ
స్వాహేతివ్యాహృతిభిశ్చపృథగ్జుహుయాత్॥ సఉదధిందిశమన్వావర్తతే
థయదాస్యకనకరజత వజ్రవైడూర్యముక్తామణి వియోగోభవత్యార్ద్రం
ళోవావిపద్యంతే మిత్రాణివైవిరజ్యంతే శస్త్రనిరుధాన్యలాభాని హీనా
యంతే వల్మీకాశ్చోచ్ఛ్రియంతే శుష్కవృక్షాఃప్రరోహంతి తైలంస్రావయ
ంతిరాత్రావింద్రధనుర్దృష్ట్వాదివా శ్వేతవాయసంకృశానాగ్నాధూమా
జాయతే శ్వేతరోగశ్చగృహ్ణాతి ఏవమాదీనివైశ్రవణ దైవత్యాన్యద్భు
తానిభవంతి । అభిత్యందేవమితిస్థాలీపాకాదష్టశతం హుత్వాపంచభిరా
జ్యాహుతీర్జుహుయాత్। వైశ్రవణాయస్వాహా యక్షాధిపతయేస్వాహా హి
రణ్యపాణయేస్వాహా ఈశ్వరాయస్వాహా సర్వపాపశమనాయ స్వాహేతి
వ్యాహృతిభిశ్చ పృథగ్జుహుయాత్। సపృథివీమన్వావర్తతే థయదస్యపృథి
వీస్ఫుటతిస్థలతికంపతి జ్వలతిరుదతి ధూమాయత్యకస్మాత్సలి లముద్గిరతిప్ల
వతిమజ్జతినిమగ్నము షప్లవత్యకాలేపుష్పఫలానీత్యేవ మాదీనాగ్నిదైవ
త్యాద్భుతాని భవంత్యగ్నిందూతమితిస్థాలీపాకా ద్ధుత్వాపంచభిరాజ్యా
హుతీర్జుహుయాత్యగ్నయె స్వాహార్చిష్మతేస్వాహా శక్తిపాణయె స్వా
హేశ్వరాయస్వాహా సర్వపాపశమనాయ స్వాహేతివ్యాహృతిభిశ్చపృథ
గ్జుహుయాత్ । సోంతరిక్షమన్వావర్తతే సయదాస్యవివాతావాతా వా
యంతేశ్రేషుచాపరూపాణి దృశ్యంతేఖరకరంభగృధ్రకంకకపోతోలూకశ్యే
నమావాసయంగోమాంసం యూష్ణాన్యుపరిపశుమాంసవశ్వస్థి రుధిరవ
ర్షాణిప్రవర్తంతే కాకమైథునానిదృశ్యంతే రాత్రౌమణధనుఃపశ్యేచ్ఛర
త్కాగ్రామెవిశంతివృక్షా స్రవంతిరుధిరాణ్యాకాశేనగరస్య సతీత్యేవమా
దీనివాయుదైవత్యాన్యద్భుతానిభవంతి ॥ వాతఆవాత్వితి స్థాలీపాకాద్ధు
త్వాష్టోత్తరశతం పంచభిరాజ్యాహుతీర్జుహుయాత్వాయవేస్వాహా పు
ణ్యమ్భూతాధిపతయేస్వాహా శీఘ్రపాణయెస్వాహేశ్వరాయస్వాహా సర్వ
పాపహరాయస్వాహే తివ్యాహృతిభీహుత్వాథ సామగాయేత్॥ సదివ
మన్వావర్తతేథ యదాతారావర్షాణి చోల్కాఃపతంతిధూమాయంతి

దిశోదహ్యంతి కేతవశ్చోత్తిష్ఠంతి గవాంశృంగేషుధూమోజాయతే గవాం స్తనేషురుధిరంస్రవత్యత్యర్థంహిమంనిపతత్యేవమాదీని సోమదేవత్యాన్యద్భుతాని భవంతిసోమంరాజానమితి స్థాలీపాకాదష్టోత్తరశతంహుత్వా పంచభిరాజ్యాహుతీర్జుహోతిసోమాయస్వాహా నక్షత్రపతయేస్వాహా శీతపాణయేస్వాహేశ్వరాయస్వాహేతి సర్వపాపహరాయస్వాహేతిచవ్యాహృతీభిశ్చపృథగ్జుహోతి॥ పరాందిశమన్వావర్తతే దేవాయతనానికంపంతే దేవతాప్రతిమాహసంతినృత్యంతి గాయంతిస్ఫుటంతి ఖిద్యంత్యున్మీలంతి నిమీలంతిప్రతీయాంతినద్యః॥ కబంధమాదిత్యేదృశ్యంతే జలంచపరితప్యతే కేతూపతాకాచ్ఛత్ర వజ్రవిషాణాని ప్రజ్వలంత్యశ్వావాధిష్వం గారాక్షరంత్యహతాని కర్మాణిక్రందంత్యేవమాదీని విష్ణుదైవత్యాద్భుతాని భవంతీదంవిష్ణురితిస్థాలీ పాకాద్ధుత్వాపంచాజ్యాహుతీర్జుహోతి విష్ణవేస్వాహా సర్వభూతాధిపతయేస్వాహా చక్రపాణయేస్వాహేశ్వరాయస్వాహా సర్వపాపహరాయస్వాహేతివ్యాహృతిభిర్హుత్వాథసామగాయేత్। ఖననదహనాభిమర్శనాగ్దోభి రాక్రమణాచ్చచతుర్భిశ్శుధ్యతేభూమిః- పంచమశ్చోపలేపనాత్। సంభారాన్ప్రదక్షిణమానీయబ్రాహ్మణైః స్వస్తివాచయిత్వాసంభారైర్య దుపసృష్టంతదభ్యుక్షేచ్ఛామ్యతీహ బ్రాహ్మణాన్భోజయేత్। హిరణ్యగాంవాసా శ్వాదిదక్షిణాందద్యాత్॥ సాధస్తాద్దిశమన్వావర్తతేథ యదాస్యమనుష్యగోమహిష్యజోష్ట్రాః ప్రసూయంతే హీనాంగాన్యతిరిక్తాంగాని కృతరూపాణివాజాయన్తే అచలానిచలన్త్యేవమాదీని రుద్రదైవత్యాన్యద్భుతానిభవంతి॥ ఆపోరాజానమితిస్థాలీపాకా దష్టోత్తరశతంహుత్వా పంచాజ్యాహుతీర్జుహోతిరుద్రాయ పశుపతయేశూలపాణయే ఈశ్వరాయసర్వపాపహరాయచే తివ్యాహృతిభిర్హుత్వా సామగాయేత్॥ ఊర్ధ్వాదిశమన్వావర్తతే థయదాస్యమానుషాణామతి దుఃఖంపర్వతాస్ఫుటంతి నిపతంత్యాకాశాద్భూమిఃకంపతే మహాద్రుమాశ్శుష్యంత్యశ్మానః ప్లవంతేచతుష్పాదంపంచపాదంభవంత్యేవమాదిసూర్యదైవత్యాన్యద్భుతానిభవంత్యు

ముత్యాదితిస్థాలీపాకాదష్టోత్తరశతంహుత్వా పంచభిరాజ్యాహుతీర్జుహో
తిసూర్యాయ సర్వగ్రహాధిపతయే కిరణపాణయేఈశ్వరాయ సర్వపాప
హరాయే తివ్యాహృతీభిర్హుత్వాథసామగాయేత్ ॥ ససర్వాదిశోఽ
న్వావర్తతే యదాస్యస్త్రియోయమలానిప్రసూయంతే శ్వేతకాకఃకా
కమైథునంచదృశ్యతే సర్వదిశాందాహశ్చజాయంతే పిశాచరాక్షసగో
జావృక్షేష్వగ్నిశ్చోద్భవతి పశుషుమానుషాభవంతి మానుషేషుసర్వా
ణిసత్వానిజాయంతే వాఙ్మనఃకర్మభీరుద్రం ద్వేష్టిస్త్రీపుంసయోః షం
శ్చల్యభావః సర్వపాపేషుబుద్ధిఃప్రవర్తత ఇత్యేవమాదీనిరుద్రదైవత్యా
ద్భుతానిభవంతి విశ్వతశ్చక్షురితిస్థాలీపాకంహుత్వా పంచభిరాజ్యాహు
తిం॥ రుద్రాయఉమాపతయే శూలపాణయేఈశ్వరాయ సర్వపాపప్రశ
మనాయేతి వ్యాహృతీభిశ్చజుహోతి॥ భూమికంపాదిశాందాహోగ్రహ
యుద్ధంచజాయతే॥ గగనేదృశ్యతేకేతురాదిత్యశ్చైవకంపతే। ఆదిత్యేదృ
శ్యతేఛిద్రం కృష్ణవర్ణోఽభిజాయతే । విపరీతానదీచైవ రుధిరంచప్రవా
హయేత్। గగనాచ్ఛ్రూయతేగీతం నిర్ఘోషశ్చైవజాయతే॥ ఏవమా
దీనిసర్వాణ్యద్భుతాని భవన్తితేషాంప్రాయశ్చిత్తానిభవంతి। గృహే
గృహేభవేచ్ఛాంతిఃభ్రాతౄణాంయజనంబలిః॥ దానంరుద్రజపంనిత్యంపశు
భాస్కరపూజనం। లక్షహోమంకోటిహోమం దూర్వాహోమం
పురోహితః॥ గోభూహిరణ్యవస్త్రాన్నతిలదానంశుభావహం। పాయసంద
ధిక్షీరాజ్యందేయం విప్రేషుభోజనే ॥ అథపూర్ణాహుతింహుత్వాదూ
ర్వాదర్భశమీపీరణాందీ ధసర్పిస్సర్షపాన్ఫలినీరపామార్గ తిల
యవవ్రీహయః సమిధశ్చైతాన్యాహరేత్స్నాతః స్థండిలముపలిప్యతం
త్రైణోదనం కృసరంయవాన్నక్తుపాయసం దధిమధుఘృతాక్తాః పృథ
క్చరవః సర్వేషాంపాయసమగ్నిం సమిధాయజుహుయాదింద్రం విశ్వా
అవీవృధన్। నాకేసుపర్ణంవరుణస్యోత్తంభనమసి॥ అభిత్యందేవగ్ంసవి
తారం। అగ్నిందూతంవృణీమహే॥ ఇదంవిష్ణుః॥విశ్వతశ్చక్షుః।గౌరీమిమా
యం॥ కాండాత్కాండాత్ ॥ ధ్రువాసిధ్రువోయం యోజానాతినయజ్ఞా

యంతే। ఇహైవ స్తంమావ్యోష్టం॥ పునఃపత్నీమగ్నిరదా దాయుషాసహ వర్చసా। దీర్ఘాయురస్యాయః పతిర్జీవాతుశరదఃశతమితి॥ ఇతిమదన రత్నే దేవీపురాణోక్తాద్భుతశాంతయః॥

అథప్రాసాదకలశలింగార్చాభంగశాంతిః.

అద్భుతసాగరేనారదః ॥ యత్రదేవకులేవజ్రంపతేద్గృధ్రోథవా పునః। కంకస్యపతనేచైవ చూడాయామగ్నిదర్శనం॥ లింగంవాభిద్యతే యత్ర కంపతేచానిమిత్తతః। చూడాభంగోథవేద్యత్ర ప్రతిమాభిద్యతే తథా ॥ గ్రామోత్పాదోథవేత్తత్ర స్వామినోమరణందిశేత్ । తత్ర శాంతింప్రవక్ష్యామి యెనసంపద్యతేశుభం। కుండంకృత్వావిధానేన తథా హోమంసమాచరేత్। చరుంచయమదైవత్యం సాధయిత్వావిధానతః॥ నసుపర్ణేనహస్తేన తతఃకర్మసమారభేత్ । అష్టోత్తరశతంహుత్వా ఘృతాంక్తసమిధస్తతః ॥ మాషైర్ముద్గైస్తిలైశ్చైవ ఘృతేనమధునా సహ। ఏభిఃపంచసహస్రాణి శక్తిబీజేనహోమయేత్ ॥ హోమాంతేతర్ప యేద్విప్రాన్ దక్షిణాభోజనాదిభిః । భూమింధేనుమనడ్వాహం స్వర్ణంధా న్యంసదక్షిణం॥ పంచగవ్యంతతఃకృత్వా స్నాయాద్దేవాలయేద్విజః । బలిం దత్వావిధానేన కృసరైఃపాయసైస్తథా॥ ఈశానంస్థాపయేత్తత్ర బలిందత్వావిధానతః । ఏవంకృత్వావిధానంతు కృతకృత్యోభవేన్నరః॥ మంట పస్యతథాభిత్తి శ్చూడాదేవకులస్యచ। పూజాయాంపార్థివస్యాపి ప్రతిమాయాంతథైవచ ॥ అకస్మాన్నిపతేద్యత్ర కంపతేవాఽనిమిత్తతః । దధిక్షౌద్రఘృతాక్తానా మశ్వత్థసమిధాంతతః॥ జుహుయాదష్టశతకమి మారుద్రేతిమంత్రవిత్ । ధేనుంచదక్షిణాం దద్యాత్తిలపాత్రంసకాంచనం॥ ఇతి శాంతిరత్నే లింగార్చాదిభంగశాంతిః॥

మదనరత్నేపరిశిష్టే—గృహమధ్యేస్థూణావిరోహతి కపోతోవా గారమధ్యే నిపతేద్వాయసావాగృహం ప్రవిశేద్ద్వార్యగృహమారోహే ద్వల్మీకంవాపజాయంతే॥ గౌరాత్మానంప్రతినమె దనడ్వాన్దివంతూల్లి ఖేదనగ్నావాధూమ్రంజాయతె ఛత్రాంకంనిర్యాసంవోపజాయతే మం

దూర్వోధృష్టావా వాసేనస్వప్నస్థిదంత పతనేవాగృహపతిర్జాయయా
సహాపరతింవిందేత్ । అన్యేషువాగృహేషూత్పాతేషు దేవయజనోల్లే
ఖనప్రభృత్యగ్ని ముఖాంతంకృత్వాస్థాలీపాకాజ్జుహోతి॥ యత ఇంద్రభయా
మహేఇతి పురోనువాక్యామనూచ్యస్వస్తి దావిశస్పతిరితియాజ్యయాజా
హుత్యర్థాజ్యాహుతీరుపజుహోతి వాస్తోష్పతేశంస ఇంద్రాగ్నీ క
యానశ్చిత్రఆభువత్ కోఅద్యాభవతంనస్సుమనసావీతి స్విష్టకృత్ప్రభృతి
సిద్ధమాధేను వరప్రదానాదథాగ్రేణ శమీపర్ణేషుహుతశేషం నిద
ధాతిశన్నోదేవీరభిష్టయ ఇతిస్థాలీపాకంసంస్థాశనమాజ్య శేషముదకశే
షంచపాత్ర్యాం సమానీయనినయెత్ప్రోక్షయె ద్యోతచ్ఛంయోరావృణీ
మహఇత్యన్నంసంస్కృత్య బ్రాహ్మణాన్సంపూజ్యాశిషోవాచయిత్వాశివం
భవేదిత్యద్భుతోవ్యాఖ్యాతః॥

అథజనమారమహామార్యాదిశాంతిః.

హేమాద్రౌగర్గః ॥ జనమారసముత్పత్తిం ప్రవక్ష్యామిసశాంతి
కం। యదాలోభసమావిష్టః పీడ్యంతేపార్థివాః ప్రజాః॥ రమత్యాభిద్రు
తతరోనచ ధర్మేణతిష్ఠతి । వచస్తస్యానువర్తంతే ప్రజామంధరిహాయ
తః॥ క్రోధలోభసమావిష్టాః సాధ్వాచారవివర్జితాః। పూజయంతిచనా
భిజ్ఞం దేవాన్విప్రాంస్తథాసుహృత్ । తాస్వధర్మాభిభూతాను తతో
రుద్రఃప్రకుప్యతే। అంతకోప్యేషభగవాన్భూతానాంప్రీతఏవచ॥ కురుతే
సావికారాంశ్చ హేతుభూతాన్పృథగ్విధాన్। తారాగ్రహాన్కేతుదండా
న్రాహుపీరకకారకాన్ ॥ ససూర్యసంధ్యావికృతి ఘోరాన్వామృగపక్షి
ణః। భూకంపోల్కానిపాతశ్చ సీతోష్ణానిలవిక్రియః ॥ అతివర్షమవర్షం
తు తథైవర్తువిపర్యయః । ఓషధ్యోరసహీనాశ్చ భవేదృతువిపర్యయే॥
రసవీర్యవిహీనాస్తా రోగానుత్పాదయంత్యథ । దివ్యభౌమాంతరిక్షాన్స్వ
రుత్పాతాదోషసూచకాః॥ సంభవంతితదారోగా దారుణాజనమారకాః
రుద్రప్రకోపజంత స్తాజ్జనమారంప్రచక్షతే॥ తేనాభిభూతాస్సర్వేఽపిచ లం
తేబుద్ధివైకృతాత్ ॥ సత్వంబలంచవికృతిం యాంతిప్రాయేణజంతుషు।

బ్రహ్మస్వహరణాచ్చాపి గురుద్రోహాత్సతాంవధాత్ ॥ లక్ష్యతేజనమారీ యం సముత్పన్న ఇతిశ్రుతిః। తద్రుద్రకోపజంతస్మా జ్జనమారప్రశాంతయే॥ తస్మాత్ప్రసాదయే ద్భక్త్యా దేవదేవంమహేశ్వరం। దైవజ్ఞానాప్రతిష్ఠేనవిధి నాసుసమాహితః॥ గాణాపత్యేనవిధినా అథర్వశిరస స్తథా। యామలేన విధానేన కుర్యాదేవప్రసాదనం॥ శివసూక్తముమాసూక్తం జపేచ్చశత రుద్రియం। బల్యుపహారాన్వివిధాం శ్చత్వరేషునివేదయేత్॥ ఆవాహయి త్వాసగణం రుద్రంవాశివమేవవా। బ్రాహ్మణాన్భక్ష్యభోజ్యైశ్చ దక్షిణా భిశ్చతోషయేత్॥ ప్రసాదితేతతోరుద్రే జనమారోనివర్తతే। నహ్యేష నానాదైవత్యై ర్వివిధై శ్చాన్యకర్మభిః॥ బలాచ్ఛమయితుం శక్యోరుద్ర కోపసముత్థితః। తస్మాత్ప్రసాదయేద్భక్త్యా భర్గంతంతుజగతోహితం॥ శివం ప్రజానాంభవతి యదాసంప్రీయతేశివః। ధర్మమంగళశీలశ్చ దేవబ్రా హ్మణపందితః॥ శివార్చనరతస్సర్వై రుపసర్గైర్విముచ్యతే। జపోప వాసనిరతోనృపతి స్సంయతేంద్రియః॥ యుక్తోహోమంప్రకుర్వీత నియ మేనయథావిధి॥ ఏవంయుక్తస్యనృపతేః కర్మసిద్ధిఃప్రజాయతే। కర్మ ణస్తస్యమూలంహిశ్రద్ధధానోనృపఃస్మృతః॥ ఉపోషితోనరఃస్నాతఃశుక్ల వస్త్రసమావృతః। ఆత్మరక్షాంస్వయంకృత్వాతతః శాంతింప్రయోజయే త్॥ ధర్మాత్మాధర్మవిదుషాం రాజారాజపురోహితః। రాజావైసగుణో యేషాం కుశలంతత్రవర్ధతే॥ విష్ణుధర్మోత్తరే॥ రుద్రాణాంచతథాజా ప్యం సర్వాఘవినిషూదనం।సర్వకామకరోహోమ స్తథా సర్వత్రశాంతి దః॥ అజావికానామశ్వానాం కుంజరాణాంతథాగవాం। మనుష్యాణాంన రేంద్రాణాం బాలానాంయోషితామపి॥ గ్రామాణాంనగరాణాంచ దో షానామపిభార్గవ। ఉద్భూతానాంచధర్మజ్ఞ వ్యాధితానాంతథైవచ॥ మ రణేసమనుప్రాప్తే రిపుజేచతథాభయే। రుద్రహోమఃపరాశాంతిః పా యసేనఘృతేనచ॥ మార్కండేయపురాణే॥ ఉపసర్గేనరాణాంతు మహా మారీసముద్భవం। తథాత్రివిధముత్పాతం మాహాత్మ్యంశమయేన్మమ॥ అత్రప్రాగుక్తనృసింహగాయత్ర్యా లక్షహోమకోటిహోమాచజ్ఞేయా॥ ఇతిమహామార్యాదిశాంతిః॥

అథ కాకమైథునశాంతిః.

అద్భుతసాగరే గర్గః ॥ కాకస్య మైథునం పశ్యే త్కాకశ్శిరసి చే ద్విశేత్ । శిరస్యురసి వా కుర్యా త్పక్షఘాతం నఖైస్తథా ॥ విదారణంచ కురుతే శయానంచ స్పృశేద్యది। తదా వదేత్తు మరణం మహారిష్టమథాపి వా। శాంతిం తత్ర ప్రకుర్వీత విధానేన యథోదితు । ఉద్దిశ్యారిష్టశమనం కుర్యా త్సంకల్పపూర్వకం॥ శుచౌదేశే రత్నిమాత్రే స్థండిలేగ్ని నిధాయచ । తదీశానే చాష్టదళే కుంభస్యోపరి శక్తితః॥ హిరణ్యనిర్మితం త్వింద్రం లోకపాలసమన్వితం। పూజయిత్వా స్వశాఖోక్త విధినా శ్రపయేచ్చరుం ॥ కృత్వాజ్యభాగపర్యంతం జుహుయాత్కారిమశో హవిః। పాలాశసమిధో వ్రీహీం చ ర్వాజ్యాని యథాక్రమం ॥ అష్టోత్తరసహస్రం వా శతమష్టోత్తరంతు వా। యత ఇంద్రేతి మంత్రేణ లోకపాలేభ్య ఏవచ ॥ శక్త్యాహుత్వా స్వశాఖోక్త ప్రాయశ్చిత్తాహుతీర్హునేత్ ।లోకపాలబలిం దద్యాదింద్రాగ్న్యాదేశ్చ శేషతః॥ వాయసేభ్యో బలిం దద్యా దైంద్రవారుణమంత్రతః । ఐంద్రవారుణవాయవ్యా స్సౌమ్యాయామ్యాశ్చనైఋతాః ॥ తేకాకాః ప్రతిగృహ్ణంతు భూమౌ పన్నం మయార్పితం ॥ పూర్ణాహుతింతతో దత్వా ఆచార్యం పూజయేత్తతః। కుంభోదకేనాభిషే కోయజమానస్య విస్తరాత్ ॥ ఆచార్యా యైంద్రప్రతిమాం దద్యాత్సోపస్కరాంతతః । శక్త్యాచభూయసీం దద్యా ద్విజానాం భోజనం దిశేత్ ॥ శతం తదర్ధమర్ధం వా శక్త్యా భావేదశాపి వా। కాకో మైథునయుక్తశ్చే చ్ఛ్వేతస్స యది దృశ్యతే ॥ ఇతి హేమాద్రౌ గర్గః॥ కేచిత్తు శ్వేతకాకమైథునదర్శనే విశిష్టో దోషః న కేవల ఇత్యాహుః। తే చేద్యదిపదాభ్యాం దృశ్యతే యదా వృత్యా చనిమిత్తద్వయభేదాత్ జ్ఞానాన్నృత్యా ఇత్యుపేక్ష్యః॥ ఇతి కాకమైథునశాంతిః॥

అథ వాయసశాంతిః.

మానవసంహితాయాం—అథాతస్సంప్రవక్ష్యామి వాయసశ్చ ప్రవిశేద్గృహం। ప్రవిశేద్ద్వారతో గచ్ఛే న్మాసమేకం వివర్జయేత్ ॥ ద్వారాంతరేణ యదా గచ్ఛేత్ షణ్మాసాంస్తు వివర్జయేత్। దేవాలయే నృపాణాంతు । గా

మనాశోభవిష్యతి ॥ గృహప్రవేశనేకాకో గృహేక్షేమక్షయంకరః । శ్వాన
మార్జారతోగచ్ఛే ద్వాయసఃప్రవిశేద్గృహం॥ గృహస్థమరణంవిన్ద్యాత్స
శ్వానాశోగృహేభవేత్ । ఏతేషాందోషజాతానాం శాంతింవక్ష్యేసమాస
తః॥ ప్రవేశస్థానదేశేషు దక్షిణేవాగృహేతతః । ఆచార్యంవరయేద్విద్వా
న్బ్రాహ్మణంవేదపారగం ॥ వ్రీహిద్రోణేసుశ్లక్ష్ణే॥ స్థాపయేద్వ్రణంఘటం।
పంచపల్లవసంయుక్తం పంచగవ్యసమన్వితం ॥ పంచరత్నసమాయుక్తం
పూరయేత్తీర్థవారిణా । తస్యోపరిన్యసేత్పాత్రే శాకరూపంశచీపతిం॥ కర్ష
మాత్రసువర్ణేన పాదేనార్థస్వశక్తితః । యతఇంద్రేతిమంత్రేణ అర్చయి
త్వాతుదైవవిత్ ॥ ఇంద్రాదీశానపర్యంత మర్చయేల్లోకపాన్క్రమాత్।
కుంభాభిమంత్రణంకుర్యాచ్ఛ్రీరుద్రంచపౌరుషంజపేత్ ॥ స్వగృహ్యోక్తేన
విధినాహోమ కర్మసమాచరేత్।యతఇంద్రేతిమంత్రాభ్యాంసమిదాజ్యచ
రూన్హునేత్ ॥అష్టోత్తరసహస్రంవా అష్టోత్తరశతంతువా।త్ర్యంబకేణ
మంత్రేణ తిలానష్టశతంహునేత్ ॥ఇదంవిష్ణుస్తుమంత్రేణ లాజహోమంస
మాచరేత్ ।వుపహోమంతతఃకృత్వామహావ్యాహృతిభిర్హునేత్ ॥ ఇం
ద్రాయస్వాహా వాయసోత్పాతశమనాయ స్వాహా శాంతాయస్వాహేతి।
తతఃస్విష్టకృతంహుత్వా హోమశేషంసమాపయేత్॥ సంపాతైరభిషిక్త
స్తు గోయుగ్మందక్షిణాందిశేత్ । ఆజ్యావలోకనంకృత్వా మహాశాంతింపఠే
త్తతః॥ ఇతివాయసశాంతిః ॥ నారదః ॥ శ్రీధాన్యబన్ధునాశశ్చ విత్తహానిస్త
థాఽయశః। బన్ధుక్లేశంపుత్రహానిః స్త్రీచిన్తాచమద్గదః॥ పూర్వాహ్నాదిఫలా
న్యేషా మింద్రలుప్తేచమస్తకే । పంచత్వక్పల్లవస్వర్ణ పంచామృతఫలో
దకైః ॥ అభ్యజ్యమంత్రితైర్మంత్రైః స్నానాద్దోషంవిముంచతి ॥ ఏవమే
వాగ్నిదాహేపి మస్తకేమధ్యమాషితే। దంతచ్ఛేదకాకహంతౌ సరటీప
తనేపిచ॥ లాభదఃకుడ్యగోధాత్ర శుభదోవ్యత్యయేన్యయః। దక్షిణేస్ఫురణే
లాభం వామేస్ఫురణమన్యథా। స్త్రీణాంవిపరీతం॥ సీతాహరీంద్రక్షణదాచ
రాణాంవా మానినేత్రాణిసముల్లసంతీతిరామాయణోక్తేః॥

అథకాకమైథునసర్పదనరతోక్తశాంతిః.

మదనరత్నే నారదః॥ దివావాయదివారాత్రౌ యఃపశ్యేత్కాక మైథునం। సనరోమృత్యుమాప్నోతి యదివాస్థాననాశనం ॥ కాకఘాతవ్రతంయద్వా విదధీతాథవత్సరం। పితృవద్విజాన్ భక్త్యా ప్రత్యహంచాభివాదయేత్॥ జితేంద్రియోజితక్రోధః సత్యధర్మపరాయణః। తద్దోషశమనాయాథ శాంతికర్మసమాచరేత్॥ గృహస్యైశానభాగేతు హోమస్థానంప్రకల్పయేత్ । స్వగృహ్యోక్తవిధానేన తత్రస్థాప్యహుతాశనం॥ ముఖాంతేసమిదన్నాజ్యైః హుత్వాష్టోత్తరంశతం । ప్రతిమంత్రంత్ర్యంబకేన, అపమృత్యుద్వయేనచ ॥ అపమృత్యుమపక్షుధమితి మంత్రద్వయంతైత్తిరీయేప్రసిద్ధం। వ్యాహృతీభిర్విహితైర్జయాద్యంతంప్రకల్పయేత్॥ పూర్ణాహుతించజుహుయాత్ తతస్తాంశుచిరలంకృతః । స్వర్ణశృంగీంరౌప్యఖురాం కృష్ణాంధేనుంపయస్వినీం ॥ వస్త్రాలంకారసహితాం నిష్కద్వాదశసంయుతాం । తదర్ధేనతదర్ధేన తదర్ధేనాథవాయుతాం॥ యథావిత్తానుసారేణ తన్న్యూనాధికకల్పనా। ఆచార్యాయశ్రోత్రియాయ తాంగాందద్యాత్కుటుంబినే ॥ యస్మాత్త్వంపృథివీ సర్వోవైష్ణుతాదగ్నిసన్నిభాత్ ।సర్వమృత్యుంహరేన్నిత్య మతఃశాంతింప్రయచ్ఛమే॥ బ్రాహ్మణేభ్యోవిశిష్టేభ్యో యథాశక్త్యాచదక్షిణాం । బ్రాహ్మణాన్భోజయేత్పశ్చాత్ స్వస్తివాచనపూర్వకం॥ ఏవంయఃకురుతేసమ్యక్ సతుదోషాత్ప్రముచ్యతే॥

అథపల్లీసరటశాంతిః.

మదనరత్నే వృద్ధగార్గ్యః—మూర్ధ్ని రాజ్యశ్రియోరాప్తి ర్నేత్రయోర్బంధుదర్శనం । నాసికాయాంతుసౌభాగ్యం వక్త్రేమృష్టాన్నభోజనం॥ కంఠేనిత్యంప్రియాశ్లేషః స్కంధయోర్విజయంధ్రువం। ధనలాభోబాహుయుగ్మే కరయోరర్థసంచయః॥ వక్షఃస్థలేచసౌభాగ్యం పుత్రప్రీతివివర్ధనం। పుత్రలాభస్తుకుక్షౌస్యా న్నాభౌకీర్తివివర్ధనం॥ అర్థలాభస్తుపృష్ఠేస్యా దూరూజాన్వోస్తువాహనం । జంఘయోశ్చనిరుద్యో

గః పాదయోర్భ్రమణంభవేత్॥ పాదతశ్చోర్ధ్వగమనం కుర్యాద్వా మస్తకోపరి। గాత్రప్రదక్షిణంవాపి రాజ్యలాభోభవేత్తదా॥ మస్తకాత్పాదపర్యంతం యదిగచ్ఛేదధోపివా। గాత్రాప్రదక్షిణంవాపిహానిశ్శోకాసమాదిశేత్॥ సకటీపతనేహానిః సర్వాంగేషుచసర్వదా। ఊర్ధ్వంగచ్ఛేదధోవాపి కుటుంబకలహప్రదః॥ ఇతిపల్యాఃప్రపాతస్య ఫలంజ్ఞేయంవిచక్షణైః। ఏతదేవఫలంవిద్యాత్సరటస్యప్రరోహణే॥ పల్యాఃప్రపాతనేచైవ సరటస్యప్రరోహణే। పంచరాత్రాద్భవేత్తస్య వ్యాధిపీడావిశేషతః॥ పతనానంతరంతస్యా రోహణంయదిజాయతే। పతనేఫలముత్కృష్టం రోహణేవిఫలంభవేత్॥ ఆరోహణంచోర్ధ్వవక్త్రేఅధోవక్త్రేనిపాతనం। భవేద్యదిసహస్రేణ తత్ఫలంజాయతేధ్రువం॥ మృత్యుయోగేదగ్ధదినే పాతేచయమకంటకే। చంద్రాష్టమేచనిధనే జన్మర్క్షేవిషనాడికే॥ అష్టమేశేక్రూరయుతే విష్టిపైధృతిసంయుతే। దుర్నామిత్రైతథోత్పాతే నిధనంజాయతేధ్రువం॥ తయోస్స్పర్శనమాత్రేణ సచైలస్నానమాచరేత్॥ గవ్యంపంచవిధంప్రాశ్య కుర్యాదాజ్యావలోకనం॥ శస్తేవాప్యథవాజ్ఞస్య యదిచ్ఛేదాత్మనశ్శుభం। పుణ్యాహంవాచయిత్వాతు శాంతికర్మతతశ్చరేత్॥ ప్రతిరూపంతయోఃకుర్యాత్సువర్ణేనస్వశక్తితః। రక్తవస్త్రేణ సంవేష్ట్య గంధపుష్పైఃప్రపూజయేత్॥ అగ్నిసంస్థానంకృత్వాహోమం కుర్యాద్విధానతః। మృత్యుంజయేనమంత్రేణ సమిద్భిఃఖాదిరైశ్శుభైః॥ తిలైఃవ్యాహృతిహోమంచ అష్టోత్తరసహస్రకం। అష్టోత్తరశతంవాపి కుర్యాద్విత్తానుసారతః॥ మహావ్యాహృతిహోమంచ సర్పిఃక్షీరేణకారయేత్। అభిషేకంతతఃకుర్యాద్యజమానస్యమూర్ధని॥ పుణ్యైర్వారుణసూక్తైశ్చద్యాః శాంత్యాదికమంత్రతః। ధేనువస్త్రయుతందద్యాద్యః కుర్యాచ్ఛాంతిముత్తమాం॥ తస్యాయుర్విజయో లక్ష్మీఃకీర్తిః పుష్టిశ్చజాయతే। పల్లీసరటయోఃశాంతి విధానంశౌనకోదితం॥ కీర్తితంతుఫలోపేతం వృద్ధగార్గ్యేణధీమతా। ఇతిపల్లీసరటయోఃశాంతిః॥

అథనారదోక్తపల్లీసరటశాంతిః.

నారదః॥ పల్ల్యాః ప్రపతనేచైవ సరటస్య ప్రరోహణే। శుభాశుభం విజానీయాత్తత్స్థానవిశేషతః॥ పల్ల్యాః ప్రపతనేచైవ ఫలముక్తంశుభాశుభం। శీర్షే రాజ్యశ్రియోవా పిఫాలే త్వైశ్వర్యవర్ధనం॥ సవ్యభుజే జయఃప్రోక్తః అపసవ్యేమహద్భయం। కుక్షౌదక్షిణభాగేతు ధనలాభస్తథైవచ॥ వామకుక్షౌతునిధనం కథితంపూర్వసూరిభిః। సవ్యహస్తేమిత్రలాభో వామహస్తేతునిస్వనః॥ ఉదరేదక్షిణేభాగేసు పుత్రావాప్తిరుచ్యతే। వామభాగేమహారోగః కట్యాసవ్యేమహద్యశః॥ వామకట్యాంతు హానిఃస్యాన్మునిభిస్తత్వదర్శిభిః। జాన్వోరేవంవిజానీయాత్సవ్యపాదేశుభావహం॥ వామపాదేతుగమన మితిప్రాహుర్మహర్షయః। స్త్రీణాం చసరటేచైవ వ్యత్యస్తంతుఫలంవదేత్॥ పల్లీప్రారోహణంచైవ సరటస్య ప్రపతనే। సర్వాంగేష్వశుభం విద్యాచ్ఛాంతింకుర్యాత్స్వశక్తితః॥ శుభస్థానేశుభావాప్తి రశుభందుఃస్థలేయది। తత్స్వరూపంసువర్ణేన రుద్రరూపంతథైవచ॥ మృత్యుంజయేనమంత్రేణ వస్త్రాదిభిరథార్చయేత్।అగ్నింతత్రప్రతిష్ఠాప్య జుహుయాత్తిలపాయసైః॥ ఆచార్యోవారుణైః సూక్తైః కుర్యాత్తత్రాభిషేచనం। గణేశక్షేత్రపాలార్క దుర్గాక్షోణ్యంగదేవతాః॥ తాసాంప్రీత్యైజపః కార్యశ్శేషంపూర్వవదాచరేత్। ఋత్విగ్భ్యోదక్షిణాం దద్యాద్విత్తశాఠ్యంనకారయేత్॥ఇతిపల్లీసరటశాంతిః॥

అథకపోతపింగలాదిశాంతిః.

మదనరత్నే నారదః—ఆరోహేత్తుగృహంయస్య కపోతోవాప్రవేశయేత్। స్థానహానిర్భవేత్తస్య యద్వానర్థపరంపరా॥ దోషాయనిధనాయైవ దరిద్రాయాశివాయచ। తచ్ఛాంతిశ్చప్రకర్తవ్యా జపహోమవిధానతః॥ బ్రాహ్మణాన్వరయేత్తత్ర స్వస్తివాచనపూర్వకం। షోడశద్వాదశాష్టౌవా శ్రౌతస్మార్తక్రియాపరః॥ దేవాఃకపోతఇత్యాదిఋచః పంచజపేత్సుధీః। కుండంకృత్వాప్రయత్నేన స్వగృహ్యోక్తవిధానతః॥

ఈశాన్యాంస్థాపయేద్వహ్నిం ముఖాంతేష్టోత్తరంశతం। ప్రత్యేకంసమిధాజ్యాన్నైః ప్రతిప్రణవపూర్వకైః ॥ యతఇంద్రభయామహేస్వస్తి దేతి త్రియంబకైః। త్రిభిర్మంత్రైశ్చ జుహుయాత్తిలైఃవ్యాహృతిభిఃసహ ॥ జయాదీంశ్చతతోభక్త్యా కర్తాపూర్ణాహుతింస్వయం। విప్రేభ్యోదక్షిణాం దద్యాద్ధోమశాంతిస్తతోభవేత్ ॥ బ్రాహ్మణాన్భోజయేత్పశ్చాత్స్వయంభుంజీతబంధుభిః । ఏవంయఃకురుతేభక్త్యా తస్మాద్దోషాత్ప్రముచ్యతే॥ పింగలస్యస్వరస్యైవం మధువల్మీకయోరపి । సంపూర్ణమందిరహానిః శూన్యసద్మనిమంగళం ॥ ప్రాకారేషుపురద్వారే ప్రాసాదాద్యేషువీథిషు। తత్ఫలంగ్రామనాథస్య సీమ్నిసీమాధిపస్యచ శాంతికర్మాఖిలం కార్యంప్రాగుక్తైనక్రమేణతు। ఇతికపోతపింగలాదిశాంతిః॥

అథతురగశాంతిః.

అథాశ్వినశుక్లప్రతిపదిరేవంతపూజా । తత్రమంత్రఃశాలిహోత్రేణనిర్దిష్టః ॥ నమోదేవాధిదేవాయ తురంగబలచారిణే । సూర్యపుత్రాయదేవాయ తురంగాణాంహితాయచ ॥ తురంగపరిమద్యస్యస్వర్గజ్యోపరిధావతి । సాశ్వమశ్వాపరంక్షేత్ర శరణంత్వాంవ్రజామ్యహం॥ రూపనారాయణీయేచ ఆచారప్రాప్తమంత్రాంతరంయథా—సూర్యపుత్ర మహాబాహో ఛాయాహృదయనందన ॥ శాంతింకురుతురంగాణాం రేవంతాయనమోస్తుతే। తత్రైవబ్రాహ్మే॥ ఆశ్వీజశుక్లపక్షేతు స్వాతీయోగేశుభేదినే । పూర్వముచ్చైఃశ్రవానామ ప్రథమంసూర్యమావహత్॥ తస్మాత్సాన్వశ్వైవర్ణైస్తత్ర పూజ్యోసౌశ్రద్ధయాతథా । పూజనీయాస్తురంగాశ్చ నవమీయావదేవహి॥ శాంతిఃస్వస్త్యయనే కార్యాతదాతేషాందినేదినే। ధాన్యంభల్లాతకం కుష్ఠంవచాసిద్ధార్థకాస్తథా॥ పంచరంగేణసూత్రేణ తదాతేషాంతుబంధయేత్ । వాయవ్యైర్వారుణైస్సౌరైః శాక్రైర్మంత్రైస్సవైష్ణవైః ॥ వైశ్వదేవైస్తథాయజ్ఞైర్హోమకార్యోదినేదినే। తురగారక్షణీయాశ్చ పురుషైఃశస్త్రపాణిభిః ॥ నైవతా

ద్యాఃశ్వాదిత్రత్ర నచబాధ్యాఃకథంచన । ఆశ్వినశుక్లపక్షేయస్యాంతిథౌ
ప్రాతఃస్వాతీయోగస్తదాది నవమీపర్యంతంప్రతిపూయాం రేవంతపూ
జాపూర్వకముచ్చైశ్శ్రవసంసంపూజ్యాన్యాశ్వాన్పూజయేదిత్యర్థః॥
శాలిహోత్రే॥ నీరాజితేతురంగేకృతే లోహాభిసారికేయజ్ఞే । అభిషిక్తే
రాజాశ్వే తతోన్యాణాంభవేద్యత్ర ॥ ఆశ్వీజశుక్లపక్షతిథౌ ద్వితీయాదిస
ప్తరాత్రంతు। బడబాహోపెత్నైకాస్వాతిః సూర్యస్యవహతిరథం ॥ సాభా
రణాక్రాంతా క్షుద్ధాయాన్యాన్నిరక్షతేతీర్ష్యా। తేషాంతేజస్తత్త్వం బలంచ
కృత్స్నంనిగృహ్ణాతి॥ తస్మాత్స్వాత్యుపహతే తురంగపీడాభవేన్మహతీ।ఏవం
చసప్తరాత్రంచ సంపాతఏవనిర్దిష్టః॥ తత్రదివాకరకిరణై రస్పృష్టావా
జినోరత్న్యాః। శాలాంతదోపలిప్తాంమనో రమాంవర్జితాంచరవికిరణైః॥
నానాకారైఃపుష్పైరలంకృతాంధూపితాంచతంకుర్యాత్ । తస్యాంస్నా
తాస్తురగాః సుపూజితాశ్చార్చితాద్వితీయాంయాం ॥ పురుషైఃసశ
స్త్రహస్తైస్సప్తాహంరక్షితవ్యాస్తు। గుగ్గులుహింగుయవస్థాం సత్వచాపా
మార్గతండులంలోహం॥సిద్ధార్థాశ్చైలస్థాత్వ వధార్యావాజినాంకంఠే।
యవస్థాఆమలకీ। తండులంబీజం॥ వేదీంచకల్పయిత్వామధ్యేవిధానేనపావ
కంజుహుయాత్ ।శాలిహోత్రేగదితేన మంత్రేణానేనహోమమయేత్త
త్ర॥రోహితాశ్వమహాభాగ హవ్యవాడమరోత్తమ।ధూమధ్వజక్రతూద్ధా
రస్వాగస్యప్రథితఃపథి॥ఉత్తిష్ఠహోమంసంగృహ్యాశాంతింకురుహయేషు
చ। స్వాహేతితత్రమంత్రేణ పాతయేత్ప్రథమాహుతిం ॥ తతఃప్రాజాప
తీంద్రాభ్యాం సోమాయవరుణాయచ । వివస్వతేకుబేరాయ సుషేణా
యాహిశాయినే॥ ఆదిత్యేభ్యస్తథాశ్విభ్యాం రుద్రేభ్యోవసుభిఃసహ । వి
ష్ణోశ్చవిశ్వేదేవానాం సాధ్యానాంమరుతాసహ ॥ స్వాహాకారేణజుహు
యాత్ప్రథమంహవ్యవాహనే। ప్రాజాపత్యాదినమస్తేభ్య ఏకాహుతింరు
ద్రాంతేభ్యః॥ ఇతిరూపనారాయణః॥ విద్యాధరయక్షగంధర్వనక్షత్రో
డుగణగ్రహాణాం వాసుకిప్రభృతినాగానాం పౌర్ణమాసీదేవతానదీ
నాంసాగరవనస్పతీనాంస్వాహాకారేణజుహుయాత్॥ అన్యేభ్యోదేవేభ్య

స్వాహాఇతిత్రిః। వాదిత్రంవాహనాగారేగానం నిత్యంప్రయోజయేత్॥ అతిక్రమ్యచసప్తాహ మష్టమ్యాంస్నాపయేద్ధయాన్ ॥ వరుణాయబలిందత్త్వా పశ్చాత్తోయెవగాహయేత్ । అష్టమ్యాంద్వితీయాద్యష్ట తిథౌనవమ్యామిత్యర్థః॥ తతఃశుక్లనవమ్యాంతు నిష్క్రామ్యనగరాద్బహిః । నవమ్యామతీతాయాం దశమ్యామిత్యర్థః॥ తథాచభోజరాజః ॥ ఉత్సవవిధిశ్చవిశతః నీరాజనంచబలస్య వృద్ధ్యై । ఆశ్వయుజేష్వష్టమ్యాదిషు కుర్వీత యథాక్రమంనృపతిః॥ దిశిపూర్వోత్తరాయాంతు దేశేప్రాక్ప్రవణేశుచౌ। తత్రతోరణముత్థాప్య దశహస్తసముచ్ఛ్రితం ॥ విస్తారేష్టౌసమాఖ్యాతం ధ్వజతోరణభూషితం।శుద్ధస్నాత్వాతతోవాహాన్సాన్నాహికపురస్సరం। పుణ్యాహబ్రహ్మఘోషైశ్చ గీతవాదిత్రనిస్వనైః ॥ సూతమాగధగంధర్వైర్వ స్తూయమానాస్స్వలంకృతాః। శస్త్రహస్తైశ్చపురుషైః తథైవాశ్వోపజీవిభిః॥ తైరేవరక్ష్యమాణాశ్చ తత్రతోరణసన్నిధౌ। దక్షిణేస్తంభనికటేహుత్వా చాగ్నింపురోహితః॥అష్టౌమనుష్యాఅవ్యంగాఉల్కాహస్తద్విధాన్వితాః। తేనాగ్నివ్యతిహారేణ కుర్యురుల్కాప్రదీపనం॥ హవిశ్శేషేణరాజాశ్వం ప్రోక్షయిత్వాతుతర్పయేత్। తర్పయేత్ – చరుశేషేణపిండం వాజినేదద్యాదిత్యర్థః॥ అశ్వరాజపురోధాస్తు విష్ణుస్తేపురతఃస్థితః। వరుణపాశహస్తంస్త్వాం పృష్ఠతఃపరిరక్షతు॥ వైవస్వతకుబేరౌచ పార్శ్వయోరభిరక్షతాం। చంద్రాదిత్యౌపృష్ఠనంశేఉదరేపృథివీధరః॥రక్షేత్తువక్త్రగంధర్వా బలమింద్రోదదాతుతే। హవిశ్శేషబలింపాశ్య విజయార్థంమహీపతేః॥తణేస్తుప్రాశితంచాపి పూరజద్విషజాంబరః। కర్ణజాయమిదంచాస్య క్షీదభిశ్రవణేన్యసేత్॥ కులాభిజననంజాస్త లక్షణావ్యజనోత్థితం। భర్తారమతరక్షత్వం శివస్తవభవిష్యతి॥ అకర్ణదండమునిష్టంత్వాం క్షమస్వతురగోత్తమ । ఏవమామంత్రితోవాజీ బ్రహ్మఘోషనినాదతః ॥ సిచ్యమానఃకుశోత్సృష్టైర్వారిభిర్మంత్రసంస్కృతైః । తతస్తోరణమధ్యేతు మంత్రిభిఃసహాపార్థివః॥ నిర్గచ్ఛేజ్జయముద్ఘోష్య శేషైరనుగతోహయైః । కుర్యా

దాశ్వయుజం కర్మసర్వమేతద్విశేషతః ॥ ఇతిరూపనారాయణకృత శాలిహోత్రోక్తాశ్వశాంతిః॥ అథమదనరత్నేశ్వశాంతిః॥ ఉత్పాతేషునిమిత్తేషు వాజినామాగతేషుచ । హయశాలోత్తరేభాగే స్థండిలంతత్రకల్పయేత్ ॥ త్రిరాత్రోపోషిత స్తత్ర శాంతింకుర్యాత్పురోహితః । నవవాసోభిరాస్తీర్ణంస్థండిలంతుచతుర్దిశం॥ ఉదకుంభాశ్చచత్వారః స్థాపనీయాశ్చతుర్దిశం। రసపాత్రాణిదేయాని పూర్ణకుంభేష్వథ ॥ రసాఃఘృతదుగ్ధ దధిమధురూపాః। శిరస్యలంకృతోష్ణీషో యథావత్కృతమంగళః॥ ఆహుతింజుహుయాద్వహ్నౌ ఘృతేనతుసమాహితః । పితామహాయరుద్రాయ స్కందాయవరుణాయచ॥ అశ్విభ్యాంచైవశేషాయ శక్రాయచ తథాగ్నయే। వాయవేచాథహరయే శ్రియైదేవ్యైతథైవచ ॥ గంధర్వేభ్యశ్చసోమాయ ఉచ్చైశ్శ్రవసఏవచ । దేవతాయాభవేత్తత్ర ఉత్పాతస్యతుకారిణీ॥ మండలేతాంవిదిత్వాచ బలించాథప్రపూజయేత్ । శతమష్టాదికంహుత్వా ప్రతిదేవంపురోహితః ॥ తత స్తుపూజనంకుర్యాద్దైవతానాంవిశేషతః। పాయసఃపోళికాదీపా ధూపమాల్యానులేపనైః ॥ మధుపాయససంమిశ్రం విప్రాభోజ్యాస్సదక్షిణాః ।ఏకైకందేవముద్దిశ్య దశసప్తాదిపంచవా ॥ సువర్ణంచందనం వాసోగాంచకాంస్యంచదక్షిణాం । నిష్కృత్యర్థంతదాదేయం త్రిరాత్రంతుమహీభుజః॥ వాహాశ్చపూజయేత్సర్వే స్వస్తివాచ్యోద్విజోత్తమైః । ఎతద్ధిశాంతిదంకార్యం సర్వోత్పాతవినాశనం ॥ రాజ్ఞోవిజయదంపుణ్యం ధనధాన్యవివర్ధనం । ఇతశ్వశాంతిః॥

అథాశ్వగజశాంతిః.

మదనరత్నేగారుడే—అథరాజాప్రకుర్వీతచతుర్థ్యాంగజవాజినాం। శాంతిమయాయతప్తానాంతదుత్పన్నోదయోసతి॥కంబళానిచనాదత్తేయ దాత్వగ్రోణీముంచతి । తతోవ్యాధిసముత్థాభిః పీడాభిఃపీడ్యతేయదా॥ తదాశాంతింప్రకుర్వీత గజానాంవాజినాంతథా । శాంత్యర్థంగజవాజీనాం మంటపంచతురశ్రకం ॥ ద్వాదశారత్నిమానేన వితతఃకారయే

త్సుధీః। కుండంత్రిమేఖలంకుర్యాద్వృత్తంవాచతురశ్రకం॥ తత్పురస్తాద్ద
క్షిణతః పశ్చిమేచోత్తరేతథా। చతురశ్రంతతః కుర్యాత్కుండంహస్తప్ర
మాణతః॥ కోణేషుచతథాకుర్యాద్వృత్తంచార్ధంత్రికోణకం। అర్కఖ
దిరపాలాశ బిల్వాశ్వత్థైర్వటైరపి॥ ఔదుంబరాఅపామార్గాః స్సమిధ
స్తత్రఉత్తమాః। మధ్యేనవసమిద్భిర్వా పాలాశైర్వాజ్యబిల్వకైః॥ తిల
తండులలాజాభిః సక్తుసిద్ధార్థశాలిభిః। యవైరపిత్రిమధ్వక్తైర్మధ్యే స
ర్వమితిస్థితిః॥ దధ్నాచపయసాచైవ ఘృతేనమధునాపిచ। కోణేషుచతథా
జ్యేన మధ్యేతుకలశోపరి॥ స్థాపయేచ్చతతఃకుంభా నష్టావష్టాసుదిక్షుచ।
వస్త్రయుగ్మేనసంఛన్నా స్సర్వౌషధిసమన్వితాన్॥ సర్వరత్నయుతాన్
యుక్తాన్గంధపుష్పాదకైరపి।చతురఃకలశాంస్తత్రచతుర్దిక్షుసమంతతః॥
కోణేషుచన్యసేత్కుంభాన్ జలవస్త్రాదికైర్యుతాన్। స్మరేత్ప్రధా
నకుంభేతు నరసింహాకృతింహరిం॥ శంఖచక్రగదాపద్మ చర్మాసిశరశక్త
యః। పూర్వాదిక్రమయోగేన ధ్యాతవ్యాఃకలశేష్వపి॥ బహిఃశక్రాది
దిక్పాలా స్తత్రతత్రచపూజయేత్। ప్రధానకుంభాత్పురతః కుర్యాచ్చ
క్రారమండలం॥ తత్రసంపూజ్యదేవేశం పశ్చాద్ధోమాదిసాధయేత్। మం
డలాగ్రేతథాకుండం కుంభాగ్రేకుండమేవచ॥ సర్వత్రానలసంస్కారః స్వ
గృహ్యోక్తేనకర్మణా। జుహుయాదగ్నిసిద్ధ్యర్థం సాజ్యాహుతిసహస్ర
కం॥ అనుష్టుభేనమంత్రేణ గురుర్వాస్యపురోహితః। అనుష్టుభోనృసింహ
మంత్రః॥ సమిదాజ్యచరూపేతం హుత్వామంత్రీసమాహితః। సంపాతా
జ్యాహుతీనాంచ సహస్రంవాయుతంచరేత్॥ తతఃస్విష్టకృదాదీని సమా
ప్యవిధివత్తతః। సంస్పృశన్నుదకుంభంచ జపేద్దశసహస్రకం॥ పూర్వాది
కలశాంస్పృష్ట్వా జపేత్తత్రసహస్రకం। అనంతరేషుకుంభేషు గాయత్ర్యా
ప్రణవేనవా॥ ఋత్విక్భిర్యుగపత్కార్యం హోమంతత్రతుపూర్వవత్
ప్రతికుంభంసహస్రంచ జపేత్తానప్యుపస్పృశన్॥ పూజయేల్లోకపాలా
దీన్ గంధాదిభిరతంద్రితః। అథరాజానముత్కుర్యాత్ నృసింహాదీన్యథా
క్రమం॥ కుంభోదకేనదేవాగ్రే తన్మంత్రేణాభిషేచయేత్। పరితఃకలశై

శ్చాపి నృపయానగజాదినా ॥ అవశిష్టేనతోయేన స్నాపనంకారయేద్బు ధః। అన్యవాహాన్ద్విపాంశ్చైవ సర్వానేవసమాహితః ॥బాహ్యకుంభో దకైనైవ స్నాపయేత్తత్రసాదరః । రాజ్ఞోనీరాజనంకుర్యా ద్వాహానేషు చమంత్రవిత్॥ దక్షిణామప్యలందత్వా ఋత్విగ్భ్యోగురవేనృపః । వస్త్ర వాహనభూమ్యాదీ నాచార్యాయనివేదయేత్ ॥ ఆచార్యోరాజభవనేనృ పం సంవేశయేత్స్వయం। పూర్వస్నాతావశిష్టేన కుంభతోయేనమంత్ర విత్॥గజశాలాంచసంప్రోక్ష్య వాజిశాలాంతథైవచ । సిద్ధార్థతండులతి లైః పుష్పైశ్చాప్యవకీర్యచ ॥ శాలామధ్యంప్రవిశ్యాథ నృసింహంచ సుదర్శనం। దత్వాచార్యాయగురవే ధేనుందత్వాప్రపూజయేత్ ॥ గ్రా మదానైశ్చరత్నైశ్చ విప్రేంద్రాన్భోజయేత్సుధీః । సర్వాభరణసంయు క్తం రాజవాహోపరిస్థితం ॥ రాజానంగంధపుష్పాద్యైః కృత్వాలంకార సంయుతం। సక్తుభిఃకృసరాన్నేన కుర్యాద్భూతబలింబహిః॥ తతఃశాలాసు సర్వాసు బ్రాహ్మణాన్భోజయేద్బహూన్।తతస్సంవేశనేకుర్యా దాచా ర్యోగజవాజినాం॥ ఏవంశాంతౌకృతాయాంతు సర్వబాధావివర్జితః। సుపుత్రోగజయుక్తస్తు నృపతిస్సుమహీయతే॥ ఇతిమదనరత్నే గారుడే గజాశ్వాదిశాంతిః ॥

అథపశుమారశాంతిః.

పశుమారప్రతాపేబ్రంహ్మాండే॥ యదాపశూనాంపురదేశమధ్యే దుష్టవ్రణాఃక్రిమియుతాఃప్రభవన్త్యకాలే। జ్వరాతురంచాపితదేవవింద్యా న్నానాక్రముద్రేకముపాగమేత్సః ॥ తత్రమాంత్స్యేజ్వరంమూత్రశకృద్ధ్వన్ధః ప్రమేహంవావిరేచనం । ఏతేషుదృశ్యమానేషుకాద్రశాంతిస్తదేవ్యతే

అథ గోశాంతిః॥

గర్గః ॥ వ్యాధయశ్చరకేప్రోక్తా గవాంసత్యా మితాంశు ణు। ఉద్వేగో హృదయగ్రాహీ తపనం మోహతాతథా ॥ గాలింగః పూతనాచైవ దారుణోఘాటకస్తథా । కర్ణలంబశ్చగోఘ్నశ్చ దశై తేవ్యాధయస్స్మృతాః॥ తేషాంరూపసముత్థానాం శాంతించాప్రబ్రవీమి

తే । రాత్రౌ గోష్ఠేషు యా గావో విచరంతి యతస్తతః ॥ అశ్రుప్రమోక్షం
కుర్వంతి పురీషం మూత్రమేవ చ ॥ హుంకారం చైవ కుర్వంతి రోగాంశ్చోప
నజాయతే । ప్రతిష్ఠాప్య తతో దేవాన్ వేదిం కుర్యాత్ప్రమాణతః ॥ పూ
ర్ణకుంభాన్ కుశాన్మాల్యం లాజాంశ్చైవాథ పోలికాః । మత్స్యం మాం
సం సుపక్వం చ తథైవ తిలపిండకాన్ ॥ ఘృతసర్షపతైలాన్న సర్షపా
నక్షతాంస్తథా ॥ శుక్లప్రతిసరానర్క సమిధశ్చ సమాహరేత్ । ఔదుం
బరం పలాశం చ ఖదిరం బిల్వమేవ చ ॥ అశ్వత్థం చైవ దూర్వాం చ సమిధస్త
త్ర కారయేత్ । తతో రుద్రం సంపూజ్య స్తుతిః ॥ యథా ॥ బ్రాహ్మణా బ్ర
హ్మశబ్దేన స్తువంతే సతతం తు యం । స శివః శాశ్వతో దేవో గోషు రోగాన్న
యచ్ఛతు ॥ పూజ్యతే సతతం భక్త్యా విష్ణునా ప్రభవిష్ణునా । శివాయ శ్రీమ
తే తస్మై దేవదేవాయ యోగినే ॥ రుద్రాయ స్థాణవే నిత్యం హరాయో
మాధవాయ చ । పరేశ్వరాయ సిద్ధాయ మంత్రసిద్ధిప్రదాయినే । త్ర్యం
బకాయ మహేశాయ అనంతాయ నమో నమః ॥ అభిమంత్ర్య శివం తోయ
మేతైర్మంత్రైర్యథాక్రమం । ప్రోక్షయేత్తు గవాం దేహం తతః శాం
తిర్భవేద్ధ్రువం ॥ ఇదం యః పఠతే గోషు రోగార్తాసు విశేషతః ॥ గోశాం
తికృత్సదా కాలం గోషు శాంతిర్భవేద్ధ్రువం ॥ ఇతి గోశాంతిః ॥

అథ అశ్వశాంతిః ॥

పశుమారప్రతాపే స్యాద్దే దేశమన్యం నయేత్క్షిప్రవాహనా
దీని మారతః । రేవతం పూజయేత్తత్ర మహాకాలం హరిం హరం ॥ స
హస్రకలశస్నానం కారయేద్భయనాశనం ॥ అశ్వానాం వ్యాధయో యత్ర
శక్త్యా బ్రాహ్మణభోజనం । దద్యాదేవం కృతే క్షిప్రం వ్యాధిః శామ్యతి వాజి
నాం ॥ ఈశ్వరస్య కుబేరస్య యమస్య వరుణస్య చ ॥ బృహస్పతే రుశనసో
ర్మహేంద్రస్య వివస్వతః । పూజాం కుర్యాన్నరో నిత్యం హోమం చాపి వి
చక్షణః ॥ తత్ర మాహేశ్వరాస్సప్త మహాదేవాద్వినిర్గతాః ॥ చత్వారో
రాజసాస్తేషు మునిభిః పరికీర్తితాః ॥ త్రయస్తత్రాసురాజ్ఞేయా యేచై
వఘ్నంతి వాజినః । హయప్రాణహరా రాజన్ రుద్రస్య వశవర్తినః ॥ త్రిది

సంచైవసప్తాహం సవాహంపశుమేవచ ॥ తావత్కాలంకర్మకుర్యాత్స్వాయత్తేత్తావదేవహి। తావదేవచహోతవ్యం గ్రహయజ్ఞపురస్సరం॥ దేవతానాంప్రసాదేన రోగాన్ముంచంతివాజినః ॥ శాలిహోత్రే ॥ స్నానాదికర్మకృత్వాథ శివపూజావిధీయతే । ఉచ్చైఃశ్రవాహయఃపూజ్యోనక్షత్రేశంచజన్మనః॥ వినాయకోయస్తుష్టేన పూజ్యోగణపతిర్భవేత్ । హయమారేసముత్పన్నే హయమారఉపద్రవే । ఇమాంశాంతింప్రవక్ష్యామి తన్మేనిగదతఃశృణు ॥ అహోరాత్రోషితోభూత్వా శాంతింకుర్యాత్పురోహితః । చత్వారోబ్రాహ్మణాస్తత్ర సహాయాస్తుజితేంద్రియాః॥ ఋగ్వేదపాఠకస్త్వేకో ద్వితీయోయాజుసాంపరః । తృతీయస్సామవిన్ముఖ్యశ్చతుర్థశ్చాప్యథర్వవిత్ ॥ మధ్యేకుండంప్రకుర్వీత మంటపంతుసమంతతః । విదిక్షువిన్యసేత్కుంభాన్సర్వౌషధిసంయుతాన్ ॥ పూర్ణపాత్రంన్యసేత్తేషు ఈశానాదిక్రమేణతు । సర్పిషాపయసాదధ్నా మధునాచయథాక్రమం ॥ పూర్వకుంభేప్రకుర్వీత ఉమాందేవేశ్వరంవిభుం। దక్షిణేతుయమంకుర్యాత్పశ్చిమేవరుణంతథా ॥ ఉత్తరేతుయథాభాగే యక్షేశ్వరంవిభుం। దేవాశ్చపూజ్యావిధివదాజ్యహోమస్తతోభవేత్ ॥ తతఃపూర్వాదిక్రమేణ దేవతామంత్రజపశ్చాభిషేకశ్చ । ఇతిశాలిహోత్రోక్తాశ్వశాంతిః॥

అథ ఖరశాంతిః॥

పశుమారప్రతాపేసా(?)ందేగారుడే ॥ అష్టోత్తరాయుతంకుర్యాదగ్నిసూక్తేనవై ద్విజః । జపంహోమంచరుఘృతైః ఖరాణాంశాంతికారణం ॥ అగ్నింనరోతమితిసూక్తేన॥ ఇతిఖరశాంతిః॥

అథ భవిష్యోక్తమహాశాంతిః॥

కృష్ణఉవాచ ॥ మహాశాంతింప్రవక్ష్యామిమహాదేవేనభాషితాం। పార్థివానాంహితార్థాయ మహాదుస్తరతారిణీ॥నృపాభిషేకేసాకార్యాయాత్రాకాలేనృపస్యతు।దుస్స్వప్నేదుర్నిమిత్తేచరోగవ్యాధ్యుద్భవే।విద్యుదుల్కానిపాతేచజన్మర్క్షేగృహభేదనే ॥ కేతూదయేచనిర్ఘాతేక్షితికంపస్య

సంభవే। ప్రసూతో మూలభే జాతో యమళస్య చ సంభవే॥ ఛత్రాణాం చ ధ్వ
జానాం చ స్వస్థానాత్పతనే భువి। కాకోలూకకపోతానాం ప్రవేశే వేశ్మనస్త
థా॥ క్రూరగ్రహాణాం చక్రేషు జన్మాదిషు విశేషితః। జన్మని ద్వాదశే చైవ చతు
ర్థే వాష్టమే తథా॥ యదా స్యుర్గురుమందారా రాహుస్సూర్యశ్చైవ విశేషతః॥ ఆ
రోభావః॥ యుద్ధే గ్రహాణాం సర్వేషాం సూర్యశీతాంశుకీలకే। వస్త్ర
దాహే ధదుర్వారే తే మస్తకే శయనాసనే॥ యద్యగ్నిః పరిదృశ్యేత రాత్రా
వింద్రధనుస్తథా॥ వేశ్మనశ్చ తులాభంగే గర్భే వ్యశ్వతరీషు చ। రవిబింబ
ద్వయే దృష్టే మహాశాంతిః ప్రశస్యతే॥ సర్వాణి దుర్నిమిత్తాని ప్రశమం
యాంతి సర్వథా॥ తాం కుర్యుర్బ్రాహ్మణాః పంచ కులశీలసమన్వితాః। చ
తుర్వేదాస్త్రివేదాశ్చ ద్వివేదాశ్చాపి పాండవ॥ అథర్వాణవిశేషజ్ఞా బహ్వృ
చాశ్చ సుసంయుతాః। శుచయశ్శ్రుతిసంపన్నా జపహోమపరాయణాః॥
కృచ్ఛ్రోపవాసనక్తాద్యైః కృతకాయవిశోధనాః। పూర్వమారాధ్యమం
త్రైస్తు ప్రారభేయురతః క్రియాః॥ దశద్వాదశహస్తం వా మంటపం కా
రయేచ్ఛుభం। తన్మధ్యే వేదికాం కుర్యాచ్చతుర్హస్తప్రమాణతః॥ ఆ
గ్నేయ్యాం కారయేత్కుండం హస్తమాత్రం సుశోభనం। మేఖలాత్రయ
సంయుక్తం యోన్యా చాపి సమన్వితం॥ రవీంద్వోరుపరాగేషు మహో
ల్కాపతనేషు చ। ఉత్పాతేషు తథాన్యేషు నిమిత్తేషు చ సర్వశః॥ సర్వారి
ష్టోపశమనీ మహాశాంతిః ప్రశస్యతే। చారుచందనమాలే చ తారణాలం
కృతే తథా॥ గోమయేనోపలిప్తే చ మంటపే తే ద్విజాయతః॥ శుక్లాం
బరధరాస్సన్నతాః శుక్లమాల్యానులేపనాః॥ కర్మ కుర్యురితి శేషః॥ త
తశ్చ పంచకలశాం స్తస్యాం వేద్యాం నివేశయేత్। ఆగ్నేయ్యాదిషు కోణే
షు పంచమం మధ్యమం తథా॥ అష్టపత్రకృతే పద్మే చూతపల్లవధారిణా॥
బ్రహ్మకూర్చవిధానేన పంచగవ్యం తు కారయేత్॥ గోమూత్రం తామ్ర
వర్ణాయాః శ్వేతాయాశ్చాపి గోమయం। పయః కాంచనవర్ణాయా
నీలాయాశ్చ తథా దధి॥ ఘృతం తు కృష్ణవర్ణాయాః సర్వం కపిలమే
నచ॥ అలాభే సర్వవర్ణానాం పంచగవ్యేష్వయం విధిః। గోమూత్రం

మాషకాస్త్వష్టౌ గోమయస్యతుషోడశ ॥ క్షీరస్యద్వాదశప్రోక్తం దధ్నస్తుదశకీర్తితాః । గోమూత్రవద్ఘృతస్యాష్టౌ తదర్ధంచకుశోదకం ॥ పంచగవ్యంతుపంచభిః మంత్రైఃకృత్వైత్యర్థః । ఔషధీఃపంచరత్నాని రోచనంచందనంతథా ॥ సిద్ధార్థకాః శమీదూర్వాః కుశాస్త్రీహియవాంస్తథా । అపామార్గాశ్చఫలవాన్యగ్రోధోదుంబరస్తథా ॥ ప్లక్షాశ్వత్థకపిత్థాశ్చ ప్రియంగుచూతపల్లవం । హస్తిదంతమృదంచైవ కోణకుంభేషువిన్యసేత్ ॥ ఫలవతీగంధప్రియంగుః ॥ పుణ్యతీర్థోదకోపేతాః పంచగవ్యంచమధ్యమే । ఋచంప్రాచీమితీదంహి వహ్నికుంభాభిమంత్రణం ॥ ఆశుశ్శిశానోనైఋత్యే యద్దేవావాయుగోచరే । ఈశావాస్యంచతుర్థస్య కుంభస్యత్వభిమంత్రణం। మధ్యమేత్వభజస్తథాస్యరుద్రాఃకుంభేయజుర్భవాః ॥ గంధపుష్పాక్షతైర్వస్త్రైర్నైవేద్యైర్ఘృతపాయసైః । ఫలైశ్చనారికేళాద్యైః దీపకైఃకుంభపూజనం॥స్వస్తివాచనకంచైవ కారయేత్తదనంతరం। క్రమేణానేనశన్తికే రగ్నికార్యేప్రయోజయేత్॥అగ్నిందూతమిత్యగ్నించపూర్వవత్తువిధాపయేత్॥ పూర్వవత్తుకలశస్థాపనాన్ హిరణ్యగర్భమితిబ్రహ్మ సత్రనియోజనే॥ కయానశ్చిత్రమితిచ మంత్రేణవినివేశయేత్॥ కృత్వాచాస్తరణంవహ్నిరాజ్యసంస్కారమేవచ॥ అథవాసాధయేత్కృత్ర ద్రవ్యంయస్యప్రయోజనం। తతఃపురుషసూక్తేనపాయసస్యార్పణంభవేత్॥ అభిఘార్యాశ్సంసిద్ధంపాయసంస్థాపయేద్బుధః। అష్టాదశప్రమాణేన దద్యాదథశమీమయాః। పాలాశాస్సమిధఃసప్తసప్తతైఇతిదాపయేత్ । అఘారావాజ్యభాగౌతుహుత్వాపూర్వక్రమేణతు ॥ జుహుయాదాహుతీస్సప్త జాతవేదసఇత్యృచా। స్థాలీపాకేనజుహుయాత్పునర్వైజాతవేదసే। తరత్సమందసూక్తేన చతస్రోజుహుయాత్తతః ॥ ఇదంవిష్ణుస్తతఃసప్తజుహుయాదాహుతిం నృపః । నక్షత్రేభ్యస్తతోహుత్వా సప్తవింశతిరాహుతీః ॥ నక్షత్రాహుతయశ్చ కృత్తికాదిభ్యః । స్వాహేత్యాదిభి ర్మంత్రైఃకార్యః ॥ తత్రరోహిణీద్వయపుష్యహస్తాదిత్రయానూరాధాదిత్రయాభిజద్ద్వయశతభిషగ్రేవతీష్వేకవ

చనం। పునర్వసూఫల్గునీద్వయ విశాఖాశ్వినీషుద్వివచనం॥ శేషేషుబహు వచనం। త్ర్యంబకేనజుహుయాత్తతః స్విష్టకృతంపునః॥ గృహేహోమ స్తతః కార్యస్త్రిరాజ్యపరిప్లుతైః। ప్రాయశ్చిత్తంతతోహుత్వా హోమ శేషకర్మసమాపయేత్॥ తతస్తూర్యవినిర్ఘోషైః కాహలాశంఖనిస్వనైః। యజమానస్యకర్తవ్యో హ్యభిషేకంద్విజోత్తమైః॥ కాశ్మర్యవృక్షసం భూతేసమేభద్రాసనేస్థితం। కాశ్మర్యః శ్రీపర్ణీ॥ వేదిమధ్యగతంకృత్వాదు ర్నిమిత్తప్రశాంతయే। పంచభిఃకలశైఃపూర్ణైర్మంత్రైరేతైర్యథాక్రమం॥ సహస్రాక్షేణప్రథమంతతశ్చైవశతాయుషా। సజోషాఇంద్రఇతిచ విశ్వా నివరుణేతిచ॥ ద్రుపదాదివేతిచతతస్స్నాపయేయుఃసమాహితాః। తతోది శాంబలిందద్యాద్విచిత్రాన్నసమన్వితం॥ నమోఅస్త్వితిసర్వత్ర మం త్రమేతముదాహరేత్। స్నాతస్యబ్రాహ్మణాస్సర్వే పఠేయుఃశాంతిముత్త మాం॥ శాంతితోయేనధారాంచ పాతయిత్వాసమంతతః। పుణ్యాహవా చనంకృత్వా శాంతికర్మసమాపయేత్॥ తీర్థేదేవాలయేవాపి గోదో హాంకారయేద్బుధః। క్షితింహిరణ్యంవాసాంసి శయనాన్యాసనానిచ॥ విప్రేభ్యోదక్షిణాందద్యాద్యథాశక్త్యవిమత్సరః। దీనానాథవిశిష్టేభ్యో దద్యాచ్చైవంయుధిష్ఠిర॥ భోజనంచానిశందద్యాత్తతస్సర్వంప్రసిధ్యతి। ఆయుశ్చలభతేదీర్ఘంశత్రూన్విజయతేక్షణాత్॥ దుర్గాణిచాస్యసిధ్యం తి పుత్రాంశ్చలభతేశుభాన్। యథాశస్త్రప్రహారాణాం కవచంవారణం భవేత్॥తథాదైవోపఘాతానాంశాంతిర్భవతివారణం। అహింసకస్యదాం తస్య ధర్మార్జితధనస్యచ। దయాదాక్షిణ్యయుక్తస్య సర్వేస్యానుగ్ర హాగ్రహాః॥ అర్థాన్సమర్థాయతివర్ధయంతే చధర్మం కామంప్రసాధ యతి తస్యాపినష్టిపాపం॥ యఃకారయేత్సకలదోషహారీంమహార్థాం శాం తింప్రశాంతహృదయః పురుషస్సదైవ॥ ఇతిమహాశాంతిః॥*॥

* ఈమహాశాంతిని దేశాధీశులు మండలాధిపతులు జహగీరుదారులు మొదలయిన ప్రభువర్యులు తమతమ ప్రదేశములలో గల్గునట్టి క్షామడామర విషరోగాదీతిబాధలను తొలగించుటకును తమకుగల్గునట్టి యాపదలను తప్పించుటకును ప్రజాసౌఖ్యముకొఱకును అవశ్యముగా వేదవేదాంగ విత్తులయిన సద్బ్రాహ్మణవర్యులచే సవర్యముగా చేయించి దేశక్షేమముగల్గి తమయనిష్టములను పరిహరించికొని సుఖింపనగును. దీనివిధానము దీనిలోనే స్పష్టముగా చెప్పబడియున్నది. *

అథబంధమోక్షశాంతిః.

తత్రమహాభారతస్థకృష్ణసహస్రనామస్తోత్రమంత్రస్యాయుతంసహస్రంవాజపఃకార్యః। తదుక్తంభారతే॥ రోగార్తోముచ్యతేరోగాద్బద్ధోముచ్యేతబంధనాదితి। తథా-భీష్మపర్వస్థార్జునకృత దుర్గాస్తోత్రంవాపూర్వసంఖ్యయాజపేత్ ।తదుక్తంతత్రైవ॥ వివాదేజయమాప్నోతిబద్ధోముచ్యేతబంధనాదితి ॥ ఉభయత్రతద్దశాంశేన పాయసేనతిలైర్వాహోమః ॥ తథాహరివంశస్థం అనిరుద్ధకృతమాయాస్తోత్రం కృష్ణావతారస్థం చార్యాస్తోత్రం బలికృతంవామనస్తోత్రం వాజపేత్ ॥ ఋగ్విధానేపి ॥ బద్ధోవాప్యవరుద్ధోవా వాగ్యతఃప్రయుతంజపేత్ । యాంస్త్వాదిత్యాదైవత్యాఽసద్యోముచ్యేతబంధనాత్ ॥ తథాధ్రువాసిత్వాజపేన్మంత్రం త్ర్యయుతంశృంఖలాదినా। బంధనాన్ముచ్యతేసత్యం నారీవాపురుషోపివా॥ తద్దినంనక్తముదుత్తమ మితిద్వయోఽహోమజపఃకార్యః । వరుణస్యోత్తంభనస్యవాపలేనతదర్ధేనవాకృతాంసువర్ణప్రతిమాందద్యాత్ ॥అన్యేపివటుకభైరవస్తోత్రస్య కార్తవీర్యస్తోత్రస్య జపాదయోజ్ఞేయాః । యద్వామంత్రకోశే-తారోహిలీ యుగంబందీదేవీజ్ఞేయానమోంతకా॥ ఏకాదశాక్షరోమంత్రే౹ భైరవస్త్రిష్టుభఃపునః। బందీముచ్యాద్యభిః ప్రోక్తాఏకేనద్వ్యంశకంగకం॥ విధాయసంస్మరేద్బందీ రత్నసింహాసనస్థితాం । సత్తోయపాథోదసమానకాంతి సంభోజయామకరీరహస్తాం ॥ సురాంగనారాధితపాదపద్మాం భజామిబందీభవబంధముక్త్యై। లక్షయుగ్మంజపేన్మంత్రంపాయసాన్నైర్దశాంశతః॥హుత్వాపూర్వోదితేపీఠే పూజయేద్బంధముక్తయే।అష్టదళపద్మగంధే చతురస్రేఇత్యర్థః ॥ అంగపూజాకేసరేషు శక్తయఃపత్రమధ్యగాః । పీఠపూజాంకృత్వా షడంగానిపూజయేత్ ॥ కామదామానదాసక్తా మధురామధురాననా। నమదాభోగదానందాప్రాణవీరేస్వశక్తయః। మనోహతబందీయోగపీఠే మమఇతిపీఠపూజాంకృత్వా శక్తింపూజయేదిత్యర్థః॥ కాళీతారాభగవతీ కుబ్జాసాశీతలాపిచ। త్రిపురామాత్యాకాలక్ష్మీ దిగీశాఆయుధానిచ॥ ఏవమారాధితాబందీప్రయచ్ఛేదీప్సితంనృ

ణాం। ఏకవింశత్యహోరాత్రం త్వయుతం ప్రత్యహం జపేత్ ॥ వాగ్బీజం భువనేశానీ రమా బందీచ కేశవః। అముష్య బంధతో మోక్షం కురుయుగ్మం జడద్వయం॥ వసుచంద్రార్ణమంత్రోయం క్షిప్రం బందీవిమోక్షదః। ఐం హ్రీం శ్రీం భవతి అముష్యం బంధమోక్షం కురుకురు స్వాహా స్వాహా ॥ ఇతిమంత్రః॥ తస్మిన్నప్యుపసంపూజ్య బందీమావరణాన్వితాం। రాజ్ఞానికేతనస్థాయ మిత్రాయ ప్రత్యహం సుహృత్॥ సశుద్ధో వాగ్యతో భూత్వా భక్షయేత్తమపూపకం। తస్మిన్ సంభక్షితే బంధో ముచ్యతే బంధనాద్ధ్రువం॥ ఏవం వైకథితా బందీస్మరణాద్బద్ధముక్తిదా। ఇతిశాంతిరత్నే బంధమోక్షః॥*

అథాతః శృణు రాజేంద్ర శక్రోత్థానం మహోత్సవం। యం కృత్వా నృపతిర్యాతి నకదాచిత్పరాభవం॥ తథా॥ అర్జునశ్చాశ్వకర్ణశ్చ ప్రియకో ధవ ఏవచ। ఉదుంబరశ్చ పంచైతే కేత్వర్థే సత్వచ స్మృతాః॥ అన్యేచ దేవదార్వాది శాలాద్యాస్తరవస్తథా। నచ వృక్షం రుజేద్రాత్రౌ స్పృష్ట్వా మంత్రమిదం పఠేత్॥ రుజేద్భేదయేత్॥ అత్రాయం క్రమః। యానివృక్షేషు భూతాని తేభ్యః స్వస్తి నమోనమః॥ ఉపహారం గృహీత్వేమం క్రియతే వాసవధ్వజః। వనస్పతే ప్రార్థయే త్వాం స్వస్తినోస్తు నగోత్తమ॥ ధ్వజార్థం దేవదేవస్య ఛిత్వా చ చతురంగుళం। తతో నీత్వా పురద్వారం కేతుం నిర్మాపయ తత్రవై। శుక్లాష్టమ్యాం భాద్రపదే కేతుం వేదిం ప్రవేశయేత్॥ ద్వాత్రింశద్ధస్తమానం తు అధమః కేతురుచ్యతే॥ ద్వాత్రింశత్తు తతో జ్యాయాంశ్చ త్రింశత్తతో వరః। కుమార్యః పంచకర్తవ్యాః శక్రస్య నృపసత్తమ॥ కలమప్యస్తు తాః సర్వాః అపరాచ కమాతృకాః। కేతోః పాద

---

* ఈ బంధమోక్షశాంతి సద్యఃఫలదంబు. ఇందుఁ జెప్పఁబడినట్లు ఏదైననొక విధానమున శాంతి జేయించిన తప్పక బంధమోక్షము కాఁగలదు. సామాన్యముగానే శాంతియైనను విప్రులను శక్తుఁడైన తానే చేయవచ్చును. తాసశక్తుఁడైనను బ్రాహ్మణేతరులగు నితరవర్ణములవారైనను పురోహిత బ్రాహ్మణముఖముగా చేయించవలయు. ఇందులోఁ జెప్పఁబడిన స్తోత్రములు సుప్రసిద్ధంబులు. వాటిలో విష్ణుసహస్రనామములో నైరదితము (౧) భారతభీష్మపర్వాంతర్గత దుర్గాస్తోత్రము. (౨) హరివంశగతంబగు అనిరుద్ధకృతమాయాస్తోత్రము - (3) బలికృతవామనస్తోత్రము. వీట్లను గ్రంథాంతో త్తర పీఠికలో చూచికొనుఁడు

ప్రమాణేన కార్యాః శక్రకుమారికాః ॥ మాతృకార్ధప్రమాణంతు యష్టి
హా స్త్వద్వయంతథా । ఏవంకృత్వాకుమారీశ్చ మాతృకాం తేతుఏవచ॥ ఏ
కాదశ్యాంసితేపక్షే యష్టీనామధివాసనం। అధివాస్యతతోయష్టిం గతం
శక్రంతుపూజయేత్ ॥ శక్రస్యప్రతిమాంకుర్యా త్కాంచనీందారవీం
తథా। అన్యాతేజసభూషావా సర్వాభావేచమృణ్మయీ॥ తాంమండలస్య
మధ్యేతుపూజయిత్వావిశేషతః। తతఃశుభేముహూర్తేతు కేతుముత్థా
పయేన్నృపః॥ వజ్రిహస్తసురారిఘ్న బహునేత్రపురందర। క్షేమార్థం
సర్వలోకానాం పూజేయంప్రతిగృహ్యతాం ॥ ఏహ్యేహిసర్వామరసిద్ధ
సంఘైరభిష్టుతోవజ్రధరామరేశ । సముత్థితస్త్వంశ్రవణాంఘ్రి పాదేగృ
హాణపూజాంభగవన్నమస్తే ॥ ఇంద్రమంత్రేణతంత్రేణ నానానైవేద్య[illegible]
దనైః। ఘటేషుదశదిక్పాలాన్ గృహాన్స్థాప్యపరిపూజయేత్ ॥ [illegible]
[illegible]సకలాన్ దేవాన్ మాతౄస్సర్వాశ్చపూజయేత్ । తతఃశుభేము
హూర్తేచ జనివర్ధకసంయుతః ॥ కేతుస్థాపనభూమించయజ్ఞవేద్యా
[illegible]మె । శిష్టైఃపురోహితైస్సార్ధం గచ్ఛేద్రాజాసుమంగలైః ॥ కు
[illegible]రీభిశ్చసంయుక్తో దిక్పాలానాంచపల్లవైః । యథావర్ణోయథాదే
[illegible] [illegible]జితైర్వర్ణవేష్టితం॥చిత్రమాల్యాంబరశ్చాపి చారుభిశ్చాపితో
[illegible] ఉత్పాతయేన్మహాకేతుం రాజామాత్యైశ్శనైశ్శనైః॥ తామ్రమ
[illegible]యాయుక్తేకేతౌ శక్రంవిచింతయేత్ । పూజయేత్పూర్వవత్తత్ర
[illegible]మాతలిమేవచ ॥ జయంతంతనయంతస్య చేంద్రమైరావతంతథా।
[illegible]శ్చాపృథదిక్పాలాన్ సర్వాశ్చగణదేవతాః ॥ పూజితానాంచదే
వానాం హోమంచాపిసమాచరేత్ । హోమాంతేతుబలిందద్యా
ద్వాసవాయమహాత్మనే॥ తిలంఘృతంచాక్షతంచ పుష్పందూర్వాస్తథైవ
చ। ఏతైరేతాన్ స్వస్వమంత్రైర్జుహుయాన్నరోత్తమః ॥ తతోమహా
మావపానేతు బ్రాహ్మణానపిపూజయేత్। ఏవంప్రపూజయేన్నిత్యం సప్త
రాత్రంవినేదినే॥ త్రాతారమితిమంత్రో యంవాసవస్యప్రియంసదా। ఏ
వంకృత్వాతుభావేన శక్రోత్థాపనమాచితః ॥ శ్రవణర్క్షయుతాయాంతు

ద్వాదశ్యాం పార్థివస్స్వయం। అంత్యపాదే భరణ్యాంతు నిశి శక్రం విసర్జయేత్॥ సుప్తేషు సర్వలోకేషు యథా రాజా న పశ్యతి। సార్ధం సురాసురగణైః పురందరశతక్రతో ॥ ఉపహారం గృహీత్వేమం మాహేంద్రధ్వజ గోత్తమ। ఉత్పాతే సప్తరాత్రాణి తథోపప్లవదర్శనే॥ వ్యతీత్య శనిభా[illegible] చ అన్యస్మిన్నపి వివర్జితే। యథాపత్నో నృపః కేతుం నృపతే శకునిస్తథా॥ శనైః పాతు మహోత్పాతే స్తథోత్థాపనమాదితః। విసృజ్య సర్వకేతుం చ సాలంకారం తథా నిశి ॥ క్షిపేదనేన మంత్రేణ అగాధే సలిలే నృపః। తిష్ఠ కేతో మహాభాగ యావత్సంవత్సరం జలే॥ భగవన్ సర్వలోకానాం మంత్రాయం వినాశయ। ఉత్థాపయేత నృపన్తైః సర్వలోకస్యవై పునః ॥ ఏవం యః కురుతే పూజాం వాసవస్య మహాత్మనః । న తస్య రాజ్యే దుర్భిక్షం నైత యోధర్మవర్జితాః॥ ఇతి కాలికాపురాణే శక్రధ్వజోచ్ఛ్రయః॥*॥

అథ, ఆయుష్య హోమః.

మదనరత్నే శౌనకః—ఆయుష్య హోమం ప్రవక్ష్యామి శౌనకోహం ద్విజన్మనాం। కుర్యాత్తు జన్మనక్షత్రే విషువే సంక్రమే తథా ॥ పౌర్ణమాస్యామమాయాం వా గ్రహణే చంద్రసూర్యయోః । అలంకృత్వా స్వస్తి వాచ్య మన్నం దద్యాద్ద్విజాతయే॥ ఆథాజ్యభాగపర్యంతం అవదానస్య సంపదా। ఆనో భద్రాః క్రతవ ఇత్యృచా చాందశకేన తు ॥ ఇమం స్తోమమర్హత ఇత్యృచా షోడశకేన చ। జాతవేదసేత్యృచా హుత్వా స్విష్టకృతం తతః॥ హోమశేషం సమాప్యాథ బ్రాహ్మణాన్ భోజయేత్తతః। స్వస్తి వాచ్య ద్విజాన్ సైన్య ధేనుం దద్యాచ్చ దక్షిణాం ॥ ఇత్యాయుష్య హోమః॥*॥

[ఆయుస్సూక్తం—యో బ్రహ్మా బ్రహ్మణ ఉజ్జహార ప్రాణైశ్శిరః కృత్తివాసాః పినాకీ। ఈశానో దేవస్సన ఆయుర్దధాతు తస్మై జుహోమి హవి

* ఆయుష్కామియైనవాఁడు తన జన్మనక్షత్రమందును జన్మతారయందును జన్మతిథియందును క్రూరకాలంబులందును ఈయాయుష్యహోమమును చేయుచు వచ్చిన వారికి ఆయుర్వృద్ధిగల్గి వర్ధిల్లెదరు. తుదకు సంవత్సరమున కొకతూరియైనను తనపుట్టిన దినమునాఁడు చేయుట మిక్కిలి మంచిది.

షాఘృతేనస్వాహా - ఈశానాయేదం॥౧॥ విభ్రాజమానస్సరిరస్యమధ్యాద్రో
చమానోఘర్మ రుచిర్యఆగాత్ । సమృత్యుపాశానపనుద్యఘోరా ని
హాయుషేణోఘృతమత్తుదేవః - ఘర్మరుచయ ఇదం॥౨॥ బ్రహ్మజ్యోతి
ర్బ్రహ్మపత్నీషుగర్భం యమాదధాత్పురురూపంజయంతం । సువర్ణ
రంభగ్రహమర్కమర్చ్యంతమాయుషేవర్ధయామోఘృతేన - బ్రహ్మజ
్యోతిషఇదం ॥ ౩ ॥ శ్రియంలక్ష్మీమౌపలామంబికాంగాం షష్ఠీంజయా
మింద్రసేనేత్యుదాహుః । తాంవిద్యాంబ్రహ్మయోనింసరూపామిహాయు
షేతర్పయామోఘృతేన-బ్రహ్మయోనయఇదం ॥౪ ॥ దాక్షాయణ్యస్సర్వ
యోన్యస్సయోన్యస్సహస్రశోవిశ్వరూపావిరూపాః । ససూనవస్సపతయ
స్సయూథ్యఆయుషేణోఘృతమిదంజుషంతాం-దాక్షాయణీభ్యఇదం ॥ ది
వ్యాగణాబహురూపాఃపురాణా ఆయుచ్ఛిదోనప్రబుధ్నంతువీరాన్ । తే
భ్యోజుహోమిబహుధాఘృతేన మానఃప్రజాంరీరిషోమోతవీరాన్ - దా
క్షాయణీభ్యఇదం ॥ ౬ ॥ ఏకఃపురస్తాద్యఇదంబభూవ యతోబభూవభు
వనస్యగోపాః । యమప్యేతిభువనంసాంపరాయే సనోహవిర్ఘృతమిహా
యుషేత్తుదేవః-ఈశానాయబ్రహ్మణఇదం ॥౭॥ వసూన్రుద్రానాదిత్యాన్మ
రుతోథసాధ్యాన్ఋభూన్యక్షాన్గంధర్వాంశ్చపితౄంశ్చవిశ్వాన్ । భృ
గూన్ సర్పాంశ్చాంగిరసోథసర్వాన్ ఘృతంహుత్వా స్వాయుష్యంమహ
యామశశ్వత్ -వస్వాదిభ్యఇదం॥౮ ॥ విష్ణోత్వన్నో అ నమశ్శర్మయచ్ఛ
సహన్త్య । ప్ర తేధారామధుశ్చుత ఉత్సందుహ్రతేఅక్షితం-విష్ణవఇదం
॥౯॥ ఇత్యేకాహుతిరంతే॥

*ఆయుష్య హోమప్రయోగః

మాసిమాసి ప్రత్యబ్దంవా జన్మర్క్షే కుహూశనివార సంక్రమణ చంద్రసూర్య గ్రహణాదిషు జన్మనక్షత్రయోగే జ్వరాదిమహావ్యాధిపీడాయాంవా అపమృత్యు పరిహారార్థం ఆయుష్యహోమం కుర్యాత్॥ విఘ్నేశ్వరపూజాపురస్సరం మమాఽ ముకదోషనివృత్త్యర్థ మాయుష్యహోమం కరిష్య ఇతిసంకల్పః॥ ఆచార్యపక్షేమ మాముకపీడాపరిహారార్థం ఆయుష్యహోమాఖ్యంకర్మకర్తుం ఆచార్యంత్వాంవృణే మమాఽ

త్యాచార్యంవృత్వా। ఆచార్యః అముకనక్షత్రే రాశౌ జాతస్యాముకశర్మణః అముకదోషనివృత్త్యర్థమాయుష్య హోమాఖ్యంకర్మకరిష్యఇతిసంకల్ప్యదేవయజనోల్లేఖనాద్యగ్నిం ప్రతిష్ఠాప్యప్రణీతాప్రణయనాన్తం కృత్వాగ్నేరీశాన్యభాగేతండులైశ్చతురశ్రంస్థండిలం కృత్వాష్టదళంపద్మం విలిఖ్యతదుపరికస్తూరీకుంకుమాదివాసితపుణ్యతీర్థపూరితంపంచత్వక్పంచపల్లవాదిక్షోభితంనారికేళవస్త్రయుగ్మసహితంకుంభంనిధాయతస్మిన్ కర్షమాత్రసు

వర్ణనిర్మితాం మృత్యుంజయదేవతాప్రతిమాం పంచగవ్యాదినాసంశుద్ధాం నిధాయ 'త్ర్యంబక'మితిమంత్రేణమృత్యుంజయదేవతామావాహ్యసర్వోపచారైస్సం పూజ్య ప్రాణచరుమాయుష్మచ్చరుంచప్రత్యేకంనిర్వాపణధర్మేణ శ్రపయిత్వాభిఘార్యప్రాచీన ముదీచీనం వోద్వాస్య ప్రతిష్ఠితమభిఘార్యాజ్యసంస్కారాద్యగ్ని ముఖాన్తం కృత్వా ఆయుష్మచ్చరోరవదాయా"ఉఉయుష్టేవిశ్వతోదధ"దితిపురోను వాక్యామనూచ్యాయుర్దాఅగ్న

ఇతియాజ్యయాహుత్వా స్విష్టకృతమవదాయాన్తే పరిధిసాదయిత్వాష్టౌ మత్చతురో వా బ్రాహ్మణాన్వృత్వా తైర్యో బ్రహ్మేత్యాద్యష్టభిర్ఘృతసూక్తైర్యావదష్టోత్తరసహస్రమాజ్యాహుతీరుపజుహోత్యంతిమెపర్యాయె విష్ణోత్వన్నో అన్తమ ఇతిచహుత్వాప్రతిస్వాహాకారం హుతశేషమాజ్యం ప్రాణచరౌసంపాతంవినయె దముకస్యాపమృత్యునశ్యత్వాయుర్వర్ధతామితివ్యస్తాభి స్సమస్తాభిర్వ్యాహృతిభిః ప్రతిమంత్రంజుహుయా దథస్విష్టకృతంహవ్య వాహామితిహుత్వాజయాదితంత్ర శేషంసమాప్య కుంభేపునఃపూజాంకృత్వా దేవముద్వాస్యవారుణైః రక్షింగైః స్తార్జయిత్వా హుతశేషాన్నేనాగ్నేః పురస్తాద్బహిఃపరిస్తరాద్దూర్వా న్యక్షతోదకంనినీయ నమోఅస్తునీలగ్రీవాయెతిరుద్రాయ బలిందత్వాతదుపరిపూర్వవదక్షతోదకంనినీయ సంపాతికే ప్రాణచరోరవదాయా యురసీతినకుటుంబః ప్రాశ్యాచమ్యయతఇన్ద్రస్వస్తిదేతిద్వాభ్యాం జఠరమభిమృశ్యాచార్యాయ కలశవస్త్రప్రతిమాదిదత్వా దక్షిణామృత్విగ్భ్యోదత్వా దోషతారతమ్యానుసార మపమృత్యునివారణార్థం తిలకూశ్మాణ్డాయః పిణ

కృష్ణకంబళాదిదానంకృత్వా భూరిదానంకృత్వా బ్రాహ్మణాన్ భోజయేదిత్యాహ భగవాన్‌బోధాయనః-కేచిదాయుష్మచ్చరోః ప్రధానాహుతింహుత్వా యోబ్రహ్మేత్యాద్యుపహోమం తదన్నసమిదాజ్యైః కుర్వన్తి ; శేషంసమానం ॥

*అథ అపమృత్యునివారకశాంతివిధానమ్.

అథాపమృత్యునివారణం--మదనరత్నే బోధాయనః:అథ మృత్యుంజయకల్పం వ్యాఖ్యాస్యామోజన్మనక్షత్రే పుణ్యనక్షత్రే త్రిజన్మ నివాబ్రాహ్మణానన్నేన పరితోష్య'పుణ్యాహంస్వస్తి ఋద్ధి'రితి వాచయిత్వా దేవయజనోల్లేఖనాద్యగ్నిముఖాంతం కృత్వాసావిత్ర్యాయువాన్‌పక్వాన్ జుహోతి-ప్రాదేశమాత్రాస్త్రిస్రో దూర్వాసమిధోష్టసహస్రమష్టశతం వా దధిమధుఘృతపయాంసిసంమేళ్యాభ్యజ్యాదధాతి ॥ 'అపైతుపరంమృత్యో' 'మానోమహాంతం' 'మానస్తోకే''త్రియంబకం' 'ఏతేసహస్ర'మిత్యథాఽఽజ్యాహుతీర్‌జుహోతి । మృత్యుర్నశ్యత్వాయుర్వర్ధతాం-భూః స్వాహా॥ మృత్యుర్నశ్యత్వాయుర్వర్ధతాం-భువస్స్వాహా । మృత్యుర్నశ్యత్వాయుర్వర్ధతాం-స్వఃస్వాహా। మృత్యుర్నశ్యత్వాయుర్వర్ధతాం-భూర్‌భువస్సువస్స్వాహా॥ ఇతిస్విష్టకృత్ప్రభృతిసిద్ధమాధేనువరప్రదానాదథాఽగ్రేణాగ్నిం దూర్వాస్తంబేహుత శేషం బలింనిదధాతి 'తచ్ఛంయోరావృణీమహ'ఇత్యథదక్షిణాందదాతి ధేనుంవృషభమనడ్వాహం హయంహిరణ్యం కాంస్యంవాసోవేత్యాహబోధాయనః ॥ అథ క్రమః-కర్తాష్టౌచతురోవావిప్రాన్ సంపూజ్యపుణ్యాహంవాచయిత్వా సంకల్ప్యాగ్నిం ప్రతిష్ఠాప్యనిర్వాపణాదినాసావిత్ర్యాచరుంశ్రపయిత్వాజ్యభాగాంతే చరుమవదాయసావిత్రీమనూచ్యతథైవహుత్వాత్రిస్రస్త్రిస్రోదూర్వాగవ్యందధ్యాద్యక్తా-అపైతుమృత్యురితిషడ్భిః షడ్గృహీతాజ్యానిహుత్వామృత్యుర్నశ్యత్విత

*ఈ మృత్యుంజయంవిధానంబు అపమృత్యువు ప్రాప్తమైనప్పుడును రోగోపద్రవములచే బహుకాలము పీడింపంబడుచుండునప్పుడును అత్యావశ్యకముగా చేయుట శ్రేయస్సాధకంబు.

చత్వార్యుపహోమాన్ కృత్వా యదస్యేతిస్విష్టకృతంహుత్వా బ్రహ్మవిసర్జనాంతేగ్నేః రక్ర్యగేణదూర్వాస్తంభే ఉష్ణతోదకం నినీయహుతశేషేణ తచ్ఛంయోరితి బలిందత్వాఽఽఘృతోదకం నినీయాగ్నింసంపూజ్య సూర్యంనమస్కృత్య విప్రాన్భోజయేత్. ॥ ఏవంస్వకర్తృత్వే॥ ఆచార్యపక్షే గ్రహయజ్ఞం దినత్రయం రోగిణాంకార్యః। ప్రబలరోగోయావద్రోగ నివృత్తిస్తావత్ ప్రత్యహంకార్యః॥

అథ మహామృత్యుంజయదూర్వాగుడూచీహోమః.

అథ మహామృత్యుంజయ హోమంవాఖ్యాస్యామః-కుర్యాద్రోగేభిచారేదీర్ఘరోగే గ్రహపీడాయాంమృత్యుంప్రాప్తౌ మహావ్యాధౌ మహాపది చంద్రసూర్యగ్రహణదోషే జన్మనక్షత్రే విషనాడ్యాం కుహూయోగేవాన్యేషు మహాభయేషువరిహారార్థం మాసిమాసిజన్మనక్షత్రే ప్రోక్తే ప్రోక్తకాలేవత్సరేవా ఆచార్యేణవాస్వయంవా ఆయుష్కామః కుర్యాత్ । స్నాత్వాపుణ్యాహంవాచయిత్వా ప్రాణానాయమ్యా ముకశర్మణః ఆయుష్కామో మహామృత్యుంజయహోమంకరిష్య ఇతి సంకల్ప్యాగ్నేరుపసమాధానాది పాత్రప్రయోగకాలే దూర్వాత్రికస్య షట్త్రింశదధికంశతపత్ర మాసాదయేత్ ॥ గుడూచీఖండానిచతురంగులప్రమాణాని బ్రాహ్మణందక్షిణతోదభేషు నిషాద్య వ్రీహితండులాన్నివపామీతి తూష్ణీమవహతాన్ కృత్వా ప్రక్షాళ్యాజ్యం సంస్కృత్యచరుణాసహపర్యగ్నికరణాంకృత్వా సువస్రుచమార్జనం కృత్వాపక్వాజ్జుహోతి॥ దర్వ్యాముపస్తీర్య మధ్యాద్ద్విరవదాయ త్రిఃపంచావత్తినోభిఘార్య॥అప్తైతుమృత్యుంశచీపతిరిత్యన్తంపురోనువాక్యామనూచ్య పరంమృత్యో అనుపరేహి పంథా నిత్యన్తయాజ్యయాజుహోతి- మృత్యవఇదమితిత్యాగః॥ పూర్వవదుపస్తీర్యావదాయ హరింహరన్తం - విక్రమస్వేతిపురోనువాక్యామనూచ్యమాభిదోమ్మ- విథేమేతియాజ్యయా జుహోతి స్వాహాకారేణోభయోహోమః పూర్వవదుద్దేశః। ఆజ్యేనమహావ్యాహృతిభిశ్చజుహోతి॥ భూరగ్నయేచపృథివ్యైచః హాతే

షస్వాహేత్యాదై ర్యైః పంచభిః పంచాహుతీర్హుత్వా॥ అథమావాత్రికం సుమార్థిఖండానిపయసాజు హోతి॥ షట్త్రింశదధిక శతత్రయంప్రత్యేకంఅపైతుమృత్యురమృతన్న ఆగాః। పరంమృత్యోఅను పరేహిపంథాంవీరాః స్వాహా॥ వాతంప్రాణంజరామశీమహిస్వాహా। అముత్రభూయాదథయద్య- శచీభిస్స్వాహా॥ శతైర-రగ్ని-మ్యహాగ్ స్వాహా॥ హరిగ్ హరంతవిక్రమస్వస్వాహా॥ దేవేభ్యఇదం॥ మాభిదోమృత్యో మావధీఃవిధేమస్వాహా॥ మానోమహాంతం-రీరిషస్స్వాహా।మానస్తోకేతనయే-విధేమతేస్వాహా॥ రుద్రాయేదం॥ ప్రజాపతేనత్వ-రయీణాంస్వాహా। యతఇంద్రభయామహే - జహిస్వా॥ స్వస్తిదా - అభయంకరః స్వాహా॥ త్రియంబకం-మామరీతాత్ స్వాహా॥అపమృత్యు - సహస్రిణగ్ స్వాహా। అముకస్యమృత్యునః-శ్యత్వా యుర్వర్ధతాంభూస్స్వాహా॥ అము-భువఃస్వాహా॥ అము-సువస్స్వాహా॥ అముఃభూర్భువస్సువస్స్వాహా।ఇత్యేతై రేకవింశతి మంత్రైఃషోడశపర్యాయంజుహుయాత్॥షట్త్రింశదధికశతత్రయాహుతిర్భవతి॥ అథాజ్యేనాష్టపర్యాయం ఏకవింశతిమంత్రైః ప్రతిమంత్రంజుహుయాత్। అష్టాధికషష్టిశతాహుతిర్భవతి॥ పునరనేనగుడూచ్యాషోడశపర్యాయ మేకవింశతిమంత్రైర్జుహోతి। షట్త్రింశదధికశతత్రయాహుతిర్భవతి॥ పునరనేనచాష్టపర్యాయేణ ఏకవింశతిమంత్రైః ప్రత్యేకంగుడూచ్యాజుహుయాత్॥ అష్టాధికషష్టిశతాహుతిర్భవతి। ఏవంకృతేక్రమేణాష్టాధిక సహస్రసంఖ్యాభవతి॥ పునరాజ్యేనమృత్యవేస్వాహేత్యష్టవారంజుహుయాత్॥పునర్మహావ్యాహృతిభిర్హుత్వాతతఃస్విష్టకృతమవదాయహవ్యవాహమభిమాతిషాహం - హువేమోంస్విష్టమగ్నే ఆయుస్స్వాహేతిస్విష్టకృద్ధోమంజుహోతి॥ తతోజయాదీన్హుత్వాఅనంతరం పరిధ్యంజనంకృత్వాజపాదిపరిషేచనాంతంకృత్వాగ్రేణాగ్నిందూర్వాస్తంబేషుహుతశేషంనిదధాతి॥సర్వోవైరుద్రస్తస్మైరుద్రాయనమోఅస్తు॥విశ్వంభూతం-అస్తు ఇతిద్వాభ్యాంనివేదయత్॥ ఆయుర్దాఅగ్నే॥రక్షతామిమంస్వాహా ॥ ఇత్యగ్నౌ సమిధమాదధాతి ॥ జాతవేదాయుదివా-

వవృత్స్వ ఇత్యుపస్థాయహుత శేషంహవిర్వి రాజ్య శేషంచాగ్నిరాయు
ష్మానితిపంచభిర్నివేదయేత్ ॥ అగ్నిరాయుష్మానితిపంచభిఃపునరేకవింశతి
ఋగ్భిశ్చతుర్వారమభిమంత్ర్యాయురసి విశ్వాయురసి—గెవమితిసర్వద
.రుశేషం ప్రాశ్యాచమ్యజఠరమభిమృశతి ॥ యతఇంద్రస్వస్తిదా ఇత్యేతా
భ్యాంగురవేవరందత్వా ఆజ్యేరూపగ్రూపమితిఅవేక్ష్యాభ్యందత్వా ఋ
త్విగ్భ్యోబ్రాహ్మణేభ్యశ్చ దక్షిణాందత్వాబ్రాహ్మణాన్భోజయేత్ ॥ అప్రూ
పైఘృతపాయసైః ఏవంకృత్వాఆయుష్మాన్భవతి । అయుతహోమా
ద్దీర్ఘాయుర్భవతి ॥ లక్షహోమాత్సహస్రాయుర్భవతి ॥ ఇతిబో
ధాయనోక్తమృత్యుంజయశాంతిః ॥ అస్మిన్నన్వాహితేగ్నౌ జాతవేదస
మిత్యాది చక్షుషీఆజ్యేనేత్యంతే అత్రప్రధానంమృత్యుంద్వివారం చరు
ద్రవ్యేణఅగ్నింపృథివీమహతః॥ వాయ్వంతరిక్షేమహతః। ఆదిత్యద్యుమ
హతః॥ చంద్రమాద్యునక్షత్రాద్యుమహతః దేవాఃపితృభూరాదయః ఆ
జ్యేనపునరత్రప్రధానం ॥ వైవస్వతంశచీపతిం ॥ అశ్వినౌఅగ్నింహరింమృ
త్యుంరుద్రంద్వివారంప్రజాపతిం । ఇంద్రమఘవంతం । ఇంద్రమభయంక
రం॥ త్ర్యంబకంఅగ్నింమృత్యుం ॥ జాతవేదసమగ్నిం జాతవేదసపావకవై
శ్వానరవైద్యుతం అగ్నింవాయుంసూర్యంప్రజాపతింప్రత్యృచం షోడశప
ర్యాయైః దూర్వాత్రికయుక్తగుడూచీఖండైః పునస్త్వాఏవంప్రత్యృచమ
ష్టపర్యాయమాజ్యేన పునస్త్వంపునస్త్వావప్రత్యృచంషోడశపర్యాయంగు
డూచీఖండైః పునస్త్వావేత్యృచమష్టపర్యాయ మాజ్యేనపునరత్రప్రధా
నం అగ్నింపృథివీమహతః ॥ వాయ్వంతరిక్షేమహతః ॥ ఆదిత్యద్యుమహ
తః । చంద్రమానక్షత్రాద్యుమహతః దేవాఃపితృభూరాదయః ఆజ్యేస
శేషేణస్విష్టకృతమిధ్మసన్నహనేనచ రుద్రంజయాదీంశ్చ॥ఇత్యాయుష్య
హోమేగుడూచీశాంతిః॥

ఋగ్విధానే—వ్యాధినాయోభిభూతస్స్యాద్ఘోరేణప్రాణహారి
ణా।చతుర్దశీముపోష్యైకాం కృష్ణస్యజుహుయాచ్చరుం॥ ఆతేసూక్తేన
రౌద్రేణప్రత్యృచంవాగ్యతఃశుచిః । పూర్వమాజ్యాహుతీర్హుత్వా

తథోపస్థాప్యశంకరం । హవిశ్శేషేణవర్తేత సర్వకాంతమతంద్రితః । పూర్ణమాసేదయేన్మృత్యుం రోగిభ్యశ్చప్రముచ్యతే ॥ తత్రైవ—ఉపతిష్ఠేతరాజానం యమంసూక్తేనవై ద్విజః । స్థాలీపాకంచకుర్వీతపక్షయోర్ద్వయోరపి వ్రతం॥ అష్టమ్యాంచచతుర్దశ్యాం యజేతహవిషాయమం । పరేయువాంసంప్రసమితిసూక్తమంత్రం ప్రయోజయేత్॥

సులభోపాయేనాయుష్యాభివృద్ధిః.

పురాయుషిభయంతస్యనజానామిప్రతిక్రియాం।తథాపిశాస్త్రమాలోచ్యవక్ష్యేశాస్త్రాణిసుఖావహం। ధర్మరాజప్రియస్తోత్రమస్త్రాణ్యత్రైవాహయాద్ధవిః। వైశాఖ్యాంపౌర్ణమాస్యాంతు కర్మనిత్యంప్రయోజయేత్॥ తత్రైవ ॥ మృత్యుమేవప్రపద్యేత పరంమృత్యోర్జపన్ద్విజః । నక్తభోజీమితాహారస్సం శ్రయన్సంస్తరంసదా॥నైతంపురాయుషోమృత్యుర్నయతే ననుతత్ప్రజం । ఫలాహారోజయేన్మృత్యుం త్రిభిర్వర్షైర్మితాశనః॥ యద్వాత్రైవ ॥ క్షీణాయురితిమన్యేత కంచిద్వ్యస్సుహృదంప్రియం। యత్తేయమితిసుస్నాతః తస్యమూర్ధ్నానమాలభేత్ ॥ సహస్రకృత్వఃపంచాహం జపేదాయుర్లభేతసః ॥ ఘృతేనసింధుద్వీపస్య సూక్తేనైనంచలేపయేత్। సంవిశేచ్ఛయనేనిత్య మేతన్మంత్రంజపేత్తవై॥ జీవామీతిప్రయుంజీత నిత్యమేతాంగృహేవసన్। స్రోతాంధస్యభ్యజ్యగాత్రాణిసుఖీభవతి విజ్వరః ॥ అన్యేచలక్షపార్థివ పూజాదయోమతత్కృతే పూర్వకమలాకరేజ్ఞేయాః ॥తథా ॥ రుద్రేణతిలతైలేనరుద్రాభిషేకోప్యప మృత్యుపరిహారః । రుద్రవిధానంచవక్ష్యామః॥ ఇతి అపమృత్యునివారణం॥

అనావృష్టి పరిహారః.

అథానావృష్టిశాంతిః॥ ఋగ్విధానే॥ అథావహేతిసూక్తంతు వృష్టికామఃప్రయోజయేత్ । నిరాహారఃక్లిన్నవాసా అచిరేణప్రవర్షతి॥ హుత్వాయుతంవై తసీనాం క్షీరాక్తానాంహుతాశనే । మహద్వర్షమవాప్నోతి సూక్తేనాబ్దైవతేనహి ॥ తత్రైవ—నాభిదఘ్నంవిగాహ్యాంభః

ప్రాఙ్ముఖః ప్రయతశ్శుచిః। సూక్తాభ్యాం త్రిష్వదేతాభ్యాముపతిష్ఠేద్దివాశరమ్
తిస్రోవాచః పర్జన్య ఏహీత్యాదయ ఇత్యర్థః ॥ అనశ్నతాతుజప్తవ్యం
వృష్టికామేన యత్నతః । పంచరాత్రేవ్యతీతేతు మహద్వర్షమవాప్ను
యాత్ ॥ యద్వాతత్రైవ ॥ వృష్టికామోయుతాహారః ప్రపద్యేత బృహ
స్పతిం । పాయసేనోపహారేణ హోమేనచ సమన్వితః ॥ బృహస్పతేర
తీత్యేత ద్వృష్టికామః ప్రయోజయేత్ । పర్జన్యంచ నమస్కృత్య వృ
ష్టింవిందతి శోభనాం ॥ ఇత్యనావృష్టిః ॥ వైఖానసః ॥ అథాతః ప
ర్జన్య వృష్టింవ్యాఖ్యాస్యామో బ్రాహ్మణాన్వేదపారగాన్ పూర్వముఖ్య
చ్యర్వరుణప్రతిమాం పూజయిత్వోదకస్థిత్వా వరుణం ధ్యాత్వా తత్సవితు
రితిపచ్ఛోర్ధర్చశోఽనవానం వేదాదీన్ జపతీమం మేవరుణేతి పంచర్చము
దుత్తమమితి షడృచం యదంతియచ్చేతి ఉదాయుషా మహాగ్ం ఇంద్రో
యఓజసావాచ మింద్రియేణయోవైన స్తదశ మైత్రావరుణీ మనీషా
రీంవరుణం ప్రజాపతిం వరుణాయవామేతాద్వేహిరణ్యవర్ణాః ॥ పవమా
నోవృషాసోఅగ్ంశుః సింధేమోసౌ యోపామాది సర్వానువాకాన్ సువ
ర్ణంసహస్రశీర్షాద్భ్యశ్చ ఆదిత్యోవై పృథివీ సమిదిత్యనువాకాన్ పఠి
త్వాజలాద్బహిర్గత్వా ప్రత్యఙ్ముఖోభూత్వా పీవోన్నామిత్యనువాకమే
కాదశవారంజపిత్వా పునస్సమారుతమసీతిచతురోనువాకాన్ జపిత్వా-ఏహి
పర్జన్య-ఏహివరుణ- ఏహ్యాపాంపతే- పురోవాతంజనయజనయ-పశ్చా
ద్వాతంశమయశమయ - సద్యస్సువృష్టింధేహిపర్జన్యో మిత్యుచ్చైస్త్రి
వారంజపేత్ ॥ విభణ్డకసుతశ్రీమాన్- ఋశ్యశృంగాయ- యస్యకేశేషు-
మైత్రావరుణీంద్విరూపామాభిర్భేత- మారుతమసీతిచతురోనువాకాన్-
పర్జన్యాయప్రగాయతేతి- వర్షప్రదం- ఆపోహిష్ఠేతి- హిరణ్యశృంగ
మితిజపిత్వాశుక్లవస్త్రాణిధారయ స్తతః పర్జన్యహోమంకరిష్యే ఇతిసం
కల్ప్యవిధివదగ్నిం ప్రతిష్ఠాప్యాగ్నిముఖాన్తే క్షీ.రాజ్యవైతససమిచ్చరుభిః
ప్రత్యేకమష్టశతమష్టావింశతివారాన్ పురోవాతోవర్షన్నితి జుహుయా
ద్వర్షాయపురోవాతామిత్యుద్దేశత్యాగః ॥ తతోజయాదీన్ పూర్ణా

హుతిం త్వా శాంతి పాఠంకుర్యాదాచార్యాయ వరుణప్రతిమాం దత్వా
గోభూర్దక్షిణామితి సామాన్యపర్జన్యవిధిః॥ ఇతిపర్జన్యశాంతిః॥

అథఋగ్విధానేవినియుక్త మంత్రాణాంసామాన్యవిధిః ॥ తత్రై
వ॥ పునశ్చరణమాత్రాత్తుకర్మణాం సిద్ధికారకం। స్వాధ్యాయాభ్యస
నస్యాదౌ ప్రాజాపత్యంచరేద్ద్విజః ॥ కేశశ్మశ్రులోమన ఖాన్వాపయి
త్వాప్లుతశ్శుచిః॥ తిష్ఠేదహనిరాత్రౌతు శుచిరాశీతవాగ్యతః। సత్యవాదీప
విత్రాణి జపేచ్చవ్యాహృతీస్తథా॥ఓంకారాద్యాంస్తుతీర్జప్త్వాసావిత్రీం
చతదిత్యృచం। ఆపోహిష్ఠేతిసూక్తంతు శుద్ధవత్యోఘమర్షణీః॥శంవత్యః
స్వస్తిమంత్యశ్చ పావమాన్యస్తథైవచ । సర్వత్రైతత్ప్రయోక్తవ్యమా
దావంతేచకర్మణాం ॥ ఆసమాప్తాచాశతా ద్వాతద్దశాంశమథోజపేత్।
ఓంకారవ్యాహృతిభిః స్త్రిస్రఃసావిత్రీమథవాయుతం।తర్పయెదద్భిస్తథా
చార్య ఋషీశ్ఛందాంసిదైవతాన్ । ప్రపద్యేతివిరూపాక్షరాత్ర మంత్ర
గణంజపేత్॥ అనార్యైర్నచభాషేత నశూద్రైర్నాపిగర్హితైః। నర
జస్వలయానార్యాపతితైర్నాంత్యజైర్నృభిః॥ మంగళాచార్యయుక్త
స్యాత్త్రిరహ్నోభైక్ష్యపయన్నృపః।అంతేద్వాదశరాత్రస్యాత్సాలీపాకంప్ర
కల్పయేత్॥ అగ్నయెచాథసోమాయ తృతీయాంచతయోస్సహ।వైశ్వదేవీ
చరౌద్రీచ జుహుయాదుత్తరేతథా ॥ అవసానస్యపతయె తథానుమత
యెపిచ। ధన్వంతరాయఇత్యన్యా గంధర్వాప్సరసామపి॥ (దశమీంబ్రా
హ్మణస్పత్యా పరాతుబ్రహ్మణేస్మృతా। సరస్వతీతథేష్టారాంత్యాసౌవిష్టకృ
త్తథా॥) ఆజ్యాహుతయపహాదా స్థాలీపాకేహుతేపునః। హుత్వాగ్నిం
తర్పయెద్విప్రాన్ పితృభ్యశ్చప్రకల్పయేత్ । హుతశేషంవిధానేన శు
చిస్సంజీతవాగ్యతః। తథాప్రాజాపత్యకృచ్ఛ్రం కృత్వాచాంద్రాయణా
ద్యపి । ఏభిర్వ్రతైర్విపూతాత్మా కుర్యాత్కర్మాణ్యతంద్రితః । ఇష్టా
న్కామాంస్తతః సర్వానవాప్నోతినసంశయః॥ కణపిణ్యాకతక్రాణామె
కైకంశోధనంభవేత్ । ఏవంశుద్ధస్యకర్మాణి మంత్రైర్యుక్త్యంతుత
ద్యథా। త్రిరాత్రమెవోపవసె దాదితఃసర్వకర్మణాం। త్రీణినక్తానివాకు

ర్యాత్తతః కర్మసమారభేత్ ॥తథా॥ సర్వత్రదక్షిణాందద్యా ద్దాసరిపాసి ద్ధకామదం। నత్వేవాదక్షిణంకర్మ కించిదస్తీతిశౌనకః॥ శక్త్యాథపూర్ణ పాత్రేణ సంమితాయతతోభవేత్ । వృషభైకాదశదద్యాద్యైన వాతు వ్యతేగురుః॥ ఇతిఋగ్విధానోక్త మంత్రసాధనం॥

అథశ్రీసూక్తవిధిః॥

ఋగ్విధానే ॥ యఇచ్ఛేద్వరదాం దేవీం శ్రియం యం నిత్యం కులస్థితాం । సశుచిఃప్రయతోభూత్వా జుహుయాదాజ్యమన్వహం ।శ్రియః పంచదశర్చంచ శ్రీకామస్సతతంజపేత్ । ఆవాహయేచ్ఛ్రియంపద్మైఃపంచభిఃకనకైరపివా ॥ ఉపహారానుపహరచ్ఛుక్లాన్ భక్ష్యాన్పయోదధి । స్థాలీపాకంచశాలీనాం పయసాసంప్రకల్పయేత్ ॥ చాంద్రాయణవిపాకస్స్యాత్ప్రీపద్యేత్ప్రయతఃశ్రియం । సర్వౌషధీభిఃసారాభిస్నా త్వాద్భిఃపావనైరపి॥ ఉపైతుమాందేవసఖఇతి రాజ్యాభిషేచనం । మనసఃకామమిత్యేవ పశుకామాభిషేచనం॥ కర్దమేనేతియఃస్నాయాత్ ప్రజాకామశ్శుచివ్రతః। అశ్వపూర్ణామితిస్నాయాద్రాజ్యకామశ్శుచివ్రతీ॥ రోహితేచర్మణిస్నాయాత్ బ్రాహ్మణస్తుయథావిధి। రాజాచర్మణివైయాఘ్రేక్షత్రియస్త్వథరౌరవే ॥ బస్తచర్మణివైశ్యస్తుహోమఃకార్యస్త్వనంతరం। చంద్రామితితుపద్మాని జుహుయాత్సర్పిషాద్విజః ॥ ఆదిత్యవర్ణఇత్యేనయాబిల్వైర్హోమోవిధీయతే। బిల్వస్థపవవాగ్నిస్స్యాత్ స్థాలీపాకంహునేద్ద్విజః॥ దశసాహస్రికోహోమః శ్రీకామఃప్రథమోవిధిః। హుత్వాతుప్రయుతంసమ్యగనంతాంవిందతేశ్రియం॥ అయుతంశతకృత్వస్తు జప్త్వాశ్రియముపాశ్నుతే। అనంతామవ్యవచ్ఛిన్నాం శాశ్వతీంవిందతేశ్రియం॥ అశక్తౌజపఏవైకోదశ సాహస్రికోపరః ।।జప్త్వాతుప్రయుతం సమ్యగనంతాంవిందతేశ్రియం ॥ అయుతంశతకృత్వస్తు జప్త్వాశ్రియముపాశ్నుతే। అప్స్వేవజుహుయాన్నిత్యం పద్మాన్యయుతశోనిశి ॥ దృష్ట్వాశ్రియంతూపరమే త్రికాలాసత్వాద్ద్విజస్తువై । బిల్వాశీబిల్వనిలయః శుద్ధబిల్వానిసర్పిషా॥ ఏకవింశతిరాత్రేణ పరాంసిద్ధింసవిన్దతి। పద్మాన్యథాపిబిల్వాని సర్ప

ాయుస్సమృచ్ఛతి ॥ అత్ర విష్ణుధర్మేషు పుష్కరఉవాచ। హిరణ్యవర్ణాం హరిణీం మృచః పంచదశ ద్విజ । శ్రీసూక్తం కథితం పుణ్యం ఋగ్వేదే పుష్టివర్ధనం॥ రథేష్వశ్వేషు వాజేషు చతస్రశ్చేతిథా ఋచః। సూక్తమేతద్యజుర్వేదే కథితం పుష్టివర్ధనం ॥ శ్రియఃంతియంతథా సామ సామవేదే ప్రకీర్తితం। శ్రియం దీదాతుమయి దేహి ప్రోక్తమాథర్వణే తథా ॥ శ్రీసూక్తం యోజపేత్ భక్త్యాతస్యాఽలక్ష్మీర్వినశ్యతి। జుహుయాద్యశ్చ ధర్మజ్ఞో హవిష్యేణ విశేషతః ॥ శ్రీసూక్తేన తు పద్మానాం ఘృతాక్తానాం భృగూత్తమ । అయుతం హోమయేద్యస్తు వహ్న్యాభక్తియుతో నరః ॥ పద్మహస్తద్వయాలక్ష్మీర్భజంతముపతిష్ఠతి। దశాయుతంతుపద్మానాం జుహుయాద్యస్తథా జలే॥ నాపైతితత్కులాల్లక్ష్మీ విష్ణోర్వక్షగతా యథా । ఘృతాక్తానాంతు బిల్వానాం హుత్వారామాయుతంతథా। బహువిత్తమవాప్నోతి సయావన్మసేచ్ఛతి॥ బిల్వానాం లక్షహోమేన కులలక్ష్మీముపాశ్నుతే । పద్మానామథ బిల్వానాం కోటిహోమం సమాచరేత్ ॥ సత్యలోకమవాప్నోతి దేవేంద్రత్వమపి ధ్రువం। సంపూజ్య దేవీం వరదాం యథావత్పద్మైః సితైర్వా కుసుమైస్తథాన్యైః॥ క్షీరేణ ధూపైః పరమాన్నభక్ష్యైర్లక్ష్మీమవాప్నోతి విధానతశ్చ॥ ఇతి విష్ణుధర్మోత్తరే శ్రీసూక్తవిధిః॥

అథ నీరాజనం॥ తత్రైవ పుష్కరఉవాచ ॥ పూర్వోత్తరే చ దిగ్భాగే నగరాత్సుమనోహరే । విస్తీర్ణం కారయేద్రాజా సుమనోహరమంటపం ॥ కరైర్గుణస్తంభశాస్తీర్ణం పతాకాధ్వజశోభితం । తోరణత్రితయం శస్త్రం ప్రాఙ్ముఖం కారయేచ్ఛుభం ॥ కార్యం షోడశకస్తంతు తత్ర కార్యం భృగూత్తమ । తోరణాద్దక్షిణే భాగే తత్ర కార్యం యథాశ్రయం॥ దేవతార్చాభవేత్తత్ర తథాగ్ని హవనక్రియా । పంచరంగకసూత్రేణ శతగ్రంథిమనోరమాం ॥ మధ్యమే తోరణం కుర్యాచ్ఛతపాశీతుమధ్యమాం। ఛాదయిత్వా కుశైస్తాంతుముదాసంఛాదయేత్పునః ॥ తస్యాశ్చ లంఘనం వర్జ్యం ప్రయత్నాత్సర్వజంతుభిః । నలంఘితా సా యావత్స్యాత్ప్రథమం రాజహస్తినాం ॥ చిత్రాం త్యక్త్వా యదా స్వాతీం సవితా ప్రతిపద్యతే। తతః

ప్రభృతికర్తవ్యా యానతాస్స్వతోరవిస్థితః । మంటపే ప్రత్యహం దేవాః పూ
జనీయా ద్విజోత్తమ । బ్రహ్మా విష్ణుశ్చ శంభుశ్చ శక్రశ్చైవానిలానలౌ ॥ వి
నాయకః కుమారశ్చ వరుణోథ నదీ యమః । విశ్వాన్ దేవాన్మహాభాగ
ఉచ్చైశ్శ్రవసమేవ చ ॥ అష్టౌ మహాగజాః పూజ్యాస్తేషాం నామాని మే శృ
ణు । కుముదైరావతౌ పద్మః పుష్పదంతోథ వామనః ॥ సుప్రతీకాం
జనో నీల ఏతేష్టౌ దేవయోనయః । పూజా కార్యా గృహస్థానాం తత్రై
వ చ పురోధసా ॥ తతశ్చ జుహుయాద్వహ్నౌ పురోధాస్సుసమాహితః । య
థావిమంత్రదేవానాం మంత్రైస్తల్లింగసంజ్ఞకైః ॥ తథా చ మంత్రహీనానాం
ప్రణవేన మహాభుజ । సమిధః క్షీరవృక్షాణాం తథా సిద్ధార్థకానిచ । ఘృ
తం తిలాని ధర్మజ్ఞ తథా చైవాక్షతానిచ । హుత్వా చ కలశాన్కుర్యా
త్స్వేదకాన్ ధాన్యసంయుతాన్ ॥ భల్లాటకలిసిద్ధార్థ వచాకుష్ఠప్రియం
గుకః । తోరణాత్పశ్చిమే భాగే కలశైః పూర్వకల్పితైః ॥ తతస్సంస్నాప
నీయాస్తు మంత్రపూతైర్గజోత్తమాః । తురంగాంశ్చ మహాభాగానలం
కృత్య తతస్తుతాన్ ॥ తతోభిషికో నాగస్య తథా తత్తురగస్య చ । పిండా
న్నంతు తతో దేయమభిమన్త్ర్య పురోధసా । తస్యాభినందనే రాజ్ఞో విజయః
పరికీర్తితః ॥ ప్రాగేవ తస్య విజ్ఞేయం మహద్భయముపస్థితం । నిష్క్రామ
యేత్తోరణాత్తస్తతోహి ప్రథమం గజాన్ ॥ తత్రాపి ప్రథమం రామం అ
భిషేకం గజోత్తమం । తస్యాగ్రే గజ ఆనేష్యా నరః పంచనఖాపి వా ॥ లం
ఘన్యో లంఘయేత్తాంతు రాజ్ఞో మరణమాదిశేత్ । లంఘయేద్వామపా
దేన యదితాం నృపకుంజరః ॥ రాజ్ఞీపురోహితామాత్య రాజపుత్రాహి
తం భవేత్ । రాజ్ఞస్తు మరణం బ్రూయా దాక్రమేత్తు యదా తదా । రా
జ్ఞో విజయమాచష్టే లంఘయేద్దక్షిణేన తాం । నిష్క్రామేయుస్తతః పూర్వే
ప్రాఙ్ముఖాస్తోరణాద్గజాః ॥ తతోశ్వాస్తు మహాభాగ తతస్తు నరసత్తమః ।
తతశ్ఛత్రం ధ్వజశ్చైవ రాజలింగాని యాని చ ॥ మంటపే తాని సంస్థాప్య
పూజయేదాయుధానిచ । పంచరంగకసూత్రేణ యాస్తాః ప్రతిసరాః కృ
తాః ॥ ధూమాస్యాధూరసి మంత్రేణ నిబధ్నీయాత్పురోహితః । సర్వేషాం

నృపనాగానాంతురంగాణాంచభార్గవ ॥ స్వగృహేషుతతోనేయాః కుం
జరాస్తురగైస్సహ । స్వాతిస్థస్సవితాయావత్తావచ్ఛయాసునంస్థితాః ॥
పూజయేత్సతతంరామ నాక్రోశేన్నచతాడయేత్ । రాజచిహ్నానిసర్వాణి
పూజయేన్మంటపేసదా ॥ వరుణోజ్యాచభూతేజ్యా రాత్రౌబలిభిరుత్తమైః ॥
వసేతామాశ్రమేనిత్యం సాంవత్సరపురోహితౌ ॥ అశ్వవైద్యప్రధానశ్చత
థానాగభిషగ్వరః । దీక్షితైస్తైస్తథాభావ్యం బ్రహ్మచారిభిరేవచ ॥ స్వా
తింత్యక్త్వాయదాసూర్యో విశాఖాంప్రతిపద్యతే । అలంకుర్యాద్వనేతస్మి
న్వాహనాంస్త్వవిశేషతః ॥ హస్తీనాంతురగంఛత్రం ఖడ్గంయానంచదుం
దుభిః । ధ్వజంపతాకాంధర్మజ్ఞ కాలజ్ఞస్త్వభిమంత్రయేత్ ॥ అత్రఛ
త్రాదిమంత్రాజ్ఞేయాః॥ అభిమంత్ర్యతతఃసర్వాన్కుర్యాత్ కుంజరధూర్త
గః।ఉల్కానాంతునిచయ మాదీపితమనంతరం॥రాజాప్రదక్షిణంకుర్యాత్త్రి
వారంసుసమాహితః । చతురంగబలోపేతః సర్వసైన్యసమన్వితః॥ ఏకం
గత్వాగృహంగచ్ఛేద్రాజాసైన్యపురస్సరః । జనాన్సంపూజ్యచతతః
సర్వమేవవివర్జయేత్ ॥ శాంతిర్నీరాజనాఖ్యేయం క్షేమవృద్ధికరీతథా॥

ఇతినీరాజనం॥

అథఘృతకంబళః॥

విష్ణుధర్మోత్తరే । రాజోవాచ । శాంతిమాచక్ష్వమేదేవ ఘృత
కంబళ సంజ్ఞికాం ॥ పుష్కర ఉవాచ ॥ పూర్వోత్తరేతుదిగ్భాగే
శాంత్యగారంతు కారయేత్ । అభిషేచనికామంత్రా యేమయాఖ్యాహి
తాఃపురా ॥ దేవాదయస్తుయేతేషాం స్థానంతత్ర ప్రకల్పయేత్ । ఆవా
హనంతతఃకుర్యాత్స్నానంతత్ర ఉపోషితః ॥ ఆవాహితానాంసర్వేషాం
గంధమాల్యాదిసంపదా । దేవవత్పూజనంకుర్యాత్తథామంత్రిపురోహి
తౌ ॥ ఏవంసంపూజనంకృత్వా సోపవాసాస్తుతేత్రయః । కుర్యాత్త్రిభాగ
శేషాయాం రాత్రావుత్థాయశాంతికం ॥ కృత్వాదశగుణాంస్తత్ర స్నా
పయేత్తంనరాధిపం । పూర్వమేవతథాస్నానం సిద్ధార్థైస్సాధితంతథా॥

పూర్ణేనఘృతకుంభేన మంత్రేణానేనకాలవిత్। ఆజ్యంతేజస్సముద్దిష్టం స
ర్వపాపహరంపరం ॥ ఆజ్యంసురాణామాహార మాజ్యేలోకాఃప్రతిష్ఠితాః।
భౌమాన్తరిక్షందివ్యంవా యత్తేకిల్బిషమాగతం ॥ సర్వంతదాజ్యసంస్ప
ర్శాత్ప్రణాశముపగచ్ఛతు । తతోవిరూక్షితంతంచా వ్యగ్రాన్వేదింన
రాధిప । గచ్ఛేత్తాంతుపురస్కృత్య సాంవత్సరపురోహితౌ ॥ స్నానవేది
స్తుకర్తవ్యారా జ్ఞాకుసుమమండితా । చతుర్భిఃపూర్ణకుంభైశ్చ విది
క్షుచసుశోభితాం ॥ చత్వారితస్యచర్మాణి ప్రాగ్గ్రీవాణిసమాన్యసే
త్ । వృషస్యద్వీపినశ్చైవ సింహశార్దూలయోస్తథా ॥ భద్రాస
నంన్యసేద్రామ తేషాముపరిచాంగ్ణాం। స్వాస్తీర్ణేన్నృపతింతత్ర వస్త్రైరా
చ్ఛాదయేన్నవైః । కార్పాసకైస్తతఃపశ్చా దావికైఃక్రిమిజైస్తతః॥ త
తస్తుసర్త్విజఃకుంభైః పూర్ణైస్తమభిషేచయత్ । కుంభాష్టకంతుకర్త
వ్య మష్టావింశతిరేవచ ॥ అథవాష్టశతంరామ వృద్ధిరేషాంగుణోత్తరా।
తతోపనీయవస్త్రాణి తస్యాంవేద్యాంపురోహితః ॥ శూలేనమృణ్మయంభిం
ద్యాచ్ఛత్రంక్రోధసమన్వితః। రాజ్ఞస్తుకలశందద్యాత్స్వయంసాంవత్సరస్త
తః । రాజాభిషేకమంత్రేణస్వర్చితంకల్పితంద్దృఢం ॥ జ్యోతిష్మతీంత్రా
యమాణాం అభయామపరాజితాం।జీవాంవిశ్వేశ్వరీంపాఠాం నమంగామ
భయాంతతః ॥ సహాంచసహదేవీంచ పూర్ణకోశీంవశావరీం । అరి
ష్టకాంశివాంభద్రాం కలశేతత్రవిన్యసేత్॥ బ్రాహ్మీంక్షేమాంవచాంచైవ
సర్వబీజానికాంచనం । మంగల్యాశ్చయథాలాభం సర్వాషధ్యోరసాం
స్తథా । రత్నానిసర్వగంధాంశ్చ బిల్వంచసవికంకతం ॥ ఏవంస్నాతో
ఘృతేదృష్ట్వా వదనందర్పణేతథా । మంగళాలంభనంకృత్వా ధౌత
వాసాఃసమాహితః॥ అభ్యర్చనంతతఃకృత్వా దేవాదీనాంపృథక్పృథక్।
తేషామేవతతోవహ్నౌ చతుర్థ్యంతైస్తునామభిః ॥ ఓంకారపూర్వంజు
హుయాత్ ఘృతంహితపురోహితః। ఆయుధాభ్యర్చనంకార్యం వాహనా
భ్యర్చనంతతః ॥ రాజచింహ్నార్చనంకృత్వా అలంకృత్యస్వకాంతనుం।అ
నులేపనమాదద్యా ద్దంతుద్వారేతిమంత్రితం ॥ శ్రియంధాతుమయీందే

హి ఖంత్రమన్నుమనసాంథవేత్ । రాయస్పోషేతిచతథా మంత్రోలంక రణేస్మృతః॥ కేశవాద్యర్చనంకృత్వా వహ్నిస్థానంతతో వ్రజేత్। వహ్నే రుత్తరభాగేతు ప్రాగ్గ్రీవే ప్రోక్తచర్మణి ॥ సింహాసనంన్యసేత్పృష్ఠే పరార్థ్యాస్తరణాన్వితం। వృషస్యచర్మచాస్తీర్యకరేణోశ్చతథోపరి॥ తయో రుపరిసింహస్య వ్యాఘ్రస్యచతతఃపరం॥ఏషాంతురామచర్మాణిప్రాగ్గ్రీవాణితువిన్యసేత్ । ధ్రువాద్యౌరితిమంత్రేణ నృపంతత్రప్రవేశయేత్ ॥ తతఃపురోధాజుహుయాద్బ్రాహ్మ్యా మంత్రైర్ఘృతంశుచిః । రౌద్రవైష్ణవవాయవ్య శాక్తైస్సౌమ్యైస్సవారుణైః ॥ బార్హస్పత్యైస్తతః కుర్యాత్తంత్రముత్తరసంజ్ఞితం। దైవజ్ఞఃప్రయతః కుర్యాద్దేవతానాంవిసర్జనం। అన్నంబ్రాహ్మణాన్ భోజ్య తతోదద్యాచ్చదక్షిణాం॥ ఇతివిష్ణుధర్మోత్తర ధృతకంబళవిధిః॥

అథాగ్నిపురాణే సర్వార్థసాధనశాంతిః.

సర్వార్థసాధనంస్నానం వక్ష్యేశాంతికరంశృణు । స్నాపయేచ్చసరిత్తీరే గృహేవిష్టంవిచక్షణః॥ దేవాలయేజ్వరార్తాంస్తే వినాయకగృహాదితే । విద్యార్థీతీర్థేఽథవాదగేహే జపకామస్యతీర్థకే॥ పద్మిన్యాస్నాపయేత్స్త్రీరైగర్భేయస్యాథవేత్వథ । అశోకసన్నిధౌప్రాప్య జాతోయస్యవినశ్యతి॥ పుణ్యతీర్థాశ్చపుణ్యాద్రైః పుత్రిణాంచైవసాగరే। గేహేసౌభాగ్యకామాయాం సర్వేషాంవిష్ణుసన్నిధౌ॥ విష్ణువృక్షేరేవతీపుష్యే సర్వేషాంస్నానముత్తమం । స్నానకామస్యసప్తాహం పూర్వమప్యేవదనంశృణు॥ పునర్నవారోచనాచ శతాహ్వామురుణాంత్వచం । మధూకంరజనీద్వేచ తగరంనాగకేసరం॥ అసురాచైవమంజిష్ఠా మాంసీయవసమర్దకైః ప్రియంగుసర్షపాపుణ్యాం వచాబ్రాహ్మీచకుంకుమం ॥ పంచగవ్యంసక్తుమిశ్రం ఉద్వర్త్యస్నానమాచరేత్ ॥ మండలేకర్ణికాయాంచ విష్ణుంబ్రహ్మాణమర్చయేత్ । మధ్యేకామహరంపూర్వం మంత్రైఃపూర్వాదిదిక్షుమాత్॥ లిఖేదింద్రాదికాన్దేవాన్ సాయుధాన్ సహనాహనాన్। స్నానమండలకాన్దిక్షుకుర్యాచ్చైవవిదిక్షుచ॥ విష్ణుబ్రహ్మేశశక్రాది

సహస్రాణ్యపిహోమయేత్ ॥ ఏకైకస్యత్వష్టశతం సమిధస్తుతిలైస్సహ ॥ భ
ద్రఃసుభద్రఃసిద్ధార్థఃకలహఃపుష్టివర్ధనః ॥ అమోఘాశ్చిత్రభానుశ్చపర్జ
న్యోథసుదర్శనః । స్థాపయేత్తుఘటానేతాన్నాశ్విభ్యాంచమరుద్గణాన్ ॥ వి
శ్వేదేవాస్తథాదిత్యా వసవోమునయస్తథా । శ్రాద్ధదేశాఃసంతుసుప్రీతా
స్తథాన్యాఅపిదేవతాః ॥ ఔషధీఃప్రక్షిపేత్కుంభే జయంతీంవిజయాంజ
యాం । శతావరీంశంఖపుష్పాం విష్ణుక్రాంతామపరాజితాం ॥ జ్యోతిష్మ
తీంబలాంచైవ చందనోశీరకేసరం । కస్తూరికాంచకర్పూరం వాలుకం
పత్రకేత్వచం ॥ జాతీఫలంసుగంధంచ మృత్తికాఃపంచగవ్యకం ॥ భద్రపీఠేస్థి
తేమధ్యేస్థాపయేద్యుద్విజోత్తమాః ॥ రాజాభిషేకమంత్రోక్త దేవానాం
హావనంపృథక్ । పూర్ణాహుతింతతోదత్వా గురవేదక్షిణాందదేత్ ॥ ఇం
ద్రోభిషిక్తోగురుణా పురాదైత్యాన్జఘానవై । దిక్పాలాస్స్ననతఃప్రాప్తా
స్సంగ్రామేవిజితారిపూర్ ॥ ఇతిఅగ్నిపురాణే సర్వార్థసాధనశాంతిః.

అథైకవస్త్రస్నానం ॥ వీరసింహావలోకే రుద్రయామళే । శుక్రేణ
ప్రార్థితఃశంభుః ప్రణిపత్యజగద్గురుం ॥ ఏకవాసోవిధింబ్రూహిస్వామి న్వి
స్తరతోమమ ॥ శృణుభార్గవయత్నేన దుఃఖవైధవ్యనాశనం । వంధ్యా
త్వంవిలయంయాతి యస్మిన్వస్త్రవిధౌకృతే ॥ శివోనామేతిమంత్రేణ భా
నావనుదితేసతి ॥ అష్టపత్రంలిఖేత్పద్మం క్రమతఃశుక్లతండులైః ॥ వేదోక్తవిధి
నామంత్రైస్సూక్తైర్వేదవిధానతః ॥ పంచవక్త్రందశభుజంత్రినేత్రంపార్వతీప
తిం ॥ పద్మమధ్యేన్యసేద్దేవంశివోనామేతిమంత్రతః । ఇంద్రంవిశ్వేతిమంత్రేణ
ఇంద్రమాగ్నేయకోణకే ॥ యమేచహేతిచమంత్రేణదక్షిణేయమపూజనం ॥ యే
దేవాఇతిమంత్రేణనైఋత్యేసనకాదయః । తత్వాయామీతిమంత్రేణప
శ్చిమేవరుణంన్యసేత్ ॥ గణానాంత్వేతిమంత్రేణవాయవ్యేచగణేశ్వరం ॥ అభి
గోత్రేణమంత్రేణఉత్తరేగర్భమాతరః ॥ ఈశాన్యాంచగ్రహాన్సర్వాన్స్థాప
యేత్స్వస్వమంత్రతః । ఋతవస్థఋతాన్మంత్రాన్పూర్వస్యాంవిన్యసేత్సన
రం ॥ తన్మధ్యేవిన్యసేత్కుంభంపూరయేత్తీర్థవారిణా । పూర్ణపాత్రయుతంమ
ధ్యేసర్వౌషధిసమన్వితం ॥ సహిరణ్యంసవస్త్రంచ నారికేళేనసంయుతం ॥ ప్రతి

ష్ఠాంచవిధాయాదౌ మంత్రైఃపూజనమాచరేత్ ॥ శ్రీరుద్రంచజపేత్తత్ర షడంగంవిధిపూర్వకం । సీపుంసాభ్యాంవిధాతవ్యం పూజనంవిధివత్తతః॥ అభ్యర్చ్యవిధినాసమ్యక్ కృత్వాస్నానంవిధానతః॥ నాందీముఖాభిధంశ్రాద్ధం విధేయంవిధివత్పునః। ప్రాశ్నీయాన్మధ్యమంపిండంగర్భోసీతిచమంత్రతః॥జలప్రార్థనా॥ ప్రత్యగాశాపతేరాజన్జలానామధిపప్రభో। నష్టగర్భప్రసృష్టాత్వం గర్భంధేహిమమేప్సితం ॥ నదీనదతటాకాని తథైవాన్యజలాశయాః। త్వాంవినానైవశోభంతే గర్భంధేహిజలేశ్వర ॥ పూర్వజన్మనియత్పాపం కుసంసర్గాత్స్వయంకృతం। ఇహాపిసలిలేస్థిత్వా గర్భంధేహిప్రసీదమే ॥ షట్షష్టికోటితీర్థానాం నద్యాదీనాంప్రభుర్భవాన్ సప్తానామపిసింధూనా మీశగర్భందదస్వమే ॥ త్వమేవపాశపాణిస్త్వం త్వమేవవ్యోంభసాంపతిః। ఆపస్తుప్రాణినాంజీవా గర్భంధేహిప్రసీదమే॥ తవహస్తేజలంవామే దక్షిణేజీవజీవనం । మస్తకేచజటాపింగా గర్భంధేహిదయాపర । భూతప్రేతాదిదోషాణాం రోగాణామితరస్యచ ॥ అంతరాయంప్రభోచ్ఛిత్వా గర్భంధేహిదయాంకురు। ఇతిజలప్రార్థనా ॥ అశ్వత్థప్రార్థనా॥ సర్వేషాంజగతోభానాం గ్రహాణాంనిధిపస్సదా। తవస్వామిన్నహందాసో ధేహిగర్భమహాప్రభో॥ ఔదుంబరీఫలవతీ శాఖాయాసర్వమంత్రవిత్ । ఓషధయఃసోమరాజ్ఞీతి కామిన్యామపర్యేద్బుధః ॥ శాఖయాలంబనంకార్యం హృదిచేతసినిర్మలః । సమాలంబ్యాకరేదూర్వా నారికేళాక్షతానపి । వరుణోపాసనంకుర్యా త్సూక్తపాఠపరాయణః ॥ బ్రహ్మావిష్ణుశ్చసోమశ్చ కందర్పోవృషవాహనః। పార్వతీసుభగాభద్రా సావిత్రీవాస్తుదేవతా ॥ ఏతేహివాససీశ్శుభ్రే అవ్యంగేగురుదైవతే। సర్వభూషణరమ్యేచ బంధనేనశివంభవేత్ ॥ ముద్గతండులగోధూమయవకంగుసుశాలిభిః। రాజమాషాదిభిర్విద్వా న్వంశపాత్రంప్రపూజయేత్॥ విన్యస్యదీపకంతత్ర ఫలానాంసప్తకంతథా। ధానావంతేతిమంత్రేణ ధాన్యస్నానంతుకారయేత్ ॥నారికేళంచనారంగం దాడిమంబీజపూరకం। ఉచత్థ(?)ంచైవపూగంచసప్తమందమనంస్మృతం॥ కూర్మపృష్ఠనిభంపృష్ఠం

క్షీరనీరప్రపూరితం। త్రినేత్రం శంభుదైవత్యం నారికేళం సుతప్రదం॥ వృత్తం
కనకవర్ణాభం సుబీజం సుమనోహరం। సుహినేన సమం శీతం నారంగం గ
ర్భదం మమ॥ చంద్రబింబసమానం తు బహుబీజసుపూరితం। సుగంధం
సోమదైవత్యం గర్భదం బీజపూరకం॥ ఉద్యదర్కసమం పుష్పం ఫలం సిం
దూరసన్నిభం। బీజపూరోదరో యస్మాద్గర్భదం దాడిమం మమ॥ ఫలం త
చ్ఛుక్రదైవత్యం సూత్రం వై సదృశోపమం। జ్ఞానయోనిప్రపూర్ణం తు శే
హిత్వం గర్భముత్తమం॥ పూగస్తు సూర్యదైవత్యో లాక్షారససమప్రభః॥
ఆర్ద్రః ఫలానాం ప్రవరో గర్భం దద్యాత్సదా మమ॥ ఉత్సవేషు చ సర్వేషు
శుభదం సర్వదైవతం। గోరోచనసమాభాసం గర్భదం మదనం ఫలం॥ ఇతి
ఫలైశ్శుభం॥ అథౌషధిస్నానం॥ వర్ధావరశ్చరాస్నా చ ఏకాకీ వచకీత
థా। ధాన్యాని శాబహుళాలా చ సర్వౌషధ్య ఇమాస్స్మృతాః॥ యాఓష
ధయ ఇతి మంత్రేణ సర్వౌషధ్యభిషేచనం। కరేణ మూర్ధ్ని విన్యస్య వంశపా
త్రం తు భార్గవ॥ ఋగ్వేదోక్తాన్ సర్వమంత్రాన్ తత్వాయామీతి పూర్వి
కాన్। ధీమాన్ ప్రత్యేకముచ్చార్య దంపతీ స్నాపయేత్తతః॥ వారుణీః పావి
తా మంత్రా వరుణోత్తంభనం తతః। ఏతేశతమిమం చైవ ఇదమాపః
పునంతు మాం॥ ఇమాన్వై యాజుషాన్మంత్రాన్ శిరో మేత్యనిరుక్తయా।
ఘృతవతీ భువనానా పావమానీః పునః పునః॥ సామ్నో వరుణ సామ్నా శపా
వకానస్సరస్వతీ॥ శంనోదేవ్యాథర్వణమంత్రైః స్నానముదాహృ
తం॥ తతో రుద్రజపస్నానం కర్తవ్యం సుతమిచ్ఛతా॥ అథ భార్గవ స్నం
స్థాప్య స్థండిలే పావకం శుభే॥ గృహ్యోక్తేన విధానేన పాయసం శ్రపయే
చ్చరుం॥ ఆఘారావాజ్యభాగౌ చ దేయౌ తత్ర ఘృతాహుతీః॥ అపాంపృష్ఠం
నిహుతా తా చ పునస్త్వేతి తథా సమిత్॥ వాజః పురస్తాదగ్నిత్వమాదిత్యం
గర్భమేవ చ॥ తతః సరస్వతీ యోన్యాం తం పత్నీభిరతః పరం। ఆదిత్యై
రాస్నాసీతి మంత్రం యోనవర్ణ యోపి చ॥ గర్భో అస్యౌషధీనాం చ మం
త్రాంతాహుతయః క్రమాత్। ఏభిర్మంత్రైశ్చరుం హుత్వా తతః స్విష్టకృ
తం హునేత్॥ ఋషభం బ్రహ్మణే దద్యా దాచార్యాసురభిం తథా। ఇతర

భ్యోపి మిత్రేభ్యో రక్షణే స్వేచ్ఛయాపునః॥ అభిషేకంతతఃకుర్యా త్పవిత్రైః కుంభవారిభిః॥ సురాస్త్వామితిమంత్రాద్యైః పవిత్రైర్బ్రాహ్మణైస్సహ॥ ఆశాన్యకామదైర్మంత్రైః గృహ్ణీయాత్ ఫలసప్తకం॥ సదీపంవంశపాత్రంచ నీత్వాయాయాచ్ఛివాలయం ॥ శివస్యపురతోన్యస్య వంశపాత్రం ప్రణమ్యచ॥ దేవదేవజగన్నాథ గౌరీనాథమహేశ్వర॥ భవేశానమహాదేవ నమోస్తుసుతదోభవ॥ అష్టాదోషాశ్చమేస్త్రీణాం నవమఃపురుషస్యచ॥ తత్తద్దోషవినాశాయ సస్త్రీకఃస్నానమాచరేత్ ॥వికృతంయచ్చమేదేహ సంతానపరిపీడనం॥ తత్సర్వంభస్మతాంయాతు నిర్దోషాస్యాంసుపుత్రిణీ॥ వరుణత్వంచభూతానాం పాపశుద్ధికరఃప్రభుః॥ తవతీర్థప్రభావేన సంతానందేహిమేబహు ॥ తతశ్చరుపురోడాశ మాధత్తేత్యాదినాశయేత్॥ హిగర్భంధేహీతిమంత్రేణ ఆయంతునఃపితరస్తథా ॥ బ్రాహ్మణాన్ భోజయిత్వాచ వరందత్వావిసర్జయేత్ ॥ ఇదంనిర్మాల్యమపిగుర్జరేషు ప్రచారాదుక్తం॥ ఇతివీరసింహావలోకేరుద్రయామళోక్తమేకవస్త్రస్నానం॥ అరుణఉవాచ ॥ యత్త్వయాకథితంస్వామి న్నేకవస్త్రాభిషేచనం॥ దంపత్యోరనపత్యాది దౌర్భాగ్యశమనంపరం॥ విధింతస్యాఖిలంబ్రూహి యథాశ్రుతినిరూపితం॥ దేవతాకాత్రకేమంత్రా విధిఃకావాఫలంతతః॥ కీదృగ్వస్త్రంకథంధార్య ముభాభ్యామేవతత్పునః ॥ కథంతస్మిన్కృతేఽపత్యసిద్ధిస్స్యాన్నరయోషితోః॥ శ్రీసూర్యఉవాచ ॥ పురాకల్పావసానేతు కల్పస్యాన్యసముద్భవే ॥ ఆరిరిప్సుర్యదాసృష్టింశ్రుతిస్మృతివిధిర్విధిః॥ నస్మారతనయాసప్త మానసాస్సప్రజాపతిః॥ తేయదాతపసాక్లిశ్యన్న శేకుస్సృష్టిసాధనే॥ శివమారాధ్యతపసా ప్రసన్నంసమయాచిరే॥ ప్రజామేవప్రజాకామాః ప్రజాపతిసుతాస్తుతే॥ భగవంస్తపసాఖిన్నాః ప్రజాహేతోః ప్రజాపతేః ॥ అకర్మణపచనాస్మోహాద్వారానిష్ఫలలక్షణాత్॥ తతోహీనప్రజాసిద్ధిరస్మాకంశివజాయతే ॥ ప్రజార్థంత్వాంప్రపన్నాస్మస్సబ్రూహితత్సిద్ధికృద్విధిం॥ ప్రార్థితస్తుతదాశంభుఃక్షణంధ్యాత్వాబ్రవీచ్చతాన్। శృణుధ్వంమునయస్సర్వే ప్రజాయాయదసంభవే ॥ కారణంమునయ

స్సర్వేయద్దృష్టంజ్ఞానచక్షుషా।అనపత్యకరంకర్మచక్రేకియత్త్వావర్ణసంప్ల
వ॥కాలేసుక్తావశేషేయత్ దౌర్భాగ్యంతద్ధ్రువంతనౌ॥ విలుప్తమనుమం
త్రాది భేదభిన్నంద్వయోరపి॥ వాససైకేనతద్దేహే యుగలంపరిధాయచ॥
కురుధ్వంవిధివత్స్నానం తథాదౌర్భాగ్యనాశనం॥ ఆనఖాగ్రాచ్చకేశాం
తం యావదంగంవిశుక్రవత్॥ ఏవమాయతిదౌర్భాగ్యంపంచధాయత్ప్ర
కీర్తితం॥ తస్యశయ్యాసనవిధిఃసహప్రత్యైకవాససా॥ స్నాత్వాసమ్యక్
విధేఃపుత్రాః సంతతేఃశ్రేయఆప్స్యథ ॥ ఇత్యుక్త్వాన్తర్హితేశంభౌ వశు
వర్ణన్మనయశ్చహ ॥ యథైకవసనస్నానమాదితఃసుమహద్విధిం॥యథా
శ్రుతంయథాదృష్టం శ్రుతిభ్యోజ్ఞానచక్షుషా ॥ శుభమాసేసితేపక్షేసా
నుకూలేగ్రహేదినే ॥ నదనద్యోఃసమాయోగే మహానద్యోర్ద్వయోరపి॥
ప్రత్యూషేసిద్ధిమాస్థాయ శరీరస్యయథావిధి ॥ విధింవివిధమాస్థాయ
పత్న్యాసహ హమమాహర్ణాం ॥ విధాయశ్రద్ధయాయుక్తో మంత్రమేత
ముదీరయేత్॥ కర్మసాక్షిన్జగన్నాథయన్మయాపూర్వజన్మని॥పంచధా
పత్యదుఃఖాఖ్యఃదౌర్భాగ్యమతులంభవేత్॥ ప్రాప్తస్తస్యవినాశాయ విధి
కల్పమనుత్తమం ॥ సహపత్న్యాదివానాథ తత్రసిద్ధింప్రయచ్ఛమే॥ ఏవ
ముచ్చార్యతద్వస్త్ర మహాతంద్వాదశాత్మకం ॥ సార్ధహస్తద్వయాయా
మం పంచవింశకరోన్నతం॥వితతంతంతుభిఃశ్లక్ష్ణైస్తన్మధ్యేస్యూతమద్భుతం।
యువాసువాసామంత్రేణ మంత్రితందైవవేదిసా ॥ సమ్యగ్దత్తంత
దాదాయ పరిదధ్యాత్సవస్త్రకం॥దృఢానీవిరభిన్నాచ దేహేత్రిహిగుణీకృ
తం॥తచ్ఛేషాద్దక్షిణాంగస్థా సపత్నీకంసుపుత్రికా ॥ పరిదధ్యాత్ప్రియత్నేన
సంవృత్తసమమస్తకా॥ కుశాన్సంమృజ్యసంగోప్యయాతిపృష్ఠానుగామి
నీ॥ ఉపవిశ్యజలస్థానే తావుభావపిదంపతీ॥ ప్రక్షాళ్యపాణీపాదౌచ స్వా
చాంతౌమమసన్ముఖౌ॥వైదికాన్లౌకికాంశ్చాపిసావధానౌజితేంద్రియౌ॥
తీర్థత్వమసిసర్వేషాం దేవానామగ్రణీః ప్రభుః॥ జీవనంసర్వజంతూనాం గ
ర్భంధేహిమమప్రభో॥ యానియానీహపాపానిఅనపత్యకరాణిమే। హ
త్వాతాన్యఖిలానీశగర్భంధేహిమమప్రభో।యదావాభ్యాంమహాత్పాపం

ఫురాజన్మనిదుఃఖితః॥కృతంతన్మేపనిర్ధూయగర్భంధేహిమమప్రభో॥ త్వ
య్యైవాధిష్ఠితాస్సర్వేనదీనదజలాశ్రయాః॥పునంతిపాపినఃసర్వాన్ గర్భం
ధేహిమమప్రభో॥ ఆశాస్మహేమహాభాగసంతతింలోకపావనీం॥ ప్రసన్నా
ద్భవతఃస్వామిన్ గర్భంధేహిమమప్రభో॥భూతప్రేతపిశాచాద్యా యేనా
సంతతివిఘ్నదాః॥ పాశేనాహృత్యతాన్ సర్వాన్ గర్భంధేహిమమప్ర
భో॥ ఏవంసంప్రార్థ్య తాఆపః దంపతీతౌజలాద్బహిః॥ సుస్నాయప్రాఙ్ము
ఖ స్తిష్ఠే న్మంత్రంసుశ్రావయేదితి॥ (ఇమామంగిరసఆదిత్యేభ్యోద్వయమి
మంశుభం॥ శ్రావయన్భువివిన్య పాత్రంతత్పిణమేచ్ఛమాం॥ తతోన్యేవా
ససీశుభ్రే శుచినీపరిధాయతౌ ॥ ఉపవిశ్యాసనేశుభ్రే పుణ్యాస్రక్చందనా
చితౌ ॥ తతస్సకనకంసర్పి స్పృశేతసురభీంద్విజాన్ ॥ ప్రణిపత్యతతః శే
షం కర్మసర్వం సమాపయేత్ ॥ ఆచార్యస్తువిధానేన దైవజ్ఞేనాను
మోదితః॥ హస్తమాత్రేతత స్తత్ర స్థండిలేకలశంన్యసేత్ ॥ అవ్రణంపయ
సాపూర్ణం స్వర్ణపుష్పాక్షతైర్యుతం॥ పూర్ణపాత్రంన్యసేత్తత్రపూ
ర్ణంపుష్పఫలాక్షతైః । స్వస్వమంత్రైఃప్రతిష్ఠాప్య మహేశముమయాస
హ॥తస్యాగ్రేప్రజపేయుస్తేబ్రాహ్మణామంత్రకోవిదః ॥ పంచాంగాన్విధివ
న్మంత్రాన్ రుద్రస్తూక్తైశ్చయాజుషైః॥ఉద్వాస్యాథచరుంసమ్యగాచార్యః
స్వవిధానతః ॥ ఆఘారావాజ్యభాగౌచ హుత్వావాహ్యవిభావసుం॥ దిక్ప
తీన్పరితఃపూజ్య స్వస్వమంత్రైస్సమాహితః ॥ ప్రజావతేతథాగ్నేయాం
గర్భంధేహీతిచాపరాం అపాంపృష్ఠాంతథాహుతా ఇమంమేసప్త
వారుణం॥ తతఃస్విష్టకృతంహుత్వా కర్మశేషంసమాచరేత్ ॥ హుమా
మాంతేశివమభ్యర్చ్య సశివంవిధిపూర్వకం॥ జపంహూమంనివేద్యాస్మై
విధివద్ద్విజకోవిదః ॥ తతోవిప్రాయవిదుషే సుశాంతాయపయస్వినీం।
సవస్త్రదక్షిణోపేతాం సవత్సాంధేనుముత్తమాం॥ తథాలంకృతసర్వా
గం వృషభంశుభలక్షణం ॥ దత్వాదౌదంపతీపశ్చా ద్దైవజ్ఞేనానుమోది
తౌ॥ మంత్రముచ్చారయేత్తాంవై విధివద్విహితావుభౌ ॥ దేవదేవజగ

స్నాథ సర్వపాపౌఘనాశన । కమలాసనేనదానేన తథాగోయుగళస్య
తు। సంతుష్టఃసతతంభూత్వా సంతతిందేహిమేప్రభో॥ తతస్తువైణవంపా
త్రంశి వస్యాగ్రేనివేదయేత్ । ఆచార్యాయప్రదేయాని దానానినిజశ
క్తితః। గురవేవాసనీదత్వాకమలేశమంసమాపయేత్ ॥ ప్రణమ్యదేవతా
భ్యశ్చ విసృజ్యచవిధానతః । తతఃకుంభాంభసావిప్రా అభ్యషించేయురా
దృతాః।మంత్రైశ్చవారుణైస్సౌరైఃశాంతిస్వస్త్యయనాదిభిః॥పౌరాణైరా
గమోక్తైస్తు నానాఫలవిధాయినః । నాందీముఖేనవిధినా తతఃశ్రాద్ధంస
మారభేత్। నమోవఇతిమంత్రేణ నమస్కారముదీరయేత్। సప్తతేషాం
త్రికామంత్రాఃఛాందసాఃపంచవారుణాః।త్వంనఃప్రభృతయోమన్త్రావారు
ణౌచాపరావపి। త్వన్నోఅగ్నే సత్వన్నో అగ్నేద్వే ఇమేవారుణేశ్రు
తీ।పునస్తైరేవమన్త్రైస్తు అర్ఘ్యాందత్వాసమంతుతైః । ఇమంమేతత్వా
యామిచేత్యాద్యైర్వారుణసూక్తకైః ॥ ఏవంతజ్జలమామంత్ర్యస్తుత్వా
మంత్రైఃప్రణమ్యచ ॥ నిమజ్జ్యోన్మజ్జ్యచపున స్తంతైస్స్నానమాచరే
త్ । ప్రయోగంవిధివత్కృత్వా పుత్రకామసమృద్ధయే। స్నాస్యామ
హేనభగవాన్ ప్రచేతానాప్రసీదతు॥ స్నాయీయామాతాంతతఃస్నానంద్ర
వ్యైర్మంత్రాభిమంత్రితైః॥ మృత్స్నాగోమయగోమూత్రైర్ద్రవ్యైర్ద
ధిపయోఘృతైః॥ తిలామలకపిష్టైశ్చ సర్వౌషధికుశోదకైః। నిర్వృత్యవిధి
వత్స్నానం దంపతీతావుభావపి॥ స్నాపితైవతతఃపత్నీ పక్వైకద్రవ్యసంచ
యైః ॥ ఔదుంబరంబహుఫలం బిభ్రతీనిజమూర్ధని ॥ మంత్రపూర్వం
స్వపతి నాదత్తాంశాఖాంప్రజాన్వితాం। సప్తౌషధిసుసంపూర్ణైః కలశైర
థసప్తభిః॥ మంత్రపూతైఃసదైవజ్ఞః స్నాపయేతాంవిధానతః। వధూశ్శర
శ్చరాస్నాచ సహదేవీశతావరీ ॥ పంచైలాలక్ష్మణాచేతి సప్తౌషధ్యోభిషే
చనే । యాజాతాఅనువాకస్తు సప్తౌషధ్యభిషేచనే । తతస్తువైణవం
పాత్రం సప్తధాన్యోపసంభృతం । ముద్గతండులగోధూమ యవశాలిస
మన్వితైః॥ సకంగుసహమాషైశ్చ ధాన్యైరితిచసప్తభిః। ఫలానివిన్యసే

త్ర యాఃఫలినీరితిమంత్రతః॥ నారికేళంచనారంగందాడి మంబీజపూ
రకం ॥ ఉత్తిథీమథపూగంచ జంబీరంచాత్రసప్తమం। తాకితై స్తుతమం
త్రై ర్భిశ్చపూర్వోక్తైరవసప్తభిః॥ శిరోమేత్యనువాకేన స్నానందౌర్భా
గ్యనాశనం॥ సమాప్యవిధివత్పశ్చా న్మంత్రమేతముదీరయేత్॥ శిశుమృ
త్యుకరంయస్మై దౌర్భాగ్యంప్రాగుపస్థితం॥ పాదాంగుష్ఠాదానఖాగ్రాదా
కేశాంతంసముత్సృజేత్ ॥ స్నానేనానేనమే దేవ తాంత్సర్వానపసార
య॥ ఇతివిజ్ఞాప్యవరుణం మాంచకమార్దిసాక్షిణం॥ ఏకచిత్తస్స్మరే
ద్దేవ ముమయాసహితంశివం॥ తతస్తైర్వతానేవదేవాన్ మనుష్యాన్స
హపూర్వజైః॥ నాందీముఖేనవిధినా సంతర్ప్యపితృదేవతాః।విభ్రాడిత్య
నువాకేన ఫలపుష్పాక్షతాంజలిః। ఉపస్థాయతతఃపశ్చా త్కర్మశేషం
సమాపయేత్। తతస్తద్వైష్ణవంపాత్రం శిరస్యాధాయయోషితః। కుశా
గ్రేణసమాలభ్య పఠేన్మంత్రాన్సుశాంతికాన్। తతఃస్వస్త్యయనాన్యేవ
శాంతయేచముహుర్ముహుః। మధ్యమంపిండమశ్నాతి పత్నీదైవజ్ఞచో
దితా। అధత్తపితరోగర్భమితిమంత్రేణమంత్రితం। ఆచమ్యవిధివత్పశ్చా
త్కర్మశేషంసమాపయేత్ । శతంచభోజయేదన్యాన్ ద్విజాన్సంతో
ష్యశక్తితః। కృతకృత్యౌచతౌస్యాతాం పుత్రపౌత్రసుఖాన్వితౌ । ఇతిసూ
ర్యారుణసంవాదే ఏకవస్త్రస్నానవిధిః॥*॥

అథాకాలేగజమదేశాంతిః.

అద్భుతసాగరే ధర్మశాస్త్రనిబంధనే గర్గః—ఊర్ధ్వంవింశతి
వర్షాత్తు మదోభవతివారణే । తదవార్గ్యదిమాద్యేత స్వామినోమర
ణందిశేత్ । కారయేత్తత్రశాంతించ బ్రాహ్మణాంశ్చాపితర్పయేత్। ఏ
కరాత్రోషితస్స్నాత్వా పిర్యః ప్రయతమానసః। అష్టోత్తరసహస్రంతు

* ఈ యేకవస్త్రస్నానవిధి యనుశాంతికర్మ సంతానములేక వంశమునిలిచి పోయినవారలు భక్తిశ్రద్ధలతో దీని నాచరించినవారలైతే తప్పక వారు సత్సంతానము గల్గి వంశాభివృద్ధిగానుందురు. దీనివిధానము కొంచము కష్టముగా తోచినను శక్తిఫలీ యనునట్లు దానికి తగినంత సుఫలముగలదని యెఱుఁగనగును.

మంత్రేణచాపిజపేచ్ఛుచిః। తతఃప్రజప్యమంత్రైస్తు సలిలంచాభిమంత్ర యేత్। గజానాంగజతత్త్వజ్ఞః సర్వదోషహరంశుభం। గజస్నానంప్ర కుర్వీత తద్దినేతూర్యనిస్వనైః। పూర్వోక్తైశ్చాగ్నికార్యంచ కృత్వా కుంభశతేనహి। తతోహోమంప్రకుర్వీత విధిదృష్టేనహోమవిత్॥ అగ్నయేస్వాహా రుద్రాయస్వాహా గణపతయేస్వాహా వరుణాయ స్వాహా బృహస్పతయేస్వాహా శుక్రాయస్వాహా॥ స్నానంకుంభశతేనైవ సర్వోపద్రవనాశనం। ద్విజపూజనపూర్వంస్యాత్సలిలంగుడమిశ్రితం। యవయావకసంయుక్తంపిండం మధునాథధూపయేద్బహుశః। కృతపూజానంస్కారం గణాధిపంవందయేత్తూర్ణం। ఈశ్వరస్యమహాసంపదు మాలలాటసంభవ। ఇదంకృతోపనీతంతుం నైవేద్యంభక్షయస్వనః। ఇతినైవేద్యమంత్రః॥ ఇత్యకాలేగజమదశాంతిః.

అథ గోకరిణీమదశాంతిః॥

మదంయదాతుసురభి ర్విసృజేత్సూతిమేవచ। పురేరాష్ట్రేవనేవాపి గృహేవాహస్తినీయదా। మత్తామూత్రపురీషాణి యదాసంప్రయతిష్ఠతి। మత్తయాభుజ్యతేయుద్ధే హస్తిన్యాయదివారణః। మహద్భయంతత్రభవేద్దేశస్యనగరస్యచ। ఉపోష్యబాంధవైస్తత్ర సామాత్యస్సపురోహితః। హస్తివత్కల్పితాంధేనుం విషాణాభ్యాంచయోజితాం। అథైనాంహస్తినీంసీత్వా శత్రురాష్ట్రేవిమోక్షయేత్।ఇత్యేవమేతత్కథితరాత్రౌవననివాసినీ। అథవాపూర్వవత్కృత్వా శాంతింకృత్వావనేద్వయం। సువర్ణేనసుతప్తేన వనమేవవిచారయేదితి గోకరిణాంమదశాంతిః॥

అథ ధనిష్ఠాత్రిపుష్కరాదిశాంతిః॥

మదనరత్నే గారుడే—అగ్నాకృత్వాధనిష్ఠార్ధ మేతన్నక్షత్రపంచకం। రేవత్యంతంసదాదూష్యమశుభందాహకర్మణి। శవస్యతుసమీపేతుకుశప్రత్యాః పుత్తలాస్తదాదర్భైః కృతాస్తుచత్వారోబుకుమంత్రాభిమంత్రితాః। తతోదాహశ్చకర్తవ్యస్తైశ్చపుత్తలకైస్సహ। సూతకాంతేతతః పుత్రైః కార్యాశాంతిశ్చపౌష్టికీ। పంచకేషుమృతోయోవై నగతింలభతే

నరః॥ తిలాశ్చైవహిరణ్యంచ తముద్దిశ్యఘృతందదేత్॥క్రియానిబంధే— భాజనోపానహచ్ఛత్రం హేమముద్రాంచవాససీ। విప్రేభ్యోదక్షిణాదేయా సర్వపాతకమోచనీ॥ మదనరత్నేగార్గ్యః– యదిభద్రాతిథీనాంస్యాద్భానుభౌమశనైశ్చరైః। త్రిపాదృక్షైశ్చసంయోగో ద్వయోర్యోగోద్విపుష్కరః। ద్విత్రిపుష్కరస్య యోగేతు మృతిమర్త్యత్యంతరావహాం దహనేమరణేచైవ త్రిగుణంస్యాత్త్రిపుష్కరే। ఖననేప్యేవమేవస్యా దేతద్దోషోపశాంతయే। తిలపిష్టైర్యవైర్వాపి శరీరంకారయేత్తతః। శూర్పేనిధాయాలంకృత్యదాహయేత్త్రైవత్కృకోపరి॥ బోధాయనః॥ అస్మాత్త్వమితిమంత్రేణ తిలపిష్టంప్రవాహయేత్। ద్విత్రిపుష్కరయోర్యోగం త్రిభిః కృచ్ఛ్రైఃవ్యపోహతి। వాసవేమరణంచేత్స్యాద్గ్రహేవాపి పునర్మృతిః। సువర్ణందక్షిణాందద్యాత్కృష్ణవస్త్రంమథాపివా॥ వాసవంధనిష్ఠా। బ్రాహ్మే॥ కుంభమీనస్థితేచంద్రే మరణంయస్యజాయతే। నతస్యోర్ధ్వగతిఃదృష్టా సంతతౌచాశుభంభవేత్। నతస్యదాహఃకర్తవ్యో వినాశాత్స్వేషుజంతుషు। అథవాతద్దినేకార్యో దాహస్తువిధిపూర్వకం ధనిష్ఠాపంచకేజీవో మృతోయదికథంచన- త్రిపుష్కరేయామృత్యేవాకులజాన్మారయేద్ధ్రువం। తత్రానిష్టవినాశార్థం విధానంసముదీర్యతే। దర్భాణాంప్రతిమాఃకార్యాః పంచోర్ణాసూత్రవేష్టితాః। యవపిష్టేనానులిప్తాస్తాభిస్సహశవందహేత్। ప్రేతవాహఃప్రేతసఖః ప్రేతపఃప్రేతభూమిపః। ప్రేతహర్తాపంచమస్తు పంచనామాన్యనుక్రమాత్। అత్రప్రతిమాఃసంపూజ్య శిరోనేత్రవామకుక్షినాభిపాదేషు క్రమేణన్యస్యతన్నామభిర్ఘృతంహుత్వాయ మాయసోమంత్ర్యంబకమితిమంత్రాభ్యాం ప్రత్యేకంతాస్వాజ్యం హునేదితిభట్టాః॥ సూతకాంతేతతః పుత్రఃకుర్యాచ్ఛాంతించపౌష్టికీం। కాంస్యపాత్రస్థితంతైలం వీక్ష్యదద్యాద్ద్విజన్మనే। బ్రహ్మావిష్ణుమహేశేంద్ర వరుణప్రీతయేతతః। హోమముద్గయవవ్రీహిప్రియంగుప్రతిపాదనం। స్వర్ణదానంరుద్రజాప్యం లక్షహోమోద్విజార్చనం। గోభూదానంషడంశేన కుర్యాద్దోషోపశాంతయే॥ అపరా

కేచన్స్మృత్యంతరే ॥ ధనిష్ఠాపంచకమృతేపంచరత్నానితన్ముఖే । ప్రాస్యాహుతిత్రయంతత్ర హానేద్వ్యాహవపామితి । తతోనిహారణంకుర్యాద్దేశసాగ్నేర్విధిస్మృతః । ఇతరంవిఖనేద్దేవ జలేవాప్రతిపాదయేత్ । త్రిపాదృక్షేమృతేతద్వద్ధిరణ్యశకలంముఖే । తస్యపిష్టమయంకుర్యాత్పురుషత్రితయంతతః । హోమంప్రతిముఖంకుర్యాత్తథావహవపామితి । శాష్ఠాయసంచకాపాసం కుసుమంప్రతిపాద్యచ । నిర్వ్యాత్యసాగ్నింసంస్కుర్యాద్భువ్యగ్నావాన్యముత్సృజేత్ ॥ తత్రైవ-కనకంహీరకంనీలంపుష్పరాగంచమౌక్తికం । పంచరత్నమిదందేయమృషిభిఃపరికీర్తితం। రత్నానాంచాఽప్యభావేతుస్వర్ణంకర్షార్ధమేవవా।సువర్ణస్యాప్యభావేతుఆజ్యంజ్ఞేయంవిచక్షణైః॥ మదనరత్నే ప్యేవం॥ తథా॥ ఏకాశీతిపలంకాంశ్యం తదర్ధంవాతదర్ధకం । నవషట్త్రిపలంవాపి దద్యాద్విప్రాయశక్తితః ॥ అన్యత్రాపి॥ స్వగృహ్యోక్తవిధానేనకృత్వాగ్నేఃస్థాపనంతతః । అన్వాధానంనిర్వాపణందేవ తానాంతథాహుతీః । యమాయధర్మరాజాయ మృత్యవేచాంతకాయచ । వైవస్వతాయకాలాయ సర్వభూతక్షయాయచ । ఔదుంబరాయదధ్నాయ నీలాయపరమేష్ఠినే । వృకోదరాయ చిత్రాయ చిత్రగుప్తాయవైక్రమాత్ । విధినాశ్రపణంకృత్వా ఏకైకామాహుతింహునేత్ । కృష్ణాంగంకృష్ణవస్త్రంచ హేమనిష్కసమన్వితం । దద్యాద్విప్రాయశాంతాయ ప్రీతోభవతుమేయమః ॥ త్రిపాదృక్షేప్యేవమేవ ॥ అపరార్కే ॥ పునర్వసూత్తరాషాఢా కృత్తికోత్తరఫల్గునీ । పూర్వాభాద్రావిశాఖాచ జ్ఞేయమేతత్త్రిపాదభం । బ్రహ్మచారిమరణేప్యేష్ఠీ మరణేగర్భిణీరజస్వలా సూతికామరణేపిదానాస్యన్య శ్చవిశేషోమత్కృతేనిర్ణయసింధౌజ్ఞేయః॥ ఇతి ధనిష్ఠాపంచకత్రిపుష్కరాదిమృతౌశాంతిః ॥*॥

---

* ఈశాంతికర్మ అత్యంతావశ్యకంబు. సాంసారికులకు ఇండ్లలో ధనిష్ఠాపంచకాదిమృత ప్రక్రియ గల్గినప్పుడు పిల్లలు స్త్రీలు వీర్లకు భయాదులులేక గృహారక్షణ ముఖ్యముకావున దీనిని ఆందఱును యాజ్ఞుపలమూలముగా నాచరింగియుండదగినది.

అథ వసిష్ఠకల్పోక్తం మృత్యుంజయవిధానం.

వసిష్ఠకల్పోక్తం సంగృహ్యోచ్యతే మృత్యుంజయవిధానంతద్యథా—త్ర్యంబకస్యవిధానంతు కీర్తయిష్యేమునీశ్వరాః ॥ యథోక్తవిధినాయుక్తం సంస్మృతంబ్రహ్మణాపురా । మృత్యుంజయస్త్రిధాప్రోక్త ఆద్యోమృత్యుంజయస్స్మృతః । మృతసంజీవనీచైవ మహామృత్యుంజయస్తతః । మృత్యుంజయేకేవలే స్యాద్ఘటితోవ్యాహృతిత్రయైః ॥ తారత్రిబీజవ్యాహృత్యా ఘటితోమృతజీవనీ । తారత్రిబీజవ్యాహృత్యా ఘటితస్త్రియంబకః। మహామృత్యుంజయఃప్రోక్త స్సర్వమంత్రవిశారదైః। మృతసంజీవనీతారం ప్రణవవ్యాహృతిఃపురా । తతస్త్రియంబకోమంత్రః పునరంతేతథోచ్చరేత్ । మృత్యుంజయోయమోవాత్ర కథితోమంత్రవిత్తమైః । మాయాతారాదికాచైవ వ్యాహృతిత్రితయంతతః । ఘటతస్త్ర్యంబకమను మృతసంజీవనీమతా । సబీజోయస్తుమంత్రోపై మహామృత్యుంజయః స్మృతః । ప్రణవోవ్యాహృతీశ్చైవ ప్రణవాద్యాఃపరేత్పురా । తత స్త్రియంబకమనురంతేవ్యాహృతయస్తథా । త్రిబీజప్రణవాంతేచ వహ్నిజాయామథోచ్చరేత్ । ప్రణవాంతేప్రసాదశ్చ మృతిహారకఏవచ । భూరాదివ్యాహృతయశ్చ త్ర్యంబకేతిచయుక్తతః । విపర్యేణత్రిబీజం తద్వక్తవ్యంవ్యాహృతిత్రయం । స్వాహాంతేమనురేషోత్ర శక్రేణారాధితఃపురా । మహామృత్యుంజయఇతి విశ్రుతోభువనత్రయే। ఓంకారైఃసహితఃషడ్భిః చతుర్దశభిరేవచ । మృత్యుంజయంతంవిధివదుపాస్యేప్సితమాప్నుయాత్ ॥ తథావిభక్తమంత్రవర్ణైర్వామడంగానాం ప్రకల్పనా । హృదయంత్రిభిరాఖ్యాతం చతుర్భిఃశిరఉచ్యతే । శిఖాష్టభిఃసముద్దిష్టానవభిః కవచంమతం । పంచభిర్నేత్ర మాఖ్యాత మస్త్రంత్రిభిరుదాహృతం । పూర్వపశ్చిమయామ్యేందు వక్త్రేషుతదనంతరం । పూర్ణమంత్రంన్యసేదూర్ధ్వే ముఖేత్ర్యంబకసంజ్ఞకం । శిరోగళాస్యాక్షియుగ నాభిహృత్పృష్ఠకుక్షిషు । లింగపాయూరుమూలాంతజానుయుగ్మేతతఃపరం । తద్వృత్తయుగ్మేతత్స్తనయోః పార్శ్వయోః

పాదయోఃపునః । పాణ్యోర్నాసికయోశ్శీర్షే మంత్రవర్ణాన్న్యసే
త్క్రమాత్ । పదాన్యేకాదశన్యస్య శిరోభ్రూయుగళాక్షిషు । వక్త్రే
గండయుగేభూయో హృదయేజఠరేపునః । గుహ్యోరుజానుపాదేషు
న్యాసమేవంసమాచరేత్ ॥ ఏతత్ప్రయోగేవ్యక్తిర్భవిష్యతి ॥ అథా
ప్రాసాదబీజంతదను మృతిహరంతారకంవ్యాహృతీశ్చ ప్రోచ్చార్యత్ర్యంబ
కంయోజపతిమృతిహరం భూయఏవైతదాద్యం॥కృత్వాన్యాసంషడంగం
స్రవదమృతకరంమండలాంతఃప్రవిష్టం। ధ్యాత్వాయోగీశరుద్రం సజయ
తిమరణం శుక్రవిద్యాప్రసాదాత్ ॥ వేదాదిభూరాదిపదత్రయంచ మ
ధ్యేజపేన్మృత్యుహరంత్రియంబకం। జపేత్ఫలార్థీవిధివత్ప్రయుక్తంప్రా
సాదమృత్యుంజయసంపుటేన ॥ ఓంకారత్రితయాద్యశ్చ ఓంకారత్రిత
యాంతకః । వ్యాహృతిత్రితయంచైవ ప్రాసాదత్రితయంతథా। ఓజ్కా
రైర్మనుసంఖ్యాకై ర్జానీయాత్సర్వసిద్ధయే ॥ మహామృత్యుంజయ
శ్చైవ మృత్యుంజయత్ర్యంబకః । త్ర్యంబకమనుయుక్తః పూర్వే
చాంతేద్వయేనచ।మహామృత్యుంజయో లోకేశుక్రస్యారాధనాద్ధ్రువం।
బీజంవినాచశుద్ధస్తు మృత్యుంజయసమాఖ్యకః ॥ అన్యేమహామృత్యుంజ
యఇతి విద్యాత్రిధాహ్యాముంమనుంవదన్తి ॥ తథాఅన్యత్ర ॥ చతుర్దశ
స్వరైర్యుక్తో హకారేణచబిందునా । ప్రాసాదాఖ్యంభవేద్బీజం సుప్రస
న్నకరంమహత్ । షష్ఠఃస్వరశ్చసంయుక్తో జకారేణచబిందునా । మృ
త్యుంజయంసమాఖ్యాతం బీజంమృత్యుహరంపరం। సవిసర్గస్సకారశ్చ
తారకంపరికీర్తితం। సారంస్థిరంసకర్ణేందు భృగుసర్గసమన్వితం। అ
క్షరాత్మానిగదితో మంత్రో మృత్యుంజయాత్మకః । ఇతిమృత్యుంజయవి
ధిః । వసిష్ఠప్రోక్తే । కుండస్యపూర్వదిగ్భాగే కాళీజిహ్వాప్రకీర్తితా
ఆగ్నేయాంతుకరాళీస్యా ద్దక్షిణేతుసులోహితా । మనోజయాతునైఋ
త్యాం ధూమ్రవర్ణాచవారుణీ ॥ విస్ఫులింగీతువాయవ్యాం సౌమ్యేవిశ్వ
రుచిస్తథా । కాళ్యాంకరాళ్యాంవాకుర్యా చ్ఛాంతికంపౌష్టికంతథా।
భూతప్రేతపిశాచాది శాంతౌలోహితజిహ్వకా । మనోజయాయాం

జిహ్వా యామభిచారో౽విధీయతే । జుహుయాద్ధూమ్రవర్ణాయాం వృష్టికామో యదా భవేత్ । స్ఫులింగినీతు యా జిహ్వా తస్యాముచ్చాటనం విదుః । యాతు విశ్వరుచిర్జిహ్వా కుండస్యోత్తరభాగతః । సర్వార్థసాధకా సేతి ప్రోచ్యతే మంత్రవిత్తమైః । అపరే వసుధారేతి జిహ్వాం పూర్వోత్తరే విదుః । కుండస్య మధ్యమం భాగమగ్నేరాస్యం ప్రచక్షతే । తస్మిన్ సర్వాణి కార్యాణి కారయేన్మారణం వినా । ఔపాసనాగ్నిమానీయ తస్మిన్ కుండే వినిక్షిపేత్ । అథవా శ్రోత్రియాగారాన్మథితం వా సమానయేత్ । అర్చయేల్లోకపాలాంశ్చ ప్రాగారభ్య ప్రదక్షిణం । కుండే కృత్వాజ్యభాగాంతం సర్వముల్లేఖనాదికం । స్వగృహ్యోక్తవిధానేన పాయసేనైవ హోమయేత్ । ఆయుఃకామో ఘృతేనాగ్నౌ జుహుయాల్లక్షసంఖ్యయా ॥ అయుతం వా సహస్రం వా శతమష్టోత్తరం తు వా । దూర్వాత్రికైర్వా జుహుయాన్మధురత్రయసంయుతైః ॥ గుడూచీఖండకైర్వాపి చతురంగుళమాయతైః । అథవా జుహుయాద్విద్వాన్ మిశ్రితైస్తిలతండులైః । ప్రక్షాళితైస్తిలైర్వాపి జుహుయాద్గోఘృతప్లుతైః । పలాశసమిధో హుత్వా సర్వమాయురవాప్నుయాత్ । అథవా తర్పయేద్దేవముదకేన సమాహితః । ఆరోగ్యకామో జుహుయాదర్కకాష్ఠైర్ఘృతప్లుతైః । పయసా వాపి జుహుయాద్దివ్యేనాజ్యేన వా పునః । పలాశసమిధో వాపి సర్వరోగప్రశాంతయే । అచ్ఛిద్రైరామ్రపత్రైస్తు పయోక్తైర్జుహుయాజ్జ్వరే । గుడూచీఖండకైర్వాపి ఖాదిరైర్వా ఘృతప్లుతైః । ప్రమేహే మధునా హోమః పయసా వా ఘృతేన వా । ఔదుంబరసమిద్భిర్వా హోమ ఆమలకేన వా । గుల్మే శాల్మలిహోమః స్యాత్తిలైః కృష్ణైర్ఘృతేన వా । వర్ధమానసమిద్ధోమః సద్యఃశూలహరో భవేత్ । కరంజసమిధో వాపి నిర్గుండీసమిధో౽పి వా । తైలేనాభ్యజ్య జుహుయాద్వాతరోగప్రశాంతయే । శమీసమిద్భిర్జుహుయాదతిసారప్రశాంతయే । శాంత్యర్థమక్షిరోగస్య పలాశసమిధః స్మృతాః । ఉన్మత్తసమిధో హుత్వా అపస్మారాత్ప్రముచ్యతే । కుబేరాక్షీనాగవల్లీభ్యాం నేత్రశూలేషు

హోమయేత్। తైలేనాభ్యజ్యజుహుయా ద్వ్రణఖణ్డే స్తథైవచ। మా
తులింగగుడూచీనాం హోమః కామలనాశనః। మధురత్రయహో
మేన శాంతిఃస్యాద్రాజయక్ష్మణాం। హోమాచ్ఛ ఫలమూలానాం గ
ర్భరోగఃప్రశామ్యతి। కుష్ఠే మసూరికై హోమో మధుత్రితయసం
యుతైః। ఛిన్నోత్పలైస్తుజుహుయా త్పలాశైర్వా ఘృతప్లుతైః। అథ
వా తైలసంయుక్తైర్జుహుయాద్గౌరసర్షపైః। యేచాన్యేముఖరోగాః
స్యుః శిరోరోగా స్తథైవచ। తేసర్వేప్రశమంయాంతి తిలైర్హోమా
ద్ఘృతప్లుతైః। ఔదరాణాంతురోగాణాం సర్వేషాంశాంతిమిచ్ఛతా।
బిల్వవృక్షసమిద్ధోమః కర్తవ్యోద్విజసత్తమ। అథస్రావేతుజుహుయా
త్పద్మపత్రైర్ఘృతప్లుతైః। దూర్వాభిర్వాపయోక్తాభి ర్జుహుయాచ్చం
దనేనవా। అశ్వత్థస్యసమిద్భిశ్చ రక్తస్రావేతుహోమయేత్। అథ
వాగోఘృతేనైవ రక్తాతిసారశాంతయే అన్యరోగేషుసర్వేషు కర్ణరో
గేమహోదరే। త్రిభిఃఫలైస్తుజుహుయాన్మధుక్షీరఘృతప్లుతైః। మధు
రత్రయహోమస్తు సర్వరోగప్రశాంతయే। ఆయుర్వేదేషుయత్ప్రో
క్తం యస్యరోగస్యభేషజం। తస్యరోగస్యశాంత్యర్థం తేనతేనచహో
మయేత్। అథవాతేనమంత్రేణ పావమానీభిరేవవా। తీర్థతోయేన
దేవేశీ మభిషించేత్సమాహితః। భూతజ్వరేగ్రహాదీనాం సర్వేషామపి
శాంతయే। అథవాతర్పణంకుర్యా న్మంత్రైఃపూర్వోక్తసంఖ్యయా।
అథవానియతాహారో జపేన్మంత్రంసమాహితః। ఏవంహోమంజపం
కుర్యాత్తర్పణంజపమేవవా॥ ఆయురారోగ్య సిద్ధ్యర్థమాత్మనోవాప
రస్యచ। ఏకాహంవాత్ర్యహంవాపి దశాహంద్వాదశాహకం। పక్షం
మాసంద్విమాసంవా మాసత్రయమథాపివా। అథవాచతుర్మా
సార్ధం షణ్మాసానేకహాయనం। భయేమహతిసంజాతే దీర్ఘకాలంస
మాహితః। అల్పేల్పకాలంకుర్వీత జపహోమాదికంత్రయం। రో
గకాలోపయుక్తం యద్ద్రవ్యశయ్యాసనాదికం। రోగముక్తస్తుతత్సర్వం

నూపయుంజ్యాత్కదాచన । అపమృత్యుజయోపాయ మహంవక్ష్యా
మ్యతఃపరం । మధురత్రయయుక్తాభిః దూర్వాభిర్జుహుయాద్బుధః ।
సహస్రమయుతంవాపి శతమష్టోత్తరంతువా । శ్వేతార్కకుసుమైర్వాపిజు
హుయాద్గోఘృతేనవా ॥ అపామార్గసమిద్భిశ్చ తిలైఃకృష్ణైర్యవైర
పి । అథవాగోఘృతేనైవ పయసావాపిహోమయేత్ । కపిలాగోఘృతం
క్షీరం ప్రశంసంతిమనీషిణః । శనైశ్చరదినేశ్వత్థం స్పృశన్మంత్రమిమం
జపేత్ । సాక్షాన్మృత్యోర్ద్విజఃకుర్యా త్కింపునఃస్వయముత్సృజేత్ ।
అథవాపయసా దేవ మభిషిచ్యఘృతేనవా । పలాశఖదిరాశ్వత్థసమిద్భి
ర్జుహుయాత్తువా। బిల్వవృక్షోద్భవైర్వాపి సోపిమృత్యోర్విముచ్యతే।
అథవాశ్రపయిత్వాతు చరుంరౌద్రంద్విజోత్తమ । అష్టోత్తరశతంహు
త్వా మృత్యుంజయతిమానవః । అథోపాయాంతరంవక్ష్యే సాక్షాన్మృ
త్యునివర్తనం । హస్తమాత్రప్రమాణేన వేదింకుర్యాద్విచక్షణః । తన్మ
ధ్యేస్థాపయేత్కుంభం పీతసూత్రేణవేష్టితం । తండులైర్వ్రీహిభిశ్చై
వ చతురస్రంసమంతతః । వాసోయుగ్మేనసంవేష్ట్య తీర్థతోయేనపూరి
తం । పల్లవైఃక్షీరవృక్షాణా మథవాచూతపల్లవైః । ప్రక్షిప్యతత్రా
లంకృత్య గంధమాల్యాక్షతాదిభిః ॥ తత్రావాహ్యమహాదేవం దేవం
త్ర్యంబకమీశ్వరం । పూజయేద్గంధపుష్పాద్యైః త్ర్యంబకేత్యనయాఋ
చా । తతోభిమంత్రయేత్కుంభం మంత్రేణానేనమంత్రవిత్ । అష్టోత్త
రసహస్రంతు అభిషించే త్తతోనరం ॥ ప్రోక్షయేద్వాథకూర్చేన రాజా
నంతువిశేషతః । నాపమృత్యుభయంతస్య నచవ్యాధికృతంభయం ॥ ప
రార్థధనలోభేన మోహాదజ్ఞానతోపివా । మృత్యుంజయజపంకుర్యాత్స్వ
యంమృత్యుమవాప్నుయాత్ ॥ మాతరంపితరంపుత్రం రాజాచార్యౌ
వినాసదా॥*॥

* ఈ మృత్యుంజయవిధానంబు తత్తత్సమయోచితంబుగా సంభవించునట్టి య
పమృత్యువులను నివారించుటకై చెప్పంబడినదియని స్పష్టమైయున్నది. బుద్ధిశాలురైన
ఆస్తికశిఖామణులు తత్త్వవిచారపరులై యాజ్ఞికులతో నాలోచించి హోమాదికంబు
లను జరుపవలసియుండును. అపమృత్యుప్రయుక్తంబులగు రోగంబులలో నాయారోగ
నివారకోపాయంబులు రక్షావిధానాదులు మిక్కిలి చక్కగనున్నవి.

మహామృత్యుంజయవిధానే రక్షావిధిః.

అథరక్షావిధింవక్ష్యే సర్వభూతభయాపహం । ఔపాసనాగ్నిహోత్రోత్థం గృహీత్వాభస్మవైసితం ॥ మృత్యుంజయేనాయుతంవా సహస్రమపివాశతం। తతోభిమంత్ర్యతద్భస్మ తేనాంగానిచసంస్పృశేత్। అథాపరంప్రవక్ష్యామి రోగమృత్యుభయాపహం । గ్రహప్రేతోరగాదిభ్యో భయంచైవనజాయతే ॥ యథేష్టేనసువర్ణేన కారయేదంగుళీయకం । పంచలోహేనవాకుర్యాత్ త్రిలోహేనైవవాపునః ॥ తతఃసంపూజ్యదేవేశంగంధపుష్పాక్షతాదిభిః। త్రియంబకేతిమంత్రేణ మనసైవసమాహితః ॥ కుండేవాస్థండిలేనాపి విధివన్మంత్రకోవిదః । గోఘృతేనైవజుహుయా ద్ధ్యాత్వాదేవంజనార్దనం ॥ శతంసహస్రమయుతం నియుతం వాపితత్త్వతః । హోతుశ్చదక్షిణేపార్శ్వే హైమేవారాజతేపివా। కాంస్యేవామృణ్మయేవాపి పాత్రేన్యస్యాంగుళీయకం। సర్వహుతిషుసంపాతం తస్మిన్నర్పయతేబుధః ॥ అంగుళీయంస్పృశన్మంత్రం శతమష్టోత్తరం జపేత్ । అంగుళ్యాంసర్వరక్షార్థం ధారయేదంగుళీయకం ॥ అనేనైవ విధానేన సర్వాణ్యాభరణానిచ । నవానిధారయేన్నిత్యం జీవేద్వర్షశతంసుఖీ ॥

ఉత్పాత దుస్స్వప్నాదిశాన్తిః—తత్రైవ మహామృత్యుంజయే.

అథశాంతింప్రవక్ష్యామి సర్వోపద్రవనాశినీం । అద్భుతేషుచసర్వేషు దుస్స్వప్నేషుద్విజోత్తమ ॥ దివ్యాంతరిక్షభౌమానా మద్భుతానాంచదర్శనే । ప్రత్యక్షంప్రతిభాతేషు నానారూపేషుసర్వశః ॥ భూతప్రేతపిశాచానా మావేశేశంకితేతథా । గ్రహమధ్యేగ్నిమాధాయ శ్రపయేత్పాయసంచరుం ॥ తేనైవజుహుయాదగ్నౌ మంత్రేణానేనసంయతః । తిలోదనంవాజుహుయా చ్ఛుద్ధోదనమథాపివా ॥ అష్టోత్తరశతం మంత్రైర్జుహుయాద్గోఘృతేనవా । పలాశఖదిరాశ్వత్థ బిల్వన్యగ్రోధసంభవైః ॥ అపామార్గసమిద్భిర్వా జుహుయాదథవాతిలైః। అథవానేనమంత్రేణ కోటిహోమంతుకారయేత్॥ గవ్యేనసర్పిషావిద్వా

యవవ్రీహితిలైస్తువా । అగ్నిమాధాయజుహుయా త్సమిచ్చరుఘృతాది కం॥ భూతప్రేతపిశాచాశ్చ యెచాప్యన్యేగ్రహాదయః । తేసర్వేహూమగంధేన ధూపసంస్పర్శనేనచ । మంత్రస్యాస్యప్రభావేన నిర్గచ్ఛంతి గృహాత్తతః ॥ అథవా నేనమంత్రేణ పూర్ణకుంభంసమాహితః । అభిమంత్ర్యగృహంసర్వం ప్రొక్షయెత్తేనవారిణా ॥ అథన్యాసవిధింవక్ష్యే మంత్రస్యాస్యమహామునే । అక్షరాణిత్రయస్త్రింశ దస్మిన్మంత్రేతుదేవతాః ॥ ఆదావష్టౌవసూన్విద్యాత్ రుద్రానేకాదశోత్తరే॥ తతశ్చద్వాదశాదిత్యాః ప్రజాపతిరనంతరం । వషట్కారస్తుభూతేతు సర్వరక్షాకరశ్శివః ॥ ఏవమేతానిరూపాణి దేవానాంకథితానివై। అక్షరాణిన్యసేన్మంత్రి సర్వాంగేషుసమాహితః ॥ మూర్ధాదిపంచస్థానేషు ప్రథమంపంచకంన్యసేత్ । దక్షిణస్యకరస్యాపి సంధిస్థానేషుపంచసు ॥ తతఃపరాణిపంచైవ వామహస్తేన్యసే త్తతః । తతస్తుదక్షిణెపాదే సంధిస్థానేషుపంచసు॥ పరాణిపంచవిన్యస్య వామపాదేతథాన్యసేత్ ॥ తతశ్చదక్షిణేపార్శ్వే వామపార్శ్వేన్యసేత్క్రమాత్ । పృష్ఠేనాభౌచగుహ్యేచ కుక్షౌచత్రితయంన్యసేత్॥ భ్రూమధ్యేశిరసిగళె హృదయెమాతృకాంన్యసేత్ । ఏవం విన్యస్యసర్వాణి తతోంతేప్రణవంజపేత్ ॥ స్వస్యాంగేషున్యసేదేవ దేవమంత్రంసమాహితః । ఏవంకర్తుమశక్తస్తు కుర్యాద్రక్షాంద్విజోత్తమైః॥

అథకామ్యకర్మాణి.

అథకామ్యానికర్మాణి ప్రవక్ష్యామిసమాసతః । శ్రీకామోబిల్వవృక్షస్య సమిద్భిరథవాఫలైః ॥ పత్రైర్వాప్యన్యజుహుయా న్మహతీంశ్రియమాప్నుయాత్ । గోకామఃపయసాహూమా ల్లభతేగాంపయస్వినీం ॥ విద్యార్థీజుహుయాద్యస్తు రుద్రాక్షైర్ఘృతప్లుతైః । విద్యాంచాయుస్తతోవిత్తం లభతేనాత్రసంశయః ॥ అన్నాద్యకామోజుహుయా దన్నమేవంఘృతప్లుతం । పలాశసమిధోహుత్వా బ్రహ్మవర్చసమాప్నుయాత్ ॥ వృష్టికామస్తుసంపూజ్య దేవదేవంత్రియంబకం । అర్ఘ్యపాద్యాదిభిర్దేవ మబ్లింగైరభిషేచయెత్ ॥ ఆపోహిష్ఠేతితిస్ర

భిఃహిరణ్యవర్ణాదిభిస్తథా । పవమానానువాకేన త్ర్యంబకేత్యనయా ఋచా ॥ వైతసీభిఃసమిద్భిస్తు జుహుయాత్పాయసాప్లుతైః । అయుతంవా సహస్రంవా జుహుయాత్పాయసాపివా ॥ పుణ్యాహంవాచయేచ్చైవబ్రాహ్మణాన్భోజయేత్తతః। దశాహాభ్యంతరేవృష్టిర్భవత్యేవనసంశయః॥ వృష్టికామశ్చార్ద్రవాసా వటవృక్షసముద్భవైః । సమిద్భిర్జుహుయాన్మంత్రా న్సద్యోవృష్టిమవాప్నుయాత్ ॥ నాభిమాత్రేజలేస్థిత్వా ధ్యాయన్నైవపుష్టిమాప్నుయాత్ । జపేత్త్ర్యంబకంమంత్రం మహతీంపుష్టిమాప్నుయాత్ ॥ అగ్నిహోత్రాత్సమాదాయ సితంభసితముత్తమం। అనయాతుఋచాహుత్వా జలేవృష్టింనివారయేత్ ॥ జలేదత్త్వేత్యర్థః॥ పుత్రకామస్తుజుహుయాత్పాయసంఘృతసంయుతం । చరుశేషంస్వయం భుక్త్వా పుత్రమాప్నోతిమానవః॥ పౌర్ణమాస్యాంతిలాన్హుత్వాఘృతాక్తాన్విందతేసుఖం । గోచర్మమాత్రమాలిప్య గోమయేనాథభూతలే ॥ ధాన్యరాశింవినిక్షిప్య తన్మధ్యేస్థాపయేద్బుధః । వింశతిఃకలశాంస్తత్ర సితసూత్రేణవేష్టితాన్ ॥ తీర్థతోయేనసంపూర్ణాన్భూషితాన్పల్లవాదిభిః । త్ర్యంబకేతిచమంత్రేణ కలశాన్పూజయేత్సుధీః ॥ కలశానభిమంత్ర్యాథ సూక్తాని ప్రజపేద్బుధః । అథవంధ్యా స్త్రియంతైస్తు అక్షిభ్యామాదిమంత్రకాన్ ॥ త్ర్యంబకంచజపిత్వాథ తీర్థైఃప్రత్యంగమార్జనం । కృత్వాతాంప్రాఙ్ముఖీంకృత్వా కలశైరభిషించయేత్ । అచిరాల్లభతేపుత్ర మాయుష్మంతంయశస్వినం ॥ వస్త్రకామస్తుజుహుయాత్కుసుమైఃకాలసంభవైః॥ యద్వర్ణంజుహుయాత్పుష్పం తద్వర్ణంవస్త్రమాప్నుయాత్ । ధాన్యంతిలాజ్యసంయుక్తం హుత్వాకన్యామవాప్నుయాత్ ॥ దేవతావశ్యకామస్తుకృసరంఘృతసంయుతం । అష్టోత్తరసహస్రంతుజుహుయాత్పాయసేనవా ॥ హవిశ్శేషంస్వయంభుక్త్వాజపేన్మంత్రమిమంపునః। దేవతాంయాంసముద్దిశ్యకరోత్యేవమతంద్రియః॥ ప్రత్యక్షభూతాసా దేవీవరమిష్టంప్రయచ్ఛతి। ఇత్థంలోకంవశేకుర్యాన్మంత్రేరుద్రదైవతే॥ కరవీరసమిద్భిస్తుతైలేనాక్తైఃహుతేనవా । అష్టోత్తరసహస్రం

తుపాలైర్వైపోచ్చాటయేద్రిపూన్। నిర్గుండికాసమిద్భిశ్చ శ్వేతార్కక్షీరసంయుతైః ॥ కారయేత్తత్ర హోమంతు కుర్వతోభ్రమతేరిపుః। ఉన్మత్తసమిధో హోమాత్పర స్యోచ్చాటనంభవేత్ ॥ అథాన్యదపియత్కించిత్ కల్పోక్తంమారణాదికం। తత్సర్వంనైవకర్తవ్యం బ్రాహ్మణేనన్నృపేణవా॥ లైంగేఉత్తరార్ధే త్రిపంచాశదధ్యాయే - సూతఉవాచ ॥ త్ర్యంబకేనతుమంత్రేణ దేవదేవంత్రియంబకం। పూజయేద్బాణలింగేవా స్వయంభూతేపివాపునః ॥ ఋషితీర్థేదేవతీర్థే యథావదనుపూర్వశః। అష్టోత్తరసహస్రేణ పుండరీకేణశంకరం ॥ రక్తోత్పలసహస్రేణ తథానీలోత్పలేనచ। సంపూజ్యపాయసందత్వా ఘృతమోదనికంపునః ॥ ముద్గాన్నంమధుసంయుక్తం భక్ష్యాణిసురభీణిచ। అగ్నౌహోమశ్చవిపులో యథావదనుపూర్వశః ॥ పూర్వోక్తైరపిపుష్పైశ్చ చరుణాచవిశేషతః। జపేద్వైనియుతంసమ్య క్కాలమృత్యూపశాంతయే ॥ జాతీపుష్పేణవశ్యార్థీ జుహుయాదయుతత్రయం। ఘృతేనకరవీరేణ కుర్యాదాకర్షణంద్విజః ॥ విద్వేషణంవిషేణైవ కుర్యాద్హాలాహలస్యచ। తైలేనోచ్చాటనం ప్రోక్తం స్తంభనంమధునాస్మృతం॥ తిలేనమోహనం ప్రోక్తం తాడనంరుధిరేణచ। ఖరస్యచగజస్యాథఉష్ట్రస్యచ యథాక్రమం। స్తంభనంసర్షపైశ్చాపిపాటనంలశునేనచ॥ మారణోచ్చాటనంచైవద్రోహబీజేనసువ్రతాః। బంధనంస్నుహిపత్రేణ సేనాస్తంభాయతఃపరం। ఘృతేనసర్వసిద్ధిః స్యాత్పాయసాద్వృద్ధిరుచ్యతే। తిలేనరోగనాశశ్చకమలేనధనంభవేత్ ॥ కాంతింమధూకపుష్పేణ సావిత్ర్యాచాయుతత్రయం। జపాదిప్రభృతింకుర్యాత్ స్వేష్టాంతంపూర్వవత్స్మృతం॥ రుద్రాధ్యాయేప్యేవం। ఇతివసిష్ఠకల్పః ॥

దానహేమాద్రౌశౌనకః। త్రియంబకం యజామహ ఇతిశిఖాయాం న్యసేత్ ॥ సుగంధిం పుష్టివర్ధన మితిహృదయే। ఉర్వారుకమివబంధనాది తిబాహ్వోః ॥ మృత్యోరితి గుహ్యే ముక్షీయమామృతాదితినాభౌ। పాదగుల్ఫేచ జంఘోరు జఘనేకటిమేఢ్రయోః ॥

నాభౌ కుక్షి ద్వయేపార్శ్వేః కక్షయోః కుచయోః హృది । స్కంధేశ కుక్షికాయాంచ కూర్పరే మణిబంధకే ॥ కనిష్ఠానామికామధ్యా త ర్జన్యాంగుష్ఠపాణిషు । కంఠేచచుబుకేవక్త్రే నాసికాకర్ణచక్షుషి ॥ ల లాటేమూర్ధ్నిచూడా యాంవర్ణా స్తంత్రస్యవిన్యసేత్ ॥ దేవీపురా ణే।ఓం-జూం-సః-ఇతిమంత్రోయం ఖ్యాతోమృత్యుంజయఃపురః ॥ మృ త్యుంజయస్తు దేవోయంచతుర్బాహుస్త్రినేత్రకః। అక్షమాలాధరోదే వోదక్షిణేనతుపాణినా ॥ వామేనామృతకుండంచ ధారయేదమృతాన్వి తాం।వరదాభయపాణిశ్చ దివ్యాభరణభూషితః॥ శుక్లఃసునీలవాసాశ్చ పద్మస్యోపరిసంస్థితః। తారంతస్యశిరోజ్ఞేయం హాంజుంసశ్చశివార్చనే ॥ అష్టౌతుశక్తయఃపూజ్యాః పంచాక్షరసమన్వితాః।జయాచవిజయాచైవఅ జితాచాపరాజితా॥ఓంజూంసఇతిమంత్రేణపూజ్యోమృత్యుంజయఃశివఇతి॥

అథప్రయోగః — కర్తాదేశ కాలౌ స్మృత్వా మమజీవ చ్ఛరీరావిరోధేనాముకరోగస్యసమూలనాశేనా పమృత్యునివారణద్వా రా క్షిప్రారోగ్యార్థమముక సంఖ్యయామహామృత్యుం జయజపమ హంకరిష్యే । విప్రద్వారాకారయిష్యే ఇతివాసంకల్ప్య ॥ గణేశపూజా పుణ్యాహవాచన మాతృకాపూర్వకవృద్ధి శ్రాద్ధానికృత్వాచార్యంవస్త్రా ద్యైః వృణుయాత్ । అథఆచార్యః, ఆచమ్యప్రాణానాయమ్య దేశకా లౌస్మృత్వాఅముకస్య క్షిప్రారోగ్యార్థమముకాజ్ఞ యాత్ర్యంబకపూ జన జపాదికంకరిష్యే ॥ ఇత్యుక్త్వా ప్రథ్వీతిమంత్రేణాసనంకృత్వా పస ర్పన్త్వితిభూతాన్యుత్సార్య ॥ తాళత్రయంకృత్వా మూలేనలమితి ద్వా దశావృత్యా ౧౨- వామనాసాపూర్య । మూలంయమితి షోడశా వృత్యా ౧౬- కుంభంకృత్వా ॥ మూలేనరమితిద్వాత్రింశదావృత్యా ౩౨- రేచయేత్ । యమితిద్వాదశావృత్యా ౧౨- దేహంసంశోష్యర మిత్యగ్నిబీజేన దగ్ధ్వా వమిత్యమృతబీజేన ఆప్లావ్యాత్మన ఆకాశఃఆకాశా ద్వాయుః వాయోరగ్నిరగ్నేరాపః అద్భ్యఃప్రథివీతి తస్యదేహోత్పత్తింవి భావ్య వమిత్యమృతంశ్రావయిత్వా ప్రాణప్రతిష్ఠాంకృత్వా శివోహమితి

విశ్వామిత్ర దేవంనత్వావామే గురుపరమగురుపరాపర గురుపరమేష్ఠిగు రూన్ స్వబీజనామభిర్నత్వా మూలేనప్రాణానాయమ్య ॥ అస్యశ్రీమృ త్యుంజయ మహామంత్రస్యవసిష్ఠఋషిః। అనుష్టుప్ ఛంధః॥ మృత్యుంజయ రుద్రోదేవతాహాంబీజం- జూంశక్తిః-ఓంకీలకం మృత్యుంజయమంత్ర జ పేవినియోగః ॥ శుద్ధత్ర్యంబకేత్ర్యంబీజం । అంశక్తిః। వంకీలకమితిమంత్ర న్యాసే ఆక్షిశిరోముఖహృదయగు హ్యపాదేషుఋష్యాదీన్విన్యస్య మూ లేనకరశుద్ధింకృత్వా ప్రణవంకరతలయోఃన్యసేత్ । ఓంఅగ్నయేహృద యాయనమః ॥ త్ర్యంబకాయశిరసేస్వాహా । త్రినేత్రాయశిఖాయై॥ వ సిష్ఠాయకవచాయహుం । అనుష్టుప్ ఛందసే నేత్రత్రయాయ వౌషట్ రుద్రోదేవతా అస్త్రాయఫట్ । అథషడంగః ॥ త్ర్యంబకంహృదయా య । యజామహేశిరసే । సుగంధింపుష్టివర్ధనం శిఖాయై । ఉర్వా రుకమివ బంధనాత్కవచాయహుం॥ మృత్యోర్ముక్షీయ నేత్రత్రయా యవౌషట్ । మామృతాదస్త్రాయఫట్ ॥ అథపాదన్యాసః ఓంత్ర్యం బకంయజామహే పూర్వవక్త్రాయనమః । ఓంసుగంధింపుష్టివర్ధనం పశ్చిమవక్త్రాయనమః ॥ ఓంఉర్వారుకమివబంధనాత్ దక్షిణవక్త్రాయ నమః॥ ఓంమృత్యోర్ముక్షీయ మామృతా దిత్యుత్తరవక్త్రాయనమః॥ ఓమితిసర్వత్రా ఊర్ధ్వవక్త్రాయనమః । అథాక్షరన్యాసః । సర్వత్ర ప్రణవాదినమోంతత్వం।త్ర్యందక్షిణపాదమూలే। బందక్షిణజానుని। కం దక్షిణగుల్ఫే। యందక్షిణపాదాంగుళి మూలేషు॥ జాంతదగ్రేషు । మం వామపాదమూలే ॥ హేంవామజానుని। సుంవామగుల్ఫే॥ గంవామపా దాంగుళిమూలేషు। ధింతదగ్రేషు పుంగుహ్యే। ష్టింఆధారే।వంఉదరే ర్ధంహృదయేనంకంఠే॥ ఉర్వారుకమిత్యేతాని దక్షిణబాహుసంధిషు।వ బంధనాన్మృంవామబాహుసంధిషు॥ త్యోం-ముఖే-ముంక్షీం। దక్షిణవా మనాసయోః॥యం-నేత్రయోః। మాంకర్ణయోః॥మృం।భ్రువోర్మధ్యే। తాత్ శిరసి॥ అథపదన్యాసః। త్ర్యంబకంశిరసి॥ యజామహే।భ్రువోర్మ ధ్యేయ సుగంధింనేత్రాంభ్యాః। పుష్టివర్ధనంముఖాయ॥ ఉర్వారుకం

గండాభ్యాం। శివహృదయాయ॥ బంధనాత్ ఉదరాయ। మృత్యోర్గుల్ఫా
య॥ముక్షీయమూరుభ్యాం। అమృతాత్పాదాభ్యాం॥అథాక్షరాదిన్యాసః
ఓం|త్రిం-అధ్వరాయశిరసేనమః-యంధ్రువాయనేత్రాభ్యాం- బంసోమా
యకర్ణాభ్యాం - కం-అద్భ్యోనాసాపుటాయ।యం- అనిలాయముఖా
జాం-అనలాయదక్షిణబాహుమూలాయ।మం-ప్రత్యూషాయకూర్పరా
యహేం|ప్రభాసాయదక్షిణమణిబంధాయ -సుంవీరభద్రాయదక్షాంగుళి
మూలేభ్యో।గంశంభవేతదగ్రాయ - ధింగిరిశాయవామబాహుమూలా
య।పుంఅజైకపాదాయవామకూర్పరాయ- ష్టిం-అహిర్బుధ్న్యాయ-
వామమణిబంధాయ - వంపినాకినేవామాంగుళిమూలేభ్యోనమః-ధనం
అపరాజితాయతదగ్రాయ-నం-భువనాధీశ్వరాయ దక్షిణపాదమూలా
య-ఉంకపాలినే దక్షజానవేనమః-వాంస్థాణవేదక్షగుల్ఫాయ-రుంభ
గాయ దక్షపాదాంగుళీమూలేభ్యో- కంధాత్రేతదగ్రేభ్యోనమః మిం-
అర్యమ్ణేవామోరుమూలాయ-వంమిత్రాయవామజానవేనమః-బం-వరు
ణాయవామగుల్ఫాయ - ధంధర్త్రాయవామపాదాయ నాత్ భగాయతది
రేషు-మృంఇంద్రాయ దక్షపార్శ్వాయ-త్యోం యమాయవామపా
ర్శ్వా- ముం-పూష్ణేపృష్ఠే- క్షీంపర్జన్యాయభ్రువోర్మధ్యాయ - యం
త్వష్ట్రేలలాటాయ- మాం విష్ణవేశిరసేనమః- మృంప్రజాపతయే కంఠా
య - తాద్వషట్కారాయ హృదయాయప్రణవంజపేత్ । అథాపరః-
త్ర్యంబకంయం - ఏతాన్మఖస్యపూర్వపశ్చిమ దక్షిణోత్తరేషున్యసేత్-
జాంఉరసి-మంగళే-హేంముఖే-సుంగం-నేత్రయోః-ధింనాభౌ-పుంహృ
దయే-ష్టింపృష్ఠే-ర్ధంకుక్ష్యోః-నం-లింగే- ఉంపాయౌ-ర్వాంఊర్వోః-రు
ధంకంజాన్వోః -మింవం-జంఘయోః-బంధం- స్తనయోః-నాంస్మృంపా
ర్శ్వయోః- త్యోంముంం-పాదయోః- క్షీంయంపాణ్యోః- మాంమృం
నాసికయోః- తాత్ శిరసి- అథహేమాద్రౌశౌనకోక్తన్యాసః- త్ర్యంబ
కంయజామహేశిఖాయాం- సుగంధింపుష్టివర్ధనం- హృదయే-ఉర్వారు
కమివబంధనాద్బాహ్వోః- మృత్యోర్ముక్షీయమామృతాత్ -నాభౌ-

త్ర్యంపాదయోః- బంగుల్ఫయోః-కం-జంఘయోః - యండూర్వోః-జాం-జానునే - మంకటౌ - హేంమేఢ్రే-సుంనాభౌ- గంకుక్షౌః- ధిం-పార్శ్వయోః।పుంవక్షసి-ష్టింస్తనయోః॥వం-హృది-ర్ధం-స్కంధయోః।నంకంఠే-ఉంకూర్పరయోః- వాంమణిబంధయోః-రుం- కనిష్ఠయోః-కంఅనామికాయోః-మింమధ్యమయోః - వంతర్జన్యోః-బంఅంగుష్ఠయోః-థంపాణ్యోః- నాంకపోలయోః- మృంచుబుకే- త్యోంముఖే-ముంనాసయోః-క్షీంకర్ణయోః-యంనేత్రయోః-మాంలలాటే-మృం మూర్ధని తాత్ శిఖాయాం - ఏతే కేవలమృత్యుంజయన్యాసాః - మహామృత్యుంజయేప్యేత దేవ - కింతుప్రత్యక్షరంవ్యాహృతిత్రయం ప్రణవ పూర్వంవదేత్ - ఓంభూః-ఓంభువః- ఓంసువః- ఓంత్ర్యం దక్షిణపాదమూలేహౌం- ఓం-జుం ఓం సః ఇతివాప్రతివర్ణం ప్రతిపదమాద్యా వదేత్ - అథనామషడంగః - ఓంహౌం ఓంజుం- ఓంసః - ఓంనమోభగవతే రుద్రాయ శూలపాణయే స్వాహాహృదయాయనమః - ఓంహౌం ఓంజుం ఓంసః ఓంనమోభగ - అమృతమూర్తయే మాంజీవయశిరసే - ఓంహౌం ఓంజుం ఓంసః ఓంనమోభగ- చంద్రశిరసే జటినేశిఖాయై-ఓంహౌం ఓంజుం-ఓంసః ఓంనమోభగ-త్రిపురాంతకాయ హ్రీం-హ్రీంకవచాయ- ఓంహౌం- ఓంజుం ఓంసః - ఓంనమోభగ- త్రిలోచనాయ ఋగ్యజుస్సామ మంత్రాయస్వాహానేత్రత్రయాయవౌషట్ -ఓంహౌం-ఓంజుం-ఓంసః ఓంనమోభగ- ప్రళయాగ్ని రుద్రాయనేత్ర త్రయాయ జ్వలజ్వలమాంరక్షరక్షఅఘోరమూర్తయేఅస్త్రాయఫట్ -అథతృతీయషడంగః-ఓంహౌం-ఓంజుం- ఓంసః- ఓంనమోభ- త్ర్యంబకాయత్రిణేత్రాయ త్రిపురాంతకాయ త్ర్యంబకంహృదయాయ-ఓంహౌం ఓంజుం-ఓంసః-ఓంనమోభ-నీలగ్రీవాయ శశాంకధృతశేఖరాయా మృతవర్షిణే యజామహేశిరసే - ఓంహౌం ఓంజుం-ఓంసః - ఓంనమోభగ- వ్యాఘ్రచర్మ పరిధానాయ కపర్దినేసుగంధిం పుష్టివర్ధనం శిఖాయై - ఓంహౌం- ఓంజుం - ఓంసః- ఓంనమోభగవతేపినాక ధారిణేనాగాభర

న్యాయదుందువ్యాలాధరాయ ఊర్వారుకమివబంధ నాత్కవచాయహుం
ఓంహౌం ఓంజూం - ఓంసః ఓంసమోభగ - ఋగ్యజుస్సామమంత్రా
జ్యోతీరూపాయ జ్ఞానాత్మనేమృత్యోర్ముక్షీయనేత్రత్రయాయ - ఓం
హౌం- ఓంజూం-ఓంసః ఓంనమోభగ - అగ్నిబీజాయ దుష్టగ్రహనివా
రణాయ ధూర్జటినే అఘోరమూర్తయే జ్వాలజ్వాలరుద్రశక్తి త్రిశూ
ధరమాంరక్షరక్షసర్వతో ఉభయందిశఅఘోరాయమామృతాదస్త్రాయ
ఫట్ - తతఃపీఠాద్యామధ్యేవృత్తం - తద్బహిశ్చతురస్రం - తద్బహిఃషడ
స్రం - తద్బహిరష్టదళద్వయం - తతశ్చతుష్కోణమితి యంత్రంవిలిఖ్య
ధర్మాయ- జ్ఞానాయ- వైరాగ్యాయ- ఐశ్వర్యాయ- అధర్మాయ-
అజ్ఞానాయ- అవైరాగ్యాయ- అనైశ్వర్యాయ-కృతాయ-త్రేతాయ-
ద్వాపరాయ-కలయే- సత్వాయ- రజసే-తమసే- సూర్యమండలాయ-
సోమమండలాయ- వహ్నిమండలాయ - వహ్నయే - ఇతిసంపూజ్య
మృత్యుంజయస్తుదేవోఽయం చతుర్బాహుస్త్రినేత్రకః । అక్షమాలాధ
రోదేవో దక్షిణేనతుపాణినా । వామేనఘృతకుండీంచధారయన్నమృతా
న్వితం ॥ వరదాభయపాణించ దివ్యాభరణభూషితం—శుక్లాంశుకనీలవా
సాశ్చ పద్మస్యోపరిసంస్థితః ॥ ఇతిహేమాద్రౌ—అచ్ఛస్వచ్ఛారవిందస్థి
రుభయకరాంకస్థితౌ పూర్ణకుంభౌద్వాభ్యాం వేదాక్షమాలేనిజకరకమ
లాభ్యాం ఘటౌనిత్యపూర్ణౌ ॥ తాభ్యామిత్థంస్రవంతం శిరసిశశి
తాబంధురేప్లావయంతః సోఽయందేవోదధానః ప్రవిశతువిశదాకల్పజాల
శ్రీర్మనః ॥ ఇతిప్రపంచసారమంత్రకోశరీత్యా—బద్ధపింగజటాజూటం
నాగభూషణభూషితం । ద్వాదశాక్షరమంచవక్త్రం మష్టాదశభుజంవిభూ
షితం ॥ హస్తాభ్యాంకలశద్వయామృతరసైరా ప్లావయంతంశిరోద్వా
భ్యాంతౌదధతం మృగాక్షవలయం ద్వాభ్యాంవహంతంపరం। అంకన్య
స్తకరద్వయామృతఘటం కైలాససంస్థంశివం స్వస్థాంభోజగతంనవేందుము
కుటం దేవంత్రినేత్రంభజే—ఇతిధ్యాత్వామూలే ననాసాగ్రమాగేణ
పద్మేదేవతామావాహ్య । స్థాపనీసన్నిధాపనీసన్నిరోధనీ । ముద్రాః

...్య । మూలేనాసనపా ద్యార్ఘ్యాచమనమధుపర్కస్నాన వస్త్రయ
...పవీతగంధపుష్పాణిసమర్ప్య ॥ ఆవరణపూజాంకుర్యాత్ ॥ మధ్యే ఈ
...నం- పూర్వపత్రేతత్పురుషం- దక్షిణేవామదేవం- పశ్చిమేఅఘోరం
...త్తరేవక్త్రేసద్యోజాతం - తతఃషట్కోణేషు - హ్రాం హృదయాయ-
...ంశిరసే- హ్రూంశిఖాయై- హైంకవచా- హ్రౌంనేత్రత్రయాయ-
... అస్త్రాయఫట్- పురతః - నైఋతేప్రతిష్ఠాయై - విద్యాయైశాం
...త్యై- ఇతి చతుష్కోణే- గం- గణపతయేనమః । మృం మృత్యవే-వం
దుర్గాయై- క్షం క్షేత్రపాలాయ । ఇతిచతుఃపత్రే। అష్టదళేబ్రాహ్మ్యై-
మాహేశ్వర్యై-కౌమార్యై- వైష్ణవ్యై- వారాహ్యై। ఇంద్రాణ్యై-
చాముండ్యై । తద్బహిశ్చండభైరవాయ। క్రోధభైరవాయ । ఉన్మత్త
భైరవాయ । కపాలభైరవాయ । సంహారభైరవాయ । ఆపదుద్ధార
భైరవాయ । కాలభైరవాయ । గౌరభైరవాయ—తద్బహిః । జయా
యై । విజయాయై । అజితాయై । అపరాజితాయై । భద్రకాళ్యై। క్షే
మ్యాయై । మృత్యపరాజితాయై । తద్బహిః । లం । ఇంద్రాయ। రం-
అగ్నయే । యం యమాయ । నం నిఋతయే । వం వరుణాయ।వాం
వాయవే। సం సోమాయ । ఈం ఈశానాయ । ఈశానేంద్రమధ్యే ఆం
బ్రహ్మణేనమః । నైఋతిపశ్చిమయోర్మధ్యే హ్రీంవిష్ణవేనమః ఇతిసం
పూజ్య ధూపదీపనైవేద్య తాంబూల దక్షిణానీరాజనప్రదక్షిణనమస్కా
రాన్కృత్వా । మృత్యుంజయమహారుద్ర త్రాహిమాంశరణాగతం । జ
న్మమృత్యుజరారోగైః పీడితంకర్మబంధనైః। తావకస్త్వద్గతప్రాణస్త్వ
చ్చిత్తోహంసదామృడ- ఇతివిజ్ఞాప్యదేవేశంజపేన్మృత్యుంజయంపరం ।త
తోజపంకృత్వాపునఃషడంగంకృత్వా ॥ జపంనివేదయత్ । అయుతంపు
రశ్చరణం। తతఃప్రయోగః। అథమంత్రోద్ధారః। ఓంభూః। ఓంభువః।ఓం
సువః ఓంత్ర్యంబకంయజామహేబుక్ । ఓంసువః ఓంభువః।ఓంభూః-
ఓం। ఇతిమృత్యుంజయః। కేవలయాఋచా । ఓంజూంసః ఇతిపూర్వాగ్ర-
ఓంహౌం జూంసః ఓంభూర్భువస్స్వః-ఇతిపూర్వాగ్ర- అంతేప్రతిలోమం

సర్వత్ర ఇతివామదేవమృత్యుంజయస్తుయథా । ఓంహాంజూంసః భూః ఓంభువః। ఓంస్వః ఓంత్ర్యంబకంయజామహే — ఓంస్వః। ఓంభువః ఓంభూః ఓంసః। ఓంజూం। ఓంహౌం । ఓంస్వాహా । చతుర్దశాక్షరప్రణవః । త్ర్యధానే । త్రిరాత్రంనియతోనశ్నన్ క్షిపమేత్వాయసంచరం — సాహుతిశతంపూర్ణాం జుహుయాత్సర్పిషాద్విజః।సముద్దిశ్యమహాదేవం త్ర్యంబకంత్ర్యంబకేత్యృచా—ఏతత్పర్వశతంకృత్వా జీవేద్వర్షశతం సుఖీ । ఇతిమృత్యుంజయవిధిః ॥

అథపురుషసూక్త పునశ్చరణం.

అథపురుషసూక్తవిధిః విష్ణుధర్మోత్తరే ॥ పృష్ఠేరఉవాచ ప్రతిదేవంమహాభాగ యత్సూక్తంపౌరుషంస్మృతం ॥ సర్వకామకరం జ్ఞేయం పవిత్రమఘనూదనం । ఏకైకయాఋచారామ స్నాతోదత్వా జలాంజలిం ॥ పౌరుషేణతుసూక్తేన ముచ్యతేసర్వకిల్బిషైః । అంతర్జలగతోజప్త్వా సూక్తమేతత్తుపౌరుషం ॥ సర్వకల్మషనిర్ముక్తో యథేష్టాంలభతేగతిం । ఏకైకయాఋచాస్నాతః పుంసెపుణ్యాంనివేదయేత్ । పురుషార్ఘంజలేరామ సర్వపాపైఃప్రముచ్యతే । ఏకైకయాఋచాస్నాతో దత్వారామఫలంలభేత్ । సర్వకామానవాప్నోతి యాన్ కాంశ్చిన్మనసేచ్ఛతి ॥ పౌరుషేణతుసూక్తేన ప్రాణాయామోమహాఫలః । జపహోమౌతథారామ సర్వకల్మషనాశనౌ ॥ సురాపోబ్రహ్మహాస్తేన తథైవగురుతల్పగః । పాపేభ్యోవిప్రముచ్యేత జప్త్వాసూక్తం తుపౌరుషం ॥ కృచ్ఛ్రైఃవిశోధితఃపూర్వం మధ్యాహ్నేసలిలంగతః । హృత్వాస్తుపౌరుషంసూక్తం జపేన్నిత్యమతంద్రితః ॥ సంవత్సరేణదేవేశం వాసుదేవంప్రపశ్యతి । స్వయంచైవమహాభాగ శాకమూలఫలాశనః ॥ తంతుకామమవాప్నోతి యంరామమనసేచ్ఛతి । శ్రియమగ్ర్యాంతథారూపంజీవితం దీర్ఘమేవచ । అణిమాంలఘిమాంప్రాప్తిం మహిమానంచభృగూత్తమ ॥ దుఃఖాగమమన్యద్వా యత్కించిన్మనసేచ్ఛతి।

అతో మనః పౌరుమంజప్త్వా యాతివిష్ణోః పరంపదం॥ మాంగళ్యమేతత్పరమం పవిత్రం సంసారదుఃఖౌఘవినాశకారి । సుఖప్రదంధర్మవిదాంనరాణాం మనోరథావాప్తికరంప్రదిష్టం॥ మహార్ణవేబుగ్విధానే॥ వక్ష్యేపురుషసూక్తస్య విధానంత్వర్చనంప్రతి । అగ్నికార్యంజపవిధిం స్తోత్రంచైవ తదాత్మకం ॥ స్నాత్వాయథోక్తవిధినా ప్రాఙ్ముఖఃశుద్ధమానసః । ప్రథమాంవిన్యసేద్వామే ద్వితీయాందక్షిణేకరే ॥ తృతీయాంవామపాదేతు చతుర్థీందక్షిణేన్యసేత్ । పంచమీంవామజానౌతు షష్ఠీంవైదక్షిణేతథా॥ సప్తమీంవామకట్యాంతు అష్టమీందక్షిణేతథా । నవమీంనాభిమధ్యేతు దశమీంహృదయేతథా ॥ ఏకాదశీంకంఠదేశేద్వాదశీంవామబాహుకే । త్రయోదశీందక్షిణేచ ఆస్యదేశేచతుర్దశీం ॥ అక్ష్ణోఃపంచదశీంచైవ షోడశీంమూర్ధ్నివిన్యసేత్। ఏవంన్యాసవిధింకృత్వా పంచాంగానిసమాచరేత్ । బ్రాహ్మణోస్యేత్యాదికాభిః బుగ్భిఃపంచాంగకల్పనా॥ హృదయంశిరఃశిఖాకవచ మస్త్రంచేతిపంచాంగాని । యథాదేహేతథాదేవే న్యాసంకృత్వావిధానతః॥ తదాదాసంకల్పంకృత్వా న్యాసద్వయంకుర్యాత్ । అస్యసూక్తస్య నారాయణబుషిః॥ పురుషోదేవతా-అనుష్టుప్ ఛందోంత్యాత్రిష్టుప్- జపేవినియోగః – తత్రజపహోమేచబుక్సు న్యేవనియతమితితదేవాహ – ఆద్యయావాహయేద్దేవమృచాతుపురుషోత్తమం। ద్వితీయయాసనందద్యాత్పాద్యంచైవతృతీయయా॥ చతుర్థ్యాఽర్ఘ్యంప్రదాతవ్యం పంచమ్యాచమనంతథా । షష్ఠ్యాస్నానంప్రకుర్వీత సప్తమ్యావస్త్రమేవచ ॥ యజ్ఞోపవీతమష్టమ్యానవమ్యాభరణంతథా। దశమ్యాగంధదానం స్యాదేకాదశ్యాచమాల్యకం ॥ ద్వాదశ్యాధూపనందద్యాత్త్రయోదశ్యాతుదీపకం । చతుర్దశ్యాతునైవేద్యం పంచదశ్యానమస్క్రియా ॥ ఉద్వాసనంతుషోడశ్యా ఉపచారాస్తుషోడశ । స్నానేవస్త్రేచనైవేద్యే దద్యాదాచమనీయకం ॥ దద్యాత్పురుషసూక్తేన యఃపుష్పాంజలిమేవవా॥ అర్చితంతేనవైసర్వం త్రైలోక్యంసచరాచరం। దక్షిణాంతుయథాశక్త్యా షోడశేచాప్రదాపయే

త్ ॥ తతఃప్రదక్షిణంకృత్వా దేవంకుర్యాత్సమాహితః । యథా
ర్హ్యానుసారేణ ప్రాస్తైనివేదయేత్ ॥ దేవస్యదక్షిణేపార్శ్వే కుండం
త్రిలమేవవా । కారయేత్ప్రథమచార్ఘం తుప్రోక్షణంతుద్వితీయయా॥ తృ
తీయయాగ్నిమాద ధ్యాచ్చతుర్థ్యాత్రుసమింధనం । పంచమ్యాత్వా
సంస్కారశ్చరోశ్చ్రపణంతథా ॥ షష్ఠ్యానలస్యమధ్యేతు కల్పయేత్పద్
మాసనం । చింతయేత్తత్రదేవేశం కాలానలసమప్రభం ॥ వివృత్తాస్యం
హాహాశీర్షం రక్తాస్యంరక్తలోచనం। తతోగంధంచపుష్పంచ ధూపందీ
పంనివేదయేత్ ॥ పంచభిశ్చతతఃకుర్యా త్సప్తమ్యాదియథాక్రమం ।
వహ్నిపూజయేదిత్యర్థః ॥ సమిద్భిఃప్రత్యృచంపూర్వం జుహుయాద
భిఘారిభిః। తతోఘృతేనజుహుయా చ్చరుణాచతతఃపునః । ఏవంహుత్వా
తతశ్చైవ అనుజ్ఞాప్యయథాక్రమం। అగ్నేర్భగవతస్తస్య సమీపేస్తో
త్రముచ్చరేత్ । జితంతేపుణ్డరీకాక్ష నమస్తేవిశ్వభావన । నమస్తేస్తుహృ
షీకేశ మహాపురుషపూర్వజ ॥ నమోహిరణ్యగర్భాయ ప్రధానావ్య
క్తరూపిణే । ఓంనమోవాసుదేవాయ శుద్ధజ్ఞానస్వరూపిణే ॥ దేవానాం
దానవానాంచ సామాన్యమధిదైవతం । సర్వదాచరణద్వంద్వం ప్రజా
మిశరణంతవ ॥ ఏకస్త్వమసిలోకస్య సృష్టిసంహారకారకః । అధ్యక్ష
శ్చానుమంతాచ గుణమాయాసమావృతః ॥ సంసారసాగరంఘోరం అన
న్తంక్లేశసాధనం । త్వామేవశరణం ప్రాప్యనిస్తరన్తిమనీషిణః ॥ నతే
రూపంనచాకారో నాయుధానినచాస్పదం । తథాపిపురుషాకారో భ
క్తానాంత్వంప్రకాశసే ॥ నైవకించిత్పరోక్షంతే ప్రత్యక్షోవానకస్యచిత్ ।
నైవకించిదసిద్ధంతే నచసిద్ధోసికస్యచిత్ ॥ కార్యాణాంకారణం పూ
ర్వంవచసాంవాక్యముత్తమం । యోగినాంపరమంసిద్ధం త్వాంవదన్తిమనీ
షిణః ॥ అహంభీతోస్మిదేవేశ సంసారేస్మిన్భయావహే । పాహిమాం
పుణ్డరీకాక్ష నజానేశరణంపరం ॥ కాలేష్వపిచసర్వేషు దిక్షుసర్వాసు
చాచ్యుత । శరీరేవిగతేచాపి వర్తతేమేమహద్భయం ॥ త్వత్పాదకమ
లాదన్యన్నాస్తిజన్మాంతరేష్వపి । నిమిత్తంకుశలస్యాసి యేనగచ్ఛామి

పద్ధతిం ॥ విజ్ఞానంయదిదంప్రాప్తం యదిదంజ్ఞానవర్జితం । జన్మాంతరే
ఽపిమేదేవ మాభూదస్యపరిక్షయః ॥ దుర్గతావపిజాతస్య త్వంగతిస్త్వం
మతిర్మమ । యదినాథంచవిందేయం తావతాస్మికృతీసదా ॥ అముం
కలుషితంచిత్తం మమతేపాదయోఃస్థితం । కామయేవైష్ణవంతత్వం
సర్వజన్మసుకేవలం ॥ ఇత్యేవమనయాస్తుత్యాస్తుత్వాదేవందినేదినే ।
కింకరోఽస్మీతి చాత్మానందేవాయైవనివేదయేత్ ॥ పురుషస్యహరేఃసూ
క్తం స్వర్గ్యంధన్యంయశస్కరం । ఫలాహారోజపేన్నిత్యం పశ్యన్నా
త్మానమాత్మని ॥ ఫలానిభుక్త్వోపవసేన్నా సమిద్భిశ్చవర్తయేత్ । అర
ణ్యేనివసేన్నిత్యం జపన్నిమమృషింమునిః ॥ ఋషింమంత్రం- ఋగ్భిస్త్రి
షవణంకాలే స్నాయాదప్సుసమాహితః । స్నానేవతాభిర్మార్జనమ
ఘమర్షణంచేత్యర్థః ॥ ఆదిత్యముపతిష్ఠేత సూక్తేనానేననిత్యశః । ఆ
జ్యాహుతీరనేనైవ హుత్వైవంచింతయేదృషిం ॥ ఋషిఃసూక్తద్రష్టా
నారాయణః । ఊర్ధ్వంమాసాత్ఫలాహారస్త్రిభిర్వర్షైర్జపేదిదం॥ త
ద్భక్తస్తన్మనోయుక్తో దశవర్షాణ్యనన్యభాక్ । సాక్షాత్పశ్యతితందే
వం నారాయణమనామయం ॥ అనాసాదయమానోఽపి భక్తంనపరిహాప
యేత్ । భక్తానుకంపీభగవాన్ జాయతేపురుషోత్తమః ॥ యేనయేనచ
కామేన జపేత్ప్రయతస్సదా । ప్రాప్తకామసమృద్ధస్స్యాచ్ఛ్రద్దధానస్య
సర్వతః ॥ హోమంవాప్యథవాజప్య ముపహారమథోచరుం । కుర్వీ
తయేనకామేన తత్సిద్ధిముపధారయేత్ ॥ జ్ఞాతిశ్రైష్ఠ్యంమహద్విత్తం య
శోలోకేపరాంగతిం। పాపేనవిప్రమోక్షశ్చ భవేత్సర్వంనసంశయః॥

అథాభిధీయతేకర్మ పుత్రకామస్యవైష్ణవం। శుక్లపక్షేశుక్రవారే
సునక్షత్రేసుగోచరే॥ ద్వాదశ్యాంపుత్రకామస్తుచరుంకుర్వీతవైష్ణవం।దం
పత్యోరుపవాసస్స్యా దేకాదశ్యాంసురాలయే॥ ఋగ్భిఃషోడశభిః సమ్య
గర్చయిత్వాజనార్దనం। చరుంపురుషసూక్తేన శ్రపయేత్పుత్రకాముకః।
ప్రాప్నుయాద్వైష్ణవంపుత్రమచిరాత్సంతతిక్షమం ॥ ద్వాదశీద్వాదశీ
స్వష్టే క్ష్వయసానివర్తపేచ్చరుం। యఃకరోతిసపుత్రసంతత్యుయాతి విష్ణోఃపరం

పదం। హుత్వాగ్నింవిధివత్సమ్యక్ ఋగ్భిష్షోడశభిర్బుధః। కృతాంజలిపు టోభూత్వాస్తవం తాభిఃప్రయోజయేత్ ॥ కేశవంమార్గశీర్షేతు పౌషేనారాయణంవిదుః। మాధవంమాఘమాసేతు గోవిందంఫాల్గునేతథా॥ చైత్రేచైవతథావిష్ణుం వైశాఖేమధుసూదనం। జ్యేష్ఠేత్రివిక్రమంవిద్యా దాషాఢేవామనంవిదుః ॥ శ్రావణేశ్రీధరంవింద్యాద్ధృషీకేశమతఃపరం। ఆశ్వినేపద్మనాభంచదామోదరమతఃపరం। ద్వాదశైతానినామాని ప్రతి మాసంతుహావయేత్ ॥ స్వగృహ్యోక్తవిధానేన పయసిచరుః కార్యః శ్రపణసమయేసూక్తమావర్తయేత్-సకలసూక్తేన ఏకాహుతిరేవంస హస్రహోమః — సచలయుతజపోత్తరంకార్యః । కృష్ణైకాదశ్యా ముపక్రమ్య అయుతంజప్త్వాశుక్లైకాదశ్యాం దంపతీఉపోష్యద్వాదశ్యాం చరుంసహస్రం జుహుయాదితిమహార్ణవః। అథాపరఃప్రకారోయమే కాదశ్యామభోజనం ॥ దంపత్యోఃపౌరుషంసూక్తం నిత్యకర్మావిరోధి చ। కాలేజపేదిదంసూక్త మేకాదశ్యాంనిరంతరం ॥ ద్వాదశ్యాంప్రయ తోభూత్వా పయసానిర్వపేచ్చరుం। ద్వాదశద్వాదశీష్వేవం పయసా నిర్వపేచ్చరుం ॥ ఏవమేకాదశ్యుపవా సాదినాహుత్వాజ్యంవిధివచ్చా త్రఋగ్భిఃషోడశభిర్బుధః । కృతాంజలిపుటోభూత్వా స్తువతాభిఃప్ర యోజయేత్ ॥ సమిధోశ్వత్థవృక్షస్య హుత్వాజ్యంజుహుయాత్పునః— ఉపస్థానంహుతాశస్యధ్యాత్వాతుమధుసూదనం—అగ్నేనయమంత్రేణో పస్థానమితిమహార్ణవః। యుక్తంతుపురుషసూక్తేనైవ ॥ హవిహో మంతతఃకుర్యాత్ప్రత్యృచంవాగ్యతఃశుచిః॥ సూక్తేనజుహుయాదాజ్యమా దావంతేచపూర్వవత్ ॥ హవిశ్శేషంనమస్కృత్య నారీనారాయణం పతిం। భక్షయిత్వాహవిశ్శేషం లఘ్వాశీనం విశేత్క్షణం। ఆహారాం తరత్యాగేన హవిశ్శేషంభుక్త్వావా మశాయీస్యాదిత్యర్థః। తతఃకృ త్వావ్రిదంకర్మ కర్తవ్యంద్విజతర్పణం। ద్వితీయాంస్త్రీయం నివ తే వత్సగర్భంనవిందతి ॥ యయాషహోదంకర్మకృతంతాంవిహాయా న్యాకృతా వపినోపెయాత్ । సర్వాభి స్సహవ్రతాచరణేతునదోషః॥

...వపున్యస్త్రీయాం అగమనే అతిక్రమదోషో నాస్త్యేవ-కింత్వల్పః-తత్ర శక్తః ప్రాజాపత్యః - అశక్తౌ త్రిరాత్రద్విరాత్రాది - అపుత్రామృత పుత్రాచ యాచకన్యాం ప్రసూయతే । క్షిప్రంసా జనయేత్పుత్ర మృష్యశృంగో యథాబ్రవీత్ ॥ బృహత్పరాశరోప్యేవం విధిముక్త వాన్ । హోమాంతే దక్షిణాం దద్యాద్ధేనుం వాసస్తథా తిలాన్ ॥ భూమిం హిరణ్యం భక్ష్యాణి యథాసంభవమేవచ । ఇతిపురుషసూక్తవిధిః—

అథదీపస్థాపనం.

సర్వైశ్చ జపాదౌ దీప స్థాపనం కార్యంతద్యథా ॥ యుగ్మం స్వ శాణాంవిలిఖేచ్చ పూర్వం కాదీంశ్చవర్గాన్...మశో విలిఖ్య । స్థానా క్షిపాద్యక్షరమస్తియంత్రంతం దీపదేశం మునయోవదంతి ॥ ఇదమేవకూ ర్మచక్రం-యస్యతు భేదోయద్గ్రామనామాద్యవర్ణేన కూర్మముఖమి తితదుక్తంశివచంద్రికాయాం॥అకారాదిస్వరద్వంద్వం పూర్వాదిష్వష్ట సున్యసేత్ -ఉదగాదీన్ సదావర్ణాన్న్యసేచ్ఛిద్రదశాంవినా। గ్రామస్యా ద్యాక్షరవర్ణస్తు యస్యాందిశ్యవతిష్ఠతి । తత్రకూర్మముఖంజ్ఞేయ మ న్యాంగానాంపరత్రచ । మన్త్రసిద్ధింముఖేవింద్యా త్క...రయోరల్పకంఫ లం ॥ నిష్ఫలంపాదయోర్మధ్యే ఔదాసీన్యంచపాదయోః । వధబంధ నవిసాని పుచ్ఛదేశే భవంతిహి ॥ ఏవంరుద్రపాదావ పీతికేచిత్ - అన్యే త్వస్యాతాంత్రికజపపరత్వాద్వైదికజపేననియమఇత్యాహుః । అస్యాప వాదస్తత్రైవ - కురుక్షేత్రేప్రయాగేచ గంగాసాగరసంగమే। మహాల యాదౌకాశ్యాంచ దీపస్థానంనచింతయేత్ ॥ ఇతిదీపస్థానం॥

రుద్రపురశ్చరణ విధిః.

సచిరావణ భాష్య భట్ట భాస్కర విద్యారణ్య భాష్య హేమా ద్రిమహార్ణవాద్యాలోచనేనోచ్యతే । తత్రరుద్రస్య జపేహోమేభి షేకేచ శ్రుతిస్మృత్యాదౌ వినియోగోదృశ్యతే ॥ తత్రజాబాలి శ్రుతిః- కింజప్యేనామృతత్వంనో బ్రూహి । శతరుద్రీయేనేత్యేతానిహవా అమృ తానామధేయాన్యేతైర్హవా అమృతా భవన్తీతి = కైవల్యో

పనిషదియః శతరుద్రీయమధీతేసోగ్నిపూతోభవతి - స్వర్ణస్తేయా
త్పూతోభవతి బ్రహ్మహత్యాయాః పూతోభవతి కృత్యాకృత్యాత్పూ
తోభవతి । అనేనజ్ఞానమాప్నోతి సంసారార్ణవతారకం ॥ తస్మాదేవం
విదిత్వైవ కైవల్యఫలమశ్నుతఇతి ॥ హేమాద్రౌ ॥ బోధాయనః ।
థపంచాంగరుద్రాణాం జపహోమార్చనవిధింవ్యాఖ్యాస్యామః ॥ విశ
శబ్దస్యజపాదిషుప్రత్యేకమన్వయః । అర్చనమభిషేకఇతిమహార్ణవః-ప
రాశరః॥మద్యంపీత్వాగురుదారాంశ్చగత్వాస్తేయంకృత్వాబ్రహ్మహత్యాం
చకృత్వా । భస్మచ్ఛన్నోభస్మశయ్యాయాం శయానోరుద్రాధ్యాయీ
ముచ్యతేసర్వపాతకైః ॥ ఇదమహరహఃకృతేమాసమాత్రంజ్ఞేయం॥ రు
ద్రాధ్యాయీభవేద్భక్త్యా మాసమేకమతంద్రితః । ప్రాయశ్చిత్తంభవేదే
తద్రహస్యస్యనసంశయఇతిపరాశరపురాణాత్ ॥ పాద్మేశివగీతాసు॥ య
స్తురుద్రంజపేన్నిత్యం ధ్యాయమానోమమాకృతిం ॥ షడక్షరంవాప్రణ
వం నిష్కామోవిజితేంద్రియః । అథాథర్వశిరోమంత్రం కైవల్యంవా
రఘూత్తమ ॥ సతేనైవచదేహేన శివస్సంజాయతేధ్రువం ॥ వాయవీ
యే ॥ సర్వేషుగ్రహదోషేషు దుస్స్వప్నాద్భుతదర్శనే । జపన్రుద్రాన్
సకృద్విప్రఃసర్వదోషైఃప్రముచ్యతే॥యమః-పంచబ్రహ్మంవాలఖిల్యాన్
నివిత్పైశాఖాం వృషాకపిం= హుత్వారుద్రాన్సకృజ్జప్త్వాముచ్యతేసర్వ
పాతకైః । శుక్రియారణ్యకజపో గాయత్ర్యాశ్చవిశేషతః ॥ సర్వపాపహ
రాహ్యేతే రుద్రైకాదశినీతథా ॥ హేమాద్రౌకౌశికబోధాయనౌ ॥ రు
ద్రైకాదశినీత్యేషా సర్వకామఫలప్రదా ॥ సర్వపాపక్షయకరీ సర్వ
శాంతిప్రదాయినీ ॥ విష్ణుధర్మోత్తరేపి ॥ రుద్రాణాంచతథాజాప్యం
సర్వాఘవినిషూదనం । సర్వకామకరోహోమ స్తథాసర్వత్రశాంతి
దః ॥ అజావికానామశ్వానాం కుంజరాణాంతథాగవాం । మనుష్యాణాం
నరేంద్రాణాం బాలానాంయోషితామపి ॥ గ్రామాణాంనగరాణాంచ దే
శానాంచాపిభార్గవ । ఉపద్రవాణాంధర్మజ్ఞ వ్యాధితానాంతథైవచ॥
మారకేసమనుప్రాప్తే రిపుజేచతథాభయే । రుద్రహోమఃపరాశాంతిః

పాయసేనఘృతేనవా ॥ హేమాద్రౌ కాలికాపురాణే॥ యఃపునస్సతతంభ
క్త్యా అభ్యర్చ్య శశిశేఖరం ॥ జపేద్ధ్యాయేత్సదారుద్రాన్సోపియాతిప
రంపదం ॥ అత్రైహికేఫలంకించిదైహికంపుష్కలంతథా । తానేవహి
జపేద్రుద్రాన్ శుచిర్భూత్వాసమాహితః । అథవేదంజగత్సర్వం వశీక
ర్తుంసమీహతే॥ తదారుద్రంజపేద్భూయో ధ్యాయమానోమహేశ్వ
రం। తేనజపరుద్రోహోమరుద్రోభిషేకరుద్రశ్చేతిత్రిధారుద్రఉక్తః॥ఆ
ద్యోద్విధాకేవలజపాత్మకాహోమాంగశ్చ॥ తత్రాత్ర్యంగిరసౌ॥ఏకాద
శగుణాన్వాపి రుద్రానావర్త్య ధర్మవిత్ । మహాపాపైరపిస్పృష్టోము
చ్యతేనాత్రసంశయః ॥ సర్వపాపానినశ్యంతి రుద్రైరేకాదశైస్తథేతి । కా
లికాపురాణాదౌజపమాత్రోక్తేః ॥ జపాద్దశాంశతోహోమస్తథాహో
మాత్తుతర్పణం । తర్పణస్యదశాంశేన మార్జనంకథితంకిల ॥ మార్జ
నస్యదశాంశేన బ్రాహ్మణానపిభోజయేత్ । జపోర్చాపూర్వకోహో
మస్తర్పణంచాభిషేచనం ॥ భూదేవపూజనంపంచ ప్రకారోక్తాపురస్క్రి
యా । హోమాశక్తోజపంకుర్యాద్ధోమసంఖ్యాచతుర్గుణం ॥ ఏవంకృ
తేతుమంత్రస్య జాయతేసిద్ధిరుత్తమేతి । పురశ్చరణచంద్రికాద్యాజపమా
త్రేతద్దశాంశహోమోక్తః॥ తేనతర్పణాద్యపిసిద్ధం। హోమరుద్రేతుత
ర్పణాద్యనావశ్యకమేవ॥ జపమాత్రేతదుక్తేఃఅన్యేతుపురశ్చరణ ఏవాయం
విధిః॥ తతఏవహేమాద్రిమహార్ణవాద్యాతర్పణాద్యనుక్తిః॥ తేనతదుక్త
హోమోజపోవిప్రభోజనంచేత్యేతత్త్రియంకార్యమిత్యాహుర్వృద్ధాః॥
వృద్ధయాజ్ఞవల్క్యః ॥ సురాపఃస్వర్ణహారీచ రుద్రజాపీజలేస్థితః । సహ
స్రశీర్షజాపీచ ముచ్యతేసర్వకిల్బిషైః ॥ సర్వపాపహరాహ్యేతే రు
ద్రైకాదశినీతథా । వేదమేకగుణంజప్త్వా తతోహ్నైవవిశుధ్యతి ॥ హే
మాద్రౌకాళికాపురాణే ॥ యదాముష్మికమీహేత ఫలంలోకేష్వనల్ప
కం। తదారుద్రంజపేన్నిత్యం ధ్యాయమానోమహేశ్వరం ॥ యశ్చసా
గరపర్యంతాం దద్యాద్భూమింసకాంచనాం ॥ తస్మాదప్యధికంతస్య సకృ
ద్రుద్రజపాద్భవేత్ । వాయుపురాణేప్యేవం ॥ నమకంచమకం

చైవ పుంషసూక్తంచతథైవచ । నిత్యంత్రయంప్రయుంజానో బ్రంహ్మ
లోకేమహీయతే ॥ చమకంనమకాదర్వాక్ పుంసూక్తమపియోజపేత్
ప్రవిశేత్సమహాదేవం గృహంగ్రహపతిర్యథా ॥ రోగవాన్ పాపవాం
శ్చైవ రుద్రంజప్త్వాజితేంద్రియః ॥ రోగాత్పాపాద్విముక్తో సావతు
లంసుఖమశ్నుతే । లింగేఉత్తరార్ధేత్రిపంచాశదధ్యాయే ॥ మృ
త్యుంజయవిధింవక్ష్యే బహునాకింద్విజోత్తమ । రుద్రాధ్యాయేనవి
ధినా ఘృతేననియతఃక్రమాత్ ॥ సఘృతేనతిలేనైవ కమలేనైవయత్న
తః । దూర్వయాఘృతగోక్షీర మిశ్రయామధునాతథా ॥ చరుణాసఘృ
తేనైవ కేవలంపయసాపివా । జుహుయాత్కాలమృత్యోస్తు ప్రతీకారః
ప్రకీర్తితః ॥ సూతసంహితాయాం॥ యఃశ్రద్ధయాయుతోనిత్యంశతరు
ద్రీయమభ్యసేత్ । స్వర్ణస్తేయాత్సురాపానాద్దుష్కృతాచరణాత్త
థా ॥ ముచ్యతేబ్రహ్మహత్యాయా ఇతికైవల్యశాఖినః । వాయుపురా
ణే॥ తపస్తపతియోత్యర్థం సహస్రాబ్దానిసంయమీ ॥ గవాంకోటిప్ర
దానంయః కరోతివిధివద్ధురా । నసతత్ఫలమవాప్నోతియస్సకృద్రుద్రజా
పకః ॥ రుద్రేభ్యస్తుపరంనాస్తి జపోధ్యానంహుతంతపః । తథా॥ అనప
త్యాదిదోషేషు శాకిన్యాదిగ్రహేషుచ ॥ సర్వజ్వరవినాశాయ రుద్ర
జాపోవినిశ్చితః । ఆపస్తంబః– తస్యరుద్రః ప్రజాంపశూనభిమన్యతే॥ య
జ్ఞాదిషూక్తః కల్పఇత్యాదిరావణభాష్యేజ్ఞేయం॥ తత్రార్ద్రావ్రతముక్తం
హేమాద్రౌ కాలికాపురాణే । కృచ్ఛ్రమాదౌస్వయంచీర్త్వా పరాకంచ
తథాపునః ॥ కృత్వాధ్యాయన్మహాదేవ మేవంభూయఃసమాచరేత్ ।
స్నాత్వాథేశంసమభ్యర్చ్య ఉషిత్వాసప్తశర్వరీః । జపేద్రుద్రాంస్తథా
జస్రం తదన్నంప్రాశయేద్ధుతం॥అపరేహనిసంజాతే సమాప్యైవంవ్రతం
పునః । భాస్కరాభిముఖోభూత్వా తస్మిన్న్యస్తేక్షణోజపేత్ । భూయ
శ్చాపిహ్నిపరేరుద్రం సంపూజ్యవిధివత్కృతం। ఘృతాక్తైర్బిల్వపత్రైశ్చ
రుద్రహోమంప్రకల్పయేత్ ॥ ఏవంసమ్యక్కృతేమానం కర్తాసౌజాయ
తేద్విజః । సాక్షాద్రుద్రోమహాతేజా స్తతఃకామాంశ్చసాధయేత్ ॥

శ్శాంతి హేమాద్రౌ కౌశికః । బౌధాయనోక్తమేవాహం ప్రవక్ష్యేశౌన
కోద్విజః ॥ కామినాంసర్వకామార్థం అకామానాంచముక్తయే । అ
కామఃసర్వకామోవా జపేద్యఃశతరుద్రియం॥ లింగాభ్యాశేథవాతీర్థే
స్నానంకృత్వాయథావిధి । రక్షార్థంతుశిఖాగ్రంధి మూర్ధ్వకేశేతిమం
త్రతః ॥ భూతానిప్రార్థయేత్తద్వదుత్తిష్ఠంత్వితిమంత్రతః। ఉపవిశ్యశు
చౌదేశే ప్రాణానాయమ్యవాగ్యతః॥ సంకల్ప్యజపహోమాంతు యద
ర్థాయతదుచ్యతే। రుద్రప్రశ్నస్యఛందోత్ర స్యాదనుష్టుబృషిస్తథా॥ అ
ఘోరఃసర్వపాపఘ్నఆదిత్యోదేవతాపరః। న్యాసంభవాదిభిఃకృత్వాన
మోంతైఃప్రణవాన్వితైః॥మంత్రైరష్టాభిరీశానంబలాద్యుక్తైఃశుభప్రదైః।
భవంచపాదయోన్యర్స్య శర్వంన్యస్యోరుమధ్యతః॥ ఈశానంగుహ్యదేశే
తు నాభౌపశుపతింన్యసేత్ ।విన్యస్యహృదయేరుద్రముగ్రంవిన్యస్యవైము
ఖే॥భీమంలలాటదేశేతు మహాంతంశీర్షిన్యసేత్ ॥మహాంస్తుకవచేకార్య
మేకైకేనాస్త్రముత్తమం। తథైవాన్త్యానువాకస్య మంత్రైర్ద్వాదశభిః
శుచిః॥న్యాసంకృత్వానులోమ్యేన వర్జయిత్వావిచారకం। ఆద్యంతుపాద
యోన్యర్స్య ద్వితీయంజానుదేశకే ॥ ఊర్వోస్తృతీయం విన్యస్యచతు
ర్థంగుదదేశతః। పంచమంనాభిదేశేతు షష్ఠంతుహృదయేన్యసేత్ ॥సప్త
మంకంఠదేశేతు ముఖేచాష్టమముత్తమం। నవమంనాసికాయాంతు దశ
మంనేత్రయోర్ద్వయోః॥ ఏకాదశంలలాటేతుద్వాదశంశీర్షిన్యసేత్ ।
త్రయోదశంతుకవచేహుం కృత్వాస్త్రేతుఫట్ తతః ॥ ఏవంన్యాసవిధిం
కృత్వా తతోముద్రాంప్రదర్శయేత్ । ఏషతేరుద్రభాగస్త మితిము
ద్రాప్రదర్శనం ॥ శ్రీకామఃశీర్షికుర్వీతతే జస్కామస్తునేత్రయోః ।
ముఖేత్వన్నాద్యకామస్తు గ్రీవాయాంరోగనాశనే ॥ హృదయేసర్వకా
మస్తు నాభౌజ్ఞానీప్రదర్శయేత్ । ప్రజాకామస్తుగుహ్యేవై పశుకామ
స్తుజంఘయోః ॥ జానోర్వాస్తుగ్రామకామస్తు రాష్ట్రకామస్తుపాదయోః।
వశీకరణకామస్తు వామహస్తేప్రదర్శయేత్ ॥ పాపఘ్నేభిచారేవా
వ్యాధేరపగమేతథా । బహిశ్శరీరాత్కుర్వీత శివస్యాజ్ఞేతిచస్మరన్ ॥ ఏ

వంప్రదర్శయిత్వాతు తతో ధ్యానంసమాచరేత్ । త్రిలోచనంచతుర్బాహుం సర్వాభరణభూషితం ॥ నాగచర్మపరీధానం వ్యాఘ్రచర్మోత్తరీయకం । వృషస్కంధసమారూఢముమాదేహార్ధధారిణం॥ అమృతేనాప్లుతంశాంతం చంద్రార్ధకృతశేఖరం। శుద్ధస్ఫటికసంకాశం జటామకుటమండితం ॥ వరదాభయహస్తంచ సర్వకామఫలప్రదం। ఏవంధ్యాత్వాద్విజస్స మ్యగనంగాంగహారంహరం ॥ అంగానాంయజనం కుర్యాత్సమ్యగ్భక్తిపరాయణః । హృదయేహృదయంజప్త్వా మూర్ధ్ని సూక్తంచపౌరుషం ॥ శిఖాయాముత్తరంచైవ నారాయణమనుత్తమం। కవచేచాప్రతిరథం జప్త్వేవ్ధంశతరుద్రియం ॥ జప్త్వాంగానిజపేచ్ఛాంతిం త్రిః శాంతి రితిచోచ్చరేత్ । శాంతిం శన్నోవాతోనమో వాచం సత్రివిధోపి రుద్రః ప్రత్యేకం పంచధా ॥ రుద్రం రుద్రీ రుద్రో మహారుద్రోతిరుద్రశ్చేతి । తత్రనమకచమక మాత్రముభయంరూపం ॥ అన్యే శాతాతపేనోక్తాః- షడంగైకాదశినీరుద్రో రుద్రైరేకాదశరుద్రకః । ఏకాదశభిరేతాభిర్మహారుద్రశ్చకథ్యతే ॥ ఏకాదశమహారుద్రైరతిరుద్రశ్చ కీర్తితః । అస్యార్థమాహ మహార్ణవః ॥ పూర్వన్యాసాంతే ఏకాదశ నమకాన్పఠిత్వా ఆద్యంచమకానువాకంపఠేత్ । పునస్తాన్పఠిత్వాద్వితీయంచమకానువాకమిత్యే కాదశావృత్త్యారుద్రఇత్యుచ్యతే ॥ ఏకాదశిన్యారుద్రఇతిపర్యాయః। తదాహబోధాయనః॥నమస్తేరుద్రమన్యవఇత్యేకాదశానువాకానా మగ్నావిష్ణూసజోషసఇత్యేకై కమనువాకంజపేదితి । సర్వనమకాన్పఠిత్వా ఏకైకంచమకానువాకం పఠేదిత్యర్థః॥ తేనైకరూపేసర్వచమక జపోనతువిభాగః । తైరేకాదశగుణైః రుద్రీత్యుచ్యతే ॥ సైవలఘురుద్రః రుద్రైరేకాదశినీతిచోచ్యతే ॥ తాభిరేకాదశభిర్మహారుద్రః । తైరేకాదశావృత్తిరతిరుద్రఇతి ॥ ఏతదేవాహతు హేమాద్రౌ కాశికబోధాయనౌ । సద్యాదిపంచవక్త్రైశ్చ రుద్రానేకాదశైవచ ॥ జపిత్వాసర్వరుద్రాంశ్చ చమకాద్యంతతోజపేత్। పునరేతజ్జపేత్సర్వం ద్వితీయంచమకంతథా ॥ రుద్రైరేకాదశనీత్యేషా స

ర్వకామఫలప్రదా । సర్వపాపక్షయకరీ సర్వశాంతిప్రదాయినీ ॥ ఏ
కాదశగుణాసైవరుద్ర ఇత్యభిధీయతే । మహానేకాదశగుణ స్త్వతిరుద్ర
ఇహోచ్యతే ॥ రుద్రంమహాతిరుద్రంచ జపేత్కార్యస్యగౌరవాత్ । అ
యంరుద్రైకాదశినీరీత్యా మహారుద్రాదిప్రకారః ॥ సర్వశాఖినాంజపస
మయేభిషేకేచసమానః। కాణ్వకాత్యాయనీయానాం త్వేకాదశధాచమ
న్త్రవిభాగంవక్ష్యామః॥ తథా॥ తతోహోమంప్రకుర్వీతనమఃశంభవమంత్ర
తః । రుద్రైకాదశజాప్యేవ త్రయస్త్రింశదధాహుతీః ॥ లఘురుద్రేశతం
ప్రోక్తంషష్ట్యాత్ర్యధికయాతతః । చత్వారశ్చతథారుద్రే సహస్రాఃసప్త
వర్జితాః।చత్వారింశత్సహస్రాశ్చహోతవ్యాశ్చతురోత్తరాః॥ఊనాశ్చ
వాష్టసప్తత్యా త్వతిరుద్రేవినిశ్చయః । పాపక్షయేభిచారే చతథావ్యాధి
విమోచనే॥ పాలాశాస్సమిధఃకార్యా నాన్యత్రోత్పాతదర్శనాత్ । ఔ
దుంబర్యాశ్చసమిధో మధ్వక్తాశ్చతథాక్షతాః ॥ గ్రాహ్యాశ్చాన్నాద్యకా
మేన శ్రియైశాంత్యైచపాయసం । సర్వకామేనవాగ్రాహ్యా మాయు
ష్యాదృష్ట్యైతిలాః స్మృతాః ॥ ఘృతాక్తాఅథవాదూర్వా స్తేజస్కామేన
వైఘృతం । వ్రీహయఃపశుకామేన రాష్ట్రకామేనవైయవాః ॥ ఉపవిశ్య
స్థాదేశేదూర్వాస్తంబేజపేద్యది। జుహుయాచ్ఛ్వేతపుష్పైర్వా సర్వ
వ్యంకురుతేవశం ॥ స్పృష్ట్వాశ్వత్థంజపేద్యస్తు రుద్రైకాదశినీంనరః । రో
గజ్వరాతిసారాదీన్ నాశయేదుల్బణానపి ॥ హోమేపలాశసమిధః
ర్త్యామధుసంయుతాః। ఏకాదశమహారుద్రాన్ పరచక్రాగమేపునః॥
వేద్దైకాదశగుణాన్ హోమస్తువిధివత్స్మృతః । తిలైరాజ్యేనసంసిక్తై
ర్విధివత్తంవివర్తయేత్ ॥ రుద్రైకాదశినీజాప్యే శతమేకోనమిష్యతే।
సహస్రాశ్చతథారుద్రేన వత్యేకోనయాయుతః ॥ ఏవంత్రిగుణితాకార్యా
మహారుద్రాతిరుద్రయోః । వృష్టికామేనవాయోజ్యా హస్త్యశ్వామయ
శాంతయే ॥ ఉద్భవేత్యద్భుతానాంచ గ్రహాణాంతువిపర్యయే । గ్రహ
గ్రామాదిశాంత్యైచ తిలాశ్చాజ్యేనసంయుతాః ॥ హోమాన్తేసర్వకా
మానాం కూష్మాండైశ్చాపివ్యాజపః । హోతవ్యమాజ్యంవిధివన్మహావ్యా

वृत्तिभिस्तथा । परिषिच्यततोऽवह्निं तत्त्वायामीतिचार्चयेच्च। अ
भिषेकंततःकुर्यान्नं तैत्तिरीयैःप्रवर्तकः शुचिः ॥ आदावन्तेचसंपू
ज्य पार्वतीसहितंशिवम् । लोकपालांश्च संपूज्यविधिवच्छिवसन्नि
धौ ॥ गंगांदुर्गांच मंत्रेणविधिवद्वरदानम् । स्नपनोक्तप्र
थानेन त्वरितेननमस्कृतिः ॥ तर्पयेद्विविधैरन्नैः पयसा पाय
सेनवा — प्रियतांशंभुरित्युक्त्वा भूमिदेवान्शुचिः शुचीन्। द
त्त्वातुदक्षिणां तेभ्यः प्रणिपत्यविसर्जयेत् । एवंकृतेसभगवान्
प्रीतःकामान्प्रयच्छति ॥ अकामस्यफलंमुक्तिर्नात्रकार्याविचा
रणा । बौधायनोक्तमंत्रोऽयं सर्वकामसमृद्धये॥ इतिहे
माद्रिरुद्रविधिः ॥ अयंरुद्रैकादशिनी प्रकारआपस्तंबशाखीयरु
द्रपरः । माध्यंदिनकण्वशाखिनांतु चमकैकादशानुवाकाभा
वाच्चमकानैकादशधाविभज्यैकैकभागंनमकेषु योजयित्वैकादशि
नींकुर्यात्। हेमाद्रेरप्येवम्॥ अत्रषडंगन्यासो वैकल्पिकः ॥ पंचांग
रुद्राणामित्युक्तेरितिकेचित् । अभिषेकेतदुक्तेषट् अन्येःपंचेतिम
हार्णवः ॥ बौधायनोक्तेस्तैत्तिरीय शाखीयरुद्रैःपंचांगन्यासः
षडंगेतिवाजसनेयादिपरम्। बृहत्पराशरेण तथोक्तेरित्यन्ये । अ
भिषेकरुद्रपरेत्यपरे। यत्तु छंदोगानांसामविधानेब्राह्मणे॥ अ
होराजातद्रोवर्ग आज्यदोहानिदेवव्रतानिचैषा क्षुद्रीनामसंहि
तैतां प्रयुंजन्रुद्रंप्रीणातीत्युक्तम् । अहोराजेत्येकं सामतद्रो
वर्गःचत्वारि ॥ आज्यदोहानित्रीणि देवव्रतानित्रीणि । एतत्फलां
तरार्थप्रयोगांतरम् ॥ नत्वेतैस्तेमहारुद्रादिकरणे प्रमाण
मस्ति। तेनयद्बह्वृचानांद्वादशसामभिर्महारुद्राद्याचरणम्।
यच्चऋग्वेदिनांरुद्र सूक्तैस्तन्निर्मूलम् ॥ शान्तिकृत्तमाभि
मानमात्रमित्युपेक्ष्यंमंत्रस्य । प्रतिनिधिभावाच्च॥ अतएवबृह
त्पराशरेण कुर्याद्विधानंरुद्राणां यजुर्वेदेनसंमितमित्युक्तम्।
अथबृहत्पराशरोक्तः॥ कात्यायनानांविशेषः॥ इषेत्वादिमम

త్రేషు ఖంబ్రహ్మేంతేషుదశప్రణవసహితేషుయాఃక్రియాః॥ మంత్రాదౌప్ర
ణవఃకార్యోమంత్రాంతేప్రణవఃపునః । తతోవ్యాహృతిసంయుక్తస్తేవ్వతే
చప్రణవాదశేత్యేకఃపక్షః॥అన్యస్తు॥ ఆదౌప్రణవముచ్చార్యసర్వావ్యాహృ
తయస్తతః॥ మంత్రాదౌప్రణవఃకార్యో మంత్రాంతేప్రణవః పునరితి॥తథా।
మనోజ్యోతిరబోధ్యగ్ని రగ్నిర్మూర్ధామూర్ధానం మమాణి తేజాతవే
దాఇతి।మానస్తోకఇతి।సహ్యే తత్ప్రిధమంపంచకంస్మరేత్ ॥ తతోయాతే
రుద్రేత్యాద్యైర్వ్యాసం దశాక్షరస్యవర్ణైఃద్వితీయం। త్రాతార
మిత్యాద్యైఃసంపుటంబోధాయనవదుక్తాన్వహం ॥ సుత్రామాదిదిశాపా
లాన్ప్రాచ్యాదిషుస్మరేదథ । రౌద్రీకరణమేతద్ధై కృత్వాపాపాత్ప్రిము
చ్యతే॥ ఇత్యాద్యుక్తత్వాత్ ॥ పంచాస్యంసోమమాత్మానం సర్వాభరణ
భూషితం । మృగలాంఛనమూర్ధానం శుద్ధస్ఫటికసన్నిభం ॥ ఫణేంద్ర
హస్రవిస్ఫూర్జ దురగేంద్రోపవీతినం । సప్తార్చిర్జ్వలనజ్వా లజటా
జూటకిరీటినం ॥ సహస్రకరవిభ్రాజత్ ఖట్వాంగాదివిభూషితం । దేదీప్య
మానంచంద్రార్క జ్వలదగ్నిత్రినేత్రిణం । జగద్బాధియర్కృన్నాద చం
చడ్డమరుధారిణం॥ కేయూరబద్ధనాగేంద్రమూర్ధన్యరత్నవిరాజితం। మే
ఖలాకింకిణీమాలా ముక్తారావవిరాజితం ॥ ఘుఘురావ్యక్తనిర్గచ్ఛద్గం
భీరారావనూపురం । సహేమపట్టనీలాభం వ్యాఘ్రిచర్మోత్తరీయ
కం॥ దిగ్దేవతాసమాయుక్తం సురాసురనమస్కృతం । ద్విజోధ్యాత్తైవ
వమాత్మానం సమ్యగ్రుద్రస్వరూపిణం ॥ సంప్రధ్వస్తాంతరాయస్స త
తోయజనమారభేత్ । అనులిప్తేసుగుప్తేచ దేశేగోచర్మమాత్రకేస్థం
డిలేంబుజమాలిఖ్య మంత్రమాలిఖ్యతంపునః ॥ దశాక్షరమిత్యర్థః॥తత్ర
పూజాదికంకుర్యా న్నమశ్శంభవేతిచ॥యత్తుతేనైకాదశకలశస్థాపనము
క్త్వా తత్రరుద్రపూజనందుద్ధైర్శ్చాభిమంత్రణముక్తం । తత్కామ్యప్ర
యోగాంతరం ॥ తంతురుద్రాంతతశ్చవక్ష్యామః ॥ మానోమహాంతమి
తిచ సిద్ధంమంత్రంస్మరేద్ద్విజః । న్యాసమంత్రైర్శ్చసోంకారై మానస్తో
కేతిగుహ్యాపి ॥ శంభవాయేతిమంత్రేణ దద్యాద్గంధాదకాదికం। ధూప

నైవేద్యదీపాదీన్ యథాలాభం నివేద్య చ ॥ దశాక్షరేణ తేనైవ నమస్కు-
ర్యాత్పునర్ద్విజః । శిఖాంతస్య తు రుద్రస్యోత్తరనారాయణం స్మృతా॥ శి
రః పురుషసూక్తం చ శివసంకల్పకం చ హృత్ । కవచం చాప్రతిరథం నేత్రే
విభ్రాడ్ బృహత్స్మృతం ॥ శతరుద్రీయమస్త్రం చ దేవస్యాస్త్రం ప్రకల్ప
యేత్ । శతరుద్రియం-రుద్రాధ్యాయం - అథాతః శతరుద్రీయం జుహో-
తీతి తస్యైవ శతరుద్రీయశబ్దేనాప్యభిధానాత్ ॥ ఏవం తైత్తిరీయాణామపి॥
మహార్ణవస్తు త్వమగ్నే రుద్ర ఇతి శతరుద్రియం వదన్ భ్రాంత ఏవ ॥ పంచాం
గాని స్మరేదష్ట ప్రణపంచ జపేద్ద్విజః ॥ పంచాంగాని సద్యోజాతాదీని॥ హే
మాద్రౌ చైవం ॥ ఉద్ధృత్య ప్రణవేనేశం వికిరేణ విసర్జయేత్ । ఏవం
పూజాం కృత్వా జపం కుర్యాత్ ॥ తత్రైకాదశిన్యాం చమకం వినైవ రుద్రా
ధ్యాయమాత్రస్యైకాదశావృత్తిః । ఏకాదశపూరణాత్ ॥ రుద్రాన్ జపి
త్వా రుద్రతాం వ్రజేదితి బృహత్పరాశరాద్యైః రుద్రమాత్రజపోక్తేః - చమ
కానాం చ రుద్రశబ్దవాచ్యత్వాభావాదితి కేచిత్ - తన్న అస్య ప్రయోగాంత
రత్వాదత ఏకాదశినీ మహారుద్రాదిప్రకారానుక్తేః జపమాత్రోక్త్యా
హోమమేతదప్రసంగాత [illegible]వ్వానాం కాత్యాయనానాం చాష్టౌ చమకా
నువాకానేకాదశధా కృత్వా ప్రత్యనువాకమేకైకభాగం యోజయేదిత్యే
వ సాధుః॥ ఏవం హోమేపి ॥ చమకవిభాగస్తు॥ ఆదౌ చత్వారోనువాకాః॥
వాజశ్చ మ ఇతి చతస్రః ॥ సత్యం చ మ ఇతి చతస్రః ॥ ఊర్క్చ మ ఇతి చతస్రః-
అశ్మా చ మ ఇతి చతస్రః॥ ౧॥ అగ్నిశ్చ మ ఇంద్రశ్చ మ ఇతి తిస్రః॥ ౨॥ అగ్ంశు
శ్చ మ ఇతి తిస్రః ॥౩॥ అగ్నిశ్చ మే ఘర్మశ్చ మ ఇతి ద్వే ॥౪॥ ఏకా చ మే తిస్ర
శ్చ మ ఇత్యేకా॥ ౫॥ మే చతస్రశ్చ మేష్టౌ చ మ ఇత్యేకా॥౬॥ త్ర్యవిశ్చ మే త్ర్య
వీ చ మ ఇతి ద్వే॥ ౭॥ వాజాయ స్వాహేత్యష్టమః॥ ౮ ॥ ఆయుర్యజ్ఞేనమితి ద్వే
ఇయంతయేరాట్॥ ౯॥ త్ర్యా॥ ౧౦॥ స్తోమశ్చ యజుశ్చేతి ॥ ౧౧॥ అత్ర
మూలం తు- అథాగ్నేంద్రాణి జుహోతి అథ గ్రహాన్ జుహోతి- అథై
తాం యజ్ఞక్రతూన్ జుహోతి - అథాహేయంతే రాట్ - అథ కల్పాం జు
హోతి- అథాహ స్తోమశ్చ యజుశ్చేత్యాగ్రయణః శ్రుతం మో యజాగ్రణీతి

దిక్- అయంహిశ్రుతావేకాదశధావిభాగవతద్విషయపవవిషయాంతరాభావాత్- తత్వంతు-భాగేష్వనువాకత్వా భావాదనువాకైకైకంయోజయేదితిభోధాయన సూత్రహేమాద్ర్యాదావను వాకానుషంగేన భాగహారయోగః- అంత్యస్యైవచమకానువాకస్య త్రిరభ్యాసోయుక్తః- అష్టాకపాలమంత్రస్యైవం ప్రాగ్నేఇవసామిధేనీనాని వృద్ధాస్తోమవృద్ధౌచఏకవింశతిమను బ్రూయాదితివదన్యత్రచమకానువాకాప్రసిద్ధ్యాగమబాధేప్రయాజైకాదశత్వాదభ్యాసస్యైవ ప్రాప్తేరంతాల్లోపో వివృద్ధివేత్యావస్తంభోక్తిశ్చ॥యత్తుకాత్యాయనాఃకాణ్వాశ్చపరశురామీయుంపఠంతి సాంగమాద్యంజపేద్రుద్రంకేవలంతునవాంతరే।సాంగంసశీర్షకంచాన్త్యంవిరంగమితికేచనేతి——అంత్యంరూపంపఠిత్వాంగానీతికేచిత్. అన్యేతుసంపుటేమానాభావాత్ - ప్రథమావృత్తివదంగాని తతోరుద్రఇత్యాహుః—వయగంసోమేత్యష్టానృచఃశీర్షండఉగ్రశ్చేత్యాదిసప్త రుద్రజపశ్చేత్యాహుః - తద్వచనాభావాన్నిర్మూలమంధ పరంపరామాత్రమిత్యుపేక్ష్యం - తథాశివసంకల్పస్తు హృదయంసూక్తఃస్యాత్పౌరుషంశిరః-పాహిమాన్నారాయణీయంచ శిఖాంతస్యోత్తరాభిధాం । అద్భ్యస్సంభూతఇత్యుత్తరనారాయణమిత్యర్థః ॥ ఆశుఃశిశానఃకవచంనేత్రం విభ్రాడ్బృహత్స్మృతం । శతరుద్రీయమస్త్రంస్యాత్ షడంగక్రమఈరితః॥ హృచ్ఛిరస్తు శిఖావర్మ నేత్రమస్త్రంమహామతే । ప్రాహుర్విధిజ్ఞారుద్రస్య షడంగానిస్వశాస్త్రతః ॥ అత్రమూలంబృహత్పరాశరోక్తం- ఏషామృషిదేవతాఛందాంసితేనైవోక్తాని ॥ బృహత్పరాశరః ॥ అక్షతాంశ్చతిలాన్వాపి యవాన్వాసమిధోపివా । శంభవాయేతిజుహుయాత్పూర్వంహ్యాజ్యసిక్తకాన్ ॥ పంచపంచాథవష్వాద్యా అష్టావష్టాదశాపివా । దశదశైకాదశవాజుహుయాత్సాధకోద్విజః ॥ జపతిపణ్ణహోమాదారతో యోవత్సరంజపేత్ । అథప్రయోగాంతరాణ్యాహ ॥ అథాతఃసిద్ధికామస్సన్ కందమూలఫలాశనః । గోమూత్రయావకక్షీరదధిశాకాజ్యభోజనః ॥ హావిష్యభోజనోవా సౌ విప్రోనన్యత్రభోజనః । జపహో

మాదికుర్వాణో యథోక్తఫలభాగ్భవేత్ ॥ శిరసాసహరుద్రాణాం
సప్తైకాదశినీధ్రువం । సర్వేమంత్రాభవంత్యస్య బ్రాహ్మణస్యోక్తకారి
ణః ॥ ఏకాదశశుభాన్కుంభా న్సాహృత్యవిధివచ్ఛుభాన్ । సహిరణ్యాన్స
వస్త్రాంశ్చ ఫలపుష్పోపశోభితాన్ ॥ గంధోదకాక్షతైర్యుక్తాన్ పూజ
యేద్రుద్రభక్తితః । అక్షైకాదశభీరుద్రై రేకైకమభిమంత్రయేత్ ॥ ఏవం
సంపూజ్యతాన్కుంభాన్నమస్కృత్యాభిమంత్ర్యచ । ఏకాదశమహాత్మాన
ఏకంవాహితకారిణం ॥ వినాయకోపసృష్టంవా స్నాపయేత్కాకపద్ధతిం ।
మృతవత్సాంకాకవంధ్యాం స్నాపయేదశ్వినీయాచ్చరుం । అనడ్వాహంచ
వస్త్రంచ దద్యాద్ధేనుంసదక్షిణాం ॥ సమాప్తేకర్మణితదా విప్రాన్ద్వాదశ
భోజయేత్ । నమోగణేభ్యఇత్యస్య మంత్రస్యబ్రాహ్మణోయుతం ॥ జ
ప్త్వాచశ్రీఫలైర్హుత్వా సర్వకార్యేషుసిద్ధిభాక్ । నమోఅస్తునీలగ్రీ
వాయేత్యేతన్మంత్రేణసప్తచ । ఆవర్త్యోదకమామంత్ర్య విషార్తంశ్రావ
ణేన్యసేత్ ॥ విషేణముచ్యతేసద్యః కాలదష్టోపిజీవతి । గ్రహగ్రస్తస్తథా
ప్రేత రక్షఃశాకినిదూషితం ॥ ప్రముంచధన్వనఇతి భస్మనాసర్షపైస్త
థా । తాడయేన్ముంచముంచేతి శీఘ్రమేవవిముంచతి ॥ నమశ్శంభవఇత్య
స్య మంత్రస్యాప్యయుతంద్విజః । జప్త్వాఖాదిరకాష్ఠైస్తు హుత్వావిప్రఃస
హస్రకం ॥ కుటత్తైలప్లుతాన్సమ్యక్ మన్త్రాంతేచాముకంహన । ఘటా
రేణైవజుహుయాత్ క్షయరోగీసుఖీభవేత్ ॥ జలమధ్యేశతావృత్త్యా స
ద్యోవృష్టిర్నిగద్యతే ॥ నాభిమాత్రజలేవిప్రః ప్రవిశ్యజుహుయాజ్జలం । కు
ర్యాదేకార్ణవాంపృథ్వీం మంత్రమాహాత్మ్యతోభృశం ॥ ఇత్యాదిజ్ఞే
యం ॥ అథప్రయోగః ॥ కర్తాదేశకాలౌస్మృత్వాఽముకకామనయా
ముకరుద్రజపహోమాభిషేకంవాస్వయం బ్రాహ్మణద్వారావా కరి
ష్యే ఇతిసంకల్ప్యగణేశపూజన పుణ్యాహవాచన మాతృకాపూజన నాం
దీశ్రాద్ధానికృత్వాచార్యం బ్రాహ్మణమృత్విజశ్చవృణుయాత్ । తతఋ
త్విజోదేశకాలౌస్మృత్వాముకస్యాముకకామనార్థంరుద్రజపంకరిష్యే ॥ ఇ
త్యుక్త్వా న్యాసాన్కుర్యుః ॥ తత్రబోధాయనోక్తాఃపంచన్యాసాః సర్వేషాం

నమానాః। కాత్యాయనపరిశిష్టేత్వన్యేన్యాసాఉక్తాః॥బ్రహ్మయజ్ఞారంభేయ థావిధిస్నాత్వాఛందఃపురుషంశరీరేన్యసేత్। ఇత్యుక్త్వా వ్రతిర్యగ్బిలశ్చమస ఊర్ధ్వబుధ్న స్తస్యచక్షుషీగౌతమభరద్వాజౌ॥ శ్రోత్రేవిశ్వామిత్రజమ దగ్నీనాసికేవసిష్ఠకశ్యపౌ। వాగత్రిగాయత్రీఛందోగ్నిదేవతాశిరసి। విన్యసేదుష్ణిహంసవితారంగ్రీవాసుచుబుకేబృహతీంబృహస్పతిం॥బాహ్వో ర్బృహద్రథంతరంద్యావాపృథివీం। మధ్యేత్రిష్టుభమింద్రం॥ శ్రోణ్యో ర్జగతీమాదిత్యం మేఢ్రేఅతిఛంద సంప్రజాపతిం। అణ్డయోరగ్నిం యజ్ఞాయజ్ఞీయం॥ వైశ్వానరమూర్వో రనుష్టుభంవిశ్వాన్ దేవానష్ఠీ వతఃప జ్క్తింమరుతః। పాదయోఃద్విపదాంవిష్ణుం। ప్రాణేషువిఛందసం వాయుం॥ న్యూనాతిరిక్తేష్వంగేషు న్యూనాక్షరంఛందః అపోదేవతేత్యే వంసర్వాంగేషు యోజయిత్వావేదమయఃసంపద్యతే శాపానుగ్రహస మర్థోభవతి। బ్రాహ్మంతేజః ప్రవర్తతే - నకుతశ్చిద్భయం విందతే ఋఙ్మయోయజుర్మయస్సామమయోథర్వమయస్తేజోమయో మృత మయః సంభూయబ్రహ్మైవాప్యేతి తస్మాదేతన్నాబ్రహ్మచారిణే నాతపస్వి నేనాసంవత్సరోషితాయ నాప్రవక్త్రేనుబ్రూయాదిత్యాది తదేతద్బ్రహ్మయజ్ఞేసర్వజపేషుచోక్తానుక్రమస్యైవ । అస్యరుద్రజపమాత్రాంగ త్వేకింమానమితినవిద్మః॥ తథా- జాతవేదసేతిపురశ్చరణం - చతుస్స క్తిరిత్యాసనం- మనోజ్యోతిరితిహృదయం- అబోధ్యగ్నిరితిశిరసి- మూర్ధా నందివఇతిశిఖాయాం - మర్మాణీతికవచం - విశ్వతశ్చక్షు రితినేత్రం- మానస్తోకఇత్యస్త్రం - అథన్యాసః - తత్రపంచాంగన్యాసేషు శిఖాద్య స్త్రాంతమేకత్రింశదంగన్యాసః ప్రథమః- మూర్ధాదిపాదాంత దశాంగ న్యాసోద్వితీయః - పాదాదిమూర్ధాన్తం పంచాంగన్యాస స్తృతీయః- గుహ్యాదిమస్తకాంతం పంచాంగన్యాసశ్చతుర్థః-హృదయాద్యస్త్రాంతం పంచాంగఃపంచమః - షడంగన్యాసపక్షేప్రజననాదిషోడశాంగన్యాసఃష ష్ఠః॥ హేమాద్రామహార్ణవేచ బోధాయనః॥ అథాతఃపంచాంగరుద్రా ణాం న్యాసపూర్వకంజపహోమార్చనాభిషేకవిధిం వ్యాఖ్యాస్యామో

యా తేరుద్రేతిశిఖాయాం । అస్మిన్మహత్యర్ణవఇతిశిరసి - సహస్రాణీతి లలాటే-హగ్ంసశ్శుచిషదితిభ్రువోర్మధ్యే-త్ర్యంబకమితి నేత్రయోః॥ అత్రకాత్యాయనానామగ్నిర్జ్యోతిరితినేత్రం - నమఃస్రుత్యాయేతికర్ణయోః మానస్తోకేతినాసికాయాం - అవతత్యేతిముఖే - నీలగ్రీవాద్వా కంఠే - నమస్తేఅస్త్వాయుధాయేతిబాహ్వోః - యా తే హేతిరిత్యుపబాహ్వోః- యేతీర్థానీతిహస్తయోః - సద్యోజాతమితి పంచానువాకాః పంచస్వంగుళీషు - నమోవఃకిరికేభ్యఇతిహృదయే - యేవృక్షేష్వితుృదరే-నమఃశంభవఇతికుక్షౌ నమోగణేభ్యఇతిపృష్ఠే- నమోహిరణ్యబాహవఇతిపార్శ్వయోః-విజ్యంధనురితిజఠరే-హిరణ్యగర్భఇతినాభౌ। నమోమీఢుష్టమాయేతికట్యాం- యేభూతానామధిపతయఇతిగుహ్యే-సశిరాజాతవేదాఇత్యపానే- మానోమహాంతమిత్యూర్వోః - ఏషతేతి జాన్వోః- సగ్ంసృష్టజిదితిజంఘయోః- విశ్వంభూతమితిగుల్ఫయోః-యే పథామితిపాదయోః - అధ్యవోచదితికవచం - నమోబిల్మిన ఇత్యుపకవచం- నమోఽస్తునీలగ్రీవాయేతి తృతీయనేత్రం - ప్రముంచధన్వన ఇత్యస్త్రం- యఏతావంతశ్చేతిదిగ్బంధః -ఇతిప్రథమోన్యాసః- ఓంనమోభగవతేరుద్రాయేతి నమసాఽఽరంన్యసేత్ -ఓంకారంమూర్ధ్ని విన్యస్యన కారంనాసికాగ్రతః - మోకారంతులలాటేవై భకారం ముఖమధ్యతః-గకారంకంఠదేశేతు వకారంహృదివిన్యసేత్ । తేకారందక్షిణేహస్తే రుకారంవామతోన్యసేత్ ॥ ద్రాకారంనాభిదేశేతు యకారంపాదయోర్న్యసేత్ । ఇతిద్వితీయః॥ అత్రకాత్యాయనాస్తృతీయన్యాసాంతరమాహుః-యథా - శీర్షేతువిన్యసేద్రుద్రం లలాటేచంద్రశేఖరం । నేత్రే త్రిలోచనందేవం భైరవంశ్రోత్రయోర్న్యసేత్ ॥ ఘ్రాణేతుశంకరందేవ ముఖేపశుపతింన్యసేత్ । నీలకంఠంకంఠదేశే హృదయేవ్యాపకంన్యసేత్ ॥ కరేగంగాధరందేవం శివంనాభౌతువిన్యసేత్॥ మహాదేవంతథా గుహ్యే జంఘయోస్త్ర్యంబకంన్యసేత్। సర్వజ్ఞంవిన్యసేత్పాదే శివంసర్వత్రవిన్యసేత్ ॥ ఇతితన్నిమూలం॥ బోధాయనః-సద్యంచపాదయో

నృర్ణన్య వామంన్యస్యోరుమధ్యతః । అఘోరంహృదివిన్యస్య ముఖేతత్పు-
రుషంన్యసేత్ ॥ ఈశానంమూర్ధ్నివిన్యస్య హంసోనామసదాశివః। హం
సహంసేతియోబ్రూయా ద్ధంసోనామసదాశివః ॥ ఏవంన్యాసవిధింకృత్వా
తతస్సంపుటమారభేత్ ॥ ఇతితృతీయః॥ త్రాతారమింద్రంత్వన్నో అగ్నేసు
గంనః పంథామనున్వంతం తత్వాయామ్యానో నియుద్భిర్వర్ణయగంసోమ
తమీశానమస్మై రుద్రాస్యోనాపృథివీత్యేతత్సంపుట మింద్రాదీన్దిక్షువి
న్యస్యైవమేవాత్మని రౌద్రీకరణంకృత్వా॥ త్వగస్థిగతైస్సర్వపాపైః ప్ర
ముచ్యతే సర్వభూతేష్వపరాజితోభవతి తతోయక్షగంధర్వభూతవే
తపిశాచ బ్రహ్మరాక్షసయమదూతశాకినీడాకినీసర్పశ్వాపదతస్కరాద్యు
పద్రవాద్యుపఘాతాః సర్వేజ్వలంతంపశ్యంతు మాంరక్షంతు- మనోజ్యో
తిరబోధ్యగ్నిరగ్నిర్మూర్ధామూర్ధానం మమర్మాణితేజాతవేదా ఇతి
గుహ్యాదిపాదహృదయ ముఖశిరోనాభిష్వభిమంత్ర్య బ్రహ్మాత్మన్వదసృజతే
త్యాత్మరక్షాకర్తవ్యా ॥ ఇతిచతుర్థః॥ శివసంకల్పంహృదయం పురుష
సూక్తంశిరఃఉత్తర నారాయణంశిఖా ఆశుశ్శిశానేత్య ప్రతిరథంకవచం శత
రుద్రీయమస్త్రం పంచాంగం నకృజ్జపేత్ అష్టాంగం ప్రణమ్య। హిరణ్య
గర్భోయః ప్రాణతో బ్రహ్మ జజ్ఞానం మహీద్యౌ రుపశ్వాసయాగ్నే
నయయాతె అగ్నఇమంయమ ప్రస్తరమిత్యృచోజపేద థాత్మానం రు
ద్రరూపంధ్యాయేత్- అత్రక్వచిదర్థఉచ్యతే - సర్వత్రైతత్తైత్తిరీయ
పాఠః- ఉపబాహుఃప్రకోష్ఠః సద్యోజాతాదిపంచస్వం గుళీష్వం గుష్ఠత
ర్జన్యాదిషు - నమోవఃకిరికేభ్య ఇత్యాదౌ దేవానాగంహృదయేభ్య
ఇత్యస్యోత్తరేష్వనుషంగః - నమోహిరణ్యేత్యాదానమోంతయజుః సరి
రాజాతవేదాఇత్యపానఇతి అస్యార్థః - జాతవేదసే సునవామేత్యస్యా
ఋచఅగ్నేత్వన్నః- తామగ్నివర్ణాంఅగ్నేత్వం పారయవిశ్వానినోదు
ర్గాహాపృతనాజితగంసహమానమగ్నిమితిఋక్ చతుష్టయంవేద ఇత్యుచ్య
తే తేనజాతవేదసఇత్యాద్యాః పంచర్చః అపానేన్యసేదితి తృతీయన్యా
సే ఓంనమఇతినమస్కృత్య ఓంమూర్ధ్నేనమః- నాసికా [illegible]

లలాటాయనమ ఇత్యాదిన్యసేత్ - తృతీయేసద్యోజాతం ప్రపద్యామిఇ
త్యాదిపంచమంత్రాన్ పంచస్థానేషువిన్యసేత్ । తత్ర ఈశానః సర్వవి
ద్యానామిత్యంతే సదాశివోంహంనఇతిమూర్ధ్నివిన్యసేత్ -అత్రకాత్యా
యనహేమాద్ర్యుక్తేః- సద్యోజాతాదిపంచభిః నంచవక్త్రన్యాసే- ప్రా
లేయామల మిందుకుందధవళ మిత్యాదిపంచశ్లోకైస్తద్ధ్యానం బుధ్వాద్య
ష్టత్రింశత్కలాన్యా సంచాహు స్తత్ప్రతిష్ఠాయాముక్తం - అత్రతుయజ
మానప్రతారణమాత్రంనిర్మూలంచేత్యుపేక్ష్యం-చతుర్థేఓంత్రాతారమిం
ద్రమిత్యాదిదశమంత్రైఃఇంద్రాయనమఇత్యాద్యైశ్చపూర్వాదిదిక్ష్విం
ద్రాదిభ్యోంజలింకుర్యాత్ - సంపుటోంజలిః పత్రైస్సంపుటంకృత్వాపునరే
తై రావృత్యనమస్కుర్యాదితిమహార్ణవః-మనోజ్యోతిర్గుహ్యాం అబో
ధ్యగ్నిరితినాభిఃఅగ్నిర్మూర్ధాఉదరంమూర్ధానందివఃహృదయం - మమాగ్
నేతేఇతిముఖం-జాతవేదాయదివాపావకో-దభ్యావపృత్స్వేతిశిరసి- ఇద
మేవాత్మరక్షేత్యుచ్యతే - పంచమన్యాసేతు యజ్జాగ్రతఇతి షడృచఃప
ఠిత్వాశిరసేస్వాహేతిశిరసి - తతోతథాలోకాగ్ం అకల్పయన్నిత్యంతే-
వేదాహమేతంపురుషం మహాంతంధాతా పురస్తాద్యముదాజహారేతి ఋ
గ్ద్వయముపాంత్యమధికం - అతో - అద్భ్యః సంభూతః పృథివ్యైర
సాచ్చేత్యాది సర్వం మన్నిషాణేత్యంత ముత్తర నారాయణం పఠి
త్వాశిఖాయైవషట్- ఆశుఃశిశానఇతిపంచదశర్చం విశ్వాహాశర్మయ
చ్ఛత్విత్యంతం- కాత్యాయనాస్తు సప్తదశర్చంసూక్తముక్త్వాకవచా
యహుం - ఇతికవచంకాత్యాయనాస్తు విభ్రాడితిసప్తదశర్గ్భిర్నేత్రమ
త్రాహుః - తతఃత్వమగ్నేరుద్ర ఇత్యనువాకేన శతరుద్రియేణాతి భూ
ర్భువః స్వస్స్వాహేత్యంతే నాస్త్రాయఫట్- ఇత్యస్త్రమితిమహార్ణవః-
తన్న- చయనేశతరుద్రీయం జుహోతీత్యాదౌ శతరుద్రీయశబ్దేన రుద్ర
స్యైవోక్తేః యత్తుసావిత్రచయనేశ్రుతౌ త్వమగ్నేరుద్రఇతి శతరుద్రీ
యస్యరూపమిత్యుక్తం- తద్రూపమిత్యుక్తేర్గౌణం- నచాత్రగౌణగ్రహణే
మానమస్తి - తేనరుద్రాధ్యాయేనైవాస్త్రంయుక్తం మహార్ణవస్తు

భ్యోంతపవ - అత్రన్యాసాంగమాత్రాణా మృషిదైవతఛందాంసిపాఠభేద శ్చమహార్ణవేజ్ఞేయః—ని స్తరాన్నోచ్యతే॥ కాత్యాయనాస్తు ॥ నను స్తేరు ద్రేతిషోడశర్చః శతరుద్రీయమాహుః । తతోహిరణ్యగర్భ ఇత్యాదైర్య రష్టాంగం ప్రణమ్య । ధ్యానంయథా—శుద్ధస్ఫటికసంకాశం త్రినేత్రం పంచవక్త్రకం॥ గంగాధరందశభుజం సర్వాభరణభూషితం। నీలగ్రీవంశ శాంకాంకం నాగయజ్ఞోపవీతినం॥ వ్యాఘ్రచర్మోత్తరీయంచవరేణ్యమభ యప్రదం। కమండల్వక్షసూత్రాభ్యా మన్వితంశూలపాణినం। జ్వలంతం పింగళజటాశిఖాముద్యోతకారిణం। అమృతేనాప్లుతంహృష్టముమాదేహా ర్ధధారిణం। దివ్యసింహాసనాసీనందివ్యభోగసమన్వితం। దిగ్దేవతాసమా యుక్తంసురాసురనమస్కృతం। నిత్యంచశాశ్వతంశుద్ధంధ్రువమక్షరమవ్య యం। సర్వవ్యాపినమీశానంరుద్రంవైవిశ్వరూపిణం । ఏవంధ్యాత్వాద్వి జఃసమ్యక్ తతోయజనమారభేత్ । ఇతిపంచాంగన్యాసః॥ శాతాతపమతే షడంగన్యాసాః తత్రపంచోక్తాః—షష్ఠస్తు ॥ ప్రజననేబ్రహ్మాతిష్ఠతు । తిష్ఠి తాంతిష్ఠంతుయథార్థే సర్వ తపరేత్ —పాదయోర్విష్ణుః—హస్తయో ర్హరః—జఠరేఅగ్నిః—హృదయేశివః—కంఠేవసవః—వక్త్రేసరస్వతీ—నాసికయో ర్వాయుః। నయనయోస్సూర్యాచంద్రమసౌ—కర్ణయోరశ్వినౌ—లలాటే రుద్రః—మూర్ధ్న్యాదిత్యాః—శిరసిశివః—పృష్ఠేపినాకీ- పురతఃశూలీ—పా ర్శ్వయోశ్శివశంకరౌ—సర్వత్రవాయుః- బహిస్సర్వతోగ్నిజ్వాలామా లాపరివృతిస్తిష్ఠతు—సర్వేష్వంగేషుసర్వాదేవతాయథాస్థానంతిష్ఠంతు— మాంరక్షంతు - అగ్నిర్మేవాచిశ్రిత ఇత్యాదైర్యథాలింగమంగానిసం స్పృశేత్ —యథా అగ్నిర్మేవాచిశ్రితః- వాగ్ఘృదయే- హృదయం మయి- అహమమృతే - అమృతంబ్రహ్మణి ॥ ఇతిజిహ్వాం- వాయుర్మే ప్రాణేశ్రితః॥ప్రాణోహృదయే- ఇతినాసమ్- సూర్యోమేచక్షుషిశ్రితః-చ క్షుర్హృదయే ఇత్యాది చక్షుషి- చంద్రమామేమనసిశ్రితః- మనోహృ దయే ఇతివక్షః-దిశోమేశ్రోత్రేశ్రితాః-శ్రోత్రగ్ంహృదయే-ఇతిశ్రోత్రే। ఆపోమేరేతసిశ్రితాః- రేతోహృదయే- ఇతిగుహ్యం- పృథివీమేశరీరేశ్రి

తా-శరీరగ్ంహృదయే ఇతిశరీరం। ఓషధివనస్పతయో మేలోమసుశ్రితాః। లోమానిహృదయే-ఇతిలోమాని-ఇంద్రో మే బలేశ్రితః-బలగ్ంహృదయే ఇతి బాహ్వోః -పర్జన్యో మేమూర్ధ్నిశ్రితః మూర్ధాహృదయే-ఇతి మూర్ధ్ని-ఈశానో మేమన్యౌశ్రితః - ఇతిమనసి ఆత్మామ ఆత్మనిశ్రితః ఆత్మాహృదయే-తదేవ-పునర్మ ఆత్మాపునరాయురాగాత్ - పునః ప్రాణః పునరాకూతమాగాత్ వైశ్వానరోరశ్మిభిర్వావృధానః-అంతస్తిష్ఠత్వమృతస్యగోపాః-ఇతిసర్వాంగం ఇతిషడంగః॥ హేమాద్రౌ కౌశికస్తు-సంకల్పజప హోమా విత్యుక్త్వాన్యాసద్వయమాహ- తద్యథా-న్యాసంభవాదిభిః కుర్యాన్న మోంత్రైః ప్రణవాన్వితైః॥ ధవంచపాదయోర్న్యస్య శివంన్యస్యోరు మధ్యతః-ఈశానంగుహ్యదేశేతు నాభౌ పశుపతింన్యసేత్ —రుద్రంచహృదయే న్యస్య ముఖే చోగ్రంచవిన్యసేత్ - భీమంలలాటపట్టేచ మహాంతం శీర్ష్ణి విన్యసేత్ - తథైవాన్యానువాకస్యమంత్రైర్ద్వాదశభిః శుచిః। న్యాసంకృత్వానులోమ్యేనవర్జయిత్వాభిచారకం - ఆద్యంతుపాదయోర్న్యస్య ద్వితీయంజానుదేశతః ॥ ఊర్వోస్తృతీయంవిన్యస్య చతుర్థంగుహ్యదేశతః। పంచమంనాభిదేశేతు షష్ఠంచహృదయే న్యసేత్ । సప్తమంకంఠదేశేతుముఖేచాష్టమముత్తమం । నవమంనాసికాయాంతు దశమంనేత్రయోర్ద్వయోః। ఏకాదశంలలాటేచద్వాదశంశీర్ష్ణి విన్యసేత్ । త్రయోదశంతుకవచంకృత్వాస్త్రేణఫడిత్యత ఇతి - అథసామాన్యతోరుద్రస్యఋష్యాది- తత్రసద్యోజాతాగ్నిర్భగవానృషిః - రుద్రశ్శంభుర్దేవతా- మహావిరాట్ ఛందః——చమకానువాకానామగ్నిః కాండఋషిః॥ ఆద్యాగాయత్ర్యగ్నిర్వైష్ణవీ త్రిష్టుబ్యజుః। వాజాదయోన్నాదివిశేషాదేవతాః। జపే వినియోగః। అథవిశేషతః- యథా-ఆద్యాయాః కశ్యపస్తత ఆత్రేయస్తతః కశ్యపః తతోద్వయోర్గౌతమోఘూర్త్రమస్తతః కణ్వస్తతోద్వయోః కశ్యపోమరుత్వాన్ సతోభగవాం స్తతస్త్రిస్త్ర్యాణాంభగవాన్। ద్వితీయానువాకేమంగూకస్తృతీయే భగవాంశ్చతుర్థేదుర్వాసాః పంచమషష్ఠ్యోర్భగవాన సప్తమానువాకే హేమకోశోష్టమేనవమేచనమోవః కిరికాంతంభ

గవాన్వసిష్ఠ శ్శాగ్ని దశమానువాకే ద్రాపఇతి పులహఃఇమారుద్రాయే
తిద్వయోర్మార్కండేయః - తతో దేవరాట్ మానస్తోకఇతి భగవాన్నారదఇ
త్యత్రైస్తుహిశ్రుతమితిద్వై యాఘః పరిణోరుద్రస్యేతిభగవానత్రిః తతో వైరా
జస్తతః పులహస్తతో నారదః తతశ్చశునః కాండువాసాః - తత ఆసమా
ప్తేర్దేవలఇత్యృషయః - అథ దేవతాః - అసౌయస్తామ్రఇతిద్వయోరా
దిత్యాత్మా । యాతేరుద్రేతిస్కందాత్మా ॥ మానోమహాంతమితినందీశ్వ
రాత్మా - యాతఇషురధ్యవోచన్నమో అస్తునీలగ్రీవాయేత్యాసాంచతుర్థ
పంచమషష్ఠానువాకానా మారాత్తేమీఢుష్టమేతి ద్వయోశ్చశంభుర్యా
తే హేతిరితి త్రిస్రోరష్టమానువాకేనవమేచ నమోవః కిరికాంతేంమానస్తో
కేపరిణోరుద్రస్యేత్యేషాంచభగవాన్వసిష్ఠో నారదో రుద్రఇతిదేవతాః - అథ
ఛందాంస్యసౌయస్తామ్రఅవతత్యేత్యనమో రాస్తొరపజ్క్తిరసౌయో వసర్ప
తీతిషట్ పదాజగతీ. ఇమారుద్రాయేతిచతస్రోజగత్యఆరాత్తఇతితిస్రస్త్రి
ష్టుభం మీఢుష్టమేతిపంచపదాత్రిష్టుప్ శిష్టాఅనుష్టుభః - యాతేరుద్రేతిస్వ
రాడనుష్టుప్ - అధ్యవోచదిత్యనుష్టుప్ - ద్వితీయానువాకే మహాగాయత్రీ
తృతీయేబృహతీచతుర్థ్యుష్ణిక్ - పంచమషష్ఠయోర్మహావిరాట్ సప్తమే
మహాపజ్క్తిరష్టమనవమయోర్మహాత్రిష్టుప్ శిష్టానియజూంషిఛందాం
సిజపేవినియోగః । అథాభిషేకే పంచాంగరుద్రాణాం జపః - హోమా
ర్చనవిధిమితిబోధాయనోక్తేః - ప్రాగుక్తాః పంచాంగన్యాసాభవంత్యేవ.
అథాతో రుద్రస్నానార్చనవిధిం వ్యాఖ్యాస్యామ ఇతి తేనైవోక్తా ప్రజన
నేబ్రహ్మాతిష్ఠత్విత్యాది షడ్న్యాసోక్తేః షట్కేపిభవతి తతశ్చసముచ్చయః-
తేనాగ్నిర్మే వాచిఇత్యాద్యైర్యథాలింగమంగాని సంస్పృశ్యేత్యంతం
ప్రాగుక్తన్యాసషట్కంకృత్వా - ఆరాధితో మనుష్యైస్త్వంసిద్ధైర్దేవా
సురాదిభిః. ఆరాధయామిభక్త్యాత్వాం మాంగృహాణమహేశ్వరేతిమన
సావాహ్యగంధాద్యైః పంచోపచారైస్సంపూజ్య - త్ర్యంబకంయజామ
హేఇత్యృచైనమారాధయేత్ - అవాహనాభిన్నాః పంచమద్వా త్ర్యంబ
కంయజామహఇత్యావాహ్యతేనమారాధయేత్ । అనావాహనహీనాన్నం

చమద్వా త్ర్యంబకమిత్యనేనావాహనంకుర్యాదిత్యర్థః - ఆత్వావహంతు హరయఃసచేతసః శ్వేతైరశ్వైస్సహ కేతుమద్భిః। వాతాజిరైర్బలవద్భి ర్మనోజవై రాయాహిశీఘ్రం మమహవ్యాయశర్వోమితి దక్షిణనాసా యాంపుష్పేణపీఠస్థేలింగేసంయోజ్యావాహ్యసద్యోజాతం ప్రపద్యామీ త్యావాహనందద్యాదితి- త్ర్యంబకంసద్యోజాతాయవై నమోనమఇత్యా సనం।త్ర్యంబకంభవెభ వేనాతిభ వేభవస్వమామితిపాద్యం।త్ర్యంబకంభవో ద్భాయనమఇత్యర్ఘ్యలింగాభిశ్చస్నానం॥ ఆపోహిష్ఠే త్యాదిభిః।అథాద్భి స్తర్ప యతి॥ భవందేవంతర్పయామి। శర్వందేవంత। ఈశానందేవంతర్ప। పశుపతిందేవం।రుద్రందేవంతర్ప।ఉగ్రందెవంతర్ప।భీమందేవంతర్ప। మ హాంతందేవంతర్ప।త్ర్యంబకంజ్యేష్ఠాయనమఇత్యాచమనీయం। త్ర్యంబకం శ్రేష్ఠాయనమఇతిమధుపర్కం।త్ర్యంబకంరుద్రాయనమఇతిగంధం।త్ర్యంబ కంకాలాయనమఇతిపుష్పం।కలవికరణాయనమఇతిధూపం। బలవికరణా యనమఇతిదీపం। బలాయనమఇతినైవేద్యం॥ బలప్రమథనాయనమఇతి తాంబూలం।సర్వభూతదమనాయనమఇతినీరాజనం।మనోన్మనాయనమ ఇతిమంత్రపుష్పం ।అఘోరేభ్యఇత్యర్చానమస్కారః॥ సర్వత్రత్ర్యంబ కస్యావృత్తిః। అథాష్టౌపుష్పాణి। భవాయదేవాయనమః।శర్వాయదే వాయ। ఈశానాయదేవాయ। పశుపతయెదే।రుద్రాయదే। ఉగ్రాయదే భీమాయదె।మహతేదేవాయనమఇతి। అథాస్యాఘోరేభ్యఇతిత్రిభిఃసదా శివోమిత్యేతైరఘోరతనురుపతిష్ఠతే — అథైతస్యహిరణ్మయేన మూ ర్ధ్నికలశేన సంతతధారాంనిషించేత్ మధునాసర్పిషాపయసా చేక్షుర సేననాళికేరేణాప్రచురసేనవాతదలాభే ఉదకేనవా—సమస్తైరుద్రమన్యవ ఇత్యేకాదశానామను వాకానామగ్న్వావిష్ణూసజోష సఇత్యేకైకమను వాకంజపేత్సర్వేషాం వారవారెపునరారాధయె దుత్తమారాధనం। పాపక్షయార్థీవ్యాధివిమోచనార్థీశ్రీకామశ్శాంతికామః పుత్రకామః పుష్టికామో మోక్షార్థీచకుర్యాదేవం కుర్వన్సిద్ధిమవాప్నో త్యాచా ర్యాయదక్షిణాందదాతి దశగావఃసవత్సాః సువర్ణభూషితావృషభేకాద శస్తదలాభేఏకాంగాం దద్యాదిత్యాహభగవాన్ బోధాయనః॥

అథమహాస్నానం॥ హేమాద్రౌలైంగే। స్నానంపలశతంజ్ఞేయమభ్యంగః పంచవింశతిః। పలానాంద్విసహస్రంతుమహాస్నానంప్రకీర్తితం॥ స్నాప్య లింగంచమధునాగవ్యేనైవఘృతేనచ। విశోధ్యసర్వద్రవ్యైస్తుపరార్ధ్యైర భిషిచ్యచ। మహాస్నానేప్రసక్తేతు స్నానమష్టగుణంస్మృతం। జలేనకేవ లేనైవగంధతోయేనశక్తితః। ఆలేపనంచతత్సర్వం పంచవింశత్పలేన వై। శమీపత్రంచవిధినా బిల్వపత్రంచపంకజం। దశద్రోణైస్తునైవేద్య మష్టద్రోణమథాపివా। దశద్రోణసమంపుణ్యమాఢకేతువిధీయతే। విత్త హీనస్య భక్తస్యనాత్రకార్యా విచారణా—జాగరంకారయేత్తత్ర ప్రా ర్థనామేత్తుయథాక్రమం। నృత్తైఃప్రదక్షిణైస్స్తోత్రైః ప్రార్థయేల్లింగంమ హేశ్వరం। ద్రవ్యహీనైర్మంత్రహీనైశ్శ్రద్ధాహీనైస్సురేశ్వరి। కృతం చాన్య కృతంచాపిక్షంతుమర్హసిశంకర। అత్రవిశేషోవ్రతకమలాకరేజ్ఞే యం-

ఇతి మహాన్యాసస్నానం.

అథ రుద్ర హోమః.

అథరుద్రహోమః—సద్వేధా- సమగ్రహోమఃప్రధానభూ తోజపాంగభూతశ్చేతి - తత్రాద్యేమూలం ॥ జపహోమార్చనవిధిం వ్యాఖ్యాస్యామః। రుద్రహోమః ॥పరాశాంతిఃపాయసేనఘృతేనవేత్యా దిబోధాయనవిష్ణుధర్మాదివచనం ప్రాగుక్తం। అంగభూతస్తుదశాంశ హోమశ్శతాంశశ్చ। సచతిలాద్యైఃకార్యఇతిమహార్ణవః। అత్రయ ద్యపితేన మూలంనోక్తంతథాపి అన్యమంత్రజపసామాన్యతోక్తం। ఆ జ్యం ద్రవ్యమనాదేశే హోమేతుప్రవిధీయతే ఇతిసామాన్యవచనాదా జ్యంనస్యాత్। తత్తుతిలద్రవ్యకే మానమస్తిఅతఏవహేమాద్రిణారుద్రజ పాంగహోమోవాచకకఏవోక్తోనతుదశాంశాదియథాహ॥తత్రైవబోధా యనః॥తతోహోమంప్రకుర్వీతనమస్కంభవమంత్రతః। రుద్రైకాదశనీప్రో క్తాత్రయస్త్రింశదథాహుతీః। లఘురుద్రేచ చత్వారః।చత్వారశ్చమహా రుద్రేసహస్రాస్సప్తవర్తితాః। చత్వారింశత్సహస్రాశ్చకర్తవ్యాశ్చేత థోత్తరాః। ఊనాశ్చసప్తసప్తత్యాహ్యతిరుద్రేవినిశ్చయః। సచహో

హోమనమశ్శంభవేతి మంత్రేణ కార్యమితి హేమాద్రిః । నచపూర్వోక్తవి
ష్ణుధర్మోక్తేః॥ పాయసేనఘృతేనవా కార్యమితియుక్తంప్రతిభాతి। తేన
హేమాద్రిమతేమంత్రవిభాగఏవనాస్తి । అయంచజపాంగహోమఏవ॥
జప్యైఇతిసప్తమ్యామితి మంద్రప్రాయణీయామితి. వదరీత్యావగతేః॥ప్ర
ధానభూత సమగ్రహోమేతు అస్యాసంభవాత్ । మహార్ణవోక్తః
ప్రతిసూక్తంకల్పసూత్రాదిషు చయనప్రకరణోక్తఏవమంత్రవిభాగోగ్రా
హ్యః॥మహార్ణవేనతుప్రధానేసమగ్రహోమే మంత్రవిభాగస్యావశ్యకత్వా
జ్జపాంగేఽయమేవగ్రాహ్యః ॥ క్లుప్తత్వాదపేక్షితత్వాచ్చోక్తం । శిష్టై
శ్చాయమేవాదృతఃసఇదానీముచ్యతే॥ తత్రమంత్రవిభాగః । పంచధాత్రే
ధాషోడశధాఅష్టచత్వారింశత్పక్షః । ఏకోనసప్తత్యుత్తరశతపక్షశ్చేతి॥ఆ
ద్యఃప్రతిమంత్రపక్షఇత్యుచ్యతే । తత్రాద్యశ్చర మాయామిష్టికాయాంజు
హోతిత్రయఇమేలోకాఇతిశ్రుత్యోక్తః । బోధాయనోఽపి ॥నమస్తేరు
ద్రమన్యవ ఇత్యేతాననువాకాంస్త్రిధావిభజ్యేతి అత్రద్వౌపక్షౌ । ఆద్యా
నువాకచతుష్టయమేకోభాగః। అపరంచతుష్టయంద్వితీయోభాగః। అంత్యా
నువాకత్రయంతృతీయోభాగఇత్యయమేకఃపక్షః। యద్వా। నమస్తేరుద్రే
త్యారభ్యసభాపతిభ్యశ్చవోనమ ఇత్యంతఏకోభాగః । నమోఅశ్వేభ్యఇ
త్యాదివాయ్యాయచేత్యంతో ద్వితీయః । నమః ప్రతరణాయేత్యాదిరాస
మాప్తేస్తృతీయః। షోఢావిభాగస్తుత్రిశదుత్తరా ఆహుతీర్జుహోతిషట్
సంపద్యంతేషడ్వాఋతవ ఇతిశ్రుత్యుక్తా । సచాశీత్యాంచస్వాహాకారే
త్యాదినాషోఢావిభాగఉక్తః।యథాఅపివాప్రథమాదుపక్రమ్యనమస్తక్ష
భ్యఇతిజానుదఘ్నే జలెస్థిత్వాజుహోతీతి। రథకారేభ్యశ్చవఇత్యుపక్ర
మ్యనమఃస్వాయుధాయేతినాథదఘ్నే ॥ శేషేణప్రాగవతారితాద్భ్యశ్చ
ఆస్యదఘ్నేహుత్వా । సహస్రాణిసహస్రశఇతి దశానుషంగవతానను
త్వాన్వాకోఽహర్జుహోతి । నమోరుద్రేభ్యోయే పృథివ్యాంయేషామ
న్నమితిజానుదఘ్నంధారయమాణో నమోరుద్రేభ్యోయేఽన్తరిక్షేయేషాం
వాతఇతినాభిదఘ్నేనమోరుద్రేభ్యోయేదివియేషాంవర్షమిత్యాస్యదఘ్నే

జపాలోభైత్యే తే త్రయః పక్షాః ప్రచరంతి। అథ అష్టచత్వారింశత్పక్షః। అత్రా ధ్యానువాకే పంచదశమంత్రాః। తతోఽష్టావనువాకాః అష్టాయజూంషీతిశ్రుత్యో. క్తైనవనూంతం త్రయోవింశతిః। దశమేద్వాదశేతి పంచత్రింశత్। ఏకాదశే - త్రీణియజూంషీతి త్రయోదశేత్యష్టాచత్వారింశత్। తదయం సంగ్రహః। ఆద్యే పంచదశప్రోక్తా దశమే ద్వాదశ స్మృతాః। ఏకాదశే గ్నిభూమ్యన్యైరష్టశిష్టయజూంషిచ। ప్రతిమంత్రపక్షే త్వేకోనసప్తత్యుత్తరశతమంత్రాః। తత్ర ప్రథమానువాకే పంచదశమంత్రాః। ద్వితీయే త్రయోదశ తృతీయచతుర్థయోః ప్రత్యేకం సప్తదశ ఏతే ద్వితీయాదిచతుర్థ్యంతముభయతో నమస్కారమంత్రాః। పంచమషష్ఠయోః ప్రత్యేకం పంచదశమంత్రాః। సప్తమే షోడశ। అష్టమే సప్తదశ। నవమ ఏకోనవింశతిః। ఏషు పంచమాదినవమాంతేషు పురస్తాన్నమస్కారమంత్రాః। తత్ర దేవానాగ్ హృదయేభ్య ఇత్యస్యోత్తరమంత్రచతుష్టయేఽనుషంగః। అయంచ హోమాదావేవ ఏవం విభజ్య ప్రయోగః। జపాభిషేకాద్యాతు విభాగాభావాద్యథాధ్యయనం పాఠః। ఏవమన్యత్రాప్యనుషంగోఽజ్ఞేయః। దశమే ద్వాదశమంత్రాః॥ ఏకాదశే త్రయోదశేతి। యత్తు శాకపూణిః ద్వితీయాదినవమాంతానువాకేషు నమస్కారాది నమస్కారాంతం యజురిత్యాహ। తత్రోభయతో నమస్కారేషు స్పష్టో విభాగః। మంత్రైకోనమశ్శబ్దః-యథా-నమోభవాయచరుద్రాయచనమః శర్వాయచేత్యాద్యా। తత్ర ద్వితీయో నమః శబ్దః పూర్వస్యాంతత్వేన ద్వితీయస్యాదిత్వేనచ కాకాక్షివదుభయత్ర సంబధ్యతే—యద్వా ద్వితీయ తృతీయ చతుర్థానువాకపరం। యచ్చయాస్కః నమస్కారాద్యేకం యజురితి। తత్పంచమాదినవమాంతపరమితి మహార్ణవః॥ తదయం సంగ్రహః। బాణేందవో ౧౫ వహ్నిభూ ౧౩ శ్వభూమ్యో ౧౭ నగేందవః ౧౭ పంచదశే ౧౫ షుభూమయః। ౧౭॥ నృపాశ్వభూమ్యాం ౧౯ కభువో థభాస్కరా ౧౨ విశ్వే। ౧౩ నమస్త్రాగ్రహాభూమయః ౧౬౯ స్మృతాః। ఏతే విభాగానామంకే ష్వేవచమకేషు త్వాహబోధాయనః॥ అగ్నావిష్ణూ సజోషస ఇతిచతుర్గృహీ

తంహుత్వావాజశ్చమేప్రసవశ్చమ ఇతిసంతతాంవసోర్ధారాంజుహుయా
త్స్యమంత్రసమాపనాదితి। మంత్రాఃసర్వేచకాః ఆద్యానువాకోవా। తేనా
ద్యర్ధం హుత్వాసర్వైశ్చమకైరేకాహుతిః ప్రత్యనువాకాంతమేకాద
శాహుతయోవా । తేనద్వే ఆహుతీద్వాదశవా ఇదం వసోర్ధారాకర్మ
స్యవేక్షితత్వాద్ధోమేపిజ్ఞేయం । యద్వా ఏకాదశానామనువాకానామేక
మేకంజుహుయాదితి బోధాయనోక్తేర్యథాజపేప్యేకైకస్యచమకస్యావృత్తిః
తథాపిహోమేపితే నాద్యచమకేనసర్వేణహుత్వాన్యైః ప్రత్యేకమిత్యే
కాదశాహుతయఇతిపక్షత్రయంమహార్ణవేఉక్తం। అత్రత్రేధావిభాగాది
నాశతాంశేనచహోమస్యచారాభావాద్దశాంశహోమేసమగ్రహోమే
చాష్టాచత్వారింశత్పక్షేప్రతిమంత్రహోమపక్షే చాహుతిసంఖ్యాస్యాతే
తత్రైకరూపోదశాంశహోమో నాశంక్యఏవవిభాగాభావాదేకాదశిన్యా
త్వేకేనరూపవేణహోమః।శిష్టైకరూపేవిభాగాయోగాన్నదశాంశహో
మఏమహారుద్రాదావపీతిమహార్ణవః। అస్మద్గురవస్త్వష్టాచత్వారింశత్ప
క్షేపంచాహుతయః॥ ప్రోతమిత్రపక్షంచసప్తదశాహుతయః॥ ఆద్యైర్ణం
త్రైకకార్యః । అన్నాల్లోపావివృద్ధివేతాపస్తంబోక్తేరిత్యాహుః। యత్తు
యత్రత్రికపాలోనవకపాలఇతిసంఖ్యాశ్రుతాతత్రైవ । అత్రతదభావాన్న
తదుక్తం । అతఏవసమవిభాగాభావాత్స్మాలాభావాచ్చహేమాద్ర్యుక్తా
వాచనికఏవనమశ్శంభవేతి మూలమంత్రేణ హోమోనతుదశాంశే
నేత్యస్మాభిర్మహార్ణవమంగీకృత్యతూచ్యతే। తత్రమూలశ్లోకాః॥ రుద్రే
దశాంశేష్టాచత్వారింశత్పక్షేఖవేదకాః। సమగ్రహోమేతత్రైవఖవేదక
రసంఖ్యయా-౪౮౦-ప్రతిమంత్రైర్దశాంశేతుఖాద్రిచంద్రాహుతీర్హు
నేత్-౧౭౦-ప్రతిమంత్రేసర్వహోమేశరాద్రివసుచంద్రమాః-౧౮౭౫-
ఇతిరుద్రైకాదశిన్యాంసంఖ్యా । లఘురుద్రేదశాంశేతు ఖాంకబాణాహుతీ
ర్హునేత్- ౫౯౦ - సమగ్రహోమేతత్రైవఖాగ్న్యంకఖశరాస్స్మృ
తాః- ౫౯౮౦ - ప్రతిమంత్రందశాంశేతులఘురుద్రేప్రకీర్తితాః - చం
ద్రేవేదఖఖాయుగ్మం- ౨౦౦౪౧- సర్వహోమేవదామ్యహం - చంద్రా

ద్రిశరభాయుక్తా- ౨౦౫౭౭ - లఘురుద్రే త్విదంస్మృతం-ఇతి॥లఘురుద్రే
మహారుద్రేదశాంశేత్వాహుతీర్హునేత్ -షట్సహస్రశరశతీశ్చత్వారింశ
ద్దశాంశకే । ౬౫౮౦-తత్రైవసర్వహోమేతు ఖవేదాగ్నిశరర్తవః-
౬౫౩౪౦- ప్రతిమంత్రేమహారుద్రేదశాంశేత్వాహుతీర్హునేత్ । ద్వా
వింశతిసహస్రాణి షట్శతానిదశైవచ॥ ౨౨౬౧౦- ప్రతిమంత్రంమహా
రుద్రేసర్వహోమేదదామ్యహం । లక్షద్వయం సహస్రాణిషడ్వింశతిగ
థాపిచ । ద్వేశతేసప్తతిశ్చైకాధికాసంఖ్యేయమీరితా - ౨౨౬౨౧-
ఇతిమహారుద్రే హోమసంఖ్యా।అథాతిరుద్రేష్టాచత్వారింశత్పక్షేదశాం
శకే। ఏకసప్తతిసాహస్రాణ్యాశీత్యంతాష్టశత్యపి-౭౧౮౮౦- ప్రతిమంత్రం
దశాంశేతుసార్ధలక్షద్వయంస్మృతం ॥ సహస్రోనంసర్వహోమేత్వతిరు
ద్రేవదామ్యహం । అష్టావత్వారింశద్భాగే సప్తలక్షాణిచైవహి।సహస్రా
ణితథాసప్తదశసార్ధచతుశ్శతీ । ప్రతిమంత్రంసర్వహోమేపంచవింశతి
లక్షకాః। ఏకాదశసహస్రోనాస్త్వతిరుద్రేసమీరితాః॥ క్వచిదల్పాంతరం
తత్రనగణ్యంసూరిభిర్మమ । ఇదంతైత్తిరీయశాఖోక్తం । వాజసనేయ
కాణ్వాదిశాఖినాంతుప్రతిమంత్రపక్షేషట్యుత్తరశతవిభాగాఽన్యూనసం
ఖ్యానమశ్శంభవేతి వాహోమేజ్ఞేయః । ఇయంవసోర్ధారాసహితాహు
తిసంఖ్యా। ఘృతకుంభైర్వసోర్ధారాంపాతయేదనలోపరి। ఔదుంబరీమ
థార్ద్రాంచ ఋజ్వీంకోటరవర్జితాం । బాహుమాత్రాంస్రుచంకృత్వా
తతస్తంభద్వయోపరి। ఘృతధారాంతయాప్యాజ్యమగ్నేరుపరిపాతయేత్ ।
శ్రావయేత్సూక్తమాగ్నేయం వైష్ణవంరౌద్రమైందవం । మహావైశ్వా
నరంసామజ్యేష్ఠసామంచ పాఠయేదితిమాత్స్యోక్తేః ॥ ఆగ్నేయసూక్తాని
ప్రాగుక్తబోధాయనోక్తే స్సర్వచమకాంతేజ్ఞేయం ॥ వసోర్ధారాయ
ద్యపిమాత్స్యేలక్షహోమఏవోక్తా । తథాపిచయనేదృష్టత్వాత్ఫలహేతు
త్వాచ్చరుద్రేకార్యేతిమహార్ణవః। సచపూర్ణాహుత్యనంతరంకార్యః॥
శౌనకోపి ॥ అయాశ్చేత్యాదిభిర్హుత్వా సముద్రాదూర్మిసూక్తతః।
సంతతామాజ్యధారాంతాం పూర్ణాహుతి మథాచరేత్ —అత్రపూ

స్వాహాంతేరుపర్యాజ్యధారాతూష్ణీందేయేతి కేచిత్ । వసోర్ధారాంపర మితితుయుక్తం। అతఏవహేమాద్రిమదనరత్నేచశాంతికాండే వీష్ణు రాణేచవసోర్ధారోత్పత్తిముక్త్వాసర్వత్రసోక్తా।అత్రహోమసంఖ్యావశా త్కుండంకార్యం। తదుక్తంభవిష్యే—రత్నిమాత్రంశతార్ధేతు శతేచా రత్నిమాత్రకం॥ సహస్రేత్వథహోతవ్యే కుర్యాత్కుండంకరాత్మకం। ద్వి హస్తమయుతే తద్వల్లక్షహోమేచతుష్కరం। దశలక్షమితే హోమేష ట్కరంసంప్రచక్షతే।యత్తుమాత్స్యే-ద్విహస్తవిస్తృతంతద్వచ్చతుర్హ స్తాయతంపునః। లక్షహోమేభవేత్కుండం యోనివక్త్రంత్రిమేఖలం। తత్రశీఘ్రిదాహి ఘృతాదాద్విహస్తం లక్షహోమేజ్ఞేయం॥ యవచహా ద్వాచతుర్హస్తం।సిద్ధాంతశేఖరే—లక్షార్ధేత్రికరంకుండం లక్షహోమే చతుష్కరం।కుండంపంచకరంప్రోక్తం దశలక్షావహుతౌక్రమాత్।షడ్ఢ స్తంలక్షవింశత్యాకోట్యర్ధేహస్తసప్తకమితి। అత్ర। న్యూనసంఖ్యోదితే కుండే ఉధికోహోమోవిధీయతే-ఇతికుండరత్నాకరోక్తేః। అంతరాళి కోహోమోన్యూనసంఖ్యోక్తే కుండేకార్యః- తచ్చ- కుండమైశాన్యాం మంటపమధ్యేచవేదిః । తత్రైశాన్యాంవేదికాకార్యా యజ్ఞమంటప మధ్యతః। మధ్యస్తంభాంతరంయావత్తావన్మానా కరోచ్ఛ్రియేతి। పరశురామోక్తేరి తికేచిత్। ప్రాగుత్తరంసమాసాద్యప్రదేశంమంటపస్యతు । శోభనంకార యేత్కుండం యథావల్లక్షణాన్వితమిత్యయుతహోమేమాత్స్యే హేమాద్ర్యాదిలేఖనాచ్చైవభాతి । అస్మద్గురవస్తు । పరశురామోక్తే ర్నిర్మూలత్వాత్ । మధ్యేతుమంటపస్యాపికుండం కుర్యాద్విచక్షణః। ఇతివృద్ధవసిష్ఠోక్తేః । మాత్స్యేచప్రాక్పూర్వం మంటపస్యోత్తరముత్కృ ష్టంమధ్యమప్రదేశంప్రాప్యేత్యర్థాన్మధ్యేకుండం। అన్యథా- గర్తస్యో త్తరపూర్వేణవితస్త్యాథ్రియసంమితా । పూర్వోత్తరే హస్తమితాహి వేదిగ్రహాదిదేవేశ్వరపూజనాయేతిమాత్స్యేబాధాపత్తేశ్చ లక్షహోమే తన్మధ్యేకుండం తద్వికృతిత్వాదిత్యాహుః। మధ్యేవేదిశ్చదిక్షుతులా దావేవ। నాత్రఉపయోగాభావాత్। రుద్రవిధిశ్చైశాన్యేగ్రహవేదేభి

న్నాచారప్రాప్తాతాంత్రికీవాస్తు । రుద్రస్యకామ్యత్వేపి గ్రహమఖవికృతిత్వేభవతి । యత్తుపరశురామః ॥ మంటపోష్టగుణాత్కుండంకుండంహోమానుసారత ఇతి ।సచతుర్హస్తేకుండేద్వాత్రింశద్ధస్తస్యమంటపస్యశ్వాప్యనుక్తేర్నమూర్లోమూఖాచారశ్చేత్యపేక్ష్యః అత్రకేచిద్ద్వేధారుద్రమాహుః। యథోక్తంస్కాందే। ప్రణమ్యజగతామీశముమాదేహార్ధధారిణం । యంత్రోద్ధారమహంవక్ష్యే రుద్రకల్పానుసారతః । మధ్యేవృత్తంసమాలిఖ్యతన్మధ్యేచదశాక్షరం । బహిరష్టదళంపద్మంతతఃషోడశపత్రకం। చతుర్వింశతిపత్రంతద్ద్వాత్రింశత్పత్రకంతథా। చత్వారింశత్పత్రకంతు వృత్తంసూర్యసమప్రభం । పంచపద్మాత్మకంవృత్తం చతురస్రంతు భూగృహం। సత్వంరజస్తమశ్చేతి త్రిగుణైఃపరితోవృతం॥ చతుర్ద్వారంద్వారదేశేబహిర్నాగసమావృతం । చత్వారింశచ్ఛతంచైకందేవతానాంతువిన్యసేత్। సోయందశాక్షరోమంత్రః సర్వకామార్థసిద్ధిదః । ప్రణవాదినమోంతాని పంచాస్యానితతఃపరం । సద్యోజాతంవామదేవమఘోరంతదనంతరం । తతస్తత్పురుషంప్రోక్తమీశానంపంచమంక్రమాత్। దళేష్వష్టసునంద్యాదీన్ పూర్వాదిక్రమతోన్యసేత్। పూజ్యపూజకయోర్మధ్యే ప్రాచీస్యాద్యంత్రలేఖనే। ఆజ్ఞానందీం మహాకాలంగణేశం వృషభంక్రమాత్ ।అనంతరంభృంగిరిటంస్కందోమాచండనంజ్ఞకాన్ ।షోడశారేతతఃపద్మే ద్వితీయావరణంయజేత్ ।అనంతంచతథాసూక్ష్మం శివంచైకపదంతథా।ఏకరుద్రంత్రిమూర్తించ శ్రీకంఠంవామదేవకం। జ్యేష్ఠంశ్రేష్ఠం తథారుద్రంకాలంకలవికరణం।బలంబలవికరణంబలప్రమథనంతథా। తృతీయావరణేపద్మేచతుర్వింశద్దళేతథా। అణిమామహిమాచేతిలఘిమాగరిమాతథా । ప్రాప్తిఃప్రాకామ్యమీశత్వంవశిత్వంచాష్టసిద్ధయః। తతఃపరంక్రమేణైవన్యసేద్బ్రాహ్మ్యాదిదేవతాః । బ్రాహ్మీమాహేశ్వరీచైవకౌమారీ వైష్ణవీతథా। వారాహీంద్రీచచాముండాచండికాచేతితాఃక్రమాత్। అసితాంగోరురుశ్చండఃక్రోధఉన్మత్తభైరవః । కాలభీషణసంహారభైరవాష్టౌప్రకీర్తితాః । ద్వాత్రింశత్పత్రికేపూర్వంభవాష్టకముదాహృతం । భవ

శ్శర్వేశాన పశుపతిరుద్రోగ్రభీమకాః। మహాంశ్చైవేతివిఖ్యాతాభవాద్య
ష్టౌప్రకీర్తితాః । తతోఽనంతో వాసుకిశ్చ తక్షకశ్చ కులీరకః । కార్కోటక
శ్శంఖపాలః కంబళోఽశ్వతరస్తథా। తతోఽష్టసున్యసేద్వైన్యం పృథుహై
హయమర్జునం । శాకుంతలేయంభరతంనళంరామమితిక్రమాత్। తతః
కులాచలానష్టాదళేష్వష్టసువిన్యసేత్। హిమవాన్నిషధోవింధ్యో మాల్య
వాన్పారియాత్రకః। మలయో హేమకూటశ్చగంధమాదనసంజ్ఞకః। చతు
ర్థావరణేష్వేవ పంచమావరణేతతః । చత్వారింశద్దళేపద్మేపంచమా
వరణేన్యసేత్ । ఇంద్రాద్యష్టౌలోకపాలా నష్టసుక్రమశో లిఖేత్ -
ఇంద్రమగ్నిం యమంచైవ నిఋతిం వరుణంతథా । వాయుంకుబేర
మీశానం దళేష్వష్ట సువిన్యసేత్ ॥ ఇంద్రాదిలోకపాలానా మష్ట
శక్తీస్తతోన్యసేత్ । శచీస్వాహాచవారాహీ ఖడ్గినీవారుణీతథా ॥ మృ
గారూఢాచకౌబేరీ శూలినీచతథాష్టమీ । తతోఽష్టానామాయుధాని వ
జ్రాదీన్యష్టసున్యసేత్ ॥ వజ్రంశక్తిర్దండఖడ్గౌ పాశాంకుశగదాఅపి। త్రి
శూలంలోకపాలానా మాయుధానిక్రమాల్లిఖేత్ ॥ తతోఽష్టౌవాహనాన్యే
షా మష్టసుక్రమశోలిఖేత్ । ఐరావతంతథామేషం మహిషంప్రేతసంజ్ఞ
కం ॥ మకరంచమృగంచైవ నరంచవృషభంతథా । ఐరావతాదయోఽష్ట
ష్టౌ దిగ్గజాస్తదనంతరం ॥ ఐరావతఃపుండరీకో వామనఃకుముదోఽంజనః।
పుష్పదంతస్సార్వభౌమః సుప్రతీకశ్చదిగ్గజాః ॥ ఇంద్రాదయోఽష్టదిక్పా
లాః పంచపద్మాత్మకాద్బహిః ॥ విరూపాక్షంతువిన్యస్యేదాగ్నేయ్యామగ్ని
యోగతః। నైఋత్యాంనైఋతేయోగే విశ్వరూపంచవిన్యసేత్ ॥ వా
యవ్యాంవాయుయోగేచ లిఖేత్పశుపతింతథా । ఊర్ధ్వలింగం తథైశా
న్యాం న్యసేదీశానయోగతః ॥ ప్రాగాదిక్రమతోలేఖ్యాః శేషాద్యాభూ
గృహాద్బహిః । శేషంవిన్యస్యపూర్వస్యాం సహస్రఫణిమండితం ॥ ఆ
గ్నేయ్యాంతక్షకంచైవ యుతంపంచశతైఃఫణైః। సహస్రఫణిసంయుక్తమ
నంతందక్షిణేయజేత్। నైఋత్యాంవాసుకింనాగంయుతంసప్తశతైఃఫణైః॥
ంఖంపాలంచవారుణ్యాంయుతంసప్తశతైఃఫణైః । మహాపద్మంచవాయ

వ్యాం యుతంపంచశత్తైఃఫణైః ॥ కంబళంచైవకౌబేర్యాం సప్తత్రింశ
త్ఫణైర్యుతం। కార్కోటకంతథేశాన్యాం శ్వేతంత్రింశత్ఫణాన్వితం॥ రు
ద్రపీఠమిదంసర్వం రుద్రకృత్యేషుచస్మృతం ॥ శంభునాస్వయమాఖ్యాతం
భక్తానుగ్రహకామ్యయా। కుంకుమాగరుకర్పూరభూర్జపత్రేఽథవాపటే॥
లిఖితంపూజితంభక్త్యా సర్వకామార్థసిద్ధిదం । ఏతాదేవతాశ్చతు
ర్థ్యంతనమోంతైస్తన్నామమంత్రైరావాహ్యపూజయేత్॥ అత్రమూ
లంచింత్యం ॥ తదైశాన్యాంరుద్రకలశంసంస్థాప్య తత్రవరుణంసంపూజ్యా
రుద్రైకాదశినీజపార్థంవిప్రంవృణుయాదిత్యాహుర్వృద్ధాః। తతోయ
జమానేన త్యాగేకృతేగృహేభ్యః సాంగేభ్యోగ్రహయజ్ఞవద్ధుత్వారుద్ర
హోమమేవహుతే రుద్రపీఠదేవతాభ్యఆజ్యంహుత్వాస్విష్టకృదాదిప్రాయ
శ్చిత్తహోమాంతే దిక్పాలేభ్యోనవగ్రహాదిభ్యశ్చ మాషభక్తబలీ
దత్వా సముద్రాదూర్మిరితిత్రిచేన మూర్ధానంపునస్త్వాదిత్యా పూ
ర్ణాదర్వీసప్తతేధామంతే ఇతిపూర్ణాహుతింహుత్వాపూర్వంచ మ
కేనఅగ్నిమీళేతి నవభిర్విష్ణోర్నుకమితిషడ్భిరాతేపితః పంచభిఃస్వాధిష్ఠ
యేతిదశభిః మహావైశ్వానరజ్యేష్ఠ సామభ్యాంచ వసోర్ధారాం కృత్వా
పూర్ణపాత్రవిమోకాదిశేషంసమాప్యఋత్విగ్భ్యోదక్షిణాందద్యాత్ -అ
త్రరుద్ర మహాన్యాసె బోధాయనోక్తా దక్షిణాసువర్ణోపధానం వాద
ద్యాత్ ఋషభోరుద్రస్యదక్షిణా । ఏకాదశగాందద్యాదితిశాలికః । ఉప
ధానంహైమతంతుకృతమప్యుపబర్హణం- సౌవర్ణంశతంశతచ్ఛిద్రంరు
ద్రోలఘురుద్రః ప్రకారాన్తరేణదక్షిణా మాహామహార్ణవః । తత్రసౌ
వర్ణనిష్కాణాం దశసాహస్రికోత్తమా ॥ తదర్థంమధ్యమాప్రోక్తా
త్రితీయాత్రిసహస్రికా। ఉత్తమాత్రిశతావాస్యా ద్విశతీమధ్యమామతా॥
శతమాత్రాధమాజ్ఞేయా ప్రకారఃకీర్త్యతేపరః । ఉత్తమాతుచతుష్షష్టి
స్తదర్థంమధ్యమామతా ॥ చతుర్వింశతిరన్యస్యా దథాన్యోవిధిరుచ్య
తే। సహస్రందక్షిణాదేయా దశపూరుషకర్తృకే ॥ శతానిపంచదేయా
ని ఋత్విక్పంచకకర్తృకే। అథైకకర్తృకేదేయం శతత్రయమితిస్థితిః॥ త

తో గ్రహాదికలశోదకే నాభిషిక్తో యజమానో గృహాదీనాముత్తర పూ
జాంకృత్వా విసృజ్య॥ శ్రీరుద్రప్రతిమాం స్వర్ణమయీం వస్త్రయుగాన్వి
తాం। శ్రీరుద్రప్రీతయేచాపి ప్రాప్తానిష్టనివృత్తయే। ప్రార్థితాభీష్ట
సంసిద్ధ్యై తుభ్యంశ్రీరుద్రరూపిణే। సంప్రదద్యాంవిధానేన యథోక్తఫ
లమస్తుమే॥ ఇతిరుద్రప్రతిమామాచార్యాయ దత్వాగ్నింసంపూజ్యవిసృ
జ్యవిప్రాన్ రుద్రైకాదశిన్యాంత్రీనేకం చేతిసంభోజ్యకర్మేశ్వరార్పణంకు
ర్యాదితి-పుత్రార్థమహారుద్రేవిశేషంత్వన పత్యత్వహరకర్మ విపాకేవ
క్ష్యామః - ఇతరమంత్రప్రయోగాభాష్యోక్తా భట్టభాస్కరోక్తాశ్చమహా
ర్ణవేజ్ఞేయాః। ప్రచారాభావాన్నోచ్యంతే -

ఇతి శ్రీమన్నారాయణభట్టసూను రామకృష్ణభట్టాత్మజ కమలాకర
భట్టకృతే శాంతిరత్నే రుద్రవిధానం సమాప్తం॥

వేదపారాయణమ్.

అథ వేదపారాయణం— తత్రాద్గాకల శస్థాపనాద్యుక్తం మహా
ర్ణవే। తీర్థే దేవాలయే గేహే ప్రశస్తేసుపరిష్కృతే॥ కలశంసుదృ
ఢంతత్ర సునిర్ణిక్తం సుభూషితం। పుష్పపల్లవమాలాభి శ్చందనైః
కుంకుమాదిభిః। మృత్తికాయవసంమిశ్రం వేదిమధ్యేన్యసేత్తతః॥ పంచా
శద్భిఃకుశైః కార్యో బ్రహ్మాపశ్చాన్ముఖఃస్థితః। స్నాపితఃస్థాపితఃకుంభే చతు
ర్బాహుశ్చతుర్ముఖః।వత్సజాన్వాకృతిర్వేద ముత్తమాగ్రైఃకుశైఃకృ
తం॥ బ్రహ్మోపధానేదత్వాచ తతఃస్వస్త్యయనంపఠేత్। ప్రతిష్ఠాం
కారయేత్పశ్చాత్పూజాద్రవ్యమథోచ్యతే॥ యజ్ఞోపవీతనైవేద్య వస్త్ర
చందనకుంకుమైః। స్రగ్ధూపదీపతాంబూలై రత్నైశ్చపితామహం॥ బ్ర
హ్మజజ్ఞానమితివా గాయత్ర్యావాప్రపూజయేత్। ఉపాధ్యాయస్తుసంపూ
జ్య యథాపాఠంపఠేత్తతః॥ తతోవక్ష్యమాణహోమాదికృత్వాపఠేదిత్య
ర్థః-తథైవబోధాయనః- స్థండిలంకల్పయిత్వాగ్నిముపసమాధాయపరి
స్తీర్యాజ్యేనైతాభ్యోజుహోత్యగ్నయేసోమాయ విశ్వేభ్యోదేవేభ్యోబ్ర
హ్మణఋషిభ్యఋగ్భ్యోయజుర్భ్యస్సామభ్యఃశ్రద్ధాయై మేధాయైధారణా

యై శ్రియై హ్రియై సావిత్ర్యై సవిత్రే ప్రజాపతయే కాండఋషయే సోమాయ కాణ్డఋషయే అగ్నయే కాండఋషయే విశ్వేభ్యో దేవేభ్యః కాణ్డఋషిభ్య శ్రానుమత్యై స్విష్టకృతే చ పృథక్ స్వాహాకారేణ హుత్వా వ్యాహృతీభిశ్చ హుత్వా పునః పరిషంచతి । సమాప్తే చైతాన్ యజుషా తర్పయతి। ఏవమృగ్వేదస్య కాండఋష్యాదివర్జమాస్విష్టకృతస్తేషాం స్థానే శతర్చిభ్యో మాధ్యమేభ్యో గృత్సమదాయ విశ్వామిత్రాయ వామదేవాయాత్రయే భరద్వాజాయ జామదగ్న్యాయ గౌతమాయ వసిష్ఠాయ ప్రగాథేభ్యః పావమానేభ్యః క్షుద్రసూక్తేభ్యో మహానామ్నీభ్య ఇతి తతో వేదాదిమారభ్య సంతతమధీయీతేత్యాహ భగవాన్ బోధాయనః– అథానశ్నన్పారాయణ విధిం వ్యాఖ్యాస్యామ ఆసమాప్తేర్నాశ్నీయాద్యథాశక్తి వా పయః ఫలాన్యోదనం వా హవిష్యమాత్రమన్నం భుక్త్వా తద్రాత్రౌ శేషమధీయీత గ్రామాత్ప్రాచీముదీచీం వా దిశముపనిష్క్రమ్య అగ్నిముపసమాధాయ పరిస్తీర్యేధ్మాపదానాద్యగ్నిముఖాన్తే జ్యేనైతాభ్యో దేవతాభ్యో జుహోత్యగ్నయే సోమాయేన్ద్రాయ ప్రజాపతయే బృహస్పతయే విశ్వేభ్యో దేవేభ్యో బ్రహ్మణే ఋషిభ్యో ఋగ్భ్యో యజుర్భ్యః శ్రద్ధాయై ప్రజ్ఞాయై ధారణాయై మేధాయై సదసస్పతయే ఽనుమతయే శ్రియై హ్రియై సావిత్ర్యై సవిత్రే ప్రజాపతయే సోమాయాగ్నయే కాండఋషయే విశ్వేభ్యో దేవేభ్యః కాండఋషిభ్యః సాంహితీభ్యో దేవతాభ్య ఉపనిషద్భ్యో యాజ్ఞికీభ్యో దేవతాభ్య ఉపనిషద్భ్యో వారుణీభ్యో దేవతాభ్య ఉపనిషద్భ్యో హవ్యవాహాయ విశ్వేభ్యో దేవేభ్యో నుమత్యై స్విష్టకృతే చ పృథక్స్వాహాకారేణ హుత్వా వ్యాహృతీభిశ్చ పునః పరిషించతి సమాప్తే చైతాన్ యజుషా తర్పయతి అన్తే ఏవాగ్నిషోమాద్యాన్ యజుషా యజుర్వేదేన సహ తర్పయేత్॥ యుద్వా భూదేవాన్ తర్పయామీత్యాది యజుషా తర్పయిత్వాగ్న్యాదీంస్తర్పయేదిత్యాహ మహార్ణవే॥ ఏవమృగ్వేదినాం కాండఋష్యాదివర్జమాస్విష్టకృతస్తేషాం స్థానే శతర్చిభ్య ఇత్యాది మహానామ్నీభ్య ఇత్యంతం ప్రాగ్వత్ । తతో వేదాదిమారభ్య సంతతమధీయీత నాస్యాన్తరా న

ధ్యాయోనాస్యాంతరాజననమరణే అశుచిః అశౌచ హేత్వర్థః - నాంత
రవ్యవహారేద్యత్ర విరమేద్యావదస్తమధీయీత । యావత్పర్యంతంపరేత్రా
వస్మధ్యేన విరమేన్నాన్యచ్చవదేదిత్యర్థః । యదన్తరావిరమేత్త్రిః ప్రా
ణానాయమ్యప్రణవంవావదన్ప్రణవదెత యావత్కాలమధీయీత। తతః
సర్వనిశాంనిశాంతరం సంగ్రామారణ్యసలిలం లోప్యపరిదధ్యాత్ ।నిశా
న్తరంసంధ్యానిశాదీర్లోప్యవిహాయసమాపయేదిత్యర్థః । ఆదావన్తేచ
బ్రాహ్మణభోజనం దక్షిణాంచదద్యాత్ । యఏతేనవిధినా వేదమధీయతస
తతః పూతో వేదోభవతిమనశ్శుద్ధిశ్చభవతి । వేదరూపోభవతీత్యర్థః।
ద్వాభ్యాంపారాయణాభ్యా మృగ్భిశ్చభోజన ఇహానృతేభ్యః ప్రముచ్య
తే— త్రిభిఃపతనీయేభ్యః శూద్ర్యాం రేతస్సిక్త్వా గంగాప్సునిమజ్యపూతో
భవతిచతుర్భిఃపారాయణైః । శూద్రాన్నభోజనాత్ స్త్రీసేవనాచ్చపంచ
భిరయాజ్యయాజనాదగ్రాహ్యగ్రహణాత్। షడ్భిఃబ్రాహ్మణస్వహరణాత్
స్త్రీలోహితకరణాత్ పశుహననాత్సువర్ణస్తేయాత్పతితసంయోగాచ్చ
సప్తభిఃప్రాజాపత్యస్యహీనాచరణాద్యజ్ఞోపబంధనాచ్చాష్టభిశ్చాంద్రాయ
ణస్యగురుతల్పగమనాద్రజస్వలాగమనాచ్చనవభిఃసురాపానాద్దశభిరసోమ
పానాదేకాదశభి బ్రహ్మహననాద్ద్వాదశభిః పూర్వజన్మే హజన్మనిచకృ
తైస్సర్వైః పాపైః ప్రముచ్యతేస్వర్గలోకం గచ్ఛత్యగ్నిష్టోమాదిక్రతుభి
రిష్టంభవతి। వేదాధ్యాయీసదైవస్యాదపాప్మాసత్యవాక్ శుచిః।యంయం
కామయతేకామం తంతంవేదేనసాధయేత్। అసాధ్యంనాస్తియత్కించి
ద్బ్రహ్మణోహిఫలంమహదితి॥ ఋగ్విధానే ।ఆదావేవతుసావిత్ర్యాకర్మ
కుర్వీతశాంతయే। తుష్టయేపశులాభాయ ధనలాభాయ భూపతే।ఏషా
హిసంహితాదేవైఃసర్వబ్రహ్మమయీత్రివృత్ ।ఉగ్రేణతపసాదృష్టావిశ్వా
మిత్రేణధీమతా । హోమాంశ్చజపయజ్ఞాంశ్చనిత్యం కుర్వీతవైతథా।
సర్వకామసమృద్ధ్యర్థం పరంబ్రహ్మేదముచ్యతే। ఏషైవప్రతిలోమోక్తః
పచ్ఛఃశత్రువినాశినీ। అక్షరప్రతిలోమేచ త్వభిచారేషుశస్యతే। సర్వసం
హితయాప్రత్యృచంహోమః। ఆజ్యేనతిలైర్వా ॥ ఆజ్యంద్రవ్యమనాదే

శ్శేహోమేషుతువి?యతే॥ ఇతిబ్రహ్మోక్తిః॥ సర్వపాపహరోహోమ స్త్రైస్సర్వత్రశస్యత ఇతి విష్ణుధర్మోత్తరేచ। శాతాతపః। కృత్వాస్న రుద్రత్రయంచైవ వేదపారాయణంతథా। తిలహోమసహస్రంచ నముచ్యేత పృథుక్షయం। ఇతి కమలాకరభట్టకృతే వేదపారాయణం॥

జాతవెదస విధానం.

శౌనకః - జాతవేదసఇత్యేత త్సూక్తంసర్వార్థసాధనం। ఆయురారోగ్యసుఖదంభూతిదంశత్రునాశనం॥ యద్యద్వాంఛతివామర్త్యస్త త్తదాప్నోత్యసంశయం। సూక్తేనానేనజుహుయా ద్శుక్లాంబరధరఃశుచిః। జపేద్వానియతోమంత్రం హవిష్యాశీజితేంద్రియః। పశుపుత్రధనార్థీచ ప్రత్యేకంలక్షమభ్యసేత్ ॥ కుండేవాస్థండిలేవాపి హోమంకుర్యాదతంద్రితః। చతురశ్రంభవేత్కుండం మేఖలాద్వయసంయుతం॥ స్థండిలాద్యాజ్యభాగాంతం యజ్ఞతంత్రంప్రకల్పయేత్। దుర్గామావాహయేత్కుంభే సాయుధాష్టమహాభుజాం॥ నీలోత్పలదళశ్యామాం కిరీటాద్యైర్విభూషితాం। తతశ్చారాధ్యతాందేవీం తస్మిన్పీఠోదకాన్వితే॥ ఆవాహ్యానేనహవిషాస మిద్భిశ్చపృథక్ పృథక్। మంత్రేణానేనజుహుయా దష్టోత్తరశతాహుతీః॥ తతఃస్విష్టకృతంహుత్వా హోమశేషంసమాపయేత్। ఉత్థాయాథజపేన్మంత్ర మేతంశ్రద్ధాసమన్వితః॥ ఋగ్విధానే - జాతవేదసఇత్యాది సదాస్వ స్త్యయనంపఠేత్। దుర్గేపథిప్రయాతస్య నాస్యారిభ్యోభయంభవేత్ ॥ రాజకార్యేష్వివద్యాథే అభిశస్తోప్యనేకధా। అశక్తోబ్రాహ్మణైః కార్యో భయేప్రాణాంతికేపివా ॥ జాతవేదసఇత్యేతాం జపం స్తేభ్యఃప్రముచ్యతే। నిసాధయిష్యురిత్థంచ ప్రస్థితోమనసాజపేత్ ॥ సిద్ధ్యర్థంస్వస్తిమానేత చ్చోరైర్బాధ్యేతనాధ్వని। కృతార్థస్స్వగృహేతిష్ఠ న్నేతామేవసదాభ్యసేత్ ॥ ఉదితేసవితర్యేతాం జపేదస్తంగతేతథా॥ అహ్నిస్వస్త్యయనంశస్తం రాత్రౌదుస్స్వప్నదర్శనే। వ్యుష్టాయాంచజపన్నిత్య మేతాందుస్స్వప్ననాశనం। ఇతిజాతవేదసకల్పః॥

త్వరిత రుద్రకల్పః.

అథ త్వరితరుద్రః - శివపూజాంవిధాయసంకల్ప్య మూలేనప్రాణానాయమ్య-అస్యశ్రీత్వరితరుద్రమంత్రస్య అథర్వణఋషిః- అనుష్టుప్ ఛందః త్వరితరుద్రోదేవతానమఇతిబీజం । అస్త్వితిశక్తిః త్వరితరుద్రప్రీత్యర్థేజపేవినియోగః । అథమూలేనకరశుద్ధిం కృత్వాప్రణవం కరతలయోర్విన్యస్యషడంగంకుర్యాత్ ॥తద్యథా॥ఓంయోరుద్రఃఅంగుష్ఠాభ్యాం నమః । ఓంఅగ్నౌతర్జనీభ్యాం ఓంయోఅప్సుమధ్యమాభ్యాం - ఓం యఓషధీషు అనామికాభ్యాం - ఓంయోరుద్రోవిశ్వాభువనా వివేశక నిష్ఠికాభ్యాం - ఓంతస్మైరుద్రాయనమో అస్తుః కరతలకరపృష్ఠాభ్యాం - ఏవంహృదయాదిన్యాసః—ఓంయోరుద్రోహృదయాయ - ఓంయోఅగ్నౌశిరసేస్వాహా-ఓంయోఅప్సుశిఖాయైవషట్-ఓంయఓషధీషుకవచాయహుం- ఓంయోరుద్రోవిశ్వాభువనావివేశ నేత్రత్రయాయవౌషట్- ఓంతస్మైరుద్రాయనమో అస్తు అస్త్రాయఫట్ ఇత్యస్త్రేణదిగ్బంధః- అథ పాదన్యాసః - ఓంయఃపాదాభ్యాంనమః- ఓంరుద్రః జంఘాభ్యాం- ఓం- అగ్నౌజానుభ్యాం - ఓంయః ఊరుభ్యాం - ఓంఅప్సుగుల్ఫాభ్యాం - ఓం యః మేఢ్రాయ-ఓంఓషధీషునాభ్యై- ఓంయః ఉదరాయ - ఓంరుద్రః హృదయాయ-ఓంవిశ్వాకంఠాయ- ఓంభువనాముఖాయ - ఓంవివేశనాసికాయై- ఓంతస్మైనేత్రత్రయాయ-ఓంరుద్రాయభ్రూమధ్యాయనమః- ఓంనమః లలాటాయ-ఓంఅస్తుశిరసేనమః - అథధ్యానం- రుద్రంచతుర్భుజం దేవం త్రినేత్రంవరదాభయం । దధానమూర్ధ్వహస్తాభ్యాంశూలండమరుమేవచ ॥ అంకసంస్థాముమాంపద్మే దధానాంచకరద్వయే । అథఃకరద్వయేకుంభం మాతులింగంచబిభ్రతీం—ఏవంధ్యాత్వా - ఏవం మూలమంత్రేణా వాహనాదిషోడశోపచారైరభ్యర్చ్య నిత్యమష్టోత్తరశతంజపేత్ । ఏష తేరుద్రభాగ ఇతిముద్రా- అథహోమవిధిః - లింగాభిముఖఉపవిశ్యఘృతాహుతీర్జుహుయాత్ - ఏవంకృతేపురశ్చరణంభవ

తి- ఘృతాక్తైర్ముక్తికామః- దూర్వాభిరాయుష్కామః - కన్యా
కామో లాజైః- అపామార్గైరర్థకామః- మధుపుష్పైర్వశ్యకామః-
శ్రీఫలైః శ్రీకామః- సిద్ధార్థైః సిద్ధికామః - ఖాదిరైస్తేజస్కామః-ఔ
దుంబరైః పుత్రకామః-సాజ్యసిద్ధార్థైః పుష్టికామః- గుడూచీఖండైర్జ్వ
రనివృత్తిర్భవతి-ఉత్పలైర్దధిమధుఘృతైరష్ట సహస్రం జుహుయాత్ -
యథేష్టా శ్రీర్భవతి-బిల్వపత్రైర్దధి మధుఘృతాక్తైస్సహస్రహోమో
జ్వరంనాశయతి- శాల్మలీసమిద్భిశ్శశరుధిరాక్తైః సహస్రంజుహుయాత్ -
శత్రూణాంసద్యోమరణంభవతి - అక్లిన్నవాసా అర్కాభిముఖః సహస్రం
మాసైకమాత్రంజప్త్వా యక్షరాక్షస గంధర్వాదీన్ వశంనయతి- మాస
ద్వయేనేంద్రాదీన్ వశంనయతి - మాసేన బ్రహ్మాది దేవాః స[illegible] గచ్ఛంతి
సనరో విరూపాక్షో భూతగణైః పరివృతో మహాదేవో భవతీత్యాహ భగ
వాన్ బోధాయనః- హేమాద్రౌ శాంతికాండే భీష్మ ఉవాచ- అథత్వ
రితరుద్రస్య న్యాసముద్రాః క్రమేణ తం । జపహోమాదికంసర్వం క
థ్యతే సర్వసిద్ధయే ॥ యస్యకుక్షౌ జగత్సర్వం స్థావరం జంగమంచయత్ ।
దుఃఖచ్ఛేదే నమస్తస్మై బ్రహ్మవిష్ణుశివాత్మనే ॥ ఛందోనుష్టుబథర్వా చ
ఋషిస్త్వరితసంజ్ఞకే । దేవతాత్వరితో రుద్రో బీజంశక్తిర్నమోస్తు వై ॥
దేవాగారే నదీతీరే శుచౌదేశే పివాగ్యతః । ఉపవిశ్య నియమ్యాస్త్రం సం
కల్ప్య విధివద్బుధః ॥ కరయోరుభయోశ్చైవ మూలమంత్రేణ విన్య
సేత్ । క్రమేణతు షడంగానాం న్యాసస్స్యాద్ధృదయాదిభిః ॥ న్యాసం మం
త్రపదైః కుర్యాత్పంచభిర్హృదయాదికం । యో రుద్రో అగ్నౌ హృది న్య
స్య శీర్షే యోఽప్స్వితి విన్యసేత్ ॥ య ఓషధీషు శిఖాయాం యో రుద్రః
కవచే న్యసేత్ । విశ్వా భువనా వివేశేతి నేత్రం వై సముదాహృతం ॥ శేషే
ణ కవచం న్యస్య వ్యాహృత్యా బంధయేద్దిశః । అంగుళ్యగ్రాణి మూలేన కృ
త్వాంగుష్ఠేన పీడయేత్ ॥ సా ముద్రా సుభగా ప్రోక్తా తతో ధ్యానం సమా
చరేత్ । ఏష తే రుద్రభాగేతి అంగముద్రాప్రదర్శనం ॥ శ్రీకామః శీర్షే

కుర్వీత తేజస్కామస్తు నేత్రయోః । ముఖేత్వన్నాద్యకామస్తు గ్రీవాయాం రోగనాశనం ॥ హృదయే సుఖకామస్తు నాభౌజ్ఞానప్రదంభ జేత్ । ప్రజా కామస్తుగుహ్యేవై పశుకామస్తుజంఘయోః ॥ జాన్వోస్తు గ్రామ కామ స్తు పర్వకామస్తుగుహ్యకే । వశీకరణకామస్తు వామబాహౌ ప్రప ర్శయేత్ ॥ పాపక్షయేభిచారేవా వ్యాధేరపగమేతథా । బహిఃశరీరా త్కుర్వీత శివస్యాగ్రేతుసంస్మరేత్ ॥ చతుర్భుజంత్రినేత్రంచ శుద్ధస్ఫ టికసన్నిభం । అమృతేనచపూర్ణౌద్వౌ కలశౌహస్తయోర్ద్వయోః॥ హస్తద్వయేన యోగస్య కృతముద్రంస్థిరాననం । సర్వకామప్రదం శాం తం శంకరంకరుణాకరం ॥ ఉగ్రకర్మణిచైవోగ్ర మూర్తింధ్యాయేదు మాపతిం । ద్విభుజంనాగపాశంచ శూలపాణింజటాధరం ॥ ఏవంధ్యా త్వామహాదేవం సమభ్యర్చ్యసుభక్తితః । అధశ్చాయీజితక్రోధో బ్ర హ్మచారీహవిష్యభుక్ ॥ అయుతేద్వేజపేత్పూర్వం ప్రత్యహంపూజయే చ్ఛివం । జుహుయాత్తుదశాంశేన తదర్ధాంశేనతర్పణం ॥ మార్జనం తద్దశాంశేనతతో బ్రాహ్మణభోజనం । పురశ్చరణమేవంచ కృత్వాసంపూ జ్యశంకరం । జపేత్త్వరితరుద్రంతు సర్వకామఫలప్రదం ॥ శ్రీకామః శాంతికామోవా జపేల్లక్షమతంద్రితః। బైల్వైస్సుమిద్భిః శ్రీకామః శాంతి కామఃశమీమయైః ॥ జుహుయాదాజ్యసంమిశ్రై స్తర్పణంమార్జనం తథా । ఏవంసర్వేషుకామేషు హోమాంతేజుహుయాత్స్రువైః ॥ జప్త్వా లక్షంతుపుత్రార్థీపాయసంజుహుయాత్తతః॥ విత్తార్థశ్రీఫలైర్హోమ మ ఆయుర్వృద్ధ్యైచదూర్వయా । తిలైరప్యాజ్యసంమిశ్రై స్తైరసా ర్ మోఘ్నుతేనవై ॥ వ్రీహిభిఃపశుకామస్తు రాష్ట్రవేమస్తువై యవైః । పా యసైస్సర్వకామేషు హోతవ్యంశర్కరాన్వితం ॥ మధ్వక్తాన్యామ్రప ర్ణాని తీవ్రజ్వరవినాశనే । మహాభూతాభిచారేషు గుడూచీభిర్ఘనే ర్ఘృతం । సర్వరోగవినాశాయ సూర్యస్యాభిముఖోజపేత్ । అయుతే ద్వేజపేద్ధోమః కార్యోర్కశకలైశ్శుభైః ॥ ఔదుంబరైరన్నకామ స్తేజ స్కామస్తుఖాదిరైః । అపామార్గసమిద్ధోమో దుష్టభాధావినశ్యతి

గృహబాధావినాశాయ జపేదశ్వత్థసన్నిధౌ । లవణైఃశీతతీక్ష్ణాగ్ర సమి
ధోశ్వత్థసంభవాః ॥ దధ్యక్తాఃసమిధశ్శుష్కాః స్వాహాంతంమంత్రముచ్చ
రేత్ । దశపంచాహుతీర్హుత్వా గచ్ఛగచ్ఛేత్యుదీరయేత్ ॥ యావ
ద్ధోమంబలిర్దేయః పురుషాహారసంమితః । ఏవంకృతేవిముచ్యేత పు
మాన్ధ్రువా మహాగ్రహాత్ ॥ యంజేతుమిచ్ఛేత్పురుషస్తత్స్థానాభిముఖో
జపేత్ । జుహుయాచ్ఛూతపత్రాణి సదుష్టఃక్షయమాప్నుయాత్ ॥ లాజ
హోమేనకన్యార్థీ కన్యాంప్రాప్నోతిరూపిణీం । లాజాశ్చమధుసంయు
క్తాః శ్వేతపుష్పాణివాపునః । హూయంతేహరితైరన్నైస్తస్యవిశ్వంవశం
భవేత్ - వామాంగమున్నతంకృత్వా స్త్రీవశీతువిచక్షణః - హస్త్యశ్వమాం
ద్యశాంత్యర్థం తిలైశ్చాజ్యేనసంయుతైః । హోమస్థానేతుసంస్థాప్య
కుంభమేకంజలాన్వితం । మంత్రయిత్వాష్టసాహస్రం చూతశాఖాంతు
నిక్షిపేత్ । అభిషేకశ్చత్తేస్తేషాంశాఖాగ్రప్రోక్తైఃప్రదక్షిణం ॥ గ్రహాగ్రా
మాదిశాంతిశ్చ సర్వైఃకార్యాతుపూర్వవత్ । వాస్తుపూజాచకర్త
వ్యావకాశీతిపదైశ్శుభైః ॥ ఈశానాయబలిఃకార్యోభూతానాం పతయే
తథా । ఏవంకృతేపశూనాంచ ప్రజానాంశాంతిమాప్నుయాత్ ॥ అద్భు
తేషుచసర్వేషునిశాయాంగ్రామబాహ్యతః । ఉపవిశ్యజపేద్రుద్రంత్వరితం
బలిభిస్సహ ॥ హోమఃపాలాశికాష్ఠైశ్చ కర్తవ్యోఘృతసంయుతైః ॥
ఈశానాయబలిఃకార్యో యస్యాందిశితదద్భుతం ॥ తదాశాపతయేచైవ
పశూనాంపతయేతథా ॥ వృద్ధికామోజపేల్లక్షం తిలైర్హోమంఘృ
తాన్వితైః । బలిపూజాప్రకర్తవ్యా శివస్యవరుణస్యచ । సర్వకామేషు
చైవాథత్వరితస్యజపోభవేత్ ॥ అయుతద్వయమల్పేతు యావల్లక్షం
తునోధికే । ఏవంకృతేతుసిద్ధిస్స్యాన్నిష్కామః ప్రాప్నుయాచ్ఛివం ॥
ఐహికాముష్మికాన్భోగాన్ భుక్త్వాసాయుజ్యమాప్నుయాత్ । ఇతిహే
మాద్రిశాంతికాండే గాంకేయప్రోక్తత్వరితరుద్రవిధిః.

స్వప్నఫలాని.

అథస్వప్నాః - తత్రదైవజ్ఞాదీన్దేవంచసంపూజ్యేత్యుక్త్వా అద్భు
తసాగరే పరాశరః - అభ్యర్చ్యమంత్రైస్తుపురోహితస్తు - సంయమ్యాత

స్వాయంభువినంయుతాయాం - బ్రహ్మేశపూర్వాపరభాగపుష్పం కృత్వా
శయానం శిరసిఛీలీశః - తత్రైకభుగ్దక్షిణపార్శ్వశాయీ స్వప్నంపరీక్షేత
యథోపదేశం । నమఃశంభోత్రినేత్రాయవరదాభయపాణయె ॥ వామ
నాయవిరూపాయ స్వప్నాధిపతయేనమః । భగవన్దేవదేవేశ శూల
భృద్వృషవాహన —ఇష్టానిష్టంమమాచక్ష్వ స్వప్నే సుప్తస్యశాశ్వతం-
ఏకవస్త్రఃకుశాస్తీర్ణే సుప్తఃప్రయతమానసః । నిశాంతేపశ్యతేస్వప్నం
శుభంవాయదివాశుభం ॥ శుభస్వప్నానాహ బృహద్యాత్రాయాంవరా
హః । శైలప్రాసాదభాగాశ్చ వృషభారోహణంహితం ॥ చంద్రతారా
గ్రహాణాంచపరిమార్జనమేవచ ॥ భూమ్యంబుధీనాంగ్రసనంశత్రూణాం
చవధక్రియా। జయోవివాదేద్యూతేషు సంగ్రామేచతథాజయః॥ భక్ష
ణంచైవమాంసానాంమత్స్యానాంపాయసాంతథా । దర్శనంరుధిరస్యాపి
స్నానంవారుధిరేణచ ॥ సురారుధిరమాంసానాం పానంక్షీరస్యచైవహి।
అంత్రేణవేష్టితంభూమౌనిర్మలంగగనంతథా ॥ సుఖేనదోహనంశస్తం
మహిషీణాంతథాగవాం । సింహీనాంహస్తినాంచైవ బడబానాంతథైవచ।
ప్రసాదోదేవవిప్రేభ్యో గురుభ్యశ్చతథాశుభం । అంభసాంత్వభిషేకశ్చ
క్షేమంరాజ్యప్రదంహితత్ ॥ రాజ్యాభిషేకశ్చతథాచ్ఛేదనంశిరసోపిచ।
మరణంవహ్నిలాభశ్చ వహ్నిదాహోగ్రహాదిషు ॥ తథోదకానాంతర
ణంతథావిషమలంఘనం । హస్తిబడబానాంచ గవాంచప్రసవోగృహే॥
ఆరోహణంగజేంద్రాణాం రోదనంచతథాశుభం । పరస్త్రీణాంతథాలా
భస్తథాలింగనమేవచ । నిగళైర్బంధనంధాన్యం తథావిష్ఠానులేపనం।
బీజానాంభూమిపాలానాం సుహృదామపిదర్శనం॥శుభాన్యేతాని ప్రోక్తా
నిరాజ్యలాభకరాణిచ। అద్భుతసాగరేపరాశరః॥ బద్ధోవానిగళైర్గనే
చ్ఛదహనంచాసీస్థితోబాహునాఛత్రంవాద్విరదాద్రిరోహణవిధిర్దృష్టో
పివాబ్రాహ్మణః ॥ దినకరశశితారాభక్షణం స్పర్శనంవావిశరణమపిమూ
ర్ధ్నః సప్తపంచత్రిధావా-వృషభగ్రహనరేంద్రశ్వేతసింహాధిరోహోగ్రసన
ముదధిభూమ్యో భూమిరాజ్యప్రదాని । విపులరణవిమర్దద్యూతవా

ద్వైజయశ్చ పశుమృగమనుజానాం లబ్ధిరథ్యాననంచ । విడశనపరిశే
షోఽగమ్యనారీగమోవా స్వమరణశిఖిలాభస్సస్యసందర్శనంచ ॥ సిత
సురభిమనోజ్ఞలేపమాల్యాంబరాణాం ద్విజసురగురురాజ్ఞాందర్శనాన్యా
శిషశ్చ । మణిరజతసువర్ణం భోజ్యపాత్రేషుభుక్తిః ఘృతదధిపరమా
న్నం సర్వమేతచ్ఛుభంచ ॥ బృహస్పతిసంహితాయాం॥ యస్తుశ్వేతేనస
ర్పేణాదంశితోదక్షిణేభుజే । సహస్రలాభ స్తస్యస్యాత్పూర్ణేతుదశమే
దినే । ఉరగోవృశ్చికోవాపి జాబుకోదంశతేయది ॥ విజయంచార్థసి
ద్ధించ పుత్రంతస్యవినిర్దిశేత్ । బలాకాంకుక్కుటీంక్రౌంచీం లబ్ధ్వా
యః ప్రతిబుధ్యతే ॥ క్రోశాంతాంలభతేభూమిం భార్యాంవాప్రియవా
దినీం । రుధిరంపిబతేస్వప్నే సురాంవాపిబతిక్వచిత్ । బ్రాహ్మణోలభ
తేవిద్యామితరస్తుధనంలభేత్ ॥ క్షీరంపిబతియఃస్వప్నే సఫేనందోహనే
కృతే । సోమపానంభవేత్తస్యధనంవాబహుచాదిశేత్ ॥ దధిలాభేధనం
తస్యఘృతలాభేధ్రువంయశః ॥ ఘృతప్రాశేమహాక్లేశోయశస్తుదధిభక్షణే ।
గోధూమైర్వాయవైర్వాపి లాభంసిద్ధార్థమేవచ ॥ పుష్పైఃపాప్తే
ధనావిద్యాత్ఫలేవృద్ధిరనుత్తమా ॥ ఆసనేశయనేయానే శరీరేవాహనే
గృహే ॥ జ్వలమానేవిబుధ్యేత తస్యశ్రీఃసర్వతోముఖీ॥ వరాహః॥ వృశ్చి
కాదిదర్శనం మణిరత్నకాంచనం కలశదీపకిశోరాః । వత్సహంసశశకాద
యోర్థలాభదః పశుగజాదిలాభదః॥ విష్ణుధర్మే॥ ఏకస్యాంయదివా
రాత్రౌశుభంవాయదివాశుభం । పశ్చాద్దృశ్యేత్తవాతత్రతస్యపాకంవిని
ర్దిశేత్॥ అథదుస్వప్నాః॥ అద్భుతసాగరేదేవలః॥ రక్తగంధాంబరస్రగ్వీగ
చ్ఛేద్వాదక్షిణాముఖః । ఖరోష్ట్రమహిషారోహీ త్రిమాసాన్నాధిజీవతి॥
శ్వభ్రేయోనిపతేత్స్వప్నే ద్వారంవాస్యాపిధీయతే॥ నచోత్తిష్ఠతియస్త
స్మాత్తదంతంతస్యజీవితం ॥ మార్కండేయః ॥ వాంత్యాంమూత్రంపురీషం
తుసువర్ణంరజతంతథా ॥ ప్రత్యక్షమద్యవాస్వప్నే జీవేతదశమాసికం।
కేశాంగారంతథాభస్మ ఉరగంనిర్జలాంనదీం ॥ దృష్ట్వాస్వప్నేదశాహాం
తుమృత్యురేకాదశేదినే । కరాళైర్వికటైఃకృష్ణైః పురుషైరుద్యతాయు

ఘ్షైః। పాషాణైస్తాడితస్స్వప్నే సద్యోమృత్యుర్భవేద్ధ్రువం ॥ రక్తకృ
ష్ణాంబరధరా గాయంతీచతథాహసేత్ ।దక్షిణాశాంనయేన్నారీస్వప్నేసో
పినజీవతి॥ వరాహః॥ హరిణారోహేభ్రమణం మృత్యుర్నరేణ సూకరా
రోహే,ఉష్ట్రారోహేవావృద్ధిస్స్యాత్కుంజరారోహే॥ వాత్స్యేవిష్ణుధ
ర్మేచ॥ మలినాంబరధారిత్వం అభ్యంగఃపంకదిగ్ధతా । ఉచ్చాత్ప్రపతనం
చైవడోలారోహణమేవచ ॥ శక్రధ్వజస్యపతనం పతనంశశిసూర్యయోః॥
దేవద్విజాదిభూపానాం ప్రజానాంక్రోధఏవచ ॥ ఆలింగనంకుమారీణాం
విధవానాంచమైథునం । హానిశ్చైవస్వగోత్రాణాం వీరకం కేమనఃప్రి
యా। దక్షిణాశాభిగమనం వ్యాధినాభిభవస్తథా ॥ ఫలోపహారశ్చతథా
శాద్వలానాంవిశోధనం । గ్రహాణాంచైవభంగశ్చ గృహసంమార్జనం
తథా॥క్రీడాపిశాచక్రవ్యాదవానరాశ్వతరైరపి । కాషాయవస్త్రచారిత్వం
తద్వత్స్త్రీక్రీడనకంతథా ॥ తైలపానశ్చాగసాహశ్చవమాల్యానులేపనం।
ఏవమాదీనిచాన్యానిదుస్స్వప్నానివినిర్దిశేత్ ॥ పరాశరః॥ కాయస్యాలేప
నంవాకలుషజలనిపీతిస్నేహపక్వాన్నిజగ్ధిజిహ్వాదంతప్రబాహుప్రపతనమథ
వానర్థశోకప్రదాయి ॥ లైంగే॥ ముక్తకేశోహసంశ్చైవ గాయంతం
నృత్యతేనరః ॥ యామ్యాందిశమితోగచ్ఛేత్తదంతంతస్యజీవితం ॥ అన్యే
ప్యుద్యోగభీష్మద్రోణకర్ణపర్వయుద్ధకాండాద్యాభారతరామాయణా
ద్యోజ్ఞేయాః॥ మాత్స్యేవిష్ణుధర్మోత్తరేచ॥ స్వప్నేతుప్రథమేయామే।
వత్సరాన్తేఫలంలభేత్ ॥ షడ్భిర్మాసైర్ద్వితీయేచ త్రిభిర్మాసైస్త్రి
యామకైః । చతుర్థేమాసమాత్రేణ ఫలంభవతినాన్యథా॥ పరాశరః॥
పాదద్విపాదోత్తరపాదవృద్ధ్యా వర్షార్ధమాసత్రయమాసకాలాః।
నిశావిభాగేనచతుర్షుదృష్టాఃస్వప్నా అనిష్టేష్టఫలప్రదాఃస్యుః ॥ వరా
హః। ఆద్యేవర్షేవత్సరార్ధే ద్వితీయేపాకోవర్షార్ధార్ధభాగేతృతీ
యే।మాసాత్పాకశ్శర్వరీపశ్చిమాంతేస్వప్నేపాకస్సూరిభిస్సంప్రదిష్టం॥

దుస్స్వప్నశాన్తిః॥

ఘురుషంకరాళదంతం పశ్యతిసపనం హంతివరాహ ఏనంహంతి.
... – సువర్ణంఖ

దయిత్వాపగిరతి భక్షయత్యేకంపుండరీకంకరాభ్యైః ఖరైర్వా రాహైర్ము
క్త్రర్యానైర్యాతికృష్ణాంధేనుం కృష్ణవత్సాంవాపశ్యతి నళదమాలీదక్షి
ణాముఖీవ్రజతి యోయద్యేతేషాంకించిత్పశ్యేదు పోష్యసపాయసంస్థాలీ
పాకంశ్రపయిత్వారాత్రిసూక్తేన ప్రత్యృచంహుత్వాన్నే నామేనవాపి
ప్రాగ్భోజయిత్వా చరుంస్వయంప్రాశ్నీయాదితి అత్రలక్ష హోమఃకా
ర్యః-దుస్వప్నాద్భుతదర్శనఇతిపూర్వముక్తేః। తథాచండీపాఠోపి—శాం
తికర్మణిసర్వత్ర తథాదుఃస్వప్నదర్శనే। గ్రహపీడాసుచోగ్రాసుమా
హాత్మ్యంశ్రుణుయాన్మమ॥దుస్స్వప్నంచనృభిర్దృష్టం సుస్వప్నముపజా
యతే। ఇత్యాదిమార్కండేయ పురాణాత్॥పరాశరః॥ దేవద్విజాదిప్ర
తిపూజనానిమంత్రోపవాసాదిచవిప్రసేవా। తిలాన్నగోభూమిహిరణ్యదా
నం దుస్వప్నహంత్రాణిపయశ్చగాంగః। తిలానామయుతంతత్ర జుహు
యాత్తుసమాహితః॥ తిలోసీతిచమంత్రేణధేనుందద్యాచ్చదక్షిణాం। బ్రా
హ్మణాతర్పణేయేత్తత్ర దక్షిణాభోజనాదినా॥ దానంచవివిధందేయ
మశుభానాంనివృత్తయే। షడ్భిర్మాసైస్తుసంపూర్ణైరన్యథామరణం
భవేత్॥మాత్స్యే॥ స్తుతించవాసుదేవస్య తథాతస్యచపూజనం। గజేంద్ర
మోక్షశ్రవణం జ్ఞేయందుస్వప్ననాశనం॥ విష్ణుసహస్రనామజపః -
పుణ్యోదుస్వప్ననాశనఇత్యుక్తేః॥ ప్రయోగపారిజాతేశౌనకః॥ స్వప్నా
త్పతేషుచైతేషు కాళికాత్రాధిదేవతా। పూజావిధానంపూర్వో
క్తం కుర్యాదత్రాపియత్నతః॥ స్వప్నాదినాశమంత్రేణ హునేదష్టోత్తరం
శతం। హోమంకుర్యాత్ప్రయత్నేన రాత్రావేవద్విజోత్తమః॥ ప్ర
త్యృచంపాయసంహుత్వా రాత్రిప్యఖ్యదితిక్రమాత్॥ అష్టోత్తరశతం
హుత్వా మంత్రేణానేనయత్నతః। కాలరాత్రిమంత్రేణేత్యర్థః॥ గురవే
దక్షిణాందద్యా ద్వస్త్రంహేమపశూనపి। యద్యుక్తదక్షిణాదానే హ్య
శక్తోహోమకర్మణి। హిరణ్యందక్షిణాందద్యాత్తదాసీమేవవాబుధః।
వస్త్రకుంభాదిసకలం తద్గోత్రేప్రతిపాదయేత్॥సపవ॥ యద్యనిష్టఫలం

స్వప్నే పశ్యేత్తస్యోచ్యతేవిధిః । అద్యానోదేవసవితరితృచాపూర్వమేకయా ॥ తతఃపరంపరయచ్చ దుస్వప్నస్వప్నపంచభిః । ఋగ్భిఃపరం తతోహోమే రాజన్యాజ్యైఇతితృచా ॥ ఋగ్భిస్సర్వాభిరేతాభిరుపతిష్ఠేతభాస్కరం ॥ ఏవంకృతేతుదుఃస్వప్న దర్శనంనిష్ఫలంభవేత్ । అథ స్వప్నస్యేతిజపంప్రాతఃప్రాతర్దినేదినే ॥ దుస్వప్నంతువదేత్కృత్స్నం నతస్మాద్విందతేభయం । అత్రశ్రాద్ధమపికార్యం। శ్రాద్ధాహ్నద్రవ్యసంపత్తౌ తథాదుస్వప్నదర్శనే ॥ జన్మర్క్షేగ్రహపీడాసు శ్రాద్ధంకుర్వీతవేచ్ఛయేతి పృథ్వీచంద్రోదయేమార్కండేయపురాణవచనాత్ । ఏతదస్మాభిర్నిర్ణయసిధావుక్తం ॥ ఇతి కమలాకరభట్టకృతే శాంతిరత్నే దుస్వప్నశాంతిః ॥

వాస్తుశాంతిః

అథవాస్తుశాంతిః—తత్కాలోస్మాభిర్నిర్ణయసింధావుక్తఃకశ్చిదుచ్యతే । నారదః ॥ సౌమ్యఫాల్గునవైశాఖ మాఘశ్రావణకార్తికాః। మాసాఃస్యుర్గృహనిర్మాణే పుత్రారోగ్యధనప్రదాః ॥ బాదరాయణః ॥ వైశాఖేఫాల్గునేపౌషే శ్రావణేమార్గశీర్షకే । గృహారంభశ్శిలాన్యాసః స్తంభారంభఃప్రశస్యతే ॥ దైవజ్ఞవల్లభః ॥ శోకంధాన్యంపంచతాని పశుత్వంస్వాప్తింనిస్వంసంగరంభృత్యనాశనం । స్వశ్రీప్రాప్తిం వహ్నిభీతిం చలక్ష్మీంకుర్యాశ్చైత్రాద్యాగ్గృహారంభకాలే ॥ మాత్స్యేతు ॥ ఆషాఢేభృత్యరత్నాది పశువర్గవినాశనం । మార్గశీర్షేతథాధాన్యం పౌషేతస్కరతోభయమిత్యాషాఢో శుభఃపౌషశ్చాశుభదఉక్తః—రత్నమాలాయాం ॥ కర్కినక్రహరికుంభగతేర్కేపూర్వపశ్చిమముఖానిగృహాణి । తౌలిమేషవృషవృశ్చికయాతే దక్షిణోత్తరముఖానివదంతి—గర్గః- త్ర్యుత్తరామృగరోహిణ్యాం పుష్యమైత్రేకరత్రయే । ధనిష్ఠాద్వితయేపౌష్ణే గృహారంభఃప్రశస్యతే ॥ మాత్స్యే ॥ ఆదిత్యభౌమవర్జంతు సర్వేవారాఃశుభావహాః। చంద్రాదిత్యబలంలబ్ధ్వా లగ్నేశుభనిరీక్షితే ॥ స్తంభోచ్ఛ్రాయాదికర్తవ్య మన్యత్తుపరివర్జయేత్ ॥

ప్రాసాదేష్వేవమేవస్యాత్కూపవాపీషుచైవహి ॥ భూపరీక్షోక్తఖాతత్రై
వ ॥ అరత్నిమాత్రగర్తే వై స్వనులిప్తేతుసర్వతః । ఘృతపూర్ణశరావ
స్థం కృత్వావర్తిచతుష్టయం । జ్వాలయేద్భూపరీక్షార్థం పూర్ణాంత
త్సర్వతోదిశం ॥ దీప్తాపూర్వాదిగృహ్ణీయాద్వర్ణానామానుపూర్వ్యశః ॥
అరత్నిమాత్రంగర్తంతు కృత్వాతత్ఖాతపూరణే ॥ అధికేశ్రియమాప్నో
తి న్యూనేహానింసమేసమం । ఫలోత్కృష్టేథతద్దేశే సర్వబీజానివాప
యేత్ ॥ త్రిపంచసప్తరాత్రేణ యత్రరోహంతితాన్యసి । జ్యేష్ఠోత్తరాకని
ష్ఠాభూర్వర్జనీయేతరామతా ॥ వరాహః ॥ దక్షిణపూర్వకోణేపూజాం
కృత్వాశిలాంన్యసేత్ప్రథమాం । శేషాఃప్రదక్షిణేనస్తంభాశ్చైవసము
త్థాప్యాః ॥ లల్లః ॥ స్థానంచపాకశయనంచభోజ్యం గజాలయంవాజిగృ
హంధనస్య । దేవస్యపూర్వాదిదిశాంక్రమేణమధ్యేసమాభూపనివేశనా
య ॥ ఆశ్వలాయనసూత్రే ॥ యత్రాపఃసర్వతోమధ్యే సమేత్యప్రదక్షి
ణంశయనీయంపరిత్యజ్యప్రాచ్యఃస్యందేరన్నప్రవహాత్యత్రసర్వంసమృద్ధం ॥
వసిష్ఠః ॥ స్వగృహాత్పశ్చిమేభాగే పితృవ్యాగ్రజమందిరం ॥ గర్గః ॥ పర
కోణేపరద్వారైః పరస్తంభైఃపరద్రుమైః । కూపవృక్షాదిభిశ్చైవ కృతం
గేహంనిరర్థకం ॥ నారదః ॥ ప్రవేశోమధ్యమోజ్ఞేయః సౌమ్యకార్తిక
మాసయోః । మాఘఫాల్గునవైశాఖ జ్యేష్ఠమాసేషుశోభనః ॥ రత్నకో
శే ॥ పుష్యేధనిష్ఠామృగవారుణేయ స్వాయంభువత్వేత్రిషుచోత్తరాసు ।
అక్షీణచంద్రఃశుభదోనృపశ్చ తిథావరిక్తేచగృహప్రవేశః ॥ వసిష్ఠః ॥ కృ
త్వాశుక్రంపృష్ఠతోవా మతోర్కంవిప్రాన్పూజ్యాప్యగ్రతః పూర్ణకుం
భం । రమ్యంహర్మ్యంతోరణస్రగ్వితానైః స్త్రీభిస్సద్భిర్గీతవాద్యైర్వి
శేచ్చ ॥ లగ్నాత్ప్రాగాదికాదిక్షు ద్వాద్వారాశింనివేశయేత్ । ఏకమే
కంన్యసేత్కోణే వామేశుక్రంవిచింతయేత్ ॥ నారదః ॥ అకవాటమనాచ్ఛ
న్నమదత్తబలిభోజనం । గృహంనప్రవిశేద్ధీమా నాపదామాకరోహి
తత్ ॥ మృత్పేటికాస్వర్ణరత్న ధాన్యశైవాలసంయుతాం । గ్రహమ
ధ్యేహస్తమాత్ర గర్తేవాస్తుంచవిన్యసేత్ ॥ హేమాద్రౌమాత్స్యే ॥ ప

కాశీతిపదంకృత్వా రుజుభిఃకనకేనతు । పశ్చాత్పిష్టేనానులిప్తే సూత్రే
ణాలోడ్యసర్వతః॥ దశపూర్వాయతారేఖా దశచైవోత్తరాయతాః॥ స
ర్వవాస్తువిభాగేచ విజ్ఞేయానవకానవ ॥ పదస్థాన్పూజయేద్దేవాన్ చ
త్వారింశచ్చపంచచ। ద్వాత్రింశద్బాహ్యదేశేషు పూజ్యాశ్చాంతేత్రయో
దశ ॥ మధ్యేనవపదేబ్రహ్మా చత్వారస్త్రిపదాఃస్మృతాః । వింశతిర్ద్వేకపద
కా స్తావంతోద్విపదస్మృతాః ॥ నామతస్తాన్ప్రవక్ష్యామి స్థానానిచనిబో
ధత । ఈశానకోణాదిసుగాన్ పూజయేత్క్రమశోనవ ॥ శిఖిచైవతుపర్జ
న్యో జయంతఃకులిశాయుధః। సూర్యసత్యౌభృశశ్చైవ ఆకాశోవాయు
రేవచ। పూషావితథాచైవ గృహతక్షయమావుభౌ ॥ గంధర్వోభృం
గరాజశ్చ మృగఃపితృగణస్తథా । ద్వారికోథసుగ్రీవః పుష్పదంతోజ
లాధిపః ॥ అసురఃశోషపాపశ్చ రోగోహిర్బుధ్న్యఏవచ । భల్లాటఃసో
మసర్పౌచ అదితిశ్చదితిస్తథా॥ బహిర్ద్వాత్రింశదేతేతు తదంతశ్చతు
రఃశృణు । ఈశానాదిచతుష్కోణ సంస్థితాన్పూజయేద్బుధః ॥ ఆప
శ్చైవాథసావిత్రో జయోరుద్రస్తథైవచ । మధ్యేనవపదేబ్రహ్మా తస్యా
ష్టౌచసమీపగాః ॥ అర్యమాసవితాచైవ వివస్వాన్విబుధాధిపః । మి
త్రోథరాజయక్ష్మాచ తథాపృథ్వీధరఃస్మృతః ॥ అష్టమశ్చాపవత్సశ్చ పరి
తోబ్రహ్మణఃస్మృతాః । ఆపశ్చైవాపవత్సశ్చ పర్జన్యోహ్యదితిస్తథా॥
(యదికాణాంతువర్గోయ మేవంకోణేష్వశేషతః)తన్మధ్యేతుబహిర్వింశ
ద్విపదాస్తేతుసర్వతః । అర్యమాచవివస్వాంశ్చ మిత్రఃపృథ్వీధరస్తథా॥
బ్రహ్మణఃపరితోదిక్షు త్రిపదాస్తేతుసర్వతః । మూర్ధన్యగ్నిః సమావి
ష్టో ముఖేఆపఃసమాశ్రితాః ॥ పృథ్వీధరోర్యమాచైవ తనుస్థానమధిష్ఠి
తౌ । వక్షస్థలేచాపవత్సః పూజనీయఃసదాబుధైః ॥ నేత్రయోర్దితిప
ర్జన్యౌ శ్రోత్రేదితిజయంతకౌ । సర్పేంద్రశ్చాపవత్సశ్చపూజనీయౌ
ప్రయత్నతః ॥ సత్యసోమాదయస్తద్వద్బాహ్వోఃపంచపంచచ । రు
ద్రశ్చరాజయక్ష్మాచ వామహస్తేసమాస్థితౌ । సావిత్రఃసవితాతద్వద్ధ
స్తందక్షిణమాశ్రితౌ । వివస్వానథమిత్రశ్చ జఠరేసంవ్యవస్థితౌ ॥ పూ

షాచపాపయక్ష్మాచ హస్తయోర్మణిబంధనే। తథైవాసురశోషాచ వా
మపార్శ్వేసమాస్థితౌ॥ పార్శ్వేతుదక్షిణేతద్వద్వితథస్సంగ్రహక్షతః॥ ఊ
ర్వోర్యమాంబుపౌక్షేయా జాన్వోర్గంధర్వపుష్పకౌ॥ జంఘయోర్భృంగసు
గ్రీవౌ స్ఫిక్స్థోదౌవారికోమృగః। జయశ్శక్రౌతథా మేఢ్రే పాదయోఃపితర
స్తథా। మధ్యేనవపదేబ్రహ్మాహృదయేసతుపూజ్యతే। చతుష్షష్టిపదో వాస్తుః
ప్రాసాదేబ్రహ్మణాస్మృతః॥బ్రహ్మాచతుష్పదేతత్రకోణేష్వేకపదస్తథా। బ
హిఃకోష్ఠేషుచాష్టౌతుసార్ధాశ్చోభయసంస్థితాః॥ వింశతిద్విపదాశ్చైవ
చతుష్షష్టిపదేస్మృతాః॥పూజామాహనారదః॥వాస్తుమంత్రేణవాస్తుజ్ఞోదూ
ర్వాదధ్యక్షతాదిభిః॥ వసిష్ఠః॥ ప్రణవేనార్చయేద్వాపి అథవాస్వస్వనామ
భిః॥హోమస్త్రిమేఖలేకార్యఃకుండేహస్తప్రమాణకే। యవైరపితిలైశ్చై
వసమిద్భిఃక్షీరవృక్షజైః॥ పాలాశైఃఖాదిరైశ్చాపామార్గోదుంబరసం
భవైః॥ కుశదూర్వాభవైర్వాపి మధుసర్పిస్సమన్వితైః। కార్యస్తుపంచ
భిర్బిల్వైర్బిల్వబీజైస్తథాపివా॥ హోమాంతేభక్ష్యభోజ్యైస్తువాస్తు
దేశేబలింహరేత్। ఈశకోణేఘృతాక్తాన్నంశిఖినేవినివేదయేత్॥ ఓద
నంసోత్పలందద్యాత్పర్జన్యాయఘృతాన్వితం। జయంతాయధ్వజంపీతం
పైష్టంకూర్మాయసన్యజేత్॥ ఇంద్రాయపంచరత్నాని పైష్టంచకులిశం
తథా। వితానకంచసూర్యాయ ధూపంసక్తుంతథైవచ॥ సత్యాయ
ఘృతగోధూమం మత్స్యాన్దద్యాద్భృశాయచ। శష్కులీశ్చాంతరి
క్షాయ దద్యాత్సక్తుంచవాయవే॥ లాజాఃపూష్ణేచదాతవ్యాః వితథేచ
ణకోదనం॥ గృహక్షతాయమధ్వన్నం యమాయపిశితోదనం। గంధో
దనంచగంధర్వే భృంగేమేషస్యజిహ్వికాం॥ మృగాయయావకందద్యా
త్పితృభిఃకృసరంతథా॥ దౌవారికేదంతకాష్ఠంగృహక్షతబలింతథా॥ సుగ్రీ
వేపూపకాన్దద్యాత్పుష్పదంతాయపాయసం। కుశస్తంబేనసంయుక్తం
తథాపద్మంచవారుణే॥ పైష్టంహిరణ్మయందద్యాదసురాయసురాముతా।
ఘృతౌదనంశోషపాయగోధాంవైపాపయక్ష్మణే॥ ఘృతలడ్డుస్తురోగాయ
హిబుధ్న్యాయసుమఫలం। భక్ష్యంముఖ్యాయదాతవ్యంముద్గోదనమతః

పరం ॥ భల్లాటస్థానకేదద్యాత్సోమాయమధుపాయసం । నాగాయశాలి
జంపిష్టమదిత్యై పోళికా స్తథా ॥ దితేస్తుపరికాందద్యా దిత్యేవంబాహ్యా
తో బలిః ॥ క్షీరమాపాయదాతవ్యమాపవత్సాయవై దధి । సవిత్రేలడ్డు
కందద్యాత్సమరీచంకుశోదనం ॥ సావిత్రేగుడపూపాంశ్చ జయాయఘృ
తచందనం । వివస్వతేపునర్దద్యాద్రక్తచందనపాయసం ॥ హరిద్రౌ
దనందద్యా దింద్రాయ ఘృత సంయుతం । గుడౌదనంతు మిత్రాయ
రుద్రాయఘృతపాయసం । ఆమంపక్వంతథామాంసందేయంస్యాద్రా
జయక్ష్మణే॥ పృథ్వీధరాయమాంసాని కూశ్మాండానిచదాపయేత్ । శర్క
రాపాయసందద్యా దర్యమ్ణేపానమేవచ ॥ పంచగవ్యంయవాన్బ్రహ్మే
తిలాక్షతహవిశ్చరుం । భక్ష్యంభోజ్యంచవివిధం బ్రహ్మణేవినివేదయేత్॥
ఏవంసంపూజితాదేవాః శాంతింకుర్వంతుమేసదా । సర్వేషాంకాంచ
నందద్యాద్బ్రాహ్మణేగాంపయస్వినే ॥ రాక్షసానాంబలిర్దేయోమాంసౌ
దనసమన్వితః । మాంసోదనంఘృతంపద్మంకేసరంహవిషాన్వితం ॥ ఈశా
నభాగమాశ్రిత్య చరక్యైవినివేదయేత్ । మాంసోదనంసరుధిరం హరి
ద్రోదనమేవచ ॥ ఆగ్నేయీందిశమాశ్రిత్య విదార్యైవినివేదయేత్ ।
దధ్యోదనంచరుధిరం మత్స్యఖండైశ్చసంయుతం ॥ పీతరక్తంబలిందద్యా
త్పూతనాయైతుమానవః । వాయవ్యాపాపరాక్షస్యై మత్స్యమాంసం
సురాసవం ॥ పాయసంవాపిదాతవ్యం స్వనామ్నాసర్వతఃక్రమాత్ ।
నమస్కారాను యుక్తేన ప్రణవాద్యే నసర్వతః ॥ తతఃసర్వౌష
ధస్నానం యజమానస్యకారయేత్ ॥ ద్విజాంస్తుపూజయేద్భక్త్యాయేచా
న్యేగ్రహమాగతాః । ఏతద్వాస్తూపశమనం కృత్వాకర్మసమాచరేత్ ॥
ప్రాసాదభవనోద్యానప్రారంభేపరివర్తనే । జీర్ణోద్ధారే తథోద్యానే
తథాగృహానివేశనే ॥ ద్వారాదిస్థాపనేతద్వత్ప్రాసాదపంవర్తనే । పురవే
శ్మప్రవేశేచ సర్వదోషోపశాంతయే వాస్తూపశమనంకృత్వాతతఃసూ
త్రేణవేష్టయేత్ । రాక్షోఘ్న్యాపావమానేనసూక్తేనభవనాదికం॥ నృత్యం
మంగళవాద్యంచ కుర్యాద్బ్రాహ్మణవాచనం । అనేనవిధినాయస్తుప్రతిసం

వత్సరంబుధః। గృహేవాయతనేకుర్యాన్నసదుఃఖమవాప్నుయాత్॥ గృహోక్తహోమవిధినా బలిక్రమంకుర్యాత్॥ ప్రాసాదవాస్తుశమనే విధిర్యః ఉక్తః। అత్రపౌరాణవాస్తుశాంతేః స్వగృహ్యోక్తవాస్తుశాంత్యాసముచ్చయోవిధీయతే॥సంతర్పయేద్ద్విజవరానథభక్ష్యభోజ్యైశ్శుక్లాంబరశ్చభవనంప్రవిశేత్సురూపం। కృత్వాపురోద్విజవరాననుపూర్ణకుంభదధ్యక్షతైర్మృదులపుష్పఫలోపశోభనం। దత్వాహిరణ్యవసనాని తథాద్విజేభ్యో మాంగళ్యశాంతినిలయంస్వగృహంవిశేచ్ఛ॥ ఆశ్వలాయనః॥ బీజవతో గ్రహాన్ ప్రపద్యేత్॥ వసిష్ఠసంహితాయామప్యేవం శాంతిరుక్తా - కించిద్విశేషఉక్తాతత్రైవ - వాస్తుపూజామకృత్వాయః ప్రవిశేన్నవమందిరం। రోగాన్నానావిధాన్ క్లేశానశ్నుతేసర్వసంకరాన్॥ ఇతి వాస్తుశాంతిః॥

అథ పరమశాయి వాస్తుశాన్తిప్రయోగః.

అథాస్మత్పితృకృతో వాస్తుశాంతిప్రయోగః - ఉక్తగ్రహప్రవేశదినాత్పూర్వే శుభేపూర్వాహ్ణేసస్త్రీకఃశుచిః ప్రాణానాయమ్యదేశకాలౌస్మృత్వాగృహారంభాదౌ అస్యవాస్తోఃశుభతాసిద్ధ్యర్థంస నవగ్రహంవాస్తుశాంతింకరిష్యే। ఇతిసంకల్ప్యతదంగత్వేన గణపతిపూజనపుణ్యాహవాచన మాతృకాపూజననాందీశ్రాద్ధాచార్యాదివరణాని కరిష్యే ఇతిసంకల్ప్యతానికృత్వాచార్యాదీన్ వృత్వాలంకారవస్త్రాదిభిఃపూజయేత్ తత్రఋత్విజశ్చత్వారః। తతఃఆచార్యఃకర్మకరిష్యఇతిసంకల్ప్యగౌరసర్షపాన్ వికిరేదేభిర్మంత్రైః॥ యదత్రసంస్థితంభూతంస్థానమాశ్రిత్య సర్వదా। స్థానంత్యక్త్వాతుతత్సర్వం యత్రస్థంతత్రగచ్ఛతు। అపక్రామంతుభూతాని పిశాచాస్సర్వతోదిశం॥సర్వేషామవిరోధేన శాంతికర్మసమారభే। భూతప్రేతపిశాచాద్యా అపక్రామంతురాక్షసాః। స్థానాదస్మాద్వ్రజంత్వన్యం స్వీకరోమిభువంత్విమామితి॥ తతోగాయత్ర్యాగోమూత్రంగంధద్వారేతిగోమయం। ఆప్యాయస్వేతిక్షీరందధిక్రావ్ణఇతిదధి ఘృతంమిమిక్షిరఇతిఘృతం। ఆపోహిష్ఠేతికుశోదకంచైక

త్రసమాహాయప్రణవే నాలోద్యకుశైఃశుచీవోహవ్యేతితృచేన సర్వాన్
గృహాదీన్ప్రోక్షయేత్ ॥ తతో గ్రహోద్వాయజమానస్యైకహస్తప్రమాణం
గర్తంచతురస్రంసయోనిం త్రిమేఖలంకుండం చతురంగుళోచ్ఛ్రియంస్థ
లంవావిధాయతత్పూర్వం తచ్చతురంగుళోచ్ఛ్రితం హస్తమితంవేదిద్వ
యంమృదావిధాయ । ఉత్తరవేద్యామీశాన్యాదికోణచతుష్కే చతురః
శంకూనారోపయేత్ ॥ ఓంవిశంతుభూతలేనాగా లోకపాలాశ్చసర్వతః।
అస్మిన్గృహేవతిష్ఠంతు ఆయుర్బలకరాస్సదేతి మంత్రేణారోపయేత్॥
ప్రతిరోపణస్యమంత్రావృత్తిరేవమగ్రేపి। ప్రాసాదాద్గౌతుగ్రహపదేతత్త
న్నామాన్యప్యూహనీయాని । ఏవంప్రాసాదేపీతిసర్వాంతేఽతిదేశాత్।
తతోరోపణక్రమేణశంకుపార్శ్వేమాషభక్తబలీన్దద్యాత్ । అగ్నిభ్యో
ప్యథసర్వేభ్యోయేచాన్యేత్రసమాశ్రితాః । తేభ్యోబలింప్రయచ్ఛామి
పుణ్యమోదనముత్తమ మితితద్యాత్ । తతోవేద్యుపరిసూతనవస్త్రేకుం
కుమాదినాసువర్ణరజతాదిశలాకయా । శాంతాంయశోవతీంకాంతాం
విశాలాంప్రాణవాహినీం । సతీంసుమతీంసునందాం సుభద్రాంసురథాం
దశ। ఇత్యోంకారాదినమోంతైర్నామభిః పశ్చాదారబ్ధాఃప్రాగంతాః
ఉదక్సంస్థాఃసమాః అంగుళద్వయాంతరాదశరేఖాఃకృత్వా । పునః హి
రణ్యాంసువ్రతాంలక్ష్మీంవిభూతింవిమలాంప్రియాం । జయాంబలాంవిశో
కాంచ ఈడామితిదశక్రమాత్ । ఇతినామభిస్తథైవ దక్షిణారంభాః ఉద
గంతాఃప్రాక్సంస్థాః । ప్రాగ్వద్దశరేఖాఃకృత్వా కుండేస్థండిలేవాస్తుంసం
స్కృత్యాగ్నిం ప్రతిష్ఠాప్యదక్షిణవేద్యాంవస్త్రే నవగ్రహమండలంవిలిఖ్య
తత్రగ్రహాదీన్ సంస్థాప్యషోడశోపచారైః సంపూజ్యతదీశాన్యాంకల
శం సంస్థాప్యవాస్తుమండలంగత్వా తత్రఈశానకోణ పదమారభ్యప్రతి
మాసు అక్షతపుంజేషువాశిఖ్యాదిదేవతాః ప్రణవాదినమోంతైర్నామ
మంత్రై రావాహయేత్ । తత్రఈశానకోణపదేవాస్తోః శిరసి శిఖినే
నమః । శిఖినమావాహయామితిస్థాపయేత్ । ఏవమగ్రేపి-తద్దక్షిణైక
పదేదక్షిణనేత్రేపర్జన్యంతద్దక్షిణపదేతతోపి పశ్చిమదేశ ఇతిద్వ్యపదేదక్షి

ణశ్రోత్రే జయంతం । తద్దక్షిణపదద్వయే దక్షిణాంసే కులిశాయుధం। తద్ద
క్షిణపదద్వయే దక్షిణబాహౌ సూర్యం । తద్దక్షిణపదద్వయే దక్షిణబా
హౌ వేవసత్యం । తద్దక్షిణపదద్వయే దక్షిణకూర్పరే భృశం । తద్దక్షిణో
పరిస్థితైకపదే దక్షిణప్రబాహావాకాశం । తద్దక్షిణకోణపదే దక్షిణప్రబా
హౌ వాయుం ॥ తత్పశ్చిమైకపదే దక్షిణమణిబంధే పూషణం । తత్పశ్చి
మపదే తదుత్తరపదే చ దక్షిణపార్శ్వే వితథం । తత్పశ్చిమపదద్వయే దక్షిణ
పార్శ్వే గృహక్షతం । తత్పశ్చిమపదద్వయే దక్షిణోరౌ యమం । తత్ప
శ్చిమపదద్వయే దక్షిణజానౌ గంధర్వం । తత్పశ్చిమపదద్వయే దక్షిణజం
ఘాయాం భృంగరాజం । తత్పశ్చిమోపరిస్థితైక పదే దక్షిణస్ఫిచి మృగం।
తత్పశ్చిమ నైఋత్య కోణపదే పాదయోః పితౄన్ । తదుత్తరైకప
దే వామస్ఫిచి దౌవారికం । తదుత్తరపదే తత్ప్రాక్పదే చ వామజంఘా
యాం సుగ్రీవం । తదుత్తరపదద్వయే వామజానౌ పుష్పదంతం । తదుత్త
రపదద్వయే వామోరౌ వరుణం । తదుత్తరపదద్వయే వామపార్శ్వే అసు
రం । తదుత్తరపదద్వయే వామపార్శ్వే శోషం । తదుత్తరోపరిస్థితైకప
దే వామమణిబంధే పాపం । తదుత్తరవాయవ్యకోణపదే వామప్రబాహౌ
రోగం । తత్ప్రాగేకపదే వామప్రబాహౌ వాహం । తత్ప్రాక్పదే దక్షిణ
పదే చ వామకూర్పరే ముఖ్యం । తత్ప్రాక్పదద్వయే వామబాహౌ భ
ల్లాటం। తత్ప్రాక్పదద్వయే వామబాహౌ వేవసోమం । తత్ప్రాక్పదద్వయే
వామాంసేనపర్ణం । తత్ప్రాక్పదద్వయే వామశ్రోత్రే అదితిం । తత్ప్రా
క్పదస్థైకపదే వామనేత్రే దితిం - తద్దక్షిణేశిఖిపదాదధః కోణపదేముఖేఆ
పం। ఆగ్నేయే వాయుపదాదధఃకోణపదేదక్షిణహస్తేసావిత్రం। నైఋ
త్యేపితృపదాదధః కోణపదే మేఢ్రే జయం । వాయవ్యే రోగపదాదధః కో
ణపదే వామహస్తే రుద్రం । మధ్యపదేష్వీశానకోణపదాద్దక్షిణపదత్రయే
దక్షిణస్తనేఽర్యమ్ణం । తద్దక్షిణకోణపదే దక్షిణహస్తేసవితారం । తత్ప
శ్చిమపదత్రయే జఠరే దక్షిణభాగే వివస్వంతం । తత్పశ్చిమనైఋత్యకోణ
పదే వృషణయోర్విబుధాధిపం । తదుత్తరపదత్రయే జఠరే వామభాగే

మిత్రం । తదుత్తరవాయవ్యకోణపదే వామహస్తేరాజయక్ష్మాణం । త త్పార్శ్వదత్రయేవామహస్తే పృథ్వీధరం । తత్పార్శ్వగీశానకోణపదే ఉరసి ఆపవత్సం । మధ్యేనవపదేషు హృన్నాభ్యాంబ్రహ్మాణం । తదుత్తరేవృష వాస్తుం – వాస్తోష్పతేవసిష్ఠోవాస్తోష్పతిస్త్రిష్టుప్ । వాస్తోష్పత్యావాహనేవినియోగః । ఓంవాస్తోష్పతేప్రతిజానీహ్యస్మానితిమంత్రేణస్థాపయేత్। సచసువర్ణస్యరూప్యస్యవా। తతోమండలస్యబహిరీశాన గ్నేయ నైఋత్యవాయవ్యకోణేషు క్రమేణచరకీవిదారీ పూతనాపాపరాక్షసీ పూర్వదక్షిణపశ్చిమోత్తరదిక్షుక్రమేణ । స్కందమర్యమజంభ కంపిలిపిచ్ఛం చప్రాగ్వన్నామమంత్రైఃసంస్థాప్య । ప్రాగాద్యష్టదిక్షు । ఇంద్రం॥అగ్నిం॥ యమం ॥ నిఋతిం । వరుణం । వాయుం । కుబేరం । ఈశానం। తత్తన్మంత్రైర్నామభిర్వా స్థాప్యావాహ్యాసనాద్యుపచారైః ప్రత్యేకమేకత్ర వాపదార్థానుసమయేనకాండానుసమయేనవాభ్యర్చ్య మండలాదీశాన్యామకాలక మవ్రణంకలశం సంస్థాప్యతత్రగంధౌషధియవ దూర్వా పంచపల్లవ సప్తమృత్తికా పంచరత్నానిప్రక్షిప్య । వస్త్రేణాభివేష్ట్యయవపూర్ణపూర్ణపాత్రం నిధాయవరుణమావాహ్య తత్రతీర్థాన్యావాహయేత్ । తతఆచార్యోన్వాధానంకుర్యాత్ । తత్రచక్షుషీఆజ్యేనేత్యంతముక్త్వానవగ్రహానముకసంఖ్యాభిః సమిచ్చరుతిలాజ్యాహుతిభిశ్చ అధిదేతాః ప్రత్యధిదేవతాః వినాయకాదీనముకసంఖ్యాభిః సమిత్తిలాజ్యాహుతిభిః శిఖ్యాదిపంచచత్వారింశద్దేవతా అముకసంఖ్యాకాభిః సమిత్తిలపాయసాజ్యాహుతిభిర్వాస్తోష్పతేతిచతసృభిఃఋగ్భిఃక్రమేణాముకసంఖ్యాభిర్వాస్తుదేవ చరక్యాదీనముకసంఖ్యయాసమిదాది చతురాహుతిభిరితి ప్రధానదేవతాః సంకీర్త్య శేషేణ స్విష్టకృతమిత్యాద్యుక్త్వా సమిదాదీన్జుహుయాత్ ।తతఃప్రణీతాప్రణయనాంతంకృత్వాశిఖ్యాదిదేవతాభ్యః ప్రత్యేకమముష్మైస్వాహేతిపాయసం నిరూప్యార్చనాంతంకుర్యాత్ । తతోయజమానోగ్నేర్దక్షిణత ఉపవిష్టఃసర్వదేవతాద్రవ్యాణిచసంకీర్త్య తా భ్యఏతాన్యుత్సృజేత్ । నమమేదిస్వత్వత్యాగంకుర్యాత్ ।బహ్వృత్విక్ర

త్భృకే హోమే ప్రత్యాహుతిస్వత్వత్యాగస్య కర్తుమశక్యత్వాత్ తత ఆచార్య ఇధ్మాధానాదికృత్వా ప్రధానహోమం సర్త్విక్కుర్యాత్ । తత్ర ద్రవ్యాణి తత్తత్సంఖ్యా చోచ్యతే । నవగ్రహేభ్యః క్రమేణ అర్కపాలాశ ఖాదిరాపామార్గపిప్పలోదుంబర శమీదూర్వాకుశాఖ్యాః సమిధః ప్రత్యేకమష్టోత్తర శతమష్టావింశత్యష్టౌ వా ప్రాదేశమాత్రా స్తత్సంఖ్యాశ్చ తిలాహుతీర్జుహుయాత్ । యదా తేభ్యశ్చరురపి తదాప్యాహుతి సంఖ్యా సైవ కేచిత్తేష్వేకైకా చర్వాహుతిరిత్యాహుః । తతోఽధిదేవతాప్రత్యధిదేవతా వినాయకాదిభ్యశ్చ న్యూనసంఖ్యయా తథైవ తద్గ్రహాధిదేవతాదిభ్య స్తత్తద్గ్రహసమిధః పలాశో వా గ్రహాణామష్టపక్షే ఏతాభ్యశ్చ తత్ర ఇతిశిష్టాః । అత్రతిసృభిర్దూర్వాభి రేకాహుతిరితిసంఖ్యా కార్యా కుశే త్రిపత్రైకేతి । తతః శిఖ్యాదిభ్యః ప్రాగుక్తప్రణవాది స్వాహాంతనామభిః ప్రత్యేకమష్టసహస్రమష్టశతమష్టావింశతి రష్టౌ వాహుతిభిః సమిత్తిల పాయసాజ్యం జుహుయాత్ । అత్రసమిధ ఉదుంబరస్య ముఖ్యా స్తదలాభే అశ్వత్థాదీనామపి । సర్వాః సమిధో మధుఘృతదధిక్షీరైర్వాభ్యక్తా హోతవ్యాః । తిలాః కృష్ణా ఏవ యవో గౌర ఏవ కేచిత్తిలేషు యవానాహుః । వాస్తోష్పత ఇతిచత సృభిః క్రమేణ సమిత్తిల పాయసాజ్యం ప్రత్యేకమష్టోత్తర శతం । తతో వాస్తవే వాస్తోష్పతే ధ్రువేతిచ ప్రత్యృచం పంచపంచ పక్వైకం వా ఘృతాక్తం బిల్వం జుహుయాత్ । వాస్తోష్పత ఇతి చతసృణాం వసిష్ఠో వాస్తోష్పతిస్త్రిష్టుప్ అంత్యా గాయత్రీ హోమే వినియోగః । వాస్తోష్పతే ధ్రువా స్థూణామితి బహిర్వాస్తోష్పతిర్బృహతీ హోమే వినియోగః । తతశ్చరక్యాదిభ్యో ముఖ్యం న్యూనసంఖ్యయా చత్వారి ద్రవ్యాణి జుహుయాత్ । ముఖ్యోక్తసంఖ్యాయాం అన్యత్ర చతుస్సంఖ్యాయా మితిశిష్టాః । ఏతాని సర్వాణి ద్రవ్యాణి హస్తేనైవ హోతవ్యాని । తతః స్విష్టకృదాది ప్రాయశ్చిత్త హోమాంతం కృత్వా । ఇంద్రాదిదిక్పాలేభ్యశ్చ సదీపమాషభక్తబలిం దత్వా । స్రుచ్యాజ్యం ద్వాదశగృహీతం చతుః గృహీతం వా కృత్వా నాళికేరాదిఫలం తత్ర సంస్థాప్య మూర్ధాన మితిపూ

ణాఽపాముతింజాపయేత్ । మూర్ధానందివో భారద్వాజో వైశ్వానర
స్త్రిష్టుప్ హోమేవినియోగః । తతఃప్రణీతానినయనాదికర్మశే
షంసమాప్య । వాస్తుమండలపశ్చిమదేశేశిఖినే ఏషతేపాయసబలిర్నమ
మేత్యేవంశిఖ్యాదిభ్యోబలిందద్యాత్ । తాఽపిపైః ఘృతయుతపాయసేన
క్షత్రియాద్యావక్ష్యమాణైఃపక్త్వైస్తదభావేపాయసేనేతి । తతశ్చరక్యాది
భ్యస్తథైవమాషభక్తబలిందద్యాత్ ॥ తతఆచార్యాదయస్సముద్రజ్యేష్ఠా
ఇత్యాదివైదికైః సురాస్త్వేత్యాదిపౌరాణైశ్చమంత్రైః యజమానం
సపత్నీకం శాంతికలశోదకేనాభిషిచ్యసర్వౌషధీభిరనులిప్యస్నాపయేయుః ॥
తతఆచార్యోబ్రహ్మస్థానేసురూపాంసుభూషితాం స్త్రీరూపాంపృథ్వీం
ధ్యాత్వా । ఓంధరాయైనమఇతిమంత్రేణపూజయేత్ సర్వదేవమయం
వాస్తు వాస్తుదేవమయంపరమితి ॥ తతోగృహంప్రాగాదిత్రిసూత్ర్యా
పావమానేనసూక్తేన రక్షోఘ్నేనచత్రిసూత్రేణవేష్టయేత్ । ఛిన్నేసూ
త్రేశుభం- తతోదుగ్ధపూర్ణయాచస్తనకుంభ్యాజలపూర్ణయాచస్తన
కుంభ్యాతథైవసూక్తద్వయేనధారాద్వయమవిచ్ఛిన్నాంకుర్యాత్ ॥ తతో
యజమానోగృహస్యాగ్నేయే ఆకాశపదేజానుదఘ్నమవటంఖాత్వాతం
గోమయేనోపలిప్యశుక్లచందనపుష్పాక్షతాదిభిరలంకృత్య శాల్యాదిసప్త
బీజానిదధ్యోదనంచప్రక్షిప్యనవకుంభ జలపూర్ణం శుక్లైకపుష్పయుతం
గంధాదిభిరర్చితం హస్తద్వయేనాదాయజానుభ్యామవనింగత్వా । ఓంన
మోవరుణాయేతితజ్జలేనగర్తంపూరయేత్ ॥ తత్రావర్తేప్రదక్షిణేపు
ష్పేచోర్ధ్వముఖేశుభం । తతోమృన్నిర్మితపేటికాయాం సప్తబీజద
ధ్యోదనశైవాలఫలపుష్పాణి ప్రక్షిప్యపూర్వస్థాపితంవృషవాస్తుంతూర్య
మంగళఘోషేణానీయతస్యాంసంస్థాప్యగంధాదిభిః సంపూజ్యప్రార్థయే
ద్ద్వాభ్యాం ॥ పూజితోసిమయావాస్తో హోమాద్యైరర్చనైశ్శుభైః ।
ప్రసీదపాహివిశ్వేశ దేహిమేగృహజంసుఖం ॥ వాస్తుపురుషనమస్తేస్తు
భూశయ్యానిరతప్రభో । మద్గృహేధనధాన్యాది సమృద్ధింకురుసర్వదేతి ।
తతఃపేటికాయామాచ్ఛాద్యతస్మిన్గర్తేశనైర్నిక్షిపేదనేన । సశైలసా

గాంపృథ్వీంయథావహసిమూర్ధని ॥ తథామాంవహకల్యాణి పత్నీ
పుత్రాదిభిస్సహేతి । గర్తేచతస్మైవమృదాపూరితే మృదాధికే ఉత్త
మంసామ్యే మధ్యమంన్యూనత్వేత్వధమం ఫలంవిదధ్యాత్ - గర్తే
పరిభూమింగోమయేనో పలిప్యశుక్లపుష్పగంధాక్షతై భూషయేత్।
తతోగ్నేఃపశ్చిమతఆచార్యం సంపూజ్యాలంకృతాంసవత్సాంగాం వాసో
యుగంచదక్షిణాం దత్వాబ్రహ్మర్త్విగ్భ్యోయథాశక్తి దక్షిణాందత్వా
గ్రహాణాం శిఖ్యాదివాస్తుదేవతానాంచపూజాంకృత్వాక్షమాప్య। ఉత్తిష్ఠ
యాంతుదేవేతివిసృజ్య ఆచార్యహస్తేప్రతిపాద్యాగ్నిం సంపూజ్యగచ్ఛ
గచ్ఛేతివిసృజ్యబ్రాహ్మణైః సహశాంతింపాఠయిత్వాగ్రహాదీనాం శిఖ్యాదీ
నాంచప్రీతయే ప్రత్యేకం స్త్రీనైకైకంయథాశక్తి వాబ్రాహ్మణాన్ సంభో
జ్యాశిషోగృహీత్వా సుహృద్యుతోభుంజీతఏవం ప్రథమేహ్ని వాస్తుశాం
తింవిధాయద్వితీయేహ్నిగృహప్రవేశంకుర్యాత్ ॥ తచ్చేత్థం-నవంజలపూ
ర్ణంపల్లవోపేతం దూర్వాయుతం । సుధాలిప్తవస్త్రవేష్టితం సపూ
ర్ణపాత్రం సఫలంకలశమంజలినాగృహీత్వా యజమానోబ్రాహ్మణా
న్వితః సదారపుత్రస్తూర్య ఘోషేణగృహంప్రవిశ్య ప్రధానగృహమధ్యే
ధాన్యోపరితం కలశంస్థాపయేత్ తతోగృహేస్థైర్యథార్హంపుణ్యాహం
వాచయిత్వా బ్రాహ్మణాన్ భోజయిత్వా శిషోగృహీత్వా సుహృద్యుతో
భుంజీత । ఇతివాస్తుశాంతిప్రయోగః- కేచిత్త్వేకాశీతిపదవమండలస్థాపన
పూజనహోమబలిదానేషుబ్రహ్మాదిపూర్వత్వమిచ్ఛంతి । తథా-మధ్యే
నవపదేషువాస్తో హృన్నాభ్యోబ్రహ్మతత్వాత్ । సంలగ్నపదత్రయే దక్షి
ణహస్తేఅర్యమ్ణం। బ్రహ్మపదసంలగ్నదక్షిణపదత్రయే జఠరేదక్షిణభాగే
వివస్వాన్। బ్రహ్మపదపశ్చిమసంలగ్నపదత్రయే జఠరేవామభాగేమిత్రం।
తస్యైవోదక్సంలగ్నపదత్రయేవామస్తనే పృథ్వీధరః । బ్రహ్మపదసంలగ్న
ఈశానపదేఉరస్యాపవత్సః ॥ ఆగ్నేయపదేదక్షిణహస్తేసవితా । నైఋ
త్యపదేవృషణయోర్విబుధాధిపః । వాయవ్యపదేవామహస్తేరాజయక్ష్మా
అపవత్సపదసంలగ్నేశానపదేముఖేఆపః ॥ సవితృపదసంలగ్నాగ్నేయపదే

దక్షిణహస్తేసావిత్రీ॥ విబుధాధిపపదసంలగ్ననైఋత్యపదే మహీధ్రేజయః॥
రాజయక్ష్మపదసంలగ్నవాయవ్యపదేవామహస్తేరుద్రః । మండలేశానకో
ణపదాత్ శిఖ్యాదీన్ దిత్యంతాన్ ప్రాగ్వత్ సంస్థాప్యచరక్యాదీన్ ప్రాగ్వ
దావాహ్యతేనైవక్రమేణపూజన హోమాదికుర్యాత్ ఇతరత్పూర్వ
వదితి। ఇతిగృహ్యోక్తావాస్తుశాంతిః. *

అథమండూకవాస్తుశాంతిః.

ప్రాసాదారామాద్యాతు చతుష్షష్టిపదమండలంకుర్యాత్ । తత్ర
లక్ష్మీయశోవతీకాంతా సుప్రియావిమలాశివా – సుభగానుమతీడా
ఏతైర్నామాంతైర్నామభిః ప్రాగగ్రానవరేఖా ఉదక్సంస్థాః కృత్వాథ
న్యాం– ప్రాణాం– విశాలాం – స్థిరాం– భద్రాం – జయాం – నిశాం–
విరజాం – విభవాం - ఏతైర్నామాంతైర్నామభిరుదగగ్రాః ప్రాక్సం
స్థానవరేఖాఃకృత్వామధ్యమపద చతుష్టయమేకీకృత్య తతోకోణచతుష్ట
యాద్బహిఃకోణచతుష్టయంచగతరేఖాభిఃపదాన్యర్ధీకృత్యశిఖ్యాదీన్స్థాప
యేత్ తత్రఈశానపదదక్షిణార్ధే శిరసిశిఖినం । తద్దక్షిణసార్ధపదేద
క్షిణనేత్రేపర్జన్యం। తద్దక్షిణపదద్వయే దక్షిణనేత్రేజయంతం। తద్దక్షిణ
పదద్వయే దక్షిణాంసేకులిశాయుధం। తద్దక్షిణపదద్వయే దక్షిణబాహౌ
సూర్యం । తద్దక్షిణపదద్వయే దక్షిణబాహౌవెవసత్యం తద్దక్షిణసార్ధపదే
దక్షిణకూర్పరేభృశం । తద్దక్షిణాగ్నేయపదార్ధే దక్షిణప్రబాహౌ
ఆకాశం ॥ తత్పశ్చిమార్ధేదక్షిణబాహౌవేవవాయుం । తత్పశ్చిమసార్ధ
పదేదక్షిణమణిబంధేపూషణం । తత్పశ్చిమపదద్వయే దక్షిణపార్శ్వేవిత
థం।తత్పశ్చిమపదద్వయెదక్షిణపార్శ్వేఏవగ్రహక్షతం । తత్పశ్చిమపదద్వ
యెదక్షిణోరౌయమం । తత్పశ్చిమపదద్వయె దక్షిణజానౌ గంధర్వం।
తత్పశ్చిమసార్ధపదేదక్షిణజంఘాయాం భృంగరాజం। తత్పశ్చిమనైఋ
త్యసార్ధపదేదక్షిణస్ఫిచిమృగం । తదుత్తరపదార్ధేపాదయోఃపితౄన్।
తదుత్తరపదార్ధపదేవామస్ఫిచి దౌవారికం । తదుత్తరపదద్వయేవా
మజంఘాయాంసుగ్రీవం। తదుత్తరపదద్వయెవామజానౌ పుష్పదంతం।

తదుత్తరపదద్వయేవామోరావరుణం। తదుత్తరపదద్వయేవామపార్శ్వే
అసురం । తదుత్తరసార్ధపదే వామపార్శ్వేఏవశోషం । తదుత్తరవా
యవ్యపదార్ధేవామమణిబంధే పాపం।తత్ప్రాక్పదార్ధే వామప్రబాహౌ
రోగం । తత్ప్రాక్సార్ధపదే వామప్రబాహౌ వేవాహిం । తత్ప్రాక్పదద్వ
యేవామకూర్పరే ముఖ్యం । తత్ప్రాక్పదద్వయేవామబాహౌభల్లాటం।
తత్ప్రాక్పదద్వయేవామబాహౌ వేవసోమం । తత్ప్రాక్పదద్వయేవామాం
సేసర్పం । తత్ప్రాక్సార్ధపదేవామశ్రోత్రేఅదితిం। తత్ప్రాగర్ధపదే
వామనేత్రేదితిం। మధ్యపదేషు ఈశానపదోత్తరార్ధే ముఖేఆపం। ఆగ్నే
యపదోత్తరార్ధేదక్షిణహస్తేసావిత్రం । నైరృత్యపదోత్తరార్ధేమే
ఢ్రేజయం॥ వాయవ్యపదోత్తరార్ధేవామహస్తేరుద్రంమధ్యాత్ప్రాక్పద
ద్వయేదక్షిణస్తనేఽర్యమణం। ఆగ్నేయపదదక్షిణార్ధే దక్షిణహస్తేసవి
తారం। తత్పశ్చిమపదద్వయే జఠరేదక్షిణేవివస్వంతం । నైరృత్యపద
పూర్వార్ధే వృషణయోర్విబుధాధిపం। తదుత్తరపదద్వయే జఠరేవా
మేమిత్రం।వాయవ్యపదపశ్చిమార్ధే వామహస్తేయక్ష్మాణం। తత్ప్రాక్పద
ద్వయేవామస్తనేపృథ్వీధరం । ఈశానపదదక్షిణార్ధేఉత్తరస్యామాపవ
త్సం।మధ్యమపద చతుష్టయేహృన్నాభౌబ్రహ్మాణం॥ తతఉత్తరేవాస్తోష్పత
ఇతికలశేవాస్తుం। చరక్యాదిస్థాపనంపూర్వవత్। తత్రతత్రగ్రహపదేప్రా
సాదాదిపద్యమూహ్యం। అపరేహ్నిప్రవేశశ్చాత్రనాస్తి । అన్యత్సర్వమ
విశేషం । ఇతిశ్రీవిద్వద్బృందవంద్య పాదపద్మ శ్రీనారాయణభట్ట సూరి
సూను రామకృష్ణభట్టరచితః పౌరాణవాస్తుశాంతి ప్రయోగః—

ఇదానీంసూత్రోక్తవాస్తుశాంతి రభిధీయతే సా చద్విజానాంపూ
ర్వోక్తయాసముచ్చీయతే । పూర్వోక్తాయామశక్తౌస్వసూత్రోక్తైవక
ర్తవ్యా తథాపిసిద్ధేః । యేషాంతుసూత్రేనాస్తితేషాం శూద్రాణాంచ
పూర్వోక్తైవ తస్యాఃసర్వసాధారణ్యేనవిధానాత్ । అతశ్చనశూద్రమా
త్రవిషయత్వం తస్మాత్సూత్రోక్తాపూర్వయాసముచ్చీయతే । తత్రాశ్వ
లాయనీయ సూత్రోక్తాయాః ప్రయోగః। కాష్ఠాదినిర్మితం సంపన్నం

గ్రహాంవ్రీహ్యాది బీజసంయుతంశోభనే ముహూర్తే బ్రాహ్మణైస్సహ తూర్యఘోష పురస్సరంప్రవిశ్య శుచిదేశేచతస్రః శిలాస్సంస్థాప్యతాసు దూర్వాః నిధాయతత్ర మణికసంజ్ఞం మృదాభాండంస్థాపయేదనేన । వృధి వ్యాఅధిసంభవేతి అరంగరోవవాదీతిత్రైధాబద్ధోవరత్రయా । ఇరాము హాప్రశంసత్యనిరామయబాధతామితివా । తతోమణికేజలమాసించేద నేన। మొనరాజావరుణోరేవతీభిరాస్మిన్ స్థానేతిష్ఠతు మోదమానాః।ఇరాం వహంతోఘృతముక్షమాణా మిత్రేణసాకంసహాసంవిశంత్వితి । తత స్త జ్జలంపాత్రాంతరే ఆదాయతత్రగంధదూర్వాః శమీశాఖాముదుంబర శాఖాంవ్రీహీన్ పల్లవాన్ ఫలంహిరణ్యంచక్షిప్త్వాదూర్వాభిః శాఖాభ్యాం చసర్వంగృహంప్రాగాదితః ప్రదక్షిణంవ్రజన్ త్రిఃప్రోక్షేదనేనసూక్తేన- శన్న ఇంద్రాగ్నీ ఇతిపం చదశర్చస్యవసిష్ఠోవిశ్వేదేవా స్త్రిష్టుప్ ప్రోక్షణేవి నియోగః। సకృతసూక్తపాఠః। తతఃప్రాగాదిత స్త్రిర విచ్ఛిన్నాముదకధా రాందద్యాదనేన తృచేన ఆపోహిష్ఠేతితృచస్యాంబరీషః సింధుద్వీప ఆపో గాయత్రీధారాయాంవినియోగః అత్రాపిత్రిసకృత్పాఠః। తతోమధ్యేగృ హ్యమగ్నిం ప్రతిష్ఠాప్యవాస్తోష్పతిం చతుర్వారమితిప్రధానసంకీర్త్యఅ న్వాధాయ పూర్ణపాత్రనిధానాంతంకృత్వా వాస్తోష్పతయెచతురుంకృ త్వాతూష్ణీంనిరూప్యతద్దైవప్రోక్ష్యాజ్యభాగాంతంకృత్వావదాన ధర్మేణా వదాయవాస్తోష్పతఇతిచతుర్భిర్మంత్రైః స్వాహాంతైర్జుహుయాత్- వాస్తోష్పతఇతిచతసృణాం వాస్తోష్పతిస్త్రిష్టుభోఽంత్యాగాయత్రీ హో మేవినియోగః । వాస్తోష్పతఇదంనమమేతి సర్వత్రత్యాగః ॥ తతస్స్వి ష్టకృదాది హోమశేషం సమాప్యశిష్టేనచరుణాన్యేన వాన్నేనశతం తదర్ధం సామాన్య పరిభాషయాబహువచనాద శక్తౌత్రీన్వా బ్రాహ్మ ణాన్ భోజయేత్ । చరోఃపూర్వంతత్రాన్యః పాకోనకార్యః ॥ తతఃశివం వాస్తుశివం వాస్త్వితిభవంతోబ్రువంత్వితి బ్రాహ్మణాన్బ్రూయాత్- తైఃశివంవాస్తుశివం వాస్త్విత్యుక్తః । సుహృద్యుతోభుంజీతేతి । విశీర్ణ గృహసజ్జీకరణేప్యేతదిష్యతే । సాధారణశాంతివత్ । ఇతిశ్రీరామకృష్ణ

రచితాశ్వలాయన గృహ్యోక్తవాస్తు శాంతిప్రయోగః * ప్రాసాద వాస్తుశాంతి ప్రతిష్ఠారాజాభిషేకాదికంతు మత్కృతేపూర్వే కమలాకరోక్తేయం । బోధాయనసూత్రే ॥ అథాతోగృహవృద్ధిమిచ్ఛన్మాసిమాస్యనావృతా సంవత్సరేవాఽపూర్యమాణపక్షే పుణ్యేనక్షత్రే గృహశాంతిమారభేతాపామార్గపలాశ శమీశిరీషోదుంబరసదాభద్రముస్తా తృణైరింద్రవల్ల్యాచ గృహంసంమార్ష్టిమానో మహాన్తంమానస్తోక ఇతిపంచగవ్యేన దర్భముష్టినావాసంప్రోక్ష్య యతఇంద్రభయామ హేస్వస్తిదావిశస్పతి రితిద్వాభ్యాం కృణుష్వపాజఇత్యేతే నానువాకేన సిద్ధార్థాన్సంప్రకీర్య వాస్తుమధ్యేగ్ని ముఖాత్కృత్వా పక్వాజ్జుహోతి వాస్తోష్పతే వాస్తోష్పత ఇతిద్వాభ్యామథాజ్యాహుతీరుపజుహోతి వాస్తోష్పతే ధ్రువాస్థూణామితి షడ్భిరనుచ్ఛ్వసన్సావిత్ర్యా సహస్రంజుహుయాత్ స్విష్టకృత్ప్రభృతిసిద్ధమాధేను వరప్రదానాద్బ్రాహ్మణా నన్నేనపరితుష్యపుణ్యాహంస్వస్తి బుద్ధిమితివాచయేత్ ఏవంప్రయుంజానోమహాంతం పోషంపుష్యంతిబహవఃపుత్రాభవంతి నైవబాలాఃప్రమీయంతే నైవగ్రహావ్యాధయోగృహ్ణంతి నదంష్ట్రిణోపఘాతయేయుర్నతస్కరసర్ప రాక్షసపిశాచాబాధంతే యదిగావః ప్రతప్యేరన్ గవాంమధ్యే ఆహుతిసహస్రంజుహుయాద్గవాం శాంతిరిత్యాచక్షతే ద్విపశ్చతుష్పదాంచైతదేవవ్యాచక్షతే వాసోనక్షిణేత్యాహ భగవాన్బోధాయనః ఇతిబోధాయనోక్తగృహాదిశాంతిః ॥

అథ దుష్టరజోదర్శనశాంతిః.

తత్ఫలమాహ ॥ అమారిక్తాష్టమీషష్ఠీ ద్వాదశీప్రతిపత్స్వపి। పరిఘస్యాపిపూర్వార్ధే వ్యతీపాతేచవైధృతౌ ॥ సంధ్యాసూపప్లవేవిష్టావశుభంప్రథమార్తవే । ఉపప్లవోగ్రహణం ॥ రోగీపతివ్రతాదుఃఖి పుత్రిణీభోగభాగినీ । పతివ్రతాక్లేశభాగీ సూర్యవారాదిషుక్రమాత్ ॥ వైధవ్యంసుతలాభశ్చ మైత్రంశత్రువినాశనం । మిత్రలాభఃశత్రుహానిః కుమతిర్బంధునాశనం ॥ మరణంవంశవృద్ధిశ్చ నిరాహారఃకులక్షయః । తేజ

శ్చసుతనాశశ్చ కులహాని స్తిథిక్రమాత్ ॥ గర్గః ॥ సుభగాచైవదుశ్శీలా వంధ్యాపుత్రసమన్వితా । ధర్మయుక్తావ్రతఘ్నీచ పరసన్తానమోదినీ॥ సుపుత్రాచైవదుష్పుత్రా పితృవేశ్మరతాసదా । దీనాప్రజావతీచైవ పుత్రాధ్యాదిత్రకారిణీ ॥ సాధ్వీపతిప్రియానిత్యం సుపుత్రాకష్టచారిణీ। స్వకర్మనిరతాహింస్రా పుణ్యపుత్రాదిసంయుతా ॥ నిత్యంధనచయాసక్తా పుత్రధాన్యసమన్వితా । మూర్ఖావజ్ఞాపుణ్యవతీ దస్రాద్యృక్షక్రమాత్ఫలం ॥ నారదః ॥ కుళీరవృషచాపాంత్య నృయుగ్కన్యాతులాఘటాః। రాశయశ్శుభదాజ్ఞేయా నారీణాంప్రథమార్తవే ॥ గర్గః ॥ సుభగాశ్వేతవస్త్రాస్స్యా ద్దృఢవస్త్రాపతివ్రతా । క్షౌమవస్త్రాక్షితీశాస్యా న్నవవస్త్రాసుఖాన్వితా ॥ దుర్భగాజీర్ణవస్త్రాస్స్యాద్రోగిణీరక్తవాససా ॥ నీలాంబరధరానారీ పుష్పితావిధవాతతః । వస్త్రేస్యుర్విషమారక్త బిందవః పుత్రమాప్నుయాత్ ॥ సమాశ్చేత్కన్యకాచేతి ఫలంస్యాత్ప్రథమార్తవే । స్త్రీసంగవర్జనమాహవసిష్ఠః ॥ ప్రభూతదోషంయదిదృశ్యతేత త్స్వప్పంతదాశాంతికకర్మకార్యం । విసర్జయేద్దేవతయైకశయ్యాం యావద్రజోదర్శనముత్తమేహ్ని ॥ జ్యోతిర్నిబంధేవసిష్ఠః ॥ ఆద్యర్తౌ పౌషశుక్రోర్జమధుశుచినభస్యశ్శుభాః పాపవారారిక్తాపర్వాష్టషష్ఠ్యః పరగృహాశుపదేరాత్రిసంధ్యాఽపరాహ్ణః ॥ మిశ్రోగ్రామూలతీక్ష్ణా వివరమనరుణోల్పాధికాస్రంగ రాష్ట్రోత్పాతాపాపస్యలగ్నం నసదరుణజరన్నీలచిత్రాంబరంచ ॥ ఆద్యర్తౌ దుర్భగానారీ విష్కంభేచేద్రజస్వలా ॥ వంధ్యాచైవాతిగండేచశూలేశూలవతీభవేత్ । గండేషుపుంశ్చలీనారీ వ్యాఘాతేచాత్మఘాతినీ ॥ వజ్రేచస్వైరిణీప్రోక్తా పాతేచపతినాశినీ । పరిఘేమృతవంధ్యాచ వైధృతౌపతిమారిణీ ॥ శేషాశ్శుభావహాయోగా యథానామఫలప్రదాః॥ శాంతౌకృతాయామపీత్యర్థః॥ శాంతిమాహప్రయోగపారిజాతేశౌనకః ॥ సార్తవానాంతునారీణాం శాంతింవక్ష్యామిశౌనకః। పంచమేహ్నిచతుర్థేవా గ్రహాతిథ్యపురస్సరం ॥ ద్రోణప్రమాణధాన్యేన వ్రీహిరాశిత్రయంయతః । కుంభత్రయంన్యసేద్రాశౌ తన్తువస్త్రాదివే

ష్ఠితం । పూరయేత్తీర్థసలిలైః ప్రతికుంభం పృథక్ పృథక్ ॥ సూక్తేనా థనవర్చేన ప్రసువ ఆప ఇత్యథ । ఋచాయా ప్రవత స్తద్వ ద్గాయత్ర్యా చతతః క్రమాత్ ॥ మధ్యకుంభే క్షిపేద్ధాన్య మౌషధాని చ హేమ చ। ఉదుంబ రంకుశాః దూర్వా రాజీవ వట బిల్వకాః ॥ విష్ణుక్రాంతాం చ తులసీం బర్హి షం శంఖపుష్పిణీం । శతావర్యశ్వగంధాం చ నిర్గుండీం సర్షపద్వయం। అ పామార్గం పలాశం చ పనసం జీవకం తథా ॥ ప్రియంగవం చ గోధూమాః వ్రీ హీనశ్వత్థమేవ చ । క్షీరం దధి చ సర్పిశ్చ పద్మపత్రం తథోత్పలం ॥ కురం టకత్రయం గుంజా వచా భద్రక ముస్తకాః । ద్వాత్రింశ దౌషధానీహ య థాసంభవమాహరేత్ ॥ మృత్తికాశ్చౌషధానీహ తన్మంత్రేణ క్షిపేత్క్ర మాత్ । కుంభోపరి న్యసేత్పాత్రం కాంస్యం మృద్వేణుతామ్రజం ॥ భువనే శ్వరీం న్యసేత్తత్ర ఇంద్రాణీం చ పురందరం । ఆచార్యః పూజయేద్వాన్యా గాయత్ర్యా మంత్రసారయా ॥ ఇంద్రాణీం పూజయేద్దేవీ మింద్రాణీమా సునారిషు । ఇంద్రత్వా వృషభం త్వేంద్రం ఉపచారైః ప్రపూజయేత్ । మ ధ్యేతు సంస్పృశేత్కుంభం మంత్రేణ భువనేశ్వరీం ॥ జపేద్గాయత్రిమా హామాచ్ఛిసూక్తం చ జపేత్తతః। స్పృశన్నైవ దక్షిణం కుంభ మృత్విగ్వో జపేత్తథా ॥ చత్వారి రుద్రసూక్తాని చతుర్మంత్రోత్తరాణి చ । సంస్పృ శన్నుత్తరం కుంభం శ్రీరుద్రం రుద్రసంఖ్యయా ॥ శన్న ఇంద్రాగ్నీ సూక్తం చ తత్రైవ సంస్పృశన్ జపేత్ । కుంభస్య పశ్చిమే దేశే శాంతిహోమం స మాచరేత్ ॥ దూర్వాభి స్తిలగోధూమైః పాయసేన ఘృతేన చ । తిసృభి శ్చైవ దూర్వాభి రేకైకాచాహుతిర్భవేత్ ॥ అష్టోత్తరసహస్రం వా శతమష్టోత్తరం తు వా । గాయత్ర్యేవ తు హోతవ్యం హవిరత్ర చతుష్ట యం ॥ తతః స్విష్టకృతం హుత్వా సముద్రాదూర్మి సూక్తతః । సంతతా మాజ్యధారాం తాం పూర్ణామాహుతిమాచరేత్ ॥ అథాభిషేకం కుర్వీ త ప్రతికుంభ స్థితోదకైః । ఆపోహిష్ఠేతి నవభిః సూక్తేన చ తతః పరం ॥ ఇం ద్రోఽగ్ని త్వచే నైవ పావమానైః క్రమేణ తు। ఉభయం శృణవచ్ఛన్నః స్వస్తి దా విశపకయా ॥ త్ర్యంబకేన సుమంత్రేణ జాతవేదస పీకయా । సము

ద్రక్ష్యేష్ఠా ఇత్యాది తాభిర్యంత్యాచత్రిభిః క్రమాత్ ॥ ఇమాఆపఃశృచేనైవ దేవస్యత్వేతిమంత్రతః । మంత్రేణాథతమీశానం త్వమగ్నేరుద్రఇత్యథ॥ తముష్టుహీతిమంత్రేణ భువనస్యపితరేతథా । యాతేరుద్రేతిమంత్రేణ శివసంకల్పమంత్రతః ॥ ఇంద్రత్వావృషభంపంచ మంత్రైరేభిశ్చవాభిషేచయేత్ । ధేనుంపయస్వినీందద్యా దాచార్యాయచభూషణైః ॥ సదక్షిణమనడ్వాహం ప్రదద్యాద్రుద్రజాపినే । మహాశాంతింప్రజప్యాథబ్రాహ్మణాన్భోజయేత్తతః ॥ అథాస్మత్పితృకృతప్రయోగః ॥ కర్తామమపత్న్యాః ప్రథమరజోదర్శనే దుష్టమాసాదిసూచిత సర్వారిష్టశాంత్యర్థం సగ్రహమఖాంరజోదర్శనశాంతింకరిష్యే ఇతిసంకల్ప్య గణేశపూజా పుణ్యాహవాచనమాతృకాపూజననాందీశ్రాద్ధానికృత్వాచార్యమృత్విజశ్చవృణుయాత్ । ఆచార్యఐశానేమధ్యే దక్షిణోత్తరయోశ్చ మహీద్యౌరితిభూమింస్పృష్ట్వౌషధయః సమితిద్రోణప్రమాణ వ్రీహిరాశిత్రయే ఆకలశేష్వితికుంభత్రయం మంత్రావృత్త్యాసంస్థాప్య ప్రసువఆపఇతి నవానాం ప్రతిమేధానద్యోజగతీ । యాఃప్రవతోవసిష్ఠోనద్యఃశక్వరీ । ఆభ్యాంజలేనాపూర్యగంధద్వారామితి గంధంయా ఓషధీరితిసర్వౌషధీః ఓషధయస్సమితి యవాంశ్చత్రిషుక్షిప్త్వా - ఔదుంబరకుశదూర్వా రక్తోత్పలచంపకబిల్వ విష్ణుక్రాంతాతులసీబర్హిణ శ్శంఖపుష్పీశతావర్యశ్వగంధానిర్గుండీ రక్తపీతసర్షపా మార్గపలాశపనస బంధూక ప్రియంగు గోధూమవ్రీహ్యశ్వత్థ దధిదుగ్ధఘృతపద్మపత్రి నీలోత్పలసిత రక్తపీతకురంటక గుంజావచాభద్ర ముస్తకాఖ్యాని ద్వాత్రింశదౌషధానియథాసంభవంవాక్షిపేత్ ॥ తతస్త్రిషుకలశేషుకాండాత్కాండాదితిదూర్వా అశ్వత్థేవఇతిపంచపల్లవాన్ స్యోనేతిసప్తమృదఃయాఃఫలినీరితిఫలం । సహిరత్నానీతిపంచరత్నాని హిరణ్యరూపఇతిహిరణ్యంచక్షిప్త్వా ॥ యువాసువాసా ఇతివస్త్రేణావేష్ట్యపూర్ణాదర్వీతియవాదిపూర్ణకాంపూర్ణపాత్రాణిసవస్త్రాణినిధాయ ॥ తత్రాష్టదళానికృత్వామధ్యేగాయత్ర్యాభువనేశ్వరీమావాహ్య ॥ దక్షిణకుంభేఇంద్రాణీంపుష్పాక

పిరింద్రాణీపఙ్క్తిరితీంద్రాణీమావాహ్య। ఉత్తరకుంభేఇంద్రత్వావిశ్వామి
త్రఇంద్రోగాయత్రీ ॥ ఇతీంద్రమావాహ్య - తత్తన్మంత్రైః షోడశోపచా
రైఃపూజయేత్ । తతోమధ్యకుంభంస్పృష్ట్వాగాయత్రీమష్ట సహస్రం
అష్టశతంవాజపేత్ ॥ తతఃహిరణ్యవర్ణా మితిపంచదశానాం కర్దమా
నందశ్చిక్లీత ఇందిరాసుతాఋషయః శ్రీర్దేవతా ఆద్యాస్తిస్రోనుష్టుభః
పశాప్రస్తారపఙ్క్తిర్ద్వే త్రిష్టుభోంత్యా ప్రస్తారపఙ్క్తిః జపేవినియోగః।
తతఏకఋత్విక్ దక్షిణకుంభే ॥ కద్రుద్రాయేతినవానామఘోరః కణ్వో
రుద్రోగాయత్రీ। ఇమారుద్రాయ ఇత్యేకాదశానాంకుత్సోరుద్రోజగత్యోం
త్యేత్రిష్టుభా ॥ ఆతేపితరితిపంచదశానాం గృత్సమదోరుద్రస్త్రిష్టుప్।
ఇమారుద్రాయస్థిరధన్వనే ఇతిచతసృణాంరుద్రస్త్రిష్టుప్ । త్ర్యంబ
కంవసిష్ఠోరుద్రోనుష్టుప్ జపేవినియోగః ॥ అథాన్యఋత్విజఃఉత్తరకుం
భేరుద్రైకాదశినీంజపేయుః । శన్నఇంద్రాగ్నీ తిపంచదశానాంవసిష్ఠోవిశ్వే
దేవాస్త్రిష్టుప్ ఇతిజపేత్ ॥ అథాగ్నింప్రతిష్ఠాప్యైశాన్యాం గ్రహాన్రు
ద్రోమాస్కందవిష్ణుబ్రహ్మేంద్ర యమకాలచిత్రగుప్తానధిదేవతాః అగ్ని
రాపోభూమిర్విష్ణు రింద్రేంద్రాణీప్రజాపతిస్సర్పబ్రహ్మణః ప్రత్యధిదేవ
తాః వినాయకాదీన్ పంచలోకపాలకాంశ్చావాహ్యసంపూజ్యైశాన్యాం
కుంభేవరుణం సంపూజ్యాన్వాదధ్యాత్ । చక్షుష్యం తేనవగ్రహాన్ అము
కసంఖ్యాభిస్సమిచ్చరూన్ ఆజ్యాహుతిభిః సమిత్తిలాజ్యైర్వాధిదేవాదీన్
ఏకైకయాహుత్యా భువనేశ్వరీంప్రత్యేకం దూర్వాతిలమిశ్రగోధూమ
పాయసాజ్యానా మష్టోత్తరశతాష్టావింశత్యన్యత రాహుతిభిరింద్రాణీమిం
ద్రంచ ప్రత్యేకముక్తద్రవ్యైరష్టావింశత్యష్టాన్యత రాహుతిభిః శేషేణస్వి
ష్టకృతమిత్యాది ఉక్తదేవేభ్యోముష్మై త్వేన మనసాతూష్ణీం నిరూప్యక్షీ
రేచరుంకృత్వాజ్యభాగాంతే యజమానేనత్యాగేకృతే ఉక్తసంఖ్యయా
హోమాః । తత్రతిసృభిర్మహావ్యాహృతిభిః దధిమధ్వాజ్యాక్తాభి రేకాహు
తిః ॥ ఏవంసమిధోభ్యక్తాః-తతః-స్విష్టకృదాదిప్రాయశ్చిత్తహోమాంతే

దిక్పాలేభ్యోనవగ్రహేభ్యో భువనేశ్వరీంద్రాణీంద్రేభ్యశ్చ సదీపమాష
భక్తబలీందత్వాసముద్రాదూర్మిరితి తృచస్యవామదేవోగ్ని స్త్రిష్టుప్।
ఇతిపూర్ణాహుతిం హుత్వాప్రణీతావిమోకాది కర్మశేషం సమాప్య
వధూవరౌవధూంవాభిషించేత్॥ఆపోహిష్ఠేతినవభిః-యుపక ఇద్విదయ.తే
గౌతమఇంద్ర స్త్రిష్టుప్। త్రిభిష్వం దేవేతిసప్తానాంవసిష్ఠ స్త్రియాణాంఅగ్ని
స్తతోవిశ్వేదేవాఆద్యాగాయత్రీ తతోనుష్టుప్॥ తిస్రోగాయత్ర్యోంత్యే
నుష్టుభౌ। ఉభయంశ్రుణువచ్చనఇతిగర్భఇంద్రోబృహతీ॥ స్వస్తిదావి
శోయమ ఇంద్రోనుష్టుప్। త్ర్యంబకంజాతఉదసేకశ్యపోదుగాత్రిష్టుప్
సముద్రజ్యేష్ఠాఇతిచతస్ర్యాణాం వసిష్ఠఆప స్త్రిష్టుప్॥ త్రాయంతామిమా
ఆపఇతిచత స్ర్యాణాంసప్తర్షయఆపోనుష్టుప్। దేవస్య త్వేత్యాప స్తంబ
శాఖయ త్రిభిః - తమీశానం గౌతమఈశానోజగతీ॥ త్వమగ్నేరు
ద్ర స్తముష్టుహీత్యంగిరస స్తిరశ్చా రుద్ర స్త్రిష్టుప్ భువస్యపితరం త్ర్యంబ
కంయాతే రుద్రకశ్యపోరుద్రస్వరాడనుష్టుప్॥ యజ్ఞాగ్రతఇతిషణ్ణాంప్ర
జాపతిర్మను స్త్రిష్టుప్। ఇంద్రత్వావృషభంపంచానాం విశ్వామిత్ర
ఇంద్రోగాయత్రీ - తతస్సురాస్త్వేత్యాద్యైరభిషిక్తోగ్నింసంపూజ్యాచా
ర్యాయధేనుంరుద్రజాపినే అనడ్వాహంసదక్షిణమన్యేభ్యశ్చ దక్షిణాంచద
త్వా। దేవతానాముత్తరపూజాంకృత్వా। విసృజ్యాచార్యహస్తేదత్వా
గ్నింసంపూజ్య గచ్ఛగచ్ఛేతివిసృజ్య మహాశాంతింపఠిత్వావిప్రాన్ సంభో
జ్యస్వయంభుంజీత * ఇతికమలాకరభట్టకృతేశాంతిరత్నేరజోదర్శనశాం
తిః॥ మదనరత్నే ఋషిపుత్రసంహితాయాంత్వన్యథోక్తం। ప్రథమార్తవ
దోషాణాంశాంతింకుర్యాదనంతరం॥ తిథినక్షత్రవారాదిదేవానాంపూ
జనం పృథక్। స్థండిలంకారయేత్తత్రచతురాఢకశాలిభిః - ఆఢకంతండు
లాంశ్చైవ ఆఢకాతిలయావకా। ఆఢకఃకుడవఃప్రస్థఃఆఢకోద్రోణప
వచ। ధాన్యమానేషుబోద్ధవ్యాః క్రమశోతిచతుర్గుణా ఇత్యుక్తఃఉప
ర్యుపరసంస్తీర్ణం తన్మధ్యేనళినంలిఖేత్॥ దర్భైరాచ్ఛాద్యతన్మధ్యేక
ర్ణికాయాంన్యసేద్ఘటం। పుణ్యోదకేనసంపూర్యమాషధాదిదిసమన్వి

తం । సహాదేవ్యైకపత్రాచవిష్ణుక్రాంతాసభద్రికా ॥ బిల్వపత్రంసంహి
తానిచూర్ణయిత్వాన్యసేత్ఘటే । కుష్ఠంమాంసీహరిద్రేద్వే మురా
శైలేయచందనం॥ వచాకచోరముస్తాఖ్యా స్సర్వౌషధ్యోదశస్మృతాః।
గజాశ్వరథ్యావల్మీకసంగమాహ్రదగోకులాత్ । రాజద్వారప్రదేశాచ్చ
మృదమానీయనిక్షిపేత్ ॥ పంచగవ్యంచకుముదం తథాముక్తాఫలానిచ।
వజ్రవైడూర్యమాణిక్యవిద్రుమానివినిక్షిపేత్ । ఏవంకుంభంసమాసాద్య
అర్చేద్గంధాదిభిశ్శుభైః॥ సావిత్రీంచజపేత్కుంభం స్పృశన్దశశతంద్విజః।
ఏవంప్రదోషకాలేతు ఏతైస్స్నాపయేత్తతః । స్వగృహ్యోక్తవిధా
నేనహోమంకుర్యాత్ప్రయత్నతః॥ దూర్వాజ్యేనతిలైర్హుత్వా గాయ
త్ర్యాచైవమంత్రతః। అష్టోత్తరసహస్రంవాశతమష్టాధికంతథా॥ తత్సం
ఖ్యయాత్రిధాహుత్వాదూర్వాజ్యేనతిలైస్సమం। బ్రాహ్మణాన్భోజయి
త్వాతుదేవంసంపూజయేత్తతః॥ ఏవంసమాపతః ప్రోక్తంనారీణాంప్రథమా
ర్తవఇతి॥ తత్రైవనారదః॥ తత్రశాంతింప్రకుర్వీత ఘృతదూర్వాతిలా
క్షతైః। ప్రత్యేకాష్టశతంచైవగాయత్ర్యాజుహుయాత్తతః॥ స్వర్ణభూ
గోతిలాన్దద్యాత్సర్వదోషాపనుత్తయే। ఇతిశిష్టైశ్చప్రయోగపారిజా
తాద్యైశ్చశౌనకేనాప్యాదృతా ॥ ఇతికమలాకరభట్టకృతా రజోదర్శ
నశాంతిః.

అథనాగబలిః.

శౌనకః॥ అథవక్ష్యామిసర్పస్య సంస్కారవిధిముత్తమం । సినీ
వాల్యాంపౌర్ణమాస్యాం పంచమ్యాంవాపికారయేత్ ॥ కృతసర్పవధో
విప్రఃపూర్వజన్మనివాయది। వధంప్రఖ్యాపయేత్పాపీచరేత్కృచ్ఛ్రాంశ్చ
తుర్దశ । విప్రాయలోహదండంచతన్మూల్యంవాపిదాపయేత్ ॥ యాజ్ఞవ
ల్క్యోప్యాహ-ఉరగహత్యాయాంసోదయఇతి। మూల్యమాహ-నిష్క
త్రయంద్వినిష్కంవానిష్కమేకంకనీయసం।అనుమత్యాదికర్మాణాని
ష్కమధ్యంతదర్ధకం॥ ఇదంస్వర్ణరూప్యయోశ్శక్త్యాజ్ఞేయం।తథా-త్రి
యంగుస్త్రీహిగోధూమతిలపిష్టైర్వాపునః ॥ కృత్వాసర్పాకృతింసూర్పే

నిధాయ ప్రార్థయేదహిం । ఏహి పూర్వం సర్ప మృతః అస్మిన్పిష్టే సమా-
విశ । సంస్కారార్థమహం భక్త్యా ప్రార్థయామి సమాసతః ॥ వస్త్రోప
వీతగంధాద్యైః సంపూజ్య చ హరేద్బహిః । కుర్యాత్సంస్కారసంకల్పం
ప్రాణాయామపురస్సరం । యజ్ఞోపవీతినా కార్యం సర్పసంస్కారక
ర్మణి॥ లౌకికాగ్నిం ప్రతిష్ఠాప్య సమిదాధానమాచరేత్ ॥తతోఽగ్నేరగ్ని
దిగ్భాగే భూమిం సంప్రోక్ష్య వారిభిః ॥ చితిం కృత్వాథ సంస్తీర్య కుశైరా
గ్నేయకాగ్రకైః । పర్యుక్ష్యాగ్నిం పరిస్తీర్య పరిషిచ్య సమర్చయేత్॥ కృ
త్వేధ్మాధానమాఘారౌ చక్షుషీ చ యథావిధి ॥ సర్పం గృహీత్వా యత్నేన
చితిమారోపయేత్సుధీః। స్రువేణ జుహుయాదాజ్యమగ్నౌ వ్యాహృతిభిస్త్రి
భిః॥ సర్పే స్వే జుహుయాదాజ్యం వ్యాహృత్యా చ సమగ్రయా । ఆజ్యశే
షం స్రువేణైవ సర్పదేహే నిషేచయేత్ ॥ చమసస్థైర్జలైస్సర్వం వ్యా
హృత్యాభ్యుక్ష్య పాణినా । అగ్నే రక్షాణ ఇత్యనయా సర్పాయాగ్నిం ప్రదా
పయేత్ ।జ్ఞానతోఽజ్ఞానతో వాపి కృతస్సర్పవధో మయా॥ పూర్వజన్మని వా
సర్ప తత్సర్వం క్షంతుమర్హసి। క్షీరాజ్యేన తతశ్చాగ్నిం ప్రోక్ష్య వ్యాహృ
తిభిర్జలైః॥ నాస్తి సంచయనం కుర్యాత్స్నాత్వాచమ్య గృహం వ్రజేత్ ॥బ్రహ్మ
చర్యాదికం కార్యం త్రిరాత్రాశౌచమిష్యతే । సచేలం తు చతుర్థేఽహ్ని స్నా
త్వా విప్రాన్ సమర్చయేత్ ॥ సర్పోఽనన్తస్తథా శేషః కపిలో నాగ ఏవ చ।
కాలికః శంఖపాలశ్చ భూధరశ్చేతి నామభిః । గంధపుష్పాక్షతైర్ధూపై
ర్దీపాద్యైరర్చయేద్ద్విజాన్ । ఘృతపాయసభక్ష్యైశ్చ ద్విజానష్టౌ తు
భోజయేత్ ॥ ఏవం కృతే విధానేన సర్పసంస్కారకర్మణి ॥ సర్పహింస
సాకృతాత్పాపాన్ముచ్యతే నాత్ర సంశయః ఇతి నాగబలిః.

అథ కన్యావైధవ్యయోగశాన్తిః.

తత్ర మార్కండేయః। బాలవైధవ్యయోగే తు కుంభేంద్రప్రతిమాదిభిః।
కృత్వా శాంతిం తతః పశ్చాత్కన్యోద్వాహ్యేతి చాపరే॥ తత్ర పునర్భూత్వా
భావదుక్తో విధానఖండే స్వర్ణాంబుపిప్పలానాం తు ప్రతిమాం విష్ణురూపిణీం॥

తయాసహవివాహేతుపునర్భూత్వంనజాయతే॥ సూర్యారుణసంవాదే॥ వివాహాత్పూర్వకాలేచచంద్రతారాబలాన్వితే॥ వివాహోక్తేనమంత్రేణకుంభేనసహోద్వహేత్। సూత్రేణావేష్టయేత్పశ్చాద్దశతంతువిధానతః॥ కుంకుమాలంకృతందేహం తస్యాశ్శాంతమందిరే। తతఃకుంభంచ నిస్సార్యపరిభజ్యసలిలాశయే తతోభిషేచనంకుర్యాత్పంచపల్లవవారిభిః॥ కుంభప్రార్థనామంత్రేవ॥ వరుణాంగస్వరూపాయ జీవనానాంసమాశ్రయ। పతింజీవయకన్యాయాః శ్చిరంపుత్రసుఖంకురు॥ దేహివిష్ణోవరందేవ కన్యాంపాలయదుఃఖితః। తతోలంకారవస్త్రాద్యైర్వరాయప్రతిపాదయేత్॥ మూర్తిదానమపితత్రైవోక్తం॥ బ్రాహ్మణంసాధుమామంత్ర్య సంపూజ్యవిధిపూర్వకం॥ తస్మైదద్యాద్విధానేన విష్ణోర్మూర్తించతుర్భుజాం॥ శుద్ధవర్ణసువర్ణేన విత్తశక్త్యాథవాపునః। నిర్మితాంరుచిరాం శంఖగదాచక్రాబ్జసంయుతాం॥దధానాంవాససీపీతే కుముదోత్పలమాలినీం। సదక్షిణాంచతాందద్యా న్మంత్రమేనముదీరయేత్॥ యన్మయాప్రాచిజనుషిహత్వాపత్యుస్సమాగతం। విషోపవిషశస్త్రాద్యైర్హతోవాతివిరక్తయా। ప్రాప్యమానంమహాఘోరం యశఃసౌఖ్యధనాపహం॥ వైధవ్యాద్యతిదుఃఖాఘం నాశాయసుఖలబ్ధయే। బహుసౌభాగ్యసిద్ధ్యర్థం మహావిష్ణోరిమాంతనుం॥ సౌవర్ణనిర్మితాంశక్త్యా తుభ్యంసంప్రదదేద్విజ। అనఘాద్యాహమస్మీతి త్రివారంప్రజపేదితి॥ ఏవమస్త్వితితస్యోక్తిం గృహీత్వాస్వగృహంవిశేత్। తతోవైవాహికంకుర్యాద్విధిం దాతాన్యథేదృశః॥ ఇత్యాదినిర్ణయసింధౌజ్ఞేయం॥ ఇతివైధవ్యయోగశాంతిః॥

అథ అర్క వివాహః.

అథతృతీయమానుషీ వివాహనిషేధాత్తదర్థమర్కవివాహఉచ్యతే॥ ప్రయోగపారిజాతేమాత్స్యే। ఉద్వహేద్రతిసిద్ధ్యర్థం తృతీయాంనకదాచన॥ మోహాదజ్ఞానతోవాపి యదిగచ్ఛేత్తుమానుషీం। నశ్యత్యేవనసందేహో గర్గస్యవచనంయథా॥సంగ్రహే॥ చతుర్థాదివివాహార్థం తృతీయేర్కంసముద్వహేత్। ఆదిత్యదివసేవాపి హస్తర్క్షే

వాశనైశ్చరే ॥ శుభేదినేచపూర్వాహ్ణే కుర్యాదర్కవివాహకం ॥ బ్రా
హ్మే॥గ్రామాత్ప్రాచ్యా ముదీచ్యాంవాసపుష్పఫలసంయుతం ॥ కృత్వా
ర్కంపురతస్తిష్ఠన్ ప్రార్థయేత్తుద్విజోత్తమః ॥ త్రిలోకవాసిన్సప్తాశ్వఛా
యయాసహితో౽రవే । తృతీయోద్వాహజందోషం నివారయసుఖంకురు ।
తత్రాధ్యారోప్యదేవేశం ఛాయయాసహితంరవిం ॥ వస్త్రైర్మాల్యైస్త
థా గంధైస్తన్మంత్రేణైవపూజయేత్ । చతుర్థదివసాతీతే పూర్వవ
త్తంప్రపూజ్యచ ॥ విసృజ్యహోమమగ్నించ ఉద్వహేన్మానుషీంపరాం ।
వ్యాసః ॥ సుపుష్పఫలశాఖైక మర్కగుల్మంసమాశ్రయేత్ । అర్కకన్యా
ప్రదానార్థ మాచార్యంకల్పయేత్పురా ॥ అర్కసన్నిధిమాగత్య తత్ర
స్వస్త్యాదివాచయేత్ । నాందీశ్రాద్ధంసువర్ణేన అష్టవర్గాన్ప్రపూజయే
త్ ॥ పూజయేన్మధుపర్కేణ వరంవిప్రస్యహస్తతః । యజ్ఞోపవీతవస్త్రాది
వరాయాస్మైప్రదాపయేత్ ॥ అర్కంప్రదక్షిణంకుర్వన్ జపేన్మంత్రమిమం
బుధః । మమప్రీతికరాయేయం మయాసృష్టాపురాతనీ ॥ అర్కజాబ్రహ్మ
ణాసృష్టా అస్మాకంప్రతిరక్షతు । పునఃప్రదక్షిణీకుర్యాన్మంత్రేణానేనమం
త్రవిత్ ॥ నమస్తేమంగళేదేవి నమఃసవితురాత్మజే । త్రాహిమాంకృపయా
దేవి పత్నీత్వంమేఇహాగతా ॥ అర్కత్వంబ్రహ్మణాసృష్టః సర్వప్రాణిహి
తాయచ । వృక్షాణామాదిభూతస్త్వం దేవానాంప్రీతివర్ధనః ॥ తృతీయో
ద్వాహజందోషం మృత్యుంచాశువినాశయ । తతశ్చకన్యావరణం త్రిపూ
రుషంకులముచ్చరేత్ ॥ ముహూర్తేర్కంనిరక్ష్యేత స్వస్తిసూక్తముదీర
యన్ ॥ అర్కకన్యామిమాం విప్రయథాశక్తివిభూషితాం । గోత్రాయశ
ర్మణేతుభ్యం దత్తాంవిప్రసమాశ్రయ ॥ అంజల్యక్షతపూర్వాణి కృత్వా
కంకణపూర్వకం । యావత్పంచావృతంసూత్రం తావదర్కంప్రవేష్టయే
త్ ॥ స్వశాఖోక్తేనమంత్రేణ గాయత్రీమథవాజపేత్ । పంచీకృత్యపునః
సూత్రం స్కంధేబధ్నాతిమంత్రతః ॥ అర్కస్యపురతఃపశ్చాద్దక్షిణోత్తర
తస్తథా । కుంభాంశ్చనిక్షిపేత్పశ్చాదాగ్నేయాదిచతుష్టయే ॥ ప్రతికుంభం

మహావిష్ణుం సంపూజ్యపరమేశ్వరం । పునఃప్రదక్షిణీకృత్యా మంత్రమేత ముదీరయేత్॥ మయాకృతమిదం కర్మస్థావరేషుజరాయుణా । అర్కా పత్యానిమోదేహితత్సర్వం క్షంతుమర్హసి॥ ఇత్యుక్త్వాశాంతిసూక్తాని జప్త్వాతాంవిసృజేత్పునః । గోయుగ్మందక్షిణాందద్యాద్గంతే పుణ్యాహ మాచరేత్ ॥ శౌనకః॥ తృతీయేస్త్రీవివాహేతు సంప్రాప్తేపురుషస్యతు। నాందీశ్రాద్ధంప్రకుర్వీత స్థండిలంచప్రకల్పయేత్ । అర్కమభ్యర్చ్యసౌ ర్యాచ గంధపుష్పాక్షతాదిభిః॥ సౌర్యాసూర్యదేవతయాఋచా ఆకృష్ణే నేతి॥ అర్కస్యోత్తరదేశేతు సమన్వారబ్ధపతయా । ఉల్లేఖనాదికంకుర్యా దాఘారాంతమతఃపరం ॥ ఆజ్యాహుతించజుహు యాత్సంగోభిరనమైక యా। యస్మైత్వాకామకామాయే త్యేతయచాతతఃపరం॥ వ్యస్తాభిశ్చ సమస్తాభిః తతశ్చస్విష్టకృద్భవేత్ ॥ పరిషేచనపర్యంతమయాశ్చేత్యాది కంక్రమాత్ । అత్రప్రయోగోక్తౌకృతే నిర్ణయసిన్ధౌజ్ఞేయః ॥ ఇతి రామకృష్ణభట్టాత్మజ కమలాకరభట్టకృతే శాంతిరత్నేఽర్కవివాహః॥

రుద్రస్నాన ప్రయోగః.

అథాస్మత్పితృకృతో రుద్రస్నానప్రయోగోలిఖ్యతే॥ ఉదగయ నాదా గురుశుక్రాస్తాదిరహితే శుద్ధేమాసిశుక్లపక్షే ఋతౌవిశేషేణచ తుర్థేఽహ్ని అష్టమ్యాంచతుర్దశ్యాంవా రవివాసరేవా శుభనక్షత్రే చంద్రతారాద్యానుకూల్యే తత్కర్తవ్యం । ఇదంచచతుర్విధవంధ్యత్వే విశేషతోమృతాపత్యత్వేభవతి। ఏతన్మహానద్యోర్నదోర్వాశోష్యసం గమే నంగమమాత్రేవాకార్యం । ఇదంచఉదగయనానంభవే సర్వమా సేషు దక్షిణాయనేచకార్యం॥ సర్వేష్వపిహిమాసేషు బ్రాహ్మణానుమతే షుచ। తస్మాదవశ్యంకర్తవ్యం పుత్రస్త్రీసుఖమిచ్ఛతా॥ ఇతి హేమాద్రౌ భవిష్యోత్తరోక్తేః॥ తత్రపూర్వంకర్తా సభార్యోదీర్ఘాయుః సుపు త్రాద్యుత్పత్తిప్రతిబంధక దురితనిరాసార్థంయథాశక్తి ప్రాయశ్చిత్తమ నుతాపయుక్తఃకుర్యాత్॥ తచ్చఫలంతారతమ్యా వగతదురితతారతమ్యే న షడబ్దత్ర్యబ్దసార్ధాబ్ద రూపంచాంద్రాయణకృచ్ఛ్రాతి కృచ్ఛ్రరూపం

వాజపేయామతీర్థయాత్రా బ్రాహ్మణభోజనాదిప్రత్యామ్నాయైః శా
ర్యంసభ్యోపదిష్టం॥ తతః శ్రీరుద్రప్రీత్యర్థం కృష్ణామేకాంధేనుం శక్త్యోప
స్కారసంయుతాందద్యాత్॥ తత్రాశక్తౌలక్షతదర్ధం తదర్ధంఅయుతం
వాగాయత్రీజపం తద్దశాంశేన తిలహోమంచకుర్యాత్। ఏవంకృతేరు
ద్రస్నానాధికారీభవతి॥ తతః ప్రాగుక్తేకాలేదేశేచ కర్తాసభార్యః కృత
స్నానః శుద్ధశ్శుద్ధవాససీపరిధాయ ఆసనోపవిష్టఆచాంతః భూమిశుద్ధి
పూర్వకం ప్రాణానాయమ్యదేశ కాలౌస్మృత్వా॥ మమసభార్యస్య దీ
ర్ఘాయుః పుత్రాదిసంతతిప్రతిబంధకేన ఇహజన్మన్యన్యజన్మనివాకృతే
నాష్టకాపర్వాదిపైతృక నిమిత్తాకారణేనవాపరద్వేషేణవా అన్యేనవా
మృగశాబభక్షణేనవా॥ బాలఘాతేనవా రత్నాపహారణేనవా వత్సవి
యోజనేనవా పితృమాతృద్వేషేణవా॥ అన్యేనవాకర్మణోత్పన్న చతు-
ర్విధవంధ్యత్వాన్యతర వంధ్యాత్వదోషనిరాసద్వారా తథాస్త్రీయాఃకు
క్షిదోషజ్ఞాతాజ్ఞాతరజోదుష్టస్త్రీచెలాంచలస్పర్శ దోషత దేకాశనశయన
శయ్యాదిదోషజనితదోషాది సర్వసంతతిప్రతిబంధనిరాసద్వారా ఉమా
సహితశ్రీరుద్రప్రీత్యర్థం దీర్ఘాయుష్యసుపుత్రాదిసంతత్యవాప్త్యర్థం
బోధాయనోక్తవిధినారుద్ర కలశస్నానకర్మకరిష్యే ఇతి సంకల్ప్యగణే
శపూజనపుణ్యాహవాచనమాతృకాపూజననాందీ శ్రాద్ధానిచసంకల్పపూ
ర్వకంకుర్యాత్। తానికృత్వాప్రధాన సంకల్పంకుర్యాత్॥ తతఆచార్య
బ్రహ్మఋత్విగ్వరణంకరిష్యే ఇతిసంకల్ప్యవరణంకర్తుం బ్రాహ్మణాన్
ప్రార్థయేత్॥ బ్రాహ్మణాస్సంతుమేశాంతాః పాపాత్పాంతుసమాహి
తాః। దేవానాంచైవదాతార స్త్రాతారఃసర్వదేహినాం॥ జపైర్యజ్ఞైస్త
థాహోమై దానైశ్చవివిధైఃపునః। దేవానాంచపితౄణాంచ తృప్త్య
ర్థంయాజకాస్మృతాః॥ యేషాందేహేస్థితావేదాః పావయంతిజగత్ర
యం। తేమాంరక్షంతుసతతం జపయజ్ఞైర్వ్యవస్థితాః॥తతః॥ ఆహితాగ్నిం
ద్విజంశాంతం ధర్మజ్ఞంసత్యవాదినం। స్నానార్థంప్రార్థయేద్దేవం
నిపుణంరుద్రకర్మణి॥ ఇతిలక్షణయుత మాచార్యంవృణుయాత్। తతో

బ్రాహ్మణమృత్విజశ్చైకాదశవృణుయాత్ ॥ తతఃసర్వాన్మధుపర్కవ
స్త్రాలంకారాదిభిఃపూజయేద్యథాశక్తి । తతఃఆచార్యాది సహితోమణ్ట
పంప్రవిశేత్ ॥ తతఃసర్త్విగాచార్యః సంకల్పపూర్వకం సలక్షణేమ
ణ్టపే ఈశాన్యాం సర్వతోభద్రలింగతోభద్ర మష్టదళంవాప్రత్యేకం
కృత్వా ॥ తత్సమీపేపరితః సప్తధాన్యాని మఙ్గలార్థంనిధాయరక్షో
హణమిత్యాద్యైః యదత్రసంస్థితంభూతం స్థానమాశ్రిత్యసర్వదా -
స్థానంత్యక్త్వాతుతత్సర్వం యత్రస్థంతత్రగచ్ఛతు॥ అపక్రామన్తుభూతా
ని పిశాచాఃసర్వతోదిశం । సర్వేషామవిరోధేన బ్రహ్మకర్మసమా
రభే ఇతిచసర్షపాన్వికీర్య పఞ్చగవ్యేనశుచీవోహవ్యే త్యృచాభ్యుక్ష్యమం
టప పూజాంవిధాయాసనే ఉపవిశ్యభూతశుద్ధ్యాదిక మాతృరక్షాంచ
కృత్వా శ్రీరుద్రంధ్యాత్వా ఆరాధితోమనుష్యైస్త్వం సిద్ధైర్దేవాసు
రాదిభిః ॥ ఆరాధయామిభక్త్యాత్వాం మాంగృహాణమహేశ్వరేతి ప్రా
ర్థయేత్ తతః ప్రత్యేకమింద్రాది దిక్పాలాన్ ప్రణవాదినమోంతై
స్తత్తన్నామమన్త్రైర్నత్వా మహీద్యౌరితిభూమింస్పృష్ట్వా ఓషధయ
స్సమితియవాన్ । యాఓషధీరితిసర్వౌషధీః కాణ్డాత్కాండాదితి దూ
ర్వాఃయాఃఫలినీరితిఫలంస్యోనాపృథివీతిసప్తమృదః॥ అశ్వత్థేవఇతిపఞ్చ
పల్లవాన్ సహిరత్నానీతిపంచరత్నాని హిరణ్యరూపమితి హిరణ్యంనిక్షి
ప్త్వా- యువంవస్త్రాణీతి వస్త్రేణరక్తసూత్రేణ వేష్టయిత్వాపూర్ణాద
ర్వీతి వంశపాత్రాణినిధాయ ॥ కలశస్యముఖేవిష్ణురిత్యాదినా కలశేషు
దేవతీర్థాన్యావాహ్య । దేవదానవసంవాదే ఇత్యాదినాకలశంసంప్రా
ర్థ్యత్ర్యంబకమితిరుద్రమావాహయేత్ ॥ తతస్సముద్రాదూర్మిరితి స
ముద్రమావాహయేత్ ॥ కలశమూలేబ్రహ్మజజ్ఞానమితిబ్రహ్మాణం । మ
ధ్యేఇదంవిష్ణురితివిష్ణుం ॥ కంఠేనమశ్శంభ్వేచేతిరుద్రం । ముఖేఇన్ద్రా
గ్నీ ఆగతమితీంద్రాగ్నీ యమేనదత్తమితి యమంచసర్వత ఇషేత్వేతి
దేవాన్ ఆదిత్ప్రత్నస్యేతిసూర్యం ॥ విశ్వతశ్చక్షురితిపరమేష్ఠినం। పా
ర్శ్వయోర్నమోఽస్తు సర్వేభ్యఇతిసర్పాన్ ॥ పూర్వేఅగ్నిమీళే ఇ

త్యృగ్వేదం । దక్షిణేఇషేత్వేతి యజుర్వేదం ॥ పశ్చిమేఅగ్న ఆయా
హీతిసామవేదం । ఉత్తరేశన్నోదేవీ రిత్యథర్వణవేదం ॥ మధ్యేతత్స
వితురితి గాయత్రీంన్యసేత్ । పూర్వాద్యష్టదిక్షు తత్తన్మంత్రైర్నామభి
ర్వా ఇంద్రాదీనష్టౌన్యస్య ॥ కాండాత్కాండాదితిదూర్వాః । శిరసినిక్షి
పేత్ ॥ తతోవంశపాత్రే వ్యష్టదళయుతాని వస్త్రాణిసంస్థాప్య । తత్ర
నిష్కతదర్ధ సువర్ణనిర్మితాం అశక్తౌవల్లావరసువర్ణ నిర్మితాం
శ్రీరుద్రప్రతిమాం పఞ్చామృతాభిషేక పూర్వకంసంస్థాప్య ॥ తాస్వా
త్వావహన్త్వితి ఉమాసహితరుద్ర మావాహయేత్ । ఏవమావాహ్య
సద్యోజాతం ప్రపద్యామీత్యాసనం ॥ సద్యోజాతాయవైనమ ఇతిపా
ద్యం । భవేభవేనాతిభవే భవస్వమామిత్యర్ఘ్యం ॥ భవోద్భవాయ
నమ ఇత్యాచమనీయం । వామదేవాయనమ ఇతిఆపోహిష్ఠాద్యైశ్చ
స్నానందత్వాచమనంచ దత్వాష్టభిస్తర్పయేత్ ॥ భవందేవంతర్పయా
మి ॥ శర్వందేవంతర్ప-ఈశానందేవంతర్ప । పశుపతిందేవంతర్ప ॥
రుద్రందేవంతర్ప ॥ ఉగ్రందేవంతర్ప । భీమందేవంతర్ప ॥ మహాన్తం
దేవంతర్ప । వామదేవాయనమఇతిస్నానం తతోజ్యేష్ఠాయనమ ఇతివ
స్త్రం ॥ తూష్ణీమాచమనం । శ్రేష్ఠాయనమఇత్యుపవీతం రుద్రాయనమ
ఇత్యలఙ్కారం ॥ కాలాయనమ ఇతిగంధం । కలవికరణాయనమఇతిపు
ష్పం ॥ బలవికరణాయనమ ఇతిధూపం । బలాయనమ ఇతినైవేద్యం ॥
తూష్ణీమాచమనం । బలప్రమథనాయనమ ఇతితాంబూలం ॥ సర్వభూ
తదమనాయనమ ఇతినీరాజనం । మనోన్మనాయనమ ఇతిదక్షిణాందద్యా
త్ ॥ తత్పురుషాయేతినమస్కారం । అథాష్టౌపుష్పాంజలీర్దద్యాత్ ॥
ఓంభవాయదేవాయనమః। ఓంశర్వాయదేవాయనమః॥ ఓంఈశానా
యదేవాయనమః।ఓంపశుపతయేదేవాయ॥ ఓంరుద్రాయదేవాయనమః।
ఓంఉగ్రాయదేవాయనమః॥ఓంభీమాయదేవాయనమః । ఓంమహతేదే
వాయనమః॥అథాస్యాఘోరతనూ రఘోరేభ్యఇత్యుపతిష్ఠేత్ । తతోనమ
స్కారః ॥ విశ్వేశ్వరవిరూపాక్ష విశ్వరూపసదాశివ । శరణంభవభూతే

శకరుణాకరశంకర ॥ హరశంభో మహాదేవ విశ్వేశామరవల్లభ ! శివశం
కరసర్వాత్మన్నీల కణ్ఠనమోస్తు తే॥ మృత్యుంజయాయరుద్రాయనీలకణ్ఠా
యశంభవే । అమృతేశాయశర్వాయ మహాదేవాయతేనమఇతి ॥ త
తః ప్రార్థనా- రాజసేనస్త్వయంబ్రహ్మ సాత్త్వికేనస్త్వమంహరిః ॥ తామ
సేనస్త్వయంరుద్ర స్త్రితయంత్వయిసంస్థితం । నమామిత్వాం విరూపాక్ష
నీలగ్రీవనమోస్తుతే ॥ త్రినేత్రాయనమస్తుభ్య ముమాదేహార్ధధారిణే।
త్రిశూలధారిణేతుభ్యం భూతానాంపతయేనమః ॥ పినాకినేనమస్తుభ్య
మగ్రియాయచతేనమః । నమామిత్వాంమహాదేవ పతయే తేనమామ్య
హం॥ భోక్తాభోజ్య స్త్వమేవేశ భక్తానాంశర్మదఃస్త్వయం । సూర్య
రూపంసమాసాద్య దేహినాం దేహధారకః ॥ మునీనాంముక్తిదా
తాచ భక్తానాంభుక్తిదఃస్త్వయం। యదృచ్ఛయాసర్వమిదం త్వామప్యేతి
చయాతిచ । నాన్యస్యవిజయందాతుం శక్తిరస్తిత్వయావినేతి ॥ తతః-ఆ
రాధితోమనుష్యైస్త్వం సిద్ధైర్దేవాసురాదిభిః ॥ ఆరాధయామిభక్త్యా
త్వాం మాంగృహాణమహేశ్వరేత్యాత్మానంనివేదయేత్ । తతఃపూ
ర్వాద్యష్టకమలదళేషు ఇంద్రాద్యష్టదిక్పాలాన్ సంపూజ్యాన్నాదిబలి
ముపహృత్యప్రార్థయేత్। ఇంద్రాద్యాశ్చసురాస్సర్వేలోకపాలాస్తథై
వచ ॥ ఆదిత్యావసవోదేవా విశ్వేదేవాశ్చరుద్గణాః । తేసర్వేపూజితాః
శాన్తిం ప్రయచ్ఛన్తుయథేప్సితమితి॥ తతస్సర్వేప్రాణానాయమ్య దేశకా
లౌస్మృత్వాయజమానస్యాయుష్మత్పుత్రాది।సన్తత్యవాప్త్యర్థంరుద్రై
కాదశినీజపసఙ్కల్ప సాధారణన్యాసాన్తే విశేషన్యాసాన్ కరిష్యామ ఇతి
సంకల్ప్య ॥ సద్యోజాతమిత్యాదిపంచభిః ప్రణవవ్యాహృతిపూర్వకైః
వ్యాహృతిప్రణవాన్తై వ్యస్తైస్సమస్తై హృదయశిర శ్శిఖాకవచనే
త్రాస్త్రాణిన్యస్యస్మిన్నిన్యస్యైవమేవ కలశేషున్యసేదితి।తతోరాజసేనస్త్వయం
బ్రహ్మేతి స్తుతిపూర్వకం స్వస్వకలశాన్స్పృష్ట్వా యజమానస్యశుభం
ధ్యాయన్తః ప్రత్యేకం రుద్రైకాదశినీజపంకృత్వా రాజసేనస్త్వయంబ్ర

స్మేతిస్తుత్వాసమాపయేయుః హీనోవిభక్తివర్ణైశ్చవ్యంజనైశ్చస్వరై
స్తథా।జపోమేక్షమ్యతాందేవప్రసాదంకురుశఙ్కర।మహారుద్రజపోయో
మేన్యూనశ్చైవాధికశ్చయః॥సర్వఃసంపూర్ణతాంయాతుత్వత్ప్రసాదాత్స
దాశివ॥యదక్షరంపరిభ్రష్టం మాత్రాహీనంచయద్భవేత్ । తత్సర్వంక్ష
మ్యతాం దేవ ప్రసీదపరమేశ్వరేతి ॥ తతఃఆచార్యఃకుణ్డేస్థండిలేవా స్వశా
ఖోక్తవిధినాగ్నింప్రతిష్ఠాప్య ॥ తూష్ణీంనిర్వాపాదినాచరుం పక్త్వాజ్యభా
గాన్తంకృత్వా। సమిత్తిలచర్వాజ్యైః ప్రతిద్రవ్యంజపదశాంశేన హో
మంకుర్యాదృత్విగ్భిస్సహ॥ అత్రసర్వేషాంరుద్రైకాదశినీజపరూపాణిశత
ద్వాత్రింశచ్చతద్దశాంశఃత్రయోదశరూపాణి తపవాహుతేయాష్టాచత్వా
రింశత్పఞ్చషట్ శతాని చతుర్వింశతిశ్చ శిష్టరూపద్వయేదశాంశ ఆహు
తయోదశ చమకాహుతయశ్చతుర్దశ సహస్రద్వయన్యూనసార్ధషట్
శతానిఏతాః ప్రతిద్రవ్యంహోమః ॥ అశక్తౌషోడశధాది పక్షేణహో
మఃకార్యః। తతఃఏకాదశశతసంఖ్యైః అర్కపత్రైర్మూలమన్త్రేణహో
మఃకార్యః ॥ సర్వోపివామూలమన్త్రేణైవహోమఃకార్యః ॥ మూల
మన్త్రస్యపరమేష్ఠిఋషిః। రుద్రోదేవతాపఙ్క్తిశ్ఛందః ॥ హోమార్థే
వినియోగః అథన్యాసః। పరమేష్ఠినేఋషయేనమఃశిరసి ॥ పఙ్క్తిశ్ఛన్దసేన
మఃముఖే। రుద్రోదేవతాయైనమఃహృదయే॥ నమఇతిశిఖాయాం । శమ్భ
వఇతిశిరసి చేతిలలాటే మయఇతినేత్రయోః॥ భవఇతిశ్రోత్రయోః చేతి
నాసికాయాం। నమఇతిముఖే శంకరాయేతిగ్రీవాయాం ॥ మేతిహృదయే
మయఇతిజఠరే స్కరాయేతినాభౌ । చేతిశ్రోణ్యోః నమఇతికట్యాం॥ శి
వాయేత్యూర్వోః చేతిజంఘయోః శివతరాయేతిజాన్వోః। చేతిపాద
యోః నమశ్శమ్భవేతిహృదయే మయోభవేచేతిశిరసి ॥ నమశ్శఙ్కరా
యచేతిశిఖాయాం॥ మయస్కరాయచేతి కవచాయహుం।నమశ్శివాయ
చేతి నేత్రత్రయాయవౌషట్ ॥ శివతరాయచేత్యస్త్రాయఫట్ ॥ ఏవం
హోమంకృత్వా స్విష్టకృదాదిపూర్ణాహుతిం ప్రాక్తనంహోమశే
షం సమాప్యాచార్యాదయో గంధాద్యుపచారైఃపూజ్యాస్తైరుద్రస్య

త్రరవపూజాం కృత్వాఽభిషేకార్థం రుద్రంప్రసాద్య అగ్నేరుత్తరతశ్చ
తురశ్రం స్వస్తికోపేతంమణ్డలంకృత్వా తత్రౌదుంబరకాష్ఠపీఠద్వయే ప
త్నీయజమానౌ శుద్ధశ్వేత వస్త్రౌదమ్పతీ ప్రాఙ్ముఖావుపవేశ్య ॥ స్వయముదఙ్ముఖా
శ్చతురధికనప్తశతసంఙ్ఞాభవంతి। తేనైకైకేనమంత్రేణైకైకేనఅశ్వత్థపత్రే
ణరుద్రైకాదశిన్యామూలమన్త్రైణైవాభిషించేయుః॥అత్రమాధ్యన్దినశా
ఖాయాం రుద్రాధ్యాయగతానాం చతుష్షష్టిమన్త్రాణాం ఏకాదశిన్యాచ
చతురధికసప్తశతసంఙ్ఞా భవతి తేనైకైకేన మన్త్రేణైకైకేనాశ్వత్థపత్రే
ణాభిషిచ్య పత్రాణిత్యజేత్॥ అన్యేషాంతుశాఖానాం మూలమన్త్రేణైవ
తావద్వారావృత్తేనతద్రైనాభిషేక ఇతి బోధాయనసంప్రదాయః ॥ తతః
పల్లవైరాశుఃశిశానఇతి సూక్తేనాప్యాయస్వేతిసోమసూక్తేన ఆపోహి
ష్ఠేత్యాతిభిః సముద్రజ్యేష్ఠా ఇత్యాదిభిః నమఃప్రశిష్టాతిసూక్తేన సురా
స్త్వామిత్యాది పౌరాణైశ్చాభిషిచ్య శివంశివమితివదేయుః । ఇహావా
నార్యోన్యాన్యశ్వత్థ పత్రాణిగృహ్ణీయురిత్యేకే ॥ ఋత్విజఏవాశ్వత్థపత్రైరేకే
కాదశిన్యా ఆచార్యస్తుపఞ్చపల్లవైః సూక్తైరభిషించేదిత్యుక్తైః । తతఃస
ర్వౌషధీభిః సప్తమృద్భిఃనద్యా ఉభయకూలమృదాచ సర్వాంగేఅనులి
ప్తౌదమ్పతీవిశేషతః కుక్షిదేశేనులిప్తాంస్త్రియంశిష్టేనోద్ధృతేనసర్వకలశో
దకేన క్షాళితాంగౌశుద్ధోదకేనస్నాపయేయుః। తతస్తయోః॥ శరీరస్థాశ్చ
యేదోషాయేదోషాగర్భబీజయోః।తేసర్వేనాశమాయాంతుకర్మణా
నేనభోద్విజా ఇతిమన్త్రముచ్చార్యాభిషేకవాససీత్యక్త్వా॥ శుద్ధేవాససీపరి
ధాయ శుక్లచన్దనమాలాద్యలఙ్కృతౌభవేతాం। తతఆచార్యో యజమా
నాభ్యామన్వారబ్ధః సముద్రాదూర్మిరిత్యాదిమంత్రైః పూర్ణాహుతిం
హుత్వా వసోర్ధారాంజుహుయాత్ ॥ తతః॥ శ్రావయేత్సూక్తమాగ్నే
యం వైష్ణవంరౌద్రమైందవం। మహావైశ్వానరంసామం జ్యేష్ఠసామంచ
పాఠయేత్॥ తతోయజమానః సపత్నీకః కృతత్ర్యాయుషకరణః పూజా
పూర్వకమాచార్యాయ పయస్వినీంధేనుం సువర్ణంచయథాశక్తిదక్షి
ణాంచదత్వా॥బ్రహ్మాణేవృషమృత్విగ్భ్యో యథాశక్తిదత్వాతమాప్య శ్రీరు

ద్రాద్యావాహిత దేవతావిసృజ్య శ్రీరుద్రప్రీత్యర్థం శతంతదర్థంవా బ్రాహ్మణాన్ భోజయిత్వా జీవత్పతిపుత్రిణీభిః సువాసినీభిఃకృతావదానగానమంగళో బ్రాహ్మణాశిషోగృహ్ణీయాత్ ॥ అనేనవిధినాకార్యోరుద్రః కలశసంజ్ఞకః। భుక్త్వైవసకలాన్ భోగాన్ ప్రసాదాచ్ఛంకరస్యచేత్యాహభగవాన్ బోధాయనః॥ భట్టరామేశ్వరసుతోభట్ట నారాయణాత్మజః॥ రామకృష్ణస్త్వివమాంచక్రే శ్రీరుద్రస్నానపద్ధతిం। ఇతిశ్రీమన్నారాయణ భట్టసూరిసూను రామకృష్ణ భట్టకృతోరుద్రస్నానవిధిః॥

వన్ధ్యాత్వనివారణ రుద్రస్నాన విధిః॥

అథ హేమాద్రౌభవిష్యోక్తం రుద్రస్నానం। యుధిష్ఠిరఉవాచ॥ దేవసేనాపతింస్కందం రుద్రపుత్రంషడాననం॥ అగస్త్యమునిశార్దూలస్సుఖాసీనమువాచహ॥ సర్వజ్ఞోహికుమారత్వం ప్రసాదాచ్ఛంకరస్యవై। స్నానంరుద్రవిధానేన స్త్రీణాంబ్రూహికథంభవేత్ ॥ స్కందఉవాచ। మృతవత్సాతుయానారీ దుర్భగాబుతువర్జితా॥యాసూతేకన్యకాంవన్ధ్యాస్నానమాసాంవిధీయతే। అష్టమ్యాంవాచతుర్దశ్యా ముపవాసపరాయణా॥ బుతౌశుద్ధేచతుర్థేహ్ని ప్రాప్తేసూర్యదినేథవా। నద్యోస్తుసంగమేకుర్యా న్మహానద్యోవిశేషతః॥ శివాలయేథవాగోష్ఠే వివిక్తేవాగ్రహాంగణే। ఆహితాగ్నింద్విజంశాన్తం ధర్మజ్ఞంసత్యవాదినం॥ స్నానార్థంప్రార్థయేదేనం నిపుణంరుద్రకర్మణి। తతస్తుమణ్టపంకుర్యా చ్చతురస్రముదక్ప్లవం॥బద్ధచన్దనమాలంచ గోమయేనానులేపితం। తన్మధ్యేశ్వేతరజసా సంపూర్ణంపద్మమాలిఖేత్॥ తస్యమధ్యేమహాదేవం స్థాపయేత్కర్ణికోపరి। దద్యాద్దళేషునన్ద్యాదీన్ చతుష్షువిధిపూర్వకం ॥ ఇంద్రాదిలోకపాలాంశ్చ దళేష్వష్టసువిన్యసేత్। దేవీంవినాయకంచైవ స్థాపయేత్తత్రపార్థివ। దత్వార్ఘ్యంగంధధూపంచ పుష్పందీపంగుడోదనం॥ భక్ష్యాన్నానావిధాన్దేయా త్ఫలానివివిధానిచ। చతుఃకోణేషుభృంగారమశ్వత్థదళపూరితం॥పక్షైకంవిన్యసేద్బ్రహ్మన్ సర్వౌషధిసమన్వితం। మంటపస్యచతుర్దిక్షు దద్యాద్భూతబలింతథా ॥ ఆగ్నేయ్యాందిశికర్తవ్యం

మణ్డపస్యసమీపతః। అగ్నికార్యంశుభేకుండే పత్రపుష్పైరలంకృతే॥ లవ
ణంపయసాయుక్తం ఘృతేనమధునాసహ। మానస్తోకేనజుహుయా త్కృ
తేహోమేనవగ్రహె॥ ద్వితీయస్యాగ్నికార్యస్య కర్తాచబ్రాహ్మణోభ
వేత్। రుద్రజప్యేతథాచార్యః సితచన్దనచర్చితం॥ సితవస్త్రపరీధానం సి
తమాల్యవిభూషితం। శోభయేత్కంకణైః రుక్మైఃకర్ణవేష్టాంగులీయకైః॥
పూర్వమణ్డలవత్కార్యం ద్వితీయమండలంశుభం। తస్యమధ్యేతుసా
నారీ శ్వేతపుష్పైరలంకృతే॥ శ్వేతవస్త్రపరీధానం శ్వేతగంధానులేపనం।
సుఖాసనోపవిష్టస్యా దాచార్యోరుద్రజాపకః॥ అభిషించేత్తతశ్చైనాం
అర్కపత్రపుటాంబునా। చతుష్షష్టిఋచంచైవ రుద్రేణైకాదశేనతు॥ శ
తానిసప్తపర్ణానాం చతుర్భిరధికానితు।పర్ణానామితిఋచాంతాసాం
చతుష్షష్టిసంఖ్యానాం ఏకాదశకృత్వః పఠితానామియంసంఖ్యా॥ అచ్ఛిద్రే
ణేతిమంత్రేణ స్నానార్థంవినివేశయేత్। అశ్వస్థానాద్గజస్థానా ద్వల్మీకా
త్సంగమాద్ధ్రదాత్ ॥ వైశ్యాంగణాద్రాజ గృహాద్గోష్ఠాదానీయవైమృ
దం। సర్వౌషధీరోచనంచ నదీతీర్థోదకానిచ ॥ ఏతత్సంక్షిప్యకలశే కు
శలాకాచిదంగనా। రుద్రాభిజప్తైనతతః స్నాపయేత్కలశేనతాం॥ తోయ
పూర్ణోదకలశైరశ్వత్థదళపూరితైః। సర్వదిక్సంస్థితౌ పశ్చాత్స్థాప
యేత్కలశాష్టకైః॥ ఏవంస్నాతాస్నాపకాయ దద్యాద్గాంకాంచనంత
థా।హోతురేవాత్రనిర్దిష్టా దక్షిణాగౌఃపయస్వినీ॥ బ్రాహ్మణానామ
థాన్యేషాం స్వశక్త్యాయమునిపుంగవ। స్రగ్వస్త్రకాంచనాదీని దత్వాస
ర్వాన్క్షమాపయేత్॥ కృతేనానేనవిప్రేంద్ర రుద్రస్నానేనభామినీ। సు
భగాకాంతిసంయుక్తా బహుపుత్రాప్రజాయతే॥ సర్వేష్వపిహిమాసేషు
బ్రాహ్మణానుమతేషుచ। తస్మాదవశ్యంకుర్వీత స్త్రీపుత్రంసుఖమృచ్ఛతీ॥
యత్స్నానమాచరతి రుద్రమితిప్రసిద్ధం। శ్రద్ధాన్వితాద్విజ వరానుమతే
నతాంగీ॥దోషాన్నిహత్యసకలాంశ్చ శరీరభాజోభర్తుః ప్రియాభవతిభా
రతజీవవత్సా। ఇతిహేమాద్రౌభవిష్యోత్తరోక్తం వంధ్యాత్వహరంరుద్ర
స్నానం॥

అథ హేమాద్రావన్యథాస్నానం॥ పార్వత్యువాచ॥ మృతప్రజా ప్రజావాపిస్త్రీప్రజావాపిజాయతే। గ్రహరోగాన్వితావాపిత్యక్తాత్యజతివాపతిం॥ వదదేవకథంతస్యాఃసర్వమేతద్వినశ్యతి॥ జాయతేచతథాభీష్టమతః పృచ్ఛామిశంకరీ॥ ఈశ్వరఉవాచ॥ శ్రుణుయేనప్రణశ్యన్తి దోషాఃస్త్రీణాం త్వయోదితాః। జాయతేచతథాభీష్టం యథావత్కథయామితే॥ గోమూత్రగోమయాంభ్యాంచ భూశుద్ధింపరికల్పయేత్ । అవృతేవితతేదేశే యత్రనాన్యఃప్రపశ్యతి ॥ కుంభాన్ సమానయేత్తద్వద్దశైకంచతథాద్విజాన్। ఆహూయప్రార్థయేత్సర్వాన్ సచర్మతిలశక్తిమృదా ॥ ప్రక్షాళ్య స్థాపయేత్కుంభాన్ పూరయేత్తీర్థవారిణా।కృత్వాత్మరక్షాంవిధివత్స్వస్తికంచతథాసనం॥ యజేన్మాంసర్వకామేశం ప్రాణానాయమ్యవాగ్యతః। సంకల్ప్యచాద్యకుంభేషుమామేవాఽత్రావహాంత్వితి॥ఆసనాదిసమస్తంతు తత్రైవపరికల్పయేత్ । కుంభస్యబాహ్యాదేశేతు లోకపాలాన్ప్రపూజయేత్। బోధాయనోక్తవిధినా గత్రామీశానసన్నిధౌ॥ త్వరితంచతతో నత్వా ఇంద్రాదీన్మూలమంత్రతః । ప్రణవశ్చాదితఃకార్యో నమశ్చాంతేతథైవచ॥ దేవతాపదమధ్యస్తు మూలమంత్రఃప్రకీర్తితః । రుద్రైకాదశినీమేకాం స్పృష్ట్వాకుంభోదకంజపేత్॥పునఃసంపూజ్యవిధివన్మామింద్రాదీంస్తథైవచ।ఏవంసర్వేషుకుంభేషు సర్వైఃకార్యోద్విజోత్తమైః॥ తతః కుంభాన్సమాదాయ క్రమాన్మూర్ధ్నివిసర్జయేత్ । ఏతదేకాదశగుణం కర్తవ్యంద్విజసత్తమైః ॥ ఏకాదశేహ్నివిధివత్కర్తవ్యంద్విజభోజనం । దత్వాచదక్షిణాంతేభ్యోన మస్కృత్యవిసర్జయేత్ ॥ ఏవందోషాఃప్రణశ్యంతి జాయతేతుయథేప్సితం । పురుషస్యాపికర్తవ్యం గ్రహరోగాన్వితస్యచ। పుష్ట్యాయుర్బలకామస్య తత్క్రియన్యజయార్థినః॥ ప్రతిసంవత్సరంయస్తు చైత్రశుక్లేశుభేదినే । కరోతిశ్రద్ధయాయుక్త అనేకాపద్విముక్తయే॥ ఇతిరుద్రస్నానం॥

చండీకల్పః.

అథశతచండీ సహస్రచండీచ॥ చండీపాఠేఫలందేవీ శ్రుణుష్వగదతోమమ। సంకల్పపూర్వంసంపూజ్యన్యస్యాంగేషుఅనుక్రమాత్॥ పఠ

నాద్బలిదానాద్వా సిద్ధిమాప్నోతిసాధకః। ఉపసర్గోపశాన్త్యర్థం త్రిరావృత్త్యాసదాపఠేత్॥ గ్రహోపశాంతౌకర్తవ్యా పంచావృత్తిర్వరాననే। మహాభయేసముత్పన్నే సప్తావృత్త్యాసమున్నయేత్॥ నవావృత్త్యాభవేచ్ఛాంతి ర్వాజపేయఫలంలభేత్। రాజవశ్యాయభూత్యైచ రుద్రావృత్త్యాప్యుదీరయేత్॥ అర్కావృత్త్యాకామసిద్ధిర్వైరి హానిశ్చజాయతే॥ మన్వావృత్త్యావైరినాశస్తథాస్త్రీవశ్యతామియాత్। సౌఖ్యంపంచదశావృత్త్యాశ్రియమాప్నోతిమానవః॥ కలావృత్త్యాపుత్రపౌత్ర ధనధాన్యాగమంవిదుః। రాజభీతివిమోక్షాయ వైరస్యోచ్చాటనాయచ॥ కుర్యాత్సప్తదశావృత్త్యా తథాష్టాదశకంప్రియే। మహావ్రణవిమోక్షాయవింశావృత్త్యాపఠేత్సుధీః॥ అవృత్త్యాపంచవింశత్యా భవేద్బంధవిమోక్షణమ్। సంకటెనమనుప్రాప్తే దుశ్చికిత్స్యేమయెతథా॥ జాతిధ్వంసేకులచ్ఛేదేఆయుషోనాశఆగతే। వైరివృద్ధౌ వ్యాధివృద్ధౌ ధననాశేతథాక్షయే॥ తథైవత్రివిధోత్పాతే తథాచైవాతిపాతకే। కుర్యాద్యత్నాచ్ఛతావృత్త్యాతతః సంపద్యతేశుభం। శ్రేయోవృద్ధిః శతావృత్త్యారాజ్యవృద్ధిస్తథాపరా। మనసాచింతితందేవీ సిద్ధ్యత్యష్టోత్తరాచ్ఛతాత్। సహస్రావర్తనాల్లక్ష్మీ రావృణోతిస్వయంస్థిరా॥ భుక్త్వావమనోరథాన్కామాన్ నరోమోక్షమవాప్నుయాత్। చండ్యాంశతావృత్తిపాఠాత్ సర్వాస్సిద్ధ్యంతిసిద్ధయః॥ శతసాహస్రికావృత్త్యా దిక్చక్రాధిపతిర్భవేత్। తతః ఓం నారాయణాయనమః-నరాయనమః- నరోత్తమాయ-దేవ్యైనమః- సరస్వత్యైనమః-వ్యాసాయనమః - ఇతినత్వాపఠేత్ - విధివాక్యపాఠస్త్వమూలోభాన్తానాం॥ అధ్యాయంప్రాప్యవిరమె న్నతుమధ్యేకదాచన। కృతేవిరామేమధ్యేతు అధ్యాయాదిపఠేన్నరః॥ తథా॥ దేవార్చామగ్రతః కృత్వాబ్రాహ్మణానాంవిశేషతః॥ గ్రన్థింవాశిథిలంకుర్యా ద్వాచకఃకురునందన॥ అథశతచండీసహస్రచండీప్రయోగః॥ నత్వాగణేశ్వరందేవీంపితరౌరాఘవంశివం—రామకృష్ణతనూజేనకమలాకరశర్మణా। డామరంయామళంచైవయోగినీతంత్రమేవచ॥ వారాహీతంత్రమన్యాంశ్చ గ్రంథానాలోచ్యయత్నతః॥

సహస్రచండికాయాశ్చ శతచండ్యాస్తథైవచ ॥ నవార్ణన్యాసవిధినా ప్ర
యోగఃసముదీరితః । తత్రయజమానః ॥ శుభేదేశేమంటపంచికీ
ర్షుర్గణేశకర్మశేషే వసుధానాంపూజనంకృత్వా శతచండ్యాఃషోడశ
హస్తం । సహస్రచండ్యావింశతి హస్తంమంటపం ప్రసాధ్యతదాగ్నేయ
స్తంభావటేవా ॥ పూర్వోక్తదేవానాం పూజాంకృత్వా తామ్రపాత్రే
ర్ఘ్యమాదాయజానుభ్యామ వనీంగత్వా ఆగచ్ఛసర్వకల్యాణి వసుధే
లోకధారిణి । ఉద్ధృతాసివరాహేణ సశైలవనకాననా ॥ మంటపంకా
రయామ్యద్య త్వదూర్ధ్వంశుభలక్షణం । గృహాణార్ఘ్యంమయాదత్తం
ప్రసన్నాశుభదాభవేతి భూమ్యైఅర్ఘ్యందత్వా – మంటపంవిధాయ
తన్మధ్యే ఈశాన్యాంహస్తమాత్రాంగుళ వప్రాంగ్రహవేదిం కృత్వాప
శ్చిమేశతచణ్డ్యా ద్విహస్తంసహస్రచండ్యా శ్చతుర్హస్తం షడ్ఢస్తంవా
చతురస్రం పద్మంపద్మకుండంవాకుర్యాత్ । తత్రాష్టచత్వారింశదంగుళా
నిచతుర్హస్తేకరణీయా ॥ అష్టపంచాశదంగుళాని సప్తయవాయుక్తాద్వ
యంచషడ్ఢస్తేకరణీయా । ఏవంకుండంకృత్వామంటపమధ్యేష్టకోణాంవేదిం
కుర్యాత్ – తద్యథా – మధ్యస్తంభచతుష్కమధ్యే సమచతురస్రంకృ
త్వాషోడశహస్తమణ్టపేష్టాదశాంగులైర్వింశత్యంగుళాధికహస్తేనకోణే
షూభయతోఙ్కమధికృత్యాష్టసూత్రదానాదష్టాస్రమితిరాఘవభట్టోక్తః
ప్రకారః ॥ అథవాషోడశాంగుళాధిక హస్తమాత్రంమధ్యే చతురస్రం
కృత్వాతత్సంలగ్నాని చతుర్దిక్షుతన్మానానిచత్వారి చతురస్రాణికృత్వా
బాహ్యచతురస్రాణాం కోణేత్వక్ష్ణయాష్ట సూత్రాణిదత్వాదిక్షు చతుర
స్రశ్చతుర్భాగాంశాంస్త్యజేదిత్యష్టాస్రం ఏవమష్టకోణాం హస్తోచ్చాంవే
దింకృత్వా– తదుపరివారుణమణ్డలం సర్వతోభద్రంవా కృత్వోపరివితా
నం కింకిణీచామరాదియుతంబధ్వా శతచండ్యాంపలేన తదర్ధేనతదర్ధే
నవా సహస్రచణ్డ్యాంతుపలపంచకేన తదర్ధేనవాదేవీమూర్తిమష్టా
దశభుజాంకుర్యాత్ – అథప్రయోగః ॥ శుభేహ్నికర్తాసపత్నీకఃతిలతైలే
నకృతాభ్యంగో భూషితసంపూర్ణ కలశహస్తోభద్రం కర్ణేభిరితిమ

ణ్టపం ప్రదక్షిణీకృత్య పశ్చిమద్వారేణ ప్రవిశ్యోప విశ్య దేశకాలౌ స్మృత్వా మమేహ జన్మని దుర్గా ప్రీతిద్వారా సర్వాపచ్ఛాంతిపూర్వక దీర్ఘా యుర్విపులధన పుత్రపౌత్రాద్యనవచ్ఛిన్న సన్తతివృద్ధిస్థిరలక్ష్మీ కీర్తిలా భ శత్రుపరాజయసదభీష్టసిద్ధ్యర్థం - మమాముకకార్యసిద్ధ్యర్థం వా సనవగ్రహ. మఖాంశతచండీం సహస్రచండీంవాస్వయం బ్రాహ్మణద్వారా వాకరిష్యే - తదంగతయా గణేశపూజన పుణ్యాహవాచన మాతృకా పూజననాన్దీశ్రాద్ధానికృత్వాఽచార్యం వృత్వా ప్రార్థయేత్ ॥ ఆచార్య స్తుయథాస్వర్గే శక్రాదీనాంబృహస్పతిః-తథాత్వంమమయజ్ఞేస్మిన్నాచా ర్యోభవసువ్రతేతి॥ తతో బ్రహ్మాణంవృణుయాత్ ॥యథాచతుర్ముఖో బ్ర హ్మాస్వర్గేలోకపితామహః- తథాత్వంమమయజ్ఞేస్మిన్ బ్రహ్మాణంత్వామ హంవృణే॥ఇతిప్రార్థయేత్ -తతఃసదస్యంగాణాపత్యజపార్థంచ వృత్వా స్మిన్కర్మణి ఋత్విక్త్వేన త్వామహంవృణే ఇతిశతచండ్యాం నవఋత్వి జోవృణుయాత్ - సహస్రచండ్యాంశతం తతోష్టౌద్వారపాలాన్ వృత్వా సంభవే సర్వేషాంమధుపర్కపూజాంకృత్వా ॥ అంగుళీయ కర్ణభూ షణవస్త్రద్వయ జలపాత్రాసనార్ఘ్యపాత్రాణిదద్యాత్ - ద్విగుణమా చార్యాయ అథాచార్యో యదత్రసంస్థితంభూతమితి సర్షపాన్వికీ ర్యపంచగవ్యేనకుశైః శుచీవోహవ్యేతిత్రుచేన ఆపోహిష్ఠేతిత్రుచేనచ మం పంప్రోక్ష్యస్వస్తయయనం తార్క్ష్యమితి మంత్రద్వయంపఠేత్ - తతో మత్కృతతులాపద్ధతి మార్గేణమంటపపూజాం ప్రాగగ్నిస్థాపనాత్కు ర్యాత్ -తతఃపూర్వే॥కాదంబరిగజారూఢ వజ్రహస్తే ఏహ్యేహి ఆగచ్ఛ ఆగచ్ఛ- గంధపుష్పసహితమిమం క్షీరాక్తాన్నబలింగృహాణ--మమేప్సి తంకురు కురుస్వాహేతిబలిందత్వా- ద్వారశాఖయోర్బ్రాహ్మీ మాహే శ్వరీచిచ్ఛక్త్యైమాయాశక్త్యై ధాత్రే విధాత్రేశంఖనిధయే పద్మనిధ యే ద్వారశ్రియైనమ ఇతిసంపూజ్యాథః వాస్తుపురుషమసితాంగభైరవం చపూజయేత్ - తతఆగ్నేయే ఉత్కే- అజారూఢే-శక్తిహస్తే ఏహ్యేహి త్యాదిరురుభైరవశ్చ- దక్షిణేకరాళిమహిషారూఢే- దండహస్తే ఏహ్యే

హీత్యాది - ద్వారశాఖయోః కౌమారీంవైష్ణవీంపూర్వవచ్ఛక్త్యాదీన్
సంపూజ్య చండభైరవంపూజయేత్ - తతోనైఋత్యాం రక్తాక్షీప్రేతా
రూఢే ఖడ్గహస్తే ఏహ్యేహీత్యాది - క్రోధభైరవశ్చ - తతఃపశ్చిమేకా
బేరీ అశ్వారూఢపాశహస్తే ఏహ్యేహీత్యాది- ద్వారశాఖయోర్వారా
హీ మింద్రాణీంచిచ్ఛక్త్యాదీంశ్చ సంపూజ్య ఉన్మత్తభైరవంపూజయేత్-
తతోవాయవ్యేమృగవాహనేంకుశహస్తే ఏహ్యేహీత్యాది-కపాలభైరవ
శ్చ-తత ఉత్తరేయక్షిణీసిప్హవాహినీగదాహస్తే ఏహ్యేహీత్యాది- ద్వా
రశాఖయోః చాముండాంమహాలక్ష్మీంచ చిచ్ఛక్త్యాదీన్సంపూజ్య భీషణ
భైరవంపూజయేత్ - ఈశాన్యాంకాళీవృషారూఢే శూలహస్తేఏహ్యేహీ
త్యాది-సంహారభైరవశ్చ - ఈశానపూర్వమధ్యే సర్వరాజ్యేఅహివా
హనేచక్రహస్తే ఏహ్యేహీత్యాది - భూమిపూజాచ పశ్చిమనిఋతిమ
ధ్యేసుర శ్రేష్ఠేహయవాహనే - అక్షసూత్రకమండలుహస్తే ఏహ్యేహీ
త్యాది- అంతరిక్షపూజాచ - తతోవేద్యామాగ్నేయెవిఘ్నవే-పూర్వే రు
ద్రాయ-ఈశాన్యాంబ్రహ్మణె- పశ్చిమే గణేశాయ- మధ్యేమహాకాళ్యై
మహాలక్ష్మ్యై మహాసరస్వత్యై- ధ్వజపతాకోచ్ఛ్రియణం కృత్వా పూజ
యేత్॥ తతఆచార్యోగ్రహవేద్యాం- గ్రహాన్సంస్థాప్యసంపూజ్యమ
ధ్యవెద్యాంపీఠెఉపవిశ్య- గుం-గురవేనమః-గంగణపతయేనమః - ద్వాం
ద్వారశ్రియైనమః- దుం- దుర్గాయైనమః - క్షుం క్షేత్రపాలాయనమః-
హ్రాః అస్త్రాయఫడితివాస్తు పురుషాయ మహాలక్ష్మ్యైనమఇతినత్వా- పృ
థ్వీత్యాసనంకృత్వా అనన్తాసనాయ - విమలాననాయ - పద్మాసనాయన
మఇతినత్వా - అపక్రామన్తుభూతాని - అపసర్పంతుయేభూతా ఇతి
ద్వాభ్యాంవామ పాదఘాతత్రయంకృత్వా-హ్రాః అస్త్రాయఫడితితాళత్ర
యంకృత్వా- గణపతిసరస్వతీ క్షేత్రపాలాన్నత్వారః ఫడిత్యగ్నిప్రాకా
రంవిచింత్యనమన్త్రాత్ జలధారాందత్వా మూలేనాచమ్య ప్రాణానాయమ్య
దేశకాలౌస్మృత్వాఅస్మిన్శతచండీయెకర్మణి శ్రీమహాలక్ష్మ్యైనవార్ణ
విధానేనన్యాసపూజాదికరిష్యే ఇతిసంకల్ప్యభూతశుద్ధింకుర్యాత్ ॥ స్వదే

వంహంసస్సోహమితిశిరస్థితపరమాత్మనిసంయోజ్య పాదాదిజానుపర్యంతం
లం పృథివీమప్సు (ఉపసంహరామి) ఇతిసర్వత్రానుషంగః॥ జాన్వాద్యా
నాభిపర్యంతం- వం - అప్సుతేజసి ఉపసంహరామి-నాభేరాకణ్ఠం- రం-
తేజోవాయౌ ఉపసంహరామి । కంఠాత్ భ్రూమధ్యపర్యన్తం - యం-
వాయుమాకాశే ఉపసంహరామి । భ్రూమధ్యాద్బ్రహ్మరంధ్రపర్యన్తం-
హం- ఆకాశమహఙ్కారే ఉపసంహరామి। అహఙ్కారంమహతి-మహ
త్ప్రకృతౌ-ప్రకృతింపురుషే- పురుషంపరమాత్మని మహాలక్ష్మీసంజ్ఞేబ్రహ్మ
ణి ఉపసంహరామీత్యనుషంగేణ భూతానిసంహృత్య। వామకుక్షౌ అంగు
ష్ఠమాత్రం పాపపురుషంయమితిపూరకేణషోడశావృత్త్యా (౧౬) సం
శోష్య - రమిత్యగ్నిబీజేనకుంభకేన చతుష్షష్ట్యావృత్త్యా- (౬౪) దగ్ధ్వా-
వమితిరేచకేణ ద్వాత్రింశదావృత్త్యా (3౨) నిస్సార్య-వామిత్యమృతబీజే
నాప్లావ్య । లమితిసమ్మేళ్యగ్లామితి ఘనీకృత్యహామితివ్యోమబీజేన దేహా
వయవాన్ధ్యాత్వాజీవంహంసస్సోహంహంస ఇతితత్రసంయోజ్య॥ బ్రహ్మ
ణః ప్రకృతిః। ప్రకృతేర్మహత్ - మహతోహంకారః- అహఙ్కారాదా
కాశః-ఆకాశాద్వాయుః-వాయోరగ్నిః- అగ్నేరాపః- అద్భ్యః ప్రధివీ-పృ
థివ్యా ఓషధయః - ఓషధీభ్యోన్నం- అన్నాద్రేతః-రేతసః పురుష ఇతిదే
హోత్పత్తింవిభావ్యప్రాణప్రతిష్ఠాం కుర్యాత్॥ అస్యశ్రీఅముకచండీప్రాణ
ప్రతిష్ఠామహామంత్రస్యబ్రహ్మవిష్ణురుద్రాఋషయః॥ ఋగ్యజస్సామానిఛం
దాంసి - చైతన్యరూపిణీజగత్సృష్టికర్త్రీ ప్రాణశక్తిర్దేవతా- ఆంబీజం
హ్రీం శక్తిః- క్రోం కీలకం - అస్యాశ్చండ్యాః ప్రాణప్రతిష్ఠాయాం విని
యోగః- ఓం-అం-హ్రీం-క్రోం- అం-కం- ఖం-గం-ఘం-ఙం- పృథివ్య
ప్తేజోవాయ్వాకాశాత్మనే ఆం అంగుష్ఠాభ్యాంనమః- ఓం-ఇం-చం-ఛం-
జం-ఝం- ఞం- శబ్దస్పర్శరూప రసగంధాత్మనే ఈం- తర్జనీభ్యాం-
ఓం-ఉం - టం-ఠం- డం-ఢం-ణం - శ్రోత్రత్వక్చక్షుర్జిహ్వాఘ్రాణాత్మ
నే ఊం మధ్యమాభ్యాం- ఓం-ఏం-తం-థం-దం-ధం-నం-వాక్పాణిపాదపా
యూపస్థాత్మనే ఐం-అనామికాభ్యాం- ఓం-ఓం-పం-ఫం-బం-భం- మం-

వచనాదానవిహారోత్సర్గానందాత్మనే ఔం-కనిష్ఠికాభ్యాం - ఓం-అం-యం-రం-లం-వం-శం-షం-సం-హం-క్షం-మనోబుద్ధ్యహంకారచిత్తవిజ్ఞానాత్మనే అః కరతలకరపృష్ఠాభ్యాంనమః॥ ఏవంహృదయాదిషడంగన్యాసః-ఓం-ఆం-హ్రీం-క్రోం- యం-రం-లం - వం-శం-షం-సం- హంసఃసోహం క్రోం-హ్రీం-ఆం - అముకచణ్డ్యాః ప్రాణా ఇహ ప్రాణాః- పునరేవమమజీవ ఇహస్థితః పునరేవ వాఙ్మనశ్చక్షుః శ్రోత్రజిహ్వాఘ్రాణప్రాణాః పాణి పాద పాయూపస్థా ఇహైవాగత్య సుఖంచిరం తిష్ఠన్తుస్వస్తయేస్వాహేతి శిర సిహృదివాకరం దత్వా త్రిః సకృద్వాజప్త్వా పంచదశ వారం ప్రణవం జపేద్వర్ణ సంస్కారాన్ భావయేత్ ॥ అథమాతృకాన్యాసః॥ అస్య శ్రీమాతృకామన్త్రస్య బ్రహ్మఋషిః - గాయత్రీఛందః- మాతృకాసరస్వతీదేవతా-హలాబీజాని- స్వరాః శక్తయః క్షంకీలకం మాతృకాన్యాసేవినియోగః-ఓం-అం- కం- ఖం- ఆం- అంగుష్ఠాభ్యాం - ఓం- ఇం-చం- ఖం- ఈం తర్జనీభ్యాం- ఓం- ఉం-టం-ఖం- ఊం-మధ్యమాభ్యాం- ఓం- ఏం- తం-ఖం-ఐం అనామికాభ్యాం- ఓంఓం-పం-ఫం-ఖం-ఔం- కనిష్ఠికాభ్యాం-ం- ఓం-అం-యం-రం-౼- అః-౼కరతలకరపృష్ఠాభ్యాంనమః- ఏవంహృదయాదిషడంగ న్యాసః- తతః కంఠస్థషోడశదళపద్మే అకారాదిషోడశస్వరాన్ న్యసేత్ అం నమః- ఆంనమః ఇంఇత్యాది- హృదయస్థద్వాదశదళే కాదిఠాన్తాన్- నాభౌదశదళే ఢాదిఫాన్తాన్- తదధః షడ్దళే బాదిలాంతాన్ ఆధారే చతుర్దళేవాదిసాన్తాన్- లలాటేద్విదళే- హం-క్షం- ఇత్యంతర్మాతృకాః-అథ బహిర్మాతృకాన్యాసః - ఋష్యాదిషడంగః పూర్వవత్ అంనమఃశిరసి-ఆం- ముఖే- ఇం- దక్షిణనేత్రే- ఈం-నమః-వామనేత్రే- ఉం- దక్షిణకర్ణే- ఊంనమః- వామకర్ణే- ఋంనమః- దక్షిణనాసాపుటే- ౠం నమః- వామనాసాయాం- ఌంనమః- దక్షిణకపోలే- ౡంనమః- వామకపోలే- ఏంనమః- ఊర్ధ్వోష్ఠే- ఐంనమఃఅధరోష్ఠే- ఓంనమఃఊర్ధ్వదన్తపఙ్క్తౌ- ఔంనమఃఅధోదన్తపఙ్క్తౌ- అంనమఃజిహ్వాయాం-అఃనమః కంఠే- కంనమః దక్షిణబాహుమూలే - ఖంనమఃదక్షిణకూర్పరే- గంన

మః దక్షిణమణిబంధే- ఘంనమః దక్షిణాంగులిమూలే - ఙంనమః దక్షిణాం
గుళ్యగ్రే- చంనమః వామబాహుమూలే- ఛంనమః వామకూర్పరే - జం
నమః- వామమణిబంధే- ఝంనమః వామాంగులిమూలే- ఞంనమః వా
మాంగుళ్యగ్రే- టంనమః దక్షిణపాదమూలే- ఠంనమః దక్షిణజానుని-డం
నమః దక్షిణగుల్ఫే- ఢంనమః దక్షిణపాదాంగులిమూలే- ణంనమః దక్షపా
దాంగుళ్యగ్రే- తంనమః వామపాదమూలే- థంనమః వామజానుని- దంన
మః వామగుల్ఫే- ధంనమః వామపాదాంగులిమూలే- నంనమః వామపా
దాంగుళ్యగ్రే- పంనమః- దక్షిణపార్శ్వే- ఫంనమః వామపార్శ్వే- బం-
పృష్ఠే- భం- నాభౌ- మం-ఉదరే- యం-నమః- హృదయే- రం-నమః-
దోర్మూలే- లం- కకుది- వం- స్కంధయోః- శం-హృదయాదిదక్షకరే-
షం-హృదయాదివామకరే- సంనమః హృదయాదిదక్షపాదే- హంనమః
హృదయాదివామపాదే- ళం-మూర్ధాదిపాదాన్తం- క్షంనమః పాదాది
మూర్ధాంతం- అథనివృత్త్యాదికళాన్యాసః- అంనివృత్త్యైనమః- శిరసి-
ఆంప్రతిష్ఠాయైనమః-ముఖే - ఇంవిద్యాయై- లలాటే ఈంశాన్త్యై-దక్షవా
మక్రమేణనేత్రయోః- ఉంఈధికాయై-ఊందీపికాయైదక్షవామక్రమేణక
ర్ణయోః-ఋం- రేచకాయై- ౠంమోచికాయై-నాసయోః- ఌం-పరా
యై-ౡంసూక్ష్మాయై- కపోలయోః- ఏం-సూక్ష్మామృతాయై-ఐం-జ్ఞానామృ
తాయైదన్తయోః-ఓం-సావిత్ర్యై- ఔం- వ్యాపిన్యై-ఓష్ఠయోః-అం-
సురూపాయై- జిహ్వాయాం- అః-అనన్తాయై-కంఠే- అథదక్షకరే-కంసృ
ష్ట్యై- ఖం-ఋద్ధ్యైనమః- గం-స్మృత్యైనమః- ఘం- మేధాయైనమః-
ఙం - కాంత్యైనమః - ఇతి దక్షిణకరమూల కూర్పరమణిబంధాంగులి
మూలాంగుళ్యగ్రేషున్యసేత్ -చం-లక్ష్మ్యై- ఛం-ద్యుత్యై- జం-స్థిరాయై-
ఝం-స్థిత్యై-ఞం-సిద్ధ్యై-ఇతివామకరేపూర్వవన్న్యసేత్ -టం-జరాయై-
ఠం-పాలిన్యై-డం-క్షాన్త్యై- ఢం-ఈశ్వర్యై- ణం-రత్యై- ఇతి దక్షపా
దమూలజానుగుల్ఫాంగులిమూలాంగుళ్యగ్రేషున్యసేత్ - తం- కామికా
యై-థం-వరదాయై- దం-హ్లాదిన్యై-ధం-ప్రీత్యై-నం-దీర్ఘాయై-ఇతివా

మపాదమూలజాన్వాదిక్రమేణ- పం-తీక్ష్ణాయై- ఫం-రౌద్ర్యై- ఋష్యాద
క్షవామక్రమేణ - బం_ఆభాయై- పృష్ఠే- భం- నిద్రాయై-నాభౌ-మం
తంద్రై్య-ఉదరే-యం-క్షుధాయైనమః- హృది- రం-క్రోధిన్యై- కంఠే-
లం-కృపాయై-కకుది- వం- ఉల్కాయైనమః- స్కంధయోః- శం-మృత్య
వేనమః- హృదయాదిదక్షకరే-షం- పీతాయై - హృదయాదివామకరే-
సం శ్వేతాయై- హృదయాదిదక్షపాదే - హం- అరుణాయై- హృదయా
దివామపాదే- ళం-అసితాయై- మూర్ధాదిపాదాన్తం- క్షం- అనన్తా
యైనమః పాదాదిమూర్ధాన్తం - ఇతికలాన్యాసః ॥ తతోమూలేనత్రిః
ప్రాణానాయమ్య - అస్యశ్రీనవార్ణమంత్రస్య బ్రహ్మవిష్ణురుద్రా ఋష
యః-మహాకాళీమహాలక్ష్మీమహాసరస్వత్యోదేవతా। గాయత్ర్యుష్ణిగను
ష్టుప్ ఛందాంసి- నందాశాకంభరీభీమాశ్శక్తయః- రక్తదన్తికాదుర్గా
భ్రామర్యోబీజాని- అగ్నివాయుస్సూర్యస్తత్వాని- జపపూజాద్యావి
నియోగః- అక్షైకాదశన్యాసః- హ్రీం - బీజయుక్తాన్ అకారాదిక్షకా
రాంతాన్ వర్ణాన్బహిర్మాతృకాస్థానేషున్యసేత్ - హ్రీం- అంనమః
శిరసిఇత్యాది- ఇతిప్రథమః- ఓం!ఐం-హ్రీం-క్లీం-బీజాని- కరద్వయేకనిష్ఠి
కాంగుష్ఠాంతం కరతలకరపృష్ఠమణిబంధేషున్యసేత్ - ఓం- ఐం-హ్రీం-
క్లీంనమః- కనిష్ఠికాభ్యాంనమఇత్యాది- ఏవంహృదయాదిషడంగః- ఏవం
దశదిక్షుచ ॥ ఇతిద్వితీయః ॥ ఓం-హ్రీం-ఐం- బ్రాహ్మీపూర్వతోమాంపా
తు- ఓం-హ్రీం- హ్రాం- మాహేశ్వరీ ఆగ్నేయాం మాంపాతు- ఓం-
హ్రీం-క్లీం- కౌమారీదక్షిణేమాంపాతు-ఓం-హ్రీం- శ్రీం- వైష్ణవీనైఋ
త్యాంమాంపాతు- ఓం-హ్రీం-హ్రూం - వారాహ్యైనమః- పశ్చిమా
యాంమాంపాతు- ఓం-హ్రీం-గ్లాం- ఇంద్రాణ్యై-వాయవ్యేమాం-ఓం-
హ్రీం- క్ష్మాం- నారసింహ్యైనమః-ఉత్తరేమాంపాతు-ఓం-హ్రీం- శ్రాం-
చాముండాయై-ఈశాన్యాం-మాం-ఓం- హ్రీం-వ్యోమేశ్వర్యైఊర్ధ్వే
మాం-ఓం-హ్రీం- సప్తద్వీపేశ్వర్యైభువిమాం - ఓం- హ్రీం- నాగేశ్వ
ర్యై-పాతాళే-మాం ॥ ఇతితృతీయః ॥ సర్వత్రాదౌ ప్రణవః-ఓం-ఆనం

దవాయై-పూర్వాంగే-మాం- క్సౌం- రక్తదంతికాయై- దక్షిణాంగేమాం క్సౌం- శాకంభర్యై-పశ్చిమాంగేమాం - క్సౌం- దుర్గాయై- వామ భాగే- మాం- భ్రామరీం-పాత్రకరాయై-శిరసిమాం- మాతంగకన్యాయైమ స్తకాదిపాదాన్తం-మాం- శ్రీంచిత్రకాన్తికృద్ధ్యై నమః- పాదాదిశి రోన్తంమాం॥ఇతిచతుర్థః॥ ఓం హ్రీం బ్రహ్మాణేనమః। పాదాదినాభిపర్య న్తంమాం-ఓం-హ్రీం-వైష్ణవ్యైనమఃనాభేర్విశుద్ధిపర్యంతం-మాం-ఓం-హ్రీం-రుద్రాయ-విశుద్ధేఃబ్రహ్మరంధ్రాంతంమాం-ఓంహ్రీం-హంహంసా యై-పదద్వయేమాం-ఓం-హ్రీం-వైనతేయాయ -కరద్వయే-మాం-ఓం-హ్రీం-వృషభాయనమఃచక్షుషోః-మాం-ఓం-హ్రీం-గజాననాయ-సర్వాం గేమాం-ఓం-హ్రీం- పరాయ - పూర్వాపరదేహభాగయోఃఆనందమయ హారిసర్వాంగే- మాం॥ఇతిపంచమః॥ఓం-హ్రీం-మహాలక్ష్మ్యైమధ్యదేహే మాం-ఓం-ఐం-సరస్వత్యైఊర్ధ్వదేహేమాం-ఓం-క్లీం- మహాకాళ్యై-అధోదేహేమాం- ఓం-హ్రీం-క్ష్వ్రాం-సిద్ధాయ- హస్తయోః-మాం-ఓం-హ్రీం హంసాయ- నేత్రయోః- మాం-ఓం-హ్రీం- మహిషప్రేతాభ్యాం నమః పాదయోః-మాం-ఓంనమశ్చండికాయైసర్వాంగేమాం॥ఇతిషష్ఠః॥ ఓం-ఐం-నమః మూర్ధ్ని॥ ఓం-హ్రీంనమః దక్షిణనేత్రే- ఓం-క్లీంనమః వామనేత్రే-ఓంచాంనమఃదక్షిణకర్ణే-మాం-ముంనమఃవామకర్ణే-మాం-డాంనమః దక్షిణనాసికాయాం-యైం నమఃవామనాసాయాం- ఓంనమో నమః- నాసాముఖేమాం-చ్చై- నమఃపాయౌమాం- ఇతి సప్తమః॥ చేంపా యౌ-విం- ముఖే- యైం-ం-వామనాసాయాం- డాందక్షిణనాసికాయాం-మాం-ముం-వామకర్ణే-మాం- చాందక్షిణకర్ణే -మాం-క్లీంవామనేత్రే మాం-హ్రీందక్షిణనేత్రే- మాం-ఐంమూర్ధ్నిమాం ॥ ఇత్యష్టమః ॥ ఐం హ్రీం క్లీం - చాముండాయై విచ్చేస్వాహేతిమూలమన్త్రేణప్రత్యక్షరంప్ర ణవపూర్వంనమోన్తంమామగ్రేదక్షిణపశ్చిమవామాంగేషుఆరోహావరో హాభ్యాంశిరస్తః పాదాంతంపాదాదిశిరోన్తంన్యసేత్ ॥ ఇతినవమః॥ పూ ర్వోక్తసమగ్రమూలమంత్రేణ- హృదయాదిషడంగః॥ ఇతిదశమః॥ తతః

ఖడ్గినీశూలినీఘోరేత్యేకం శ్లోకముక్త్వా నీలవర్ణాంధ్యాత్వాహృదయాయనమః॥శూలేనపాహినోదేవీతిశ్లోకచతుష్టయముక్త్వా రక్తవర్ణాంధ్యాత్వాశిరసేస్వాహా - సర్వస్వరూపే సర్వేశీతిశ్లోకపంచకం పఠిత్వా శ్వేతవర్ణాంధ్యాత్వా శిఖాయైవషట్॥ఇత్యేకాదశః॥తతోయోనిముద్రాం ప్రదర్శయేత్ -సాచైవం-దక్షిణకరస్యతర్జన్యావామస్యానామికాం వామతర్జన్యాదక్షిణస్యానామికాయాంచధృత్వాగ్రే మధ్యమాంగులిద్వయతదగ్రేకనిష్ఠికాద్వయంతదగ్రేంగుష్ఠద్వయమితి॥ అథధ్యానం- శ్వేతాననానీలభుజాసుశ్వేతస్తనమండలా। రక్తమధ్యారక్తపాదానీలజంఘోరురున్మదా॥ సుచిత్రజఘనాచిత్రమాల్యాంబరవిభూషణా। చిత్రానులేపనాకాన్తిరూపసౌభాగ్యశాలినీ॥అష్టాదశభుజాపూజ్యాసాసహస్రభుజాసతీ।ఆయుధాన్యత్రవక్ష్యన్తే దక్షిణాధఃకరక్రమాత్॥అక్షమాలాంచకమలం బాణాసిఃకులిశంగదాం।చక్రంత్రిశూలంపరశుం శంఖంఘంటాంచపాశకం॥శక్తిందండంచచర్మచాపేపానపాత్రంకమండులుమితి। తతోవేద్యాంసర్వతోభద్రంకృత్వాతత్రదేవతాఃస్థాపయేత్ ॥ మధ్యేబ్రహ్మాణం। ఉత్తరాదిసోమాదీన్॥ వాయుసోమమధ్యాదిషుక్రమేణ జన్మయాఅత్రేతివసూన్॥ ఆరుద్రాసఇతిరుద్రాన్। త్యాన్నుక్షత్రియానితి ద్వాదశాదిత్యాన్॥అశ్వినావర్త్యేత్యశ్వినౌ। అభిత్యందేవమితి సప్తయక్షాన్॥ ఆయంగౌరితిసర్పాన్।అప్సరసాంగన్ధర్వాణామితిగంధర్వాప్సరసః॥ బ్రహ్మసోమమధ్యే కుమారమ్మాతేతికుమారం। ఋషభమ్మేత్యృషభం॥ అదితిర్ద్యౌర్జనిష్మేతిదక్షంచ॥ బ్రహ్మేంద్రమధ్యేతామగ్ని వర్ణామితిదుర్గాం। ఇదంవిష్ణురితివిష్ణుంచ॥బ్రహ్మాగ్నిమధ్యే ఉదీరతామితిస్వధాం । బ్రహ్మయమమధ్యేపరంమృత్యో ఇతిమృత్యురోగాన్॥ బ్రహ్మనిఋతిమధ్యే గణానాన్త్వేతిగణపతిం। బ్రహ్మవరుణమధ్యే శన్నోదేవీరిత్యాపః। బ్రహ్మవాయుమధ్యే మరుతోయస్యేతిమరుతః॥ బ్రహ్మణఃపాదమూలే స్యోనేతిభూమిం । తత్రైవఇమంమేగంగే ఇతిగంగాదినద్యః॥ ధామ్నోధామ్న ఇతిసప్తసాగరాంశ్చ। బహిస్సోమాదిసన్నిధౌక్రమేణగదాంత్రిశూలం వజ్రంశక్తిందండం ఖడ్గంపాశమంకుశంచ।

పునరుత్తరాది ॥ గౌతమంభరద్వాజంవిశ్వామిత్రంకశ్యపంజమదగ్నింవసిష్ఠమత్రిమరుంధతీంచ। పూర్వాదిఐంద్రీకౌమారీబ్రాహ్మీవారాహీచాముండావైష్ణవీమాహేశ్వరీవైనాయకీ ॥ తతస్త్రిదన్తుఇత్యావాహ్యానంపూజ్య బలిందత్వా।తన్మధ్యేమహీద్యౌరితిభూమింస్పృష్ట్వా॥ ఓషధయస్సమితిసప్తధాన్యానిక్షిప్త్వాఆకలశేష్వితిహేమంరాజతంతామ్రమయంవాకలశంస్థాప్య। ఇమంమేగంగేఇత్యుదకేనాపూర్య॥ గంధద్వామిరాతిగంధం।యాఓషధీరితిసర్వౌషధీః॥ కాండాత్కాండాదితిదూర్వాః। అశ్వద్ధేవఇతిపంచపల్లవాః॥ స్యోనేతిసప్తమృదః। యాఃఫలినీరితిఫలం పూర్ణాదర్వీతిపూర్ణపాత్రంచనిధాయతత్రవస్త్రేయన్త్రంలిఖేత్ । యథా॥చతుర్ద్వారంచతురస్రత్రయంకృత్వా తన్మధ్యేత్రికోణంకృత్వా తత్పశ్చిమార్ధేదక్షిణకోణంకృత్వా పూర్వస్థపశ్చిమరేఖాసం లగ్నకోణమన్యత్రికోణంకుర్యాత్ ॥ తేనబహిఃస్థకోణమధ్యేచషట్కోణాఃసంపద్యన్తే। తన్మధ్యేవాన్యత్త్రికోణంకృత్వా తత్సంలగ్నమన్యత్రకోణమితి ॥ ఉద్ధారోయథా। యద్వామధ్యేత్రికోణంతద్బహిఃషట్కోణంతద్బాహ్యేవృత్తం తద్బాహ్యేష్టాదళాని। తద్బాహ్యేచతుర్ద్వారం చతురస్రత్రయమితి । ఏవంయన్త్రంవిలిఖ్య తత్రశతచండ్యాఃపలేనహేమ్నాతదర్ధేనవాకృతాంసహస్రచండ్యాస్తువింశతి దశపంచాన్యతమసువర్ణప్రతిమాంకృత్వా॥ ధ్యానోక్తామష్టాదశభుజాంరహస్యోక్తామష్టభుజాంవా మహిషాసురహంత్రీంసింహస్థాందేవీమూర్తిం రక్తపట్టదుకూలయుగచ్ఛన్నాంసంస్థాప్యపూజయేత్॥ తద్యథా। స్వవామేస్త్రాయఫడితిక్షాళితం మూలేనజలపూరితంకుంభంనిధాయ పుష్పాక్షతగంధాదిభిర్మూలేన తత్పాత్రాణ్యాపూర్యదేవదక్షిణే న్యసేత్। తతోమత్స్యముద్రయాత్రికోణం తద్బహిఃషట్కోణంతద్బహిశ్చతురస్రం తద్బాహ్యేవృత్తంగోమయేన జలేనవావిలిఖ్య శంఖముద్రయావష్టభ్య వహ్నిమెదశకలాత్మనే- ధూమ్రార్చ్యై- ఊష్మాయై- జ్వాలిన్యై- విస్ఫులింగిన్యై- శుచ్యై- సురూపాయై - కపిలాయై - హవ్యవాహాయై- కవ్యవాహాయైనమః- ఇత్యభ్యర్చ్యషట్కోణేఅగ్నినిర్బుతివా

యుక్తోక్తేషు హృదయాయనమః-శిరసేస్వాహా-శిఖాయైవషట్ - కవచా
యహుమితి అగ్రేనేత్రత్రయాయవౌషట్- సర్వతఃఅస్త్రాయఫడితిఅక్ష
తైస్సంపూజ్య-అస్త్రప్రక్షాళితంశంఖంసంస్థాప్య-హాంసూంసూర్యమండలా
య ద్వాదశకలాత్మనేనమః - తపిన్యై-తాపిన్యై - ధూమ్రాయై- మ
రీచ్యై- జ్వాలిన్యై- రుచ్యై - సుషుమ్నాయై - భోగదాయై- విశ్వా
యై- బోధిన్యై - ధారిణ్యై - క్షమాయై - ఇతిశంఖమక్షతైః సంపూ
జ్య తత్రగంధపుష్పాణిహృదయమంత్రేణక్షిప్త్వా- క్షంనమః- లంనమః-
హంనమఇత్యాది విలోమమాతృకాభిః శిరోమంత్రేణజలేనాపూర్య ఉం
సోమమండలాయషోడశకలాత్మనే అమృతాయైనమః-మానదాయై- పూ
షాయైనమః-తుష్ట్యై- పుష్ట్యైనమః-రత్యై- శశిన్యైనమః-చంద్రికాయై-
కాంత్యై-జ్యోత్స్నాయై- శ్రియైనమః-ప్రీత్యై - అంగనాయైనమః - పూ
ర్ణాయై- పూర్ణామృతాయైనమః - కామదాయిన్యైనమ ఇత్యభిమం
త్ర్యాంకుశముద్రయా సూర్యమండలాత్తీర్థమాకృష్యావాహిన్యాదిము
ద్రాంప్రదర్శ్య - శిఖామన్త్రేణధేనుముద్రాంగాలినీ ముద్రాంగరుడము
ద్రాంచప్రదర్శ్య-కరద్వయాంగుష్ఠతర్జన్యగ్రసంయోగేగాలినీముద్రా-క
రద్వయస్యపృష్ఠంసంయోజ్య కనిష్ఠికానామికావవష్టభ్య అధోంగుష్ఠంపు
రతస్తర్జన్యౌసంయోజ్యమధ్యమానామికయోర్ముక్తయోఃపక్షతుల్య
త్వేగరుడముద్రాంచప్రదర్శయేత్ - నేత్రమంత్రేణనంవీక్ష్య కవచమం
త్రేణసజలీకృత్య తత్రషడంగానివిన్యస్యాస్త్రమంత్రేణ రక్షాంకృత్వా
మూలేనగంధపుష్పైరభ్యర్చ్య హస్తేనాచ్ఛాద్యమూలేన సప్తవారమభి
మన్త్ర్య-చక్రముద్రయానంరక్ష్య తజ్జలంకించిత్కుంభేక్షిప్త్వా-అస్త్రమం
త్రేణాత్మానంసంపూజ్య ద్రవ్యాణిచసంప్రోక్ష్య మూలేనషడంగంకృత్వా
త్మానంగంధపుష్పైరభ్యర్చ్య మూలేనత్రిఃస్వశిరసి పుష్పాంజలిందత్వా-
ధూపదీపనైవేద్యాదిమనసానివేద్య దేవరూపః సన్మూలంజప్త్వా - దేవా
యజపంనివేద్యపుష్పమాఘ్రాయ కుంభోదరాయనమ ఇతివామేక్షిప్త్వా
హస్తంప్రక్షాళ్యపీఠంపూజయేత్- యథాదేవీదక్షిణేగుం-గురుభ్యోనమః-

వం-పరమగురుభ్యోనమ ఇతి సంపూజ్య-వామే-గం గణపతయే-దుం దుర్గా
యై - క్షం క్షేత్రపాలాయ - మధ్యే ఆధారశక్త్యై - మూలప్రకృత్యై -
కాలాగ్నిరుద్రాయ- మహామంటపాయ- కూర్మాయ - వరాహాయ- అన
న్తాయ- భూమ్యై - అమృతార్ణవాయ- రత్నద్వీపాయ - హేమగిర
యే - నందనోద్యానాయ - మణిభూమ్యై - రత్నమంటపాయ - కల్ప
తరవే-రత్నవేదికాయై- శ్వేతఛత్రాయ-రత్నసింహాసనాయనమ ఇతి సంపూ
జ్య-ఆగ్నేయాదికోణేషు ధర్మాయ-జ్ఞానాయ-వైరాగ్యాయ-ఐశ్వర్యా
య-పూర్వాదిదిక్షు- అధర్మాయ-అజ్ఞానాయ- అవైరాగ్యాయ-అనై
శ్వర్యాయ-ఊర్ధ్వం బ్రహ్మణే-అధః అనన్తాయ-మధ్యే వాస్తుపురుషాయేతి
సంపూజ్య మధ్యే-సం సత్త్వాయ-రం రజసే-తం తమసే-మాం- మాయాయై-
విం-విద్యాయై-పీఠాత్పూర్వాదివ్యష్టదిక్షు - ఓం ఓంకారగిరిపీఠేశ్వరీసహి
తాం ఓంకారగిరిపీఠేశ్వర్యం బాపాదుకాం పూజయామి-ఓం ఓడ్యాణపీఠేశ్వరీ
సహితాం ఓడ్యాణపీఠేశ్వర్యం బాపాదుకాం పూజయామి-ఓం మాం-మా
తృకాపీఠేశ్వరీసహితాం మాతృకాపీఠేశ్వర్యం బాపాదుకాం పూ-ఓం జాం
జాలంధరపీఠేశ్వరసహితాం జాలంధరపీఠేశ్వర్యం బాపా-ఓం కోం కోల్హాగిరి
పీఠే-కోల్హాగిరి పీఠేశ్వర్యం బాపాదుకాం పూ-ఓం పూం పూర్ణగిరి పీఠేశ్వ
రీసహితాం పూర్ణగిరిపీఠేశ్వర్యం బాపా-ఓం సం-సంహారగిరిపీఠేశ్వరీసహి
తాం సంహారగిరి పీఠేశ్వర్యం బాపా-ఓం కాం-కామరూపపీఠేశ్వరీసహితాం
కామరూపపీఠేశ్వర్యం బాపా-పునః పూర్వాదిచతుర్దిక్షు స్వబీజైర్నామాస్త్రై
స్సర్వత్ర॥గం గణేశా- క్షం క్షేత్రపాలాయ - పాం పాదుకేభ్యః-వం వటుకే
భ్యః-ఆగ్నేయాదికోణేషు-జం జయాయై-విం- విజయాయై -జం-జయన్త్యై-
అం-అపరాజితాయై- తత్రైవ-అగ్నిముఖభేతాళాయనమః-ప్రేతవాహన
భేతాళాయనమః-జ్వాలాముఖభేతాళాయనమః - ధూమ్రాక్షభేతాళా
య - కం కంఠాయ- నాం నాళాయ- దండకేభ్యోనమః - కేం- కేసరే
భ్యః - కం కర్ణికాయై - అం సూర్యమండలాయనమః - ఉం - సోమ

మండలాయనమః - మం-వహ్నిమండలాయ - అం ఆత్మనే- అం అన్త
రాత్మనే- పం పరమాత్మనే - జ్ఞం -జ్ఞానాత్మనేనమః- తతఃపూర్వే- విం
విష్ణవే-మాం మాయాయై- చెం- చేతనాయై-బుం-బుధ్యై - నిం నిద్రాయై-
క్షుం క్షుధాయై-ఇతిపూర్వే-ఛా ఛాయాయైనమః-శం శక్త్యై- తృం తృష్ణా
యై - క్షాం-క్షాన్త్యై - జాం-జాత్యై-లం-లజ్జాయై-ఇతి దక్షిణే-శాం-శా
న్త్యై - శ్రం శ్రద్ధాయై - కాం కాన్త్యై - లం లక్ష్మ్యై - ధృం ధృత్యై -
వృం వృత్త్యై-ఇతిపశ్చిమే ॥ స్మృం స్మృత్యై - దం దయాయై- తుం తు
ష్ట్యై- పుం పుష్ట్యై - మాం మాతృకాయై - భ్రాం భ్రాన్త్యై - ఇత్యుత్తరే-
ఓం హ్రీం సర్వశక్తి కమలాసనాయ సర్వాత్మసంయోగయోగపీఠా
త్మనేనమః-ఇతిపీఠపూజా॥ తతో హృదిస్థితాం జ్యోతిర్మయీం సపరివా
రాం మహాలక్ష్మీం ధ్యాత్వా ॥ ఆగచ్ఛ వరదే దేవి దైత్యదర్పనిషూదని। పూ
జాం గృహాణ సుముఖి నమస్తే శఙ్కరప్రియే॥ దుర్గే దేవి సమాగచ్ఛ సాన్ని
ధ్యమిహ కల్పయ॥ బలిం పూజాం గృహాణ త్వమష్టభిశ్శక్తిభిస్సహ ఇతిమంత్రం
పఠిత్వా- దక్షిణనాసారంధ్రేణ పుష్పాంజలావానీయ మూలేన మూర్తి
మావాహ్య ఆవాహనాదిముద్రాః ప్రదర్శయేత్ - యోనిముద్రాంచ ప్ర
దర్శ్య-మూలేన షడంగం కృత్వా- మూలేన జయన్తీ మంగళా కాళీత్యనే
నాసన పాద్యార్ఘ్యాచమనమధుపర్కాన్నివేదయేత్ - తత్ర పాత్రచతు
ష్టయం మన్త్రేణ ప్రక్షాళ్య గంధాదినిక్షిపేత్ - తత్ర పాద్యే దూర్వా విష్ణు
క్రాంతా శ్యామాక పద్మాని - అర్ఘ్యే గంధపుష్పాక్షత కుశాగ్ర సర్షప యవ
దూర్వాః- ఆచమనీయే జాతీఫలకంకోలలవంగాని - మధుపర్కే దధిమ
ధుచ- తతః సుగంధతైలం పంచామృతోష్ణోదక తీర్థోదకైః- శ్రీసూక్త
దేవీసూక్తసరస్వతీసూక్తైరభిషిచ్య పునరాచమనం దత్వా పట్టదుకూలయుగ
ళకంచుకాభరణాష్టగంధ బిల్వపత్ర నానాపుష్ప హరిద్రా కుంకుమ సిందూరా
లక్తక పరిమళద్రవ్యాణి సమర్ప్య పంచవింశతిద్వాదశత్రీణి సహస్రాణి
ఏకం వా సహస్రపుష్పాణి సమర్పయేత్ ॥ అథావరణపూజా॥ దక్షిణే

ఛం మహాకాళ్యై విచ్చేనమః-వామే-క్లీం మహాసరస్వత్యై విచ్చేనమః-వా
మే హుం మహిషాయ నమః-దక్షిణే-క్షౌం సింహాయ-పురతః గం గణపతయే-
హుం కాలాయ-పశ్చాత్-హుం మృత్యవే-షట్ దళేషు-హ్రైం రుద్రాయ-
హ్రైం గౌర్యై-శ్రీం విష్ణవే-శ్రీం లక్ష్మ్యై-ఐం బ్రహ్మణే-ఐం సరస్వత్యై-
తత్రైవ-హ్రాం హృదయాయ నమః-హ్రీం శిరసే స్వాహా-హ్రూం శిఖాయై
వషట్-హ్రైం కవచాయ హుం-హ్రౌం నేత్రత్రయాయ వౌషట్-హ్రః
అస్త్రాయ ఫట్-తత్రైవ-గుం గురుభ్యో-పం పరమగురుభ్యో-పం-పరమే
ష్ఠిగురుభ్యో-హం హరయే-హం హరాయ-గం గణేశాయ-దిక్షు-నం నంద
జాయై-౧-రం రక్తదన్తికాయై-౨-శాం శాకంభర్యై-౩-దుం దుర్గాయై న
మః-౪-భీం భీమాయై-౫-భ్రాం భ్రామర్యై-౬-త్రికోణే తాం ఇంద్రాక్ష్యై
క్షౌం నారసింహ్యై-ప్రేం చాముండాయై-దిక్షు-అం అసితాంగభైరవాయ-
రుం రురుభైరవాయ-చం చండభైరవాయ-క్రోం క్రోధనభైరవాయ-ఉం-
ఉన్మత్తభైరవాయ-కం కపాలభైరవాయ-భీం భీషణభైరవాయ-సం సంహార
భైరవాయ-పూర్వాది-లం-ఇంద్రాయ-రం అగ్నయే=యం యమాయ-
క్షం నిర్ఋతయే-వం వరుణాయ-యం వాయవే-సం సోమాయ-హం ఈ
శానాయ=బహిః తత్తదాద్యక్షరబీజయుక్తం-వజ్రాయ-శక్తయే-దండాయ
ఖడ్గాయ-పాశాయ-అంకుశాయై-గదాయై-త్రిశూలాయ-తతో మూలేన
ధూప దీపౌ దత్వా నైవేద్యమస్త్రేణాభిమంత్ర్య మూలేన ప్రోక్ష్య కవచేనావ
కుంఠ్య పుష్పం దత్వా ధేను ముద్రయామృతీకృత్య మూలేన నివేద్య గ్రాసము
ద్రాం ప్రదర్శ్య మధ్యే మధ్యే పానీయముత్తరాపోశనం చ దత్వా కరోద్వర్తన
ఫల తాంబూల దక్షిణా నీరాజన ఛత్ర చామర దర్పణ గీత వాద్యాదిని వేద్య॥
అన్నత్ర కృత నవరాత్ర నిర్ణయోక్త విధినా మాషభక్త కూష్మాండాది బలిం
దత్వా పూజాం సమర్పయేత్ ॥

అథ చతుష్షష్టి యోగినీపూజా.

తత్ర దేవ్యగ్రే రక్తవస్త్రేష్టౌ త్ర్యస్రాణి లేఖ్యాని పఙ్క్తిః - ఏవమష్టా
త్ర్యస్రనవపఙ్క్తీః కృత్వా వక్ష్యమాణానామభిరావాహ్య సంపూజ్య పాయసబ

లీర్దద్యాత్ - శుక్లవర్ణే శూలడమరుపాశాసిధరే సర్వాలంకార
భూషితే సర్వైశ్వర్యజయేప హ్యేహ్యగచ్ఛాగచ్ఛేమం పాయసబలింగృహాణ-
మమేప్సితంకురుకురుస్వాహా౧=ఏవంశుక్లవర్ణే + సర్వైశ్వర్యవిజయెపహ్యా-౨
జయన్తే-౩-అపరాజితే-౪-దివ్యయోగిని-౫-మహాయోగిని౬-సిద్ధయో
గిని౭-గణేశ్వరి-౮.తతః గౌరవర్ణే అక్షమాలాంకుశపుస్తకవీణాధరే ప్రేతా
శనేప హ్యేహీత్యాదిప్రాగ్వత్ -డాకిని-౨-కాలా-౩- కాళరాత్రి-౪-నిశా
చరి-౫-టంకారిణీ-౬రుద్రభేతాళి-౭-హుంకారిణి-౮-రక్తవర్ణే జ్వాలా
శక్త్యభయవరదకరే ఊర్ధ్వకేశి ఏహ్యేహీత్యాది-౧। విరూపాక్షి-౨-శు
పా౬-౦-౩- నరభోజని- ౪-ఫట్కారిణీ- ౫-వీరభద్రే-౬ - ధూమ్రాం
గి-౭-కలహప్రియె- ౮ - తతో విద్యుత్సన్నిభేధ్వజబాణధనుః పాశయుతే
రాక్షసిప హ్యేహీత్యాది-౧-ఏవంరక్తాక్షి - ౨-విశ్వరూపే-౩-భయంకరి-
౪- వీరకౌమారి- ౫-చండికే- ౬-వారాహి-౭ - ముండధారిణీ-౮=తత
ఆదిత్యవర్ణే కమలాక్షమాలా భయవరదకరే భైరవి ఏహ్యేహీత్యాది-
౧-ఏవంధ్వాంక్షిణీ-౨ ధూమ్రాంగి- ౩-ప్రేతవాహనే-౦౪ - ఖడ్గిని-౫-దీ
ర్ఘలంబోష్ఠి-౬-మాలిని-౭- మన్త్రయోగిని-౮ - తతఃసునీలేశంఖచక్ర
గదాభయవరదకరే కాళిని ఏహ్యేహీత్యాది- ౧-ఏవంచక్రిణీ-౨-కంకాళి-
౩-భువనేశ్వరి- ౪=త్రోటకి-౫- మహామారి-౬-యమదూతి - ౭-కరా
ళి-౮-తతఃపుంజనిభేఖడ్గఖేటపట్టసపరశుహస్తేకేశినిఏ- ౧- ఏవంమర్దని-
రోమజంఘే-ని౦-వారిణీ- విశాలి-కాముకి- లోలి-అధోముఖి-తతఃధూ
మ్రవర్ణేకుస్తఖేట భిండిపాలమాలాకరే ముండాగ్రధారిణే ఏహ్యేహీ
త్యాది- ఏవం వ్యాఘ్రి-కాంక్షిణీ-ప్రేతరూపిణీ- ధూర్జటిని-ఘోరి-కరా
ళి-విషలంబిని- ౮- ఇతియోగినీపూజా- తతో - గంగణపతే - వంవటు
కపింగళ భాసురనేత్రబలింగృహా - రక్ష - కదనప్రాం హ్రీంప్రహ్రాంస్వా
హేతి వటుకాయక్షేత్రపాలాయ బలిందత్వాప్రభూత బలిందద్యాత్।
తత్రమంత్రః ॥ సర్వపీఠోపపీఠాని ద్వారోపస్తరణేషిచ । క్షేత్రంక్షేత్రజ్ఞ
సందేహాసర్వ దిగ్భాగసంస్థితః ॥ యోగినీయోగవీరేంద్రా స్సర్వేయ

త్రసమాగతాః । నగరే వాతథా గ్రామే అటవ్యాంసరితస్తటే ॥ వాపీ కూపేషువృక్షేచ శ్మశానేషుచతుష్పథే । నానారూపధరాయేచ బహు రూపధరాశ్చయే ॥ తేసర్వేచైవసన్తుష్టా బలింగృహ్ణన్తుమేసదా । గతో స్మిశరణంయుష్మాన్ సర్వేచమమసువ్రతాః ॥ బలిదానేనసన్తుష్టాః ప్ర యచ్ఛన్తుమమేప్సితం । సర్వకార్యాణికుర్వన్తుదోషాంశ్చఘ్నన్తుసర్వదేతి॥

అథకుమారీపూజా॥

తాశ్చప్రత్యహంశతం నవవాపూజ్యాః ॥ బ్రాహ్మణీసర్వకార్యే షు జయార్థేనృపవంశజా । లాభార్థేవైశ్యవంశోత్థా సుతార్థేశూ ద్రవంశజా॥ దారుణేచాన్త్యజా తాసాంపూజయేద్విధినానరః । ఇత్యుక్త్వా సురూపాః శుభాస్యాభావ్యాః॥ తథా – నవభిర్లభతేభూమి మైశ్వర్యం ద్విగుణేనతు। ఏకవృద్ధ్యాలభేత్ క్షేత్రమేకైకేనశ్రియంలభేత్ ॥ ఏకవర్ష తుయాకన్యా పూజార్థేతాంవివర్జయేత్ ।గ్రంథిస్ఫుటితశీర్ణాంగీంరక్త పూయవ్రణాంకితాం ॥ జాత్యంధాంకేకరాంకాణీం కురూపాంతనురోమ శాం । వర్జయేత్సర్వకార్యేషు దాసీగర్భసముద్భవామితి ॥ విశేషస్తు మత్కృతేనిర్ణయసింధౌజ్ఞేయః। తత్ర – సుగంధతైలేనాభ్యంగం కార యిత్వాలంకృతాం పీఠేఉపవేశ్యదేశకాలౌస్మృత్వా అముకఫలసిద్ధ్య ర్థం అముకశర్మణేకుమారీపూజనంకరిష్యే ఇతిసంకల్ప్యమూలేన ష డంగంకృత్వా మూలమంత్రముచ్చార్య ॥ మంత్రాక్షరమయీంలక్ష్మీం మా తృకారూపధారిణీం। నవదుర్గాత్మకాంసాక్షాత్కన్యామావాహయామ్య హం ॥ ఇత్యావాహ్యాసనంపాద్యం చోష్ణోదకేనపాదప్రక్షాళ్యార్ఘ్యంచ మనసాస్నానపట్టదుకూలవస్త్రకంచుకాలంకారాదీన్ దత్వాసుగంధేనానులి ప్యహరిద్రాకుంకుమసిందూరాలక్తకాంజన పుష్పమాలాభిరభ్యర్చ్యధూ పదీపౌదత్వా పాయసాన్నభక్ష్యైర్భోజయేత్ ॥భోజనకాలేచమూలమం త్రంనక్షత్రశతంవాపఠేత్ ।తతోనానాఫలతాంబూలదక్షిణానీరాజనపుష్పాం జలీన్దద్యాత్॥ ౧॥ఏవమన్యాఃపూజయేత్ ॥ ఆవాహనేతుమంత్రభేదాః।
మ న్త్రాక్షరమయీతిసర్వత్రప్రథమమావాహ్య॥ జగత్పూజ్యేజగద్వంద్యే

సర్వశక్తిస్వరూపిణీ। పూజాం గృహాణ కౌమారి జగన్మాతర్నమోస్తుతే॥ ఇతి ద్వితీయాం॥ త్రిపురాం త్రిగుణాం ధారాం జ్ఞానమార్గస్వరూపిణీం। త్రైలోక్యవందితాం దేవీం త్రిపురాం పూజయామ్యహమితి ద్వితీయాం॥ కాళికాంతు కళాతీతాం కారుణ్యైకపరాం శివాం। కల్యాణజననీం నిత్యం కల్యాణీం పూజయామ్యహం॥ ఇతి తృతీయాం॥ (అణిమాదిగుణోదారాం)-ఇతచపాఠః॥ కపిలాంతు కళాతీతాం అకారాద్యక్షరాత్మికాం॥ అనంతశక్తిసహితాం కామాక్షీం పూజయామ్యహమితి చతుర్థీం। కామచారీం కాళరాత్రిం కాలదండస్వరూపిణీం॥ కామదాం కరుణోదారాం కాళీమావాహయామ్యహమితి పంచమీం॥ చండవీర్యాం చండమాయాం చండముండప్రభంజనీం॥ బ్రహ్మేశవిష్ణునమితాం చండికాం పూజయామ్యహమితి షష్ఠీం। సుఖానందకరీం శాంతాం సర్వదేవనమస్కృతాం॥ సర్వభూతాత్మికాం దేవీం శాంభవీం పూజయామ్యహమితి సప్తమీం। సుందరీం స్వర్ణవర్ణాంగీం సుఖసౌభాగ్యదాయినీం॥ సంతోషజననీం దేవీం సుభద్రాం పూజయామ్యహం ఇత్యష్టమీం। దుర్గమే దుస్తరే కార్యే భయశోకవినాశినీ॥ పూజయామి సదా భక్త్యా దుర్గాం దుర్గార్తిహారిణీం। ఇతి నవమీం॥ తతో బ్రాహ్మణసువాసినీపూజా। ఏవం దేవీకుమార్యాదిపూజా నవరాత్రేపి ప్రత్యహం కార్యం॥ ఇయం శతచండ్యాదిన చతుష్టయం ద్విగుణాదివృద్ధ్యా సహస్రచండ్యాం దశోత్తరావృద్ధిః। తతః పూజాం దేవ్యై సమర్ప్య సర్వే విప్రాః కృతాంగన్యాసాః॥ శతం నవార్ణవం మంత్రం జప్త్వా కవచార్గళాకీలకాని సకృజ్జప్త్వా సప్తశతీం జప్త్వాంతే రహస్యం నవార్ణవం శతం జపేయుః॥ కవచాదీనాం ప్రత్యావృత్త్యానావృత్తిః। ప్రత్యేకం ప్రథమేహ్న్యేకం ద్వితీయే ద్వే తృతీయే త్రీణి చతుర్థే చత్వారి రూపాణీత్యేవం జపం కుర్యుః॥ ఋత్విజాం కర్తుశ్చ ప్రత్యహం క్షీరమాత్రాశనం అశక్తౌ హవిష్యాన్నం వా ప్రత్యహం సహస్రంశతం వా బ్రాహ్మణాన్ భోజయేత్। పంచమేహ్ని హోమః - నవరాత్రే తు నవమ్యాం నవ హోమః- అథ హోమః- తత్ర స్వగృహ్యోక్తస్య అగమోక్తతంత్రస్య వా సముచ్చయః। గృహ్యోక్తం కృత్వా అగమోక్తం తు

ర్యాత్ ।యథా। దేశకాలౌ స్మృత్వా బ్రాహ్మణద్వారా కృతస్య నవచండీశతచండీసహస్రచండీనామన్యతమజపస్య సంపూర్ణతాసిద్ధ్యర్థం దశాంశేన తిలమిశ్రపాయసద్రవ్యేణ హోమమహం కరిష్యే॥ తదంగం కుండసంస్కారాగ్నిస్థాపనాది కరిష్యే ॥ ఇతి సంకల్ప్య॥ మూలేన కుండం వీక్ష్యాస్త్రేణ సంప్రోక్ష్య తేనైవ దర్భైః సన్తాడ్య కవచేనాభ్యుక్ష్యాశ్వత్థసమిధా మూలేన ప్రాగగ్రా ఉదగగ్రాంశ్చ తిస్రో రేఖాః కృత్వా॥ ప్రాగగ్రాసు విష్ణుఈశశక్రానుదగగ్రాసు బ్రహ్మయమచంద్రానభ్యర్చ్య మధ్యే త్ర్యస్రషట్కోణాష్టదళం చతురస్రం కృత్వా మూలేనాభిమన్త్ర్య ధేనుయోని ముద్రాం ప్రదర్శ్య అస్త్రేణ సంరక్ష్య కవచేనావకుణ్ఠ్య॥ గంధాద్యైః సంపూజ్య మూలేన ప్రతిష్ఠాప్య- ఓం చిత్పింగళ హన ౨ పచ ౨ దహ ౨ సర్వజ్ఞాజ్ఞాపయ స్వాహా ఇతి జ్వాలినీముద్రాం ప్రదర్శ్యేంధనైః సమిధ్యాస్త్రేణ దర్వ్యాం కంకణం బధ్వాగ్నేర్గర్భాధానాదిసంస్కారాన్ కుర్యాత్ ప్రతిసంస్కారం మూలేనాజ్యేన త్రిర్జుహుయాత్ ॥నామకరణకర్మణి శతమంగళనామాసి త్వం హుతాశనేతి నామ కృత్వా జుహుయాత్ ॥ అథ స్వదేహే న్యాసః - ఓం సరయూం పద్మరాగాయై- అగ్నిజిహ్వాయై నమః- లింగే - ఓం షరయూం సువర్ణాయై- హృదయే- ఓం శరయూం భద్రలోహితాయై- శిరసి- ఓం వరయూం లోహితాయై- ముఖే- ఓం లరయూం శ్వేతాయై- ఘ్రాణే- ఓం రరయూం ధూమిన్యై- నేత్రయోః- ఓం యరయూం కరాళ్యై- సర్వాంగే- సహస్రార్చిషే హృదయాయ - స్వస్తిపూర్ణాయ శిరసే - ఉత్తిష్ఠపురుషాయ శిఖాయై- ధూమ్రవ్యాపినే కవచాయ హుం- సప్తజిహ్వాయ నేత్రత్రయాయ- ధనుర్ధరాయ అస్త్రాయ ఫట్ - అగ్నయే జాతవేదసే నమః- మూర్ధ్ని - అగ్నయే సప్తజిహ్వాయ - దక్షకరే - అగ్నయే హవ్యవాహనాయ- దక్షకట్యాం- అగ్నయే విశ్వోదరాయ లింగే- అగ్నయే వైశ్వానరాయ వామకట్యాం - అగ్నయే కౌమారతేజసే వామపార్శ్వే - అగ్నయే విశ్వముఖాయ దక్షపార్శ్వే -అగ్నయే దేవముఖాయ శిఖాయాం - తతోఽగ్నిం ధ్యాత్వా పరిసమూహ్య పరిస్తీర్య పరిధీన్నిక్షిప్య పరిమేఖలా క్ర

మేణ బ్రహ్మవిష్ణురుద్రాన్ యోన్యాంగౌరీంచసంపూజ్య-వహ్నిమంత్రంని చిన్త్యమధ్యకోణేషు ఆగ్నేయాదికోణేషు పురతఃపశ్చాత్ మధ్యేచస్వాం తద్ర రాగాద్యమిత్యాది పూర్వోక్తసప్తజిహ్వాఃసంపూజ్య ఆగ్నేయాదికోణేషు పురతఃపశ్చాచ్చ సహస్రార్చిషే ఇత్యాది షడంగానిసంపూజ్య అష్టదళే షుపూర్వాదిదిక్షు అగ్నయే జాతవేదసే ఇత్యాద్యష్టౌమూర్తీఃసంపూజ్య చతురస్రేఇంద్రాదీన్సాయుధాన్ సంపూజ్యకుండంనవసూత్ర్యా పంక్తీష్య పాత్రసాదనాదిస్వగృహ్యోక్తంకృత్వా నివాపాదినాప్రభూత పాయ సం శ్రపయిత్వాజ్యంచరుం వం హ్రీం ఇత్యభిమంత్ర్య ధేను ముద్రాంప్రద ర్శ్య ఆజ్యభాగాన్తంస్వగృహ్యోక్తంకృత్వా తతస్తిష్ఠన్మానీవహ్నౌతి స్రఃసమిధోభ్యాధాయ వామదక్షిణయోరిడా పింగళేమధ్యేసుషుమ్నాంచ ధ్యాత్వా-చక్షుషీహుత్వాఅగ్నీషోమాభ్యాంమధ్యేగ్నయేప్రధానదేవతా భ్యశ్చ-ఉత్తరపూర్వార్ధేస్విష్టకృతేచహుత్వాపూర్వోక్తసప్తజిహ్వాదిమూ ర్తిభ్యస్తత్తన్మంత్రైరేకైకామాజ్యాహుతిం హుత్వామధ్యేభ్యః పితృ భ్యోగంధర్వేభ్యోనాగేభ్యోయక్షేభ్య ఇతిహుత్వా జుహ్వాంచతుర్గృహీ త్వావైశ్వానరజాతవేదః ఇహావహాలోహితాక్ష సర్వకర్మాణిసాధయ సాధయస్వాహా వౌషడితిహుత్వాగణేశమంత్రేణజుహుయాత్ తతఃపూ ర్వోక్త సర్వన్యాసాన్కృత్వా వహ్నౌపీఠపూజాంకృత్వా దేవీమావా హ్య ఆవాహనాదిముద్రాంప్రదర్శ్య షడంగంకృత్వా షోడశోపచారైః సంపూజ్య మూలేనశతమేకాదశాధికాఆజ్యాహుతీర్హుత్వా నవగ్రహే భ్యోలోకపాలేభ్యశ్చ తత్తన్మంత్రైఃసమిదాజ్యచరూన్హుత్వాపాయసతి లదలాశపుష్పసర్షపపూగీఫలఇక్షుదండఖర్జూరకదలీఫలలాజదూర్వాం కురయవ బిల్వఫలదాడిమరక్త చందనగుగ్గులు గుడబిల్వదాడిమీపుష్ప పద్మజాతీవకుళ పాటలీపుష్పాణి ద్రవ్యాణితిలమిశ్రపాయస మేవవాకేవ చాగన్ భాకీలకరహస్యైః ప్రతిశ్లోకంహుత్వా కృతస్యజపస్యదశాంశే సప్రతిశ్లోకంసప్తశతీ మంత్రేణోక్తద్రవ్యాణి తిలమిశ్రపాయసంవా జుహు యాత్ ॥ ప్రతిశ్లోకంచజుహుయాత్పాయసం నహిషాసహాతివచనాత్ ॥

త్ । అధ్యాయసమాప్తౌఉవాచస్థలేచ పత్రపుష్పఫలైర్హోమః ॥ యుద్ధానమోదవ్యాఇత్యనేన నవార్ణవేనవాజపదశాంశహోమః। ఏవం ప్రధానహోమంకృత్వానామభిః స్రువేణాజ్యంపాయసంచ జుహుయాత్। యథాసర్వత్రకాదంబవైంస్వాహా-ఉల్కాయై- కరాళ్యై- రక్తాక్ష్యై- శ్వేతకాబేర్యై- హారితాయై- యక్షిణ్యై- కంకాళ్యై- సురశ్రేష్ఠాయై సర్వరాజ్ఞ్యై- బ్రాహ్మ్యై-మాహేశ్వర్యై - కౌమార్యై- వైష్ణవ్యై- వారాహ్యై- ఐంద్ర్యై- నారసిమ్హ్యై - చాముండాయై - ధాత్రే- విధాత్రే- శంఖనిధయే- పద్మనిధయే- ద్వారశ్రియై- వాస్తుపురుషాయ- ఐరావతాయ- పుండరీకాయ - వామనాయ- కుముదాయ- అంజనాయ- పుష్పదన్తాయ- సార్వభౌమాయ- సుప్రతీకాయ- దామనాయ- గుగ్గులాయ- కురంటకాయ- ఫుండరీకాయ-ఋగ్వేదాయ యజుర్వేదాయ- సామవేదాయ - అథర్వణవేదాయ - నవగ్రహాణాం దిక్పాలానాంచనామభిః- అసితాంగభైరవాయ- రురుభైరవాయ- చండభైరవాయ-క్రోధభైరవాయ- ఉన్మత్తభైరవాయ- కపాలభైరవాయ - భీషణభైరవాయ - సంహారభైరవాయ - తతఃపూర్వోక్తాధారశక్త్యాది పీఠదేవతాభ్యః ఆవరణదేవతాభ్యశ్చ హుత్వాస్విష్టకృతంహుత్వా - ఓంబ్రాహ్మీ మాహేశ్వరీ వైష్ణవీ వారాహీ నారసింహీ ఐంద్రీ చాముండాయైవిచ్చే స్విష్టకృతేస్వాహేతి స్విష్టకృతంహుత్వాజ్యంజుహుయాత్ - ఓంహ్రీం నందజాయైవిచ్చే- ఓంహ్రీం రక్తదన్తికాయైవిచ్చే - ఓంహ్రీం శాకంభర్యైవిచ్చే-ఓంహ్రీం దుర్గాయై- ఓంహ్రీం భీమాయైవిచ్చే ఓంహ్రీం భ్రామర్యైవిచ్చే- ఓంహ్రీం కాళికాయైవిచ్చే- ఓంహ్రీం శివదూత్యైవిచ్చే- ఓంహ్రీం ప్రజాపతయేస్వాహేతిహుత్వా - ప్రాయశ్చిత్తహోమాన్తే దిక్పాలనవగ్రహవినాయకాది క్షేత్రపాలాదిభ్యో మాషభక్తబలిందత్వా ద్వాదశగృహీతేన సముద్రాదూర్మిరితితృచేన మూర్ధానందివః పునస్త్వాదిత్యాః- పూర్ణాదర్వి - సప్తతే-ధామన్తే- ఇత్యనేన

మూలేనచ పూర్వవదభిమంత్ర్య- ఇదమగ్నయే వైశ్వానరాయ వసు
రుద్రాదిత్యేభ్యః శతక్రతవే సప్తవతే అగ్నయేఽద్భ్యశ్చ మహాలక్ష్మ్యై చ న
మమేత్యుత్సృజేత్- తతో వసోర్ధారాం హుత్వా సంస్రవం ప్రాశ్య ప్రణీ
తావిమోకాదికర్మశేషం సమాప్య మూలమంత్రేణ హోమదశాంశే
న దుగ్ధేన తేన వా తర్పయిత్వా - తద్దశాంశేన మార్జయేత్ । తతస్త్ర
యస్సంపాద్యాచార్యాదీన్ వస్త్రైస్సంపూజ్యాచార్యాయ శతం
తదర్ధం తదర్ధం అష్టౌ వా గోమిథునాని సువర్ణచతుష్టయం దత్వా- బ్ర
హ్మణే నిష్కద్వయం గోద్వయంచ - ఋత్విగ్భ్యః ప్రత్యేకం నిష్కత్రయం
గోమిథునంచ। ఇదం సహస్రచండ్యాం తదర్ధం శతచండ్యాం- తదర్ధం న
వచండ్యాం- తదర్ధం అశక్తానవేభ్యః సువర్ణం । తతో దానాన్యాచా
ర్యాదిభ్యో న్యేభ్యోవా పాత్రకాయ దద్యాత్ । యథా విప్రం సంపూజ్య కపి
లాం గాం స్వర్ణశృంగీం రౌప్యఖురాం తామ్రపృష్ఠాం॥ కాంస్యదోహనాం
సవత్సాం సంపూజ్య । కపిలే సర్వభూతానాం పూజనీయాసి రోహిణి । తీ
ర్థదేవమయీ యస్మాదతశ్శాంతిం ప్రయచ్ఛ మే । ఇతి మంత్రేణ దద్యాత్।
యథా రత్నేషు సర్వేషు సర్వదేవా వ్యవస్థితాః। తథా శాంతిం ప్రయచ్ఛం
తు రత్నదానేన మే సురాః॥ ఇతి నీలమణిం- అథ శ్వేతాశ్వదానం - విప్రం
సంపూజ్య - అశ్వం హేమపల్యయణం రౌప్యకటకవగజదన్త వజ్రనేత్ర తా
మ్రముఖ ఖురం శ్యామచ్ఛత్ర స్వర్ణలలాటపట్ట సుకంఠాస్యాయుధ గ్రైవే
యవస్త్రయుతం ధాన్యరత్నైః పరిష్కృత్వా॥ మార్తండాయుతవేగాయ
కాశ్యపాయ త్రిమూర్తయే।జగద్దీపాయ సూర్యాయ త్రివేదాయనమో
నమ ఇత్యుక్త్వా ముఖకర్ణే ముఖ శాఖాధ్యాయినే సూర్యలోకనివాసకా
మనయా దేవప్రీతికామనయా వా ఇమం శ్వేతాశ్వం తుభ్యమహం సంప్రద
దేనముత్సృజ్య త్వాగ్రాణం విప్రహస్తే దత్వా మంత్రం పఠేత్ ।మమాగ్నే వ
ముఖం స్మృతశ్చైవ ప్రశ్నవపవిత్రః ।యయా త్వం విప్రముఖ్యాయ దత్తో హాయన
శుభవః॥ ఇమం విప్రవరస్తుభ్యం మయాశ్వం తే ప్రతిపాదితం। ప్రతిగృహ్ణీష్వ విప్రేం
ద్ర మయా దత్తం సుశోభనమితి। తతః సువర్ణదక్షిణాం దద్యాత్ । తతః ఇతో

ముత్రాతపత్రాణాంకురుకేశవమేప్రభో॥ ఛత్రంతత్వత్ప్రీతయేదత్తంబ్రాహ్మణా యమ యానవాహతిఛత్రం। శశాంకకరసంకాశ హిమడిండీరపాండుర॥ ప్రో త్సారయాశుదురితం చామరామరవల్లభేతిచామరం। సవర్ణసస్యాశ్రయా భూమి వరాహేణసముద్ధృతా ॥ అనన్తసస్యఫలదా అతః శాంతింప్ర యచ్ఛతు॥ ఇతిభూమిం ॥ యథానకృష్ణశయనం శూన్యంసాగరజాతయా। శయ్యామమాప్యశూన్యాస్తు తథాజన్మనిజన్మని॥ఇతి-శయ్యాం- తృప్తింక రోతి భూతానాఖిహాలోకేపరత్రచ ॥ తస్మాత్త్వదీయతే ధాన్యమతశ్శాం తింప్రయచ్ఛమే। ఇతిసప్తధాన్యాని॥ తతోద్వారజాపకేభ్యోన్యే భ్యశ్చదక్షి ణాందద్యాత్। తతఃసర్వకలశోదకేన సామాత్యంయజమానం సముద్ర జ్యేష్ఠాఇత్యాద్యైః సురాస్త్వేత్యాది పౌరాణైశ్చాభిషించేయుః॥ తతో యజమానోనవగ్రహాణా ముత్తరపూజాంకృత్వా విసృజ్యాచార్యహస్తే దత్వాదేవీంసంపూజ్య బలిందద్యాత్॥ తత్రతుతియాదినాచ మేషఛాగ మహిషాణామన్యతరందేయం। విప్రేణకూశ్మాండం బిల్వమిక్షుశ్చదేయాః యథా- దేవీంద్రోణపుష్ప బిల్వామ్రదళజాతిచంపకైః సంపూజ్యఉదఙ్ము ఖః కర్తా పూర్వముఖందేవీ ముఖంవాబలింగంధాదినాభ్యర్చ్య॥ పశు స్త్వంబలిరూపేణ మమభాగ్యాదుపస్థితా। ప్రణమామితతస్సర్వ రూపి ణంబలిరూపిణం ॥ చండికాప్రీతిదానేనదాతురాపద్వినాశనం। చాముండా బలిరూపాయ బలేతుభ్యంనమోస్తుతే॥ యజ్ఞార్థేబలయఃసృష్టాస్స్వయ మేవస్వయంభువా। అతస్త్వాంఘాతయామ్యద్యతస్మాద్యజ్ఞేవధోఽవధ ఇతిఅ భిమంత్ర్య ॥ ఐంహ్రీంశ్రీమితితత్రపుష్పంక్షిప్త్వా । రసనాత్వంచండికా యాఃసురలోకప్రసాధకః॥ హుం-హ్రీం-ఖడ్గ ఆం-ప్రహ్రాంఫడితి ఖడ్గమన్య ద్వాశస్త్రంసంపూజ్య ఓంకాళికలియక్షేశ్వరి లోహదండాయైనమ ఇతిఛే దయిత్వా॥ ఓం హ్రీం ఐం హ్రీంకా శికిరుధిరేణాప్యాయతా మితిదేవ్యై నివేద్య శేషంగృహీత్వా పూతనాయైచరక్యైవిదార్యైపాపరాక్షస్యై నివేద్యమాషపిష్ట మయంశత్రుంకృత్వా ఖడ్గేనఛేదయిత్వాస్కందాయ విశాఖాయచదత్వాబలిశేషంరక్షోభ్యోహరేత్॥ మన్త్రస్తు-హ్రీం స్ఫుర-

౨-కుంభ-౨- సుసు-౨-గులు-౨- ధను-౨- మారయ-౨-విద్రావయ-౨-కంపయ-౨- పాతయ-౨- కృంతయ-౨- పూరయ-౨- ఓం హ్రీం ఓం హ్రాం ఫట్-౨-హుంమర్దయ-౨- హుంఇతి॥ తతః శేషేణబహిర్దద్యాత్।తత్రమన్త్రః-బలింగృహ్ణన్త్విమేదేవా ఆదిత్యావసవస్తథా॥ మరుతోథాశ్వినౌరుద్రాః సుపర్ణాఃపన్నగాగ్రహాః। అసురాయాతుధానాశ్చ పిశాచోరగరాక్షసాః॥ డాకిన్యోయక్షవేతాళా యోగిన్యఃపూతనాఃశివాః। జృంభకాస్సిద్ధగంధర్వాః మాలావిద్యాధరానగాః। దిక్పాలా లోకపాలాశ్చ యేచవిఘ్నవినాయకాః॥ జగతాంశాన్తికర్తారో బ్రహ్మాద్యాశ్చమహర్షయః। మావిఘ్నంమాచమేపాపం మాసన్తుపరిపన్థినః। సౌమ్యాభవన్తుతృప్తాశ్చ భూతప్రేతసుఖావహాఇతి॥ తతఃస్నాత్వాతిలకంకృత్వా। ఖడ్గినీశూలినీత్యేకేనశూలేనపాహినోదేవీతిచతుష్టయేన నమోదేవ్యాఇతిపంచకేన ప్రార్థయేత్।రూపందేహి యశోదేహి భగంభగవతిదేహిమే। పుత్రాన్‌దేహిధనందేహి సర్వాన్కామాంశ్చదేహిమే॥ మహిషఘ్నిమహామాయే చాముండేముండమాలిని। ఆయురారోగ్యమైశ్వర్యం దేహిదేవినమోస్తుతే॥ తతః-గుహ్యాతిగుహ్యగోప్త్రీత్వంగృహాణాస్మత్కృతంజపం। సిద్ధిర్భవతుమేదేవి ప్రసాదాత్తవసుందరి॥ ఇతిదేవ్యైనివేద్యమూలేనపుష్పేణ దేవీముద్వాస్యనాసయాహృదిప్రతిష్ఠాంవిభావ్య సుప్రీతావరదాభవేతి షడంగంకృత్వా॥ నవరాత్రేవిశేషః దశమ్యాందేవీంవిసర్జయేత్। మంత్రస్తు- ఉత్తిష్ఠదేవిచండేశి శుభాంపూజాంప్రగృహ్యచ॥ కురుష్వమమకల్యాణ మష్టభిశ్శక్తిభిస్సహేతిఉత్థాప్య। గచ్ఛగచ్ఛపరంస్థానం స్వస్థానందేవిచండికే॥ వ్రజస్రోతేజలంవృద్ధ్యై స్థీయతాంచజలేత్విహ। దుర్గేదేవిజగన్మాతఃస్వస్థానంగచ్ఛపూజితా॥ సంవత్సరేవ్యతీతేతుపునరాగమనాయవై। ఇమాంపూజాంమయాదేవి యథాశక్త్యోపపాదితాం॥రక్షార్థంత్వంసమాదాయవ్రజస్వస్థానముత్తమమితిజలేప్రవాహయేత్॥ తతోగ్నింసంపూజ్య - విభూతింధృత్వా గచ్ఛగచ్ఛేతివిసృజ్యసహస్రచండ్యాంసహస్రమన్యత్ర శతంయథాశక్తివా విప్రాన్సంభోజ్య

యస్యస్మృత్యేతిసమర్ప్యేత్। ప్రమాదాత్కుర్వతామితిజపిత్వా బ్రాహ్మణాన్ తాంవాచయిత్వా కర్మేశ్వరార్పణంకృత్వా సుహృద్యుక్తోభుంజీత॥ ఇదమేవశాన్తిహోమబల్యాదివిధానంనవరాత్రేపిజ్ఞేయం॥*॥ఇతిశ్రీమత్పదవాక్యప్రమాణపారీణ రామేశ్వరభట్టసూను నారాయణభట్టసుత రామకృష్ణాత్మజకమలాకరకృతేశాన్తిరత్నంసమాప్తిమగమత్॥ * * ॥

అథకదలీదుష్టప్రసవశాన్తిః॥

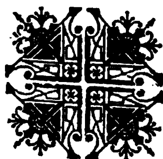
యేనైవస్థాపితో వృక్షః సతస్యఫలమశ్నుతే। ప్రసూతాపూర్వదిగ్భాగే రంభా సౌఖ్యవివర్ధనీ॥దక్షిణేచార్థనాశాయ శోకసంతాపకారకం-పశ్చిమేస్యాద్ధిసంగ్రామం కౌబేర్యాంతుశుభావహా- ఆగ్నేయాదివిదిక్ష్వత్ర మధ్యమంఫలముచ్యతే । తస్యదోషస్యశాన్త్యర్థం కుర్యాచ్ఛాన్తికముత్తమం॥దుష్టప్రసూతాంరంభాంచ పీతవస్త్రేణవేష్టయేత్ ।కంచుకంకంఠసూత్రంచ వివిధాభరణంతథా ॥ నివేద్యకదలీమూలే తతస్తాం పరిపూజయేత్। తిలైశ్చాజ్యేనదూర్వాభిర్హుత్వానేదష్టోత్తరంశతం। అతోదేవీతిసూక్తేన సూక్తావృత్తిస్తథేష్యతే । దశదానానిదద్యాచ్చ ఆచార్యాయకుటుంబినే ॥ సర్వారిష్టప్రశాన్త్యర్థం విత్తశాఠ్యవివర్జితః। తతస్సాకదలీదేయా విప్రవర్యాయధీమతే ॥ దానమంత్రస్తు- అసురాణాంకులోత్పన్నా రంభాబహుఫలాన్వితా । అతస్తవప్రదానేన సన్తతిర్మేఽభివర్ధతాం॥ ఆజ్యసంపూరితేకాంస్యేతిలతైలప్రపూరితే। విలోక్యప్రతిబింబంతు దద్యాద్రజతసంయుతం ॥ విప్రానన్యాంశ్చసంతోష్య దక్షిణాదిభిరాదరాత్ । ఏవంకృతేవిధానేన విఘ్నశాన్తిశ్చజాయతే ॥ పుత్రాన్పౌత్రాన్ప్రియంచైవ లభతేనాత్రసంశయః । ఇతివిధానమాలాయాం కదలీదుష్టప్రసవశాంతివిధానంసమాప్తం ॥

శ్రీమన్నారాయణాఖ్య స్సమజనివిబుధో రామకృష్ణాభిధానః।
తత్సూను స్సర్వవిద్యాంబుధి నిజచుళకీకారితః కుంభజన్మా॥
దృష్ట్వానానానిబంధాన్వ్యరచయదతులంగ్రంథమబ్జాకరాఖ్యః।
చిత్రోః పాదాబ్జభృంగోరఘుపతివదయోః స్వాశ్రమంప్రాపయచ్చ ॥౧॥

యో భాట్టతన్త్రగహనార్ణవకర్ణధారః
శాస్త్రాన్తరేషునిఖిలేష్వపిమర్మభేత్తా॥
యోత్ర క్రమోస్తివిహితః కమలాకరేణ
ప్రీతోఽమునాస్తు సుకృతీబుధరామకృష్ణః॥౨॥

ఇతి శ్రీమత్పదవాక్యప్రమాణ పారీణరామేశ్వర భట్టసూరి
సూనునారాయణభట్టసుత మీమాంసకరామకృష్ణ
భట్టాత్మజకమలాకర భట్టకృతంశాన్తిరత్నం-
సమాప్తం॥

శ్రీమృత్యుంజయాయనమః.

శాంతికమలాకరగ్రంథస్య

ఉత్తరపీఠికాయాం.

అథ శౌనకోక్తోగ్రరథశాంతిర్లిఖ్యతే.

అథోగ్రరథశాన్తించ శౌనకోహంద్విజన్మనామ్ । ప్రవక్ష్యామిస మాసేన సర్వారిష్టనివృత్తయే ॥ జన్మతష్షష్టిమేవర్షే మృత్యురుగ్రరథో నృణామ్ । దశభిస్త్వధికేతస్మిన్ మృత్యుర్భీమరథోనృణామ్ ॥ విజయాఖ్యరథో మృత్యు రష్టసప్తతిమేభవేత్ । షాణ్మాసాన్మృత్యుమాప్నోతి ధనహానిశ్చజాయతే ॥ పుత్రనాశోదారనాశో ధననాశస్తథైవచ । తద్దోష శమనార్థాయ శాంతింకుర్యాద్విచక్షణః ॥ జన్మాబ్దేజన్మమాసేచ స్వ జన్మదివసేతథా । జన్మర్క్షేచైవకర్తవ్యా శాంతిరుగ్రరథాహ్వయా ॥ దేవాలయేనదీతీరే స్వగృహేవాశుభస్థలే । గృహస్యేశానదిగ్భాగే మంటపంకారయేచ్ఛుభం ॥ వ్రీహిరాశింవినిక్షిప్య తదర్ధంతండులంన్యసేత్ ।తదర్ధంతుతిలాన్న్యస్య పద్మమష్టదళంలిఖేత్ ॥ మధ్యేలిఖిత్వాహ్రీంకారం కుమ్భంసంస్థాపయేద్బుధః । ఉగ్రంమృత్యుంజయందేవం సువర్ణేనప్రకల్పయేత్ ॥ ప్రజాపతియమౌచైవవ్యాధిప్రత్యధిదేవతే । నవగ్రహాంశ్చదిక్పాలాన్ నదీశ్చచిరజీవినః ॥ దుర్గాగణేశవరుణాన్ విష్ణుంచపరిపూజయేత్ । ఆచార్యంవరయేత్పూర్వ మృత్విజశ్చతతఃపరం ॥ ఆవాహ్యపూయేద్దేవం స్తుహిశ్రుతమితిఋచా । తత్తన్మన్త్రైస్తథాదేవా నన్యానావాహయేత్తతః ॥ స్వసూత్రోక్తేనమార్గేణ శాంతిహోమంసమాచరేత్ । చర్వాజ్యైఃపాయసైరర్క సమిద్భిశ్చతిలైస్తథా ॥ అష్టోత్తరశతంహుత్వా హ్యన్యేషాందశపంచవా । పశ్చాద్గ్రహమఖంకృత్వా చాభిషేకంసమాచరేత్ ॥ గ్రహమన్త్రైర్లోకపాలైర్వైదికైశ్చపురాణకైః । ఆయు

స్సూక్తైర్మృత్యుసూక్తైః శ్రీసూక్తాదిభిరేవచ ॥ అక్షీభ్యామితిసూక్తాద్యైః పుంసూక్తైరభిషేచయేత్ । అభిషేకాప్లుతంవస్త్ర మాచార్యాయనివేదయేత్॥ ఆచార్యంపూజయేద్భక్త్యా వస్త్రాలంకారభూషణైః । ప్రతిమాం దక్షిణోపేతాంవస్త్రకుమ్భసమన్వితామ్ ॥ దద్యాద్విత్తానుసారేణ గాం చదద్యాత్పయస్వినీమ్ । ఋత్విగ్భ్యోదక్షిణాందద్యా ద్దీనానాథాంశ్చతోషయేత్ ॥ వస్త్రమాజ్యావేక్షణంచ కంబళంగాంతథైవచ । కార్పాసమాయసంచైవ దశదానంస్వశక్తితః ॥ నవగ్రహాణాంధాన్యాని దద్యాద్విత్తానుసారతః ॥ బ్రాహ్మణాన్భోజయేద్భక్త్యాదక్షిణాభిశ్చతోషయేత్ ।హరిమేవస్మరేన్నిత్యం కర్మణాపూర్వేపరత్రచ ॥ ఏవంయఃకురుతేశాంతిం శ్రద్ధాభక్తిసమన్వితః । ససర్వారిష్టనిర్ముక్తో జీవేద్వర్షశతంసుఖీ ॥ పుత్రపౌత్రాదిసంయుక్త స్సర్వాన్కామానవాప్నుయాత్ ॥ * ఇతిశ్రీశౌనకోక్తోగ్రరథశాంతికల్పః సమాప్తః॥

అథ బోధాయనోక్తోగ్రరథశాంతికల్పః.

అథాతఉగ్రరథశాంతివిధింవ్యాఖ్యాస్యామో బ్రాహ్మణరాజన్యవైశ్యానాంజన్మదినాదా రభ్యషష్టితమవత్సరే జన్మమాసే జన్మనక్షత్రేగోమయేన గోచర్మమాత్రం చతురశ్రంకృత్వా తస్యాగ్నేయదిగ్భాగే ధాన్యానాముపరికలశం ప్రతిష్ఠాప్య నిష్కద్వయేన మృత్యుప్రతిమాం కృత్వాకలశోపరి సంస్థాప్యషోడశోపచారైస్సంపూజ్య-అపైతుమృత్యురమృతం । పరంమృత్యో । మానోమహాంతం । మానస్తోకే । త్ర్యంబకమిత్యష్టోత్తరశతవారం జపిత్వాథదేవయజనోల్లేఖన ప్రభృత్యాగ్నిముఖాంతంకృత్వా పక్వాజ్జుహోతి ద్విరవదానం మానోమహాంతమితి పురోనువాక్యా మనూచ్యమానస్తోకఇతి యాజ్యయాజుహోతి ఘృతసూక్తేనప్రత్యృచంహుత్వా స్విష్టకృత్ప్రభృత్యాధేను వరప్రదానాదథాగ్రే ణాగ్నిం దూర్వాస్తంబేషు హుతశేషం నిదధాత్యపరేణాగ్నిం ప్రాఙ్ముఖ ఉపవిశ్య మృత్యుసూక్తాయుష్యసూక్త పురాణమంత్రైరభిషేకం కుర్యాదథ

నవగ్రహప్రతిమకుంభమాచార్యాయ దద్యాదృత్విగ్భ్యో యథాశక్తిదక్షి
ణాందత్వా బ్రాహ్మణాన్ భోజయేదిత్యాహ భగవాన్బోధాయనః॥ *॥
ఇతి బోధాయనోక్తోగ్రరథశాన్తిస్సమాప్తా॥ *॥

అథ శైవాగమోక్తోగ్రరథశాంతిః.

శ్లో॥ కైలాసశిఖరేరమ్యే సర్వదేవనమస్కృతమ్ । ప్రణమ్య శఙ్క-
రందేవం గుహః పప్రచ్ఛసాదరం ॥ ౧ ॥ స్వామిన్నుగ్రరథోనామ సర్వప్రా
ణిభయంకరః । పుత్రపౌత్రక్షయకరో ధనధాన్యవినాశనః ॥ ౨ ॥ రాజ్య
భ్రంశకరో రాజ్ఞామిత్యేవం బహుశశ్శ్రుతం । కోఽయంనజ్ఞాయతే సమ్యగే
షకః పరికీర్త్యతాం ॥ ఈశ్వరఉవాచ—సాధుతేకథయిష్యామి తముగ్ర
రథమాదరాత్ ॥ మహామృత్యుసమః ప్రోక్తః ప్రాణినాంసర్వనాశనః। మహా
కాయో మహాదంష్ట్రోఘోరరూపీ భయానకః । ఆవిర్భావేయస్యపుత్ర
ధనధాన్యాదినాశనమ్ ॥ భవేత్పీడాచమహతీ రాజ్ఞాంరాజ్యవినాశనమ్।
అనావృష్టిశ్చమహతీ శత్రుపీడాతథైవచ ॥ గజాశ్వరథనాశశ్చ స్వరాజ్యా
ద్భ్రంశనంతథా । ప్రాదుర్భావేభవన్త్యేతే దోషాఉగ్రరథస్యవై ॥ ఉత్ప
త్త్యబ్దాదుగ్రరథష్షష్టిమేబ్దే ప్రకీర్తితః । యస్యావిర్భావమాత్రేణ సంసా
రీభయమాప్నుయాత్ ॥ గుహః—కథంభవేత్తన్నిస్తారః ప్రాణినాంవద
శంకర ॥ శంకరః— గుహోగ్రరథశాన్తింతే కథయిష్యామ్యహంశ్శృ
ణు। యదాచరణమాత్రేణసంసారీముచ్యతేభయాత్ ॥ పుత్రాన్పౌత్రా
న్ప్రపౌత్రాంశ్చధనధాన్యాదికంతథా। రాజారాజ్యంగజానశ్వాన్సర్వవృ
ద్ధింరిపుక్షయమ్॥ లభతేమహతీంభక్తింవిష్ణుపాదేఽధిగచ్ఛతి। తస్మాచ్ఛాం
తిఃప్రయత్నేన కర్తవ్యాననుషణ్ముఖ॥ గుహః—కీదృగ్విధాశాంతిరేషా
దేవతాకాత్రకీర్తితా । కోవిధిఃకీదృశోమంత్రః కింఫలంపరికీర్తయ॥
కస్మిన్దేశేథకాలేవా కస్మిన్ కేనవిధీయతే । ఏతత్సర్వంప్రభోబ్రూహిత
త్త్వతఃపృచ్ఛతోమమ॥ ఈశ్వరః—శైవాగమేప్రసిద్ధేయం మునిభిఃపరికీర్తి
తా। గుహోగ్రరథశాంతింతాం సావధానమనాశ్శృణు ॥ వక్ష్యేహ

ష్ఠితమేవాస్త్రే బ్రాహ్మణస్స్వయమాచరేత్ । క్షత్రియోపిచవైశ్యోవా శూద్రోవాన్యోథవాపునః ॥ బ్రాహ్మణైః కారయేత్సాధు శాంతిమేతాం ప్రయత్నతః । జన్మర్క్షేవానుకూలర్క్షే శాంతింకుర్యాద్విచక్షణః ॥ ప్రధానదేవతాతత్ర సాక్షాన్మృత్యుః ప్రకీర్తితా । ఉగ్రోగ్నిదేవతాప్రోక్తా జయః ప్రత్యధిదేవతా ॥ విష్ణ్వగారే శివాగారే నదీతీరేఽథవాపునః ! గోష్ఠేవా వహ్న్యగారేవా స్వాత్పత్తిగ్రామఏవవా ॥ శాంతిమేతాంప్రకుర్వీతవిప్రైరనుగతశ్శుచిః॥ స్థండిలంపరికల్ప్యాథగోమయేనానులిప్యచ। ప్రసాధ్యరంగవల్ల్యాద్యైః పుణ్యాహంనాందిపూర్వకం । వ్రీహిభారం వినిక్షిప్య తదర్ధంతండులంతథా ॥ తదర్ధం తిలమాస్తీర్యవ్యాష్టపత్రామ్బుజంలిఖేత్। విలిఖ్యతత్రహ్రీంకారం నిక్షిపేత్కలశాంస్తతః ॥ తస్యోపరిష్టాత్సౌవర్ణం రాజతంతామ్రమేవవా । అథవామృన్మయంకుర్యాద్యథావిత్తానుసారతః॥ తంతుభిఃపరివేష్ట్యాథ వస్త్రైరాచ్ఛాద్యమంత్రతః । శతమూలానిపుణ్యాని రత్నానినవసంఖ్యయా ॥ మృత్తికాదశసంఖ్యాశ్చ తథాపల్లవపంచకం। పంచవృక్షకషాయాణి పఞ్చగవ్యంతథైవచ ॥ పంచసౌగంధికంచైవ పుణ్యంలోహత్రయంతథా । ధాన్యానిచైవసర్వాణికుశదూర్వాస్తథైవచ॥ తీర్థోదకానిసర్వాణి సర్వకుమ్భేషువిన్యసేత్। వాపీకూపతటాకేషు నదీప్రస్రవణేషుచ ॥ సర్వతీర్థానిసర్వాణి జలాన్యాదాయయత్నతః । తైఃపూరయేన్మంత్రపూర్వం కుమ్భాంత్సర్వాన్యథాక్రమమ్ ॥ సౌవర్ణీంప్రతిమాం కృత్వా పలాష్టకసమన్వితాం । తదర్ధార్ధేనవాకుర్యా ద్యథావిత్తానుసారతః ॥ అధిప్రత్యధిదేవౌచ తదర్ధపలసమ్మితౌ । అన్యాస్తదర్ధపలకాః ప్రతిమాఃపరికల్పయేత్ ॥ తత్తత్స్థానాదిరూఢేషు కుమ్భేష్వేతాఃప్రవిన్యసేత్ । ఆచార్యంవరయేత్పూర్వం శీలవంతంకుటుమ్బినమ్ ॥ సుగార్చకం సుశాంతంచ వేదశాస్త్రార్థపారగమ్ । శాంతికర్మవిధానజ్ఞం మన్త్రతన్త్రవిశారదమ్ ॥ దుకూలాద్యైరలంకృత్య గంధపుష్పాక్షతాదిభిః । బ్రహ్మాదీనృత్విజోవృత్వా యథాశక్తిస్వలంకృతాన్ ॥ ప్రతిమాఃపూజయేరంస్తే తన్మన్త్రజపపూర్వకమ్। తత్తద్దేవాన్ప్రవక్ష్యామిసప్తధాచిరజీవినః॥ తతో

వత్సరదేవాంశ్చ తతో ద్వ్యయనదేవతే । తత స్త్వృతూన్ తతో మాసాం
స్తతః పక్షౌ తత స్తిథీన్ ॥ తతో వారాం స్తత స్తారా స్తతో యోగాన్యథావిధి ।
కరణాని తతో రాశీన్ పంచబ్రహ్మ తతః పరమ్ ॥ సప్తానిలానష్టవసూన్నవదు
ర్గాదిశో దశ । రుద్రానేకాదశాదిత్యాన్ ద్వాదశైవ యథావిధి ॥ బ్రహ్మాణం
విష్ణురుద్రౌ చ విఘ్నేశం క్షేత్రపాలకాన్ । పూజయేత్ప్రియతో దేవానభయం
కరవాస్తునీ ॥ వరుణాంశ్చతురః పశ్చాన్మృత్యుంజయ మథోగ్రకాన్ । బృహ
త్కుంభం తతః కుర్యాచ్ఛతచ్ఛిద్రసమన్వితమ్ ॥ ప్రత్యేకం పూజయేదేతాన్
తత్తన్మన్త్రైర్విధానతః । అబ్దాద్యనేకమేకం వా యథాశక్త్యర్థవైభవాత్ ।
పరం మృత్యో ఇతి మంత్రేణ ప్రధానజపమాచరేత్ ॥ స్తుహి శ్రుతమితి మం
త్రేణ చాధిదేవం సమర్చయేత్ ॥ త్రియంబకమితి మంత్రేణ ప్రత్యధీశం సమ
ర్చయేత్ ॥ తతశ్చతుర్వేదజపం తతో ద్వారజపం తథా । భానో స్తతో నమ
స్కారాన్వృక్షరాజప్రదక్షిణమ్ ॥ మతిమాన్యత్నతః కుర్యాత్తతో రుద్రాభి
షేచనమ్ । శ్రీసూక్తం భూమిసూక్తం చ నమకం చమకం తథా ॥ ఆపోహి
ష్ఠాదిచాబ్లింగం ముంచామి త్వేతి సూక్తకమ్ ॥ యే వా పిత్ర ఇతి ప్రోక్తం పావ
మాన్య స్తథైవ చ । శంవతీ చ స్వస్తిమతీ చాయుస్సూక్తం తథైవ చ ॥ ఇంద్రా
దిదిగధీశాన సూక్తాన్యేతాని కీర్తయేత్ । మంటపాత్పశ్చిమే భాగే కుండం కు
ర్యాద్యథావిధి ॥ స్వస్వసూత్రప్రకారేణ ప్రతిష్ఠాప్య హుతాశనమ్ । ముఖా
న్తం విధివత్కృత్వా తతః కర్మ సమాచరేత్ ॥ అథ ప్రధానం జుహుయాత్స
మిచ్చరుతిలాజ్యకైః । దూర్వాంకురైశ్చ మధునా సంసిక్తైః పృషదాజ్యకైః ॥
ప్రధానమన్త్రైః పూర్వోక్తైరష్టోత్తరసహస్రకమ్ ॥ అష్టోత్తరశతం వాఽపి వ్యా
హృత్యా జుహుయాత్తతః । తిలహోమాయుతం కార్య మవశ్యం భూతిమి
చ్ఛతా ॥ అష్టోత్తరసహస్రం వా శతమష్టోత్తరం తు వా । పశ్చాద్గ్రహాదికా
హోమం యథాసంభవమాచరేత్ ॥ ఇతరేషాం తు దేవానాం సమిద్భి
శ్చరుణాఽఽజ్యకైః । తత్తన్మన్త్రైర్జుహుయా దృష్టాంగాం సోప హోమ
కమ్ ॥ గ్రహయజ్ఞవిధానేన గ్రహహోమం సమాచరేత్ । జయస్విష్టకృ

తౌహుత్వా హోమశేషం సమాపయేత్ ॥ శతచ్ఛిద్రఘటస్థేన మంత్రపూ-
తేన వారిణా । స్నపయేద్యజమానం వా ఆచార్యో బ్రాహ్మణైస్సహ । మా-
ర్జయిత్వా పుణ్యసూక్తైశ్చతుర్దిక్షు బలిం న్యసేత్ ॥ యజమానస్స్వలంకృత్య
చాజ్యావేక్షణమాచరేత్ । బ్రాహ్మణేభ్యస్తతో దద్యాదయఃపిండాదిపం
చకం॥ అథాలంకృత్య చాచార్యం వస్త్రాలంకారభూషణైః । సవస్త్రాం ప్ర
తిమాం దద్యాదాచార్యాయ హిరణ్మయీమ్ ॥ ప్రతిమాసమసంఖ్యా వా
తదర్ధం వాత్ర దక్షిణా । ప్రతిమాయాస్తృతీయాంశస్సర్వేషాం దక్షిణా
స్మృతా ॥ దశదానం తతః కుర్యాద్భూదానం తు విశేషతః । హస్త్యశ్వరథ
దానాని ధాన్యం రత్నాని సద్మ చ ॥ వాసః కన్యాదిదానాని బ్రహ్మస్థాపనము
త్తరం । ఏతాని దద్యాద్విప్రేభ్యో యథావిభవసంభవమ్ ॥ దీనేభ్యోథవిశి
ష్టేభ్యో భూరిదానం ప్రకల్పయేత్ ॥ అయుతం భోజయేద్విప్రాన్ సహస్రం
వా శతం తు వా । సర్వాన్కామానవాప్నోతి య ఏతాం శాంతిమాచరేత్ ॥
పుత్రాన్పౌత్రాన్ప్రపౌత్రాంశ్చ దీర్ఘమాయుశ్చ వైభవం ॥ హస్త్యశ్వర
థవృద్ధించ కోశవృద్ధించ పుష్కలామ్ । విష్ణుభక్తిమవాప్నోతి శివభక్తింత
థైవ చ ॥ య ఏతామాచరేదుగ్రరథశాంతిం ప్రదానతః । శత్రవోऽస్య విన
శ్యంతి సర్వదా సుఖమేధతే ॥ * ॥ ॥ ఇతి శ్రీశైవాగమే పరమేశ్వరషణ్ముఖ
సంవాదే ఉగ్రరథశాంతికల్పః సమాప్తః.

అథ శైవాగమోక్తోగ్రరథశాంతిప్రయోగః.

శ్లో॥ శైవాగమానుసారేణ ప్రయోగాత్ర విధీయతే । సర్వలోకహితార్థాయ సుల
భం కథ్యతే క్రమః ॥ రచనాప్రకారః ॥ జన్మాదిషష్టితమవర్షప్రవేశే జన్మనక్షత్రేఽనుకూ
లనక్షత్రే వా శుభదివసే కర్తా పత్న్యా సహ మంగళస్నానం కృత్వా వస్త్రాభరణాదిభిర
లంకృత్య దేవాలయే నదీతీరే పుణ్యదేశే స్వగృహే వా ఈశానదిగ్భాగే రమ్భాస్తమ్భాది
శోభితం విచిత్రవస్త్రవితానితం దివ్యకుసుమాలంకృతం మంటపం కృత్వా గోమయేనా
నులిప్య రంగవల్ల్యాదిభిరలంకృత్య స్వస్తివాచనైర్నానావిధదివ్యవాదిత్రఘోషైశ్చ మం
టపం ప్రవిశ్య విప్రైః పుణ్యాహం వాచయిత్వా నాందీం కృత్వా మహాసంకల్పం కుర్యా
త్ ॥ అస్యశ్రీమదాది—ఏవంగుణవిశేషణవిశిష్టాయామస్యాం శుభతిథౌ మమ జననా
దిషష్టితమవర్షప్రవేశేన యో దోషస్సముజనితద్దోషపరిహారార్థం యక్ష్యమాణకత్రద్దేవతా

ప్రసాదన సర్వారిష్టపరిహారద్వారా సర్వాభీష్టసిద్ధ్యర్థం జన్మనక్షత్రజన్మరాశివశా న్నామనక్షత్ర నామరాశివశాజ్జన్మానుజన్మత్రిజన్మ నక్షత్రవశాదంగగ్రహవశాద్గోచర గ్రహవశాద్వ్యయదక్షిణ వేధవశాత్సన్నక్షత్రగ్రహవశాదుపగ్రహ వాహవశాద్భావగ్రహవ శాల్లత్తాంగగ్రహవశాత్ సర్వతోభద్రవశాజ్జన్మలగ్నా దివద్వర్గవశాన్మహాదశాంతర్దశాం తరాంతర్దశాసూక్ష్మదశాప్రాణదశావశాత్ కాలచక్రవశాచ్చ ప్రాప్తసకలారిష్ట పరిహా రార్థంఆదిత్యాదినవగ్రహేషు యేయేగ్రహాఅరిష్టస్థానేషుస్థితాస్తైస్తైర్గ్రహైః క్రియమా ణాదిష్యమాణసూచితాగామిదుష్టారిష్ట పరిహారద్వారాశుభస్థానఫలావాప్త్యర్థంఆ ధ్యాత్మికాధిదైవికాధి భౌతికభౌమాంతరిక్షదివ్య మహోత్పాతదుస్స్వప్న పశకునాద్య ద్భూతాగామి దుష్టారిష్టపరిహారద్వారా ఆయురభివృద్ధ్యర్థం పరమంత్రపరయంత్రపరత న్త్రవిచ్ఛేదనపూర్వక శత్రుపలాయనార్థం సమ్ముఖోన్ముఖలగ్నోపగ్రహ రాశినక్షత్రతిథి వారమాసస్వరమాస గ్రహవేధవశాదష్టకవర్గ భావబలవశాన్మాసబలవశాత్పక్ష బలవ శాత్సద్గ్రహాణాం లత్తాపాతవశాన్నిత్యగ్రహ బలవశాత్తాత్కాలిక గ్రహబలవ శాన్నానాచక్ర బలవశాన్నానాచక్రభావబలవశాచ్చ ప్రాప్తసకలదోషనివృత్త్యర్థం సక లజనవశ్యతాసమృద్ధ్యర్థం ఆదిత్యాదినవగ్రహముఖపురస్సరం శైవాగమోక్తప్ర కారేణోగ్రరథశాంతికర్మ కరిష్య ఇతి సంకల్ప్య॥

ఆచార్యాదిఋత్విగ్వరణంకుర్యాత్ । శాన్త్యాముగ్రరథాఖ్యాయాం సర్వకర్మ సు కోవిదం । ఆచార్యం ఫలదాతారం వృణే త్వాం ద్విజసత్తమ- అస్మిన్నుగ్రరథశాంతి కర్మ ణ్యాచార్యం త్వాం వృణే । ఇత్యాచార్యవరణం । సోపి వృతోస్మికరిష్యామీతి ప్రతి పదేత్ । యథాచతుర్ముఖో బ్రహ్మా శక్రాదీనాం ప్రజాపతిః । తథా త్వం మమయజ్ఞేస్మిన్ బ్రహ్మా ద్విజపతే భవ ॥ అస్మిన్నుగ్రరథశాంతి కర్మణి బ్రహ్మాణం త్వాం వృణే ॥ ఇతి బ్రహ్మవర ణమ్ । సోపి వృతోస్మికరిష్యామీతి ప్రతిపదేత్ । శాన్తావుగ్రరథాఖ్యాయాం భవంతో ఋత్విజో మమ । సుప్రసన్నాః ప్రకుర్వంతు ప్రయోగం విధిపూర్వకం । అస్మిన్నుగ్రర థశాంతి కర్మణి యుష్మాన్ జపపూజావిధా హోమవిధాచ ఋత్విజో వో వృణే । తేపి వృతా స్మః కరిష్యామ ఇతి ప్రతిపదేయుః । తత ఆచార్యః స్యోనాపృథివీతిమంత్రేణ పృథివీప్రా ర్థనం కృత్వా యోనలోకారయితిమంత్రేణదశ భారపరిమితంభారపంచక పరిమితంవాయ థాశక్తి వా ధాన్యరాశిం వినిక్షిప్య చతురశ్రం కృత్వా తదుపరి తదర్ధంతండుల రాశింవి నిక్షిప్య తదుపరి తదర్ధంతిలరాశింవినిక్షిప్య తదుపర్యష్టదళపద్మంవిలిఖ్య తన్మధ్యే హ్రీంకా రంవిన్యస్య తదుపరి ఆకలశేష్వితిమంత్రేణకల శాంస్తత్రస్థాపయిత్వా త స్మింతన్వన్నితిమంత్రేణ తంతుభిఃపరివేష్ట్య శతౌషధానిసంస్పృజ్యయథాకలశసంఖ్యాంవి భజ్య యాఓషధీరితి తేష్వోషధీర్నిక్షిప్య ఓషధయస్సంవదంత ఇతి పంచత్వచః పంచపల్ల వానిచ నిక్షిప్య ధాన్యమసీతియవ గోధూమమాషముద్గ ప్రియంగుచణ కరాజమాషతిల కులుత్థశ్యామాకాన్నిక్షిప్య ఉద్ధృతాసీతి గజాశ్వరథవల్మీకహ్రదగోకులరాజద్వార చ

కుమ్భాశ్వత్థతులసీమృదో నిక్షిప్య యవతిలేత్యుదుమ్బరవటాశ్వత్థప్లక్షచూతత్వచో వినిక్షిప్య ప్రవోమక్షైష్వితి తత్పల్లవాన్నిక్షిప్య సహిరణ్యానీతి నవరత్నాని హిరణ్య రూపఇతి స్వర్ణరజతతామ్రశకలాన్నిధాయ॥ *“ఉచ్యతేకలశన్యాసక్రమశ్శైవాగమో దితః। సర్వేప్రాగపవర్గాణా పూర్వదగ్గిగపవర్గకాః॥ మధ్యేప్రధానదేవ స్తద్దక్షిణేత్వధి దేవతా। ప్రధానోత్తరదేశేతు స్మృతాప్రత్యధిదేవతా॥ విష్వగేషాం చిరంజీవిదేవతాన్వి వేశయేత్। తత్ప్రాచ్యాం పంచవీథీభిర్ద్వాదశద్వాదశక్రమాత్॥ జన్మాదివత్సరాష్షష్టిన్యస్య స్యాగ్రప్రాగపవర్గకాః। ప్రధానదక్షిణేన్యస్యాద్దక్షిణాయనదేవతా। తద్దక్షిణేతుస్యు ర్వర్షాది ఋతుత్రితయదేవతాః। దద్దక్షిణేతుకటక ముఖషణ్మాసదేవతాః॥ ప్రధాన స్యోత్తరేభాగ తూత్తరాయణదేవతాః। తదుత్తరేతుశిశిర వసంతగ్రీష్మదేవతాః। తదు త్తరేతుమకరముఖ షణ్మాసదేవతాః। ప్రధానాగ్నేయదిగ్భాగ విన్యసేత్తిథిదేవతాః॥ తిథ్యుత్తరేన్యసేత్సప్త వారాంస్తత్పక్షపశ్చిమే। వసూన్వారాత్పశ్చిమతో రుద్రాం శ్చ వసుదక్షిణే। రుద్రపశ్చిమతస్తారా యోగాన్నక్షత్రపశ్చిమే। యోగధ్యగపశ్చి మేధీమాన్న్యస్యేత్కరణదేవతాః। ప్రధాననైరృతదిశినవదుర్గాః ప్రపూజయేత్। బ్ర హ్మాణంవిష్ణురుద్రౌ చవిఘ్నేశక్షేత్రపాలకౌ॥ ప్రధానపశ్చిమేన్యస్యేదభయం। రవా ష్మునీ। సప్తర్ష్యగ్రప్రాగాశిదేవాను దగ్గిగపవర్గకాన్। ప్రధానవాయవ్యదిశివిన్యసేత్స ప్తమారుతాన్। మరుద్భ్యగపశ్చిన్న్యసేత్పంచ సద్యోజాతాదిదేవతాః। ప్రధానో త్తరదిగ్భాగ సాధిదేవాన్నవగ్రహాన్। ప్రధానైశానదిగ్భాగ ద్వాదశాదిత్యదేవతాః॥ మృత్యుంజయంన్యసెద్ధీమాన్ ద్వాదశాదిత్యపూర్వతః। ప్రాచ్యాదష్టసుదిక్ష్వింద్రప్ర ముఖాన్ దిక్పతీన్ క్రమాత్॥ ఇంద్రాత్పురస్తాదాకాశం వరుణాత్పశ్చిమే మహీమ్। చతుష్కోణేషుచైతేషాం చతురోవరుణాన్న్యసేత్। శతచ్ఛిద్రం బృహత్కుమ్భం స ర్వేషాంపురతోన్యసేత్। మంటపాత్పశ్చిమేభాగ కుండత్రితయమాచరేత్॥ దక్షిణే గ్రహహోమార్థం కుండమేకకరంభవేత్। మధ్యమేశాంతిహోమార్థం కుండమేకకరం స్మృతమ్। ద్విహస్తకుండమయుతతిలహోమార్థముత్తరే। తంత్రైకత్రసర్వేషాం హవనేత్వేకకుండకమ్। యజమానోపవేశార్థం తత్పశ్చాద్వేదికాంశుభామ్। కుర్యాదు దీచ్యామైశాన్యాం వాభిషేకార్థమంటపమ్। ఏవంన్యాసక్రమశ్శైవగపతౌ సమ్యగ్వ్యాస త్రిదర్శితః(ధర్మాధికారిభిః) చక్రవర్త్యయ్యజ్ఞార్యధీమతా॥” * ॥ఆప్యాయస్వేత్యాది తత్త న్మన్త్రైః పంచామృతానినిక్షిప్య గాయత్ర్యాదితత్తన్మన్త్రైః పంచగవ్యానినిక్షిప్య దేవ స్యత్వేతి కుశోదకంనిక్షిప్య కాండాత్కాండాదితి దూర్వాంకురాణినిక్షిప్య పునంతు మాందేవజనాఇతి కుశగ్రంథింనిధాయ। ఇమంమేగంగే। ఋతంచసత్యంచ। ఆపోవా

---

* ఈ కారికలు లోకోపకారకంబైయుండుటచే నిచ్చట శాంతిక్రమమున ను దాహరింపంబడియున్నవి.

ఇదం । యాగప్రవరఇతిచ సర్వకలశేష్వపగపూరయిత్వా యాగఫలినీరితి ఫలపుష్పా ణివిన్యస్యయువంవస్త్రాణీతి వస్త్రైరాచ్ఛాద్య కలశాన్ గంధాక్షతాదిభిరలంకృత్యకల శస్యముఖవిష్ణురితి కలశానభిమన్త్ర్య అగ్నిస్సప్తిమితిసూక్తేన తాపశుద్ధింకృత్వా పం చామృతపంచగవ్యైశ్చ ద్రోణకైః ప్రత్యేకం ప్రతిమాస్నపయిత్వా బృహస్పతేప్రతిమే ఇతి మంత్రేణ తాఃప్రతిమాః కలశస్థవస్త్రోపరినిధాయ అసునీతేఇతిప్రాణప్రతిష్ఠాప నంకృత్వా ఆవాహనాదిషోడశోపచారపూజాం కుర్యాత్ —

పూజాక్రమమాహ॥ హ్రీంకారమధ్యేపనివేశితప్రధానకలశే పరిస్థాపితమృత్యు ప్రతిమాంధ్యాయేత్॥ శ్రీ॥ యమందండోజ్జ్వలకరంమహిషోపరిసుస్థితమ్। సర్వభీతికరంధ్యా యేన్మృత్యుంజగదధీశ్వరం॥ పాశఖడ్గాంకుశగదా భాసమానకరాంబుజమ్। గీర్వాణగణ వంద్యాంఘ్రింమృత్యుంమహిషవాహనం ॥ ఓంభూః మృత్యుమావాహయామి। ఓంభువః మృత్యుమావాహయామి । ఓంసువఃమృత్యుమావాహయామి । ఓంభూర్భువస్సువఃమృత్యు మావాహయామి । పరంమృత్యోఇతిమంత్రేణషోడశోపచారపూజాం జపంచకుర్యాత్॥ అష్టోత్తరసహస్రమష్టోత్తరశతంవా మూలమన్త్రంజపేత్ । తద్దక్షిణపార్శ్వేనివేశితకల శోపరిస్థితామధిదేవతాముగ్రంధ్యాయేత్ । కరాళాస్యంవిరూపాక్షముగ్రం వ్యాఘ్రోపరి స్థితం। శూలంచడమరుంపాణ్యోర్బిభ్రాణం హృదిభావయేత్ । ఓంభూఃమృత్యోరధిదేవ తాముగ్రమావాహయామి । ఓంభువఇత్యాది—॥ స్తుహిశ్రుతమితిమన్త్రేణ పూజాంజ పంచ కుర్యాత్ । ఏవం ఇమంయమేతి యమదేవతాంవా పూజయేత్ —॥ తదుత్తరభా గేమృత్యుంజయప్రతిమాంధ్యాయేత్ । మృత్యుంజయనమస్తేస్తువృషవాహనశంకర। శమ యోగ్రరథోత్పన్నం భయంమేఫాలలోచన । ఓంభూఃమృత్యోః ప్రత్యధిదేవతాంమృ త్యుంజయమావాహయామి ॥ ఓంభువఇత్యాది ॥ త్ర్యమ్బకమితిపూజాజపశ్చ । తత్పరిత స్సప్తచిరజీవినోఽశ్వత్థామాదీన్పూజయేత్.

సప్తచిరజీవిపూజా.

తత్రాదౌ ॥ బ్రహ్మసూత్రోజ్జ్వలభుజో రాజత్కృష్ణాజినాసనః । అశ్వత్థామాచి రంజీవీ దీర్ఘమాయుర్దదాతు మే ॥ ఓంభూః అశ్వత్థామానమావాహయామీత్యాది॥ ౧ ॥ బలిః పాతాళనిలయో ధనుర్బాణధరోన్నృపః । విష్ణుపాదాంకితశిరాశ్చిరంజీవీప్రసీదతు॥ ఓంభూః బలిమిత్యాది ॥ ౨ ॥ వ్యాసస్సమస్తధర్మాణాం వక్తామునివరేడితః । చిరంజీ వీదీర్ఘమాయుర్దదాతుజటిలోమమ ॥ ఓంభూః వ్యాసమిత్యాది ॥ ౩ ॥ హనూమాన్రామ పాదాబ్జసంగీవజ్రవరశ్శుచిః । సంజీవనో జవార్తాచ రోగశాంతిందదాతు మే ॥ ఓంభూః హనూమంతమిత్యాది । ౪ । విభీషణోధర్మపరో రామార్చనపరాయణః । దదాతుచి రంజీవిత్వం చిరజీవీజితేంద్రియః । ఓంభూఃవిభీషణమిత్యాది । ౫ । కృపఃకృపావరా రాశిస్తపస్వీచీరవస్త్రధృత్ । వితనోతుప్రసన్నాత్మా యావజ్జీవమరోగతామ్ । ఓంభూః

కృపమిత్యాది ॥ ౬ ॥ పరశూజ్జ్వలహస్తాబ్జో జటామండలమండితః । దదాతు చిరజీవిత్వం ప్రసన్నాత్మా భృగూద్వహః ॥ ఓం భూః పరశురామమిత్యాది ॥ ౭ ॥ ఏతేషాంచేదనాభా ఉశ్వత్థామ్న ఇత్యాదినా పూజాజపశ్చ ॥ అత్ర కల్పాంతర నవ చిరజీవిన ఉక్తాః । తద్వి త్యా మార్కండేయ ప్రహ్లాదౌ పూజ్యౌ ॥

షష్టివత్సరపూజా.

తతః ప్రాగ్భాగద్వాదశద్వాదశసంఖ్యయా ప్రాగపవర్గాః పంచవీధ్యాత్మికాః బ్రహ్మ సంవత్సరమారభ్య షష్టివత్సరదేవతా ఆవాహయేత్ । తత్ర ధ్యానాని । అక్షాద్యంకితపాణిపద్మమభయం బిభ్రద్రికాంవాస్తయోర్భాగిం చతురాననం ప్రవికచత్పద్మాసనాంతఃస్థితమ్ । వక్షోభాగవిరాజమానవిశదశ్రీబ్రహ్మసూత్రోజ్జ్వలం వందేహం ప్రభవాభిధం కమలజం శ్రేయోభివృద్ధిప్రదం ॥ ఓం భూః ప్రభవాబ్దదేవతాం కమలజమావాహయా—మి ॥ ౧ ॥ భాస్వత్కిరీటం వరచక్రశార్ఙ్గగదాభిరాత్మైస్సహితం చతుర్భిః । కరైరనన్తాసనసన్నివిష్టం ధ్యాయేద్రమేశం విభవాభిధానమ్ ॥ ఓం భూః విభవదేవతాం రమేశమావాహయా—మి ॥ ౨ ॥ జటిలమురగభూషా భూషితాంగం త్రిణేత్రం శశధరమకుటాఢ్యం వ్యాఘ్రచర్మోత్తరీయమ్ । వృషవరకృతవాహం శుక్లసంజ్ఞం గిరీశం నమదమరమునీంద్రం శూలపాణిం నమామి ॥ ఓం భూః శుక్లసంవత్సరదేవతాం శూలపాణిమావాహయామి—మి ॥ ౩ ॥ కరీంద్రవక్త్రం కనదేకదంతోజ్జ్వలం ప్రమోదూతకృతాభిధానం । ప్రత్యూహశాంతిప్రదమాఖుసంస్థం ధ్యాయేద్ధృదబ్జే సతతం గణేశమ్ ॥ ఓం భూః ప్రమోదూతసంవత్సరదేవతాం గణేశమావాహయా—మి ॥ ౪ ॥ దంతీంద్రవక్త్రాంగతాంకుశశక్తిం చతుర్భుజాం చక్రికరావతంపాణిభిక్తేష్టపాథోనిధిపూర్ణచంద్రం వందే ప్రజోత్పత్తికృతాభిధానమ్ ॥ ఓం భూః ప్రజోత్పత్తిసంవత్సరదేవతాం శక్తిమా—మి ॥ ౫ ॥ శక్త్యగ్రశైకబాహుం శశధరమకుటం మయూరమారూఢం । అంగిసాభిధానం షణ్ముఖమీడేఽమరేంద్రసేనాన్యమ్ ॥ ఓం భూః అంగిరసాబ్దదేవతాం షణ్ముఖమావాహయామీత్యాది ॥ ౬ ॥ చంద్రముఖీం చారుదృశం కుక్కుటవాహాం సుహృద్వృతామనిశమ్ । శ్రీముఖసంజ్ఞాం వల్లీం శ్రేయోవృద్ధిప్రదామహం కలయే ॥ ఓం భూః శ్రీముఖసంవత్సరదేవతాం వల్లీమా—మి ॥ ౭ ॥ గౌరీం గిరీంద్రతనయాం వృషవరసంస్థాం కలాధరాంశశినః । భావాఖ్యమహమీడే భవకుతుకాబ్ధిపూర్ణచంద్రాంతామ్ ॥ ఓం భూః భావసంవత్సరదేవతాం గౌరీమావాహయామీత్యాది ॥ ౮ ॥ యువసంజ్ఞామహమీడే బ్రాహ్మీం బ్రహ్మాది వందితాంఘ్రియుగమ్ । హంసవరారూఢాంతాం శమ్యమనోహారిరూపసౌభాగ్యామ్ ॥ ఓం భూః యువసంవత్సరదేవతాం బ్రాహ్మీమావాహయామీత్యాది ॥ ౯ ॥ మాహేశ్వరీహృదబ్జే విలసతు సతతంచ ధాతుసంజ్ఞా మే । చంద్రావతంససహితా శ్రేయోవృద్ధిప్రదా సదా శంభోః ॥ ఓం భూః ధాతుసంవత్సరదేవతాం మాహేశ్వరీమా—మి ॥ ౧౦ ॥ కౌమారీమహమీడే సంపద్దాత్రీం సదాశిఖారూఢామ్ । తామీశ్వరాభిధానాం శం కరతో వప్రదాం స్వరూపేణ ॥ ఓం—ఈశ్వరసంవత్సరదేవతాం కౌమా

రీమా—మి ॥ ౧౧ ॥ బహుధాన్యనామధేయాం సతతంహృదయేన వైష్ణవీంకలయే । శంకరవామాంకస్థాం నమతామిష్టార్థదాయికామనిశం ॥ ఓంభూః బహుధాన్యసంవత్సరదేవతాం వైష్ణవీమా—మి ॥ ౧౨ ॥ వారాహీం ప్రణమామి ధూర్జటిమహాశక్తిం పూర్ణచంద్రాంకితామ్ । శ్రేయోభివృద్ధిదాత్రీం కృతజనామ్నీం ప్రమాథీతి ॥ ఓంభూః ప్రమాథిసంవత్సరదేవతాంవారాహీమా—మి ॥ ౧౩ ॥ మాహేంద్రీం కలయామి విక్రమసంజ్ఞాం వృషాసనారూఢాం । భానురచంద్రకిరీటాంభక్తాభీష్టప్రదాంభియాంకాంత్యై ॥ ఓంభూః విక్రమసంవత్సరదేవతాంమాహేంద్రీమా—మి ॥ ౧౪ ॥ చాముండాంచారుతమామహామహిమాంవందే వృషాసనారూఢామ్ । విషునామ్నీం సురవంద్యాం దైత్యకులధ్వంసకారిణీమనిశం ॥ ఓంభూః విషు సంవత్సర దేవతాం చాముండామా—మి ॥ ౧౫ ॥ ఆరోగ్యాహ్వయమీడేహం చిత్రభానుం సదాముదా । తురంగమవరారూఢం మకుటోజ్జ్వలమస్తకమ్ ॥ ఓంభూః చిత్రభాను సంవత్సరదేవతామారోగమా—మి ॥ ౧౬ ॥ ఆరోగ్యసిద్ధిసంపూర్ణాం స్వభానుంభ్రాజసంజ్ఞితమ్ । గజారూఢంలసత్ఖడ్గఖేటహస్తం నమామ్యహమ్ ॥ ఓంభూః స్వభానుసంవత్సరదేవతాం భ్రాజమా—మి ॥ అంతర్హృదబ్జేసతతం కలయేపటరాహ్వయమ్ । తారణంసూర్యగమనం శూలోద్యానికరంభజే ॥ ఓంభూః తారణసంవత్సరదేవతాంపటరమా—మి ॥ ౧౭ ॥ పతంగంపతగారూఢం పార్థివాహ్వయమాశ్రయే । శంఖచక్రధరందివ్యపీతాంబరమహంభజే ॥ ఓంభూః పార్థివసంవత్సరదేవతాం పతంగమావాహయామీత్యాది ॥ ౧౮ ॥ స్వర్ణరంశైలారూఢం వ్యయసంజ్ఞకమాశ్రయే । చంద్రావతంసంజటిలం త్రినేత్రంశూలభాసురమ్ ॥ ఓంభూః వ్యయసంవత్సరదేవతాం స్వర్ణరమా—మి ॥ ౨౦ ॥ సర్వజిత్సంజ్ఞకంవందే జ్యోతిషీమంతమిష్టదం । భ్రుశుండీపాశహస్తాబ్జం వ్యాఘ్రారూఢం త్రిలోచనమ్ ॥ ఓంభూః సర్వజిత్సంవత్సరదేవతాం జ్యోతిషీమంతమావా—మి ॥ ౨౧ ॥ విభాసనామకంభాసుం సర్వధారిస్తుతాహ్వయమ్ । ఇష్టప్రాప్త్యైసదావందే సప్తాశ్వరథసంస్థితం ॥ ఓంభూః సర్వధారిసంవత్సరదేవతాంవిభాసమా—మి ॥ ౨౨ ॥ మేరుశృంగాసనస్థంతం కరోధికృతనాయకమ్ । కశ్యపం పంచవదనం దశహస్తసమన్వితమ్ ॥ ఓంభూః విరోధిసంవత్సరదేవతాం కశ్యపమా—మి ॥ ౨౩ ॥ రవిం వికృతినామానం త్రిశీర్షం షడ్భుజంభజే । పన్నగేశ్వరమారూఢం చారుపీతాంబరావృతమ్ ॥ ఓంభూః వికృతిసంవత్సర దేవతాంరవిమా—మి ॥ ౨౪ ॥ సూర్యాభిధంఖరం వందే చతుర్వక్త్రాష్టహస్తకమ్ । ఖగవర్యసమారూఢం నీలాంబరసమావృతమ్ ॥ ఓంభూః ఖరసంవత్సరదేవతాం సూర్యమా—మి ॥ ౨౫ ॥ భానుం నందననామానం భాసాచారుపరిష్కృతమ్ । మృగేంద్రవాహనంపంచవక్త్రందశభుజంభజే ॥ ఓంభూః నందనసంవత్సరదేవతాం భానుమావాహయామీత్యాది ॥ ౨౬ ॥ షణ్ముఖంద్వాదశభుజం వ్యాఘ్రవాహనమాశ్రితమ్ । వ్యాఘ్రచర్మాంబరంవందే ఖగంవిజయసంజ్ఞకమ్ ॥ ఓంభూః విజయదేవతాం ఖగమా—మి ॥ ౨౭ ॥ పూషణం

యనామానం జయదం భక్తసన్తతేః । శఙ్ఖచక్రాఙ్కితకరద్వన్ద్వం వ్యాదిపమాశ్రయే ॥ ఓం భూః జయాబ్దదేవతాం వామనమా—మి ॥ ౨౮ ॥ హంసవర్యాధిరూఢం తం శిఖామండితమస్తకమ్ । హిరణ్యగర్భం వందేహం మన్మథాఖ్యమనిష్టహమ్ ॥ ఓం భూః మన్మథసంవత్సరదేవతాం హిరణ్యగర్భమా—మి ॥ ౨౯ ॥ మరీచిం దుర్ముఖాఖ్యానం మహ్యం మర్కటమాశ్రితమ్ । విస్తృతాస్యం జగద్భీతిదాయకం సంశ్రయే ముదా ॥ ఓం భూః దుర్ముఖాబ్దదేవతాం మరీచిమా—మి ॥ ౩౦ ॥ ఆదిత్యం తేజసాం స్థానం హేవిళమ్బికృతాహ్వయమ్ । సప్తసప్తిసమారూఢం జగతాం నేత్రమాశ్రయే ॥ ఓం భూః హేవిళమ్బి సంవత్సరదేవతామాదిత్యమా—మి ॥ ౩౧ ॥ విళమ్బిసంజ్ఞం మనసా సవితారం స్మరామ్యహమ్ । చాపబాణధరం దోర్భ్యాం తురఙ్గవరవాహనమ్ ॥ ఓం భూః విళమ్బిసంవత్సరదేవతాం సవితారమా—మి ॥ ౩౨ ॥ అర్కం వికారినామానం శక్తిశూలికచాయుధమ్ । క్రూరవ్యాఘ్రసమారూఢమేకనేత్రం నమామ్యహమ్ ॥ ఓం భూః వికారిసంవత్సరదేవతామర్కమా—మి ॥ ౩౩ ॥ భాస్కరం శార్వరీసంజ్ఞం భాసాపూరితదిఙ్ముఖమ్ । చక్రోజ్జ్వలకరం వందే భాస్వద్రథసమాశ్రయమ్ ॥ ఓం భూః శార్వరీదేవతాం భాస్కరమా—మి ॥ ౩౪ ॥ అగ్నిం నమామి సతతం జ్వాలామాలంతమోపహమ్ ॥ అజారూఢం చతుర్హస్తం ద్విశీర్షం ప్లవసంజ్ఞికమ్ ॥ ఓం భూః ప్లవసంజ్ఞకమగ్నిమావాహయామీత్యాది ॥ ౩౫ ॥ జాతవేదసమీడేహం శుభకృన్నామకం సదా । ఆందోళికాసమారూఢం ఖడ్గఖేటధరం శుభమ్ ॥ ఓం భూః శుభకృత్సంవత్సరదేవతాం జాతవేదసమా—మి ॥ ౩౬ ॥ సహోజసం శోభకృతం నృణామిష్టదమాశ్రయే । శిబికావాహనారూఢం చామరద్వయపాణికమ్ ॥ ఓం భూః శోభకృద్దేవతాం సహోజసమా—మి ॥ ౩౭ ॥ అజిరాప్రభుమీడేహం క్రోధికృతనామకమ్ । గోరథారూఢమనిశం కుంతోజ్జ్వలకరాంబుజమ్ ॥ ఓం భూః క్రోధిదేవతామజిరాప్రభుమావాహయామీత్యాది ॥ ౩౮ ॥ వైశ్వానరం ధరిత్ర్యం విశ్వావసుకృతాహ్వయమ్ । నరవాహనమారూఢం ఖడ్గఖేటధరం విభుమ్ ॥ ఓం భూః విశ్వావసువత్సరదేవతాం వైశ్వానరమా—మి ॥ ౩౯ ॥ పరాభవాహ్వయం తంగేనర్యాపసముపర్పితం । ఉత్తుంగతురగారూఢం పరశూజ్జ్వలపాణికమ్ ॥ ఓం భూః పరాభవసంవత్సరదేవతాం నర్యాపసమా—మి ॥ ౪౦ ॥ పఙ్క్తిరాధసమీడేగ్నిం ప్లవంగ ఇతివిశ్రుతమ్ । శ్వేతాశ్వవాహనారూఢం శార్ఙ్గబాణధరం సదా ॥ ఓం భూః ప్లవంగదేవతాం పఙ్క్తిరాధసమా—మి ॥ ౪౧ ॥ విసర్పిణం హుతవహం కీలకాహ్వయమాశ్రయే । ఉత్తుంగగజమారూఢం శూలోజ్జ్వలకరాంచలమ్ ॥ ఓం భూః కీలకదేవతాం విసర్పిణమా—మి ॥ ౪౨ ॥ మత్స్యమూర్తిం హరిం వందే శిరసా సౌమ్యసంజ్ఞకమ్ । శంఖచక్రోజ్జ్వలకరం భక్తాభీష్టప్రదాయకమ్ ॥ ఓం భూః సౌమ్యవత్సరదేవతాం మత్స్యమూర్తిమావాహయామీత్యాది ॥ ౪౩ ॥ కూర్మాకృతిమహం వందే మన్దరాచలధారిణమ్ । కౌమోదకీశార్ఙ్గహస్తం సాధారణకృతాహ్వయమ్ ॥ ఓం భూః సాధారణదేవతాం కూర్మమా—మి ॥ ౪౪

ష్ట్రారూఢమహీభాగం క్రోడరూపధరం హరిమ్ । వరదాభయదం వందే విరోధికృదితిశ్రు
తం । ఓం భూః విరోధికృద్దేవతాం వరాహమా—మి ॥ ౪౫ ॥ నృకేసరితనుం వందే హి
రణ్యకశిపుదారణమ్ । ప్రహ్లాదవరదాతారం పరిధావికృతాహ్వయమ్ ॥ ఓం భూః పరి
ధావిసంవత్సరదేవతాం నృసింహమా—మి ॥ ౪౬ ॥ ఛత్రోజ్జ్వలకరం వందే వామ
నరూపిణమ్ । బలిప్రతారణకరం ప్రమాదీచకృతాహ్వయమ్ ॥ ఓం భూః ప్రమాదీచ
సంవత్సరదేవతాం వామనమావాహయామీత్యాది ॥ ౪౭ ॥ జగదానందజనకం సీతా
వల్లభమాశ్రయే । రామమానందనామానం ధృతకోదండమాగమం ॥ ఓం భూః ఆనం
దసంవత్సరదేవతాం రామమావాహయామీత్యాది ॥ ౪౮ ॥ కుఠారపాణిజ్వలత్కరం జటా
మండలమండితమ్ । భార్గవం రామమాశాసే రాక్షసాభిధమంజసా ॥ ఓం భూః రాక్షస
సంవత్సరదేవతాం భార్గవరామమా—మి ॥ ౪౯ ॥ సీరోద్యాభిః కరాంభోజం నీలాంబ
రసమావృతమ్ । బలరామమహం వందే నలాహ్వయమహర్నిశమ్ ॥ ఓం భూః నలదేవతాం
బలరామమా—మి ॥ ౫౦ ॥ కృష్ణం పింగళనామానం బర్హిబర్హోజ్జ్వలాకృతిమ్ । నవని
తోజ్జ్వలకరం నృత్యంతం హృదిసంశ్రయే ॥ ఓం భూః పింగళదేవతాం కృష్ణమా—మి
॥ ౫౧ ॥ మ్లేచ్ఛావలీకృతద్వేషం కాలయుక్తికృతాహ్వయమ్ । అశ్వమేకరమారూఢం
ధనుర్బాణధరం సదా ॥ ఓం భూః కాలయుక్తిదేవతాం కల్కినమావాహయామీత్యాది ॥
సిద్ధార్థికృతనామానం బుద్ధాకృతిమహం భజే । నగ్నం విమోహనవపుషం త్రిపురధ్వంసకార
ణమ్ ॥ ఓం భూః సిద్ధార్థిదేవతాం బుద్ధమావాహయామీత్యాది ॥ ౫౩ ॥ దుర్గాం విపత్తి
భీతయే రౌద్రికృతసంజ్ఞకామ్ । ధ్యాయామి దైత్యహంత్రీం తాం రక్తాస్వాదనతత్పరా
మ్ ॥ ఓం భూః రౌద్రిసంవత్సరదేవతాం దుర్గామావాహయామీత్యాది ॥ ౫౪ ॥ యమం
ధానందాయిముఖమేకాక్షం దారుణాకృతిమ్ । ధ్యాయామ్యతిప్తకాంత్యర్థం దుర్మతికృ
తాహ్వయమ్ ॥ ఓం భూః దుర్మతిదేవతాం యమం ధానమావాహయామీత్యాది ॥ ౫౫ ॥
దుందుభికృతాఖ్యానం నమస్త్రిపుభైరవమ్ । భైరవం శ్వవరారూఢం దిగంబరముపా
శ్రయే ॥ ఓం భూః దుందుభిసంవత్సరదేవతాం భైరవమావాహయామీత్యాది ॥ ౫౬ ॥
హనూమంతం వాయుసుతం రుధిరోద్గారిసంజ్ఞకమ్ । సముద్రలంఘనోద్యుక్తం దీర్ఘలాం
గూలమాశ్రయే ॥ ఓం భూః రుధిరోద్గారి సంవత్సరదేవతాం హనూమంతమావాహయామీ
త్యాది ॥ ౫౭ ॥ సరస్వతీం భాసమాన వీణోజ్జ్వలకరాంబుజామ్ । రక్తాక్షిసంజ్ఞకాం వం
దే సర్వదేవాగ్ర్యపూజితామ్ ॥ ఓం భూః రక్తాక్షిసంవత్సరదేవతాం సరస్వతీమావాహ
యామీత్యాది ॥ ౫౮ ॥ దాక్షాయణీం క్రోధనాఖ్యాం దక్షక్రతుహరప్రియామ్ । కా
త్యాయనీం లోకజనాంతకశాంతిం సర్వసిద్ధయే ॥ ఓం భూః క్రోధనసంవత్సరదేవతాం దాక్షా
యణీమావాహయామీత్యాది ॥ ౫౯ ॥ ప్రపద్యే క్షయసంఖ్యానాం లక్ష్మీం క్షీరాబ్ధికన్య
కాం । హంసారూఢాం మిందుముఖీం పాణిద్వయకృతాంబుజామ్ ॥ ఓం భూః క్షయసం
వత్సరదేవతాం లక్ష్మీమా—మి ॥ ౬౦ ॥ ఏతేషాం ఓం నమః ప్రభవాయేత్యాదినా పూజాదపశ్చ

అయనఋతుమాసధ్యానాది.

ప్రధానదక్షిణదిగ్భాగే దక్షిణాయనదేవతాం వర్షాదిఋతుత్రయదేవతాః కర్కాటకాదిమాసషట్కదేవతాశ్చావాహయేత్ ॥ తదుత్తరదిగ్భాగే ఉదగయనదేవతాం శిశిరాదిఋతుత్రయదేవతాః మకరాదిమాసషట్కదేవతాశ్చావాహయేత్ ॥ తత్ర ధ్యానాని ॥ — ॥ శ్రీయుసేభూయసే నిత్యం దక్షిణాయనమాశ్రయే । భాస్వద్రథగతం సూర్యచన్ద్రనక్షత్రసంవృతమ్ ॥ ౧ ॥ ఓం భూః దక్షిణాయనమావాహయామీత్యాది ॥ క్లేశాపనుత్తయే నిత్యముత్తరాయణమాశ్రయే । దివ్యం స్యన్దనమారూఢం సూర్యాద్యగ్రహసంయుతమ్ ॥ ౨ ॥ ఓం భూః ఉత్తరాయణమా—మి ॥ శిరసా ప్రణమామ్యద్య వర్షాహ్వయః ప్రదాయితాః । బ్రసీనవిష్టాస్సతతం దక్షిణాముఖమాశ్రితాః ॥ ౧ ॥ ఓం భూః వర్షర్తుమా—మి ॥ శారదోద్భవితావ్యాప్త త్రాసితాఘినాం ప్రదాయకః । ఋతుః ప్రత్యఙ్ముఖాసీనః స్ఫాటికం వలయం వహన్ ॥ ౨ ॥ ఓం భూః శరదృతుమా—మి ॥ హేమన్తఋతురస్మాకముదఙ్ముఖముపాశ్రితః । శిఖీయజ్ఞోపవీతీచ ప్రసీదతు శుభప్రదః ॥ ౩ ॥ ఓం భూః హేమంతర్తుమా—మి ॥ శిశిరం శిశిరం నౌమి ఋతుమూర్ధ్వముఖం స్థితం । సూర్యబింబాహితదృశం పంచాక్షరజపోద్యతమ్ ॥ ఓం భూః శిశిరర్తుమా—మి ॥ వసన్తమృతుమీడేహం వసన్తం వ్యాఘ్రచర్మణి । అక్షమాలోజ్జ్వలకరం బ్రహ్మసూత్రవిభూషితమ్ ॥ ౫ ॥ ఓం భూః వసన్తర్తుమా—మి ॥ గ్రీష్మం ప్రాఙ్ముఖమాసీనం విష్టరే మునిపూజితే । కమండలూజ్జ్వలకరం నమామి శిరసాన్వహమ్ ॥ ౬ ॥ ఓం భూః గ్రీష్మర్తుమా—మి ॥ అథ మాసదేవతాః ॥ ద్వికిషకం చతుర్హస్తం పన్నగేశ్వరవాహనమ్ । ఉపాస్మహే శుచిం మాసం భక్తాభీష్టప్రదాయకమ్ ॥ ౧ ॥ ఓం భూః శుచిమాసమా—మి ॥ చతుర్ముఖం చాష్టభుజం వరాహవరవాహనమ్ । నభోమాసం నమామ్యద్య క్లేశానామపనుత్తయే ॥ ౨ ॥ ఓం భూః నభోమాసమా—మి ॥ పంచవక్త్రం దశభుజం సారఙ్గప్రవరస్థితమ్ । నమామ్యహం నభస్యాఖ్యం మాసమిష్టస్య సిద్ధయే ॥ ౩ ॥ ఓం—నభస్యమాసమావాహ—మి ॥ షణ్ముఖం ద్వాదశభుజం భల్లూకవరసంస్థితం । భక్తాభీష్టప్రదం నిత్యమిషం మాసముపాస్మహే ॥ ఓం—ఇషమాసమా—మి ॥ ౪ ॥ త్రినేత్రం చారుజటిలం చారుచంద్రార్ధశేఖరమ్ । కైలాసశిఖరారూఢమూర్జం మాసముపాస్మహే ॥ ౫ ॥ ఓం—ఊర్జమాసమా—మి ॥ వృషారూఢం శూలపాణిం ప్రమథావలిసేవితమ్ । నమామి శిరసా దేవం సహాఖ్యం మాసమన్వహమ్ ॥ ౬ ॥ శారికావాహనారూఢం ఖడ్గఖేటలసత్కరమ్ । ధ్యాయామి శిరసా నిత్యం సహస్యం మాసమాదరాత్ ॥ ౭ ॥ చన్ద్రహాసోజ్జ్వలకరం శుకప్రవరవాహనమ్ । ధ్యాయామి ప్రాంజలిర్నిత్యం తపోమాసమనన్యధీః ॥ ౮ ॥ తపస్యం మాఘమీడేహం కోకిలప్రవరస్థితమ్ । బ్రహ్మసూత్రోజ్జ్వలాంగం చ కిరీటాంచితమస్తకం ॥ ౯ ॥ శంఖచక్రోజ్జ్వలకరం కిరీటోద్భాసిమస్తకమ్ । జగదానన్దజననం మధుమాసముపాస్మహే ॥ ౧౦ ॥ కామోపకీశార్ఙ్గధరం మాసం మాధవసంజ్ఞకం । గరుత్మద్వాహనగతం భక్తాభీష్ట

స్వసిద్ధయే ॥ ౧౧ ॥ త్రిశిఖాంవదన్బ్రహ్మ సూత్రోజ్జ్వలభుజాంతరమ్ । వ్యాఘ్ర
ాసనసమారూఢం శుక్రంధ్యాయే సమాహితః ॥ ౧౨॥ ఏతేషామాసన్నదుర్వాదియాసాయే
తాద్యధినా పూజాజపశ్చ ॥

ప్రధానస్యాగ్నేయదిగ్భాగే పక్షదేవతేఆవాహయేత్ ॥ — దినేదినే దేవగణా
ర్యస్మిన్వర్ధియమపూర్ణాకీః । అపూర్వరూణపక్షాయ నమశ్శ్వేతవపుష్మతే ॥ ఓంభూః
శుక్లపక్షదేవతామిన్ద్రమా — మి ॥ ఇంద్ర దేవానాం — రహాతేసాధగాయేతి యద్దేవా
ఇతివాపూజాజపశ్చ ॥ ౧ ॥ దినేదినే దేవగణాః పుష్ణంతేహవ్యధారయా । అసితాయ
నమస్తేస్తు పితృప్రీతికరాయతే । ఓంభూః కృష్ణపక్షదేవతాంసూర్యమా — మి ॥ కృష్ణాయ
గోన్వరుణేషు — అప్స్వతిథుః ఇతి - ఇమంయమ ఇతివా పూజా ॥ ౨ ॥

ప్రథమాది తిథిదేవతా ధ్యానాది.

పక్షదేవతాదక్షిణదిగ్భాగ తిథిదేవతాఆవాహయేత్ ॥ ఏహిపాహ్యాదిహాగ్నే త్వం
దేవానాంహవ్యవాహనః । శాంతికర్మణిపూజార్థం మేతాం మూర్తింసమావిశ ॥ ఓం
భూః ప్రతిపత్తిథిదేవతామగ్నింఆవాహయా — మి ॥ అగ్నే నయేతిపూజాజపశ్చ ॥ ౧ ॥ త్వ
ష్టజగత్రయాధార రిహేహివయాయాహీమ్ । ప్రతిమాయామమప్యాంత్వం సంని
ధత్స్వచతుర్ముఖ ॥ ఓంభూః ద్వితీయాతిథిదేవతాంబ్రహ్మాణం ఆవాహయా — మి ॥ బ్ర
హ్మదేవానా మితిపూజాజపశ్చ ॥ ౨ ॥ ప్రతిమాయాంహిరణ్మయ్యా మేహిపర్వతకన్య
కే । నమస్యామిపదాబ్జంతే పుమర్థప్రతిపత్తయే ॥ ఓంభూః తృతీయాతిథిదేవతాం
గౌరీం ఆవాహయా — మి ॥ శుచి గౌరీమిమాయేతి । యజుషిగౌరీ మిమాయేతి
పూజాజపశ్చ ॥ ౩ ॥ ధ్వాంతకారబాలార్క పార్వతీమలసంభవ । గణనాధ్యాం
గృహీష్వ ప్రతిమాయాంనిషీదభో ॥ ఓంభూః చతుర్థీతిథిదేవతాం గణేశం ఆవాహ
యా — మి ॥ గణానాంత్వేతిపూజాజపశ్చ ॥ ౪ ॥ సర్పాశ్చేహియామహాతః ప్రతి
మాయాంకృతాదరః । పూజయామిపదాంభోజం సర్వసంపదవాప్తయే ॥ పంచమీతిథి
దేవతాంసర్పానావాహ — మి ॥ నమో అస్తుసర్పేభ్య ఇతిపూజాజపశ్చ ॥ ౫ ॥ షడాన
ననమస్యాంతే కరవాణిపదాబ్జయోః । ప్రతిమాయాంహిరణ్మయ్యా మేహివల్లీమనఃప్రి
య ॥ షష్ఠీతిథిదేవతాంషణ్ముఖ — మి ॥ కుమారంమాతాయువతిరితిపూజాజపశ్చ ॥ ౬ ॥ స
హస్రభానోదండాంశో ప్రతిమామేహిసాదరం । త్రయీతనోనమస్యాంతే భూయో
భూయఃకరోమ్యహమ్ ॥ సప్తమీతిథిదేవతామాదిత్యం ॥ ఆకృష్ణేనేతిఆసత్యేనేతివా
పూజాజప ॥ ౭ ॥ సద్యోజాతనమస్తేస్తు గౌరీనాథజగత్పతే । ప్రసాద సుముఖో
భవ ప్రతిమాంప్రాప్నుహివాభో । అష్టమీతిథిదేవతాంరుద్రం ॥ — సద్యోజాతమితి
పూజాజపశ్చ ॥ ౮ ॥ దుర్గే త్రినయనే చంద్రకలాంచితశిరోరుహే ఇహాగత్యప్రసా
దంమే రచయాశుమహేశ్వరి ॥ నవమీతిథిదేవతాందుర్గా — జాతవేదస ఇతిపూజాజ
పశ్చ ॥ ౯ ॥ భూభారభుగ్నగ్రీవాయ విష్ణుపాదాంకమౌళయే । నమోనమోస్తునాగా

య ప్రతిమామేహి సత్వరం ॥ దశమీతిథిదేవతాం యమాదిశేగం—యమాయనమ ఇతి పూజాజపశ్చ ॥ ౧౦ ॥ శ్రుతిశబ్దస్వరూపాయ యాగాదికృతమూర్తయే । భూరిశ్రేయస్స్వాహాయ ధర్మాయ మహాత్మనే నమః ॥ ఏకాదశీతిథిదేవతాం ధర్మం—ఓం నమో ధర్మాయేతి పూజాజపశ్చ ॥ ౧౧ ॥ హరిజగత్త్రయాధీశ లక్ష్మీవల్లభ మాధవ । ప్రతిమామేత్య సహసా ప్రసాదం కురు మే ప్రభో ॥ ద్వాదశీతిథిదేవతాం విష్ణుం—హరిం (హరయే) నమ ఇతి పూజాజపశ్చ ॥ ౧౨ ॥ రతివల్లభ పుష్పాస్త్ర నారాయణతనూద్భవ । ఏహి మాం ప్రతిమాం తూర్ణం ప్రసీద మయి మన్మథ ॥ త్రయోదశీతిథిదేవతాం కామం—ఓం నమః కామాయేతి పూజాజపశ్చ ॥ ౧౩ ॥ సర్వాఘనాశనకరం సర్వపాపప్రవర్తకం । వంచనాచతురం వందే భూతయే కలిభూపతిం ॥ చతుర్దశీతిథిదేవతాం కలిమా—మి ॥ ఓం నమః కలయ ఇతి పూజాజపశ్చ ॥ ౧౪ ॥ సర్వగీర్వాణసేవ్యాయ లక్ష్మీకామాయ చక్షుషే । క్షీరాబ్ధిప్రియపుత్రాయ నమశ్చంద్రాయ తేస్తు మే ॥ పూర్ణిమాతిథిదేవతాం చంద్రమా—మి ॥ అప్యాయస్వేతి పూజాజపశ్చ ॥ ౧౫ ॥ పితృలోకనివాసిభ్యః పితృభ్యోస్తు నమో నమః । ప్రతిమాం ప్రాప్య శ్రావణీం ప్రసీదంతు సదా మయి ॥ అమావాస్యాతిథిదేవతాం పితౄనావా—మి ॥ పునర్నః పితర ఇతి పూజాజపశ్చ ॥ ౧౬ ॥—వక్ష్య దేవతా పశ్చిమదిగ్భాగే వారదేవతా ఆవాహయేత్ । ఆదిత్య ఇందురంగారో బుధశ్చైవ బృహస్పతిః । శుక్రశ్శనిశ్చ క్రమాదేతే కథితా వారదేవతాః ॥ ౧ ॥ అగ్న్యపాం సోమవిష్ణ్వింద్రా ఇంద్రాణీ చ ప్రజాపతిః । భాన్వాదివారాధీశానాం క్రమోక్తా అధిదేవతాః ॥ ౨ ॥ శివో దుర్గా గుహో విష్ణుర్బ్రహ్మేంద్రః కాలసంజ్ఞకః । సూర్యాదీనాం క్రమాదేతు ప్రోక్తాః ప్రత్యధిదేవతాః ॥ ౩ ॥

భాన్వాదివారాభిమానిదేవతాధ్యానక్రమః—వృషారూఢం శూలపాణిం ప్రమథాపరిసేవితం । శిరసా ప్రణమామ్యద్య రవివారాధిపం శివం ॥ ఓం భూః రవివారాభిమానిదేవతాం శివమావాహయామీత్యాది ॥ ౧ ॥ దుర్గాం విపత్తిధుకయే భుజాష్టకవిభూషితాం । ధ్యాయామి దైత్యహంత్రీం తాం రక్తాస్వాదనతత్పరాం ॥ ఓం భూః ఇందువారాభిమానిదేవతాం దుర్గామా—మి ॥ ౨ ॥ శక్తిధ్వజైకబాహుం చ శక్షరమకుటం మయూరవారూఢం । అంగారకాధినాథం షణ్ముఖమీడే మమ ప్రసేనాన్యం ॥ ఓం భూః భౌమవారాభిమానిదేవతాం షణ్ముఖమా—మి ॥ ౩ ॥ భాస్వత్కిరీటం దరచక్రశార్ఙ్గగదాభిరాభైస్సహితం చతుర్భిః । శుభైరనంతాసనసన్నివిష్టం ధ్యాయేద్రమేశం బుధవారనాథం ॥ ఓం భూః బుధవారాభిమానిదేవతాం విష్ణుమా—మి ॥ ౪ ॥ చతుర్ముఖశ్చతుర్బాహుః కమండల్వక్షసూత్రభృత్ । వరాభయకరశ్శుద్ధో గురువారాధిపో మతః ॥ ఓం భూః గురువారాభిమానిదేవతాం బ్రహ్మాణమా—మి ॥ ౫ ॥ ఇంద్రం గజవరారూఢం వజ్రాంకుశవరాభయాన్ । కరైశ్చతుర్భిర్దధతం శుక్రాధీశ్వరమాశ్రయే ॥ ఓం భూః శుక్రవారాభిమానిదేవతామింద్రమా—మి ॥ ౬ ॥ పాశదండోజ్జ్వలభుజద్వయం మహిషవాహనం । యమం నీలతనుం భీమం శనివారాధిపం భజే ॥ ఓం భూః శనివారాభిమానిదేవతాం యమమా—మి ॥ ౭ ॥

అష్టవస్వేకాదశరుద్ర ధ్యానాది.

తత్ప్రత్యుభాగే అష్టౌదేవావసవఇతి మంత్రేణాష్టవసుదేవతా ఆవాహయేత్॥ తత్రధ్యానశ్లోకాః॥ అక్షమాలాధరం బ్రహ్మసూత్రోజ్జ్వలభుజాంతరం। ధురీవాయయశ్రధ్రువ సచింతయామిసదాముదా॥ ఓంనమోధ్రువాయేతిపూజాజపశ్చ॥ ౧ ॥ సుశ్రీస్రీవాంశ రద్వంద్వం వ్యాఘ్రచర్మాంబరంశుచిం। అగ్నిజుహూవిణరతమధ్వరం హృదిభావయే॥ ఓంనమోఽధ్వరాయేతి పూజాజపశ్చ॥ ౨ ॥ జగదానన్దజనక మమృతసావిచక్షుషం। రత్నసింహాసనగతంసోమంహృదిభావయే॥ ఓంనమస్సోమాయేతిపూజాజపశ్చ॥ ౩ ॥ సర్వపాపవినాశస్య స్సముద్రవేశ్మపూరితాః। అసత్కృథప్రదాస్సంతు మత్స్యగ్రాహానసంగతాః॥ ఓంనమోఽద్భ్యఇతి పూజాజపశ్చ॥ ౪ ॥ శుభాయమేసదాభూయా ధనిలోలోకపావనః। సమస్తదేవనివహావంద్యమానపదాంబుజః॥ ఓంనమోఽనిలాయేతి పూజాజపశ్చ॥ ౫ ॥ అజాధిరూఢంశుభదంస్వాహాదేవీసమన్వితం। కిరీటోజ్జ్వలమూర్ధానమనలంభావయామ్యహమ్॥ ఓంనమోఽనలాయేతి పూజాజపః॥ ౬ ॥ శ్వేతవస్త్రధరంశ్వేత చన్దనాలిప్తదేహకమ్। ప్రత్యూషంచిన్తయేభూయః ప్రత్యూషాహోన్ముల కారణం॥ ఓంనమఃప్రత్యూషాయేతిపూజాజపశ్చ॥ ౭ ॥ ప్రభాసంపూర్ణవపుషంప్రభాసంభావయామ్యహం। అక్షమాలోజ్జ్వలకరం వ్యాఘ్రాజినవివాసినం॥ ఓంనమఃప్రభాసాయేతి పూజాజపశ్చ॥ ౮ ॥ వసుదేవతాదక్షిణభాగే కద్రుద్రాయేతిమంత్రేణ ఏకాదశరుద్రానావాహయేత్॥ తత్రధ్యానాని॥ దక్షాధ్వరధ్వంసకరః కోపరూపముఖాంబుజః। శూలపాణిస్సుఖాయాస్తు వీరభద్రోమమానిశం॥ ఓంనమోవీరభద్రాయేతి పూజాజపశ్చ॥ ౧॥ బ్రహ్మవిష్ణుగిరీశానదేవదానవరాక్షసాః। యస్మాత్ప్రజజ్ఞిరేదేవాస్తంశంభుంప్రణమామ్యహమ్॥ ఓంనమశ్శంభవఇతి పూజాజపశ్చ॥ ౨ ॥ కైలాసశిఖరప్రోద్యన్మణిమందిరమధ్యగః। గిరిశోగిరిజాప్రాణవల్లభోస్తుముదేమమ॥ ఓంనమోగిరీశాయేతి పూజాజపశ్చ॥ ౩ ॥ త్రిపురాణాంపురాంహంతాకృతాన్తమదభంజనః। ఖడ్గపాణిస్తీక్ష్ణదంష్ట్రోభైరవోస్తుముదేమమ॥ ఓంనమో భైరవాయేతి పూజాజపశ్చ॥ ౪ ॥ వృషారథసమారూఢంబ్రహ్మసూత్రసమన్వితమ్। చతుర్వేదాశ్వసహితం పినాకినమహంభజే॥ ఓంనమఃపినాకినఇతిపూజాజపశ్చ॥ ౫ ॥ వామాఙ్గకృతసంవేశ గిరికన్యాసుఖావహమ్। స్థాణుంనమామిశిరసాసర్వదేవనమస్కృతం॥ ఓంనమస్స్థాణవఇతిపూజాజపశ్చ॥ ౬ ॥ చంద్రావతంసోజటిలస్త్రినేత్రో భస్మపాండరః। హృదయస్థస్సదాభూయాద్భర్గోభయవినాశనః॥ ఓంనమోభర్గాయేతి పూజాజపశ్చ॥ ౭ ॥ బ్రహ్మాభూత్వాసృజల్లోకం విష్ణుర్భూత్వాచపాలయన్। రుద్రోభూత్వాహరన్నంతే గతిర్మేస్తుసదాశివః॥ ఓంనమస్సదాశివాయేతి పూజాజపశ్చ॥ ౮ ॥ యోగీన్ద్రనుతపాదాబ్జం ద్వంద్వాతీతజనాశ్రయమ్। వేదాన్తకృతసంచారం స్మరారింశరణంభజే॥ ఓంనమస్స్మరారయఇతిపూజాజపశ్చ॥ ౯ ॥ గాయత్రీప్రతిపాద్యాయ ఓంకారకృతసద్మనే। కల్యాణగుణ

ధామ్నే చ శివాయవిహితానతిః ॥ ఓంనమశ్శివాయేతి పూజాజపశ్చ ॥ ౧౦ ॥ ఆశీవిషా హారకృతేదేవౌఘప్రణతాంఘ్రయే । పినాకాంకితహస్తాయ హరాయాస్తునమస్క్రియా ॥ ఓంనమోహరాయేతి పూజాజపశ్చ ॥ ౧౧ ॥ రుద్రదేవతా పశ్చిమభాగే నక్షత్రయోగకరణదేవతా ఆవాహయేత్ ॥

నక్షత్రదేవతాధ్యానాది.

కృత్తికాదిక్రమేణ॥ శ్లో॥ కృత్తికాహ్యగ్నిదైవత్యా మేషవాహనసంస్థితా । స్రుక్స్రువాభీతివరధృచ్చతుర్హస్తానమామ్యహమ్ ॥ కృత్తికానక్షత్రదేవతామగ్నిమా—మి ॥ అగ్నిర్నఃపాత్వితి పూజాజపశ్చ ॥ ౧ ॥ ప్రజాపతిశ్చతుర్బాహుః కమండల్వక్షసూత్రధృక్ ॥ వరాభయకరశ్శుక్లో రోహిణీదేవతాస్తుమే ॥ రోహిణీనక్షత్రదేవతాం ప్రజాపతిమా—మి ॥ ప్రజాపతేరోహిణీవేత్వితి పూజాజపశ్చ ॥ ౨ ॥ శ్వేతవర్ణాకృతిస్సోమో ద్విభుజో వరదండభృత్ ॥ దశాశ్వరథమారూఢో మృగశీర్షాస్తుమేముదే ॥ సోమాం ఽ శేతిపూజాజపశ్చ ॥ ౩ ॥ రుద్రశ్శ్వేతవృషారూఢ శ్శ్వేతమాల్యశ్చతుర్భుజః । శూలఖడ్గాభయవరాన్ దధానో మేప్రసీదతు ॥ ఆర్ద్రానక్షత్రదేవతాం రుద్రమా—మి ॥ ఆర్ద్రయారుద్రఇతిపూజాజపశ్చ ॥ ౪ ॥ అదితిః పీతవర్ణా చ స్రుక్స్రువకరద్వయసంయుతం । దధానా శుభదా భూయాత్పునర్వసుకృతాశ్రయా ॥ పునర్నో దేవీతిపూజాజపశ్చ ॥ ౫ ॥ వందే బృహస్పతిం పుష్య దేవతాం మానుషాకృతిం । సర్వాభరణసంపన్నం దేవమన్త్రిణమాదరాత్ ॥ పుష్యనక్షత్రదేవతాం బృహస్పతిమా—మి ॥ బృహస్పతిః ప్రథమమితిపూజా ॥ ౬ ॥ సర్పారక్తత్రినేత్రాశ్చ ఫలకాసికరద్వయాః । ఆశ్రేషాదేవతాపీతాంబరధృద్వరదోస్తుమే ॥ ఇదగ్ంసర్పేభ్యఇతిపూజాజపశ్చ ॥ ౭ ॥ పితరః పిండహస్తాశ్చ కృష్ణాధూమ్రాః పవిత్రిణః । కుశలం దద్యురస్మాకం మఘానక్షత్రదేవతాః ॥ ఉపహూతాః పితరఇతిపూజాజపశ్చ ॥ ౮ ॥ సంపూజయామ్యర్యమణం ఫల్గునీతారదేవతామ్ । ధూమ్రవర్ణరథారూఢం సశక్తికరసంయుతమ్ ॥ పూర్వఫల్గునీదేవతాంసూర్యమా—మి ॥ గవాంపతిరితి పూజాజపశ్చ ॥ ౯ ॥ భగంవరరథారూఢ ద్విభుజం శంఖచక్రిణం । ఫల్గునీదేవతాంధ్యాయేద్భక్తాభీష్టవరప్రదం ॥ ఉత్తరఫల్గునీనక్షత్రదేవతాం భగమా—మి॥ శ్రేష్ఠం దేవానామితిపూజాజపశ్చ ॥ ౧౦ ॥ సవితారమహంవందే సప్తాశ్వరథవాహనమ్ । పద్మాసనస్థంఛాయేశం హస్తనక్షత్రదేవతామ్ ॥ ఆయాతు దేవస్సవితోపయాత్వితిపూజా ॥ ౧౧ ॥ త్వష్టారంరథమారూఢం చిత్రానక్షత్రదేవతాం । శంఖచక్రాన్వితకరం కిరీటినమహంభజే ॥ త్వష్టానక్షత్రమభ్యేతీతి పూజా ॥ ౧౨ ॥ వాయుం మృగవరారూఢంస్వాతీనక్షత్రదేవతామ్ । ఖేటచర్మోజ్జ్వలకరద్వితయంప్రణమామ్యహమ్॥ వాయుర్నక్షత్రమితిపూజా ॥ ౧౩ ॥ ఇంద్రాగ్నీ శుభదౌ స్యాతాంవిశాఖాదేవతే శుభే । నమామ్యేకరథారూఢౌ వరాభీతికరాంబుజౌ ॥ విశాఖానక్షత్రదేవతే ఇంద్రాగ్నీ ఆవా—మి ॥ దూరమస్మచ్ఛత్రవఇతిపూజా ॥ ౧౪ ॥ మిత్రంపద్మాసనారూఢ మనూరాధేశ్వరం

నః । శూలాంకుశధరంబాహ్వోః దేవంశోణితవర్ణకమ్ । బుధ్యాప్తవాశ్యైరితి పూజా ॥ ౧౫ ॥ ఇంద్రంగజవరారూఢం వజ్రపాశవరాభయమ్ । కరైశ్చతుర్భిర్దధతం జ్యేష్ఠాధిశ్వరమాశ్రయే ॥ ఇంద్రాజ్యేష్ఠామితిపూజా ॥ ౧౬ ॥ కరాళవదనంకృష్ణం యాతుధానసంస్మరాననం । ఊర్ధ్వకేశంవిరూపాక్షం భజేమూలాధిదేవతామ్ ॥ మూలంప్రజామితిపూజా ॥ ౧౭ ॥ అపాధాదేవతానిత్యమాపస్సంతుశుభప్రదాః । సముద్రగాస్తరంగిణ్యః పావిన్యస్సర్వదేహినామ్॥ పూర్వాషాఢానక్షత్రదేవతా ఆపఆవా—మి । ఆపోదేవ్యాఇతిపూజా ॥ ౧౮ ॥ విశ్వాన్దేవానహంవందేఽషాఢానక్షత్రదేవతాః । శ్రీపుష్టికీర్తిధీదాత్రీః సర్వపాపాపహా ఉత్తమే ॥ ఉత్తరాషాఢానక్షత్రదేవతా విశ్వాన్దేవానావా—మి । తన్నోవిశ్వఇతిపూజా ॥ ౧౯ ॥ నిర్గుణంబ్రహ్మభూయాస్తజ్ఞానైశ్వర్యప్రదంసదా । అభిజిత్తారకేశానం వేదాంతకృతసంశ్రయమ్ ॥ అభిజిన్నక్షత్రదేవతాంబ్రహ్మావా—మి । యస్మిన్ బ్రహ్మేతిపూజా ॥ ౨౦ ॥ శాన్తాకారంచతుర్హస్తం శ్రోణానక్షత్రవల్లభమ్ । విష్ణుంకమలపత్రాక్షం ధ్యాయేద్గరుడవాహనమ్ ॥ శ్రవణనక్షత్రదేవతాంవిష్ణుమా—మి ॥ శృణ్వంతీతిపూజా ॥ ౨౧ ॥ శ్రవిష్ఠాదేవతాంవందే వసూన్రథవరాశ్రితాన్ । శంఖచక్రాంకితకరాన్ కిరీటాంకితమస్తకాన్ ॥ ధనిష్ఠానక్షత్రదేవతావసూనావా—మి ॥ అష్టౌదేవావసవఇతిపూజా ॥ ౨౨ ॥ వరుణంసతతంవందే సుధాకలశధారిణమ్ । పాశహస్తంశతభిషగ్దేవతాందేవవందితామ్॥ శతభిషఙ్నక్షత్రదేవతాంవరుణమా—మి ॥ క్షత్రస్యరాజేతిపూజా ॥ ౨౩ ॥ శరపాణిమజంవందే ఏకపాదంతమోపహమ్ । పూర్వప్రోష్ఠపదేశానం సర్వదేవనమస్కృతమ్॥ పూర్వాభాద్రపదనక్షత్రదేవతామజమేకపాదమా—మి ॥ అజఏకపాదుదగాదితిపూజా ॥ ౨౪ ॥ అహిర్బుధ్న్యోభూయాత్ స్మదేప్రోష్ఠపదేశ్వరః । శంఖచక్రాంకితకరః కిరీటోజ్జ్వలమాలికాః ॥ ఉత్తరాభాద్రదేవతా అహిర్బుధ్న్యమా—మి ॥ అహిర్బుధ్న్యఇతిపూజా ॥ ౨౫ ॥ పూషణంద్విపదంవందే రేవతీశంసమృద్ధయే । వరాభయోజ్జ్వలకరం రత్నసింహాసనస్థితమ్ ॥ రేవతీనక్షత్రదేవతాంపూషణమావా—మి ॥ పూషారేవత్యన్వేతిపూజా ॥ ౨౬ ॥ అశ్వినాదేవతేశ్వేత వర్ణౌతౌద్విభుజౌస్తుమః । సుధాసంపూర్ణకలశకరాబ్జావశ్వవాహనౌ ॥ అశ్వినీనక్షత్రదేవతే అశ్వినావావా—మి ॥ తదశ్వినావితిపూజావిశ్వ ॥ ౨౭ ॥ పాశదండోజ్జ్వలభుజద్వయంమహిషవాహనమ్ । యమంనీలతనుంభీమం భరణీదేవతాంభజే ॥ భరణీనక్షత్రదేవతాం యమమావా—మి ॥ తద్యమారాజేతిపూజా ॥ ౨౮ ॥

అథ యోగదేవతాధ్యానాది.

విష్కంభంశరపావందే విష్ణుగోత్రసముద్భవమ్ । ప్రాఙ్ముఖంప్రాంజలికరం త్రికోణోపరిసంస్థితమ్ ॥ ఓంనమోవిష్కంభాయేత్యావాహనాదిపూజా ॥ ౧ ॥ ప్రీతియుదేవమసితం బ్రహ్మగోత్రసముద్భవం। ప్రాఙ్ముఖంపుండరీకస్థం జపమాలాధరంశుభం॥ ఓం

నమః ప్రీతయ ఇత్యావాహనాదిపూజా ॥ ౨ ॥ అయుష్మంతమహం వందే యోగమాయుష్మ
దీక్షితం । ప్రాఙ్ముఖం పంచగోత్రస్థ మత్రిగోత్రసముద్భవం । ఓం నమ ఆయుష్మత ఇతి పూ
జా ॥ ౩ ॥ సౌభాగ్యం నౌమి శిరసా చతుష్పాణిముపాశ్రితం । శాండిల్యగోత్రజం ప్రా
ఙ్ముఖం జపతాం వరమ్ ॥ ఓం నమస్సౌభాగ్యాయేతి పూజా ॥ ౪ ॥ ప్రాఙ్ముఖం పంచగోత్ర
స్థం శాండిల్యాన్వయసంభవమ్ । శోభనం శోభనకరం నమతామాశ్రయే సదా ॥ ఓం నమః
శోభనాయేతి పూజా ॥ ౫ ॥ వాధూలాన్వయసంభూతం పంచగోత్రోపవేష్టితం । అతి
గండాభిధం వందే జపంతం ప్రాఙ్ముఖం సదా ॥ ఓం నమో తిగండాయేతి పూజా ॥ ౬ ॥ సు
కర్మాణం యోగమహం దక్షిణాముఖమాశ్రయే । కౌశికాన్వయసంభూతం జపంతం గోత్ర
పూజితమ్ ॥ ఓం నమస్సుకర్మణ ఇతి పూజా ॥ ౭ ॥ ధృతిర్యోగస్సదాభూయా దాత్రే
యాన్వయసంభవః । దక్షిణాముఖమాసీనో వేదాధ్యేదనతత్పరః ॥ ఓం నమో ధృతయ ఇ
తిపూజా ॥ ౮ ॥ శూలనామా మహాయోగో భూయాదిష్టార్థదో మమ । దక్షిణాముఖమా
సీనః కుండినాన్వయసంభవః ॥ ఓం నమశ్శూలాయేతి పూజా ॥ ౯ ॥ యోగోస్తు గండనామా
మే ముదే శాండిల్యవంశజః । దక్షిణాముఖమాసీనో బ్రహ్మపారాయణం పఠన్ ॥ ఓం నమో
గండాయేతి పూజా ॥ ౧౦ ॥ వృద్ధిర్వృద్ధిప్రదో మేస్తు కౌశికో దక్షిణాముఖః । చింతయ
న్విష్ణుపరమం ప్రసీదాత్రిత్యవిష్ఠితః ॥ ఓం నమో వృద్ధయ ఇతి పూజా ॥ ౧౧ ॥ ధ్రువో ధ్రువ
వోస్తు మే నిత్యం యోగో జుండదక్షిణాముఖః । అక్షమాలాంకరే బిభ్రద్గాయత్రీమాదరా
జ్జపన్ ॥ ఓం నమో ధ్రువాయేతి పూజా ॥ ౧౨ ॥ వ్యాఘాతం శిరసా నౌమి వ్యాఘాన్వయ
సముద్భవమ్ । ప్రత్యఙ్ముఖోపవిష్టం తం ప్రత్యగ్రరవిసన్నిభమ్ ॥ ఓం నమో వ్యాఘాతా
యేతి పూజా ॥ ౧౩ ॥ హర్షణం హర్షణం వందే ప్రత్యఙ్ముఖముదర్చిషమ్ । పఠంతం వే
దమనిశం శాణ్డిల్యాన్వయసమ్భవమ్ ॥ ఓం నమో హర్షణాయేతి పూజా ॥ ౧౪ ॥ వజ్ర
నామా భవేద్యోగో భరద్వాజాన్వయోద్భవః । ప్రత్యఙ్ముఖముపాసీనః వజ్రప్రణవమ
న్వహమ్ ॥ ఓం నమో వజ్రాయేతి పూజా ॥ ౧౫ ॥ ప్రత్యఙ్ముఖో బ్రహ్మవంశ్యః స్సిద్ధిస్సిద్ధిప్ర
దోస్తు మే । విష్టరోపరిసంవిష్టో వేదాంతపఠనోన్ముఖః ॥ ఓం నమస్సిద్ధయ ఇతి పూజా ॥ ౧౬ ॥
స్మరామ్యహం వ్యతీపాతం పీతహావ్యాన్వయోద్భవమ్ । ప్రత్యఙ్ముఖం పాఠయంతం వేదా
చ్ఛిష్యాననారతమ్ ॥ ఓం నమో వ్యతీపాతాయేతి పూజా ॥ ౧౭ ॥ వరీయాన్నామయోగో
యం వరదోస్తు సదా మమ । ప్రత్యఙ్ముఖః ప్రాంజలికః సామవేదముదీరయన్ ॥ ఓం నమో వ
రీయస ఇతి పూజా ॥ ౧౮ ॥ ఉదఙ్ముఖో బ్రహ్మగోత్రో యోగః పరిఘనామకః । శైలాగ్ని
ఖరారూఢ స్సామగాయన్నభవేన్ముదే ॥ ఓం నమః పరిఘాయేతి పూజా ॥ ౧౯ ॥ శివశ్శివా
య మే భూయా చ్ఛివారాధనతత్పరః । విష్ణువంశసముద్భూత ఋగధ్యాపనతత్పరః ॥ ఓం
నమశ్శివాయేతి పూజా ॥ ౨౦ ॥ సిద్ధస్సిద్ధిప్రదో మేస్తు కుండినాన్వయసంభవః । ఉదఙ్ము
ఖస్సాశీష్యేభ్యో యజూంషి సరితం పఠన్ ॥ ఓం నమస్సిద్ధాయేతి పూజా ॥ ౨౧ ॥ సాధ్యనా
మా భవేద్యోగ శ్శౌనకాన్వయసత్తమః । ఉదఙ్ముఖో మహామంత్రమాథర్వణామనుస్మర

నపుంసకాఖ్యాయేతిపూజా । ౨౨ ॥ శుభశ్శుభాయ మేధాయా ద్వాసిష్ఠాన్వయసంభ వః । విదర్భోజపన్మంత్రం శైవంపంచాక్షరంశుభమ్ । ఓంనమశ్శుభాయేతిపూజా। ౨౩ । శుక్లనామామహాన్ యోగో యోగీస్వయముదఙ్ముఖః । ప్రత్యగ్దృష్టిర్మేధయా కౌశికాన్వయసంభవః । ఓంనమశ్శుక్లాయేతిపూజా । ౨౪ । బ్రాహ్మో బ్రహ్మకులో ద్భవో మహానూర్ధ్వముఖస్థితః । బ్రహ్మణ్యాహితదృష్టిస్సర్వ తపన్నస్తునుఖాయమే। ఓంనమో బ్రాహ్మాయేతిపూజా ॥ ౨౫ । ఐంద్రాయప్రణతిమేఽస్త్వ ధూర్ధ్వాగ్ర ప్రేరితదృష్టయే । వాధూలాన్వయజాతాయ వరదాయసదానృణామ్ । ఓంనమఐంద్రాయేతి పూజా । ౨౬ ॥ వైధృతిర్నామయోగోసౌ పూర్వాగ్రదృష్టిశ్శుభోస్తుమే । కౌండిన్యగోత్రజో బ్రహ్మ సంస్మరన్మనసాన్వహమ్ । ఓంనమోవైధృతయఇతిపూజాజపశ్చ । ౨౭ ।

అథకరణ దేవతా ధ్యానాది.

సద్యోజాతంబవాఖ్యానం చంద్రార్ధకృతశేఖరమ్ । తపస్విసంఘసంసేవ్యం క రణం ప్రణమామ్యహమ్ । ఓంనమోబవాయేత్యావాహనాదిపూజా । ౧ । కరణంబాల వాఖ్యానం వామదేవసమాహ్వయమ్ । నేత్రత్రయోజ్జ్వలముఖం నమామిబలవృద్ధిదమ్॥ ఓంనమోబాలవాయేతిపూజాజపశ్చ । ౨ ॥ అఘోరంకౌలవాఖ్యానం చర్మాంబరధరంశు భమ్ । నమామిమోక్షదాతారం వేదాంతప్రతిపాదితం ॥ ఓంనమఃకౌలవాయేతి పూజా జపశ్చ । తైతులాఖ్యంతత్పురుషం గంగోద్భాసితమస్తకమ్ । సమస్తగీర్వాణనుతం నౌమి పుత్రాదివృద్ధిదమ్ । ఓంనమస్తైతులాయేతి పూజాజపశ్చ । ౪ ॥ నమామిశిరసానిత్య మీ శానంగరజాహ్వయమ్, వామాంగనిత్యసంవిష్టం హేమాద్రితనయోజ్జ్వలమ్ । ఓంనమోగ రజాయేతిపూజాజపశ్చ । ౫ । శివంవణిక్స్వరూపంతం శిరసాప్రణమామ్యహమ్ । ప్ర మథావృతపర్యంతం కాలోజ్జ్వలకరాంచలమ్ । ఓంనమోవణిజఇతిపూజాది । ౬ । విరూ పాక్షమహంవన్దే శకునీతిప్రతాహ్వయమ్ । ఆరోగ్యదంప్రణమతాం జటామండలమండి తం । ఓంనమశ్శకునయేఇతిపూజా । ౭ । భద్రాయమహతేభూయా ద్భద్రాఖ్యాయపార్వ తీపతే । రుద్రాక్షమాలికోద్భాసి కంధరశ్శుభవర్ధనం। ఓంనమోభద్రాయేతిపూజాజ పశ్చ ॥ ౮ । చతుష్పాత్ప్రతిసంజ్ఞాయ నీలకంఠాయశంభవే । అమరస్తుత్యపాదాబ్జ యుగళాయనమోనమః । ఓంనమశ్చతుష్పదేఇతిపూజా । ౯ ॥ నాగచర్మాంబరధరం నాగవాఖ్యముమాపతిమ్ । ధ్యాయేత్సమస్తసిద్ధ్యర్థ ముత్తుంగవృషభాశ్రయమ్ । ఓం నమోనాగవాయేతిపూజా । ౧౦ । నమస్యాంకరవైనిత్యం కింస్తుఘ్నాఖ్యాయశూలినే, భస్మోద్ధూళితదేహాయ వేదాంతకృతసద్మనే । ఓంనమఃకింస్తుఘ్నాయేతిపూజా।౧౧ ॥

ప్రధానస్య నిర్‌ృతిదిగ్భాగే నవదుర్గాః పూజయేత్.

వందేవాంఛితలాభాయ చంద్రార్ధకృతశేఖరామ్ । వృషారూఢాం శూలధరాం శైలపుత్రీంయశస్వినీమ్ । ఓంనమశ్శైలపుత్ర్యాఇత్యావాహనాది । ౧ ॥ దధానాకర పద్మాభ్యా మక్షమాలాంకమండలుమ్ । దేవీప్రసీదతుమమ బ్రహ్మచారిణ్యనుత్తమా ॥ ఓం

నమో బ్రహ్మచారిణ్యా ఇతి పూజా ॥ ౨ ॥ అండజప్రవరారూఢా చండకోపాస్త్రకైర్యు-
తా । ప్రసాదం తనుతాం మహ్యం చండఖండేతి విశ్రుతా ॥ ఓం నమశ్చండఖండాయా ఇ-
తి పూజా ॥ ౩ ॥ సింహాసనగతా నిత్యం పద్మాంచితకరద్వయా । శుభదాస్తు సదా దేవీ స్కం-
దమాతా యశస్వినీ ॥ ఓం నమః స్కందమాత్ర ఇతి పూజా ॥ ౪ ॥ సురాపూర్ణకలశం
రుధిరాప్లుతమేవ చ । దధానా హస్తపద్మాభ్యాం కూష్మాండా శుభదాస్తు మే ॥ ఓం నమః
కూష్మాండాయా ఇతి పూజా జపశ్చ ॥ ౫ ॥ చంద్రహాసోజ్జ్వలకరా శార్దూలవరవాహ-
నా । కాత్యాయనీ శుభం దద్యాద్దైత్యదానవఘాతినీ ॥ ఓం నమః కాత్యాయన్యా ఇతి పూ-
జా ॥ ౬ ॥ కరాళరూపా కాళాబ్ద సమానాకృతివిగ్రహా । కాళరాత్రిః శుభం దద్యాద్దే-
వీ చండాట్టహాసినీ । ఓం నమః కాళరాత్ర్యా ఇతి పూజా ॥ ౭ ॥ శ్వేతహస్తివరారూఢా
శ్వేతాంబరధరా శుచిః । మహాగౌరీ శుభం దద్యాన్మహాదేవప్రమోదదా ॥ ఓం నమో మ-
హాగౌర్యా ఇతి పూజా ॥ ౮ ॥ సిద్ధగంధర్వయక్షాద్యైరసురైరమరైరపి । సేవ్యమానా
సదా భూయాత్సిద్ధిదా సిద్ధిదాయినీ ॥ ఓం నమః సిద్ధిదాయిన్యై ఇతి పూజా ॥ జాతవేదస
ఇతి మంత్రేణ షోడశోపచారపూజాం కుర్యాత్ ॥ ౯ ॥

అథ బ్రహ్మవిష్ణురుద్ర గణపత్యాది ధ్యానాది.

ప్రధానస్య పశ్చిమ దిగ్భాగే బ్రహ్మవిష్ణు రుద్రగణపతిక్షేత్రపాలా భయంకరవా-
స్తు పురుషరాశిదేవతా ఆవాహయేత్ ॥ పద్మాసనం చతుర్వక్త్రం ద్విచతుర్హస్తమేవ
చ । బ్రహ్మసూత్రోజ్జ్వలం ధ్యాయే త్సదా మేధనతత్పరమ్ ॥ బ్రహ్మదేవానామిత్యావా-
హనాది ॥ ౧ ॥ గరుత్మద్వాహనారూఢం శంఖచక్రధరం హరిమ్ । పీతాంబరం హృది ధ్యా-
యే త్సర్వాభీష్టస్య సిద్ధయే ॥ విష్ణోర్నుకమితి పూజా ॥ ౨ ॥ త్రినేత్రం జటిలం హస్తే చ
శూలం బరధరం శివం । శూలహస్తం వృషారూఢం ధ్యాయామి గిరిజాపతిమ్ ॥ కద్రుద్రాయే-
తి పూజా జపశ్చ ॥ ౩ ॥ ఏకదంతం గజముఖం శుండాలం మోదకప్రియమ్ । శూర్పకర్ణం
నమస్యామి శిరసా భువరస్థితమ్ ॥ గణానాంత్వేతి పూజా ॥ ౪ ॥ ఉత్తుంగవృషభారూఢం
పద్మపత్రాయతేక్షణం । క్షేత్రపాలమహం వందే సర్వారిష్టస్య శాంతయే ॥ క్షేత్రస్యప-
తినేతి పూజా ॥ ౫ ॥ అనభ్రమజనస్తోమ భీతిప్రాతవినాశనం । అభయంకరమీ దేవం
సతతం సౌఖ్యదాయినమ్ ॥ యత ఇంద్రేతి పూజా ॥ ౬ ॥ మానదండకరాబ్జేన వహంతం
భూమిశోధకమ్ । వందేఽహం వాస్తుపురుషం శయానం శయనే శుభే । వాస్తోష్పత ఇతి పూజా ॥

అథ రాశిదేవతా ధ్యానాది.

తీక్ష్ణశృంగయుతం దీర్ఘం సటాకూటవిరాజితమ్ । రక్తాక్షం కుంచితపదం మేషం
హృది విభావయే ॥ ఓం నమో మేషాయేత్యావాహనాది పూజా ॥ ౧ ॥ సంచార్యచలసంకా-
శం తీక్ష్ణశృంగద్వయాన్వితమ్ । కకుద్విరాజమానాంసం వృషభం హృది భావయే ॥ ఓం న-
మో వృషభాయేతి పూజా జపశ్చ ॥ ౨ ॥ పరస్పరానురాగాఢ్య మన్యోన్యసదృశాకృతి
అన్యోన్యాశ్లిష్టహస్తాబ్జం మిథునం హృది భావయే । ఓం నమో మిథునాయేతి పూజా ॥ ౩

[illegible]కరవరతం మకరంఘ్రిం లోహితేక్షణమ్ । కుక్షివిన్యస్తవదనం ధ్యాయామి కర్కటమ్ । ఓం నమః కర్కటాయేతిపూజా ॥ ౪ ॥ చండాట్టహాసభయదం దంష్ట్రాహస్తకర్షనమ్ । దీర్ఘలాంగూలసంయుక్తం సింహం హృదివిభావయే ॥ ఓం నమస్సింహాయేతిపూజా ॥ ౫ ॥ పతిమద్దిశ్యసదృశం తపస్యంతీం మితాశనామ్ । పూర్ణచంద్రముఖీం శాంతాం కన్యాం హృదివిభావయే ॥ ఓం నమః కన్యాయా ఇతిపూజా ॥ ౬ ॥ పదార్థమానసిద్ధ్యర్థం బ్రహ్మణా కల్పితాం పురా । తులాం వామేతి కథితాం సంఖ్యారూపాముపాస్మహే । ఓం నమస్తులాయా ఇతిపూజా ॥ ౭ ॥ హాలాహలసమాయుక్తం నీలతోయదసన్నిభమ్ । ఆలోల్యమానపుచ్ఛాగ్రం వృశ్చికం హృది భావయే ॥ ఓం నమో వృశ్చికాయేతిపూజా ॥ ౮ ॥ ఆసన్నమితకోట్యగ్ర దృఢజ్యాబంధనాన్వితమ్ । ఆరోపితోగ్రబాణాగ్రం ధనుర్హృదివిభావయే ॥ ఓం నమో ధనుష ఇతిపూజా ॥ ౯ ॥ అంభోధిఘోరజఠరకృతభూయిష్ఠఖేలనమ్ । జలజంతుప్రతిభయం మకరం హృదిభావయే ॥ ఓం నమో మకరాయేతిపూజా ॥ ౧౦ ॥ సౌవర్ణం రత్నఖచితం సుధాపూరాభిపూరితమ్ । వైనతేయజవానీతం కుంభం హృదివిభావయే ॥ ఓం నమః కుంభాయ ఇతిపూజా ॥ ౧౧ ॥ నిమేషహీననయనం స్ఫురంతం వారిధేర్జలే । మమాభీష్టస్యసిద్ధ్యర్థం మీనం హృదివిభావయే । ఓం నమో మీనాయ ఇతిపూజా ॥ ౧౨ ॥

సప్తమరుత్పంచ బ్రహ్మావాహనాది.

ప్రధానస్య వాయవ్యదిగ్భాగే సప్తమరుద్దేవతాః పంచబ్రహ్మదేవతాశ్చావాహయేత్—ఆసమంతాత్సంచరిష్ణుస్సర్వత్రగరుడస్థితిః । ఆవహోమరుతాం శ్రేష్ఠ స్సుఖాయాస్తుసదామమ ॥ ఓం నమ ఆవహాయేతిపూజాజపశ్చ ॥ ౧ ॥ జగతాం భంజనం కుర్వన్ విపరీతప్రధావనైః । నభోమధ్యగతో వాయుర్వివహో భూతిదోస్తు మే ॥ ఓం నమో వివహాయేతి పూజాజపశ్చ ॥ ౨ ॥ ప్రచండగతివిధూతప్రపలాయితపర్వతమ్ । ప్రవహం పవనశ్రేష్ఠం శిరసా ప్రణమామ్యహమ్ ॥ ఓం నమః ప్రవహాయేతిపూజాజపశ్చ ॥ ౩ ॥ ఉద్వేలయన్ పయోరాశీన్ గిరీనున్మూలయన్ స్తరూన్ । జగంతి క్షోభయన్నిత్య ముద్వహస్సేవ్యతే మయా ॥ ఓం నమ ఉద్వహాయ ఇతిపూజా ॥ ౪ ॥ జగదానందజనకో గంధవాహీ శ్శనైశ్శనైః । శీతాంబుకణసంవాహ స్సంవహస్సుఖదోస్తు మే ॥ ఓం నమస్సంవహాయ ఇతిపూజా ॥ ౫ ॥ ప్రాణాపానాదిరూపేణ జగంతి వ్యాప్య జీవయన్ । సేవ్యతాం ప్రాణినివహైః మరుత్పరివహాభిధః ॥ ఓం నమః పరివహాయ ఇతిపూజా ॥ ౬ ॥ ప్రాతికూల్యేన ధావంతం భ్రామయంతం జగత్త్రయం । మరుతాం ప్రవరం నిత్యం మాశ్రయే ప్రవహాభిధమ్ ॥ ఓం నమః ప్రవహాయ ఇతిపూజా ॥ ౭ ॥ మారుతమసీతిమంత్రేణ సర్వేషాం మరుతాం సర్వోపచారపూజా జపశ్చ—సద్యోజాతాదిభిః పంచభిర్మంత్రైః పంచబ్రహ్మపూజా । తథాహి అక్షమాలావరాభీతిహస్తం త్ర్యక్షం చతుర్ముఖం । కుందేందుశంఖధవళం సద్యోజాతం నమామ్యహమ్ । సద్యోజాతం ప్రపద్యామీత్యావాహనాది ॥ ౧ ॥ అక్షమాలాభయవరటంకహస్తం

త్రిలోచనమ్ । కంజల్యారూఢం చతుర్వక్త్రం వామదేవమహం భజే । వామదేవాయ నమ-
స్తేస్త్విత్యావాహనాది ।౨। కుఠారాంకుశపాశాక్ష సూత్రఖట్వాంగకపాలవాన్ । త్రి-
శూలచ్ఛురికాముఖో౽ఘోరః పాతు మాం నీలవిగ్రహః । అఘోరేభ్యో౽థఘోరేభ్య ఇ-
త్యావాహనాది । ౩ । ప్రదీప్తవిద్యుత్ప్రకాశవర్ణాః త్రిలోచనం చతుర్ముఖం । విద్యాధర-
వారాదివిహస్తం తత్పురుషం భజే । తత్పురుషాయ విద్మహ ఇత్యావాహనాది । ౪ । టంక-
పాశాంకుశాభీతి వేదఖట్వాంగశూలవాన్ । సితద్యుతిః పంచముఖ ఈశానో౽స్మా-
న్సదావతు । ఈశానస్సర్వవిద్యానామిత్యావాహనాది । ౫ ॥

ఆదిత్యాది నవగ్రహపూజా.

ప్రధానస్యోత్తరదిగ్భాగే నవగ్రహదేవతాః గ్రహయజ్ఞోక్తప్రకారేణ పూజయేత్ । తత్ప్రకారః ప్రదర్శ్యతే । గోధూమాస్తండులాశ్చైవ అఢకాముద్గకాస్తథా । చణకాశ్చైవ నిష్పావాస్తిలామాషాః కులుత్థకాః ॥ ఏతాని నవధాన్యాని । మధ్యే గోధూమధాన్యోపరి వర్తులాకారమండలే సాంగం సాయుధం సవాహనం సశక్తిపుత్రమిత్రభృత్యపరివారసమధిదేవతా ప్రత్యధిదేవతాసహితం భగవంతం సూర్యగ్రహమావాహయామి । ఏవమాగ్నేయ్యాం తండులోపరి చతురశ్రాకారమండలే సోమమ్ । దక్షిణస్యాం అఢకధాన్యోపరి త్రికోణాకారమండలే అంగారకగ్రహమ్ । ఈశాన్యాం ముద్గధాన్యోపరి బాణాకారమండలే బుధగ్రహం । ఉత్తరస్యాం చణకధాన్యోపరి చతురశ్రమండలే బృహస్పతిగ్రహమ్ । ప్రాచ్యాం నిష్పావధాన్యోపరి పంచకోణాకారమండలే శుక్రగ్రహమ్ । ప్రతీచ్యాం తిలధాన్యోపరి ధనురాకారమండలే శనైశ్చరగ్రహమ్ । నైరృత్యాం మాషధాన్యోపరి శూర్పాకారమణ్డలే రాహుగ్రహమ్ ॥ వాయవ్యాం కులుత్థధాన్యోపరి ధ్వజాకారమండలే కేతుగ్రహమ్ । ఇత్యాది । సర్వత్ర సాంగం సాయుధమిత్యాది పూర్వవత్ । ఇతి గ్రహయజ్ఞే । అత్ర తద్ధ్యానాదికం గ్రాహ్యమ్ । తథాహి- పద్మాసనః పద్మకరో ద్విబాహుః పద్మద్యుతిస్సప్తతురంగవాహః । దివాకరో లోకగురుః కిరీటీ ప్రసీదతాన్మే భగవాన్ దినేశః ॥ ఆకృష్ణేనేతి అసత్యేనేతి వా ఓం నమ ఆదిత్యాయేతి సూర్యావాహనాది ।—సూర్యాధిదేవతాగ్నిధ్యానం । పింగభ్రూశ్మశ్రుకేశాక్షత్రితయం సూక్ష్మమాత్రకం । ధ్యాయామ్యగ్నిం శక్తిధరం ఛాగస్థం రక్తం గ్రహం । అగ్నిం దూతమితి । ఓం నమ ఆదిత్యాధిదేవతాయై అగ్నయ ఇతి పూజా । సూర్యప్రత్యధిదేవతా రుద్రధ్యానమ్ । పినాకఖట్వాంగకపాలశూలధరం త్రినేత్రం సితదేహకాంతిమ్ । వృషాధిరూఢం వరదం ప్రసన్నం ధ్యాయామి రుద్రం మృగలాంఛనాంకమ్ । కద్రుద్రాయేతి । ఓం నమ ఆదిత్యప్రత్యధిదేవతాయై రుద్రాయ ఇతి పూజా ॥ ౧ ॥ శ్వేతాంబరశ్వేతవిభూషణాఢ్యో గదాధరశ్శ్వేతరుచిర్ద్విబాహుః । చంద్రస్సుధాత్మా వరదః కిరీటీ శ్రేయాంసి మహ్యం ప్రదదాతు దేవః । ఆప్యాయస్వేతి మంత్రేణ ఓం నమశ్చంద్రమస ఇతి చన్ద్రావాహనాది । చంద్రాధిదేవతా౽బ్దేవతాధ్యానమ్ । స్త్రీరూపధారిణీశ్శ్వేతా అపామకరవాహనా ।

ధ్యానాత్పాతకలకా ముక్తాభూషాధ రాజ్యభాక్ । అప్సుమేసోమో । ఓంనమస్సో
మాధిదేవతాభ్యోఽర్ఘ్యమితి పూజాది । చంద్రప్రత్యధిదేవతా గౌరీధ్యానం । ధ్యాయా
మిగౌరీమాదర్శమక్షసూత్రంకమండలుం । బిభ్రాణాంపంకజంహస్తై ర్హేమాభామ
మరార్చితాం । గౌరీమిమాయ గౌరీమిమాయేతివా । ఓంనమశ్చంద్రప్రత్యధిదేవతా
యైగౌర్యైఇతి పూజాది । ౨ । రక్తాంబరోరక్తవపుః కిరీటీ చతుర్భుజో మేషగమో
గదాభృత్ । ధరాసుతశ్శక్తిధరస్త్రిశూలీ సదామమస్యాద్వరదఃప్రశాంతః । అగ్ని
ర్మూర్ధా । ఓంనమోంగారకాయఇతి కుజావాహనాది । అంగారకాధిదేవతాభూమిధ్యా
నమ్ । అబ్జంశైరొషధిపాత్రసస్యపాత్రేవహంతీం వరరత్నపాత్రం । ధ్యాయామిచం
ద్రాంశునిభాంబరాఢ్యాం శుక్లాంమహీందిగ్గజపృష్ఠసంస్థాం । స్యోనాపృథివీభవ । ఓంన
మోంగారకాధిదేవతాయై పృథివ్యైఇతి పూజా । అంగారకప్రత్యధిదేవతా స్కంద
ధ్యానమ్ । శతాంకరాశక్తిఘంటాకుక్కుటాఢ్యంమయూరగం । రక్తాంబరధరంపింఛ
ధ్వజంధ్యాయామిషణ్ముఖం । కుమారంమాతా । ఓంనమోంగారకప్రత్యధిదేవతాయై
కుమారాయఇతిపూజా । ౩ । పీతాంబరః పీతవపుః కిరీటీచతుర్భుజఖడ్గధనుర్గదా
భృత్ । చర్మాసిధృత్సోమసుతస్సదామే సింహాధిరూఢో వరదోబుధస్స్యాత్ । ఉద్బు
ధ్యస్వాగ్నే ప్రతిజాగృహీతివా । ఓంనమోబుధాయేతి సౌమ్యావాహనాది । బుధాధి
దేవతావిష్ణుధ్యానం । ప్రదక్షిణందక్షిణాధఃకరాదారభ్య బిభ్రతం । గదాబ్జశంఖచక్రా
ణిశ్రీమద్విష్ణుంనితంభజే । ఇదంవిష్ణుర్విచక్రమే ఓంనమోబుధగ్రహాధిదేవతాయై విష్ణ
వేఇతిపూజాది । బుధప్రత్యధిదేవతా పురుషధ్యానం ॥ శంఖచక్రగదాపద్మ రాజమాన
కరాంబుజం । సువర్ణవర్ణంపురుషమూర్తిం హృదిభావయే । సహస్రశీర్షా । ఓం
నమోబుధగ్రహాధిదేవతాయై పురుషాయఇతిపూజా ॥ ౪ । పీతాంబరః పీతవపుః కిరీటీ
చతుర్భుజో దేవగురుః ప్రశాంతః । దధచ్చదండంచ కమండలుంచ తథాక్షసూత్రంవ
రదోస్తుమహ్యం । బృహస్పతే అతి । ఓంనమోబృహస్పతయఇతి బృహస్పత్యావాహ
నాది । బృహస్పత్యధిదేవతేంద్రధ్యానమ్ । చతుర్దంతగజారూఢం వజ్రాంకుశలసత్క
రమ్ । ప్రాచీపతిం స్వర్ణవర్ణం ధ్యాయామీంద్రం సురాధిపం । ఇంద్రశ్రేష్ఠాని
ద్రవిణానిధేహీతివా । ఓంనమోబృహస్పత్యధిదేవతాయై ఇంద్రాయఇతిపూజాది॥
బృహస్పతిప్రత్యధిదేవతా బ్రహ్మధ్యానమ్ । కమండలుంపుస్తకమక్షమాలాంస్రువందధా
నంజటిలంచతుర్ముఖం । పద్మాసనస్థ మృగచర్మవస్త్రం పాశ్వేస్థహంసంప్రణమామిపా
టలం । బ్రహ్మణాతేబ్రహ్మజజ్ఞానమితివా । ఓంనమోబృహస్పతి ప్రత్యధిదేవతాయై
బ్రహ్మణె ఇతిపూజాది । ౫ । శ్వేతాంబరశ్శ్వేతవపుః కిరీటీచతుర్భుజోదండధరశ్చ
శుక్రః । తథాక్షసూత్రంచ కమండలుంచ జటాశ్చబిభ్రద్వరదోస్తుమహ్యమ్ । శుక్రంతే
అన్యత్—।ఓంనమశ్శుక్రాయఇతి భార్గవావాహనాది । శుక్రాధిదేవతేంద్రాణీధ్యా
నం । ఇంద్రాణీంబిభ్రతీంవామే హస్తేసంతానమంజరీః । అభయందక్షిణేస్వర్ణవర్ణాం

ధ్యాయామ్యహం శచీం । ఇం. దాణీమాసునారీషు । ఓంనమశ్శుక్రాధిదేవతాయై ఇంద్రాణ్యై ఇతి పూజాది । శుక్ర ప్రత్యధిదేవతేంద్రధ్యానం । శ్వేతహస్తిసమారూఢం వజ్రాంకుశలసత్కరం । సహస్రనేత్రం స్వర్ణాభమింద్రం హృది విభావయే ॥ ఇంద్రం వో విశ్వత—॥ ఓంనమశ్శుక్రప్రత్యధిదేవతాయై ఇంద్రాయేతి పూజాది ॥ ౬ ॥ సూర్యాత్మజశ్శ్యామవపుః కిరీటీ వరదోఽథ బాణాసనశూలపాణిః । గృధ్రాసనః క్రూరతనుః కృపాళుః ప్రసీదతాన్నో భగవాన్ససౌరిః । శమగ్నిరగ్నిభిః ఓంనమశ్శనయ ఇతి । శనైశ్చరాధిదేవతాప్రజాపతిధ్యానం । హస్తాబ్జైస్స్రువపుస్తకే చ విపులామక్షస్రజం కుండికాం బిభ్రాణం సితయజ్ఞసూత్రవిలసద్విస్తీర్ణవక్షఃస్థలం । నైకాస్యం వరహంసవాహనగతం బ్రహ్మప్రభాభాసురం సావిత్రీసహితం ప్రజాపతిమహం ధ్యాయామి లోకేశ్వరం । ప్రజాపతే నత్వద—॥ ఓంనమశ్శనైశ్చరాధిదేవతాయై ప్రజాపతయ ఇతి పూజాది । శనిప్రత్యధిదేవతాయమధ్యానం । రక్తదృష్టిం పాశహస్తం యమం మహిషవాహనం । కాలం కరాళవదనం నీలాంగం భీషణం భజే ॥ యమాయ సోమం—॥ ఓంనమశ్శనైశ్చరప్రత్యధిదేవతాయై యమాయేతి పూజాది ॥ ౭ ॥ కృష్ణాంబరః కృష్ణవపుః కిరీటీ కరాళవక్త్రః కరవాళశూలీ । చతుర్భుజశ్చర్మధరశ్చ నీలసింహాధిరూఢో వరదోఽస్తు రాహుః । కయానశ్చిత్ర—॥ ఓంనమో రాహుగ్రహాయేతి ఆవాహనాది । రాహ్వధిదేవతాసర్పధ్యానం ॥ రక్తవర్ణం కరాబ్జాభ్యామక్షమాలాంకమండలుం । బిభ్రాణం భావయే సర్పం త్రిభోగం సర్వభూషణం । ఆయం గౌః పృశ్ని—॥ ఓంనమో రాహ్వధిదేవతాయై సర్పాయేతి పూజాది । రాహుప్రత్యధిదేవతామృత్యుధ్యానం ॥ కాలం కరాళవదనం భజే నీలాంగభీషణం । పాశదండధరం మృత్యుం సర్వప్రాణికరోదకం ॥ పరం మృత్యో—॥ రాహుప్రత్యధిదేవతాయై మృత్యవ ఇతి పూజా ॥ ౮ ॥ ధూమ్రో ద్విబాహుర్వరదో గదాభృద్గృధ్రాసనస్థో వికృతాననశ్చ । కిరీటకేయూరవిభూషితాంగస్సదాస్తు మే కేతురయం ప్రశాంతః । కేతుం కృణ్వన్—॥ ఓంనమః కేతుగ్రహాయేత్యావాహనాది । కేత్వధిదేవతాబ్రహ్మధ్యానం ॥ విరించిం వాక్పతిం శ్వేతపద్మస్థం పద్మసన్నిభం । అక్షస్రక్కుండికాభీతిదానహస్తం విభావయే ॥ బ్రహ్మజజ్ఞానం—॥ ఓంనమః కేత్వధిదేవతాయై బ్రహ్మణ ఇతి పూజాది । కేతుప్రత్యధిదేవతా చిత్రగుప్తధ్యానం । పింగళశ్మశ్రుకేశాఢ్యం స్వర్ణాభం చిత్రగుప్తకం । వామపత్రం కరే దక్షే లేఖినీం దధతం భజే ॥ సచిత్ర చిత్రం—॥ ఓంనమః కేతుప్రత్యధిదేవతాయై చిత్రగుప్తాయేతి పూజాజపాః ॥ ౯ ॥

ద్వాదశాదిత్యపూజా.

ప్రధానస్యైశానదిగ్భాగే ద్వాదశాదిత్యదేవతాః మృత్యుంజయదేవతాంవాహయేత్ । తద్ధ్యానం ॥ ధాతా శుభస్య మే దాతా భూయో భూయోఽపి భూయసః । రశ్మిజాలసమాశ్లిష్ట తమస్తోమవినాశకృత్ ॥ ఓంనమో ధాత్ర ఇతి పూజాజపాః ॥ ౧ ॥ మేరుశృంగాంతరచరః కమలాకరబాంధవః । అర్యమా తు సదా భూత్యై భూయస్యై ప్రణత

స్తుమే ॥ ఓంనమోఽర్యమ్ణఇతిపూజా ॥ ౨ ॥ నిశానివారణపటు ముదయాద్రికృతాశ్ర యః । మిత్రోస్తుమమమోదాయ తమస్తోమ వినాశనః ॥ ఓంనమోమిత్రాయేతిపూజా ॥ ౩ ॥ సూర్యస్సలక్షనమారూఢో వ్యార్చిర్మాలీప్రతాపవాన్ । కాలభూతఃకామరూ పో హ్యరుణస్సేవ్యతేమయా ॥ ఓంనమోఽరుణాయేతిపూజా ॥ ౪ ॥ నిశావిద్రావణర తో జగన్మంటపదీపః । మునీంద్రనివహాస్తుత్యో భూతిందిశతు ర్భవేన్మము ॥ ఓంనమో ఽంశవేఇతిపూజా ॥ ౫ ॥ తిథిమాసఋతూనాంచ వత్సరాయనయోరపి । ఘటికానాం చయఃకర్తా భగోభాగ్యప్రదోఽస్తుమే ॥ ఓంనమోభగాయేతిపూజా ॥ ౬ ॥ సహస్రరశ్మి సంవీత మింద్రావరదమర్చితాం । శిరసాప్రణమామ్యద్య శ్రేయోవృద్ధిప్రదాయకం ॥ ఓంనమఇంద్రాయేతి పూజా ॥ ౭ ॥ జగన్నిర్మాణకర్తారం సర్వదిగ్వ్యాప్తతేజసం । నభో గృహమహాదీపం వివస్వంతంనమామ్యహమ్ ॥ ఓంనమోవివస్వతఇతిపూజా ॥ ౮ ॥ పూషా తోషాయమేభూయాత్సర్వపాపాపనుత్తయే । సహస్రకరసంవీత స్సమస్తాశాంతరాం తరః ॥ ఓంనమఃపూష్ణఇతిపూజా ॥ ౯ ॥ ప్రపంచంప్రీతయన్భూమౌ వృష్టిభిర్ప్లావ యన్పునః । జగదానందజనకః పర్జన్యఃపూజ్యతేమయా ॥ ఓంనమఃపర్జన్యాయేతి పూజా ॥ ౧౦ ॥ త్వష్టాశుభాయమేభూయాత్ శిష్టావళినిషేవితః । నానాశిల్పకరోనా నా ధాతురూపఃప్రభాకరః ॥ ఓంనమస్త్వష్ట్రఇతి పూజా ॥ ౧౧ ॥ భానుమండలమధ్య స్థం వేదత్రయనిషేవితమ్ । గాయత్రీప్రతిపాద్యంతం విష్ణుంభక్త్యానమామ్యహం ॥ ఓంనమోవిష్ణవఇతిపూజా ॥ ౧౨ ॥ ద్వాదశాదిత్యానాముద్యన్నద్యేతిపూజాజపశ్చ ॥—॥ అథమృత్యుంజయధ్యానమ్ ॥ పదసంతాడికయమం భక్తరక్షణతత్పరం । మృత్యుం జయంసదాధ్యాయే త్సర్వాపద్వినివృత్తయే ॥ త్రియంబకం— ॥ ఓంనమోమృత్యుంజ యాయేతిపూజా ॥ ఏతేషాంపరితోఽష్టదిక్షుతత్తన్నామ్నా దిక్పాలకానావాహయేత్ తత్తద్ధ్యానం ॥ శ్వేతహస్తిసమారూఢం వజ్రహస్తంపురందరం । సహస్రనేత్రం పీతా భమింద్రంహృదివిభావయే ॥ ఇంద్రంవోవిశ్వతః— ॥ ఓంనమఇంద్రాయేతిపూజాజపశ్చ ॥ ౧ ॥ సప్తార్చిర్వీతవపుషం స్వాహాదేవీనిషేవితం । అజవాహనమారూఢ మగ్నింస్వాం తసంశ్రయే ॥ అగ్నిందూతం— ॥ ఓంనమోఽగ్నయఇతిపూజాజపశ్చ ॥ ౨ ॥ కరాళమ హిషారూఢం కాలదండధరంపునః ॥ శ్యామవర్ణంపాశహస్తం కృతాంతంప్రణమామ్య హం ॥ యమాయసోమం— ॥ ఓంనమోయమాయఇతిపూజాజపశ్చ ॥ ౩ ॥ స్తుమోని రృతింగంతుం తురంగమకృతాశ్రయం । శ్యామరూపంశూలహస్తం వృత్తనేత్రంభయం కరం ॥ యత్తేదేవీ— ॥ ఓంనమోనిరృతయఇతిపూజాజపశ్చ ॥ ౪ ॥ నక్రవాహనమా రూఢం సుధాకలశధారిణం । పాశహస్తంధూసరాభంవరుణంశిరసానుమః ॥ ఇమంమే వరుణ— ॥ ఓంనమోవరుణాయఇతి పూజాజపశ్చ ॥ ౫ ॥ మారుతంమరుతాంసేవ్యంసా రంగవరవాహనం ॥ సర్వప్రాణ్యంతరగతం ధూమ్రవర్ణమహంభజే ॥ తవవాయో— ॥ ఓంనమోవాయవఇతి పూజాజపశ్చ ॥ ౬ ॥ కుబేరంపుష్పకగతం నిధిభిర్నవభిర్వృతం

సువర్ణవర్ణంపింగాక్షం మనసా భావయామ్యహం ॥ సోమో ధేనుం—॥ ఓంనమః కు
బేరాయేతిపూజా ॥౭॥ చంద్రమౌళింత్రినయనంతుంగపుంగవవాహనం । చర్మాంబర
ధరంశంభుం రక్తరూపంనమామ్యహమ్ ॥ తమీశానమ్—॥ ఓంనమ ఈశానాయేతిపూజా
జపశ్చ । క్వచిద్దిక్ప్రాంచపూర్వభాగే అధోలోకపాలోర్ధ్వ లోకపాలావాహనందృశ్య
తే। తథాహి । పద్మాసనంచతుర్వక్త్రం భారతీశంచతుర్భుజం । బ్రహ్మసూత్రోజ్జ్వలం
ధ్యాయే ద్వాదామ్రెదనతత్పరమ్। అధఃపశ్య—॥ ఓంనమోధోలోకపాలాయబ్రహ్మణే
ఇతిపూజా ॥ గరుత్మద్వాహనారూఢంశంఖచక్రధరంహరిమ్ । పీతాంబరంహృదిధ్యాయే
త్సర్వాభీష్టార్థసిద్ధయే।తద్విష్ణోః ఓంనమః ఊర్ధ్వలోకపాలాయవిష్ణవఇతిపూజా ॥ ఏతేషాం
పూర్వభాగే ఆకాశదేవతామావాహయేత్ ॥ సర్వవ్యాపకమాకాశంశబ్దమాత్రసమాశ్ర
యమ్ ॥ నమామిశిరసానిత్యమారోగ్యావాప్తయేసదా । అస్మేరుద్రామేహనా—॥ ఓం
నమఆకాశాయేతి పూజాజపశ్చ ॥ ఏతేషాంపశ్చిమభాగే మహీదేవతామావాహయేత్ ॥
సమస్తజగదాధారాం గంధమాత్రకృతాశ్రయాం । అద్యాంపద్మభువస్సృష్టేర్మహీ
మీడేముహుర్ముహుః ॥ మహీందేవీం—॥ ఓంనమోమహ్యాఇతి పూజాజపశ్చ॥—॥
ఏతేషాంచతుష్కోణేషు । నక్రవాహనమారూఢాన్ సుధాకలశధారిణః । పాశహ
స్తాన్ ధూసరాభాన్ వరుణాంశ్చతురోభజేఇతిధ్యాత్వా ॥ ఇమంమేవరుణతత్వాయా
మిత్వంనోఅగ్నే సత్వన్నోఅగ్నఇతి చతసృభిర్వరుణదేవతా ఆవాహయేత్ ॥ తైరేవమం
త్రైరుపచారాన్జపశ్చ ॥ సర్వేషాంపురస్తాచ్ఛ తచ్ఛిద్రసమన్వితం బృహత్కలశంపూజ
యేత్। అత్రబ్రహ్మజజ్ఞానమిత్యాదిమంత్రేణబ్రహ్మాణం అవతేహేళోవరుణఇత్యాదిమన్త్రే
ణవరుణంవాపూజయేదితికేచిత్ ॥ తత్తత్కలశనివేశితానాంధ్యానావాహనాదికం కృత్వా
ధూపదీపనైవేద్యభక్ష్యభోజ్య లేహ్యచోష్యపేయఖాద్యచర్వణాదికం నానావిధఫలస
హితంతాంబూలంచనివేద్యనీ రాజనాదికంకృత్వా మంత్రపుష్పప్రదక్షిణ నమస్కారాది
కంకుర్యాత్ । తైర్బ్రాహ్మణైస్తత్తన్మంత్రజపమష్టోత్తర సహస్రసంఖ్యయాష్టోత్తరశ
తసంఖ్యయావాకారయేత్ । తతఃవేదపారాయణద్వారా జపసూర్యనమస్కారాశ్వత్థ
ప్రదక్షిణరుద్రాభిషేక నమకచమకపురుషసూక్త శ్రీసూక్తభూసూక్తాయుష్యసూ
క్తమహాశాంతి ఘోషశాన్తి మహాసౌరాపాహిస్తోమంచామిత్వా ఏవాపిత్రేపావమానీ
శంవతీ స్వస్తిమతీ ఇంద్రాదీశానాంతసూక్త నవగ్రహసూక్త విష్ణుసూక్త సముద్ర
సూక్త వామనసూక్త విష్ణుసహస్రనామ శివసహస్రనామ విష్ణుకవచ శివకవచ నామ
త్రయాది జపార్థం బ్రాహ్మణాన్వృణుయాత్ । — । మంటపాత్పశ్చిమభాగే శాంతి
హోమార్థం నవగ్రహహోమార్థం అయుతతిలహోమార్థంచ కుండత్రయం కుర్యాత్
సమానతంత్రేణ త్రయాణామేకంవాకుండం కుర్యాత్। అయుతతిలహోమపక్షే పృథ
గేవకుండం కుర్యాత్ । కుండప్రమాణమ్ । ముష్టిమానంశతార్ధేతు శతేచా రత్నిమా
త్రమ్ । సహస్రేత్వథహోతవ్యే కుర్యాత్కుండంకరాత్మకమ్ ॥ ద్విహస్తమయుతే

హోమే లక్షహోమే చతుష్కరమ్। అష్టహస్తాత్మకం కుండం కోటిహోమే తతోఽధికమితి వచనాత్ హోమసంఖ్యానుసారేణ చతురశ్రం కుండం యథోక్తం కృత్వా స్వగృహ్యోక్తమార్గేణోల్లేఖనాద్యాజ్యభాగాంతం కృత్వా నవగ్రహహోమం శాన్తిహోమం తిలహోమంచ కుర్యాత్। ఏకస్మిన్ కుండే స్థండిలే వా గ్రహయజ్ఞోక్తప్రకారేణ గ్రహయజ్ఞం కృత్వా ప్రధానదేవతా మంత్రేణ సమిచ్చర్వాజ్యైరష్టోత్తరసహస్రమష్టోత్తరశతం వా జుహుయాత్। అధిదేవతాప్రత్యధిదేవతాభ్యామేతద్ద్రవ్యైః తన్మంత్రాభ్యాం తదర్ధం జుహుయాత్। మాచ్ఛిదో మృత్యో ఇతి యథాశక్తి తిలహోమం కుర్యాత్॥ తద్గాయత్ర్యా యథాశక్తి మధుసిక్తదూర్వాహోమం వృషదాజ్యహోమంచ కుర్యాత్॥ ఏతే సహస్రమితి మంత్రేణ యథాశక్తి గుడూచీహోమం కుర్యాత్। న్యాసపూర్వకం త్ర్యంబకమంత్రేణ పృథక్కుండపక్షే అయుతతిలహోమం ఏకకుండపక్షే యథాశక్తి తిలహోమం కుర్యాత్। జన్మసంవత్సరాయనర్తుమాస పక్ష తిథివార నక్షత్రయోగ కరణ రాశిదేవతానాం సమిచ్చర్వాజ్యైరష్టావింశతి సంఖ్యయాష్ట సంఖ్యయా వా హోమః॥ ఇతి శేషమేకాహుతిః॥ ॥

ఉల్లేఖనాద్యగ్నిప్రతిష్ఠాపనానంతరమన్వాధానవతామన్వాధానక్రమః.

అస్మిన్నన్వాహితేఽగ్నావిత్యాదిచక్షుషీ ఆజ్యేనేత్యంతముక్త్వా సర్వతోభద్రమండలదేవతా ఏకైకసంఖ్యయా సమిచ్చర్వాజ్యద్రవ్యైః। ఆదిత్యాది నవగ్రహప్రధానదేవతా యథాసంభవం వివక్షితసంఖ్యయా తత్తత్సమిచ్చర్వాజ్యైః। అగ్న్యాదినవాధిదేవతాః రుద్రాదినవప్రత్యధిదేవతాశ్చ వివక్షితసంఖ్యయా సమిచ్చర్వాజ్యైః। ఉగ్రరథప్రధానదేవతాం మృత్యుం। పరంమృత్యో ఇతి మంత్రేణాష్టోత్తరసహస్రాదివివక్షితసంఖ్యయా శమీసమిచ్చర్వాజ్యైః। ఉగ్రరథాధిదేవతాముగ్రం స్తుహిశ్రుతమితి మంత్రేణాష్టోత్తరశతాది వివక్షితసంఖ్యయా శమీసమిచ్చర్వాజ్యైః। ఉగ్రరథప్రత్యధిదేవతాం మృత్యుంజయమ్। త్ర్యంబకమితిమంత్రేణాష్టోత్తర శతాదివివక్షితసంఖ్యయా శమీసమిచ్చర్వాజ్యైః। పునఃప్రధానదేవతాం మృత్యుంమాచ్ఛిదో మృత్యో ఇతి మంత్రేణ వివక్షితసంఖ్యయా తిలద్రవ్యేణ। పునఃప్రధానదేవతాం మృత్యుం తద్గాయత్ర్యా వివక్షితసంఖ్యయా మధుసిక్తదూర్వాచరువృషదాజ్యైః। పునఃప్రధానదేవతాం మృత్యుమేతే సహస్రమితి మంత్రేణ వివక్షితసంఖ్యాక గుడూచీ సమిచ్చర్వాజ్యైః। పునఃప్రధానదేవతాం త్ర్యంబకమితి మంత్రేణ వివక్షిత సంఖ్యాకతిలద్రవ్యేణ। అశ్వత్థామాది చిరజీవిన స్తత్తన్నామమంత్రైః ప్రత్యేకమష్టసంఖ్యయా సమిచ్చర్వాజ్యైః। జన్మాది షష్టివత్సరద్వ్యయనష డృతుద్వాదశమాస ద్విపక్ష షోడశతిథిసప్తవార దేవతాః తత్తన్నామమంత్రైః ప్రత్యేకమష్టసంఖ్యయా సమిచ్చర్వాజ్యైః। అష్టవస్వేకాదశరుద్రదేవతాః స్తత్తన్నామమంత్రైః ప్రత్యేకమష్టసంఖ్యయా సమిచ్చర్వాజ్యైః। జన్మర్క్షాదినక్షత్రదేవతాః తైత్తిరీయకమంత్రైః ప్రత్యేకమష్టసంఖ్యయా సమిచ్చర్వాజ్యైః। జన్మాదియోగకరణ

దేవతా స్తత్తన్నామమంత్రేణ ప్రత్యేకమష్టసంఖ్యయా సమిచ్చర్వాజ్యైః। నవదుర్గాదేవతా స్తత్తన్నామమంత్రైః ప్రత్యేకమష్టసంఖ్యయా సమిచ్చర్వాజ్యైః। బ్రహ్మాణం బ్రహ్మజ్ఞానమితి మంత్రేణ। విష్ణుం। ఇదంవిష్ణురితిమంత్రేణ। రుద్రంకద్రుద్రాయేతి మంత్రేణ, గణపతిం గణానాంత్వేతిమంత్రేణ। క్షేత్రపాలం క్షేత్రస్యపతిమంత్రేణ। వాస్తుపురుషం వాస్తోష్పతేఇతి మంత్రేణ। అభయంకరం యతఇంద్రేతిమంత్రేణ। ప్రతిదేవతమష్టసంఖ్యయాసమిచ్చర్వాజ్యైః। ద్వాదశరాశిదేవతాః సప్తమరుద్గణాశ్చ తత్తన్నామమంత్రైః ప్రత్యేకమష్టసంఖ్యయా సమిచ్చర్వాజ్యైః। సద్యోజాతవామదేవాఘోరతత్పురుషేశానాఖ్య పంచబ్రహ్మాణః తత్తన్మంత్రైః ప్రత్యేకమష్టసంఖ్యయా సమిచ్చర్వాజ్యైః। ఆదిత్యాది నవగ్రహాన్సాధిప్రత్యధిదేవాం స్తత్తన్మంత్రైః ప్రత్యేకమష్టసంఖ్యయా సమిచ్చర్వాజ్యైః। ద్వాదశాదిత్యాం స్తత్తన్నామమంత్రైః ప్రత్యేకమష్టసంఖ్యయా సమిచ్చర్వాజ్యైః। మృత్యుంజయం త్ర్యంబకమితి మంత్రేణాష్టసంఖ్యయా సమిచ్చర్వాజ్యైః। ఇంద్రాది లోకపాలానాకాశదేవతాం మహీదేవతాం చతురోవరుణాంశ్చ తత్తన్మంత్రైః ప్రత్యేకమష్టసంఖ్యయా సమిచ్చర్వాజ్యైః। శతచ్ఛిద్రాభిమాని దేవతే బ్రహ్మవరుణౌ తత్తన్మంత్రాభ్యాంప్రత్యేకమష్టసంఖ్యయా సమిచ్చర్వాజ్యైః। దిక్పాలసాద్గుణ్యదేవతాఃత్రయంచ వివక్షితైకసంఖ్యయా కేవలాజ్యద్రవ్యేణశేషేణ స్విష్టకృతమిత్యాది సద్యోయక్ష్యఇత్యేకకుండపక్షే। పృథక్కుండపక్షేతు గ్రహహోమకుండేచతుష్షీ ఆజ్యేనేత్యంతే ఆదిత్యాది నవగ్రహప్రధానదేవతాః వివక్షితసంఖ్యయా। అధిప్రత్యధిదేవతాః ప్రధానార్ధదశమవింశాంశాద్యన్యతమసంఖ్యయా తత్తత్సమిచ్చర్వాజ్యైః। దిక్పాలసాద్గుణ్యదేవతాః కేవలాజ్యద్రవ్యేణ శేషేణేత్యాది సద్యోయక్ష్యఇతి। శాంతిహోమకుండే సర్వతో భద్రదేవతాదిశతచ్ఛిద్రదేవతాంతం సంకల్పయేత్। తిలహోమకుండే అయుతసహస్రశతాన్యతమసంఖ్యాక తిలహోమాన్సంకల్పయేత్। కుండత్రయేపీధ్మాధానాది చక్షుష్యంతపూర్వాంగహోమః స్విష్టకృదాద్యుత్తరాంగ హోమఃపాత్రాసాదనాది బ్రహ్మవిసర్జనాంతతంత్రాదికంచ సమానం॥

చిరంజీవి ప్రభవాదిహోమః.

౧ ఓంనమశ్చిరజీవినేఅశ్వత్థామ్నేస్వాహా
౨ ఓంనమశ్చిరజీవినే బలయేస్వాహా
౩ ఓంనమశ్చిరజీవినే వ్యాసాయస్వాహా
౪ ఓంనమశ్చిరజీవినే హనూమతేస్వాహా
౫ ఓంనమశ్చిరజీవినే విభీషణాయస్వా
౬ ఓంనమశ్చిరజీవినే కృపాయస్వాహా
౭ ఓంనమశ్చిరజీవినేపరశురామాయస్వా
౧ ఓంనమోబ్రహ్మణేప్రభవాయస్వాహా
౨ ఓంనమోవిష్ణవే విభవాయస్వాహా
౩ ఓంనమోరుద్రాయశుక్లాయస్వాహా
౪ ఓంనమోగణేశాయ ప్రమోదూతాయ
౫ ఓంనమశ్శక్తయే ప్రజోత్పత్తయేస్వా
౬ ఓంనమఃకుమారాయాంగీరసాయస్వా
౭ ఓంనమోవల్లీశ్రీముఖాయస్వాహా
౮ ఓంనమోగార్గ్యై భావాయస్వాహా
౯ ఓంనమోబ్రాహ్మ్యైయువాయస్వాహా
౧౦ ఓంనమోమాహేశ్వర్యైధాతవేస్వా

౧౧ ఓంనమః కామార్త్యై ఈశ్వరాయస్వా
౧౨ ఓంనమో వైష్ణవ్యై బహుధాన్యాయ
౧౩ ఓంనమో వారాహ్యై ప్రమాథినేస్వా
౧౪ ఓంనమో మాహేంద్ర్యై విక్రమాయ
౧౫ ఓంనమశ్చాముండాయై విషవేస్వాహా
౧౬ ఓంనమ ఉరగాయ చిత్రభానవేస్వాహా
౧౭ ఓంనమో భ్రాణాయ స్వభానవేస్వాహా
౧౮ ఓంనమః పటరాయ తారణాయస్వాహా
౧౯ ఓంనమః పతంగాయ పార్థివాయస్వా
౨౦ ఓంనమస్సువర్ణరాయవ్యయాయస్వాహా
౨౧ ఓంనమో జ్యోతిష్మతే సర్వజితేస్వా
౨౨ ఓంనమో విభాసాయ సర్వధారిణేస్వా
౨౩ ఓంనమః కశ్యపాయ విరోధినేస్వాహా
౨౪ ఓంనమో రవయే వికృతయేస్వాహా
౨౫ ఓంనమస్సూర్యాయ ఖరాయస్వాహా
౨౬ ఓంనమో భానవే నందనాయస్వాహా
౨౭ ఓంనమః ఖగాయ విజయాయస్వాహా
౨౮ ఓంనమః పూష్ణే జయాయస్వాహా
౨౯ ఓంనమో హిరణ్యగర్భాయ మన్మథా
౩౦ ఓంనమో మరీచయే దుర్ముఖాయస్వా
౩౧ ఓంనమ ఆదిత్యాయ హేవిళంబినేస్వా
౩౨ ఓంనమస్సవిత్రే విళంబినేస్వాహా
౩౩ ఓంనమోఽర్కాయ వికారిణేస్వాహా
౩౪ ఓంనమో భాస్కరాయ శార్వరిణేస్వా
౩౫ ఓంనమోఽగ్నయే ప్లవాయస్వాహా
౩౬ ఓంనమః జాతవేదసే శుభకృతేస్వాహా
౩౭ ఓంనమస్సహోజసే శోభకృతేస్వాహా
౩౮ ఓంనమోఽజిరాప్రభవే క్రోధినేస్వా
౩౯ ఓంనమో వైశ్వానరాయ విశ్వావసవే
౪౦ ఓంనమో నర్యాపసే పరాభవాయస్వా
౪౧ ఓంనమః పఙ్క్తిరాధసే ప్లవంగాయ
౪౨ ఓంనమః విసర్పిణే కీలకాయస్వాహా
౪౩ ఓంనమో మత్స్యాయ సౌమ్యాయ స్వా
౪౪ ఓంనమః కూర్మాయ సాధారణాయ స్వా
౪౫ ఓంనమః వరాహాయ విరోధికృతే స్వా
౪౬ ఓంనమః నృసింహాయ పరిధావినేస్వా
౪౭ ఓంనమః వామనాయ ప్రమాదీచాయ
౪౮ ఓంనమః రామాయానందాయ స్వాహా
౪౯ ఓంనమః పరశురామాయ రాక్షసాయ
౫౦ ఓంనమః బలరామాయ నళాయస్వాహా
౫౧ ఓంనమః కృష్ణాయ పింగళాయస్వాహా
౫౨ ఓంనమః కల్కినే కాళయుక్తినేస్వా
౫౩ ఓంనమః బుద్ధాయ సిద్ధార్థినేస్వాహా
౫౪ ఓంనమః దుర్గాయై రౌద్రిణేస్వాహా
౫౫ ఓంనమః యాతుధానాయ దుర్మతయే
౫౬ ఓంనమః భైరవాయ దుందుభయేస్వా
౫౭ ఓంనమః హనూమతే రుధిరోద్గారిణే
౫౮ ఓంనమస్సరస్వత్యై రక్తాక్షిణేస్వాహా
౫౯ ఓంనమో దాక్షాయణ్యై క్రోధనాయ
౬౦ ఓంనమో లక్ష్మ్యై క్షయాయస్వాహా

---

౧ ఓంనమస్సూర్యాయ దక్షిణాయనాయ
౨ ఓంనమశ్చంద్రాయ ఉత్తరాయణాయ

---

౧ ఓంనమః వర్షాభ్యఋతవేస్వాహా
౨ ఓంనమః శరదఋతవేస్వాహా
౩ ఓంనమః హేమంతాయ ఋతవేస్వా
౪ ఓంనమః శిశిరాయఋతవేస్వాహా
౫ ఓంనమః వసంతాయ ఋతవేస్వాహా
౬ ఓంనమో గ్రీష్మాయఋతవేస్వాహా

---

౧ ఓంనమశ్శుచయే మాసాయస్వాహా
౨ ఓంనమః నభసే మాసాయ స్వాహా
౩ ఓంనమః నభస్యాయ మాసాయస్వాహా
౪ ఓంనమ ఇషాయ మాసాయస్వాహా
౫ ఓంనమ ఊర్జాయ మాసాయస్వాహా
౬ ఓంనమస్సహాయ మాసాయస్వాహా
౭ ఓంనమ స్సహస్యాయ మాసాయ
౮ ఓంనమస్తపసే మాసాయస్వాహా
౯ ఓంనమస్తపస్యాయ మాసాయస్వాహా
౧౦ ఓంనమో మధవే మాసాయస్వాహా
౧౧ ఓంనమో మాధవాయ మాసాయస్వా
౧౨ ఓంనమశ్శుక్రాయ మాసాయస్వాహా

---

౧ ఓంనమ ఆపూర్యమాణపక్షాయస్వాహా
౨ ఓంనమః కృష్ణపక్షాయస్వాహా
యిదవేతీమం యమేతివా క్రమాదుభయోః

౧ ఓంనమోఽగ్నయే ప్రతిపదే స్వాహా
౨ ఓంనమో బ్రహ్మణే ద్వితీయాయై స్వాహా
౩ ఓంనమో గౌర్యై తృతీయాయై స్వాహా
౪ ఓంనమో గణపతయే చతుర్థ్యై స్వా
౫ ఓంనమస్సర్పేభ్యః పంచమ్యై స్వాహా
౬ ఓంనమస్స్కందాయ షష్ఠ్యై స్వాహా
౭ ఓంనమో రవయే సప్తమ్యై స్వాహా
౮ ఓంనమో సద్యోజాతా యాష్టమ్యై
౯ ఓంనమో దుర్గాయై నవమ్యై స్వాహా
౧౦ ఓంనమ ఆదిశేషాయ దశమ్యై స్వాహా
౧౧ ఓం నమో ధర్మాయైకాదశ్యై స్వాహా
౧౨ ఓంనమో హరయే ద్వాదశ్యై స్వాహా
౧౩ ఓంనమః కామాయ త్రయోదశ్యై స్వా
౧౪ ఓంనమః కలయే చతుర్దశ్యై స్వాహా
౧౫ ఓంనమశ్చంద్రాయ పూర్ణిమాయై స్వా
౧౬ ఓంనమః పితృభ్యోఽమావాస్యాయై
తిథిదేవతానాం తత్తన్మంత్రైర్హోమ ఇతి కేచిత్

---

౧ ఓం నమశ్శివాయ రవివారాయ స్వా
౨ ఓంనమో దుర్గాయై సోమవారాయ
౩ ఓంనమష్షణ్ముఖాయ కుజవారాయ స్వా
౪ ఓంనమో విష్ణవే బుధవారాయ స్వాహా
౫ ఓంనమో బ్రహ్మణే గురువారాయ స్వా
౬ ఓంనమ ఇంద్రాయ శుక్రవారాయ స్వా
౭ ఓంనమో యమాయ శనివారాయ స్వా
వారదేవతానాం తత్తన్మంత్రైర్హోమో వా-

---

౧ ఓంనమో ధ్రువాయ వసవే స్వాహా
౨ ఓంనమోఽధ్వరాయ వసవే స్వాహా
౩ ఓంనమస్సోమాయ వసవే స్వాహా
౪ ఓంనమోఽద్భ్యో వసవే స్వాహా
౫ ఓంనమోఽనిలాయ వసవే స్వాహా
౬ ఓంనమోఽనలాయ వసవే స్వాహా
౭ ఓంనమః ప్రత్యూషాయ వసవే స్వాహా
౮ ఓంనమః ప్రభాసాయ వసవే స్వాహా
అష్టౌ దేవా వసవ ఇతి మంత్రేణ హోమో వా

---

౧ ఓంనమో వీరభద్రాయ రుద్రాయ స్వా
౨ ఓంనమశ్శంభవే రుద్రాయ స్వాహా
౩ ఓంనమో గిరీశాయ రుద్రాయ స్వాహా
౪ ఓంనమో భైరవాయ రుద్రాయ స్వా
౫ ఓంనమః పినాకినే రుద్రాయ స్వాహా
౬ ఓంనమః స్థాణవే రుద్రాయ స్వాహా
౭ ఓంనమో ధర్గాయ రుద్రాయ స్వాహా
౮ ఓంనమస్సదాశివాయ రుద్రాయ స్వా
౯ ఓంనమస్స్మరారయే రుద్రాయ స్వా
౧౦ ఓంనమశ్శివాయ రుద్రాయ స్వాహా
౧౧ ఓంనమో హరాయ రుద్రాయ స్వాహా
కద్రుద్రాయేతి మంత్రేణ హోమ ఇతి కే-
చిత్ తతో నక్షత్రేష్టిప్రకారేణాష్టావింశతి
నక్షత్రదేవతాస్స్వ హోమం భావయేత్।

---

౧ ఓంనమో విష్కంభాయ స్వాహా
౨ ఓంనమః ప్రీతయే స్వాహా
౩ ఓంనమ ఆయుష్మతే స్వాహా
౪ ఓంనమస్సౌభాగ్యాయ స్వాహా
౫ ఓంనమశ్శోభనాయ స్వాహా
౬ ఓంనమోఽతిగండాయ స్వాహా
౭ ఓంనమస్సుకర్మణే స్వాహా
౮ ఓంనమో ధృతయే స్వాహా
౯ ఓంనమశ్శూలాయ స్వాహా
౧౦ ఓంనమో గండాయ స్వాహా
౧౧ ఓంనమో వృద్ధయే స్వాహా
౧౨ ఓంనమో ధ్రువాయ స్వాహా
౧౩ ఓంనమో వ్యాఘాతాయ స్వాహా
౧౪ ఓంనమో హర్షణాయ స్వాహా
౧౫ ఓంనమో వజ్రాయ స్వాహా
౧౬ ఓంనమస్సిద్ధయే స్వాహా
౧౭ ఓంనమో వ్యతీపాతాయ స్వాహా
౧౮ ఓంనమో వరీయసే స్వాహా
౧౯ ఓంనమః పరిఘాయ స్వాహా
౨౦ ఓంనమశ్శివాయ స్వాహా
౨౧ ఓంనమస్సిద్ధాయ స్వాహా
౨౨ ఓంనమస్సాధ్యాయ స్వాహా
౨౩ ఓంనమశ్శుభాయ స్వాహా
౨౪ ఓంనమశ్శుక్లాయ స్వాహా

౨౫ ఓంనమోబ్రాహ్మ్యైయస్వాహా
౨౬ ఓంనమఇంద్రాయస్వాహా
౨౭ ఓంనమోవైధృతయేస్వాహా

---

౧ ఓంనమస్సద్యోజాతాయబవాయస్వా
౨ ఓంనమోవామదేవాయశాలవాయ
౩ ఓంనమోఽఘోరాయ కాలవాయ
౪ ఓంనమస్తత్పురుషాయ త్రైతులాయ
౫ ఓంనమఈశానాయగరళాయస్వాహా
౬ ఓంనమోభవాయవణిజేస్వాహా
౭ ఓంనమఃపార్వతీపతయేభద్రాయ
౮ ఓంనమోవిరూపాక్షాయశకునయే
౯ ఓంనమోనీలకంఠాయచతుష్పదేస్వా
౧౦ ఓంనమఉమాపతయేనాగవాయ
౧౧ ఓంనమశ్శూలినే కింస్తుఘ్నాయస్వా

---

౧ ఓంనమశ్శైలపుత్త్రైద్రి దుర్గాయైస్వా
౨ ఓంనమోబ్రహ్మచారిణ్యైదుర్గాయై
౩ ఓంనమశ్చంధఖండాయైదుర్గాయై
౪ ఓంనమఃస్కందమాత్రేదుర్గాయై
౫ ఓంనమఃకూశ్మాండాయై దుర్గాయై
౬ ఓంనమః కాత్యాయన్యై దుర్గాయై
౭ ఓంనమఃకాళరాత్త్రిదుర్గాయై
౮ ఓనమోమహాగౌర్యైదుర్గాయై
౯ ఓంనమస్సిద్ధిదాయిన్యైదుర్గాయైస్వా

జాతవేదసఇతి సప్తభిః యశ్ఛందసామి తిద్వాభ్యాం నవదుర్గాహోమః ఇతికేచిత్

---

౧ ఓంనమోబ్రహ్మణేస్వాహా
౨ ఓంనమోవిష్ణవే
౩ ఓంనమోరుద్రాయ
౪ ఓంనమోగణపతయే
౫ ఓంనమఃక్షేత్రపాలాయ
౬ ఓంనమోఽభయంకరాయ
౭ ఓంనమో వాస్తుపురుషాయ స్వాహా

బ్రహ్మదేవానామితి । విష్ణుర్యత్నకమితి, । రుద్రాయతి । గణానాంత్వేతి । క్షేత్రస్యపతినేతి । యతఇంద్రేతి । వాస్తోష్పతఇతిమన్త్రైః క్రమాద్ధోమఇతికేచిత్

---

౧ ఓంనమోమేషాయరాశయే
౨ ఓంనమోవృషభాయరాశయే
౩ ఓంనమోమిథునాయరాశయే
౪ ఓంనమఃకర్కటాయరాశయే
౫ ఓంనమస్సింహాయరాశయే
౬ ఓంనమఃకన్యాయైరాశయే
౭ ఓంనమస్తులాయైరాశయే
౮ ఓంనమోవృశ్చికాయరాశయే
౯ ఓంనమోధనుషేరాశయే
౧౦ ఓంనమోమకరాయరాశయే
౧౧ ఓంనమఃకుమ్భాయరాశయే
౧౨ ఓంనమోమీనాయరాశయే

---

౧ ఓంనమఆవహాయమరుతే
౨ ఓంనమోవివహాయమరుతే
౩ ఓంనమఉద్వహాయమరుతే
౪ ఓంనమస్సంవహాయమరుతే
౫ ఓంనమోఽనువహాయమరుతే
౬ ఓంనమఃపరివహాయమరుతే
౭ ఓంనమఃప్రవహాయమరుతే

పురావాతోవర్షన్నిత్యాదిసప్తమన్త్రైర్హోమఇతికేచిత్

---

౧ ఓంనమస్సద్యోజాతాయబ్రహ్మణేస్వా
౨ ఓంనమోవామదేవాయబ్రహ్మణేస్వా
౩ ఓంనమోఽఘోరాయ బ్రహ్మణేస్వా
౪ ఓంనమస్తత్పురుషాయ బ్రహ్మణేస్వా
౫ ఓంనమఈశానాయబ్రహ్మణేస్వాహా

సద్యోజాతమిత్యాది పంచబ్రహ్మమంత్రైః హోమఇతి కేచిత్ ।

తతస్సాంగత్యంగతయాధిదేవతా ప్రత్యధిదేవతా సహిత నవగ్రహహోమం గ్రహయజ్ఞోక్తప్రకారేణకుర్యాత్

---

౧ ఓంనమోధాత్రేఽదిత్యాయస్వాహా
౨ ఓంనమోఽర్యమ్ణే ఆదిత్యాయస్వాహా
౩ ఓంనమోమిత్రాయాదిత్యాయస్వాహా
౪ ఓంనమోఽరుణాయాదిత్యాయస్వా
౫ ఓంనమోంశవేఆదిత్యాయస్వాహా

౬ ఓంనమో భగాయాదిత్యాయస్వాహా
౭ ఓంనమ ఇంద్రాయాదిత్యాయస్వాహా
౮ ఓంనమో వివస్వతే ఆదిత్యాయస్వాహా
౯ ఓంనమః పూష్ణే ఆదిత్యాయస్వాహా
౧౦ ఓంనమః పర్జన్యాయాదిత్యాయస్వాహా
౧౧ ఓంనమస్త్వష్ట్రే ఆదిత్యాయస్వాహా
౧౨ ఓంనమో విష్ణవే ఆదిత్యాయస్వాహా

ఉద్యన్నద్యమిత్రమహ ఇత్యాదిభిస్తిసృభిర్ఋగ్భిర్ద్వాదశాజ్యహోమ ఇతి కేచిత్ ॥

౧ త్ర్యంబకమితి మంత్రేణ మృత్యుంజయహోమః

౧ ఓంనమ ఇంద్రాయ దిక్పాలాయస్వాహా
౨ ఓంనమోఽగ్నయే దిక్పాలాయస్వా
౩ ఓంనమో యమాయ దిక్పాలాయస్వాహా
౪ ఓంనమో నిరృతయే దిక్పాలాయస్వా
౫ ఓంనమో వరుణాయ దిక్పాలాయస్వా
౬ ఓంనమో వాయవే దిక్పాలాయస్వాహా
౭ ఓంనమః కుబేరాయ దిక్పాలాయస్వా
౮ ఓంనమ ఈశానాయ దిక్పాలాయస్వా

ఇంద్రంవో విశ్వతః। అగ్నిందూతం। యమాయసోమం। యత్తేదేవీ। ఇమంమేవరుణ। తవవాయో। సోమోధేనుం। తమీశానం ఇత్యష్టభిర్మంత్రైర్హోమః కార్య ఇత్యన్యే। అత్ర అధః పశ్యన్తే ఇతి మంత్రేణాధో లోకపాలం బ్రహ్మాణం। తద్విష్ణోరితి మంత్రేణోర్ధ్వలోకపాలం విష్ణుం చ జుహుయాదితి కేచిత్ ।

౧ ఓంనమ ఆకాశాయస్వాహా
౨ ఓంనమో మహ్యైస్వాహా

అస్మే రుద్రా మేహనా ఇత్యాకాశహోమః। మహీంషు దేవీమితి మహీహోమ ఇతి కేచిత్।

౪ ఇమంమేవరుణ। తత్వాయామి। త్వంనో అగ్నే। సత్వంనో అగ్న ఇతి చతుర్భిశ్చతుర్వరుణహోమం కుర్యాత్ । శతచ్ఛిద్రకలశదేవతాం బ్రహ్మజజ్ఞాన మితి బ్రహ్మాణం అవతే హేళో వరుణ ఇతి వరుణం వా జుహుయాదితి కేచిత్ దర్వ్యాదిపవభిషేకార్థత్వేనా పాదనమాత్రం విధీయతే నతు తత్ర దేవతావాహనాదీత్యన్యే॥

క్వచిత్పుస్తకే అశ్వినీదేవతా విశ్వేదేవ సప్తసాగర సప్తనదీ చతుర్వేద సంధ్యాత్రయాది కలశావాహనం పూజాహోమశ్చ దృశ్యతే । తచ్చాచారాత్ర్రీశాత్ర్వ త్కల్పానుక్తత్వాచ్చ న ప్రదర్శితమ్।

తతో జయాది స్విష్టకృత్పూర్ణాహుతి బ్రహ్మవిసర్జనాంతహోమశేషం సమాపయేత్ । పూర్వోక్తకుండత్రయపక్షే ఏకస్మిన్నవగ్రహహోమం అన్యస్మిన్ శాంతిహోమం అపరస్మిన్నయుతతిలహోమంచ కృత్వా జయాదిహోమశేషం సమాపయేత్ । తతః ప్రతిమానాంపునః పూజాం కృత్వా దేవతా ఉద్వాసయేత్ । తతోఽగ్నేరుత్తరదిగ్భాగే ఈశానే వాభిషేకార్థం కల్పితమంటపే పుత్రపౌత్రాదిసహితం సర్వాలంకారసంయుతం యజమానం భద్రపీఠే ఉపవేశ్య ఆచార్యో ఋత్విగ్భిస్సహ శతచ్ఛిద్ర బృహత్కుంభే తత్తత్కలశోదకం నిక్షిప్య వక్ష్యమాణై రాపోహిష్ఠాదివేదోక్తమంత్రైః సురాస్త్వామభిషించంత్విత్యాది పౌరాణిక మంత్రైశ్చ మార్జయిత్వా స్నాపయేత్। అభిషేకమంత్రాః॥ ఆపోహిష్ఠామయోభువః । హిరణ్యవర్ణాః । పవమానస్సువర్జనః । సముద్రజ్యేష్ఠాః। ఆపఇద్వాను భేషజీః । ఆనోభద్రాః । శివసంకల్పాః । అక్షీభ్యాంతే । నవగ్రహమంత్రాః। ఇంద్రంవో విశ్వతస్పరీత్యాది దిక్పాలమంత్రాః॥ వరుణమంత్రాః। పరంమృత్యో ఇ

హావిర్గంహారంతమను । దేవస్యత్వా । ముంచామిత్వా । సర్వేషువా ఏషులోకేషు । హి
రణ్యవర్ణాం । త్ర్యమ్బకం । ఋతంచ । తచ్ఛంయోరిత్యాదయోవైదికమంత్రాః ।
సురాస్త్వామభిషించన్తుబ్రహ్మావిష్ణుమహేశ్వరాః । వాసుదేవోజగన్నాథస్తథా సంకర్ష
ణోవిభుః । ప్రద్యుమ్నశ్చానిరుద్ధశ్చభవంతు విజయాయతే । అఖండలోగ్నిర్భగవాన్య
మోవైనిరృతిస్తథా । వరుణఃపవనశ్చైవ ధనాధ్యక్షస్తథాశివః । బ్రహ్మణాసహితాదే
వాస్సదాత్వాంపాలయంతుతే । కీర్తిర్లక్ష్మీర్ధృతిర్మేధా తుష్టిశ్శ్రద్ధాక్షమాగతిః । బు
ద్ధిర్లజ్జావపుశ్శాంతిః పుష్టిఃకాంతిశ్చమాతరః । ఏతాస్త్వామభిషించంతు ధర్మపత్న్యశ్శ్రి
స్సమాగతాః । ఆదిత్యశ్చంద్రమాభౌమోబుధోజీవస్సితోర్కజః ॥ గ్రహాస్త్వామభిషిం
చంతురాహుకేతుసమన్వితాః । దేవదానవగంధర్వయక్షరాక్షసపన్నగాః ॥ ఋషయో
మునయోగావో దేవమాతరఏవచ । దేవపత్న్యోద్రుమానాగా దైత్యాశ్చాప్సరసాంగ
ణాః । అస్త్రాణిసర్వశస్త్రాణి రాజానోవాహనానిచ । ఔషధానిచరత్నాని కాలస్యా
వయవాస్తథా । సరితస్సాగరాశ్శైలాస్తీర్థానిజలదానదాః । ఏతానిత్వాభిషించంతు
ధర్మకామార్థసిద్ధయే ॥ విఘ్నేశఃక్షేత్రపాదుర్గా లోకపాలానవగ్రహాః । సర్వ
కామప్రదానిత్యం యచ్ఛంతుతవమఙ్గళం । ఇత్యాదయఃపౌరాణికమన్త్రాః । అతఃప
రంకాంస్యాదిపాత్రస్థదీపైఃపరితఃప్రాదక్షిణ్యక్రమేణనీరాజనంకుర్యాదితికేచిత్ । యా
నీహభూతానివసంతితాని బలింగృహీత్వావిధివత్ప్రదత్తమ్ । అన్యత్రవాసంపరికల్పయం
తు నమోస్తుతేభ్యస్సకలగ్రహేభ్యః । ఇతిమంటపస్యచతుర్దిక్షు చిత్రాన్నబలింన్య
సేత్ । తతోయజమానోవస్త్రపుండ్రాదికంధృత్వా గంధపుష్పాదిభిరలంకృత్యాభిషేకా
ప్లుతవస్త్రాణ్యాచార్యాయదత్వాబృహత్సామేతిరక్షాం ధృత్వాఅలక్ష్మీ పరిహారార్థంనిరీ
క్షితాజ్యదానంకరిష్యఇతిసంకల్ప్య । రూపంరూపంప్రతిరూపోబభూవేతికాంస్యపా
త్రస్థాజ్యేస్వముఖంనిరీక్ష్య । యాఽలక్ష్మీర్యచ్చమేదౌస్థ్యం సర్వాంగేషువ్యవస్థితమ్ । త
త్సర్వంశమయాద్యత్వం శ్రియంపుష్టించవర్ధయ । ఇతిమంత్రేణాజ్యంసంప్రోక్ష్య । కా
మధేనోస్సముద్భూతం విష్ణుప్రీతికరంశుభం ॥ దేవానామాజ్యమాహార మతశ్శాంతింప్ర
యచ్ఛమే ॥ ఇతిమంత్రేణాస్మై బ్రాహ్మణాయసంప్రదదేనమమనమేత్యాజ్యంసదక్షిణం
తామ్బూలం సకాంస్యపాత్రందద్యాత్ ॥ ఏవమ్మయఃపిండకార్పాసలవణతిలకమ్బళాదీ
నిదుదానానికుర్యాత్ । యస్మాదశేషకర్మాణి త్వదధీనానిసర్వదా । అయఃపిండనమ
స్తుభ్యం దుష్టారిష్టంనివారయ । ఇతిచత్వారింశత్పలాధికమయఃఖండం సదక్షిణంబ్రాహ్మ
ణాయదద్యాత్ । కార్పాసంచంద్రదైవత్యం నరాణాముపకారకమ్ । త్వమేవావరణం
యస్మాదతశ్శాంతింప్రయచ్ఛమే । ఇతికార్పాసంసదక్షిణాకందద్యాత్ । యస్మాదన్నర
సాస్సర్వే నోత్కృష్టాలవణంవినా । ప్రియంచశివయోర్నిత్యం తస్మాచ్ఛాంతింప్రయచ్ఛ
మేఇతి । రసానామగ్రజంశ్రేష్ఠం లవణంబలవర్ధనమ్ । తస్మాదేతత్ప్రదాస్యామి తత

శ్యాంతింప్రయచ్ఛమే । ఇతివాలవణంద్రోణ పరిమితందద్యాత్ । యస్మాన్మధురిపోర్వి
ష్ణో దేహస్వేదసముద్భవాః । మాష్యకస్యేషుశస్త్రాశ్చ తస్మాచ్ఛంనోభవన్త్విహ । ఇతి
తిలంసంప్రార్థ్య। తిలాఃకాశ్యపసమ్భూతా నిత్యంపాపహరాశ్శుభాః । తిలదానాదప
హన్త్యంమే పాపంనాశయకేశవ-ఇతిమంత్రేణద్రోణపరిమితతిలదానం । మేషలోమసము
త్పన్నశ్శీతవాతభయాపహః । తుషారభయహారీయత్తస్మాచ్ఛాంతింప్రయచ్ఛమే । ఇతి
మంత్రేణకమ్బళదానమ్ । అమాంగల్యపరిహారార్థంతైలఘటదానంకరిష్యఇతిసంకల్ప్య।
తత్రస్వముఖంనిరీక్ష్య । అమంగళంమేయత్ప్రాప్తం దౌష్ట్యంయచ్చమమాంగళం । సర్వం
తదద్యశమయ తైలపుష్టించవర్ధయ । ఇతిసంప్రార్థ్య । తైలంపుష్టికరంనిత్య మాయు
ష్యంపాపనాశనం । అమాంగల్యహరంపుణ్య మతశ్శాంతింప్రయచ్ఛమే । ఇతిమంత్రేణ
తైలఘటందద్యాత్ । యతోరసానాంప్రవర స్స్వాద్విష్టోమధురోరసః । తస్మాద్గుడంప్ర
దాస్యామి అతశ్శాంతింప్రయచ్ఛమే । ఇతిగుడంసదక్షిణాకంసతామ్బూలందద్యాత్
దుదానానంతరంస్నాత్వా వస్త్రంపరివర్త్యాచమ్యవాశుచిర్భవేత్ । అథాచార్యం
భద్రపీఠే ఉపవేశ్యగంధపుష్పవస్త్రాదిభిరలంకృత్య । సాలఙ్కారంసదక్షిణాకం వృష
భం । ధర్మత్వంవృషరూపేణ జగదానందకారక । చిరమాయుర్బలంసౌఖ్యం శాంతించ
కురుమేప్రభో । ఇతిమంత్రేణసంప్రార్థ్య దద్యాదితికేచిత్ । యజ్ఞసాధనభూతాయా
విశ్వస్యాఘప్రణాశనీ । విశ్వరూపధరోదేవః ప్రీయతామనయాగవా । గవామంగేషు
తిష్ఠంతిభువనానిచతుర్దశ । తస్మాదేనామహాందద్యా మతశ్శాంతింప్రయచ్ఛమే । ఇతి
మంత్రేణసాలంకారాంసవత్సాంసదోహనకాంస్యాంసదక్షిణాంచగాందద్యాత్ । అథకల
శదానమ్ । తత్రాదౌప్రధానప్రతిమాదానమ్ । యమదండోజ్జ్వలకరాంమహిషప్రవరస్థి
తాం । దదామిమృత్యుప్రతిమాంసర్వదోషనివృత్తయే । ఇతి । పాశహస్తాంరక్తదృశం
ఘోరాంమహిషమాశ్రితామ్ । దదామిమృత్యుప్రతిమాం సర్వాపద్వినివృత్తయే । ఇతి
వామంత్రేణసవస్త్రకలశ దక్షిణాంమృత్యుప్రతిమాందద్యాత్ । అధిదేవతోగ్రప్రతిమా
దానమ్ । కరాళాస్యాంవిరూపాక్షీం వ్యాఘ్రప్రవరసంస్థితాం । దదామిచోగ్రప్రతి
మాం-సర్వమృత్యునివృత్తయే । ఇతి ॥ ఉగ్రాంభయప్రదాత్రీంతాం సింహప్రవరవాహ
నాం ॥ దదామిప్రతిమాంతుభ్యం సర్వభీతినివృత్తయే । ఇతివామంత్రేణపూర్వవద్దద్యా
త్ ॥ ప్రత్యధిదేవతామృత్యుంజయప్రతిమాదానమ్ । మృత్యుంజయనమస్తేస్తు వృషవాహ
నశంకర । తవమూర్తిమహాందద్యా మతశ్శాంతింప్రయచ్ఛమే । ఇతి । మధుపూర్ణఘ
టంహస్తే బిభ్రాణాంజయనామికాం । దదామిప్రతిమాంతుభ్య సర్వసంపద్వివృద్ధయే । ఇ
తివామంత్రేణపూర్వవద్దద్యాత్ । ప్రతిమాంవస్త్రసంయుక్తాం ప్రాప్తారిష్టనివృత్తయే।తు
భ్యందాస్యామివిప్రేంద్ర యథోక్తఫలదోభవ । ఇతిమంత్రేణేతరాంత్సర్వాః కలశాః
సవస్త్రప్రతిమాదక్షిణాః దద్యాత్ । తతః గోభూతిలహిరణ్యాజ్యవాసోధాన్యగుడా
నిచ । రూప్యంలవణమిత్యాహు ర్దశదానాన్యనుక్రమాదిత్యుక్తదశదానానికుర్యాత్ ।

తత్రగోదానంపూర్వవత్ । సర్వసస్యాశ్రయాభూమి ర్వరాహేణసముద్ధృతా । తస్మాదస్యాఃప్రదానేన విశ్వాత్మాప్రియతాంహరిః । ఇతిభూదానమ్ ॥ తిలాఃకాశ్యపసంభూతా నిత్యంపాపహరాశ్శుభాః । తిలదానాదసహ్యంమే పాపంనాశయకేశవ । ఇతితిలదానమ్ ॥ హిరణ్యగర్భగర్భస్థం హేమబీజంవిభావసోః । అనంతపుణ్యఫలద మతశ్శాంతింప్రయచ్ఛమే ॥ ఇతి ॥ జన్మాంతరసహస్రేషు యత్కృతందురితంమయా । హిరణ్యస్యప్రదానేన శాంతిరస్తుసదామమ । ఇతివాహిరణ్యదానం । కామధేనుసముద్భూతం సర్వక్రతుషుసంస్థితం । దేవానామాజ్యమాహార మతశ్శాంతింప్రయచ్ఛమే । అత్రదద్యామితిశేషః ఇత్యాజ్యదానమ్ ॥ శీతవాతోష్ణసంత్రాణం లజ్జాయాలక్షణంపరమ్ । దేహాలంకరణంవస్త్ర మతశ్శాంతింప్రయచ్ఛమే । ఇతివస్త్రదానమ్॥ ధన్యంకరోతిదాతారం ధాన్యమత్రపరత్రచ । తస్మాదేతత్ప్రదాస్యామి అతశ్శాంతింప్రయచ్ఛమే । ఇతిధాన్యదానం । గుడదానంపూర్వవత్ । రుద్రనేత్రసముత్పన్నం రజతంపితృవల్లభం । తస్మాదేతత్ప్రదాస్యామి అతశ్శాంతింప్రయచ్ఛమే । ఇతిరూప్యదానం । లవణదానంపూర్వవత్ । తతోవిశిష్యభూదానం గజాశ్వరథచ్ఛత్రచామరనవధాన్యనవరత్న గృహవస్త్రకన్యాబ్రహ్మస్థాపనక్రతుదానాని మనసోద్దిష్టసర్వదానాని ఫలపుష్పతాంబూలాదిదానానిచయథాశక్తికుర్యాత్ భూరిదానంచకుర్యాత్ ॥ తత్రగజదానమంత్రః । ఐరావతశ్చతుర్దంతో గజానాంనాయకస్స్వయం । దిగ్దంతినాంపూజ్యాతిమ శ్శాంతింకుర్యాత్సదామమ । అథాశ్వదానమంత్రః । అశ్వోహివాహనంభానో ర్ధారణంహిశతక్రతోః । సంప్రదానేనచైతస్య శాంతిరస్తుసదామమ ॥ అథరథదానమంత్రః ॥ రథాయరథనాథాయ నమస్తేవిశ్వకర్మణే । విశ్వభూతాయనాథాయ నమోలోకహితాయచ ॥ ఇత్యాదయోమన్త్రాస్తత్తద్దానేషుద్రష్టవ్యాః । తతోఽయుతంవాసహస్రంవాశతంవాబ్రాహ్మణాన్ భోజయిత్వాశిషోవాచయిత్వాబ్రహ్మార్పణంకృత్వా స్వయంబంధుభిస్సహభుక్త్వాహరింస్మరన్ సుఖమాసీత । ఏవంకుర్వతస్సర్వారిష్టశాంతిర్భవతిసర్వసౌభాగ్యవృద్ధిర్భవతి ॥

తథాచోక్తం ॥ జయంస్విష్టకృతంహుత్వా హోమశేషంసమాపయేత్ । ప్రతిమానాంపునఃపూజాం కృత్వోద్వాసయేత్తతః ॥ అగ్నేరుత్తరదిగ్భాగే చైలానేవావిచక్షణః । ప్రాంగణేచాభిషేకార్థం గోమయేనానులేపనమ్ ॥ రంగవల్ల్యాదికంకుర్యాద్భద్రపీఠంవినిక్షిపేత్ । పుత్రపౌత్రాదిసహితస్స్రగ్వ్యాలంకారభూషితః ॥ భద్రపీఠంసమాసాద్య పూర్వాభిముఖమాశ్రితః । యజమానఃప్రవృష్టాత్మాకారయేన్మార్జనంద్విజైః ॥ ఉత్క్షిప్యచబృహత్కుంభ మాచార్యస్సుదృఢంనవమ్ । సమాహితమనాభూత్వా తస్మాధోఽవధారయేత్ ॥ ఆదాయచతురఃకుంభాన్ చత్వారోవేదపారగాః । ఋత్విజస్సర్వకలశతీర్థంపపూర్యతేషుచ ॥ బృహత్కుంభేనిక్షిపేయుర్మంత్రైర్వారుణపూర్వకైః । శతచ్ఛిద్రఘటస్థేన మంత్రపూతేనవారిణా ॥ ఆచార్యోయజమానంతం స్నాపయేన్మంత్రపూర్వకమ్ । మంత్రైస్సముద్రజ్యేష్ఠాద్యైరాపోహిష్ఠాదిభిస్త్రిభిః ॥ మంత్రైశ్చపావమానీభి

ర్విష్ణుసూక్తైశ్చవారుణైః । నవగ్రహోక్తమంత్రైశ్చ తథాదిక్పాలమంత్రకైః । అక్షి
భ్యామితి సూక్తేన దేవస్యత్వేతిమంత్రతః । త్రితారమిష్టిమంత్రేణ తత్త్వాయామీతి
మంత్రతః ॥ త్వన్నో అగ్నే చ సత్వన్నో అగ్నే చేత్యపిమంత్రతః । హిరణ్యగర్భమంత్రేణ
సహస్రాక్షాదిమంత్రతః॥ శాంతిమంత్రైస్తథాసూక్తైరభిషేకంసమాచరేత్ । సురాస్త్వా
మభిషించంతు మంత్రైఃహారాణీత్యపి ॥ ఘృతాక్తపతితజ్వాలైః కాంస్యపాత్రగతైశ్శు
భైః । పరిలోమాంగశాంత్యర్థాయ నీరాజయేచ్ఛతమ్ ॥ చిత్రోదనబలింపశ్చాచ్చతు
ర్దిక్షు నిక్షిపేత్ । యజమానస్త్వలంకృత్య వస్త్రపుష్పైర్విభూషణైః ॥ బృహత్సామేతి
రక్షాంచ ధారయేదితికేచన । అభిషేకాప్లుతంవస్త్రమాచార్యాయనివేదయత్ ॥ స్వర్ణ
యుక్తే కాంస్యపాత్రే గోఘృతేనసమన్వితే । ముఖమాలోక్యతత్పాత్రం బ్రాహ్మణాయప్ర
దాపయేత్ ॥ మృత్యోశ్చప్రీణనార్థాయ దద్యాద్దండప్రశాంతయే । చత్వారింశత్ప
లాదూర్ధ్వ మయఃపిండంచకమ్బళమ్ ॥ కార్పాసంలవణంచైవ తిలంతైలఘటంగుడమ్ ॥ ఏ
వందత్వాచతుర్దానం స్నాత్వాచామ్యవాశుచిః ॥ అథాచార్యంభద్రపీఠే ఉపవేశ్య
ప్రపూజయేత్ । గంధపుష్పాక్షతైర్మాల్యైర్వస్త్రైరాభరణైరపి ॥ ఆచార్యాయవృషం
దద్యాత్సాలంకారంసదక్షిణమ్ । సర్వాలంకారసంయుక్తాం సవత్సాంగాంప్రదాపయే
త్ ॥ ప్రధానప్రతిమాందద్యాత్కుంభవస్త్రాదిసంయుతామ్ । అన్యాస్తుప్రతిమాదద్యా
దృత్విగాదిద్విజన్మనాం ॥ దశదానానికుర్వీతభూదానంచవిశేషతః । గజాశ్వరథవాసాం
సి తాంబూలంఛత్రచామరే ॥ గృహంధాన్యానిరత్నాని ఫలపుష్పాదికన్యకాః । మనసో
దిష్టమన్యచ్చ బ్రహ్మస్థాపనమధ్వరమ్ ॥ ఏతానిదద్యాద్విప్రేభ్యోయథావిభవమాదరాత్ ।
దీనేభ్యోథవిశిష్టేభ్యోభూరిదానంప్రకల్పయేత్ ॥ అయుతంభోజయేద్విప్రాన్సహస్రం
వాశతంతువా । ఆశిషఃప్రతిగృహ్యాథ కృత్వాబ్రహ్మార్పణంతతః । బంధుభిస్సహభుంజీత
హారింస్మృత్వాసుఖీభవేత్ । ఏవంయఃకురుతేశాంతిం భక్తిశ్రద్ధాసమన్వితః ॥ సస
ర్వారిష్టనిర్ముక్తో జీవేద్వర్షశతంసుఖీ ॥

ఇతి శ్రీశైవాగమోక్తగ్రహశాంతిప్రయోగస్సమాప్తః.

వాస్తుపూజాయంత్రం.

అంతరిక్షం

పృథ్వీధర.

పర్జన్యం

ఆర్యమా

బ్రహ్మణేనమః

వివస్వాన్

మిత్రం

సావిత్రం

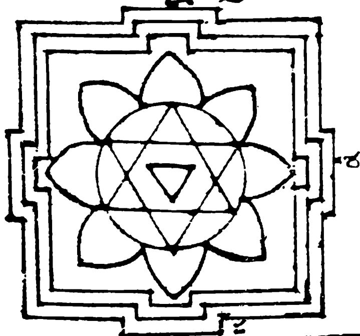
గంధర్వం

భృంగరాజం

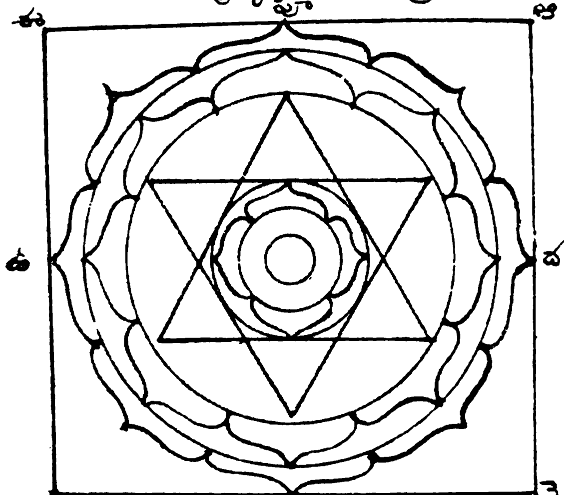
చతుష్షష్టియోగినీయన్త్రం.

నవశక్త్యాత్మకం వ్యాఘ్రయన్త్రం.

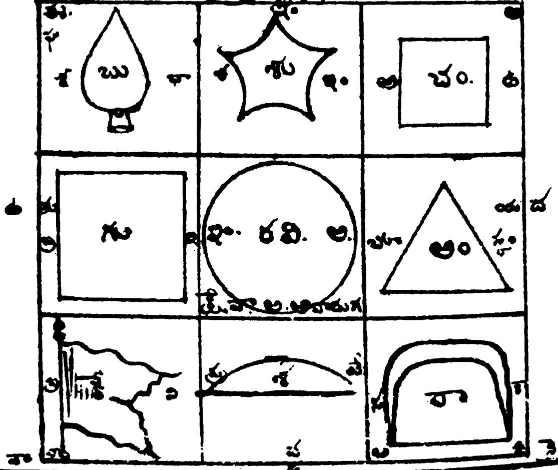
దుర్గాయన్త్రం.

మృత్యుంజయయన్త్రం.

నవగ్రహమండలం

వారుణ

ఈశాన

మృత్యుంజయ

శతభద్ర మండలం

ఇంద్ర

శుక్ల | కృష్ణ

నవ యుగాః

రుద్ర | విష్ణు | బ్రహ్మ

గణపతి

వాయువు వారుణ

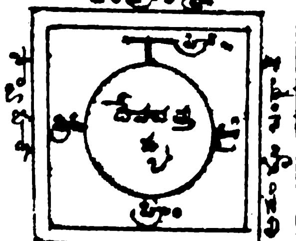
వరుణ

నైరృతి వారుణ

రుద్ర యన్త్రం

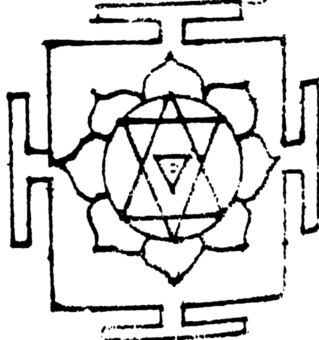
ఓం
నమో భగవతే
రుద్రాయ.

బందీ మోక్ష యన్త్రం.

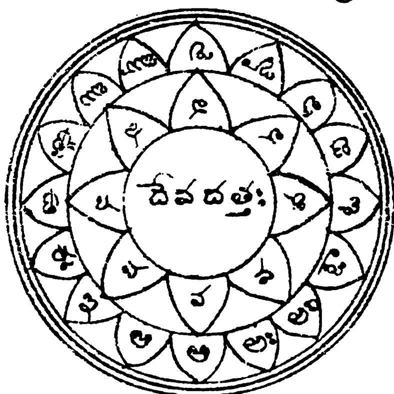

మోక్షం కురు కురు

బందీమోక్ష యన్త్రం.

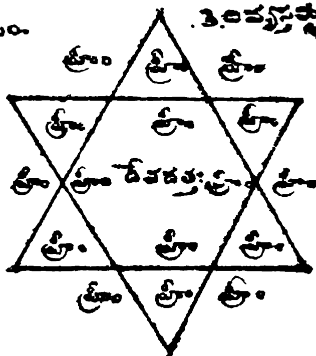
౧. మహా మోహన యన్త్రం.

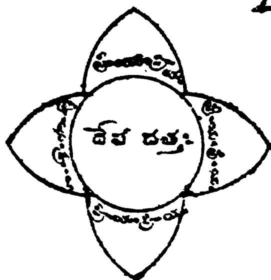

౨. కోపశమనంబొఱపుంపుటుం యంత్రం.

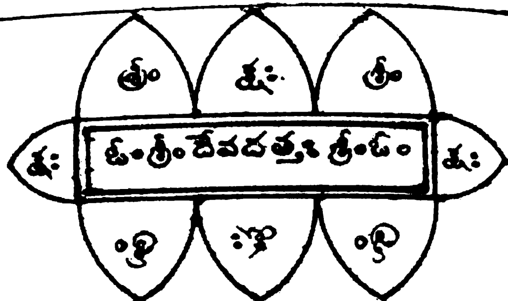

౩. అవశ్యస్తే...

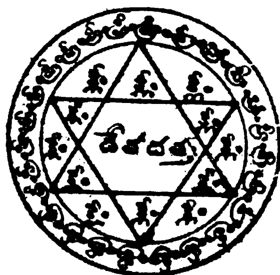

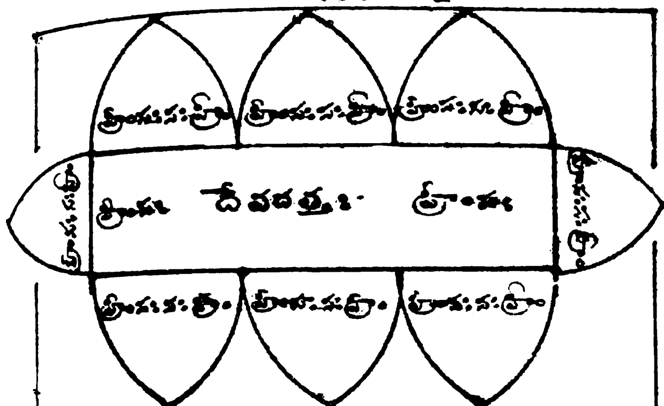
౪. వివాద విజయాయన్త్రం.

యావజ్జీవం స్వామి వశ్యకరం యంత్రం. ౫

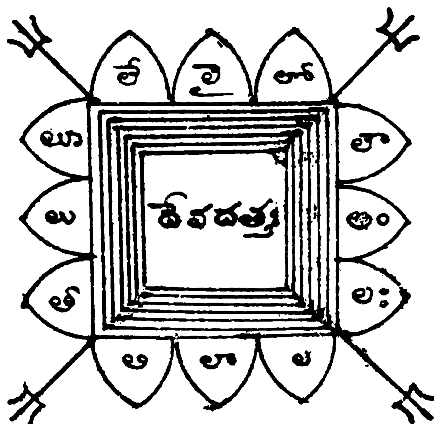

ధనికోత్తమమహాజనవశ్యకరం యంత్రం ౬

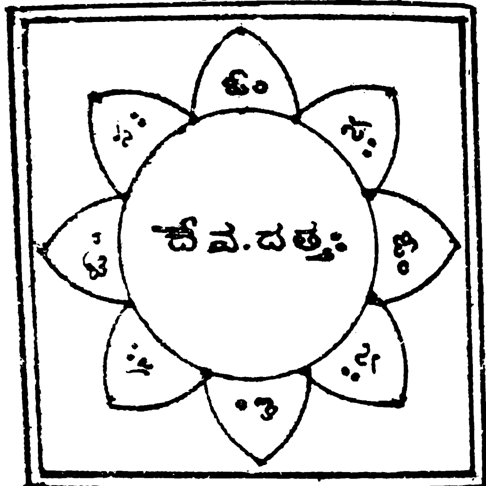

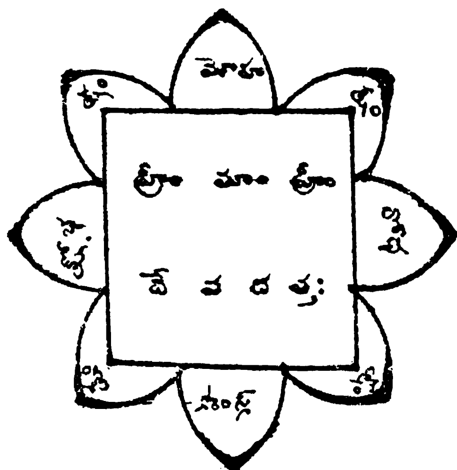
రాజమోహనం దుష్టమృగస్తంభనం యన్త్రం ౭

దుష్టవశ్యకరం మహామృత్యుంజయయన్త్రం ౮

౩. శుస వశీకరం యంత్రం ౯

వ్యవహారే వివాదేచ జయదం యంత్రం-౧౦.

౦యూ వశ్యవశ్యకరం గణపతియంత్రం. ౧౧

గం గం గం గం గం గం గం గం గం గ్గం

శ్రాం శ్రాం శ్రాం శ్రాం శ్రాం హ్రాం శ్రాం

క్రోం శ్రాం క్లీం గం దేవదత్తః గం

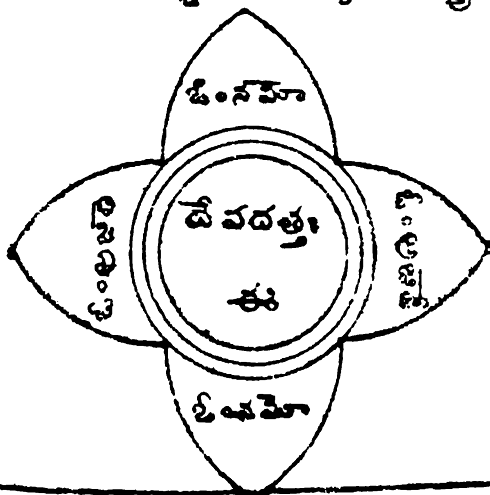
క్లీం శ్రాం క్రోం శ్రాం క్లీం క్రోం హ్రీం

శ్రాం శ్రాం శ్రాం హ్రాం

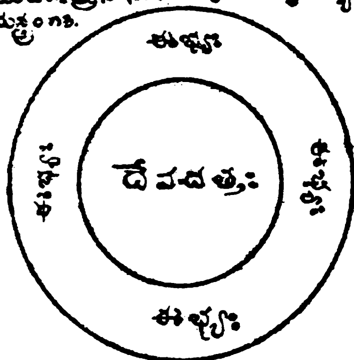
గం
గం
గం
గం
గం
గం
గం
గం
గం
గం

గం గం గం గం గం గం గం గం గం గం

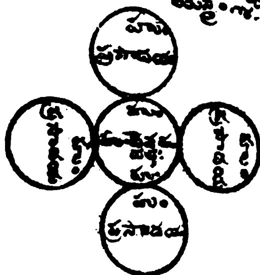
౦యూ వశ్యవం జనవశ్యకరం యంత్రం ౧౨

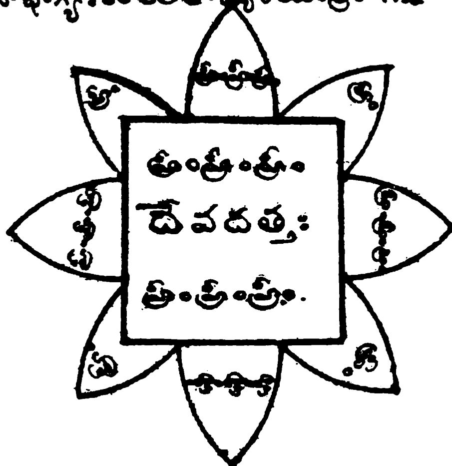
మహాశత్రుసానుకూలకరంకర్తాఖ్యం యన్త్రం ౧౩.

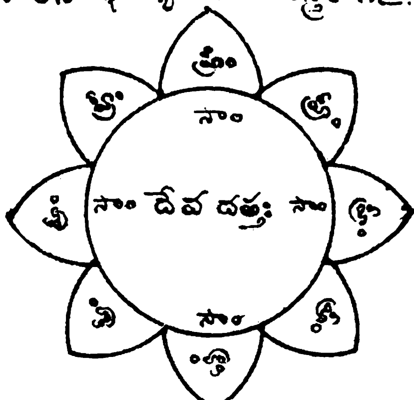
క్రోధశమనం నామ యన్త్రం ౧౪.

స్త్రీణాం సౌభాగ్యకరం లలితాఖ్యం యన్త్రం ౧౫

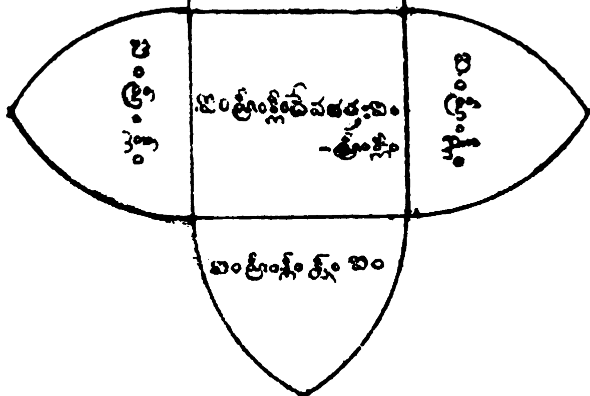

స్త్రీణాం సౌభాగ్యకరం యన్త్రం ౧౬.

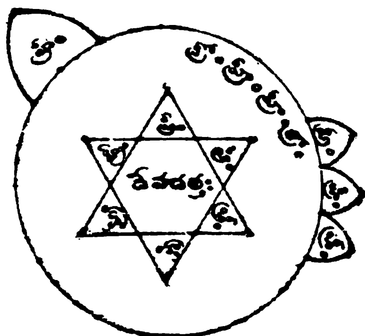

స్త్రీవశ్యకరం

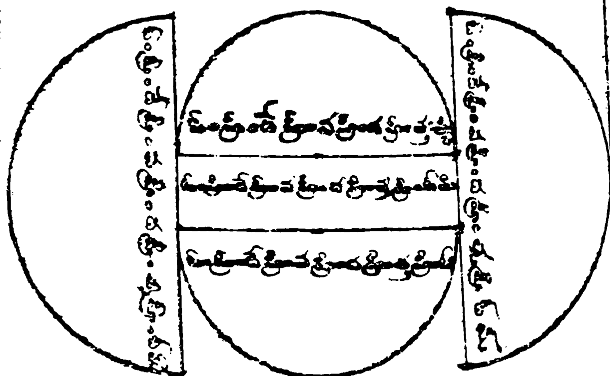
కామరాజయన్త్రం ౧౭

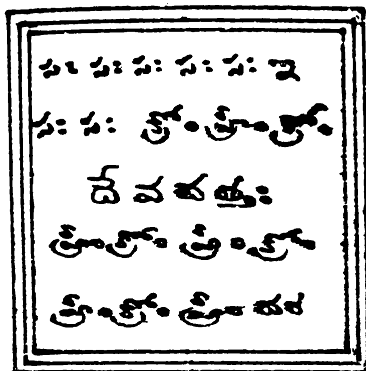
రా మాక్షం నామయంత్రం రాజస్త్రీవశ్యకరం. ౧౫

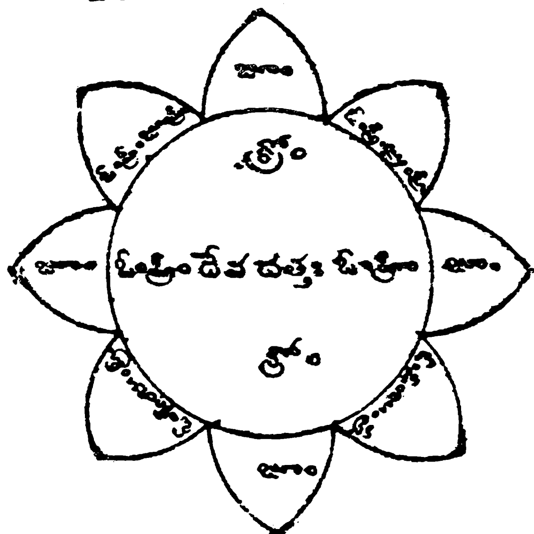

[illegible]

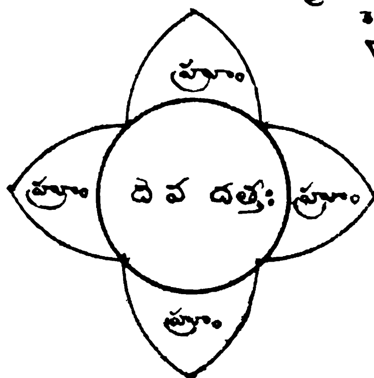
మణిభద్రం వా మాకర్షణాయన్త్రం - ౨౦

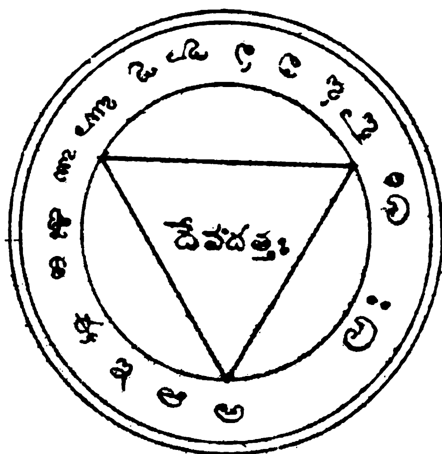
సౌభాగ్యజననం కమలాద్యం యన్త్రం ౨౧

మిత్రదర్శనంనామయన్త్రం ౨౧

కామకాళయన్త్రము.

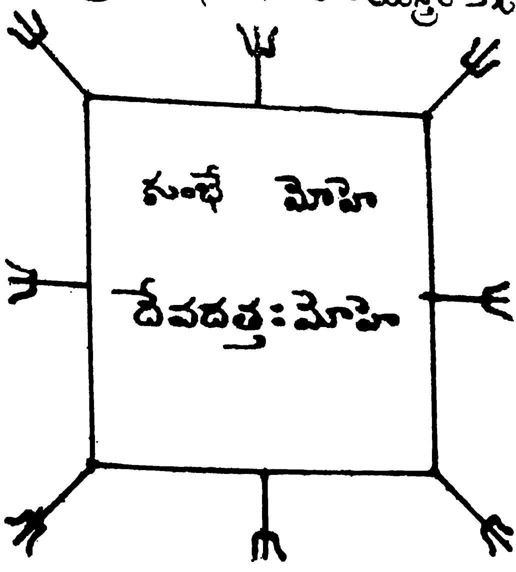
ఆకర్షణాయన్త్రం ౨౩

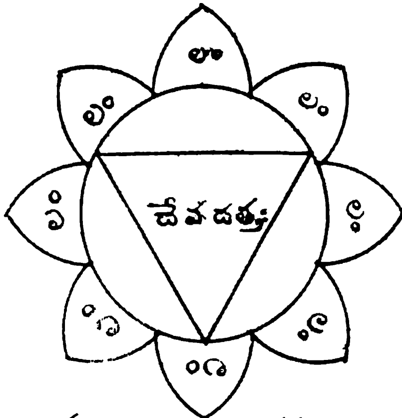
ఠం	ఠం	ఠం	ఠం	ఠం	ఠం
హ్రీం	హ్రీం	హ్రీం	హ్రీం	హ్రీం	హ్రీం
మఙం	మఙం	మఙం	మఙం	మఙం	మఙం
లఙం	లఙం	లఙం	లఙం	లఙం	లఙం
వఙం	వఙం	వఙం	వఙం	వఙం	వఙం
రఙం	రఙం	రఙం	రఙం	రఙం	రఙం
యుఙం	యుఙం	యుఙం	యుఙం	యుఙం	యుఙం
ఠం	ఠం	ఠం	ఠం	ఠం	ఠం

ఠి ఠి ఠి ఠి

శత్రు ముఖగతి మతిస్తంభనం నామకం యంత్రం ॥ ౨౪.

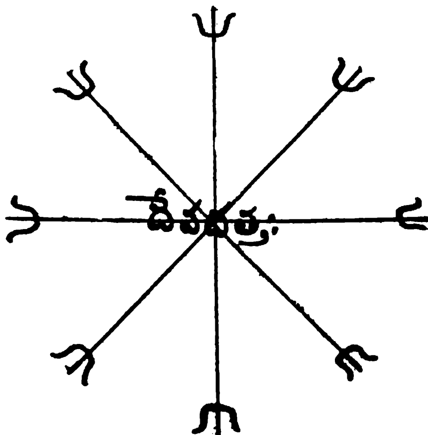
యాత్రాస్తంభనం నామకం యంత్రం ౨౫

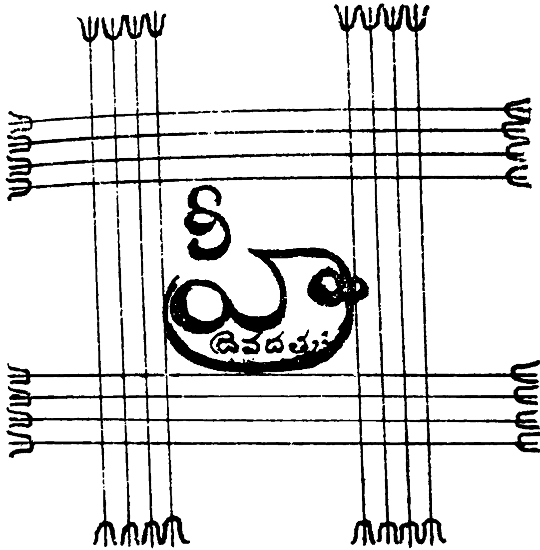

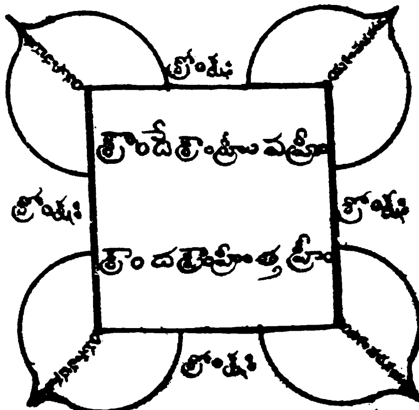
ప్రతివాది ముఖస్తంభనం ౨౬.

ముఖస్తంభనం. ౨౭.

శత్రు ముఖస్తంభనం ౨౮.

భువన ముద్రణాం నామయన్త్రం ౨౯.

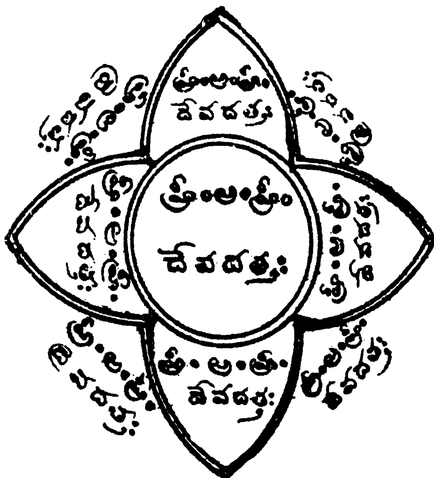
నరనారీ విద్వేషణం నామ యన్త్రం ౩౦.

ఓం అజితే స్వాహా

దే	వ	ద	త్త	దే	వ	ద	త్త
దు	భర్గ	గా	భ	వ	ద	భర్గ భ	గా వ

ఓం అపరాజితే స్వాహా

శత్రు విద్వేషణం నామ యంత్రం ౩౧.

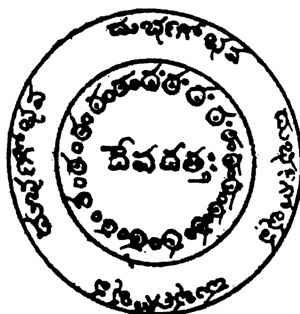

బంధువిద్వేషణాం నామయన్త్రం ౩౨

ర ర

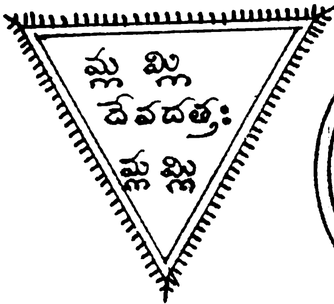
దేవదత్తః

ర ర

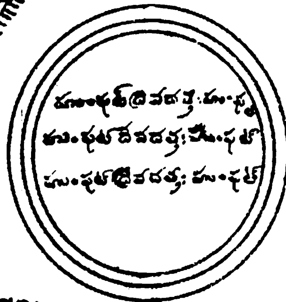

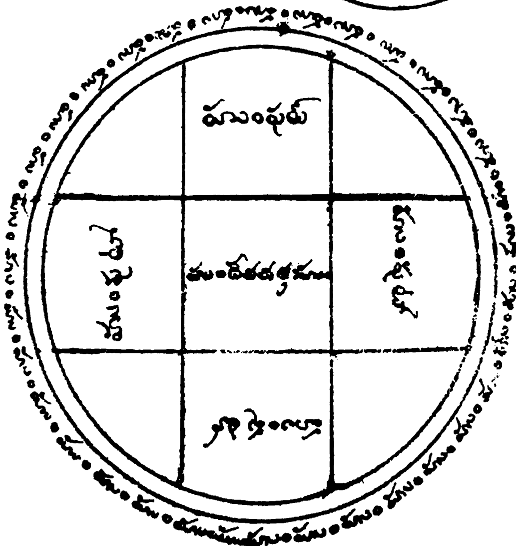
విశ్వవిద్వేషణాం నామ యన్త్రం ౩౩

శత్రు[illegible] యంత్రం ౩౪.

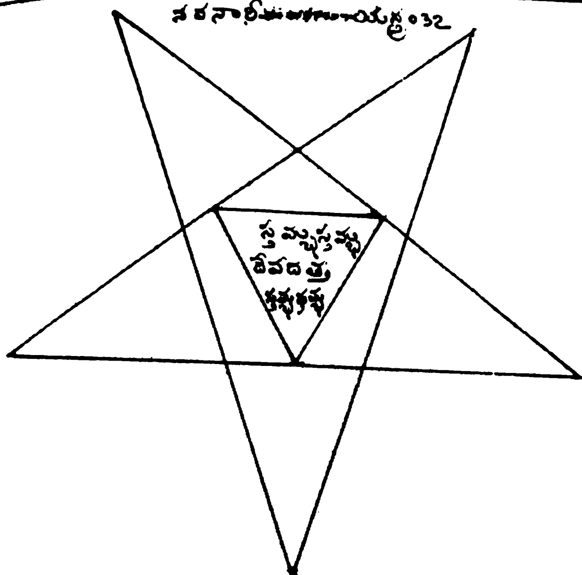
శత్రు[illegible] యంత్రం ౩౫.

దేశాంతరస్థ శత్రు[illegible] యంత్రం. ౩౬

వశనాళీ[illegible]యన్త్రం 32

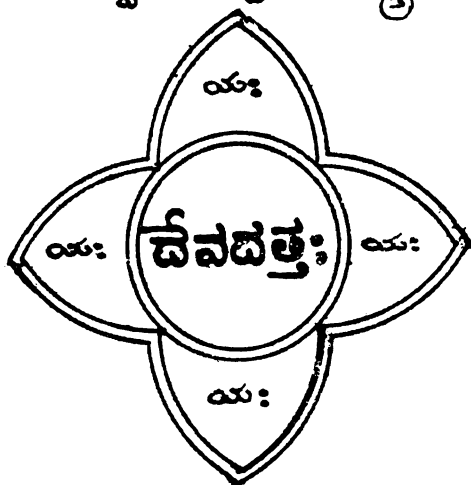
శత్రూచ్చాటనసంహారయంత్రం 34

ఓం గం దేవదత్త త్రుహిలం
హుం గం దేవదత్తః
హుం గం ధం న్హాం గహా

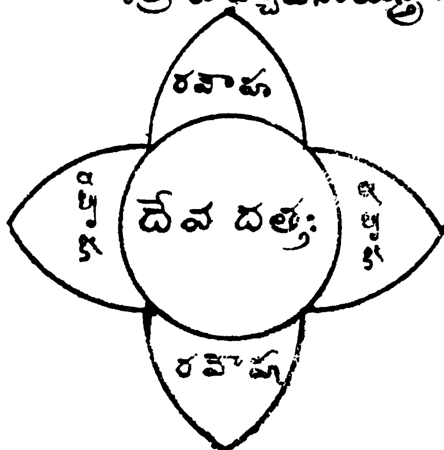
సర్వోచ్చాటు నవరంయన్త్రం 35

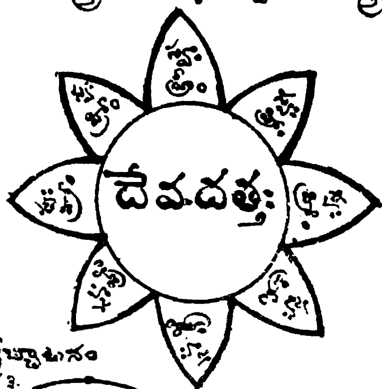
ఉర్వశునో చ్చాటనయంత్రం ౪౦

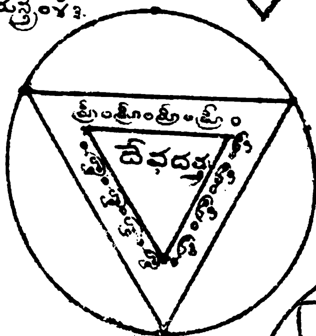
శత్రోరు చ్చాటనయంత్రం ౪౧

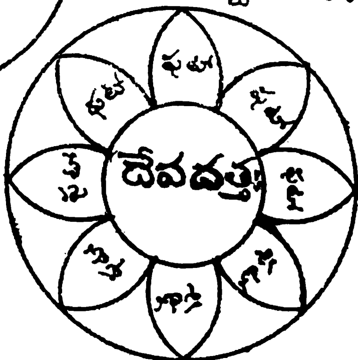
త్రీశాంసద్య ఉచ్చాటనం యన్త్రం ౫౨

త్రిలోకోచ్చాటనం
యన్త్రం ౫౩.

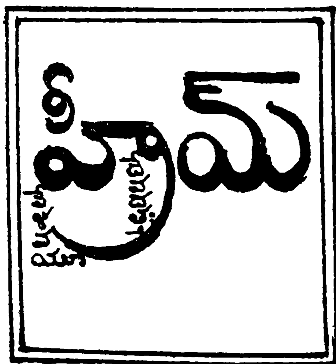

పరమోచ్చాటనం ౫౪.

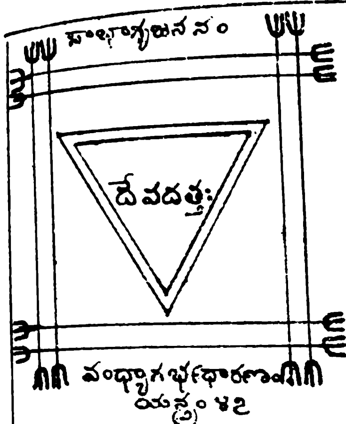

శాంతి శం ప్రాప్తి కంనాకు యన్త్రం ౪౫

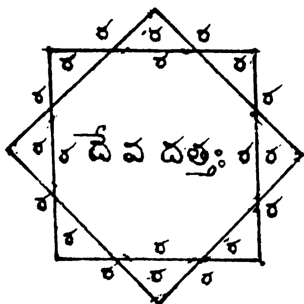
క్రోం	క్రోం	క్రోం	క్రోం	క్రోం	క్రోం	క్రోం
అం	ఆం	ఇం	ఈం	ఉం	ఊం	ఋం
జం	ఝం	ఞం	టం	ఠం	డం	ౠం
ఛం	ఛం	మం	యం	రం	ఢం	ఌం
చం	బం	సం	హం	లం	ణం	ౡం
ఙం	ఫం	షం	శం	వం	తం	ఏం
ఘం	పం	నం	ధం	దం	థం	ఐం
గం	ఖం	కం	అః	అం	ఔం	ఓం
క్రోం	క్రోం	క్రోం	క్రోం	క్రోం	క్రోం	క్రోం

సర్వ వ్యాఘ్రాదుల
భయనాశనంగా
మయన్త్రం ౪౬.

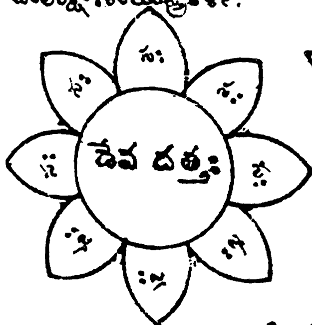

వంధ్యాగర్భధారణం యన్త్రం ౪౭

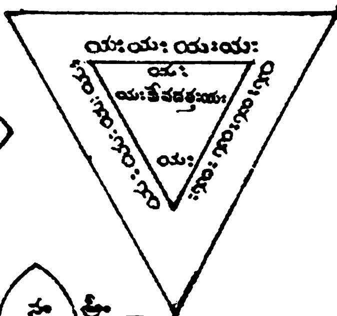

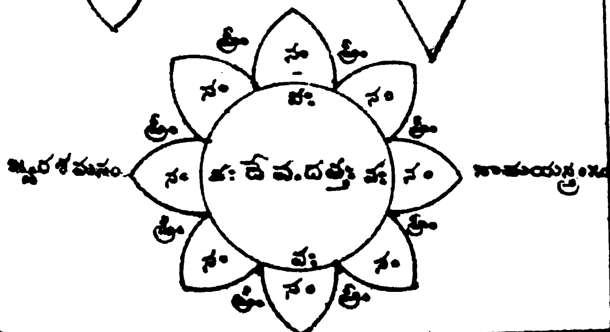
జ్వరనాశనం యన్త్రం ౪౮

బాలరక్షాకరం యన్త్రం ౪౯.

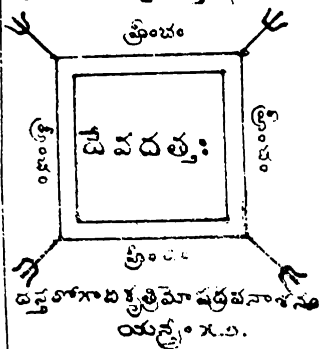
తృతీయజ్వరనాశనం యన్త్రం ౫౦

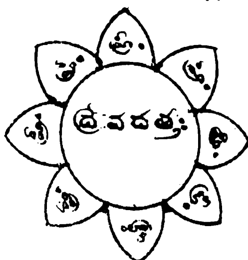

జ్వరశమనం

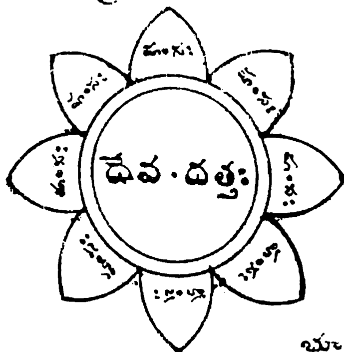
బాలానాం జ్వరాదిస్తంభనం

బాలానాం దోషనివారణం ౫౩

భూతరోగాదికృత్రిమౌషధనాశనం
యన్త్రం ౫౨.

సర్వస్తంభనం ౫౪

భూతత్రాసనం యంత్రం ౫౫

హ్రీం	హ్రీం	హ్రీం	హ్రీం
హ్రీం	హ్రీం	హ్రీం	హ్రీం
హ్రీం	హ్రీం	హ్రీం	హ్రీం

గర్భరక్షక — దంయుక్తం ౧౩౨

యక్షరః

యక్షరః — దేవదత్తః — యక్షరః

యక్షరః

౧౩౩

పరనారీవశ్యకరం

అ	ఆ	ఇ	ఈ
ఉ	ఊ	ఋ	ౠ
ఌ	ౡ	ఏ	ఐ
ఓ	ఔ	అం	అః

౧౩౪

క్రీం క్రీం క్రీం క్రీం క్రీం క్రీం

క్రీం హ్రీం క్రీం దేవదత్తః క్రీం క్రీం క్రీం

క్రీం క్రీం క్రీం క్రీం క్రీం క్రీం

౧౩౫
ఏకాంతర
జ్వరనా
శనం నామ
యంత్రం

యః యః యః యః యః యః యః యః యః యః యః యః యః యః యః యః యః యః యః యః

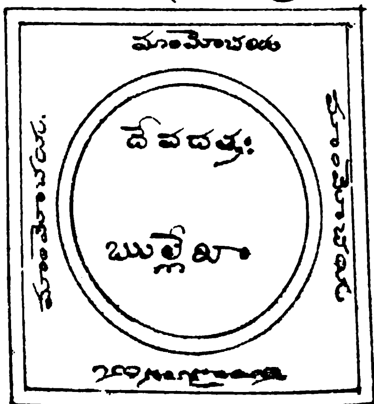
దేవదత్తః

卐

క్షై	క్లై	ర	క్రాం	ద	యే	రూ	పా
గ	జా	ఖ	తం	ద	నీ	చ	నః
భ	దా	వీం	యు	షం	త్రుం	శే	ష
హే	త్రి	వా	మో	క్షి	ణా	పా	త్రుం
త్రుం	పా	ణా	క్షి	మో	వా	క్షి	హే
ష	తె	త్రుం	షం	యు	వీం	దా	భ
నః	చ	నీ	ద	తం	ఖ	జా	గ
పా	రు	యె	ద	క్రాం	ర	క్లై	క్షై

౬౩
దుష్టాదిపీడ
నివారణ
యంత్రం.

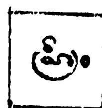
బంధమోక్షణం యంత్రం. ౬౪

భవమోచనంయన్త్రం: ౬౩

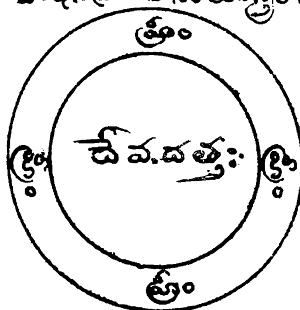

దుస్స్వప్నశాన్త్యర్థమో

చనంయన్త్రం. ౬౪.

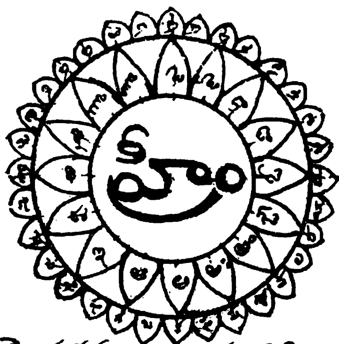
బంధనమోచనం యన్త్రం ౬౫

౬౬

బంధమోక్షకరంయన్త్రం

నిగడబంధమోక్షకరం యన్త్రం ౬౭

	ఋ		
ష	ఓ	౧	ఓం
ఒ	ఓ		ి
ఔ	ఊ		౭
ఓ	శ్రీ	శ్రీ	

ఈ యంత్రమును గంగ పుష్పములతో పూజించి ఆకేస్తంభమునను కట్టితె వెన్న వచ్చును (मंत्रम्) ॐ ह्रिं क्लें दनाये रुकुरु स्वाहा)

ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ
ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ
ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ
ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ
ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ

ఈ యంత్రముచే సర్వగ్రహబాధలు నయమగును నలు-తాంత్ర ముడి గట్టవలెను.

రక్తపుష్పంబున వ్రాసికట్టిన శత్రువశ్యం.

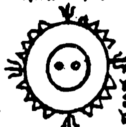
౮	౧౩	౯	౨
౬	౩	౧౬	౧౦
౧౫	౨	౧	౯
౪	౫	౧౩	౧౩

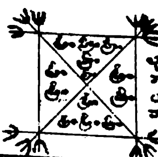
గర్భము నిలుచును.

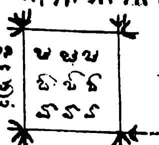
క్రీం	క్రీం	క్రీం	క్రీం	క్రీం
హ్రైం	హ్రాం	హ్రిం	హ్రూం	హః
ఐం	ఐం	ఐం	ఐం	ఐం
ఠ	ఠ	ఠ	త్ర	శ్వ

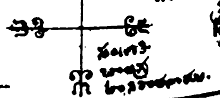
బాలగ్రహములకు

౪	౫	౪	౫
౬	౩	౫	౪
౫	౫	౭	౧
౪	౫	౭	౮

శ్రీమన్మహర్షిభ్యో నమోనమః.

శాంతికమలాకరగ్రంథే

యంత్రవిధి నిరూపణ సంగ్రహః.

తత్రాదౌ సర్వసాధారణ యంత్రవిధి ర్నిరూప్యతే ॥ యంత్రప్రయోగ కుశలస్సదాచార సంపన్న స్సత్యవాగ్జితేంద్రియః పరమేశ్వరారాధకో బ్రాహ్మణః, తత్రాన్తరే సుస్నాత స్సువస్త్రచందనాదిభిర్భూషితో యథోక్తద్రవ్యై శ్శుద్ధదేశే యంత్రంలిఖేత్ - తత్రాదౌషష్ఠ్యన్తం సాధకపదం మధ్యేబీజం తదధోవియద్యుక్తం సర్గబీజం లిఖేత్ - యంత్రగాయత్రీః ॥ యంత్రరాజాయ విద్మహే మహాయంత్రాయ ధీమహి। తన్నోయన్త్రః ప్రచోదయాత్ - ఇతియంత్రగాయత్ర్యాప్రాణప్రతిష్ఠామంత్రవర్ణేనచ యంత్రంసర్వతోవేష్టయేత్ - ఏవం యంత్రం లిఖిత్వా సావధానతయా సువర్ణాదినావేష్టితంకృత్వా యంత్రప్రతిష్ఠాంకుర్యాత్ - సాయథా - సర్వతో భద్రమండలేఽష్టదళేవాకర్ణికాయాం కలశస్థాపనవిధినా కలశం సంస్థాప్యతదుపరియంత్రం స్థాపయేత్ - మండలకోణచతుష్టయే చతుఃకలశాన్సంస్థాప్యప్రతికలశం ఆంహ్రీంక్రోమితి త్ర్యక్షరీవిద్యాకూర్చబీజయుతాం సహస్రంజపేత్ - తతస్తద్యంత్రంచతుఃకలశోదకైరభిషేకమంత్రైరభిషిచ్యగంధాదిభిస్సంపూజ్యయంత్రే ప్రాణప్రతిష్ఠామంత్రేణ యంత్రదేవతా ప్రాణాన్ప్రతిష్ఠాప్య యంత్రగాయత్ర్యా యంత్రం షోడశోపచారై స్సంపూజ్యబ్రాహ్మణ సువాసినీః కుమారీశ్చ సంభోజ్య దక్షిణాందత్వా తేషామాశిషోగృహీత్వా యథోక్తాంగేయంత్రంబధ్నీయాత్ - అనుక్తలేఖనస్థలేభూర్జపత్రం - అనుక్తలేఖనద్రవ్యే కేసర గోరోచన కర్పూర కస్తూరీ గజమదచందనాగరు ద్రవ్యాణి- అనుక్తలేఖనికాయాం సువర్ణశలాకా. అనుక్తవేష్టనే సువర్ణం - అనుక్తధారణాంగే దక్షిణబాహుః - ఇతిసర్వసాధారణ యంత్రవిధానం.

ఉక్తంహి పార్వతీ పరమేశ్వర సంవాదాత్మకే యంత్రచింతామణి గ్రంథే—శ్లో ॥ ఏకదా దేవదేవేశం దృష్ట్వా దేవీ శుచిస్మితా । ఉపగమ్య శనైర్వాక్యం ప్రోవాచజగదంబికా ॥ పార్వత్యువాచ - దేవదేవజగన్నాథకరుణాకరశంకర।వర్ణాశ్రమాశ్చధర్మాశ్చసందేహాశ్చ మహాప్రభో॥కాతు కానిస్వకల్పాని పురాణాదీనివై ప్రభో । శ్రుతంసర్వం మయాత్వత్తస్సర్వజ్ఞో సియతఃస్వయం ॥ మంత్రాణాం వినియోగస్తుయంత్రాణాం నిర్ణయస్తథా । ఆచారభేదామేలోకే యోగాభ్యాసస్సుదుర్లభః ॥ సుదుర్లభతరంజ్ఞానం యజ్ఞకాండస్సుదుర్లభః । అనేకమంత్రయోగోవై వేదోక్తోపిహిదృశ్యతే ॥ తథైవాగమభేదేషు ఉదితోహిన సంశయః ॥ ఏవం ద్విజాశ్చమంత్రజ్ఞాదృశ్యంతేక్లేశభాగినః॥ పాఖండిభిః పరాభూతా నాస్తికైర్వేదనిందకైః । వినామంత్రైర్జపైర్హోమై రల్పక్లేశేనచప్రభో ॥ తత్షణాజ్జాయతేసిద్ధిస్సుసిద్ధాసర్వకామదా । మారణోచ్చాటనాకృష్టే విద్వేషేస్తంభనేతథా ॥ అభిచారేషు సర్వేషు కామ్యార్థేషు చసర్వదా। వివాదేచ వివాహేచ రణేవైరిజయేతథా ॥ ఏతత్సర్వం యథాదేవ సిధ్యతే సాధకస్యహి । విచార్యదేవదేవేశ రహస్యం పరమంవద॥ శ్రీపరమేశ్వర ఉవాచ—వేదాచారో మయాప్రోక్తో ఋషీణాంతు మహాత్మనాం । శివధర్మస్తుముక్తానాం వైష్ణవానాంతువైష్ణవః॥ సౌర్యంసాంఖ్యం మయాప్రోక్తం బహూనాం సిద్ధిమిచ్ఛతాం॥ శాక్తంచబహుధాప్రోక్తం భైరవంబహుధాప్రియే॥ధర్మకామార్థమోక్షాణాంజ్ఞానంచైవప్రకాశితం। రహస్యం గోపితంభద్రే సర్వత్రాపినసంశయః॥ రహస్యహీనో మంత్రస్తు ధ్యానేనాపివిశేషతః । నసిధ్యతివరారోహేకల్పకోటిశతైరపి ॥ శ్రీపార్వత్యువాచ—ప్రసాదంకురుదేవేశ సుఖోపాయం వదస్వమే । సురహస్యంసుబోధంచసద్యః ప్రత్యయకారణం॥ వినాహోమేన జాప్యేన పురశ్చరణసేవయా । కలౌతుసిధ్యతేదేవ తథోపాయంవదస్వమే ॥ శ్రీపరమేశ్వరఉవాచ—సాధుసాధు మహాప్రాజ్ఞే లోకానాంహితకారకే। ఇదమిత్థంనకేనాపి పృష్టోహం పద్మలోచనే ॥ శ్రుణుష్వైకాగ్రచిత్తాత్వం రహ

స్యంక్షణసిద్ధిదం । కల్పం చింతామణింనామ గుహ్యాద్గుహ్య తరంమ
హత్ ॥ సర్వాగమస్యసారంచ మంత్రాణాంసారముత్తమం । అథర్వణ
స్యవేదస్య సారాత్సారతరంపరం ॥ అస్మిన్కాలే భవిష్యంతి చింతామ
ణిమయేశుభే । యంత్రాణి బహుధాదేవి కామ్యకర్మకరాణిచ॥ ఏతత్క
ల్పంసదాయస్య లిఖితంవిద్యతేగృహే । సంపూజ్యతే ప్రతిదినంప్రభా
వంతస్యవైశ్రుణు ॥ అల్పమృత్యుభయంనాస్తి నాస్తిచౌర భయంతథా।
భూతప్రేత పిశాచానాం ప్రభావోనైవజాయతే ॥ అన్యాస్య కపటంనూ
నంనసిద్ధ్యతికదాచన । అవిశ్వాసోనకర్తవ్యః సాధకేన వరాననే ॥ అభి
చారోభవేత్కల్పే హ్యవిశ్వాసాన్నసంశయః। సంశయేనకృతంయంత్రం
విపరీతం ప్రజాయతే ॥ స్నానంకృత్వా శుచిర్భూత్వా పూజయేత్కుల
దేవతాం। లేఖనీయం ప్రయత్నేన ఏకాంతే యంత్రముత్తమం ॥ యస్య
కస్యప్రయోగస్య విధిశేషఃప్రకీర్తితః । దినత్రయం ప్రకుర్వీత పూజాం
భోగవిధానతః॥ త్రిరాత్రంభూమిశాయీస్యాత్ బ్రహ్మచర్య రతశ్శుచిః।
త్రిదినాజ్జాయతేస్వప్నంసాధకస్యవరాననే॥ సిద్ధంసాధ్యమరించైవసుసిద్ధ
మథవాధ్రువం । అవశ్యంవదతిస్వప్నే మంత్రాధిష్ఠానదేవతా ॥ యదా
నజాయతేస్వప్నం తదసాధ్యం వినిర్దిశేత్ । నోచేద్యథాశ్రుతంస్వప్నే
తత్తథైవ నివిర్దిశేత్ । శ్రుత్వాదేవముఖాత్ స్వప్నేఫలసిద్ధింవిధానతః।
యదానివారితః స్వప్నేతదాతద్యంత్రముత్తమం ॥ ఏవం విలిఖ్యయఃకు
ర్యాత్సిద్ధిరేవప్రకీర్తితా । అతఏవమయోక్తాని యంత్రాణి సుబహూ
న్యపి ॥ యేనమంత్రేణసంసిద్ధిర్యేషాంతేషాం ప్రజాయతే । తేనతేన
హితద్గ్రాహ్యం నిషిద్ధంతు పరిత్యజేత్ ॥ విధిశేషఃప్రసిద్ధోస్తి యంత్రా
ణాం భూతలేకలౌ। మంత్రకోష్ఠేతుపశ్యంతి సిద్ధసాధ్యాదిసాధకాః॥ నతే
షాంజాయతేసిద్ధిః కలిదోషాత్కదాచన । నచైకస్సాధకోలోకే నైకప్ర
కృతికోజనః ॥ నచైకరాశినక్షత్రం నచైకాకులదేవతా । యంత్రబీజం
తథామంత్రం చతుర్ధాభవతిప్రియే ॥ నవైకపంచమేసిద్ధ స్సాధ్యష్షడ్దశయు
గ్మకే॥ త్రిసప్తరుద్రేసుసిద్ధో వేదాష్టద్వాదశేరిపుః ॥ సిద్ధసాధ్యావరిశ్చేతి

సుసిద్ధస్తుతథాపరః । సిద్ధస్సిద్ధ్యతికాలేన సాధ్యస్సిద్ధ్యతివానవా॥ అరిస్మి కృంతతేమూలం సుసిద్ధస్తత్‌క్షణార్థదః । తస్మాద్దైవవశాద్రాశింకాలం స్వప్నంమహోదయం । సాధకస్యమనోభావం సమ్యక్ జ్ఞాత్వాసమాచరేత్। ఏతద్రహస్యంపరమంప్రోక్తంయంత్రస్యలక్షణం ॥ ఇతి ॥

౧—మహామోహనయంత్రం—శ్లో ॥ రాజవశ్యంమహాయంత్రం శ్రుణుదేవిసుశోభితం । కాంస్యభాజనమానీయ శుద్ధంభస్మాదిభిఃకృతం॥ జాతీకాష్ఠేనవిలిఖేద్రోచనాచందనేనచ । సాధ్యనామలిఖేన్మధ్యేవర్తులం వేష్టయేత్తతః ॥ తస్యోపరిదళాన్యష్టౌవకారాంస్తత్రవిన్యసేత్ । తతస్తద్వేష్టయేత్సమ్యగ్వర్తులంపూర్వవత్ప్రియే ॥ తస్యోపరిప్రకుర్వీతపద్మంషోడశపత్రకం । అకారాది స్వరాలేఖ్యాదళేప్రత్యేకతఃక్రమాత్ ॥ తతస్తద్వేష్టయేత్సమ్యగ్రేఖాభిస్తిస్రుభిస్తతః । మల్లికాజాతికుసుమైస్సితాంభోజైఃప్రపూజయేత్ ॥ అన్యైశ్చశ్వేతకుసుమైః సుగంధైః శ్వేతకర్పరైః॥ సంపూజ్యయంత్రరాజంతం మహామోహనసంజ్ఞకం ॥ ఏవంసప్తదినంకృత్వాత్రిలోహైర్వేష్టయేత్తతః । యోధారయేత్తం శిరసిబాహుమూలే గళేథవా ॥ యోషిద్వాపురుషోవాపి కృతనిశ్చయసంయుతః । కింకరా ఇవతేసర్వే వశీభూతాస్సదైవహి ॥ (౧)

౨—వివాద విజయయంత్రం—శ్లో ॥ అథాతస్సంప్రవక్ష్యామి వివాదేవిజయంనృణాం । యంత్రంకుర్యాత్ప్రయత్నేన సర్వలోకమనోహరం ॥ మధ్యేనామలిఖిత్వాతు వర్తులంవేష్టయేత్తతః। చతుర్దళంతతఃకుర్యాద్బీజయుక్తంతుమానవః ॥ హ్రీంయంహ్రీంయంప్రతిదళే రోచనాకుంకుమేనచ ॥ భూర్జపత్రేసమాలిఖ్య పూజయేద్భక్తిమాన్నరః ॥ ధూపైర్దీపైస్సునైవేద్యైః పుష్పైర్నానావిధైశ్శుభైః । త్రిలోహవేష్టితం యంత్రం దుగ్ధమధ్యేక్షిపేత్తతః ॥ తతోగచ్ఛేద్వివాదార్థం జయస్స్యాన్నసంశయః । వివాదవిజయంనామయంత్రం దేవైఃప్రపూజితం॥ (౨)

౩—ధనికోత్తమవర్గవశ్యకరయంత్రం—శ్లో॥ యదాతుదైవహీనత్వేన ద్రవ్యనాశఃప్రజాయతే । ధనికోయాచతేద్రవ్యం నిర్బంధేనాధమ

ష్టకం॥ తస్యదాతుంనచేచ్ఛ_క్తిర్ధ్రవ్యాభా వేకథంచన। తదాతన్మోహనార్థా యయంత్రం మాయామయంమహత్॥ రోచనాకుంకుమేనైవ భూర్జప త్రేసువిస్తృతే। షట్కోణంకారయేద్యత్నా త్సాధ్యనామసమన్వితం॥ కోణాంతరేబహిర్లేఖ్యం క్లీంకారద్వాదశంతథా। తత స్తద్వేష్టయేత్సమ్య గ్వర్తులంయంత్రముత్తమం। పంచవింశతిహ్రీంకారైశ్చక్రవత్పరివేష్టయే త్। తత స్తద్వేష్టయేత్సమ్య గ్వర్తులేనైవపూర్వవత్॥ఏవంసప్తదినంయం త్రం పూజయేద్విధినాతతః। ప్రత్యహంపూజయేద్దేవీం మహామాయాం విచక్షణః॥ మార్కండేయపురాణోక్తం దేవీమాహాత్మ్యముత్తమం। ఇ పేత్సప్తదినంయావత్తతోహోమంతుకారయేత్ ॥ అంతేపూర్ణాహు తింహుత్వా భోజయేత్కన్యకాత్రయం। ప్రతిశ్లోకంచజుహుయా త్పా యసంమధుసర్పిషా। త్రిలోహవేష్టితంకృత్వా బాహుమూలేగళేథవా। తెనైవధృతమాత్రేణ ధనికోవశ్యతామియాత్॥ నయాచతేచతద్ద్రవ్యం వాణిజ్యార్థందదాతిచ॥ (౬.)

౭—దుష్టవశ్యకరం మృత్యుంజయయంత్రం—శ్లో॥ యదాక్రు ద్ధఃప్రభుర్మానం ఘాతంకర్తుంహివాంఛతి। తదాస్వజీవరక్షార్థం యంత్రం మృత్యుంజయంలిఖేత్॥ ఆనీయభూర్జపత్రాణి లిఖేత్పత్రద్వయోపరి। మ ధ్యేనామలిఖిత్వాతు చతుష్కోణంతురేఖయా॥ ఏవంసప్తచతుఃకోణం లిఖేల్లోహశలాకయా। తస్యోపరిదశాంస్త్రీశ్చ చతుర్దిక్షువిలిఖ్యచ॥ ఈ శానాదాలిఖేల్లలా ళిలీలులూచదక్షిణే। లేలైలోలౌపశ్చిమేచ లంలఃస్యా దథచోత్తరే॥ ఏవంద్వాదశదళేషు ప్రత్యేకంబీజమేకకం। త్రిశూలంచ చతుష్కోణే సబిందుంవిలిఖేన్నరః॥ ఏవంయంత్రద్వయం లేఖ్యంసంపు టంకారయేత్తతః। నిక్షిప్యభూమౌతద్యంత్రం సాధకశ్చోత్తరాముఖః॥ తస్యోపరిక్షిపేన్మానం మహతీంచశిలాందృఢాం। పశ్చాత్తత్సన్ముఖేగచ్ఛే త్కోప స్తస్యప్రశామ్యతి। మృత్యుంజయంమహాయంత్రంప్రాణరక్షాక రంపరం॥ యదాకస్యాపరిక్రుద్ధః కాలోఽపిహిదురాసదః॥ తదాపియంత్ర ప్రభావోయం రక్షత్యేవననంశయః॥ (౮)

౯—వ్యవహారవివాదజయయంత్రం — శ్లో॥ అథాతస్సంప్రవక్ష్యామి వివాదేజయవర్ధనం । వ్యవహారేభయహార మిదంయన్త్రం ప్రశస్యతే॥ పూర్వపంక్త్యాంసమాలేఖ్యం హ్రీంమాంహ్రీంచతథైవచ । తస్యాథసాధ్యనామంత చ్చతుఃకోణేనవేష్టయేత్ ॥ కోణాకోణేదళంకుర్యాన్మధ్యదేశేతథైవచ । దక్షిణేరోధబీజంతు నైఋతేక్షుంతథైవచ । పశ్చిమే స్తంభబీజంతు వాయవ్యేక్షుంతథైవచ । ఉత్తరేక్షోభబీజంతు ఈశాన్యేక్షుంతథైవచ ॥ పూర్వేచమోహబీజంతు ఆగ్నేయాంక్షుంతథైవచ । ఏవంచాష్టదళేన్యస్య బీజానిద్వాదశైవతు ॥ శరావసంపుటేక్షిప్త్వా యంత్రరాజంజయావహం । అభ్యర్చ్య గంధపుష్పాద్యై ర్దీపైశ్చాష్టభిరేవచ॥ లోకపాలాన్తుసంపూజ్య భోజయిత్వాకుమారికాం । బలిదీపైఃప్రపూజ్యాథ అష్టదిక్షుక్రమేణతు॥ తావత్పూజ్యంప్రయత్నేన యావత్కార్యంచసిధ్యతి । వ్యవహారజయంనామ వివాదవిజయంతథా ॥ రాజ్ఞాంకులేవివాదేచ జయేన్నాస్త్యత్రసంశయః। మానోన్నతిర్భవేత్తస్య యంత్రరాజప్రసాదతః॥ (౧౦)

౬—శ్రీసౌభాగ్యకరం లలితాఖ్యంమహాయంత్రం—శ్లో॥ అతఃపరందేవిప్రవక్ష్యామి దౌర్భాగ్యహంత్రీణిచకామినీనాం।యంత్రాణిసౌభాగ్యవివర్ధనానిసంమోహనానిప్రియకాముకీనాం॥ ఏకపంక్త్యాంతుసంలేఖ్యం హ్రీంకారత్రితయంశుభం । తస్యాధస్తాత్సమాలేఖ్యం నామవైరమణస్యచ ॥ తతఃపంక్త్యాంతృతీయేతు హ్రీంకారత్రితయంపునః । తతస్తద్వేష్టయేత్సమ్యక్చతుః కోణంతురేఖయా॥ తతశ్చాష్టదళంకృత్వా బీజన్యాసంప్రకల్పయేత్ । హ్రీంకారత్రితయంలేఖ్యం చతుర్దిక్షువరాననే । కోణకోణేదళేన్యస్య హ్రీంకారంతువిచక్షణః।రోచనాకుంకుమేనైవ మృగనాభిస్తుచందనం ॥ ఏకీకృత్యలిఖేద్యంత్రం భూర్జపత్రేసువిస్తృతే । త్రయోదశ్యాంసితేపక్షే సాధకశ్చోత్తరాముఖః॥ తద్యంత్రంపూజయేన్నిత్యం రాత్రౌరాత్రౌవరాననే । భోగైర్నానావిధైఃపుష్పైః వస్త్రాలంకారభూషణైః ॥ ఏవంసప్తదినంకృత్వా తదంతేలభతుష్టయే । స్త్రీయస్సౌభాగ్య

నాయుక్తా భోజయేత్సప్తసంఖ్యయా । శంకరస్యప్రియే దేవి లలితే ప్రియ
కామిని । రూపం దేహి యశో దేహి సౌభాగ్యం దేహి మే ప్రియం । భగవ
తి వాంఛితం దేహి ప్రియమాయుష్యవర్ధనం । ఏవం మంత్రం సముచ్చార్య
తతశ్చాయం విసర్జయేత్ । తద్యంత్రం ధాతునావేష్ట్య సదాకంఠే తు ధార
యేత్ । సుభగా రూపసంపన్నా పతిప్రియతమా భవేత్ । లలితాఖ్యం
మహాయంత్రం స్త్రీణాం సౌభాగ్యకారకం। (౧౫)

౭—స్త్రీణాం సౌభాగ్యకరం యంత్ర—శృణు దేవి ప్రసన్నేన యం
త్రం భర్తృప్రసాదనం। సంలిఖ్యాథ ప్రియం నామ సాంకారపుటితం శుభం।
అథోపరి తథా లేఖ్యం సాంకారద్వితయం శుభం । తతస్తద్వేష్టయేత్సమ్య
గ్వర్తులం రేఖయైకయా । తస్యోపరిదళాన్యష్టౌ శ్రీంకారసహితాని లి
ఖేత్ । రోచనాకుంకుమేనైవ భూర్జపత్రే లిఖేన్నరః । త్రిదినం పూజయే
న్నిత్యం రాత్రౌ రాత్రౌ తు పూర్వవత్ । తతః స్నాత్వా చతుర్థేహ్ని పూజయే
త్సుభగాత్రయం । అనంగవల్లభం దేవి త్వం చ మే ప్రియతామితి । ఏనం
ప్రియం మహావశ్యం కురు త్వం స్మరవల్లభే । ఏతన్మంత్రం సముచ్చార్య పూ
జయిత్వా తు తాః స్త్రియః । తద్యంత్రం ధాతునావేష్ట్య కృత్వా కంఠే ప్రధా
రయేత్ । పతిర్దాసో భవేత్తస్యా యంత్రరాజప్రసాదతః । సౌభాగ్యమ
తులం తస్యా జాయతే నాత్ర సంశయః । న సపత్నీం గణయతి సౌభాగ్యమ
దదర్పితాం । ఏకా సువాసినీ భోజ్యా చతుర్దశ్యాం సితేతరే । పక్షే పక్షే ర
తిప్రీత్యై పూజ్యం యంత్రం తు నిత్యశః । యాసాం కాసాం న దాతవ్యం
యంత్రం సౌభాగ్యవర్ధనం। (౧౬)

౮—స్త్రీవశ్యకరం కామరాజాఖ్యయంత్రం — యోషిద్వశ్యం
ప్రవక్ష్యామి శృణు దేవి సుశోభనం। రోచనాకుంకుమేనైవ శ్రీఖండమృ
గనాభినా। భూర్జపత్రే తు సంలేఖ్యం కాలికాస్మేనయంత్రకం। ఐం హ్రీం క్లీం
చతుర్థో నామ ఐం హ్రీం క్లీం చ పునస్తథా । ఏవం సంపుటితం కృత్వా చతుః
కోణం తు వేష్టయేత్। తతశ్చాష్టదళం లిఖేత్పంచ బీజాని యత్నతః। ఐం హ్రీం
క్లీం చ తథా క్లీం చ వం చాం తే చ పునస్తథా । కోణేషు విన్యసేద్బీజా ఐం

హ్రీంక్లీంచతక్షైవచ । దళాకృతీస్తుక ర్తవ్యా బీజానాము పరిక్రమాత్ ।
ఏవంచతుర్దళంకృత్వా బీజయుక్తంమనోహరం॥ రాజతీంప్రతిమాంకృ
త్వామదనస్యతుకాష్ఠకే। తస్యాహృదితుసంస్థాప్య తద్యంత్రంపూజయేత్త
తః॥ భోగైశ్చ వివిధైర్గంధైర్ధూపైర్దీపైః ఫలైశ్శుభైః॥ రాత్రౌరాత్రౌప్ర
కర్తవ్యాదినాంతేప్రత్యహంశుభే॥ ఏవంకృతేచసా నారీ దాసీనూనంప్రజా
యతే। యంత్రంశ్రీరామరాజాఖ్యంయోషిద్వశ్యకరంపరం॥ సంపూజ్యోక్తవి
దనశ్చాత్రరాజికాప్రతిమోదరే। కామోనంగః పుష్పశరః కందర్పోమీ
నకేతనః॥ శ్రీవిష్ణుతనయోదేవః ప్రసన్నోభవమేప్రభో (ఇతిపూజనమం
త్రః) ఏవంనిత్యం ప్రకర్తవ్యం యావత్సావశ్యతామియాత్ ॥ (౧౭)

౯—క్రోధశమనం జామదగ్న్యయంత్రం—శ్లో॥ సుహృద్బాం
ధువర్గోవాశత్రుర్వాక్రుధ్యతేయది। తదాతత్కోపశాంత్యర్థంకుర్యాద్యం
త్రంవిచక్షణః ॥ మధ్యేనామలిఖిత్వాతు వర్తులంవేష్టయేత్తతః । ఉపర్య
ధశ్చోత్తరేచదక్షిణేచతథైవచ ॥ బిందువర్యంచతుర్దిక్షు వేష్టయిత్వాలి
ఖేత్తవా । హుంకారంతులిఖేద్గర్భే బిందుమధ్యేఉపర్యధః । దక్షిణేచో
త్తరేచైవ సాధ్యనామచపూర్వవత్ । అంతేహుంకారసంయుక్త మధః
పక్షేప్రసాదయ । ఏతద్యంత్రంసుసంలేఖ్యం తాలపత్రేసువిస్తృతే।
కంటకేనాయసేనైవ విలిఖేత్సోమవాసరే ॥ కులాలమృత్తికామధ్యేయం
త్రంక్షిప్త్వాతుగోలకం । కృత్వాపూజాప్రయత్నేన యస్మాత్కోపఃప్రశా
మ్యతి ॥ జామదగ్న్యంమహాయంత్రం సద్యఃకోపహారంపరం । అక్రోధ
వస్సత్యవాదీజమదగ్నిః దృఢవ్రతః ॥ రామస్యజనకస్సాక్షాత్సర్వమూర్తి
నమోస్తుతే । ఏవంమంత్రంసముచ్చార్య పూజయిత్వాప్రయత్నతః॥ ఏవం
సప్తదినంకార్యం క్రోధాపహరణంపరం । సప్తమేహ్నిపూజనీయోబ్రా
హ్మణో వేదపారగః ॥ నోచేద్దధ్యోదనందేయం మనుష్యాహారపూరితం।
క్రోధస్తుహృదయాద్యాతి ప్రసన్నోజాయతేక్షణాత్ ॥ (౧౮)

౧౦—సౌభాగ్యజననంకమలాఖ్యంయంత్రం—శ్లో॥ అతఃపరంప్ర
వక్ష్యామియంత్రం సౌభాగ్యదాయకం॥ స్త్రీణామేవసముద్దిష్టం యంత్రం

కమలసంజ్ఞకం ॥ తస్యసంధారణాద్దేవి వంధ్యాగర్భవతీభవేత్ । మృతవ
త్సాతుయానారీసాలభేత్పుత్రముత్తమం॥ధృత్వాతుజాయతేదేవి జీవత్పు
త్రానసంశయః॥ రోచనాకుంకుమేనైవ భూర్జపత్రే లిఖేన్నరః ॥ ప్రణవం
తులిఖేత్పూర్వం హ్రీంకారస్తదనంతరం । తతోరమణనామంచ హ్రీం
కారాంతంప్రతిష్ఠితం ॥ ఉపర్యధోపివిలిఖే త్తోంకార మేకకంతథా।
తతస్తద్వేష్టయేత్సర్వం వర్తులంరేఖయైకయా ॥ తస్యోపరిదళాన్యష్టాబీ
జాక్షరయుతానిచ। జూంకారంచచతుర్దిక్షు దళమధ్యేతు విన్యసేత్। ఓం
కారంచతథాహ్రీంచ జూంకారంచతత్రైవచ । హ్రీంకారంచ పునశ్చైవ
మేవంబీజచతుష్టయం॥ కోణేకోణేదళేలేఖ్యం మధ్యదేశేతుసాధకః। ఏవం
యంత్రంసునంలేఖ్యం పూజయేత్తుదినత్రయం॥ భోజయేన్మిథునంచైకం
లోకేశః ప్రీయతామితి । పశ్చాత్తంతంతునావేష్ట్య త్రిలోకేనవిశేషతః॥
వర్తులంమణివత్కృత్వా హారమధ్యేతుధారయేత్ । ధారణాజ్జాయతేదే
విసౌభాగ్యమతులంమహత్॥ పుత్రంచలభతేనూనంవంధ్యాత్వంచప్రశా
మ్యతి । కమలాఖ్యంమహాయంత్రం సృష్టంతుబ్రహ్మణాపురా । నదేయం
యస్యకస్యాపి సాధకేనవరాననే ॥ (౨౧).

౧౧—సర్వవ్యాఘ్రిచోరభయనాశనయంత్రం—శ్లో ॥ శృణుదే
విప్రవక్ష్యామియంత్రమరినివారణం । సర్వవ్యాఘ్రిభయంనాస్తియంత్రం
కరతలేస్థితం ॥ లేఖనేవిధిపూర్వోక్తోద్రవ్యంపూర్వోక్తమేవచ । సర్వత్ర
శాంతికేదేవి విధిరన్యోనవిద్యతే ॥ పూజనంచాపిపూర్వోక్తం నియమ
శ్చాపితాదృశః । భూర్జపత్రేతుసంలేఖ్యం ద్వితీయంయంత్రముత్తమం॥
హ్రీంకారగర్భమధ్యేతు సాధ్యనామలిఖేన్నరః । తత్పార్శ్వేతుసంయో
జ్యంమకారంతదనంతరం॥ లకారంచవకారంచ యకారాంతంప్రతిష్ఠితం।
ఊకారస్వరసంయుక్తం శాంతిబీజంమనోహరం ॥ తతస్తద్వేష్టయేత్సమ్య
క్చతుఃకోణంద్విరేఖయా । త్రిలోహవేష్టితంకృత్వా బాహుమూలేగళేధ
వా॥ సర్వవ్యాఘ్రిభయంహంతి హంతిచోరభయంతథా । వివిధోపద్రవం
హంతిసాత్రకార్యావిచారణా । (౨౭)

౧౨—బాలరక్షాయంత్రం—శ్లో ॥ అథాతస్సంప్రవక్ష్యామి బాలానాంశాంతికారకం । యంత్రంరక్షాకరంశ్రేష్ఠం సర్వోపద్రవనాశనం॥ పూర్వోక్తవిధినాలేఖ్యం ద్రవ్యైఃపూర్వోదితైఃక్రమాత్ । భూర్జపత్రోపరిదేవిపూర్వోక్తవిధినార్చనం ॥ మధ్యేనామలిఖిత్వాతువర్తులం వేష్టయేత్తతః। తతశ్చాష్టదళంకుర్యాద్బీజయుక్తంమనోహరం । సకారాద్యానవిసర్గాంతాన్ దళేప్రత్యేకశోన్యసేత్ । సంపూజ్యవిధివత్పశ్చాద్బాహుమూలేగళేథవా ॥ ధారయేద్యంత్రరాజంతు లోహత్రితయవేష్టితం। శాకిన్యోవాథడాకిన్యోబాలగ్రహాస్తథాపరే ॥ గచ్ఛంతిబాలకంముక్త్వా యంత్రరాజస్యధారణాత్॥ (౪౯)

౧౩—భూతజ్వరనాశనయంత్రం—శ్లో ॥ అథాతస్సంప్రవక్ష్యామి జ్వరనిర్నాశనంపరం।భూతజంతుజ్వరంహంతివిద్యతేవైద్యకోదితం॥బాలానాంతుసదాకార్యం యంత్రంవైజ్వరశాంతయే ॥ ఉన్మత్తస్యరసైర్లేఖ్యం కర్పటే వైశ్మశానకే॥ కృష్ణాష్టమ్యాం చతుర్దశ్యాం సంపూజ్య నిఖనేత్తతః । శ్మశానేతు దివైవస్యాన్నిరాహారేణమానవః ॥ చతుఃకోణోపరిచతుర్భవేదష్టదళంతథా । మధ్యేనామలిఖిత్వాతురకారస్యతుసంపుటే॥ దళమధ్యంతగాలేతు రకారం సంప్రతిష్ఠితం ॥ ఏవం వింశతిరేఫాస్స్యుః సర్వాంతత్రక్రమేణతు ॥ సంపూర్యభూమౌసంపూజ్యబలిపుష్పైర్మనోహరైః । తత్క్షణాద్యాతి భూతంతుజ్వరరూపంతు దారుణం॥ (౫౦)

౧౪—సర్పస్తంభనయంత్రం—శ్లో ॥ అథాతస్సం ప్రవక్ష్యామిసర్పాత్సంరక్షణంపరం । సర్పాదిభిర్యథాబాలఃప్రేతోవాపివిశేషతః ॥ సదృశ్యతేయథాదేవిప్రమాదాద్వహ్నిశాన్తయః । పూర్వోక్తవిధినాలేఖ్యం పూజయిత్వావిధానతః ॥ మధ్యేనామ లిఖిత్వాతు వర్తులంతు ద్విరేఖయా । సంవేష్ట్యచదళాన్యష్టౌ హంసబీజాన్పృథక్పృథక్ ॥ త్రిలోహవేష్టితంకృత్వా బాహుమూలేతు ధారయేత్ । నశ్యంతిదర్శనాత్తస్య దందశూకాశ్చతుర్విధం ॥ ప్రమాదాత్పతితే పాదే తిష్ఠంతి స్తంభితాధ్ధ్రువం ॥ అథదష్టఃప్రమాదేన విషంనైవాధిరోహతి । సర్పాణాం స్తంభనార్థాయ యంత్రంగరుడభాషితం॥ (౫౧)

౧౫—భూతత్రాసనయంత్రం—శ్లో॥ అథాతస్సం ప్రవక్ష్యామి డాకినీ త్రాసనంపరం॥ భూతప్రేతపిశాచాద్యైః డాకినీ బ్రహ్మరాక్షసైః॥ యదాగ్రస్తోనరఃకోపి నారీవాబాలకోపివా । తదాయంత్రం ప్రకుర్వీత త్రాసార్థంభూతరక్షసాం ॥ ఖడికయా లిఖిత్వాతు ఖర్పరేమాతనేశుభే। చతస్రస్తిర్యగారేఖా ఊర్ధ్వాస్తాఃపంచరేఖకాః। ఏవంభవంతి కోష్ఠానాం ద్వాదశైవవరాననే । హ్రీంకారంప్రతికోష్ఠేతు విలిఖ్యాథప్రపూజయేత్॥ బలిపుష్పోపహారైశ్చ తతోధూపైర్ప్రపూరయేత్ । సంస్థాప్యచాగ్నేరు పరిజ్వాలయేత్ఖదిరానలైః ॥ రుదంతంచమహాభూతం వేపమానంపలాయ తే। తత్క్షణాద్బాలకంత్యక్త్వా దేశత్యాగేనగచ్ఛతి॥ (౫౫)

౧౬—గర్భరక్షాకరయంత్రం—శ్లో॥అథాతస్సంప్రవక్ష్యామి గర్భ రక్షాకరంపరం । హాస్తిమదేనసంలేఖ్యం భూర్జపత్రేతుశోభనే ॥ మధ్యే నామలిఖిత్వాతు చతుఃకోణంద్విరేఖయా । సంవేష్ట్యకర్ణికాకార్యావర్త్తులాతుచతుర్దిశం ॥ యకారంచరకారంచ విసర్గాంతం పృథక్ పృథక్। కర్ణికామధ్యతోలేఖ్యాః పూర్వవత్పూజయేత్క్రమాత్ ॥ లోహైకేన తుసంవేష్ట్య గర్భిణ్యాఃకంఠతోన్యసేత్ । సుఖాత్ప్రసూతిర్భవతి ఛలఛిద్రం నశ్యతి॥ (౫౭)

౧౭—గర్భిణీరక్షణంసుఖప్రసూతికరణంయంత్రం—శ్లో॥ అథాతస్సంప్రవక్ష్యామిఅంతర్వత్నీసురక్షణం । యంత్రంయోనివ్యథాంయాతి దారుణంభూతనాశనం ॥ పూర్వోక్తవిధినాలేఖ్యంద్రవ్యైఃపూర్వోదితైః క్రమాత్ । భూర్జపత్రేవిధానేన మధ్యదేశేవిచక్షణః ॥ ప్రణవంచతథా హ్రీందళఆద్యంతంనామతోలిఖేత్ । పటవచ్చచతుఃకోణం దీర్ఘంసంవేష్ట్య రేఖయా । ఉపర్యధోఽపిత్రిదళా న్యష్టదళైకంప్రతిష్ఠితం ॥ హ్రీంక్లీంచ తథాహ్రీంచ కోణదళగతంలిఖేత్ । క్రోంక్రీంసంచతథాహ్రీంచదళశేషేషుసైలిఖేత్ ॥ ఏవంసంలిఖ్యసంపూజ్యంలోహత్రితయవేష్టితం ॥ గర్భిణ్యాఃకంఠదేశేతు ధార్యంయత్నాన్ననంశయః। యోనిశూలం శిరశ్శూలం భూతదోషఃప్రణశ్యతి ॥ సుఖప్రసూతిర్భవతి వ్యథానాశనసంశయః॥ రహస్యోయంసమాఖ్యాతో యంత్రరాజోమహాద్భుతః॥ (౫౯) *

౧౮—సర్వసౌభాగ్యవర్ధనం సర్వతోభద్రాఖ్యంయంత్రం—శ్లో॥ అథాతస్సంప్రవక్ష్యామి సర్వరక్షాకరంపరం। ఛలఛిద్రహరంనామ సర్వతోభద్రసంజ్ఞికం॥ ఊర్ధ్వరేఖాః పంచపంచ తిర్యగ్రేఖాస్తు సంలిఖేత్। ఏవంకృతేభవంత్యేతే కోష్ఠాషోడశసంజ్ఞకాః॥ అకారపూర్వాఃక్రమశో విలిఖ్యసర్వతకోష్ఠేనిశిభూతజేఒహ్ని। భూర్జస్యపత్రే మృగనాభిచందనేహేమేనసంమిశ్యలిఖేత్క్రమేణతు॥ సంపూజ్యపుష్పైర్వివిధైశ్చగంధైర్ధూపైర్మనోజ్ఞైర్వివిధోపచారైః। సంపూజ్యవిప్రాన్వసనైర్ధనైశ్చయంత్రంవతద్భక్తియుతస్సుయష్ఛయేత్॥ సంవేష్ట్యలోహత్రితయేనపశ్చాత్సంహృష్టచేతావిధివన్మనుష్యః। సంధారయేద్దక్షిణబాహుమూలే నారీకరే యంత్రవరంప్రయత్నాత్॥ తద్ధారణాత్ప్రాప్తనరప్రసాదం సర్వప్రియోభాగ్యయుతస్సతూర్ణం। సంజాయతే సర్వభయేనహీనోలోకే యథాప్రాప్తమహాష్టసిద్ధిః॥ (౫౮)

౧౯—బంధమోక్షణయంత్రం—శ్లో॥ అథాతస్సంప్రవక్ష్యామి బంధమోక్షంమనోహరం। బద్ధోరుద్ధఃక్షణేనైవ ముచ్యతే యత్ప్రసాదతః। యదాకేనాపిసంవృద్ధోనవిందే న్ముక్తిమాత్మనః। తదాయంత్రంప్రకుర్వీతతత్క్షణాన్ముక్తిదాయకం॥ కర్పూరకుంకుమేనైవ భూర్జపత్రేసువిస్తృతే। లేఖనీయంప్రయత్నేన ఏకాంతే యంత్రముత్తమం। మధ్యేనామలిఖిత్వాతుహ్ల్లేఖాత్తదనంతరం। తతస్తద్వేష్టయేత్సమ్యగ్వర్తులంతుద్విరేఖయా॥ మాంమోచయేతిసర్వత్ర చతుర్దిక్షుప్రవేష్టయేత్। చతుఃకోణంతుసంవేష్ట్యరేఖాద్వితయకేనతు। పూజనీయంప్రయత్నేన గంధపుష్పైఃఫలైశ్శుభైః॥ త్రిలోహవేష్టితంకృత్వా బాహుమూలేగళేథవాధారణాత్ తత్క్షణాన్ముక్తః సంసారఇవనిర్మమః। స్వస్థతాధారణానిత్యమవరోధఃకదాచన। జాయతేనైవసందేహః స్వప్నేపిహికదాచన॥ (౬౦)

౨౦—ద్యూతవిజయకరణయంత్రం—శ్లో॥ అథాతస్సంప్రవక్ష్యామి యంత్రంద్యూతజయావహం। సర్వద్యూతేహిపరమంజయంస్యాద్యంత్రధారణాత్॥ వాజినఃక్రమమాఖ్యాతం చతుష్షష్టిస్తుకోష్ఠకం। తే

ధారణాజ్జయం దేవి మ్యాతే సర్వత్ర నిశ్చితం ॥ ఏరండపత్రే నసంలేఖ్యం లేఖ న్యాకారవిచ్ఛయా । కజ్జలస్యమషీకృత్వా లిఖేద్రాత్రౌ శుచిస్మితే ॥ తి ర్యగూర్ధ్వాస్తు సంలేఖ్యా నవరేఖాస్తు విస్తృతాః । ఏవంభవతి కోష్ఠాశ్చ చతుష్షష్టిర్వరాననే ॥ మధ్యే బీజాస్తు సంలేఖ్యా ఽనులోమప్రతిలోమతః । శేషవహ్నిపునర్లేఖ్యా శ్శేషకోష్ఠేషు చక్రమాత్ ॥ మైత్రైరక్తందయేరు పాకజలతందసీచనః। ఛదాహ్రీంయమంత్రం తేష హేష్టి వా మోక్షిణ పాత్రం॥ ఏతాపవతు బీజాని ద్వాత్రింశద్విలిఖేత్క్రమాత్ । స్వేచ్ఛయానీయాతే యేన చతుష్షష్టిపదం జనైః॥ ప్రసన్నంతు మయా ప్రోక్తం యంత్రం చిత్రం మనోహరం। సర్వద్యూతే జయం ప్రోక్తం ధారణాజ్జాయతే ప్రియే॥ (౬౧)

౨౧—నిగడబంధమోక్షకరయంత్రం—శ్లో॥ అథాతస్సంప్రవక్ష్యామి యంత్రం నిగడమోచనం। హస్తపాదతలే బద్ధో ముచ్యతే యత్ప్రసాదతః॥ కాంస్యపాత్రోపరి లేఖ్యం రోచనాచందనేనచ । కర్పూరకుంకుమాభ్యాంచ మృగనాభియుతేనచ ॥ హ్రీంకారం మధ్యదేశే తు వర్తులం వేష్టయేత్తతః। తతస్తు షోడశదళమకారాది స్వరాన్వితం ॥ తస్యోపరి ప్రకర్తవ్యం ద్వాత్రింశద్దళసంయుతం॥ కకారాదిసకారాంతం వ్యంజనాని లిఖేత్క్రమాత్ । ప్రతిష్ఠాప్య మహాపూజాం గంధపుష్పాక్షతైశ్శుభైః । నైవేద్యైర్బలిపూజాభిశ్చ దీపదానైర్మనోహరైః ॥ ఓంనమశ్చండికాయై స్వాహేతి మంత్రేణాష్టోత్తరశతం జుహుయాత్ । పాయసైర్మధుఖాద్యైశ్చ గుగ్గులేనవిశేషతః ॥ ప్రత్యహంతు ప్రకర్తవ్యం సప్తమే హ్ని ఖ్యాత్యతే। ఉద్ధృత్య ప్రణతః పూర్వం భోజనాగంధరోచనం॥ పానార్థమర్ధకం దాతవ్యం ఘుటికార్ధేన కల్పయేత్ । తద్ధారణాత్ప్రముచ్యేత చిరంబద్ధోపి మానవః॥ (౬౨)

౨౨—బాలానాం జ్వరాదిస్తంభనం దంతరోగాది కృత్రిమోపద్రవశమనం యంత్రం—శ్లో॥ అథాతస్సంప్రవక్ష్యామి బాలానాం రక్షణం సదా। యంత్రం జ్వాలనరక్షాఖ్యం మాయుర్వృద్ధికరం పరం। పూర్వోక్తవిధినా లేఖ్యం ద్రవ్యం పూర్వోదితైశ్శుభైః। భూర్జపత్రే తు సంలేఖ్యం సాధ్య

నామతుమధ్యతః। తత స్తద్వేష్టయేత్సమ్యక్చతుఃకోణంతురేఖయా। త స్యోపరిచతుఃకోణం త్రికోణంకోణకోలిఖేత్। కోణాంతరేలిఖేద్బీజం చకా రంబిందుభూషితం। ఉపర్యధోంతరాలేతు హ్రీంకారంవిలిఖేద్బుధః॥ ఏవం సంలిఖ్యతద్యంత్రం పూజయిత్వావిధానతః। త్రిలోహావేష్టితంకృత్వా బ ధ్నీయాత్కంఠమధ్యతః। యేచోపసర్గతాః కేచి ద్రోగాశ్శారీరమాన సాః। ఈష్యాకోపస్తథాదోషో దంతానాంసంభవఃపునః॥ నబాధతేబాల కస్య స్తన్యదోషఃకదాచన॥ (౫౨)

౫౩—ప్రతివాదిముఖస్తంభనయంత్రం—శ్లో॥ అథాతస్సంప్రవ క్ష్యామి వాచాస్తంభంచసుందరి। ప్రతివాదిముఖస్తంభం యంత్రంఖ్యా తంతుభూతలే॥ పీతద్రవ్యేణసంలేఖ్యం శిలాసంపుటమధ్యతః। రోచనాహ రితాలంచహరిద్రాంచమనశ్శిలాం॥ కుంకుమేనసమాయుక్తం పీతద్రవ్యం ప్రచక్షతే। మధ్యేనామలిఖిత్వాతు త్రికోణంవేష్టయేత్తతః॥ తత స్తద్వేష్ట యేత్సమ్యగ్వర్తులంరేఖయైకయా। తస్యోపరిదలాన్యష్టౌ ప్రకుర్వీతతతః పరం। దళమధ్యేలిఖేద్బీజం లకారంబిందుభూషితం। ఏవంచాష్టదళేలే ఖ్యం పూజయేత్కుసుమైశ్శుభైః॥ పీతవస్త్రై స్తథాధూపైర్దీపైర్నైవే ద్యకైశ్శుభైః। బ్రాహ్మణంభోజయేచ్చైకం పాయసేనగుడేనచ॥ తతోని ఖన్యభూమౌతు స్థాపయేత్పూర్వవత్తతః। వివాదేవ్యవహారేచ శాస్త్ర చర్చాసుచప్రియే॥ ప్రతివాదిముఖస్తంభో జాయతేనాత్రసంశయః। ఏత ద్యంత్రంమహాదేవి సుగోప్యంకథితంతవ॥ (౫౩)

౫౪—శాంతికంపౌష్టికంనామయంత్రం—శ్లో॥ శృణుదేవిపరం గుహ్యం యంత్రంరక్షాకరంపరం। బాలస్త్రీపురుషాణాంచ మహారక్షాక రంస్మృతం। కాంస్యపాత్రేతుసంలేఖ్యం సుతిథౌశోభనేదినే। రోచనాం కుంకుమేనైవకర్పూరేణవిశేషతః। మృగనాభిసమాయుక్తం జాతీకాష్ఠే నసంలిఖేత్। ఊర్ధ్వమష్టాభిరేఖాభి స్తిర్యగ్రేఖాతథైవచ। ఏవమేకోనపం చాశత్కోష్ఠాశ్చప్రభవంతిహి। ఈశానాదిక్రమేణైవ స్వరాఃకోష్ఠేనవం లిఖేత్। తైనవక్రమతోలేఖ్యా శేషకోష్ఠేషువ్యంజనాః। ఏవంసంలిఖ్యబీ

కానిత్రిశూలానిలిఖేత్తతః। ప్రతిరేఖాపరిమానంచతుర్దిక్షుక్రమాల్లిఖేత్।
హ్రీంకారాన్సప్తసంలేఖ్యాః తుపూర్వపంక్తౌతుపశ్చిమే॥ ఏవంసంలిఖ్యత
ద్యంత్రంపూజయేద్భక్తిభావతః। పుండరీకైస్సితాంభోజైః శతపత్రైర్మ
నోహరైః॥ మాలతీయూథికాభిశ్చ కేతకైర్మల్లికైస్తథా। వకుళైశ్చయు
థాలాభంశలైఃకాలోద్భవైఃశుభైః॥ నిర్గంధంరక్తవర్ణంచపుష్పంయత్నే
నవర్జయేత్। సకర్పూరైశ్చతాంబూలైఃధూపైఃదీపైః సితాంబరైః॥
దినత్రయంతుసంపూజ్య నైవేద్యైఃవివిధైఃప్రియే। జపేత్సప్తశతీనిత్యం
బ్రాహ్మణాంస్తుదినత్రయం॥ సంపూజ్యసాయసే నైవయథేష్టేన ఘృతేన
తు। త్రిదినంభూమిశాయీస్యాద్భోజనాద్గంధరోచనాం॥ ఉద్ధృత్యఘుటి
కాంకుర్యాత్త్రిలోహైర్వేష్టయేత్తతః। తచ్ఛేషంచైవపాతవ్యంపాసీమెన
వరాననే। పరస్యజాయతేక్షోభోవిద్యయావైనియోజితః॥ ఘుటికాంధా
రయేద్దేవి బాహుమూలేగళేథవా॥ ధారణాత్తస్యయంత్రస్య ఉపసర్గఃప్ర
శామ్యతి। అలక్ష్మీఃకలహాశ్చైవ దౌర్భాగ్యంచ విశేషతః॥ యత్పరేణాకృ
తంకించిత్తత్సర్వంచప్రణశ్యతి। శాంతికంపౌష్టికంనామ దేవానామపిదుర్ల
భం॥ ప్రథమంయంత్రరాజాఖ్యంసద్యః ప్రత్యయకారకం॥ (౮౫) *

ఏత్థమేవసర్వాణియంత్రాణిసాధ్యానీతిసాధకానాందిక్

ఇతి శాంతికమలాకర గ్రంథే విశేష విషయ

సహితే ఉత్తర పీఠికాయాం

యంత్రవిధి నిరూపణ సంగ్రహః

సమాప్తః.

* ఈగుర్తులసంఖ్యలు యంత్రచిత్రరేఖనముల చూచి యంత్రంబులను వ్రాసి కొనదగును. ఇక్కన యంత్రంబుల కన్నిటికిని ఆరంభమునందుగల యంత్రక్రమము ననుసరించి గురూపదేశ సత్సాంప్రదాయము ననుసరించి ప్రయోగించువానికి సమస్తయంత్రంబులు సిద్ధించగలవు.

శ్రీకాశీ విశ్వేశ్వరాయనమః

శాంతికమలాకర గ్రంథే - ఉత్తరపీఠికాయాం

శ్రీపరాశరోక్త వైదికాగమ సూత్రం.

ఓమథాతశ్శివలింగ విగ్రహప్రతిష్ఠాపనం వ్యాఖ్యాస్యామః పాంచరాత్రం పంచశైవం కేవలంతాంత్రికం పరమహంసంచేతి పంచధావిభజ్య పంచరాత్రో బ్రాహ్మణస్తస్యకర్మ పాంచరాత్రం క్రియాలింగ విగ్రహేషు ముద్రాబంధప్రసిద్ధం శ్రుతిమంత్రవర్జం దర్శనసేవాది సర్వేషాం బ్రాహ్మణానాం పంచశైవో బ్రాహ్మణశ్చ పంచశైవంకర్మ తేనజీవతి తథాస్వయంభూతే క్రియాభూతేషు స్వయంభూతంనార్మదం స్వయంవ్యక్తంచ యంత్రం ముద్రా క్రియా మంత్ర మాగమప్రసిద్ధం తత్కర్మసిద్ధం పంచశైవమిత్యాహు ర్దర్శనసేవాప్రసాదేషు సర్వేపిమన్యంతే తత్రనివేదితంనగ్రాహ్యమేతచ్చ శివనిర్మాల్యం త్రిపథగావర్జమంభస్యేత్యారభ్య సర్వలింగగ్గ్స్థాపయతీతివిజ్ఞాయతే- తన్మధ్యవర్తివైదికమాచక్షతే తదేవ కేవలం సర్వత్రకార్యంనార్మదేషు విశేషస్తథావిగ్రహేషు తత్రనివేదితం గ్రాహ్యమేవవైదికాచార సిద్ధత్వాత్ -తాంత్రికంతంత్రమాత్రమమంత్రకక్రియాబహుళం దారుమృణ్మయపాషాణేషు శూద్రజాతిప్రసిద్ధం బ్రాహ్మణాఃకేచిదిచ్ఛంతి తత్రభక్తిర్గరీయసీ జీవహింసాఃప్రకుర్వంతి కర్మభిష్టాః ప్రకథ్యంతే కైలాసదివ్యక్షేత్రేషు ధ్యానారూఢం పరమహంసం యదాభక్తిఃప్రజాయతే తదాపూజనీయం మానసమిత్యేవ క్రియాలింగ విగ్రహేషు మణియంత్రదారుషుధ్యానగమ్యం స్థాపయంతి తస్యాకర్షణబలాద్బాహుళకీస్థితిస్తత్రసర్వం పరిగ్రాహ్యమత్రాగమోనాస్తి విశేషో బ్రాహ్మణాదీనామైచ్ఛికీభక్తిర్యథాజాతిప్రసిద్ధంతథాకర్తవ్యం ॥ ౧ ॥ యదాంరుదా శివలింగప్రతిష్ఠాపుణ్యకర్మకరిష్యమాణో వైదికేనాగమేనదీక్షాంధారయమాణోథశ్నాయీ బ్రహ్మచారీస్త్రీయోపేతః క్షారలవణవర్జనంచ శివధ్యానపరోభూత్వా సతతంమంజుభాషీ సత్యవాదీ సాత్వో

కృశేంద్రియః ప్రకుర్వీత శివసాయుజ్యమేతి నాత్ర సంశయః క్రియాలింగం సపరివారం సంపాద్య - వృషభంచగణాధ్యక్షం లింగంచే ద్వైదికంభ వేత్ । అథవా బలిపీఠంచధ్వజరాజంచ శాంభవీమితి- శివకాలనక్షత్రేషు విశేషాదగయనేషు దివ్యక్షేత్రతీర్థేషు శివలింగ విగ్రహప్రతిష్ఠాం కర్తవ్యమితి విజ్ఞాయతే తత్రాలయే నిర్మితేయదుద్భ్యాభ మేరిత్యాది శివగశివమిత్యంతంయథోక్తమాలయసిద్ధిం కృత్వాయథాశక్తికరణం పంచపల్లవం చత్వక్ఫలాని పంచగవ్య పంచామృతాని మధుపర్క-ఇత్యేవ పంచవస్త్రిసూత్రాణి పంచకషాయ పంచగంధ ధాతుపృష్ఠాణి పంచధూప తైలాని పంచబీజధాన్యాని చతుర్దశఇత్యేవ లింగయంత్ర వస్త్రినేత్ర సువర్ణకజ్జలానిధేను త్రిశూల నారికేళ కూశ్మాండాని పంచరత్నయంత్రాణి బలిదీపదర్పణాని సమిచ్చరాజ్యకుశతృణాని సృక్స్రువేంధనాదీని సంపాద్యపం చశరావపూర్ణకుంభాని చతుర్వేద మంత్రాగమ బ్రాహ్మణాగ్శ్చ సంపాద్యవ్యాఘ్రాజినరుద్రాక్ష సర్షపార్క-క్షీర బిల్వపత్రాణి భస్మగోళకానిచ సంపాద్యాష్టబంధనాష్ట పీఠాయశ్శంకుకేతనాని తత్రోక్తదేవతాశలశవస్త్రిప్రతిమాదీని మంగళతూర్యవాద్యాని వాహనాందోళికా చ్ఛత్రచామరాణి దివ్యదుకూలవస్త్రాభరణానిచ సంపాద్య యథోక్త దక్షిణాం ధృత్వా పూజాసంభారవానుపవిశ్య బ్రాహ్మణాన్ ప్రార్థయేత్ ॥ ౨ ॥ తతః శ్వోభూతేనుహావగావ్ను యథావిధిస్నాత్వా స్వకీయశివాలయే మంత్రసిద్ధే బ్రాహ్మణైస్సహ పుణ్యాహంవాచయిత్వా పవిత్రపాణిః ప్రాణానాయమ్యదేశకాలౌ సంకీర్త్య శ్రీపరమేశ్వరప్రీత్యర్థం సపరివారం సంస్థాపయామీతి సంకల్ప్య బుత్విజః ప్రయుంజానో బ్రహ్మాణమాచార్యం వృణుయాద్బ్రాహ్మణాన్ జపకర్మసుచ బృహాత్వామేతి కంకణంధృత్వా ద్వివా ప్రమాత్రే చతుష్కోణ కుండే విధివదగ్నిం ప్రతిష్ఠాప్యపరిస్తరణాంతమగ్నిమలంకృత్యావస్సంపూజ్య పంచశరావేషు చతుర్దశబీజాన్యాపాద్య బ్రహ్మాణమింద్రం ధర్మమపాంపతించ సోమమిత్యేతా పంచ దేవతా ఆవాహ్య నిత్యంసంపూజయే ద్యావత్కర్మపర్యంతం పంచరత్నే

షుత్రిశూలాంచిత వృషభధ్వజం సంస్థాపయేత్కర్ణాంగం త్రిశూలమా
శుష్కుశానేత్యనువాకంపఠిత్వా ధ్వజమూలేనిధాయార్ఘ్య క్షీరజలానిరు
ద్రమంత్రైరభిషిచ్యసచేతనం సంపూజ్యకూశ్మాండేనిధాయ యావత్కర్మ
పర్యంతం చక్రతుండాయేతి ద్వారపాలకౌ సంస్థాప్యసచేతనా పమా
కుర్యాద్దిక్పాలకాంత్సంబోధ్యదిగ్బంధనం కుర్యాచ్ఛివాలయస్యాయశ్శం
కూని సర్వతస్సంకీల్య పంచసూత్రై రావేష్టయేత్॥ 3 ॥ తతఃపరం ధా
న్యరాశిం పరికల్ప్యలింగయంత్రం ప్రతిష్ఠాప్య తన్మధ్యే బ్రహ్మకలశేబ్ర
హ్మాణమావాహయే త్తమీశానమీశానో నమశ్శంభవేచ నమోహిరణ్యా
బాహవే తత్పురుషాయేతి పంచభిర్మంత్రైరుమాపతిం విశ్వనాథమావా
హయే త్సద్యోజాతాయేతి పంచదేవాన్నిధనపతయేనమ ఇతిద్వావింశతి
ర్మంత్రైరేకాదశరుద్రాన్ ఋతగ్ం సత్యమితి విరూపాక్షంనమస్తే రుద్ర
మన్యవఇతి త్రిశతరుద్రాన్గణానాం త్వేతిగణనాథం సహస్రశీర్షమితినారా
యణం జాతవేదసమితి ద్వాభ్యాందుర్గాంమాతా మహాసేనాయేతిస్కం
దమాదిత్యోవేతి హిరణ్మయమాదిత్యం సహస్రశీర్షేతివిరాజం బ్రహ్మ
శివోమే అస్త్వితి చండిం వృషభంమాచక్రతుండాయేతి మహాకాళం
చక్రతుండాయేతినందినం తథాభృంగించ నమస్తేరుద్రమన్యవ ఇతిధ్వజం
త్రిశూలంనమోస్తు సర్వేభ్యఇతి శేషం నవగ్రహ దిక్పాలకాన్ తత్తన్మం
త్రైస్సుపర్ణోసిసువర్ణపక్షాయేతి తార్క్ష్యమిమంమేగంగేసముద్రాదూర్మి
రితినదీ సముద్రాన్ భూమిర్ధేనురితి భూమిమాపోనాఇదగ్ం సర్వమిత్యాప
స్సలిల మగ్నిమీశఇత్యగ్ని మానోనియుద్భిరితివాయుం భూతగ్నయేచే
త్యాకాశంకశాముహూర్తేతికాలగ్ సోమోధేనుమితి సోమమగ్నిర్నః
పాత్వితినక్షత్రాణ్యాయస్మిన్నితి ఋషీన్యచ్ఛందసేతి ఛందాగ్ంసిధుశివం
తేరాజాఇతిచత్వారి శాకిని డాకినీ గణాగ్శ్చైతానుక్తదేవాన్ తత్తత్క
లశేష్వావాహ్యావస్త్రాదిభిరలంకృత్య గంధాదిభిరభ్యర్చ్య సమ్యక్పాలి
యేత్ ॥ ४ ॥ అథశ్రీ శివలింగ విగ్రహాణాంజలాధివాసం కారయేత్కర్మ
ర్యాది దోషనివృత్తి స్సుముఖకరణంచ తత్తన్మంత్రాభిమంత్రణం తద

స్త్వితి బ్రాహ్మణవచనం సర్వత్ర కార్యమంభస్యేత్యనువాకం తజ్జలంస్పృ
ష్ట్వాజపేదేకరాత్రమిత్యాద్యేకరాత్రం త్రిరాత్రంవా మాసద్వయముదా
హృతం అంభస్యేత్యనువాకేన నిత్యంస్పృష్ట్వాజపేజ్జలమితి దేవగర్భం
జలం సంపూజ్యతత ఉత్థాప్య తథాబీజసిద్ధిర్ధాన్యాధివాసేన సప్తగ్రా
మ్యేత్యాది శ్రుతిప్రసిద్ధచతుర్దశధాన్యేషు నిక్షిపేద్యాజాతేత్యనువాకం
ధాన్యరాశిం స్పృష్ట్వాజపేత్తత్తన్మంత్రాభిమంత్రణం ధాన్యరాశింసం
పూజ్యతతఉత్థాప్య వీర్యతేజోబలవృద్ధి ఘృతాధివాసేన ఘృతమధ్యేవిని
క్షిపేత్ ఘృతంమిమిక్షే రేఘృతస్యనామ ఇత్యేతద్వయం తద్ఘృతంస్పృ
ష్ట్వాజపేత్తత్తన్మంత్రాభిమంత్రిణంతత్ ఘృతంసంపూజ్యతతఉత్థాప్యపం
చగవ్యైఃస్నాపయేత్ బహిఃకాయశుద్ధిస్త ప్తఘాతసేదనం తప్తఘాతాది
దోషనివృత్తిరుక్తానుక్తపదైశ్శుద్ధే రగ్నిమంత్రైస్సేచయే ద్దేవత్వసిద్ధిర
ష్టైఃరాబధ్య పంచవింశతి తత్వసిద్ధిర్యథాక్రమం ప్రకుర్యాద్భూమిర్భూ
మ్నా భూమిర్దేనుర్ధరణీతిపంచధా ధాతుభిరభిషిచ్య తత్తన్మంత్రాభిమంత్ర
ణాత్ పృథివీభూతసిద్ధిరాపోహిష్ఠేతిస్రుభిర్హిరణ్య శృంగమిత్యనువాకేన
పంచజలైరభిషిచ్యతత్తన్మంత్రాభిమంత్రణాదభూతసిద్ధిరగ్నేయుత్తేతిమం
త్రేణ భస్మనాభిషిచ్య తత్తన్మంత్రాభిమంత్రణా త్తేజోభూతసిద్ధిస్తవవా
యోరితి మంత్రేణ పంచధూపైః స్నాపయేత్తత్తన్మంత్రాభి మంత్రణా
ద్వాయుభూతసిద్ధిరతః పరంమంత్రైః పంచపుష్పైరభిషిచ్యతత్తన్మంత్రా
భిమంత్రణాన్మహాభూతసిద్ధిరేవం కుర్యాత్పంచ మహాభూతానాం సిద్ధిర్భ
వతి సిద్ధిర్భవతి సిద్ధిర్భవతి ॥ ౫ ॥ ఏవంపంచమహాభూతసిద్ధానాం శివ
లింగ విగ్రహాణాం పంచతన్మాత్రసిద్ధిం కుర్యాద్భూమిర్భూమ్నాస్యోనాపృ
థివీతిద్వాభ్యాం పంచధాతుజలైఃస్నానం తత్తన్మంత్రాభిమంత్రణ మా
పోహిష్ఠాహిరణ్యవర్ణాఇతిపంచత్వగ్జలైః స్నానంతత్తన్మంత్రాభిమంత్రణమ
గ్నేయుత్తోబృహద్భానోఇతిద్వాభ్యాం పంచపల్లవజలైఃస్నానంతత్తన్మం
త్రాభిమంత్రణంతవవాయువృధస్పతేశ్వశ్రో ఇతిద్వాభ్యాంపంచకషాయ
స్నానంతత్తన్మంత్రాభిమంత్రణమతఃపరంమధువాతేతిద్వాభ్యాం పంచ...

ధుస్నానంతత్తన్మంత్రాభిమంత్రణమేవంకుర్యాత్పంచతన్మాత్రసిద్ధిస్తతఃపం
చకర్మేంద్రియాపంచజ్ఞానేంద్రియసిద్ధింకుర్యాదణోరణీయానిత్యనువాకేనస
హిరత్నానీతిమంత్రాభ్యాం పంచరత్నోదకైః స్నాపయేత్తత్తన్మంత్రాభి
మంత్రణాత్పంచకర్మేంద్రియ సిద్ధిర్హిరణ్యగర్భోయః ప్రాణతోయఆత్తదా
మాన్మోహిగ్ సీరాపోహాయదితి పంచభిర్మంత్రైః పంచదీపాని దర్శయేత్తత్త
న్మంత్రాభిమంత్రణాత్పంచజ్ఞానేంద్రియ సిద్ధిరథపంచాధ్యవసాయసిద్ధింకు
ర్యాన్మధువాతేతిత్రిభిరాప్యాయధ్వదధి క్రావుణ్ణోఘృతం మిమిక్షిరేమధు
వాతాస్వాదుఃపవస్వాదుః పవస్వయాఃఫలినీర్యా ఆపోహిష్ఠేత్యష్టభిర్మం
త్రైః పంచమధుపంచామృతపంచనదీజలైః స్నాపయేత్తత్తన్మంత్రాభిమం
త్రణాత్పంచాధ్యవసాయసిద్ధిరథబీజశరీరసిద్ధిస్సకలచరాచరప్రపంచచైతన్య
బ్రహ్మాండశక్తిరూప స్థూలసూక్ష్మ కారణ శరీరసిద్ధ్యర్థం గోఘృతైస్స
మ్యక్ స్నాపయేన్నిధనపతయే నమఇత్యాది సర్వోహ్యేష ఇత్యంతం
శివలింగస్యగోఘృతస్నానం సద్యోజాతమిత్యాది ఋతగ్ సత్యమిత్యంతం
శివవిగ్రహాణాం తామగ్నివర్ణాం గౌరీమిమాయ కాత్యాయనాయేతి
త్రిభిర్దేవ్యాఃగణానాం త్వావక్రతుండాయేతిగణపతేః కుమారం మాతా
మహాసేనాయేతి కుమారస్య వృషభం మాచక్రతుండాయేతి వృషభ
స్యశివోమే అస్త్వితిచండికస్యచైవం గోఘృతైఃస్నాపయేత్తత్తన్మంత్రా
భిమంత్రణా ద్విజశరీరసిద్ధిశేవం కుర్యాత్పంచీకరణ సిద్ధిర్భవతి సచేతనం
సమ్యక్కుర్యాన్మధుక్షీరంనివేదయేత్ ॥ ౫౪ ॥ తతోమలసిద్ధింకుర్యా
త్పంచీకరణసిద్ధానాంశివలింగవిగ్రహాణాం బ్రాహ్మణేష్వమృతగ్ హితం
శుక్రమసీతిద్వాభ్యాం పంచతైలాభిషేచనం స్నానచూర్ణానులేపనముష్ణో
దకస్నానం హిరణ్యవర్ణైత్యాది బ్రహ్మవర్చసాయేత్యంతం తత్తన్మం
త్రాభిమంత్రణం హిరణ్యవర్ణామితిసూక్తేనపంచ పరిమళహరిద్రాకుంకు
మచందనోదకైః స్నాపయేత్తత్తన్మంత్రాభిమంత్రణం మహారుద్రపురుష
సూక్తశ్రీసూక్త గాయత్రీ పంచాక్షరీత్యాది మంత్రైః పంచబ్రాహ్మణాభి
మంత్రితపంచకుంభోదకైః స్నాపయేత్సురాస్త్వాభిషించంతుదేవస్యత్వే

త్యాదిభిశ్చ తత్తన్మంత్రాభిమంత్రణాద్రైశ్వర్యసిద్ధిః శివలింగవిగ్రహాన్న స్త్రీణసంమృజ్య శివస్యలింగయంత్రందేవ్యాః శ్రీయంత్రం గణపతేర్భద్ర యంత్రమితరేషాం తత్తద్యంత్రమేతాన్యభ్యర్చ్య హంసతూలికాతల్ప దివ్యాలంకారశోభిత రుద్రాక్షగోపుర చిత్రగోపుర పటవల్కలకాశ్మీర భాగినేయ చీనాపుళంజకాది దివ్యదుకూల చిత్రిత నవరత్న ఘంటా ఝల్లికాతోరణైరుపశోభిత చతుర్దిక్షు శాతకుంభకలశాద్యష్టకేతన ధ్వజపతాకైః పరిశోభిత డోళాయమాన పర్యంక గోపురాది దివ్యస్థలేషు నానావిచిత్ర పంచరంగవల్లిభిరలంకృత సభారత్న మంటపేషు ధౌత శ్వేత పర్యంకమధ్యే తత్తద్యంత్రాణిసంస్థాప్య సంపూజ్య మల్లికా కుందవకుళ చంపకా చామంతికా కేతకీ పాటలీత్యాది సౌగంధిక పుష్పాణి సర్వత్ర పరికీర్య సకలజన మనోరంజనాభిముఖీ కృత్యమంగళ తూర్యవాద్య భేరీభాంకారాణ నృత్యగీతోపచారైర్వైదికాగమసిద్ధదేవాన్గృహీత్వా భద్రం కర్ణేభిర్మ మాగ్నేధుర్వంతే రాజా ఇత్యాదిశోభన మంత్రైర్వ్యాహృతైస్స్వాహాకృత్థానేషూప వేశ్యదేవతాభిముఖీకరణం కజ్జలైర్నేత్రచిహ్నం సువర్ణేనకారయేత్తస్మిన్ కాలేదృష్టిపథే కేపినస్థేయుః పార్శ్వభాగేస్థిత్వాయా వత్పర్యంకసేవా తావత్ప్రీతియామం సకలోపచారాణి కుర్యాచ్ఛివస్య పురతస్త్రిశూలకూశ్మాండ నారికేళ పూర్ణ కుంభ బలిదీప దర్పణాని నిక్షిపేదితరేషాం నారికేళ పూర్ణకలశ బలి ధూపదీపాన్యంతర పటమితికేచిద్బహిః స్సర్వ్రశ్చితోర్ధ్వగ్యుంచ యజమానంచ ధ్యాయేద్రుద్రోఘాతుక ఇత్యాదిస్మరణాత్ ॥ ౭ ॥ తతోయాగశాలాయా ముపవిశ్యావాహిత దేవతా స్సంపూజ్యయజ్ఞేశ్వర మలంకృత్య పరిస్తీర్య పరిషిచ్యపాత్రా సాదనంకుర్యాచ్చతుర్దశ సహస్ర హోమ పర్యాప్తం సమిచ్చర్వాజ్య కుశతృణాని ప్రయుంజ్య యథాక్రమం కలశా వాహన దేవతాభ్యస్సమిచ్చర్వాజ్యద్రవ్యైః ప్రధానహోమం కుర్యాచ్ఛివముద్దిశ్య తన్మంత్రేణ ద్వాదశసహస్ర హోమంచాంగ దేవతాః ప్రధానదేవతాః ప్రాయశ్చిత్తాశ్చ హోమశేషం సమాపయేత్పూర్ణా

హుతింహుత్వాతతో వైదికాగమ మంత్రసిద్ధాన్పర్యంక దేవాన్నమ
స్కృత్యోప స్పృశ్యదివస్పరీత్యనువాకం జపేదస్మిన్నహమితి యజుషా
ధనం దేవతాభ్యోదద్యాదయం కలిమిత్యష్టభిర్మంత్రైస్సర్షప ఫలీకరణం
హుత్వా మమాగ్నేవర్చ ఇతిపర్యంక దేవాంత్సంబోధ్య బ్రాహ్మణైస్స
హోత్తర చతుష్పథంగత్వా శీఘ్రమాగత్య ముహూర్తం సాధయే
ద్దేవశరీరస్థదర్భ గ్రంథీంత్తత్కలశేషు నిధాయత త్తన్మంత్రన్యాసధ్యా
నజపంకుర్వన్ దేవాన్ గృహీత్వా పీఠమాగచ్ఛే తతస్సు ముహూర్తేత్ర
పీఠబంధా నమస్కృత్య సహస్రహృతిం సప్రణవం సర్వలింగం సము
చ్చార్య హృత్పుండరీక మధ్యస్థం పరమేశ్వరం ధ్యాత్వాత్వావహం
త్వితిమంత్రేణా త్రావాహ్య వైదికాగమ సిద్ధలింగం బ్రహ్మమాయా
విష్ణురూపో మహాపాణిపీఠే బాఢంసంస్థాపయేన్ముహూర్తం రహస్థే
యం - స్థాపనముద్రాం ప్రదర్శ్య శిలాన్యాసం కుర్యాత్పంచాక్షరం పరి
పఠ్య విగ్రహాణాం తత్తన్మంత్రం సచేతనం సమ్యక్కుర్యాద్ఘంటానాదం
చనవదిగ్బంధనంకార్యం నాపస్పర్శనం ప్రాణప్రతిష్ఠామంత్రైః ప్రాణా
నాయమ్య దర్భగ్రంథిం పునర్ధార్యం తత్తద్దేవతా ముఖ్యకలశాభిషేచన
సువర్ణస్పర్శనాత్కళాస్థిర్భవతి తదాక్షీరం నివేదయే దేవం విగ్రహా
ణాం సుముహూర్తం బ్రూయుర్బ్రాహ్మణాః స్వస్తిమంత్రాన్ ఘంటా
నాదంచ భేరీతూర్యనాదం తమీశానమీశానో నమశ్శంభు త్రయం
పఠే దుదఙ్ముఖోపవిశ్యాత్మా నమేవసమింధేదిగ్దేవతాం నమస్కృత్యసర్ష
పాన్ వికీర్య దిగ్బంధనం కుర్యాత్పాణి మంత్రాన్పఠేత్ ॥ ౮ ॥ తతస్తా
మ్రపాత్రే గోఘృతేస్వనామవాపితు ర్నామకాలనామాని సంలేఖ్యతత్త
న్మంత్రాభిమంత్రణ మగ్నిరాయుష్మానితి పంచభిర్మంత్రైః బ్రాహ్మణై
స్సహాశిషోవాచయిత్వాబాఢం ప్రబ్రూయాచ్ఛ్రియమావాహయే ద్బ్రి
హ్మైకాదశ రుద్రావిది సర్వకలశోదకై స్సహస్రధారాభిషేచనం శతరు
ద్రీమైశ్శతంకుర్యా న్మధుమంత్రాంజపేన్మధు ప్రాశయే తత్కజ్జలనేత్రచి
హ్నం వ్యాఘ్రచర్మరుద్రాక్షం భస్మధార్యం విగ్రహాణాందుకూలం

శాతకుంభై రలంకృత్య పంచవింశత్యోపచారై ర్మహాపూజాంకృత్వా పరమే శ్వరం తోష యేచ్ఛివసాయుజ్యమేతి హిరణ్యగర్భ ఇత్యష్టభిర్మంత్రై రష్ట దీపాని దద్యాద్బలిధూపదీపాని సత్యంప్రపద్య ఇతి దేవాన్స్పృష్ట్వాజప తితదాదర్భోల్మకమన్యేన కారయేచ్చతుష్పథే మహోత్సవాని బ్రా హ్మణాన్ భోజయేత్కృత్వ జనస్సంపూజ్య సంస్థాపితానాం దేవానాం ప్రణీ తాద్భిస్సంమార్జనం హోమశేషం సమాపయే దేవంబ్రాహ్మణోహి క్షత్రియాదీన్ బ్రాహ్మణాయ సర్వందద్యాద్యథావిధి । మయాసంపాది తంక్షేత్ర మిదంద్రవ్యం శివాలయం । తుభ్యంసంప్రదదేనోనః ప్రతిష్ఠాం కురుశూలినః । ఇత్యుక్త్వాస్థిరచిత్తోవిధేయశ్చ యథాజాతిక్రమంకుర్యా దాచార్యాయ నిర్ణయ గోధనాని దద్యాత్ఫలం క్రీణీయా దిహలోకే ఫలంభుంక్తె శివలోకే మహీయతే శివలోకే మహీయత ఇత్యాహ భగవాన్ పరాశరః ॥ ౯ ॥ అథోత్తరంపరిచక్షతే శివాలయేపంచసూ త్రే పతితపాషండపాపిష్ఠ కుష్ఠవ్రాత్యానాం వైశ్యశూద్రచండాల సంక రజాతినికృష్టానాం శ్వానకుక్కుటగార్ధభానాం గృధ్రవాయసాదిదుష్టజం తూనాం జ్ఞానతోవాజ్ఞానతోవా రాజచోరకాలవైపరీత్యేన ప్రవేశనేస్ప ర్శనేచప్రాయశ్చిత్తీభవే త్పంచసూత్రక్రమోభేదస్తంత్రాద్యద్వితీయాచ తంత్రాయంక్రమః । వృషభంచగణాధ్యక్షం లింగంచేద్వైదికంభవేత్ । అథవాబలిపీఠంచ ధ్వజరాజంచశాంభవీం । ఇతిఛందోగాస్తంత్రాద్యేన దోషః। పంచసూత్రసంప్రోక్షణం తదేవప్రాయశ్చిత్తం తద్విధానంవక్ష్యే మోక్షబంధనం చెచ్చలనమగ్నిదగ్ధంచ పునస్సంస్థాపనంకార్యముక్త పూ ర్వప్రకారేణరహస్తత్త్వస్థాపకోవాతదీయసంప్రదాయకోవాపూర్వేదీ ద్యాంప్రకుర్వీత శుచిర్భూత్వాసునక్షత్రే చతుర్వేదవిదోవరాన్బ్రాహ్మణా నాహూయ పుణ్యాహంవాచయి త్వాంభస్యేత్యారభ్యవిశ్వంభూత మి త్యంతమవిచ్ఛిన్నాభిషేచనం శివంస్పృష్ట్వాజపేన్మంత్రం తామగ్నివర్ణాం గౌరీమిమాయహిరణ్యవర్ణామితి మంత్రైరవిచ్ఛిన్నాభిషేచనము మాం స్పృష్ట్వాజపేన్మంత్ర మన్యేషాందేవానాం తత్తన్మంత్రక్రమంకుర్యా దే

వంప్రకారేణవక్రతుండం చక్రతుండంకుమారంచండికేశ్వరం । భృంగీశం
నందికేశంచ బలిపీఠంధ్వజంక్రమాత్ । యాఃకాశ్చదేవతాస్సర్వాస్త్రి
శూలంచోక్తదేవతాః । ఇత్యేవమభిషిచ్యాభి మంత్ర్యకలశస్థాపనంకు
ర్యాత్తత్రాయంక్రమః బ్రహ్మాణమీశానంసపరివారముక్త మేతద్దిక్పా
లకాన్నవగ్రహాన్నారాయణమాదిత్యం పృథివీనదీసముద్రాంశ్చరుద్ర
సంఘానావాహ్యాగ్ని మలంకృత్యయథావిధిక్రమేణైతాం తిలమిశ్రచరుద్ర
వ్యైస్సమిదాజ్యైశ్చతుర్వారం తత్తన్మంత్రైర్యథాలింగం సవ్యాహృతి
భిఃకృత్వా మహేశ్వరంతోషయేద్బ్రాహ్మణాస్తత్తన్మంత్రైః కలశాద్భి
స్సమ్మార్జనం ప్రాణప్రతిష్ఠాంకృత్వా తత్తద్దేవాంత్సమభ్యర్చ్య మంగళ
తూర్యనిస్వనైశ్చతుష్పథే త్రిశూలేనహిరణ్యనాభయేతి బలిస్థానేబలిందద
త్వా మహోత్సవం మహేశానమితరేషాం విగ్రహాణాంమహానందక
రం కుర్యాద్ధోమశేషం సమాపయేత్పూర్ణపాత్ర జలైర్దేవాంత్సమ్యక్సం
మార్జయేత్తామ్రపాత్రేగోఘృతే హోమభస్మసమాదాయ దేవనామా
నిసంలేఖ్యాగ్ని రాయుష్మానితి పంచభిర్మంత్రైర్దేవా నామభిషిచ్యతత్తన్మం
త్రాం జపేచ్ఛిలాన్యాసంకృత్వా తద్రహస్యంభవేద్దిగ్బంధనం కుర్యాత్త
తస్సంపూజ్య వస్త్రాదిభిరలంకృత్యతదా సర్వే బ్రాహ్మణాశ్చమంత్రపుష్పాం
జలిం దద్యాద్బలిదీపదర్పణాని దర్భోల్కుకంకృత్వాతదా సత్యంప్రపద్యేతి
దేవాఃస్పృష్ట్వా జపేత్క్షేత్రపాలబలిందత్వా జలంస్పృష్ట్వాత్రిరాచామే
దాచార్య మలంకృత్యధేనుం దద్యాత్సవత్సకామృత్విజ స్సంపూజ్యబ్రా
హ్మణాన్భోజయేచ్ఛివసాయుజ్యమేతి ॥ ౧౦ ॥ అథైవంవైదికాగమప్రసి
ద్ధానాం పాంచరాత్రవంచితానామ విచ్ఛిన్నపూజితానాంమహాదేవ వి
గ్రహాణాం మహోత్సవంకల్యాణంమానవానాం విలాసార్థముత్సవాం
గం ప్రకుర్యాచ్చ- తద్విధానం ప్రవక్ష్యామోసోమమర్యమ్ణం త్రిరాత్రం
త్రిసంధ్యాసుత్రిసహస్రజపంకుర్యాత్త్రిశూలేనత్రిరావృత్యాత్రి దినేషు
బలింపథిదద్యాన్మహోత్సవైర్దేవానావాహ్యాయ శివమందిరం త్రివిష్టప
త్రిదశానాంత్రి శూలధ్వజరాజే మహాత్రిప్రకాశంమహాపటం మహోత్స

ముద్ధరే దూర్ధ్వభాగం-మహావిష్ణుం మహాదేవీంమహేశానం మహే
శ్వరీం । విధింసరస్వతీంస్కందం గణనాథంచచండికాం । దేవసేనాంసు
పర్ణంచ సోమమర్యమ్ణం పరమహంసంమహేం దాది దిక్పాలకాతత్త
న్మంత్రై రావాహ్యోర్ధ్వాయంతే స్సురాదయఃపూజయిత్వా బలిందద్యా
ద్బలిపీఠేత్రి శూలేనవేదికాయాం కలశేషూక్తదేవానావాహ్య హో
మకుండంసమభ్యర్చ్య త్రిదినేషు యథాక్రమంప్రత్యహంసంధ్యహో
త్రోమశైవశాఖాయథాక్రమం నాందీపుణ్యాహసహితం రక్షాదీక్షాంప్ర
కారయేదంకురార్పణ బీజానాంబ్రాహ్మణానాం సమభ్యర్చ్యమహావాద్య
కుంభంకుర్యాత్కాత్యాయనీ కపర్దినో ర్మధుపర్కం ఘృతోదనంనివే
దనం నవాంబరంశిబికంచ శిరఃఫాలేశిరఃకల్యాణ చిహ్నితంమహాపర్వత
మూలపర్వతిహిమవత్పర్వ తానాంపుత్రికాం పార్వతీంకన్యాంశుభామను
స్మరేయుశ్చపరశివపరమేష్ఠి శివపరాపరశివగోత్రాయ వ్యావహారికసదా
శివాయశుభాయ వరాయదదామీతివదేత్తదా । దానంకుర్యాద్వరాం
జలౌ తతశ్శుభవచనాని గుడజీరకాక్షతాని పయోమధుఘృతమిశ్రి తా
నవరత్నయుతాన్యక్షతారోపణానిదంపత్యోశ్శుభాని మంగళ కన్యకా
కంఠే మంగళసూత్రంశివో బధ్యాద్ధువంసప్తర్షీ స్మరేదితిశివం ॥౧౧॥

శ్లో॥ ఏవంకృత్వా మర్త్యలోకే విశాలంసాంగంలింగస్థాపనం పుణ్యకర్మ।
లోకేమర్త్యస్సర్వపూర్ణార్థకామో యస్తస్యాంతే సాంబసాయుజ్యమేతి॥

ఇతి శ్రీపరాశరోక్త వైదికాగమసూత్రం సంపూర్ణం.

శ్రీసాంబసదాశివ ప్రసాదసిద్ధిరస్తు.

గ్రామదేవతా ప్రతిష్ఠాది విచారః.

శ్రీగణేశాయనమః - పరాశరసూత్రం - అథగ్రామీణాః స్వేషాం
సమష్టిక్షేమాయ స్వస్థానేషు గ్రామాద్బహిర్వా గ్రామశక్తిం ప్రతిష్ఠా
ప్యపూజయేః వైష్ణవా గ్రామమధ్యే శాక్తా బహిః కాపాలికాశ్శ్మశానే
గాణపత్యా ద్వారదేశే స్తంభదేశేవా అన్యేత్వంతరావణిజాః పణ్యవీ
థ్యాం సర్వేజలనికటే వనేవా పాషాణదారు మృణ్మయా యతనేష్వ
ర్చయేయుః ॥ ౧ ॥ తత్రదేవతా బ్రాహ్మణః కపాలం విష్ణోశ్శిరో రేణు
కామస్తకం ద్రౌపదీమూర్తి స్సీతాతనుః ప్రమథాశ్శైవా వైష్ణవాః
పారిషదో గ్రహాయోగి న్యశ్శక్తయో నానావిధాదారు శిలామృణ్మయా
జాతాభిష్టా యేచయోగతోనసిద్ధిం గతాశ్శునశ్శేఫ శ్రీశంకుర్ఘటో
త్కచ ఇత్యాద్యా దేవకీగర్భోద్భూతా బహురూపిణీ దుర్గాచశక్తిః పూతనా
ద్యాబాలఘాతిన్యో భూతప్రేత పిశాచాశ్చ కూష్మాండశాకినీ భేతాళా
ద్యాయక్షాః కిరాతదేవీ శబరోరుద్రశ్చ శతకోటిరూపాణి రౌద్రాణిమా
తంగీశ్యామలోచ్ఛిష్ట గణపతిరుచ్ఛిష్ట చాండాలీసురాభాండేశ్వరో మో
హినీ రాక్షసీ త్రిపురాలంకిణీ సౌభదేవీ సాముద్రికా వనదుర్గా జలదు
ర్గాగ్నిదుర్గా ఆత్మహంతారశ్శితికాః పతివ్రతాశ్చద్రవ్యదేవ్యో గుణదే
వ్యఃక్రియాదేవ్య ఇత్యాద్యాగ్రామదేవతా స్సమవాయేన పూజ్యతేసీధు
మాంసబలిభిర్దీపైరుత్సవైశ్చ తత్రఘాతుకా వీరానుయాయినో భైరవా
నుయాయినశ్చ భైరవమహాకాళ వీరభద్రావృషభో గణపతిహామా
మాంశ్చ తత్రశాస్తావిశేషేణ భైరవోర్చ్యతే శూలినీప్రత్యంగి రాశ్మ
శానవాసినీ కృత్యాచ ॥ ౨ ॥ రూపాణ్యేషాంతత్తత్పురాణోక్తాని దేవ
కరవీరరక్తకరవీరశ్వేతార్క నీలోన్మత్తజపాపిచుమందస్నుహ్యాది పత్ర
పుష్పనిర్యాస క్షీరాద్యైరర్చయిత్వాగ్నికుండస్య ప్రాదక్షిణ్యేన ప్రా
చ్యామగారస్యధ్వజస్తంభే పశుంసన్నహ్య కృష్ణచ్ఛాగం బస్తంమహిషం
వావీరావేశీ ఖడ్గేనోత్కృత్యతస్యపాదం తన్ముఖేసంకీల్య తచ్ఛిరసి దేవ
తాభిముఖం తైలకపాలంనిక్షిప్య నూతనవాస సాదీపంప్రజ్వాల్యవాద్య

ఘోషేణ మహానృత్తేన చండాలాదేవీంస్తువంతి గ్రామిణా అన్యేవదర్శ నప్రసాదమాత్రం శిరసావహంతి ప్రసన్నాయది గ్రామదేవతా గ్రామే తస్మిన్ మారికారోగ పశురోగదుర్భిక్షరోగాదయః శామ్యంతినాగ్నిగే హంతి ప్రదహేన్ననదీజల మాప్లావయేదప మృత్యుర్నశ్యతి నైవసర్పవృ శ్చికాదయో విషవీర్యాబాధంతే నఖినోదంష్ట్రిణశ్చారణ్యగాః కిటిభ ల్లూకవ్యాఘ్ర సింహాదయోహింసంతి యోగక్షేమః కల్పతేరాష్ట్రేచప్ర జాక్షేమోభవతీతి విజ్ఞాయతే ॥ ౩ ॥ ప్రతిష్ఠాయామాద్యాదీక్షితః పిశితే నపరిస్రుతాచ మధునామద్యేన ఘృతేనక్షీరేణ చమానవీయేన శిరసా తత్ప్రతినిధి నారికేళఫలేన ప్రాణప్రతిష్ఠాదభిః కుక్కుటాదిభిరలంకృతే మంటపే ప్రతిమా అలంకృత్యలోహితాన్నాది బలిభిరారాధ్య కేచిదు పాసకాస్స్వస్వాంగాని ఛిత్వాప్రయచ్ఛంతి నాత్రోద్బంధనంనైన మహా ర్హ్యంతి సాహసోవా విషవీరాణాం కలాప్రత్యక్షీభవతి ఫలంప్రత్యక్షీభ వతిఫలమేతదేవకలా శూద్రాణా ముచితమిత్యాహ భగవాన్పరాశరః॥ ౪ ॥ ॥ * ॥ ॥ స్మృతి పురాణసముచ్చయే—పల్లీపక్కణ ఖేటానా మాభీరశిబిరస్యచ । కిరాతపాళికాయాశ్చ పూగశ్రేణివణిక్పథాం । శూ ద్రాణాంకర్షకాణాంచ నగర్యాంపత్తనస్యచ । గ్రామస్యచోప గ్రామస్య త్వాష్ట్రావాసస్య పద్ధతేః । గ్రామచండాలవాట్యాశ్చ విలోమావాసక స్యచ । తథాపుల్కసవాట్యాశ్చకువిందావాసకస్యచ । దేవ్యోయాశ్చా భిమానీయాః కథ్యంతే గ్రామదేవతాః – ఇతి ॥ ॥ ఆగమస్మృతిసార గ్రంథే—బ్రాహ్మణానాం శివోదేవః క్షత్రియాణాంతు మాధవః । వై శ్యానాంతు భవేద్బ్రహ్మాశూద్రాణాం గ్రామదేవతాః। తస్యేదంవ్యాఖ్యా నం—శివోగ్నిర్వేదశ్చమాధవోధర్మోయజ్ఞశ్చ బ్రహ్మాతుబ్రాహ్మణాపవగ్రామ దేవతాః పరాశరోక్తాశ్చాతుర్వర్ణ్యేనయథాక్రమ మర్చ్యంతఇతి ॥ ॥ దేవీయామళేగ్రాము దేవతాఉక్తాః—కాలకర్మవశాజ్ఞాతాః కల్పితా బుద్ధియోగతః। స్వదేశభాషానామాద్యైరర్చ్యంతే గ్రామదేవతాఇతి। తేషామర్చనంచ బ్రాహ్మణా అపికగ్నంతీత్యేకే- భగవంతంసర్వాత్మకం

తజ్జలానితి శాంత ఉపాసీతేత్యాది శ్రుతివచనైః బ్రహ్మణస్య సర్వం బ్ర
హ్మమయా భవంతీతి నిర్దిష్టం । ఏతద్దైవ స్వామినా ముక్తమకామానాం న
కించన । గ్రామీణో గ్రామరక్షార్థీ పూజయేద్గ్రామదేవతాః । ఇంద్రా
క్షీప్రముఖా దేవ్యః సర్వదేవాంశసంభవాః । శక్తయస్తత్ర పూజ్యంతే
నానారూపాః కలౌ యుగే - ఇతి ॥ ॥ తత్ర గ్రామదేవతా ఆహ బప్ప
దేవః—శివశక్తిస్సువర్ణాంబా రేణుకశ్చాణిమా తథా । వీరాంబా మారి
కా గంగా ఫలగౌరీ చ సగ్నికా । అక్కా వీరభద్రశ్చ వీరశ్చ వతి రేవ చ ।
భిల్లః కిరాతో సిద్ధశ్చ ద్రౌపదీ చాగ్రజా తథా । గర్వాంబాచార్యనాథశ్చ
భవానీ సిద్ధపూరుషః । రాదీ రుద్రా మహారాష్ట్రీ మానికా రుద్రసంఘి
కా । మూకాంబా వల్లభాస్సర్వే కృష్ణభక్తాశ్చ యాదవాః । లక్ష్మీస్తారా
బ్రహ్మరక్షస్తృణాంబా ఫుల్లలోచనా । ఘర్మ ఈశో సురశ్చైవ శరభః ఖడ్గ
రావణః । సంగమేశో మహాదేవీ రుద్రాణీ చండికేశ్వరః । వినాయకశ్చ
కమాతా చింత్యేశీ వరణా తథా । వల్మీకినీ చ భేరుండా దుర్గాంబా చార్గళాం
బికా । జ్యోతిర్మహేశో యోగీ చ యోగినీ బకళా తథా । శుకహస్తాశ్శృం
ఖలికా మాయూరీ సింహవాహినీ । వారుణీ శమ్మక్కలీ కృత్యా రాక్షసీ చం
ద్రశేఖరా । నిర్గుండికా రక్తవృక్షస్థా ప్రస్థా పర్యంకవాసినీ । అంజనాభూ
శ్చ నిర్వ్యాసస్తటా కేశ్యోషధీశ్వరీ । వ్యాఘ్రేశశ్చ ధనుష్కోటీ స్తులా కోటి
స్తథేందిరా । ఉపలా నాగరూపా చ జటీశాస్తా చ భైరవః । ఋష్యశృంగో
జామదగ్న్యః పార్వతశ్శకునశ్శమీ । దృషద్వాన్కోటనాథా చ మహాగం
డా చ కుండికా । శ్రేణికా చాణఖేలా చ కూశ్మాండశ్చ వినాయకః । మసూ
రికా హిమేనా చ తులసీ పశువత్సపా । రేతశ్శిరా మహావిష్ణుః కాంచ్యాం
సిద్ధేన పూజితః । ప్రీతీతికస్తమాలశ్చ గంగాభృచ్ఛదుకూలికా । నీలశ్చ
మిహిరస్వామీ స్ఫోటాంబా చ మునీశ్వరః । చాలినీ శూర్పికా చైవ గ్రహ
యోధక యోధపాః । మలినీ యక్షరూపా చ మార్కటోలూఖలాత్మికా ।
హైయంగవీ నాముసలీ కుమారీ బాధరూపిణీ । జలమూర్తిశ్చాగ్నిమూర్తి
శ్చక్రవాకాదినాయకాః । లంఖినీ పూతనేత్యాద్యాః పూజ్యంతే గ్రామ
దేవతాః - ఇతి । । ఇతి గ్రామదేవతా ప్రతిష్ఠాదివిచారః ॥

శ్రీరస్తు.

హ్రీంనమశ్శివాయై.

శ్రీభువనేశ్వరీ కచ్ఛపుటీ తంత్రగ్రంథః.

(బ్రహ్మశ్రీమద్బ్రహ్మవిద్వర సిద్ధాంతి సుబ్రహ్మణ్య మనీషి పరిష్కృతః)

శ్రీమహాగణపతయేనమః ॥ నమస్కృత్యమహాదేవం సృష్టిస్థిత్యంతకారిణం । యంత్రంకచ్ఛపుటీసంజ్ఞం సరహస్యంనిరూప్యతే॥ ౧ ॥ భువనేశ్వరీకచ్ఛపుటీ యంత్రారంభః ॥*॥ పురాలోకోప కారాయశివేనపరిభాషితం । సంఖ్యాయోగఫలంచక్రంవర్ణయోగైరభీష్టదం ॥ ౨ ॥ ఊర్ధ్వరేఖాలిఖేత్పంచ తిర్యక్పంచతథాలిఖేత్ । కోష్ఠషోడశకంచక్రంజ్ఞాతం కటపయాదిభిః ॥ ౩ ॥ రాజ్యం ౨౧ పీనో ౪౨ బలి ౨౨ ర్యజ్వా ౧౪ యోగీ ౧౩ గావో ౨౪ వయో ౪౨ రురుః ౨౨ । ఏకాద్యష్టాంతికం తత్రస్థానేష్వేతేషుసంలిఖేత్ ॥ ౪ ॥ ఆద్యేనలక్ష్యతేవీథిరుత్తరేణతథా గృహం । ధ్రువాష్టక మిదంచక్రం సమంసర్వేషుకర్మసు ॥ ౫ ॥ అధీకృత్యయదిష్టం తదేకోనక్రమశోలిఖేత్ । భోగీ ౪౨ రఘు ౨౪ పటు ౧౧ గ్గారీ ౩౨ లంకా ౩౧ పుత్రః ౧౨ ఖగో ౨౨ విభుః ౪౪ ॥ ఉక్తమక్షరసంఖ్యాభి రథవాపారిభాషికైః ॥ ౬ ॥ శూన్యంశూన్యంశరా సప్త ఋతవోవహ్నయస్తథా । ఖంఖంఖంఖంగజాశ్చంద్రో వేదాబాణా శ్చఖంచఖం ॥ ౭ ॥ ఇత్థంవాధ్రువసంస్థానం గణితేనాంకపూరణం । ఏకాదిషోడశాంతానాం సంఖ్యానాంసన్నివేశనే ॥ ౮ ॥ యయాకయాపివిధయా సమకోష్ఠచతుష్టయే । చతుస్త్రింశతిరేవస్యా త్సమష్టిర్నవహీయతే ॥ ౯ ॥ న్యూనాద్రేకతోజ్ఞేయం లిఖితస్యచలేఖనం । సాధికోల్లం నరావృత్తిస్సంఖ్యానాంతత్రవిద్యతే ॥ ౧౦॥ ఏవంసమసమష్టీనాం సమచక్రానువేశనం। సమకోష్ఠేషువిషమా సమష్టిర్యదికాంక్ష్యతే ॥ ౧౧ ॥ ఏకస్యపునరావృత్తిరేకంవాన్యూనమంకకం । ఇచ్ఛావికల్పాదుద్దిష్టో నాంక విచ్ఛేదలక్షణం ॥ ౧౨ ॥ (అథవాధ్రువసంఖ్యాభి ర్యథాస్థానంయథాం

కనం) దండఃపార్శ్వేణంచకోణంచ చక్రంవ్యస్తమితిక్రమాత్ । నామాని పంచవేధానాం నిర్వేధంచక్రముచ్యతే ॥ ౧౩ ॥ సంఖ్యాయోగఫలంచక్రం పంచవేధవివర్జితం । బీజంహిసర్వసిద్ధీనాం మయాయబ్రూహిపార్వతి॥౧౪॥ ఇతిశ్రీ ఉమామహేశ్వరసంవాదే మయాసురోపదేశేకచ్ఛపుటీవిధానతంత్రే భువనేశ్వరీ సంఖ్యాయోగవిధిర్నామప్రథమోధ్యాయః॥౧॥

ఓం ॥ యంత్రేతుభువనేశ్వర్యా మధ్యేమాయాంచతృష్వపి । పార్శ్వేద్వయేలిఖేద్దేవ్యావాగ్బీజంకామమేవచ ॥ సాధ్యనామచతత్రైవ కర్మసంధానలక్షణం। ధురివేషూదితమార్గేషు సర్వాన్ ప్రాసాన్ లిఖేత్సహ॥ ౨ ॥ అధురివేషుచతత్రైవ స్వరాన్ దీర్ఘాన్ లిఖేత్సహ । కర్మచోదితమంత్రాంశ్చ మాయయాసహసంలిఖేత్ ॥ ౩ ॥ కాదిఝాంతాన్ ధురివేలిఖ్య టాదిధాంతాన్పరేలిఖేత్ । తాదిలాంతాన్ ధురివేలిఖ్యనాదిరాంతాన్పరేలిఖేత్ ॥ ౪ ॥ జశస్త్రైరుర్ఝ్యుత్తైర్వర్ణైః ప్రతిలోమానులోమతః । రేఖాగ్రేవిలిఖేచ్ఛూలాన్ హ్రీంకారంమధ్యశూలకే॥ ౫ ॥ తత్పార్శ్వశూలయోర్లేఖ్యే బీజేపాశాంకుశాహ్వయే । దిక్పాలకాక్షరందిక్షు మాతృణామక్షరాణ్యపి ॥ ౬ ॥ క్షేత్రాధీశాన్ లిఖేదష్టౌదిగ్గజాష్టకమేవచ । మహానాగాష్టకంచైవవైనతేయాష్టకంతథా ॥ ౭ ॥ తతోగ్రహాణాంనవకం రాశిద్వాదశకంన్యసేత్। మరుతాంసప్తకంచైవ పంచబాణాంస్తథాలిఖేత్ ॥ ౮ ॥ పక్షిణాంపంచకంచైవ గణనాథచతుష్టయం। ఉపర్యుపరివిన్యస్య హ్రీంకారేణచవేష్టయేత్ ॥ ౯ ॥ రంఘుంఝుంయంత్రబీజాని ప్రతికోష్ఠేషువిన్యసేత్ । యుగ్మేతరాయాస్సంఖ్యాయాః పూర్వాంశాంత్యేతుయత్కృతం ॥ ౧౦ ॥ సంఖ్యాయామపరాంశాద్యా లిఖేచ్ఛేషంతుపూర్వవత్ । ఉపాంత్యేచాష్టమేచాద్యేదశమేనవమేద్వయోః॥ ౧౧ ॥ సప్తమేంత్యేప్రయోక్తవ్య మూన్నైకార్ణంసమాలిఖేత్ । యంత్రంకచ్ఛపుటీసంజ్ఞం సంఖ్యాబీజసమన్వితం॥ ౧౨ ॥ ప్రసాదాద్భువనేశ్వర్యాస్సర్వసిద్ధిప్రదంభవేత్॥ అత్రబీజ విశేషాయ పృథగుద్ధృత్యకథ్యతే॥ ౧౩ ॥ మాయాబీజం – హ్రీం–పాశబీజ–ఆం–అంకుశబీజం–క్రోం–ఇంద్రా

ద్యష్టదిక్పాలకబీజాని లం-రం-హాం-షం-వం-యం-సం-శం ॥ సప్తమా తృకాబీజాని ॥ అం-ఇం-ఉం-ఋం-ౡం-ఏం-ఓం క్షేత్రపాలబీజాని అం-కం-చం-టం-తం-పం-యం-శం ॥ దిగ్గజాష్టకబీజాని ॥ అం-క్షం-సం-వం-హాం-యం-పం-కం-మహానాగబీజాష్టకం ॥ గం-చం-క్షం-నం-జం-భం-శం-బం ॥ వైనతేయబీజాష్టకం ॥ వం-సం-గం-కం-చం-జం-పం-టం ॥ నవగ్రహబీజాని ॥ లం-వం-రం-యం-కం-ఇం-ఏం-తం-నం ॥ రాశి ద్వాదశకం ॥ అం-ఆం-ఇం-ఈం-ఉం-ఊం-ఎం-ఐం-ఓం-ఔం-అం-అః॥ మరుతాంసప్తకం-ఐం-రం-త్రం-ఘుం-యం-సం-హాం ॥ పంచబాణబీజాని ॥ శం-చం-భం-శాం-ఆం ॥ పక్షిపంచకం ॥ అం-ఇం-ఉం-ఏం-ఓం ॥ గణనాథచతుష్టయం ॥ గం-ఓం-సుం-క్షం ॥ సురద్రుమబీజాని ॥ సం-కం-క్షం ॥ శ్రీబీజం ॥ శ్రీం ॥ ఇతిబీజవిన్యాసః ॥ అమిత్యనుస్వారః-అఃఇతి విసర్గః ॥ ॥ అనుస్వార విసర్గాభ్యాం సహితాహిచతుర్దశ-స్వరా షోడశవిజ్ఞేయా అకారాద్యాశ్చమాంత్రికైః॥ ౧౪॥ ఇతి కచ్ఛపుటీతంత్రె ఉమామహేశ్వరప్రోక్తె బీజాక్షరవిన్యాసవిధిర్నామద్వితీయోధ్యాయః॥

ఓం ॥ యంత్రప్రయోగవిజ్ఞానం వక్ష్యామిసహమంత్రకం । వశ్య మోహనవిద్వేషో చ్చాటనాకర్షణానిచ ॥ ౧ ॥ స్తంభనంమారణంభేదః ప్రయోగా అష్టధామతాః ॥ ఐచ్ఛికా అత్మయోగేనఫలవైచిత్ర్యద ర్శకాః ॥ ౨ ॥ హుంవిద్వేషే ఫడుచ్చాటె ఖేఖేచైవతుమారణె । నమ స్తంభేవషడ్వశ్యే వౌషడాకర్షణెతథా ॥ ౩ ॥ క్లీంమోహనేచకక్ష్యేద పల్లవాఃపరికీర్తితాః ॥ అకారాదిస్వరద్వంద్వం ప్రత్యేకంచాష్టకర్మను ॥ ౪ ॥ అథవశ్యమంత్రః॥ శంహ్రీంపంఖంవషట్ సర్వజనంమేవశమానయ స్వాహా ॥ ౫ ॥ అథమోహనమంత్రః ॥ శంహ్రీంహ్రీంలంలీంక్లాంక్లీం క్లూంక్లైంక్లౌంక్లః హాంనకలం మోహయసర్వేంద్రియాణి ప్రేరయప్రసీద మహామాయె సర్వమోహిన్యైనమః ॥ ౬ ॥ విద్వేషణమంత్రః ॥ ఓం హ్రీంరంహ్రీంహుంభువనేశ్వర్యైనమః ॥ ౭ ॥ అథఉచ్చాటనమంత్రః ॥ ఓంహ్రీంరంరంళంహారిహారదేవిప్రతిపంథిముచ్చాటయ ఫట్ శీఘ్రంగచ్ఛ

గచ్ఛస్వాహా ॥ ౮ ॥ అథఆకర్షణమంత్రః ॥ ఓంహ్రీంఓంవౌషట్ నమ
స్తేభగవతి సర్వేంద్రియాణి సమాకర్షయా కర్షయస్వాహా ॥ ౯ ॥
అథ స్తంభనమంత్రః। ఓంహ్రీంశ్రీంహాంటంఠంఝాంనమస్స్వాహానమో
నమః ॥ ౧౦ ॥ అథమారణమంత్రః ॥ హ్రీంరంరంరంఖేంఖేంభై రవిభువ
నేశ్వరి మహామారికె మారయమారయరిపుంస్వాహా ॥ ౧౧ ॥ అథభేద
నమంత్రః ॥ ఓంహ్రీంశ్రీంక్లీంకట్ భువనాధిపతయేనమోనమస్సకలదురిత
హాంత్రైర్యదురితంకట్ ఛింధితయోర్మమతాం మిత్రభేదంకురుకురు ఓం
హ్రీంహ్రూంపృథక్ ప్రవర్తయ హ్రాంహ్రీంక్లీంజగత్ప్రసూతయేనమః॥
౧౨ ॥ ఇతిప్రయోగాష్టక మంత్రాభవంతి ॥ ఇతిశ్రీభువనేశ్వరీ కక్షపు
టీతంత్రె ఉమామహేశ్వరసంవాదె ప్రయోగమంత్ర విధిర్నామతృతీ
యోధ్యాయః॥ ఓం॥ ౩॥

ఓం॥ యంత్రేతుభువనేశ్వర్యాః పూజావిధిమథబ్రువే। గణేశదు
ర్గాసెనాని క్షేత్రేశాద్యదిక్షువిన్యసేత్ ॥ ౧ ॥ భువనేశ్వరిభోమాత రె
హ్యేహిజగదీశ్వరి। సర్వజ్ఞానక్రియాశక్తే మంత్రయంత్రమహేశ్వరి ॥౨॥
ఇతిప్రార్థ్యావాహ్య యథావిభవంవైప్ర పూజయెత్ ॥ ప్రయోగక్రి
యానుసారెణ తత్తన్మంత్రాన్యోజయెదితిసంక్షేపః ॥ ౩ ॥ స్వరాష్టా
దశవిజ్ఞేయా వ్యంజనాద్యంతయోగతః। అనులోమవిలోమాభ్యాంజఋ
ణత్రయవర్జితాః ॥ ౪ ॥ ఇత్యక్షరత్రయంజ్ఞేయం ప్రత్యేకముపచారకె।
తద్రూపిణ్యైనమస్స్వాహా సర్వత్రసమమేవతత్ ॥ ౫ ॥ వశ్యమోహ
నయోఃకర్మ వసంతేపరికీర్తితం। గ్రీష్మేతూచ్చాటనంశస్తం వర్ష
స్వేవహిమారణం ॥ ౬ ॥ స్తంభనంచశరత్కాలె హైమంతేద్వేషభేదనె।
ఆకర్షణంచశిశిరెదినె యామక్రమస్తథా ॥ ౭ ॥ వశ్యమోహాకర్షణా
ని స్తంభనంసితపక్షకె। అన్యదప్యసితెసాధ్యం సౌమ్యక్రూరాశ్చవాస
రాః ॥ ౮ ॥ క్రమాత్కర్మాణిచత్వారి ప్రతిపన్ముఖతఃక్రమాత్। శీతో
ష్ణకంటకక్షీరి ఫలివంధ్యద్రుమక్రమః ॥ ౯ ॥ శుక్లంనీలంచధూమ్రంచ
పీతంచహారితంతథా। రక్తంచకపిశంచిత్రం ప్రయోగేష్వష్టకర్మసు ॥

౧౦॥ బల్యాన్నాక్షతపుష్పాది రూపమేవంవిచింత్యతాం । వశ్యేత్వాకర్షణే స్తంభేకుండంతుచతురశ్రకం॥౧౧॥ మోహనోచ్చాటనభేదేషు వర్తులంకుండముచ్యతే । విద్వేషేమారణేవాపి త్రికోణంపరికీర్తితం ॥౧౨॥ ఏకద్విత్రివితస్తీనాం ఖాతాయామవిశాలవత్ । కోరంటతులసీగుంజామల్లికావశ్యకర్మణి ॥ ౧౩ ॥ కుటజౌదుంబరీశిగ్రు శిఖిసోమాశ్చమోహనే ॥ దుత్తూరఖదిరాశ్శృంగి బేరవృశ్చికపుచ్ఛకే ॥ ౧౪ ॥ వేశ్యాజటాజటామాంసీ మర్కట్యంగారవల్లరీ । బభ్రుపాదశ్చభూమాఖ్యా మూషకశ్రుతిరేవచ ॥ ౧౫ ॥ స్నుహిర్ద్విద్వేషతంత్రేతు జ్ఞేయాద్వాదశమూలికాః । సౌమ్యస్నుహిబ్రహ్మ దండీశమ్యశ్వత్థకుశామృతాః ॥ ౧౬ ॥ గాంధారీసహదేవీచ భూతాళీబలరాక్షసీ । లశునంగంధకంలోమలాక్షాసర్జరసోవచా ॥ ౧౭ ॥ లవణంకట్ఫలంవహ్ని దుర్గంధశ్చదురాలభా । క్షారఇత్యేవమాదీని సహోచ్చాటనకర్మసు ॥ ౧౮ ॥ శ్వేతాకరక్తదుత్తూరనీలోన్మత్తకుశాఅపి । పారిభద్రకకర్పూరసు ధూపభసితానిచ ॥ ౧౯ ॥ రక్తకార్పాసనెపాళని శాభయపునర్నవాః । కదంబకుంకుమాదీని సర్వాకర్షణకర్మసు ॥ ౨౦ ॥ శ్వేతార్క శ్వేతగుంజెచజాతీశ్వేతపలాశకా। సువర్ణవల్లీవారాహీ వజ్రవల్లీచపారదః ॥౨౧॥ రక్తోన్మత్తంపీతమల్లీగైరి కంచమనశ్శిలా । కేతకీచెతివిజ్ఞేయం సర్వస్తంభనకర్మసు ॥ ౨౨ ॥ అభ్రకంతాళకంసీసం వరాహస్యచకంటకం । శవస్యకండరావ్యాఘ్రశ్మశ్రూణిచతిలద్రుమః॥ ౨౩ ॥ ఏరండరసవ్యావర్తౌచ ద్రోణోమరిచవల్లరీ । అతసీపద్మరుద్రాక్ష నీలికాఅపిమారణే॥ ౨౪ ॥ విశుద్ధజంతుకంకాళ ఘూకనేత్రశశశ్రుతీ । నకులస్యశిరఃకాకకుక్కుటాండజబర్హకం ॥ ౨౫ ॥ జ్యోతిష్మతీచభేరుండీ ముండీద్రురపిభేదనే । అంజనేనీలకార్పాసం మత్స్యాక్షీభృంగరాజకః ॥ ౨౬ ॥ వరాహస్యఘృతంమూల మిశ్వార్యాశ్చవిశిష్యతే। మూలికాబద్ధికాయంత్ర రక్షాధారణకర్మసు ॥౨౭॥ తిలకేచాంజనేలేపె యథాయోగంప్రయోజయేత్ । ధూపాదివ్యహినిర్మోకః క్వచిదత్రప్రయుజ్యతే ॥ ౨౮ ॥ వి

ద్వేషోచ్చాటన భేదో మారణంచపురాద్బహిః । నైవరక్తబలిందద్యా
న్మారణేతరకర్మణి ॥ ౨౯ ॥ విద్వేషోమోహనంభేదో మారణంచచతు
ష్టయం । శ్రేయస్కామైర్నకర్తవ్య మరాతిష్వపిధార్మికైః ॥ ౩౦ ॥ కం
ఠదఘ్నజలేస్నాత్వా స్థిత్వావాతత్రతత్పరః । అరణ్యేగిరిదుర్గే వాతుల
స్యశ్వత్థసంనిధౌ ॥ ౩౧ ॥ గోపుచ్ఛంశివలింగం వానారీకేశముపస్పృశన్ ।
జపాదక్షరలక్షస్యమంత్ర సిద్ధిర్భవేత్కలౌ ॥ ౩౨ ॥ నోపదేశోననియ
మోనాం గన్యాసోత్రవిద్యతే । సిద్ధయోత్రభవిష్యంతి మాసాదర్వాగితి
స్ఫుటం॥ ౩౩॥ ఇతికచ్ఛపుటీతంత్రేప్రయోగ సాధనంచతుర్థోధ్యాయః॥౪॥

ఓం ॥ సర్వయంత్రప్రయోగేషు పరిశిష్టమిదంశ్రుణు । జపతం
త్రాదిరాహిత్యే భావనైవగరీయసీ ॥ ౧ ॥ వ్యాపకంహ్యాత్మచైతన్య మ
వ్యక్తమివమాయయా । అంతఃకరణతాదాత్మ్యా దధ్యాస్తైస్సర్వవస్తు
భిః ॥ ౨ ॥ సర్వావస్థంవిభాత్యేకం సర్వజ్ఞంసర్వశక్తిమత్ । సర్వబీజమ
విచ్ఛిన్నంస్వాభిన్నంనిత్యమాత్మనా ॥౩॥ జ్ఞాత్వాతద్బలతోయోగీ యం
త్రసిద్ధిమవాప్నుయాత్ । యంత్రకోష్ఠాక్షరాణాంచ రేఖార్జవసమత్వ
తః ॥ ౪ ॥ ఫలోత్పాదకతాశక్తి ర్జాయతేనాన్యథాక్వచిత్ । అదృష్ట
విషయేయంత్ర మఫలాయైవకల్పతే ॥ ౫ ॥ కార్యకారణసాహిత్య మా
త్మరక్షణమేవచ । సాధ్యసాధనసంబంధః కథంచిత్పరికల్ప్యతాం ॥ ౬ ॥
స్వభాగ్యవిషయేసౌఖ్యే సుఖేవాసుఖసాధనే । న్యాయ్యేధర్మ్యేపివా
యంత్రంశరీరధార్యమేవతత్ ॥ ౭ ॥ గృహాద్వ్యావరణస్యాం తరుపయో
గాయయద్భవేత్ । ప్రతిఘాతనివృత్త్యా చతత్రద్వారాదిమస్తకే ॥ ౮ ॥
బధ్నీయాన్మోహనార్థాతు తత్కాలేదర్శయేత్క్వచిత్ । తత్రైవప్రతి
ఘాతార్థా లేఖనీయంమనీషిభిః ॥ ౯ ॥ విద్వేషేభేదనేవాపి ఘామాఖన
నముచ్యతే । ఆకర్షణేతువిక్షేపో భూమాపాస్తరణంతథా ॥ ౧౦ ॥
భింద్యాద్వామారణేయంత్రం దాహయేద్వాన్యమూలతః । సుఖందుఃఖని
వృత్తిశ్చ ఫలద్వయముదీరితం ॥ ౧౧ ॥ అంతర్మార్గేకృతయాభ్యాస్యం
భూత్వాతత్పరమానసః । బహువిధ్బహుధాయంత్రం బహిర్మార్గేకృత

యాలిఖేత్ ॥ ౧౨ ॥ సంఖ్యాక్షరక్రియామంత్ర యోగద్రవ్యప్రభావతః। ఐచ్ఛికంహిచమత్కారం మయాయద్బ్రూహిపార్వతి ॥ ౧౩ ॥ ఇతికచ్ఛపుటీభువనేశ్వరీతంత్రే పరిశిష్టవిధిర్నామపంచమోధ్యాయః ॥ ౫ ॥ ఓం॥

ఓం ॥ అభిసంధిప్రభేదేనసంఖ్యైవోదర్కకారణం । సమష్ట్యుద్దేశలాభాద్ధి చక్రభేదఇహోచ్యతే ॥ ౧ ॥ చక్రస్యతోయకోష్ఠేషు సహావిచ్ఛిన్నసంఖ్యయా । నిర్వేధచతురంశాప్త సమష్టిస్సమవర్తినీ ॥ ౨ ॥ తంత్రద్రైవాదిభేదేన ఫలభేదాయకల్పతే । పారిమాండిల్యమాత్రాద్ధిరేఖావైషమ్యతోఫలం ॥ ౩ ॥ పురుషార్థగుణైస్సర్వ పురుషార్థాప్తిరుచ్యతే । సంతానాప్తీరసగుణైస్తథాత్రైద్విద్విరుత్తరైః ॥ ౪ ॥ ఆరోగ్యంవిజయంపీడా నివృత్తింశమమేవచ । విషవ్యనిగ్రహంశత్రు క్షయంస్వాత్మాభిరక్షణం ॥ ౫ ॥ కుటుంబరక్షణంవాది వాక్స్తంభం శిల్పభంజనం। ఆయుధస్తంభనంక్షుద్రమృగాణాంముఖబంధనం ॥ ౬ ॥ ఇష్టయోషిద్వశ్యమర్థం మోహనంమిత్రభేదనం । సంకోచనంవికాసశ్చ శత్రువర్గపలాయనం ॥ ౭ ॥ ధాన్యవృద్ధింపశోర్వృద్ధిం తటాకాదినిబంధనం। స్థాపనంగోపురాదీనాం జీర్ణోద్ధారంకృషిక్రియాం ॥ ౮ ॥ నిధిసంస్థాపనంగ్రంథిమోచనంకార్యభంజనం।కార్యసిద్ధించసంధానం గూహనంచాష్టభూతికం ॥ ౯ ॥ యంత్రమిత్యాదికార్యేషు మాయాబీజప్రభావతః। యోజ్యంగోప్యంచయత్నేన క్రియాసునిపుణైర్నరైః ॥ ౧౦ ॥ తాంత్రికీభువనేశ్వర్యాస్సిద్ధిరేషాప్రకీర్తితా । శుద్ధద్రవ్యజసంఘాత యోగవైచిత్ర్యశక్తిభృత్ ॥ ౧౧ ॥ ఏతత్కచ్ఛపుటీతంత్రసారోద్ధార సమీరితం।రహస్యంమంత్రశాస్త్రేతుసత్యం కలియుగేభవేత్ ॥ ౧౨ ॥ ॥ ఇతికచ్ఛపుటీతంత్రే ఫలకథనంనామ షష్ఠోధ్యాయః ॥

ఇతికచ్ఛపుటీ తంత్ర సారోద్ధార సంగ్రహస్సమాప్తః.

---

౧౦౦ సుతవృద్ధిః

౪౨	౪౯	౨	౭
౬	౩	౪౬	౪౫
౪౮	౪౩	౮	౧
౪	౫	౪౪	౪౭

౮౦ గోవృద్ధిః

౩౨	౩౯	౨	౭
౬	౩	౩౬	౩౫
౩౮	౩౩	౮	౧
౪	౫	౩౪	౩౭

౭౨ శూలహరం

౨౮	౩౫	౨	౭
౬	౩	౩౨	౩౧
౩౪	౨౯	౮	౧
౪	౫	౩౦	౩౩

౬౪ రాజవశ్యం.

౨౪	౩౧	౨	౭
౬	౩	౨౮	౨౭
౨౦	౨౫	౮	౧
౪	౫	౨౬	౨౯

౬౨ శుభవృద్ధిః

౨౪	౩౧	౨	౭
౬	౩	౨౮	౨౬
౩౦	౨౫	౮	౧
౪	౫	౨౬	౨౯

౫౪ గ్రహమోచనం.

౧౯	౨౬	౨	౭
౬	౩	౨౩	౨౨
౨౫	౨౦	౮	౧
౪	౫	౨౧	౨౪

౫౨ జ్వరం.

౧౮	౨౫	౨	౭
౬	౩	౨౨	౨౧
౨౪	౧౯	౮	౧
౪	౫	౨౦	౨౩

౪౪ సర్వగ్రహాః.

౧౪	౨౧	౨	౭
౬	౩	౧౮	౧౭
౨౦	౧౫	౮	౧
౪	౫	౧౬	౧౯

☞ ఏవమేవ సర్వాదిసంఖ్యావిన్యాసయోగ కచ్ఛపుటీయంత్రాణి తంత్రోక్తవిధినా పరికల్ప్యాని. దిఙ్మాత్రమత్రోదాహృతాన్యేతాని నీతిశః.

శ్రీగురుభ్యోనమః.

అథశైవాగమోక్త భీమరథశాంతి ప్రారంభః.

అథాతస్సంప్రవక్ష్యామి శాంతింభీమరథాభిధామ్ । సప్తత్యాంజా
యతేమృత్యుః నృణాంభీమరథాభిధః ॥ దారనాశఃపుత్రనాశోధననాశో
రుజస్తథా । పశ్చాసాన్మృత్యుమాప్నోతి విపత్తిర్మహతీభవేత్ ॥ తద్దో
షశమనార్థాయ శాంతింకుర్యాద్యథావిధి । సప్తత్యాం వత్సరేప్రాప్తె
జన్మర్క్షేజన్మమాసకే ॥ జన్మవారేజన్మతిథౌ చంద్రతారా బలాన్వితే ।
అబ్దపూర్తిదినేవాపి శాంతింకుర్యాద్విచక్షణః ॥ గృహస్యైశానదిగ్భాగే
మండపం కారయేచ్ఛుభమ్ । వితానమాలికాయుక్తం పతాకాద్యుప
శోభితమ్ ॥ తత్రవేదింప్రకుర్వీత చతురశ్రాంసమంతతః । తత్రవ్రీహీన్వి
నిక్షిప్య త్రింశద్ద్రోణప్రమాణకాన్ ॥ తదర్ధంతండులాన్న్యస్య తస్యోపరి
తిలాన్న్యసేత్ । కుంభంతత్ర ప్రతిష్ఠాప్యసుదృఢంచావ్రణంనవమ్ ॥ మృ
త్యుంజయస్యప్రతిమాం త్రింశన్నిష్కప్రమాణికాం। సౌవర్ణీంతత్రసం
స్థాప్య బ్రహ్మావిష్ణూచపూజయేత్ ॥ అధిప్రత్యధిదేవౌతౌ తదర్ధస్వర్ణ
మానతః ॥ ఇంద్రాద్యష్టదిగీశానా తత్రైవచిరజీవినః । సాధ్యాన్యాదేవతా
స్సర్వాః ఆదిత్యాదినవగ్రహాన్॥ చతురోవరుణాంశ్చైవ పలైకపరిమా
ణతః । కృత్వాసమ్యగ్విధానేన కుంభేషుస్థాపయేద్బుధః ॥ పుణ్యాహవా
చనంకృత్వా మాతృకాపూజనంతతః । నాందీశ్రాద్ధంతతఃకృత్వా కర్మ
సంకల్పమాచరేత్ ॥ మృత్యుంజయవిధానేన ఆవాహ్యమృత్యుంజయంయ
జేత్ । బ్రహ్మాణంచయజేత్పశ్చాత్ బ్రహ్మజజ్ఞానమంత్రతః ॥ విష్ణుంసమ
ర్చయేద్భక్త్యా తద్విష్ణోరితిమంత్రతః । అన్యాస్తుదేవతాస్సర్వాః స్వస్వమం
త్రైః పృథక్పృథక్ ॥ రుద్రంపురుషసూక్తంచ సౌరంగాణపతంతథా।
మహాశాంతించవిధివత్ పఠేయుశ్చయథాక్రమమ్ ॥ రుద్రాభిషేచనంకు
ర్యాన్మార్తండస్య నమస్క్రియాః ॥ ప్రదక్షిణానిచతథాకుర్యాదశ్వత్థశా
ఖినః ॥ తతోహోమంప్రకుర్వీత గ్రహయజ్ఞపురస్సరమ్, ముఖాంతంకర్మ
కుర్వీత స్వసూత్రోక్తవిధానతః ॥ హునేదమృతవల్లీభిః ఘృతాక్తాభిస్స
హస్రకమ్। మృత్యుంజయవిధానోక్త మంత్రేణన్యాసపూర్వకమ్ ॥ తద్వి
ష్ణోరితిమంత్రేణపాలాశసమిధాహునేత్ । బ్రహ్మజజ్ఞానమంత్రేణ పాలా

శైర్జుహుయాదథ ॥ అన్యాసాందేవతానాంతు స్వస్వమంత్రైర్హునే
త్క్రమాత్ । త్ర్యంబకేణమంత్రేణ న్యాసధ్యానపురస్సరమ్ ॥ సహ
స్రమయుతంవాపి తిలహోమంసమాచరేత్ । తతఃస్విష్టకృతంహుత్వా
హోమశేషంసమాపయేత్ ॥ ఆవాహితానాందేవానాం పుష్పాంజలి
మథార్పయేత్ । అబ్లింగైఃపావమానీభిః అక్షీభ్యామితిసూక్తతః ॥ నవ
గ్రహోక్తమంత్రైశ్చ సురాస్త్వామితిమంత్రతః । యజమానంభద్రపీఠే
సుస్థితంత్వభిషేచయేత్ ॥ నిరీక్షితాజ్యదానాది భూరిదానానికారయేత్ ।
అభిషేకాప్లుతంవస్త్ర మాచార్యాయనివేదయేత్ । ఆచార్యమాదౌసం
పూజ్యవస్త్రాలంకరణాదిభిః ॥ మృత్యుంజయస్యప్రతిమాం సవస్త్రాంప్రతిపా
దయేత్ । అన్యాశ్చప్రతిమాస్సర్వాః ఋత్విగ్భ్యస్సంప్రదాపయేత్ ॥ ఆచా
ర్యాయగాందద్యాత్సవత్సాంచపయస్వినీమ్ ॥ శ్రీమూర్తిదానంభూదా
నం కన్యాదానంతథైవచ । బ్రహ్మప్రతిష్ఠాదానంచదశదానానికారయేత్ ॥
దీనానాథవిశిష్టేభ్యో భూరిదానంసమాచరేత్ । త్రిసహస్రంసహస్రంవా
బ్రాహ్మణాన్భోజయేత్తతః ॥ ఏవంయఃకురుతేశాంతిం విధివచ్ఛ్రద్ధయా
న్వితః । ససర్వరోగనిర్ముక్తః సర్వపీడావివర్జితః ॥ శతవత్సరపర్యంతం
భుక్త్వాభోగాననేకశః । అంతేశివపదంప్రాప్య తత్రైవపరిమోదతే.

ఇతి శైవాగమోక్త మార్కండేయ భీమరథశాంతిస్సమాప్తా.

అథశౌనకోక్తభీమరథశాంతిక్రమః.

శౌనకోహంప్రవక్ష్యామి శాంతింభీమరథాభిధామ్ । జననాత్సప్త
తౌవర్షే మృత్యుర్భీమరథోభవేత్ ॥ ౧ ॥ షణ్మాసాన్మృత్యుమాప్నో
తిధనహాని స్తథైవచ । పుత్రదారాదినాశశ్చ ద్రవ్యధాన్యపశుక్షయః ॥
తద్దోషశమనార్థాయ శాంతింకుర్యాద్విధానతః । జన్మమాసేజన్మది
నేజన్మర్క్షేవాబలాన్వితే ॥ ౩ ॥ దేవాలయేనదీతీరే స్వగృహేవాశుభ
స్థలే । పుణ్యాహంవాచయిత్వాదౌ కుర్యాన్నాందీముఖంతతః ॥ ఆచా
ర్యంవరయిత్వాదౌ ఋత్విజోవరయేదథ ॥ గృహస్యైశానదిగ్భాగే మం
డపంకారయేదథ ॥ ౪ ॥ వ్రీహిభారంవినిక్షిప్య తండులంతుతదర్ధకం ।
తదర్ధంతిలభారంచ పద్మమష్టదళంలిఖేత్ । తస్యోపరిన్యసేత్కుంభా
తంతువస్త్రాదివేష్టితాన్ ॥ ౫ ॥ హ్రీంకారోపరివిన్యస్య భీమంమృత్యుం

జయంయజేత్ । పలమాత్రసువర్ణేన తదర్ధార్ధేనవాపునః ॥ ౬ ॥ అధిప్రత్యధిదేవౌచ తదర్ధేనప్రకల్పయేత్ । ఇంద్రాదిలోకపాలాంశ్చ దుర్గాసూర్యాదికాన్ గ్రహాన్ ॥ ౭ ॥ అథార్చనంయథాశక్తి తత్తన్మంత్రైఃప్రకల్పయేత్ । ఉపచారైష్షోడశభిః ప్రధానందేవమర్చయేత్ ॥ ౮ ॥ స్తుహిశ్రుతేనమంత్రేణ అధిప్రత్యధిదేవతే । బ్రహ్మజజ్ఞానమంత్రేణ తద్విష్ణోరితిమంత్రతః ॥ యథోక్తపూజాంకృత్వాథ తత్తన్మంత్రాన్జపేత్క్రమాత్ ॥ ౯ ॥ వేదపారాయణంకుర్యాత్తథాద్వారజపంచరేత్ ॥ నమకంచమకంచైవ శ్రీసూక్తంభూమిసూక్తకమ్ ॥ ౧౦ ॥ మండపాశ్చశ్చిమేభాగే కుండంస్యాచ్చతురశ్రకమ్ । స్వసూత్రోక్తేనమార్గేణ హ్యాజ్యభాగాంతమాచరేత్ ॥ నవగ్రహోక్తమంత్రైశ్చ తత్తద్ధోమం సమాచరేత్ । ప్రధానమంత్రకైఃకుర్యాత్సమిచ్చర్వాజ్యహోమకం ॥ ౧౨ ॥ అష్టోత్తరసహస్రంవా అష్టోత్తరశతంతువా । ప్రధానహోమః కర్తవ్యస్తిలహోమస్తథైవచ । అధిప్రత్యధిదేవౌచ ప్రధానాదర్ధసంఖ్యయా । త్రైయంబకేణమంత్రేణదూర్వాహోమంచకారయేత్ ॥ ౧౪ ॥ ఇంద్రాదిలోకపాలాంశ్చ హుత్వాసాద్గుణ్యదేవతాః । తతస్స్విష్టకృతం హుత్వా హోమశేషంసమాపయేత్ ॥ ౧౫ ॥ యజమానాభిషేకంతు కుర్యురాచార్యకాదయః । యజమానస్త్వలంకృత్య హ్యాజ్యావేక్షణమాచరేత్ ॥ ౧౬ ॥ కుంభదానంతతఃకుర్యాద్దశదానానికారయేత్ । దీనాంధకదరిద్రేభ్యో భూరిదానంతుకారయేత్ ॥ ౧౭ ॥ బ్రాహ్మణాన్భోజయేత్పశ్చాదాశిషోవాచయేదథ । సర్వదుఃఖనివృత్తిస్స్యాత్సర్వదాసుఖమశ్నుతే ॥ ౧౮ ॥ శత్రవోపివినశ్యంతిపుత్రపౌత్రాదివర్ధతే । హరిమేవ స్మరేన్నిత్యం కర్మాద్యంతేవిశేషతః ॥ ౧౯ ॥

ఇతిశ్రీబృహచ్ఛౌనకీయే భీమరథశాంతిస్సమాప్తా.

అథ శౌనకోక్తశతాభిషేకవిధిః.

శతాభిషేకంవక్ష్యామి శౌనకోహంద్విజన్మనామ్ । అశీత్యేకాబ్దమాసేస్యా దధిమాసైస్సమన్వితే ॥ ౧ ॥ సహస్రసోమదర్శస్స్యా దూర్ధ్వంస్యాత్పుణ్యకృద్ద్విజః । అథోత్తరాయణేపుణ్యేపూర్వపక్షేశుభేదినే ।
౨॥ సిద్ధయోగేసులగ్నేస్యాచ్ఛుభ్రశోభ్యామ్నిప్రకాశితే । దేవాలయేవదీ

తీరే స్వాంగణే వా శుభస్థలే ॥ ౩ ॥ బ్రాహ్మణాన్సమనుజ్ఞాప్య ప్రాయ
శ్చిత్తంసమాచరేత్ । స్వాబ్దైస్సమానసంఖ్యాకకృచ్ఛ్రాంశ్చరణమాచరేత్ ॥
౪ ॥ కూశ్మాండంజుహుయాత్పశ్చాద్గణంచసవనత్రయే । వృద్ధిశ్రాద్ధంతు
పూర్వంస్యాత్కౌతుకంచాంకురార్పణమ్ ॥ ౫ ॥ ఆచార్యంవరయేత్పూర్వం
దైవభక్తిపరాయణమ్ । ఋత్విజోవరయేత్పశ్చాన్మధుపర్కేణ పూజ
యేత్ ॥ ౬ ॥ మండపంకారయేత్పశ్చాద్దేహళీతోరణాన్వితమ్ । ఫలపు
ష్పైరలంకృత్య హోమస్థానంప్రకల్పయేత్ ॥ ౭ ॥ బాహుమాత్రప్ర
మాణంతు గోమయేనోపలేపయేత్ । విన్యసేద్వ్రీహిభారంతు తదర్ధం
తండులంన్యసేత్ । తదర్ధంతుతిలంన్యస్యపద్మమష్టదళంలిఖేత్ ॥ ౮ ॥
తస్యోపరిన్యసేత్కుంభం పూరయేత్తీర్థవారిణా । నానాబీజం పంచర
త్నం పంచగవ్యంవినిక్షిపేత్ ॥ ౯ ॥ నిష్కమాత్రసువర్ణేన విష్ణురూపం
ప్రకల్పయేత్ । ధాతృరూపంతదర్ధేన లోకపాలాంస్తదర్ధకైః ॥ ౧౦ ॥
ఆవాహ్యకుంభమధ్యేషుతత్తన్మంత్రైఃపృథక్పృథక్ । ఇదంవిష్ణుర్బ్రహ్మ
గాతే ఇదంతేపాత్రమిత్యపి । తతోఽగ్నిందూతమితిచ యమాయేతిచమో
షుణః ॥ ప్రసమ్రాజేబృహదితితవవాయవృతస్పతే । సోమోధేనుంతమీ
శానమాభిరృగ్భిర్యథాక్రమం । అభ్యర్చ్యగంధపుష్పాద్యైర్నైవేద్యంచ
పృథక్పృథక్ ॥ కుంభస్యపశ్చిమేదేశే హోమస్థానం ప్రకల్పయేత్ ।
ఉపలేపాదికంకృత్వా స్వసూత్రోక్తవిధానతః ॥ విధినాగ్నింప్రతిష్ఠాప్య
ఆజ్యభాగాంతమాచరేత్ । సమిద్భిరాజ్యచరుభిశ్శతమష్టోత్తరంహువేత్ ॥
పరమాన్నంతుదధ్యన్నం ఘృతాన్నంకృసరంగుడమ్ । సక్తూంశ్చమాక్షిక
మధుక్షీరగోధూమశర్కరాః ॥ అశ్వత్థంచైవపాలాశం ఖాదిరంచశమీం
వటమ్ । ఔదుంబరంప్లాక్షబైల్వ సమిధశ్చయథాక్రమం । ఘృతసూ
క్తంపురుషసూక్తమాయుష్యసూక్తం విహవ్యకమ్ । శ్రీసూక్తంభూమి
సూక్తంచదధిలాజాజ్యసక్తుభిః । తతస్స్విష్టకృతంహుత్వా హోమశేషం
సమాపయేత్ । ఆజ్యావేక్షణదానంచ శ్రోత్రియాయప్రదాయచ । తా
మ్రంవామృన్మయంవాపి పాత్రంకృత్వాప్రయత్నతః । పద్మాకృతిశతచ్ఛి
ద్రం పౌరుషేణాభిషేచయేత్ । అభిషేకంతతఃకుర్యాదృగ్యజుస్సామసం
భవైః ॥ స్నాత్వాఽహతానివాసాంసిపరిధాయ సుభూషితః । ఉపస్థానంది
శాంకృత్వా ఉదుత్యంజాతవేదసం । చిత్రందేవానామితిచ నమోమిత్రే

తిసూక్తకం। సూర్యోనఇతిసూక్తంచ విభ్రాడ్బృహతిసూక్తకం।యమా యధర్మరాజేతి వరుణంవారిశాదనం ॥ త్వంసోమప్రచికితఇత్యాయుష్యమితిసూక్తకం । శ్రీసూక్తం భూమిసూక్తంచ భూమింస్పృష్ట్వాజపెద్ద్విజైః। మహాశాంతింజపేత్పశ్చాత్పుణ్యాహంవాచయేదథ ॥ ఆచార్యం పూజయేత్పశ్చాద్వస్త్రగోభూహిరణ్యకైః । ఋత్విగ్భ్యోదక్షిణాందద్యాద్దశదానమతఃపరం । బ్రాహ్మణాన్భోజయేత్పశ్చాద్దాశిషోవాచయేదథ । రథంవాకుంజరంవాపి శిబికామశ్వమేవవా । ఆరుహ్యనగరాదీని ద్విజైఃకృత్వాప్రదక్షిణం । స్వస్తిమంగళశబ్దైశ్చనృత్తగీతైస్సుహృద్వృతః । గృహంచప్రవిశేత్పశ్చాద్దాశీర్వచనమేవచ ॥ ఏకాహికంద్వ్యాహికంవా ఏనంకర్మసమాచరేత్ । దశపూర్వాన్దశపరానాత్మానంచైకవింశతిం । పునాతిపుత్రమిత్రాద్యైః షష్టివర్షసహస్రకం । స్వర్గభోగమతిక్రమ్య విష్ణులోకే మహీయతే ॥ ॥ ఇతిబృహచ్ఛౌనకీయే శతాభిషేకవిధిః.॥

సహస్రచంద్ర దర్శనప్రపౌత్ర జననశాంతిః.

భగవన్సర్వలోకేశ భక్తానుగ్రహకారక । కేనోపాయేనలోకేస్మిన్ జంతుర్ముచ్యేతబంధనాత్ ॥ ౧ ॥ కర్మకర్తుమశక్తానాం మహాపుణ్యఫలైషిణామ్ । మర్త్యానాం శ్రేయసేకించిద్విధానంసంప్రచక్ష్వమే ॥ ౨ ॥ మహాదేవఉవాచ—శృణుభద్రే ప్రవక్ష్యామి కించిత్కర్మశుభావహమ్ । గుహ్యద్గుహ్యతరంలోకే మర్త్యానాంపుణ్యవర్ధనం ॥ ౩ ॥ చంద్రాణాంతుసహస్రస్య దర్శనాద్భువిమానవః । ప్రపౌత్రదర్శనాద్వాపి సర్వపాపైఃప్రముచ్యతే ॥ ౪ ॥ మహత్పుణ్యమవాప్నోతి దేవైరపిదురాసదమ్ । సహస్రంశశినాందృష్ట్వా ప్రపౌత్రంవాపిమానవః ॥ ౫ ॥ పితౄణాంచఋణాల్లోకే ముచ్యతేనాత్రసంశయః । శతాభిషేచనంకార్యం శాస్త్రోక్తవిధినాతతః ॥ ౬ ॥ శతాభిషేచనాల్లోకే పూజ్యతేసర్వమానవైః । శ్రియంప్రాప్నోతివిపులాం స్వర్గంసముధిగచ్ఛతి ॥ ౭ ॥ గంగాస్నానాచ్చయత్పుణ్యం సేతుబంధనదర్శనాత్ । పుణ్యతీర్థేషుచస్నానాత్కృచ్ఛ్రచాంద్రాయణాదితః ॥ ౮ ॥ లఘూపాయేనతత్సర్వం ప్రాప్నోతిభువిమానవః । స్వర్ణాభిషేచనంకుర్యాచ్ఛతనిష్కప్రమాణతః ॥ ౯ ॥ తదర్ధార్ధేనవాకుర్యాద్విత్తశాఠ్యంనకారయేత్ । రత్నైరపియథాశక్తి హ్య

భిషేకంచకారయేత్ ॥ ౧౦ ॥ పార్వత్యువాచ—విధినాకేనకర్తవ్యం విస్త
రాద్వదమేప్రభో ॥ మహాదేవః ॥ సమ్యక్పృష్టంత్వయాదేవిమర్త్యానాం
హితకామ్యయా । తద్విధానంప్రవక్ష్యామి సర్వకర్మఫలప్రదమ్ ॥౧౧॥
శుభేదినేసునక్షత్రే చంద్రతారాబలాన్వితే । పత్న్యాసహసమాయుక్తః
పుత్రపౌత్రాదిభిస్సహ ॥ ౧౨ ॥ కృత్వాతుమంగళస్నానం నిత్యకర్మస
మాప్యచ । పుణ్యాహవాచనంకుర్యాన్నాందీశ్రాద్ధంతతఃపరమ్ ॥ ౧౩ ॥
ఆచార్యంవరయేచ్ఛాంతం శ్రోత్రియంవేదపారగమ్ । మంత్రతంత్రకలా
పజ్ఞం కులీనంచకుటుంబినమ్ ॥ ౧౪ ॥ బ్రహ్మాణంతాదృశంకృత్వా ఋత్వి
జశ్చతతఃపరమ్ । మండపంకారయేద్రమ్యం వితానాద్యైరలంకృతమ్॥
౧౫ ॥ హేమస్తంభైశ్చసంపీతం రత్నహారైర్విభూషితమ్ । ధాన్యరాశిం
ప్రకల్ప్యాథ పంచద్రోణమితంతథా । ప్రధానకలశేదేవం లక్ష్మీనారాయ
ణంప్రభుమ్॥ ౧౬ ॥ సూర్యాచంద్రమసౌచైవ పార్శ్వయోరుభయోస్త
తః । తంతుభిఃపరివేష్ట్యాథ వస్త్రైరాచ్ఛాద్యమంత్రతః । ౧౭ । మృత్తికా
నవరత్నాని పంచత్వక్పంచపల్లవాన్ । సర్వాంశ్చతీర్థైస్సంపూర్య తత్త
న్మంత్రైఃక్రమేణతు । ౧౮ ॥ సౌవర్ణప్రతిమాంకృత్వా పలాష్టకసము
న్వితామ్ । అధిపత్యధిదేవౌచ తదర్ధపలసంమితౌ । ౧౯ । బ్రహ్మణఃప్ర
తిమాంచైవ ప్రధానార్ధమితాంతథా । తత్తత్స్థానాధిరూఢేషు కుంభే
ష్వేతాఃప్రవిన్యసేత్ ॥ ౨౦ ॥ ప్రత్యేకంపూజయేదేతాః తత్తన్మంత్ర
విధానతః । ఏవంసంపూజ్యవిధివత్కుండంకుర్యాద్యథావిధి ॥౨౧॥ మం
డపాత్పశ్చిమేభాగే తత్రహోమంసమాచరేత్ । ముఖాంతంవిధివత్కృ
త్వా తత్తత్కర్మసమాచరేత్ । ౨౨ ॥ గ్రహహోమంప్రకుర్వీత తం
తందేవంహునేత్తతః । ప్రధానమంత్రైఃపూర్వోక్తైరష్టోత్తరసహస్ర
కమ్ । ౨౩ ॥ జుహుయాద్విష్ణుగాయత్ర్యా బ్రహ్మవృక్షసముద్భవైః । త
తస్స్విష్టకృతంహుత్వా పూర్ణాహుతిమతఃపరం ॥ ౨౪ । హోమశే
షంసమాప్యాథ అభిషేకంసమాచరేత్ । యజమానంభద్రపీఠే ఉపవే

శ్యద్విజోత్తమాః । ౨౫ ॥ నవగ్రహాన్ స్వమంత్రైశ్చ శతరుద్రీయమంత్రతః । స్నానాభిషేచనంలక్ష్మీ సూక్తేనచసమాచరేత్ ॥ ౨౬ ॥ సురాస్త్వాదిపురాణోక్తై రభిషిచ్యబలింక్షిపేత్ । యజమానస్త్వలంకృత్య ఆచార్యాదీన్ప్రపూజయేత్ ॥ ౨౭॥ సువర్ణప్రతిమాంవస్త్ర మాచార్యాయనివేదయేత్ । ఋత్విగ్భ్యశ్చిష్టకలశాన్ బ్రాహ్మణేభ్యశ్చదాపయేత్॥ ౨౮ ॥ దశదానంతతఃకుర్యాత్ భూదానంచవిశేషతః । గోదానంచతతః కుర్యాద్భూరిదానంసమాచరేత్ । ౨౯ ॥ దీనాంధకృపణేభ్యశ్చ బ్రాహ్మణాన్భోజయేత్తతః । ఏవంయఃకురుతేమర్త్యః స్తద్విధానంమహేశ్వరి॥ ౩౦ ॥ ధన్యంయశస్యమాయుష్యంమహాపాతకనాశనమ్ । లోకప్రియకరం పుణ్య మృణదారిద్ర్యనాశనమ్ । ౩౧ ॥ ఏకవింశత్కులాన్యేవం పునాత్యేవనసంశయః. । సర్వదానేషుయత్పుణ్యం సర్వతీర్థేషుయత్ఫలమ్ । ౩౨॥ తత్సర్వంసమవాప్నోతి కీర్తనసద్యఃక్షణేనతు । స్వర్గలోకేసుఖంభుక్త్వా విష్ణులోకేమహీయతే ॥ ౩౩ ॥ తతస్సంప్రాప్యమల్లోకం మత్సాయుజ్యం సమశ్నుతే॥ ॥ ఇతిశ్రీ శైవాగమే ఉత్తరఖండే ఉమామహేశ్వర సంవాదే శతాభిషేక కనకాభిషేకవిధానం సంపూర్ణమ్.

అథ శతసంవత్సరజీవినస్సహస్ర చంద్రదర్శినశ్చ శతాభిషేకవిధిః.

అథాతశ్శతాభిషేకవిధింవ్యాఖ్యాస్యామ శ్శతసంవత్సరజీవినస్సహస్రచంద్ర దర్శినశ్శోదగయన ఆపూర్యమాణపక్షే పుణ్యేనక్షత్రే బ్రాహ్మణానన్నేనపరితోష్య పుణ్యాహంవాచయిత్వా దేవయజనోల్లేఖన ప్రభృత్యా ప్రణీతపాత్రాంతంకృత్వోత్తరతో వ్రీహిభిర్యవైర్వా చతురశ్రం స్థండిలంకృత్వా తత్రప్రధానకలశంనిధాయ ప్రధానం గంధపుష్పఫలైరవకీర్య ఇంద్రాదిక్రమేణ దక్షిణోత్తరాన్ కలశాన్ స్థాపయిత్వా తిరఃపవిత్రంవిధాయ శుద్ధోదకేనపూరయిత్వా మధ్యేప్రధానకలశం రత్నైరవకీర్యాహతవాససాచ్ఛాద్యగంధ పుష్పైరలంకృత్యమధ్యే ప్రధానకలశే బ్రహ్మణమావాహ యేదింద్రాదీంశ్చక్రమేణ, ప్రజాపతి మావాహయా

మి । పరమేష్ఠినమావాహయామి । చతుర్ముఖమావాహయామి । హి
రణ్యగర్భమావాహయామి ఇత్యావాహ్య పరిధానప్రభృత్యగ్నిముఖాం
తంకృత్వా దేవతామర్చయిత్వాపోహిష్ఠా మయోభువ ఇతి తిసృభిర్హిర
ణ్యగర్భ ఇతి చతసృభిః పవమానస్సువర్జన ఇత్యనువాకేనచ మార్జయి
త్వాఖ్యాతా గంధపుష్పధూపదీపైర ముష్మైనమోముష్మై నమఇత్యన్నే
నాముష్మై స్వాహేత్యథపక్వాజ్జుహుయాత్త్వాయుష్టేవిశ్వతోదధదితి పురో
నువాక్యామనూచ్యాయుర్దా అగ్నేహవిష ఇతి యాజ్యయాజుహుయాత్।
బ్రహ్మజజ్ఞానమితి బ్రహ్మసూక్తేన అగ్నిరాయుష్మానితిపంచభిః పర్యాయైః
స్విష్టకృత్ప్రభృతి సిద్ధమధేనువరప్రదానాదథాగ్రేణాగ్నిం దర్భేస్తం
భేషు హుతశేషమని దధాత్యాయుష్ట, ఆయుర్దాఅగ్నే ఇతి ద్వాభ్యామ
త్రైతదభిషేకం కరోతి యాసుగంధార సావర్ణా ఇతిచతసృభిః ప్రత్య
ర్చం ప్రధానకలశేనాభిషించ తీంద్రాదిక్రమేణ యాప్రాచీరితి చతసృభిర
నుచ్ఛందసమభిషేకంకరోతి । యాఊర్ధ్వా ఇతిప్రధాన కలశశేషేణాభి
షించతి । అహతానివాసాంసిపరిధాయాచమ్యాలం కృత్యాదిత్యముద్వీ
క్ష్యఉద్వయంతమసస్పరి । ఉదుత్యం। చిత్రం। తచ్చక్షుర్దేవహితం। ఉ
దగాదయమాదిత్య ఇత్యక్తైతేనైవపథా ప్రత్యేత్యైణకాం వైయాఘ్రీం
వాసమాస్తీర్యతస్యాం ప్రాఙ్ముఖ ఉపవిశ్యసౌవర్ణేరాజతేతామ్రేకాం
స్యేవాపాత్రే ఆజ్యమానీయ హిరణ్యంనిధాయ నిమీల్యాన్నీల్యా వేక్ష్య
బ్రాహ్మణాయప్రయచ్ఛతి. ॥ అథ రథమారుహ్య గ్రామం ప్రదక్షిణీకృత్య
దుందుభిశబ్దేన స్వస్తిసూక్తేన, గురవేవగంత్వా బ్రాహ్మణాన్ సంపూ
జ్యాశిషోవాచయిత్వా దశపూర్వాన్ దశాపరానాత్మానంచైక వింశతింపు
నాతి పుత్రపౌత్రైశ్చ షష్టివర్షసహస్రాణి స్వర్గలోకేస్థిత్వాతమతిక్ర
మ్య బ్రహ్మణస్సాయుజ్యంసాలోక్యంచ ప్రాప్నోతీత్యాహభగవాన్ బో
ధాయనః ॥ ॥ ఇతి బోధాయనోక్తః సహస్ర చంద్రదర్శిన శ్శతసంవ
త్సరజీవినశ్చ శతాభిషేకవిధానం సంపూర్ణం.

అథసిద్ధారి చక్రరీత్యామంత్ర మైత్రీదర్శనాది విచారః.

అకథహ	ఉఙప	ఆఖదళ	ఊచఫ
ఓడవ	ఌఝమ	ఔఢశ	ౡఞయ
ఈఘన	ౠజధ	ఇగతక్ష	ఋఛభ
అఃఠస	ఐతల	అంణవ	ఎటర

ఋణాన్యశోధచక్రం

౧౪	౨౭	౨	౧౨	౧౫	౬	౪	౩	౫	౦	౯
ఉ	ఇ	ఈ	ఋ	ౠ	ఎ	ఐ	ఓ	ఔ	అం	అః
క	ఖ	గ	ఘ	ఙ	చ	ఛ	జ	ఝ	ఞ	ట
ఠ	డ	ఢ	ణ	త	థ	ద	ధ	న	ప	ఫ
బ	భ	మ	య	ర	ల	వ	శ	ష	స	హ
౧౦	౧	౭	౪	౮	[illegible]	౭	౫	౪	౬	౩

ఇంద్రర్క్షనేత్రరవిపంచదశర్తువేద వహ్న్యేయుధాష్ట నవభిర్గుణితాంశ్చసాధ్యాః । దిగ్భ్యాగిరిశ్రుతి గజాగ్నిమునీషువేద షడ్వహ్నిభిశ్చ గుణితానథసాధకార్ణాన్ ॥ నామార్ణులాద కతభాద్గజభక్తశేషం జ్ఞాత్వోథ యోరధిక శేషయుతంబుణీస్యాత్ ॥ సాధ్యార్ణాన్ ద్విగుణీకృత్య సాధకార్ణేషుయోజయేత్ । వసుభిర్హృత్తశేషంయ ధనమిత్యుచ్యతేబుధైః ॥ సాధకార్ణాన్ ద్విగుణితాన్ సాధ్యార్ణేష్వపియోజయేత్ । వసుభిర్హృత్తశేషంయ ద్ఋణమిత్యుచ్యతేబుధైః ॥ ఇతిశారదాతిలకార్ణవచంద్ర కాఖ్యగ్రంథే మంత్రరత్న మహోదధావపి ॥ సర్వత్రారిసంబంధోగ్రాహ్యః ॥ సాధ్యోపమధ్యమః ॥ సుసిద్ధిస్సిద్ధిహేతుః ॥ సిద్ధస్సం

బంధమాత్రేణఫలదః॥ మిశ్రోమిశ్ర ఇతి॥ ప్రణవాదిమమంత్రాణాం సిద్ధారినైవశోధనేత్ । సపిండాక్షరమంత్రాణాం తద్వత్కోష్ఠేనశోధనం కులక్రమాగతానాంతు నైవకుర్యాత్పరీక్షణం । స్వప్నలబ్ధంగురోర్లబ్ధమపరీక్ష్యైవ సాధయేత్॥ క్వచిత్కామ్యేషు తత్కాలె ప్రజపోపినమావ్యతి । కర్మస్వఖిలమంత్రాణాంజనేనస్యాద్విశోధనం ॥ అన్యత్రసర్వమంత్రాణాం దృష్ట్వాసిద్ధారిమర్థయేదితి॥

మంత్రసాలావళిః ॥ మంత్రకోష్ఠాత్సాధకకోష్ఠాంతం గణయేన్నవసంఖ్యయా । త్రీణిత్రీణిప్రశస్యంతే త్రిషుఖండేషుసిద్ధయే । శిరఃప్రథమఖండేతునాభ్యంతం మధ్యమఃస్మృతః । తృతీయం పాదపర్యంతం త్రిష్వప్యేయం విచింతయేత్ ॥ ఇతి రహస్యతిలకే ॥

దేవఘటనం ॥ దేవతాకన్యకాక్షైయా యజమానోవరఃస్మృతః। గ్రహమైత్రంగణోఽజ్ఞః వర్ణోనాడీ విచార్యతాం । అథావేపంచకూటానాం ఘటతేనైవదేవతా ॥ ఇతి పూజాదర్పణే ।

దిఙ్నిర్ణయః ॥ సహజాకాలికీదిక్చ సహసూర్య భవేచ్ఛుభా । సహచాశుభకార్యేషు సవ్యావాకాలికీక్వచిత్ । అథవాభిముఖపూర్వా సాధకస్య క్వచిన్మతేతి॥

ఇది సిద్ధారి చక్రరీత్యామంత్ర మైత్రీదర్శనాది విచారః.

* ఆర్తవలక్షణ- గర్భాధాన- పౌష్టికవిధాన- మాసక్రమేణ గర్భస్రావభైషజ్యకర్మాదిగర్భిణీరక్షావిధానమ్.

ఉక్తంచ స్వరశాస్త్రే.—॥శ్లో॥అథవక్ష్యేమహాదేవి శారీరంసంగ్రహేణతే।యద్జ్ఞాత్వాస్యుర్నరాలోకేసుఖనస్సత్ప్రజాస్తథా।౧। శుద్ధశోణితశుక్రాచేత్ స్త్రీపుంసౌతుపరస్పరం। సత్ప్రజోత్పాదనేతౌహిసమర్థౌథ

* శాంతిప్రకరణోక్తంబులగు పుత్రకామేష్టి హరివంశపారాయణాది శాంతికర్మావసరంబున కాలదేశస్థితులకుఁ దగినట్లు ఔచిత్యము నెఱింగి చేసికొనవలసియుండును గాన నీవిషయంబిచ్చట సంగ్రహింపంబడియున్నది.

వతస్సదా॥౨॥ శుద్ధశుక్రార్తవలక్షణం — శుక్రం శుక్లం గురుస్నిగ్ధం మధురం బహలం బహు। ఘృతమాక్షికతైలాభం సద్గర్భాయార్తవం పునః। లాక్షారసశశాస్రాభం ధౌతం యచ్చ విరజ్యతే॥౩॥ దుష్టశుక్రార్తవలక్షణం— వాతపిత్తశ్లేష్మదుష్టం కుణపగ్రంధిపూతికం। పూయక్షీణమూత్రవిష్ఠా రేతాంస్యుత్పాదనేఽహితాః॥ రక్తేనచత్రిభిర్దోషైః పృథగ్ద్వంద్వైశ్చసర్వతః। దుష్టం తదార్తవం చైవ మబీజం భవతి ధ్రువం॥౫॥ దుష్టశుక్రచికిత్సా.— పాయయేత్తం నరం సర్పిర్భిషక్కుణపరేతసి। ధాతకీపుష్పఖదిరదాడిమార్జునసాధితం ॥ ౬ ॥ పాయయేదథవా సర్పిస్సాలసారాదిసాధితం। గ్రంథిభూతే శఠీసిద్ధం పాలాశే వాపి భస్మని ॥ ౭ ॥ పరూషకవటాదిభ్యాం పూయప్రఖ్యే చ సాధితం । విట్ప్రభే పాయయేత్సిద్ధం చిత్రకోశీరహింగుభిః ॥౮॥ దుష్టార్తవచికిత్సా — గ్రంథిభూతే పిబేత్పాఠాం త్ర్యూషణం వృక్షకాని చ । దుర్గంధే పూయసంకాశే మజ్జతుల్యే తథార్తవే । పిబేద్భద్రశ్రియః క్వాథం చందనక్వాథమేవ చ ॥ ౯ ॥ శుద్ధేశుక్రార్తవే సత్వస్స్వకర్మక్లేశచోదితః । గర్భస్సంపద్యతే యుక్తివశాదగ్నిరివారణౌ । ౧౦ ॥ స్త్రీయశ్శుక్లాధికాన్నారీ పుంసశ్శుక్లాధికాత్పుమాన్ । ఉభయోశ్చసమానే తు క్లీబశ్శుక్రార్తవే పునః ॥ ౧౧ ॥ వాయునా బహుశో భిన్నే యథాస్వం బహ్వపత్యతా । తస్మాచ్ఛుక్లవిశుద్ధ్యర్థం వృష్యం స్నిగ్ధం చ భక్షయేత్ ॥౧౨॥ స్త్రీపుంసయోస్సుసంయోగే యద్యాదౌ విసృజేత్పుమాన్ । శుక్రం తతః పుమాన్వీరో జాయతే బలవాన్దృఢః ॥ ౧౩ ॥ అథ చేద్వనితా పూర్వం విసృజేద్రక్తసంయుతం । తతో రూపాన్వితా కన్యా జాయతే దృఢసంహతా ॥ ౧౪॥ పురుషప్రవర్తనక్రమః—స్నాతస్స్రగ్గంధధృక్ప్రీతో నాధ్మాతః క్షుధితోపి వా । నకామాం సానురాగశ్చ వ్యవాయం పురుషో వ్రజేత్। ఋతుకాలాభిగమనం కుర్యాత్పర్వాణి వర్జయేత్॥ ౧౫ ॥ పరదారాన్న గచ్ఛేత మనసాపి కదాచన । పరదారగతిః పుంసాముభయత్రాపి భీతిదా॥ ౧౬ ॥ ఇతి మత్వా స్వదారేషు ఋతుమత్సు బుధో వ్రజేత్। అతృప్తస్సు యథా దారే పుమాన్కామయతే పరాం । ౧౭ ॥ తథా భర్తరి చాతృప్తా

పరమిచ్ఛతికామినీ । ఇత్యాత్మనోపమాంకృత్వా స్వదారనిరతోభవేత్॥
౧౭ ॥ అతిస్త్రీసంప్రయోగాచ్చరక్షేదాత్మానమాత్మవాన్ । శూలకాస
జ్వరశ్వాసకార్శ్యపాండ్వామయక్షయాః ॥ ౧౮ ॥ అతివ్యవాయాజ్జాయం
తే రోగాశ్చాక్షేపకాదయః ॥ ౧౯ ॥ ఆయుష్మంతోమందజరా వపుర్వర్ణ
బలాన్వితాః । స్థిరోపచితమాంసాశ్చ భవంతి స్త్రీషుసంయుతాః । ౨౦॥
త్రిభిస్త్రిభిరహోభిర్హి సమీయాత్ప్రమదాంనరః । సర్వేష్వృతుషు
ఘర్మేషు పక్షాత్పక్షాద్వ్రజేద్బుధః ॥ ౨౧ ॥ రజస్వలామకామాంచ మలి
నామప్రియాంతథా । వర్ణవృద్ధాంవయోవృద్ధాం తథావ్యాధిప్రపీడితాం॥
౨౨॥ హీనాంగీంగర్భిణీంద్వేష్యాంయోనిదోషసమన్వితాం । సగోత్రాం
గురుపత్నీంచ తథాప్రవ్రజితామపి ॥ ౨౩ ॥ సంధ్యాపర్వస్వగమ్యాంచత
థానధ్యందినేషుచ । లజ్జాసమావహే దేశేవివృతేశుద్ధఏవచ ॥ ౨౪॥ క్షు
ధితోవ్యాధితశ్చైవనక్షుబ్ధచిత్తశ్చమానవః । వాతవిణ్మూత్రవేగీచ పిపాసు
రతిదుర్బలః ॥ ౨౫ ॥ తిర్యగ్యోనావయోనౌచప్రాప్తశుక్రవిధారణం। దు
ష్టయోనావిసర్గంతు బలవానపివర్జయేత్ ॥ ౨౬ ॥ రేతసశ్చాతిమా
త్రంతు మూర్ధాధారణమేవవా । స్థితస్త్వాసశయనే విశేషేణైవగర్హి
తం । క్రీడాయామపిమేధావీ హితార్థీపరివర్జయేత్ ॥ ౨౭ ॥ రజస్వలాం
ప్రాప్తవతో నరస్యానియతాత్మనః । దృష్ట్యాయుస్తేజసాంహాని రధర్మ
శ్చతతోభవేత్ ॥ ౨౮ ॥ లింగినీంగురుపత్నీంచసగోత్రామథపర్వసు। వృ
ద్ధాంచసంధ్యయోశ్చాపి గచ్ఛతోజీవితక్షయః ॥ ౨౯ ॥ గర్భిణ్యాంగర్భ
పీడాస్యాద్వ్యాధితాయాంబలక్షయః । హీనాంగీంమలినాంద్వేష్యాంకా
మంవంధ్యామసంవృతే ॥ ౩౦ ॥ దేశేశుద్ధేఽశుక్రస్య మనసశ్చక్షయోభ
వేత్। క్షుధితఃక్షుబ్ధచిత్తశ్చ మధ్యాహ్నేతృషితోఽబలః ॥ ౩౧ ॥ స్థితస్య
హానింశుక్రస్య నాయోఃకోపంచవిందతి । అతిప్రసంగాద్భవతిశోషశ్శుక్ర
క్షయావహః ॥ ౩౨ ॥ వ్యాధితస్యరుజాప్లీహామృత్యుర్మూర్ఛాచజాయతే।
ప్రత్యూషస్యర్ధరాత్రేచ వాతపిత్తేప్రకుప్యతః ॥ ౩౩ ॥ తిర్యగ్యోనావయో
నౌచ దుష్టయోనౌతథైవచ ॥ ౩౪ ॥ ఉచ్చారితేమూత్రితేచ రేతసశ్చ

విధారణే । ఉత్త్రాసేనభవేద్విఘ్నం శుక్రాశ్మర్యాస్తుసంభవః । సర్వంపరి
హారేత్తస్మాదేతల్లోకద్వయేహితమ్ ॥ ౩౫ ॥ దుష్టాన్యాచరతేయాతు నా
రీనందిరిరితత్కథాం । ఐక్యందిద్వేషిభర్త్రాజతి గర్వంవహతిచోద్ధతా॥౩౬॥
చుంబితామార్ష్టివదనందత్తంనబహుమన్యతే । స్వపిత్యాదౌప్రసుప్తాపి
తథాపశ్చాద్విబుధ్యతే ॥ ౩౭ ॥ స్పృష్టాధునోతిగాత్రాణి గాత్రంచవిసృజ
ద్ధియా । ఈషచ్ఛృణోతివాక్యాని ప్రియాణ్యపిపరాఙ్ముఖీ ॥ ౩౮ ॥ నపశ్య
త్యగ్రదత్తంతుజఘనంచనిగూహతి । దృష్ట్వైవివర్ణవదనా మిత్రేష్వథప
రాఙ్ముఖీ ॥ ౩౯ ॥ తత్కామితాసుచస్త్రీషు మధ్యస్థేవచలక్ష్యతే । జ్ఞాతి
మండనకాలాపి నకరోతిచమండనం ॥ యాసావిరక్తాతాంత్యక్త్వాసాను
రాగాంస్త్రియంభజేత్ ॥౪౦॥ రజస్వలాలక్షణం.—క్షామప్రసన్నవదనాం
స్ఫురచ్ఛ్రోణిపయోధరాం । స్రస్తాక్షికుక్షింపుంస్కామాం విద్యాదృతు
మతీంస్త్రియం ॥ ౪౧ ॥ పద్మంసంకోచమాయాతి దినేతీతేయథాతథా ।
ఋతావతీతే యోనిస్సాశుక్రంనాతఃప్రతీచ్ఛతి ॥ ౪౨ ॥ మాసేనోపచితం
కాలేధమనీభ్యాంతదార్తవం । ఈషత్కృష్ణంవిగంధంచవాయుర్యోనిము
ఖాన్నుదేత్ ॥ ౪౩ ॥ మాసిమాసిరజస్స్త్రీణాంరసజంస్రవతిత్ర్యహాం। వత్స
రాద్ద్వాదశాదూర్ధ్వంయాతిపంచాశతఃక్షయం॥౪౪॥ఋతుమతీధర్మః.—
తతఃపుష్పేక్షణాదేవ కల్యాణధ్యాయినీత్ర్యహం । మృజాలంకారరహితా
దర్భసంస్తరశాయినీ ॥ ౪౫ ॥ క్షైరేయంయావకంస్తోకం కోష్ఠశోధనక
ర్షణం । పర్ణేశరావేహస్తేవాభుంజీతబ్రహ్మచారిణీ ॥ ౪౬॥ దివాస్వ
పాత్స్వాపశీలోవ్యంజనాదంధకోభవేత్ । రోదనాద్వికృతదృక్ స్నా
నాద్దుఃఖ్యనులేపనాత్ ॥ ౪౭ ॥ తైలాభ్యంగాత్కుష్ఠరోగీ కునఖనఖకర్త
నాత్ । ప్రధావనాచ్చంచలస్స్యాద్ధసనాచ్ఛ్యావనవర్ణతా ॥ ౪౮ ॥ దం
తోష్ఠతాలుజిహ్వాసు ప్రలాపీబహుభాషణాత్ । శ్రవణాదతిశబ్దస్యబధిరో
వ్యావలేఖనాత్ ॥ ౪౯ ॥ ఖలతిర్మారుతాయాససేవనాదున్మదీభవేత్ । త
స్మాద్రజస్వలైతాని త్రిదినేషువివర్జయేత్ ॥ ౫౦ ॥ చతుర్థేహ్నిగత
శౌచస్నాత్వా శుక్లమాల్యాంబరాశుచిః । ఇచ్ఛంతీభర్తృసదృశం పుత్రంప

శ్యేత్పురఃపతిం ॥ ౫౧ ॥ పూర్వంపశ్యేదృతుస్నాతా యాదృశంనరమంగ
నా । తాదృశంజనయేత్పుత్రం భర్తారందర్శయేదతః ॥ ౫౨ ॥ ఋతుస్తు
ద్వాదశనిశాః పూర్వాస్తిస్రశ్చనిందితాః । ఏకాదశీచయుగ్మాసు స్యాత్పు
త్రోన్యాసుకన్యకా ॥ ౫౩ ॥ ఉపాధ్యాయోథపుత్రీయం కుర్వీతవిధివద్వి
ధిం । నమస్కారపరాయాస్తు శూద్రాయామంత్రవర్జితం ॥ ౫౪॥గర్భి
ణీ స్త్రీణామకార్య నిరూపణం —అతివ్యవాయమాయాసం భారంప్రావ
రణంగురు । అకాలజాగరస్వప్నకఠినోత్కటకాసనం ॥ ౫౫ ॥ శోకక్రో
ధభయోద్వేగవేగశ్రద్ధావిధారణం । ఉపవాసాధ్వతీక్ష్ణోష్ణగురువిష్టంభిభో
జనం॥ ౫౬ ॥ రక్తంనివసనంశ్వభ్రకూపేక్షాంమద్యమామిషం। ఉత్తానశ
యనంయచ్చస్త్రియోనేచ్ఛంతితత్త్యజేత్ ॥ ౫౭ ॥ తథారక్తస్రుతింశుద్ధిం
వస్తిమామాసతోష్టమాత్ । ఏభిర్గర్భస్స్రవేదామఃకుక్షౌశుష్యేన్మ్రియేత
వా ॥౫౮॥ ఇంద్రియార్థాంస్తుయాన్ యాన్ సాభోక్తుమిచ్ఛతిగర్భిణీ । గ
ర్భబాధాభయాత్తాంస్తాన్ భిషగాహృత్యదాపయేత్ ॥ ౫౯ ॥ సాప్రాప్త
దౌహృదాపుత్రంజనయేతగుణాన్వితం । అలబ్ధదౌహృదాగర్భేలభేతాత్మ
నివాభయం ॥ ౬౦॥ యేషుయేష్వింద్రియార్థేషుదౌహృదేవైవిమాననా।
ప్రజాయేతసుతస్యార్తిస్తస్మింస్తస్మింస్తథేంద్రియే ॥౬౧॥ రాజసందర్శనే
యస్యాఃదౌహృదంజాయతేస్త్రియాః। అర్థవంతంమహాభాగంకుమారంసా
ప్రసూయతే ॥ ౬౨ ॥ దుకూలపట్టకౌశేయభూషణాదిషుదౌహృదాత్।
అలంకారైషిణంపుత్రంలలితంసాప్రసూయతే ॥ ౬౩ ॥ ఆశ్రమేసంయతా
త్మానంధర్మశీలంప్రసూయతే। దేవతాప్రతిమాయాంతుప్రసూతేపార్ష
దోపమం ॥౬౪॥ దర్శనేవ్యాళజాతీనాంహింసాశీలంప్రసూయతే। గోధా
మాంసాశనేపుత్రం సుషుప్సుంధారణాత్మకం ॥౬౫॥ గవాంమాంసేచమ
లినంసర్వక్లేశసహంతథా । మాహిషేదౌహృదాచ్ఛూరం రక్తాక్షంలో
మసంయుతం ॥ ౬౬ ॥ వరాహమాంసాత్స్వప్నాళుం శూరంసంజనయే
త్సుతం । మార్గాద్విక్రాంతజంఘాలంసదావనచరంసుతం ॥ ౬౭ ॥ సృమ
రాద్విగ్నమనసంనిత్యభీతంచతైత్తిరాత్ । అతోనుక్తేషుయాసాదీసమాభి

ధ్యాతిదాహృదం।శరీరాచారశీలై స్సానసమానంజనయిష్యతి॥౧౮॥గర్భిణీ
స్త్రీప్రవర్తనక్రమః—శుద్ధాంశుద్ధాంబరానిత్యతుష్టాలంకారసంయుతా।
శుభకృత్యేషుసక్తాచ గురురక్తాపరాఙ్ముఖీ ॥ ౧౯ ॥ భయకృద్దర్శనేచై
వదుర్గంధాఘ్రాణనేతథా । శృణ్వతీపుణ్యచరితంభోజ్యేష్టంభుంజతీలఘు॥
౨౦ ॥ అక్లిన్నమన్నంచాశుష్క మపర్యుషితమేవచ । పుణ్యస్థలేషుచరతీ
బహిర్గమనవర్జితా ॥ ౨౧ ॥ అకుర్వత్యసకృత్తైలాభ్యంగాదీనినిషేవతీ।
ద్రవంచమధురంస్నిగ్ధం సత్కృతందీపనేహితం ॥ ౨౨ ॥ మృద్వాస్తరణప
ర్యంకాధిష్ఠితాగర్భిణీసదా । భవేదాప్రసవాదేవ మన్యథాగర్భపీడనం॥
౨౩ ॥ ఆహారంగర్భిణీనాంచప్రథమేమధురంతథా । ద్వితీయేశీతలంచైవ
తృతీయేద్రవసంయుతం ॥౨౪ ॥ క్షీరేణషష్టికాన్నంచచతుర్థేదధిసంయు
తం। పంచమేక్షీరయుక్తంచషష్ఠేవైసర్పిషాయుతం ॥ ౨౫ ॥ పృథక్పర్ణ్యా
దిసంసిద్ధంసప్తమేతుపిబేద్ఘృతం। ప్రశస్తశ్చాష్టమేకోలకషాయేతుబలా
ద్వయం ॥౨౬॥శతపుష్పీవయోమాంసందధితైలఘృతంతథా।లవణంమద
నంచైవమధుమిశ్రంనిరూహయేత్॥ ౨౭ ॥ శస్తశ్చనవమేమాసేస్నిగ్ధమాం
సరసోదనం । బహుస్నిగ్ధయవాగుంవాపూర్వోక్తంచానుపాననం॥౨౮॥
తతఏవపిచుంచాస్యాయోనౌనిత్యంనివాపయేత్ । గర్భిణీంనవమేమాసే
సూతికాగారమావిశేత్॥ ౨౯ ॥ గర్భస్రావచికిత్సా.—మధుకంశాకబీ
జంచ పయస్యాసురదారుచ । అశ్మంతకఃకృష్ణతిలాస్తామ్రవల్లీశతావరీ॥
౩౦ ॥ వృక్షాదనీపయస్యాచలతాచోత్పలశారిబా । అనంతాశారిబారా
స్నాపద్మామధుకమేవచ ॥౩౧॥ బృహతీద్వయకాశ్మర్యఃక్షీరిశుంగాస్త్వ
చోఘృతం। పృశ్నిపర్ణీబలాశిగ్రుశ్వదంష్ట్రామధుపర్ణికా ॥ ౩౨॥శృం
గాటకంబిసంద్రాక్షాకశేరుమధుకంసితా ॥ ౩౩ ॥ సప్తైతాన్పయసాయో
గానర్ధశ్లోకసమాసవాన్ । క్రమాత్సప్తసుమాసేషు గర్భస్రవతియోజ
యేత్ ॥ ౩౪ ॥ కపిత్థబృహతీబిల్వపటోలేక్షునిదిగ్ధికైః । మూలైశ్శృతం
ప్రయుంజీతక్షీరంమాసేతథాష్టమే ॥ ౩౫ ॥ నవమేశారిబానంతా పయ

స్యాన్మధుయష్టిభిః । యోజయేద్దశమేమాసేసిద్ధంక్షీరంపయస్వినా। అథ
వాయష్టిమధుకంనాగరామరదారుభిః ॥ ౮౬ ॥ జాతస్యశిశోరుపచారా
దికం.—శిశోర్జాతస్యవక్త్రంచసైంధవేనసర్పిషా । సువిశోధ్యఘృతా
క్తంచపిచుంమూర్ధ్నిప్రధారయేత్ ॥ ౮౭ ॥ ఆకృష్యనాభినాళంచచష్యం
గుళాష్టప్రమాణతః । బధ్వాసూత్రేణసంఛేద్యబధ్నీయాచ్ఛిశోరళే।సూ
త్రశేషంకుమారాంగంసువిశుధ్యజలేనతు ॥ ౮౮ ॥ సౌవర్ణంమధుసర్పి
శ్చానంతాబ్రాహ్మీరసేనతు । అగ్రేణానామికాంగుళ్యా లేహయేద్బాల
కంతతః ॥ ౮౯ ॥ వాట్యాలకేనచాభ్యక్తంక్వాథేనక్షీరశాఖినాం । కపి
త్థపత్రసిద్ధేనసుఖోష్ణేనహివారిణా। స్నాపయిత్వాయథాకాలంమృదుమం
చేతుశాయయేత్ ॥ ౯౦ ॥ భర్త్సనాద్బాలకస్త్రస్య సహసాప్రతిబోధనాత్।
వాతాదీనాంవిఘాతస్స్యాచ్ఛీఘ్రాపహరణాత్తథా ॥ ౯౧ ॥ ఉత్తిష్ఠేవశా
ద్దైవబాలశ్చకుబ్జస్స్యాదుపవేశనాత్। తస్మాదేతానివర్జ్యాని నిత్యంబా
లహితార్థినా ॥ ౯౨ ॥ ఇత్యాదిభివాక్యైహ్యాన సమ్యగనుసంధేయం॥

వశీకరణమూలికా విచారః.

శ్లో ॥ అథవక్ష్యేమహాదేవివశీకరణమూలికాః । సుభగామనశ్శి
లాతాళంలాక్షారససమన్వితం ॥ ౧ ॥ తరుణీక్షీరసంయుక్తో లలాటేతిల
కోవశే। విష్ణుక్రాంతాచసర్పాక్షీసహదేవంచరోచనా ॥ ౨ ॥ అజామగ్ధే
నసంపిష్టం తిలకోవశ్యకారకః । ప్రియంగుకుంకుమంకుష్ఠంమోహినీతగరం
ఘృతం ॥ ౩ ॥ తిలకోవశ్యకృత్ తచ్చరోచనారకచందనం । నిశామనశ్శిలా
తాళంప్రియంగుసర్షపాస్తథా ॥ ౪ ॥ మోహనీహరితాక్రాంతాసహదే
వీశిఖాతథా । మాతులుంగరసైఃపిష్టంలలాటేతిలకోవశే ॥ ౫ ॥ సేంద్రా
స్సురావశంయాంతికింపునఃక్షుద్రమానుషాః । మంజిష్ఠాచందనంరక్తంక
టుకందావిలాసినీ ॥ ౬ ॥ పునర్నవానమాయుక్తో లేపోయంభాస్కరోవ
శే। చందనంనాగపుష్పంచమంజిష్ఠాతగరంవచా ॥ ౭ ॥ లోధ్రప్రియంగురజ
నీమాంసీతైలంవశంకరం। ఏవంసంతిప్రయోగాస్తుసాధకస్త్వతిదుర్లభః ॥ ౮ ॥

అథ జ్యోతిర్ముహూర్తాది గుణదోషవిచారః.

ఉక్తంహివిద్యామాధవీయే దోషనిరూపణం.— శ్లో ॥ అథాదిశాస్త్రేషు మహర్షిగీతాం త్సంగృహ్యా దైవజ్ఞ హితాయకాంశ్చిత్ । ఇహాభిధాస్యా మిముహూర్తదోషాః కాత్స్న్యేనత తత్పరిధనాయశక్తః ॥ ౧ ॥ దుష్టాంస్తిథ్యర్క్షవారానథవిషఘటికాః కృష్ణపక్షాపరార్ధా । ధూమాదీఞ్పంచసౌరాగుళికదినగళ్డా సగ్రహార్థ ప్రహరా । విష్టింపద్దుష్టయోగానుపతిథికుహరే కాలచక్రార్థపాతౌ స్థూణాదీంస్త్రీంశ్చమృత్యూన్ప్వద్రుగహిమశిఖే కంటకద్వావగండం॥ ౨ ॥ నక్షత్రంభవనంచకర్తురశుభం వైనాశికైకాగళ్రాశూన్యాది గ్రహాయుక్తగమ్యగతభంజ్వాలాదియోగాంశ్చషట్ । మాసాబ్దావసతీరనోజదివసం శుక్రార్యయోమూఢతాం సంధృష్టింవసవేధశూలమధికా న్మాసాంశ్చకేతూదయం ॥ ౩ ॥ ఉద్వాహేతువిశేషతః పరిహరేర్వ్యధంశలాకాహ్వాయంతత్తత్కర్మసుగర్హితాంగ్రహగతిం మాసర్తురాశ్యాదికం । దోషాఃకర్మవినాశకాః విదుఃమానన్యానశేషానపి జ్ఞాత్వాతాన్పరిహృత్య సూక్ష్మమతయః కుర్వంతుసర్వాఃక్రియాః ॥ ౪ ॥ అగ్న్యంతకద్విసనత్రిదశేశరుద్రాః పూర్వాత్రయంచ బహుళంపితృమూలసార్పాః । ఛిద్రాశ్చపాపదివసాన్పదకాలహోరా స్త్యాజ్యోగణోయ ముఖలాసు శుభక్రియాసు ॥ ౫ ॥ త్రిం ౩౦ శద్ద్విగుణి ౪౦ తత్కృతిమ ౧౪ నున ౨౧ మిథస్త్రిం ౩౦ శత్పూ ౨౦ తిద్వి ౩౨ జాస్త్రిం ౩౦ శత్ । కృ ౨౦ తిధృ ౧౮ తిసమి ౨౧ ధఃకృ ౨౦ తిమ ౧౪ నుమ ౧౪ నురి ౧౦ జ్మను ౧౪ కృతి ౨౦ జనాకృతికథుః ॥ ౬ ॥ దశవైద్యాన్నృపతి జనాఃత్రింశత్పంచాశతోజనాస్తిథ్యః । పరతోఘటీచతుష్కం విషసంజ్ఞంకృత్తికాదిష్వాజ్ఞేయం ॥ ౭ ॥ ధూమోవేదగృహైస్త్రియోదశభిర ష్యంశైస్సమేతేరవౌ స్యాత్తస్మిన్వ్యతిపాతకోవిగళితే చక్రాదథాస్మిన్యతే । షడ్భిర్భైఃపరివేషఇంద్రధనురిత్యస్మిం శ్చ్యుతేమండలాదత్యష్ట్యంశయుతేతు కేతురథతత్రైకర్క్షయుక్తోరవిః ॥ ౮ ॥ భూకంపోంశై రశీత్యాప్యత్ర ఇనఉపయత్నర్వదోల్కానిపాతో నిర్ఘాతధ్వానయుక్తాస్మిన్న వతికృతికలా విశ్వభాగోనయాచ । పూర్వాహ్ణేబ్రహ్మదండోర్ధ్వ జశితిచకేతారత్ర నిర్ఘాతపవ

రాహ్వోస్తేషూర్ధ్వం ప్రాప్తనాడ్యస్తపనగిరిహరి త్రికర్ణనాడ్యోఽతినింద్యాః॥
౯ ॥ గ్రహావారనాథాదయో వాసరస్య ప్రమాణాష్టభాగాధి నాథాః క్ర
మేణ ॥ తథా యామవత్యోశ్చ తత్పంచమాద్యోఽయ ఆద్యాంశనాథః సప
వాష్టమస్య ॥ ౧౦ ॥ ఉత్క్రమాత్కులికమర్కసుతస్య భాగం జీవాంశకం
తు యమకంటకమామనంతి । అర్ధప్రహార మరుణాదిదినేషు వేదశైలా
క్షీబాణ వసువహ్నిగుహాననాంశాన్ ॥ ౧౧ ॥ భవత్యార్ద్యాబుధ్న్యద్విర
పన భయోర్మూలమ ఘయోర్ద్వితీయస్మిన్నం శేగుణపరిమితే విష్ణు
భగయోః । శశిస్వాన్యైరంత్యే శుభఫలవిరోధీదినకర స్తృతీయాంశేత
స్మాదుపరిదినమృత్యుశ్చబలవాన్ ॥ ౧౨ ॥ భూపాద్భయం రిపుభయం వ్యస
నం ప్రవాసం విత్తక్షయం విశరణంచ శుభక్రియాసు । కర్తుః కరోతి శశభృ
త్కులిమశోకపూర్వైరకాంగ్రహైస్సహాలిశన్నుదుమేషరాశౌ ॥ ౧౩ ॥
శుక్లే వారిధినాగరుద్రతిథిషు ఖ్యాతాసుపక్షే సితే తత్పూర్వాస్వపిన క్తషు
హ్నితిథిషు ప్రోద్యాతి విష్టిః క్రమాత్ । దిగ్యామేషుశరాక్షిశైలయుగప
ట్త్రిఘ్నేందుసంఖ్యేష్వథో యామేష్వార్య జగచ్ఛరాంత్యదహనేష్వం
త్యార్ధనాడీషు చ ॥ ౧౪ ॥ నిత్యావిష్కుంభాదయో వారతిథ్యో వార
ర్క్షాణాం వారతారాతిథీనాం । తారాతిథ్యో రాశితిథ్యో రితీమే యోగా
జ్ఞేయాః షట్ శుభాశ్చాశుభాశ్చ ॥ ౧౫ ॥ నింద్యంతే నిత్యయోగేష్వివహన
వపరిఘః సవ్యతీపాత వజ్రో వ్యాఘాతో వై ధృతిశ్చ ప్రథమపరివృతాః శూ
లగండాతిగండాః । లోకత్రింశన్నవోమబుణ ధతిథివిశిఖద్వీపతత్త్వాంగ
సంఖ్యానాడ్యః ప్రాంతేష్వతేషా మపిఖలు నియమాత్ సజ్జనైస్త్యాజనీ
యాః ॥ ౧౬ ॥ అర్కస్యాహస్తకర్ణకులాద్యర్కచతుర్థ్యః ప్రాలేయాం
శోర్మూలధరోర్విధరషష్ఠ్యః । క్షోణీసూనోర్భూతభుజం గాద్రిదశమ్యో
వైత్రక్షోణీనాగనవమ్యః శశిసూనోః ॥ ౧౭ ॥ వాగీశస్యాన్యహాసఖరసం
దద్విపషష్ఠ్యః కావ్యస్యాహిస్థాణుదిగంకాహితృతీయాః । సౌరస్యార్యేశా
తిజగత్యః సనవమ్యః వ్యాజ్యాయుక్తాస్సంతతమేతే తిథివారాః ॥ ౧౮ ॥ పిత్ర్య
యమవసుమిత్రేంద్వగ్నిశూర్పాశ్వినైర్మైత్రగురుజలపితృశూర్ప త్వాష్ట్ర
మైత్రోత్తరాభిః । అహిగిరిశవిశాఖా శక్రపౌష్ణాంబుమైత్ర వాసుని
రుతియమాశ్వినాంత్యభాద్రద్విదైవైః ॥ ౧౯ ॥ భగజలపతి రోహిణ్యగ్ని
మిత్రేంద్రరుద్రై ర్మూరుయమయమశూర్పా ప్రకాశపుష్యాహిశక్రైః ।

శనిశశిభగమాశ్చ త్వాష్ట్రితో యత్ర యాంత్యే శ్శుభకృతిషువినింద్యా
వారయోగాః క్రమేణ ॥ ౨౦ ॥ పంచమ్యా సహస్తా త్త్రితికారినకరే చిత్రా
ద్వితీయావిధౌ రాకాధాతృయుతా కుజే శశిసుతేయామ్యాన్వితా సప్త
మీ । జీవేమైత్రయుతాత్రయో దశతిథిః శ్రోణాసమష్టీకవౌ మందేపౌ
ష్ణయుతాష్టమీతికథితా యోగావిషాఖ్యాఇమే ॥ ౨౧ ॥ తిథయఃక్రమే
ణశాష్ఠాత్ర యోదశమహీర పీషువసుసంఖ్యాః । విధిజలభగభుజగానల
భాద్ర యుతా స్త్రృతీథుశులుంభినామానః ॥ ౨౨ ॥ శుభేషుచిత్రా ద్వయ
ముత్తరాత్రయం మైత్రంమఘావైధసమర్క్షనైఋతిః । త్రయోదశా
గ్నిద్వశరాష్టసప్తమీనవమన్వితానిక్రమశోవివర్జయేత్ ॥ ౨౩ ॥ మకర
వణిజౌ లెయెణౌ స్త్రీయమౌ హయకర్కటావళిమృగపతీ చాపాంత్యౌగో
ఝషౌవిషమాస్వమీ । తిథిషుతుసమాస్వేతేదగ్ధాభవంతి ఝషోవృషః
శశిభమబలాకీటౌ నక్రఃక్రమాద్దశమాన్వితాః ॥ ౨౪ ॥ ద్విగుణితమను
ముని తిథయఃకృతివాయతిథి హారమనుద్వితయం । ద్విగుణితశక్వర్యంకద్వి
పాత్యష్టీశ కృతిశరద్విపాః ॥ ౨౫ ॥ అత్యష్టిగిరిహారిత్స్వరగిరి, తిథయో
మనుయుగేంద్రయుగబాణాః । ఏతత్సంఖ్యాస్వంత్యా నాడ్యోదస్రాదికే
షునిష్నాఖ్యాః ॥ ౨౬ ॥ ద్వాభ్యాంయుక్తస్సప్తవర్గః సతత్త్వాబాణా
శ్శైలాఃకృతిశ్చద్విజాశ్చ । ఏతేష్వంత్యానాడికాః కూపసంజ్ఞానం దాదీ
నాంనిందనీయాస్తిథీనాం ॥ ౨౭ ॥ తిథితారకకూపనిష్నునాడీ మభితో
ద్వ్యఘటికా వివర్జనీయా । అవమత్యనరస్తదంతరాళేవిచరణకూపఇవా
పపాతమేతి ॥ ౨౮ ॥ శనైశ్చరాత్సప్తమమృతుమాహుః కాలంబుధా
స్తంకథయంత్యథాన్యే । అర్కాదవారవ్యధిభూనురందునేత్రాంబురా
శీషుణసంఖ్యమంశం ॥ ౨౯ ॥ చక్రార్ధవ్యతిపాతమాహురి హాతచ్ఛిష్టం
యదృతుంరవావర్ధనాం శకతోంశకార్ధ సహితాత్యక్తాతయో వీం
శతిః । ఆన్యాయావరినాద్యవత్యాదితిథం తావత్తత్స్తంవిదుః సర్వాతంస
కనిష్కౌయనమయ ప్రాప్తౌవినిశ్చిన్వతే ॥ ౩౦ ॥ యత్రచక్రోర్ధయో
గశ్చాతృద్దినందానదయోగ్యం శుభేషాత్సృజేత్కర్మసు । తచ్చాతస్త్వాదథ
శ్చ్యేత్తరారా శుభ్రంతానరాణాంత్రయం కేచిదాచక్షతే ॥ ౩౧ ॥ అర్క

క్షోణీసుతాభ్యాంభవతి గణనయానైబుధైస్తంయావదస్తాత్తా వత్స్యాతార
కైర్ద్వైక్రమశ ఇహామతేకంటకె స్థూణసంజ్ఞె । తాభ్యామామూల సంఖ్యా
ద్వయమితి గణితః కంటకస్థూణనామార త్తస్థూణోపసిష్టః క్షితిసుతగహితె
సింహాధృత్యంశకేస్యాత్ ॥ ౩౨ ॥ వ్యయెకోణరాహుర్వారిపుసిధనయో
శ్శీతకిరణఃసుశేజ్యోవాధర్మెధరణితనయః ఖెశశిసుతః । కవియర్యస్యద్యూ
నేవసతితనయె సూర్యతినయోగృహంతన్మృత్యా వర్జ్యం నిఖిలరుభకా
ర్యేషువిసృజేత్ ॥ ౩౩ ॥ దద్యుశ్చిత్రా శూర్పశక్రాంబువిష్ణుక్షీరాధీశాబు
ధ్న్యదస్రాంతకాశ్చ । ధాతారుద్రోదేవసూరశ్చజాద్యైర్మాసైర్యుక్
తావత్సరార్థైనమృత్యుం ॥ ౩౪ ॥ గురురాహుభాస్కరాదీన్ వారాంస్త్రి
ఘ్నా న్విశోధయెద్భగణాత్ । దోషానవరవిరసమితతారాః కాణద్విలో
చనాంధాస్యాః ॥ ౩౫ ॥ అర్కాద్యూర్ధ్వభనాడికాముభయతో రామాగ్ని
షట్తారకా । నాడ్యోంధైకదృగక్షియుగ్మకలితాః కాణాస్తుతిస్రఃపరాః।
వారాన్పానిచ తద్దినాంతమభియుం ద్యాంకాస్తశిష్టాస్సదృ క్కాణాంధా
యుగలోకలోచనమితాస్తారాః ప్రదిష్టాఃపరైః ॥ ౩౬ ॥ అశ్విన్యాదిషుభె
ష్వజాళిమకర ప్రాప్తాంశకాంశెక్రమా దంశాగ్రస్స్మరబాణరంధ్ర ఘటికా
స్తద్వద్విశాఖాదిషు । మెషాంశస్యముఖేష్టకార్ప్రి మృగయోరంశావసానె
ష్టది జ్ఞానైడీరుష్ణశిఖాన్వయాః పరిహారెత్సర్వేషు కార్యేష్వపి ॥ ౩౭ ॥
రుక్షాత్సూర్యాత్మజా కాంతా ద్వింశంగండంప్రచక్షతె । ద్విచత్వారింశ
దిత్యుక్త్వా దోషాస్త్యాజ్యాః శుభేష్వమీ ॥ ౩౮ ॥ కర్తృజన్మాదికాస్తార
కాఃకీర్తితాజన్మసంపద్విపత్క్షెమకృత్ప్రత్యగాః । సాధకోధోవధోమైత్రమ
న్యత్పరా మైత్రమిత్యేవమన్యాః పునశ్చక్రమాత్ ॥ ౩౯ ॥ జన్మవిపత్ప్ర
త్యగవధ జన్మాష్టమరాశితారకాస్త్యాజ్యాః । సాష్టమగృహాశ్చ భేషుత్య
జంతివష్ఠవ్యయాంచాన్యె ॥ ౪౦ ॥ అష్టాశీతితమోంశోయస్మిన్ జన్మాదిగ
ణనయాభవతి । వైనాశికంతదృక్షంత్య జంతికెచిత్తమెవాంశం । ౪౧ ॥
సంప్రాప్తెపరిఘాదియోగనవకె మైత్రాహిపుష్యాదితిత్వాష్ట్రేభోత్యశ్వీభర
ప్సునసారకిరణాన్మూలాచ్చమైత్రాదపి । ప్రాక్పశ్చాచ్చయథాక్రమంవిగణ

శిలారాగణే సంఖ్యయా చంద్రార్కౌ శ్రితతారకేయదినము దోషోయ
మేకార్గళః ॥ ౮౨ ॥ కుంభాంత్యాన్యనపీనాజస్త్రీకీటవణిగశ్వినః । కర్కి
మృగమృగేంద్రాశ్చ చైత్రాదౌ శూన్యరాశయః ॥ ౮౩ ॥ కాద్యాః శ్వార్య
చిత్రా నిలభమమరసౌభాగ్య విశ్వర్క్షకేవా విశ్వర్క్షం వారుణాంత్యశర
కృతిమితభేసోమ చిత్రాగ్నిపూష్ణః । వహ్న్యంశేంద్రాగ్ని మిత్రాస్సవితుర
గశివాన్విష్ణుమూలేయమేంద్రౌ శూన్యాస్తారాః క్రమేణత్యజతు పరిమితా
మాస్సుచైత్రాదికేషు ॥ ౮౪ ॥ పక్ష్యాణార్క్షకులాద్రిరవ్యుదధి దిగ్ధాత్రీమ
హీశాచల క్షోణీలోచన పావకాష్టనవ సంఖ్యాతేష్వమాసేష్వపి । శూ
న్యాన్యాః ప్రథమాదికాశ్చ తిథయః పక్షేసితేకీర్తితాః త్యాజ్యాః పంచదశ
క్రమేణఖలుతాః కృష్ణే ద్వితీయాదయః ॥ ౮౫ ॥ పౌషామాసశూన్యాన్యథ
తిథ్యైశ్చిద్దశేషుకేషుచిత్ । వర్జ్యతే శుభకార్యేషు వివాహేషువిశే
షతః ॥ ౮౬ ॥ గ్రహైరసంద్విందుజభాగవైయోన్ముక్తంచయుక్తంచ
యియాసితంచ । క్రమేణదగ్ధం జ్వలితంతద్ధృతం ధూమాయమానంచ
శుభేషుజహ్యాత్ ॥ ౮౭ ॥ భౌమాద్వ్యాపనగాబ్ధితత్త్వమనవో జ్వాలాగు
రోరంగభంవ్యాఘిం సోమజతోష్టసంకృతిధృతీ రాహుర్మనేవాకేంటకం ।
పాతాత్పంచ మమిత్స్వరంచపరిఘః శుక్రాచ్ఛతిథ్యాదయో ద్వేషసూ
ర్యసుతాద్దశరుకృతయః ఖండాస్స్మృతాః షండ్కైః ॥ ౮౮ ॥ సౌరోరాశి
షుసూర్యసంక్రమణ తశ్చాంద్రస్తుదర్శాంతకోవిజ్ఞేయః సితపక్షపక్షతి
ముఖస్త్రింశద్దినస్సావనః । నాక్షత్రశ్శశిమండలాదితిమతా మాసాశ్చ
తుర్ధాక్రమా దంతేవాస్తియ మాద్యయోశ్చరమయో ర్దీక్ష్యంచనాడీ
స్త్యజేత్ ॥ ౮౯ ॥ సౌరోరవేర్ద్వాదశభిస్తుమాసైశ్చాంద్రస్తుతైః ప్రా
కృతసంజ్ఞితోన్యః । జైవస్తుసూర్యాద్ధిమణోదయాది బుధైస్త్రిధేత్థం
పరికల్పితోబ్దః ॥ ౯౦ ॥ అర్కేస్థిరాస్యేశతివిష్ణుపదాభిధానాస్తే భ్యఃపరా
స్తుషడశీతిముఖాశ్చరత్నః । సంక్రాంతయస్త్వజమృగానన తౌలికర్క
క్షైషయః క్రమాదుదగవాగ్విషువాయనాఖ్యాః ॥ ౯౧ ॥ త్యజంతిపూర్వాం
శ్చపరంచసంక్రమాత్ దినానితద్విష్ణుపదా స్తథాయనాత్ । శుభక్రియా

యాంవిషువాత్పరందినం పరంపరేభ్యశ్చదినార్ధతముత్సృజేత్ ॥ ౫౨ ॥
సప్తాం తైరవివత్సరస్యదివసాం స్త్రీన్వంచపంచాన్యయోః ప్రారంభేదివసత్ర
యంపరిహారే త్రైమాంత్రయాణామపి । ప్రాంతేబ్ధత్రిత యస్యపక్షపక్షే
త్యాంజ్యంవిదుస్సూరయః సప్తాహాన్యుపరాగతోథనృపతి ప్రాణప్రయా
ణాద్దశ ॥ ౫౩ ॥ క్రమశఃసితపక్షపక్షతిప్రముఖాలోచన సంయుతాతిథిః।
అచలైరపహృత్యశిష్యతే యదిదంశ్రీదివసాదిసప్తకం ॥ ౫౪ ॥ సప్తది
వసాస్మృతాః శ్రీకలినందనకాలకర్ణనామానః । జయవర్ధనార్ణవా
ఖ్యాస్తేషుచవిషమాః శుభాస్సమానిశుభాః ॥ ౫౫ ॥ దృశ్యోయదావాని
జనైర్వ్రజతోయదాస్తామన్యోన్యతః స్మరగతౌచయదార్యశుక్రౌ। కర్మా
ణితత్రసమయేనశుభానికుర్యాన్నైవారభేతశశిజేస్తగతేచవిద్యాం॥ ౫౬॥
ప్రాక్పశ్చాదుదితం రవేర్భృగుసుతం బాలంవదంతిక్రమా ద్వ్యాణద్వ్యపది
నానివృద్ధమనయోరస్తేదినవ్యత్యయాత్ । ఉద్వాహేక్రమశోంగనాపురు
షయో హానింతావసేవంగురు స్సర్వేషాంచతయోశ్శిశుస్థవిరతా విద్విషి
తీకర్మణాం ॥ ౫౭ ॥ హరిణాననస్యదశమాం శకస్త్యజతుగ్రహాన్ స్ఫుట
తమానఖిలాన్ । అవశిష్టమత్రశుభకర్మణి తద్గ్రహవేధదుష్టమితివిసృ
జేత్ ॥ ౫౮ ॥ ధాతృశ్రీనాథరుద్రానిలరవివరుణాః కాలమిత్రార్యమాం
భోబుధ్నాహ్యర్యాః శక్రపూషాశ్వహినిరృతి మఖాస్త్వష్టృవస్వైందవాని।
భాద్రైంద్రాగ్న్యర్క్షన్ విశ్వాదితిదహనభగాః పంచవర్గాన్స్వరేషాం
వర్ణాంతంవేధదుష్టంత్యజతుగ్రహాకృతౌ సగ్రహాయత్రతారాః ॥ ౫౯ ॥
రేఖాస్సప్తలిఖేద్భుజాగ్రభిముఖం తిర్యక్చతాస్తావతీ రేఖాగ్రేష్వభిజిద్యుతాః
పరిలిఖేద్దగ్న్యాదితారాః క్రమాత్ । యత్త్రైకామధిరిష్ణతః ప్రతిముఖం
సాకంశలాకాంగ్రహాః శీతాంశుశ్చశుభైస్తుతోలముదితం తత్పాపసంశ్లే
ష్మహాత్ ॥ ౬౦ ॥ సంవర్ప్రేరవిమాసిదర్శయుగళం పూర్ణాద్వయంవా
స్త్రిచేత్తస్మిన్వాష్టయుగం భవేద్యదివిమస్త్రంశ చిదంహాన్వృతిం । అశేషా
ద్వేయర్ణదిమధ్యయోగయుగళం మధ్యాశ్చమధ్యోత్థయో స్సంగ్రాహ్యో
రధిమాస ఏవఇతితే మాసాస్త్రయో నిందితాః । ౬౧ । యస్మిన్న

స్త్వయంతి వక్రగమనం యత్రారభం తే గ్రహాః । యస్మిన్ దేవనృపో
గ్రవాశ్చవివిధోత్పాతాశ్చ తంవానరం । నిర్ఘాతేనవధూమకేతు జననే
హోల్కానిపాతేదిశాం । దాహేభూచలనే గ్రహప్రహరణే చాప్యత్ర
యంవర్జయేత్ ॥ ౬౨ ॥ ద్వేద్వే రేఖేద్వికోణం పరిలిఖతుపురః పంచపం
చాథతిర్యగ్ పార్శ్వస్వేశకోణప్రభృతిషు విలిఖేద్భానిఃహ్న్యాదికాని।
యస్మిన్నిందు గ్రహాశ్చప్రతిముఖమయతః సాకమేకాంశలాకాం నక్ష
త్రంవేధదుష్టం పరిణయనవిధౌతద్విపత్తిం విధత్తే ॥ ౬౩ ॥ పాదశ్చతు
ర్థఃకిలవిశ్వభస్యనాద్యశ్చ విష్ణోః ప్రథమాశ్చతస్రః । ఉక్తాభిచిద్భక్తిరితీ
యమస్యాం స్థితోగ్రహోవిధ్యతిధాత్రితారాం ॥ ౬౪ ॥ ఇచ్ఛంత్యగ్ర
హతాంస్త్వరాదిషుపదే షాద్యావహావిప్రక్రియా చౌలప్రాశనమౌళిబంధన
గృహప్రారంభణేషుక్రమాత్ । లగ్నస్థాన్స్వరసంస్థితాశ్చ నియమాత్పా
పాఃఫలంకర్మణాం సర్వేషాంతుపయంతి జీవశశిభృత్పాపాశ్చరంధ్ర
స్థితాః ॥ ౬౫ ॥ సర్వారంభేష్వయనమవ దన్నుత్తరం శ్రేష్ఠమార్యాశ్చౌ
లాదీనామితరశుభదంకర్మణాంవార్షికాణాం । బ్రాహ్మ్యోద్వాహేత్యే
జతుచతురశ్చైత్రయుక్తాంశ్చ మాసానాషాఢాదీన్త్సమపిశుభదంమాస
మాచేవసిద్ధః ॥ ౬౬ ॥ కృషింబీజవాపంనరేంద్రాభిషేకం సవిద్యాగృ
హారంభదేవప్రతిష్ఠాః । క్రియాస్సప్తచౌలాదికానామధేయం క్రియాం
చక్షుపాయాంనకుర్వంతినంతః ॥ ౬౭ ॥ కృష్యాదికాన్యత్రచతుర్దశైవం
కర్మాణ్యనుక్తానినిశానుయాని । నరణవేధేషు గృహప్రవేశయుక్తేషు
లేవృష్టమశుద్ధిమాహుః ॥ ౬౮ ॥ చరాదికేషు త్రిషుమందిరేషు భా
గాః క్రమాచ్చైఖలశరాంకసంఖ్యాః । రవౌప్రపన్నేపతిదుష్టధిష్ణ్యం
దోషంచతుష్షష్టిముఖంవదంతి ॥ ౬౯ ॥ రాశితిథితారకాణాం గండాం
తంజలధివిషయనవమాంతే । తత్రోభయతోనాడ్యః రాశౌశరసం
మితాస్త్ర్యబ్ధ్యాః ॥ ౭౦ ॥ లగ్నస్యదోషాం స్త్యజపాపదృష్టిం పాపో
దయంచోభయపాపతాంచ । అపాపలాభారిసహోత్థతాంచ శుభ
గ్రహానాశ్రిత కేంద్రతాంచ ॥ ౭౧ ॥ రిష్ఫావాసం పాపవర్గ ప్రవే

శం వేశ్యావస్థాకర్మణాం చాశుభత్వం । ప్రోక్తాశ్చేందోస్సర్వకార్యేషు జహ్యా జ్ఞాతుం చాన్యద్బుధైః మిత్రతుల్యతాద్యం ॥ ౭౨ ॥ ఇందోరిష్టాఖాఖాశైర్భవ్యాః శ్యావిశిష్టా స్తిథ్యగ్న్యంశైః । హత్వా బాణైశ్శేషైస్తథ్యాః కర్మావస్థా వేశ్యాజ్ఞైయాః ॥ ౭౩ ॥ స్థానభ్రష్ట స్తపస్వీ పరయువతిరత స్తస్కరో హా స్తిముఖ్యాద్యారూఢః సింహాసనస్థో నరపతిరరిహా దండనేతాగుణీచ । నిష్ప్రాణశ్ఛిన్నమూర్ధా క్షతికరచరణో బంధనస్థో వినష్టా రాజా వేదానధీతే స్వపతిసుచరితం సంస్మరద్ధనురాకర్తా ॥ ౭౪ ॥ సద్వంశో నిధిసంగతశ్శీతతులో వ్యాఖ్యాపరః శతు హతో రోగీశత్రుజితః స్వదేశచలితో భృత్యో వినాశార్థకః । ఆస్థానీ చసమంత్రకః పరమహీహార్తా సభార్యాగజత్ర స్తస్నంయుగభీతిమానతిభయో లీనో నదాతాగ్నిదః ॥ ౭౫ ॥ క్షుద్బాధాసహితోన్నమత్తివిచరన్మాంసాశనో త్రక్షతః సోద్వాహాథ్యధృతకంతుకో విహరతి ద్యూతేన్యపోదుఃఖితః । శయ్యాస్థోరిపుసేవితాశ్చ సముహ్యద్భాయ్యా చ భార్యాద్వితో మృష్టాశీచ పయః పిబం త్సుకృతకృత్స్వస్థ స్తథాస్తే సుఖం ॥ ౭౬ ॥ ఏతాశ్చంద్రక్రియాః పంచ పంచాజాదిషు రాశిషు । ప్రకల్ప్య తత్ఫలం బ్రూయాత్సర్వకార్యేషు తత్ఫలం ॥ ౭౭ ॥ అత్ర స్థానాత్ప్రినా సోమ హితనృపపదాసక్తతా త్రాణహాని భూపాలత్వం స్వవంశోచితగుణనిరతి రోగ ఆస్థానగత్వం । భీతేః క్షుద్బాధితత్వం యువతి పరిణయో రశ్శయ్యానుషక్తి మృష్టాశిత్వం చగీతా ఇతి భవనవశాత్ప్రోక్తరిందోరవస్థాః ॥ ౭౮ ॥ మూర్ధ్నా మయో మాద్రితతా యజనం సుఖాస్థానేత్రామయః సుఖతతా వనితా విహారః । ఉగ్రజ్వరః కనకభూమణమత్రమోక్షః శ్వేకాశనం ధువనం జఠరస్యరోగః ॥ ౭౯ ॥ క్రీడాబలే హాసనచిత్రే విశేషునేచ క్రోధశ్ఛిన్నత్తకరణం ఘృతభుక్తి నిద్రా । గావక్రియాదశనరుక్కలహా ప్రయాణ మున్మత్తతా ధసలిలాప్లవనం విరోధః ॥ ౮౦ ॥ స్వేచ్ఛాస్థానం క్షుద్భయం శాస్త్రలాభః స్వేచ్ఛాం గోష్ఠీ మోధనం పుణ్యకర్మ । పాపాచారః క్రూరకర్మప్రణామః ప్రాజ్ఞైరతాశ్చంద్రవేళాప్రదిష్టాః ॥ ౮౧ ॥

అథ తద్దోషాపవాదనిరూపణంతత్రైవ — శ్లో॥ దోషైరమీభిర
ఖిలైరహితంముహూర్తం లోకఃకలౌనలభతే ఖలుమందభాగ్యః। తే
యాంతినాశమపవాదగణైర్యతోఽస్మాత్తేషాంక్రమాదభిదధేహమిహాప
వాదాత్ ॥ ౧ ॥ శుభకర్మణిబలినీంద్వాభిద్రాస్తిథయఃక్రమాచ్చతుర్థా
ద్యాః। నవనవమనుగతత్త్వదిశాశర ఘటికాభ్యఃపరంశుభాజ్ఞేయాః॥ ౨॥
దేవారాధనమంత్రభేషజవిధౌ వాజిద్విపారోహణే భూపా నామభిషేచ
నే వ్రతవిధౌవిద్యాకృషిప్రక్రమే। గార్గ్యోఽర్కస్యశుభంజగాదదివసంస్ప
ష్టస్యసౌమ్యైఃపరే సర్వేష్వంబరధారణాచ్ఛుభవనా రంభాదృతేకేచన॥౩॥
సమస్తకార్యేషువళక్షపక్షే నిశాకరస్యోదయవారవర్గాః। శుభాఃప్రది
ష్టాబహుశైత్యనిష్టా స్సదావ్యనిష్టోభ్యుదయేవివాహే ॥౪॥ పాపస్యవా
రేపిజనస్యకార్య మవశ్యకార్యంయదితత్రతస్మాత్। శుభాంశయుక్తాశుభ
కాలహోరా గ్రాహ్యైవనీచాస్తమహీతవిద్యా ॥ ౫ ॥ ఆత్మోపలబ్ధావివ
యామవత్యా ముపాగతాయాంగ్రహవాసరేషు। సర్వేషుభూతేష్వపి
బుద్ధిమంతో హీనోత్తమత్వంనఖలుస్మరంతి ॥ ౬ ॥ పాపాస్సదానిబలవ
చ్ఛుభసంప్రయోగాః క్రౌర్యంవిహాయహిభజంతిశుభస్వభావం। జ్ఞేయా
నిమధ్యమఫలానితిథిఃశుభేషు గ్రాహ్యాణ్యతే ధరణినందన మందిరా
ఖ్యాం ॥ ౭ ॥ త్రింశత్స్వాగ్రభ్యశుక్లప్రతిపదముహుర్యాస్సంతితాసాం తిథీ
నాం। క్షోణీవహ్న్యంగబాణస్మరవిశిఖ శరబ్రహ్మసంఖ్యాక్రమేణ। విజ్ఞే
యాఃకష్టమధ్యోత్తమమహితతమశ్రేష్ఠమధ్యాతికష్టాః। కృష్ణేపక్షేత్రయో
దశ్యపిఖలునివిధావుత్తమాకైశ్చిదుక్తా॥ ౮॥ షడ్భిస్సూర్యస్యోదయాన్నా
డికాభిః ప్రాతఃకాలస్సంగమశ్చాపిషడ్భిః। మధ్యాహ్నశ్చాస్తద్వదహ్నోప
రాహ్ణః సాయంకాలశ్చాత్రనింద్యాపరాహ్ణా ॥ ౯ ॥ దినకరవారసమే
తంనక్షత్రంన శుభవారయోగంవా। ఉపచయసంస్థోవార్కో దోషా
నపహరతిపంచధూమాదీన్ ॥ ౧౦ ॥ భరద్వాజఃప్రోచేవపుషిశశిశుక్రేక్షి
తియుతే క్రమాత్సౌరేష్వాద్యాప్రశమముయతోన్యాగురుయుతే। గ్రహే
ణాద్ర్యంశోర్ధ్వమతిథిషు సర్వాస్వథపునః। స్వవర్గోస్యోచ్ఛస్థేనశుభదృశి

భానావితిగురుః ॥ ౧౧ ॥ అర్ధప్రహారకస్య ప్రథమే యామకంటకస్య మధ్య
గతే । అంత్యే గుళికస్య ద్వినాడ్యా నియమాత్ పరిత్యాజ్యా ॥ ౧౨ ॥ వా
రేశో గుళికం నిహంతి బలవాన్ మూర్తౌ స్థితః సద్గ్రహో । విష్టే స్తాయమకంట
కస్య చ శుభః కేంద్రత్రికోణస్థితః । పీయూషద్యుతిసత్క్రియాకృతిశుభై
ర్దృష్టే శుభాంశస్థితే । లగ్నం శే చ శుభాన్వితే సతి సతాం నార్ధప్రహారాద్భ
యం ॥ ౧౩ ॥ కృపాయాం క్షీణసామర్థ్యా దినమృత్యుదినామయాః । స
తాం దోషాయ కల్ప్యేతే దివా పింగలాబలాన్వితే ॥ ౧౪ ॥ విష్టియాం దాహనితి
శేరవరార్ధజాతా పూర్వార్ధజా నిశి తదా శుభదా చ పుచ్ఛే । తత్కాల
భూరపి నిజోదయయామబాహ్యే గ్రాహ్యా శుభే బలిని లగ్నపతౌ నిజాంశే ॥
౧౫ ॥ ప్రాతఃకాలే వారయోగే బలీయాన్ ద్యేవా రేశాంశ ఏవేతి కేచిత్ ।
మధ్యాహ్నాంతం యోగమాహుస్త్రయాణామన్యే యోగాస్త్వా యోగా
వసానాః ॥ ౧౬ ॥ గోకన్యాకర్కిమీనస్థః శుభదృష్టః శుభాంశకః । ఉద్ధ
రేద్దగ్ధదోషస్య బలీ కుముదబాంధవః ॥ ౧౭ ॥ ఆపూర్యమాణో బల
వాన్ హిమాంశుః స్వోచ్చాంశకే స్వోచ్చగృహే స్థితో వా । వర్గోత్తమే
వా తిథితారకాణామాపూరయత్యేవ హి నిమ్ననాడీః ॥ ౧౮ ॥ వినిహం
తి కాలహోరా శుభస్య కాలాహ్వయం దోషం । కాలేంశకస్తృతీయో వి
నిందితో గండసంజ్ఞికే ప్రథమః ॥ ౧౯ ॥ స్వోచ్చే స్వవర్గే చ యదా ప్రవిష్టౌ
దృష్టౌ శుభైర్భాస్కరభూమిపుత్రౌ । తౌ కంటకస్థానసమాహ్వయానా
మేకోత్థమేకో హరతి ద్విజేంద్రా ॥ ౨౦ ॥ యే దగ్ధాఖ్యా రాశయో మృత్యు
సంజ్ఞా యే చ ప్రోక్తాః స్వామిదృష్టాశ్శుభాస్తే । వాగీశేనస్ఫీతవీర్యేణ దృష్టాః
సంయుక్తా వా సర్వకార్యేష్వనింద్యాః ॥ ౨౧ ॥ హంతి శుభో బలవాంఛశి
కే క్రూరవీక్షణతాభ్యుదితోంధజదోషం । సౌమ్యనవాంశకగః సుఖదేం
దుస్త్రితనులో ధనభాభ్యుదితో వా ॥ ౨౨ ॥ ఆద్యే జన్మని నవ్యభుక్తివస
నాలంకారపట్టైర్వినా సర్వం కర్మ శుభాశుభం పరిహరేద్భుక్తిం నవాం
చార్భకీం । హిత్వాభ్యంగవిధిం నిషేకసహితం క్షౌరం చ శిష్టం శుభం । కా
ర్యం కార్యమిమం తి కేచిదృషయో జన్మర్క్షయోరన్యయోః ॥ ౨౩ ॥ సర్వా

నైవవిపత్తిపంచమవధ ప్వాద్యేషుభేష్వంశకా న్మధ్యేష్వాద్య తురీయపా
వకమితా నంత్యేషువావర్జయేత్ । సత్కర్మాబలవాంఛుభాంశకగతో
దృష్టశ్చసౌమ్యగ్రహైః జన్మప్రత్యరజాన్విపద్విధభవాన్దోషాన్విధుర్బాధ
తే ॥ ౨౪ ॥ స్వకీయజన్మాష్టమరాశిపత్యో ర్మైత్ర్యాన్నజన్మాష్టమరాశిదో
షః । జన్మేశకర్మేశ్వరమిత్రభావః క్షిణోతినైనాశికదోషముగ్రం॥ ౨౫॥
యదిశశిరవితారాయుక్తద్వితీయ తృతీయగా పథమచరమాచా పాంశా
తౌక్రమాద్బలవాం స్తదా । ప్రశిథిలబలఃప్రాజ్ఞైరేకార్గళఃకథితోన్య
థాకతిచిదథతందోషం శంసంత్యవంతిషు కేవలం॥ ౨౬॥ బలినాశుభవర్గ
గతౌస్వనగాగా వాశుభగ్రహైర్దృష్టౌ । ఏకార్గళదోషహరావిశశి
నావితివదంత్యన్యే ॥ ౨౭ ॥ స్వస్వామిజీవశశిజై స్సహితంవిలగ్నం దృష్టం
తువాహరతిశూన్యవిసాదిదోషాన్ । కేంద్రత్రికోణగ్రహగోబలవాన్శు
భశ్చ మాసర్క్షరాశితిథిశూన్యభయాపహారీ॥ ౨౮ ॥ భాస్వన్మందాచా
ర్యభౌమైర్గ్రహాంయ ద్దగ్ధంభాయ త్తత్ప్రియాతిస్వభావం । మాసాద
బ్దాద్వత్సరాబ్దాత్తనధాన్ద్రాహూత్పాతాదావాదై ర్యశ్చదుష్టం॥
౨౯ ॥ దగ్ధంయదృక్షంఖచరేణభూయః శుక్లాంశయోగా దుపబృంహతే
తత్ । తాపావసానేవనముష్ణభాసా తప్తంయథాద్యాం బునిపాతయో
గాత్॥౩౦॥ బుక్షస్యదగ్ధస్యచదాహకస్య గ్రహస్యమధ్యేవిచరన్హిమాం
శుః । వ్యపోహ్యపీడామభిరక్షతీదం బలీనహీనంబలినోపరుద్ధం ॥ ౩౧ ॥
యఃకురుతేయందోషంగ్రహ స్సతుంగేస్థితస్స్వవర్గేవా । సౌమ్యగ్ర
హేణదృష్టఃసపవతదోషమపహరతి ॥ ౩౨ ॥ ద్వయోరస్తమేకస్యవా
కావ్యగుర్వోః దివాదర్శనీయత్వమన్యోన్యదృష్టం । నసంసర్పసంహస్ప
తించాధిమాసంనమాసోక్త కార్యేషుమద్వర్జయంతి ॥ ౩౩ ॥ పూర్వాంమ
ఘటికాప్రభాతముదయా ద్భానోః ప్రదోషస్తథా పశ్చాదస్తమయా
ద్ఘటీత్రయమిహత్యాజ్యంసదేవాథవా । యత్కర్మవిహితంనిశాసుత
దృతేఘోరాత్సమావర్జ నాత్కర్తవ్యంనిఖిలంప్రభాతసమయే శంసం

తిగాగ్ర్యాఽదయః ॥ ౩౪॥ బలినాచంద్రలగ్నేశౌ లగ్నంచమూర్ధోఽదయం
యది । అపత్తమస్థపాపానాం దృష్టిర్లగ్నేనదోషదా॥ ౩౫ ॥ స్వో
చ్చస్వక్షేత్రగతః కలిగురుర్వాబలీయదాలగ్నే । నతదాదుష్యతిదృష్టిః
మదనగతస్యార్కజస్యరాహోర్వా॥ ౩౬॥ ఉపరాగాదుపరిగతేవర్షా
ర్ధేత్వనుగతేశుభేబలిని । ఉపయోపితమోగ్రహయో శ్శుభదశ్శుభః
మస్సుగ్రాహ్యః ॥ ౩౭ ॥ లగ్నస్యపాపద్వయమధ్యగత్వం దోషంగురుః
కేంద్రగతోబలాఢ్యః। కేంద్రత్రికోణోపచయేషుమూర్తేః స్థితశ్శుభోనా
బలవాన్నిహంతి ॥ ౩౮ ॥ క్రూరాశ్శుభావావపుషోగ్రహాయే స్థానాస్య
నిష్టానియదాప్రవిష్టాః । తదాస్వతుంగేబలినిస్వభేవా యదిస్థితాస్సేశుభ
దాభవంతి ॥ ౩౯ ॥ కవౌగురౌవాబలినిస్థితేతనౌ శుభేనదృష్టఃశుభప
గఽగఃశశీ । వివర్ధమానఃశుభకృచ్చనాశుభం కరోతితిష్ఠన్నపిషష్ఠరిప్ఫ
యోః ॥ ౪౦ ॥ సౌమ్యద్వ్యాతశభాగగఃశుభపదే దృష్టోథవాసద్గ్రహై రం
గాంగాంశకకేంద్రగస్సచగురోః కేంద్రేచపక్షేస్థితః । సతత్ర్యైవచతు
ర్విధోపిబలవా నిందుఃక్షీణోత్యాత్మనో దోషంపాపనవాంశకాశ్ర యభ
వం స్వాంశాశ్రయోత్థంతథా ॥ ౪౧ ॥ అసౌమ్యవర్గాశ్రయజాన్సుక
ర్మాన్ దృష్టోబలిష్ఠేనశుభేనచంద్రః । దుష్కర్మవేళా దిసముద్భవాం
శ్చ భినత్తిదోషాంఛుభవర్గసంస్థః ॥ ౪౨ ॥ యదాస్వవగ్నేతనుకేం
ద్రసంస్థో గురుఃశశీవాథశుభాంశకస్థః। శుభేనదృష్టఃసుకృతీతదానీం నపాప
యోగేక్షణదోషఇందోః॥ ౪౩ ॥ గురుస్సుదీప్తస్తనుకేంద్రసంస్థితో బలా
ధికోలగ్నగతోవిశేషతః । నిహంతిదోషానఖిలాంస్తథావిధః స్వవర్గ
సంస్థోభృగుజోబుధోథవా ॥ ౪౪ ॥ మూర్తేస్త్రికోణా యమకంటకేషు
రవీందుజీవార్కనవాంశకస్థః। సుకర్మకృన్నిత్యమశేషదోషా ముష్ణాతివ
ర్ధిష్ణురనురశ్మిః ॥౪౫॥ లగ్నాంశాద్విషమాంశకేయుఃశుభా స్తత్కం
టకాంశేపివా జీవజ్ఞౌగురుభాగవాబుధసితావన్యోన్యకేంద్రస్థితౌ । ల
గ్నేశస్యశుభస్యవాతిబహవో యుక్తాష్టవర్గాక్షతాః తేష్వేకైకపమా
త్రితాంశకగ్రహా ల్లాభాంశకాస్థాఃశుభాః ॥ ౪౬ ॥ లగ్నాంశతత్రికో

ణాంశకసదనగతాః సద్గ్రహాః కేంద్రగా వా జితాంశే త్రికేంద్రే సితబుధ శశినశ్చంద్రకేంద్రే సురేజ్యః। చంద్రప్రాప్తాంశరాశేస్సుతనవముగతాః కేంద్రసంస్థాశ్చసౌమ్యాః సౌమ్యేందావష్టశలగ్నే వచయుగ గహాగతా వీర్యవంతశ్శుభాశ్చ ॥ ౪౭ ॥ రాజేంద్రస్సహమంత్రిభోగజవరం సింహాసనంవాస్రి తః శీతాంశుబలవాంశ్చ భాంశకగతో లగ్నేష్టగేహస్థితః । హోరావత్సరమాసవాసరపతిః లగ్నే బలీసద్గ్రహా లగ్నాద్వైరిసహోదరాగమగతాః పాపాశ్చవీర్యోత్కటాః ॥ ౪౮ ॥ ప్రాధాన్యేన వ్యాహృతాః కేచిదేతేయోగాస్సర్వేఘ్నంతిదోషానశేషాన్ । అత్రానుక్తాస్సంతిచాన్యే సహస్రంనైవోక్తాస్తేగ్రంథబాహుళ్యభీత్యా ॥ ౪౯ ॥ అత్రోక్తాయేవీర్యవంతోపి దోషాదేశాచారాద్దుర్బలాస్తేభవంతి । యేన్యేదేశాచారసిద్ధాశ్చదోషాస్తేషాం దేశేనైవతత్రాపవాదః ॥ ౫౦ ॥ అనాపద్యుత్తమః కాలో మధ్యమాపదిమధ్యమః । సత్యాముత్యాపదిగ్రాహ్యో దుష్టోపి స్యాపవాదతః ॥ ౫౧ ॥

అథసద్గుణనిరూపణంతత్రైవ—శ్లో॥ నిశ్శేషదోషవిహారస్యసుదుర్లభత్వాత్కాలేగుణౌఘబహుళేవిబలాల్పదోషే । కర్మారభేతశుభమిత్యృషిభిర్యదుక్తంతత్కాంశ్చిదత్రసుముహూర్తగుణాన్ప్రవక్ష్యే ॥ ౧ ॥ అల్పదుర్లభదోషత్వంకాలస్యప్రథమోగుణః । అభావస్సర్వదోషాణాం ద్వితీయస్సుమహాన్గుణః॥ ౨॥ విశిష్టవిప్రభాషితం శుభగ్రహస్యచోదయః । తనోశ్చసౌమ్యవర్గతాత్రయోమహాగుణాస్స్మృతాః॥ ౩॥ అబాధ్యమానోవిహితక్రియాసుపంచాంగయోగోగుణనాయకాఖ్యః। షడంగయోగోగుణరాజఉక్తస్సప్తాంగయోగోగుణరాజరాజః॥౪॥ ప్రసన్నదైవజ్ఞవిధిప్రదిష్టంసుఖప్రదందుర్లభమల్పభాగ్యైః । సప్తాంగసంపత్తినమీతమేతస్మిహూర్తరాజ్యంసుకృతోలభంతే॥ ౫ ॥సౌమ్యాః కేంద్రత్రికోణేషు పాపాః షుతసహోదరాః। ఏకాదశేస్థితాస్సర్వే శుభదాశ్శుభకర్మసు॥౬॥ శశాంకనక్షత్రబలాభివృద్ధిః ఘటోవ్యరిక్తఃస్థితయశ్చపూర్ణాః । స్యాత్పంచపూర్ణాహ్వయపంచయోగో గుణాధిరాజశ్శుభకర్మణీష్టః ॥౭॥ దిక్తారా

ణాంమధ్యమా స్తంభసంజ్ఞా స్త్రిస్త్రః పార్శ్వసంజ్ఞా ఘటాఖ్యాః । తిష్య
త్ర్యర్కే యత్ర రిక్తస్య కుంభ స్సంపూర్ణో೽న్యస్తంభసంజ్ఞో విలిద్వత్ । ౮ ।
అహ్నః పంచదశో భాగో ముహూర్తస్తారకావ్యయః । దివాపంచద
శోక్తాస్తే నిశాయాంచ తథాస్మృతాః ॥ ౯ ॥ ఆర్ద్రో೽రగమిత్రమఘావ
సుజలవిశ్వాభిజిద్విరించేంద్రాః । ఐంద్రాగ్నిమూలవరుణార్యమభగతా
రాదివాముహూర్తాస్స్యుః ॥ ౧౦ ॥ క్రమశో నిశాముహూర్తారుద్రాభా
ద్రాదయో೽ష్టతారాస్స్యుః । అదితిగురువిష్ణుహస్తత్వాష్ట్రసమీరాశ్చకీ
ర్తితా మునిభిః ॥ ౧౧ ॥ దినరాత్రిజాముహూర్తాయే కథితాస్త్ర్యుడ్య
తారకారూపాః । ఏతాదశాశుభాస్తే శుభకర్మను పూజితాశ్చాన్యే ॥ ౧౨ ॥
ఉత్పాతవిష్టివ్యతిపాతపూర్వాం నిహంతిదోషానభిజిన్ముహూర్తః । క
రోతియాంమ్యాగః పహాయకాష్ఠాం దిగంతరాణివ్రజతో೽ర్థసిద్ధిం ॥ ౧౩ ॥ భా
నోరర్యమదైవతో హి మమచే బ్రాహ్మ్యస్తథానైరృతో భూపుత్రస్య
తుపిత్ర్య వహ్న్యధిపతిః చంద్రాత్మజస్యాభిజిత్ । పిత్ర్యబ్రాహ్మ్య సమాప్వ
యాంపతిసనో బ్రహ్మాబుద్రైవో గురోః సార్పశ్చాహ్ని శనేరమీతునియ
మా శ్యాద్వ్యాముహూర్తాబుధైః ॥ ౧౪ ॥ సంజ్ఞాః పురాణకథితా రౌద్రశ్వే
తస్తథా మైత్రః । ఆరభటస్సావిత్రో వై రాజశ్చాథ గాంధర్వః ॥ ౧౫ ॥ అ
భిజిద్రౌహిణి బలావిజయాఖ్యౌ నైరృతశ్శాక్రః । వారుణభగదైవ
త్యౌవిరిపక్షైయాదినాముహూర్తానాం ॥ ౧౬ ॥ అభిజిద్దైవరాజశ్చ శ్వేత
స్సావిత్రమైత్రబలివిజయః । శుభకర్మసిద్ధిజనకాస్సప్తప్రోక్తాః పురాణజ్ఞైః ।
౧౭ । శ్రేష్ఠా తారావత్తిథిష్షుమ్మహూర్త స్తిథ్యర్ధం నన్నిమిత్తం చజా
తం । యోగేంద్రో యం పంచకల్యాణనామా గార్గ్యేణోక్తస్సర్వకల్యాణ
దాయీ ॥ ౧౮ ॥ సాకాదివారాగురుమూలహస్తాశ్చిత్రాదినార్ధశ్రవ
ణేందుతారాః । బుధాత్త్య్యశ్వీపివిశ్వభగప్రశస్తా విశ్వాగ్నిచిత్రాశ్వరశైల
తిష్యాః ॥ ౧౯ ॥ త్రయోదశీమైత్ర్యజలాంత్యభాని భగప్రచేతోమరుత
స్సుసంధా । భద్రాపమేశావమధాత్రుతారాః క్రమేణయోగాః అమృ

తాభిధానాః॥౨౦॥ఉత్తరాసలిలపౌష్ణవిష్ణవోమాతృవారుతవసుప్రచేతసః।
మిత్రదండధరపౌష్ణతారకాఃసోమమిత్రభగవిశ్వవేధసః॥౨౧॥ మైత్రాశ్విసే
మారుతమాతృతిష్యాభగత్రయీనైఋతపౌష్ణదస్రాః।ధాత్రగ్నివాయు
త్రయవారినాథాఃసార్కా-దివారాఃశుభసిద్ధియోగాః॥౨౨॥ చిత్రాగ్నీశ్వ
రవారుణా దినపతేర్వారేనసనందాతథాభామన్యాంబు భుజంగపౌష్ణమరు
తోయోగావరాఖ్యాశ్శుభాః।నందాభాగ్యభామశీతమహసాం భద్రాక
పీంద్వౌజయాచాంద్రీత్ర్యోసుతయోః శనేరపిపరాపూర్ణాగురోస్సిద్ధిదాః
॥౨౩॥ తిథివారర్క్షయోగాయేప్రోక్తాస్తేశుభకర్మణి। తత్తద్వారర్క్ష
యోగేషువిశేషాత్సిద్ధిదాయినః॥౨౪॥సంకృత్యాకృతినాగసాయకజనైరం
మాతృతిభ్యాంజనైర్మన్వక్షైస్తిథిశక్రనాగవసుభిర్వేదాష్టశక్రైఃక్ర
మాత్। విద్యేంద్రాద్భియుగాక్షదిగ్ధృతిజనైరక్షైఃపురాక్షైర్యుతా
తానాడీత్రింశదతీత్యభేషువరతోనాద్యశ్చతస్రోమృతం॥ ౨౫ ॥ అమృత
ఘటికాస్సమస్తాశ్శుభ కర్మణ్యమృతయోగవద్గ్రాహ్యాః। విషరోగాది
చికిత్సావిధౌశ్శుభదాఇతినవాచ్యమిదం॥౨౬॥ శశితదాయాధగ్రహాధిపశ్చ
లగ్నాధినాథశ్చయదాత్రయోషి। బలాధికాస్సద్గ్రహదృష్టియుక్తా గు
ణాధికంతంకథయంతికాలం ॥ ౨౭ ॥ కర్తుస్స్వజన్మసమయో వసతిగ్ర
హాణాం కృత్వాష్టవర్గకథితాక్షవిధానమత్ర। బహ్వర్క్షయోగవశ
తః శుభరాశిమానభావగ్రహాస్థితిషు కర్మశుభంవిదధ్యాత్॥ ౨౮ ॥ ఇ
యంతపవాత్రగుణాః ప్రదిష్టా దోషాపవాదాంశ్చతథాహురన్యే। ఏషాం
విభేదాబహవోతిసూక్ష్మాః ప్రకీర్తితావిస్తరతోమునీంద్రైః॥ ౨౯॥ వ్యా
సోమనోభిరతిమాహగుణంప్రధానం వాయూదయంచ కపిలశ్శకునానిజీ
వః। గార్గ్యశ్ప్రభాత మృషిరత్రిరుపశ్రుతించ విష్ణుస్సమస్తశుభకర్మ
సువిప్రవాక్యం ॥ ౩౦ ॥ ఉపాస్యరాజానమివాధికారీ భక్త్యాప్రసాద్యైవ
గురుంసుమంత్రః। అభ్యర్చ్యదైవజ్ఞమనేనదత్తః శుభోముహూర్తోన
శుభోన్యథాస్యాత్ ॥ ౩౧ ॥ దేవార్చనామనిరతోజపసిద్ధమంత్రః నష్టాం
గయుక్త గుణదోషబలాబలజ్ఞః। మౌహూర్తికోవదతియత్తు ఫలంను

హుతేః సత్యంలెదుక్తన్నృషిభాషితమన్యథా ॥ 32 ॥ ప్రశ్నకాలజాతి తకునవాంశకకాలహోరాలగ్నగ్రహాభ్యుదయదృష్టిషుయస్సనిర్యం। త త్ర్యేవస్తు కథనాగమనే కుశాద్యం తత్కాలలక్షణమసౌ కథయేన్ముహూర్తే ॥ 33 ॥

ఇతి విశేషవిషయసహితే శాంతికమలాకరే ఉత్తర పీఠికాయాం

ముహూర్తగుణదోష తదపవాద నిరూపణ శ్లోక

సంగ్రహస్సమాప్తః.

* శ్రీ సర్వతంత్ర స్వతంత్ర పదవాక్యప్రమాణ పారావార పారజ్ఞులును సర్వజ్ఞమూర్తులునగు శ్రీవేదభాష్యాది మహాగ్రంథనిర్మాణ చాతురీ ధురీణులయిన శ్రీమ ద్మాధవాచార్యుల వారు మౌహూర్తిక జనసంలోకకరముగా లోకానుగ్రహముపక్ష రచియించి యుండునట్టి యీ విద్యామాధవీయంబును అమూల్యగ్రంథమును ఆంధ్రటీకాతాత్పర్యవివరణములోడ, సర్వజన సులభంబగునట్లు మదరాసు--శ్రీవ్యాసాశ్రమ రేజాపండితులగు బ్రహ్మశ్రీ చావలి రామస్వామి శాస్త్రులవారు ముద్రించి ప్రకటించియున్నారు. ఈగ్రంథము మౌహూర్తిక జనులకు మిక్కిలి యావశ్యకంబైనది. సర్వమూలము కాలము, దానియొక్క శుభాశుభపరిణామంబు నెఱింగి వర్తించువారికి సకలకార్యసిద్ధియుంబుగల్గును. కావున నీగ్రంథమును అపేక్షించువారలు పైశాస్త్రులవారికి వ్రాసి తద్గ్రంథముగొనవచ్చును. దానిలోని విషయంబుల నెఱింగి యానందించవచ్చును.

సమస్తవ్రతాదికాలనిర్ణయ సూచీపత్రమ్.

మాసక్రమేణ వ్రతాది నిర్ణయః
చైత్రశు౧సంవత్సరాదిరాదయికీ గ్రాహ్యా.
శు ౩-డోలాగౌరీవ్రతం- పరా గ్రాహ్యా.
శు ౪-గణేశదమనపూజా మాధ్యాహ్నికీ
శు ౫-లక్ష్మీపంచమీ-నాగపూజనంచ.
శు ౬-స్కందదమనారోపణం.
శు ౭- సూర్యదమనారోపణం.
శు ౮- భవాన్యుత్పత్తిః- నవమీయుతా గ్రాహ్యా. పునర్వసు యుతాష్టమ్యా మశోకకలికాప్రాశనంచ.
శు ౯-శ్రీరామనవమీ-మాధ్యాహ్నికీ.
శు ౧౦-ధర్మదశమీ.
శు ౧౨-విష్ణోర్దమనోత్సవః.
శు ౧౩-అనంగత్రయోదశీ.
శు ౧౫- దమనపూర్ణిమా- ధర్మరథః
వైశాఖశు౩- అక్షయతృతీయా.
శు ౫- శ్రీజగద్గుర్వారాధనం.
శు ౭- కన్యాకుమారీగంగావతారా.
శు ౧౫- అర్ధనారీశ్వరవ్రతం.
జ్యేష్ఠశు౧- కరవీరవ్రతం.
౩- రంభావ్రతం-పూర్వవిద్ధాశస్తా.
౪- ఉమావతారః- తద్వ్రతంచ.
౬- వనగౌరీవ్రతం.
౧౦- గంగాభగవతీవ్రతం.
శు ౧౫- వటసావిత్రీవ్రతం - కృష్ణామాయామితికేచనకుర్వంతి.
ఆషాఢశు౫- స్కందపంచమీవ్రతం.
౧౧- గోపద్మవ్రతారంభః - చాతుర్మాస్యవ్రతారంభః.
శు ౧౫-వ్యాసపూజా.
కృ౨- అశూన్యశయనవ్రతం - దాంపత్యసుఖకరం
శ్రావణశుక్ల౪-నాగచతుర్థీ- మాధ్యాహ్నికీ.
౫- గరుడపంచమీ-నాగపంచమీతిచ.
౧౫- దేవానాంపవిత్రార్పణం.
,, వరలక్ష్మీవ్రతం శుక్రవార యోగే తదభావే రాకాయాః ప్రాక్సన్నిహిత భార్గవవాసరేకార్యం- యథా స్తంభవం వృద్ధిః లాచంద్రవతి శుక్రవాసరే కర్తవ్యమితి. [వ్యాపినీ.
౧౫- హయగ్రీవావతారః- పాయాహ్న
కృ౮- శ్రీకృష్ణజన్మాష్టమీవ్రతం - నిశీథవ్యాపినీ. [ర్ధా గ్రాహ్యా.
భాద్రపదశు౩- షోడశగౌరీవ్రతం- పరవి
౪- శ్రీగణేశవ్రతం-మధ్యాహ్నవ్యాపినీ.
౫- ఋషిపంచమీవ్రతం-మాధ్యాహ్నికీ
౬- పాపహరషష్ఠీ - సప్తమీ యుతా గ్రాహ్యా.
౭- అముక్తాభరణసప్తమీవ్రతం.
౮- దూర్వాష్టమీవ్రతం.
౯- నందనవమీవ్రతం.
౧౪- శ్రీమదనంతవ్రతం - పూర్వాహ్ణవ్యాపినీ.
౧౫- ఉమామహేశ్వరవ్రతం.
కృ౩-బృహత్తపోవ్రతం.
౬-కపిలాషష్ఠీవ్రతం.
౮- రుద్రాష్టమీవ్రతం.
ఆశ్వినశు౧-శారదనవరాత్రారంభః.
౩- స్తనవృద్ధిగౌరీవ్రతం- పరవిద్ధా
౫- ఉపాంగ లలితావ్రతం - అపరాహ్ణవ్యాపినీ.
శు ౭- ౮- ౯ పుస్తకమండల సరస్వతీపూజా.
౮-దుర్గాష్టమీ.
౯-మహానవమీ.
౧౦-విజయదశమీ.
కృ౧౪,నరకచతుర్దశీ,ఉషఃకాలవ్యాపినీ
కృ౧౩-కేదారేశ్వరవ్రతం.
కార్తికశు౧-బల్యుత్సవదీపావళిః
౨-ధన్వంతరిద్వితీయా.
౩-త్రిలోచనగౌరీవ్రతం.
౪-నాగార్చనం,

౬-అగ్నిపూజనం.
౮-గోపాష్టమీవ్రతం.
౧౨-విష్ణుప్రబోధనబృందావనోత్సవః
౧౪-వైకుంఠచతుర్దశీ.
కృ౮-కాలభైరవాష్టమీ.
మార్గశిరశు-౬ చంపాషష్ఠీ.
౧౨-వాసుదేవద్వాదశీ.
౧౩-హనుమద్వ్రతం.
౧౪-పాషాణచతుర్దశీ.
౧౫-దత్తాత్రేయజయంతీ.
పుష్యశు౬-సుబ్రహ్మణ్యార్చనం.
మాఘశు౭-రథసప్తమీవ్రతం.
శు౪-ఢుండిరాజనక్తవ్రతం.
శు౫-వసంతపంచమీ.
౮-భీష్మాష్టమీవ్రతం.
౧౨-తిలద్వాదశీ.
కృ౧౪-శివరాత్రివ్రతం. నిశీథవ్యాపినీ గ్రాహ్యా.
ఫాల్గునశు౪-కాంతచతుర్థీ
౧౫-హోళికావ్రతం-మదనపూర్ణిమా
కృ౧-వసంతోత్సవః

కల్పాదయః—శ్లో॥ వైశాఖస్యతృతీయా యాం కృష్ణాయాంఫాల్గునస్య చ । ప్రతిప చ్చైత్రమాసస్య తథాశుక్లేచపంచమీ । శు క్లాత్రయోదశీమాఘే కార్తికస్యతు సప్తమీ। నవమీమార్గశీర్షస్య తృతీయాఫాల్గునేసి తే। ఏతానిసప్తకల్పానామహాపుణ్యతరాణిచ॥

సామాన్యవ్రతనిర్ణయః.

సర్వత్రకృష్ణ౪-సంకష్టహరగణేశవ్రతం.- చంద్రో దయకాలికీ గ్రాహ్యా
కృష్ణ౧౪-మాసశివరాత్రిః- ప్రదోషవ్యాపినీ.
శ్రావణమంగళవాసరేషు-మంగళగౌరీవ్రతం
,, మందవాసరేషు శ్రీవేంకటేశవ్రతం.
,, సోమవాసరేషు శివనక్తవ్రతం

విశేషయోగవ్రతనిర్ణయః.

చైత్రబుధాష్టమీయోగః—శ్లో॥ పున ర్వసు బుధోపేతా చైత్రేమాసి సితాష్టమీ । ప్రాతస్తువిధివత్ స్నాత్వా వాజపేయఫలం లభేత్.

దశహరాదశమీయోగః—శ్లో॥ జ్యేష్ఠే మాసి సితే పక్షే దశమ్యాంబుధహస్తయోః। వ్యతీపాతేగరానందే కన్యాచంద్రేవృషేర వౌ-గంగావ్రతంపుణ్యప్రద-

సర్వత్ర, శుక్ల౭ భానువాసరయోగే, భాను సప్తమీవ్రతం.
శుక్ల ౪ భౌమవాసరయోగే, భౌమచతుర్థీ వ్రతం.
శుక్ల౮ బుధవాసరయోగే, బుధాష్టమీవ్రతం.
శుక్ల౧౧గురువాసరయోగే, జీవవారైకాద శీవ్రతం.
శుక్ల ౧౫ శుక్రవాసరయోగే, భార్గవరా కావ్రతం.
కృష్ణ ౧౩ శనివాసరయోగే, శనిప్రదోష వ్రతం.
కృష్ణ ౩౦ సోమవాసరయోగే, అమాసోమ వారవ్రతం.

అర్ధోదయమహోదయయోగౌ—శ్లో॥ అమార్కపాతశ్రవణ యుక్తాచేత్పుష్య మాఘయోః । అర్ధోదయస్స విజ్ఞేయః కించి న్న్యూనోమహోదయః॥అస్మిన్యోగే స ముద్రస్నానహిరణ్యశ్రాద్ధాదికంసుఫలదం.

లక్ష్మీనారాయణయోగః—శ్లో॥ శుక్లప క్షేయదా బ్రహ్మన్ వైష్ణవర్క్షే సమాయుతే। సోమేనవాథసౌమ్యేన నభస్యే ద్వాదశీతిథిః। అతిగండేనయోగేన భవేద్యథసుకర్మణా। ల క్ష్మీనారాయణోయోగస్తస్మిన్నారాధయేద్ధ రిం। దివావాయదివారాత్రౌ యోగమధ్యం యదాభవేత్॥

హరిశంకరయోగః—శ్లో॥ నభస్యేకృష్ణ పక్షస్యనవమీదశమీయుతా। పునర్వసూ పుష్యయుక్తా శివయోగేనసంస్థితా। కరణే

గాజపష్ఠ్యాచ్ఛ అష్టయోగామహాతిథిః। దివా
వాయదివారాత్రౌ యోగోప్తఘటికాన్వితః।
హరిశంకరయోగోయం సర్వదేవకృతవ్రతః॥

జయంతీనిర్ణయః.

మత్స్యజయంతీ-చైత్రశు౩-అపరాహ్ణే
కూర్మజయంతీ-వైశాఖశు౧౫-సాయం.
వరాహజయంతీ-భాద్రపశు౩-అపరాహ్ణే.
నృసింహజయంతీ-వైశాఖశు౧౪-సాయం
వామనజయంతీ-భాద్రశు౧౨మధ్యాహ్నే
పరశురామజయంతీ - వైశాఖశు౩ - మధ్యాహ్నే-ప్రదోషేఇతిబహవః.
శ్రీరామజయంతీ-చైత్రశు౯-మధ్యాహ్నే.
శ్రీకృష్ణావతారః-శ్రావణకృ౮-నిశీథే.
బుద్ధావతారః-ఆశ్వినశు౧౦-సాయం.
కల్కిజయంతీ-శ్రావణశు౬-సాయం.

ఏతాస్తత్తత్కాల వ్యాపిన్యోగ్రాహ్యాః అత్రమత్స్యకూర్మవరాహబుద్ధకల్కినామాషాఢాదిమాసాంతరాణి ఏకాదశ్యాదితిథ్యంతరాణి ప్రాతరాదికాలాంతరాణిచవచనాంతరానుసారేణోక్తాని కల్పభేదేనవ్యవస్థాపనీయాని - స్వస్వపరిగృహీతపక్షానుసారేణ తత్తదుపాసకైరుపోష్యాణి - శ్రీరామకృష్ణనృసింహజయంత్యఏవ నిత్యాస్సర్వైరుపోష్యాశ్శిష్టైః

మన్వాదియుగాదినిర్ణయః.

చైత్ర శు౩ ఉత్తమమన్వాదిః
శు౧౫ రౌచ్యకమన్వాదిః.
జ్యేష్ఠ శు౧౫ భౌచ్యకమన్వాదిః.
ఆషాఢ శు౧౦ చాక్షుషమన్వాదిః.
శు౧౫ రుద్రసావర్ణికమన్వాదిః.
శ్రావణకృ౮ సూర్యసావర్ణికమన్వాదిః.
భాద్ర శు౩ తామసమన్వాదిః.
ఆశ్విన శు౯ స్వారోచిషమన్వాదిః.
కార్తిక శు౧౨ స్వాయంభువమన్వాదిః.
శు౧౫ ఇంద్రసావర్ణికమన్వాదిః.
పుష్య శు౧౧ రైవతమన్వాదిః.
మాఘ శు౭ వైవస్వతమన్వాదిః.
ఫాల్గున శు౧౫ బ్రహ్మసావర్ణికమన్వాదిః.
కృ౩౦ అగ్నిసావర్ణికమన్వాదిః

శ్లో॥ తిథ్యగ్నినతిథిస్త్రిధాకేకృష్ణేభోఽనలోగ్రహః। తిథ్యర్కాన్నశివోఽశ్వేయుతిథీ మన్వాదయోమధోరితి నిర్ణయసింధౌ॥ ఏతేషామపరాహ్ణః కాలోముఖ్యః.

వైశా శు౩ త్రేతాయుగాదిః.
భాద్ర కృ౧౩ కలియుగాదిః
కార్తిక శు౯ కృతయుగాదిః.
మాఘ కృ౩౦ ద్వాపరయుగాదిః.

శ్లో॥ శుక్లేపూర్వాహ్ణికీ గ్రాహ్యాకృష్ణేచైవాపరాహ్ణికీ।

సంక్రాంతి పుణ్యకాల నిర్ణయః.

మేషే ప్రాగూర్ధ్వంచ౧౫-ఘటికాః౧౦ఇతికేచన.
వృషే పూర్వాః ౧౬-ఘటికాః.
మిథునే పరాః ౧౬.
కర్కాటకే పూర్వాః ౩౦.
సింహే పూర్వాః ౧౬.
కన్యాయాం పరాః ౧౬.
తులాయాం ప్రాగూర్ధ్వంచ ౧౫-౧౫.
వృశ్చికే పూర్వాః ౧౬.
ధనుషి పరాః ౧౬.
మకరే పరాః ౨౪.
కుంభే పూర్వాః ౧౬.
మీనే పరాః ౧౬.

ఘటికాద్వయాద్యల్పదినేశేషే మిథునకన్యామీనధనుర్వ్యాపిపరత్వేపి పూర్వాప్యేవపుణ్యాః. ప్రభాతేఘటికాద్వయాద్యల్పకాలే వృషసింహతులావృశ్చికకుంభేష్వపిపరాఏవపుణ్యాః. ప్రభాతేకర్కటసంక్రాంతౌపూర్వదినేపుణ్యమిత్యేకే. రాత్రౌసంక్రమేమధ్యరాత్రాదర్వాక్ సంక్రాంతౌ పూర్వదినేత్త

రార్థం పుణ్యం. మధ్యరాత్రాత్పరతస్సంక్రాంతౌ పరదినస్యపూర్వార్ధంపుణ్యం. నిశీథమధ్యఏవసంక్రాంతౌ ఉభయోరపిపూర్వదినోత్తరార్ధం పరదినపూర్వార్ధంచపుణ్యం అయనేతుమకరేరాత్రిసంక్రమే సర్వత్రపరదినమేవపుణ్యం రాత్రౌకర్కటసంక్రాంతౌ పూర్వదినమేవపుణ్యం. సూర్యాస్తాత్తరంఘటికాత్రయంసంధ్యా, తత్రమకరసంక్రమే పూర్వదినంపుణ్యం సూర్యోదయాత్ప్రాక్ఘటికాత్రయంప్రాతస్సంధ్యా, తత్రకర్కటసంక్రాంతౌ పరదినంపుణ్యమితి.

---

* ఇతినిర్ణయ కౌముదీధర్మసింధ్వాది నిబంధనగ్రంథేభ్య సంగృహీతం సమస్తవ్రతాదికాలనిర్ణయ సూచీపత్రం.

తత్రతత్రవిశేషనిర్ణయాదికం ప్రాచీనశిష్టాచారానుసారేణ తత్రతత్రవాస్తవ్యైర్భూసురవర్యైర్విజ్ఞేయం.

జైమిన్యాపస్తంబాది ధర్మనిర్ణాయకేభ్యో మహర్షిభ్యోనమః.

గ్రంథపరిసమాప్తిః.

శ్లో॥ శాంతాకారంభుజగశయనం పద్మనాభంసురేశం విశ్వాకారంగగనసదృశం మేఘవర్ణంశుభాంగం। లక్ష్మీకాంతంకమలనయనం యోగిహృద్ధ్యానగమ్యం వందేవిష్ణుంభవభయహరం సర్వలోకైకనాథం॥ ౧॥ శ్రీకమలాకరభట్టః। నిగమాగమశాస్త్రజాతసర్వస్వం॥ ఆలోడ్యశాంతికమలా। కరనామానంనిబంధనగ్రంథం॥ ౨॥ కృతవాంతదుపష్టంభకవిషయాన్సంగృహ్యతత్రతత్రగతాన్॥ సుబహూన్తైస్సాకంత। స్మాద్రణమేతద్దినమ్యగభూత్॥ ౩॥ ఏతేనభగవాన్విష్ణుః పరమాత్మామహేశ్వరః। ప్రీణాతుతేఽనుగృహ్ణంతు శ్రౌతస్మార్తధురంధరాః॥ ౪॥ *॥

శ్లో॥ శిష్టేడ్యో వరద శ్శంభుః కవీ రమ్యశ్చ శాస్త్రకృత్।
శ్రీపుంరూపధరో వంద్యః ప్రేరక శ్చానుమోదకః॥ ౫॥

---

* ఈగ్రంథము రాజకీయశాసనము ప్రకారము రిజిష్టరయినందున నితరులెవరును అచ్చువేయకూడదు.